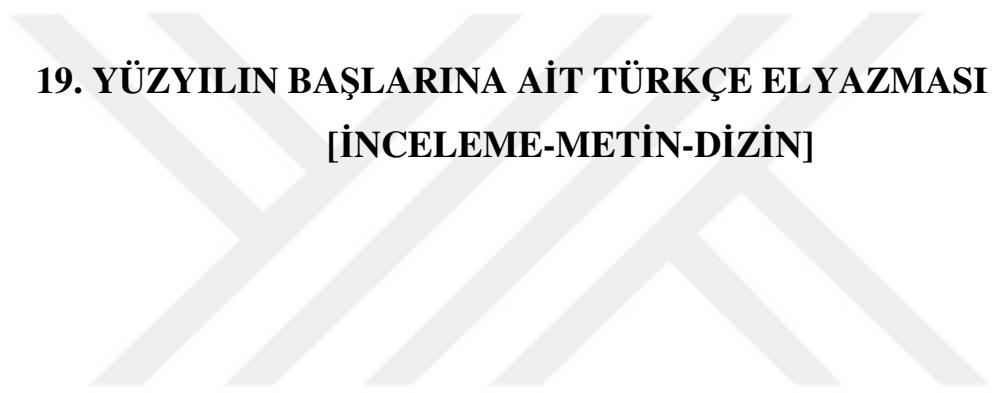

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

19. YÜZYILIN BAŞLARINA AİT TÜRKÇE ELYAZMASI İNCİL
[İNCELEME-METİN-DİZİN]

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Dicle ÖZDEMİR

Danışman
Prof. Dr. İ. Gülsel SEV

BOLU 2018

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Dicle ÖZDEMİR'e ait "19. Yüzyılın Başlarına Ait Türkçe Elyazması İncil"
adlı çalışma, jürimiz tarafından **Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek
Lisans Tezi** olarak oy birliğiyle/ oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

21.12.2018

Unvan, Adı, Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. İ. Gülsel SEV

Üye : Prof. Dr. Hatice ŞAHİN

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Bilge KAYA YİĞİT

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Yaşar AYYILDIZ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum, “**19. Yüzyılın Başlarına Ait Türkçe Elyazması İncil**” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başvurulan kaynaklardan yapılan alıntıların adlarının bilimsel kurallara uyularak metin içinde, dipnotlarda ve kaynaklarda gösterildiğini, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Dicle ÖZDEMİR

21.12.2018

ÖN SÖZ

Bu çalışma 19. yüzyılın başlarında Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan bir İncil metninin Latin alfabetesine aktarılması ve dil özelliklerinin tespit edilmesi şeklinde gerçekleştirılmıştır. Hıristiyanlığın kutsal kitabı olan İncil, İsa peygamberin yaşamı ve ölümünü konu alan Matta, Markos, Luka, Yuhanna adlı dört ayrı kitaptan oluşmaktadır. Çalışmamıza konu olan İncil tercüme bir eserdir ve yazarı bilinmemektedir. 2015 yılında tarafımdan kopyalanan el yazması eserin aslı, Londra Üniversitesi, SOAS (School of Oriental and African Studies) kütüphanesinde 14870 kayıt numarasıyla bulunmaktadır.

Çalışmanın içeriği transkripsiyonlu metin, genel hatlarıyla dil incelemesi ve dizinden oluşturmaktadır. Giriş kısmında İncil'in (Matta, Markos, Luka, Yuhanna) genel özellikleri hakkında bilgi verilmiş ve daha önce yapılan İncil tercümelerinden bahsedilmiştir. Daha sonra çalışmamıza konu olan İncil (Matta, Markos, Luka, Yuhanna) hakkında bilgi verilmiş, inceleme imla özellikleri, ses bilgisi ve şekil bilgisi olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır.

Türk dilinin bakır bir alanı olan İncil metinleri için kaynak olabileceğini düşündüğümüz bu çalışma, Türk dînî metinlerinin söz varlığını ortaya koyması ve Türk dili alanına katkı sağlama açısından oldukça önemlidir.

Çalışma sürecim boyunca yol gösteren, kıymetli danışman hocam Prof. Dr. İ. Gülsel Sev'e; hayatım boyunca maddi ve manevi destekleriyle yanımdayan babama, anneme, rahmetli babaanneme, dedeme ve tüm aileme; bu süreçte hiçbir yardımı esirgemeyen değerli hocam Dr. Selçuk Kırbaç'a; üzerimde emeği olan tüm hocalarımı; en zor zamanlarımda desteklerini ve olumlu telkinlerini hiç esirgemeyen eşimin ailesine ve lisansüstü eğitimimi her koşulda destekleyip, örnekliğiyle bu aşamaya gelmemi sağlayan sevgili eşim Doç. Dr. Erdem Özdemir'e teşekkür ederim.

Dicle ÖZDEMİR

21.12.2018

ÖZET

19. YÜZYILIN BAŞLARINA AİT TÜRKÇE ELYAZMASI İNCİL

Dicle ÖZDEMİR

Yüksek Lisans Tezi

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. İ. Gülsel SEV

Aralık 2018, 586 + xi Sayfa

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada 19.yüzyılın başlarına ait Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan el yazması İncil (Matta, Markos, Luka, Yuhanna) işlenmiştir. Söz konusu olan İncil Londra Üniversitesi bağlı SOAS (School Of OrientalandAfricanStudies) Üniversitesi Kütüphanesi’nde, TurkishManuscripts (Türkçe Elyazmaları) bölümünde yer almaktadır. Çalışma, giriş, inceleme, metin ve dizin bölümlerinden oluşmaktadır.

“GİRİŞ” bölümünde İncil (Matta, Markos, Luka, Yuhanna) ve daha önce yapılmış olan İncil tercümeleri hakkında bilgi verilmeye çalışılmış, ayrıca çalışmamıza konu olan eser ile ilgili genel bilgiler aktarılmıştır.

“İNCELEME” bölümünde eserdeki belli başlı dil özellikleri ayrıntıya girmeden işlenmiştir. Eserin imla özellikleri, ses bilgisi özellikleri ve şekil bilgisi özellikleri kısaca ortaya konulmuştur.

“METİN” bölümü İncil (Matta, Markos, Luka, Yuhanna)’in transkripsiyonlu metninden oluşmaktadır. Eser sayfa ve satır numaraları gösterilerek yazılmıştır. Metindeki bazı kelimelerde bulunan yazım yanlışları gösterilmiş, kelimelerin doğrusu dipnotlarla belirtilmiştir.

“DİZİN” bölümünde çalışmanın dizin kısmına yer verilmiştir. Metindeki tüm kelimeler madde başı olarak alınmış, anlamlandırmada kelimelerin metin içindeki anlamları esas alınmıştır. Her anlam için sayfa ve satır numarası kaydedilmiştir. Bu bölümde bir de özel adlar sözlüğü bulunmaktadır.

“SONUÇ” bölümünde elde edilen tespitler sıralanmıştır.

“KAYNAKLAR” kısmında başvurulan ve yararlanılan kaynaklara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İncil Tercümesi, Osmanlı Türkçesi, Dil İncelemesi, Dizin.

ABSTRACT

THE BIBLE WHICH IS BELONG TO EARLY 19TH CENTURY

Dicle ÖZDEMİR

Thesis of Master of Arts

Department of Turkish Language and Literature

Supervisor: Prof. İ.Gülsen SEV

December 2018, 586 + xi Pages

In this study, which was prepared as a master thesis, the hand written Bible (Matta, Markos, Luka, Yuhanna), which was written in OttomanTurkish in the early 19th century, was processed. The Bible is a part of the Turkish Manuscripts at the Library of the University of London, School of Oriental and African Studies (SOAS). The study consists of introduction, review, text and index sections.

In the INTRODUCTION section, given information about Bible and the previous Bible translations, in addition, general information about the subject of our work was transferred. In there view section, the main language features of the work are processed with outgoing into detail. Speech, phonetic and morphological features of the work are presented briefly.

In the TEXT section consists of the transcribed text of the Bible. The work is written by showing page and line numbers. The spelling mistakes found in some words in the text are shown, and the words are clearly indicated by foot notes.

The dictionary section of the study is given in the INDEX section. All the words in the text were taken as peritem and the meanings of the words in the text were taken as

basis. The page and line numbers are saved for each meaning. This section also has a special names dictionary.

In the CONCLUSION section, the findings obtained are listed.

Resources referenced and used in the RESOURCES section.

Key Words: Bible Translation, Otoman Turkish, Language Review, Index.

İÇİNDEKİLER

I. CİLT

ONAY SAYFASI.....	ii
ETİK UYGUNLUK BEYANI.....	iii
ÖN SÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM

1. ESERDEKİ BELLİ BAŞLI DİL ÖZELLİKLERİ	7
1.1. İmla Özellikleri	7
1.2. Ses Bilgisi	9
1.3. Şekil Bilgisi	12

II. BÖLÜM

2. METİN	16
-----------------------	-----------

II. CİLT

III. BÖLÜM

3. DİZİN-SÖZLÜK VE ÖZEL ADLAR	174
3.1. Dizin.....	174
3.2. Özel Adlar Dizini	563

IV. BÖLÜM

4. SONUÇ	580
-----------------------	------------

KAYNAKLAR **583****EKLER**

EK 1: Kullanılan transkripsiyon işaretleri 586

KISALTMALAR LİSTESİ

Ar.	: Arapça
Bkz.	: Bakınız
EAT	: Eski Anadolu Türkçesi
ET	: Eski Türkçe
Far.	: Farsça
Hz.	: Hazreti
İbr.	: İbranice
İt.	: İtalyanca
Rum.	: Rumca
TDK	: Türk Dil Kurumu
TT	: Türkiye Türkçesi
Yun.	: Yunanca
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

İslam'da, Hz. İsa'ya indirilen kutsal kitap İncil'dir. Hıristiyanlıkta ise Hz. İsa'nın yaşamını ve ölümünü konu alan dört kutsal metinden her biridir. İncil kelimesi, Yunanca *iyi* anlamına gelen *eu* ve *haber*, *mesaj* anlamına gelen *angelion* kelimelerinden meydana gelmiştir. İncil genel olarak, evrensel bir aşk kanununda, kurtuluş vaadinde ve Allah'ın sultanatının ümidiinde özetlenen İsa Mesih'in öğretilerine dayanmaktadır (Aydın 2005: 337). Bu dört metin, yani *Matta, Markos, Luka ve Yuhanna* Tanrı esiniyle kaleme alındığı inancıyla *Kanonik* (Yunanca *kanonikos* ‘kurallara uygun’, ‘sahih’) İncilleri oluştururlar. Bu dört İncil dışında Hıristiyanlığın bütün kollarınca *apokrif* (Yunanca *apokryptein*, ‘...den saklamak’) sayılan ve değişik yazarlara (örneğin Petrus, Tomas, Barnabas gibi) dayandırılan İncil metinleri de vardır. Özgün metinleri Yunanca kaleme alınmış olan adı geçen dört Kanonik İncil, yaklaşık 150 yılında Suriye'de *Tatitanos* tarafından *Diatessaron* adıyla tek bir öykü biçiminde birleştirilmiş ve 400 yılina kadar Ortadoğu'da kullanılan tek İncil metni olmuştur. Matta, Markos ve Luka İncilleri, Hz. İsa'nın yaşamını ve ölümünü benzer biçimde işledikleri için ‘*Sinopkotik*’ (Yunanca *synoptikos*, ‘bir arada görülmüş’) adıyla anılmaktadır (Toprak 2004: 2881).

Ahd-i Cedid (Yeni Ahit) Hıristiyanlığın başlangıcından itibaren yazılmış, uzunluğu birbirinden farklılık gösteren 27 bölümden meydana gelmiştir. İlk dört İncil *Matta, Markos, Luka* ve *Yuhanna*'dır. Bunlardan sonra Havarilerin misyonerlik faaliyetlerinin tarihini içeren *Resullerin İşleri* gelir. Ardından, Havariler döneminde yazılmış olan ve hitap edilen topluluğun adıyla anılan 21 mektup (risale) gelir. Bunlar, Romalılara Mektup, 1.Korintoslular, 2.Korintoslular, Galatyalılar, Efesoslular, Filippolular, Koloseliler, 1.Selanikliler, 2.Selanikliler, 1.Timoteos, 2.Timoteos, Titus, Filemon, İbraniler, Yakup, 1.Petrus, 2.Petrus, 1.Yuhanna, 2.Yuhanna, 3.Yuhanna ve Yehuda'dır. Son bölüm ise Tanrı'dan Yuhanna'ya gelen esinleri içeren Vahiy'dir.

Matta İncili'nin yazarı, on iki havarıden birisidir. Hz. İsa'ya bağlanmadan önce Celile vilayetine bağlı Kefernahum ilçesinde vergi memuru idi. Hz. İsa'ya bağlandıktan

sonra ondan ayrılmadı. Ölümünden sonra da Hıristiyanlığı yaymak için çeşitli ülkelere geziler yaptı. Miladi 62 veya 70 yılında Habeşistan'da bir ok darbesi sonucu öldü.

İncil'ini, 60'lı yıllarda İbranca veya Süryanca yazdığı ve kimliği bilinmeyen biri tarafından Yunancaya çevrildiği tahmin edilir (Sarıkçıoğlu 2005: 30). Matta İncili, İsa'nın doğumunun anlatılışındaki üslup, dağdaki vaazı ve dünyanın akibeti konusundaki sözleriyle diğer İncillerden farklılık gösterir. Ayrıca bu İncil'de Hz. İsa'nın, Eski Ahit'te adı geçen ve geleceği belirtilen Mesih olduğunu ispatlamak için Eski Ahit'in değişik bölümlerine birçok telmih ve atıf vardır (Toprak 2006: 2).

Markos İncili, dört İncil'in metin bakımından en kısa olanı ve Hıristiyan araştırmacıların genel kanaatine göre İncillerin ilkidir. Yazarı Markos'un asıl adı Yuhanna olup on iki havariden biri değildi. Yahudi bir aileye mensuptu. Bilgileri Havarilerden almış olmalıdır. Mısır'da misyon faaliyetlerini sürdürürken putperestlerin entrikalarıyla öldürülmüştür. Matta ve Luka'nın, kendi İncillerini hazırlarken Markos İncilinden yararlandıkları tahmin edilir (Toprak 2006: 3).

Luka İncili'nin yazarı olan Luka'nın mesleği hekimlik idi. Kendisi aynı zamanda Yeni Ahit'in beşinci kitabı olan Resullerin İşleri'nin de yazarıdır. Kitaplarını 60-80 yılları arasındaki döneminde, Yahudi asıllı olmayanlar için Yunanca yazdığı kabul edilir. Bu sebeple yazılarında çok tanrıları cezb edici hikâyeleri sergiler. Antakya'da Yahudi asıllı bir aileden gelmiştir (Sarıkçıoğlu 2005: 30).

Yuhanna İncili'nin yazarının Havari Yuhanna değil, 2. yüzyılda yaşayan filozof Yuhanna olduğunu ileri sürenler de vardır (Sarıkçıoğlu 2005: 30,31). Bu İncilin, 90-110 yıllarında Efes veya Antakya'da yazıldığı tahmin edilmektedir. Yuhanna İncili, Markos ve Luka'yı kaynak olarak kullanmakla birlikte Hz. İsa'nın yaşam öyküsünü içermemektedir. Bu İncil, İsa'yı söz (*logos*)'le özdeşlestiren bir giriş bölümüyle başlar. Bu terim, gerek Eski Ahit'te, gerek o dönemdeki Yahudi felsefesinde ve gerekse Helenistik felsefede yaygın olan ve Tanrı ile evren arasında aracılık yapan Tanrı'nın Sözü/Kelamı ifadesiyle de örtüşmektedir (Toprak 2006: 4).

Bu dört İncil dışında Hıristiyanlığın bütün kollarınca *apokrif* (Yunanca: "apocrypha" gizlenmiş şeyler) sayılan ve değişik yazarlara (örn. Petrus, Tomas,

Yahudaİskariyot, Filipus, Yakup, Barnabas) dayandırılan İncil metinleri de vardır. Apokrif terimi, kanonik sayılan, ancak Yeni Ahit dışında kalan erken dönem Hıristiyan metinleri/yazılıları için de kullanılır. Bu İnciller, bugünkü Hıristiyanlığın aksine, Allah'ın birliğini, Hz. İsa'nın Allah'ın kulu ve resülü olduğunu ve Tanrı olmadığını savunurlar. Bu İnciller arasında yer alan Ebionitler İncilinden bazı parçalar günümüze kadar gelmiştir. Barnaba İncilinin 20. yy'ın ilk yarısında iki İngiliz bilgini olan Lonsdale ve Laura Ragg tarafından İngilizce'ye çevrilmesinden bu yana sayısız tartışmalara ve incelemelere sebep olmuştur. Yakup İncili, 63 veya 66 yılında Romalılarca şehit edilen ve Hz. İsa'nın kardeşi olan Yakub'a dayanmaktadır. (Toprak 2006: 5,6).

İncil metinlerinin ilk dilinin Aramca olduğu ileri sürülmektedir. Buna kanıt olarak da Hz. İsa'nın yaşadığı dönemde Filistin ve civarında yaygın konuşma dilinin bu dil olması gösterilmektedir. Orijinal dilin Yunanca olduğunu ileri sürenler ise, Yunancanın da o dönemlerde aynı yörelerde yazı dili olarak yaygın bir şekilde kullanıldığını belirtirler.

Hıristiyanlık asrında Eski ve Yeni Ahit metinleri, Hıristiyanlık propagandası için Kipticeye, Latinceye çevrilme zarureti doğdu. Aziz Jerome (350-420), o güne kadar ellierde dolaşan birçok Kitab-ı Mukaddes tercumesini gözden geçirmiştir ve Yunanca ve İbranice metinlere dayanarak Kitab-ı Mukaddes'i Latinceye çevirmiştir. Bu çeviri Vulgata adını almıştır. Vulgata, halk arasında yayılmış anlamına gelmektedir. Bu Latince tercüme, bin yıldan fazla Kitab-ı Mukaddes'in değişmez metni olmuştur. Kitab-ı Mukaddes'in Süryanice ve İspanyolca dillerine yapılan çevirileri temelini Vulgata oluşturmuştur (Toprak 2006: 6).

16. yüzyılda Yunanca ve Latince metinlerin çevirisinin yanında, Yeni Ahit metinleri yayılanmaya başlandı. Erasmus'un 1516 yılında yayımladığı Yeni Ahit metni, Kitab-ı Mukaddes tarihinde çok önemli bir çalışma olarak takdim edildi. Muhtelif dillerdeki çevirileri aynı sayfadaki sütunlar içinde yayımlayarak gösteren Kitab-ı Mukaddes'in en meşhuru, Alcala de Henares'in 1514-1522 yılları arasında tamamladığı nüshadır (Toprak 2006: 6).

Kitab-ı Mukaddes'in İngilizce tam metni, John Wycliffe'in 1382 yılında yaptığı tercümedir. William Tyndale'in çalışmaları ile 1535 yılında ortaya çıkan

Coverdale Kitab-ı Mukaddesi; Thomas Matheww'in 1537 yılında yayımlanan Kitab-ı Mukaddesi ve Büyük Kitab-ı Mukaddes (1539), Cenevre Kitab-ı Mukaddesi (1560), Piskoposlar Kitab-ı Mukaddesi (1568-1572), bu alanda önemli çevirilerdi. Martin Luther'in 1522'de Almanca'ya yaptığı Kitab-ı Mukaddes tercümesi, Alman Protestanlarının resmi kutsal kitabı olarak kabul gördü (Toprak 2006: 6,7).

Hıristiyan Araplar İncil'i Yunan, Süryani ve Kıpti dillerinden çevirmiştirlerdir. Yunancadan yapılan tercüme en eski olanıdır. 8. yüzyıldan kaldığı söylenen bu tercüme şeklini ihtiva eden yazmadan (Vatikan, Ar. 13), tercümenin çok eski olduğu sonucuna varmak mümkündür (Toprak 2006: 7).

Kitab-ı Mukaddes'in Türkçeye ilk tercümesi, Tatar Versiyonu olarak tanınmaktadır. Kırım ve Türkiye'de yaşayan Karaimler için Çağatay-Tatar lehçesinde İbrani harfleriyle yapılan ve muhtemelen 14. yüzyılda yapılmış olan bu tercüme, İreb Özlü ve oğulları tarafından 1836 yılında İstanbul'da yayımlanmıştır. Bu çevirinin orijinal el yazması, St. Petersburg Emperyal Kütüphanesinde 143-146 numarasıyla muhafaza edilmektedir. Türkçede yeni harflerle ilk Yeni Ahit 1937'de, Kitab-ı Mukaddes ise 1941'de yayımlanmıştır. Bu çevirilerin Ali Ufki Bey tercumesini esas alarak yapıldığı bilinmektedir (Toprak 2006: 7).

Hristiyanlığın yayılması ve değişik milletler tarafından kabul edilmesiyle birçok dile çevrilen İncil(ler), ilk olarak 17. yüzyılın ikinci yarısında 4. Mehmed döneminde Türkçe'ye çevrilmiş olup bu çeviri saray tercümanı olarak çalışan Ali Ufki Bey tarafından yapılmıştır. 1610 yılında Ukrayna'nın Llov kentinde doğan Ali Ufki Bey'in asıl adı Botix Bob veya Wojcieh Bobovski idi. Daha sonra Alberto Bobovio Türkçe imla yorumlarıyla Ali Bey, Hali Bey, Hulis Bey, Alli, sarayda Santuri Ali Bey ve nihayet Ali Ufki Bey ismiyle tanınacaktır (Toprak 2004: 2881,2882). Eser Hollanda Leiden Akademisi Kütüphanesi Türkçe yazma eserler bölümünde yer almaktadır. Ayrıca 17. yüzyılda yazılmış diğer bir Kitab-ı Mukaddes çevirisi Yahya bin İshak tarafından yapılmıştır. Yahya bin İshak, Haki adıyla bilinmektedir ve yaptığı çeviri üzerinde ise Hannah Neudecker bir doktora çalışması hazırlamıştır (Toprak 2004: 2882).

Çalışmamıza konu olan İnciller (*Matta, Markos, Luka, Yuhanna*)'in yazarı bilinmemektedir. Eser, Londra Üniversitesi bağlı SOAS (School of Oriental and African Studies) Üniversitesi Kütüphanesinde 14870 kayıt numarasıyla bulunmaktadır. Nesihe yazılan eser toplam 4 kitap ve 186 varaktan müteşekkildir. Matta 28 fasıl, Markos 16 fasıl, Luka 24 fasıl, Yuhanna 21 fasıl'dır. Her sayfanın satır sayısı 19-21 arasında değişmektedir fakat genel olarak 20 satırdır.

Eserin sayfaları kırmızı mürekkeple çerçevelenmiştir. Ayrıca özellikle eserin ilk sayfasının ilk satırlarında ve fasilları gösteren kısımlarında kırmızı mürekkep kullanılmıştır. Eserin 161. sayfasında derkenar mevcuttur.

Çalışmanın Konusu

Çalışma, 19. yüzyılın başlarında Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan İncil (*Matta, Markos, Luka, Yuhanna*)'in transkripsiyonlu metni, metnin genel dil bilgisi özellikleri ve dizin bölümlerinden oluşmaktadır.

Çalışmanın Önemi

Osmanlı Döneminde yazılmış pek çok eser bulunmaktadır. Fakat İnciller üzerine pek fazla çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmada eser incelenerek bu dönemin dil anlayışına, ses ve şekil bilgisine, söz varlığına ışık tutmak istenilmiştir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 19. yüzyılın başlarında yazılmış olan İncilleri transkribe etmek; imla özellikleri, ses ve şekil bilgisi bakımından incelemek; dizinini hazırlamaktır.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışma, Giriş, Dil İncelemesi, Metin ve Dizin bölümlerinden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde çalışmanın konusu, önemi, amacı ve yöntemi anlatılmış, Kitab-1 Mukaddes ve 4 İncil (*Matta, Markos, Luka, Yuhanna*) hakkında genel bilgiler

verilmiştir. Ayrıca daha önce yapılmış Kitab-ı Mukaddes çevirileri ve çalışmamıza konu olan eser hakkında bilgi verilmiştir

İnceleme bölümünde imla özellikleri, ses bilgisi, şekil bilgisi başlıklar altında metnin dil özellikleri incelenmiş; bulundukları sayfa ve satır numaralarıyla birlikte metinden örnekler verilmiştir. İnceleme bölümünde, eserde özellikle dikkat çeken belli başlı dil özellikleri verilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın ana bölümlerine işaret eden başlıklar koyu yazılmıştır.

Metin bölümünde ise eserin transkribe edilmiş çevirisi mevcuttur. Sayfaların baş kısmında sayfa numaraları, her satırın başında da satır numaraları verilmiştir. Transkripsiyon çalışmalarında yaygın olarak kullanılan fontlardan biri olan “Oktay New Transkripsiyon” fontu kullanılmıştır. Metinde görülen imla hataları dipnotlarda doğru şekliyle verilmeye çalışılmıştır. Ayrıca asıl metinde okunamayan kelimeler, çeviri metinde fotoğraf şeklinde kesilip eklenecek gösterilmiştir.

Dizin bölümünde, metinde geçen tüm kelimeler dil bilgisi özellikleri dikkate alınarak verilmiş ve kelimeler bulundukları yerin varak ve satır numaralarıyla verilmiştir. Madde başı durumundaki kelimeler, fiil kökünden sonra (-), isim kökünden sonra işaretetsiz olarak yer almıştır. Kelimelerin anlamı verildikten sonra Türkçe ve özel isimler hariç, hangi dile ait olduğu kısaltmalarla gösterilmiştir. Ekler, madde başı kelimenin baş harfinin yanında (+) işaretiley verilmiştir. Kelimelerin metin içinde yalnız hâlde kullanıldıkları yerler yalnızca kelimenin baş harfiyle; Farsça tamlamalar da kelimenin baş harfinin yanında (-) işaretiyi ve tamlamanın diğer kelimeleriyle birlikte gösterilmiştir. Bazı madde başlarından sonra gelen (?) işaretti kelimenin anlamının sözlüklerde bulunmadığını gösterir.

I. BÖLÜM

1. ESERDEKİ BELLİ BAŞLI DİL ÖZELLİKLERİ

1.1. İmla Özellikleri

Bu kısımda, 19. yüzyılın başlarına ait olan ve yazarı bilinmeyen İncil (Matta, Markos, Luka, Yuhanna) tercümesinin belli başlı imla özellikleri verilmeye çalışılmıştır.

1. Eser el yazmasıdır ve yer yer harekeliidir. Hareke özellikle ünlü uzunluklarını ve şeddeli okunması gereken yerleri gösterirken kullanılmıştır. Eserde hareke kullanılan yerler özellikle özel adlardır.

meger çün *yesū' yahūdāniñ beyt-i leheminde* töğmişdur (2b/17 Matta)

مَكْرُجُونَ يَسْعِيْ عَيْمَدَانَكَ بَيْتِ لَهَمَّةٍ طَوْخَشَدَرَ

2. Arapça, Farsça ve Türkçe kelimelerin bazlarında yazım yanlışı tespit edilmiştir. Bu yazım yanlışları transkripsiyonlu metinde dipnotlar şeklinde gösterilmiştir.

3. Metinde kelime başında yuvarlak ünlüler elif ve vav kullanılarak yazılırken, elif ve vav kullanılmaksızın sadece bir elif ve üzerine ötre konulmasıyla da yazılan örnekler mevcuttur.

ümmetlerüñ دُمْسَتَرَوْكَ (5b/11 Matta)

işbu semālaruñ melekütinde ulu اولىع dinile (7a/4 – 7a/5 Matta)

4. Çevirilerde yer ve kişi adlarında ses farklılıklarını dikkati çekmektedir. Günümüz İncil metinlerinde Nasira olarak verilen yer adı metnimizde Nasırat, Celile şehri Celil olarak yazılmıştır.

5. Metinde ‘ise’ genel olarak ayrı yazılmakla beraber, birlikte yazıldığı örnekler de mevcuttur. Birlikte yazılmasına en yaygın örnek *varisa* ve *yogısa* olarak gösterilebilir. Bunların dışında *anuñicünki* ve *itmegiçün, yogıdi, varidi* vs. kelimelerde de birlikte yazım görülmektedir.

eger bir kimesne vefat idüp evlədi *yogısa* anuñ karındası ... (39a/5-39a/6 Matta)

kimüñ kim iştidicek kulaklıları *varisa* işitsün (18a/10-18a/11 Matta)

6. Metnimizde belirtme hâli eki ile ilgili farklı kullanımlar söz konusudur. Bunlardan biri belirtme hali ekini gösterirken imlada ‘hemze’ kullanılmasıdır. Diğer bir farklılık ise ünsüzle biten bir kelimeye eklenen belirtme hal eki araya yardımcı ünsüz almazken metnimizde bazı kullanımlarda araya yardımcı ünsüz almıştır. Bunların dışında kelimenin belirtme hali eki almadığı örnekleri de metnimizde bulabiliriz.

benüm cānum **rabbyi** ta^c ȝīm ider (90b/9 Luka)

kimesne yokdur ki **eskiyi** içicek fi'l-hāl yiñi diliye (100a/20 - 100b/1 Luka)

oña dimiye mi **nesneyi** ārâste eyle(127b/18 Luka)

hudāyi temcîd ider iken (131a/8 Luka)

kendü **rahmetin** añun ile ta^c ȝīm eyledi (91a/4 Luka)

tarîkların müheyyā itmek için (91b/10 Luka)

7. Metinde dikkat çeken bir diğer imla özelliği ise bazı fiillerde görülen t/d 'nin bir arada kullanılmasıdır.

hīrodes **işitdicek** mužṭariib oldı (3a/2 Matta)

oradan ayrıldı ki anlarıñ şehrlerinde **ögretdiüp** va^c z ide (17b/6- 17b/7 Matta)

8. Metnimizde belirtme hal eki zaman zaman hemze ile yazılmıştır.

anlar hemāndem **gemiysi** ve babasını terk idüp aña tābi^c oldılar (6a/3-6a/4 Matta)

9. Metnimizde damak n'si kef üzerine üç nokta ( ) olarak gösterilmektedir.

emdi eger senüñ gözüñ sâde olursa senüñ bütün cesedüñ münevver olur (9b/11-9b/12)

10. Soru eki –mI ise daima ayrı ve ‘ye’ ile yazılmıştır.

senüñ ismüñde çok menâkıbı kılmadık **mi** (11b/2 Matta)

11. Zarf fiil eki –Up ‘be’ ile yazılmış olmasına rağmen imlada ‘p’ şeklinde gösterilmiştir.

pes yūsuf anuñ eri şiddîk **olup** ve anı rüsvây etmek dilemeyüp anı gizlüce boşamağ ister idi (2b/2-2b/3 Matta)

12. Bazı kelimelerde kelimenin hem ötümlü hem ötümsüz şekilleri karşımıza çıkmaktadır.

yahūdileriñ pâdişâhi **doğmuş** olan ȝandadur (2b/19 Matta)

yesū^c yahūdânıñ beyt-i leheminde **toğmuşdur**(2b/117 Matta)

kanğı ile mübettel oluna (6b/11 Matta)

kankı âsânrekdür (99b/7 Luka)

13. Türkçede eklendiği kelimeye daha manası katan +rak/+rek eki kalınlık incelik uyumuna girmesi gerekirken uyuma girmemiştir.

kankı **āsānrekdür** (99b/7 Luka)

āsānraķdur (33b/2 Matta)

14. Metnimizde pek çok kelimedede ilk hecedeki e ünlüsü TT'den faklı olarak i şeklindedir.

girüvire جَرْوِيْرَه (9b/5 Matta)

yīni diliye يَكْنِدِيلِيه (100b/1 Luka)

ol cevāb **virüp** eyitdi وَأَولُ جَهَابُ وَيِرُوبُ اِيتِيْدِي (5a/10 Matta)

bis بِيش etmegini **bis** بِيش biñün yâd tутarsız (28a/2-3 Matta)

yimişleri قِيمَشْلِيْرِيْ hâşıl eyleñ حَاصِلُ اِيلِكْ (4b/5 Matta)

anası **gice** ile aldı أَنَسِيْ كِيْجَهَا يِيلِهِ الدِّي (3b/7 Matta)

15. Ayrıca örneğin it- ‘etmek’ fiili bazen itmek bazen de etmek şeklinde yazılmıştır. Ayrıca ‘yel’ kelimesi de sadece yel olarak yazılmıştır.

rabbîñ ferītesi aña buyurduğu gibi **itmişdür** يَتَمِسْدِد (2b/12-2b-13 Matta)

ibrâhîm ishäki tevlîd **etdi** إِبْرَاهِيمَ اِتِيْدِي (1b/7-1b/8 Matta)

akındılar geldiler ve **yeller** يَكْدِس esdiler (11b/8 Matta)

1.2. Ses Bilgisi

Fonetik özellikler bakımından eser ikili kullanımları bünyesinde barındırmaktadır. Bunun yanı sıra ağız özelliklerini yansıtan bir kullanım dikkat çekmektedir.

1. Metnimiz yuvarlaklaşma bakımından Eski Anadolu Türkçesi özellikleri göstermektedir.

2. Aynı kelimeler birkaç yerde farklı biçimlerde karşımıza çıkmaktadır.

ammā rūzgāri أَمْمَاء رُوزْكَارِي hiddetlü göricek korķdı (25b/6 Matta)

zīrā ürūzgār أَزْرَاء عُرُوزْكَار muhālif imiş (25a/16-25a/17 Matta)

yoksa tuluklar kırılıp süci taşra akar (14b/6 Matta)

yohsa yeñi süci tulukları kırıp döküle (100a/18 Luka)

3. Bazı kelimelerde k>h değişimi görülmekle beraber bu değişimin olmadığı kelimeler de mevcuttur. Yoksa kelimesinde ikili kullanım mevcuttur. Yani metinde hem ‘yoksa’ hem ‘yohsa’ kullanımı mevcuttur.

uyku (2b/12 Matta)

akşam > ahşam (24b/20 Matta)

yoksa > yohsa (100a/18 – 100a/14 Matta)

yoksa (14b/6 Matta)

yolşa (100a/16 Luka)

4. İsimden isim yapım eklerinden olan -II bazen yuvarlak ünlülü bazen düz ünlülüdür:

ba^c žılar ***taşlu*** yirlerde düsdiler (21b/8 – 21b/9 Matta)

anlar varup tayı ***bağlu*** buldilar (75a/11 Markos)

ve niçesi ***kayalı*** yir üzerine düşdi (59b/7 Markos)

5. Bilinen geçmiş zaman ekinin III. şahsı EAT'deki gibi düz ünlülüdür.

eve giricek oğlancıkı anası meryem ile ***buldilar*** (3a/17 – 3a/18 Matta)

6. Metnimiz düzlük yuvarlaklık uyumu açısından tam bir birlik göstermez.

Hem EAT döneminin devamı sayılabilenek şekilde bazı kelimelerde yuvarlaklaşma eğilimi görülürken bir yandan düzleşme de görülmektedir. Metnimizde yuvarlak ünlülü kelimeler şunlardır:

yavuz fikirler (26b/5 Matta)

altunu (3a/19 Matta)

ķamu toħumlardan ḥod ***kiçirekdir*** (23a/5 Matta)

ancılayın her ***iyü*** ağaç ***iyü*** yımışları virür (11a/12 – 11a/13 Matta)

7. Fiilden isim yapma eki -gU, fiilden fil yapma eki -dUr/-tUr/-Ur, geçmiş zaman sıfat fil eki -dUk, zarf fil eki -U, geniş zaman eki -Ur, bildirme eki -dUr eklerinde yuvarlaklaşma mevcuttur:

işbu benüm ***sevgülü*** oğlumdur (5a/3 Matta)

ħayırlar üzerine ***yağdurur*** (8a/20 Matta)

yaturni kodılar (66a/9 Markos)

anlar ***çıkdıkları*** gibi işte aña ilettiler (15a/12 – 15a/13 Matta)

saña ***diyübirem*** (3b/5 Matta)

yahūdileriñ pādişāhı doğmuş olan ***kandadur*** (2b/19 Matta)

varur idi (6a/5 Matta)

8. I. ve II. teklik iyelik eki ile -Up zarf fil eki, görülen geçmiş zamanın I. teklik şahıs eki, çokluk I. şahıs emir ekleri ile ilgi hali eki ise EAT'deki gibi yuvarlak ünlülüdür.

benüm ***halkum*** (3a/8 Matta)

benüm ***anbāruma*** cem^c eyleñ (23a/2 Matta)

senüñ bütünc̄esedüñ cehenneme birağılmiya (7b/11 Matta)

anlar ***ayrılp*** işte rabbiñ ferişesi yūsufa bir rü^c yāda izhār (3b/2 – 3b/3 Matta)

ol borci hep saña ***bağışladum*** (32a/9 Matta)

üç hayme ***düzelüm*** (29a/13 – 29a/14 Matta)

9. Diğer yuvarlaklaşmalar ise şunlardır: isimden isim yapım eki +sUz, II. teklik ve II. çoklukşahıs iyelik ekleri +(U)ñ / +(U)ñUz, II. Teklik ve I. çokluk görülen geçmiş zaman ekleri –dUñ ve –dUK ekleridir.

anlardan biri yir üzerine düşmez sizün **atañuzsuz** (17a/ 2 – 17a/3 Matta)

sen senüñ **ayaǵuñı** taşa tókunmiasın (5a/16 – 5a/17 Matta)

semälarda olan sizün **atañuz** kāmildür (8b/4 – 8b/5 Matta)

rāyegān **alduñu** zrāyegān virüñ (16a/3 Matta)

aña secede etmege **geldük** (3a/1 Matta)

10. III. teklik şahıs iyelik eki, belirtme hali eki +I ve +nI, görülen geçmiş zaman III. teklik şahıs ve III. çokluk şahıs eki (-DI / DIIAr) ekleri ayrıca EAT'den itibaren görülmeye başlanan isimden isim yapım eki +cIIAyın, istek kipinin II. Şahsında görülen -sIz ekleri düz ünlülüdür:

Anuñ **koli** hemān sā^c atde sağ olmuşdur (12b/4 Matta)

läkin tenriniñ **yolın** hākīkatde ta^c līm idersin (134b/2 – 134b/3 Luka)

hükmi ümmetlere iħbār ide (19b/17 Matta)

anuñ evvel doğmiş **oǵlunu doğurdi** (2b/14 Matta)

zīrā oğlancığını hayatı taleb idenler müteveffā **oldilar** (4a/2 Matta)

bunlarcılayın meselleriyle kelāmı anlara söyler idi (60b/14 – 60b/15 Markos)

anlardan nażar **olunasız** (8b/8 Matta)

11. Öğrenilen Geçmiş Zaman eki –mIş ve soru eki –mIEAT'deki gibidir.

bunları hep añladuñuz **mu** (24a/2 Matta)

zīrā yedisiniñ ‘avrati **olmuşdur** (77b/15 Markos)

12. Ünlü ile biten ve ünlü ile başlayan kelimeler birleşirken ünlü birleşmesi meydana gelmektedir. Bunun örneği de metnimizde mevcuttur:

neiçün > **nıçün** (10a/6 Matta)

kendüözünü > **kendüzni** (96b/4 Luka)

13. *Şimdi* edatı metnimizde hem ‘şimdi’ hem de ‘emdi’ haliyle mevcuttur. Bunun dışında bir de metnimizde ünlüyle biten *şimdi* edatının hal eki aldıkta sonra son hecesini düşürdüğü örnekleri görebiliriz:

kızum hod **şimdi** olmuşdür (14b/9 – 14b/10 Matta)

emdi siz kāmil oluñ (8b/4 Matta)

şimden girü ibn-i insānı ķudretiñ şağlarında oturur (49a/8 – 49a/9 Matta)

14. İşaret sıfatlarından olan ‘nasıl’ hem ekleşmiş hem de ekleşmemiş haliyle metnimizde yer almaktadır. Fakat bunların yerine daha yaygın olarak nice/niçe soru sıfatı kullanılmaktadır.

işbu **ne aşıl** selām ola (90a/2 Luka)

naşıl (13a/11 Matta)

15. Kelime başında կ-ünsüzünün ի- ünsüzüne dönüşmediği örnekleri metnimizde görebiliriz:

aña eydür **kangılar** (33a/9 Matta)

evvel vaşıyyet **kankısidur** (78a/7 Markos)

16. Kelime ortasında ise կ- >ի-sızıcılışmasının görüldüğü örnekler de vardır:

Ben **dahı** gelüp aña secde idem (3a/12 – 3a/13 Matta)

yohsa yeñi süci tulukları kırup döküle (100a/18 Luka)

17. ‘Vurmak’ kelimesi ‘ur- ‘biçimindedir.

ķamçı ile **urup** ani կatl eyliyeler (130b/12 Luka)

1.3. Şekil Bilgisi

EAT’deki şekil özellikleri metnimizde de mevcuttur.

1. I. teklik şahıs iyelik eki yuvarlak ünlülüdür:

benüm **evüme** girü döneyim (21a/7 Matta)

II. teklik şahıs iyelik eki yuvarlak ünlülüdür:

senüñ **ayaǵunuñ** taşa ړokenmüssün (5a/16-17 Matta)

III. teklik şahıs iyelik eki düz ünlülüdür:

anuñ **halkını** anlarıñ günählerinden һalāş ide (2b/8 Matta)

I. çokluk şahıs iyelik eki yuvarlak ünlülüdür:

babalarumuzuñ(41a/17 Matta)

II. çokluk şahıs iyelik eki yuvarlak ünlülüdür:

semâlarda olan sizüñ **atañuzı** temcîd ideler (6b/17-18 Matta)

2. Metnimizdeki dikkat çeken işaret sıfatları:

sol vaqt ki gүn üç yıl (97a/14 Luka)

uş āhirler vardur ki evveller olalar (122a/3 – 122a/4 Luka)

ol bu nesneleri fîr etdugi gibi (2b/4 Matta)

işbu ne aşıl selâm ola (90a/2 Luka)

3. III. çokluk şahıs zamiri hem ‘onlar’ hem de ‘anlar’ şeklinde metnimizde bulunmaktadır.

onları efendisine iħbâr etdi (123b/1 – 123b/2 Luka)

anlar aña eyitdiler (3a/5 Matta)

4. Metnimizde kullanılan dek, andan, emdi, evvel vs. zaman zarflarını dışında yarınki gün manasına gelen ‘yarındası’ şeklinde bir zaman zarfı da mevcuttur.

yarındası gün yine yuħanā vuķūf etdi (146b/20 – 147a/1 Yuhanna)

5. Görülen Geçmiş Zaman Kipi : -dI/-dU

Teklik I. şahıs – dUm : kim andan hoşnud **oldum** (5a/4 Matta)

Teklik II. şahıs–dUñ : anları keşf **eyledüñ** (18b/15 Matta)

Teklik III. şahıs –Dı : ol կul çıkış hembizmetkârlarınıñ birini **buldı** (31b/20 Matta)

Çokluk I. şahıs –dUk : bugün ne garib nesneleri **gördük** (99b/16 Luka)

Çokluk II. şahıs –dUñZ : aña niçün **inanmaduñuz** (36b/19 Matta)

Çokluk III. şahıs dIlAr : oglancıkı anası meryem ile **buldilar** (3a/17 – 3a/18 Matta)

6. Öğrenilen Geçmiş Zaman : -mIş daima düz ünlülü olarak yazılmıştır.

yire yıkılıp ateşе **urulmuşdur** (4b/9 Matta)

7. Geniş Zaman Kipi: -r, -Ar, -Ur

ben **isterim** (64b/11 Markos)

ben **isterin** pâk ol (12a/3 – 12a/4 Matta)

Teklik III. şahıs geniş zaman eki metnimizde daima yuvarlak ünlüyle yazılmıştır.

yā rabb benüm կulum evde **yatur** (12a/9 Matta)

Çokluk I. şahıs geniş zaman ekinin olumsuz şekli –mAzUz şeklindedir.

cevâb virüp eyitdiler **bilmezüz** (37a/1 Matta)

8. Şimdiki Zaman Eki: -yor/-yorur

Metnimizde şimdiki zaman yerine daha çok geniş zaman kullanımı daha yaygındır. Ayrıca günümüzde ağız özelliği olarak mevcut olan şimdiki zaman ekinin –yorur şekli de metnimizde bulunmaktadır.

şöyledik **idiyorlar** (56b/13 Markos)

gündüz heykelde ta' lîm **ideyorur** idi (137a/9 Luka)

9. Metnimizde gelecek zamanla ilgili örnekler oldukça azdır. Ayrıca EAT döneminde rastlanan –IsAr gelecek zaman eki de metnimizde mevcuttur.

anuñ atasınıñ mecdinde **gelecekdür** (28b/20 – 29a/1 Matta)

kendüñi bize izhâr **ideceksin** (175a/18 Yuhanna)

zîrâ senden bir hâkim **çikısar** (3a/7 Matta)

10. Emir kipleri metnimizde oldukça yaygın kullanıma sahiptir. Metnimizde EAT döneminde rastlanan –gil/gil emir eki de kullanılmıştır. II. Çokluk şahıs emir kipinin olumsuzunda /-ñ/ kullanılmıştır. I.çokluk şahıs emir eki Eski Anadolu Türkçesi döneminde olduğu gibi metnimizde de (-AlUm) şeklinde yuvarlak ünlülü olarak bulunmaktadır.

kendüzñi bundan aşağısına ***bırakgil*** (96b/4 Luka)

taşra ***çıkmañ*** (43a/1 Matta)

varalum (83b/10 Markos)

11. Metnimizde istek kipi –a/-e'dir ve yaygın bir kullanım sergiler.

ağzum meşellerde ***açayım*** (23a/12 – 23a/13 Matta)

tafel eyleñ ve ***bulasız*** (10b/15 Matta)

12. Gereklik çekimi için gerek kelimesi sıkça kullanılmıştır. –sA gerek –mAk gerek şeklindeki yapılar kullanılmıştır.

buradan oraya geçgil ve ***geçse gerek*** (30a/6 Matta)

cem^c ***itse gerek*** (81a/14 Markos)

nağdami bankaya ***salmak gerek*** (45a/13 Matta)

13. Birleşik çekimli fiiller:

zīrā çoklulara ‘***ilâç itmiş idi*** (58a/14 Markos)

işte aña bir meflûcî ***getürürler idi*** (13b/11 Matta)

heykelde ta^c lîm ***ideyorur idi*** (137a/9 Luka)

Bu örnekler dışında farklı birleşik çekim örneklerine de rastlanmaktadır.

zeytûnlar tağı katına ***gelmişdür idi*** (35b/7 – 35b/8 Matta)

eyidüp idi hûdânîn meleküti böyle olur (60b/3 Markos)

maksûm ola turmayısaldur (20a/8 – 20a/9 Matta) (Gelecek zaman eki üzerine kuvvetlendirme ihtimal eki gelmiştir.)

14. Geçmiş zaman sıfat-fiil eklerinden –mIş yaygın şekilde kullanılmaktadır ve daima düz ünlülüdür:

ölmüşleri iğâz eyleñ (16a/2 Matta)

bir ***doğmuş*** kızı var idi (108a/17 Luka)

-IcAk zarf-fiil eki –IncA manasında kullanılmıştır.

ahşam ***olacak*** mecnûnları aña ilettiler (12b/10 – 12b/11 Matta)

-dUk sıfat-fiil eki daima yuvarlak ünlülüdür.

elleri yumazlar etmek ***yidükleri*** zamânda (25b/19 Matta)

-Up zarf-fiil eki daima yuvarlak ünlülüdür.

anı rüsvây etmek ***dilemeyüp*** anı gizlüce boşamaç ister idi (2b/3 Matta)

15. Eski Anadolu Türkçesi döneminde görülen -UbAn zarf-fiili varlığını devam ettirmektedir.

namâz ***kılıban*** bağışlañ (76a/12 Markos)

-(i)ken zarf-fiil eki hem ekleşmiş hem de ekleşmemiş haliyle kullanılmıştır.

anı okür ***iken*** (59a/9 Markos)

va^c z ideriken (15a/19 Matta)

16. Eski Anadolu Türkçesi döneminden beri görülen çokluk I.şahıs eki –vUz metnimizde varlığını devam ettirmektedir.

nicüñüz ile giyinmiş *olavuz* (10a/14 Matta)

güzeldür ki bunda *olavuz* (29a/13 Matta)

17. Söz Varlığı

Eser söz varlığı açısından oldukça zengindir. Dizini incelediğimizde Arapça, Farsça, Rumca, İbranice kelimelerin sıkça kullanıldığı görülür. Ayrıca halk söyleyişini yansıtan kelimelerin yanı sıra Eski Türkçe döneminden bu yana görülen kelimeler, ses değişiklikleriyle birlikte, kullanılmaktadır. Türkçe kelimelere birkaç örnek verelim:

yatlu: kötü

çav: ün,ses

yiyini(yeyni): hafif

kırañ: kıyı, kenar

çenek: sırt,arka

dükeli: hep, cümle

ogrı: hırsız

yücelen-: yukarı çıkmak

alçaklan-: aşağı inmek

yayka-: yıkamak

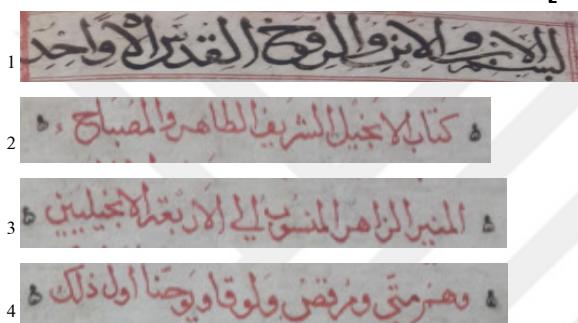
del-: hırsızlık için girmek

söyündür-: söndürmek

II. BÖLÜM

2. METİN

[1b]

⁵ mattāniñ yazdu¤ı incil-i mu¤kaddesdür ⁶ evvelki fa¤il ⁷ kitāb-u mīlād-ı yesū‘ el-mesīh ibn-i dāvud ibn-i ibrāhīm ⁸ ibrāhīm ishā¤ı tevlid etdi ve ishā¤ ya‘ kūbi tevlid etdi ve ya‘ kūb ⁹ yahūdāyi tevlid etdi ve anu¤ karındaşların ve yahūdā fāraşı¹⁰ tevlid etdi ve zārahı tāmardan ve fāraş ha¤ronı tevlid etdi¹¹ ve ha¤ron ārāmi tevlid etdi ve ārām ‘amīnādābı tevlid etdi ¹² ve ‘amīnādāb na¤sonı tevlid aketdi ve na¤son salmonı tevlid etdi¹³ ve salmon bā‘ azı tevlid etdi rāhābdan ve bā‘ az ‘obeydi ¹⁴ tevlid etdi ve rā‘ ūtdan ve ‘obeyd isay¹ tevlid etdi¹⁵ ve isay[‘] dāvud el-meliki tevlid etdi ve dāvud el-melik süleymāni¹⁶ tevlid etdi urriyāniñ ki ‘avratından ve süleymān racī‘ āmı

[2a]

¹ tevlid etdi ve racī‘ ām abiyāyi tevlid etdi ve abiyā ² āşāfi tevlid etdi ve āşāf yo¤afatı tevlid etdi ³ ve yo¤afat yorāmi tevlid etdi ve yorām ‘uzziyāyi tevlid ⁴ etdi ve ‘uzziyā yovātāmi tevlid etdi ve yovātām ahāzı ⁵ tevlid etdi ve ahāz hezekiyyāyi tevlid etdi ve hezekiyyā ⁶ mena¤şayı tevlid etdi ve mena¤şa ‘āmonı tevlid etdi ve ‘āmon ⁷ yosiyyāyi tevlid etdi ve yosiyyā yohānniyāyi tevlid etdi ⁸ ve anu¤ karındaşların bābiliñ esīrliginde ve bābiliñ esīrliginden ⁹ şo¤ra yohānniyā şalşayıili tevlid etdi ve şalşayıil zoribābili ¹⁰ tevlid etdi ve zoribābil abiyüdi tevlid etdi ve abiyüd ¹¹ elyākīmi tevlid etdi ve elyākīm ‘azori tevlid etdi ¹² ve ‘azor şādo¤ı tevlid etdi ve şādo¤ ahīni tevlid ¹³ etdi ve ahīn eliyyüdi tevlid etdi ve eliyyüd elī‘ azārı ¹⁴ tevlid etdi ve elī‘ azār matşāni tevlid etdi ve

matşān ya‘ kūbī¹⁵ tevlīd etdi ve ya‘ kūb yūsufı tevlīd etdi erin meryemiñ¹⁶ kim andan tögdi yesū^c ki mesīh dinilmişdür emdi cemi^c¹⁷ cīller ibrāhīmden dāvud dek on dört cīldür ve dāvuddan¹⁸ bābiliñ esīrligine dek on dört cīldür ve bābiliñ¹⁹ esīrliginden mesīhe dek on dört cīldür meger yesū^c²⁰ mesīhiñ velādeti bu vech üzre imiş ki anası meryem

[2b]

¹ yūsufa nāmzed olıçağ anlaruñ vişälinden evvel rūh-u ķudsden² hāmile olmuş bulundı pes yūsuf anuñ eri şiddīk olup³ ve anı rüsvāyetmek dilemeyüp anı gizlüce boşamak ister idi⁴ ammā ol bu nesneleri fikr etdugi gibi işte rabbiñ feriştesi⁵ bir düşde aña iżhār etdi diyü ey yūsuf ibn-i dāvud senüñ⁶ avratuñ meryemi almağdan қorkma zīrā kendüde mevcūd olmuş⁷ rūh-u ķudsendür ve bir oğul doğura ve adını yesū^c okuyasın⁸ zīrā kendü anuñ ħalķını anlaruñgünāhlarından ħalāş ide⁹ lākin bu cümle olmuşdur tā rabbden peyğamber ile dinilmiş tekmil oluna¹⁰ diyü işte bir bikr kızı hāmile olup bir oğul doğura¹¹ ve anuñ adına^c emmānūyīl diyeler ki mütercem olmuş teñri bizüm¹² ile dimekdür pes yūsuf uyķudan uyanmış rabbiñ ferişte¹³ si aña buyurduğu gibi itmişdür ve ‘avratını aldı ve anı¹⁴ bilmedi āña dek kim anuñ evvel doğmiş oğlunu doğurdu¹⁵ ve adını yesū^c okudu¹⁶ ikinci faşıl¹⁷ meger çün yesū^c yahūdāniñ beyt-i leheminde töğmişdür melik hīrodesiñ¹⁸ eyyāmında işte mecūsiler maşrikdir yerūşalīme irışdiler diyü¹⁹ yahūdileriñ pādişāhi doğmiş olan қandadur zīrā anuñ yıldızın

[3a]

¹ maşriķda görüp aña secde etmege geldük ve melik² hīrodes işticek mużtarib oldı ve tamām yerūşalīm³ anuñ ile ve cemi^culu kāhinleri ve ħalķıñ kātiblerini cem^c³ idüp anlardan su‘äl etdi ki mesīh ne yirde ṭoğa⁵ cakdir ve anlar aña eyitdiler yahūdāniñ beyt-i leheminde zīrā şöyle⁶ peyğamber ile yazılmışdur ve sen beyt-i lehem yahūdā ṭoprağı yahūdā⁷ kāidlerinde* aşlā aşgar degilsin zīrā senden bir ħākim çıkışar⁸ kim benüm ħalķum isrā^c ile ħukm idiserdür andan hīrodes⁹ mecūsileri tenhā okuyup anlardan yıldızıñ iżhār etdugi¹⁰ zamānını teftiṣ eyledi ve anları beyt-i lehemeye gönderüp eyitdi¹¹ varup diķķatle oğlancıkdan ötürü tefahħuṣ eyleñ ve anı¹² bulıçağ baňa ħaber virüñ tā ben dahı gelüp aña secde¹³ idem ve anlar şāhı iştidüp yola gitdiler ve işte¹⁴ maşriķda gördükleri yıldız anlaruñ öñüne gider idi¹⁵ āña dek kim gelüp oğlancık olduğu yir üzre tevakķuf¹⁶ ider idi ve anlar yıldızu görüp ġāyetde ‘azīm feraḥ¹⁷ ile feraḥ eylediler ve eve giricek oğlancıkı anası meryem¹⁸ ile buldılar ve anlar düşüp aña secde etdiler ve

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “kā^c id” olmalı.

anlaruñ ¹⁹ həzinelerin açıcağ hediyeleri aña ihdā^{**} etdiler altunu ²⁰ ve günlüğü ve mürri ve anlar teñriden bir rü^c yāda mütenebbih

[3b]

¹ olmuş ki hīrodese girü dönmiyeler gayrı yoldan anlaruñ ² diyārına teveccüh etdiler ve anlar ayrılup işte rabbiñ ferişte ³ si yūsufa bir rü^c yāda iżhār etdi diyü öri^{***} turup ⁴ oglancıkı ve anasını alup müşira kaç ve anda ol āña dek ⁵ kim saña diyübirem zīrā hīrodes oglancıkı taleb ⁶ eyliye anı helāk etmegiçün ve ol uyanugelüp oglancığı^{****} ⁷ ve anası gice ile aldı ve müşira teveccüh etdi ve hīrodesiñ ⁸ vefatına dek anda oldı tā rabbden peygamber ile dinilmiş ⁹ yirine gele diyü benüm oglumi müşirdan okudum pes ¹⁰ hīrodes çün gördiki mecūsīlerden istihzā^c olundi ¹¹ gāyetde mağzūb oldı ve gönderüp beyt-i lehemde ve anuñ ¹² cümle şinurlarında olan cemi^c oglancıkları katlı eyledi ¹³ iki yaşıdan ve altında ol zamāna göre ki mecūsīlerden ¹⁴ dikkatle teftiş eyledi ol vakıt eremyā^c peygamberden ¹⁵ dinilmiş teknil olundi diyü bir āvāz rāmada iştdilimisdür ¹⁶ fiğān ve zārlık ve ‘azīm ye^c is rāhīl anuñ evlādına ¹⁷ ağlar iken ve müteselli olmak istemedi anuñicünki mevcūd ¹⁸ degildür ammā hīrodes müteveffā olup işte rabbiñ ¹⁹ feriştesi bir rü^c yāda yūsufa müşirda iżhār eyledi

[4a]

¹ diyü öri turup oglancığı ve anasını al ve isrāyīl^{*} toprağına ² vargil zīrā oglancığının hayatıni taleb idenler müteveffā oldılar ³ ve ol kalıkup oglancığı ve anasını aldı ve isrāyīl toprağına ⁴ geldi ammā çün işitti ki arħīlāos yahūdītde⁵ babası hīrodes yirine beglik ider idi ol araya ⁶ varmağdan korkar idi velikin teñriden bir rü^c yādamütenebbih ⁷ olup celīltaraflarına bir yaña gider idi ve gelüp nāşirat⁸ dinilmiş bir şehirde sākin oldı tā peygamberler ile dinilmiş ⁹ teknil oluna ki nāşiratlu okunmuş ola ¹⁰ üçüncü faşıl ¹¹ meger ol günlerde geldi yuhannā ma^c midānī yahūdā beriyye ¹² sinde va^c z idüp diyü tevbe eyleñ zīrā gökleriñ ¹³ meleküti yakın geldi zīrā işbu oldur kim eşā^c yā ¹⁴ peygamberden söylenmişdir diyü nidā^{**} eyliyenin beriyyede āvāzi ¹⁵ siz rabbiñ tarikini āmāde idüp anuñ izlerini rāst ¹⁶ eyleñ ve kendü yuhannāniñ libası deve yüñünden oldı ¹⁷ ve biliñ

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ihda” olmalı.

*** Aslında örү turmak şeklinde yazılmıştı. Metinde öri turmak şeklinde yazılmıştır.

**** Kelime bazen “oğlancıkı” şeklinde yazılmıştır.

* Kelime isrā^c il şeklinde yazılmalı. Burada ayın harfi kullanılmadan yazılmıştır.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “nidā^c” olmalı.

çevresinde edīm zünnārı ve anuñ ṭa‘āmı çekirgeler¹⁸ ve yabān balı imiş ol vakıt yeruşalı̄m ve bütün yahūdīt¹⁹ ve erdeniñ tamām çevre ili aña һurūc eylediler ve erdende

[4b]

¹ andan ta‘ mīd olunurlar idi günāhlarıñ i‘tirāf ider iken ² ammā ferīsileriñ ve zindīkłaruñ keşirin anuñ ma‘mūdiyyetine^{***} gelüp ³ göricek anlara eyitdi ey ef^f aīlerüñ^{****} evlādi kim size tenbīh ⁴ itmişdür ki gelecek ғažabdan firār idesiz emdi tevbeye ⁵müştahakķ yımışleri hāşıl eyleñ ve kendünüzde dimege ʐann ⁶ etmeñ ibrāhīm bize pederdür zīrā size eydürem ki allāh қādir dür ⁷ ki bu taşlardan ibrāhīme oğulları կopara ve şimdi dahı ⁸ balta ağaçlaruñ köküne yatur emdi her ağaç ki hūb ⁹ yımışi bitürmezse yire yıkılıp āteşe urulmuşdur ben һod sizi ¹⁰ şu ile tevbeye ta‘ mīd iderin ammā benüm ardunda gelen benden ¹¹ қavīdür kim anuñ bābūçların getürmek lāyik degülüm ol sizleri ¹² rūh-u կuds ile ve āteş ile ta‘ mīd eyliye kim anuñ қalbūri ¹³ elindedür ve һarman yirin tamām arıdup anuñ buğdayın anbāra ¹⁴ cem^c eyliye ve şamanisöyündürülmezâteşe iħrāk ide ol vakıt ¹⁵ yesū^c celīlden erdene yuhannā қatına gelmişdür andan ta‘ mīd ¹⁶ olunmağa ammā yuhannā anı nehyeyledi diyü baňa gerekdür ki ¹⁷ senden ta‘ mīd olunam ve sen baňa gelür misin ve yesū^c ¹⁸ cevāb virüp aña eyitdi şimdiki hälde revā gör zīrā ¹⁹ şöyle cemi^c birri tekmīl eylemek bize yaraşur ol vakıt anı ²⁰ revā görди ve yesū^c ta‘ mīd olunacak hemān vakıt şudan

[5a]

¹ taşra çıktı ve işte gökler aña açılmışdur ve teñriniñ ² rūhın gögürcinleyin*inüp üstüne gelür iken gördü ³ ve işte semālardan bir āvāz diyü işbu benüm sevgülü oğlumdur ⁴ kim andan һoşnūd oldum ⁵ dörtüncü faşıl ⁶ ol vakıt yesū^c rūhdan beyābāna çıkarılmışdur tā iblīsden⁷ imtiħān oluna ve çün kırk gün kırk gice orūc⁸ tutdı ‘ākibet aç oldı ve imtiħān idici қatına gelüp ⁹ eyitdi eger ibn-i allāh iseñ digil tā bu taşlar etmekler olalar¹⁰ ve ol cevāb virüp eyitdi yazılmışdur ki ādem ancağ etmek ¹¹ ile dirlik itmiye lākin teñriniñ ağızından taşra çıkan ¹² her sözi ile o zamān iblīs anı şehr-i muķaddese intikāl ¹³ idüp anı heykeliñ bir kungūre üzre turğurdı ve aña ¹⁴ eydür eger teñriniñ oğlu iseñ kendüni aşağıaya bırakğıl¹⁵ zīrā yazılmışdur ki anuñ feriştelere senüñ һaķkuñda vaşıyyet¹⁶ ide ve ellerinde seni қalduralar tā sen senüñ ayağuñ¹⁷ taşşa łożunmiasın yesū^c aña eyitdi yine yazılmışdur ¹⁸ senüñ rabb allāhuñi tecrübe қılmıyasın tekrār iblīs anı ¹⁹ begāyetyuce taşşa intikāl idür ve ‘ālemin cemi^c memleketlerin

*** “Ma‘mūdiyyet” kelimesi **مُعْدِيَّةٌ** şeklinde pek çok yazım yanlışı yapılarak yazılmıştır. Metinde doğrusu kullanılmıştır.

**** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “efā‘ī” şeklinde olmalı.

*Güvercin manasına gelen gögərcin kelimesi gögürcin şeklinde yanlış yazılmıştır.

[5b]

¹ ve anlaruň fahretin^{**} aña gösterür ve aña eydür bunları ² hep saña vireyim eger sen düşüp baňa secde idesin ³ ol vakıt yesū^c aña eydür yürü hey şeytān zīrā yazılmışdur ⁴ rabb senüň teñrüne secde ķılkup aña ancaň ^cibādet ⁵ idesin ol vakıt iblīs anı қodı ve işte feriște ⁶ ler irisüp aña hıjzmet etdiler pes çün yesū^c bildi ⁷ ki yuhannā teslīm olundı celile ayrıldı ve nāşıratı կoyup ⁸ gelüp kefernāhūmda sākin oldu ki deryāya yakın zābulūn ⁹ ve naftalīm serħaddlerinde tā eşā^cyā peygamber ile dinilmiş tekmil ¹⁰oluna diyü zābulūn տoprağı ve naftalīm տoprağı deryā yolın erdenden ¹¹ öte celili ümmetlerüň ژulmetde oturan һalk ^cazīm nūri ¹² gördiler ve mevtiň ilinde ve gölgesinde oturanlara nūr ¹³ anlara ړogdı ol vakıtden yesū^c va^c ژ itmege ibtidā eyledi ¹⁴ ve dimege tevbe eyleň zīrā semavātiň meleküti yakın geldi ¹⁵ ve yesū^c celiliň deryāsı yanında yürüyüp iki қarındaşı ¹⁶ görür ki sim^cüni ki bęetros dinilmişdir ve anuň қarındaşı ¹⁷ andrāosı bir şebikeyideñize şalar iken zīrā balıkçılar ¹⁸ imişler ve anlara eydür ardumca gelüň ve sizi ādemleriň ¹⁹ şayyādların ideyim ve anlar hemāndem ağların կoyup aña tābi^c ²⁰ oldılar ve oradan ilerü varup iki sāir* қarındaşı

[6a]

¹ gördü ya^c կubı zebediniň oğlin ve yuhannayı anuň қarındaşın ² bir gemide anlaruň babası zebedi ile ağlarını meremmet iderek ³ ve anları da^c vet eyledi ve anlar hemāndem gemiyi ve babasını terk ⁴ idüp aña tābi^c oldılar ve yesū^c tamām celiliň etrāfına ⁵ varur idi mecma^clarında ta^clīm idüp melekütiň incilini ⁶ va^c ژ ideriken ve her maraža ve her rence һalkda ^cilāc ider ⁷ iken ve anuň şöhreti tamām sūriyāya çıkmışdur ve aña ⁸ iletildiler envā^c maražlara cemi^c mübtelā olanları ve ^cazāblara ⁹giriftār olanları ve dīv țutmuşları ve ay delülerin ve meflūcleri ¹⁰ ve anlara ^cilāc eyledi ve çok cemā^catler aña tābi^c oldılar ¹¹ celilden ve dīkāpolisden^{**} ve yeruşalimden ve yahūdītden¹² ve erden ötesinden ¹³ bisinci faşıl ¹⁴ ve cemā^catleri görüp bir ҭaǵa çıktı ve ol oturup ¹⁵ anuň şākirdleri aña geldiler ve ağızın açıp anlara ta^clīm ¹⁶ ider idi diyü ҭubā rūhda fakīr olanlara zīrā semavātiň ¹⁷ meleküti kendülerüňdür ҭubā ağlayanlara zīrā kendüler ¹⁸ müteselli olalar ҭubā һalımlere zīrā kendüler yiri mīrās ¹⁹ bulalar ҭubā anlara ki ^cadle aç ve teşne olurlar zīrā anlar

[6b]

¹ ړok olalar ҭubā merhametlülere zīrā merhamet anlaruň ² üzerine ola ҭubā қalbde pāk olanlara zīrā anlar allāhi ³ göreler ҭubā selāmet idenlere zīrā anlar teñri oğulları⁴ dinilmiş olalar ҭubā matrūdluga giriftār olanlara ^cadl ⁵ içün zīrā semavātiň meleküti

^{**} Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “fahrin “şeklinde olmalı.

^{*} Ayın harfi eksiktir. " sā^cir " şeklinde yazılmış olmalıdır.

^{**} Metinde pek çok yerde “ dekāpolis ” olarak yazılmıştır.

kendülerüñedür mübārek⁶ siz çün size la^c net ideler ve ṭard eyliyeler ve size ƙarşu⁷ her yatlu sözi kizb iderek benüm hāṭrum içün diyeler⁸ şāzlık*** ve tehellül eyleñ zīrā ki sizüñ ücretüñüz çok⁹ dur semālarda zīrā şöyle sizden öñdinki peygamberleri¹⁰ ṭard etdiler siz arżīñ* tuzısız veli ger tuz datsuz¹¹ olur ise ƙanğı ile mübettel oluna artuk hiç nesneye yaramaz¹² illā yabāna bıraqılmaç ve ādemler ile pāymāl olmağıçun siz ‘ālemüñ¹³ nūrisız bir şehir ki ṭağ üzerine ƙurulmuşdur gizlenmege¹⁴ ƙādir olmaz ve ne mūmı yaküp bir kile altda ani ƙorlar¹⁵ lakin şem^c dān üzerine ve evde olanlara hep ziyyā** virür¹⁶ sizüñ nūruñuz ādemler hūzūrunda ziyyā etsün ki¹⁷ anlar sizüñ iyü ‘amellerüñüzi görüp semālarda olan sizüñ¹⁸ atañuzı temcīd ideler ʐann itmeñ ki ben geldim nāmūsi¹⁹ yā peygamberleri bozmaça ben bozmaça gelmedüm lakin tekmīl etmege²⁰ zīrā āmīn size eydürem tā gök ve yir geçmeyince nāmūsdan

[7a]

¹ bir yoṭa yā bir ʐerre geçmiye āña dek kim hep şādir ola² emdi kimki bu eñ kiçi vaşıyyetlerüñ birin bozup ādemlere³ şöyle ta^c līm iderse semālaruñ melekütinde eñ kiçi dinile⁴ ammā kimki idüp ta^c līm iderse işbu semālaruñ melekütinde⁵ ulu dinile zīrā size eydürem ki eger sizüñ ‘adlüñüz⁵ artup kātiblerüñ ferisîlerüñ ‘adlinden ifrāt itmiye⁶ semālaruñ melekütine aşlā girmiyesiz işitdüñüz ki⁷ ƙadīmilerden dinilmişdür ƙatl itmiyesin ve kim ki ƙatl ide⁸ hūkme giriftär ola ammā ben size eydürem ki her kendü⁹ ƙarındaşa bī-sebeb ǵażab iden hūkme giriftär ola ve her¹⁰ kim kendü ƙarındaşa rāka diye dernegegiriftär ola¹¹ ve kimki sefih diye cehennem oduna giriftär ola emdi¹² eger senüñ hediyyeñ mezbahā ihdā iderseñ ve orada¹³ yād idesin ki senüñ ƙarındaşañ saña ƙarşu bir nesne¹⁴ varisa senüñ hediyyeñi mezbahō öñinde ƙoǵıl¹⁵ ve varup evvel senüñ ƙarındaşaña teşālah eyle ve andan¹⁶ gelüp senüñ hediyyeñi ihdā*** eyle senüñ һaşmuñ¹⁷ ile tīz barışık eyle ol esnāda**** ki anuñ ile yoldasın¹⁸ nebādā***** ki muhāşşama iden seni ƙādī ya teslīm ide ve ƙādī¹⁹ seni ƙollukçınıñ eline vire ve zindāna bıraqılasın

[7b]

¹ āmīn saña dirim ki andan ṭaşra çıkmıyasın āña dek² kim eñ āhīr pulı virdüñ işitdüñüz ki ƙadīmilerden³ dinilmişdür zinā* itmiyesin ammā ben size eydürem ki⁴ her ‘avrata nażar iden aña ṭama^c itmegiçün şimdi һod⁵ ƙalbinde anuñ ile zinā eyledi pes eger senüñ

*** “Şād” kalimesi ‘zel’ harfi ile “şāz” şeklinde yanlış olarak yazılmıştır.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “‘arż” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ziyyā” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ihdā^c” olmalı.

**** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “esnā^c” olmalı.

***** Aslı “mebādā” olan kelime ‘nun’ harfi ile yanlış olarak yazılmıştır.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “zinā^c” olmalıdır.

şağ gözüñ⁶ saña ma^csere ola anı çıkar ve senden bıraq zırä saña⁷ yarar ki senüñ endämlaruñdan biri heläk ola⁸ ve senüñ bütün cesedüñ cehenneme bıraqılmiya ve eger senüñ⁹ şag elüñ saña ma^csere ola anı kesgil ve senden¹⁰ bıraq zırä saña yarar ki senüñ endämlaruñdan biri¹¹ heläk ola ve senüñ bütün cesedüñ cehenneme bıraqılmiya¹² hem dinilmişdür ki her kim^c avratını boşaya ṭalāk yazusunu¹³ aña virsün ammäben size eydürem ki olkim anuñ¹⁴ avratını boşaya zinā sebebden ğayı anı zinā etdürür¹⁵ ve olkim ṭalāk virilmiše nikâh ide zinā ider tekrär¹⁶ işitdüñüz ki ḳadîmîlerden dinilmişdür ki yalan yire¹⁷ and içmiyesin lâkin senüñ yimînlerüni rabbe vefâ** idesin¹⁸ evved ben size eydürem aşlâ and içmeñ ve ne āsmân içün¹⁹ zırä tenriniñ tahtıdır ve ne yir içün zırä anuñ²⁰ ayaqlarınıñ mevtâsidur*** ve ne yerûşalîm içün zırä ol

[8a]

¹ azîm pâdişâhuñ şehridür ve ne başuñ içün yimîn² idesin zırä bir kılı ak yâ ḳara etmege ḳâdir degülsin³ ammâ sizüñ ḳuluñuz olsun eved eved yok yok⁴ zırä bunlardan artuk olan şerrîrdendür**** işitdüñüz⁵ ki dinilmişdür gözü göz içün ve diş diş içün⁶ ammäben size eydürem şerre muķâvemet itmeñ lâkin her⁷ kimki seni senüñ şag yañaguña ura öbirisini⁸ daḥı aña döndür ve olkim saña emr-i şer^c in diyüp⁹ senüñtolamañı ḳaldırmaç istiye ferâceñi daḥı aña¹⁰ şalıvir ve her kim seni musâhhâr eyliye bir mîl yola anuñla¹¹ iki gitgil senden dilek idene virgil ve senden¹² ödünç almaç istiyenden baş çevirme işitdüñüz ki¹³ dinilmişdür senüñ ḳoñsuñı sevesin ve düşmanuñı¹⁴ ibğâz idesin ammâ ben size eydürem sizüñ¹⁵ düşmanlarunuza***** muḥabbet eyleñ size beddu^cā idenlere ḥayır¹⁶ du^cā eyleñ ve sizi ibğâz idenlere iyülük ḳuluñ ve size¹⁷ rencîş virenler içün ve sizi maṭrûd idenler içün namâz¹⁸ ḳuluñ tâ semâlarda olan sizüñ atañuzuñ ogulları¹⁹ olasız zırä anuñ āfitâbını ṭulū^c etdürür şerrîrlər²⁰ ve ḥayrlar üzerine yağdurur^c ădiller ve zâlimler üzerine

[8a]

¹ zırä eger size muḥabbet idenleri severseñiz ne ücretüñüz vardur² bâcdârlar daḥı hemâbunı itmezler mi ve eger ḳarındaşlarunuñiza³ tenhâ selâm virürseñiz ne ifrâṭ idersiz bâcdârlar daḥı⁴ öyle itmezler mi emdi siz kâmil oluñ nitekim semâlarda⁵ olan sizüñ atañuz kâmildür⁶ altıncı faşıl⁷ iħtirâz eyleñ ki sizüñ şadaquatüñizi ădemler ḥuzûrunda⁸

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “vefa^c” olmalıdır.

*** Sözcükte ayın harfi yoktur. Doğrusu “mevtâ^c” olmalıdır.

**** “Şerîr” kelimesi bazı yerlerde şeddeli bazı yerlerde şeddesiz olarak yazılmıştır.

***** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “düşmân” olmalı.

itmiyesiz tā ki anlardan nażar olunasız yoğisa semālarda^{*9} olan sizüñ ataňuzuň katında ücretiňüz yokdur emdi¹⁰ çün şadaňa idersin öňünde bori çalma nite¹¹ kim müräiler^{**} iderler mecmā^clarda ve çarşılarda tā ādemlerden temcīd¹² olunalar āmīn size eydürümkı anlaruň ücreti anlardadur¹³ ammā sen çün şadaňa idersin senüñ şagun neyler şoluň¹⁴ bilmesün tā senüñ şadaňatüñ pinhānda ola ve pinhānda gören¹⁵ senüñ ataň kendü zāhirde saňa girü vire ve çün¹⁶ namaz kılursın müräiler gibi olmiasın zīrā mecmā^clarda ve mahalle¹⁷ lerüň bucaqlarında turur iken namaz kılmağı severler tā ki¹⁸ ādemlere iżhār olunalar āmīn size eydürem ki anlaruň ücreti¹⁹ anlardadur ammā sen çün namaz kılursın ḥalvet odaň

[9a]

¹ içine gir ve senüñ kapuňı kapayup pinhānda olan senüñ² ataňa namaz kılıvir ve pinhānda gören senüñ ataň³ aşikāre girü saňa vire ammā namaz kılıcaň herze söylemeň⁴ gāvurlar gibi zīrā zann iderler ki anlaruň keşret-i kelāmında⁵ müstecāb olalar pes anlara mānend olmiasız zīrā ataňuz⁶ size neler gerekdir bilür siz anı taleb itmezden evvel siz⁷ emdi bu vech üzre namaz kluň ya^cni bizüm atamız ki⁸ göklerdesin senüñ ismüñ muğaddes olsun senüñ⁹ melekütüñ gelsün senüñ irādetüñ olsun nitekim¹⁰ gökde dahı yirde her günüki bizüm etmegimüzi¹¹ vir bize bugün ve bizüm borçlarumuzu bize bağışla¹² nitekim biz dahı bizüm borçlularumiza bağışlaruz¹³ ve bizi tecrübe idhāl itme lākin şerrirden bizi¹⁴ necāt eyle zīrā senüñdür meleküt ve saltanat ve mecd tā¹⁵ ebed āmīn zīrā eger siz anlaruň ḥaṭalarını^{*} ādemlere¹⁶bağışlayasız sizüñ ataňuz semāvī dahı size bağışlaya¹⁷ ve eger siz anlaruň ḥaṭalarını ādemlere bağışlamyasız¹⁸ ve ne sizüñ ataňuz sizüñ ḥaṭalaruňuzı bağışlaya¹⁹ dahı çün oruç tutarsız müräiler gibi ḡamgīn yüzlü²⁰ olmiasız zīrā yüzlerini bozarlar tā ādemlere oruç

[9b]

¹ ṭutanlar görüne āmīn size eydürmege anlaruň ücreti² anlardadır eved sen çün oruç tutarsın senüñ³ başuňa yağ sür ve yüzüni yuğıl tā ādemlere oruç⁴ ṭutan görünmeyen lākin senüñ ataňa ki pinhānda⁵ dur ve pinhānda gören senüñ ataň saňa aşikāre girü vire⁶ gencleri size yığmaň yirde kanda pas ve güve bozar⁷ ve kanda öğrenciler delüp öğrenciler ammā gencleri size⁸ yığuň āsmānda ki anda ne pas ve ne güve bozar ve anda⁹ öğrenciler delmezler ve ne öğrenciler zīrā sizüñ gencüňüz¹⁰ ne yirdedür sizüñ kalbüňüz dahı anda olur cesedüñ¹¹ çerāğı gözdür emdi eger senüñ gözün sâde olursa¹² senüñ bütün cesedüñ

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “semā^c” olmalıdır.

** Sözcükte ayın harfi yoktur. Doğrusu mürā^ciler’dir.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ḥaṭā^c” olmalı.

münevver olur ve eger senüñ¹³ gözüñ şerrir olursa bütün cesedüñ karañu olur¹⁴ emdi eger ol nûr ki sendedür karañuluç ola ol¹⁵ karañuluç ne kadar hiç kimesne iki efendiye hizmet¹⁶ idemez zîrâ ya birisini ibgâz idüp öbirisine muhâbbet¹⁷ ide veya birisine müte' allîk olup öbirisini hör göre¹⁸ teñriye ve mâla hizmet itmege kâdir degûlsiz bunuñiçün¹⁹ size eydürem siziñ cânuñuza muğayyed olmañ ne²⁰ yirsiz ve ne içesiz ve ne teniñize ne giyesiz

[10a]

¹ cân ta^c âmdan efđal degül midür ve ten libâsdan âsmânuñ² ķuşlara nazar eyleñ zîrâ ekmezler ve ne biçerler ve ne anbârlara³ cem^c iderler ve sizüñ atañuz semâvî anlara yidürür⁴ sizüñ anlaruñ üzerine çok fažiletüñüz yok midur⁵ kângiñiz hod gamm iyüp kâdirdür ki kendü kâmetine bir⁶ arşun ķata ve libâs içün niçün teşvişlenürsiz⁷ şâhrânuñ zanbaklärın te^c emmûl eyleñ niçe biterler ne emek⁸ çekerler ve ne eñirürlernihâyet size eydürem ki⁹ ne süleymân dükeli mecdinde bunlaruñ biri gibi¹⁰ giyinmiş olur idi ve eger şâhrânuñ otuna ki bugün¹¹ mevcûd olup yarın furuna bırakılmışdur allâh öyle¹² giyürürise siz hod kanda kâldı ey imâni az olanlar¹³ emdi müşevveş olmañ diyü ne yiyevez yâ ne içevüz¹⁴veyâ nicüñüz ile giyinmiş olavuz zîrâ ümmetler bu nesneleri¹⁵ hep taleb iderler zîrâ sizüñ atañuz semâvî bilür ki¹⁶ size bunlar hep gerekdür ammâ evvel hûdâniñ melekütin¹⁷ ve anuñ^c adlin taleb eyleñ ve bunlar hep size mülhaç olsa¹⁸ lar gerek emdi yarına muğayyed olmañ zîrâ yarın kendü¹⁹ nesnelerine muğayyed olsa gerek güne anuñ²⁰ şerri yeter

[10b]

¹ yedinci faşıl² hükm itmeñ tâ hükm altında olmiasız zîrâ ne hükm³ ile hükm idersiz size hükm oluna ve ne ölçü ile⁴ ki ölçersiz size girü ölçümüş ola ve niçün⁵ seniñ karândaşınıñ gözündeki çöbceñize^{*}baķarsın⁶ ve senüñ gözündeki mertegi tefekkür itmezsin yâ senüñ⁷ karândaşuna niçe diyesin kogıl senüñ gözüñden⁸ çöpceñiziçikarayım ve işte bir mertek kendü gözünde⁹ dür ey mûrâi mertegi kendü gözüñden evvel çıkar ve¹⁰ ol vakıt rûşen görürsin ki senüñ karândaşuniñ¹¹ gözündençöpçögizi^{**} çıkarasın pâk olanı¹² köpeklerle virmeñ ve ne sizüñ incülerüñüzi łożuzlar¹³ öñünde bırakmañ tâ anları kendü ayakları altında başmaya¹⁴ lar ve dönüp sizi yırtalar dilek eyleñ ve size virilir¹⁵ taleb eyleñ ve bulasız dak k eyleñ ve size açıla zîrâ¹⁶ her dilek eyliyen alur ve taleb iden bulur ve dak k eyliyene¹⁷ açılmış ola yâ sizlerden ķankı adem vardur kim eger¹⁸ o gli

* ‘Çöpçegiz’ şeklinde olmalıdır.

** ‘Çöpçegiz’ kelimesi pek çok kez farklı hatalar yapılarak yanlış yazılmıştır.

etmegi dilek ide ṭaşı aña virür mi ve eger¹⁹ balığı dilek ide yılanı aña virür mi emdi eger²⁰ siz şerir olmuş iken sizüñ ogullaruñuza iyü

[11a]

¹ ‘atiyyeleri virmek bilürseñiz fekeyfe ki semälarda olan² sizüñ atañuz aña su‘äl idenlere iyü nesneleri vire³ emdi her neleri isterseñiz ki ādemler size ideler⁴ siz dahı anlara şöyle eyleñ zīrā budur nāmūs ve peygamberler⁵ teng kapudan içерü girüñ zīrā kapu giñdür ve yol⁶ inlüdür ki heläkliga iletür ve andan içерü girenler⁷ çokdur zīrā ki kapu tengdür ve yol dardur ki⁸ ḥayāta iletür ve anı bulanlar azdır hem yalan peygamber⁹ lerden şakınıñ kim size ḳoyunluñ libāsı ile gelürler¹⁰ bātında ḥod yırtıcı ḳurdlardur yimişlerinden anları¹¹ bilesiz dikenlerden üzümi devişürürler* mi yā¹² ḥaslardan incir ancılayın her iyü ağaç iyü yimişleri¹³ virür ammā fāsid ağaç kem yimişleri virür iyü¹⁴ ağaç kem yimişleri viremez ve ne fāsid ağaç iyü¹⁵ yimişleri virmek olur her ağaç iyü yimişi virmiyen¹⁶ ḳoparılıp āteşe urulmuşdur emdi anluñ¹⁷ yimişlerinden anları bilesiz degül her baña diyen¹⁸ yā rabb yā rabb semälaruñ melekütine giriser lākin semälarda¹⁹ olan benüm atamuñ irādetini iden çok kimesne²⁰ ol günde baña diserler yā rabb yā rabb senüñ ismüñde

[11b]

¹ nebilik itmedük mi senüñ ismüñde dívleri çıkar² maduk mi ve senüñ ismüñde çok menäkibi kılmaduk mi³ ve ol vaqt anlara i‘ tirāf ideyim ki hergiz sizi⁴ bilmedüm benden firḳat eyleñ ey cemi‘ işmi işliyenler⁵ emdi her kimesne kim bu benüm sözlerümi istimā‘ idüp⁶ anları ‘amel ide anı bir ‘ākil ere teşbīh ideyim ki⁷ anuñ evini kaya üzerine binā‘ eyledi ve yağmur indi⁸ ve akiñdilar geldiler ve yeller esdiler ve ol ev üzerine urdılar ve⁹ düşmedi zīrā kaya üzerine temeli ḳurulmuşdur ve bu benüm¹⁰ sözlerümi istimā‘ iden ve anları ‘amel itmiyen bir sefih¹¹ ere teşbīh oluna kim anuñ evini kum üzerine binā‘¹² eyledi ve yağmur indi ve akiñdilar geldiler ve yeller esdiler¹³ ve ol eve ḫarb etdiler ve düşdi ve anuñ düşmesi¹⁴ ‘azīm idi ve oldiki yesū‘ bu sözleri tamām¹⁵ etdigi gibi cemā‘ atler anun ta‘līminden müteḥayyir ḳalurlar¹⁶ idi zīrā anlara ta‘līm ider idi saltanat şahibi¹⁷ gibi ve kātibler gibi yok¹⁸ sekizinci faṣıl²⁰ pes çün ṭağdan indi çok cemā‘ atler aña tābi‘

[12a]

¹ oldılar ve uṣta bir ebraş gelüp aña ṭapar idi² diyü yā rabb eger isterisen beni pāk itmege ḳādirsin³ ve yesū‘ eli uzadup aña dokundi diyü ben isterin⁴ pāk ol ve hemāndem

* ‘Devşürürler’ şeklinde olmalıdır. Yazım hatası yapılmıştır. “Ye” harfi fazladır.

anuñ beraþı pâk olmuşdur ve yesûc⁵ aña eydür görgil kimesneye dimyesin ammâvarup⁶ kendüni kâhine göster ve ol hediyyeyi ihdâ eyle⁷ ki mûsâ buyurmuşdur şehâdet için anlara ve yesûc⁸ kefernâhûma giricek bir yüz başı katına gelür idi⁹ aña yalvarup diyü yâ rabb benüm  ulum evde yatur¹⁰ meflûc  atı me^czûb olmuş ve yesûc¹¹ aña eydür¹¹ ben gelüp aña^c ilâc ideyim ve yüz başı cevâb¹² virüp eydür yâ rabb ben müstahâk  degülüm kim benüm  amum¹³ altına giressin lâkin sözi tenhâ digil ve benüm  ulum¹⁴  ağ ola zîrâ ben saltanat altında bir  ademim ki¹⁵benüm altumda çericilerüm vardur ve buña eydürem¹⁶ vargîl ve ol varur ve  ayriya gel ve gelür ve benüm¹⁷  uluma bunı eyle ve ol ani ider ve yesûc¹⁸ i itdicek¹⁸ ta^caccüb eyledi ve tâbi^c olanlara eyitdi  amîn size¹⁹ dirin ve ne isrâc^cilde olkadar  mâni buldum²⁰ ve size eydürem ki çok kimesneler ma rikden ve ma ribden

[12b]

¹ gelüp ibrâhîm ile ve ishâk ile ve ya^c  ub ile semavâti  melekûtinde aşa oturalar ammâ melekûti  o ulları³ e   a ra ulu a  çkarılısardur orada⁴ zârlîk ve di ler n  arîetiola ve yesûc⁵ yüzba ya⁵ eyitdi vargîl ve inandu u  givi sa a olsun⁶ ve anu   oli hemâ  sâc^catde  ağ olmuşdur ve yesûc⁷ be rosu  evine gelicek anu   ay n anas n yat m ⁸ g rdi ve bir s tmaya m btel a olmuş ve anun eline do unup⁹ s tma ani terk eyledi ve t ri gelüp anlara  izmet¹⁰ itmişdur ve ah sam o lacak mecn n lar  a a¹¹  letdiler ve söz ile r h l r   karur ider mecm ¹² rencl l re^c ilâc ider ider t a e sa^cyâ peygamberden¹³ din l m  kel m tam m ola diy  k nd  biz m  a  lar m z ¹⁴ al d  ve mara lar m z  g t r di pes yesûc^c çok¹⁵ cem at leri anu   evres nde g r p  tesine varmak¹⁶ buyur ş dur ve bir k t b anu   at na gel p a a eyitdi¹⁷ yâ mu  all m her  anda gider n  sa a m t ba at ideyim¹⁸ ve yesûc^c a a dir d lk leri   ufreleri vardur ve sem n  ¹⁹  u  lar n  yuvalar  amm  ibn-i ins n   ba s  yaturi²⁰  oyacak yiri yokdur ve anu   akird ler ni  bir

[13a]

¹  ayreti a a eyitdi yâ rabb beni  o g l t a evvel varup² ben m babam  defn idem yesûc^c hod a a eyitdi ba a³ t abi^c ol ve meyyit leri anl ru  meyyit ler n  defn etmek  o g l⁴ ve ol bir gemiye bin p anu   akird leri a a t abi^c⁵ old lar ve i ste de nizde^c az m  areket old   o yle⁶ kim gemi mevc ler ile  rt lm  d r amm  kend  uyur ider⁷ ve  akird leri kat na gel p ani uyard lar diy  yâ rabb⁸ bizi  al s eyle hel k oluruz ve anl ra eyd ⁹ ne  or k k  olurs z ey  m n   az olanlar ol va t¹⁰ t ri gel p yell re ve de nize emr eyledi ve^c az m  ilm n  lik¹¹ old   ademler ta^cacc b etd ler diy  na il kimesned r¹² bu ki yeller dah  de niz dah  a a it a at iderler¹³ ve  te yak s na iri cek cerces ler iline iki mecn n ¹⁴ a a r ast geld ler ma kerelerden  k up  ayetde yavuz¹⁵  o yle kim hi  kimesne ol yoldan

geçmek olıma^{*} idi ¹⁶ ve işte çağırıldılar diyü bize ve saña ne ey yesū^c ¹⁷ ibn-i allāh buraya zamāndan evvel bize ^cazāb itmege geldiñ mi ¹⁸ ve anlardan ırāk çok ṭoñuzlarıñ bir sürisi var ¹⁹ idi otlar iken pes dīvler aña yalvardılar diyü ²⁰ eger bizi çıkışasın ṭoñuzlarıñ sürisine gitmek

[13b]

¹ bize revā gör ve anlara eyitdi varuñ ve anlar çıcup ² ṭoñuzlarıñ sürisine gitdiler ve işte ṭoñuzlarıñ ³ bütün sürisi hūcūm ile uçurumdan deryāya segirdiler ⁴ ve şularda mürd oldılar ve anlara yedürenler kaçdılar ⁵ ve şehrē gelüp mecmū^cları haber virdiler ve mecnūnlarıñ ⁶ ki nesnelerin ve işte bütün şehir yesū^c ñ ƙarşusuna ⁷ çıktılar ve anı göricek yalvardılar ki anlaruñ ⁸ şinurlarından gece idi ⁹ doķuzuncı faşıl ¹⁰ ve gemiye binüp öte geçdi ve kendü şehrine^{**} gelmişdür¹¹ ve işte aña bir meflūcı getürüler idi döşekde ¹² yatmış ve yesū^c anlaruñ ^cimānin görüp meflūca eyitdi ¹³ yā oğul müteselli ol senüñ günāhlaruñ saña maǵfurđur ¹⁴ ve işte kātibleriñ ba^czı kendülerinde eyitdiler işbu¹⁵ küfr söyleş ve yesū^c anlaruñfikirlerini görüp eyitdi¹⁶ siz niçün sizüñ ƙalblerüñüzde kem nesneleri fikr ¹⁷ idersiz zīrā ƙangı āsānrekdür^{***} ** dimek günāhlar saña¹⁸ maǵfurđurveyā dimek ƙalƙ ve yüri lākin tā bilesiz ¹⁹ ki ibn-i insāniñ yirde salṭanatı vardur tā günāhları ^cafv

[14a]

¹ ide bu kez meflūca eyitdi öri tūrup senüñ ² döşegüni ƙaldur ve senüñ evüñe vargil ve ol ³ ƙalƙup kendü evine gitmişdür ve cemā^c atler göricek ⁴ ta^c accüb etdiler ve allāhı temcīd etdiler ki bunca ƙudreti ⁵  ademlere virmışdır ve yesū^c oradan mürür idüp bir ⁶ ademi gümrukhanesine oturur iken görmüşdür mattā ⁷ dinilmiş ve aña eydür baña tābi^c ol ve tūri gelüp ⁸ aña tābi^c olur idi ve oldıki evde yimege otur ⁹ duğı gibi usta çok bācdārlar ve günāhkārlar gelüp ¹⁰ yesū^c ile ve anuñ şākirdleri ile aşa oturular idi ¹¹ ve feris̄iler göricek şākirdlerine dirler idi sizüñ ¹² mu^callimüñüz bācdārlar ile ve günāhkārlar ile niçün tenāvül ¹³ ider evde yesū^c işitdüp anlara eyitdi şaq olanlaruñ¹⁴  abībe ihtiyyacı yokdur lākin renclülerüñ siz  od ¹⁵ varup bu nedür ögreniñ raḥmeti isterim ve  ebihayı yok ¹⁶ zīrā şiddikleri okumağa gelmedüm lākin günāhkārları ¹⁷tevbeye ol vaqt yuḥannāniñ şākirdleri aña geldiler ¹⁸ diyü biz ve feris̄iler niçün kerrāt ile oruç tutaruz ¹⁹ ammā senüñ

* “olıma” kelimesi yeterlilik manasında kullanılmış olmalı.Yani “geçmek olıma”dan , “geçemez” manasına ulaşabiliriz.

** Kelime “şehrine” şeklinde okunmalı. Yazım yanlış yapılmıştır.

*** Kelime “āsānrekdür” şeklinde ‘kef’ ile yazılmıştır. Doğrusu “āsānraķdur” şeklinde ‘kaf’ harfi ile olmalı.

şākirdlerüñ orūç tutmazlar ve yesū^c anlara ²⁰eyitdi hacleniñ oğulları ye^c is çekmege kādir olurlar mı

[14b]

¹ mādāmki güyegü anlaruñ ile ola ammā günler geliserdür ² ki güyegü anlardan alınmış ola ve ol vakıt orūç tuta ³ lar hiç kimesne yeñi çükaniñ bir pāresi bir eski⁴ tuta urmaz zīrā anuñ memlūligin tondan қaldurur ⁵ ve yarık kemrek olur ve ne yeñi süciyi eski tuluklara ⁶ կoyerlar yoksa tuluklar kırılıp süci taşra akar ve tuluklar⁷ helāk olurlar lākin yeñi süciyi yeñi tuluklara կoyerlar ⁸ ve ikisi şaklanılır ol bunları anlara söylediği gibi ⁹ işte bir server gelüp aña տapar idi diyü benüm kızum ¹⁰ hod şimdî ölmışdır lākin gelüp senüñ elüñi üzerine ¹¹ ko ve dirile ve yesū^c turi gelüp aña tābi^c oldı ¹² ve anuñ şākirdleri ve işte bir ^c avrat ki aña on ¹³ iki yıl қanıñ bir nezīfi oldı ardına irişüp anuñ ¹⁴ libāsı etegine dokundı zīrā kendüsinde eydür idi ¹⁵ eger libāsına ancað dokunam һalāş olam yesū^c hod ¹⁶ çevrendi ve anı görüp eyitdi ey bint müteselli ol ¹⁷ senüñ īmānuñ seni һalāş etdi ve ^c avrat ol sā^c atden ¹⁸ һalāş oldı ve yesū^c çün serveriñ evine geldi ¹⁹ ve düdükcileri gördü ve һalkı şamata ider iken anlara ²⁰ eyitdi bir yañña oluñ zīrā kız oğlan ölmüş degüldür

[15a]

¹ ammā uyur ve anı masharaya aldılar ammā çün һalk çıkarılmış ² oldılar ol girüp eline yapışdı ve kız oğlan қalķdı ³ ve işbu āvāze tamām ol ;toprağa çıkmışdur ve yesū^c oradan ⁴ güzar қılıçak iki gözsüz ardınca geldiler çağırur iken ⁵ diyü yā ibn-i dāvud bizi esirge ve eve gelicek gözsüzler ⁶ anuñ қatına geldiler ve yesū^c anlara eydür inanur misiz ki ⁷ bunı itmege kādirim aña eyitdiler beli efendi ol ⁸ vakıt anlaruñ gözlerine dokundı diyü sizüñ imānuña ⁹ göre size olsun ve anlaruñ gözleri açılmışdur ¹⁰ ve yesū^c anlara muhkem buyurdu diyü görün hîç kimesne ¹¹ bilmesün ammā anlar çün taşra çıktılar anuñ çavın ¹² tamām ol ,toprağda çıktılar ve anlar çıktıkları ¹³ gibi işte aña ilettiler bir dilsüz mecnūn ādemî ve diyü ¹⁴ çıkarılıp dilsüz söylemişdir ve cemā^c atler ta^c accüb etdiler ¹⁵ diyü ki isrā^c ilde hergiz söyle zuhūra gelmedi ammā ¹⁶ ferisîler dirler idi şeytânlarıñ serveri ile şeytânları ¹⁷ çıkarur ve yesū^c cemi^c şehirlerüñ ve köylerüñ etrāfına ¹⁸ gider idi anlaruñ mecmâ^c larından ta^c lîm idüp melekütüñ ¹⁹ incilini va^c z ideriken ve һalk içinde her maraža ve her ²⁰ ژa^c fa^c ilâc қılur iken ve cemâ^c atleri görücek anlara

[15b]

¹ terahħum ider idi anuñcunki zebūn oldılar ² ve dağıldılar қoyunlar gibi kim anlaruñ çobāni yok ³ bu kez şākirdlerine eydür haşād hod çokdur ammā ⁴ ırġādlar azdır emdi

haşadıñ rabbiye^{*} yalvaruñ ki⁵ ırğādları anuñ haşadına iħrāc ide⁶ onuncı faşıl⁷ ve anuñ on iki şākirdlerini katna okuyup anlara⁸ salṭanat virdi nāpāk rūhlara karşu tā anları⁹ çıkaralar ve her rence ve her maraža ‘ilāç ideler¹⁰ meger on iki resüllerüñ isimleri bunlardur evvel¹¹ sim‘ün ki bētros dinilür ve karındaşı andrāos ya‘kūb¹² ol zebedīniñ oğlı ve anuñ karındaşı yuhannā filibbis¹³ ve bartolomāos ve tomā ve mattā ol bācdār ve ya‘kūb¹⁴ ḥalfāniñ oğlı ve lebbāos kim lağabı tedāos sim‘ün¹⁵ken̄ ānlu ve yahūdā isħariyoṭi ki dahı anı teslīm eyledi¹⁶ işbu on iki yesū‘ irsāl eyledi anlara emr idüp¹⁷ diyü siz ümmetlerüñ yoluna gitmeñiz ve sāmiretlülerüñ¹⁸ şehrine girmeñiz belki isrā‘ iliñ beytiniñ żāyi¹⁹ olmuş koyunlarına varuñ ve varur iken va‘z

[16a]

¹ eyleñ diyü ki semavātiñ melekūti yakın gelmişdür ve cinnülere ‘ilāç² eyleñ ebraşları arıtduruñ ölmüşleri īkāż eyleñ dīvleri³ çıkaruñ rāyegān alduñuzrāyegān virüñ tedārik⁴ eyleñ ne altunu ve ne gümüşi ve ne bakırı sizüñ ķuşaklaruñuzda⁵ ne ṭofurcuğu yol içün ve ne iki ķaftāni ve ne bābūçları⁶ ve ne ‘aşāyi zīrā ırğād anuñ ṭa‘āmina müstahakk̄dur ve her şehre⁷ yā köye girürsiz anda müstahakk̄ olan kimdir suāl eyleñ⁸ ve orada ķaluñ āña dek kim ṭaşra çıķarsız ve bir eve⁹ giricek aña selām virüñ ve eger ḥod ol ev müstahakk̄¹⁰ ola selāmuñız anuñ üzerine gelsün ve eger müstahakk̄ degül¹¹ise sizüñ selāmuñız girü size dönsün ve kimki¹² sizi ķabūl itmiye ve ne sizüñ sözlerüñüzi işide¹³ evden yā ol şehirden ṭaşra çıķıcaķ sizüñ ayaqlarunuñdan¹⁴ ṭozı silküñ āmīn size eydürin ki sadomveğāmorā¹⁵ toprağına ziyāde reħāvet ola dīnūnetgünden andan kim¹⁶ ol şehre uşa ben sizi irsāl iderin nitekim¹⁷ koyunları kurtlar arasında emdi yılanlar gibi ‘ākiller¹⁸ oluñ ve gögercinler gibi zararsuzcalar ammā ādemlerden¹⁹ iħtiyāṭ eyle zīrā sizleri derneklerle teslīm ideler ve mecmā‘ larından²⁰ sizi celd eyliyeler ve siz hākimlerüñ ve pādişāhlaruñ

[16b]

¹ katına dahı getürilesiz benüm hāṭrumçün anlara ve ümmetlere şehādet² içün pes çün sizi teslīm iderler muķayyed olmañ nice³ yā ne şey⁴ söylersiz zīrā size virile ol sā‘ atde ne⁴ söyliyesiz zīrā siz söyliyenler degülsiz lākin sizüñ⁵ atañizuñ rūhi sizde söyler ve karındaş karındaşı mevte⁶ teslīm ide hem ata oğlı ve oğullar vālidān üzerine ķalkup⁷ anları öldürdeler ve mecmū‘ laruñ katunda mebgūż olasız⁸ benüm ismüm hāṭri içün ammā nihāyete dek muvāżebet iden⁹ ħalāş ola pes çün sizi bu şehirde maṭrūd eyliyuvireler¹⁰ bir ġayriya ķaçuñ zīrā āmīn size eydürin isrā‘il¹¹ şehirlerini tamām

---

* Kelime “rabbine” olmalıydı.

itmiyesiz āña dek kim ibn-i insān gele¹² şākird mu^c allimi üzerine degül midür ve ne kul anuñ efendisi¹³ üzerine şākirde kāfidür kim anuñ mu^c allimi gibi ola ve kul¹⁴ efendisi gibi eger şāhib-i hāneyi bā^c alzebūl okuduilar ise¹⁵ anuñ ehl-i beytin hōd ķanda ķaldi emdi anlardan¹⁶ korkmañ zīrā insāna örtülmüş degüldür ki keşf olunmiya¹⁷ ve gizlü ki ma^c lūm olmiya anı kim size ķarañuluğda eydürin¹⁸ siz nūrda diñ ve anı kim ķulağa iştidürsiz evler¹⁹ üstünde va^c ʐeyleñ ve teni öldürenlerden korkmañ²⁰ evde rūhi öldürmege mecâlleri yokdur belki hem rūhi

[17a]

¹ hem teni cehennemde helâk itmege ķadir olandan һavf² eyleñ iki serçe bir akçeye şatılmaz mı ve anlardan biri³ yir üzerine düşmez sizüñ ataňuzsuz ve sizüñ başuňuzuñ⁴ mecmū^c saçları dahı ma^c dūddur emdi korkmañ çok serçe⁵ lerdenefdalsız emdi her kimki baňa ādemler hūzūrunda⁶ i^ctirāf ide hem ben aňa semâlarda olan benüm atamuñ⁷ hūzūrunda i^ctirāf ideyim ammā kimki bana inkār ide⁸ ādemler hūzūrunda aňa inkār ideyim hem ben semâlarda olan benüm⁹ atamuñ hūzūrunda şanmañuz ki ben geldüm selâmeti yirde¹⁰ göndermege ben selâmeti göndere ki geldüm lakin kılıci zīrā¹¹ geldüm ki bir ādemî cüdā idem babasına karşu ve kızı anasına¹² karşu ve gelini kayın anasına karşu ve ādemîn düşmanları anuñ¹³ ehl-i beyti olalar babası yā anası benüm üzermé seven¹⁴ baňa lāyık degüldür ve oğlu yā kızı benüm üzermé seven¹⁵ baňa lāyık degüldür ve kimki çelipâsını alup benüm ardumca¹⁶ gelmezse baňa lāyık degüldür cânını bulan anı žayı^c eylige¹⁷ ve cânını benüm hātrum için žayı^c iden anı bula sizi¹⁸ қabûl iden beni қabûl ider ve beni қabûl iden beni ırsâl¹⁹ eyliyeni қabûl ider peygamberi peygamberiň isminde қabûl iden²⁰ peygamberiň ücretini ala ve şiddîkî şiddîkîn isminde қabûl

[17b]

¹ iden şiddîkîn ücretini ala ve kimki bu eñ küçükleriñ² birine bir қadeh şuǵı^{*} yalñuz içüre şākirdüñ isminden³ āmîn size dirüm aşlä ücretini žayı^c itmiye⁴ on birinci faşıl⁵ ve vâkı^c oldıki yesû^c çün kendü şākirdlerine vaşıyyet⁶ itmegi tamâm etdi oradan ayrıldı ki anlaruñ şehrlerinde⁷ öğretüp va^c ʐ ide meger yuḥannā zindânda mesîhiñ^{8c} amellerini işiticek şākirdleriniñ ikisi gönderüp aňa⁹ eyitdi sen ol misin kim gelecekdür yā ăhiri қatlanuruz¹⁰ ve yesû^c cevâb virüp anlara eyitdi varup anları yuḥannâya¹¹ iħbâr eyleñ kim istimâ^c idersiz ve görürsiz a^cmâlar¹² görürler ve aksaklar yürürlar ebraşlar arınurlar ve sağırlar¹³ iştidürler öller yine ķalkarlar ve incil faķirlere müjde¹⁴ lenür ve mübârekdüür her kimüñ kim bende sekki olmiya ve bunlar¹⁵ ayrıldukları gibi yesû^c yuḥannâniñ һakkında cemâ^c atlere¹⁶ dimege başladı diyü ne ҭaşra қılıduñuz beyâbâna¹⁷

* Belirtme hal eki yanlış yazılmıştır. Doğrusu “suyı” şeklinde olmalı.

bağmağa bir կամışa yel ile silkinmiş ammā ne ṭaṣra¹⁸ çıktınuż görmege bir ādemi mülāyim libāslar ile giyinmiş¹⁹ işte mülāyimleri giyen kimesneler pādişāhlaruň evlerinde

[18a]

¹ dür ammā ne ṭaṣra çıktınuż görmege peygamber mi eved² size eydürem hem peygamberden կاتی ziyādezā buoldur kim³ anuñ һаkkında yazılmışdur işte ben benüm resūlumi senüñ⁴ yüzüñ öñünde gönderürüm kim senüñ yoluñı һużuruñda⁵ müheyyā ide āmīn size eydürem ki ‘avratlardan doğmuşlar⁶ içinde yuhannā ma^c midānīden bir büyük կopmadı ammā semavātiñ⁷ melekütinde kiçirek olan andan a^c zamdur ve yuhannā ma^c midānī⁸ niñ günlerinden şimdiye degin semālarıñ meleküti zora taḥammül⁸ ider ve zorlular anı güç ile alurlar zīrā peygamberler hep⁹ ve nāmūs yuhannāya degin nübūvet etdiler ve eger կabūl¹⁰ etmek isterseñiz budur ilyā kim gelecek imiş kimüñ¹¹ kim iştidicek կulaqları varisa işitsün bu nesneleri¹² kime teşbih mi ideyim bāzārlarda oturan oglancıklara¹³ beñzer kim yoldaşlarına çağırıp eydürler size¹⁴ düdük çalduk ve rakş itmedünüz size fiğān¹⁵ eyledük ve ağlamaduñuz zīrā yuhannā ve ne yir iken¹⁶ ve ne içер iken geldi ve eydürler anuñ bir şeytāni¹⁷ vardur ibn-i insān iyüp içər iken gelmişdür ve eydürler¹⁸ işte ekūl ādemi ve süci içici bācdārlarınıñ ve günāhkārlarunuñ¹⁹ dostı ammā müteberir oldu һikmet anuñ oğullarından

[18b]

¹ pes ol şehirleri te^c ayyüb etmege başladı ki anlarda anuñ² ekşer menākibi şādir oldılar anuñcunki tevbe etmediler³ vay saña yā korazīn vay saña yā beyt-i şaydā zīrā eger⁴ ol sizde şādir olmuş կuvvetlü şūrda ve şaydāda şādir⁵ olmuş olaydilar һayli zamandan چuval bezzinde remādda⁶ tevbe itmişler idi velīkin size eydürem şūra ve şaydāya⁷ dīnūnetgündē ziyāde rehāvet ola andan kim size ve sen⁸ yā kefernāhūm ki āsmāna degin yücelenmişsin cehenneme dek⁹ indürülesin zīrā eger ol senden şādir olmuş կuvvetler¹⁰ sadomlarda şādir olmuş olaydilar bugüne degin bākī¹¹ կalmışlar idi ve lākin size eydürem ki sadomlaruñ¹² arʒına dīnūnet gündē ziyāde rehāvet ola andanki saña¹³ ol zamanda yesū^c cevāb virüp eyitdi yā peder gögüñ¹⁴ ve yirüñ rabbi saña şūkr idürem ki bunları һakimlerden¹⁵ ve ‘ākillerden gizledüñ ve ma^c şūmlara anları keşf eyledüñ¹⁶ beli yā peder zīrā һużuruñda rızā* şöyle oldı mecmū^c¹⁷ nesneler benüm atamdan baňa teslīm olunmışdur ve hiç kimesne¹⁸ oğlu bilmez illā peder ve ne pederi kimesne bilür illā oğul¹⁹ ve ol kim aña oğul keşf etmek istiye yā cemī^c emek²⁰ çekenler ve ağır yüklü olanlar կatuma gelüñ ve ben sizlere

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “rızā” olmalı.

[19a]

¹ rāḥat vireyim benüm boyunduruğum üzerünüze aluñ ² ve benden ögrenüñ zīrā ben ḥalīmim ḳalbde mütevāži³ ve sizüñ cānlaruňuza rāḥat bulasız zīrā benüm ⁴ boyunduruğum āsāndur benüm yüküm yiynidür ⁵ on ikinci faşıl ⁶ ol vaqtde yesū^c sebtde ekinliklerden gider idi ⁷ ve anuñ şākirdleri aç olup buğday başların ḳoparmağa ⁸ ve yimege başladılar ammā ferisiler göricek aña eyitdiler ⁹ işte senüñ şākirdlerüñ anı iderler ki sebtde etmek ¹⁰ cāiz^{*} degüldür lākin ol anlara eyitdi dāvud ne etdügen ¹¹ oķumaduňuz aç olduğu zamānda ve bilesince olanlar ¹² nice teñriniñ evine girmiştir ve taķdīmetiñ etmeklerin ¹³ yidi kim aña yimek cāiz degül idi ve ne bilesince olanlara ¹⁴ illā kāhinlere yalñuzveyā nāmūsda oķumaduňuz ki ¹⁵ sebtlerde kāhinlere heykelde sehti bozarlar ve şuçsuzdur ¹⁶ nihayeti size eydürem ki bunda heykelden a^c zam ¹⁷ vardur siz hōd eger bile idüňüz ki işbu nedür ¹⁸ merħameti isterem ve ʐebiħayı yok şuçsuzları maħkūm ¹⁹ itmedüňüz zīrā ibn-i insān daħħi sebtin rabbidür

[19b]

¹ ve andan ayrılup anlaruň mecmā^c i içine gelür idi ve işte ² bir ādem var idi kim anuñ eli ḳuru imiş ve aña suāl ³ etdiler diyü sebtlerde ‘ilāc itmek cāiz midür tā anı ⁴ ḳovlayalar ve ol anlara eyitdi sizlerden ne aşıl ādem ⁵ vardur kim anuñ bir ḳoyunu ola ve işbu eger sebtlerde ⁶ bir çukura düşse aña yapışup ḳaldurmiya mı hele ⁷ ādem ḳoyundan ne ḳadar efdaldür pes emdi sebtlerde һayr ⁸ itmek cāizdür ol vaqt ol ādeme eydür senüñ elüni ⁹ uzat ve uzatdı ve girü şaq olmuşdur ol birisi ¹⁰ gibi pes ferisiler çikup aña ḳarşu müşāvere etdiler ¹¹ anı nice helāk ideler ammā yesū^c bilüp oradan ‘uzlet ¹² ider idi ve çok cemā^c atler anuñ ardınca varup ¹³ anlara hep ‘ilāc itmişdir ve anlara väsiyyet virdi kim anı ¹⁴ iżħār itmiyeler tā esa^c yā peyġamberden dinilmiş tamām olsa ¹⁵ diyü işte benüm iħtiyār etdüğüm ḳulum benüm ħabibüm ¹⁶ kim benüm cānim andan hoşnuddur benüm rūħum anuñ ¹⁷ üzerine ḳoyayım ve ħükmi ümmetlere iħbār ide nizā^c itmiye ¹⁸ ve ne çağира ve ne kimesne āvāzını çarşularda iśitdüre ¹⁹ ezilmiş ḳamışı ḳırımıya ve dütün iden kettāni söyündürmiye²⁰ aña dek kim ħükmi ʐafere ćikara ve ümmetler anuñ ismindē

[20a]

¹ ümīd ṭutalar andan bir cinn ṭutmuşunu aña getürdiler ² ki kör ve dilsüz imiş ve aña ‘ilāc eyledi söyle kim ³ kör ve dilsüz hem söyledi hem gördü ve cemā^c atler hep ħayrān ⁴ olup eydürler idi bu kimesne dāvuduň oğlu mīdur ammā ferisiler ⁵ işitdicek eyitdiler işbu şeyṭānları çıkmaz illā şeyṭānlaruň ⁶ serveri olan bā^c alzebūl ile ve yesū^c anlaruň fikirlerini ⁷ bilüp anlara eyitdi her memlekete ki kendüsine ḳarşu maķsūm ola ⁸ ħarāb

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “cā^c iz” olmalı.

olisardur ve her şehr yā ev ki kendüsine karşı mağsūm⁹ ola turmayısdur ve eger şeytān şeytānı iħrāc ide¹⁰ kendüsüne karşı mağsūm olmuşdur emdi anuñ memleketi nice¹¹ turısdur ve eger bāc alzebūl ile şeytānları iħrāc idem¹² sizüñ oğullaruñuz kimüñle iħrāc iderler bunuñiçun¹³ anlar sizüñ қādīlaruñuz olsalar gerekdir ve eger ben teñriniñ¹⁴ rūhi ile şeytānları çıkarurum pes teñriniñ melekūti size¹⁵ yetişdi yā nice қādirdür ki bir kimesne қavī olanıñ¹⁶ evine girüp қabukçuklarını zor ile қapa meger evvel ol¹⁷ қavī olanı bağılya ve ol vaqt evini ħarāb ide benüm ile¹⁸ mevcūd olmian baña қarşudur ve benüm ile cem^c itmiyen perākende¹⁹ ider bunuñiçun size eydürem her günāh ve küfür ădemlere²⁰ afv oluna ammārūha karşı olan kūfri ădemlere^c afv olunmiya

[20b]

¹ ve kimki ibn-i insāna karşı söz diye aña^c afv oluna² ammā kimki rūh-u ķudse karşı diye aña^c afv olunmiya ve ne³ bu dehrde ve ne gelecekde yā ağaç ħūb eyleñ ve yimişini⁴ ħūb yāħud ağaç fāsid eyleñ ve yimişini fāsid zīrā⁵ yimişden ağaç bilinür yā ef^c aīlerüñ* evlādi siz şerirler⁶ iken iyü nesneleri söylemege nice қādīrsiz zīrā қalbiñ⁷ ziyādeliğinden ağız söyler iyü ădem қalbiñ iyü ħażīnesinden⁸ ħayrı çıkarur ve yaramaz ădem қalbiñ yaramaz ħażīnesinden⁹ şerri iħrāc ider ammā size dirin ki her bāṭil sözü¹⁰ ki ădem soyliyeler dīnūnet gündünde andan ħisābi girü¹¹ vireler zīrā senüñ sözlerüñden müteberir olasın¹² ve sözlerüñden müdān olasın andan kātiblerüñ¹³ ve ferīsilerüñ ba^c zi cevāb virdiler diyü yā mu^c allim senden¹⁴ bir^c alāmeti görmek isterüz ammā ol cevāb virüp anlara¹⁵ eyitdi nesil yaramaz ve zinākār bir^c alāmeti ārzu ider ve^c alāmet¹⁶ aña virilmiye illā yunān peyğamberiñ^c alāmeti zīrā yunān¹⁷ peyğamber balığuñ қarnında üç gündüz üç gice nice¹⁸ oldı ise ibn-i insān üç gündüz üç gice arzīñ yüreginde¹⁹ öyle olisardur nīnova erleri bu cīl ile ħukmde қoyup^{*}²⁰ anı dīn idiserdür zīrā anlar yunāniñ va^c z itmesinden tevbe

[21a]

¹ etdiler ve işte yunāndan bir efđal bundadur yemen² melikesi bu cīl ile ħukmde қopup anları dīn idiser³ zīrā yirüñ akşalarından geldi tā süleymāniñ ħikmetin istimā^c⁴ ide ve işte süleymāndan bir efđal bundadur vaqtı kim⁵ murdār rūh ădemden taşra çıktı şusuz yırlerden⁶ rāħati ħaleb ider iken gideyorur ve bulmaz andan⁷ eydür benüm evüme girü döneyim kim andan taşra çıkmışım⁸ ve gelür iken anı boş sūpürülmüş ve bezenmiş bulur bu kez⁹ varup bilesince yedi sāir rūhi kendüsinden ħabīšrak¹⁰ alur ve anlar içeri girüp anda sükūn iderler ve ol¹¹ ădemiñ ăhirkileri evvelkilerden beter olurlar dahı bu şerir¹²

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu "efā īlerüñ" olmalı.

* Metnin bazı yerlerinde "ħukmde қop-" şeklinde yazılmıştır.

cīle ancılayın olıſardur ve ol henüz cemā' atlere söylemək iken¹³ işte anası ve kardeſları taſra dururlar idı aña¹⁴ söylemek isterken ve bir kişi aña eyitdi işte senüñ¹⁵ anañ ve kardeſlarınuñ taſra tururlar saña söylemek ister¹⁶ iken ammā ol cevāb virüp kendüsine diyene eyitdi¹⁷ benim anam kimdir ve benüm kardeſlarum kimlerdir ve anuñ elini¹⁸ şākirdlerinden yaña uzadup eyitdi işte benüm anam¹⁹ ve benüm kardeſlarum zīrā her kimki semavātda olan benüm²⁰ atamīn irādetin eyliye kendü benüm er kardeſum ve kız kardeſ²¹ ve anadur

[21b]

¹ on üçüncü faſıl² ve hemān ol günde yesū' evden taſra çıkışup deñiz³ yanında oturur idı ve çok cemā' atler aña cem⁴ oldılar⁴ söyle ki kendü bir gemiye binüp oturur idı⁵ ve cemā' at hep kırashunda turur idı ve çok nesneleri⁶ meſellerde anlara söyledi diyü işte bir ekinci tohum ekmege⁷ çıktı ve ekdüğünde niceler hod yol tarafında⁸ düşdiler ve kuşlar gelüp anları yidiler ve ba'zılar taſlu⁹ yirlerde düşdiler kim anlaruñ anda çok toprağı olmadı¹⁰ ve hemāndem bitdiler toprağının derinliği olmadıkları için¹¹ ve güneş doğıca¹² şarardılar ve anlaruñköki olmamağıçun¹² kurudılar ve ba'zılar dikenler arasında düşdiler¹³ ve dikenler yukarı çıkışup anları boğdılar ve ba'zılar¹⁴ iyü toprağa düşdiler ve yimiş virdiler kimi hod yüz kat¹⁵ ve kimi altmış ve kimi otuz kimün kim işitmeye kulaqları¹⁶ varısa işitsün ve şākirdler katına gelüp aña eyitdiler¹⁷ anlara meſellerde niçün söylersin ve ol cevāb virüp¹⁸ anlara eyitdi zīrā ki size virilmişdir semavātiñ melekūti¹⁹ sırrların bilmek ammā anlara virilmemişdir zīrā kimün kim

[22a]

¹ varısa aña virile ve anuñ ziyāde bolluğu ola ammā² kimün kim yoğısa hem anuñ kim vardur andan қaldırılsa³ gerek bunuñiçun anlara meſellerde söylerin ki görür⁴ iken görmezler ve işitdürken işitmezler ve ne aňlalalar⁵ ve esa'yanıñ peygamberliği anlara tekmil olunur diyü işte⁶ gele işidesiz ve aňlamıyasız ve baþar iken baþa⁷ siz ve görmiyesiz zīrā bu һalkın yüregi galız oldı⁸ ve kulaqları işitmekde tıkalılardur ve gözlerin yumdılar⁹ tā gözleriyle görmiyeler ve kulaqlarıyla işitmiyeler ve կalb¹⁰ ile aňlamıyalar ve anlar rücū'¹¹ olunalar ve anları sağ idem¹¹ ammā sizün gözlerünüz mübārekdür zīrā görürler ve sizün¹² kulaqlarunuñ işidürler zīrā āmīn size eydürem¹³ ki çok peygamberler ve şiddikler anları ki siz görürsiz¹⁴ görmek dilediler ve görmediler ve anları ki siz işidürsiz¹⁵ işitmeyen ve işitmediler emdi siz ekinciniñ meſelin¹⁶ işitdüniz her melekūtiñ sözün işiden ve aňlamıyan¹⁷ olserir olan gelür ve anuñ կalbinde ekileni¹⁸ һatf ider yol tarafında ekilmiş olan budur ammā¹⁹ taſlu yirlerde ekilmiş olan oldur kim sözü²⁰ işidüp hemāndem feraḥ ile ani kabul ider kendüsinde

[22b]

¹ hod aşlı yokdur lākin az ṭayanur ve muṣībet yā maṭrūdluk ² söz sebebi içün peydā olıçaḳ fī'l-ḥālşekki var hem ³ dikenler içinde ekilmiş olan oldur ki sözi istimā⁴ ider ve bu dehrüñ tekayyüdi ve baylıguñ ḥilesi sözi ⁵ boğar ve yımıssız olur ammā iyü ṭopraḳda ekilmiş olan ⁶ oldur ki sözi işidüp añlar ki dahı yımışı götürür ⁷ kimi hod yüz ḫat ider kimi altmış ve kimi otuz āhir ⁸ meşeli anlara taḳdīm eyledi diyü semālarıñ melekūti ḥūb toḥumi ⁹ tarlasında eken bir ādeme beñzer ammā ādemler uyuduklarında ¹⁰ anuñ düşmanı gelür ve buğdānuñ* ortasında delüçeleri**¹¹ eküp gider idi ammā nebāt bitüp yimiş virdügi ¹² zamānda ol vakıt delüçeler dahı ẓuhūra geldiler pes ev ¹³ ṣāḥibiniñ kulları ḫatına gelüp aña eyitdiler yā rabb iyü ¹⁴ toḥumi ekinligüñde ekmedüñ mi emdi anuñ delüçeleri ¹⁵ ḫandan vardur ve ol anlara eyitdi bir düşman ādemi buni ¹⁶ etdi ve kollar aña eyitdiler emdi ister misin ki varup ¹⁷ anları devşürevüz ve ol eyitdi yok tā şayed delüce ¹⁸ leri devşürür iken anlar ile böyle buğdayı կopara ¹⁹sız ikisi böyle bitmege koñ oraḳ zamānına dek ²⁰ ve oraḳ zamānında oraḳçılara deyim ol delüçeleri

[23a]

¹ devşürüñ ve anları demetlere bağlañ yanmağıçun lākin ² buğdayı benüm anbāruma cem^c eyleñ bir misli dahı anlara ³ taḳdīm eyledi diyü semavātiñ melekūti ḥardalıñ bir ḥabbe ⁴ sine beñzer ki bir ādem alup tarlasında ekdi ⁵ ki ḫamu toḥumlardan hod kiçirekdür ammā būy çekicek ⁶ nebātlardan büyük olup ağaç olur şöyle kim āsmāniñ ⁷ ḫuşları gelüp budaqlarında ḫonarlar bir meşeli dahı ⁸ anlara söyledi semavātiñ melekūti ḥamīr māyasına beñzer ⁹ ki bir ḫarı alup üç ölçü un içinde gizledi ¹⁰ aña dek kim hep māyalanmışdur yesū^c bunları hep ¹¹ meşellerde cemā^c atlere söylemişdur ve meşelsüz anlara söylemez ¹² idi tā peygamber ile dinilmiş tamām ola diyü benüm ağzum ¹³ meşellerde açayım dünyāniñ bünyādından gizlenmiş nesneleri ¹⁴ telaffuz ideyim andan yesū^c cemā^c atleri şalıvirüp ¹⁵ eve geldi ve şākirdleri ḫatına geldiler diyü tarlanıñ ¹⁶ delüçeleri meşelin bize beyān eyle ve ol cevāb virüp ¹⁷ anlara eyitdi ol iyü toḥumi eken insāniñ oğlidur ¹⁸ hem tarla dünyādur ve iyü toḥum bunlar melekūtiñ oğulları ¹⁹ dur ammādelüçeler şerīriñ oğullarıdur ve anları ²⁰ eken düşman iblisdür ve oraḳ zamānı dehrüñ

[23b]

¹ intihāsidur ve oraḳçılар feriştelerdür emdi delüce ² leri nice devşürüp āteşe yanurlarisa bu dehrüñ ³ intihāsında öyle olisardur ibn-i insān feriştelerin ⁴ gönderüp ma^c şere olan

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “buğdāy” şeklinde olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “delüce” şeklinde olmalı.

nesneleri hep melekütinden cem^c ⁵ ideler ve zulm idenleri ve anları āteşün tennürına ⁶ şalalar orada zārlık ve dişleriň şarireti ola ol ⁷ vakıt şiddiklar güneş gibi yaldıralar anlaruñatasınıň melekütinde ⁸ kimün kim işitmege ķulaqları varısa işitsün tekrar ⁹ semavātiň meleküti tarlada gizlenmiş ħazīneye beñzer kim ādem ¹⁰ anı bulıcaq piñhān ider ve anuň şazlığından varup nicüñüz ¹¹ leri varısa küllisini şatar ve ol tarayı şatun alur ¹² tekrar semavātiň meleküti güzel incüleri arayan bir bezirgān ¹³ādeme beñzer kim bir kıymetlü incüyi bulup varup ¹⁴ nicüñüzleri varısa küllisini şatdı ve anı şatun ¹⁵ aldı tekrar semavātiň meleküti deryāya bıraķıłup her ¹⁶ cinsden devşüren bir ağa beñzer ki memlū olıcaq ¹⁷ ķiraňa çekdiler ve oturup iyüleri ķablara devşürdiler ¹⁸ ve kemleri yabāna* bıraķıdar dehriň intihäsında** şöyle ¹⁹ olıśardur ferişteler taşra çıķup şiddiklar ortasından ²⁰ şerirleri ayırtlayalar ve anları āteşün tennüruna atalar

[24a]

¹ orada zārlık ve dişleriň şarireti olıśardur yesū^c anlara eydür ² bunları hep aňladuňuz mı aña eydürler belī yā rabb ³ pes ol anlara eyitdi bunuňıçun semavātiň melekütine ta^c lím ⁴ olunan her kitāb bir ev şahibi olan ādeme beñzer ki ⁵ ħazīnesinden yeňi ve eski nesneleri taşra çıkarur ⁶ ve oldıki yesū^c çün bu meşelleri tamām etdi oradan ⁷ ayrıldı ve kendü sılásına*** gelüp anlaruň mecmacında anlara ⁸ ta^c lím ider idi şöyle kim anlar ḥayrān olup eyitdiler ⁹ bunuň bu ħikmeti ve menäkibı nedendür bu kimesne neccāruň ¹⁰ oğlı degül mi anuň anası meryem dinilmez mi ve anuň ķarındaşları ¹¹ ya^c kūb ve yūsā ve sim^c ūn ve yahūdā ve kız ķarındaşları anlar ¹² hep bizüm ile degül midür emdi bu kimesneye bunlar cümle ¹³ ķandan ve anlaruñanda şekki var idi ammā yesū^c anlara ¹⁴ eyitdi bir peygamber izzetsüz deguldür illā kendü sılásında ¹⁵ ve kendü evinde ve çok menäkibı anda itmedi anlaruň ¹⁶ i^c tıkađsızlık ecilden ¹⁷ on dörtüncü faşıl ¹⁸ ol zamānda hīrodes dörtüncü server yesū^cň āvāze ¹⁹ sin işidüp bendelerine eyitdi budur yuhannā ma^c midānī

[24b]

¹ kendü emvātından kıyām etdi ve bunuňıçun menkabetler kendüde ² kār iderler zīrā hīrodes yuhannāyı tutup anı bağladı ³ ve zindāna қoydı hīrodiyā ħātri içün ķarındaşı ⁴ filibbisiň ^c avratı zīrā yuhannā aña eydür idi anı almač ⁵ saňa cāiz deguldür ve anı ķatl etmek istiyecək ħalķdan ⁶ ķorķıdı zīrā anı peygamber gibi ^c add etdiler ve hīrodesiň ⁷

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “yābān” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “intihā^c” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “şila” olmalı. Metinde ise “sin” ve ”lamelif” harfleri ile yazılmıştır.

mevlüdi* olıcaç hīrodiyānīñ kıızı ortasında raķş⁸ idüp hīrodese hoş geldi bunuñ üzre yimīn ile⁹ va‘de** eyledi ki her ne taleb iderse aña vire ol hod¹⁰ anuñ anası ile evvel ta‘līmlü olmuş eyitdi yuḥannā ma‘ midānī¹¹ niñ başın bunda bir şahaniñ içinde baña vir ve şāh¹² melūl oldu lākin yimīn içün ve hemnişinler içün virilmek¹³ buyurmuşdur ve gönderüp yuḥannānīñ başın zindānda kesdi¹⁴ ve anuñ başı bir şahanda götürülüp kīza virildi ve anasına¹⁵ götürdü ve anuñ şākirdleri yitişüp teni getürdiler ve anı¹⁶ gömdiler hem gelüp yesū‘ ya ḥaber virdiler ve yesū‘ iştidicek¹⁷ oradan gemide bir issuz yire tenhā gider idi ve cemā‘ atler¹⁸ işidüp aña şehirlerden yayaş tābi‘ oldılar ve yesū‘¹⁹ taşra çılkup çok cemā‘ atı gördü ve anlara terahħum eyledi²⁰ ve anlaruñmarīzlerine ‘ilāc etti ve aḥşam olıcaç anuñ

[25a]

¹ şākirdleri katına geldiler diyü issuz yıldır ve sā‘at² şimdi geçdi cemā‘ atleri şalıvir tā köylere varup³ yiyecekeri*** kendülere şatun alalar ammā yesū‘ anlara eyitdi⁴ anlara gitmek lāzım deguldür siz anlara yimek virүn ve anlar⁵ aña eydürler bizde bunda yokdur illā biş etmek ve iki⁶ balık andan ol eyitdi anları baña berü getür ve cemā‘ atleri⁷ ot üzre oturmaş buyurdu ve ol biş etmek ve iki⁸ balığı alup yukarı göge baķup bereketledi ve kīrup⁹ etmekleri şākirdleri virdi ve şākirdler cemā‘ atlere ve yidiler¹⁰ hep ve ṭok oldılar ve artan pārelerden on iki dolu sepedi¹¹ ķaldurdılar ve ekl idenler biş biň miķdārı er oldılar¹² ‘avratlardan ve oğlancıklardan ġayıri ve hemāndem yesū‘¹³ şākirdlere gemiye binmek güç eyledi ve ötesine öñünde¹⁴ gitmek aña dek kim cemā‘ atleri şalıvire ve cemā‘ atlere destūr¹⁵ virüp bir ṭaġa tenhā çıktı namāz ķılmak ve aḥşam olıcaç¹⁶ anda yalñuz imiş gemi hod şimdi deñiz ortasında¹⁷ imiş mevcler ile işkencelenmiş zīrā ürūzgār muhālif imiş¹⁸ ammā giceniñ dörtüncü pāsında yesū‘ anlara gitdi deñiz¹⁹ üzerinde yürüür iken ve şākirdler anı deñiz üzerinde²⁰ yürüür iken göricek mużtarib oldılar diyü ki ḥayāl

[25b]

¹ dür ve ḫorķudan feryād etdiler ammā yesū‘ fi’l-ḥāl anlara² söyledi diyü tevekkül eyleñ benüm ḫorķmañ pes betros³ aña cevāb virüp eyitdi yā rabb eger sen iseñ baña emr⁴ eyle ki şular üzerinde ķatuña gelem ve eyitdi gel ve betros⁵ gemiden inüp yesū‘a gelmegiçün şular üzerinde yürüür idi⁶ ammā rūzgārı ḥiddetlü göricek ḫorķdı ve batmaǵa başlayup⁷ feryād eyledi diyü yā rabb beni ḫalāş eyle ve hemāndem yesū‘ elini⁸ uzadup anı tutdı ve

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “mevlid” olmalı. Galat olarak kullanılmış olabilir.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “va‘d” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. ’Lam’ harfi yazılmamıştır. Doğrusu “yiyecekleri” şeklinde olmalı.

aña eyitdi ey īmānı az olan⁹ niçün şübheleriñ ve anlar gemiye bindükleri gibi rūzgār¹⁰ karār etdi pes gemide olanlar gelüp aña ṭapdilar diyü¹¹ ḥaķīkatde sen ibn-i allāhsin ve ötesine geçicek cinnesärniñ¹² ṭoprağına geldiler ve ol yirüñ erleri anı bilicek tamām ol¹³ çevre iline gönderüp cemi^c renclüleri aña getürdiler ve andan¹⁴ dilek etdiler ki anuñ libāsınıñ etegine ancak dokunalar¹⁵ ve kimler kim dokundılar ise ḥalāş oldılar¹⁶ on bisinci faşıl¹⁷ ol vaqt yesū^c katına geldiler yeruşalımden ki kātibler ve ferīsīler¹⁸ diyü senüñ şākirdlerüñ pırlerüñ işmarlayışından niçün¹⁹ tecāvüz* idürler zīrā elli yumazlar etmek yidükleri zamānda

[26a]

¹ ammā ol anlara cevāb virüp eyitdi hem siz teñriniñ² vasiyyetinden niçün tecāvüz idersiz sizüñ işmarlayışunuñuz³ ile zīrā allāh vasiyyet eyledi diyü senüñ ataña ve anaña⁴ izzet eyle ve ataya yā anaya la^c net iden mevtā vefāt itsün⁵ ammā siz eydürsiz kimki ataya yā anaya diye hediyedür⁶ ki eger benden müstefid olasın ve anuñ atasına ve anasına⁷ izzet itmiye ve teñriniñ vaşıyyetini işmarlayışınıuz ile⁸ mensūh eyledünuñ ey mürāiler** esa^c yā sizüñ ḥaķkuñuzda hoş⁹ peygamberlik etdi diyü bu ḥaľk kendü ağızı ile baňa yaklaşır¹⁰ ve dudaqları ile bana^c izzet ider ammā anlaruñ ķalbi benden¹¹ gāyetde uzaķdur bātił yire baňa secde iderler ta^c līmleri¹² ādemleriñ emirlerin öğretidür iken ve cemā^c ati katına okuyup¹³ anlara eyitdi işidün ta^c aķkul eyleñ ağıza giren ādem nāpāk¹⁴ itmez ammā ağızdan taşra çıkan işbu ādem nāpāk ider¹⁵ ol vaqt şākirdleri katına gelüp aña eyitdiler bildünuñ mi¹⁶ ki ferīsīler ol kelāmi işitdüp rencide oldılar¹⁷ ve ol cevāb virüp eyitdi her fidān ki benüm atam semāvī¹⁸ dikmedi ķoparılsa gerek anları ķoň körleriniñ kör ķulāğūz¹⁹ larıdır ve eger kör köri ķulāğūzlıya ikisi çukura düşse²⁰ gerek ve betros cevāb virüp aña eyitdi bu meşeli bize

[26b]

¹ beyān eyle ve yesū^c eyitdi siz daňı henüz ‘aķilsuz olursız² henüz aňlamaz misiz ki her ağıza giren ķarna gider³ ve müsterāha taşra biraķıllur ammā ağızdan taşra çıkanlar⁴ ķalbinden ħurūc iderler ve anlar ādem nāpāk iderler zīrā⁵ ķalbden ħurūc iderler yavuz fikirler ķatller zinālar ḥarām⁶ cemā^c atler oğrılıklar telbīs şehādetler küfürler ādem nāpāk⁷ iden bunlardur ammā yunmamış eller ile yimek ādem nāpāk⁸ itmez ve yesū^c oradan çıķup şūr ve şaydāniñ taraflarına⁹ ayrıldı ve işte bir ken^c ān ‘avrati ol serhaddlerden¹⁰ çıķup aña feryād eyledi diyü yā rabb ibn-i dāvud baňa terahħum¹¹ eyle benüm ķizum bir şeytān ile gāyet de mübtelādur ve ol¹² aña bir söz cevāb virmedi ve

* “Tecāvüz” kelimesindeki ‘ze’ harfinin noktası koymamıştır.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu mürā^ciler şeklinde olmalı.

şākirdleri katına gelüp ¹³ aña yalvarular idi diyü anı şalivir zīrā ardımıza¹⁴ çağırur hem ol cevāb virüp eyitdi ben irsāl ¹⁵ olunmış degülüm meger isrā‘ il beytiniñ žāyi‘ olmuş koyunlarına ¹⁶ ammā ol gelüp aña secde eyledi diyü yā rabb baña meded ¹⁷ eyle ve ol cevāb virüp eyitdi oğullaruñ etmegin ¹⁸ alup itlere bırakmak iyü degüldür ol ḥod eyitdi ¹⁹ beli yā rabb zīrā hem itler efendileriniñ şofrasından düşen ²⁰ ufaqlardan yirler ol vakıt yesū‘ cevāb virüp aña

[27a]

¹ eyitdi yā ‘avrat senüñ i‘tikādun ‘azīmdür istedüğün ² gibi saña olsun ve anuñ kızı ol sā‘ atden sağ ³ olmuşdur ve yesū‘ oradan ayrılop celil deryāsına yakın ⁴ geldi ve bir tağa çıkışup anda oturur idi ve çok ⁵ cemā‘ atler katına geldiler ve anlar ile oldılar aksaqlar göz ⁶ sözler dilsüzler saşaqlar ve sāirler çok ve anları yesū‘ñ ⁷ ayaşlarına birağdılar ve anlara ‘ilāc eyledi şöyle kim ⁸ cemā‘ atler ta‘accüb itdiler çün gördiler dilsüzleri söylemeye ⁹ saşaqları sağ olmağa aksaqları yürümege ve gözsüzleri ¹⁰ görmege ve isrā‘ iliñ teñrisini temcid etdiler andan yesū‘ ¹¹ şākirdlerini katına okuyup eyitdi benüm bu cemā‘ ate özüm ¹² göynür zīrā şimdi üç gündür ki anlar benüm ile ḫalup ¹³ hiç yiyecek nesneleri yokdur ve anları aç şalivirmek istemem ¹⁴ olmaya ki yoldan zebūn geleler ve şākirdleri aña ¹⁵ eydüler kandan bize beyābānda olğadar etmekler ki ¹⁶ bunca cemā‘ atı toyura ve yesū‘ anlara eydür sizde ne ¹⁷ kadar etmek var ve anlar eyitdiler yedi ve biraz balıkçagızlar ¹⁸ ve cemā‘ atlere yir üzre oturmağ buyurdu ve ol yedi ¹⁹ etmek ve balıkçagızları alup bereketleyüp şidi ve şākirdlerine ²⁰ virdi ve şākirdler cemā‘ ate ve anlar hep yiüp tok oldılar

[27b]

¹ ve artan pārelerden yedi ṭolu sebet ḫaldurdılar ve ekl ² idenler dört biñ er oldılar ‘avratlardan ve oglancıklardan ³ ġayı ve cemā‘ atlere destūr virüp bir gemiye bindi ve mağdāla ⁴ şinurlarına gelmişdür ⁵ on altıncı faşıl ⁶ ve ferisiler ve zindiklar katına gelüp tecrübe iderek ⁷ aña yalvardılar ki semādan bir ‘alāmeti anlara göstere ve ol ⁸ cevāb virüp anlara eyitdi aḥsam olıçağ eydürsiz hevāsi ⁹ açık olur zīrā gök kızıldur ve şabāḥda bugün ¹⁰ kāy olur zīrā gök kıızıl ve ‘abūsdur ¹¹ eylersiz gögün yüzünü duymağ bilürsiz ammā zamānlaruñ ‘alāmetlerini ¹² duymağa kādir degülsiz cīl-i şerrīr ve fāsiķ bir ayeti ṭaleb ¹³ idür ve ayet aña virilmiye illā yunān peygamberüñ ayeti ¹⁴ ve anları koyup gitdi ve anuñ şākirdleri öte tarafına ¹⁵ gelicek etmekleri almağ unutdilar pes yesū‘ anlara eyitdi ¹⁶ ferisileriñ ve zindiklarını māyasından ḥazer ve iħtirāz ¹⁷ eyleñ ve anlar kendüler içinde lakırdı iderler idi diyü ¹⁸ ol sebebdendür ki etmekleri almaduğ ammā yesū‘ bilür ¹⁹ iken anlara eyitdi ey az īmāni olanlar niçün kendüñiz

[28a]

¹ içinde lağırdı idersiz ki etmekleri almaduñuz ² henüz añałamaz misiz ve ne biş etmegini biş biñüñ ³ yād ḫutarsız ve ne ḫadar sepeti ḫaldurduñuz ve ne yedi ⁴ etmegini dört biñüñ ve ne ḫadar sepeti* ḫaldurduñuz ⁵ nice añałamazsız ki ben size etmekden dimedüm ki ⁶ ferisilerüñ ve zindiklaruñ māyasından ḫazer ide ⁷ siz ol vaqt añaładılar ki etmegiñ māyasından ⁸ ḫazer etmek dimedi lakin ferisilerüñ ve zindiklaruñ ⁹ta'līminden pes yesū^c ḫayṣāriye-yi filibisiñ ṭaraflarına gelüp ¹⁰ şākirdlerine suāl eyledi diyü ādemler kimi dirler ki ben ¹¹ ibn-i insānim ve anlar eyitdiler ba^c žılar ḥod yuhannā ma^c midānī ¹² ve ba^c žılar ilyāyi ve ba^c žılar eremyāyi yā peygamberlerüñ birini ¹³ anlara eydür ammā siz kimi dirsiz ki benim ve sim^c ūn ¹⁴ beṭros cevāb virüp eyitdi sen mesihsin ibn-i allāhü'l-ḥayy ¹⁵ ve yesū^c cevāb virüp aña eyitdi tūbā saña ey sim^c ūn ¹⁶ ibn-i yonā zīrā cesed ve ḫan bunı saña keşf itmedi ¹⁷ lakin benüm atam ki göklerdedir ve ben daḥı sana eydürin ¹⁸ ki sen beṭrossın ve işbu ḫaya üzerine benüm kilisāmı ¹⁹ binā^c ideyim ve cehennemüñ kapuları aña ḡālib olmıyalar ²⁰ ve semavātiñ melekütiniñ anahtārlarını saña vireyim ve her

[28b]

¹ ne kim yir üzre bağlayasın semālarda bağlanmış ola ² ve her ne kim yir üzre çözесin semālarda çözülmüş ola ³ ol vaqt şākirdlerine emr eyledi ki kimesneye dimiyeler ⁴ ki kendü yesū^c ol mesiḥ ola ol vaqtdeñ yesū^c anuñ ⁵ şākirdlerine göstermege başladı ki aña yeruşalīme gitmek ⁶ gerek idi ve çok ḫālāmı çekmek yırlerden ve ulu kāhinlerden ⁷ ve kātiblerden ve debelenmek ve üçüncü günde yine ba^c s ⁸ olunmak ve beṭros anı alup anı ḫāzırlamağa başladı diyü ⁹ yā rabb kendüñe rā^c if ol işbu saña olmayısdur ¹⁰ammā ol dönüp beṭrosa eyitdi yā şeytān arduma git ¹¹ sen baña ma^c şeresin zīrā allāhdan ki nesneleri tefekkür ¹² itmezsin lakin ādemlerdenkileri ol vaqt yesū^c anuñ ¹³ şākirdlerine eyitdi eger bir kimesne benüm ardumca gelmek ¹⁴ ister ise kendü nefsine inkār etsün ve anuñ ḫelipāsını ¹⁵ ḫaldurup ardumca gelsün zīrā kimki anuñ cānını ¹⁶ ḫalāş itmek istiye anı zāyi^c eyliye ve kimki anuñ ¹⁷ cānını benüm ḫāṭrum içün zāyi^c eyliye anı bula zīrā ¹⁸ ne faide* olur bir ādeme eger bütün ^c ālemi ḫazanur ise ¹⁹ ve kendü cānını zāyi^c ide yā bir ādem kendü cānı içün ²⁰ ne mübadili vire zīrā insān oğlu anuñ atasınıñ

[29a]

¹ mecdinde gelecekdür anuñ ferişteleri ile ve ol ² vaqt her kimesneye ^c ameline göre ceza^c ide āmīn size ³ eydürem bunda turanlardan ba^c žıları vardur ki ölümü ⁴ ṭatmiyalar aña dek kim ibn-i insānı kendü melekütinde gelür ⁵ iken göreler ⁶ on yedinci faṣıl⁷ ve altı

* “Sepet” kelimesi bazı yerlerde “sebet” olarak , bazı yerlerde ise “sepet” olarak yazılmıştır.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “fa^c ide” dir.

günden şoñra yesū^c beþrosı ve ya^cküþı ve anuñ⁸ þarındaþı yuþannayı alup anları bir yüce þaþa başkaca⁹ iletdür ve öñlerinde þekli tebdil olundı ve yüzü¹⁰ güneþ gibi yaldıradı ve libâsları nûr gibi beyâz olmışlardur¹¹ ve iþte mûsâ ve ilyâ anlara iþhâr etdiler anuñla söyleþür¹² iken pes beþros cevâb virüp yesū^c a eyitdi yâ rabb bize¹³ güzeldür ki bunda olavuz eger isterseñ bunda üç þayme¹⁴ düzelüm biri saña ve biri mûsâya ve biri ilyâya¹⁵ kendü henüz söyler iken iþte bir nûrlı buluþ anlara¹⁶ gölge ider idi ve iþte buluþdan bir âvâz diyü işbu¹⁷ benüm sevgülü oðlumdur ki aña râziyim anı istimâ^c¹⁸ eyleñ ve þâkirdler istimâ^c iþitdicek anlaruñ yüzüne¹⁹ düþdiler ve gâyetde þorþdilar ve yesû^c gelüp anlara

[29b]

¹ dokundı ve didi þurigelüñ ve þorþmañ ve gözlerini² kâldurup kimesneyi görmediler meger yesû^c yaluñuz³ ve anlar þağdan iner iken yesû^c anlara buyurdu diyü manþarı⁴ hiç kimesnaye dimeñ aña diñ kim insân oðlu emvâtdan⁵ yine kiyâm ide ve anuñ þâkirdleri aña suâl eylediler⁶ diyü emdi kâtibler nice eydürler ki ilyâya gerekdür ki⁷ evvel gele ve yesû^c cevâb virüp anlara eyitdi ilyâ þod⁸ evvel gelüp mecmû^cları ta^clîm ide ammâ ben size eydürem⁹ ki ilyâ hâlâ geldi ve anı bilmediler lâkin aña etdiler her ne¹⁰ isterler idi ancılayın ibn-i insân dahı anlardan âlâm çeve¹¹ cekdür ol vaqt þâkirdler añladılar ki yuþannâ ma^c midâñî¹² þakkında anlara eydür idi ve anlar cemâ^c ate gelicek bir âdem¹³ anuñ þatına geldi diz üstüne aña çöker iken ve diyü yâ rabb¹⁴ benüm oðluma terâhhum eyle zîrâ ay delüsîdür ve pek mübtelâdur¹⁵ zîrâ kerrâtle âteþe düþer ve kerrâtle şuya ve anı senüñ¹⁶ þâkirderûne getürdüm ve aña^c ilâç itmege kâdir olmadılar¹⁷ pes yesû^c cevâb virüp eyitdi ey imânsuz cîl-i mülteví¹⁸ niceye dek sizüñle olayım niceye dek size taþammûl¹⁹ ideyim anı baña bunda getürün ve yesû^c anı âzârlayup²⁰ şeytân andan çıktı ve oðlan ol sâ^c atden^c ilâç

[30a]

¹ oldı andan þâkirdler yesû^c ñ þatına tenhâ gelüp² eyitdiler biz anı çıkışmaþa niçün kâdir olmaduk³ ve yesû^c anlara eyitdi sizüñ i^ctiþâdsızlığınuñuz⁴ içün zîrâ âmîn size eydürem eger sizüñ þardaldan⁵ bir dâne gibi i^ctiþâduñuz olsa bu þaþa diye⁶ siz buradan oraya geçgil ve geçse gerek ve hiç nesne⁷ size muhâl olmayıasdur lâkin bu cins þaþra çıkmaz⁸ illâ namâz ile ve oruç ve anlar celilde eglenür iken⁹ yesû^c anlara eyitdi ibn-i insân âdemlerûn ellerine teslîm¹⁰ olunacakdур ve anı depeliyeler ve üçüncü günde ba^cs¹¹ oluna ve anlar gâyetde mahzûn oldılar ve anlar kefernâhûma¹²iriþicek iki dirhem alıcılar beþrosa gelüp eyitdiler¹³ sizüñ efendiñüz iki dirhemi edâ itmez mi ol¹⁴ eydür belî ve çün eve girdi yesû^c anı takdîm ider¹⁵ diyü yâ sim^cün nice þann idersiz arþîn pâdiþâhlari¹⁶ þarâc ve cizyeyi kimlerden alurlar kendü oðullarından¹⁷ yâ þarîblerden beþros aña eydür

garıblerden yesū^c aña¹⁸ eyitdi pes emdi oğullar hürrlerdür lakin tā anlara ma^c şere¹⁹ olmiya var deñize varup bir oltayı şal ve evvel²⁰ yukarı gelen balıkı қaldur ve anuñ ağızını açıcağı dört

[30b]

¹ dirhemi bulasın anı alup anlara vir benümiçün ve senüñ² içün³ on sekizinci faşıl⁴ ol sā^c atde şakirdler yesū^c ñ katına geldiler diyü⁵ semālarıñ melekütinde a^c zam olan kimdür ve yesū^c bir⁶ oglancıkı katına okuyup anı ortalarında turğurdu⁷ ve eyitdi āmīn size eydürem eger siz döndürülmiş⁸ olup oglancıklar gibi olmıyasız semālarıñ melekütine⁹ aşlä girmiyesiz emdi her kim kendüsini bu oglancık¹⁰ gibi tevāžu^c eyliye kendü semālaruñ melekütinde a^c zamdur¹¹ ve bir ancılayın oglancıkı benüm ismümde қabūl iden¹² beni қabūl ider ammā kimki baña i^c tiğād iden bu¹³ küçüklerüñ birine ma^c şere ola aña yarar ki bir¹⁴ degirmeniñ taşı anuñ boyununa aşakoyup deryāniñ¹⁵ derinliğinde ғark ola vay dünyaya ma^c şereler sebebinden¹⁶ zīrā gerekdür ki ma^c şereler geleler velīkin vay ol ādemē¹⁷ kimüñle ma^c şere gelür ve eger senüñ elüñ yā senüñ¹⁸ ayağuñ saña ma^c şere ola anları kesüp senden biraķ¹⁹ hayāta aksak yā saňat girmek saña evlādur iki elüñ²⁰ yā iki ayağuñ olup ebedī āteşe biraķılmağıdan ve eger

[31a]

¹ senüñ gözün saña ma^c şere ola anı çıkarup senden² biraķ bir göz ile hayāta girmek saña evlādur iki³ gözüñ olup cehennemiñ oduna biraķılmağıdan şakınıuñ⁴ işbu küçüklerüñ birini һor görmiyesiz zīrā size⁵ dirin ki anlaruñ ferişteleri semālarda dāimā semavātda olan⁶ benüm atamīn yüzüne nazar iderler zīrā ibn-i insān geldi⁷ zāyi^c olmuşı һalāş itmege nice ʐann idersiz eger⁸ bir ādemīn yüz կoyunu olup anlardan biri azmiş ola⁹ ړoksan ړokzu ړaglarda կoyup varup azmişı taleb¹⁰ itmez mi ve eger olsa ki anı bula āmīn size eydürem¹¹ ki aña ziyāde şāz ola andanki ړoksan ړokuz azmamışa¹² şöyle semālarda olan sizüñ ataňuzuñ katında irādet¹³ degüldür ki bu küçüklerüñ biri zāyi^c ola ve eger senüñ¹⁴ қarındaşuñ senüñ һaňkuñda günāh ide tenhā anuňla¹⁵ senüñ ortaňda^c itāb aña eyle eger seni istimā^c ide¹⁶ қarındaşuñı kazanduñ ammā eger istimā^c itmiye senüñ¹⁷ ile daňı bir yā iki kimesneyi al tā iki yā üç ҭanıkłaruñ¹⁸ ağızından her söz қarār ola ve eger anları istimā^c itmek¹⁹ rūzī қılmıya kilisäya diyüvir ve eger kilisäyı istimā^c²⁰ etmek rūzī қılmıya bir gāvur ve bir bācdār gibi saña

[31b]

¹ olsun āmīn size dirim her neler kim yir üzerine bağlıya² siz gökde bağlanmış olalar ve her neler kim yir üzerine³ çözəsiz gökde çözülmüş olalar tekrar size dirim⁴ ki eger

ikiňüz müttefik olalar yir üzerine her ne huşuşuň⁵ haqqında taleb ideler semâlarda olan benüm atamdan anlara⁶ şâdir ola zîrâ kanda kim iki yâ üç benüm ismümde cem^c
⁷ olurlar ben andayım anlaruň ortasında ol vaqt⁸ betros aña gelüp eyitdi yâ rabb benüm
 karındaşum kaç kere⁹ benüm haqqumda günâh ide ve anı^c afv idem yedi kerreye¹⁰
 degin yesûc^c aña eydür yedi kerreye degin saña dimem¹¹ ammâ yitmiş kerre yediye
 degin bunuňıçun semâlaruň meleküti¹² bir şâha beñzer kim anuň kullarıyla hisâblaşmak
 istedi¹³ ve kendü hisâb itmege başlayup biraħad getürüldiki on¹⁴ kez biň ƙanṭâr borçlu
 imiş ammâ anuň edâ itmek nesnesi¹⁵ yoġikan efendisi emr eyledi ki şatılmış ola hem
 anuň¹⁶ avratı ve oğullaru her ne varisa ve edâ olunmak emdi¹⁷ kul düşüp aña ṭapdı diyü
 yâ rabb baňa طبعيل زحاجة¹⁸ ol küllisini saña girü vireyim pes ol kuluň efendisiniň¹⁹ özi
 göynüp anı şalıvirdi ve borci aña bağışladı²⁰ ammâ ol kul çıcup hemhizmetkârlarınıň
 birini buldı

[32a]

¹ kim aña yüz dînâr borçlu imiş ve anı tutup boğar idi² diyü baňa girü vir anı ki
 borçlusın emdi hemhizmetkârı³ ayaklarına düşüp aña yalvardı diyü baňa şâbir ol⁴ ve
 küllisini saña girü vireyim ve ol istemedi lâkin varup⁵ anı zindâna şaldı borci girü
 virinceye dek ve anuň⁶ hemhizmetkârları mäcerâları görüp gâyetde melûl oldılar⁷ ve
 gelüp mäcerâları hep anlaruňefendisine bildürdiler⁸ ol vaqt anuň efendisi anı katına
 okuyacak aña eydür⁹ ey ħabis kul ol borci hep saña bağışladum baňa yalvar¹⁰ duğuňıçun
 saña daħħi gerek olmadı senüň hemhizmetkâruň¹¹ terahħum itmek nitekim ben daħħi saña
 terahħum etdüm ve anuň¹² rabbi maġżūb olup anı^c azâb anlara teslîm eyledi āña dek¹³
 kim borci hep aña girü vire öyle daħħi benüm atam semâvī¹⁴ size ide eger her biri kendü
 karındaşına sizüň¹⁵ kalblerünüzden anlaruň zilletlerini bağışlamiyasız¹⁶ on dokuzuncı
 faşıl¹⁷ ve vâki^c oldıki yesûc^c çün bu sözleri tamâm itdi¹⁸ celilden ayrılup yahûdîtiň
 ürdünden öte serħaddlerine¹⁹ geldi ve çok cemâc^c atler ardınca gelüp anlara^c ilâc etdi

[32b]

¹ ve ferîsîler anuň katına geldiler anı imtiħân idüp aña² eydür iken ādeme^c avratını her
 sebebden boşamač cāiz midür³ ve cevâb virüp anlara eyitdi siz okumaduňuz mi ki⁴
 ibtidâdan eyliyen anları erkegi ve dişıyi itmişdür ve didi⁵ bunuňıçun ādem babası ve
 anası ɿoyuvirüp anuň^c avratına⁶ müte^c allîk ola ve ikisi bir cesed emdi allâh ne kim
 koşdı⁷ ādem cüdâ itmesün anlar aña eydürler emdi mûsâ niçün⁸ ṭalâk yazusunu virmek
 buyurmuşdur ve anı boşamač anlara⁹ eydür ki mûsâ sizüň gönlüñüzün katılığı için¹⁰
 size^c avratlarıñızı boşamač revâ görüdi ammâ ibtidâdan¹¹ öyle olmamışdur ve ben size
 eydürem ki her kimki^c avratını¹² boşaya illâ zinâ içün ve bir ġayriya nikâh ide zinâ ider

¹³ ve ṭalāk virilmişé nikāh iden zinā ider anuñ şākirdleri ¹⁴ aña eydürler eger ādemîn hāli ¹ avrat ile öyle olsa ¹⁵ nikāh itmek iyü deguldür ammā ol anlara eyitdi küllisi bu ¹⁶ sözi kabûl itmezler lâkin anlar kim anlara virildi zîrâ ¹⁷ ḥuṣyeler vardur ki ana raḥminden şoyle ṭogmuşlardur ve ḥuṣyeler ¹⁸ vardur ki ādemlerden ḥuṣyeler olmuşdur ve ḥuṣyeler vardur ki ¹⁹ semâlariñ melekûti içün kendülerini ḥuṣyeler etdiler kabûl itmege ²⁰ kâdir olan kabûl itsün ol vaqt ṭifflar aña getürülmişdür

[33a]

¹ tâ elli anlara koya ve namâz ide ve şâkirdler anları ² ăzârladılar ammâ yesûc eyitdi oglancıkları baña gelmege ³ koñ ve anları nehy eylemeñ zîrâ semavâtîn melekûti şunlar ⁴ gibileründür ve elli anlara koyup oradan gitmişdür ⁵ ve işte bir aḥad ķatına gelüp aña eyitdi yâ iyü muallim ⁶ ne iyü nesneyi ideyim ki ebedî ḥayâti bulam ve kendü ⁷ aña eyitdi niçün beni iyü oğursın hiçbir aḥad iyü ⁸ degül illâ bir allâh ammâ eger ḥayâta girmek istersin vaşıyyetleri ⁹ hîfz eyle aña eydür ķangılar ve yesûc eyitdi bunlar ¹⁰ yañi öldürmiyesin zinâ itmiyesin oğurlamıya ¹¹ sin yalan ṭanîklik virmiyesin senüñ ataña ¹² ve anaña ¹ izzet eyle ve senüñ koñsuñi kendü nefsuñi ¹³ gibi sevesin ve genç aña eydür bunları hep benüm ¹⁴ yigitligümden şâkladum baña dahı ne eksikdür yesûc ¹⁵ aña eyitdi eger kâmil olmaç isterseñ varup nicüñüz ¹⁶ lerüñ varisa şatup fâkîrlere vir ve gökde ḥazîneyi ¹⁷ bulasın ve gelüp baña itbâc eyle ammâ ol genç bu ¹⁸ sözi işitdicek melûl gider idi zîrâ anuñ mâlları ¹⁹ çok imiş ve yesûc anuñ şâkirdlerine eyitdi āmîn ²⁰ size eydürem ki mâldâr güç ile semâlaruñ melekûtine

[33b]

¹ giriserdür ve tekrâr size eydürem bir deveye bir igne ² yurdusından geçmek ăsânraķdur bir mâldâra ḥudâniñ ³ melekütûne girmekden ve şâkirdleri işitdicek gâyetde ⁴ ḥayrân oldılar diyü emdi ḥalâş olmaça kim kâdirdür ⁵ ammâ yesûc nażar idüp anlara eyitdi işbu ādemler ķatında ⁶ muhâldur ammâ teñriniñ ķatında dükeli nesneler ķabillerdür ⁷ ol vaqt beṭros cevâb virüp aña eyitdi işte biz ⁸ cemiñ nesneleri terk idüp saña tâbiñ olduñ emdi ⁹ bize ne ola ve yesûc anlara eyitdi āmîn size eydürem ¹⁰ ki siz ki baña tâbiñ olduñuz tekrâr doğmağlıkında çün ¹¹ ibn-i insân anuñ mecdiniñ tahtında oturasız dahı on ¹² iki taht üzerine oturasız isrâciliñ on iki ¹³ sıbtını dîn ider iken ve her kimki terk eyliye evleri ¹⁴ yâ karîndaşları yâ kız karîndaşları yâ babası yâ anası yâ ¹⁵ avratı yâ oğulları yâ tarlaları benüm ismüm içün ¹⁶ yüz қat alısamdur ve ebedî ḥayâti mîrâş bula ammâ çok ¹⁷ evvelkiler âhir olalar ve âhirler evveller ¹⁸ yigirminci faşıl ¹⁹ zîrâ semavâtîn melekûti ev bark şâhibi olan ādeme beñzer

[34a]

¹ ki seherden çıktı ırğâdları anuñ bâgına icâreye ² almayıçün ve ırğâdlar ile günde bir dînâra կavl idüp ³ anları anuñ bâgına gönderdi ve üçüncü miķdârı ⁴ sâ'atde çıkışup ǵayrıları bâzârda işsüz turur iken ⁵ gördü ve anlara eyitdi siz daħħi bâga varuñ ve ne ⁶kim haġk ola size vireyim ve anlar gitdiler tekrâr altinci ⁷ ve ɬokuzuncı miķdârı sâ'atde çıkışup ancılıayın itmişdür ⁸ daħħi on birinci miķdârı sâ'atde çıkışup ǵayrıları⁹ ni kâr turur iken buldu ve anlara eydür bütün gün ¹⁰ işsüz bunda niçün turursız aña eydürler ¹¹ anuñiçün ne ki hiç kimesne bizi icâreye almadı ¹² anlara eydür siz daħħi bâga varuñ ve haġk ne ola ala ¹³ siz ve ahşam olıcaħ bāg şâħibi ki kedħudâsına eydür ¹⁴ ırğâdları çağır ve ücreti anlara vir āħirlerden başlayup ¹⁵ evvelkilerdeñ ve on birinci miķdârı sâ'atde olanlar ¹⁶ gelüp birer dînâr aldilar ammâ evvelkiler gelicek kiyâs ¹⁷ etdiler ki ziyâde alacaħ olalar ve anlar daħħi birer dînâr ¹⁸ aldilar ve alıcaħ ev şâħibi karşu mîrıldadilar diyü ki işbu ¹⁹ āħirler bir sâ'ati işlediler ve anları bizüm ile berâber ²⁰ etdüñ ki günün yüküne ve ḥarâretine taħammül etdük ammâ

[34b]

¹ ol cevâb virüp anlaruñ birine eyitdi ey dost ² saña cefâ etmem benüm ile bir dînâra կavl itmedüñ mi ³ senüñki alup vargil işbu āhire virmek isterim ⁴ daħħi saña göre yâ baña cāiz* degül midür ki istedüğüm ⁵ gibi benümkilerde idem senüñ gözüñ kem midür anuñiçünki ⁶ ben iyüyem şöyle āħirler evveller olalar ve evveller āħirler zîrâ ⁷ çoklular okunmışdur ammâ azlular iħtiyâr olunmuş ve yesū^c ⁸ yerûşalîme šu^cūd ider iken on iki şâkirdleri yolda ⁹ başkaca aldı ve anlara eyitdi işte yerûşalîme šu^cūd ¹⁰ iderüz ve ibn-i insân ulu kâhinlere ve kâtblere teslîm oluna ¹¹ ve anı ölüme maħkûm ideler ve anı ümmetlerün eline vireler ¹² istihzâ** ve celd idüp çelipâya mîħlagmaŷicun ve üçüncü ¹³ günde gine kiyâm ide ol vakıt zebedîniñ oğullarınıñ ¹⁴ anası oğulları ile katına geldi tħapar iken ve andan ¹⁵ bir nesneyi dilek ider iken ve ol aña eyitdi ne ¹⁶ istersin aña eydür digil ki benüm bu iki oğlum ¹⁷ oturalar biri senüñ şagħlaruñda ve biri şollaruñda ¹⁸ senüñ melekütüñde ve yesū^c cevâb virüp eyitdi bilmezsiz ¹⁹ ne ṭaleb idersiz ol kadehi içmege kâdir misiz kim ben ²⁰ anı içsem gerek ve ol ma^c müdiyyet ile ta^c mîd olunmağa kim

[35a]

¹ ben anuñla ta^c mîd olunurum aña eydürler kâdirüz ² ve anlara eydür benüm kadeħumi ħod içesiz ve ol ³ ma^c müdiyyet ile ta^c mîd olunasız kim ben anuñla ta^c mîd ⁴ olunurum ammâ benüm şagħlarumda ve şollarumda oturmak ⁵ benüm deguldür virmek lâkin anlara

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “cā’ iz” dir.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “istihzâ” olmalı.

kim anlaruñiçün⁶ benüm atamdan yir ķılınmışdur ve on işitdicek iki⁷ ķarındaşdan incinmişlerdir ammā yesū^c anları ķatna⁸ okuyup eyitdi siz bilürsiz ki ümmetlerüñ emirleri⁹ anlara beglik iderler ve ölüler anlara musallaṭ olurlar¹⁰ eved içiñüzde öyle olmiya ammā kimki içiñüzde¹¹ ulu olmaķ ister sizüñ ħādimüñüzolsun ve kimki¹² içiñüzde baş olmaķ ister sizüñ ķuluñuz olsun¹³ nitekim insān oğlı gelmedi hizmetlenmege lakin hizmet¹⁴ itmege ve kendü cānını çöklulara bedel ħalāsiñ^c ivażini¹⁵ virmäge ve anlar erīħādan çıķduķları gibi çöklük¹⁶ cemā^cati aña tābi^c oldı ve işte iki gözsüz yol¹⁷ tarafında oturur iken çün işitdiler ki yesū^c uğrar¹⁸ idi çağırıldılar diyü yā rabb dāvuduñ oğlı bize terahħum¹⁹ eyle ve cemā^cat anları āzārladılar ki epsem olalar ammā²⁰ anlar ziyādece çağırıldılar diyü yā rabb ibn-i dāvud bize terahħum

[35b]

¹ eyle ve yesū^c tevkif idüp anları okudu ve didi² ne istersiz ki size ideyim aña eydürler yā rabb³ ki bizüm gözlerümüz açılmış olalar yesū^cñ hod özi⁴ göynüp anlaruñ gözlerine doķundi ve hemāndem anlaruñ⁵ gözlerü görür oldılar ve aña tābi^c oldılar⁶ yigirmi birinci faşıl⁷ ve çün anlar yerūşalīme yaklaştıup beyt-i fāci zeytūnlar⁸ >tagı ķatna gelmişdür idi* ol vaqt yesū^c iki⁹ şākirdleri gönderdi anlara diyüp ķarşuñuzda olan¹⁰ köye varuñ ve hemāndem bir eşegi bağlanmış bulasız¹¹ ve eşek koduğu anuňla siz çözüp baña getürüñ¹² ve eger bir kişi size nesne diye siz diñ ki rabbiñ anlara¹³ hāceti vardur ve fī'l-ħāl anları göndere ve bu cümle¹⁴ olmuşdur ki peygamber ile dinilmiş tamām ola diyü şīhyon¹⁵ kızına diñ işte senüñ pādišāhuñ saña ħalīm geliyor¹⁶ ve eşek üzerine oturur iken ve yavrusu eşek koduğu¹⁷ ve şākirdler varup yesū^c anlara emr etdugi gibi ider¹⁸ iken eşegi ve yavrusu getürdiler ve üzerlerine libāslarını¹⁹ kodılar ve kendü üzerlerine oturdu ve ġāyetde çok

[36a]

¹ cemā^cat libāslarını yolda döshediler sāirler hod² ağaçlardan dalları kesüp yolda döshediler ve ilerüde³ giden ve ardından ķalan cemā^catler çağırırlar idi⁴ diyü هوشنا هوشنا^c dāvuduñ oğluna mübārekdür rabbiñ isminde⁵ ķalan^c ālīlerde ve ol yerūşalīme giricek⁶ bütün şehir müteħarrik olmuşdur diyü işbu kimdür ve cemā^catler⁷ eydürler idi işbu yesū^c peygamberdür celiliñ nāşıratından⁸ ki ve yesū^c teñriniñ heykeline girüp heykelde şati⁹ bāzār idenleri hep çıkarur idi ve şarrāflarunuñ¹⁰ lerin başı aşağı etdi ve gögərcin şatanlaruñ iskemle¹¹ lerin ve anlara eydür yazılmışdur benüm evüm namaz evi okunmuş¹² ola ammā siz anı oğrilaruñ mağārasın etdünüz¹³ ve körler ve aksaklar

*Doğrusu ‘gelmişler idi’ olmalı.

ķatına geldiler heykelde ve anlara ^cilāc ¹⁴ eyledi ve ulu kāhinler ve kātibler çün etdüği ^cacāyib ¹⁵ nesneleri gördiler ve oglancıkları heykelde çağırup ¹⁶ eydür iken ^{حَسْنَةٌ} dāvuduñ oğluna pek incindiler ¹⁷ ve aña eyitdiler bunlar ne dirler iştdür misin ve yesū^c ¹⁸ anlara eydür evde hiç okumaduñuz ki tifflaruñ ¹⁹ ve ražī^c lerüñ ağızından tesbīhi tekmīl etdүñ ve anları ²⁰ koypup şehirden taşra çıktı beyt-i ^canyāya ve anda

[36b]

¹ kondı ve şabāhda şehrə girüp dönerek aç oldı ² ve yol tarafında bir incir ağacın görüp katına geldi ³ ve anda nesne bulmadı meger yaprakları ancaç ve aña eyitdi ⁴ artuk senden yımısh olmasun tā ebed ve incir ağacı ⁵ hemāndem ķurulanmışdur ve şakirdler goricek ta^caccüb etdiler ⁶ diyü incir ağacı nice tiz ķurulanmışdur ve yesū^c cevāb ⁷virüp anlara eyitdi āmīn size eydürem eger ^citiķaduñuz ⁸ olup şekk itmiyesiz tenhā incir ağaca ki idesiz ⁹ degül ammā dahı eger işbu ṭağa diyesiz ķaldurulǵıl ve deňize ¹⁰biraķılǵıl olsa gerek ve her neleri kim namāzda dilek ide ¹¹ siz i^ctiķad ider iken alasız ve ol hikāye gelicek ¹² ulu kāhinlerü ħalķıñ pırleri ta^clīm etdüği gibi katına ¹³geldiler diyü bunları ne salṭanatda ider misin ve bu salṭanati ¹⁴ sana kim virmişdür ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi ¹⁵ ben dahı size bir sözü suāl ideyim kim eger anı baňa ¹⁶ diyesiz ben dahı size deyim ki salṭanatda bunları iderim ¹⁷ yuhannāniñ ma^cmūdiyyeti kandan imiş gökden mi yā ādemlerden ¹⁸ ve anlar kendüleriyle laķırdı iderler idi diyü eger gökden ¹⁹ diyevüz bize diye emdi siz aña niçün inanmaduñuz²⁰ ve eger diyevüz ādemlerden ħalķdan korķaruz zīrā hep yuhannāyi

[37a]

¹ peygamber gibi tutarlar ve yesū^c a cevāb virüp eyitdiler bilmezüz ² ve ol anlara eyitdi ve ne ben size dirim ki ne salṭanatda ³ bunları iderim ammā nice ɣann idersiz bir ādeminiñ iki ⁴ oǵlı var idi ve evvelkiye gelüp eyitdi ey oǵul var ⁵ bugün benüm bāgumda işle ve ol cevāb virüp eyitdi ⁶ istemem ammā şoñra peşimān olup gitdi ve öbirisine ⁷ gelüp aña göre didi ve ol cevāb virüp eyitdi ey ⁸ efendi ben varurum ve gitmedi ol ikisinden atanıñ ⁹ irādetin ɣankısı itmişdür aña eydürler evvelkisi yesū^c ¹⁰anlara eydür āmīn size dirim ki bācdārlar ve ɣahbeler ¹¹ ħudāniñ melekütine sizi taķdīm iderler zīrā yuhannā ṭogruluk ¹² yolunda size gelmişdür ve aña inanmaduñuz ammā bācdārlar ¹³ ve ɣahpeler aña inandılar ve siz görür iken şoñra peşimān ¹⁴olmaduñuz aña inanmak içün bir meşeli dahı istimā^c eyleñ ¹⁵ bir ev bark şahibi ādem var idi ki bir bāğ diküp aña ¹⁶ çiti çevire ɻomışdürü ve anda bir mengeneyi kazdı ve bir ¹⁷ ɣulbeyi yapdı hem anı bāgbānlara kirālayup ırāk sefere ¹⁸ gitmişdür pes çün yimişlerüñ zamāni yaklaştı anuñ ¹⁹ ķullarını bāgbānlara iblāğ etdi anuñ yimişlerini almayıçun ²⁰ ve bāgbānlar ķollarını tutup kimi hod doğdiler ve kimi

[37b]

¹ öldürdiler ve kimi taşladılar tekrar sâir kulları ² evvelkilerden ziyâde iblâg itmişdür ve aña göre anlara ³ etdiler pes ⁴ akîbet anuñ oglunu anlara ırsâl eyledi ⁴ diyü benüm ogluma serfû ideler ammâ bâgbânlar oğlu ⁵ görüp kendülerde eyitdiler bu vârişdür gelüñ ani ⁶ öldürelüm ve anuñ mîrâşını ta^criż idelüm ve ani tutup ⁷ bâğdan taşra çıkışarup öldürdiler emdi bâğ şâhibi ⁸ çün gele ol bâgbânlara ne itse gerek aña eydürler⁹ ol şerîrleri kemlikle helâk ide ve bâğı sâir bâgbânlara ¹⁰ kirâliya ki yımışları anlaruñ vaqtlerinde aña vireler ¹¹ yesû^c anlara eydür kitâblarda hiç okumaduñuz binâ^c ¹²idiciler redd etdükleri taş işbu re^c s^{*} zâviye ¹³ olmuşdur rabbden bu oldı ve bizüm gözlerimizde^c acâyibdür ¹⁴ bunuñiçun size eydürem ki hûdâniñ melekûti sizden ¹⁵kaldirula ve anuñ yımışlerini viren bir tâifeye^{**} virile ¹⁶ ve bu taş üzerine düşen şinmiş ola ammâ kimûn üzerine ¹⁷ kim düşe ani hûrd ve hâş ide ve ulu kâhinler ve ferîsîler ¹⁸ anuñ mesellerin iştdicek bildiler ki kendülerüñ ¹⁹ hâkkında dir idi ve ani tutmak taleb ider iken cemâ^c atler ²⁰ den şorâdlar anuñiçunki ani peygamber gibi tutdilar

[38a]

¹ yigirmi ikinci faşıl ² ve yesû^c cevâb virüp tekrar anlara meşellerde eydür idi ³ diyü semâlaruñ melekûti bir şâha müşâbih olur kim⁴ kendü oglına düğün itmişdür ve anuñ kullarını ⁵ gönderdi düğüne da^cvet olunmuş kimesneleri okumağıçun ⁶ ve gelmek istemezler idi tekrar sâir kulları gönderdi ⁷ diyü da^cvet olunmışlara diñ işte benüm öyle ta^câmin⁸ hâzır etdüm benüm buzağalarumu semüzceler kayırmayup ⁹oldurulmuşdur ve hep ârâstedür düğüne gelüñ¹⁰ ammâ anlar kayırmayup gitdiler biri hod kendü çiftligine¹¹ ve birisi ticâretine ve kalanlar anuñ kollarını tutup ¹² cefâ etdiler ve öldürdiler nihâyet şâh iştdicek¹³ tarıldı ve anuñ çerilerini gönderüp ol kâtilleri ¹⁴ helâk eyledi ve anlaruñ şehrini yakdı andan anuñ ¹⁵ kollarına eydür düğün hod hâzirdur ammâ okunmuş¹⁶ olanlar lâyık olmadılar emdi işlek yollarına varuñ ¹⁷ ve her neleri kim bulursañız düğüne da^cvet eyleñ¹⁸ ve ol kollar yollara çıķup buldukları kadar hep cem^c ¹⁹ etdiler hem şerîrleri hem hayrları ve düğün konuklar

[38b]

¹ ile toldı ve şâh konukları görmege içeri² giricek anda bir âdemi gördü düğün libâsı ile ³ giyinmemiş ve aña eydür ey dost buraya nice ⁴ girdüñ sende düğün libâsı olmayup ve ol ⁵ dembeste oldı andan şâh kullara eyitdi anuñ ⁶ ayaklarını ve ellerini bağlayup kalduruñ

* Kelime ‘ayın’ harfi olmadan yanlış yazılmıştır. Doğrusu “re^c s”dir.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ta^c ife” olmalı.

ve ṭaṣrağı⁷ ḫarañuluğa bırağuñ^{*} orada zārlık ve dişlerüñ⁸ şarīreti ola zīrā çoklular da^c vet olunmışdur ammā⁹ azlular muhtār olmuş ol vaqt feris̄iler varup meşveret¹⁰ aldılar ki anı kelāmında derkemend ideler ve anlaruñ¹¹ şākirdlerini aña gönderüler hīrodeslüler ile diyü¹² ey mu^callim biz bilirüz ki sen ḥaḳḳṣın ve teñriniñ yolunu¹³ ḥaḳīkatde ta^clīm idersin ve kimesneyi kayırmazsın¹⁴ zīrā sen ādemlerüñ yüzüne naẓar itmezsın di emdi¹⁵ bize ne şanursın ḫayṣere ḫarāc virmek cāiz midür ya¹⁶ degül mi ammā yesū^c anlaruñ kemligi bilür iken eyitdi niçün¹⁷ beni imtiḥān idersiz hey mūrā̄iler ḫarāc naḳdasını baña¹⁸ gösterüñ ve anlar bir dīnāri aña^c arż etdiler ve anlara¹⁹ eydür bu kimüñ şüreti ve üst yazısı anlar aña²⁰ eydürler ḫayṣerüñ andan anlara eydür emdi ḫayṣerüñ

[39a]

¹ kilerin yine ḫayṣere virüñ ve tenriniñkilerin teñriye² ve anlar işitdicek ta^caccüb etdiler ve anı ḫoyup gitdiler³ ve ol günde zīndiklar anun katına geldiler anlar ki⁴ ḫiyāmet yokdur dirler ve aña şordilar diyü ey mu^callim mūsā⁵ didi eger bir kimesne vefāt idüp evlādi yoğisa⁶ anuñ ḫarandaşı^c avratına nikāh idüp kendü ḫarandaşa⁷ toḥum kopara meger bizüm ile yedi ḫarandaş var idi⁸ ve evvelki bir^c avrata nikāh idüp vefāt etdi ve toḥumi⁹ yoğikan^c avratını anuñ ḫarandaşa^c koy virdi ancılayın¹⁰ hem ikincisi hem üçüncisi yedisine degin ve hepsiniñ¹¹ āhîrinde^c avrat daḥı vefāt etdi emdi ḫiyāmetde¹² yedisinden kimüñ^c avratı ola zīrā hepsiniñ^c avratı¹³ oldı ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi azarsız¹⁴ ne kitâbları bilür iken ve ne teñriniñ kudretini zīrā¹⁵ ḫiyāmetde ve ne nikāh iderler ve ne nikāhligâ virilürler¹⁶ lakin teñriniñ ferişteler gibi gökdedür ammā mevtlerüñ¹⁷ ḫiyāmetine müte^callik teñriden size dinilmiş okumaduñız¹⁸ diyü benim iibrâhîmûñ teñrisi ve ishaqûñ teñrisi¹⁹ ve ya^c kūbuñ teñrisi teñri emvâtiñ teñrisi deguldür²⁰ lakin diri anlaruñ olanlaruñ ve cemā^c atler işitdicek

[39b]

¹ anuñ ta^clīmine ḫayrān^c ḫalurlar idi ammā feris̄iler çün² işitdiler ki zīndiklara aǵzi yumdurdı anlar cem^c³ oldılar ve anlardan biri şeri^catçı iken suāl eyledi⁴ anı imtiḥān idüp diyü ey mu^callim nāmūsda^c ažīm vaṣiyyet⁵ nedür ve yesū^c aña eyitdi rabb senüñ teñrүne muḥabbet⁶ idesin bütün ḫalbiñ ile ve tamām cānuñ ile ve cemi^c⁷ gönlün ile işbu evvelki ve^c ažīm vaṣiyyetdür ve ikincisi⁸ buna beñzer ya^cni senüñ ḫoñsuña muḥabbet idesin⁹ nitekim kendü nefsuñe bu iki vaṣiyyetde cümle nāmūs¹⁰ ve peyğamberler āşârlar ve feris̄iler cem^c olmuş iken yesū^c anlara¹¹ şordı diyü mesîhiñ ḥakkında ne ʐann idersiz kimüñ¹² oğlıdur aña eydürler dāvuduñ anlara eydür emdi¹³ dāvud rūhda anı rabb nice

---

* “Bırağuñ” şeklinde yazılmalı.

okur diyü rabb benüm rabbüme eyitdi ¹⁴ benüm sağlarumda otur āña dek kim senün düşmanlarınuñ ¹⁵ ayaklärunuñ başamağın važ^c idem emdi emdi eger dāvud anı ¹⁶ bir söz viremez idi ve ne bir kimesne ol günden aña ¹⁷ artuk suāl itmek cesāret etdi ¹⁸ yigirmi üçüncü faşıl ¹⁹ ol vakıt yesū^c cemā^c atlere ve şākirdlerine söylemişdir diyü

[40a]

¹ kātibler ve ferīsīler mūsānuñ kürsisi üzerine otur ² dilar emdi her neler kim hīfz itmek size didiler şāklañ ³ ve eyleñ ammā anlaruñ [‘] amellerine göre itmeñ zīrā dirler ⁴ ve itmezler zīrā ağır ve getürilmez yükleri bağlarlar ⁵ ve ādemlerüñ çeneklerine korlar ammā anlaruñ barmağı ile ⁶ anları depretmek istemezler ve anlaruñ [‘] amellerin hep iderler ⁷ ādemlerden nažar olunmak için dahı anlaruñ **فِلَمْ تَرَبَّىْ مِنْ** ⁸ vāsi^c iderler ve libāslarınıñ eteklerin başt kılurlar ⁹ ve ilk oturacağ yirleri severler ahşam ṭa^c āmlarından ¹⁰ ve evvelki kürsileri mecmā^c larda ve selāmları bāzārlarda ¹¹ ve ādemler ile rabbī rabbī okunmağa ammā siz rabbī okunmiya ¹² siz zīrā sizüñ mu^c allimüñüz birdür ya^c ni mesih ve siz ¹³ hep karındaşlarsız ve yir üzre sizüñ atañuzı¹⁴ okumañ zīrā bir aḥad sizüñ atañuzdur kim semālarda ¹⁵ ve ne mu^c allimleri okunasız zīrā birdür sizüñ mu^c allimüñüz ¹⁶ ya^c ni mesih ammā sizlerden a^c zam olan sizüñ hīzmetkāruñuz ¹⁷ ola ve her kimki kendüsini irtifa^c ide alçaklına ¹⁸ ve kimki kendüsini tevāžu^c ide mürtefi^c ola ammā vay ¹⁹ size ey kātibler ve ferīsīler mūrāīler zīrā ṭul [‘] avratlaruñ ²⁰ evlerin **أَسْتِيْكَاد** idersiz ve bahāne için uzun

[40b]

¹ namāzlar kılursız bunuñiçun a^c zam dīnūneti alsañuz ² gerek vay size ey kātibler ve ferīsīler mūrāīler zīrā ³ semālaruñ melekūtiñ ādemlere karşı kaparsız ki ne siz ⁴ girürsiz ve ne içeriü girenleri girmeye köyarsız vay ⁵ size ey kātibler ve ferīsīler mūrāīler zīrā deñizi ve karayı ⁶ Ბolaşursız bir yeni dīndaşı itmegiçün ve çün olmuşdur ⁷ cehennemiñ oğlin sizlerden iki kat ziyāde anı idersiz ⁸ vay size ey kör ķulağsağırlareydürler kimki heykel ⁹ için yimīn ide nesne degüldür ammā olkim heykeliñ altuni ¹⁰içüñ yimīn ide borçludur bre cāhiller ve a^c mālar zīrā ¹¹ ķanķısı a^c zamdur altun mı yā heykel altunu taķdīs iden ¹² ve kimki mezbah için yimīn ide hiç nesne degüldür ammā ¹³ olkim anuñ üzerine ki hediye için yimīn ide borçlu ¹⁴ dur bre cāhiller ve a^c mālar zīrā ķanķısı a^c zamdur hediye mi ¹⁵ yā mezbah hediyyeyi^{*} taķdīs iden emdi kimki mezbah ¹⁶ için yimīn ide anuñiçun yimīn ider ve anuñ üzerine ¹⁷ ki cemi^c nesneler için ve heykel için

---

* Metinde birden fazla geçen bu kelime bazı yerlerde tek y ile “hedİYE” şeklinde yazılmıştır. Doğrusu “hediyE” şeklindendir.

yimīn iden anuñiçün¹⁸ yimīn iden allāhiñ tahtı içün yimīn ider ve anuñ¹⁹ üzerine oturıcı içün vay size ey kātibler ve ferīsiler

[41a]

¹ mūrāīler anuñiçünki na^cna^cyi ve ānisonı ve kimnonı ‘öşr² idersiz ve nāmūsiñ ağır nesneleri terk etdünüz hükmi³ ve merħameti ve īmāni bunları itmek gerek idi ve anlardan⁴ ferāgāt itmek ey gözsüz ķulāgūzlar ki sivri siñegi⁵ süzersiz ve deveyi yudarsız vay size ey kātibler⁶ ve ferīsiler mūrāīler zīrā ķadehüñ ve şahaniñ ṭaş tarafını⁷ temiz idersiz ammā içinde nehb var⁸ ile memlūdür^{**8} bre kör ferīsi ķadehüñ ve şahaniñ içinde ki evvel temiz eyle⁹ tā anlaruñ ṭaşradagi daħħi temiz ola vay size ey¹⁰ kātibler ve ferīsiler mūrāīler zīrā ağartmış ķabirlere müşābih olmuş¹¹ siz ki taşradan ħod güzel görünürlər ammā içinde¹² ölmüşerüñ kemiklerinden ve her nāpāklıkdən ṭolidur¹³ şöyle hem siz żahiren ħod ādemlere şiddiķlar görünürsiz¹⁴ ammā içinde mūrāiliğden ve ȝulmden memlūsiz vay size¹⁵ ey kātibler ve ferīsiler mūrāīler anuñiçünki siz peyğamberlerüñ¹⁶ ķabirlerini binā^c idersiz ve şiddiķlarunuñ turbelerini tezyin¹⁷ ķılursız ve eydürsiz eger biz babalarumužuñ günlerinde¹⁸ olayduk peyğamberlerüñ ɺanında anlar ile behremend olmaz¹⁹ idük emdi siz kendüñize ṭanukluğ virürsiz²⁰ ki peyğamberlerüñ katlı idenleriniñ ogullarısız

[41b]

¹ ve siz sizün babalaruñuzuñ ölçisini ṭolduruñ² bre yılanlar bre ef^caîlerüñ evlādi cehennemüñ dīnūnetinden³ nice ķaçarsız bunuñiçun işte ben peyğamberleri ve ħakīmleri⁴ ve kātibleri size gönderürüm ve anlardan depeliyesiz⁵ ve ħaçlaysız ve anlardan sizüñ mecmā^claruñuzda ķamçı⁶ ile urasız ve şehirden şehre ṭard idesiz tā ki sizüñ⁷ üzerünüze gele yir üzérine döküldüğü cemi^c şiddiķ⁸ ɺan hābil şiddiķiñ ɺanında berākyā oğlı zekeriyyāniñ ɺanına⁹ dek kim siz anı heykel ile mezbah arasında öldürdüñüz¹⁰ āmīn size eydürem ki bu nesneler hep işbu cīl üzérine¹¹ gelseler gerekdir ey yerūşalīm yerūşalīm kim peyğamberleri¹² öldürürsin ve saña mürselleri sengsār idersin ķaç¹³ kere senüñ oğullarıñızı cem^c itmek ister idüm bir¹⁴ tavuk yavruların ɺanatları altında ider gibi ve istemedüñüz¹⁵ işte sizüñ evüñüz size ħarāb ķalmışdur zīrā size¹⁶ eydürem şimden gerü beni görmeyesiz āña dek kim diye¹⁷ siz rabbiñ isminde gelen mübārekdür¹⁸ yigirmi dörtüncü faşıl¹⁹ ve yesū^c ɻaşra çıķup heykelden gider idi ve anuñ

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “memlū^c” olmalı.

[42a]

¹ şākirdleri katına geldiler heykelini yapularını aña göstermeye ² ve yesū^c anlara eyitdi bunları cümle görmez misiz āmīn size ³ eydürem taş taşı üzre bunda ɻoyuvirilmiye ki ḥarāb ⁴ olımıya ve kendü zeytūnleriñ ṭağı üzre oturur ⁵ iken şākirdler tenhā anuñ katına geldiler diyü di bize bu nesneler ⁶ ɻaçan olalar ve senüñ gelişüniñ ‘alāmeti ne ola ve dehrüñ ⁷ āhîriniñ ve yesū^c cevâb virüp anlara eyitdi görün ⁸ kimesne sizi azdurmasun zîrâ çok kimesneler benüm ⁹ ismümde geleler diyü ben mesîhim ve çokluları azdura¹⁰ lar eved cenkleri ve cenkleriñ ɻaberlerin işitdesiz ¹¹ görün ɻıtzırab olunmiasız zîrâ bunlar cümle olmak gerekdir ¹² ammā inķızā* henüz dahı olmaz zîrâ tā^c ife tā^c ifeye karşu ¹³ ɻalksa gerekdir ve memleket memlekete karşu ve ɻahıtlar ve tā^c ɻunlar ¹⁴ ve zelzeleler yir yir olsalar gerekdir ammā bunlar cümle derdlerüñ ¹⁵ ibtidâsidur andan anlar sizi müşibete teslim eyleyeler ¹⁶ ve sizi depeliyeler ve cemi^c ɻâifelerüñ katında mebgûz ¹⁷ olasız benüm ismüm içün ve ol vaqt çok kimesne ¹⁸ lere şekk ola ve bir birini teslim ideler ve bir biri ile ¹⁹ ibgâz ideler ve çok kâzîb peygamberler ɻopup çok ²⁰ kimesneleri azduralar ve anuñicuñki iṣm çoğalmış ola

[42b]

¹ çoklularuñ muhabbeti şovuklana ammā āhîre dek taḥammül iden ² kendü ɻalâş ola ve melekütiñ işbu incili tamām meskûnetde ³ va^c z oluna cemi^c ümmetlere şehadet içün ve ol vaqt inķızā ⁴ gelse gerek çün emdi danyâl peygamberden dinilmiş ḥarāb ⁵ itmesiniñ kerâhetini göresiz muķaddes mekânda ȳurur ⁶ iken okuyan aňlasun ol vaqt yahûdîtde olanlar ⁷ ṭaglara ɻaçsunlar dam üstünde olan anuñ evinden ⁸ bir nesneyi ɻaldurmağa inmesün ve tarlada olan ⁹ anuñ libâslarını ɻaldurmağa girüsine rücū^c itmesün ¹⁰ hem vay ɻâmîle olanlara ve emzürenlere ol günlerde ammā ¹¹ namâz ɻıluñ ki sizüñ ɻaçışuñuz ɻışda olmasun ¹² ve ne sebtde zîrâ ol vaqt ‘azîm müşibetler ola şol ¹³ ki dünýâniñ ibtidâsından şimdiye degin olmadı ve ne hiç ¹⁴ olmaya ve eger ol günler kaşr olunmış olmaya idiler hiç ¹⁵ cesedlü ɻalâş olmaz idi ammā muhtârlaruñ ɻâtri ¹⁶ içün ol günler makşûrlar olalar ol vaqt eger bir ¹⁷ kimesne size diye işte mesîh bunda yâ anda inanmañ ¹⁸ zîrâ kâzîb mesîhler ve yalan peygamberler ɻopup ‘azîm ‘alâmetleri ¹⁹ ve mu^c cizeleri vireler söyle kim azdurmak eger mümkün olsa ²⁰ hem muhtârları işte size evvelden diyüvirdüm emdi

[43a]

¹ eger size diyeler uşta beyâbândadur taşra çıkmâñ ² uşta iç odalardadur inanmañ zîrâ yıldırıム maşriklardan ³ ȳıkup mağriblere dek nice su^c le virüse ibn-i insâniñ ⁴ gelmesi

*Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “inķızā” olmaklı.

dağı öyle olıvardur zırā leş her ḫanda ola⁵ ḫartallar anda cem^c olsalar gerek ve hemāndem ol⁶ günlerüñ müşbetinden şoñra güneş ḫarañulanmış olsa⁷ ve ay anuñ aydınligın virmiye ve yıldızlar gökden düşüp⁸ göklerüñ ɻudretleri siliñmiş olalar ve ol vaqt⁹ ibn-i insāniñ^c alāmeti gökde ɻuhūr ide ve o zamān¹⁰ yirüñ cemi^c ɻabīleleri ye^c is çekeler ve ibn-i insāni¹¹ āsmāniñ bulutlarında gelür iken göreler ɻudret ile¹² ve^c azīm mecd ile ve anuñ feriştelerini irsāl eyle bu rabbiniñ¹³ büyük şadā* ile ve anuñ muhtārlarını dört yoldan cem^c ideler¹⁴ semālaruñ akşālarından anlaruñ akşālarına dek pes¹⁵ incir ağacuñ meşelini ögrenüñ çün hālā anuñ dalı mülāyim¹⁶ olup yaprakları bitürür bilürsiz ki yaz yakındur¹⁷ şöyle siz dağı çün bunları hep göresiz bilüñ¹⁸ ki yakındur ɻapularda āmīn size eydürem bu cīl geçmiye¹⁹ aña diñ ki bunlar hep şadır olalar gök ve yir geçeler²⁰ benüm sözlerüm ɬod geçmiyeler ammā ol günden ve sā^c atden

[43b]

¹ hiç kimesne bilmez ve ne semālaruñ ferişteleri illā benüm² atam yalñuz ammā nūhuñ günleri gibi ibn-i insāniñ gelme³ si dağı öyle ola zırā ɻufāndan öndin ki günlerde⁴ nice yiyüp içer iken ve nikāh idüp^c avratluğa virür⁵ iken öldiler ol güne dek kim nūh tābūta girmiñdür⁶ ve bilmediler aña diñ ki ɻufān gelüp mecmū^c ɻakalurmuşdur⁷ ibn-i insāniñ gelmesi dağı öyle ola ol vaqt iki ādem ɻay^c ada⁸ ola biri alına ve biri ɻoyurıla iki^c avrat degirmende⁹ ögütür iken biri alına ve biri ɻoyurıla emdi¹⁰ uyanık oluñ zırā bilmezsiz ne sā^c atde sizüñ rabbüñüz¹¹ gelür anı bilüñ kim eger ev şāhibi bilse idi oğrı¹² ɻanķı^{كشکده} gelür idi elbetde uyanık turup anuñ¹³ evini delinmege ɻomaz idi bunuñiçun hem siz hāzır¹⁴ oluñ zırā ibn-i insān bir sā^c atde ki şanmazsız geliserdür¹⁵ emdi kimdir ol emin ve^c ākil ɻizmetkār kim efendisi¹⁶ anı anuñ^c iyālı üzerine musalla^c ɻıldı ta^c āmī vakıte¹⁷ anlara virmekicüñ mübārekddür ol ɬul kim efendisi gelicek¹⁸ anı böyle ider iken bulıvardur āmīn size eydürem kim¹⁹ anuñ cümle mālı üzerine anı musalla^c ɻıla ammā eger ol ɬabis²⁰ ɬul kendü ɻalbinde diyü benüm rabbüm gelmesi tehîr ider

[44a]

¹ ve hemhizmetkārları ɻarb itmege başlaya ve mestler ile² yiyüp içmege ol ɬuluñ rabbi bir günde gele kim³ aña göz tutmaz ve bir sā^c atde kim anı bilmez ve anı iki⁴ kesüp anuñ naşibin mürāilər ile važ^c ide orada⁵ zārlıq ve dişlerüñ şarīreti ola⁶ yigirmi beşinci faşıl⁷ ol vaqt semālaruñ meleküti on bekâr* kızına teşbīh oluna⁸ kim anlaruñ ɻandillerini alup

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “şadā^c” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “bekâr” olmalı.

güyegüye istikbâle çıktılar⁹ ve anlardan bişi uslu imiş ve bişi sefih ve sefih olanlar¹⁰ kandillerini alup kendüleriyle zeyti almadılar ammâ uslular¹¹ anlaruñ kabalarında zeyti aldılar kandilleri ile ve güyegü¹² eglenür iken hepsi **لِمَنْ غَنِيَّ** ve uyudılar ve dün yarısında¹³ bir na^cra oldu işte güyegü geliyor aña istikbâle¹⁴ çıkuñ ol vakıt ol bekar kızlar hep kıyām idüp anlaruñ¹⁵ kandillerini bezediler ve sefihler uslulara eyitdiler¹⁶ sizüñ zeytünüzden bize virüñ zīrā bizüm kandillerimiz¹⁷ söylemişdir ammâ uslular cevâb virdiler diyü şayeed bize¹⁸ ve size yeticek kadar olımıya belki şatıcılar varuñ ve kendü¹⁹ lerünüz içüñ şatuñ aluñ ammâ anlar şatun almağa gider iken

[44b]

¹ güyegü geldi hâzır olanlar anuñla düğünlere girdiler² ve kapu kapanmışdur ve şoñra kalan bekar kızlar dahı geldiler³ diyü yā rabb yā rabb bize aç ammâ ol cevâb virüp eyitdi⁴ āmîn size eydürin sizi bilmedüm emdi uyanık⁵ oluñ zīrā ol günü ve ol sā^cati bilmezsiz kim anda⁶ ibn-i insân gelür zīrā nitekim bir ādem^c azm-isefer eyleyüp⁷ hâşş kulları oğudu ve mälını anlara teslim eyledi⁸ ve birine hod biş kantarı virdi ve birine iki ve birine⁹ bir her birisine kendü kâbiliyetince ve fi'l-hâl sefere gitdi¹⁰ pes biş kantâr alan kimesne varup anlar ile ticâret etdi¹¹ ve biş kantarı dahı itmişdir ve ancılayın ikisi alan hem¹² ol ikisi dahı kazandı ammâ birin alan kimesne varup¹³ yirde kazdı ve rabbiniñ naâdasını pinhân eyledi ve çok¹⁴ zamândan şoñra ol kullaruñ rabbi gelüp anlaruñ¹⁵ kantarı dahı getürdi diyü yā rabb baña biş kantarı teslim¹⁶ eyledüñ usta biş kantarı dahı kesb eyledüm anlardan¹⁷ gayrı ve anuñ rabbi aña eyitdi āferîn yā iyü ve emîn¹⁸ kul az nesneler üzerine emîn olduñ seni çok nesneler¹⁹ üzerine musallaç kılayılm senüñ rabbüniñ ferahına girgil

[45a]

¹ ve dahı ol iki kantarı alan katına gelüp eyitdi² yā rabb iki kantarı baña teslim eyledüñ işte iki kantarı³ dahı kesb eyledüm anlardan gayrı anuñ rabbi aña eyitdi⁴ āferîn ey iyü ve emîn kul az nesneler üzerine emîn olduñ⁵ seni çok nesneler üzerine musallaç kılayılm senüñ rabbüniñ⁶ ferahına girgil pes bir kantarı alan dahı katına gelüp⁷ eyitdi yā rabb seni bildüm ki pek ādemsin ekmedüğün⁸ yirde biçer iken ve saçmadığın yirde devşürür iken⁹ ve ben korkup varup senüñ kantaruñi yirde gizledüm¹⁰ işte senüñki sende var ve anuñ rabbi cevâb virüp¹¹ aña eyitdi yā hâbiş kul ve ihmâlcî bilür idüñ ki ekmedüğüm¹² yirde biçerim ve saçmadığum yirde devşürürüm emdi benüm¹³ naâdamı bankaya şalmaç gerek idüñ ve geldüğümde benümki¹⁴ hod ribâ* ile alur idüm

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ribâ” şeklinde olmalı.

emdi ḥanṭarı andan ḥalduruñ¹⁵ ve aña virüñ kim on ḥanṭarı var zīrā her kime kim¹⁶ anun varisa virile ve aña ziyāde ola ve andan kim anuñ¹⁷ yokdur hem nesi varisa andan ḥaldurula ve ol fāide^{*}¹⁸ söz ḫulı eñ ṭaşraqı ḫarañuluğa şaluñ anda zārlık¹⁹ ve dişlerün şarireti ola ammā insān oğlu çün mecdinde²⁰ gele ve muķaddes ferişteler hep anuñla ol vakıt anuñ

[45b]

¹ mecdiniñ tahtı üzerine oturisardur ve ṭāifeler ser² cümle öñünde cem^c olup anları biri birinden ayrikläraya³ copān köyunları tekelerden ayriklär gibi ve köyunlar⁴ sağlarında turgura ve tekeler şollarında ol vakıt⁵ pādişāh kendü şaglarıñda olanlara diyü gelüñ ey benüm⁶ atamuñ mübārek ölmüşleri dünyāniñ bünyädində sizüñicün⁷ yir ḫılınmış melekūti mīrāş yiyüñ zīrā ben aç oldum ve baña⁸ yimek virdüñiz şuṣadum ve bana içürdüñüz ḡarīb⁹ oldum ve beni ḫabūl etdüñüz ‘üryān ve baña giydürdüñüz¹⁰ hasta oldum ve beni ziyāret etdüñüz zindānda¹¹ oldum ve ḫatuma geldüñüz ol vakıt şiddiklar aña¹² cevāb vireler diyü yā rabb seni aç olmuş ḫaçan gördük¹³ ve yidürük yā şuṣamış ve içirdük ve seni ḡarīb¹⁴ ḫaçan gördük ve ḫabūl etdük yā ‘üryān ve giydürük¹⁵ yā ḫaçan seni hasta gördük yā zindānda ve ḫatuña geldük¹⁶ ve pādişāh cevāb virüp anlara diyü āmīn size eydürem¹⁷ mādāmkı bu benüm eñ küçük ḫarındaşlarımıñ birine etdüñüz¹⁸ baña etdüñüz ol vakıt şollarda olanlara diyü yā¹⁹ mel^cünlarından gitdüñ ebedī āteşe iblis için ve anuñ²⁰ ferişteler için yir ḫılınmış zīrā ben aç oldum ve baña yimek

[46a]

¹ virmedüñüz şuṣadum ve baña içürmedüñüz² ben ḡarīb oldum ve beni ḫabūl etmedüñüz ‘üryān ve baña³ giydürmedüñüz hasta ve zindānda ve beni ziyāret⁴ itmedüñüz ol vakıt cevāb vireler hem anlar diyü⁵ yā rabb seni ḫaçan gördük aç teşne olmuş yā ḡarīb⁶ yā ‘üryān yā hasta yā zindānda ve saña hizmet itmedük⁷ ol vakıt anlara cevāb vire diyü āmīn size eydürem⁸ mādāmkı işbu küçükleriñ birine itmedüñüz ve ne⁹ baña etdüñüz ve bunlar ebedī azāb içine gidiserlerdir¹⁰ ammā şiddiklar ebedī hayatı¹¹ yigirmi altıncı fasıl¹² ve vāki^c oldiki yesū^c çün bu sözleri cümle tamām¹³ etdi şākirdlerine eyitdi siz bilürsiz ki iki¹⁴ günden şoñra fişḥ olur ve ibn-i insān ele virilür¹⁵ ḫāçlanmağıçun ol vakıt ulu kāhinler ve kātibler ve ḫalķıñ¹⁶ birleri^{*} cem^c oldılar ḫayāfā dinilmiş^c alī kāhiniñ sarayıñda¹⁷ ve danışdilar ki yesū^c yı hile ile ṭutup ḫatl ideler¹⁸ ammā dirler idi^c iydda yok ki ḫalķ içinde ḡulüvv olmaya¹⁹ meger yesū^c beyt-i anyāda olup ebrāş olan sim^c ūnuñ

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “fā’ ide” şeklinde olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “pīr” olmalı.

[46b]

¹ evinde bir [‘]avrat aña geldi kim anuñ ağır bahālu ² tībiñ bir ruhām kutusu varıldı ve başı üzerine ³dökdi yimege oturduğu gibi ammā şākirdleri ⁴görür iken küsdiler diyü niçün bu itlāf zīrā bu ⁵ tīb ḥayliye şatılmağ kābil oldu ve faķirlere virilmek ⁶ ve yesū[‘] bilerek anlara eyitdi niçün [‘]avrata zaḥmet virüsiz ⁷ zīrā baña iyü [‘]amel işledi zīrā her vakıt faķırler ⁸sizüñ ile biledir ammā ben her vakıt sizüñ ile ⁹degülüm ki bu tīb benüm tenüm üzre şalup beni gömmegiçün ¹⁰ itmişdür āmīn size eydürem her ḫanda bu incīl tamām ¹¹ dünyāda va[‘]z oluna hem işbu etdüğü söylenmiş ola ¹² anuñ yādigārında ol vakıt on ikisiniñ biri yahūdā ¹³ isħarīyoṭi dinilmiş ulu kāhinlerine varup eyitdi baña ¹⁴ ne virmek istersiz ve ben anı size teslīm ideyim ve anlar ¹⁵ aña otuz gümüşden parası ta[‘]yīn eylediler ve ol ¹⁶ vakıtden fırsat taleb eyledi ki anı teslīm eyliye meger ¹⁷ feṭīrlaruñ evvelkisinde şākirdler yesū[‘] katına geldiler aña ¹⁸diyüp ḫanda istersin ki senüniçün fişh yimegiyarāk ¹⁹ görelüm ve ol eyitdi şehre varun falān kimesneye ²⁰ ve aña diñ mu[‘]allim eydür benüm zamānum yakındur fişhi

[47a]

¹ ḫatuñda iderim benüm şākirdlerüm ile ve şākirdler ²eylediler yesū[‘] anlara emr etdüğü gibi fişhi āreste ³ kıldılar ve ahşam olicaq on iki ile aşa oturur ⁴ idi ve yidükleri gibi eyitdi āmīn size eydürem ⁵ ki birüñüz beni teslīm eyleyiserdür ve anlar ḡāyetde müte[‘]ellim ⁶ olup anlardan her biri aña dimege başladılar yā rabb ⁷ ben miyim ve ol cevāb virüp eyitdi debside eli benüm ⁸ile yaturan işbu beni teslīm eyliye ibn-i insān ḥod ⁹ gider nitekim ḥakkında yazılmışdur ammā vay ol ādeme ¹⁰ kim ibn-i insān anuñ elinde teslīm oluna ol ādeme iyü ¹¹ olur idi eger ṭoġmiş olmaya idi ve anı teslīm ¹²iden yahūdā eyitdi yā rabb ben miyim aña eyitdi sen ¹³ didüñ ve yidüklerinde yesū[‘] etmegi aldı ve bereketliyüp ¹⁴ şidi ve şākirdlere virüp eyitdi aluñ tenāvül ¹⁵ eyleñ budur benüm cesedüm ve kāse aldı ve şükr idüp ¹⁶ anlara virdi diyü hepsi bundan içün zīrā bu benüm ¹⁷ ḫanumdur yeñi [‘]ahidüñ ki çok kollar içün dökülmüşdür ¹⁸günāhlaruñ maġfiretinden ötürü ammā size eydürin ¹⁹ ki şimdiden āşmāniñ bu yımışinden içmeyim ol güne ²⁰ degin kim sizüñ ile anı yeñi içem benüm atamīn melekütinde

[47b]

¹ ve tesbīh idicek zeytūnlar ṭağına çıktılar ol vakıt ²yesū[‘] anlara eyitdi siz hep bu gicede bende şekk idesiz ³ zīrā yazılmışdur çobānı ḍarb ideyim ve süriniñ ḫoyunları ⁴ ṭağılısardur ammā andan şoñra ki müsteykız olam sizi ⁵ celile taķdīm ideyim andan beṭros cevāb virüp aña eyitdi ⁶ egerçi hepsiniñ sende şekki ola benüm hiç şekküm olmiya ⁷yesū[‘]aña eyitdi āmīn saña eydürem ki bu gicede ḥoros ⁸ötmezden evvel üç kere baña inkār idesin beṭros aña ⁹eydür ve eger senüñ ile ölmek baña gerek ola sana ¹⁰inkār

itmeyim buña göre dahı şākirdler hep didiler ol ¹¹ vaqt yesūc anlar ile cetsemāne dinilmiş bir mekāna gelüp ¹² şākirdlere eydür bunda oturuñ āña dek kim varup ¹³ orada namāz ķılam ve bętros ve zebedīniň iki oglullarını ¹⁴ bile alup elem çekmege başladı ve žucrete giriftär olmağa ¹⁵ andan anlara eydür benüm cānum gāyetde mahzundur ölüme ¹⁶ dek siz bunda ķalup benüm ile bekleñ ve biraz ilerü ¹⁷ varup yüzüne düşdi namāz ķıllur iken diyü ey benüm ¹⁸ atam eger mümkün ola bu kās* benden geçsün velikin nitekim ¹⁹ ben isterin yok ammā nitekim sen istersin ve şākirdlere ²⁰ gelüp anları uyur iken bulur ve bętros eydür öyle mi

[48a]

¹ bir sāc at benüm ile uyanık olimaduňuz mı uyanık ² oluň ve namāz ķılıñ tā tecrübeye girmiyesiz rūh hod ³ hāzır ammācesed ža^c ifdür tekrār ikinci kere varup namāz ⁴ ķıldı diyü ey benüm atam eger bu kās benden geçmese ķādir ⁵ degül ise meger anı içem senüñ irādetüň olsun ve gelüp ⁶ anları tekrār uyumış buldı zīrā anlaruñgözleri ⁷ şakıl oldılar ve anları ķoyup tekrār varup üçüncü ⁸ kere namāz ķıldı hemān kelāmi dir iken andan şākirdlerine ⁹ gelür ve anlara eydür eyüñüzi şimdi istirāhat eyleñ ¹⁰ işte sāc at yaklaşıdı ve ibn-i insān günāhkārlaruň ¹¹ ellerine teslīm olunur öri ṭuruň gidelüm işte ¹² beni teslīm iden yaklaşur ol henüz söyle iken işte ¹³ yahūdā on ikisinden biri gelür idi ve bilesince ¹⁴ çok ǵalabalık ķılıçlar ile ve ağaçlar ulu kāhinlerden ¹⁵ ve ҳalkıñ şeyhlerinden meger anı teslīm iden anlara bir ¹⁶ nişān virdi diyü kime kim būs vireyim oldur anı ¹⁷ ṭutuň ve hemāndem yesūc ya gelüp eyitdi selām yā rabbi ¹⁸ ve anı öpdi ve yesūc aña eyitdi ey yār niçün ¹⁹ gelürsin andan anlar gelüp elliři yesūc ya urdılar ve anı ²⁰ ṭutdılar ve işte yesūc ile olanlaruň biri eli

[48b]

¹ uzadup ķılıçını çıkarayıdı ve ² ālī kāhiniň ķolunuň urup ķulağını koparayıdı pes yesūc aña eydür ³ senüñ ķılıcuň anuň yirine ķat zīrā ķılıci alanlar ⁴ hep ķılıç ile helāk olalar şanur misin ki şimdi ⁵ benüm atama du^cā* itmege ķādir degülüm ve feriştelerüň ⁶ on iki cündinden ziyāde baňa vire emdi kitāblar ⁷ nice tamām olalar ki şöyled olmak gerekdir ol ⁸ sāc atde yesūc cemāatlere eyitdi gūyā ki bir oğriya ⁹ taşra çıkdunız mı ķılıçlar ile ve degnekler beni ṭutmağa ¹⁰ her gün ķatuňuzda oturur idüm heykelde ta^clīm ¹¹ ider iken ve beni ṭutmaduňuz ammā bu hep olmuşdur tā ¹² peygamberlerüň kitābları tamām olalar andan şākirdler cümle ¹³ anı terk idüp ķaçdılar ve anlar yesūc yı ṭutmiş iken ¹⁴ ālī kāhin ķayāfaya ilettiler ki kātibler ve şeyhler onda ¹⁵ cem^c olmuşlar idi ammā bętros irākdan

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “kāse” olmalı.

* Doğrusu ‘dua’c’ olmalı.

aña tābi‘ oldu¹⁶ ‘alī kāhiniñ sarayına dek ve içerü girüp hizmetkārlar¹⁷ ile oturur idi şoñi görmekiçün pes ulu kāhinler¹⁸ ve şeyhler ve meclis cümle yesū‘ya karşı yalan tanıklık taleb¹⁹ etdiler tā anı depeliyeler ve bulmadılar ve çok yalan²⁰ tanıklar katlarına gelüp bulmadılar ammā ‘āķibet iki yalan

[49a]

¹ tanıklar yitişüp eyitdiler bu kimesne didi allāhiñ heykelini² bozmağa kādirim ve üç günde anı binā‘ itmege ve ‘alī³ kāhin tūri gelüp aña eyitdi hiç cevāb virmez misin⁴ bunlar saña karşı ne şehādet iderler ammā yesū‘ epsem⁵ oldu ve ‘alī kāhin cevāb virüp aña eyitdi saña⁶ allāhü'l-hayy içün and virürüm ki bize diyesin eger sen⁷ mesih ibn-i allāhsın yesū‘ aña eydür sen didüñ⁸ velīkin size eydürem şimdən girü ibn-i insāni kudretiñ⁹ sağlarında oturur göresiz ve gögüñ bulutlarında¹⁰ gelür iken ol vaqt^{‘alī kāhin libāslarını yırtdı¹¹} diyü ki küfür söyledi şāhidler bize artuk ne gerekdür¹² işte şimdi anuñ küfrini istimā‘ eyledünüz nice¹³ zann idersiz ve anlar cevāb virüp eyitdiler ölümē¹⁴ müstahakķdur ol vaqt yüzüne tükürdiler ve aña ṭabancalar¹⁵ urdilar ve sāirler let etdiler diyü bize inbā‘ eyle yā mesih¹⁶ seni ḍarb iden kimdir ve beṭros taşra oturur idi¹⁷ sarayıda ve bir cāriye katına geldi diyü hem sen yesū‘-u celilli¹⁸ ile olur idüñ ammā ol cümelenin huzūrunda inkār¹⁹ itdi diyü bilemem ne dirsın ve kendü dehlīze çıkışacak²⁰ bir cāriye dahı anı görüp anda olanlara eyitdi hem

[49b]

¹ işbu yesū‘-u nāşiratlu ile imiş ve tekrār yimīn ile inkār² etdi kim ol ādemî bilmedüm ve birazdan tūranlar gelüp³ beṭrosa eyitdiler hākīkatde sen dahı anlardansın zīrā⁴ senüñ güftāruñ seni bellü ider pes la‘ net ve yimīn itmege⁵ başladı kim ol ādemî bilmedim ve hemāndem ḥoros ötmüşdür⁶ ve beṭros yesū‘ ana didüğü kelāmî tezkîr eyledi ki ḥoros⁷ ötmezden evvel üç kere bana inkār idesin ve taşra⁸ çıķup acılığıya ağladı⁹ yigirmi yedinci faşıl¹⁰ ve şabah olıcaķ ulu kāhinler hep ve hālkıñ şeyhleri yesū‘a¹¹ karşı meşveret aldılar tā anı öldüreler ve anı bağlayup¹² iletdiler ve anı bonṭus bīlāṭos hākime teslīm eylediler pes¹³ yahūdā ki anı teslīm etdi çün gördü ki müdān olur¹⁴ idi peşīmān olup otuz gümüşden parası ulu¹⁵ kāhinlere ve şeyhlerre tekrār getürdi diyü günāh etdüm şucşuz¹⁶ kanın teslīm iderek ve anlar eyitdiler bize ne dirsın¹⁷ göresin ve gümüşden paraları heykelde bırakup¹⁸ ayrıldı ve varup kendüsini bogdı ve ulu kāhinler¹⁹ gümüşden paraları alup eyitdiler anları hāzīneye şalmaķ

[50a]

¹ cāiz deguldür anuniçunki kanuñ behāsidur ve müşāvere² idüp çomlekçi tarlasını anlar ile şatun aldilar³ ḡariblerüñ maķberesi içün ol tarla⁴ okunmışdur kan tarlasını bugüne

dek ol vakıt ⁵ eremyā peygamberden dinilmiş tamām oldu diyü ve otuz ⁶gümüşden paraları alup ol mu^c teberün behāsını kim ⁷benī isrā^c ildenkiler behāsını biçdiler ve anları çömlükçi ⁸ tarlasını içün virdiler nitekim rabb baña ta^c yin etdi ⁹ ve yesū^c hākim öñinde turur idi ve hākim aña suāl ¹⁰ eyledi diyü sen yahūdīleriñ pādişāhi misin ve yesū^c aña ¹¹ eyitdi sen dirsın ve ulu kāhinlerden ve şeyhlerden çün ¹² koğulanmışdur hiç cevāb virmedi andan bīlātos aña ¹³ eydür işitmez misin saña karşıń kaç nesneyi şehādet ¹⁴ virürler ve hiçbir söze aña cevāb virmedi ¹⁵ şöyle kim hākim gāyetde ta^c accüb eyledi ve ^c iydlarda hākim ¹⁶ ādet itmiş idi ki ḥalqa bir maḥbūsī āzād ide kimi ¹⁷ kim isterler idi ve o zamān anlaruñ bir meşhūr maḥbūsī ¹⁸ var idi ki bārabbās dinilmişdür emdi anlar cem^c olıcał ¹⁹ bīlātos anlara eyitdi ḫanķısı istersiz size āzād idem ²⁰ bārabbāsı yā yesū^c yı ki mesih dinilmişdür zīrā bilür idi

[50b]

¹ ki hāsedden ötürü anı teslīm etmişler idi ve ol çün ² maḥkeme üzerine oturur idi anuñ ^c avratı aña gönderdi ³ diyü aşlā sana ve ol şiddīka zīrā çün elem çekdim bugün ⁴bir düşde anuñ ecilden ammā ulu kāhinler ve şeyhler cemā^c atleri ⁵ ilettiler ki bārabbāsi ṭaleb idüp yesū^c yı helāk ideler ⁶ ve hākim cevāb virüp anlara eyitdi ikisinden ḫanķısın ⁷ istersiz size āzād idem ve anlar istediler bārabbāsı bīlātos ⁸ anlara eydür emdi yesū^c yı neleyim ki mesih dinilür mecmū^c ⁹ aña eydürler ḫaçlansun ve hākim eyitdi yā ne şerr etdi ¹⁰ ammā anlar ziyāde çağırıldılar diyü ḫaçlansun ve bīlātos ¹¹ çün gördü ki hiç fāide* itmedi belki ḡulüvv olmuşdur ¹² suyu alup ḥalq öñinde elli yudu diyü işbu şiddīküñ ¹³ ḫanından yıkanayım siz göresiz ve ḥalq sercümle cevāb ¹⁴virüp eyitdi anuñ ḫanı bizüm üzerimize ve evlādimiz ¹⁵ üzerine olsun andan bārabbāsı anlara āzād eyledi ve yesū^c yı ¹⁶ ḫamçı ile urup teslīm eyledi ki ḫelipāya mīhlana ol vakıt ¹⁷ hākimiñ ḫericileri yesū^c yı eyvāna alup ḫatına tamām bölgü ¹⁸ cem^c etdiler ve anı şoyup ana iskerlet ḥil^c atı giydürdiler ¹⁹ ve dikenlerdür bir tāc urup başına ḫodılar hem bir ḫamışı ²⁰ anuñ sağından ve öñinde diyü çöker iken anı masharaya

[51a]

¹ alıldılar diyü selām ey yahūdīlerüñ pādişāhi ve aña ² tükürüp ḫamışı alıldılar ve başına ururlar idi ³ ve anı istihzā etdüklerinden şoñra ḥil^c atı andan çıkarup ⁴ aña kendü libāsları giydürdiler ve anı ilettiler ḫaćı ⁵ mīhayalar ve çıkdıkları gibi ḫiranādan sim^c ün ⁶ nām bir ḫademi buldılar aña ızdırar etdiler ki anuñ ⁷ ḫaćını getüre ḫolgotā dinilmiş bir yire erişicek ⁸ ki **قندىك** yiri dimekdür sirkeyi öd ile karışmış ⁹ içmek aña virdiler ve ḫaticak

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “fā^c ide “ olmalı.

içmek istemedi ve anlar¹⁰ anı hāça mıhlayup anuñ libāslarını taķsim etdiler¹¹ ķur'a bırakır iken tā peygamberden dinilmiş tamām ola ya^c ni¹²benüm libāslarum kendülere taķsim etdiler ve benüm ḥonum¹³ üzerine ķur'a bırakıldılar ve oturur iken anı anda¹⁴ beklediler ve anuñ sebebini başı üstünde կodılar yazılmış¹⁵ ya^c ni budur yesū^c yahūdilerün pādişāhı andan iki öğrenciler¹⁶ anuñ ile hāçlanmışdur biri şaglarda ve biri şollarda¹⁷ ve güzar idenler aña sögerler idi başlarını depretdür¹⁸ iken ve dir iken ey heykeli helāk iden ve üç günde¹⁹ yapan kendüni ḥalāş eyle eger ibn-i allāh iseñ çelīpādan²⁰ nüzül eyle ve ancılayın ulu kāhinler dahı istihzā^c iderek

[51b]

¹ kātibler ile ve şeyhler ile dirler idi ġayrıları ḥalāş² etdi kendüsini ḥalāş idemez eger isrā^c iliñ pādişāhı³ise çelīpādan şimdi insün ve aña īmān getürevüz⁴ allāha tevekkül eyledi anı şimdi կurtarsun eger anı ister⁵ ise zīrā eyitdi ki ben ibn-i allāhım hemān şöyle dahı⁶ anuñla hāçlanan öğrenciler ana sögerler idi ve altıncı⁷ sā^c atden қarañuluk olmuşdur tamām yir üzerine ṭokuzuncı⁸ sā^c ate degin ve ṭokuzuncı miķdārı sā^c ate yesū^c büyük⁹

الْيَوْمَ لِكُلِّ مَا بَخْتَنَّ ya^c ni yā ilāhī¹⁰ ilāhī niçün beni terk eyledüñ ve anda ṭuranlardan ba^c zı¹¹ işitdicek dirler idi ki işbu ilyā oкур hemāndem¹² anlardan biri segirtdi ve süngeri alup sirke ile¹³ ṭoldurdı ve bir կamışa կoyup aña içürdi ammā¹⁴ կalanlar dirler idi կoğıl görelüm eger ilyā gele anı կurtarmağa¹⁵ yesū^c ҳod tekrār büyük āvāz ile çağırıp rūhi teslīm¹⁶ etdi ve işte heykeliñ berdesi* iki yarıldı yukarıdan¹⁷ aşağıaya dek ve yir deprendi ve կayalar yarıldılar ve կabirler¹⁸ açılmışdur ve uyunan** կadîslerün çok cesedleri müsteykiz¹⁹oldılar ve կabirlerden ṭaşra çıkar iken anuñ kiyāmetinden şoñra²⁰ şehr-i muķaddese geldiler ve çok kimesnelere izhār etdiler meger

[52a]

¹ yüzbaşı ve ol bilesince yesū^cyi bekliyenler çün zelzeleyi² gördiler ve mācerāları ǵāyetde կorkıldılar diyü һakīkatde³ bu ibn-i allāh imiş ve anda çok 'avratlar var idi⁴ irākdan nažar iderek ki celilden yesū^cya mütāba^cat⁵ etdiler aña һızmet ider iken içlerinde meryem-imecdeliye⁶ var idi ve meryem ya^c կubuñ ve yūsāniñ anası ve zebediniñ⁷ oğulları anası ve aħsam olicaq rāmatdan yūsuf⁸ nām bir ǵanī ādem geldi ki kendü dahı yesū^c ſākirdi⁹ imiş işbu pīlātosa varup yesū^cñ cesediñ dilek¹⁰ eyledi pes pīlātos cesedi girü virilmek emretmişdur¹¹ ve yūsuf cesedi alup bir pek ince kettān bezzinde¹² anı şarmışdur ve anı kendüniñ yeñi կabrinde կodı¹³ ki կayada yunmuş idi ve

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “perde”dir.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “uyuyan” olmalı.

bir büyük taşı kabrүn қapusuna ¹⁴yuvalayup gitmişdür ve meryem-imedeliye anda imiş ve ol ¹⁵ bir meryem kabir karşısında oturur iken ve yanındası ¹⁶ki cema^c atden şoñradır ulu kähinler ve ferisiler pīlātosa ¹⁷cem^c oldılar diyü ey efendi bizüm hātrımızdadır ki ¹⁸bu azdurıcı didi henüz diri iken üç günden ¹⁹şoñra gine kıyām ideyim emdi emreyle ki kabir berkenmiş ²⁰ola üçüncü güne degin olmia ki anuñ şākirdleri

[52b]

¹ gice ile gelüp anı oğurlıyalar ve һalqa diyeler ²emvātdan kıyām etmişdür ve āhir yañlış evvelkiden kemrek ³ ola pes pīlātos anlara eyitdi sizde muhāfaça vardur ⁴varuñ bildügüñüz կadar berketedüñ ve anlar varup ⁵ kabri berketediler taşı mühürliyüp muhāfaça eyle ⁶yigirmi sekizinci faşıl ⁷ve sebtün ahşamında haftanıñ birincisine tañ yiri ⁸ağardığı gibi geldi meryem-i medeliye ve ol bir meryem ⁹ kabri görmegiçün ve işte ¹⁰azım zelzele oldu zīrā ¹⁰rabiñ ferītesi āsmānda inüp irişüp taşı kapudan ¹¹yuvaladı ve üzerine oturur idi ve beñzi yıldırım ¹² gibi idi ve libası կar gibi beyaz ve anuñ կorķusundan ¹³bekçiler mer^cüb olur meytler gibi olmuşlardur ve ferīte cevāb ¹⁴virüp ¹⁵avratlara eyitdi siz կorķmañ zīrā ben bilürüm ¹⁵ki hāçlanmış yesū^cyi taleb idersiz bunda degül zīrā ¹⁶müsteykız olmuşdur didüğü gibi gelüñ rabb yatduğı ¹⁷yiri görün ve tiz varup anuñ şākirdlerine diñ ¹⁸ki emvātdan müsteykız olmuşdur ve işte sizden öndin ¹⁹celile gider orada anı göresiz işte size didüm

[53a]

¹ ve kabirden fevrī ayrılop һavf ile ve ²azım ferah ile ³segirdiler anuñ şākirdlerine һaber virmegə ve şākirdlerine ⁴iħbār itmege gitdükleri gibi işte yesū^c anlara rāst ⁵geldi diyü selām size ve anlar gelüp ayaqlarını tutdilar ⁶ve aña secde etdiler andan yesū^c anlara eyitdi կorķmañ ⁷varup benüm karındaşlaruma müjde eyleñ ki celile varup ⁸orada beni göreler ve anlar gider iken işte muhāfaçadan ⁹ba^cžilar şehrə gelüp mācerāları hep ulu kähinlere iħbār ¹⁰etdiler ve anlar cem^c olmuş şeyħler ile ve müşāvere ider ¹¹iken bu naķdayı çericilere virdiler diyü diñ ki ¹¹anuñ şākirdleri gice ile gelüp biz uyur iken anı ¹²oğurladılar ve işbu eger һākim қatında işitdilmiş ola ¹³biz aña alķā idüp sizi emin қılavuz ve anlar ¹⁴naķdayı alup ta^clīm olundukları gibi etdiler ve bu ¹⁵kelām yahūdiler içinde yayılmışdur bu güne degin pes on ¹⁶bir şākirdler celile teveccüh etdiler yesū^c anlara ta^cyīn etdürü ¹⁷taġa ve anı görüp aña secde etdiler ammā ba^cžilar ¹⁸şübhelediler ve yesū^c gelüp anlara söyledi diyü cemi^c ¹⁹salṭanat gökde ve yirde bana virilmişdir emdi siz ²⁰varup mecmū^c ümmetlere ta^clīm eyleñ anları ta^cmīd ider iken

[53b]

¹ atanıñ isminde ve oğlınıñ ve rûh-u ķudsuñ ve mecmû` size <sup>2</sup> ve vaşiyyet etdüğüm nesneleri hıfz itmek anlara ögredür <sup>3</sup> iken ve işte ben sizüñ ileyim cemi` günlerde dehrüñ ⁴ āhîrine dek āmîn.

MARKOS

[54a]

¹ marķosuñ yazduğu incil-i ²muķaddesdür ³ evvelki faşıl ⁴ allâhiñ oğlu yesû` mesîhiñ inciliniñ ibtidâsı nite ⁵ kim peygamberlerde yazılmışdur işte ben benüm feriştemi ⁶ gönderürüm senüñ yüzüñ öñünde kim senüñ yoluñi ⁷ hużûruñda müheyyâ ide feryâd ideniñ beriyyede āvâzı ⁸ siz rabbiñ tarîkini müheyyâ idüp anuñ izlerini râst ⁹ eyleñ yuḥannâ beriyyede imiş ta`mîd ider iken ve tevbeniñ <sup>10</sup> ma`mûdiyetin va`z ķıetur iken günâhlaruñ mağfireti içün <sup>11</sup> ve tamâm yahûdît ili ve yerûşalîmlüler aña çıkışlar idi <sup>12</sup> ve mecmû` andan ta`mîd olunurlar idi erden ırmağında <sup>13</sup> günâhlarını i`tirâf ider iken ve yuḥanâniñ libâsı deve ¹⁴ yûñünden imiş ve bilüñ çevresinde edîm zünnârı ¹⁵ ve çekirgeler ve yabân balı yir idi ve va`z ider idi <sup>16</sup> diyü benden ķavîrek * benüm ardumca gelür kim ben anuñ <sup>17</sup> bâbûçlar taşmasın meyl idüp çözmek lâyık degülüm <sup>18</sup>ben hod sizi şu ile ta`mîd etdüm ammâ kendü sizi

[54b]

¹ rûh-u ķuds ile ta`mîd ide ve vâki` oldı ol günlerde ² ki yesû` celiliñ nâşiratından geldi ve yuḥanâdan erdende <sup>3</sup> ta`mîd olundı ve hemândem şudan yukarı çıķup semâları ⁴ yarılmış gördü ve rûhi gögercinleyin anuñ üzerine iner ⁵ iken ve bir āvâz semâlardan olmuşdur diyü sen benüm sevgülü ⁶ oğlumsın kim andan hoşnûdim ve hemândem rûh anı ⁷ beyâbâna çıkışur ve anda beyâbânda kırk gün imiş şeytân ⁸ ile tecrübe olunmuş ve hûşlar ile imiş ve ferîsteler aña hizmet ⁹ etdiler ve yuḥanâ teslîm olundukdan şoñra yesû` celîle geldi <sup>10</sup> teñriniñ melekûti incilini va`z ider iken ve didigi ¹¹ zamân tamâm olmuşdur ve hûdânîñ melekûti yakın geldi tevbe ¹² eyleñ ve incile ımân getürüñ ve celiliñ deryâsına yakın ¹³ yürüdüğü gibi gördü sim`ûni ve karîndaşı andrâosı <sup>14</sup> bir şebikeyi deñize şalar iken zîrâ balıkçılar imişler ve yesû` ¹⁵ anlara eyitdi benüm ardumca gelüñ ve sizi ādemlerüñ ¹⁶ şayyâdları olmağa ideyim ve anlar hemândem ağların կoyup ¹⁷ aña tâbi` oldılar ve oradan biraz ilerü varup görür <sup>18</sup> zebedîniñ oğlu ya`kûbi ve karîndaşı yuḥanâyi anları dağı ¹⁹ gemide ağların meremmet ider iken ve fi'l-hâl anları oküdü ²⁰ ve anlaruñ babası zebedî gemide կoyup ecîrler ile

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ķavîrak” olmalı.

[55a]

¹ aña tābi‘ oldılar ve kefernāhūma girürler ve fī'l-hāl ²sebtlerde mecmā‘ girüp ta‘līm ider idi ve anuñ ta‘līminden ³ mütehayyir ķaldılar zīrā anlara ögredür idi hükm şāhibi ⁴ gibi ve kātibler gibi yok ve anlaruñ mecmā‘ında bir ādem var ⁵ idi ve bir nāpāk rūh ile feryād eyledi diyü ne ⁶ bize senüñle ne var ey yesū‘-u nāşıratlu bizi helāk ⁷ itmege geldüñ mi seni bilürüm kimsin teñriniñ ⁸ ķuddūsi ve yesū‘ anı ăzārladı diyü epsem ol ve andan ⁹ taşra çıkış ve nāpāk rūhi anı yırtup bülend āvāz ile ¹⁰ feryād idicek andan taşra çıktı ve mecmū‘ı hāyrān ¹¹ oldılar şöyle ki kendüler içinde taleb itdiler diyü ¹²işbu nedür naşıl yeñi ta‘līmdür bu zīrā saltanat ile dahı ¹³ nāpāk rūhlara emrider ve aña itā‘at iderler ve derhāl ¹⁴ anuñ āvāzesi celiliñ tamām iline çıkmışdur ve anlar hemāndem ¹⁵ mecmā‘dan taşra çıkışup sim‘ūnuñ ve andrāosuñ evine ¹⁶ geldiler ya‘kūb ve yuhanā ile ve sim‘ūnuñ ķayın anası ¹⁷ sítma ile marīż yatur idi ve hemāndem anuñ haqqında ¹⁸ aña eydürler ve gelicek eline yapışup anı ķaldurdu ¹⁹ ve fī'l-hāl sítma anı terk eyledi ve anlara hizmet ider ²⁰ idi ve ahşam olıcağ güneş batduğu zamanda cemi‘

[55b]

¹ renclüleri ve mecnūnları aña getürdiler ve bütün şehir ² ķapuya cem‘ oldılar ve envā‘ hastalıkla çoç mübtelā ³ olanlara ‘ilāç eyledi ve çoç şeytānları çıkarur ⁴ idi ve şeytānları söylemege ķomaz idi anı bildükleri ⁵ içün ve şabah da seherden çoç muķaddem ķalķup ⁶ taşra çıktı ve bir ıssuz yire varup anda namāz ⁷ ķılur idi ve sim‘ūn ve bilesince olanlar ardına ⁸ gitdiler ve anı bulıcağ aña eydürler ki mecmū‘seni ⁹ taleb iderler ve anlara eydür muttaşıl muttaşıl olan ¹⁰ ķaşabalara gidelüm ki anda dahı va‘z idem zīrā ¹¹ bunuñiçün ħurūc etdüm ve anlaruñ mecmā‘larında ¹² va‘z ider idi bütün celilde ve şeytānları çıkarur ¹³ idi ve bir ebraş aña gelüp andan dilek ¹⁴ ider idi ve katına diz üstüne düşüp aña eyitdi ¹⁵ ki eger istersen beni arıtmağa ķadırsın ve yesū‘terahhum idüp ¹⁶ eli uzadup aña ړokundi ve aña eydür ben isterim ¹⁷ pāk ol ve didüğü gibi hemāndem ebraş andan ayrıldı ¹⁸ ve pāk oldı ve aña katı tehdid idüp fī'l-hāl ¹⁹ anı gidüridi ve aña eydür görgil kimesneye ²⁰hiç nesneyi dimyesin lākin varup kendüñi kāhine

[56a]

¹ göster ve senüñ taṭhīrūñ içün mūsā emr etdigi ² nesneleri ihdā eyle anlara şehādet içün ammā ol çıkışup ³ çoç nesneyi nidā* eylemege başlıdı ve kelāmı fāş ⁴ itmege şöyle ki kendü artuk ăşikāre şehre girmäge ⁵ ķadir degül idi lākin taşrada yabān yırlerde imiş ⁶ ve

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “nidā‘” olmalı.

her yirdeñ katına cem^c oldılar ⁷ ikinci faşıl ⁸ ve tekrar bir niçe günlerden şoñra kefernâhuma ⁹ girmiþdür iþitdildi ki evde imiþ ve ale'l-fevr ¹⁰ çok kimesne cem^c oldılar söyle ki artuk yir yoðıdi ¹¹ ve ne dahı kapu katında ve kelamı anlara söyler idi ¹² ve aña geldiler bir mefluci iletdür iken ki dört ¹³ kimesneden getürülmişdür ve aña yaklaþmaþa meçal ¹⁴ bulmayicaþ galabalık içün olduğu yirüñ tamını ¹⁵ açdilar ve yıkup meflucuñ yatduðı döþegi şarkıtdılar ¹⁶ ve yesu^c anlaruñ imânını görüp mefluce eydür ¹⁷ ey oðul senüñ günâhlaruñ saña maþfurdur ve ¹⁸kâtiblerüñ ba^czıları anda var idi oturur iken ¹⁹ ve þalblerinde fikretdiler bu kimesne niçün böyle kûfr

[56b]

¹ söyler günâhları kim ^c afv itmege kâdir dür meger allâh ² yalñuz ve hemândem yesu^c kendü rûhunda bilür ³ iken ki kendülerinde söyle fikr idiyorlar anlara ⁴ eyitdi niçün sizüñ þalblerüñüzde bunları fikr ⁵ idersiz þanğısı âsânrekdür* mefluce dimek ⁶ günâhlar saña maþfurdur yâ dimek þalk ve senüñ dösegüñi ⁷ kâldur ve yüri lâkin tâ bilesiz ki ibn-i insâniñ ⁸ saltanatı vardur yirde günâhları ^c afv itmegiçün ⁹ mefluce eydür saña dirim þalk ve senüñ ¹⁰ dösegüñi kâldurup eviñe git ve hemândem ¹¹ kâlkdi ve döþegi kâldurup cümleniñ huþûrunda ¹² çıkmışdur söyle kim anlar hep þayrân olup allâhi ¹³ temcîd etdiler diyü ki hergiz bu vech üzre görmedük ¹⁴ ve tekrar deryâ katına çıkmışdur ve mecmu^c þalþ aña gelüp ¹⁵ anlara ta^clîm ider idi ve güzar þıetur iken þalfanıñ ¹⁶ oðlu levîyigördi ki bâchânesine oturur ¹⁷ idi ve aña eyitdi baña tâbi^c ol ve þuri gelüp ¹⁸ aña tâbi^c oldu ve vâki^c oldu ki ol anuñ ¹⁹ evinde yimege oturdugı gibi hem çok bâcdârlar ²⁰ ve günâhkârlar yesu^c ile ve anuñ þâkirdleri ile

[57a]

¹ otururlar idi zîrâ çok oldılar ve ardınca ² gelürlер idı ve ve kâtibler ve ferîsîler çün anı bâcdârlar ³ ile ve günâhkârlar ile yimegi gördiler þâkirdlerine ⁴ dirler idı niceðür ki bâcdârlar ile ve günâhkârlar ⁵ ile yiþüp içer ve yesu^c iþitdicek anlara eydür ⁶ þag olanlaruñ þabibe iþtiyâci yokdur lâkin þasta ⁷ laruñ gelmedüm şiddîkları okumaþa lâkin günâhkârları ⁸ tevbeye ve yuþanâniñ þâkirdleri ve ferîsîlerüñ ⁹ ki oruç tutanlar imiþ ve anlar gelüp aña eydürler ¹⁰ yuþannâniñ þâkirdleri ve ferîsîlerüñ ki niçün ¹¹ oruç tutarlar ammâ senüñ þâkirdlerüñ oruç tutmazlar ¹² ve yesu^c anlara eyitdi þaceleniñ oðulları oruç ¹³ tutmaþa kâdir olur mî güyegü anlar ile oldukça ¹⁴ mâdâmki güyegü bilelerince ola oruç tutmaþa ¹⁵ kâdir degüller ammâ günler geliserdür ki güyegü ¹⁶ anlardan kâldurula ve ol vaþt oruç tutsalar ¹⁷ gerek ol günlerde hiç kimesne yeñi çûkaniñ ¹⁸ bir pâresi bir eski

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doðrusu “âsânraðdur” olmalıdır.

libāsa dikivirür yoğisa¹⁹ ol anuñ yeñi katıldıgı eskiden ƙaldurur²⁰ yarık kemrek olur ve
hiç kimesne yeñi süci eski

[57b]

¹ tuluklara koymaz yoğisa yeñi süci tulukları kırup² süci dökülür ve tuluklar bozulalar
ammā yeñi süci³ yeñi tuluklara koymak gerekdir ve vāki‘ oldu ki⁴ sebtlerde
ekinliklerden mürür etdi ve anuñ⁵ şākirdleri yola gider iken taħiliñ başların⁶ ƙoparmağa
başladılar ve ferisiler aña eydürler idi⁷ işte niçün sebtlerde anı iderler ki ḥelāl degül⁸ ve
ol anlara eyitdi dāvud etdügin hergiz okumaduñuz⁹ ol vakıt ki iħtiyācı var idi ve aç oldu
kendü¹⁰ bilesince olanlar nice allāhiñ beytine girmiṣdür ‘alī kāhin¹¹ ābiyyātār
zamānında ve taħdīmetiñ etmeklerin yidi ki yimek¹² ḥelāl deguldür illā kāhinlere
bilesince olanlara dahı virmiṣdür¹³ ve anlara eyitdi sebt ādem içün olmuşdur ādem sebt
olmamışdır¹⁴ şöyle kim ibn-i insān dahı sebtin rabbidür¹⁵ üçüncü faşıl¹⁶ ve tekrar
mecma‘a girmiṣdür ve bir ādem anda var idi¹⁷ kim anuñ eli ƙuru imiş ve anı gözetdiler
eger sebtlerde¹⁸ aña ‘ilāç eyliye tā anı melāmet ideler ve eli ƙuru olan¹⁹ ādeme eyitdi
ortada turi gel ve anlara eydür cāiz^{*} midür

[58a]

¹ sebtlerde ħayir itmek yā şerr kılmaķ cānimı ħalās veyā helāk² eylemek ammā anlar
epsem oldılar ve ṭolayana ġażab ile³ anlara baķıcaķ mahżun olmuş anlaruñ ƙalbiniñ
katılığı içün⁴ ādeme eydür seniūn elüni uzat ve uzatdı ve anuñ⁵ eli yine sağ virilmişdir
öbirisi gibi ve ferisiler⁶ çıķup derħäl hirodeslüler ile aña ƙarşu meşveret⁷ etdiler tā anı
helāl ideler ve yesu‘ ayrıldı anuñ⁸ şākirdleri ile deryāya çokluk cemā‘ ate celilden aña⁹
tābi‘ oldu ve yahūdītden ve yeruşalimden ve idūmeyadan¹⁰ ve erden ötesinden ve šūr ve
şaydāniñ çevresinde¹¹ olanlar cem^c kebīr anuñ etdüklerini işticek ƙatına¹² geldiler ve
şākirdlerine didi ki gemicük yanında¹³ hāzır ola ǵabalaklıdan ötürü tā aña zaħmet
virmiyeler¹⁴ zirā çoklulara ‘ilāç itmiş idi söyle kim aña¹⁵ izdiħām etdiler aña dokunmak
içün ne ƙadar ħarbları¹⁶ var idi ve nāpāk rūħlar anı göricek ƙatına düsdiler¹⁷ ve
çaġiurlar idi diyü sen ibn-i allāhsın ve anlara ƙati¹⁸ tehdid eyledi kim anı āşikāre
itmiyeler ve bir ṭaga¹⁹ çıķup istedüğü kimesneleri ƙatına okur ve aña geldiler²⁰ ve on
ikisi važ^c eyledi tā ki anlar anuñ ile olup

[58b]

¹ anları va‘z itmege irsäl ide ve anlaruñ maražlara² ‘ilāç itmege salṭanatı olmağa ve
şeytānları iħrāc itmege³ ve sim^c ūna adı betros ƙodi ve ya‘kūbı zebediñiñ oğlı⁴ ve

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “cā‘iz” olmalı.

yuḥanāyi ya^c kūbiñ ḫarindası ve anlaruñ adlarını ⁵ boānerces ḳodı ki yıldırım oğulları dimekdür ⁶ ve andrāosı ve filibbis ve bartūlūmāyi ve mattāyi ve tomāyi ⁷ ve ya^c kūbi ḥalfāniñ oğlı ve tedāosı ve sim^c ̄n ken^c ̄nluyı ⁸ ve yahūdā isħarīyotı ki daḥi teslīm eyledi ve bir eve ⁹ geldiler ve cemā^c at tekrār derildi şöyle ki anlar ḳādir ¹⁰ olmadılar ve ne etmegi yimege ve anuñkiler iştidicek ¹¹ anı ṭutmağa ṭaşra çıkdılar zīrā dirler idi ki kendünden ¹² gitmişdür ve yerūşalīmden gelen kātibler dirler idi ¹³ kim anuñ bā^c alzebūlı var ve şeyṭānlaruñ serveri ¹⁴ ile şeyṭānları çıkarur ve anları ḳatına okuyup ¹⁵ anlara meşellerde dir idi şeyṭān şeyṭānı nice çıkarmağa ¹⁶ ḳādirdür ve eger bir memleket kendüsine karşı ma᷇sūm ¹⁷ ola ol memleket turmağa ḳādir degüldür ve eger bir ¹⁸ eve kendüsine karşı ma᷇sūm ola ol eve turmağa ¹⁹ ḳādir degüldür ve eger şeyṭān kendüsine karşı ḳalkup ²⁰ ma᷇sūm ola durmağa ḳādir degül lākin intihāsı * var

[59a]

¹ hiç kimesne bir ḳavīniñ evine girip ẓarflarını ḳapmağa ² ḳādir degüldür meger evvel ḳavīyi bagliya ve andan evini ḥarāb ³ ide āmin size eydürem ki cemi^c günāhlar ādem oğullarına ⁴ afv olunalar ve küfürler her ne ki küfr söyliyeler ammā ⁵ ol kim rūh-u ḳudse karşı kufr söyliye anuñ ‘afvi ⁶ yo᷇dur tā ebed lākin ebedi dīnūnete giriftār olur ⁷ anuñiçünki dirler idi anuñ nāpāk rūhı vardur ⁸ pes anuñ ḫarindاشları ve anası gelürler ve ṭaşra ṭurup ⁹ ḳatına gönderdiler anı okur iken ve cemā^c at çevresinde ¹⁰ oturup ana eydürler idi işte senüñ anañ ¹¹ ve ḫarindاشlarıñ ṭaşrada seni isterler ve anlara cevāb ¹²virdi diyü kimdir benüm anam ve ḫarindاشlarum ve çevre ¹³ sinde oturanlara ṭolayana nażar idüp eydür ¹⁴ işte benüm anam ve ḫarindاشlarum zīrā kimki allāhiñ ¹⁵ irādetin eyliye bu benüm er ḫarindashum ve kız ḫarindashum ¹⁶ ve anamdur ¹⁷ dörtüncü faşıl ¹⁸ ve tekrār deryā yanında öğretmege başladı ve cemā^c at-ı ¹⁹ keşire ḳatına cem^c oldılar şöyle ki bir gemiye binüp

[59b]

¹ deryāda oturur idi ve cemā^c at hep deñiz yanında ² ḫara üzre oldılar ve çok nesneleri meşellerde anlara ³ öğretüp anuñ ta^c liminde anlara eydür idi ⁴ istimā^c eyleñ işte bir ekinci toḥum ekmege çıktı ⁵ ve vāki^c oldı ki ekmekde niçesi ḥod yol tarafında ⁶ düṣdi ve āsmāniñ ḳuşları gelüp anı **استحلاك** etdiler ⁷ ve niçesi ḳayalı yir üzerine düṣdi ḫanda ṭopraqı ⁸ çok olmadı ve fevrī peydā oldı ṭopraqıñ derinliği ⁹ olmadığı için ve güneş doğıcağı şarardı ve gök olmamağı ¹⁰ için ḳurudu ve niçesi dikenler arasında düṣdi ¹¹ ve dikenler yukarı çıkışup anı boğdılar ve yimiş virmedi ¹² ve niçesi hūb ṭopraqına düṣdi ve

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “intihā” olmalı.

yımış virdi boyı ¹³ çıکup artar iken ve biri otuzı getürdi ve biri altmışı ve biri ¹⁴yüzü ve anlara eydür idi kimün ¹⁵ kim işitmege kulakları olsa işitsün ve tenhā olıcak ¹⁶çevresinde olanlar on iki ile aña meşeli şordılar ¹⁷ ve anlara eyitdi size virilmişdür ħudāniň meleküti sırrların ¹⁸ bilmäge ammā ṭaşradakilere hep meşellerde olurlar tā baķup ¹⁹ baķsunlar ve görmeyeler iştdüp işitsünler ve aňlamiyalar ²⁰ nebādā* ki anlar rücu^c olunup günāhlar anlara mağfur olalar

[60a]

¹ ve anlara eyitdi bu meşeli bilmez misiz ve cemi^c meşelleri nice ² bilesiz ekinci sözi eker ve yol tarafındaki bunlardur ³ ne yirdeki söz ekilür ve anlar işitdicek hemāndem şeytān ⁴ gelüp қalblerinde ekilen sözı қaldurur ve buňa göre ⁵ kayalı yirde ekilmişler bunlardur ki sözü işitdicek ⁶ hemāndem feraḥ ile anı қabūl iderler ve anlaruňkendülerinde ⁷ köki yokdur lakin mecāzilerdür şoňra muşībet yā maṭrūdluk ⁸ söz içün peydā olıcaq fī'l-ħäl incinürler ve dikenlerde ⁹ ekilmiş olanlardır ki sözü işitdüler ve bu dehrüň ¹⁰ taķayyüdleri ve baylıguň hilesi ve қalan şehvetlerün ħakkında ¹¹ kiler içeri girüp sözü boğarlar ve yımışın ölürlər ve ħub ¹² ṭoprağında ekilmişler bunlardur ki sözü işidüp қabūl ¹³ iderler ve yımışı getürürler biri otuzı ve biri altmışı ¹⁴ ve biri yüzü ve anlara eydür idi mūm gelür mi tā kile ¹⁵ altında қonila yā döşek altında yoğ mı ki şem^c dān ¹⁶ üzerine қonila zīrā nesne pinhān degündür ki iżħār ¹⁷ olunmija ve ne gizlü nesne olmışdur ammā ki ʐuhūra gele eger ¹⁸ bir kimesneniň işitmege kulakları olsa işitsün ve anlara ¹⁹ eyitdi ħazer eyleň ne işitdursız ne ölçü ile ²⁰ ki ölçersiz size ölçülümiş ola ve katılmış ola size

[60b]

¹ ki istimā^c idersiz zīrā kimün ki varisa aña ² virile ve kimün kim yoğisa hem kendüde olan andan ³ қaldurula ve eyidüp idi ħudāniň meleküti böyle olur ⁴ gūyā ki bir ādem toħumi yire şala ve uyuya ve gice ve gündüz ⁵ қalğa ve toħum bitüp bünye şol ve cümle ki bilmez zīrā ⁶ yir kendü ʐatından yımış bitürür evvel nebāti andan başı ⁷ şoňra ʈolu toħimli başında pes çün yımış virdi hemāndem ⁸ oraķ urur anuňiçünki cepin yitişdi ve eyitdi ⁹ ħudāniň melekütin kime teşbīh idevüz yā ne meşel ile ¹⁰ anı temşıl ķilavuz ħardalih bir ħabbesine beñzer ki çün ¹¹ yirde ekilmişdür yirdeki cemi^c toħumlardan kiċirekdür ammā ¹² çün ekilmişdür boy çeker ve cemi^c otlardan büyük olan ¹³ ‘azīm dalları eyler şöyle ki āsmāniň қuşları anuň ¹⁴ gölgesi altında қonmağa қadirlerdür ve çok bunlarcılayın ¹⁵ meşelleriyle kelāmı anlara söyler idi istimā^c itmege қādir ¹⁶ oldukları

---

* Kelime metinde “nebādā” olarak yazılmıştır. Doğrusu “mebādā”dır.

gibi ammā meselsiz anlara söylemez idi ve tenhāca¹⁷ mecmū‘ı şākirdlerine ḥall ider idi ve ol günde aḥşam¹⁸ olıcağ anlara eydür öte yakasına geçelüm ve anlar cemā‘ati¹⁹ şalıvirüp anı alurlar aldığı gibi gemide ve sāir gemicü gelir²⁰ daḥı anuňla imişler ve yelüň ‘azīm furtunası olup

[61a]

¹ mevcler gemiyi urdilar şöyle ki ol şimdī ṭoldı² ve kendü kılçda imiş bir baş yaşıduğrı üzre uyur³ iken ve anı uyandurup aña eydürler ey mu‘allim⁴ kayırmaz mısın ki helāk oluruz ve uyanugelüp yeli⁵ ăzărladı ve deñize eyitdi epsem ve āsūde ol ve yel⁶ karār gelüp ‘azīm ılımānlık olmuşdur ve anlara eyitdi niçün⁷ şöyle ķorķaksız nice īmānuňuz yok mı ve ‘azīm⁸ ķorķu ile ķorķdilar ve birbirine eydürler idi⁹ naşıl kimesnedür bu ki yel daḥı deñiz daḥı aña itā‘at¹⁰ iderler¹⁰ bisinci faşıl¹¹ ve deryāniň ötesine cercesiler iline iriştiler¹² ve gemiden çıktıgı gibi hemāndem bir ādem maķberelerden¹³ aña rāst gelür idi bir nāpāk rūhı ile kim maķberelerde¹⁴ mesken tutdı ve hiç kimesne ve ne zincırler ile¹⁵ anı bağlamağa ķadir olur idi zīrā çok kerre buķāgūlar¹⁶ ile ve zincırler ile bağlanmış idi ve zincırler andan¹⁷ kırılp buķāgūlar pāre pāre olmuşlar idi ve kimesne¹⁸ anı yavaş itmege ķadir olmadı ve her vakıt gice¹⁹ ve gündüz taqlarda ve maķberelerde imiş çağırıp kendüsini

[61b]

¹ taşlar ile keser iken ve yesū‘yı ırākdan görüp² segirtdi ve aña secde eyledi ve ‘azīm āvāz ile çağırıp³ eyitdi benüm ne işüm var senüň ile ey yesū‘ ibn-i allāh⁴ ü’l-‘ālī saňa and virürüm allāh içün baňa ‘azāb itmeye⁵ sin zīrā aña eydür idi yā rūh-u nāpāk ādemden⁶ çıķ ve aña şorar idi aduň nedür ve cevāb virdi⁷ diyü benüm adum lācāvendür zīrā biz çokuž ve aña⁸ çok yalvardı ki anları ilden taşra göndermiye⁹ ve orada taqlara yakın ṭoñuzlarıň bir büyük sürisi¹⁰ var idi yiygü yir iken ve dīvler cümle andan dilek¹¹ etdiler diyü bizi ṭoñuzlara gönder tā anlaruň içine¹² girelüm ve derhāl yesū‘ anlara destür virdi ve nāpāk¹³ rūhlar taşra çıķup ṭoñuzlar içine girdiler ve süri¹⁴ hūcūm ile uçurumdan deñize segirtdiler iki biň¹⁵ miķdāri ħod imişler ve deñizde boğulmuşdur ve ṭoñuz¹⁶ lara yedürenler ķaćup şehirde ve köyistānlarda iħbār etdiler¹⁷ ve mācerāyi ne imiş görmege çıktılar ve yesū‘ya gelürler¹⁸ ve mecnūnı kim anuň içinde lācāven olmuş görürler¹⁹ oturur iken ve giyinmiş ve dürüst ‘aķl üzerine ve ķorķdilar²⁰ ve görenler anlara beyān etdiler mecnūna nice vāķi^c olmuşdur

[62a]

¹ ve ṭoñuzlaruň ħakkında ve aña yalvarmağa başladılar² serħaddlerinden ayrılmagiçun ve kendü gemiye binüp olkim³ mecnūn olmuş idi aña yalvarur idi ki anuň⁴ ile ola yesū‘

hod aña iżin virmedi lakin aña⁵ eydür senüñ evüne senüñki kimesnelere vargil ve rabb⁶ saña ne[‘] azim nesneleri etdugi anlara haber vir ve seni⁷ esirgedi ve ol varup yesu[‘] aña ne[‘] azim nesneleri⁸ etdugi dekapolisde nidā itmege başladı ve mecmu[‘]⁹ ta[‘] accüb etdiler ve yesu[‘] tekrar gemide öte yakasına geçicek¹⁰ çokluğ cemā[‘] at katına derildi ve deryaya yakın imiş¹¹ ve işte yāiros nām mecmā[‘] ulularınıñ biri gelür ve anı¹² görüp ayaqlarında düşdi ve aña çok yalvarur¹³ idi diyü ki benüm kızcağızum cān çekisür dilek iderim¹⁴ ki gelüp ellerini aña կoyasın tā ki հalāş ola ve dirile¹⁵ ve anuñla gider idi ve cemā[‘] at-1 keşire anuñ ardından gelüp¹⁶ aña zaħmet virdiler ve bir karde kim anda կanıñ bir¹⁷ nezīfi on iki yıl oldı ve կaylı tabiblerden çok¹⁸ nesnelere taħammül idüp nesi var ise hepsi harc itmiş¹⁹ idi ve hiç menfa[‘] at bulmadı belki beter gelmişdür yesu[‘] ñ²⁰ hakkında iştidicek ġalabalıkda ardında gelüp anuñ

[62b]

¹ libāsına dokundı zīrā eydür idi ki eger hemān² libāslarına tutunam հalāş olayım ve hemāndem anuñ³ կanıñiñ çesmesi կurılanmışdur ve teninde duydı⁴ ki ol դarbdan sağ olmışdur ve hemāndem yesu[‘]⁵ kendüsinde bilür iken ki կuvvet andan çıkmış idi⁶ ġalabalıkda çevrenüp eydür idi benüm libāslaruma⁷ kim dokundı ve anuñ շakirdleri aña eydürler⁸ idi görürsin cemā[‘] ati sana zaħmet virür iken⁹ ve dirsın baña kim տokundi ve çevre yaña baķdi¹⁰ bunı ideni görmegiçün ve karde կorķup ditriyüp¹¹ kendüsinde şadır olduğın bilür iken geldi öñine¹² düşüp cemi[‘] հakikati aña dimışdır ve ol aña¹³ eyitdi ey kız senüñ մānuñ seni հalāş itdi¹⁴ selāmda varup senüñ դarbuñdan sağ ol ol¹⁵ henüz söyle iken mecmā[‘] ulusı evinden gelürler diyü¹⁶ ki senüñ կizuñ müteveffā oldı nice^{*} mu[‘] allime artuk¹⁷ zaħmet virürsin ve yesu[‘] hemān ki söylemiş sözü¹⁸ iştidi mecmā[‘] ulusına eydür կorķma ancak մān¹⁹ getür ve kimesneyi ardından gelmek revā görmedi illā²⁰ beħrosi ve ya[‘] կubı ve yuħanayi ya[‘] կubıñ karındaşı ve mecmā[‘]

[63a]

¹ ulusı evine gelüp ġalabalığı görür ağlayanları² ve çok zārlık idenleri ve içeri girüp anlara eydür³ niçün ġalabe idüp ağlarsız kız ölmüş deguldür⁴ ammā uyur ve anı masħaraya aldılar ve ol mecmu[‘] in⁵ çıkarup կizuñ babası ve anası alur ve kendüsü⁶ ileolanları ve կizuñ yatduğu yire girür ve կizuñ⁷ eline yapışup aña eydür **حَالَتِنَا قُوَى** ki mütercem⁸ olmuş dimekdür yā կizcağız saña dirim կalkgil ve hemāndem⁹ kız կalķup yürümişdür zīrā on iki yaşında¹⁰ imiş ve anlar[‘] azim һayret ile müteħayyir oldılar ve anlara¹¹ muħkem vaşıyyet virdi ki hiç kimesne bunı bilmeye ve

---

* Kelime bazı yerlerde “nice” olarak yazılmıştır.

didiki ¹²aña yimek virile ¹³ altıncı faşıl ¹⁴ ve andan çıkışup kendü sılásına** geldi ve şākirdleri ¹⁵aña tābi‘ oldılar ve sebt olıcağ mecmā‘da öğretmege ¹⁶ başladı ve çok işidenler ḥayrān қaldılar diyü bunlar ¹⁷ buña қandan ve naşıl hikmet aña virilmişdür ki şuncılayın ¹⁸ kuvvetler anuñ elinden hāşıl olurlar bu dülger degül midür ¹⁹ meryemiñ oğlı ve ya‘ қubıñ ve yūsāniñ ve yahūdāniñ ve sim‘ūniñ

[63b]

¹ kardeþası ve kız kardeþaları bunda қatımızda degül midür ² ve anlaruñ anda şekki oldı ammā yesu‘ anlara eydür ³ idi ki peygamber ‘izzetsüz degüldür illā kendü sılásında ⁴ ve akrabásında ve evinde ve hiç menkabeti anda itmege ⁵ қādir olmaz idi meger biraz һastalara elliðı қoyup ⁶ sağ eyledi ta‘accüb ider idi anlaruñ i‘tiķād ⁷sızlığı içün ve köylerüñ dāiresini* dolaþdı ⁸ ta‘līm ider iken ve on iki қatına oðuyup anları ⁹ iki iki ırsāl itmege başladı ve nāpāk rūħları ¹⁰ üzre anlara hükm virür idi ve anlara emretdi ¹¹ yol içün hiç nesneyi almayaðalar illā bir ‘aşa ancað ¹² ṭofurcuðı yok etmegi yok қuþakda naðdayı yok ¹³ lakin çaruklar ile giyinmiş ve iki tolamayı giymiyeler ¹⁴ ve anlara eyitdi her қanda bir eve girûrsiz anda ¹⁵ қaluñ aña dek kim andan ayrılasız ve her kim ki ¹⁶ sizi kabûl itmiye ve ne sizi istimā‘ ide oradan ¹⁷ ayrılup ayaðlarunuñ altında olan tozı silküñ ¹⁸ anlara şehâdet içün āmīn size eydürem ki dīnūnet ¹⁹ gündünde sadomlara ve gāmorâlara ziyâde rehâvet ola ²⁰ andan ki ol şeþre ve anlar taşra çıkışup va‘z etdiler

[64a]

¹ ki tevbe ideler ve çok şeytânları çıkarırlar ² idi ve һayli һastalara zeyti mesh idüp ‘ilâç ider ³ ler idi ve melik hīrodes iþitdi zīrā anuñ ⁴ adı meşhûr olmuşdur ve didiki yuhanā ol vaftiz ⁵ iden emvâtdan müsteykîz oldı ve bunuñıçun menkabetler ⁶ kendüde kār iderler sâirler dirler idi ki ilyâdur ⁷ ve ǵayrılar dirler idi ki peygamberdür yā peygamberüñ ⁸ biri gibi ammā hīrodes iþitdicek didiki ⁹ budur yuhanā kim basın ben kesdim emvâtdan müsteykîz ¹⁰ oldı zīrā kendü hīrodes gönderüp yuhanâyı ¹¹ tutdı ve anı zindânda baþladı hīrodes yā һâtri ¹² içün kardeþası filibbisiñ ‘avrati zīrā aña nikâh ¹³ itmiş idi zīrā yuhanā hīrodese dir ider ¹⁴ ki senüñ kardeþaşunuñ ‘avrati almaða saña ھelâl ¹⁵ degüldür emdi hīrodes yā aña kîn tutup anı ¹⁶ öldürmek ister idi ve қādir degül ider zīrā ¹⁷ hīrodes yuhanâdan қorkar idi ki anı şiddîk ¹⁸  ademi bilür ider ve қadîs ve anı ri‘ âyet ider ider ¹⁹ ve anı istimā‘ idüp çok nesneleri қılur ider ²⁰ ve  evk ile anı istimā‘ ider ider ve münâsib gün

** Kelime “şila” olmalı fakat metinde ‘sad ve lamelif’ kullanılarak yazılmıştır. Aslında ‘sad, lam, ve güzel he’ kullanılarak yazılmalıdır.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doðrusu “dā‘ire” olmalı.

[64b]

¹ olıcaç ki hirodes kendü mevlûdünde ahşam ṭa^cāmīn ² ider idi kebirlerine ve biň başlarına ve celiliň ³ ulularına ve kendü hirodiyānīň kızı girmišdür ⁴ ve raķş idüp hirodiyā hoş gelicek ve böyle ⁵ oturanlara şāh kızcağıza eyitdi suāl eyle benden ⁶ ne istersin ve saňa vireyim ve aňa and içdi ⁷ ki benden her ne kim suāl idesin saňa vireyim ⁸ benüm memleketüm yarusına dek ve ol çıkışup anasına ⁹ eyitdi ne suāl ideyim ve ol aňa eyitdi yuḥanā ¹⁰ ma^cmadānīniň başın ve hemāndem sur^cat ile şāh ¹¹ katına girüp suāl eyledi diyü ben isterim ki yuḥanā ¹² ma^cmidānīniň başını fevrī bir şahanda bana viresin ¹³ ve şāh ġāyetde mahzūn olup yimînler içün ve böyle otur ¹⁴ anlar anı redd etmek istedi ve şāh derħäl cellādī ¹⁵ gönderüp buyurdu ki anuň başı getürile ve ol varup ¹⁶ zindānda başını kesdi ve başını bir şahanda getürüp ¹⁷ anı kızcağıza virdi ve kızcağız anı anasına virmišdür ¹⁸ ve anuň şākirdleri işitdicek gelüp gövdesini қaldur ¹⁹ dılar ve anı қabirde қoydilar ve resüller yesū^c katına cem^c ²⁰ olup қamu nesneleri aňa beyān etdiler hem eyledüklerini

[65a]

¹ hem öğretüklerini ve anlara eyitdi siz kendünüz ² ħalvetce bir ıssuz yire gelüň ve biraz istirāhat ³ eyleň zīrā çok gelüp gidenler imiş ve ne anlaruň ⁴ yiyecek vaktı oldı ve bir ıssuz yire gemi ile tenhā ⁵ gitdiler ve cemā^c atler anları gideriken gördüler ve çoklular ⁶ aňı taniyup cemi^c şehirlerden oraya yayağ üzdiler ⁷ ve anları taķdīm idüp katına iriştüler ve yesū^c ⁸ çıkışup çokluğ cemā^c atı görüd ve anuň anlara özi ⁹ göyündi ve anuňiçünki çobānı olmician koyunlar gibi ¹⁰ imişler ve çok nesneleri anlara öğretmege şurū^c ¹¹ eyledi ve şimdi çok sā^c at olıcaç şākirdleri ¹² katına gelüp eyitdiler ki ıssuz yıldır ve şimdi çok ¹³ sā^c at anları şalıvir tā dairesindegi çiftliklere ¹⁴ ve köylere varup etmekleri kendülerine şatun alalar ¹⁵ zīrā anlaruň nesne yokdur ki yiyeber ve ol cevāb ¹⁶ virüp anlara eyitdi siz anlara yimek virüň ve aňa ¹⁷ eydürler biz varup iki yüz dīnārlık etmekleri ¹⁸ şatun mı alup anlara yimek virelüm mi ve ol anlara eydür ¹⁹ sizüň kaç etmeklerünüz var siz varup görүň ²⁰ ve anlar bilicek eydürler biş ve iki balık ve anlara buyurdu ki

[65b]

¹ mecmū^cın bezm bezm oturtdalar yeşil ot üzre ² oturdılar şaf şaf yüzə ve ellişer ve biş etmek ³ ve iki balığı alıcaç göge bakup bereketledi ve etmekleri ⁴ қırup şākirdlerine virür idı tā öñlerinde ⁵ қoyalar ve iki balığı küllisine կismet itdi ve hepsi ⁶ yiyüp ړok oldılar ve pārelerden on iki ړolu seped ⁷ қaldurdılar ve balıklardan ve etmekleri yiyenler biş ⁸ biň miķdār 1 er idiler ve hemāndem şākirdlerine ⁹ iżtirār etdi ki gemiye binüp ötesine ilerü varalar ¹⁰ beyt-i şaydāya қarşu aňa diň ki cemā^c atı şalivire ¹¹ ve anları esenliyüp bir ҭaga gitdi namāz қılmağa ve ¹² ahşam olıcaç gemi deňiz ortasında imiş ve kendü ¹³ yalňuz

karada ve anları kürek çekmekde çalışıp ¹⁴gördi zīrā rūzgār anlara muhālif imiş ve giceniñ ¹⁵dörtinci miğdārı nöbetinde anlara geliyor deñiz üzerinde ¹⁶yürür iken ve anları geçmek ister idi nihāyet anlar anı ¹⁷deñiz üzerinde yürür iken göricek ḥayāl olmağa ¹⁸şandılar ve feryād etdiler zīrā hepsi anı gördiler ve mużtarib ¹⁹oldılar ve hemāndem anlar ile söyleyüp anlara eydür tevekkül ²⁰eyleñ benim ḫorķmañ ve ḫatlarına gemiye bindi ve rūzgār

[66a]

¹ karār etdi ve kendülerinde ġāyetde mübālağa ḥayrān ² olup ta^caccüb etdiler zīrā etmeklerden ta^caķkul etmediler ³zīrā anlaruñ ḫalbi ḫatı oldı ve öte geçüp cinnesāret ⁴ṭoprağına geldiler ve iskeleye yanaşdılar ve gemiden çıktıukları ⁵gibi anlar fi'l-ḥāl anı tanup* tamām ol çevre ilini ⁶ṭolayana segirdür iken renclüler döşeklerde olduğu ⁷işitdikleri yire götürmege başladılar ve her ḫanda köylere ⁸yā şehirlere yā çiftliklere girür idi marīzleri çarşılarda ⁹yaturı ḫodılar ve aña yalvardılar ki bāri libāsı etegine ¹⁰doğunalar ve ne ḫadar aña dokundılar ise ḫalās oldılar ¹¹yedinci faşıl ¹²ve ḫatına cem^c oldılar feris̄iler ve kātiblerden ba^czi ki ¹³yeruşalāmden geldiler ve anlar şākirdleriniñ ba^czıların ¹⁴göricek etmekleri yimek nāpāk ellīiyle ba^czi yunmamış ¹⁵melāmet etdiler zīrā feris̄iler ve cümle yahūdiler meger kerrāt ¹⁶ile ellīerin yumayınca yimezler yirūn işmarlayışın tutar ¹⁷iken ve bāzārdan eger yunmadılar ise yimezler ve çok şey^c dahı ¹⁸var ki tutmağa ḫabūl etdiler ḫadehleriñ yaykamakläğin ¹⁹ve ḫablaruñ ve bakırdan kilerüñ ve ḫaş^c alaruñ andan

[66b]

¹ feris̄iler ve kātibler aña şordılar senüñ şākirdlerüñ ²niçün şeyhlerüñ işmarlayışına göre yürümezler lakin ³yunmamış ellīiyle etmegi yirler ve ol cevāb virüp anlara ⁴eyitdi ki yā mürāilər* eşā^cyā peygamber sizüñ ḫakkuñuzda ⁵hoş peygamberlik etdi nitekim yazılmışdur bu ḫalq dudaqlar ⁶ile baña 'izzet ider ammā anlaruñ ḫalbi benden ġāyet ⁷ba^ciddür ve bāṭıl yire baña ṭaparlar ta^clīmleri ādemlerüñ ⁸vaşıyyetlerin ögredür iken zīrā tenrinin vaşıyyetini terk ⁹idür ādemlerüñ işmarlayışını tutarsız ḫablaruñ ¹⁰yaykamakläğin ve ḫadehlerüñ ve bunuñ gibilere beñzer ¹¹çoğ sāir nesneleri idersiz ve anlara eyitdi teñrinin ¹²vaşıyyetini hoş redd etdüniz tā sizüñ işmarlayışunu ¹³şaklayasız zīrā mūsā dimidür senüñ babaña ve anaña ¹⁴'izzet eyle ve babaya yā anaya beddu^cā iden vefāti vefāt ¹⁵itsün ammā siz eydursız eger bir ādem babaya yā anaya ¹⁶diye ḫurbān ki hediyeye dimekdür ki eger benden müstefid ¹⁷olasın ve anı artuk ḫomazsız bir

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “taniyup” şeklinde olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “mürā‘iler” şeklinde olmalı.

nesneyi itmege ¹⁸ babasına yā anasına kelām-ı allāhi mensūh ider iken sizün ¹⁹ işmarlayışuñuz ile kim işmarladıñuz ve bunuñ gibilere beñzer ²⁰ çok nesneleri idersiz ve kamu cemāc atı katına okuyup

[67a]

¹ anlara eyitdi siz cümle beni istimāc ve ta'akkul eyleñ hiç ² nesne deguldür ādemden taşra ki anuñ içine girür ³ iken anı bulaşmağa kādir ola lākin andan taşra çıkışınlar ⁴ ādemİ bulaşan anlardır eger bir kimesneniñ işitmege kulaqları ⁵ var ise işitsün ve cemāc atden ev içine giricek ⁶ şākirdleri aña meşelden şordılar ve anlara eydür siz ⁷ dañı şöyle bī-^c akl misiz añlamaz misiz ki her taşra ⁸ dan ki ādem içine girür iken anı bulaşmağa kādir ⁹ deguldür anuñiçünki anuñ ķalbi içine girmez lākin ¹⁰ ķarın içine müsterāha taşra gider cemi^c ta^c āmları arıtdur ¹¹ iken ve eydür idi ki ādemden taşra gelen ol ādemİ ¹² bulaşur zīrā içерüden ādemlerüñ ķalbinden kim fikirler ¹³ taşra çıkışınlar ḥarām cemāc atler zinālar ķatllar oğrılık^clar ¹⁴ bencillikler yavuzlu^clar gaddar ^{اَخْتَدَرَ} kem göz küfür tekebbürlük ¹⁵ cāhillik işbu kem nesneler cümle içерüden taşra çıkışınlar ¹⁶ ve ādeme bulaşurlar ve oradan ķalkup şur ve şaydāniñ ¹⁷ serhaddlerine gitmişdür ve bir eve girüp istemedigi ¹⁸ kimesne bile ammā gizlenmege kādir degül idi zīrā bir 'avrat ¹⁹ kim anuñ ķızcağızınıñ bir nāpāk rūhi var idi andan ²⁰ iştdüp gelüp ayaqlarına düşdi ve 'avrat yunānlı

[67b]

¹ imiş sīro funīkiyyelü cinsinden ve aña yalvardı ² ki şeytānı ķızdan ihrāc ide ve yesūc aña eyitdi ³ evvel oğulları ړok olmağa қoǵıl zīrā oğullaruñ ⁴ etmegin alup itcağızlara bırakmak hoş deguldür ve ol ⁵ cevāb virüp aña eydür beli yā rabb zīrā hem itcağızlar ⁶ şofra altında oğlanlaruñ ķirindinlardan yirler ⁷ ve aña eyitdi bu söz içün var şeytān senüñ ⁸ ķizuñdan çıktı ve evine varup şeytānı çıkmış ⁹ buldı ve ķızı döşek üzre yatmış ve tekrār şur ¹⁰ ve şaydāniñ şinurlarından çıkışup celiliñ deryäsine ¹¹ geldi dīkāpolisiñ serhaddleri ortasından ve bir ¹² şağırı aña getürüler güç ile söyler iken ve aña ¹³ yalvarular ki eli aña ķoya ve anı cemāc atden ħalvetce ¹⁴ bir yaña alup barmakların kulaqlarına şaldı ¹⁵ ve tükürüp lisānına dokundı ve göge yuğaru baķup ¹⁶ iñledi ve aña eydür ^{اَفْعَلَ} ki açılsun dimekdür ¹⁷ ve hemāndem anuñ ķulaqları açılmışdur ve lisānınıñ bendi ¹⁸ çözülmüşdür ve rāst söyler idi ve anlara vaşıyyet eyledi ¹⁹ ki hiç kimesne dimiyeler ammā ol ne կadar anlara vaşıyyet etdi ²⁰ ise olķadar ziyāde nidā etdiler ve ҳadden ziyāde ҳayrān

[68a]

¹ oldilar diyü dükeli nesneleri hoş eyledi hem şagırları ² işitmege hem dilsüzleri söylemeye itmişdur ³ sekizinci faşıl ⁴ ol günlerde ғāyetde çok cemāc at mevcūd iken ve

anlaruñ ⁵ yimege nesnesi olmayup yesū^c şākirdlerini katına okuyup ⁶ anlara eydür cemā^c ate terahhum iderim ki şimdi üç ⁷ gün katumda ķalurlar ve anlaruñ nesnesi yokdur ki ⁸ iyiler ve eger anları ṭa^c āmsuz şalivireyim anlaruñ ⁹ evine yolda bayılalar zīrā anlaruñ ba^c žı irākdan geldiler ¹⁰ ve anuñ şākirdleri aña cevāb virdiler ķandan ķādir ¹¹ olur bir aħad anları bunda etmekleriyle ṭok itmege ¹² beyābānda ve anlara şordı ne ķadar etmeklerünüz var ¹³ ve anlar eyitdiler yedi ve cemā^c at yir üzerine oturmaç ¹⁴ buyurdu ve yedi etmegi alup şükridüp kırur idi ¹⁵ ve şākirdlerine virür idi ki katına ķoyalar ve cemā^c atiñ ¹⁶ katında ķodilar ve anlaruñbiraz balıkçağızları var idi ¹⁷ve bereketliyüp didi ki anlar daħħi katlarında konulalar ¹⁸ ve yidiler ve ṭok oldılar ve artan pārelerden yidi ¹⁹ sepedi ķaldurdılar ve ekl idenler dört biñ

[68b]

¹ mikdāri oldılar ve anları şalivirdi ve derħāl ² ol bir gemiye anuñ şākirdleri ile binüp dälmanūta ṭaraflarına ³ geldi ve ferisiler taşra çı kup anuňla mübāhaşa ⁴ başladılar andan bir ‘alāmeti taleb idüp āsmāndan anı ⁵ imtiħān ķilur iken ve kendü cānında derinçe* bir āħ ⁶ idüp eydür bu nesil niçün ‘alāmeti taleb ider āmīn ⁷ size eydürem eger bu nesle āyet virile ve anları ķoyup ⁸ tekrār bir gemiye biner iken ötesine gitmişdür ve etmekleri ⁹ almaç unutdılar ve gemide bir etmekden ġayri anlar ile ¹⁰ olmadı ve anlara vaşıyyet eyledi diyü görün ferisilerüñ ¹¹ māyasından hāzer eyleñ ve hīrodesiñ māyasından ¹² ve bir biri ile laķirdı etdiler diyü anuňiçünki etmeklerimiz ¹³ yokdur ve yesū^c bilüp anlara eydür ne laķirdı idersiz ¹⁴ ki etmeklerünüz yokdur henüz doymaz misiz ve ne aňlarsız ¹⁵ sizün ķalbünüz henüz katı mīdur gözlerünüz olup ¹⁶ görmez misiz ve ķulaqlarunuñ olup işitmez misiz ¹⁷ ve yād tutmaz misiz biş etmegi biş biñe ķirdüğüm ¹⁸ zamānda pārelerden ne ķadar ṭolu sepedi ķaldurduñuz ¹⁹ aña eydürler on ikiyi ve cün yediyi dört biñe ²⁰ pārelerden kaç ṭolu sepedi ķaldurduñuz ve anlar didiler

[69a]

¹ yediyi ve anlara dir idi niçe aňlamaz misiz beyt-i ² şaydāya geliyor ve anlar aña bir gözsüzi getürüp aña ³ yalvarular ki ana doķuna ve gözsüzün elin alup ⁴ anı köyden taşra iletdi ve gözlerine tükürüp ⁵ elli ana ķoyup aña şordı eger nesneyi görür ⁶ idi ve yukarı baķup eyitdi ādemleri görürüm ağaçlar ⁷ gibi yürü iken andan tekrār elli gözleri üzre ⁸ ķoyup anı yukarı baķurdı ve girü virilüp ⁹ küllisini ‘ayān görür idi ve anı evde gönürdi ¹⁰ diyü ve ne ķaşabaya giresin ve ne ķaşabada kimesneye ¹¹ diyesin ve yesū^c taşra çıkdı ve anuñ şākirdleri ¹² ķayşāriye-yi filibbiñ ķaşabalarına ve yolda şākirdlerine

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “derince” olmalı.

suāl¹³ eyledi anlara diyü ādemler kimi dirler ki benim ve anlar¹⁴ cevāb virdiler yuhannā ma‘ midānī ve sāirler ilyāya sāirler¹⁵ hod peygamberlerüñ birisi ve ol anlara eydür ammā siz¹⁶ kimi dirsiz ki benim ve bētros cevāb virüp aña eydür¹⁷sen ol mesīhsin ve anlara vaşıyyet virdi kim anuñ¹⁸ ḥaḳķında kimesneye dimiyeler ve anlara öğretmege başladı¹⁹ ki ibn-i insāna gerekdür ki çok elemeler çeke ve şeyhlerden²⁰ ve ulu kāhinlerden ve kātiblerden merdūd ola ve ḳatlı olunup

[69b]

¹ üç gündensoñra yine kīyām ide ve ol sözi āşikāre² söyler idi ve bētros anı alup aña ‘itāb itmege³ başladı ve ol dönüp şākirdlerini görür iken⁴ bētros  zārladı diyü ardumda git yā şeytān zīrā⁵ teñrinikileri tefekkür itmezsin lākin ādemlerüñ⁶ kileri ve cemā‘ ati kendü şāgirdleri ile  atına okuyup⁷ anlara eyitdi her kimki benüm ardumca gelmek ister ise⁸ kendü nef sine inkār etsün ve hāçını  aldurup⁹ ardumca gelsün zīrā kimki cānını  halāş itmek¹⁰ istiye anı  zāyi‘ eyliye lākin kimki cānını benüm  hātrumiçün¹¹ ve inciliñ  zāyi‘ eyliye işbu anı  halāş ide zīrā ne¹² fāide olur bir ādeme eger bütün ‘ālemi  azanursa ve kendü¹³ cānını  zāyi‘ ide yā bir ādem kendü cāni içün ne mübādeleyi¹⁴ vire zīrā kimki benden ve benüm sözlerümden utanursa¹⁵bu fāsiķ ve günâhkār cīlinden ibn-i insān dahı andan¹⁶ utancaķdur ve  atı kim kendü atasının mecdinde gele¹⁷ muķaddes ferişteler ile¹⁸  okuzuncı faşıl¹⁹ ve anlara eydür idi āmīn size eydürem ki bunda²⁰ tūranlardan ba‘zılar vardur ki mevti tatmiyalar aña diñ

[70a]

¹ kim  udāniñ melekütin gördiler  uvvet ile gelür iken² ve altı günden soñra yesū‘ bētrosı ve ya‘kūbı ve yuḥanāyı³ bile alup anları yalñuz bir yüce  aşa ga başkaca⁴ iletür ve öñlerinde şekli tebdil oldı ve anuñ⁵ libāsları yaldırıcı olmuşlardır  gayetde beyâz  ar gibi⁶ şöyle kim hiçbir  aşşār yirde anları ağartmağa kādir⁷ deguldür ve ilyā mūsā ile anlara iżhār etdi ve yesū‘⁸ ile söyleşüp dururlar ve bētros cevāb virüp yesū‘a⁹ eyitdi rabbī bize güzeldür bunda olmak üç  aymeyi¹⁰ düzelüm birisi saña ve birisi mūsāya ve birisi¹¹ ilyāya zīrā ne didügen bilmez idi zīrā muḥavvef¹² oldılar ve bir buluṭ oldı anlara gölge ider iken¹³ ve bir  avâz buluṭdan geldi diyü işbu benüm sevgülü¹⁴ oğlumdur anı istimā‘ eyleñ ve nāgāh çevre yaña¹⁵ baķup artuk hiç kimesneyi görmediler meger yesū‘yı¹⁶ yalñuz anlar ile ve anlar  aşa ga indükleri gibi¹⁷ anlara buyurdı ki gördüklerini kimesneye dimiyeler meger¹⁸ ibn-i insān emvātdan kīyām etdigi zamānda ve ol sözi¹⁹ kendülerde  utdilar teftis ider iken ki emvātdan²⁰ kīyām etmek nedür ve aña şordılar diyü kātibler niçün

[70b]

¹ dirler ki ilyāya gerekdir ki evvel gele ve ol cevāb ² virüp anlara eydür ilyā hōd evvel gelüp külli nesneleri ³ girü vire ibn-i insāniñ ḥaḳḳında nice yazılmışdur ki ⁴ çok ālāmi çeke lāṣī ‘add oluna ammā size eydürem ki ⁵ ilyā hem geldi her ne istediler ise aña etdiler ⁶ nitekim ḥaḳḳında yazılmışdur ve şākirdlere gelüp çok ⁷ cemā‘ati çevrelerinde gördü ve kātibleri anlar ile ⁸ baḥṣ ider iken ve hemāndem cemā‘at hep anı görüp ⁹müteḥayyir ḳaldılar ve ḳatına segirtüp aña selām virdiler ¹⁰ ve kātiblere şordı anlar ile ne baḥṣ idersiz ve cemā‘atden ¹¹ biri cevāb virüp eyitdi yā mu‘ allim benüm oğlumi ¹² saña getürdüm kim anuñ bir dilsüz rūḥı var ve her ¹³ kanda aña yabisur ise anı yırtar ve köpürür ve dişlerini ¹⁴ şarr ider ve şolar şākirdlerüne didüm tā anı ¹⁵ çıkaralar ve kādir olmadılar ve ol cevāb virüp anlara ¹⁶ eydür ey nesl-i īmānsız niçeye dek ḳatuñuzda olayım ¹⁷ niçeye dek size taḥammül ideyim anı ḳatuma getürün ¹⁸ ve anı ḳatına getürdiler ve anı görüp hemāndem rūḥ anı ¹⁹ yırtdı ve yire düşüp yuvaladı köpürür iken ve atasına ²⁰ şordı ḳaç zamāndır ki bu aña olmuşdur ve ol

[71a]

¹ eyitdi ṭufūliyyetden berü ve çok kerre anı hem āteşe ² şaldı hem şulara tā anı helāk ide ammā eger bir nesneye ³ kādir iseñ bize meded eyle bizi esirgeyüp hem yesū‘ ⁴aña eyitdi eger īmān getürmege kādir iseñ dükeli ⁵ nesneler īmān getürene mümkündür ve hemāndem oğlanıñ ⁶ babası feryād idüp göz yaşları ile dir idi yā rabb ⁷ īmān getürürüm benüm īmānsızlıguma meded eyle ve yesū‘ ⁸ çün gördü ki cemā‘at üsdiler nāpāk rūḥı āzārladı ⁹ aña diyü yā dilsüz ve sağır rūḥ ben saña emriderim ¹⁰taşrasından çıkış ve artuk içine girme ve feryād ¹¹ idüp anı çok yırtar iken çıktı ve bir meyt gibi ¹² olmuşdur şöyle ki çok kimesne didiler ki müteveffā ¹³ oldı ve yesū‘ eline yapışup anı uyardı ve turi ¹⁴ geldi ve çün eve girmiştir şākirdleri aña tenhā ¹⁵ şordılar biz niçün anı çıkmaga kādir olmadık ¹⁶ ve anlara eyitdi bu cins hiç ve cümle çıkmaramaz illā namāz ile ¹⁷ ve orūç ile ve andan ayrılup celīlden geçdiler ve istemedigi ¹⁸ bir kimesne bile zīrā şākirdlerine ta‘līm idüp anlara ¹⁹ didi ki ibn-i insān ādemlerüñ ellerine teslīm oluna ve anı ²⁰ öldüreler ve öldürülüp üçüncü günde girü ḳiyām ide

[71b]

¹ ammā anlar ol sözi añałamadılar ve aña şormakdan ² ḫorkdılar ve kefernāhūma geldi ve evde olıcağ anlara ³ şordı yolda kendünizde ne laķırdı ider ⁴ idünüz ve anlar epsem oldılar zīrā yolda bir birine ⁵ laķırdı iderler idi ki a‘zam kimdir ve oturup ⁶ on iki okudu ve anlara eydür eger kimesne evvel ⁷ almağ ister ise küllisinin āhiri ola ve hepsiniñ ⁸ hīzmetkārı ve bir oglancığı alup anı ortalarında ⁹ turgurdu ve anı ķucağına alıcağ anlara eyitdi ¹⁰ her kim bunlarcılayın oglancıklarunuñ birin benüm ¹¹ ismümde ḫabūl ider ise beni

ķabūl ider ve her kim ¹² beni ķabūl iderse beni ķabūl itmez lākin beni göndereni^{*13} ve yuḥanā aña cevāb virdi diyü ey mu^callim bize tābi^c ¹⁴ olmian biri kimesneyi senüñ ismün̄de şeytānlari ¹⁵ çıkarur iken gördük ve anı nehy eyledük ol ¹⁶ sebebdən ki bize tābi^c olmaz ammā yesū^c eyitdi anı ¹⁷ nehyeylemeñ zīrā kimesne yokdur ki benüm ismümde ¹⁸ bir ķutı eyliye ki baña fevrī beddu^cā ide zīrā ¹⁹size ķarşu olmian sizüñ içündür zīrā kim ki ²⁰size benüm ismümde bir ķadeh suyu içüre ol

[72a]

¹ sebebdən ki mesīhüñsiz āmīn size dirim ^civažını zāyi^c ² itmiye ve kimki baña inanan bu küçüklerüñ birine ³ ma^cşere ola aña evlādur ki bir degirmeniñ taşı boyunınıñ ⁴ çevresine ķurulup deryāya bırakıla ve eger senüñ elüñ ⁵ saña ma^cşere ola anı kes zīrā iyüdür saña ҳayāta sakat ⁶ girmek cehenneme söyündürülmez āteşe iki el ile gitmekden ol ⁷ yire kim anlaruñ ķurdi ölməz ve āteş söyünmez ve eger senüñ ⁸ayağuñ saña ma^cşere ola anı kes iyüdür saña ҳayāta ⁹ aksaķ girmek cehenneme söyündürülmez āteşe iki ayağ ile ¹⁰ bırakılmakdan ol yire kim anlaruñ ķurdi ölməz ve āteş ¹¹ söyünmez ve eger senüñ gözüñ saña ma^cşere ola anı çıkar ¹² iyüdür saña ҳudāniñ melekütine bir göz ile girmek cehenneme ¹³ söyündürülmez āteşe iki göz ile bırakılmakdan ol yire kim ¹⁴ anlaruñ ķurdi ölməz ve āteş söyünmez zīrā her ahad āteş ¹⁵ ile țuzlana ve her zebīha țuz ile mübettel oluna țuz iyüdür ¹⁶ veli ger țuz datsuz olur ise ķankı ile țuzlana kendüñizde ¹⁷ țuzuñuz olsun bir biri ile selāmuñuz olsun ¹⁸onuncı faşıl ¹⁹ ve oradan ķalķup yahūdāniñ serħaddlerine geldi ürdünüñ

[72b]

¹ ötesinden ve cemā^catler tekrār ķatına irüp ^cādet idindügi ² gibi yine anlara ta^clīm ider idi ve ferisiler ķatına gelüp ³ aña şordilar eger bir ere ^cavrati boşamaķ ھelāl ola ⁴anı imtiħān iderek ve ol cevāb virüp anlara eyitdi ⁵ mūsā size ne buyurdı ve anlar eyitdiler mūsā ṭalāk ⁶ yazusunu yazmaķ revā görüd ve boşamaķ ve yesū^c cevāb ⁷ virüp anlara eyitdi sizüñ ķalbüñüzüñ ķatılığı üçün ⁸ bu vaşıyyeti size yazmışdur teñri һod һilktatiñ ibtidāsından ⁹ anları erkegi ve dişi itmişdür bunuñ sebebi üçün ¹⁰ әdem babasını ve anasını terk idüp ^c avratına müte^callik ola ¹¹ ve ikisi bir cesed olalar pes emdi artuk ikisi deguldür ¹² lākin bir cesed emdi allāh ne қoşdı ise әdem cüdā ¹³itmesün ve evde anuñ şakirdleri yine aña bundan ¹⁴ şordilar ve anlara eydür her kimki ^cavratını boşayup ¹⁵ bir ǵayırya nikāh ide aña ķarşu ķarşu zinā ider ve eger bir ^cavrat ¹⁶ erini boşayup bir ǵayırya nikāh ide zinā ider ve oglancıkları ¹⁷ ķatına getürdiler ki anlara dokuna ammā şakirdler

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “göndereni” şeklinde olmalı.

getürenleri ¹⁸ âzârladılar ammā yesū^c görüp begāyet incindi ve anlara ¹⁹ eyitdi oglancıkları katuma gelmek koñ ve anları nehy ²⁰ eyleñ zîrâ ħudâniñ melekûti şunlar gibileründür

[73a]

¹ āmîn size eydürem kim ki ħudâniñ melekûtin oglancık ² gibi ɬabûl itmiye içine girmiye ve anları ɬucağına alup ³ elleri üzerlerine ɬoyup anlara ḥayr du^c ā eyledi⁴ ve yola çıktıgı gibi bir aħad ɻatına segirdüp diz ⁵ üstüne düşüp aña suäl eyledi ey iyü mu^c allim ⁶ neyleyim ki ebedi ḥayati mîrâş bulam ve yesū^c aña eyitdi ⁷ niçün baña iyü dirsin hiçbir aħad iyü degül meger bir ⁸ ya^c ni allâh sen vaşıyyetleri bilürsün zinâ itmiyesin ⁹ öldürmiyesin oğurlamiyasın yalan tanıklık ¹⁰ virmiyesin żarar itmiyesin senüñ ataña ve anaña ¹¹ izzet eyle ve ol cevâb virüp aña eyitdi ey mu^c allim ¹² bunları hep benüm yigitlemekden * gözetdüm pes yesū^c aña ¹³ baķup anı sevdi ve aña eyitdi bir nesne saña eksikdür ¹⁴ varup her nelerüñ var ise şat ve faķirlere vir ¹⁵ ve senüñ gökde gencüñ ola ve gelüp baña itbâ^c eyle ¹⁶ çelipâyı ɬaldurur iken ammā ol bu sözden ġamgîn ¹⁷ olup melûl gider idi zîrâ anuñ çok emvâlı var ¹⁸ idi ve yesū^c çevre yaña baķup şâkirdlerine eydür ¹⁹ mâldârlar nice güç ile ħudâniñ melekûtine gireler ²⁰ ve şâkirdler anuñ sözlerinden müteħayyir ɬaldılar ammā

[73b]

¹ yesū^c tekrâr cevâb virüp anlara eydür ey oğullar ² nice dûşvârdur emvâle i^c timâd idenlere ħudâniñ melekûtine ³ girmek bir deveye bir igne yurdusından geçmek ⁴ āsânraķdur ġaniye ħudâniñ melekûtine girmekden ⁵ ve anlar ɬadden ziyâde ḥayrân olur idi kendülerine ⁶ diyü ve kim ħalâş olmağa ɬâdirdür ammā yesū^c anlara ⁷ baķup eydür ādemler ɻatında muħâldür ammā allâh ɻatında yok ⁸ zîrâ allâh ɻatında mecmû^c ɬâbillerdür ve betros aña dimege ⁹ başladı işte biz mecmû^c i terk idüp arduñca geldük¹⁰ ve yesū^c cevâb virüp eyitdi āmîn size eydürem kimesne ¹¹ yokdur ki evi yā er ɻarındaşları yā kız ɻarındaşları ¹² yā babayı yā anayı yā avratı yā oğulları yā tarlaları terk ¹³ eyledi benüm ħâṭrum için ve inciliñ ki şimdi yüz ¹⁴ ɻat almia bu zamânda evleri var ɻarındaşları ve kız ¹⁵ ɻarındaşları ve anaları ve oğulları ve tarlaları maṭrûd ¹⁶ luķlar ile ve gelecek dehrde ebedi ḥayati ammā çok ¹⁷ evvelkiler āhir olalar ve āhirler evveller ve yolda imişler ¹⁸ yerūşalîme şu^c üd ider iken ve yesū^c öñlerince gider ¹⁹ idi ve anlar ḥayrân olup tâbi^c iderek ɬorkarlar idi ²⁰ ve on iki tekrâr alup aña vâķi^c olacak nesneleri anlara

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Anlam olarak “yigitleigidenden” şeklinde olmalı.

[74a]

¹ dimege başladı ki işte yeruşalîme şu^c üd iderüz ² ve ibn-i insân ulu kâhinlere ve kâtiblere teslîm oluna ve anı ³ ölüme mahkûm ideler ve anı ümmetlere teslîm eyliyeler ve anı ⁴ masharaya alalar ve anı celd ideler ve aña tüküreler ⁵ ve anı depeliyeler ve üçüncü günde yine kıyâm ide ve ya^c kûb ⁶ ve yuhanâ zebedîniñ oğulları katına gelürler diyü ey ⁷ mu^c allim isteriz ki her ne dilek idevüz bize idesin ⁸ ve ol anlara eydür ne istersiz ki ben size idem ⁹ ve anlar aña eyitdiler vir bize ki biri senüñ şâglaruñda ¹⁰ ve biri şollaruñda oturavuz senüñ mecdünde ¹¹ ammâ yesû^c anlara eyitdi bilmezsiz ne suâl idersiz ¹² ol kâdehi içmege kâdir sız ki ben içerim ve ol ¹³ ma^c mûdiyyet ile kim andan ta^c mîd olunurum ta^c mîd olunmağa ¹⁴ ve anlar aña eyitdiler kâdir üz ve yesû^c anlara eyitdi ¹⁵ kâdehi hûd ki ben içerim içesiz ve ol ma^c mûdiyyet ile ¹⁶ ki ben andan ta^c mîd olunurum ta^c mîd olunasız ammâ ¹⁷ şâglarumda ve şollarumda oturmaç benüm degüldür virmek ¹⁸ lâkin anlara kim anlaruñıçun yir kîlinmişdur ve on iştidicek ¹⁹ ya^c kûbdan ve yuhanâdan incinmege başladılar ammâ yesû^c ²⁰ anları katına okuyup anlara eydür siz bilûrsiz ki

[74b]

¹ ümmetlere hükm itmege ^c add oldânlar^{*} anlara beglik iderler ² ve anlaruñ uluları anlara sultânlık icrâ^{**} kılurlar ammâ ³ sizde öyle olımıya ammâ her kimki sizlerde ulu olmak ⁴ istiye sizüñ hizmetkâruñuz ola ve sizlerden her ⁵ kimki evvel olmaç isteye cümlesiniñ kulu ola zîrâ insân ⁶ oğlu hizmetlenmege gelmedi lâkin hizmet itmege ve kendü ⁷ cânını çokläklara bedel fedâyi virmegе ve erîhâya geldiler ⁸ ve erîhâdan çıktıığı gibi anuñ şâkirdleri ile ve çokläk ⁹ cemâ^c at ile tîmâ oğlu barîmâos bir gözsüz yol tarafında ¹⁰ oturur idi dilencilik iderek ve çün iştidi ¹¹ ki yesû^c-u nâşiratludur feryâd etmege başladı ve dimege ey ¹² yesû^c dâvuduñ oğlu baña terahhum eyle ve çok kimesne aña ¹³ kâkîdilar ki epsem ola ammâ ol ziyâdece dahı feryâd ¹⁴ ider idi yâ dâvuduñ oğlu baña terahhum eyle ve yesû^c ¹⁵ tevakküf idüp anı okunmaç buyurdı ve gözsüzi okurlar ¹⁶ aña diyü tevekkül eyle öri tur seni okur ve kendü ¹⁷ libâsını yabâna anup kâlküp yesû^c katına geldi ve yesû^c ¹⁸ cevâb virüp aña eydür ne istersin sana idem ¹⁹ ve gözsüz aña eyitdi ey efendi ki görem ve yesû^c ²⁰ ana eyitdi vargil senüñ imânuñ seni halâş etdi

[75a]

¹ ve hemândem görür oldu ve yolda yesû^c ñ ardınca gider idi ² on birinci faşîl ³ ve çün yeruşalîme yaklaştılar beyt-i fâci ve beyt-i ⁴ anyâya zeytûnler tağı katına şâkirdleriniñ

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “olanlar” şeklinde olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “icrâ^c” olmalı.

ikisin⁵ gönderüp ve anlara eydür karşınuzdaki köye varuñ⁶ hemändem aña girüp bir tayı bağlanmış bulasız kim⁷ üzerinde ādemlerüñ hiç biri oturmadı anı⁸ çözüp getürüñ ve eger kimesne size diye niçün⁹ bunı idersiz diñ ki rabbiñ aña hāceti vardur¹⁰ ve derhāl anı buraya göndere ve anlar varup tayı¹¹ baǵlu buldılar kapu ƙatına ƙaşrada iki yol arasında¹² ve anı çözerler ve anda ƙuranlardan baǵı anlara dirler¹³ idi neylersiz tayı çözer iken ve anlar yesūc emretdügi¹⁴ gibi anlara eyitdiler ve anları ƙodılar ve tayı yesūc ƙatına¹⁵ getürdiler ve libāslarını üzerine şaldılar ve üzerinde¹⁶ oturur idi ve çok kimesneler libāslarını yolda¹⁷ döshediler ve sāirler ağaçlardan dalları kesüp yolda¹⁸ saçdılar ve anlar ve gidenler ve ardinca gelenler çağırdılar¹⁹ diyü **حَمْنَة** mübārekdǖr rabbiñ isminde gelen mübārekdǖr

[75b]

¹ meleküti rabbiñ isminde gelen dāvud bizüm atamuzuñ² **حَمْنَة** cālīlerde ve yesūc yeruşalīme girmiştir ve heykele³ ve çevre yaña ki nesnelere baǵup aḥsam şimdi olıcał⁴ beyt^c-i anyāya çıkdı on ikisi ile ve yarindesi⁵ beyt^c-i anyādan çıkdıkları gibi aç olur idi ve bir⁶ incir ağacı uzakdan görür iken ki yabraqları⁷ var idi eger şayed bir nesne bulsa⁸ ve aña irüp yapraqlardan ǵayrı hiç nesne bulmadı⁹ zīrā incirlerüñ vaqtı olmadı ve yesūc cevāb virüp¹⁰ aña eyitdi hiç kimesne senden artuk yimiş yimesün¹¹ tā ebed şākirdleri işitdürler idi ve yeruşalīme¹² geliyorlar ve yesūc heykele girüp heykeldeki şati bāzār¹³ idenleri çıkışmaǵa başladı ve şarrāflaruñ şofraların¹⁴ ve gögencinleri şatanlaruñ iskemlelerin baş aşağı eyledi¹⁵ ve ķomadı bir kimesne heykelden bir kab getüre ve ögredür¹⁶ idi anlara diyü yazılmış degül midür ki benüm evüm sercümle¹⁷ tāifelere namāz evi dinilmiş ola ammā siz anı oğrilaru¹⁸ maǵārasın etdünüz ve kātibler ve ulu kāhinler işitdüp¹⁹ nice anı helāk ideler taleb iderler idi zīrā²⁰ andan қorķıdılars anuñiçünki cemāc at hep anuñ taǵliminden

[76a]

¹ müteħayyir ƙalurlar idi ve aḥsam olıcał şehirden ƙaşra² çıkar idi ve şabāhda ol yaña geçdükleri gibi incir³ ağacı köklerden ƙurulanmış gördüler ve betros tezkir⁴ idüp aña eydür ey efendi işte la`net etdüğün⁵ incir ağacı ƙurdu ve yesūc cevāb virüp anlara eydür⁶ allāha īmān getürüñ zīrā āmīn size eydürem ki her⁷ kim bu ƙaǵa diyesin ƙaldurulup deñize birağılmış⁸ olup ve ƙalbinde şübhe itmiye lākin inana ki ol nesneler⁹ ki eydür olalar her didüğü nesne aña olsa gerek¹⁰ bunuñiçün size eydürin her neler kim namāz ƙılıup suāl¹¹ idersiñiz inanuñki alursız ve size olalar ve çün¹² ƙurasız namāz ƙılıuben baǵışlañ eger kimesneye ƙarşu neñüz¹³ varisa tā sizüñ atañuz dahı ki semālardadur sizüñ¹⁴ zilletlerüñüzi size baǵışlaya ammā eger siz baǵışlamıyasız¹⁵ ve ne sizüñ atañuz ki semālardadur sizüñ zilletlerüñüzi¹⁶ baǵışlaya ve girü yeruşalīme gelürler

ve heykelde gezindüğü¹⁷ gibi ulu kāhinler ve kātibler ve şeyhler katına geldiler ve aña¹⁸ eydürler bunları ne hükm ile idersin ve bu hükmⁱ saña kim virdi ki bunları idersin ve yesū^c²⁰ cevāb virüp anlara eyitdi ben dahı bir sözü şorayım

[76b]

¹ ve baña cevāb virüñ ve size deyim ne hükm ile bunları² iderim yuḥanāniñ ma^c mūdiyyeti gökden mi imiş yā ādemlerden³ baña cevāb virüñ ve kendüleriyle laķırdı etdiler⁴ diyü eger gökden diyevüz ol diye emdi niçün aña⁵ inanmaduñuz ammā eger diyevüz ādemlerden ḥalkdan⁶ korkdilar zīrā cümle yuḥanāyi şaydilar ki ḥakk ile⁷ peygamber imiş ve anlar cevāb virüp yesū^ca eydürler bilmezün^{*8} ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi ve ne ben size dirim⁹ ki ne hükm ile bunları idersiz¹⁰ on ikinci faşıl¹¹ ve anlara mesellerde dimege başladı bir ādem bir bāğ¹² dikdi ve çevresinde çit kordı ve süci fuçısı¹³ içün yir kazdı ve bir ķulbe yapdı ve anı ırğādlara¹⁴ kirālayup sefere gitmişdür ve mahallinde ırğādlara bir ķul¹⁵ gönderdi ki ırğādlardan bāğ yımışinden ala ve anlar¹⁶ anı tutup dögdiler ve boş gönderdiler ve girü¹⁷ bir ķul dahianlara gönderdi ve anı taş ile urup¹⁸ başında yaraladılar ve sögülmüş gönderdiler ve tekrār¹⁹ bir dahı gönderdi ve anı ķatl etdiler ve sāirleri

[77a]

¹ çok ba^c ʐıları döger iken ve ba^c ʐıları öldürür² iken emdi henüz bir oğlı қalup anuñ sevgülüsi³ āķibet anı dahı anlara gönderdi diyü ki benüm oğluma⁴ tekrīm ideler ammā ol ırğādlar kendüleriyle didiler⁵ ki bu vārisdür gelüñ anı öldürelüm ve mīrāş bizüm⁶ ola ve anı tutup öldürdiler ve bāğdan ʐaşa⁷ çıkdilar emdi bāğ şahibi neyliye gelüp ol ırğādları⁸ helāk ide ve bāğı ǵayrıllara vire ve ne bu kitābi⁹ okuduñuz mı binā idicilerün redd etdükleri¹⁰ ʐaş işbu res^{*} zāviye olmuşdur işbu rabbden oldı¹¹ ve bizüm gözlerimizde^c acāyibdür ve anı tutma^k taleb idüp¹² ḥalkdan korkdilar zīrā bildiler ki bu meşeli anlara ʐarşu¹³ dimiş idi ve anı կoyup gitdiler ve ferisilerden ve hīroslu¹⁴lardan ba^c ʐıları aña gönderüler anı sözünde ʐapmaǵıçun¹⁵ ve anlar gelüp aña eydürler ey mu^c allim bilürüz ki sen¹⁶ gerçeksin ve saña kimseniñ ʐayusı yok zīrā ādemlerün¹⁷ yüzüne iltifat itmezin lākin teñriniñ yolunu ʐakīkat ile¹⁸ ta^c līm idersin ʐaysera ʐarāc virmek cāiz midür yā degül¹⁹ virelüm mi yā virmiyelüm ammā kendü anlaruñ mürālīgin^{**20} bilüp anlara eydür niçün beni imtiḥān idersiz bir

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “bilmezüz” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “re^cs” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “mürā^ci” olmalı.

[77b]

¹ dīnāri bañā getürüñ ki görem ve anlar getürdiler ve anlara ² eydür kimüñ şüretidür bu ve üst yazısı ve anlar aña ³ didiler kayşerüñ ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi kayşerüñ ⁴ kileri kayşere girü virüñ ve teñriniñkileri teñriye ⁵ ve anı ta^c accüb etdiler ve zındıklar katına gelürler ki kıyāmet ⁶ yokdur dirler ve aña şordilar diyü yā mu^c allim mūsā bize ⁷ yazdı ki eger bir kimesneniñ karındaşı vefat idüp bir ⁸ avratı kala ve evlādi kalmaña ki anuñ karındaşı ^c avratını ⁹ alup kendü karındaşına tohum kopara yedi karındaşlar ¹⁰ var idi ve ulusı bir ^c avratı aldı ve ölüp tohumu ¹¹ kalmadı ve ikincisi anı alup öldi ve ne bunuñ dañı ¹² tohumu kaldi ve üçüncüsi buña mānend ve yedisi anı ¹³ alup anlaruñ hiç tohumu kalmadı ve hepsiniñ āhirinde ^c avrat ¹⁴ dañı öldi emdi kıyāmetde kopdukları zamānda anlaruñ ¹⁵ kanğısına ^c avrat ola zīrā yedisiniñ ^c avratı olmuşdur ¹⁶ ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi bunuñiçün hañā itmez ¹⁷ misiz ki ne kitābları bilürsiz ve ne teñriniñ ķudretini ¹⁸ zīrā çün emvātdan kıyām ideler ne nikāh iderler ve ne ¹⁹ nikāhlığa virilürler lakin semālardaki ferişteler gibi ²⁰ olurlar ve meyyitler hañkındaki koparlar mūsā kitābinda okumaduñuz

[78a]

¹ nice allāh çaluda aña eyitdi diyü ben iibrāhīmiñ ² teñrisi ve isħaqiñ teñrisi ve ya^c kūbuñ teñrisi ³ meyyitlerüñ teñrisi deguldür lakin deryālaruñ teñrisi ⁴ emdi siz gāyetde hañā idersiz ve kātiblerden biri ⁵ yetişüp anları mübāheşe itmegi işitdür iken çün ⁶ gördiki anlara hoş cevāb virmışdır aña şordı ⁷ hepsinden evvel vaşıyyet ķankısidur ve yesū^c aña cevāb ⁸ virdi ki cemi^c vaşıyyetlerüñ evvelkisi işit yā isrā^c il⁹ rabb bizüm teñrimiz bir rabbdur ve rabb senüñ teñrūñi ¹⁰ sevesin bütün ķalbüñle ve tamām cānuñ ile ve cemi^c ¹¹ gönlüñ ile ve mecmū^c ķuvvetüñ ile evvelki vaşıyyet budur ¹² ve ikincisi şebīhdür ya^c ni senüñ қoñsuñi sevesin ¹³ nitekim kendü nefsuñi sāir vaşıyyete bunlardan a^c zam deguldür ¹⁴ ve ol kātib aña eyitdi yā mu^c allim hañkätde hoş didüñ ¹⁵ zīrā bir allāh vardur ve andan ǵayrı sāir yokdur ve anı bütün ¹⁶ ķalb ile ve mecmū^c fehm ile ve tamām cān ile ve mecmū^c ķuvvet ile ¹⁷ sevmek ve қoñsuya nitekim kendü nefsine muhabbet itmek ¹⁸ dükel **حُنْفَقَتْلَهُت** ve zebīhalardan ziyādedür ve yesū^c ¹⁹ anı görüp ki insāf ile cevāb virmış idi aña ²⁰ eyitdi sen ħudāniñ melekütinden irāk degülsin ve hiç

[78b]

¹ kimesne aña artuk suāl itmek cesāret itmedi ve yesū^c ² cevāb virüp eyitdi heykelde ögredür iken kātibler ³ nice dirler ki mesih dāvuduñ oğludur zīrā dāvud kendüsü⁴ rūh-u ķudsde didi ya^c ni rabb benüm rabbüme dimışdır ⁵ benüm şağlarumda otur aña dek kim senüñ düşmanlarunuñ ⁶ ayaqlarunuñ başamağın važ^c idem emdi kendü dāvud ⁷ aña rabb diyüp ķandan anuñ oğlu olur ve çokluk ⁸ cemā^c at anı bi'r-rīzā istimā^c iderler idi ve anuñ

ta' lîminde⁹ anlara dir idi kâtiblerden hâzer eyleñ ki hüllelerde¹⁰ gezinmek dilerler ve selâmları bâzârlarda ve evvelki kursileri¹¹ mecmâ'larda ve ilk oturacak yirleri ahşam tâ' âmlarında¹² ki tûl 'avrâtlarıñ evlerin **استکار** ideler ve bahâne için¹³ uzun namâzlar kılurlar bunlar a'zam dînûneti alsalar¹⁴ gerekdir ve yesûc hâzîne karşusunda oturup baþdi¹⁵ nice hâlk naþdayı hâzîneye şaldılar ve keşîr mâldârlar¹⁶ çok şaldılar ve bir faþîrcîk tûl çarı gelüp iki¹⁷ menkûrı şaldı ki bir akçe iderler ve anuñ şâkirdleri¹⁸ katına okuyup anlara eydür âmîn size eydürem ki bu¹⁹ faþîrcîk tûl 'avrât hâzîneyi cemi' şalanlardan ziyâde²⁰ şaldı zîrâ cümlesi kendülere artandan şaldılar

[80a]

¹ ammâ işbu eksikliginden anuñ ne oldu ise² hepsini şaldı anuñ cemi' ma'îseti³ on üçüncü faşıl⁴ ve heykelden çıktıgunda şâkirdleriniñ biri aña⁵ eydür ey mu'allim gör naþil taþlar ve naþil binâlar* ve yesûc⁶ cevâb virüp aña eyitdi bu 'azîm binâları görür misin⁷ taþ taþı üzre kojuvirilmiye ki hârâb olmıya ve kendü⁸ zeytûnler taþında oturduğu gibi heykel karşusunda beþros⁹ ve ya'kûb ve yuþanâ ve anderâos aña şordılar¹⁰ di bize bunlar kaçan olalar ve ne 'alâmet kaçanki bunlar hep¹¹ tamâm olacaðdur ve yesûc anlara cevâb virüp dimege başladı¹² hâzer eyleñ ki kimesne sizi azdurmaya zîrâ çok¹³ benüm ismümde geleler diyü ki benim ve çogi azduralar¹⁴ ammâ çün cenkleri ve cenklerün ǵalgalelerin iştdürsiz¹⁵ muþtarib olmañ zîrâ bunlar olmak gerekdir lâkin enkaþı¹⁶ henüz degül zîrâ tâife üzre կalksa gerekdir¹⁷ ve memleket memleket üzre ve yir yir zelzeleler olup կahîl¹⁸ ve fetrât** ola iserdür bunlar derdlerüñ ibtidâsı ammâ¹⁹ kendüñize hâzer eyleñ zîrâ sizi dernekler ve mecmâ'lara

[80b]

¹ teslîm idüp ðarb olunasız ve hâkimler ve pâdiþâhlar² katına getürilesiz benüm hâþrum için anlara bir şahâdet³ için ve incîl cemi' tâifelerde ol va'z olunmak⁴ gerek ammâ çün sizi iletüp teslîm ideler evvel⁵ ǵamm yimeñ ne söyliyesiz ve ne teemmûl*** eyleñ ammâ ol sâ'atde⁶ size virilen anı söyleñ zîrâ siz ol söyliyenler degûlsiz⁷ lâkin rûh-u կuds ve karîndaþ karîndaþı mevte teslîm eyliye⁸ ve baba oðlu ve oðullar vâlidân üzerine կalksalar⁹ gerekdir ve anları öldürdeler ve cümleniñ katında mebğûz¹⁰ olasız benüm ismüm için ammâ intihâya**** taþammûl iden kendü¹¹ һalâş ola ammâ çün danyâl peygamberden dinilmiş hârâbîñ¹² kerâhetini göresiz gerekmez yirde þurur iken okuyan¹³

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doðrusu "binâc" "şeklinde olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doðrusu "fetret" "olmalı".

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doðrusu "te'emmûl" şeklinde olmalı.

**** Kelime yanlış yazılmıştır. Doðrusu "intihâc" olmalıdır.

añlasun ol vaqt yahūdītde olanlar ṭağlara ḫaçsunlar¹⁴ ve ṭam üzerine olan eve inmesün ve içerü girmesün¹⁵ ondan nesneyi ḫaldurmağa ve tarlada mevcūd olan¹⁶ tekrār girişine dönmesün libāsını ḫaldurmağıçun ammā¹⁷ vay ḥāmīle olanlara ve emzüricilere ol günlerde ve namāz¹⁸ Ḳīluñ ki sizüñ ḫaçışuñuz kışda olımıya zīrā ol¹⁹ günler müşibet olalar ki allāh yaratdu ī hīlķatīn ibtidāsından²⁰ anuñ gibi olmamışdur bu zamāna dek ve hiç olmayısdur

[81a]

¹ ve eger allāh ol günleri ḫaṣr itmiye idi hiç cesedlü² ḫalāṣ olmaz idi ammā iħtiyār etdugi muħtaħħarlar içün³ ol günleri ḫaṣr etdi ve ol vaqt eger bir kimesne⁴ size diye ište bunda mesiħ yā ište anda inanmañ⁵ zīrā yalan mesiħler ve yalan peygamberler ḫopisardur ve ‘alāmetleri⁶ ve mu‘cizeleri viriserlerdür azdurmağıçun eger kābil olsa⁷ hem muħtaħħarları ammā siz ḥażer eyleñ ište mecmū‘ı size⁸ bīshin diyüvirdüm lākin ol eyyāmda ol müşibetden⁹ şoñra güneş ḫarañulu ola ve ay anuñ aydınligını virmiye¹⁰ ve gök yıldızları düşüp semālardaki kutlar sallañmış¹¹ olalar ve ol vaqt ibn-i insāni göreler buluṭlarda gelür¹² iken çok kudret ile ve mecd ile ve ol vaqt feriște¹³ lerini gönderüp anuñ muħtaħħarlarını dört rūzgārdan¹⁴ cem^c itse gerek arzuñ aksasından gögüñ aksasına¹⁵ dek meger incir ağacınıñ meselin ögrenüñ çün anuñ¹⁶ dalı nāzik olup yaprakları āyet virür bilürsiz ki¹⁷ yaz yakındur şöyle siz daħi çün bunları vāki^c olmaç¹⁸ görüsiz bilüñ ki yakındur kapularda āmīn size dirin¹⁹ ki bu nesil geçmiye āña dek ki bunlar cümle olalar gök²⁰ ve yir geçeler benüm sözlerüm ḥod geçmiyeler ammā ol günden

[81b]

¹ ve sā^c atden hiç kimesne bilmez ve ne gökdeki ferișteler² ve ne oğul illā peder zinhār uyanık olup namāz Ḳīluñ³ zīrā zamān ḫaçan olur bilmezsiz nitekim bir ādem^c azm⁴ sefer eyliyüp evini terk etdi ve hukmi ƙullarına virdi⁵ hem her birisine işini ve kapuciya buyurdi ki uyanık⁶ ola emdi uyanık oluñ zīrā bilmezsiz ne zamān⁷ ev şāħibi gelür ahşamda yā dün yarusında yā⁸ ḥoros ötişinde yā şabah da mebādā ki nāgāh gelüp⁹ sizi uyur iken bula ve size ne eydürin hepsine¹⁰ eydürin uyanık oluñ¹¹ on dörtüncü faşıl¹² ve iki günden şoñra fişħ ve fetir imiş ve ulu kāhinler¹³ ve kātibler ṭaleb etdiler ne vechle anı ħile ile ṭutup¹⁴ öldüreler ammā dirler idi^c ıydde yok tā ḫalķiñ¹⁵ ḡulüvvsi* olımıya ve kendü beyt-i^c anyāda olup sim^c ün ebraşıñ¹⁶ evinde yimege oturdu ī għiġi għadha għad-did kim anuñ¹⁷ aġġar bahārlu* hāliş nārdiñ tibbiñ bir ruħāmī var idu¹⁸ ve ruħāmī sı̄yup başi üzherine dökdi ve ba^c żilar kendülerinde¹⁹ küserler idu diyü niçün bu tibbiñ itlāfi olmishdur

* Belirtme hal eki yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ġulüvvvi” şeklinde olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “bahālu veya pahālu” şeklinde olmalı.

[82a]

¹ zīrā işbu üç yüz dīnārdan ziyādeye satılmak ² kābil oldı ve fakīrlere virilmek ve aña
 karşı mırıldadılar ³ ve yesū^c eyitdi anı koñ niçün aña zaḥmetler virürsiz ⁴ iyü ^c amel baña
 işledi zīrā fakīrlər her kez sizün ⁵ ile olurlar ve diledüğüñüz vaqtde anlara iyülük ⁶
 itmege kādir olursız ammā ben her vaqtde sizün ⁷ ile degülüñ kendü elinden geldükçe
 etdi pişin ⁸ geldi benüm tenüme mesh̄ itmege defn içün āmīn size ⁹ eydürin ki ḫanda bu
 incil bütün ^cālemde ve ^cazam** olana ¹⁰ etdigi dahı anuñ yādigārında söylenmiş ola ve
 yahūdā ¹¹ isħarīyoṭion ikisinden biri ulu kāhinlere gitmişdür ¹² tā anı anlara teslīm ide ve
 anlar iştidicek şād oldı ¹³ lar ve nağdayı aña virmek va^c de*** etdiler ve taleb etdi ¹⁴ niçe
 münāsebet ile anı anlara teslīm ide ve feṭīruñ ¹⁵ birinci gününde fişhi boğazladukları
 vaqtinde anuñ ¹⁶ şākirdleri aña eydürler ḫanda istersin ki varup ¹⁷ müheyyā idelüm ki
 fişhi yiyesin ve iki şākirdlerini ¹⁸ gönderüp anlara eydür şehre varuñ ve bir ādem size ¹⁹
 rāst gele bir desti şuyı ṭaşır iken ardınca varuñ ²⁰ ve her ḫanda içerü gire ev şāhibine diñ
 ki mu^callim eydür

[82b]

¹ mihmānhāne ḫandadur ki fişhi benüm şākirdlerüm ile ² anda yiym ve ol size bir büyük
 çārtāğı göstere ³ döşenmiş ve hāzırlanmış orada bizümiçün müheyyā eyleñ⁴ ve şākirdleri
 ṭaşa çıķup şehre geldiler ve anlara didüğü ⁵ gibi bulup fişhi ārāste etdiler ve ahşam
 olıcaq on ⁶ iki ile geliyor ve anlar aşa oturup yidükleri gibi ⁷ yesū^c eyitdi āmīn size
 eydürem ki birüñüz ki benüm ⁸ ile yir beni teslīm ide ve anlar ḡamgīn olmağa başladılar
⁹ ve bir bir aña dimege ben miyim ve bir dahı ben miyim ve ol ¹⁰ cevāb virüp anlara
 eyitdi debsiye benüm ile yaturan ¹¹ on ikisinden biridir ibn-i insān ḥod kendü ḥakkında ¹²
 yazılır gibi gider ammā vay ol ādeme kim ibn-i insān andan ¹³ teslīm oluna aña iyü olur
 idi eger ol ādem ṭogmiş ¹⁴ olmayayıd ve anlar yidükleri gibi yesū^c etmegi alup ¹⁵
 bereketliyüp şidi ve anlara virüp eyitdi aluñ yiyyüñ ¹⁶ budur benüm cesedüm ve kāse alup
 teşekkür idüp anlara virdi ¹⁷ ve anlar hep andan içdiler ve anlara eyitdi budur benüm
 ḫanum ¹⁸ yeñi ^cahidüñ ki çoklular içün dökülmüşdür āmīn ¹⁹ size eydürem ki āsmāniñ
 yimişinden artuk içmeyim ol ²⁰ güne degin kim anı ḥudāniñ melekütinde yeñi içem ve
 tesbih

[83a]

¹ idüp zeytūnler ṭağına ṭaşa çıķılar ve yesū^c anlara ² eydür ki siz hep bende şekk idesiz
 bu gicede ³ zīrā yazılmışdur çobānı ḫarb ideyim ve ḫoyunlar perākende ⁴ olalar lākin

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “a^czam” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “va^cd” olmalı.

müsteykiż olduğumdan şoñra sizden ⁵ öñdin celile gidiyim ammā beþros aña eyitdi egerçi ⁶ hepsiniñ şekki ola lakin benüm yok ve yesū^c aña eydür ⁷ āmin saña eydürem ki bugün bu gicede ȝoros iki ⁸ kerre ötmezden evvel üç kerre baña inkār idesin ⁹ ammā ol ziyāde hiddet ile daþı eydür idi eger baña ¹⁰ gerekise ki senüñle vefat idem aşlā saña inkār etmezim ¹¹ ve ancılayın daþı hepsi dirler idi ve bir yire gelivireler kim ¹² adı cetsemāne ve şakirdlerine eydür bunda oturuñ ¹³ aña dek kim namaz ȝılam ve beþros ve ya^c ȝubı ve yuþanayı ¹⁴ anuñla alur ve muþavvef ve þucretde olmaþa başladı ve anlara ¹⁵ eydür benüm cānum ȝäyetde maþzundur ve ölüme dek bundan ¹⁶ ȝalup uyanık oluñ ve biraz ilerü varup yire düþdi ¹⁷ ve namaz ȝıldı ki eger mümkün olsa ol sā^c at andan geþe ¹⁸ ve eyitdi ey ebū peder mecmū^c saña mümkündür bu kāse benden ¹⁹ intikāl eyle lakin ani ki ben isterim yok ammā ani ki sen ²⁰ istersin ve ol gelüp anları uyur iken buluyor

[83b]

¹ ve beþros eydür yā sim^c ûn uyur misin bir sā^c at uyanık ² olımaz idüñ uyanık olup namaz ȝıluñ ki tecrübeye ³ girmiyesiz rûh ȝod hâzır ammā cesed ža^c if ve tekrar ⁴ varup namaz ȝıldı hemān sözi dir iken ve girü duyup ⁵ anları tekrar uyur iken buldu zirâ gözleri ağır ⁶ imişler ve bilmezler idi ki aña ne cevâb vireler ⁷ ve üçüncü kerre gelüp anlara eydür şimdiden uyuyup ⁸ istirâhat eyleñ yeter sā^c at geldi işte ibn-i insân ⁹ günâhkârlarun ellerine teslîm olunur ȝurigelüñ ¹⁰ varalum işte beni teslîm iden yaklaþdı ve hemândem ¹¹ ol henüz sözler iken yahûdâ on ikisinden biri ¹² olup gelmişdür ve anuñla ȝabalalık çok ȝılıçlar ile ¹³ ve ağaçlar ile ulu kâhinlerden ve kâtiblerden ve şeyhlerden ¹⁴ ve ani teslîm iden anlara bir nişân virmiş idi diyü kimi ¹⁵ kim öpeym oldur ani tutup emânet ile iletduñ ¹⁶ ve gelüp hemândem aña yaþlaþup eydür yā rabbi rabbi ¹⁷ ve ani öpdi ve anlar aña elli urup ani tutdilar ¹⁸ ve ȝuranlardan bir kimesne ȝılıcı çikarup ^c ȝâlî kâhiniñ ¹⁹ bir ȝolunu urup ȝulaðını ȝopardı ve yesū^c cevâb ²⁰ virüp anlara eyitdi gûyâ ki bir oþriya taþra çikduñuz mi

[84a]

¹ ȝılıçlar ile ve ağaçlar ile beni tutmaþığın ben hergün ² ȝatuñuzda heykelde idüm öğretidür iken ve beni tutmaduñuz ³ ammā tâ ki kitâblar tamâm olalar ve ani terk idüp hepsi ⁴ kaçdilar ve bir yigit ardınca varur idi yalınca^k ⁵ teni üzre bir ince keten bezziile giyinmiş ve yigitler ⁶ aña yapışdilar ammā kendü ol keten bezzini terk idüp ⁷ anlardan yalınca^k kaçdi ve yesū^c yi ^c ȝâlî kâhine ilettiler ⁸ ve bilesince derildiler cemi^c ulu kâhinler ve şeyhler ve kâtibler ⁹ ve beþros ȝırakdan ardınca varur idi ^c ȝâlî kâhiniñ ¹⁰ sarây içine dek hizmetkârlar ile oturup ȝateş ¹¹ ȝatına ısnındı ve ulu kâhinlerü cümle dernek yesū^c a ¹² ȝarþu ȝanıklığı taleb etdiler ani öldürtmegiçün ¹³ ve bulmadılar zirâ çok kimesne aña ȝarþu yalan ¹⁴ ȝanıklık virürler idi ve ȝanıklıklar berâber olmadılar ¹⁵ ve ba^c ȝılar ȝalup aña

karşu yalan tanıklığı virürler¹⁶ idi diyü biz anı dimegi işitdük ki ben bu el ile¹⁷ yapılmış
heykeli ḥarāb idüp üç içinde bir dahı el ile¹⁸ yapılmamış binā ideyim ve ne şöyle
anlaruñ şehādeti¹⁹ muvāfiğ oldı ve ‘ālī kāhin ortada tūrı gelüp²⁰ yesū‘ a şordı diyü hiç
cevāb virmez misin bunlar

[84b]

¹ saña karşı ne şehādet iderler ol ḥod epsem oldı² ve hiç cevāb virmedi tekrār ‘ālī kāhin
aña şorar³ idi ve aña eydür sen mesīh misin mübāreküñ oğlı⁴ ve yesū‘ eyitdi benim ve
ibn-i insānı göresiz kuvvetiñ⁵ sağlarında oturur iken ve gögüñ bulutları ile⁶ gelür iken
pes ‘ālī kāhin libāslarını yırtup eydür⁷ bize şāhidler artuk ne gerekdür kūfri işitdünüz⁸
nice zann idersiz ve anlar hep anı mevte müstahakk⁹ olmak hükm etdiler ve ba‘zılar aña
tükürmege başladılar ve yüzini¹⁰ örtmege ve aña ṭapancalar urup aña dimege nebīlik
eyle¹¹ ve hizmetkārlar aña el ayaları ile urdılar ve beṭros¹² sarāyda aşağı olduğu gibi
kāhiniñ karavaşlarından¹³ biri geldi ve beṭros ısinur iken göricek aña baḳup¹⁴ eyitdi sen
dahıyesū‘-u nāşiratlu ile olur idüñ ammā¹⁵ kendü inkār idüp eyitdi bilmem ve baña
ma‘lūm degıldür¹⁶ ne dirsın ve dehlīze ṭaṣra çıktı ve ḥoros ötdi¹⁷ ve bir karavaş anı
tekrār görüp yanında turanlara dimege¹⁸ başladı ki işbu anlardandur ve ol yine inkār etdi
¹⁹ ve birazdan yanında turanlar tekrār beṭros dirler idi²⁰ ḥakīkatde anlardansın zīrā
celillisin ve senüñ güftāruñ

[85a]

¹ beñzer ol ḥod la‘net ve yimīn etmege başladı kim bu² ademi bilmədüm kim ḥaqqında
dirsiz ve ikinci kere ḥoros³ ötdi ve beṭros yesū‘ aña didüğü sözi yād etdi⁴ ki ḥoros iki
kere ötmezden evvel beni üç kerre inkār ide⁵ sin ve bunuñ fikrine ṭalup ağlar idi⁶ on
beşinci faşıl⁷ ve fi'l-ḥāl şabāḥda ulu kāhinler şeyhler ile ve kātibler⁸ ve tamām dernek
meşveret idüp yesū‘yı bağlayup ilettiler⁹ ve pīlāṭosa teslīm etdiler ve pīlāṭos aña suāl
etdi¹⁰ sen yahūdilerüñ pādişāhı misin ve ol cevāb virüp aña¹¹ eyitdi sen dirsın ve ol
kāhinler anı çok nesnelerden¹² ķovladılar lākin hiç cevāb virmedi ve pīlāṭos yine aña¹³
suāl etdi diyü hiç cevāb virmez misin gör kaç nesneleri¹⁴ saña karşı şehādet iderler
ammā yesū‘ dahı hiç cevāb virmedi¹⁵ şöyle ki pīlāṭos ta‘accüb ider idi ve ‘iydlarda bir
mahbūsi¹⁶ anlara āzād eyledi kimi kim dirler idi ve bārabbās dinilmiş¹⁷ bir aḥad imiş
fitnedāşlar ile bağlanmış ki fitnede Ḳatl¹⁸ etmişler idi ve cemā‘at çağırıp dilek etdiler ki
ide nite¹⁹ kim her vakıt anlara ider idi ammā pīlāṭos anlara cevāb

[85b]

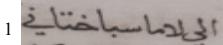
¹ virdi diyü ister misiz ki yahūdilerüñ pādişāhını² size āzād idem zīrā bilür idi ki ulu
kāhinler³ hasedden anı teslīm etmişler idi ammā ulu kāhinler⁴ halkı taħriş etdiler ki evli

bārabbāsı anlara āzād⁵ ide ve pīlāṭos cevāb virüp anlara tekrār eyitdi⁶ emdi ne istersin ana idem kim yahūdilerüñ pādişāhını⁷ dirsiz ve anlar tekrār çağırıldılar anı şalb eyle pes⁸ pīlāṭos anlara dimişdür ki ne şerr etdi ve anlar pek⁹ ziyādesi ile feryād etdiler anı şalb eyle pīlāṭos¹⁰ ḥod ḥalkı rāzı eylemek istiyüp bārabbāsı anlara şalı¹¹ virdi ve yesū‘yı ḫamçı ile urup teslīm eyledi ki ḥāçlana¹² ve cenkçiler anı eyvān içine ilettiler ki perītorīyon¹³ dinilür ve tamām bölgü münādāt eyliyorlar ve aña ercuvānı¹⁴ giydürüp dikenlü tācı urup aña çevireködüler¹⁵ ve anı selāmlamağa başladılar diyü selām ey yahūdilerüñ¹⁶ pādişāhi ve başını urdılar ḫamış ile ve aña tükürdüler¹⁷ ve diz çöküp aña ṭapdilar ve anı istihzā^c etdükdensoňra¹⁸ ercuvānı andan çıkışarup kendü libāslarını aña giydürdüler¹⁹ ve anı ṭaşra ilettiler tā anı ḥāçlayalar ve sim^cün ḫīra²⁰ tālı bir güzar iden kimesneye zor iderler žay^c adan

[86a]

¹ gelür iken iskenderüñ ve rūfusuñ babası ki anuñ² ḥāçını ḫaldura ve anı ḡolgotā mekāna ilettiler³ ki mütercem olmuş yiri dimekdür ve aña mürrlü⁴ süci içmek virdiler ammā kendü ḫabūl etmedi ve çün⁵ anı ḥāçladılar libāslarını ķismet etdiler anlar üzre⁶ ḫur^ca bırakır iken her kimesne ne ala ve üçüncü sā^cat⁷ imiş ve anı ḥāça mīhladılar ve anuñ sebebiniñ üst⁸ yazısı yazılmış idi yahūdileriñ şāhı ve anuñ ile⁹ iki oğrı ḥāçlarlar biri şağlarında ve biri¹⁰ şollarında ve kitāb tamām olmuşdur diyü ve esīmler ile¹¹ add olundı ve güzar idenler aña sögdiler başlarını¹² depretdüp diyü heykeli ḫarāb iden ve üç günde yapan¹³ kendüni ḫalāş eyle ve ḥāçdan ingil ve buña göre¹⁴ daḥı ulu kāhinler istihzā idüp birbirine kātibler ile¹⁵ dirler idi ḡayırları ḫalāş etdi kendüsini ḫalāş¹⁶ idemez mesīḥ isrā^c ile pādişāhi şimdi çelīpādan¹⁷ insün ki biz görüp inanavüz ve anuñla ḥāçlanmışdur¹⁸ aña şetm etdiler ve altıncı sā^cat olıcaq ḫarañuluğ¹⁹ olmuşdur tamām toprak üzre ṭokuzuncı sā^cate degin ve ṭokuzuncı²⁰ sā^catde yesū‘ büyük āvāz ile çağırır idi diyü

[86b]

 ¹ ki mütercem olmuş dimek yā ilāhī ilāhī niçün² beni terk eyledüñ ve yanında ṭuranlardan ba^czılar işitdicek³ dirler idi işte ilyāyi oğur ve biri segirtti⁴ ve biri sūñgeri sirke ile ṭoldurup ḫamışuñ çevre⁵ sinde ḫoyıcaq aña içirür idi diyü ḫoñ görelüm⁶ eger ilyā anı indürmege yesū‘ bir yüce āvāzı⁷ çıkışarup cān teslīm etdi ve heykeliñ perdesi iki⁸ yarıldı yukarıdan aşağıya degin ve yüzbaşı karşılı⁹ sında turur iken çün gördü ki şöyle çağırıp¹⁰ cān virmış idi eyitdi ḥaķīkatde bu ādem ibn-i allāh¹¹ imiş ve avratlar daḥı var idi irāķdan nażar ider iken¹² içlerinde meryem-i mecdeliye imiş ve meryem küçük ya^ckübuñ¹³ ve yūşāniñ anası ve sālome ki daḥı celīlde olduğu¹⁴ zamānda

ardınca varup aña hizmet etdiler ve çok ¹⁵ avratlar dağı bilesince yeruşalime şu^c üd etdiler ¹⁶ ve şimdi aḥşam olicak ki yevm-i cum^ca imiş ya^cni sebtden ¹⁷ öndinki gün rāmatdan ki yūsuf bir ‘azīz meşveretçi ki ¹⁸ kendü dağı teñriniň melekütine muntazır olur idi gelüp ¹⁹ küstahāne pīlāṭos katına girdi ve yesū^cň tenini dilek ²⁰ idi ve pīlāṭos acebledi eger şimdi ölmüş olur

[87a]

¹ idi ve yüzbaşı katına okuyup aña şordı eger ² bir nice zamān ölmüş olur idi ve yüzbaşından ³ bilicek gövdeyi yūsuفا virmiṣdür ve ince bezzi satun ⁴ aldı ve anı indürüp ince bezze anı şarmışdur ve anı ⁵ bir kabirde kondı ki kayadan yonulmuş idi ve kabrūň ⁶ kapusuna bir taşı yuvaladı ve meryem-i mecdeliye ve meryem ⁷ yūşāniň anası konulduğu yire nażar etdiler ⁸ on altıncı faşıl ⁹ ve sebt geçicek meryem-i mecdeliye ve meryem ya^c kūbuň anası ¹⁰ ve sālome ^c iṭrları satun aldılar ki gelüp aña mesh ¹¹ ideler ve čin şabah da haftanıň birincisinde kabre ¹² gelivireler güneş ṭogmuş iken ve kendülerine dirler idi kabriň ¹³ kapusından ki taşın bizümicün kim yuvalıya ve nażar ¹⁴ idüp gördiler ki taş andan yuvalanmışdur zīrā gāyetde ¹⁵ büyük imiş ve kabre girüp bir yigiti sağlarında oturup ¹⁶ gördiler bir beyaz hulle ile giyinmiş ve ürkdiler ve ol ¹⁷ anlara eydür ürkmeň yesū^c-u nāşiratluý ki hāçlanmışdur ¹⁸ taleb idersiz müsteyķızoldı bunda degül anı kodukları ¹⁹ yiri göre ammā varup şākirdlerine ve bētrosa diň

[87b]

¹ ki celile sizi tekaddüm ider orada anı göresiz size ² didüğü gibi ve anlar taşra gelüp tīz kabirden kaçdır ³ zīrā ditreyiş ve hayret anları tutdı ve kimesne hiç nesne ⁴ dimediler zīrā korkdilar ve yesū^c şabah da haftanıň ⁵ birincisinde ḫalkup evvel meryem-i mecdeliye izhār etdi kim ⁶ yedi şeytānı andan çıksamış idi ve ol varup ⁷ anlara müjde eyledi ki anuň ile olmuşlar idi anlar taħassür ⁸ idüp ağladukları gibi ve anlar čün işitdiler ki ⁹ diri olup andan görülmüş olur idi inanmadılar ¹⁰ ve bunlardan şoñra anlardan iki yürüyenlere izhār etdi ¹¹ bir ġayıř şekilde köyistāna vardukları gibi ve anlar ¹² varup ḫalanlara haber virdiler ve ne anlara īmān getürdiler ¹³ andanşoňra on birisine izhār etdi yimege oturduklarında ¹⁴ ve anlaruň īmānsuzluğunu ta^c accüb eyledi ve ḫalbiň katılığını ¹⁵ anuňiçüňki ḫalduğundan şoñra anı görenlere inanmadılar ¹⁶ ve anlara eyitdi tamām ^c āleme varup incili her maħlūkat ¹⁷ va^c z eyleň īmān getürün ve ta^c mīd olunan ḥalāş ola ¹⁸ ammā īmān getürmiyen müdān ola ve bu ^c alāmetler īmān ¹⁹ getürenlere tābi^c olalar benüm ismümde şeytānlar mı çıkışalar ²⁰ yeňi lisānlar ile sölyiyeler yalanları ḫalduralar

LUKA

[88a]

¹ ve eger bir ölüm getüren nesneyi nûş ideler anlara ² zarar itmiye elli hastalar üzre
köyalar ve hoş ³ olalar pes rabb hod anlara söyledükden sonra yukarı ⁴ göge alınmışdur
ve teñriniň sağlarında oturur idi ⁵ ve anlar taşra çıkış her yirde ⁶ va ^c z etdiler rabb anlar
ile ⁷ amel idüp tâbi^c olan ^c alâmetler ile kelâmi ⁸ mukarrir ider ⁹ iken ¹⁰ âmîn

[88b]

¹ 2 luğanıñ yazduğu incil-i muğaddesdür ³
evvelki faşıl ⁴ ol sebebden ki çok kimesne cehd etdiler tā mābeynimizde ⁵ taħkik i^c tiķad
olunan nesnelerden bir kışsayı tertib ⁶ eyliyeler nitekim anlar bize teslīm etdiler ki
ibtidāsından ⁷ göz ile göriciler ve kelimenin hâdimleri oldilar ⁸ benüm қanumda daħi
sevāb göründi ki eñ evvelden ⁹ hep nesneleri tamām ta^c akkul etdüm size tertib ile
yazmaķ ¹⁰ ey ^c azīz teofilos tā evvel կullaruñ yakınıni bile ¹¹ sin ki anlarda ta^c līm olun
....(metinde eksik kısım) hīrodesiñ ¹² yahūdīt meliki eyyāmında ... (metinde eksik kısım)
bir kāhin ¹³ var idi ve anuñ ^c avratı harūn kızlarından ve ¹⁴ anuñ adı elīşābet ikisi allāh
huzūrunda şiddīk oldilar ¹⁵ rabbīñ cümle vaşıyyetlerinde ve hükümlerinde bī-ta^c dīl
yürür ¹⁶ iken ve anlaruñ hiç oğlu yoğarı anuñiçünki elīşābet ¹⁷ kışır idi ikisi günlerinde
gecmisler idi ve vāki^c

[89a]

¹ olduki anuñ nevbetiniñ tertibinden allâh hûzûrunda kâhinligi ² edâ ider iken kâhinlik
^ç âdeti üzre buhûr yakmak ³ içün aña ķur^c a düşüp rabbiñ heykeline girmiñdür ⁴ ve ħalķıñ
bütün cemâ^cati buhûr sâ^catinde namâz ķılur iken ⁵ taşra oldilar ve rabbüñ bir feriñtesi
aña iżħâr ⁶ etdi buhûr mezbâhınıñsağ tarafında turur iken ⁷ ve zekeriyyâ anı görüp
muztarib oldı ve aña ķorku düşdi ⁸ feriñte hod aña eyitdi yâ zekeriyyâ ķorkma zîrâ senüñ
⁹ hâcetüñ müstecâb oldı ve ‘avratiñ elišâbet saña ¹⁰ bir oğlu doğurup adına yuhanâ disen
gerek ve saña ¹¹ neşât ve tehellül ola ve çok kimesne anuñ mîlâdını şâzlık ¹² eyliyeler zîrâ
rabbiñ hûzûrunda ‘azîm ola ve ne süci ¹³ ve ne müşkiri içe ve anasınıñ raḥminden dahi
rûhu'l-ķuds ¹⁴ ile memlû ola ve (metinde silinmiş kısım) ve isrâ^c ilden çogi anlaruñ rabb
allâhına ¹⁵ döndüre ve (metinde silinmiş kısım) ķuvvetinde ol anı tekkaddüm ¹⁶ eyliye tâ
atalaruñ ķalblerini oğullara ve maṭî^c olmicianları ¹⁷ şiddîklarunuñ tedbîrine döndüre rabbe
hâzır olmış ¹⁸ tâifeyi müheyŷâ itmegiçün ve zekeriyyâ feriñteye eyitdi neden ¹⁹ bunı
bileyim zîrâ ben bir âdemim bu benüm ‘avratum günlerinde ²⁰ geçmiñdür ve feriñte
cevâb virüp aña eyitdi ben allâh

[89b]

¹ öñünde tûran cebrâ^c ilim ve irsâl olunmuşım tâ² senüñle söyleşüp bunları saña müjde idem ve işte³ sen epsem olursın ve söylemek kâdir olmiasın tâ⁴ ol güne degin ki bu nesneler olalar anuñicünki benüm⁵ sözlerüme inanmaduñ ki anlaruñ zamânında yirine⁶ gelecekdür ve tâife* zekeriyâya muttažır olup heykelde⁷ eglendüğüne ta^caccüb eylediler ve taşra çıktıduñda anlara⁸ söylemege kâdir olmadı ve bildiler ki heykelde bir⁹ rûyayı görmiş idi ve kendü anlara işaret idüp dilsüz¹⁰ kâldı ve vâki^c oldiki anuñ hizmetiniñ günleri¹¹ tamâm oldukları gibi ol anuñ evine gitmişdür¹² ve bu günlerden şoñra elîşâbet^c avratı hûbl itdi¹³ ve kendüsini biş ay nihân ider idi diyü rabb baña¹⁴ böyle eylemiş ol nažar etdigi günlerde tâ ademler içinde¹⁵ benüm^c ârumı ref^c eyliye ve altıncı ayında cebrâ^c il feriște¹⁶ teñriden nâşirat nâm celiliñ bir şehrine irsâl olundı¹⁷ bir kız oğlana ki dâvuduñ beytinden yûsuf adlu bir¹⁸ âdeme nişânlanmışdur ve kız oğlaniñ adı meryem ve feriște¹⁹ anuñ katına girüp eyitdi saña selâm ey mazhara-yı ni^c met-i rabb²⁰ senüñ ile^c avratlar içinde mübâreksin ve anı göricek

[90a]

¹ anuñ kelâmindan mužtarib oldı ve fikreyledi ki² işbu ne aşıl selâm ola ve feriște aña eyitdi ey³ meryem körkma zîrâ allâh katında ni^c met bulduñ ve işte⁴ sen rahmünde hûbl idüp bir oğlu töğurasın⁵ ve adın yesû^c okuyasın kendü^c azîm olup eñ⁶ ‘âliniñ oğlu dinilmiş ola ve rabb allâh aña babası⁷ dâvuduñ tahtını virse gerek ve ya^c kûbuñ beytine pâdişâhlik⁸ ide ilelebed ve anuñ melekütine intihâsi olmaya pes⁹ meryem ferișteye eyitdi işbu nice ola zîrâ ki ben eri¹⁰ bilmem ve feriște cevâb virüp aña eyitdi rûhu’l kuds¹¹ üzerüñe gele ve eñ^c âliniñ kuvveti üstüñe gölge¹² ide anuñicün ol doğmiş olan kuddus ibn-i allâh dinile¹³ ve işte senüñ karîbetüñ elîşâbet hem kendü bir oğlu hûbl¹⁴ etdi pîrliginde ve işbu aña altıncı aydur ki kışır¹⁵ okunmuşdur zîrâ hiç söz allâh katında muhâl olunmiya¹⁶ ve meryem eyitdi işte rabbiñ câriyesi senüñ kelâmuña¹⁷ göre baña olsun ve feriște andan ayrıldı ve ol¹⁸ günlerde meryem turigelüp müsâra^c at ile taqlîkdan yana¹⁹ yahûdâ şehrine gitmişdür ve zekeriyânıñ evine girüp elîşâbete²⁰ selâm virdi ve vâki^c oldiki elîşâbet meryemiñ selâmın

[90b]

¹ işitdiği gibi körpe rahmînde şîçradı ve elîşâbet² rûhu’l-kuds ile memlû oldı ve ulu âvâz ile çagirdı³ ve didi sen^c avratlar içinde mübâreksin ve mübârekdür senüñ⁴ rahmüñün meyvesi ve işbu baña kandandur ki benüm rabbümüñ⁵ vâlidesi baña gele zîrâ

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “tâ^cife” olmalı.

işte hemān ki senüñ selāmuñuñ ⁶āvāzı benüm ķulaqlaruma irdi körpe benüm raḥmümde ⁷ferahdan sıçradı ve mübārek ol kim i^ctiķād etdi ⁸anuñiçün ki rabbden aña diyüvirilmiş nesnelere tamāmlık ⁹olsa gerekdir ve meryem eyitdi benüm cānum rabbyi* ta^c zīm¹⁰ ider ve benüm rūhūm allāh muħallisümde tehellül ķılur zīrā ¹¹ ki anuñ cāriyesiniñ alçağlığına** iltifāt etdi ki işte ¹²şimden girü cümle ecyāl baña tūbā diyeler zīrā қādir ¹³ olan baña ‘azīm nesneleri etdi ve ķuddūs anuñ ¹⁴adı ve anuñ merhameti andan ħavf idenlere cillerden cillere ¹⁵ķuvvet işledi қолı ile mütekebbirleri anlaruñ қalbī fikrinde ¹⁶perākende eyledi қavīleri tahtlardan indürdi ve mütevāzī‘ları ¹⁷yüceldirdi aç olanları iyü nesneler ile tok etdi ¹⁸ve ġanīleri boş göndermişdür isrā^cil bendesine destgīrlik ¹⁹eyledi raḥmeti yād itmegile nitekim atalarumuzaibrāhīm ²⁰ve toħumuna söylemişdür ilelebedve meryem anuñile üç miķdārı

[91a]

¹ ay eglenüp girü evine döndi ve elīşabətiñ hod ²ṭoġurcaq zamānı tamām olup bir oğul ṭoġurdu ³ve anuñ қoñşıları ve akrabāsı* işitdiler ki rabb kendü ⁴raḥmetin añun ile ta^c zīm eyledi ve aña tehniyet etdiler ⁵ve oldiki sekizinci gününde oğlancıgi ħaṭn itmege ⁶geldiler ve anı babasınıñ ismi üzre zekeriyā oğudilar ve anası ⁷cevāb virüp eyitdi yok lakin yuħanā dinilse gerek ve aña ⁸eyitdiler ki karābetün içinde kimse yokdur ki bu nām ⁹ile dinilmiş ola ve babasına bunı işaret etdiler nice ¹⁰ani dinilmek ister idi ve bir levħā taleb idüp yazdı ¹¹diyü anuñ ismi yuħanādur ve hep ta^caccüb etdiler ve anuñ ¹²ağzı hemāndem açılmışdur ve anuñ lisānı ve söyledi allāha ¹³ħayır du^cā ider iken ve anlaruñ cemi^c қonşılarına қorku ¹⁴oldı ve yahūdītiñ tamām dağlığında bu sözler hep ifṣā** ¹⁵olundılar ve cümle istimā^c idenler қalbinde şaklı қodılar diyü ¹⁶ne aşıl oğlancık olur bu ve rabbiñ eli anuñla oldı ¹⁷ve zekeriyā anuñbabası rūhu'l-ķuds ile memlū olmuşdur ve peyğamberlik ¹⁸eyledi diyü mübārek isrā^ciliñ rabb allāhi zīrā kendü қavmini ¹⁹ziyāret idüp ħalās eyledi ve dāvuduñ anuñ ķuli ²⁰beytinde ħalāşin boynuzin bizüm içün ikāmet eyledi

[91b]

¹ nitekim ɬadīmden anuñ muķaddes peyğamberlerüñ ağızından ²söylemişdür ħalāşı bizüm düşmanlarımızdan ve cemi^c bizi ³ibġāż idenlerüñ elinden bizüm babalarımız ile merhameti ⁴‘amel idüp vaşıyyet-i muķaddesin yād itmek içün ol ⁵yimīni kiibrāhīme

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “rabbi” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “alçağlığına” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “akrabā^c” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ifṣā^c” olmalı.

bizüm babamıza yimīn eyledi bize virmeye⁶ ki bizüm düşmanlarımızuñ elinden kurtulmuş iken aña⁷ korkusuzluğıyla^c ibādet idelüm pāklıkda ve^c adaletde altında⁸ anuñ huzūrunda bizüm hayātimizuñ cümle günlerinden⁹ ve sen ey oglancık eñ^c ālīniñ peygamberi dinilseñ¹⁰ gerek zīrā rabbiñ yüzü önuñde ilerü varasın tarīklerin¹¹ müheyŷā itmek için anuñ ķavmine ħalāsiñ bilmesin¹² virmeye anlaruñ günâhlarınıñ mağfireti için bizüm teñrimiziñ¹³ şefkatlı raḥmetinden ki anda gün ṭogusu^c āliden bizi¹⁴ ziyāret eyledi tā zulmetde ve mevt gölgésinde oturanlara¹⁵ yaldıraya ve bizüm ayaqlarımızı selāmet tarīkina tevfik¹⁶ vire ve oglancık büyüdü ve rūhda ķuvvetlendi¹⁷ ve isrā^c ile göstermesiniñ güne dek beyābānlarda olurdu āmīn¹⁸ ikinci faşıl¹⁹ ve ol günlerde vāki^c oldıki ķayser avgūştusdan bir

[92a]

¹ emr çıktı ki tamām cihān kitābet oluna bu kitāb evvel² oldu ķirināos sūriyāya hākim olduğunda ve hep³ kitābet olunmağa vardılar her kimesne kendü şehrine⁴ ve yūsuf dahı şu^c üd etdi celilden nāşirat şehrinden⁵ yahūdīt dāvud şehrine ki beyt-i lehem dinilür kendü dāvuduñ⁶ beytinden ve ķabilesinden olduğu içün tā kitābet oluna⁷ kendüye nişānlu olan^c avrat meryem ile ki ħāmile oldu⁸ hem vāki^c oldu ki anlar anda olduklarında ṭoguracak⁹ günleri tamām oldılar ve anuñ evvel ṭogmiş oglunu¹⁰ ṭogurdı ve anı ķundak ile şarup ma^c lefde yaturdu¹¹ ol sebebden ki kārbānsarāyda anlara hiç yir yoğdı¹² ve ol ilde çobānlar var idi ki şahrāda oturup¹³ kendü sürisi üzre gice ile nevbet beklediler ve işte¹⁴ rabbiñ ferītesi ķatlarında turur idi ve rabbiñ mecdi¹⁵ çevrelerine yaldırar idi ve^c azīm ķorku ile ķorķılar¹⁶ ve ferīste anlara eyitdi ķorķmañ zīrā işte feraḥ-ı azīmi¹⁷ size müjdelerim ki cümle ṭāifeye olsa gerek zīrā bugün¹⁸ dāvudun şehrinde size bir muhles^c ṭogmişdur ki mesīh rabbdür¹⁹ ve işbu size nişān ma^c şūm ķundak ile şarılmış ma^c lefte²⁰ yatur iken bulasız ve hemāndem āsmān čerisinden çokluk

[92b]

¹ ol ferīste ile olur idi kim allāha şūkr idüp² eyitdiler allāha mecd^c ālîlerde ve yirde selāmet ve ādemlere³ rīzā hem vāki^c oldu ki ferīsteler anlardan semâya ayrıldukları⁴ gibi ol ādemler çobānlar bir birine eyitdiler beyt-i leheme dek⁵ şimdi gidelüm ve işbu şādir olmuş nesneyi görelüm⁶ ki rabb bize göstermişdur ve^c acele ile gelüp meryemi ve yūsuFI⁷ buldılar ve ṭiflī ma^c lefde yatur iken ve gördükleri gibi⁸ bu oglancıkdan ötürü anlara dinilmiş kelāmin bildürdiler⁹ ve hep istimā^c idenler çobānlaruñ anlara dinildüklerine¹⁰ ta^c accüb etdiler meryem ħod bu sözleri cümle ħifż idüp¹¹ kendü ķalbinde ķiyās eyledi ve çobānlar girü döndiler¹² allāhi temcīd ve tesbīh ider iken cümle işitdükleri¹³ ve gördükleri için nitekim anlara diyüvirilmişdir¹⁴ ve sekiz gün tamām oldulda oglancığının haṭn itmesi¹⁵ içün anuñ adı yesū^c dinilmişdir ki ferīste ile dinildi¹⁶ raḥmde

hubl etmezden evvel ve anlaruñ ṭahāret günleri mūsāniñ¹⁷ nāmūsı üzre tamām oldukdanşoñra anı yerūşalīme iletdiler¹⁸ rabbe^c arż itmege nitekim rabbiñ nāmūsında yazılmışdur¹⁹ ki her raḥmi açan erkek rabbe pāk dinlse gerek ve ķurbān²⁰ virmeye nitekim rabbiñ nāmūsında dinilmişdir ķumrilaruñ

[93a]

¹ bir çiftin veya gögercinleruñ iki yavrusuñ ve işte² yerūşalīmde bir ādem var idi sim^c un ve bu ādem³ adil ve dindār idi isrā^c iliñ tesliyeti ķatlanur iken⁴ ve rūhu'l-ķuds anda imiş ve rūhu'l-ķudsden aña⁵ vahiy geldi ki rabbiñ mesihini görmeyince mevti görmiye⁶ ve rūhda heykel içine geldi ve vālidān oglancık⁷ yesū^cyi içeriü getürdüklerinden tā nāmūs mu^ctādına⁸ göre ҳakkında eyliyeler ve kendü anı ķucağına alup⁹ allāha hayr du^cā eyledi ve didi yā rabb şimdi senüñ¹⁰ ķuluñı şalivirürsin selāmet ile kelāmuña göre¹¹ zīrā benüm gözlerüm senüñ ħalāsuñı gördiler ki¹² cemi^c ħalāyıkıñ yüzü önünde müheyŷā eyledüñ bir nūr¹³ ki ümmetlere zāhir ola ve isrā^c il senüñ ṭāifesiniñ¹⁴ mecdi ve yūsuf ve anası anuñ ҳakkında dinilmişlerden¹⁵ müte^caccib oldilar ve sim^cun anlara alķışlayup anası meryeme¹⁶ eyitdi işte isbu isrā^c ilde olan keşirleruñ düşmesi¹⁷ ve tekrār қalkması içün ķurulmuşdur ve bir karşılık söylincek¹⁸ nişān içün hem bir kılıç daňı kendü cānuñdan geçse¹⁹ gerek tā hayli қalbleruñ fikrleri izhār olunalar daňı²⁰ ħannā bir nebiyye var imiş bint-i fānūyel aşır қabilesinden

[93b]

¹ isbu çok günler yaşamış anuñ bekāretinden yedi yıl² bir er ile^c ömr sürmiş idi ve kendü seksen dört³ miķdārı yıl^c ṭul^c avrat imiş kim heykelden ayrılmayıp^{*4} oruçlar ile ve namāzlar ile gice gündüz^c ibādet iderdi⁵ ve hemān sā^cat ol içeriü gelüp rabbiye^{**} daňı şükreyledi⁶ ve yerūşalīmde cemi^c ħalāşa muntazır olanlara anuñ⁷ ҳakkında sözler idi ve anlar rabbiñ nāmūsı üzre hep⁸ nesneleri yirine getürdükleri gibi girü celile kendü⁹ şehri nāşirata döndiler ve oglancık büyüyüp¹⁰ rūhda ķuvvetlenür idi hikmet-i allāh memlū ve allāhiñ ni^c meti¹¹ anuñ üzerine imiş daňı anuñ vālidānı her yıl yerūşalīme¹² fişh^c ıydında varurlar idi ve ol on iki yaşında¹³ olıcaq anlar^c ıyduñ^c ādeti üzre yerūşalīme şu^cūd¹⁴ etdiler ve günler tamām oldukdan şoñra anlar girü dönmekde¹⁵ iken oğlan yesū^c yerūşalīmde қaldı ve yūsuf ve anuñ¹⁶ anası bilmediler ammā anlar anı yolda (eksik kelime) idüğü ʐann ider¹⁷ iken bir günlük yola geldiler ve anı hışımlar içinde ve āşınālar¹⁸ içinde aradılar ve anı bulmayıçaķ anlar girü yerūşalīme¹⁹ döndiler anı teftiṣ ider iken ve vāki^c oldı ki²⁰ üç günden şoñra anı heykelde^c ulemā ortasında oturup

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ayrılmayup” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Anlam bakımından “rabbe” kelimesi daha uygundur.

[94a]

¹ buldular hem anları istimā^c ider iken hem anlara su^câller² şorar iken ve anı istimā^c idenler sercümle ‘aklına³ ve cevâblarına ḥayrân olurlar idi ve anlar anı göricek⁴ müteḥayyir oldılar ve anası aña eyitdi ey oğul niçün⁵ bize böyle etdün işte atañ ve ben ḥazîn olup⁶ seni taleb ider idük ve ol anlara eyitdi ne oldıki⁷ siz beni taleb etdünüz bilmedüñüz ki baña benüm atamuñ⁸ ḥuşuşlarında olmak gerek idi ve kendüler anlara⁹ söylediği kelâmi añałmadılar ve ol anlar ile inüp¹⁰ nâşirata geldi ve anlara münķâd oldı ve anası bu sözleri¹¹ cümle ḫalbinde ḥifz ider idi ve yesū^c izdiyâd buldı¹² ḥikmetde ve kâmetde ve ni^cmetde teñri ve ādemler ƙatlarında¹³ üçüncü faşıl¹⁴ tîbârios ƙayşerûñ pâdişâhlığı on bişinci yılında¹⁵ bonṭüs bîlâṭos^{*} yahûdîte ḥâkim olıcaq ve hîrodes¹⁶ celîle dörtüncü server ve ƙarındaşı filibosîtûriyâya¹⁷ vetrâhonitis bilâdına dörtüncü server ve lisâniōsâbilâniyi¹⁸ dörtüncü server ve ḥannân ve ƙayâfâ kâhinleriñ uluları iken¹⁹ teñrinin kelimesi zekeriyyâ oğlu yuḥanâya olmuşdur

[94b]

¹ beyâbânda ve erdâniñ^{**} hep çevre iline geldi tevbeniñ² ma^c mûdiyyetin va^c z ider iken günâhlarıñ maጀfireti için³ nitekim esa^c yâ peygamberûñ sözleri kitâbda yazılmışdur⁴ diyü feryâd ideniñ beriyyede âvâzı siz rabbiñ tarîkini⁵ müheyyâ idüp anuñ izlerini râst eyleñ her dere⁶ memlû ola ve her ṭağ ve depe alçaqlana ve egriler râst⁷ olup şaraylıklar^{***} düz yollar olalar ve her cesedlü⁸ allâhîñ ḥalâşın görse gerek pes kendüden ta^cmîd⁹ olunmağa ḥuruc iden cemâ^c atlere eydür idi yâ¹⁰ ef^c aîlerûñ evlâdi gelecek ḡâzabdan ƙaçmağa size kim¹¹ tenbîh itmişdir emdi tevbeye müstaħâk yımışları hâşîl¹² eyleñ ve kendünüzde dimege başlamañ ibrâhîm¹³ bizüm atamızdur zîrâ size eydürem ki allâh kâdirdür ki bu ṭâşlardan¹⁴ ibrâhîme oğulları ƙopara ve dahı şimdi balta ağaçlaruñ köküne¹⁵ yatur emdi her ağaç ki ḥüb yımış getürivirmese¹⁶ yire yıķırup âteşe urulmuşdur ve cemâ^c atler aña suâl¹⁷ eylediler diyü pes emdi ne eyliyelüm ve cevâb¹⁸ virüp anlara eyitdi kimün kim iki ƙaftâni var ola aña kim¹⁹ yokdur teslîm eylesün ve kimiñ kim ta^cāmı ola ancılayın²⁰ itsün ve gümrükçiler dahı ta^cmîd olunmağa geldiler ve aña

[95a]

¹ eyitdiler yâ efendi ne eyliyelüm ve ol anlara eyitdi size² ta^cyîn olunandan artuk taጀâzâ itmeñ ve cenkçiler dahı³ aña su^câl eylediler diyü ve biz ne eyliyelüm ve anlara eyitdi⁴

* Bu kelime bazı yerlerde “pilâṭos”, bazı yerlerde ise “bilâṭos” şeklinde yazılmıştır.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “erdenüñ” olmalı.

*** Kelime ‘elîf’ harfinin eksikliğinden kaynaklı yazım yanlışı içermektedir. Doğrusu “sarâylîk” şeklinde olmalı.

hiç kimesneye güç itmiyüp bühtān eylemeň ve sizüň⁵ ulūfelerüňüze қāni^c oluň ve һalk intizär⁶ çekdiler ve mecmū^c anlaruň қalblerinde yuḥanā hakkında fikr⁷ etdiler ki şayed kendü mesih ola yuḥanā cümlesine cevāb⁸ virdi diyü ben һod sizi şu ile ta^c mīd iderin⁹ ammā benden қavirek olan gelür kim anuň bābūçalarınıň¹⁰ taşmasıň çözmege lāyık degülüm ol sizleri rūhu¹¹ l-ķuds ile ve āteş ile ta'mīd eyliye kim anuň қalbūrı¹² elindedür ve һarman yirin tamām arıdup buğdayı kendü¹³ anbārına cem^c eyliye ve şamanı soyündürülmez āteşe iħrāk¹⁴ ide ve dahı sāir nesneleri çok naşıhat idüp¹⁵ һalqa beşāret ider idi ammā hīrodes dörtüncü server¹⁶ andan^c itāb olunup hīrodiyā ecilden ki karındaşı¹⁷ filibisiň^c avratı imiş ve hīrodes etdugi mecmū^c şerrler¹⁸ içün cümlesi üzre bunı ilħāk eyledi ki yuḥanāyi¹⁹ zindānda һabs itmişdür hem vāki^c oldı ki һalq²⁰ sercümle ta^c mīd olundukda yesū^c dahı ta^c mīd olunmış

[95b]

¹ ve namāz ider iken āsmān açılır idi ve rūhu'l-ķuds² cesedlü şeklinde gögercin gibi anuň üzre inüp³ āsmāndan bir avāz oldı diyü sensin benüm sevgülü⁴ oğlum senden һoşnūdim ve kendü yesū^c otuz miķdāri⁵ yaşında olmağa başlayup җann olunduğu gibi yūsufuň⁶ oğlı oldı ki hālīniň ki maṭītiň ki levīniň⁷ ki malkītiň ki yunāniň ki yūsufuň ki maṭātīvāniň⁸ ki 'āmoṣuň ki nāḥomuň ki һeslīniň ki nacātiň⁹ ki māatīn ki maṭātīvāniň ki şim^c īniň ki yūsufuň¹⁰ ki yodāniň ki yoħannānniň ki rīsāniň ki rūrbābīliň¹¹ ki şelātiyāliň ki nīrīniň ki malkīniň ki addīniň ki¹³ қoşamīn ki elmādāniň ki iriň ki yūsāniň¹⁴ ki elī^c āzeriň ki yorāniň ki maṭāniň ki levīniň ki¹⁵ şim^c үnuň ki yahūdāniň ki yūsufuň ki yonāniň ki elyākīniň ki malīyāniň ki metşāniň ki maṭātāniň ki¹⁶ nātāniň ki dāvuduň ki isayniň ki 'übeydiň ki bā^c āziň¹⁷ ki solmonuň ki naşonuň ki 'amīnādābiň ki ārāmiň ki¹⁸ haşronuň ki fāraşīniň ki yahūdāniň ki ya^c қūbuň ki¹⁹ isħaķiň ki ibrāhīmiň ki tārahīniň ki nāhoruň ki²⁰ sārohuň ki argūnuň ki falakīniň ki 'āberiň ki

[96a]

¹ şālāniň ki կīnāniň ki arfaħşādīň ki sāmin ki² nūhuň ki lāmeħiň ki metūselāħiň ki һanoħuň ki yerediň³ mahalālāyīliň ki կīnāniň ki enoşuň ki şītiň ki ādemīn⁴ ki teñriniň oğlı oldı⁵ dörtüncü faşıl⁶ ve yesū^c rūhu'l-ķuds ile memlū olup erdenden girü⁷ döner idi ve rūh anı beyābāna iletür idi ve kırk⁸ gün iblīsden tecrübe olunup ol günlerde hiç nesne⁹ yimez idi ve tamām olduklarında şoňra aç oldı¹⁰ ve iblīs aña eyitdi eger teñriniň oğlı iseň işbu¹¹ taşşa digil tā etmek ola yesū^c aña cevāb virdi diyü¹² yazılmışdur ki ādem yalñuz etmekle dirlik eylemiye lākin¹³ allāhiň her sözi ile ve iblīs anı bir yüce ṭaġa қaldurup¹⁴ ma^c mūrluğunu hep memlekeleri bir ānda aña göstermişdur¹⁵ ve iblīs aña eyitdi cemi^c bu sultānını ve anlaruň fahrını¹⁶ saňa vireyim zīrā baňa teslīm olunur ve kime istersem¹⁷ anı virürüm pes sen eger benüm öñümde secede eyliyesin¹⁸ cümle senüň

ola ve yesū^c cevāb virüp aña eyitdi ¹⁹ardumda yuri yā şeytān zīrā yazılmışdur senūn rabb

[96b]

¹ allāhuñ secde idüp aña tenhā ^cibādet eyliyesin ² ve anı yerūşalīme iletüp kendüsün heykeliñ bir kūngūre ³ üzre turğurdı ve aña eyitdi eger teñriniñ oğlı ⁴ iseñ kendüzñi bundan aşağısına bırakğııl zīrā ⁵ yazılmışdur ki kendü feriștelere senūn ḥaḳkuñda ⁶vaşıyyet ide seni hıfz itmege ve seni ellerinde taḥammül ⁷ ideler tā sen senūn ayağuñı taşa dokunmıyasin ⁸ ve yesū^c cevāb virüp aña eyitdi ki dinilmiṣdür senūn ⁹rabb allāhuñ tecrübe ķılmıyasın ve çün iblīs hep ¹⁰ tecrübeyi bitürmiş idi andan ayrıldı tā bir zamāna ¹¹ dek ve yesū^c rūḥuñ ķudretinde girü celile döndi ¹² ve mecmū^c çevre iline ḥaḳkında şöhret çıkmışdur ve kendü ¹³ anlarun mecmā^c larında ta^clīm etdi cümlesinden temcīd ¹⁴ olunmuş iken ve nāşirata gelmişdür beslendüğü yire ve mu^ctādına ¹⁵ göre sebt gününde mecmā^c ya girüp okumağa ṭuri ¹⁶ geldi ve esa^c yāya peygamberün kitābı eline virildi ¹⁷ ve kitābı açıcağ ol yiri buldu ki anda yazılmışdur ¹⁸ ya^c ni rabbiñ rūḥı benüm üzerümedür ol sebebden ki baña ¹⁹ mesh eyledi tā fakırlere müjde idem beni gönderdi tā ²⁰ şikeste ķalbleri sağ ķılam ve esırlere azadlık va^cz

[97a]

¹ idem ve körlerle başarı girü virmesi dudułmışları ² azadlıga şalıvirem tā rabbiñ maḳbul yılını va^cz idem ³ ve kitābı ķapayup ḥādime girü viricek oturdu ⁴ ve mecmā^c olan cümleniñ gözleri aña dikilmiş oldılar ⁵ ve anlara dimege başladı kim bugün işbu yazu sizüñ ⁶ ķulaqlarıñuzda tamām oldu ve hep aña şehādet virdiler ⁷ ve anuñ ağızından çıkışan ni^c met sözlerine ta^caccüb etdiler ⁸ ve didiler işbu yūsuf oğlı degül mi ve anlara eyitdi ⁹ elbette baña bu meşeli diyesiz ey ṭabīb kendüni şag ¹⁰ eyle ve her ne kim kefernāhūmda olmuş işitdük hem bunda ¹¹ senūn sılānda itgil ve eyitdi āmīn size eydürem ki ¹² hiç bir peygamber kendü sılásında maḳbul deguldür ¹³ ve ḥaḳīkatde size dirim ki çok ṭul ^cavrat isrā^c ilde ¹⁴ ilyā günlerinde varımış şol vaqt ki gүn üç yıl ¹⁵ ve altı aya dek bağlanmıştır şöyle ki cümle ṭoprağda ¹⁶ ^cazīm kītlık oldı ve ilyā anlardan hiç birine ¹⁷ gönderilmemişdür meger şaydāniñ şārapaṭāyabır ^cavrat ¹⁸ ki ṭul imiş ve çok ebraş varımış isrā^c ilde elīşa^c ¹⁹ peygamberiñ zamānında ve anlaruñ hiç biri arıtmadı ²⁰ illā nu^c mān-ı süryānlu ve mecmā^c da olan hep bu nesneleri

[97b]

¹ işitdicek ǵažabdan pür oldılar ve ķalķup anı şehirden ² taşra çıkarıldılar ve anı iletilder ol ṭaġiñ ķaşına dek ³ ki üzerinde anlaruñ şehri yapılmış idi tā ki anı ⁴ aşağı atalar ammā kendü anlaruñ ortasından geçüp gider ⁵ idi ve celiliñ bir şehri kefernāhūma nüzül idüp ⁶

sebt günlerinde anlara öğretti ve anuñ ta^climine mütehayyir ⁷ oldılar zīrā anuñ kelāmı salşanat ile olur idi ve mecmā^cda ⁸ bir ādem var idi ki anda bir nāpāk dīvūn rūhı idi ⁹ şavt-ı ‘azīm ile çıkışdı diyü կoyuvir ey yesū^c-u ¹⁰ nāşıratlu bizüm senüñle ne var bizi helāk itmege ¹¹ geldüñ mi seni bilürüm kimsin allāhiñ կuddūsi ve yesū^c ¹² anı āzārladı diyü epsem ol ve andan taşra çıkış ve diyü anı ¹³ ortada birağup* kendüden taşra çıkışdı ve hiç aña ¹⁴ żarar itmedi ve hep hayrān կaldılar ve biri biri ile ¹⁵ söyleşdiler diyü ne söz der bu zīrā salşanat ile ve çevre ¹⁶ ilin her birine հակինde āvāz çıkmışdur ve mecmā^cdan ¹⁷ կalķup sim^cüniñ evine girdi ve sim^cünuñ կayın anası ¹⁸ bir ‘azīm sıtmaya ile dutulup հակkiñda aña yalvarurlar ¹⁹ idi ve ol anuñ üstüne turup sıtmaya emreyledi

[98a]

¹ ve anı şalıvirdi ve hemāndem կalķup anlara hizmet ² ider idi ve güneş batıcaç vakıde mecmū^c ki anlaruñ ³ dürlü dürlü հastalıklarıyla renclüleri var ise anları ⁴ aña ilettiler ve anlaruñ her birine ellerin կoyup ⁵ anları sağ eyledi ve dīvler dahı çok kimesnelerden ⁶ taşra çıkışdılar feryād idüp diyü sensin mesih teñriniñ ⁷ oğlu ve āzārlayup anları söylemek կomadı zīrā bildiler ⁸ ki kendü mesih olur idi ve gündüz olıcaç çıkışup ⁹ bir issuz yire gider idi ve cemā^catler anı arayup aña ¹⁰ dek geldiler ve anı alıkodılar tā anlardan ayrılmıya ol ¹¹ hod anlara eyitdi baña gerekdir ki teñriniñ melekutiñ ¹² sāir şehirlere beşāret idem zīrā bunuñiçün gönderilmişim ¹³ ve celiliñ mecmā^clarında va^c z idüp durur idi ¹⁴ bisinci faşıl ¹⁵ ve vāki^c oldiki cemā^cat aña izdiħām etdikleri gibi ¹⁶ allāhiñ kelāmin istimā^c etmegiçün kendü cinnesāretiñ göli ¹⁷yanında turur idi ve gölüñ cānibinde iki gemi ւurup ¹⁸ görür idi ammā balıkçılar anlardan çıkışup ağların ¹⁹ yuvarlar idi ve ol gemilerüñ birine ki sim^cüniñ

[98b]

¹ idi binüp andan recā^{**} etdiki կurudan biraz girü ² çeve ve oturup gemiden cemā^c atlere ta^clīm ider idi ³ ve söylemekden ferāgat etdugi gibi sim^cüna eyitdi ⁴ derinlige ilet ve sizüñ ağlaruñuzı avlamaga ⁵ çözüñ ve sim^cün cevāb virüp aña eyitdi ey ⁶ mu^callim biz bütün gice çalışup hiç nesneyi dutmaduk ⁷ lakin sizüñ sözüñüzde ağı çözeyim ve çün bunı ⁸ etdiler balıkbaruñ beğäyet çöklüğün կapladılar ma ⁹anlaruñ ağı կırıllur idi ve öbir gemide olan ¹⁰ ortaklarına işaret etdiler tā gelüp anlara yardum ¹¹ eyliyeler ve anlar gelüp iki gemi տoldurdılar söyle ¹² ki گark itmege başladılar ve sim^cün betros bunı ¹³ görüp yesū^cñ dizlerine düşdi diyü yā rabb benden ¹⁴ firķat eyle zīrā günāhkār ādemim ki hayrān oldı ¹⁵ ve sercümle bilesince olanlar ol balıkbaruñ avına ki ¹⁶ կabż etmişler idi ve

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “birağup” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “reca^c” olmalı.

ancılayın ya^c kūb ve hem yuḥanā¹⁷ zebedīniň oğulları ki sim^c ūn ile ortaklar oldılar¹⁸ ve yesū^c sim^c ūna eyitdi korkma şimden girü ādemleri¹⁹ dutsañ gerek ve çün gemilerin kuruuya ilettiler mecmū^cları²⁰ terk idüp aña tābi^c oldılar ve ittifāk kendü ol

[99a]

¹ şehirlerüň birinde iken işte bir ādem beraş ile² şolu kim yesū^c yı göricek yüzü üzre düşüp³ aña yalvardı diyü ey rabb eger isterseň beni arıtmağa⁴ kādir olursın ve eli uzadup aña dokundı⁵ diyü isterim pāk ol fī'l-ḥāl beraş andan ayrıldı⁶ ve ol aña buyurdu hiç kişiye dime lākin varup⁷ kendüňi kāhine göster ve senüñ tathīrūň içün⁸ ihdā eyle nitekim mūsā anlara şehādet ecilden⁹ vaşıyyet eyledi ammā āvāz anuň hākkında ziyādece¹⁰ çıkar idi ve bölkler çok dirildiler tā istimā^c¹¹ idüp anlaruň dahı maražlarından elinde^c ilāc ola¹² lar ammā kendü beyābāna ayrılp namāz kılur idi ve vāki^c¹³ oldıki bir günde ta^c līm etdugi gibi ferīsīler ve nāmūsa¹⁴ mu^c allimler oturup dururlar idi ki celiliň ve yahūdītiň¹⁵ her şaryesinden ve yeruşalimden gelmiş oldılar ve rabbiň¹⁶ ķuvveti anlara^c ilāc etmekde olmuşdur ve işte ba^c z¹⁷ erler bir döşekde bir ādemı getürdiler ki meflūc imiş¹⁸ ve anı içeriü iletmege ve öñünde yaturmağa tālib oldılar¹⁹ ve ne tarafdan anı içeriü getüreler cemā^c at ecilden bulmayıca^k²⁰ tam* üstünde çıkışup anı döşegi ile kiremīdlerden

[99b]

¹ şarkıtlılar ortaya yesū^c öñünde ve ol anlaruň² īmānını görüp aña eyitdi yā ādem günāhlaruň saña³ mağfurdur ve kātibler ve ferīsīler fikre āgāz etdiler diyü⁴ kimdir bu ki küfrler söyleiyor günāhları^c afv itmege⁵ kim kādir olur illā teñri yalñuz yesū^c hod anlaruň⁶ fikrlerin bilüp cevāb virüp anlara eyitdi siz ķalblerüňüzde⁷ ne fikr idersiz ķanķı āsānrekdür** dimek senüñ⁸ günāhlaruň saña mağfurdur veyā dimek ķalķ ve yürü⁹ lākin tā bilesiz ki insān oğlınıň yırde salṭanatı¹⁰ vardur tā günāhları^c afv ide meflūce eyitdi saña¹¹ dirim ķalķ ve senüñ döşekcigüni ķaldurup evine¹² vargil ve hemāndem anlарun öñünde tūrı geldi¹³ ve üstüne yataçak nesneyikaldurup kendü evine¹⁴ gitmişdur allāha temcīd virür iken ve hep müteħayyir ķalup¹⁵ allāhi temcīd etdiler ve ħavf ile memlū olmışlardur diyü¹⁶ bugün ne ġarīb nesneleri gördük ve bunlardan soňra¹⁷ ṭaşra çıkışup levī adlu bir bācdarı görü ki¹⁸ bāchānesine oturur idi ve aña eyitdi baña¹⁹ tābi^c ol ve hep nesneleri terk idüp tūrı gelüp²⁰ anuň ardınca gider idi ve levī kendü evinde aña

* Kelime bazı yerlerde “dam”, bazı yerlere ise “tam” şeklinde yazılmıştır.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “āsānraķdur” olmalı.

[100a]

¹ bir ^cazîm konukluk eyledi ve bâcdârlaruñ çok ² bölgüj anda imiş ve sâirlerüñ ki anlar ile hemnişin ³ idiler ammâ anlaruñ kâtibleri ferîsîler ile anun ⁴ şâkirdlerine karşı mirıldadılar diyü bâcdârlar ile ⁵ ve günâhkâr ile niçün iyüp içersiñiz ve yesû^c cevâb ⁶ virüp anlara eyitdi sağ olanlaruñ  abîbe ihtiyyâci ⁷ yokdur lâkin  astalaruñ gelmedim şiddîkleri o uma a ⁸ lâkin günâhkârları tevbeye ve anlar a a eyitdiler yu annâni  ⁹şâkirdleri niçün kerrâtle orûc tutup namâz  ılurlar ¹⁰ ve da ı ferîsîleri  şâkirdleri eved senûn iyüp içersler ¹¹ ve ol anlara eyitdi  aceni  ogullarını şavm etdürmege ¹² adir degûlsiz mâdâmki g yeg  böylelerince ola ammâ ¹³ günler gelecekdür ki g yeg  anlardan alınmış ola pes ol ¹⁴ günlerde orûc tutalar ve anlara da ı bir me eli didi ¹⁵ hiç kimesne ye i tonu  bir p resi bir eski  ona ¹⁶ urmaz yo sa hem ye i bir yarı  ider hem ye iden ki ¹⁷ p resi eskiye yara maz ve hiç kimesne ye i bir s uci eski ¹⁸ tulu lara koymaz yo sa ye i s uci tulu ları  irup d ök le ¹⁹ ve tulu lar fen  olalar nih yet ye i s uci ye i tulu lar  omak ²⁰ gerekdir ve ikisi şaklanılır da ı kimesne yokdur ki eskiyi

[100b]

¹ içicek fi'l- al yi i diliye z r  eyd r eski ziy de yarar ² altıncı fa il ³ ve ikinci sebtde evvelkiden  o ra v k  old ki ⁴ ekinliklerden m r r etdi ve anu n şâkirdleri bugday ⁵ba larin  opard lar ve  llerinde ovup yidiler ve ferîsîlerden ⁶ba z anlara eyitdiler niçün anı eyd rsiz ki sebt günlerinde ⁷ etmek  el l  deg ld r ve yesû^c anlara cev b vir p eyitdi ⁸ ya  d avud etd g n  od okumadu uz aç oldu gi ⁹ zam nda ve bilesince mevc d olanlar nice all h n beytine girdi ¹⁰ ve ta dimeti  etmeg n alup ten v l etdi ve bilesincekilere ¹¹ da ı virm sd r ki anı yimek  el l  deg ld r ill  yal uz ¹² k hinlere ve anlara eyitdi ki ins n o gl  da ı septe sult n ¹³ olur ve ittif k  ahir sebtde da ı kend  mecm a  gir p ta lim ¹⁴ ider idi ve bir  adem anda var imiş ki anu n sağ eli ¹⁵  uru imiş ve kâtibler ferîsîler ile anı  ozetdiler eger ¹⁶ sebtde t m r itse t  a a karşı levme bulalar amm  kend  ¹⁷ anlaru n fikrlerin bil p ol  ademe kim anu n eli  uru ¹⁸ im  eyitdi  urig l ve ortada  ur ve ol  alk up ¹⁹  urur idi pes yesû^c anlara eyitdi size su l ideyim

[101a]

¹ sebtlerde c a iz* olan ned r  ayr m  etmek ya  şerr  ı lma  ² c an  m   al  s veya hel k eylemek ve  evre ya a hepsine ³ ba up  ademe eyitdi sen n el ni uzat ve ol öyle ⁴id p anu n eli  birisi gibi yine sağ ol sdur ⁵ ve anlar del l k ile meml u^{**} olup biri biri ile söyle diler ⁶ yesû^ca ne eyliyeler ve ol günlerde old ki nam z ⁷  ı lma  bir  aga  a ra

* Kelime yanlış yazılmıştır. Do rusu "c a  iz" olmalı.

** Kelime tam olarak anla ılmamakla birlikte anlam bakımından "meml u " kelimesi uygundur.

çıktı ve bütün gice tenrini⁸ namazında bir karar oldu ve gündüz olıcağ anuñ⁹ şakirdlerin okuyup anlardan on iki ihtâr eyledi¹⁰ ki anlara dahı resülleri tesmiye itmişdür sim^cün¹¹ kim aña dahı betros ad kodı ve karındaşı anderâosi¹² ya^ckûbı ve yuḥannâyı filibbisi ve bartûlmayı mattâyi ve tomâyi¹³ ya^ckûbı ibn-i ḥalfa ve sim^cün¹¹ ki ġayūr oğunmuş yahûdâyi¹⁴ ibn-i ya^ckûb ve yahûdâ isħariyotî ki hem hāin*** oldu¹⁵ ve anlar ile nüzûl idüp ovada turur idi¹⁶ ve hem kendü şakirdlerini⁹ bölgü ve ḥalkîn cem^c-i kebîri¹⁷ yahûdîtten ve yerûsalîmden ve şuruñ ve şaydâniñ¹⁸ sahilinden kim anı istimâc etmege ve enkerûñ marâzlarından¹⁹ ilâç olmağa geldiler ve nâpâk rûhlara mübtelâ olanlar²⁰ ve sağalmış oldılar ve hep cemâc ate aña dokunmağı aradılar

[101b]

¹ zîrâ ķuvvet andan çıķup mecmûc^cyi sağ eyledi ve anuñ² gözleri şakirdlerine ķaldurup eyitdi ey faķırler³ tûbâ size zîrâ teñriniñ meleküti sizündür tûbâ⁴ şimdiki hâlde aç olanlara zîrâ ŧok olasız⁵ tûbâ bu demde ki ağlayanlara zîrâ gülesiz sa^cādetlü⁶ olasız kaçanki ādemler sizi ibgâz ideler ve kaçanki⁷ sizi tefrik idüp size teşbîc kılalar ve sizüñ⁸ nâmnuñuzi güyâ ki yatlu çıķaralar insân oğlunuñ⁹ hâkkı içün ol günde şâd olun ve tehellül eyleñ¹⁰ zîrâ işte sizüñ ücretüñuz semâc da çokdur zîrâ¹¹ bu vech üzre anlaruñ babaları peygamberlere iderler¹² idi velîkin vay size ki baylarsız zîrâ sizüñ¹³ ta^c ziyeñüzi alduñuz vay size ki ŧoklarsız¹⁴ zîrâ aç olasız vay size ki şimdiki hâlde¹⁵ gülersiz zîrâ yas çeküp ağlayasız vay size şol¹⁶ vaqtı hep ādemler sizden hayır söyliyeler zîrâ anlaruñ¹⁷ babaları yalan peygamberlere şöyle iderler idi ammâ¹⁸ ey istimâc idenler size dirim sizüñ düşmanlaruñuza¹⁹ muħabbet eyleñ ve sizi ibgâz idenlere iyüük ķıluñ²⁰ size beddu^cā idenlere hayır du^cā eyleñ ve sizüñ hâkkuñuzda

[102a]

¹ bühtân idenler içün namâz ķıluñ ve seni bir yaña ko² çalan kimesneye hem öbirini^c arż eyle ve senüñ ferâceñi³ alan kimesneyi ŧolamañdan dahı nehy eylemen her senden⁴ suâl eyliyene virgil ve senüñkileri alan kimesneden⁵ girü taleb etmeve nice istersiz ki ādemler size eyliyeler⁶ siz dahı anlara anlara öyle idüñ ve eger size muħabbet⁷ idenleri severseñiz ne berekât size olur zîrâ günâhkârlar⁸ anlar muħabbet idenleri severler ve eger size iyüük idenlere⁹ iyüük iderseñiz ne berekât size olur zîrâ günâhkârlar¹⁰ hemân öyle iderler ve eger anlara ödünç virürseñiz¹¹ kim anlardan almaş ümid tutarsız ne berekât size olur¹² zîrâ günâhkârlar günâhkârlara ödünç virürler tâ girü¹³ berâber alalar velîkin siz düşmanlaruñuza muħabbet idüñ¹⁴ ve iyüük eyleñ ve ödünç virüñ hiç

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “hā^cin” olmalı.

nesne ümidīlenmiyüp¹⁵ ve sizün ücretüñüz çok ola ve beni el-‘älî olasız¹⁶ zîrâ kendü gufrân ni‘ metlere ve şerîrlere mennândur emdi¹⁷ hükm etmeñ ve üzerüñüze hükm olmia dîn etmeñ ve müdân¹⁸ olmıyasız‘ afv eyleñ ve size ‘afv oluna virüñ¹⁹ ve size virile iyü olıcaç aşağı başılmış ve depreşilmiş

[102b]

¹ ve üstünden gider iken sizün koynunuza virelüm² zîrâ kendü ölçü ile ki ölçersiz size girü ölçülmüş³ ola ve anlara bir meşel dimişdür bir gözsüz bir gözsüze⁴ rehberlik etmege kâdir olur mı ikisi çukur içine düşmiye⁵ ler şâkird kendü mu‘allimi üzre olmaz ammâ her kâmil⁶ olan anuñ mu‘allimi gibi olur ve niçün senüñ karındaşuñiñ⁷ gözündeki çöpçegize bakarsın ve kendü gözüñdeki⁸ mertegi teemmül* etmezsin yâ nice senüñ karındaşuña dimege⁹ kâdirsin ey karındaş koğıl senüñ gözüñdeki¹⁰ çöpçegizi çıkarayım çün sen kendü gözünde¹¹ ki mertegi görmezsin ey mûrä‘î* mertegi kendü gözüñden¹² evvel çıkar ve ol vakıt rûşen görürsin tâ senüñ¹³ karındaşuñiñ gözüñdeki çöpçüğü** çıkışarasın¹⁴ zîrâ iyü ağaç çürük yımış bitürmez ve ne fâsid ağaç¹⁵ iyü yımış bitürür ki her ağaç kendü yımışinden bilinür¹⁶ zîrâ dikenlerden incirleri devşürmezler ve ne çaludan¹⁷ üzümi kâtf iderler iyü âdem kendü ķalbiniñ iyü ҳazîne¹⁸inden ҳayır çıkarur ve yaramaz âdem kendü ķalbiniñ yaramaz¹⁹ ҳazînesinden şerr ihrâc ider zîrâ ķalbiñ ziyâdeliğinden²⁰ ağızı söyler ve niçün beni okursız rabb rabb ve ol nesne

[103a]

¹ leri ki ben eydürem itmezsiz her baña ķalan ve benüm² sözlerümi işitdüp anları ‘amel idin size göstereyim³ kime beñzer bir evi binâ*** eden bir âdeme beñzer kim⁴ kazup[‘] umk idüp temeli ķaya üzerine ķurdi ve taşgınlık⁵ olıcaç aķındı ol eve şiddet ile urdı ve anı ҳareket⁶ idemedi anuñicünki temeli bir ķaya üzerine bıraķıllur⁷ idi ammâ istimâ‘ idüp[‘] amel itmiyen kimesne bir âdeme⁸ beñzer ki yir üzerine temelsiz yir ev yaptı ve aķındı⁹ aña ķarşu şiddet ile urup fî'l-ħâl düşdi ve ol¹⁰ eviñ ҳarâbı ‘azîm oldı¹¹ yedinci faşıl¹² ve ol anuñ hep sözlerin ħalķıñ ķulaqlarına tamâm etdükden¹³ şoñra kefernâħuma girmiṣdür ve bir yüzbaşınıñ bir¹⁴ ķulı kim aña ‘azîz imiş marîż olup vefât itmelü oldı¹⁵ ve yesû‘ dan işitdicek yahûdilerüñ şeyhlerin aña gönderüp¹⁶ andan dilek etdi ki gelüp anuñ ķulin ħalâş ide ve anlar¹⁷ yesû‘ a iriṣdiklerinde aña cehd ile yalvardılar diyü kim¹⁸

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “te‘emmül”dür.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “mûrä‘î”dir.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “çöpçegiz”dir

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “binâ”dır.

müstahakkıdur kim aña bunı rūzī ķila zīrā bizüm tāifemize ¹⁹ muhabbet idür ve kendü bize mecmā^c i binā eyledi pes yesū^c

[103b]

¹ bilelerince varur idi ve ol şimdı evden ırāk ² olmayacağı yüzbaşı aña dostları gönderdi diyü yā rabb ³ zaħmet çekme zīrā müstahakk degülüm ki benüm evümüñ saķfi altına ⁴ giresin anuñiçün ne kendümi saña gelmege müstahakk ⁵ şandım eved bir sözde digil ve benüm oğlanum sağ ⁶ ola zīrā ben saltanat altında važ^c olunmuş bir ādemim ⁷ benüm altumda cenkçiler var ve buňa eydürem vargil ⁸ ve ol varur ve ġayriya gel ve gelür ve benüm ķuluma bunı ⁹ eyle ve anı ider ve yesū^c bunları işitdicek anı ^c acebledi ¹⁰ çevrenüp anuñ ardından ħalqa eyitdi size ¹¹ dirim ve ne isrā^c ilde olķadar īmān buldum ve irsäl ¹² olunanlar eve dönüp marīż olan ķuli sağ buldilar ¹³ ve gelesi gün vāķi^c oldıkı nāyın adlu bir şehrə varaydı ¹⁴ ve şākirdlerinden çoqlular bilesince varurlar idi ¹⁵ vāfir ħalq ile pes şehriň ķapusu yakınına irişdugi gibi ¹⁶ işte bir meyt taħra getürilür idi bir doğmiş oğlı ¹⁷ anasınıñ ve işbu ħul ^c avrat idi ve şehriň çok ķavmi ¹⁸ anuñla ve rabb anı göricek üzerine terahħum idüp ¹⁹ aña eyitdi ağlama ve yanaşup şalaciya dokundi ²⁰ ve getürenler tevkif idüp eyitdi ey yigit saña dirim

[104a]

¹ ħalkgıl ve meyt öri oturup söylemege başladı ² ve anı anasına virdi ve mecmū^c a ķorķu düşdi ve allāhi ³ temcīd eylediler diyü ^cazīm peygamber bizüm içümüzde ķopdi ⁴ ve teñri anuñ ķavmini ziyāret etdi ve bu kelām anuñ ⁵ ħakkında cümle yahūdīt içine taħra çıkdirı ve bütün ⁶ çevre iline ve yuħanāniñ şākirdleri bu mecmū^c larından ⁷aña ħaber virdiler ve yuħanā kendü şākirdlerinden iki ⁸ kimesneyi okuyup yesū^c a irsäl eyledi diyü sen ol ⁹ misin kim gelecekdür yā ayruġi қatlanuruz ve erler aña ¹⁰irişüp eyitdiler yuħanā ma^c midānī bizi saña gönderdi ¹¹ diyü sen ol misin kim gelecekdür yā ayruġa қatlanuruz ¹² hemān ol sā^c atde çok kimesneyi ħastalıklarından ¹³ve ħarblardan ve şerir rūħlardan timār eyledi ve çok ¹⁴ körlerə başar virdi ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi ¹⁵ varup gördüklerünüzi ve işitdüklerünüzi ¹⁶yuħanāya iħbār eyle ki a^cmālar görürler aksaqlar yürürlər ¹⁷ ebraşlar arinurlar sağırlar işitdürler ölmışler ħalqarlar ¹⁸ incil faķirlere müjdelenür ve mübārekddür her kimün kim ¹⁹benüm ħakkumda sekki olmia çün yuħanāniñ müjdecileri ²⁰ ayrıldilar yuħanā ħakkında ħalāyiķa dimege başladı ne

[104b]

¹ taħra çıķduñuz beyābāna baķmağa bir ķamışa yel ile ² silkinmiş ma ne taħra çıķduñuz baķmağa bir ādeme ³ mülāyim libāslar ile giyinmiş işte meħħar ħil^c atlular ⁴ ve arkasaða olanlar şāhlaruñ sarāylarindadur ⁵ ma ne taħra çıķduñuz baķmağa bir peygambere mi

eved ⁶ size eydürem hem peygamberden katı ziyâde işbu ⁷ oldur ki anuñ һakkında yazılmışdur işte ben benüm ⁸ resûlüm senüñ yüzüñ öñünde gönderdürüm kim ⁹ senüñ tariküñi öñünde müheyyâ ide zîrâ size ¹⁰ eydürem ^c avratlardan ٹogmuşlar içinde yuhanâ ma^c midânî ¹¹ den hiçbir ^cazîm peygamber deguldür ammâ teñriniñ melekütinde ¹² kiçirek olan andan a^czamdur ve istimâ^c iden һalç ¹³ cümle ve bâcdârlar һudâyi teberrürlediler yuhanâniñ ma^c müdiyyeti ¹⁴ ile ta^c mîd olunur iken ammâ ferisîler ve ehl-i şer^c ¹⁵ teñriniñ meşveretin kendülerine karşı redd etdiler ¹⁶ andan ta^c mîd olunmamış iken ve rabb eyitdi emdi bu ¹⁷ kabîleniñ âdemlerin kime teşbih mi ideyim ve kime şebîhdür ¹⁸ bâzârgâhda oturan oglanlara şebîhdür ki biri ¹⁹ biri ile söyleşüp eydürler size düdük çalduk ²⁰ ve raķş itmedünüz size figân eyledük ve ağlamaduñuz

[105a]

¹ zîrâ yuhanâ ma^c midânî ne etmegi yiyp ve ne süci içüp ² geldi ve eydûrsiz anuñ bir şeytâni vardur insân ³ oğlu yiyp içer iken gelmişdür ve eydûrsiz işte ⁴ bir ekkâl âdem ve süci içici bâcdârlaruñ ve günâhkârlaruñ ⁵ dostı ammâ müteberir oldu hikmet anuñ hep oğullarından ⁶ ve ferisîleriñ birisi aña yalvardı ki anuñ ile ⁷ ta^cām yiye ve ferisîniñ evine girüp şofraya oturur ⁸ idi ve işte bir ^cavrat ol şehrde ki günâhkâr ⁹ imiş çün bildi ki ferisîniñ evinde yimege oturur ¹⁰ idi tîbiñ birruhâm kabın getürmişdür ve ayaqlarında ¹¹ arsında ağlar iken turup göz yaşları ile anuñ ¹² ayaşlarını yumağa başladı ve kendü başı saçları ¹³ ile anları silüp ayaşların öpdi ve ol tîbile ¹⁴ yağladı pes çün anı da^cvet iden ferisî anı ¹⁵ gördü kendü içinde eydür idi diyü işbu eger ¹⁶ peygamber olsa aña dokunan kimi ve ne aşıl ^cavratdur ¹⁷ aña eyitdi ey sim^cün bir nesnem vardur ki saña ¹⁸ diyim ve ol eydür ey efendi digil bir dâyiniñ iki ¹⁹ medyûni var idi biri biş yüz dînâr borçlu oldı

[105b]

¹ ve biri allâhi ve anlarda hiç nesne yoğikan edâ etmegiçün ² ikisine râyegân bağışladı di emdi anlaruñ կangısı ³ anı ziyâde seve ve sim^cün cevâb virüp eyitdi eyitdi ⁴ kıyâs iderim ki ol kim aña ziyâde bağışladı ve aña ⁵ eyitdi һakk üzre hükm eyledüñ ve ^cavrata dönüp ⁶ sim^cüna eyitdi bu ^cavratı görür misin senüñ evüñe ⁷ girdim şuyi benüm ayaşlarumiçun virmedüñ işbu һod ⁸ benüm ayaşlarumı göz yaşları ile işlatdı ve kendü ⁹ başı saçları ile sildi baña hiçbûse virmedüñ ¹⁰ ammâ işbu andan berü kim girdüm benüm ayaşlarumı öpmekden ¹¹ fârigoldı benüm başumu zeyt ile tedhîn etmedüñ ¹² bu һod benüm ayaşlarumı tîb ile yağladı anuñiçün ¹³ saña dirim anuñ çok günâhları bağışlanmışdur zîrâ ¹⁴ çok muhabbet eyledi lâkin kimi kim az bağışlandı ise ¹⁵ az muhabbet ider ve aña eyitdi senüñ günâhlaruñ ^cafv ¹⁶ olunmışdur ve şofraya hemnişinler kendüler içinde dimege ¹⁷ başladılar işbu kimdür ki günâhları daňı ^cafv ider ¹⁸ ve ^cavrata eyitdi senüñ īmânuñ seni һalâş etdi ¹⁹ selâmet ile vargil ²⁰ āmîn

[106a]

¹ sekizinci faşıl ² ve şoñra vāki‘ oldu ki kendü şehrbeşehr ve köy ³ beköy ‘azm idüp ḥudāniñ melekūtin va^cz ve mujde ⁴ eyledi ve on ikisi anuñla ve ba^czi ‘avratlar ki ⁵habīş rūhlardan ve renclerden ‘ilāç olmuşlar idi meryem ⁶ ki mecdeliyediniñ kim andan yedi dīv taşra çıkışmışlar ⁷ idi ve yonnā ki hīrodesiñ kedḥudāsı olan ⁸ hūzāniñ hātunu imiş ve susana ve sāirler çok ki ⁹ anlaruñ māllarından aña ḥadm eylediler ve çok ķavm ¹⁰ cem^c olıcaķ ve her şehirden aña iriştiklerinde mesel ¹¹ ile eyitdi bir ekinci gibi çıktı anuñ toħumün ekmegiçün ¹² ve anı ekdüğü gibi nicesi yol tarafında düşdü ¹³ ve başılmışdur ve āsmānuñ kuşları anı yidiler ve nicesi ¹⁴ kaya üzerine düşdi ve peydā olduğu gibi ķurudi ¹⁵ yaşlıuk olmadığı içün ve nicesi dikenler ortasında ¹⁶ düşdi ve dikenler bile bitüp anı boğdilar ve nice ¹⁷ si iyü yire düşdi ve bitüp yimiş virdi yüz ķat ¹⁸ ve bunları diyicek çağurur idi kimün kim iştmege ¹⁹ ķulaqları varisa işitsün ve anuñ şākirdleri aña

[106b]

¹ şordılar diyü bu mesel ne ola ve ol eyitdi size ² virilmişdür teñriniñ meleküti sırrların bilmegi lakin ³ қalanlara mesellerde tā görüp görmiyeler ve iştidüp ⁴ aňlamiyalar meger mesel budur toħum teñriniñ sözidür ⁵ yol tarafında olanlar istimā^c idenlerdür pes iblīs ⁶ gelür sözü anlaruñ қalbinden çıkarur tā īmān ⁷ getürmeyeüp halas olmiyalar hem kaya üzre olanlar ⁸ anlardır ki istimā^c **لِجَيْبَكَ** sözü feraḥ ile ķabūl ⁹ iderler ve bunlaruñ aşlı yokdur ki bir zamāna ¹⁰ dek inanurlar ve tecrübe zamānında el çekerler ve şol ¹¹ dikenler içinde düşen anlardur ki çün istimā^c ¹² etdiler çıkışup taķayyüdler ile ve ma^cışetiñ ¹³ lezzetleri ile boğulurlar ve yitişmiş meyve getüri ¹⁴ virmezler ammā ol iyü yire olan anlardır ki şālih ¹⁵ ve iyü ķalbde sözü istimā^c idicek hifż iderler ¹⁶ ve yimiş şabr ile getürivirürler hiç kimesne ¹⁷ mūm yakduķda anı bir ķab ile örtmez yā döşek altında ¹⁸ koymaz lakin şem^c dān üzerine ķonar* tā içerü girenler ¹⁹ nūri göreler bir nesne piñhān deguldür ki izhār ²⁰ olunmıya ne gizlü ki ma^clūm olımıya ve aşikāre gelmiye

[107a]

¹ emdi ҳazer eyleñ nice istimā^c idersiz zīrā kimüñ ² kim varisa aña virile ve kimüñ kim yoğisa kendüde ³ olmaǵa görünen andan қaldırılsa gerek pes anuñ ⁴ anası ve ķarındaşları aña geldiler ve ǵalabalık içün ⁵ ķatına irmäge ķadir olmadılar ve aña ҳaber virildi diyü ⁶ senüñ anañ ve senüñ ķarındaşlarıñ taşra turup ⁷ seni görmek isterler ve ol cevāb virüp anlara eyitdi ⁸ benüm anam ve benüm ķarındaşlarum bunlardur ki teñriniñ ⁹ sözü istimā^c idüp anı iderler ve birgün vāki‘ ¹⁰ oldu ki kendü bir gemiye bindi anuñ şākirdleri ¹¹ ile ve

* “Koyar” olmalı.

anlara eyitdi gölüñ öte yakasına geçelüm ve revān¹² oldılar ammā anlar gemiyle yürüdükləri gibi ol uyķuya¹³ varur idi ve bir hiddetlü yel **كَدْنَا** eyitdi ve şu ile¹⁴ memlū olup ҳatırde oldılar ve қatına gelüp anı uyandur¹⁵ dılar diyü ey seyyid ey seyyid helāk oluruz pes ol¹⁶ öri turup yeli ve şuyuñ temevvücünü ăzärlədi ve karār¹⁷ geldiler ve limānlık olmuşdur ve anlara eyitdi sizüñ¹⁸ īmānuñuz қandadur ve anlar қorķup ta^c accüb eyliyüp biri birine¹⁹ eyitdiler naşıl kimesnedür bu ki yellere dahı deñize dahı²⁰ buyurur ve aña itā^c at iderler ve cercesiler iline iriştider

[107b]

¹ ki celiliñ muķabelesindedür ve yesū^c կuruya çıķduğu² gibi bir ădem aña կarşu gelür idi şehirden ki anuñ³ çok zamāndan dīvleri var idi ve ton ile giyinmez⁴ idi ve evde կalmadı lakin maķberelerde ve yesū^c yı göricek⁵ feryād eyliyüp öñünde düşdi ve bülend ăvăz ile eyitdi⁶ benüm ne işüm var senüñle ey yesū^c ibn-i allāhü'l-ālī saña⁷ yalvarurum ki baña^c azāb itmiyesin zīrā nāpāk rūha⁸ emretmişdir ki ol ădemden çıka zīrā çok kerre anı⁹ dutar idi ve zincirler ile կaydlar ile bağlanup şaklanur¹⁰ idi ve bendleri ol կırup dīvden beyăbānlara sürüldi¹¹ ve yesū^c aña suāl** itdi diyü aduñ nedür ve ol eyitdi¹² lācāvūn zīrā çok dīvler anuñ içine girdiler ve andan¹³ dilek etdiler ki ղamr içine varmak anlara buyurmaya ve çok¹⁴ տoñuzlardan bir süri anda var idi ki ղağda yem¹⁵ yidiler ve aña yalvardılar ki anlar içine girmek anları¹⁶ կosun ve ol anları կodi pes dīvler ol ădemden çıķup¹⁷ տoñuzlara girdiler ve süri hucūm ile uçurumdan¹⁸ göl içine segirtüp boguldılar ve çün anlara yedür¹⁹ nler mācerāyi gördiler kaçan şehre ve köylere iħbār etdiler²⁰ ve anlar mācerāyi görmege ղażra çıķup yesū^c a geldiler ve ădeme

[108a]

¹ ki andan dīvler çıķıllar giyinmiş dürüst^c akl² üzerine oturup buldılar yesū^c ń ayaqlarında³ ve қorķıllar ve görenler anlara һaber virdiler ne sebebile⁴ dīv tutmış һalās oldı ve cercesileriñ çevre⁵ iliniñ tamām cemā^c ati aña yalvardılar ki anlardan⁶ ayrıla zīrā^c azim қorķu ile dutuldılar ve ol gemiye⁷ binüp girü döndi ve ol er kim andan dīvler çıkmışlar⁸ idi andan dilek etdi ki anuñla ola nihāyet yesū^c⁹ anı şalıvirdi diyü senüñ evüñe girü dön¹⁰ ve teñri saña ne^c azimleri etdüğünü diyüvir ve ol¹¹ varup yesū^c aña ne^c azimleri eyledügin cümle şehir¹² içinde nidā eyledi ve vāki^c oldı ki yesū^c girü¹³ geldükde cemā^c at anı қabūl etdiler zīrā hep aña mutazır¹⁴ oldılar ve işte yāiros nām bir er geldi ve kendü¹⁵ mecmā^c ń ulusı idi ve yesū^c ń ayaqlarında düşüp¹⁶ andan dilek eyledi ki anuñ evine gire zīrā anuñ¹⁷ bir doğmiş կızı var idi on iki miķdārı¹⁸ yaşında ve işbu

---

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “su^cāl” dir.

hālet nez̄ de idi ol ḥod varduğu¹⁹ gibi ḥalḳ anı izdiḥām iderler idi ve bir ‘avrat ki²⁰ aña on iki yıldan berü ḫanıñ bir nezīfi oldı kim

[108b]

¹ anuñ tamām ma‘iśin* ṭabīblere şarf idüp hiç kimesne² den ‘ilāc olımaz** idi ardına irişüp anuñ libāsı³ etegine dokundi ve hemāndem anuñ ḫanı nezīfi tevkif⁴ eyledi ve yesū^c eyitdi baña kim doķundi ve hep⁵ inkār idicek bētros eyitdi ve bilesince olanlar ey⁶ seyyid cemā^c atler saña zaḥmet ve mużāyaqa virürler ve sen⁷ baña kim doķundi dirsın ve yesū^c eyitdi bir kişi⁸ baña doķundi zīrā ķuvvet benden çıķduğu bildim ve cün⁹ ‘avrat görüdi ki gizlenmiş degül idi ditriyüp geldi¹⁰ ve öñünde düşüp ne sebebden aña doķunmış idi¹¹ mecmū^c ḫalḳ hużūrunda aña beyān eyledi ve nice ki hemāndem¹² şagoldı ve ol aña eyitdi ey bint tevekkül eyle senüñ¹³ īmānuñ seni ḫalāş itdi selāmet ile vargil ol¹⁴ henüz söyler iken bir aħad mecmā^c ulusı evinden gelüp aña eyitdi¹⁵ ki senüñ kīzuñ ölmışdır mu‘allime zaḥmet virme ammā yesū^c¹⁶ iştidicek aña cevāb virdi diyü korķma hemān i‘tiķād¹⁷ eyle ve ḫalāş ola ve cün eve girmışdır hiç kimesneyi¹⁸ girmek komadı meger bētrosı ve ya‘kūbı ve yuħanāyi ve kīzīn¹⁹babasını anası ile ve hep ağladılar ve anı taħassür eylediler²⁰ lakin ol eyitdi ağlamañ ölmış deguldür ammā uyur ve anı

[109a]

¹ masharaya aldılar bilür iken ki müteveffā oldı ve ol² mecmū^c n ṭaşra çıkarur idi ve elini tutup çağırıldı³ diyü ey kīzcağız ḫalkığıl ve anuñ rūḥi girü döndi⁴ ve fī'l-ḥāl ḫalķdı ve ol buyurdu ki aña yicek⁵ vireler ve anuñ vālidāni müteħayyir oldılar ammā ol⁶ anlara buyurdu ki mācerāyi hiç kimesneye dimiyeler⁷ doķuzuncı faşıl⁸ pes yesū^c on iki şakirdlerin münādāt idüp anlara⁹ ķuvveti ve salṭanatı virdi cemi^c şeytānlar üzre ve renclere¹⁰ timār etmege ve anları irlsäl eyledi tā ḥudāniñ melekūtini¹¹ va‘z idüp ḫastalara^c ilāc ideler ve anlara eyitdi¹² hiç nesneyi yol içün getürmeñ ne ‘aşaları* ve ne¹³ ṭofurcuğu ne etmegi ve ne gümüşi ve ne bire ikişer ḫaftān¹⁴ ola ve her ne eve girürsiz anda ṭuruñ¹⁵ ve oradan ṭaşra çıkuñ ve her kimki size ḫabūl itmezse¹⁶ ol şehirden çıķduguñuzda tozı daħi sizüñ¹⁷ ayaqlaruñuzdan silküñ anlaruñ üzerine şehādet içün¹⁸ ve ayrılup köylerden giderler idi her yirde incili¹⁹ va‘z idüp ‘ilāc iderler idi meger hīrodes

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ma‘išetin” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “olmaz”dır

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “asā” şeklinde ‘sin’ harfi ile olmalı.

[109b]

¹ dörtüncü server kendüden şadır olan mecmū^cların ² işitti ve tereddüd üzere oldı anuñicünki ba^c zılardan ³ dinilür idi ki yuhanā emvātdan kıyām itmişdür ve ⁴ba^c zılardan ki ilyā iżhār etdi ve sāirlerden ki ⁵ eskilerüñ bir peygamberi kıyām etdi ve hīrodes ⁶ eyitdi yuhanānıñ başını kesdim ammā kimdir bu kim andan ⁷ ben bunuñ gibileri işitdürüm ve anı görmek diledi ⁸ ve resüller girü dönüp anlaruñetdüklerini hep aña ⁹ beyān etdiler ve ol anları alup başkaca bir yaña gider ¹⁰ idi ya^cni beyt-i şaydā adlu şehriniñ bir beyābān yirine ¹¹ ve cemā^c atler bilicek aña tābi^c oldılar ve ol anları қabūl ¹² idüp ħudānıñ melekütinden anlara söylemişdür ve ‘ilāca ¹³ muhtāc olanlara mu^c ālece ider idi ve gün ṭolanmağa ¹⁴ başladı pes on iki anuñ қatına gelüp aña eyitdiler ¹⁵ cemā^c atı şalıvir tā eṭrāfında olan köylere ve çiftliklere ¹⁶ varup қonalar ve ṭa^c ām bulalar zīrā biz bunda bir beyābān ¹⁷ yirdevüz ve ol anlara eyitdi siz anlara yicek virüñ ¹⁸ ve anlar eyitdiler biş girde ve iki balıkdan artuk bizde ¹⁹ degüldür meger varup bu ħalk sercümle üçün ṭa^c ām şatun ²⁰ alavuz zīrā biş biñ miķdārı er oldılar ve anuñ

[110a]

¹ şākirdlerine eyitdi anları oturduñ her meclisde ² ellişer ve anlar şöyle idüp hepsini oturtdılar ³ andan biş etmek ve iki balığı alicak semāya nazar eyiliüp anlara ⁴ berekāt virdi ve kırup şākirdlere virmişdür tā cemā^c at ⁵ öñünde қoyalar ve anlar hep yiyüp ṭok oldılar ve anlara ⁶ artan keşretlerden on iki zenbıl қaldırılmışdur ve vāki^c ⁷ oldıki ol tenhāca namāz қılıvirüp şākirdleri bilesince ⁸ oldılar ve anlara suāl etdi diyü cemā^c atler kimi dirler ki ⁹ benim ve anlar cevāb virüp eyitdiler yuhanā ma^c midānī ¹⁰ ve sāirler ilyā^c sāirler ҳod ki eskilerden bir peygamber ¹¹ kıyām etdi pes anlara eyitdi ammā siz ben kim dirsiz ¹² ve betros cevāb virüp eyitdi ħudānıñ mesihi ve ol ¹³ anlara muhkem vaşıyyet idüp buyurdu ki bunı hiç kimesneye ¹⁴ dimiyeler diyü insān oğlıya lāzımdur ki çok elemler ¹⁵ çekse ve şeyhlerden ve kāhinlerüñ ulularından ve kātiblerden ¹⁶ merdūd ola ve қatl olunup üçüncü günde kıyām ide ¹⁷ ve hepsine eyitdi eger bir kimesne ardumca gelmek isterse ¹⁸ kendü nefsine inkār etsün ve her gün anuñ çelipāsını ¹⁹ қaldurup ardumca gelsün zīrā kim ki anuñ ²⁰ cānını ħalāş etmek anı žāyi^c eyliye ve kim ki anuñ

[110b]

¹ cānını benüm ħāṭrum için žāyi^c eyliye işbu anı ħalāş ² eyliye zīrā ne fāide olur bir ādeme eger bütün ‘ālemi ³ қazanursa ve kendü seni žāyi^c ideveyā helāk olsa ⁴ zīrā kim ki benden ve benüm sözlerümden utanursa ⁵ ibn-i insān şundan utanıçağdur ve қatı kim kendünüñ mecdinden ⁶ ve ataniñ ve muķaddes ferişteleriñ gele ammā ħaķīkatde size ⁷ eydürem bunda ṭuranlardan ba^c zılar vardur ki ölümü ⁸ tatmiyalar tā anlar teñriñ

melekütin görmeyince ve vâkı^c ⁹ oldı bu sözlerden şoñra sekiz gün miñdârı ki ¹⁰ bêtrosı ve yuñanayı ve ya^c kûbı alup bir taña çıkdı tâ ¹¹ namâz kila ve oldıki namâz kıldıgunda teñriñ şekli ¹² bir dürlü oldı ve libası beyâz olup yaldırar idı ¹³ ve işte iki âdem anuñla söyleşürler idı ki mûsâ ¹⁴ ve ilyâ imişler ki mecdde iżhâr idüp anuñ ȝurucundan ¹⁵ dirler idı ki yerûşalîmde tekmil idicek idı ammâ ¹⁶ bêtros ve anuñla olanlar uyku ile ağırlanmış idiler ¹⁷ ve uyanugelicek gördiler anuñ mecdin ve bilesince ȝuran ¹⁸ iki erleri ve vâkı^c oldı ki anlar andan ayrıldukları ¹⁹ gibi bêtros yesû^c a didi ey seyyid bize güzeldür ki ²⁰ bunda olavuz ve üç ȝayme düzelüm birisi saña

[111a]

¹ ve birisi mûsâya ve birisi ilyâya didügin bilmez ² iken ve ol esnâda* ki bunları didi bir buluñ gelüp ³ anlara gölge ider idı ve anlar buluñ içine girdikleri ⁴ gibi ȝorkdirler ve ȝavâz oldı buluñdan diyü işbu ⁵ benüm sevgülü oğlumdur anı istimâ^c eyleñ ve çünki ȝavâz ⁶ geçmişdür yesû^c tenhâ bulundi ve anlar epsem oldılar ve aşlâ ⁷ gördüklerinden hiç kimesnaye ol günlerde ȝaber virmediler ⁸ ve gelesi gün vâkı^c oldı ki geldi ve işte cemâ^c atden ⁹ bir er feryâd eyledi diyü ey efendi saña yalvarurum ¹⁰ benüm ogluma iltifât eyle zîrâ benüm bir ȝogmuşumdur ¹¹ ve işte bir rûh anı kabz ider ve nâgâh çağırur ¹² ve ol anı yırtar köpürünçeye dek ve andan güç ile ayrılır ¹³ anı döger iken ve ben senüñ şâkirdlerüñe yalvardım ¹⁴ kim anı çıkaralar ȝâdir olmadılar ve yesû^c cevâb ¹⁵ virüp eyitdi ey imânsız cil-i mültevî niceye dek ¹⁶ ȝatuñuzda olup size tahammûl ideyim senüñ oğluñi ¹⁷ buraya getür ve ol henüz geliyorur iken ol diyü anı ¹⁸ yürütüp perişân etmişdür ve yesû^c nâpâk rûhi ȝâzârlayup ¹⁹ oglana ‘ilâç eyledi ve anı girü babasına virdi ve teñriñiñ

[111b]

¹ celâletine hep mütehayyir oldılar ve yesû^c ñ cümle eyledüklerine ² mecmû^c acabâ ȝaldukları gibi anuñ şâkirdlerine eyitdi ³ siz bu sözleri sizüñ ȝulaqlarunuza dike ȝoñ ⁴ zîrâ ibn-i insân âdemlerüñ ellerine teslîm olunacakdur ⁵ ammâ anlara bu kelâm tâ ma^c lûm olup anlardan gizlenür idı ⁶ tâ anı ihsâs itmiyeler ve bu kelâmin aña suâl itmekden ⁷ ȝâhf eylediler pes bu fîkr anlara girdi kim anlardan ȝângısı ⁸ a^c zam olacak idı ammâ yesû^c anlaruñ ȝalbî fîkrini görüp ⁹ bir oğlanı alup anı yanında ȝûrgurdu ve anlara eyitdi ¹⁰ her kim ki bu oğlanı benüm ismümde kabûl ider ise beni ¹¹ kabûl ider ve her kim ki beni kabûl ider ise beni irstâl ¹² eyliyeni kabûl ider zîrâ cümleñüz içinde kiçirek olan ¹³ kendü ‘azîm olur ve yuñanâ cevâb virüp eyitdi ey efendi ¹⁴ biz bir ahädi senüñ nâmuñda dîvleri çıkışıyor iken ¹⁵ gördük ve anı yaþak etdün anuñiçünki bizüm ile

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “esnâ^c” olmalı

¹⁶ mütâba^c at itmez ve yesû^c aña eyitdi yaşak itmeñ zîrâ ¹⁷kim ki bize karşı degüldür bizümicün olur ve vâki^c ¹⁸ oldı ki anuñ yukarıya alınmaklığınıñ günleri tamâm ¹⁹ olduklarında kendü anuñ yüzin yerûşalîme gitmege bir karâr ²⁰ tutdu ve müjdecileri anuñ yüzü öñünde göndermişdür

[112a]

¹ ve anlar varup sâmiretlülerüñ bir köyüne girdiler tâ ² aña hâzırliyalar ve anı kabûl itmediler anuñicünki yerûşalîme ³ gider gibi yüzün tutdu ve anuñ şâkirdleri ya' kûb ⁴ ve yuhanâ bunı göricek eyitdiler yâ rabb ister misin ki ⁵ diyevüz tâ âtes âsmândan nûzûl idüp anları itlâf ⁶ ide nitekim ilyâ dahı itmişdür ammâ dönüp anlara ⁷ serzeniş kıldı ve didi siz bilmedünüz ne aşıl ⁸ rûhdansız zîrâ ibn-i insân gelmedi âdemlerüñ ⁹cânlarını helâk etmege belki ھالاش қila ve bir گayıri ¹⁰ köye vardılar ve ittifâk anlar yolca gideyorur iken ¹¹ bir kişi aña eyitdi yâ rabb her қanda giderseñ saña ¹² itbâ^c ideyim ve yesû^c aña eyitdi dilkülerüñ ھufreleri ¹³ vardur ve semâniñ қuşlarınıñ yuvaları ammâ ibn-i insâniñ ¹⁴ başı yaturı қoyacağ yiri yokdur ve bir گayıriya ¹⁵ eyitdi benüm ardumca gel ve ol eyitdi yâ rabb beni կoyur ¹⁶ tâ evvel varup benüm babamı defn idem ve yesû^c aña eyitdi ¹⁷ meyyitleri anlaruñmeyyitlerin defn etmek կogıl sen ھod ¹⁸ varup teñriniñ melekûtiñ müjde ile ve sâir dahı eyitdi ¹⁹ yâ rabb saña mütâba^c at ideyim ammâ evvel beni կo tâ varup ²⁰ benüm evümde olanlara vedâ^c idem ve yesû^c aña eyitdi

[112b]

¹ hiç kimesne ki elin çifte կoyup ardındakilere iltifât ² ider ise allâhiñ melekûtine yaraşuk degüldür ³ onuncı faşıl ⁴ ve bunlardanşoñra rabb dahı sâir yitmişî ta^cyîn idüp ⁵ yüzü öñünde anlara iki iki her şehre ve maķâma ⁶ göndermişdür nereye ki kendü gelmelü olur idi ⁷ pes anlara eydür idi ھashâd ھod çokdur ammâ ىrgâdlar ⁸ az emdi ھashâdiñ rabbine yalvaruñ ki ىrgâdları anuñ ⁹ ھashâdına gidere varuñ işte ben sizi ırsâl iderim ¹⁰ nitekim կuzıları կurtlar ortasında ne kîseyi ¹¹ götürüñ ne ٹofurcuğı ve ne bâbûçları ve yolda hiç ¹² kimesneye selâm virmiyesiz her ne eve girürseñiz evvelâ ¹³eyitdûñ işbu eve selâm olsun ve eger ibn-i selâm onda ¹⁴ olur ise sizüñ selamuñuz anuñ üzerine karâr ide ¹⁵ ve illâ size girü mürâca^c at қila ve hemâñ ol evde կaluñ ¹⁶anlarda olan nesneleri yiüp içeriken zîrâ acır ücretine ¹⁷ lâyıkđur evden eve geçmek ve her ne şehre girürseñiz ¹⁸ ve anlar sizi kabûl iderler ise öñüñüzde қonulmuş ¹⁹ nesneleri tenâvül idüñ ve anda olan renclülere ^c ilâç

[113a]

¹ eyleñ ve anlara eyitdûñ ھudâniñ melekûti size yakın ² irişdi ve siz her ne şehre girüp anlar sizi kabûl ³ itmezler ise anuñ çarşularına çıkışup eyitdûñ hem ⁴ sizüñ şehrûñüzden

bize yapışan tozı size ⁵ karşı silerüz velîkin bunı bilüñ ki ḥudâniñ meleküti size ⁶ yakın
irişmişdür ammâ size eydürem ki ol günde sadoma ⁷ ziyâde rehâvet ola andan kim ol
şehre vay saña ⁸ yā korazîn vay saña yā beyt-i şaydâ zîrâ eger ol sizde ⁹ ‘amel olunmuş
ķutlar şûrda ve şaydâda ‘amel olunmuş ¹⁰ olaydır müddet-i medîdeden çuvâl bezzinde
ve remâdda ¹¹ oturup tevbe itmişler idi velîkin şûra ve şaydâya ¹² dinûnetde ziyâde
rehâvet ola andan kim size ve sen ¹³ yā kefernâhûm ki āsmâna degin yücelenmişsin
cehenneme dek ¹⁴ indürülesin* sizi istimâ‘ iden beni istimâ‘ ider ¹⁵ ve sizi ḥor gören beni
ḥor görür ve beni ḥor gören ¹⁶ beni ırsâl eyliyeni ḥor görür ve yitmiş girü şâzlık ¹⁷ ile
döndiler diyü yā rabb hem şeytânları bize senüñ ¹⁸ ismûnde mensûbdur ve anlara eyitdi
şeytânı gördü ¹⁹ yıldızım gibi āsmândan düşer iken işte size saltanat ²⁰ virürüm tâ yılanlar
ve ‘akrebler üzerine başasız ve düşmanıñ

[113b]

¹ cümle ķuvveti üzre ve hiç bir nesne size zarar itmiye ² velîkin bunda şâzlık kılmañ ki
rûhlar size mensûb ³ dururlar belki şâzlık eyleñ ki adlaruñuz gökde ⁴ yazılmışdur ve
hemân sâ‘atde yesû‘ rûhda tehellül ⁵ eyledi ve eyitdi yā peder gögüñ ve yirüñ rabbi⁶saña
şükr iderim ki bunları ҳakîmlerden ve ‘âkillerden ⁷ gizledüñ ve ma‘ şumcuqlara anları
âşikâre eyledüñ ⁸ belî yâ peder zîrâ ҳuzûruñuzda rızâ söyle oldı ⁹ ve şâkirdlere dönüp
eyitdi mecmû‘lar benüm atamdan ¹⁰ baña teslîm olunurlar ve oğul kimdür hiç kimesne
bilmez ¹¹ illâ peder ve peder kimdür illâ oğul ve kime kim oğul anı ¹² iżhâr etmek istiyi
ve şâkirdler dönüp gizlüce eyitdi ¹³ tûbâ ol gözlere ki anları ki siz görüşsiz ¹⁴ Görüler
zîrâ size dirim ki çok peygamberler ve pâdişâhlar ¹⁵ sizüñ gördüklerüñuzin görmek
istediler ve gör ¹⁶ mediler ve sizüñ istimâ‘ etdüklerüñuzin istimâ‘ itmek ¹⁷ ve istimâ‘
itmediler ve işte bir ehl-i şer^c tûri gelüp ¹⁸ mîrâş bulam ve ol aña eyitdi nâmûsda ne
yazılmışdur ¹⁹ nice oķursın ve ol cevâb virüp eyitdi rabb

[114a]

¹ senüñ allâhuña muhabbet idesin bütün ķalbüñ ile ² ve tamâm cânuñ ile ve hep
ķuvvetüñile ve mecmû‘ gönlüñ ³ ile daňı senüñ қoñsuña nitekim kendü nefsuñe ⁴ ve aña
eyitdi トイру cevâb virdüñ bunı eyle ve dirile ⁵ sin ve ol kendüsini tezkiye etmek istiyüp
yesû‘a ⁶ eyitdi ve benüm қoñşum kimdür ve yesû‘ cevâb virüp ⁷ eyitdi bir âdem
yerûşalîmden erîhâya nûzûl idüp ⁸ ҳarâmîlere düşdi kim anı şoyup yaralayup gitdiler ⁹ ve
ölüm hâlinde қodılar ve ittifâk bir kâhin ol yola ¹⁰ nûzûl eyledi ve anı görüp öbir
tarafdan geçmiştir ¹¹ ve ancılayın daňı bir lâvî ol yire yakın olup geldi ¹² ve anı görüp

---

* Metine kelime ‘ye’ harfi eksik olarak yazılmıştır. “Andurulasın” olarak okunmaktadır. Doğrusu
“indürülesin” olmalı.

tarafından geçdi nihâyet bir sâmiretlü sefer ¹³ etdûgi gibi aña irişdi ve anı görüp özi göyündi ¹⁴ ve katına irişicek anuñ yaraların şarup zeyt yağı ¹⁵ ve süci anlara katmışdur ve anı kendü merkebine bindürüp ¹⁶ menzile eylendi* ve anı kayıraydı ve yarındesi ayrıulp ¹⁷ iki dînâr çıkarıcaç kundurıcıya virüp aña eyitdi ¹⁸ kayır şunu ve her ne ki ziyâde hârç idesin ben girü ¹⁹ dönicek yine saña vireyim emdi senüñ katuñda bu ²⁰ uçdan çankısı hârâmîlere düşen kimesneniñ koñsusı

[114b]

¹ oldı ve ol eyitdi aña terâhüm iden pes yesü^c aña ² eyitdi vargil ve sen ancılayın itgil ve oldıki anlar ³ vardukları gibi kendü bir köy içine girdi ve martâ nâm ⁴ bir ^c avrat anı kendü evine ahz eyledi ve anuñ meryem dinilmiş ⁵ bir kız yanında var idi kim dahı yesü^c ñ ayağlarında ⁶ oturup anuñ kelâmin istimâc eyledi martâ hod çok ⁷ hizmet etmege muğayyed oldı ve ol turup eyitdi yâ rabb ⁸ kayırmaz misin ki benüm kız yanında sum beni hizmet etmek yalñuz ⁹ kodı emdi aña di ki baña bir ile yardum itsün ¹⁰ ve yesü^c cevâb virüp aña eyitdi martâ martâ sen çok nesne ¹¹ içün gamm iyüp mükedderü'l-hâl olursın ammâ bir nesne ¹² muhtâcdur ve meryem ol iyü naşib ihtiyyâr eyledi ki andan ¹³ kalurulmiya* ¹⁴ on birinci faşıl ¹⁵ ve vâkî^c oldıki ol bir yirde namâz kılup fâriğ olduğu ¹⁶ gibi anuñ şâkirdleriniñ biri aña eyitdi yâ rabb bize ¹⁷ namâz kılmağı ta^c lîm eyle nitekim yuhanâ dahı kendü şâkirdlerine ¹⁸ ta^c lîm eyledi ve anlara eyitdi ve katı kim namâz kılursız ¹⁹ deyiñ bizüm atamız kim semâlardasın senüñ ismûñ muğaddes ²⁰ olsun senüñ melekütüñ gelsün senüñ irâdetüñ olsun

[115a]

¹ nitekim gökde dahı yirde bizüm her günü etmekleri ² güne göre bize vir ve bizüm günâhlarımızi bize ^c afv eyle ³ zîrâ hem biz her bize borçlu olanı ^c afv iderüz ve bizi ⁴ tecrübe idhâl itmiye lâkin şerîrden bizi necât ⁵ eyle ve anlara eyitdi sizden kimdür ki anuñ bir dostı ⁶ ola ve dün yarusında katına varup aña diye ey dost ⁷ üç girdeyi baña ödünç vir zîrâ benüm bir dostum yoldan ⁸ katuma geldi ve hiç nesnem yokdur ki öñünde koyam ⁹ ve ol içinde cevâb virüp diye baña zağmet virme ¹⁰ kapu şimdi bağlanmışdur ve benüm oğlancıklarum benüm ile ¹¹ döşekdedür kalıkup saña viremezüm size eydürem ¹² eger ci kalıkup virmiye anuñ dostı olmağıçun lâkin ¹³ el-hâl etmesi berekâtında tûrigelüp muhtâc olduğu ¹⁴ kadar aña vire ve ben size eydürem dilek eyleñ ve size ¹⁵ virile taleb eyleñ ve bulasız dakk eyleñ ve size açıla ¹⁶ zîrâ her dilek iden alup ve taleb iden bulur ve

* Kelime anlam bakımından “iletdi” olsa daha uygun olur. Nitekim bu yazım yanlış ‘te’ harfinin tek noktasının eksikliğinden kaynaklıyor.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “kalurulmiya” olmalı.

dağk¹⁷ iden etmek diler ise taşı aña virür mi ve eger balık¹⁸ aña yılanı balık yirine virür mi ve eger bir yumurta¹⁹ diler ise bir ḡakrebi aña virür mi emdi eger siz

[115b]

¹ ḥabīş olmuş iken sizün oğullarunuza iyü² aṭiyyeler virmek bilürseñiz fekeyfe ki peder semādan rūh-u ḳudsi³ aña suāl idenlere vire ve bir şeytānı çıkarıvirür⁴ ve ol dilsüz idi ve oldu ki şeytān çıktıduğandan⁵ şoñra dilsüz söylemişdir ve ḥalāyik ta⁶ accüb etdiler ammā⁷ anlardan ba⁸ zi eyitdiler şeytānlaruñ sürisi ba⁹ alzebūl⁷ ile şeytānları ihrāc ider ve ġayrilar imtihān idüp⁸ ondan bir āyet taleb etdiler āsmāndan ammā kendü anlaruñ⁹ fikrlerin bilüp anlara eyitdi her memleket ki kendüsine¹⁰ ḳarşu ma᷇sūm ola ḥarāb olur ve ev eve ḳarşu düşer¹¹ ve eger şeytān dağı kendüsine ḳarşu ma᷇sūm ola anuñ¹² memleketi nice tūrisar anuñiçünki siz dirsiz ki¹³ ben ba⁹ alzebūl ile şeytānları çıkarup dururın ve eger¹⁴ ben ba⁹ alzebūl ile şeytānları çıkarurum sizün oğullarunuñ¹⁵ kimüñle çıkarurlar bunuñiçün anlar sizün ḳāḍīlaruñuz¹⁶ olsalar gerekdir ve eger teñriniñ barmağı ile şeytānları¹⁷ ihrāc iderim teñriniñ meleküt-u ḥakīk size yetişdi ol¹⁸ vakıt kim kuvvetlü silāhlu iken kendü sarayıñ hifz ider¹⁹ taşarrufunda olanlar selāmetdedür ammā çün kim andan ḫavīraꝝ²⁰ üzerine gelüp aña ẓafer bula cemi⁹ silāhını ref⁹ ider ki

[116a]

¹ aña ittikā^{*} eyledi ve ḡanīmetlerin ḳısmet ider benüm ile² mevcūd olmılan baña mu᷇ābildür benüm ile devşürmiyen³ perākende ider ve ḳatı ki murdār rūh ademden taşra çıktı⁴ şusuz yırlerden rahatı taleb ider ikengideyorur⁵ ve bulmayıça᷇ eydür benüm evüme girü döneyim ki andan taşra⁶ çıkmışım ve gelüp süpürülmüş ve bezenmiş bulur andan varup⁷ yedi sāir rūhı kendüsinden ḥabīṣraꝝ alur ve anları⁸ içeri girüp anda sükūn iderler ve ol ademiñ ḥājirkileri⁹ evvelkilerden beter olurlar ve oldiki kendü bunları¹⁰ didüğü gibi cemā⁹ atden bir ḡavrat āvāzin ḳaldurup¹¹ aña eyitdi mübārekdir ol rahm ki saña ḥāmile oldı¹² ve emdüğün memeler ve ammā ol eyitdi belki anlar mübārekdir¹³ ki tenriniñ kelāmin istimā^c idüp anı hifz iderler¹⁴ ve cemā⁹ atler derilüp ol dimege ḥāgāz eyledi bu cīl şerīr¹⁵ dür bir āyeti taleb iderler ve āyet aña virilmiye meger yunān¹⁶ peygamberüñ āyeti zīrā yunān ehl-i nīnovaya āyet olduğu¹⁷ gibi ibn-i insān dağı işbu cīle ancılayın olur yemen melikesi¹⁸ bu cīliñ erleri ile hükmde ḳopup anları dīn etse gerek¹⁹ zīrā yiriñ aksalarından geldi tā süleymāniñ ḥikmetin istimā^c²⁰ ide ve işte süleymāndan bir efđal bundadur nīnova

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ittikā^c” olmalı.

[116b]

¹ erleri hükmde bu cıl ile kopup anı dīn etseler gerekdir ² zīrā anlar yunāniñ va^c z itmesinden tevbe etdiler ve işte ³ yunāndan bir efđal bundadur hiç kimesne mūm yaküp ⁴ gizlü yirde komaz ve ne bir kile altında lākin şem^cdān ⁵ üzre tā içeriü girenler nūri görsünler cesedin ⁶ çerāğı gözdür emdi senüñ gözüñ sâde olıacak bütün ⁷ cesediñ dahı münevver olur ve eger şerîr olsa senüñ ⁸ cesedüñ dahı pür karañudan olur pes hazer eyle ki sende ⁹ olan nûr karañuluç olımıya emdi eger senüñ bütün cesedüñ ¹⁰nûrlu olup hiçbir cüz^c karañu olmazsa tamām münevver olur ¹¹ nitekim bir şem^c çün yaldırayışı ile saña rûşenlik ¹² virür ve söylediği gibi bir ferīsī aña yalvardı ¹³ ki anuñ ile öyle ta^cāmin yiye ve ol girüp yimege ¹⁴ oturdu ammā ol ferīsī görüp ta^caccüb eyledi ki muķaddemā ¹⁵ yumazsa öyle ta^cāmdan evvel ve rabb aña eyitdi ¹⁶ hālā siz yā ferīsîler ķadehiñ ve debsiniñ taş tarafını temīz ¹⁷ idersiz ammā sizüñ bātunuñuz nehb ile ve şerr ile ¹⁸ memlûdür ey ‘akılsuzlar taşra ki iden içeriüdeki dahı ¹⁹ itmedi belki sizde olanlardan şadaqa virüñ ²⁰ ve işte sercümle size pâk olurlar lākin vay size

[117a]

¹ ey ferīsîler anuñiçünki na^cna^c yı ve sedābı ‘aşr idersiz ² ve her nebāti ve hükmdeñ ve teñriniñ muħabbetinden geçersiz bunları ³ itmek gerek idi ve anlardan ferāgāt itmek vay size ⁴ ey ferīsîler anuñiçünki evvelki cülûsi seversiz mecmâ^c larda ⁵ ve selâmları bâzârlarda vay size ey kâtibler ve ferīsîler ⁶ mûrâīler zīrā āşikâre olmıyan ķabirler gibi olursız ⁷ ve üstlerinde yüriyen ādemlere ma^clûm degüllerdir ve ehl-i ⁸ şerr^c den biri cevâb virüp aña eyitdi ey mu^callim ⁹ bunları diyüp hem bizi mezemmet idersin ve ol ¹⁰ eyitdi hem vay size ey ehl-i şerr^c zīrā ādemlere yükleri ¹¹ yükletdûrsiz ki güç ile getürilür ve kendüñuz ¹² sizüñ barmaqlaruñuzdan biri ile yüklerde dokunmazsız ¹³ vay size zīrā peygamberlerüñ tevriyelerin binā idersiz ¹⁴ ve sizüñ babalaruñuz anları depelediler siz tögrüsü ¹⁵ şehâdet idüp sizüñ babalaruñuzuñ ‘amellerine ¹⁶ rîzâ virûrsiz zīrā anları anlar hod ķatl etdiler ¹⁷ hîkmetullâh didi peygamberleri ve resûlleri anlara göndereyim ¹⁸ ve anlardan ba^czı depeliyeler ve tard eylediler ki cemi^c ¹⁹ peygamberüñ ķanı ki ‘ālemin bünyâdından berü dökülmüşdür

[117b]

¹ bu cilden taleb oluna hâbil ķanından tā zekeriyâ ķanına ² degin ki heykel ile mezbâh arasında helâk oldı ³ eved size eydürem ki bu cilden taleb oluna vay ⁴ size ey ehl-i şerr^c anuñiçünki ma^crifetiñ miftâhını ⁵ ķaldurduñuz ve ol anlara bu nesneleri didüğü ⁶ gibi kâtibler ve ferīsîler el-hâl ķatı idüp anı çok ⁷ nesnelerden söylemege taħriş itmege başladılar anı ⁸ gözliyüp ağızdan bir nesneyi ķapmağa taleb ider iken ⁹ tā anı melâmet eyiliyeler ¹⁰ on ikinci faşıl ¹¹ ve ħalķdan tümenler derildükde hattâ biri birine ¹² başdilar ol

kendü şākirdlerine āgāz eyledi dimege¹³ evvelā kendünizi ferīsīleriñ māyasından ḥazer eyleñ¹⁴ ki mūrālilikdür zīrā hiç nesne örtülmüş deguldür ki¹⁵ zāhir olmiya ve ne gizlenmiş ki bilinmiye ol sebebden ḫarañuluñda¹⁶ didügüñüz nesneleri nūrda mesmū' olalar ve ḫulaǵa¹⁷ ḫalvet odalarda söyledügүñüzü tamlar üzerine nidā¹⁸ oluna ey benüm dostlarum size eydürem teni depeliyenlerden¹⁹ ḫorķmañ ve bundan soñra aşlā artuk etmege mecālleri

[118a]

¹ yokdur ammā size tenbīh ideyim kimden ḫorkasız² andan ḫorkun kim öldürdükden soñra cehenneme³ bıraqmaǵa salṭanatı vardur eved size eydürüm bundan⁴ ḫavf eyleñ biş serçe iki akçeye şatılmaz mı ve anlardan⁵ biri teñri ḫužūrunda nisyānda deguldür lākin hem⁶ sizüñ başuñuzuñ ş^carları hep şayılmışdur emdi emdi⁷ ḫorķmañ çok serçelerden efḍalsız daňı size⁸ eydürüm her kimki baña ādemler öñünde ikrār ḫila hem insān⁹ oğlu aña ḫudāniñ ferişteleri öñünde ikrār eyliye¹⁰ ammā ādemler öñünde baña inkār iden ḫudāniñ ferişteleri¹¹ öñünde inkār oluna ve her kimki ibn-i insān ne ƙarşu söz¹² diye aña^c afv oluna ammā rūhu'l-ķudse ƙarşu küfr söyleyene¹³ afv olunmıya pes çün sizi mecmā'lara ve ḫākimlere ve sultānlıklara¹⁴ iletdeler muķayyed olmañ nice yā ne şey^c i^ctizār içün¹⁵ arż idesiz yā ne diyesiz zīrā rūhu'l-ķuds hemān¹⁶ sā^c atde size ta^clim ide ne dimek gerek siz pes cemā^c atden¹⁷ biri aña eyitdi ey mu^callim benüm ƙarındasuma di ki mūrāi¹⁸ benüm ile ƙısmet ide ve ol aña eyitdi yā ādem beni ḫākim¹⁹ veya ƙısmet idici sizlere kim dikdi andan anlara eyitdi²⁰ buhldan ḫazer ve iħtirāz eyleñ zīrā bir kimesneniñ hayāti

[118b]

¹ taşarrufunda olan nesnelerüñ ziyyādeliğinde durmaz ve anlara² bir meşel söyledi diyü bir ġanī ādeminiñ çiftligi hūş getürdi³ ve kendü ile fikr eyledi diyü ne eyleyim zīrā yırüm yokdur⁴ ki anda benüm ǵallelerüm cem^c idem ve eyitdi bunı ideyim⁵ benüm anbārlarumu ḫarāb idüp büyükrek yapayım ve benüm cümle⁶ maħşūllerumi ve esbabumu anda cem^c ideyim ve benüm cānuma⁷ diyim ey cān sende varlık çokdir ekşer yıl içün şaklanmış⁸ rahat üzre ol yi iç hazz eyle teñri hod aña⁹ eyitdi ey^c akılsuz bu gice senüñ cānuñi senden taleb¹⁰ iderler ve tedārik etdüğün nesneleri kimüñ mi olsalar¹¹ gerekdir öyle olur ḫazīneyi kendüsine şiyānet iden¹² ve allāhda ġanī olmيان ve ol kendü şākirdlerine eyitdi¹³ anuñiçün size dirim sizüñ cānuñuza muķayyed olmañ¹⁴ ne yiyesiz ve ne tene ne giyesiz cān ta^cāmdan¹⁵ efḍaldür ve ten libāsdan ƙuzgūnları tefekkür eyleñ zīrā¹⁶ ne ekerler ve ne içerler ve anlaruñ ne kileri ve ne anbāri¹⁷ vardur ve teñri anlara yedürür siz ƙuşlardan ne¹⁸ ƙadar efḍalsız ḫanķuñuz ǵamm yimekle ƙādirdür ki kendü¹⁹

ķāmetine bir arşun ķata emdi eger eñ nesnecüge ki ķādir ²⁰ degülsiz niçün ķalanlara muķayyed olursız zanbakları

[119a]

¹ fikr eyleñ nice neşv ü nemā bulurlar ne emek çekerler ve ne ² egirürler nihāyet size eydürem ki ne süleymān dükeli ³ mecdinde bunlaruñ biri gibi giyinmiş olur idi ve eger ⁴ allāh ota öyle giyürürise ki bugün şahräda mevcuddur ⁵ ve yarın furuna urulmuşdur fekeyfe ki siz ey az īmāndan ⁶ olanlar ve siz ŧaleb etmeñ ne yiyesiz ve ne içesiz ⁷ ve tereddüd üzre olmañ zīrā dünyāniñ ümmetleri bunları ⁸ hep ararlar ammā sizüñ ataňuz bilür ki size bunlar ⁹ gerekdür belki ħudāniñ melekütin ŧaleb eyleñ ve bu nesneler ¹⁰ hep size mülhaķ olsalar gerekdür ey süricük қorkma ¹¹ zīrā sizüñ ataňuzuñ rızäsidur ki size melekūti vire ¹² sizde ne varısa şatuñ ve şadaňa virüñ kendüñüze ¹³ eskimiyen kīseleri düzüñ zevāl irişmiyen bir ħazīneyi ¹⁴ semālarda ki anuñ yakınına oğrı gelmez ve güve çürük ¹⁵ etmez zīrā sizüñ ħażineñüz ne yirde ise ħalbüñüz daňı ¹⁶ anda olsa gerek sizüñ billerüñüz қuşańılmış ve čeräglaruñuz ¹⁷ yanar olsunlar ve siz kendü rabbiñize muttažır olan ādemlere ¹⁸ mānend vaqtı kim dügünden girü done tā ol gelüp ¹⁹ dakķ idicek hemāndem aña açalar mübārekdür ol ķullar ki ²⁰ rabb çün gele anları intibāh üzre bula āmīn size dirim

[119b]

¹ ki ol ķuşańup anları ŧa^cāma oturta ve ŧaşra ² gelüp anlara hizmet ide ve eger kendü ikinci keşikde gele ³veyā üçüncü keşikde gele hem şöyle bulur ise mübārekdür ⁴ ol ķullar ve bunı bilüñ ki eger ev şahibi bilse idi ⁵ oğrı ķanķı sā^c atde gelür ise pāsbānlık ħod idüp ⁶ ķomaz idi ki anuñ evi delinmiş ola emdi siz daňı ⁷ hāzır oluñ zīrā ibn-i insān bir sā^c atde gelür ki siz ⁸ fikr itmezsiz pes betros aña eyitdi yā rabb bu meşeli bize mi ⁹ söylersin yā daňı mecmū^c lara ve rabb eyitdi kimdir ol ¹⁰ emīn ve uslu kedħudā kim rabb anı ehl-i beyti üzerine ¹¹ musallaṭ ķila tā mahallinde anlaruñ ŧa^cāmdan naşībin vire ¹² mübārekdür ol bende kim anuñ rabbi gelicek anı şöyle ¹³iderek bulsa gerek ħaķīkatde size eydürem kim anuñ ¹⁴ cemi^c varlıkları üzre anı musallaṭ ķila ve eger ol bende ¹⁵ kendü ħalbinde diye benüm rabbüm gelmege eglenür ve ķulları ¹⁶ cāriyeleri döğmege āğāz ide daňı yiyüp içüp mest ¹⁷ olmağa ol bendeniñ rabbi bir günde gele ki aña göz ¹⁸ tutmaz ve bir sā^c atde ki bilmez ve anı iki kesüp anuñ ¹⁹ naşībin īmānsızlar ile vaż^c eyliye ve ol ķul ki rabbiniñ ²⁰ irādetin bilüp hāzır olmadı ve irādetine göre eylemedi

[120a]

¹ çok ħarblar ile urıla evet bilmiyen hem vācib ħarblara ² nesneleri iden azlar ile urıla zīrā her kime kim çok ³ virildi andan çok ŧaleb oluna ve kimde kim çok ⁴ emānet ķodılار

andan ziyāderek iltimās ideler ben yire⁵ āteş urmağa geldim ve ne iltimās ideler isterim eger şimdi⁶ yakılmış ise benüm bir ma'mūdiyetüm vardur kim ta'mīd olunam⁷ ve nice zaħmet çekerim āna dek kim tamām ola şanur misiz⁸ ki ben geldim tā yirde selāmet virem size dirim yok belki⁹ şikāk zīrā şimden girü bir evde biş olur muħtelif¹⁰ olmuş üç ikiye ƙarşu ve iki üçe ƙarşu ata oğula¹¹ muħtelif ola ve oğul ataya ana ƙıza ve ƙız anaya ƙayın ana¹² anuñ gelinine ve gelin ƙayın anasına ve cemā' atlere dahı eyitdi¹³ ve ƙatı kim maġribden bir buluṭı ṭoġup görüsiz fevrī¹⁴ eydürsiz yaġmur gelivirür ve öyle olur ve cün cenūb¹⁵ yeli eser eydürsiz ki ısıtacak ola hem olur ey mūrāieler¹⁶ yiruñ ve gögүn yüzini şinamağ bilürsiz ammā bu zamānı¹⁷ nice tecrübe itmezsiz yā niçün kendüñüzden dahı 'adl¹⁸ olana hükm eylemezsz emdi cün senüñ haşmuñ ile¹⁹ hākime varursın cehd ile yolda tā andan kurtula²⁰ sin mebādā ki seni kādī ƙatina iletde ve kādī seni

[120b]

¹ şubaşı eline vire ve şubaşı seni zindāna şala² saña dirim ki andan ṭaṣra çıkmıyasın āna degin kim³ āhir menkūr dahı viresin⁴ on üçüncü faşıl⁵ ve hemān vaqtde ba'zi hāzır oldilar ki aña celillilerden⁶ haber virdiler ki pīlāṭos anlaruñ ƙani dahiyyeleri⁷ ile ḥalṭ itmiş idi ve yesū' cevāb virüp anlara⁸ eyitdi şanur misiz ki bu celilliler dükeli celilliler⁹ üzerine günahkārlar oldilar bunuñ gibi ālām çekdükleri¹⁰ içün size eydürem yok ammā eger tevbe itmiyesiz¹¹ cümleñüz ancılayın helāk olasız yā hod ol on¹² sekiz ki üzerlerine sīloħādaki ƙulle düşüp anları¹³ depeledi şanur misiz ki kendüler yerūşalīmde sākin¹⁴ olan hep ademler üzerinde borçlu olmuşlardur size¹⁵ eydürem yok ammā eger tevbe itmiyesiz cümleñüz ancılayın¹⁶ helāk olasız bu meşeli dahı söyledi bir kimesneniñ¹⁷ kendü bāğında degülmüş bir incir ağacı var idi ve gelüp¹⁸ anda yimişi aradı ve buldı pes bāğbāna eyitdi işte¹⁹ üç yılgelüp bu incir ağacında yimişi aradım ve bulmadım

[121a]

¹ kesüp yakğıl yā niye dahı yire şiklet ide ve ol cevāb² virüp aña eyitdi yā rabb bu yıl dahı anı koġıl āna dek³ kim çevresinde ƙazup ters ƙoyam ve eger hod yimiş⁴ virürse hoş ve illā andanşoñra anı kesüp yaķasın⁵ ve sebtlerde mecmā' laruñ birinde ta'līm etmiş turur ve āteşte⁶ bir 'avrat ki anuñ on sekiz yıl bir maražiñ rūhi⁷ var idi ve iki ƙat olup rāst gelmege hiç meċāli⁸ olmadı ve yesū' eli görüp ƙatına oğudu ve aña⁹ eyitdi yā 'avrat senüñ maražuñdan kurtulmuşsin¹⁰ ve ellenin aña ƙoyup hemāndem rāst gelmişdür ve allāhi¹¹ temcīd eyledi ammā mecmā' n̄ serveri cevāb virüp küser¹² idi ki yesū' sebtde 'ilāç etmiş idi ve cemā' ate eyitdi¹³ altı gün vardur ki anlarda işlemek gerekdir emdi bunlarda¹⁴ gelüp 'ilāç olasız ve sebt gündünde yok pes rabb aña¹⁵ cevāb virüp eyitdi yā mūrāi her biriñüz sebtde anuñ¹⁶ öküzin yā eşegin 'alefdändan çözüp anı yidüp¹⁷ içicek virmez mi ve işbu iibrāhīmiñ ƙızı iken kimi şeytān¹⁸ işte on sekiz yıl bağladı aña sebt

gündünde bu bendeden ¹⁹ azād olmak gerekmez mi idi ve ol bunları diyicek ḥamu ²⁰ muḥāṣṣımları utandılar ve mecmū^c ḥalq andan şadır olan

[121b]

¹ cümle mecid nesnelere şan* oldılar andan eyitdi teñriniñ ² melekütine beñzer ve anı yine teşbih ideyim ḥardalıñ ³ bir ḥabbesine beñzer ki bir ādem alup bāğçesine bıraķdı ⁴ ve bitüp bir büyük ağaç olmuşdur ve āsmāniñ ķuşları ⁵ anuñ budaklarında қondılar ve tekrar eyitdi teñriniñ ⁶ melekütin yine teşbih ideyim ḥamīr māyasına beñzer ki ⁷ bir ‘avrat alup üç ölçü un içinde gizledi aña dek ⁸ kim hep ḥamirlenmişdir ve şehirlerü köyler içinden geçer idi ⁹ ögredürek** ve yerūşalīme sefer iderek pes bir kimesne ¹⁰ aña eyitdi yā rabb ḥalāş olmuşlar az mı ve ol anlara eyitdi ¹¹ teng kapudan içeri girmeye ictihād eylen zīrā size eydürem ¹² ki çok içeri girmeye taleb ideler ve kādir olmıyalar ¹³ ve andan ki ḥāne şāhibi tūrı gelüp kapuyı ķapadı ise ¹⁴ ve siz taşra turmaǵa ve dakku'l-bāb itmege başlıyasız ¹⁵ diyü yā rabb yā rabb bize aç ve ol cevāb virüp size diye ¹⁶ sizi bilmezim ne yirdensiz ol vaqt dimege başlıya ¹⁷ siz biz senüñ ḥužuruñda yiyp içdük ve bizüm ¹⁸ çarşularumuzda ta'lim eyledüñ ve ol eyde size dirim ¹⁹ ki sizi bilmezim ne yirdensiz benden firḳat eyleñ ey ²⁰ cemi^c işmi işleyiciler orada zārlık ve dişlerüñ şarireti ²¹ ola çün iibrāhīm ve isħaq ve ya'kūb ve cemi^c peygamberleri

[122a]

¹ ḥudāniñ melekütinde göresiz ve sizleri taşra çıkarılmış ² ve maşrikdir ve mağribden ve şimālden ve cenūbdan gelüp ³ ḥudāniñ melekütinde aşa otursalar gerekdir ve uş ⁴āhirler vardur ki evveller olalar ve evveller vardur ki āhirler ⁵ olalar ve hemān günde ba^czı ferisiler ķatına gelüp aña ⁶ eyitdiler taşra çıkış ve bundan vargil zīrā hīrodes ⁷ seni ister öldürmek ve anlara eyitdi varup ol ⁸ dilküye eydüñ işte şeyfānları çıkarurum ve ⁹ ilâçları tamām iderim bugün ve yarın ve üçüncü gün de mükemmel olurum ¹⁰ velīkin baña bugün ve yarın ve öbir gün yürümek gerek ¹¹ zīrā mümkün deguldür ki bir peygamber yerūşalīmden taşra ¹² helāk ola ey yerūşalīm yerūşalīm kim peygamberleri ¹³ öldürürsin ve saña murselleri recm idersin kaç ¹⁴ kere senüñ oğullaruñuzu cem^c itmek ister idim bir tavuk yavruların ķanatlari altında ider gibi ve istemedüñüz ¹⁶ işte sizüñ evüñüz size ḥarāb ķalmışdur āmīn dahı ¹⁷ size dirim ki beni görmiyesiz tā ol zamān gele kim ¹⁸ diyesiz rabbiñ isminde gelen mübārekdür ¹⁹ on dörtüncü faşıl ²⁰ dahı vāki^c oldu ki ferisilerüñ ulularından biriniñ

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “şen” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ögrederek” olmalı.

[122b]

¹ evine geldiği gibi tā sebtde etmek yiye hem anlar anı göz ² lediler ve işte bir ādem-i müsteskī öñünde imiş yesū³ cevāb virüp ehl-i şer⁴e ve ferīsilere eyitdi diyü sebtde ⁴ ‘ilāç itmek cāiz midür ve anlar epsem oldılar pes alup ⁵ aña ‘ilāç eyledi ve şalivirdi ve anlara cevāb virüp ⁶ eyitdi ḥanġiñuzuñ eşegi veyā öküzi bir çukura ⁷ düşse ve hemāndem anı çıksamıya sebt gününde ve bunlaruñ ⁸ ḥakkında aña yine cevāb virmeye kādir olmadılar daḥı ⁹ da^cvet olunanlara bir meşeli didi çünkü göz atdı ¹⁰ nice ilk oturişları iħtiyār etdiler anlara diyü ¹¹ çün bir kimesneden bir düğüne da^cvet iden gelüp saña ¹² a^clā makāmda oturma ki şayed senden ekrem andan ¹³ okunmuş ola ve seni ve anı da^cvet iden gelüp saña ¹⁴ diye buña yiri vir ve ol vaqt ḥacālet ile eñ ¹⁵ ednā makāmı almağa başlıyasın ammā çün da^cvet olunasın ¹⁶ varup en alçaq yirde oturğıl tā seni da^cvet iden ¹⁷ gelüp saña diye ey dost yukarıraķ çıkışıl ol ¹⁸ vaqt hemnişinler huzūrunda saña fahṛ olsa gerek ¹⁹ zīrā her kendüsini serfirāz iden alçaqlana ve kendüsini ²⁰ serfūrū iden mürtefi^c ola ve daḥı anı da^cvet idene

[123a]

¹ eydür idi vaqtikim öyle veyā ahşam ṭa^cāmin ² idersin ne senüñ dostlaruñı ve ne karındaşlarınuñ ³ ve ne hisşimlariñı ve ne bay koñşularuñı okıgil ki ⁴ şayed anlar daḥı seni girü okuyalar ve saña ‘ivaż ⁵ virile ammā çün bir konukluk idersin faķırleri ⁶sakatları aksakları gözsüzleri okıgil ve mübārek ⁷ olasın anuñiçünki anlaruñ yoķdur saña girü ⁸ virmek zīrā şiddiklariñ kiyāmetinde saña ‘ivaż virile ⁹ ve hemnişinleriniñ biri bunları işitdicek aña eyitdi ¹⁰ tūbā aña kim teñriñiñ melekütinde etmek yiye ve kendü ¹¹ aña eyitdi bir ādem bir ‘azīm ahşam ṭa^cāmin idüp ¹² çoklukları okudu ve hizmetkarların gönderdi ahşam ¹³ yiyecek sā^catinde ki da^cvet olunmışlara diye gelüñ zīrā ¹⁴ şimdi hep hāzırdur ve cümlesi yekdil ile ‘özür dilemege ¹⁵ āgāz etdiler evvelki aña eyitdi bir žay^ca şatun aldum ¹⁶ ve baña gerekdir ki çıkışup anı görem saña yalvarurum ¹⁷ beni ma^czūr tut ve birisi eyitdi öküzleriñ biş ¹⁸ çiftin şatun aldum ve anları şinamağa giderim saña ¹⁹ yalvarurum beni ma^czūr tut ve birisi eyitdi bir ^{20c} avrata nikāh etdüm ve bunuñiçün gelmege kādir degülüm

[123b]

¹ ve ol hizmetkar irişiüp onları efendisine iħbār ² etdi bu kez hāne şahibi gažabnāk olup bendesine ³ eyitdi tīz şehrüñ sokaklara ve mahallelere taşra çıķ ⁴ ve faķırleri ve sakatları ve aksakları ve a^cmāları berüye ⁵ ilet ve hizmetkar eyitdi ey efendi buyurduguñ gibi ⁶ olmuşdur ve henüz daḥı yir vardur ve efendi bendeye ⁷ eyitdi yollara ve çitlere taşra çıķ ve içeri girmeye iżtirār ⁸ eyle tā benüm evüm memlū ola zīrā size dirim ki ol ⁹ okunmuş erlerden hiç biri benüm ahşam ṭa^cāmumi ṭatmıya ¹⁰ ve çok cemā^c atler anuñla giderler idi

ve dönüp anlara ¹¹ eyitdi eger bir kimesne baña gelüp anuñ babasını ve anası ¹² ve ‘avrati ve oğulları ve er kardeşleri ve kız kardeşleri ¹³ ve dahı kendü cānını ibgāz itmezse benüm şākirdüm olmağa ¹⁴ kādir deguldür ve kimki kendü çelipäsına taḥammül idüp ¹⁵ benüm ardumca gelmezse şākirdüm olmağa kādir deguldür zīrā ¹⁶ sizden kimdür ki bir kulle yapmak ister ise evvel oturup ¹⁷ hərcini muhāsebe etmez mi eger kendüde var ise anı tamām ¹⁸ etmegiçün tā şāyed kendü anuñ temelin կurup tamām itmege ¹⁹ kādir olmayıçak görenler hep anı masharaya almağa başlıyalar ²⁰ diyü bu ādem binā eyliyüp başladı ve tamām etmege kādir olmadı

[124a]

¹ ya ḫanǵı bādiśāh bir ḡayrı bādiśāh ile muhārebe etmege ² gider iken evvel oturup meşveret etmez mi eger anuñ ³ üzerine yigirmi biñ ile gelene kendü ⁴ karşu varmaǵa kādir ola ve eger ol henüz dahı irāk ⁵ olıcaq elçülige gönderüp şulha müte‘ allik nesneleri ṭaleb ⁶ ider dahı ancılayın her ḫanǵuñuz ki anuñ her neleri ⁷ varısa mecmū‘yı terk itmeye benüm şākirdüm olmağa kādir ⁸ deguldür tuz iyüdür veli ger tuz datsuz olur ise ⁹ ḫanǵı ile mübettel oluna ne yire ve ne mezbeleye yarar anı ¹⁰ yabāna bırakular kimüñ kim işitdicek կulaqları var ise ¹¹ işitsün ¹² on bişinci faşıl ¹³andan cemi‘ bācdārlar ve günāhkārlar aña yaklaşdilar ¹⁴ anı istimā‘ ideler ve feris̄iler ve kātibler zemzeme etdiler diyü ¹⁵ işbu ḥod günāhkārları kabul idüp anlar ile tenāvül ¹⁶ ider ve bu meşeli anlara söyledi diyü sizlerden ḫanǵı ādemini ¹⁷ ki yüz կoyunu olup anlardan birin yav կılsa ṭoksan ¹⁸ ṭokuzı beyābānda şalivirmez mi hem žāyi‘ olmuşiñ ¹⁹ ardınca varur tā anı bulunca ve bulduķda anuñ çekinlerine ²⁰ kor şāzlık ider iken ve eve gelicek dostların ve koñşuların ²¹ münādāt idüp anlara eydür baña tehniyet eyleñ zīrā benüm

[124b]

¹ žāyi‘ olmuş կoyunumu bulдум size eydürem ki öyle ² gökde ziyāde şāzlık ola bir tevbe iden günāhkār ³ üzre andan ki ṭoksan ṭokuz şiddīklar üzre ⁴ ki tevbeye ihtiyyācları yokdur yā ḫanǵı ‘avratiñ ki ⁵ on dirhemi ola eger bir dirhemi yav կılsa mūmı yaķmaz mı ⁶ ve evi sūpürüp diķkat ile arar tā buluncaya dek ve bulduķda ⁷ dostların ve koñşuların münādāt ider diyü baña tehniyet ⁸ eyleñ zīrā žāyi‘ etdüğüm dirhemi bulдум şöyle size ⁹ eydürem şāzlık olur teñriniñ ferişteleri huzūrunda ¹⁰ bir tevbe iden günāhkārlar üzre andan eydür idi ¹¹ bir ādemini iki oğlu oldı ve anlardan kiçi babasına ¹² eyitdi ey baba mālini naşıbin ki düşer baña vir ¹³ ve anlara ma‘ışetin կısmet eyledi ve şoñra çok gün ¹⁴ degül kiçi oğul mecmū‘ları cem‘ idüp uzaķ diyāra ¹⁵ sefere gitdi ve orada isrāf ile dirilüp mālini ¹⁶ perişān eyledi ve çünkü hep itlāf etdi ol diyārda ¹⁷ pek կahṭ vāki‘ oldı ve կilletde olmağa başladı ve varup ¹⁸ ol diyāriñ bir şehirlüye müte‘ allik oldı ve ol anı kendü ¹⁹ žay‘a larına

gönderdi тоñuzlara yedürmegini ve anuñ²⁰ ķarnın тоñuzlar yidükleri һarnub ile տoymak diler²¹ idi ve hiç kimesne aña virmmedi ve kendiye geldükleyin

[125a]

¹ eyitdi benüm babamıñ կաç ırğadlarınıñ etmekleri ziyâde ² olur ben һod açlık ile helâk olurın ben ՚uri ³ gelüp benüm babama gideyim ve aña deyim ey baba gök ⁴karşusuna ve senüñ ՚užuruñda günâh etdim ve artuk ⁵ senüñ oğluñ okunmağa lâylîk degülüm beni senüñ ırğadlarunuñ ⁶ birin gibi itgil ve կalķup anuñ babasına geldi ve henüz ⁷ dahı ՚ayet ırâk olduğu gibi babası anı görüp terahhum ⁸ eyledi ve şükretüp bu yanına düsdi ve anı öpdi ⁹ ve oğul aña eyitdi ey babañuñ karşısına ve senüñ¹⁰ ՚užuruñda günâh etdim ve artuk senüñ oğluñ okunmağa ¹¹ lâylîk degülüm ammâ baba կullarına eyitdi evveli ՚ilc atı getürüñ ¹² ve aña giydürün ve anuñ eline bir yüzük virüñ ve bâbûçları ¹³ ayaklarına ve semüz olmuş buzağı getürüp öldürün ¹⁴ ve yiyp sevinelüm zîrâ bu benüm oğlum olmuş olup ¹⁵ yine diri oldı hem ՚ayi^c olup bulunmışdur ve şâzlık¹⁶ itmege başladılar ve anuñ ölü oğlu ՚ayi^c atda idi ¹⁷ ve gelüp eve yaklaşduğu gibi terennüm ve rakş etmesi ¹⁸ işitti ve oğlanlarunuñ birin okuyup şordı ki ¹⁹ bunlar ne olsalar ve ol aña eyitdi ki senüñ karındaşuñ ²⁰ geldi ve babañ semüz olmuş buzağı öldürdi anuñicünki

[125b]

¹ anı şag selâmet ile aldı ve ol ՚azabnâk olup ² içeri girmek istemez idi emdi babası ՚aşra çıcup ³ anı ՚atına oğudu ve ol cevâb virüp babasına eyitdi ⁴ uş bunca yıllar saña ՚ızmet etdüm ve hergiz senüñ ⁵ emrûñden tecâvüz itmedüm ve baña ‘omre bir oğlaç ⁶virmeden ki dostlarum ile şâzlık idem ammâ hemânsı ⁷ işbu senüñ oğluñ geldi ki ma‘ışetüñi ՚ahâpeler ile ⁸ استکان eyledi semüz olmuş buzağı anuñicün öldürdüñ ⁹ ve ol aña eyitdi ey oğul sen daimâ benüm ilesin ¹⁰ ve benümkiler hep senüñdür ammâ şâz olup feraḥ eylemek ¹¹ gerek idi zîrâ bu senüñ karındaşuñ olmuş olup ¹² yine diri oldı ve ՚ayi^c olup bulunmışdur ¹³ on altıncı faşıl ¹⁴ ve dahı anuñ şâkirdlerine eyitdi bir ՚anâ ādem var imiş ¹⁵ ki anuñ bir kedhûdâsı oldı ve işbu aña melâmet ¹⁶ olundı ki mâlların perâkende itmişdür ve anı çağırup ¹⁷ aña eyitdi işbu nedür ki senüñ ՚aikkünda işittürin ¹⁸ kedhûdâlığuñ ՚isâbin virgil zîrâ artuk kedhûdâlık etmek ¹⁹ elünde olmaz pes kedhûdâ kendüsünde eyitdi ne

[126a]

¹ eyleyim zîrâ benüm efendüm benden kedhûdâlık ՚aldurur ² kazmağa ՚akatım yok dilencilik etmekden şermsârim bilürüm ³ ne eyleyim tâ çün kedhûdâlıkdan ma‘zûl olayıb beni anlaruñ ⁴ evlerine ՚abûl ideler ve efendiniñ medyûnlarınıñ her ⁵ birini okuyup evvelkiye eyitti sen benüm efendüme ne ՚adar ⁶ borçlusın ve ol eyitdi zeyt

yağından yüz ölçek⁷ ve aña eyitdi senüñ yazuñi al ve oturup tīz ellı⁸ yaz andan birisine eyitdi ve sen ne kadar borçlusın⁹ ve eyitdi yüz ölçek buğdaydan ve aña eyitdi yazuñi¹⁰ al ve seksen yaz ve rabb zālim kedħudāsı medħ eyledi tedbīr¹¹ ile ‘amel itmegin zīrā bu dūnyāniñ oğulları kendü cīlinde¹² nūruñ oğullarından uşlurekdür* ve ben size dirim¹³ zulmün mālindan dostları kendüñüze eyleñ tā size zevāl¹⁴ irişiçek ebedī mażalleler içinde sizi ķabūl ideler¹⁵ eñ az nesneden emīn olan çok nesnede daħi emīndür¹⁶ ve az nesnede zālim olan çok nesnede daħi zālimdür¹⁷ eger emdi zālim mālindan emīnler olmaduñuz ħaġġekki size kim¹⁸ inana ve eger ol şey^c de ki ġayriniñdur olmaduñuz¹⁹ sizünküñi kim size vire hiçbir hizmetkār iki efendiye²⁰ hizmet idemez zīrā yā birisini ibgāz idüp öbirisini

[126b]

¹ seveveyā bir nesne yapışık durup öbirisini ḥor göre² teñriye ve māla hizmet etmege ķādir degülsiz ve ferisiler³ daħi benciller olup bunları hep iştidiler ve anı masħaraya⁴ alħidlar ve anlara eyitdi siz ādemler ħużūrunda kendüñizi⁵ tezkiye idersiz teñri ḥod sizüñ ķalblerüñüzi⁶ tezkiye idersiz bilür zīrā ol kim ādemler içinde ‘ālī⁷ miķdār ola allāh ħużūrunda kerāhetdür nāmūs ve peygamberler⁸ yuħanāya dek ol zamāndan ħudāniñ melekūti besħaret olunur⁹ ve her kimesne anuñ içine ķuvvet ider ve āsānrekdür* ki¹⁰ gök ve yir geçe andan kim nāmūsuñ bir nokħtası düşe¹¹ her kimki ‘avratını boşayup bir ġayriya nikāħ ide zinā¹² ider ve her kimki aradan ṭalaħ virilmiše nikāħ ide¹³ zinā ider meger bir ġani ādem var imiš ki ercuvān ile¹⁴ ve nāzik bezz ile giyinmiş her gün iftihār ile ‘ayş u ‘iżret¹⁵ ider idi daħi la‘azar adlu bir yokşul var idi¹⁶ ki anuñ ķapusuna pür čibanlar ile konulmuşdur ve ārzu¹⁷ ider idi ki ġaniniñ şofrasından düşen ufaċċaġizlar¹⁸ ile ṭoyula ve itler daħi gelüp anuñ čibanların yalarlar¹⁹ idi ve vākji^c oldi ki ol faķir müteveffä olup²⁰ ferişteler ile iibrāhīmiñ қoynuna getürülmüşdür ve ol

[127a]

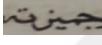
¹ ġani daħi ölüp medfūn oldi ve cehennemde gözlerini² ķaldurup işkencede iken iibrāhīmi görür irākdan³ la‘azarı anuñ қoynunda ve ol feryād eyiliyüp eyitdi⁴ ey baba iibrāhīm baña merħamet eyle ve la‘azarı gönder⁵ tā barmaġiniñ ucin şuya baturup benüm lisānumi tebrīd⁶ ide zīrā bu yaluñda ‘azāba giriftārim ve iibrāhīm⁷ eyitdi ey oğul yād tut ki senüñ ħayrātuñi⁸ ħayrātuñda alduñ ve la‘azar ancılıyin şerūrī ammā⁹ simdi kendü müteselli olup sen ḥod ta‘zīb olunursın¹⁰ ve bu cümleden ġayri bizum ile sizüñ arasında¹¹ bir ‘azīm қođfawn muķarrir olmuşdur ki buradan size¹² geçmek istiyenler

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “uşlurağ”dır.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “āsānraķ”dır.

ķādir degüllerdir ve ne oradankiler¹³ bize geçmek olurlar pes eyitdi emdi ey baba saña¹⁴ yalvarurum ki anı benüm babamın evine gönderesin¹⁵ zīrā benüm biş ķarındaşum vardur ki anlara şehādet vire¹⁶ tā anlar dahı bu ‘azābgāha gelmiyeler ibrāhīm aña eyitdi¹⁷ anlaruñ mūsāyi ve peygamberleri vardur anları istimā¹⁸ itsünler ve ol eyitdi yok ey baba ibrāhīm ammā¹⁹ eger bir kimesne emvātdan anlara gidecek olur ise²⁰ tevbe eyliyeler ve aña eyitdi eger mūsāyi ve peygamberleri

[127b]

¹ iştirmezlerse ve ne istimā^c ideler eger bir kimesne ölmislerden² kendü ķiyām ide³ on yedinci faşıl⁴ pes şākirdlere eyitdi muhāldür ki şekkler gelmiyeler ammā⁵ vay aña kimün sebebi ile gelürler aña evlā olur⁶ idi ki bir degirmeniñ taşı anuñ boynunuñ çevresine⁷ ķurulup deryāya bırakılmış ola işbu şagırlaruñ birine⁸ ma^c şere olmakdan kendüñizi gözleñ eger senüñ ķarındaşuñ⁹ ħakkuñda günāh ede aña ‘itāb eyle ve eger tevbe eyliye¹⁰ aña bağışla ve eger günde yedi kerre senüñ ħakkuñda¹¹ günāh ide ve günde yedi kerre saña rūcū^c ide diyü tevbe¹² iderin aña bağışlıyasın ve resüller rabbe eyitdiler īmāni¹³ bize artar ve rabb eyitdi eger sizüñ ḥardaldan bir dāne¹⁴ gibi īmānuñuz olsa bu diyesiz gökden ķoparılıgil¹⁵ ve deryāda dikilmiş ol ve size muṭī^c olur idi ķankıñuzuñ¹⁶ hod bir ķulı ola çift sürerek veyā otlayarak kim¹⁷ żay^c adan gelicek fi'l-ħäl aña diye var yimege otur belki¹⁸ oña dimiye mi nesneyi ārāste eyle ki ‘aşā^c idem ve ķuşa¹⁹ nup baña hizmet it aña dek kim yiüp içdüm ve andan

[128a]

¹ şoñra sen yiüp içesin ol ķula berekät virür mi² aña buyurdukların etdürügi için şanurun ki yok³ şöyle siz dahı çün size buyurdukların hep eyledünüz⁴ diñ ki fāidesüz ķulları zīrā bizüm ħakkumuzu yirine⁵ getürdük ve ittifāk kendü yeruşalīme tevbe etdürügi⁶ gibi hem sāmiret hem celil ortasından geçer idi ve ol⁷ bir köye girdükde on ebraşlı er aña ķarşu gelüp⁸ irākdan durdılar ve anlar āvāzi ķaldurdılar diyü⁹ ey yesū^c seyyid bize terahħum eyle ve görüp anlara eyitdi¹⁰ varup kendüñizi kāhinlere gösterüñ ve oldıki¹¹ anlar vardıkları gibi arınurlar idi ve anlardan biri¹² çün gördü kim sağ oldı dönüp şavt-i ‘azīm ile¹³ allāhi temcīd eyledi ve yüzü üzre anuñ ayaqlarına¹⁴ düşdi aña şukr ider iken ve işbu sāmiretlü imiş¹⁵ ve yesū^c cevāb virüp eyitdi on mı arınmadılar yā¹⁶ ṭokuz mı ķanda bulunmuş deguldür ki girü dönüp¹⁷ mecdi allāha vireler bu ġarībden ġayri ve aña eyitdi¹⁸ öri tur vargil senüñ īmānuñ seni ħalāş etdi¹⁹ pes çün ferisilerden suāl olundıki ħudāniñ meleküti²⁰ ne zamān gele anlara cevāb virüp eyitdi ħudāniñ

[128b]

¹ meleküti gözlemeklik ile gelmez ve ne diyeler uş bunda ² uş onda zırā işte teñriniň meleküti içünüzdedür ³ andan şakirdlere eyitdi günler gelseler gerek kaçan insān ⁴oğlınıň günlerinden birin görmek diliyesiz ve görmeye ⁵ siz ve size diyeler bunda gör yā anda gör varmaň ⁶ ve ne tābi‘ oluň zırā nice yıldırıム ki āsmāniň altında ⁷ bir tarafından yaldırıup āsmāniň altında öbir tarafına ⁸ şu‘le virürse insān oğlı daňı anuň gündünde öyle ⁹ olsa gerek ammā evvelā aña gerekdür ki çok ālām çeke ¹⁰ ve bu çileden merdūd ola ve nūhuň eyyāmında nice oldı ¹¹ ise insān oğlınıň eyyāmında daňı öyle olsa gerek ¹² yidiler içdiler [‘] avratlara nikāh etdiler erlere virildiler ¹³ tā ol güne degin ki nūh tābūta girdi ve tūfān gelüp ¹⁴ cümlesini helāk eyledi ancılayın daňı luť günlerinde ¹⁵ olduğu gibi yidiler içdiler şatun aldılar şatdilar ¹⁶ ağrās etdiler [‘] imāret ķıldılar ammā hemān ol gün ki luť ¹⁷ sadomdan taşra çıktı od ve kibrit gökden yağıdı ¹⁸ ve hepsini helāk eyledi bunlara göre olsa gerek ol ¹⁹ günde ki ibn-i insān iżhār olunur ol günde kimki ²⁰ ev üstünde ola ve anuň ʐarfları evde nüzül itmesün

[129a]

¹ anları alماgiçun ve ekinlikde olan ancılayın tekrār ² gerüsüne rücu[‘] itmesün siz luťuň [‘] avratını hāṭruňuzda ³ tutuň her kim ki kendü cānını şaklamaň taleb ide anı ⁴zāyi[‘] eyliye ve her kimki anı zāyi[‘] eyliye anı һalāş ⁵ қila size dirin ol gicede iki ādem bir dösekde ⁶ ola biri alına ve birisi կoyuvirile iki [‘] avrat ⁷ bile ögredüp remā[‘] biri alına ve birisi կoyuvirile ādem ⁸ tarlada ola biri alına ve birisi կoyuvirile ve cevāb ⁹ virün aña eyitdiler ey rabb қanda ve ol anlara eyitdi ¹⁰ қanda ten olur orada қartallar cem[‘] olsalar gerekdür ¹¹ on sekizinci faşıl ¹² ve anlara daňı bir meşel didi ki dāimā namāz қılmaň gerekdür ¹³ ve usanmamaň diyü bir şehirde bir қādī oldı ki ne ¹⁴ teñriden қorkar idi ve ne ādeme i[‘]tibār ider idi ¹⁵ ve ol şehirde bir țul [‘] avrat var idi ve ol aña gelür ¹⁶ idi diyü benüm muhāşşumdan intikāmūm al ve bir zamāna ¹⁷ dek istemez idi şoňra һod kendüsinde eyitdi eger ci ¹⁸ allāhdan қorkmazum ve ādeme i[‘]tibār itmezüm lākin bu țul ¹⁹ [‘] avrat baňa zahmet virmegin anuň intikāmin alayım ki

[129b]

¹ [‘] әkibet gelüp anuň elinden [‘] әciz olmiyam ve rabb eyitdi ² istimā[‘] eyleň ki ʐālim қādī ne dir ³ kīnin almaya mı ki aña gündüz ve gice feryād iderler ⁴ ve üzerlerine طوبیل اخناتون size dirin ki anlaruň ⁵ kīnini sür[‘] at ile ala velīkin ibn-i insān gelicek yirde ⁶ īmāni bulsa gerek ve daňı bu meşeli ba[‘] ʐılara dir idi ⁷ ki şiddiklər olduqlarına kendülerde i[‘]timād idüp ⁸ sāirleri tehāvün etdiler iki ādem namāz қılmaňa heykele ⁹ şu‘ud etdi biri ferīsī ve birisi bācdār ferīsī ¹⁰ turup kendü ile şöyle namāz қıldı ey һudā

saña¹¹ şükr iderim ki falān ādemler gibi degülüüm gāşıblar zālimler¹² zānīler veyā işbu bācdār gibi iki kerre haftada orūç¹³ tutarım benüm taşarrufumda olan mecmū' lardan öşr virürüm¹⁴ ve bācdār ırākdan turup ve ne gözlerin hod göge¹⁵ kıldurmak ister idi lakin kendü gögsine döger idi¹⁶ diyü ey ḥudā baña şefkat eyle ki günāhkārim size¹⁷ dirim işbu kendü evine inmişdür ziyāde teberrürlenmiş öbirisinden¹⁸ zīrā her kendüsini yüce iden alçaklına ve kendüsini¹⁹ mütevāzī iden yücelenmiş ola ve daḥı aña tıfları²⁰ iletdiler ki anlara dokuna ammā şākirdler göricek anlara

[130a]

¹ ķakıdılар yesū' hod anları katına okuyup eyitdi² oğlancıkları baña gelmek koñ ve anları nehy eylemeñ zīrā³ ḥudāniñ melekütü sunlar gibileründür āmīn size⁴ dirimher kimki ḥudāniñ melekütin oğlancık gibi kabūl⁵ itmiye içine girmiye ve bir server aña suāl* eyledi⁶ diyü ey mu'allim neleyim ki ebedī hayatı mīrāş bulam ve⁷ yesū' aña eyitdi niçün baña iyü dirsın hiç biri⁸ iyü degül illā bir allāh sen vaşıyyetleri bilürsin zinā⁹ itmiyesin öldürmiyesin oğurlamayısun¹⁰ telbīs şehādet virmiyesin senüñ ataña ve anaña¹¹ izzet eyle ve eyitdi bunları hep benüm yigitligümden¹² hıfz etdüm meger yesū' bunları işitdüp aña eyitdi¹³ henüz bir nesne saña eksikdür her nelerün var ise¹⁴ mecmū' i şatup faķirlere vir ve āsmānda hazīneyi bulasın¹⁵ ve gelüp baña itbā' eyle ve ol bunları işitdicek¹⁶ katı melūl oldı zīrā gāyetde ǵanı idi çün¹⁷ yesū' anı gördiki katı maħzūn olmuşdur eyitdi māldār¹⁸ lar nice güç ile ḥudāniñ melekütine gireler zīrā bir¹⁹ deveye bir igne yurdusından geçmek āsānraķdur bir māldāra²⁰ ḥudāniñ melekütine girmekden ve istimā' idenler eyitdiler

[130b]

¹ pes ḥalāş olmağa kim kādir olur ve ol eyitdi ādemler² katında muhāl olanlar teñrinin katına kābildür bu kez³ betros eyitdi işte biz hep nesneleri şalivirüp⁴ saña mutāba' at eyledüñ ve ol anlara eyitdi āmīn size⁵ dirim ki kimesne yokdur ki evi yā vālidāni yā karındaşları⁶ yā avratı veyā oğulları terk eyledi ḥudāniñ melekütü⁷ içün kim çok kat ziyāde bu zamānda almia ve gelicek⁸ dehrde ebedī hayatı ve on ikisi katına alup anlara⁹ eyitdi işte yerūşalīme şu'ūd iderüz ve peyğamberlerden¹⁰ ibn-i insāniñ һakkında yazılan hep nesneler tamām olsalar¹¹ gerekdir zīrā ümmetlere teslīm oluna istihzā ve şetm oluna¹² ve aña tüküreler ve կamçı ile urup anı katlı eyiliyeler¹³ ve üçüncü günde gine կopsa gerekdir ve anlar bunlaruñ¹⁴ hiç nesneyi ta'akķul etmediler ve bu kelām anlardan gizlenmiş¹⁵ oldı ve dinilmiş nesneleri bilmediler ve ittifāk kendü¹⁶ erīħāya

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “su'āl” olmalı.

yalaşduğu gibi bir gözsüz dilencilik idüp¹⁷ yol tarafında oturur idi ve cemā'ati geçer iken¹⁸ iştidicek buna ola diyü suāl eyledi ve aña haber¹⁹ virdiler ki yesū' -u nāşiratlu güzdar* կılur idi ve feryād²⁰ eyledi diyü ey yesū' ibn-i dāvud baña merhamet eyle ve ilerü

[131a]

¹ gidenler anı āzārladılar ki epsem ola ammā ol ziyādece² dahı feryād ider idi diyü ey ibn-i dāvud baña merhamet³ eyle pes yesū' tevkif idüp buyurdıki կatına getürile⁴ ve yakınına irișcek aña şordı diyü ne istersin⁵ ki saña ideyim ve ol eyitdi yā rabb ki yine görür olam⁶ ve yesū' aña eyitdi yine görür ol senüñ īmānuñ seni⁷ հalāş eyledi ve hemāndem yine görür oldı ve ardınca⁸ geldi հudāyi temcīd ider iken ve cemi⁹ հalk göricek⁹ şükrullāha virdiler¹⁰ on տokuzuncı faşıl¹¹ ve yesū' girüp erīhā içinden geçer idi ve işte zakkāyos¹² adlu bir er var imiş ve işbu bāc alıcılarınuñ başı imiş¹³ hem kendü ղanī imiş ve taleb eyledi ki yesū' i göre ki kimdir¹⁴ ve ղabalılıkdan կādir olmadı կişa boylı kimesne olmağın¹⁵ ve ilerü segirtüp bir **جَنِينَةً** ağacına 'urūc eyledi tā¹⁶ anı göre anuñicünki oradan geçmelü olur idi ve yesū'¹⁷ ol yire geldüğü gibi yukarı bakup anı gördü ve aña¹⁸ eyitdi ey zakāyos **أَبْوَابُ** nüzül eyle zīrā bugün baña¹⁹ gerekdür ki senüñ evünde կalam ve ol teserru^c idüp

[131b]

¹ eyitmişdür ve sevinüp anı կabūl eyledi ve görenler hep² mırıldadılar diyü bir günāhkār ādemīñ կatına կonuķ olamağa³ içeri girmışdür ve zakāyos turup rabbe eyitdi ey⁴ rabb işte benüm emvälümüñ yarusın fakīrlere virürüm⁵ ve eger kimseden bir nesneyi bühtān ile aldum ise⁶ dört կat yine virürüm ve yesū'^c aña eyitdi ki bugün⁷ işbu eve հalāş olmuşdur ol sebebden ki kendü dahı⁸ ibrāhīmüñ oğlıdur zīrā insān oğlı җāyi^c olmuş taleb⁹ ve հalāş itmege geldi ve anlar bu nesneleri iştidicek ol¹⁰ ilhāk eyliyüp bir meseli dimışdür ol sebebden ki kendü yerūşalime¹¹ yakın olup anlar կiyās etdiler ki teñriniñ melekūti hemāndem¹² iżhār itmek gerek idi emdi eyitdi bir aşilzāde¹³ ādemî bir ba'^c id diyāra varmışdur tā kendüsüçün bir memleketi¹⁴ alup girü done ve anuñ on կulunu okuyup anlara¹⁵ on mina virmışdür ve anlara eyitdi ticāret eyleñ tā şuña degin¹⁶ ki ben gelem ammā on şehirlüleri anı ibgāz idüp ardınca¹⁷ elçüluge göndürdiler diyü biz istemezüz ki işbu bizüm¹⁸ üzerimize pādişāhlik ide ve oldiki kendü girü dönüp¹⁹ memleketi alduķda ol կullar kendüsüne çağırılmaç buyurdu kim²⁰ anlaranaķdayı virmışdür tā bile kim her birisi ticāret itmekle

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “gūzār” olmalı.

[132a]

¹ ne kadar kesb itmiş idi pes evvelki katına geldi diyü ² ey rabb senüñ minañ on mina kesb itmişdür ve aña ³ eyitdi āferin yā iyü kul azacıkda emin olduğuñicün ⁴ on şeñir üzerine musallañ ol ve ikinci geldi diyü ey ⁵ rabb senüñ minañ biş mina kıldı ve buña dahı eyitdi ⁶ hem sen biş şeñir üzerine olğıl ve birisi geldi diyü ⁷ ey rabb işte senüñ minañ ki bir mendil içinde şaklı ⁸ dutdum kim senden ķorķdum anuñicünki **ماعن** ⁹ādemsin ķomaduguñi ķaldurursın ve ekmedüğüñi ¹⁰ biçersin ve aña eydür ey ħabīs kul kendü aǵzuñdan ¹¹ saňa hükm ideyim bildüñ ki ben **ماعن** ādemim ķomadu ¹² ġumi ķaldurup ekmedüğüm biçer iken ve niçün ¹³ benüm naķdamı bankaya virmedüñ tā ben gelüp anı ¹⁴ ħod ribā* ile taķāzā ider idim ve katında turanlara ¹⁵ eyitdi minayı andan ķalduruñ ve aña virüñ ki ¹⁶ anuñ on minası var ve aña eyitdiler ey rabb anuñ on ¹⁷ minası vardur zīrā size eydürem ki her kime kim anuñ ¹⁸ var ise virile ve andan kim anuñ yokdur hem nesi ¹⁹ varisa andan ķaldurula ve lākin benüm ol düşmanlarumu ²⁰ kim beni anlaruñ üzerine pādişāhlik idem istemediler

[132b]

¹ buraya getürüñ ve benüm öñümde boğazlañ ve bunları ² diyüp ilerü varur idi yeruşalime şu‘ud iderek ³ ve ittifāk ol beyt-i faciye ve beyt-i ‘anyaya yakın gelicek ⁴ ol taǵa ki zeytūnleriñ dinilmişdir kendü şāgirdleriniñ ⁵ ikisini götürdi diyü karşuda olan köye ⁶ varuñ ki aña girüp bir ȳayı bağlanmış bulasız ⁷ kim üzerinde hergiz ādemlerden hiç biri oturmadı ⁸ çözün anı getürüñ ve eger kimse size suāl ⁹ ide niçün çözersiz aña şoyle diyesiz ¹⁰ anuñicünki rabbiñ aña hāceti vardur ve ırsāl ¹¹ olunanlar varup anlara didüğü gibi buldilar ve anlara ¹² ȳayı çözer iken anuñ şāhibleri anlara eyitdiler ¹³ ȳayı niçün çözersiz ve anlar eyitdiler rabbiñ aña ¹⁴ hāceti vardur ve anı yesū‘a ilettiler ve anlar kendü ¹⁵ donların ȳayı üzerine şalup yesū‘yı aña ķordılar ¹⁶ ve ol önde yürüür iken anlaruñ libāsların yolda ¹⁷ döşediler ve zeytūn taǵınıñ inişine yaklaşduğu ¹⁸ demde şāgirdlerüñ bütün cemā‘ati feraḥ idüp bülend ¹⁹ āvāz ile allāhi tesbīh itmegi şurū‘ eylediler cemi‘ münāfiķ ²⁰ içün kim görmişler idi diyü mübārekdür rabbiñ isminde

[133a]

¹ gelen pādişāh gökde selām ve mecdi ‘älilerde ve cemā‘atden ² ferīsīlerüñ ba‘zi aña eyitdiler ey mu‘allim senüñ ³ şāgirdlerüne serzeniş ile ve cevāb virüp anlara ⁴ eyitdi size dirim ki eger şunlar süküt iderler ise ⁵ taşlar çağırıalar ve yakın irdüğü gibi şeñri görüp ⁶ anuñ üzerine ağladı diyü ki eger bilse idüñ ⁷ hem sen bāri işbu senüñ gününde

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ribā” “olmalı.

selāmetüne⁸ müte^c allik nesneleri ammā şimdi senüñ gözlerüñden gizlenmiş⁹ dür zīrā günler üzerüne gelseler gerek ki senüñ düşmanlarıñ¹⁰ eṭrāfuñda hēndek çekeler seni çevre kūşadup¹¹ her canibde saña mužāyaşa vireler ve seni yir ile berāber¹² ideler ve senüñ oğullaruñ içüñde ve sende taşı¹³ taş üzre komiyalar anuñiçünki senüñ ziŷāretüñün¹⁴ zamānın bilmədүñ ve heykele girüp içindeki bey^c u şirā^{*}¹⁵ idenleri çı̄karmağa başladı anlara diyüp yazılmışdur¹⁶ benüm evüm namāz evidir ammā siz anı oğrilaruñ mağāra¹⁷ sín etdünüz ve her gün heykelde ta^c līm ider oldı¹⁸ ammā ulu kāhinler ve kātibler ḥalķuñ başları ile anı helāk etmek¹⁹ taleb etdiler ve ne eyliyeler bulımadılar** zīrā cemi^c ḥalk yapışık²⁰ durur idi anı istimā^c ider iken

[133b]

¹ yigirminci faşıl² ve vāki^c oldıki ol günlerüñ birinde ḥalķa heykelde³ öğretdüp müjde etdugi gibi ulu kāhinler ve kātibler⁴ çı̄ka geldiler pırler ile ve aña eyitdiler diyü bize di⁵ ki ne salṭanat ile bunları idersin yā bu salṭanatı saña⁶ viren kimdür ve cevāb virüp anlara eyitdi ben daḥı size⁷ bir sözü suāl ideyim baňa diyüvirüñ yuḥanāniñ⁸ ma^c mūdiyyeti gökden mi imiş yā ādemlerden ve anlar kendülerde⁹ laķırdı etdiler diyü ki eger diyevüz gökden ol diye¹⁰ emdi siz niçün aña inanmaduñuz ve eger biz ādemlerden¹¹ diyevüz cemi^c ḥalķ bizi sengsār ideler zīrā anlaruñ¹² ilkası budur ki yuḥanā peyğamberdür ve anlar cevāb virdiler¹³ diyü neredendür bilmezüz ve yesū^c anlara eyitdi ve ne ben size¹⁴ dirin ki ne salṭanat ile bunları iderin pes ḥalķa¹⁵ bu meşeli dimege başladı diyü bir ādem bir bāg dikdi¹⁶ ve anı bāgcılara kirāya virüp hayli zamān ırāk sefere¹⁷ gitmişdür ve mahallinde bāgcılara bir kul göndürdi tā bāg¹⁸ yımışinden aña vireler ammā bāgcılar anı dögüp boş¹⁹ göndürdiler ve girü bir kul daḥı göndürdi*** ve anlar

[134a]

¹ anı daḥı dögüp rüsvāy idüp boş gönderdiler² ve tekrār üçüncüsi gönderdi ve anlar daḥı bunı mecrūh³ idüp çı̄kardılar pes bāg şāhibi eyitdi neleyim⁴ benüm sevgülü oğlumu göndereyim şayed ki bunı görüp⁵ heybet alalar ammā bāgcılar anı görüp kendülerde laķırdı⁶ etdiler diyü işbu vāriṣdür gelüñ anı ƙatl idelüm⁷ tā mīrāş bizüm ola ve anı bāgdan taşra çı̄karup⁸ öldürdiler emdi bāg şāhibi anlara ne eylese gerek⁹ ol gelüp bu bāgcıları helāk eyliye ve bāgi ǵayrıllara vire¹⁰ ve anlar bunı iştdicek eyitdiler öyle olmasun ve ol¹¹ onlara nažar idüp eyitdi emdi işbu yazılan nedür¹² ya^c ni binā^{*} idiciler

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “şirā^c” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “bulmadılar” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğusu “gönderdi” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “bina^c” olmalı.

redd etdükleri taş kendü ras^{**} ¹³ zāviye olmuşdur ol taş üzerine her düşen şanmış ¹⁴ ola ammā kimün̄ üzerine kim düşe anı hurd hāş ¹⁵ ide ve ulu kāhinler ve kātibler taleb etdiler ki ol sa^catde ¹⁶ aña el uralar ve ḥalķdan ḫorķdilar zīrā bu meşeli anlaruñ ¹⁷ ḥaķkında didügin bildiler ve gözliyüp cāsusları ¹⁸ göndürdiler ki şiddīklar şüretin göstereler tā anuñ ¹⁹ sözüne yapışup ḥākimiñ riyāsetine ve saltanatına anı teslīm ²⁰ ideler ve aña suāl*** etdiler diyü ey mu^callim biz bilürüz

[134b]

¹ ki gerçek dirsın ve ögredürsin ve kimsenin yüzin ² kabūl itmezsın lākin tenriniñ yolın ḥaķikatde ta^clīm ³ idersin ḫayṣere ḫarāc virmek bize cāiz midür yā degül mi ⁴ammā kendü anlaruñ ḥīleyi fikr idüp anlara eyitdi ⁵ niçün beni imtiḥān idersiz baňa bir dīnāri gösterüñ ⁶ kimün̄ şüreti ve üst yazısı var ve cevāb virüp ⁷ eyitdiler ḫayṣerüñ ve anlara eyitdi emdi ḫayṣerüñ ⁸ olanların yine ḫayṣere virüñ ve teñriniñ olanların ⁹teñriye ve anuñ sözüne yapışmağa ḫalķ hūzūrunda ḫādir ¹⁰ olmadılar ve cevābını ‘acebleyüp epsem oldılar pes ¹¹ zindīklarıñ ba^czıları ḫatına geldiler ki ḫiyāmeti inkār ¹² eyliyorlar ve aña şordılar diyü ey mu^callim mūsā bize ¹³ yazdı ya^cni eger bir kimseniñ ḫarındaşı vefāt idüp ¹⁴ anuñ bir ‘avrati ola evlādsuz öle ki anuñ ḫarındaşı ^{15c} avratını alup kendü ḫarındaşa toħum ḫopara emdi ¹⁶ yedi ḫarındaş var idi ve evvelki bir ‘avrati alup evlād ¹⁷ suz vefāt itmişdür ve ikinci anı ‘avratluga alup ¹⁸evlādsuz vefāt itmişdür ve üçüncisi anı aldı ¹⁹ ve ancılayın daħħi yedisi ve evlādları ḫalmayup müteveffā oldılar ²⁰ ve hepsiniñ āhirinde ‘avrat daħħi öldi emdi ḫiyāmetde

[135a]

¹ anlaruñ ḫanġisina ‘avrat ola zīrā yediniñ ‘avrati olmuşdur ² ve yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi bu dehriñ oğulları ³ nikāh iderler ve nikāhlıga virilürler ammā ol dehri ⁴tahśil etmege müstahakķ^c add olunanlar ve emvātdan ḫiyāmeti ⁵ nikāh iderler ve ne nikāhlıga virilürler ve ne artuk ⁶ almaga ḫādirlerdür zīrā feriştelere akrandur ve allāhiñ ⁷ oğullarıdur ḫiyāmetiñ oğulları mevcūd olup ammā ⁸ ki meyyitler ḫoparlar hem mūsā çalu ḫatında gösterdi çün ⁹ rabbiyi okur iibrāhīmiñ teñrisin ve isħaqiñ teñrisin ¹⁰ ve ya^ckübuñ teñrisin zīrā emvātiñ teñrisi deguldür ¹¹ lākin dirileruñ zīrā hep aña dirilürler ve kātibleriñ ¹² ba^czıları cevāb virüp eyitdiler ey mu^callim ḥoş didüñ ¹³ve artuk hiç nesneyi aña şormaq cesāret etmediler ve ¹⁴ anlara eyitdi nice dirler ki mesiħ dāvuduñ oğlıdur ¹⁵ ve kendü dāvud mezāmīr kitābında dir ya^cni rabb benüm rabbüme ¹⁶ eyitdi benüm yimnūmde otur aña dek kim senüñ düşmanlarıñ ¹⁷ayaklärlarınuñ başmağın vaz^c

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “re^cs” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “su^cäl” olmalı.

idem emdi dāvud anı rabb¹⁸ okuyup anuñ oğlu nice olur pes cemīc ḥalq istimāc¹⁹ ider iken anuñ şāgirdlerine eyitdi kātiblerüñ hazer eyleñ²⁰ ki hullelerde gezinmek diliyüp selāmları bāzārlarda severler

[135b]

¹ ve evvelki kürsileri mecmāc larda ilk oturacak yirleri² ziyāfetlerde ki ṭul[‘] avratlaruñ evlerin **استھان** iderler³ ve bahāne içün uzun namāzlar ķılurlar bunlar a^c zam dīnūneti⁴ alsalar gerekdir⁵ yigirmi birinci faşıl⁶ ve baķup görди māldārları ki hediyelerin ħazīneye şaldılar⁷ ve dahı bir fakīrcik ṭul[‘] avratı görди ki iki menkūri⁸ içine şalar idi ve eyitdi ħakīkatde size dirim ki⁹ bu fakīr dul ɻarı hepsinden ziyāde şaldı zīrā bunlar¹⁰ hep anlaruñ ziyādeligidenden teñriniñ hediyelerine şaldılar¹¹ ammā işbu kendü fakīrligidenden anuñki cemīc ma^cışetin¹² şaldı ve heykel ħakkında din ba^c żılara ki güzel taşlar¹³ ile ve hediyeler ile müzeyyen olmuşdur eyitdi bunları ki¹⁴ görürsiz günler gelseler gerek ķaçan kim taş taşrı üzre¹⁵ ķoyuvirilmiye ki ħarāb olımıya pes aña suāl etdiler diyü¹⁶ ey mu^c allim emdi bunlar ķaçan olalar ve ne[‘] alāmet ola ol¹⁷ vaqt ki bunlar vāki^c olisardır ve ol eyitdi görün ki¹⁸ azdurulmiasız zīrā çok benüm ismümde geliser diyü ki¹⁹ ben mesħlim ve zamān yakın geldi emdi anlaruñ ardınca

[136a]

¹ varmıyañ pes çün cenkleri ve fitneleri işitdürsiz² ürkmeñ zīrā bunlar ol olmak gerekdir ammā[‘] ākībet fi’l-ħäl³ olmaz andan anlara eydür idi ṭāife^{*} ṭāife üzre⁴ ķalxsalar gerekdir ve memleket memleket üzre ve yir yir[‘] ażīm⁵ zelzeleler ve ķahħħalar ve ṭā[‘] unlar olup ķorķunç nesneler ve büyük⁶ ‘alāmetler āsmāndan olsalar gerekdir ammā dükeli bu nesnelerden⁷ öñdin anlar size ellerin uralar ve sizi maṭrūd eyliyeler⁸ mecmāc lara ve zindānlara teslīm idüp pādişāhlaruñ ve āmīrlərүñ⁹ ķatlarına iletdir iken benüm ismüm ħāṭṛi içün¹⁰ ve size olsa gerek şehādet içün emdi sizüñ ķalblerüñüze¹¹ dike koñ evvelā tilāvet itmemek nice i[‘] tizār idesiz¹² zīrā ben size bir ağızı ve ħikmeti vireyim ki cemīc size muħaġġamalar¹³ aña ɻarşu diyüp muķāvemet itmege ķādir olmıyalar ve vālide¹⁴ nden ve ɻarındaşların ve akrabādan ve dostlardan teslīm oluna¹⁵ siz ve sizlerden ķatl ideler ve dükeliñiñ ķatında mebgūž¹⁶ olasız benüm ismüm ħāṭṛi içün ammā sizüñ başuñuzuñ¹⁷ bir ķılı zāyi^c olımıya sizüñ şabruñuzda siz cānlaruñuzı¹⁸ taşarruf eyleñ pes çün yerūşalimi[‘] askerler ile çevrilmiş¹⁹ göresiz bu kez bilüñ ki anuñ ħarābı yaklaştı ol²⁰ vaqt yahūdītde olanlar taqlara ķaçsunlar ve ortasında

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ṭā[‘] ife” olmalı.

[136b]

¹ olanlar ayrılsunlar ve diyarlarda olanlar anuñ içine girmesünler ² zīrā bunlar intikāmuñ günleridür tā yazılan nesneler hep ³ tamām olalar ammā vay gebe olanlar ve emzürenlere ol ⁴ günlerde zīrā yir üzre [‘]azīm iżtirār ola ve ǵažab bu ḥalqa ⁵ ve kılıç ağızından düşeler ve cemi[‘] ümemde esīr olalar ⁶ ve yeruşalīm ümemden başılmış ola ümemüñ zamānları tamām ⁷ olunca ve güneşde ve ayda ve yıldızlarda [‘]alāmetler olsalar ⁸ gerek ve yirde ṭāifelerüñ mežāyıkası perişānlık ile ⁹ deñiz ve mevcler öter iken ādemler ḫorķudan ve meskūnet üzerine ¹⁰ gelen nesnelerüñ intiżārindan cānsuz olur iken zīrā ¹¹ semāniñ kuvvetleri müteħarrik olalar ve ol vaqt ibn-i ¹² insānı göreler bir bulutda gelür iken կudret ile ve [‘]azīm ¹³ mecd ile ve bu nesneler vāki[‘] olmağa başladuklarında yukarıya ¹⁴ nażar idüp sizüñ başlarınuñ қalduruñ zīrā ki ¹⁵ ḥalāsuñuz yaklaşur ve anlara bir meseli didi incīr ¹⁶ ağacın ve hep ağaçları görün çün ḥālā ṭaşra ¹⁷ inüvirürler siz görüp kendüñüzden bilürsiz ki şimdi ¹⁸ yaz yakındur ancılayın hem siz çün bu nesneleri vāki[‘] ¹⁹ olmuş göresiz bilüñüz ki ḥudāniñ melekütü yakındur ²⁰āmīn size eydürem ki cīl geçmiye āña dek kim hep şādir

[137a]

¹ ola gök ve yir geçeler benüm sözlerüm ḥod geçmiyeler ² pes kendülerünüzi gözleñ tā şāyed sizüñ қalbüñüz ³ һumārdan ve mestlikden ve bu [‘]ömrüñ قابوں مدت تھی olup ⁴ ol gün üzerüñze ānsızdan gele zīrā ṭuzaq ⁵ gibi bütün yir yüzünde hep oturanlar üzerine gelse ⁶ gerekdir emdi uyanık oluñ her zamān namāz қılur ⁷ iken tā müstahakk şayılmış olasız işbu vāki[‘] olacak ⁸ nesnelerden hep қaçmağa ve ibn-i insān öñünde turmağa ⁹ ve gündüz heykelde ta[‘]līm ideyorur idi gice ḥod ¹⁰ çıkuп ṭağda ki zeytunlerüñ dinilmişdir eklendi ¹¹ ve cemi[‘] һalq čin şabāh қatına geldiler heykelde anı istimā[‘] ¹² itmegiçün ¹³ yigirmi ikinci faşıl ¹⁴ ve [‘]iyd-1 fiṭīr ki fiṣḥ dinilmişdir yaklaşur idi ve ulu ¹⁵ kāhinler ve kātibler buni ṭaleb etdiler ki anı nice depeliyeler ¹⁶zīrā һalķdan ḫorķılar pes şeytān yahūdāya girdi ¹⁷ kim isħariyoṭi olmuş on ikiniñ [‘]adedinden mevcūd ¹⁸ iken ve ol varup ulu kāhinler ile ve čeri başları ¹⁹ ile söyleşdi ki anı nice anlara teslīm eyliye ve anlar ²⁰ şād olup şart eylediler aña nağdayı virmäge ve ol

[137b]

¹ va[‘]de eyliyüp fırsatı ṭaleb etdi ki anı anlara teslīm eyliye ² ǵalabalıksız ve fetīr günü geldi ki anda fiṣħı öldürmek ³ gerek idi ve betros ve yuħanāyi gönderdi diyü varup ⁴fiṣħı bize ārāste eyleñ tā yiylan ve anlar aña eyitdiler ⁵nerede istersin ki ārāste idelüm ve ol anlara eyitdi ⁶ işte siz şehre girdüğünüzde bir ādem size կarşu gele ⁷ bir desti şu ṭaşır iken girdüğü ev içine aña tābi[‘] ⁸oluñ ev şāhibine diyesiz mu[‘]allim saña dir mihmānhāne ⁹ қandadur ki anda benüm şāgirdlerüm ile fiṣħı tenāvül ¹⁰ idem ve ol size bir büyük

çārtağı döşenmiş göstere¹¹ orada hāzır eyleñ ve anlar varup anlara didüğü gibi¹² buldılar ve fişhi ārāste eylediler ve çün sa^c at gelmişdür¹³ aşa oturur idi ve on iki resūl anuñla ve anlara¹⁴ eyitdi murād eyle murād eyledim ki bu fişhi sizüñ ile tenāvül¹⁵ idem andan öñ ki elem çekem zīrā size dirim ki artuk¹⁶ andan yimeyim āña dek ki ḥudāniñ melekütinde tamām olmuşdur¹⁷ ve kāsi alup teşekkür idüp eyitdi bunı aluñ kendüñüze¹⁸ kıismet eyleñ zīrā size dirim ki āsmāniñ yımışinden¹⁹ içmeyim tā ḥudāniñ meleküti gelmeyince ve etmegi alup şük̄r²⁰ idicek sıdı ve anlara virdi diyü işbu benüm cesedümdür

[138a]

¹ ki sizüñ için virilmişdür bunı eyleñ benüm zikrū² mde ancılayın de kāsi^c aşādan* şoñra diyü işbu kās³ yeñi^c ahiddür benüm ḫanumda ki sizüñ için dökülmüş⁴ dür velīkin işte beni teslīm ideniñ eli şofrada benüm⁵ iledür ve ibn-i insān ḥod gider mu^c ayyen olduğu gibi⁶ velīkin vay ol ādeme kim anuñ elinde teslīm olunur⁷ ve anlar bunı kendüler içinde teftiše başladılar kim⁸ anlardan ḫangısı imiş kim bunı itmek olacak idi⁹ ve dahı içlerinde nizā^c oldı kim anlaruñ ḫangısı¹⁰ ulurañ görile ve ol anlara eyitdi ümmetlerün pādişā¹¹ hlari anlara beglik iderler ve üzerlerine musallañ olanlar¹² ḥayır idiciler dinilürler ammā siz öyle yok lakin içüñüzde¹³ ulurañ olan kiçirek gibi olsun ve server olan¹⁴ ḫulluk iden gibi zīrā ulurañ kimdir aşa oturan mı¹⁵ yā hizmet iden aşa oturan degül mi eved ben ortalaruñuzda¹⁶ hizmet iden gibiyim ammā siz tecrübeberümde benüm¹⁷ ile bir ƙarar olanlarsız ve ben size bir memleketi ta^c yīn¹⁸ iderin benüm atam baña ta^c yīn etdürü gibi tā yiyüp¹⁹ içesiz benüm şofram üzre benüm memleketümde ve tahtlar²⁰ üzerine oturasız isrā^c iliñ on iki sibṭa ḥük̄m

[138b]

¹ iderek ve rabb eyitdi sim^cūn sim^cūn işte şeytān² sizi diledi bugday gibi ḫalburulmak için nihāyet³ ben senüñ īmānuña zevāl olımıya ve sen rücū^c olunicañ⁴ sizüñ ƙarındaşlaruñuzı muƙarrer ƙıl ve ol aña eyitdi⁵ yā rabb senüñle hem zindāna hem ölüme gitmege hāzırım⁶ ve ol eyitdi ey beṭros saña dirim bugün ḥoros⁷ ötmiye sen üç kerre beni bilmeye inkār itmezden⁸ evvel ve anlara eyitdi ol vaqt ki sizi kimsesüz⁹ ve ṭofurcuksuz ve bābūcsuz gönderdüm size bir şey^c¹⁰ eksik oldı mı ve anlar eyitdiler hiç pes anlara eyitdi¹¹ velī şimdi kimüñ kim kimsesi ola olsun ancılayın¹² hem ṭofurcuğu ve kimüñ kim ƙılıcı yoğisa cāmesin şatup¹³ şatun alsun zīrā size dirim ki işbu yazılan dahı¹⁴ bende tamām olmak gerekdir ya^cni ve itmeler ile ‘add olunmışdur¹⁵ zīrā benüm ḥaƙķumda olan nesnelere tamāmlıç ola ve anlar¹⁶ eyitdiler yā rabb işte bunda iki ƙılıç

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “aşā^c” olmalı.

ve ol anlara eyitdi ¹⁷ yeter ve çıkışup ‘adete göre zeytün tağına gider idi ¹⁸ ve anuñ şāgirdleri dahı aña tābi‘ oldılar ve mekānda ¹⁹ olıcağ anlara eyitdi namāz kılın tā tecrübeye girmiyesiz ²⁰ ve kendü anlardan girü çekildi bir taş atışı kadar ²¹ ve diz üstüne çöküp namāz kıldı diyü ey peder eger

[139a]

¹ istersin bu kāsi benden gider velikin benüm irādetüm ² degül ammā senüñ olsun ve gökden bir feriște aña ³ iżhār eyledi ani ider iken ve žucretde olmuş ⁴ iken dahı bekçe namāz kıldı ve anuñ deri gūyā ki ḫaniñ ⁵ iri tamlaları olmuşdur yire revān olur iken ⁶ ve namāzdan öri turup şāgirdlere gelicek anları ⁷ ǵamdan uykulamış buldı ve anlara eyitdi ne uyursız ⁸ ǵalķup namāz kılın tā siz imtiḥāna girmiyesiz ve kendü ⁹henüz dahı söyler iken işte bir cemā‘ at ve yahūdā dinilmiş ¹⁰ on ikisinden biri anlaruñ öñüne gider idi ¹¹ ve yesū‘ a yaklaştı aña būs virmegiçün ammā ¹² yesū‘ aña eyitdi ey yahūdā insān oğlın bir būs ¹³ ile teslīm ider misin ve eṭrāfında olanlar ne ¹⁴olacağın göricek aña eyitdiler ey efendi kılıç ¹⁵ ile çalalum mı ve anlardan biri ‘ālī kāhiniñ bende ¹⁶ sin çalup anuñ sağ kulağın şopardı ve yesū‘ ¹⁷ cevāb virüp eyitdi buña dek ǵoñ ve anuñ kulağına ¹⁸ ǵokunup ani sağ eyledi pes yesū‘ kendü ǵatına gelen ¹⁹ ulu kāhinlere ve heykelin serdārlarına ve şeyhlere eyitdi ²⁰ gūyā ki bir oğriya taşra çıķduñuz mı kılıçlar ile

[139b]

¹ ve degnekler ile ben sizüñ ile hergün heykelde ² mevcūd olıcağ baña el uzatmaduñuz ammā bu sizüñ ³ sā‘ atıñdür ve zulmetiñ saltanatı pes anlar ani ǵutup ⁴ iletidiler ve ani ‘ālī kāhiniñ evine edhāl etdiler ⁵ ve beṭros irākdan ardınca geldi ve anlar eyvān ortasında ⁶ ātes yakup böylece oturduklarından beṭros anlaruñ ⁷ meyānında oturur idi ve bir cāriye ani ātes ǵatına ⁸ oturur göricek aña dik dik baķup eyitdi hem ⁹ işbu anuňla imiş ve ol aña inkār eyledi diyü ¹⁰ yā ‘avrat ani bilmem birazdan şoñra bir dahı ani görüp ¹¹ eyitdi sen de anlardansın ve beṭros eyitdi hey ādem ¹² ben degülüm ve bir sa‘āt müddetinden şoñra bir ǵayı ¹³ kimesne ǵatı taşhīh eyledi diyü ǵakīkatde işbu dahı ¹⁴ anuňla imiş zīrā ki celillidür ve beṭros eyitdi hey ¹⁵ ādem ben ne dirsın bilmem hemändem ol henüz söyler ¹⁶ iken ǵoros ötdi ve rabb dönüp beṭrosa iltifāt ¹⁷ eyledi ve beṭros rabbiniñ sözün yād eyledi nitekim ¹⁸ aña dimiş idi ki ǵoros ötməzden evvel baña üç ¹⁹ kerre inkār idesin ve beṭros taşra çıkışup acılığıyla ²⁰ ağladı ve yesū‘ yı ǵutup ādemler ani masharaya aldılar

[140a]

¹ döger iken ve ani iħticāb idüp yüzine urdılar ² ve aña şordılar diyü nebılık ile seni ǵarb iden kimdir ³ ve çok nesneleri dahı iftirā idüp ǵarşusuna dirler ⁴ idi ve gündüz olduğu

gibi ṭāifeniň şeyhleri⁵ ve ulu kāhinler ve kātiblerdür yalvarup anı kendü dernegine⁶ ilettiler diyü eger sen mesīh iseñ bize digil ve anlara⁷ eyitdi eger size diyecek olursam inanmıyasız ve eger⁸ size dahı suāl iderim baña cevāb virmiyesiz ve ne⁹ şaliviresiz şimdən girü ibn-i insān ḥudāniň ķuvvetiniň¹⁰ şağlarına otursa gerekdir pes cümlesi eyittiler emdi¹¹ sen ḥudāniň oğlu misin ve ol anlara siz dirsiz ki¹² benim ve anlar eyittiler bize artuk şehādet ne gerekdir zīrā¹³ biz bi'zzāt anuň ağızından istimā^c eyledük¹⁴ yigirmi üçüncü faşıl¹⁵ ve anlaruň bütün cemā^c atı қalçup anı pīlātos ilettiler¹⁶ ve anı melāmet etmege başladılar diyü bunı bulduk ümmeti¹⁷ azdurur iken ve ķaysera cizye virmekden nehy ider iken¹⁸ diyü ki kendü mesīh bir pādişāhdur ve pīlātos aña¹⁹ şordı diyü yahūdilerüň pādişāhı sen misin ve ol

[140b]

¹ aña cevāb virüp eyitdi sen dirsın pes pīlātos² ulu kāhinlere ve camā^c atlere eyitdi bu ādemde aşla şuç³ bulmam ammā anlar ziyāde müştedd oldılar diyü ҳalkı taħriş⁴ ider bütün yahūdit içinde ta^c līm idüp celīlden⁵ ibtidā iderek buraya degin ve pīlātos celīlden iştidicek⁶ şordı eger ādem celilli imiş ve çün bildi ki hīrodesiň⁷ salṭanatından olmuşdur anı hīrodese gönderdi ki⁸ kendü dahı ol eyyāmda yerūşalīmde mevcūd imiş hīrodes⁹ hod yesū^c yı göricek ǵayetde sevindi zīrā çokdan¹⁰ anı görmege müştak oldu çok nesneleri ҳakkında¹¹ iştidügi içün ve umar idi ki andan şādir olmuş¹² bir^c alāmeti göre pes aña çok sözlerde suāl etdi¹³ kendü hod aña hiç cevāb virmedı ve ulu kāhinler ve kātibler¹⁴ turup anı şiddet ile melāmet eylediler ve hīrodes anı¹⁵ hod gördi anuň cenc̄ileri ile istihzā^c idüp¹⁶ müfeħħam libās ile aña giydürüp anı girü pīlātos¹⁷ göndermişdür ve hemān ol günde pīlātos ve hīrodes¹⁸ bir biri ile dost oldılar zīrā evvelden aralarında¹⁹ düşmanlık oldı ve pīlātos ulu kāhinleri ve ҳākimleri²⁰ ve ҳalkı münādāt idüp anlara eyitdi bu ādemli baña ilet düñüz

[141a]

¹ gūyā ki ҳalkı azdurıcı ve işte ben sizüň қatuňuzda² teftiš idüp bu ādemde siz anı melāmet etdüğünüz³ nesnelere müte^c allik aşla şuçı bulmadum ve ne dahı hīrodes⁴ zīrā sizi aña gönderdim ve işte mevte müstaħakk hiç⁵ nesne aña şādir olmamışdur emdi aña tedīb⁶ idüp şalivireyim zīrā aña gerek idi ki⁷ iydde anlar bir aħadı şalivire ammā cemā^c at ser⁸ cümle çağırıldılar diyü bunı қaldur ve bize barābāyi⁹ şalivir ki şehirde şādir olmuş bir fitne içün¹⁰ ve ɻatl biriyle zindāna bırakılmış idi emdi pīlātos¹¹ yesū^c yı şalivirmek ister iken anlara tekrār söylemişdür¹² anlar hod çağırıldılar diyü anı şalb eyle ve ol üçüncü¹³ kerre anlara eyitdi yā işbu ne şerr eyitdi hiç ölüme¹⁴ sebebin anda görmedüm emdi aña tedīb idüp¹⁵ şalivireyim ammā anlar bülend āvāzlar ile ilħāk idüp¹⁶ taleb etdiler ki ħāçlanmış ola ve anlaruň āvāzları¹⁷ ve ulu kāhinleriň ǵalabe etdiler ve

pīlātōs hükm etdi ki ¹⁸ anlaruň istedügi gibi ola ve taleb etdükleri fitne ¹⁹ ve katl için zindāna bırakılmış kimesneyi anlara şalı ²⁰ virdi ve yesū^cyi anlaruň irādetine teslīm eyledi

[141b]

¹ ve çün anı iletdiler sim^c ūn nām bir kīrenāliyⁱ ² gelür iken tutup çelīpāyⁱ aña kordılar tā yesū^c ardına ³ getüre ve ħalkın çok cemā^c atı aña tābi^c olur idi ⁴ ve ‘avratlariň kim anı hem ağladılar hem teħassür eylediler ⁵ ammā yesū^c anlara dönüp eyitdi ey yeruşalimiň kızları ⁶ benüm üzərume ağlamaň lākin kendüñüz üzre ağlaň ⁷ ve sizüñ oğullarunuž üzre zīrā işte günler geliyorlar ⁸ ki anlarda diyeler tūbā ‘ākirelere ve ol rahmlere ki yüklü ⁹ olmadılar ve ol emceklere ki emzürmediler ol vaqt ¹⁰ tağlara dimege başlıyalar bizüm üzərümüze düşüñ ¹¹ ve depelere bizi örtüñ zīrā eger baş ağaçda bunları ¹²iderler ise ķuruda ne olsa gerek ve daħħi iki sāir ¹³ fasık anuňla iletdiler depelenmegiçün ve cümcüme dinilmiş ¹⁴ bir yire irišdüklerinden şoňra orada anı çelīpāya ¹⁵ miħladiłar ve fasıkları biri sağında ve biri şolunda ¹⁶ pes yesū^c eyitdi ey peder anları ‘afv eyle zīrā ne eyiliyorlar ¹⁷ ma^c lūmları degüldür ve anlar anuň libāslarını kismet idüp ¹⁸ ķur^c a bırakıldılar ve ħalk nażar iderek turdılar ve serverler ¹⁹daħħi anlaruň ile istihzā^c iderler idi diyü sāirleri ²⁰ halas etdi kendüsini halas itsün eger işbu mesiħ

[142a]

¹ ħudāniň muhtarı ise ve cündiħer daħħi anı masharaya aldiłar ² katina gelüp aña sirke sunar iken ve diyüp eger sen ³ yahūdilerüň pādišāhi iseň kendüni ħalas eyle ve anuň ⁴üstüne daħħi bir üst yazısı yazılmış idi yunāniň ⁵ ve rūmuň ve ġayriniň ħarfları ile ya^cni budur yahūdilerüň ⁶ pādišāhi ve berdār olan fasıklarunuň biri aña sögdi ⁷ diyü eger sen mesiħ iseň kendüni ve bizi ħalas eyle ⁸ ammā öbirisi cevāb virüp anı āzārlar idi diyü ve ne ⁹ sen allāhdan ķorķmazsin ki kendü dīnūnetdesin ¹⁰ ve biz hod ^c adl ile zīrā bizüm işlemedüklerümüze müstahak^k ¹¹ nesneleri aluruz ammā işbu hiç yaramaz nesneyi itmedi ¹² ve yesū^c a eydür idi yā rabb beni teżkīr eyle ol vaqt ki ¹³ senüñ melekütüňe gelesin ve yesū^c aña eyitdi āmīn ¹⁴ saňa dirin ki bugün benüm ile firdevsde olasın ¹⁵ ve altinci miķdāri sā^cat imiş ve tamām yir üzerine ķarañulu^k ¹⁶olmuşdur ṭokuzuncı sā^cate dek ve güneş ķarañulanmış oldı ¹⁷ ve heykeliň perdesi ortasında yarılmışdur ve yesū^c bülend ¹⁸ āvāz ile çağırıp eyitdi ey peder benüm rūħumi senüñ ¹⁹ ellerüne işmarlarum ve bunı diycek rūħi teslīm eyledi ²⁰ pes yüz başı mācerayı göricek allāhi temcīd eyledi

[142b]

¹ diyü bedürüstī işbu ādem şiddīk imiş ve ol manzara ² ķamu bile irißen cemā^c atlar mācerālara nażar idicek kendü ³ göğüslerin dögüp girü döndiler ve anuň āşināları ⁴hep

ıraklıdan türdilər və celilden mütəba^c at iden ^c avratlar ⁵ bu nesnelere naşar ider iken ve işte yūsuf nām bir er meşveretci ⁶ olup şalih ve şiddik er imiş kendü anlaruñ **لَهُ** ve ^c ameline ⁷ rızā* virmedi rāmatdan imiş yahūdileriñ bir şehri ki ⁸ hem kendü dahı teñriniñ melekütine muntazır oldı işbu ⁹ pīlātosa irışüp yesū^c ñ cesediñ dilek eyledi ve anı ¹⁰ indürüp ince kettān bezzinde anı şarmışdur ve taşda ¹¹ yonulmuş bir kabirde anı kordı kim ora hiç kimesne ¹² henüz dahı konulmamış idi ve yevm-i cum^ca imiş ve sebtīn ¹³ şeherine yakın imiş ve dahı celilden bilesince gelen ¹⁴ avratlar tābi^c olup kabri ve anuñ cesedin nice konulmuşdur ¹⁵ gördiler ve anlar kim ve dönüp ^c içtirları ve yağlamaları ¹⁶ müheyyā eylediler ve şenbih gün diñlendiler vaşıyyet mūcibi üzre ¹⁷ yigirmi dörtüncü faşıl ¹⁸ ve haftanıñ birinci gününde çin şabāhda kabre geldiler ¹⁹ müheyyā etdükleri ^c içtirları getürür iken ve ba^c žilar dahı

[143a]

¹ anlaruñla ve taşı kabirden yuvalanmış buldilar ve içine ² girüp rabb yesū^c ñ cesedin bulmadılar ve oldiki anlar ³ bu nesneden perişān hātir olduğları* gibi işte iki ⁴ er yaldırayan libāslarda anlaruñ katında türdilər ve anlar ⁵ ürküp yüzin yire meyl etdüklerinde anlara eyitdiler ⁶ zinde olanı meyyitler arasında niçün ararsız bunda degül ⁷ lakin şopmuşdur yād eyle size nice söyledi henüz celilde ⁸ mevcûd iken diyü insān oğluna gerekdir ki günāhkār ⁹ ademlerüñ ellerine teslîm oluna ve hāçlana ve üçüncü günde ¹⁰ gine koya ve anuñ sözlerin teżkir eylediler ve kabirden ¹¹ girü dönüp bu nesneleri hep on bire müjdelediler ¹² ve sercümle şalanlara ve meryem-i mecdeliye ve yonnā ve meryem ya^c kūbuñ ¹³ anası idiler ve sāirler böylelerince ki bunları resüllere ¹⁴ didiler ve anlaruñ sözleri şatlarında herze sözü ¹⁵ gibi göründiler ve anlara inanmadılar andan beṭros tūri ¹⁶ gelüp kabre segirtdi ve meyl idüp kettān bezzleri başkaca ¹⁷ kurulmuş görüp ayrıldı kendü ile mācerayı ta^c accüb ider ¹⁸ iken ve işte anlardan ikisi hemān ol günde ^c emvās ¹⁹ adlu bir köye vardılar ki yerūşalīmden altmış galvet yol ²⁰ idi ve anlar birbiri ile söyleşdir** bu cemi^c vāki^c

[143b]

¹ olmuşlardan ve oldiki anlar söyleşüp mübāhaşat etdüklerinde ² hem yesū^c bi'zzāt yaklaşup anlar ile gider idi ammā ³ anlaruñ gözleri dutulmuşlardır ki anı bilmiyeler ve anlara ⁴ eyitdi ne aşıl sözlerdir bunlar ki yürüür iken bir biri ⁵ ile lağırdı idüp melūl olursız ve kılāobā nām bir ⁶ aḥad cevāb virüp aña eyitdi sen ancak yerūşalīmde ⁷ yād kişi

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “rızā^c” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “olduğları” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “söyleşir” olmalı.

misin ve bu günlerde orada şadır olan nesneleri ⁸ bilmedüñ ve anlara eyitdi neler ve anlar aña eyitdiler yesū⁹ nāşiratlu hakkında bir er ki peygamber oldu ķuvvetlü [‘]amelde ve ¹⁰ kelāmda teñri ve mecmū[‘]halķ huzūrunda ve nice ulu kāhinler ¹¹ ve bizüm serverlerümüz mevtiñ hükmüne anı teslīm idüp ¹² hāça mīhladılar biz hod ümīd dutar idük ki kendü ¹³ isrā[‘] ili ħalāş etmek olaçak imiş ammā bundan mā[‘]adā ¹⁴bugün üçüncü gündür andan berü ki bunlar oldılar eved ¹⁵ daňı bizümkilerden ba[‘]zı [‘]avratlar bize ħayrān etdiler ¹⁶ ki seherde ķabre oldılar ve anuñ cesedin bulmayıca[‘] ¹⁷geldiler diyü ki ferişteleriñ bir manżarın görmişler idi ¹⁸ ki diridir didiler ve bizüm ile olanlardan ba[‘]zı ¹⁹ ķabre vardılar ve [‘]avratlar didikleri gibi hemān şöyle ²⁰buldılar ammā anı görmediler ve kendü anlara eyitdi ey delüler

[144a]

¹ ve ķalbi **تَقْيِيلُهُ** peygamberler hep söyledüklerine inanmağıçun ² ya mesihə ləzim degül mi idi bu nesnelere taħammül idüp ³ anuñ mecdine girmek ve mūsādan cemi[‘] peygamberlerden ⁴ başlayup ķamu kütübde kendü hakkında olan nesneleri anlara ⁵tefsir eyledi ve girdükle ri köye yaķlaşup yüz gösterdi ⁶ ki andan uzaq gide ve aña teklif eylediler diyü tur ⁷ bizüm ile zirā ahşama yakındur ve gün meyl eyledi ⁸ ve anlaruñ ile ķalmaç içün içeri girdi ve vāki[‘] ⁹ oldı ki anlaruñ ile aşa oturduğu gibi etmegi alup ¹⁰ teşekkür etdi ve sıyip anlara virdi ve anlaruñ gözleri ¹¹ açılmış olup anı bildiler ve kendü anlardan nābedid olmuşdur ¹² ve birbirine eyitdiler bizüm ķalbimizde yanar degül mi imiş ¹³ yolda bizüm ile söyleyüp mektūbları bize açdugi gibi ¹⁴ ve hemān sā[‘]ate ķalķup girü yeruşalime döndiler ve on ¹⁵ birin dirilmiş buldılar ve bilelerince olanları diyü ki ¹⁶ rabb ħakīkatde ķiyām itmişdür ve sim[‘]una iżħār eyledi ¹⁷ ve anlar yoldaki nesneleri beyān etdiler ve anlara nice ¹⁸ bilinmişdür etmegiñ şimaqlığında ve anlara bu nesneleri ¹⁹ söyledükleri gibi yesū[‘] kendüsü ortalarında turup ²⁰ anlara eydür size selām ammā anlar ürküp mer[‘]ub olup

[144b]

¹ bir rūhi gördüklerin ʐann etdiler ve anlara eyitdi ² niçün mužtarib olursız ve fikirler sizüñ ķalblerünüzde ³ niçün yukarı çıkışlar benüm ellerumi ve ayaşlarumu ⁴ görün ki ben bi'zzātım baňa yoklayup görün zirā ⁵ rūhuñ eti ve kemigi olmaz nitekim baķarsız kim ⁶ benüm vardur ve bunı diyüp ellerin ve ayaşların anlara ⁷ gösterdi ve anlar feraħdan henüz daňı i'tiķād itmiyüp ⁸ ta[‘]accüb ider iken anlara eyitdi sizde bunda taşā[‘]āmdan ⁹ ve bir nesne var midur ve aña şundılar bir pāre biryān ¹⁰ itmiş balıldan ve gümeç balından ve alup anlaruñ huzūrunda ¹¹ yimişdür ve anlara eyitdi ben henüz sizüñ ile mevcūd ¹² olup size söyledüğim sözler bunlardır ki mūsāniñ ¹³ nāmüsündə ve peygambererde ve mezmurlarda benüm ħakķumda yazılan ¹⁴ nesneler hep teknil olunmak gerekdir andan

anlaruñ ‘aaklıni¹⁵ feth eyledi tā mektūbları ağlayalar ve anlara eyitdi¹⁶ ki şöyle yazılmışdur ve şöyle gerek idi ki mesih elem¹⁷ çeküp üçüncü günde emvātdan gine koya ve tevbe¹⁸ ve günâhlaruñ mağfireti anuñ isminde cemi^c ümem içinde¹⁹ va^c z oluna yeruşalımden ağāz iderek ve siz bu nesnelere²⁰ şāhidlersiz ve işte ben benüm atamuñ va^c desin

[145a]

¹ üzerünüze gönderürüm ammā siz yeruşalım şehrinde² oturuñ tā şuña degin ki yüceden kuvvet ile giyinmiş³ olasız ve ol anları beyt^c-i anyāya dek taşra iletdi⁴ ve ellerin kıldurup anlara ḥayır du^cā eyledi ve vāki^c⁵ oldıki ol anlara ḥayır du^cā itmemiş iken anlardan cüdā⁶ oldı ve yukarı göge **كَنُوزُ الْجَدِي** ve anlar aña secde⁷ eyliyüp girü yeruşalıme döndiler⁸ feraḥ-ı ‘azīm ile ve her vakt⁹ heykelde idiler allāha¹⁰ şukr ve ḥayır du^cā¹¹ ider iken¹² āmīn

YUHANNA

[145b]

¹ yuḥannāniñ yazdığını incil-i² muķaddesdür³ evvelki faşıl⁴ bidāyetde idi sūhan ve sūhan allāhda idi ve allāh idi⁵ sūhan kendübidiyatde idi allāhda mecmū^c lar anuñ⁶ ile mevcūd oldılar ve ansuz ve ne bir şey^c mevcūd oldı⁷ ki olmuşdur kendüde idi ḥayāt ve ol ḥayāt ādemlerüñ⁸ nūri idi ve ol nūr ẓulmetde ẓiyā virür ve ẓulmet anı⁹ idrak itmedi bir ādem oldı ırsāl olunmuş allāhdan¹⁰ adı anuñ yuḥanā^c bu geldi şehādetden ötüri ki ol¹¹ nūra şehādet vire tā cümle anuñla i^ctiķād ideler kendü¹² ol nūr degül idi lākin tā ol nūra şehādet vire ol¹³ imiş nūr-ı ḥaḳḳ kim her dünyaya gelen ādemı münevver ider¹⁴ ālemde idi ve ālem anuñ ile olmuşdur ve ālem anı¹⁵ bilmedi ḥāşşlara gelmişdir ve ḥāşşlar anı kabūl eylememiṣdir¹⁶ ammā ne ḳadar anı kabūl eylediler ise anlara benī allāh olmak¹⁷ salṭanat virdi anuñ adına i^ctiķād idenlere kim ḳanlardan¹⁸ yok ve ne laḥmiñ irādetinden ve ne erüñ meşiyetinden lākin¹⁹ allāhdan doğmuşlardır ve sūhan cesed oldı ve bizde ḥulūl

[146a]

¹ etdi ve biz anuñ medini gördük medci gūyā ki² bir ṭoġmişuñ atadan pür ni^c met ve ḥaḳḳ ile yuḥanā aña³ şehādet virüp nidā itmişdir diyü bu imiş kim anuñ⁴ ḥaḳḳında didüm bendensoñra gelen benden evvel olmuşdur⁵ zīrā benden aķdem imiş ve anuñ memlülüğünden küllimüz alduķ⁶ ve ni^c meti ni^c met için zīrā ki nāmūs mūsā ile virildi⁷ ni^c met ve ḥaḳḳ yesū^c mesihden oldı hiç kimesne allāhi⁸ hergiz görmedi bir doğmiş oğul ki ataniñ ḳoynunda⁹ mevcuddur ol anı ‘ayān eyledi ve yuḥanāniñ şehādeti¹⁰ budur

yahūdiler yerūşalīmden kāhinleri ve levīleri ¹¹ irsāl etdükleri zamānda ki aña suāl ideler ¹² diyü sen kimsin ve ikrār eyledi ve inkār eylemedi ammā ¹³ ikrār eyledi diyü ki ben mesīh degülüm ve aña suāl^{*14} etdiler kim emdi ilyā misin ve eyitdi degülüm ¹⁵ yā sen ol peygamber misin cevāb virdi yok pes ¹⁶ aña eyitdiler yā kimsin tā bize irsāl idenlere cevāb ¹⁷ virelüm sen ne dirsın kendüñden öturi eyitdi ¹⁸ben nidā eyliyenin āvāziyim beyābānda rabbiñ ṭarīkini rāst ¹⁹ eyleñ nitekim eşā^c yā peygamber dimiṣdür ve irsāl olunmuşlar ²⁰ ferīsīlerden idiler ve andan su^cāl idüp aña

[146b]

¹ eyitdiler emdi niçün ta^cmīd idersin eger sen ² mesīh degüliseñ ve ne ilyā ve ne peygamber yuḥanā anlara ³ cevāb virdi diyü ben şu ile ta^cmīd iderin ammā orta ⁴laruñuzda bir kimesne Ḳāimdür^{**} ki anı siz bilmezsiz ⁵ oldur ki benden şoñra gelür iken benden evvel olmuşdur kim ⁶ben anuñ pābūç taşmasın çözmek lāyik degülüm bu şey^c ler ⁷erdenden öte beyt-i ^canyāda olmuşlardur ki yuḥanā anda ⁸ta^cmīd ideyorur idi ertesi gün yuḥanā yesū^cyi ⁹aña gelür iken görüp eydür işte allāhiñ ķuzusı ¹⁰ ālemiñ günāhin ref iden budur kim benden evvel olmuşdur ¹¹zīrā benden aķdem imiş ve ben anı bilmez idüm lākin tā ¹² isrāile^{***} iżhār oluna anuñiçün şu ile ta^cmīd ide ¹³rek gelmişim ve yuḥanā şehādet virdi diyü ki rūhi gögərcin ¹⁴leyin āsmāndan iner iken gördüm ve anuñ üstünde ķaldı ¹⁶ ve ben anı bilmez idim ammā beni şu ile ta^cmīd içün irsāl ¹⁷eyliyen kendü baña didi kimüñ kim üstünde rūhi ¹⁸nüzül idüp anuñ üstünde pāyidār olmağa görürsin ¹⁹rūhu'l-ķuds ile ta^cmīd iden oldı ve ben görüp şehādet ²⁰etdüm ki ibn-i allāh budur yarındesi gün yine yuḥanā vuķūf

[147a]

¹ etdi ve anuñ şākirdlerinden ikisi ve yesū^ca yürüdüğü ² gibi nažar idüp idüp eydür işte allāhuñ ķuzusı ³ ve ol iki şākird anı söyler iken işitdüp yesū^c a^c tābi^c oldılar pes yesū^c iltifat idüp ardınca gelür ⁵ iken anları göricek anlara eydür ne ṭaleb idersiz ⁶ ve anlar aña eyitdiler rabbi ki mütercem olsa dimekdür ey ⁷efendi nerede ķalursın anlara eydür gelüp görünü ⁸ geldiler ve sākin olduğu yiri gördiler ve ol gün ⁹ yanında ķaldılar zīrā onuncı miķdāri sā^c at olur ¹⁰ idi andrāos sim^cūniñ ķarındaşı yuḥanādan istimā^c ¹¹iden ve anuñ ardınca gelen ikisinden biri idi ¹² işbu evvel hāss ķarındaşı sim^cūni bulup aña dir ¹³mesiyyāyi bulduķ ki mütercem olsa mesīhdür ve anı yesū^c a^c ¹⁴iletdi yesū^c aña nažar idicek eyitdi sen sim^cūn ¹⁵sin ibn-i yunāşafās dinilseñ gerek ki mütercem olsa ¹⁶betros

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “su^cāl” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ķā^c im” olmalı.

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “isrā^c il” olmalı.

dimekdür ertesi gün yesū^c celile taşra çıkmak istedı ¹⁷ ve filibbisi bulup aña eydür baña tābi^c ol ve filibbis ¹⁸ beyt-i şaydādan idi andrāos ve beṭros şehrinden filibbis ¹⁹ nātāni^c eli bulup aña eydür mūsā nāmūsda anuñ ²⁰ hākkında yazdugı ve peygamberler yesū^cyi bulduk ibn-i

[147b]

¹ yūsuf ki nāṣiratdan ve nātāniyel* aña eyitdi bir iyü şey^c ² nāṣiratdan olmağa ķādir olur mı filibbis aña eydür ³ gelüp görgil yesū^c nātāniyeli aña gelür iken görüp ⁴ anuñ hākkında eyitdi işte bedürüstī isrā^c illi kim onda ⁵ hīle yokdur nātāniyel aña dir kandan beni bilürsin ⁶ yesū^c cevāb virüp aña eyitdi filibbis seni okumadın ⁷ incīr altında mevcūd olup seni gördüm nātāniyel cevāb ⁸ virüp aña eyitdi rabbī sen ibn-i allāhsin isrāyīliñ ⁹ pādişāhısın yesū^c cevāb virüp aña eyitdi incīr ¹⁰ altında seni gördüm saña didügümicün i^c tiķād ider misin ¹¹ bunlardan a^c ʐam nesneleri göresin ve aña dir āmīn āmīn ¹² size dirin şimdensoňra göge açılmış göresiz ¹³ ve teñriniñ feriştelerin şu^c üd ve nüzül ider iken ¹⁴ ibn-i insān üstüne ¹⁵ ikinci faşıl ¹⁶ ve üçüncü günde celiliñ ķānāsında bir düğün ¹⁷ oldu ve yesū^cñ vālidesi anda idi ve yesū^cdağı ¹⁸ düğüne da^cvet olundı ve anuñ şākirdleri ve mey ¹⁹ eksik olup yesū^cñ vālidesi aña dir anlaruñ meyi

[148a]

¹ yokdur yesū^c aña dir ey ‘avrat baña ve saña nedür ² benüm sā^catüm henüz dahı gelmedi vālidesi һızmetkārlara ³ eydür her ne kim size dir ise eyleñ andan taşdan ⁴ altı desti var idi ki yahūdīlerүn taṭhīrine göre ⁵ konulmuşdur her birisi iki ya üç medre alur iken ⁶ yesū^c anlara eydür ol destileri şu ile pür eyleñ ⁷ ve anları üstüne dek pür eylediler ve anlara dir çeküñ ⁸ şimdi ve meclis serverine götürüñ ve anlar götürdiler ⁹ve meclis serveri ol şudan olmuş süci datdugi ¹⁰ gibi ve қatından bilmez idi ammā şuyı çeken һızmetkār ¹¹ lar bildiler meclis serveri güyegüyi çağurur ve aña ¹² dir her ādem evvelde iyü süci қor ve hoş içdükleri ¹³ zamānda küçükreki sen iyü süci şimdiye dek şakladuñ ¹⁴ bu ‘alāmetlerүn ibtidāsi* yesū^c celiliñ ķānāsında idüp ¹⁵međini iżhār eyledi ve anuñ telmīdleri** īmān getürdiler ¹⁶ bundan şoñra kefernāhūma nüzül eyledi kendü ve anuñ ¹⁷ anası ve қarındaşları ve şākirdleri ve orada çok ¹⁸ gün կalmamışlardur ve yahūdīlerүn fişhi yakın imiş ¹⁹ ve yesū^c yeruşalīme şu^c üd eyledi ve heykelde öküzlerүn ²⁰ ve koynularuñ ve gögercinlerүn şatanlarun buldu

* Kelime bazı yerlerde “Nātāni^c el” olarak, bazı yerlerde ise “nātāniyel” olarak yazılmıştır.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ibtidā^c” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “tilmīz” olmalı.

[148b]

¹ ve şarrāfları oturur iken ipcegizlerden bir tāziyāne ² düzüp hepsini heykelde ihrāc etdi hem կոյունları ³ ve hem öküzleri ve şarrāflaruň akçesin döküp ⁴ ترہ پنھلیی eyledi ve gögercin şatanlara ⁵ eyitdi buradan կalduruň atamıň evin ticāret evin ⁶ kılmaň ve anuň şākirdleri tezkir*** eylediler ki yazılmışdur ⁷ ya‘ni senüñ beytünүň گayreti beni ekl etdi pes yahūdīler ⁸ cevāb virüp aña eyitdiler ne āyet bize gösterürsin ⁹ çünkü bu nesneleri idersin yesū‘ cevāb virüp anlara ¹⁰ eyitdi bu heykel yikuň ve üç günde anı ba‘ş ideyim ¹¹ pes yahūdīler eyitdiler bu heykel kırk altı yılda binā**** olunmuşdur ¹² ve sen üç günde anı ba‘ş mı idesin ammā ol ¹³ anuň cesedi heykelinden dir idi emdi çün emvātdan ¹⁴ kıyām itmişdur anuň tilmīzleri yād eylediler bunu anlara ¹⁵ dir idi ve kitāba ve yesū‘ didüğü kelāma i‘tiķād ¹⁶ eylediler pes çün yeruşalīmde imis fiş ‘iydında çoklular ¹⁷ anuň ismine īmān getürdiler anuň eylediği āyetlerin ¹⁸ görür iken ammā yesū‘ kendüsini anlara inanmaz idi ¹⁸ hep kimesneleri bildiği içün ve hāceti olmadığı ¹⁹ ki bir aħad insāniň һakkında şehādet vire zīrā insānda ne ²⁰ imiş kendü bilür idi

[149a]

¹ üçüncü faşıl ² meger ferīsīlerden bir ādem var imiş kim adı nīkodīmis ³ yahūdīlerüň bir һākimi işbu gice ile yesū‘ a geldi ⁴ ve aña eyitdi ey rabbī biz bilürüz ki sen allāhdan ⁵ bir mu‘allim gelmişsin zīrā hiç kimesne bu āyetleri ki sen ⁶ idersin eylemege қādir deguldür eger allāh anuň ile ⁷ olmazsa cevāb virdi yesū‘ ve aña eyitdi āmīn āmīn ⁸ saña dirin eger bir kimesne tekrār doğmaya allāhiň melekütini ⁹ göremez nīkodīmis aña eydür nice mümkündür ki bir ¹⁰ ādem pīr olıcaq doğa қādir midür ikinci kerre anası ¹¹ raḥmine gire ve doğa yesū‘ cevāb virdi āmīn āmīn ¹² saña dirin eger bir kimesne şudan ve rūħdan doğmuya ¹³ allāhuň melekütine girmäge қādir olmaz tenden ṭoğan tendür ¹⁴ ve rūħdan ṭoğan rūħdur ta‘accüb itme ki saña eyitdüm ¹⁵tekrār doğmaň size gerekdür yel қanda isterse eser ve sesini ¹⁶ işitedürsin ammā ne yirden gelüp ne yire gider ise ¹⁷ bilmezsin her rūħdan mevlūd olan öyledür cevāb ¹⁸virdi nīkodīmis ve aña eyitdi bu nesneler olmağa nice ¹⁹ қādirdür yesū‘ cevāb virüp aña eyitdi sen isrā‘iliň

[149b]

¹ bir mu‘allimi misin ve bunları bilmezsin āmīn āmīn saña ² dirim anı kim bilürüz söylez ve gördüğümüzi şehādet ³ virürüz ve bizüm şehādetimizi kabūl itmezsz eger ⁴ arżiyyātı size didüm ise ve i‘tiķād itmezsz size ⁵ semāiyati* disem nice i‘tiķād idesiz ve

*** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “tezkir” olmalı.

**** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “binā‘” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “semā‘ iyat” olmalı.

hiç kimesne semāya ⁶ şu^cūd itmedi meger ol kim semādan ^{**} nüzūl etdi semāda ⁷ mevcūd olan ibn-i insān ve mūsā yılani beriyyede nice ⁸ ref^c eyledi ise ibn-i insāna gerekdir ki ancılayın merfū^c ⁹ ola tā her aña i^ctiķād iden helāk olmia ammā ebedī ¹⁰ hayātı bula zīrā allāh ^cāleme şöyle muħabbet ider idi ¹¹ ki anuñ bir doğmiş oğlu virmışdır tā her aña i^ctiķād ¹² iden helāk olmia lakin ebedī hayātı bula zīrā allāh ¹³ anuñ oğlunu ^cāleme irsāl itmedi ki ^cāleme hükm ide ¹⁴ belki ^cālem anuñ ile ḥalāş ola aña i^ctiķād iden ¹⁵ müdān degüldür ammā aña i^ctiķād itmiyen şimdi ḥod ¹⁶ müdāndur allāhīn bir doğmiş oğlunu ismine i^ctiķād etmediği ¹⁷ içün ve müdāniyet budur ki nūr ^cāleme geldi ve ādemler ¹⁸ karañuluğu nūrdan ziyāde sevdiler zīrā anlaruñ ^camelleri ¹⁹şerr imişler zīrā her şerr işliyen nūrı ibgāz ider ²⁰ ve nūra gelmez tā anuñ işleri ^citāb olunmiyalar ammā

[150a]

¹ haqqı iden nūra gelür tā anuñ ^camelleri zāhir olalar ² ki allāhda ma^cmūldür bunlardanşoñra geldi yesū^c ve anuñ ³şākirdleri yahūdīt ve toprağına ve orada bilelerince eklenüp ⁴ ta^cmīd ider idi ve yuḥanā daňı salīme yakın aynonda ⁵ ta^cmīd ider oldı çok şular anda olmağın ve geldiler ⁶ ve ta^cmīd olundılar zīrā ki yuḥanā henüz zindāna bırakılmış ⁷ degül idı emdi bir mes^cele vāki^c oldı yuḥanāniñ ⁸tilmīdleri ile yahūdiler arasında ta h |ire müte^c allik ve ⁹yuḥanāya gelüp aña eyitdiler rabbī erdenden öte senūñ ¹⁰ ile olan kim sen aña şehādet virdüñ uşta kendü ¹¹ vaftiz ider ve hep aña gelürler cevāb virdi yuḥanā ¹² ve eyitdi bir ādem hiç nesneyi ḫabūl idemez eger āsmāndan ¹³ aña virilmiye kendüñüz baňa şehādet virürsiz ki didüm ¹⁴ben mesih degülüm belki öñünde irsāl olunmuşım kimün ¹⁵kim gelini ola güyegündür ammā güyegünün dostı ki ¹⁶eturup anı istimā^c ider feraḥ ile sevinür güyegünün ¹⁷āvāzi içün emdi bu benüm feraḥum tamāmdur aña gerekdir ¹⁸ ki izdiyād bula baňa ḥod ki intikāz idem yukarıdan ¹⁹ gelen hepsiniñ üzerinedür arzdan mevcūd olan arzdan ²⁰ dur ve arzdan söyler semādan gelen hepsiniñ üzerinedür

[150b]

¹ ve ol kim gördü ve istimā^c eyledi bunı şehādet ider ² ve hiç kimesne anuñ şehādetini ḫabūl itmez ol kim şehādetini ³ḥabūl eyledi ḥatm eyledi ki allāh haqqdur zīrā allāh irsāl ⁴ eylediği kimesne allāhīn kelimelerin söyler zīrā allāh irsāl ⁵ ile rūh virmez ata oğula muħabbet ider ve hep nesneleri ⁶ elinde virdi oğula i^ctiķād iden hayāt-ı ebedīye ⁷ bulur ve oğula i^ctiķād itmiyen hayātı görmiye lakin ⁸ gażab-ı allāh anuñ üzerine bākī ḫalur ⁹ dörtüncü faşıl ¹⁰ pes rabb çün bildi ki ferisiler işitmışler idı ki ¹¹ yesū^c yuḥanādan ziyāde

---

^{**} Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “sem “ olmalı.

şākirdleri kılup ta^cmīd ider ¹² idi eger çi yesū^c bi-z-zāt ta^cmīd itmez idi lākin ¹³ anuñ şākirdleri yahūdiyyeyi terk idüp girü celile ¹⁴ varur idi ve aña sāmiretden geçmek gerek idi ¹⁵ pes sāmiretiñ sīhār dinilmiş bir şehrine gelür ki ol köy ¹⁶ kurbundadur ki ya^c kūb anuñ oğlu yūsuşa virmiṣdür ¹⁷ ve ya^c kūbuñ çeşmesi üzerine söyle anda imiş emdi ¹⁸ yesū^c seferden yorgun olup çeşme üzerine söyle ¹⁹ oturur idi altıncı miğdārı sā^cat imiş bir ^cavrat

[151a]

¹ sāmiretden gelür şu çekmege yesū^c aña eydür baña ² içicek vir zīrā anuñ şākirdleri ta^camları şatun ³ almağa şehre gitmişler idi pes ol sāmiretiñ ^cavrat aña ⁴ eydür sen yahūdī mevcūd iken nice benden içicek taleb ⁵ idersin ki sāmiretiñ ^cavratim zīrā yahūdīlerün ⁶ sāmiretlüler ile alış virişleri yokdur cevāb virdi ⁷ yesū^c aña eyitdi eger sen allāhiñ ^caṭiyyesin ve içicek ⁸ vir saña diyen kimdir bile idüñ andan talebi ider ⁹idüñ ve ol saña dirilen şuyi virür idi ^cavrat ¹⁰ aña eydür ey efendi sende çececek yokdur ve kuyu ¹¹ derindür şandan emdi ol şuyi ol dirileni bulursın ¹² sen bizüm atamız ya^c kūbdan a^czam misün ki kuyiyi bize ¹³ virdi ve kendüsi andan içdi ve anuñ oğulları ¹⁴ ve tavarları cevāb virdi yesū^c ve aña eyitdi her bu ¹⁵ şudan içen yine teşne ola ammā ben aña virecegim ¹⁶ şudan olkim içerse ebedī teşne olmaz lākin ol ¹⁷ şu kim aña vireyim kendüde ebedī hayāta bir yenbū^c ¹⁸ iden yenbū^c ola ^cavrat aña eydür ey efendi işbu ¹⁹ şuyi baña vir tā teşne olmıyam ne buraya çekmege ²⁰ gelem yesū^c aña eydür var senüñ erüni çağır ve bunda

[151b]

¹ gel cevāb virdi ^cavrat ve eyitdi benüm erüm yokdur ² yesū^c aña eydür hoş didüñ ki erüm yokdur ³ zīrā senüñ biş erüñ oldı ve senüñki şimdi ⁴ erüñ deguldür bunı gerçek didüñ ^cavrat aña ⁵ eydür yā rabb görürüm ki sen peygamberin bizüm babalarumuz ⁶bu ṭağda secde etdiler ve siz dirsiz ki yerūşalīmde ⁷ mekāndur ki anda ṭapmaç gerekdür yesū^c ana eydür ⁸ ey ^cavrat baña inan ki sā^cat gelür kim ne bu ṭağda ⁹ ve ne yerūşalīmde ataya secde idesiz siz aña ¹⁰ secde idersiz kim bilmezsziz biz aña kim bilirüz ¹¹ secde iderüz zīrā ḥalāş yahūdīlerendür ammā ¹² sā^cat geliyor ve şimdiki ḥāldedür kaçan gerçek ṭapıcılar ¹³ ataya rūḥda ve ḥakkda ṭapsalar gerek zīrā ata bunlarcı ¹⁴ layın aña ṭapıcılar taleb ider allāh rūḥdur ve aña şacdilar ¹⁵ rūḥda ve ḥakīkatde secde etmek gerekdür ^cavrat aña ¹⁶ eydür ben bilürüm ki mesiyyā gelür ki mesih dinilmiṣdür ¹⁷ ol gelicek hep nesneleri bize ḥaber vire yesū^c aña ¹⁸ dir benim kim saña söylerin ve bunuñ üzerine anuñ ¹⁹ telmīdleri gelüp ta^caccüb etdiler ki bir ^cavrat ile mükāleme ²⁰ ider idi lākin hiç kimesne dimedi ne ararsın

[152a]

¹ yā hod anuñla niçün söyleşürsin pes [‘]avrat barda ²kını köyup şehrə gitdi ve ādemlere eydür gelüñ bir ³ādemî görünü ki hep eyledüğim nesneleri ol baña dimişdür ⁴ kendü mesih̄ degül midür pes şehirden taşra çıkışup katına ⁵ geldiler ve bu eşnâda* anuñ şâkirdleri aña yalvardılar ⁶ diyü yā rabb yigil ve ol anlara eyitdi benüm ta[‘]āmūm ⁷ vardur yimek ki siz anı bilmezsiz emdi şâkirdler ⁸ birbirine eyitdiler aña yimek getürdü mi bir kimesne ⁹ yesū[‘] anlara eydür benüm ta[‘]āmūm oldur ki beni irsäl ¹⁰eyliyenin meşiyyetin idüp anuñ [‘]amelini teknil idem siz ¹¹ dimez misiz ki dahı dört ay vardur ve haşad gelür ¹² usta size eydürem sizüñ gözlerünüzü kaldıdurup ¹³ekinliklere nazar eyleñ zirā ki hod şimdî haşada ¹⁴ beyazdur ve oraç çeken ücret alur ve ebedî hayatı ¹⁵ yımış devşürür tā zer[‘] eyliyen ve oraç çeken bir ile ¹⁶ feraḥ eyliyeler zirā bunda ol söz hakkdur ki zer[‘] ¹⁷ eyliyen birdür ve oraç çeken âhirdür ben size gönderdüm** ¹⁸ anı biçmege kim siz aña çalışmaduñuz sâirler gûşis ¹⁹ etdiler ve siz anlaruñ gûşisine duhûl eyledüñüz ²⁰ ve ol şehirden sâmiretlülerün keşirin aña inandılar

[152b]

¹ ol [‘] avratuñ sözi ile ki şehâdet ider idi ² kim her ne eyledüm ise hep baña dimişdür pes çün ³ sâmiretlüler katına geldiler aña yalvardılar ki anlaruñ ⁴ ile kalaydı ve iki gün anda kalandı ve ekser dahı ⁵ anuñ sözi ile i[‘]tiķād eylediler ve ol [‘]avrata ⁶ eyitdiler ki biz artuk senüñ güftaruñ içün i[‘]tiķād ⁷ itmezüz zirā biz bi-z-zât istimā[‘] eyledük ve bilürüz ⁸ ki haķikatde mesih̄ [‘]ālemüñ muhallaşı budur iki gündenşoñra ⁹ andan çıkışup celile ider idi zirā kendü yesū[‘] ¹⁰ şehâdet etdi ki bir peygamberüñ kendü şılaşında ¹¹izzeti yokdur pes çün celile geldi celilliler anı kabül ¹² eylediler yeruşalimde [‘]iydda anuñ cemi[‘] etdüklerini ¹³ görmüş iken zirā anlar dahı [‘]iyda geldiler pes yesū[‘] ¹⁴ tekrar celiliñ kânâsına geldi şudan mey etdürü ¹⁵ yire ve bir şâhib-i devlet var idi kim anuñ oğlu ¹⁶ kefernâhûmda marîz oldı işbu yesū[‘]ñ yahûdîtden ¹⁷ celile geldüğini işitdicek katına varup aña yalvardı ¹⁸ ki nûzûl idüp anuñ oğluna [‘]ilâç ide zirâ ölmelü ¹⁹ olur idi pes yesū[‘] aña eyitdi meger âyetleri ve mu[‘]cize ²⁰leri görürsiz i[‘]tiķād itmiyesiz ol şâhib-i

[153a]

¹ devlet aña dir yā rabb benüm oğlancığum vefât itmedin ² nûzûl eyle yesū[‘] aña eydür vargil senüñ oğluñ ³ dirilür ve ādem yesū[‘] aña didüğü kelâma i[‘]tiķād idüp ⁴ gitdi ve kendü şimdî nûzûl iderek anuñ ķulları ⁵ aña râst gelüp haber virdiler diyü oğluñ dirilür ⁶ pes yigrek olduğu sâ[‘]ati anlara suâl eyledi ve anlar ⁷ aña eyitdiler dün yedinci sâ[‘]atde

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “eşnâ[‘]” olmalı.

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “gönderdüm” olmalı.

sıtmış anı terk etdi ⁸ emdi baba bildi kim ol sā^c atde imiş kim anda yesū^c ⁹ aña dimişdür kim senüñ oğluñ dirilür ve kendü i^ctikād ¹⁰ etdi ve anuñ evi hep bu ikinci ayeti tekrār yesū^c eyledi ¹¹ çün yahūdītden celile gelmişdür ¹² bisinci faşıl ¹³bunlardan şoñra yahūdīlerüñ bir ^ciydi var imiş ve ¹⁴yesū^c yerūşalīme şu^c üd itmişdür meger yerūşalīmde koyunlaruñ ¹⁵bāzārı yanında ^cibrān dilinde beyt-i ḥased dinilmiş bir bürke ¹⁶vardur kim anuñ biş revākī olur bunlar içinde renclülerüñ ¹⁷ cemā^cat-i keşīreyi yatarlar idi gözsüzlerüñ aksaklaruñ ¹⁸ şolmuşlaruñ şu hāreketine mutazır olup zīrā gāhice bir ¹⁹ferişte bürkeye nüzül idüp suyu bulandurdu pes

[153b]

¹ şu hāreketinden şoñra olkim evvel içine girdi hele ² ne maraža giriftār oldı ise sağ oldı ve bir ādem ³ anda imiş otuz sekiz yıl bir ża^cfda olmuş iken ⁴çün yesū^c anı yatmış gördü ve çok zamāndan ḥod ⁵şöyle olduğın bilmişdür aña eydür sağ olmak ⁶ister misin ol ża^cif aña cevāb virdi ey efendi ⁷bir ādemim yokdur kim şu bulanık olıcağ beni bürkeye ķoya ⁸ammā ol eṣnāda ki ben gelem sāir benden evvel iner yesū^c ⁹aña eydür öri tur senüñ dösegüñi ķaldur ¹⁰ ve yüri ve hemāndem ol ādem sağ olmuşdur ve dösegini ¹¹ ķaldurup yürüür idi ve ol günde sebt imiş ¹²emdi yahūdīler sağ olmuşa eyitdiler sebtdür dösegüñi ¹³ ķaldurmak saña ħelāl degüldür anlara cevāb virdi baña ¹⁴ ilāc iden ol baña didi senüñ dösegüñi ķaldur ¹⁵ ve yüri pes aña suāl eylediler kimdir ol ādem ki saña ¹⁶didi senüñ dösegüñi ķaldur ve yüri ammā ol ¹⁷sağ olmuş kimesne kim imiş bilmez idi zīrā yesū^c bir ¹⁸cemā^cat ol maķāmda olup kendüsün bir yaña çekdi ¹⁹ba^cde yesū^c anı heykelde bulup aña eyitdi uşa şag ²⁰olduñ artuk günāh itmiye tā saña gerek nesne vāki^c

[154a]

¹ olımıya ol ādem varup yahūdīlere ħaber virdi ki aña ² tendürüst iden yesū^c imiş ve ol sebebden yahūdīler ³yesū^c yı maṭrūd eyliyüp anı ķatl etmek taleb etdiler sebtde ⁴bunları etdüğü için ammā yesū^c anlara cevāb eyitdi benüm ⁵atam şimdiye dek ^camel ider ve ben ^camel iderin ve bu sebebden ⁶yahūdīler anı ķatl etmek ziyāde taleb etdiler tenhā sebti ⁷bozduğı için degül belki daħħi allāh kendü atasidur didüğü ⁸kendüsün allāha tesviye itmiş iken pes cevāb virdi ⁹yesū^c ve anlara eyitdi āmīn āmīn size dirim oğul kendüden ¹⁰hiç nesneyi idemez meger anı kim atayı itmege göre zīrā ¹¹ol her ne kim iderse hem oğul ancılayın bunları ¹²ider zīrā peder oğlı sever bi-ż-żāt etdüğü nesneleri ¹³cümle aña gösterür ve bunlardan a^cżam ^camelleri aña ¹⁴gösteriser tā siz ta^caccüb idesiz zīrā peder mürdeleri ¹⁵nice ba^cş idüp anları iħyā^c idersin oğul daħħi her ¹⁶kim isterse öyle

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “iħyā^c “olmalı.

iḥyā ider zīrā peder hiç kimesneye ¹⁷ hükm etmez ammā cümle hukūmet oğula virmiştir tā hep oğula ¹⁸ ikrām ideler ataya ikrām etdükleri gibi oğula tekrīm ¹⁹ etmeyin anı ırsāl eyleñ ataya tekrīm itmez āmīn āmīn size ²⁰ dirin ki benüm kelāmumu istimā‘ iden ve beni gönderene

[154b]

¹ i‘tiķād eyliyen ebedī hayatı bulur ve dīnūnet gelmiye ² ammā mevtden hayatı geçmişdir āmīn āmīn size dirin ³ ki sā‘at geliyor ve bu demdedür ki meyyitler ibn-i allāhiñ āvāzīñ ⁴ istimā‘ eyliyeler ve istimā‘ idenler dirileler zīrā ataniñ ⁵ kendü zātında nice hayatı varisa oğula dağı virdi ⁶ ki kendüde öyle hayatı ola ve aña saltanat virmiştir ⁷ ki hükmü dağı icrā* kila ibn-i insānı olmağın bunı ta‘accüb ⁸ itmeñ zīrā sā‘at geliyor ki anda ķabirlerde olanlar sercümle ⁹ āvāzin istimā‘ eyliyeler ve taşra çıkışalar gerekdir ħasenāt ¹⁰ idenler hayatıñ ķiyāmetine ve seyyi‘at işliyenler dīnūnetiñ ķiyāmetine ¹¹ ben hiç nesneyi kendümden etmege ķādir degülüm nice işitdürin ¹² hükm iderin ve ol benüm hükmüm ¹³ ădildür zīrā ki benüm irādetimi ¹³ taleb etmem lākin beni ırsāl iden ataniñ irādetin eger ben ¹⁴ kendü ħakkumda şehādet idem benüm şehādetim ħakk deguldür baña ¹⁵ şehādet viren āhîr vardur ve bilürüm ki ol şehādet ħakkdur ¹⁶ ki benüm ħakkumda şehādet ider siz yuħanāya ırsāl eyledünüz ¹⁷ ve ħakkka şehādet virmiştir ben ħod ădemden şehādeti ķabūl ¹⁸ etmezim lākin bunları dirin tā siz halās olasız ol ¹⁹ bir sūzān ve žiyā‘ virin çerāg idi ve siz bir sā‘at ²⁰ anuñ nūrunda tehellül etmeñ istedünüz ammā benüm yuħanādan

[155a]

¹ a‘ zam şehādetim vardur zīrā peder baña teknil içün virdüğü ² ameller kendü ‘ameller ki ben iderin benüm ħakkumda peder beni ³ ırsāl eylediği şehādet iderler ve beni ırsāl eyliyen peder ⁴ kendü baña şehādet virdi siz hergiz ve ne āvāzını işitdünüz ⁵ ve ne şeklini gördünüz ve anuñ sözi sizde sābit deguldür ⁶ zīrā ol ırsāl eylediği kimesneye inanmazsız kitābları ⁷ teftiż eyleñ zīrā şanursız ki anlarda hayatı-1 ebedī size ⁸ olur ve anlar baña ŧanıklık virenlerdir ve baña gelmek istemezsiz ⁹ tā hayatı bulasız ben mecdi ădemlerden ķabūl itmem ammā sizi ¹⁰ bildüm ki teñriniñ muħabbeti sizde deguldür ben benüm atamīñ ¹¹ ismində geldüm ve beni ķabūl itmezsiz eger āhîr kendü ismində ¹² gele anı ķabūl idesiz īmān getürmege nice ķādir olursız ¹³ ki birbirinden mecdi ķabūl idersiz ve allāhdan ancak ¹⁴ gelen mecdi taleb itmezsiz zann itmeñ ki ben sizi ataya ¹⁵ melāmet ideyim sizi melāmet iden mūsādur kim aña siz ¹⁶ tevekkül idersiz zīrā eger mūsāya i‘tiķād ide idüñüz ¹⁷ baña ħod i‘tiķād ider idüñüz zīrā ki ol benden yazmışdur ¹⁸ ammā eger anuñ kitāblarına inanmazsız ¹⁹ benüm sözlerüme nice ²⁰ inanursız

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “icrā” “olmalı.”

[155b]

¹ altıncı faşıl ² bunlardanşoñra yesū^c celılıñ deryāsında mürür etdi ² ki ṭaberitüñdürve cemā^cat-i keşire ardınca varur idi ³ renclülere etdugi [‘]alāmetleri gördükleri için ve yesū^c bir tağa çıktı ve anuñ şāgirdleri ile anda oturur ⁵ idi ve fiş̄ yahūdilerün bir [‘]iydi yakın imiş pes ⁶ çün yesū^c gözlerini kaldirup gördü ki çokluç cemā^cat ⁷ aña geliyor filibbise eydür etmekleri nereden şatun alavuz ⁸ ki bunları ekl ideler ve bunı eydür idi anı imtiḥān ⁹ iderek zīrā ne idecegini kendü bilür idi filibbis ¹⁰ aña cevāb virdi iki yüz dinārlık etmeklerden anlara kifāyet ¹¹ itmez tā anlaruñ her birisi bir er ala anuñ şāgirdlerinden ¹² biri andrāos nām sim^cün betrosuñ karındaşı aña dir ¹³bundadur bir oglancık kim anuñ arpadan biş girdeyi ¹⁴ ve iki balığcağızları vardur ammā anlar buncalar içinde nedür ¹⁵ ve yesū^c eyitdi ādemleri oturtuñuz meger ol mekānda ¹⁶ çok ot var idi emdi erler oturdılar [‘]adedde biş ¹⁷ biñ miķdārı ve yesū^c ol girdeleri alup teşekkür idicek ¹⁸ şāgirdlere ülestirdi ve şāgirdler aşa oturanlara ve ancılayın

[156a]

¹ balığcağızlardan istedükleri kadar ve tok oldukları ² gibi şāgirdlerine eydür artan pāreleri cem^c eyleñ tā ³ hiç nesne žāyi^c olımıya pes anlar devşürüp on iki ⁴ zenbil memlū^{*} etdiler ol biş arpadan girdenin pāreleri ⁵ ile ki tenāvül idenlere artup kalandılar pes ol ādemler ⁶ yesū^c etdugi āyeti görüp didiler ki hākīkatde budur ⁷ ol peyğamber ki dünyaya gelicekdir emdi yesū^c anlaruñ ⁸ geleceklerin ve aña güç ideceklerin bilüp tā ki anı ⁹ melik ideler yine kendü tenhā bir taşa [‘]uzlet ider idi ¹⁰ ve ahşam olduklayın anuñ şāgirdleri deñize nüzül etdiler ¹¹ ve bir gemiye binüp deryādan kefernāhūmdan yaña geldiler ¹² ve şimdi şarañuluç olmuşdur ve yesū^c anlara gelmemiş idi ¹³ ve hiddetlü yel esdüğünden deryā ƙalkdı pes yigirmi ¹⁴ biş yā otuz miķdārı ǵalvet mürür etdükleründe görür ¹⁵ ler ki yesū^c deñiz üstüne yürüyüp gemiye yanaşur ve hāvf ¹⁶ etdiler ammā ol anlara eydür benüm korkmañ pes anı ¹⁷ gemiye almağ istediler ve hemāndem ki şol vardukları ¹⁸ ṭoprağa olmuşdur yanındesi deryā ötesinde ṭuran ¹⁹ cemā^cat çün gördü ki ayruñ şandāl anda yoğdı ol ²⁰ birden ǵayı ki anuñ şākirdleri aña girdiler ve yesū^c

[156b]

¹ şākirdleri ile bile şandāla girmedü ki ammā şākirdleri ² yalnız gitdiler velīkin sāir şandāllar ṭaberitden geldiler ³ ol yire yakın şanda etmek yidiler rabb şūkr etdükden şoñra ⁴ pes cemā^cat yesū^c anda olduğu görücek ve ne şākirdleri ⁵ anlar daňı gemilere bindiler ve yesū^cyi taleb eyleyüp kefernāhūma geldiler ⁶ ve anı deryāniñ ötesinde bulup aña

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “memlū^c” olmalı.

eyitdiler yā rabb ne ⁷ zamān buraya geldüñ yesū^c anlara cevāb virüp eyitdi ⁸ āmīn āmīn size dirim beni ṭaleb idersiz ^c alāmetleri gördü ⁹ günüüz içün degül ammā anuñçünki girdelerden iyüp ṭok ¹⁰ olduñuz fānī olan ṭa^c āma çalışmañ lākin ebedī hayāta ¹¹ bākī olan ṭa^c āma kim ibn-i insān size vire zīrā teñri ¹² peder bunı ḥatm eyledi pes aña eyitdiler ne eyliyelüm tā ¹³ ki allāhiñ ^c amellerin işliyelüm cevāb virdi yesū^c ve anlara ¹⁴ eyitdi allāhiñ ^c ameli budur ki irsāl eylediği kimesneye ¹⁵ i^ctiķād idesiz pes aña eyitdiler ne āyeti emdi eydürsin ¹⁶ tā görüp saña i^ctiķād idelüm ne işlersin bizüm ¹⁷ babalarumuz beyābānda man yidiler nitekim yazılmışdur semādan* ¹⁸ etmegi yimek anlara virdi emdi yesū^c anlara eyitdi āmīn ¹⁹ āmīn size dirim mūsā ol etmegi size gökden virmedi ²⁰ ammā benüm atam ḥakk etmegi size gökden virür zīrā allāhiñ

[157a]

¹ etmegi ol gökden nüzül idendür ve hayātı ^c āleme viren ² pes aña eyitdiler ey efendi her dem bize bu etmekden vir ³ ve yesū^c anlara eyitdi ben nān-ı hayātim baña gelen aślā ⁴ aç olmaya ve baña īmān getüren hergiz şuşamiya ammā ⁵ size didim ki siz dahı beni gördünüz ve inanmazsız ⁶ hep kim peder baña virürse ķatuma gelse gerekdir ve ķatuma ⁷ geleni aślā ṭaşra çıķarmiyam zīrā āsmāndan nüzül etdüm ⁸ benüm irādetümi etmek degül ammā anuñ irādetini kim beni irsāl ⁹ eyledi ve atanuñ irādeti kim beni irsāl eyledi budur ¹⁰ ki baña virdüğü cümleden hiç žāyi^c itmem lākin āhir gününde ¹¹ anı ba^cş idem ve beni irsāl eyliyenin irādeti budur ki her ¹² kim oğlu görüp aña i^ctiķād iderse hayāt-ı ebedīyeyi ¹³ bulu ve āhir gününde anı ba^cş ideyim pes yahūdiler anuñ ¹⁴ ḥakkında zemzeme etdiler anuñçünki dimişdur ben ol ¹⁵ etmegim ol semādan nüzül iden ve eydürler idi işbu ¹⁶ yesū^c degül mi ibn-i yūsuf kim biz anuñ babasını ve anasını ¹⁷ bilirüz emdi işbu nice eydür ki ben gökden nüzül ¹⁸ etdüm emdi yesū^c cevāb virüp anlara eyitdi bir ¹⁹ biri ile zemzeme eylemeni hiçbir kimesne ķatuma gelmege ²⁰ ķadir degündür meger ol ata kim beni irsāl eyledi anı

[157b]

¹ çeke ve āhir gününde anı ba^cş ideyim peygamberlerde yazılmışdur ² ki hep ɻudāniñ ta^clīm olunmuşları olalar emdi her ³ kim atadan işitdüp ta^clīm eyledi ise baña gelür ⁴degündür kim bir kimesne atayı gördü illā allāhdan mevcūd ⁵ olan ol atayı gördü āmīn āmīn size dirim baña ⁶ īmān getürenin ebedī hayātı vardur ben ol nān-ı hayātim ⁷sizüñ babalaruñuz man yidiler beriyyede ve müteveffā oldılar ⁸ budur ol etmek ol semādan inen tā ki bir kimesne andan ⁹ iyüp vefat itmiye ben ol dirilen etmegim ol kim gökden

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “semāc” olmalı.

¹⁰ nüzül etdi eger bir kimesne bu etmekden yicek olur ise ¹¹ ilelebed dirlik süre ve hem ol virecegim etmek benüm ¹² cesedümdür kim anı ¹³ ālemiň hayatı için ben vireyim ¹³ emdi yahūdiler birbiri ile nizā^c etdiler diyü işbu ¹⁴ anuň cesedin yimek bize virmeye nice kâdir olur ¹⁵ pes yesū^c anlara eyitdi āmîn āmîn size dirin eger ibn-i ¹⁶ insâniň cesedin yimiyesiz ve ķanın içmiyesiz kendü ¹⁷ nüzde hayatıñuz yokdur benüm cesedümi tenāvül iden ¹⁸ ve benüm ķanumı nûş eyliyen anuň ebedī hayatı vardur ve āhîr ¹⁹ gündünde anı ba^cş ideyim zîrâ benüm cesedüm ħâkîkatde ²⁰ ta^c āmdur ve benüm ķanum ħâkîkatde meşrebdür benüm cesedümi

[158a]

¹ tenāvül iden ve benüm ķanumı nûş eyliyen bende bâkî ķalur ² ve ben kendüde ol dirilen peder nice beni gönderdi ³ ise ve ben pederden dirlik ide budur ol etmek kim ⁴ semâdan nüzül etdi atalaruñuz man yidükleri gibi degüldür ⁵ ve müteveffâ oldılar bu etmekden tenāvül iden ilelebed ⁶ dirlik süre bunları mecmâda dimışdır kefernâhûmda ⁷ ta^c lîm etdigi gibi pes anuň şâkirdlerinden çok istimâ^c ⁸ idenler eyitdiler bu bir güç sözdür anı iştımege kim ⁹ kâdir olur yesū^c kendüsinde bilür iken kim anuň ¹⁰ şâkirdleri bunuñığın mirıldadılar anlara eyitdi işbu ¹¹ size şekk olur mı pes eger ibn-i insâni evvel olduğu ¹² yire şu^c üd iderek göresiz ihyâ iden rûhdur ¹³ cesed hiç faide* itmez ol sözler kim ben size söylerim ¹⁴ rûhdur ve hayatıñur ammâ sizlerden ba^cžı i^c tiķâd itmiyenler ¹⁵ vardur zîrâ yesū^c ibtidâsından i^c tiķâd itmiyenleri kimler ¹⁶ imiş ve anı teslîm idecek kim imiş bilür idi ve ¹⁷ eyitdi bunuñığın size didüm ki hiç kimesne baňa ¹⁸ gelmege kâdir olmaz eger benüm atamdan aña virilmiş ola ¹⁹ bundan anuň şâkirdlerinden çok girü vardılar ve artık ²⁰ bilesince yürürmeliler* pes yesū^c on ikisine eyitdi

[158b]

¹ siz dahı gitmek ister misiz pes sim^c ūn beṭros aña cevâb ² virdi ey efendi kime varalum hayatı-ı ebedîyyeniň ³ sözleri sendedür ve biz i^c tiķâd idüp bildük ki ⁴ sen mesîhsin ibn-i allâhü'l ħayy yesū^c anlara cevâb etdi ⁵ on ikiňizi iħtîyâr itmedüm mi ve sizden biri ⁶ iblîsdür sim^c ūnîn oğlu yahūdâ isħarîyođür dimışdır ⁷ zîrâ işbu anı teslîm idecek idi on ikişiden ⁸ biri iken ⁹ yedinci faşıl ¹⁰ ve bunlardan şoňra yesū^c celîlde yürüür idi zîrâ ¹¹ yahūdîtde yürümek istemez idi anuñığınca yahūdiler ¹² anı katl itmek taleb etdiler ve yahūdileriň ¹³ iyd-ı mazalle^c karîb imiş pes anuň ķarındaşları aña eyitdiler bundan ¹⁴ firķat eyle ve yahūdîte vargil ki senüñ tilmîzlerüň ¹⁵ dahı ol ¹⁶ amelleri ki sen idersin görevler zîrâ ¹⁶ kimesne yokdur ki maħfice nesneyi ķilur ve kendü ¹⁷ meşhûr olmak taleb

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “fa^c ide” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “yürümediler” olmalı.

ider eger bu nesneleri iderseñ kendüñi ¹⁸ āleme āşikāre eyle zīrā ve ne ƙarındaşları aña inandılar ¹⁹ pes yesū^c anlara eydür benüm zamānim dahı gelmedi ammā sizüñ ²⁰ zamānuñ dāimā** hāzırdur cihān sizi ibgāz idemez

[159a]

¹ ammā beni ibgāz ider anuñiçünki һakkında şehādet iderin ² kim ‘amelleri şerīrdür siz bu ‘iyda şu^cūd eyleñ ben ³ bu ‘iyda henüz dahı şu^cūd etmezim zīrā benüm zamānim henüz tamām ⁴ olmadı ve bunları anlara dicek celilde ƙaldı ammā ⁵karındaşları şu^cūd etdükleri gibi ol vaqt kendü ⁶dahı ‘iyda şu^cūd etdi āşikāre degül lākin gizlüce gibi ⁷ pes yahūdiler anı ‘iyda taleb idüp dirler idi ƙanda ⁸ dur ol ve cemā^catler içinde anuñ һakkında çok ǵalgale olur ⁹ idi zīrā ebğāzlar dirler idi kim iyü ademdür ba^c žılardan ¹⁰ dirler idi yok ammā һalkı azdurur ve lākin hiç kimesne ¹¹ anuñ һakkında āşikāre söylemez idi yahūdileriñ һavfindan ¹² şimdi һod ‘iyduñ ortası olup yesū^c heykele çıktı ¹³ ve ta^clím eyledi ve yahūdiler ta^caccüb eylediler diyü işbu һarfleri ¹⁴ nice bilür hiç ögrenmiyüp yesū^c anlara cevāb virüp ¹⁵ eyitdi benüm ta^clímüm benüm deguldür lākin beni ırsāl eyliyenündür ¹⁶ eger bir kimesne anuñ irādetini etmek isterse ta^clímden ¹⁷ bilse gerek allāhdan midür yoksa ben kendümden mi söylerim ¹⁸ kendü atından söyleyen kendü mecdini taleb ider ammā anı ¹⁹ ırsāl eyliyenüñ mecdini taleb iden işbu һakķdur ulm ²⁰ anda deguldür mūsā nāmūsı size virmedi mi ve sizlerden

[159b]

¹ kimesne yokdur ki nāmūsı eyliye beni ƙatl etmek niçün ² taleb idersiz cemā^c at cevāb virüp eyitdi sende bir ³ dīv vardur kim seni ƙatl etmek taleb ider cevāb virdi ⁴ yesū^c anlara eyitdi bir ‘ameli eyledüm ve siz hep ta^caccüb idersiz ⁵ bunuñiçünki mūsā size һıtānet virdi degül ki mūsādan ⁶ dur lākin babalardan ve siz sebtde bir ademi һaṭn idersiz ⁷ eger bir ademi sebtde һıtāneti olur ise tā mūsāniñ şeri^c atı ⁸ һall olunmuya baña ǵažab ider misiz ki bir ademi sebtde ⁹ tamām şaq etdüm beñze göre һükm etmeñ lākin ‘adil һükmi ¹⁰ һükm eyleñ pes yerūşalımlülerden ba^cžı didiler anlar ¹¹ ƙatl etmek taleb etdükleri işbu degül midür ve işte ¹² pervaşuz söyle ve hiç nesneyi aña dimezler serverler ¹³ taħkīk bildiler mi ki işbu һakīkatde mesīhdür ammā bunı ¹⁴ ne yerdendür bilürüz mesīh һod şol vaqt ki gele hiç kimesne ¹⁵ ne yerdendür bilmez pes yesū^c heykelde ta^clím iderek ¹⁶ çağurur idi diyü hem beni bilürsiz hem ne yirdenim ¹⁷bilürsiz ve kendü atımdan gelmedüm lākin beni ırsāl eylieni ¹⁸ muħakķaķdur ki anı siz

---

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “dā’imā” olmalı.

bilmezsiz ben ḥod anı bilürüm zīrā¹⁹ andanım ve ol beni irsāl eyledi pes anı ṭutmak taleb²⁰ itdiler ammā kimesne aña el urmadı sāc ati henüz

[160a]

¹ geldüğü için ve cemāc atden çok kimesne aña ītikād² eyliyüp eyitdiler ki mesīh çün gele bu ādem etdüklerinden³ ziyāde āyetleri idiser midür ferīsīler işitdiler ki⁴ ṭāife anuñ ecilden bu nesneleri zemzeme etdiler ve ferīsīler⁵ ve ulu kāhinler anı ṭutmağığın kollukçıları gönderdiler⁶ pes yesūc anlara eyitdi henüz az zamān sizüñleyim⁷ ve irsāl eyliyene giderin beni taleb idesiz bulmıya⁸ siz ve ben ḫandayım siz gelmege kādir degülsiz pes⁹ yahūdīler kendüler içinde didiler ne yire mi gidecekdür¹⁰ ki biz anı bulmiyavuz ehl-i yunāniñ perākendelige teveccüh¹¹ idüp yunānilere taclīm idecek midür bu didüğü kelām¹² nedir beni talebi idüp bulmiyasız ve ben ḫandayım siz¹³ gelmege kādir degülsiz ve¹⁴ iyduñ āhīrū azīm gününde yesūc¹⁴ turup nidā eyledi diyü eger bir kimesne teşne olsa¹⁵ baña gelüp içsün ol baña īmān getürün kitāb didüğü¹⁶ gibi dirilen şudan enhār anuñ bañından cereyān eyliyeler¹⁷ammā bunı rūh ḥakkında dimişdür ki aña ītikād idenler¹⁸ ḫabūl idecek oldilar zīrā rūh-ı kuds henüz daḥī¹⁹ degül imiş anuñiçünki yesūc henüz temcīd olunmuş degül²⁰idi pes cemāc atden çok kimesne bu maḳāleyiistimāc

[160b]

¹ idicek dirler idi budur ḥakkında ol peygamber² sāirler dirler idi bu ol mesīhdür ammā āhīrlar eydürler³ idi yā mesīh celīlden mi gelür yā kitāb dimedi ki⁴ dāvuduñ toħumundan ve dāvud olduğu beylehem ķaryesinde⁵ mesīh gelür ve ķavm içinde anuñ ecilden şakāk vākīc⁶ oldı ve anlardan bačzı anı ṭutmiş isterler idi velīkin⁷ hiç kimesne aña el urmadı pes kollukçılar ulu kāhinlere⁸ ve ferīsīlere geldiler ve anlar anlara eyitdiler niçün anı iletmedünüz⁹ kollukçılar cevāb etdiler ādem hergiz öyle söylemedi bu¹⁰ ādem gibi pes ferīsīler anlara cevāb virdiler yā siz daḥī¹¹ azduñuz mī serverlerden bir kimesne aña ītikād etdi mi¹² yā ferīsīlerden ammā nāmūsı bilmien bu ķavim lač net olunmışdur¹³ nīkōdīmis ol kim gice ile aña gelür idi kendülerden¹⁴ biri iken anlara dir bizüm nāmūsumuz bir ādeme hūkm ider mi¹⁵ meger evvel anı istimāc idüp ne eyler bildi ise anlar¹⁶ cevāb virüp aña eyitdiler sen daḥī celīlden misin teftīş¹⁷ eyle ve gör ki celīlden bir peygamber koymaz ve her kimesne kendü¹⁸ evine gitmişdür¹⁹ sekizinci faşıl²⁰ ve yesūc zeytūn ṭağına varur idi ve seherde girü heykele

[161a]

¹ irüp ķavm sercümle ķatına geldiler ve oturup anlara² taclīm eyledi ve kātibler ve ferīsīler bir³ avratı zināda dutulmuş³ aña iletildiler ve anı ortada durğurup aña eyitdiler⁴

ey mu^callim bu ^cavrat iş üzre tutuldı zīnā ider iken ⁵ meger mūsā nāmūsdan bize emr eyledi ki bunuñ gibiler ⁶ recm olunalar emdi sen ne dirsın bunı dirler idi ⁷ anı imtihān ider iken tā anı қoğulamak bulalar ammā yesū^c ⁸ aşağıaya meyl idüp barmaқ ile yire yazar idi ve anlar ⁹ muttaşıl aña suāl idicek öri țurup anlara eyitdi ¹⁰ sizden günāhsuz olan evvel aña taş ol atsun ¹¹ ve tekrār aşağıaya meyl idüp yire yazar idi ve istimā^c ¹² idenler başıret ile tevbīh olunup bir bir çıktılar pırlerden ¹³ başlayup āhırlarına dek ve yesū^c yalñuz կaldı ve ^cavrat ¹⁴ ki ortada țurur idi ve yesū^c öri țurup ¹⁵ avratdan gayrı hiç kimesneyi görmeyicek aña eyitdi ¹⁶ ey ^cavrat senüñ lāimlerüñ* կandadur bir kimesne seni ¹⁷ dīn etdi mi ve ol eyitdi hiç kimesne efendi ve yesū^c ¹⁸aña eyitdi ve ne ben seni dīn iderim var ve artuk ¹⁹ günāh itme pes yesū^c tekrār anlara söyledi diyü ben ^cālemiñ ²⁰ nūriyim baña tābi^c olan զulmetde yürümiye ammā hayatıñ

[161b]

¹ nūri bula emdi ferisîler aña eyitdiler sen kendüne ² şehādet virürsin senüñ şehādetüñ һakk̄ deguldür cevāb ³ virdi yesū^c ve anlara eyitdi ve eger ben kendüme şehādet ⁴idem şehādetüm һakk̄dur zīrā bilürüm կandan geldim ve կandañ ⁵ giderim ammā siz bilmezsiz կandan gelürüm ve կandañ giderim ⁶ siz cesede göre hükm idersiz ben kimesneyi hükm itmem ⁷ ve eger ben dahı hükm idem benüm hükmüm һakk̄dur zīrā ibn-i yalñuz ⁸ degülüm lakin ben ve peder ki beni gönderdi ve sizüñ ⁹ dahı nāmūsuñuzda yazılmışdur ki iki աdemiñ şehādeti ¹⁰ һakk̄dur kendüme şehādet viren benim ve peder ki beni gönderdi ¹¹ baña şehādet virür pes aña eyitdiler senüñ atañ կandañ ¹² dur yesū^c cevāb virdi ve ne beni bilürsiz ve ne atamı ¹³ eger beni bile idüñuz hem benüm atamı dahı bilür idüñuz ¹⁴ bu sözleri yesū^c լazımede söylemişdir heykelde ta^clīm ¹⁵ ider iken ve hiç kimesne anı կabż itmedi ol sebebdən ki ¹⁶ anuñ sā^c ati henüz gelmemiş idi pes yesū^c yine anlara eyitdi ¹⁷ ben giderim ve beni țaleb idesiz ve günāhuñuzda vefat ¹⁸ eyliyesiz ben ne yire giderim siz gelmege կadir degülsiz ¹⁹ pes yahūdîler eydürler idi kendüsini կatl idiser midür ²⁰ anuñicünki eydür ne yire ben giderim siz gelmege կadir

[162a]

¹ olmasız* ve anlara eyitdi siz aşağıdansız ben yukarıdan ² im siz bu ^cālemdensiz ben bu ^cālemden degülüm emdi size ³ eyitdüm ki günāhlaruñuzda vefat idesiz zīrā eger ⁴inanmazsañız benim günāhlaruñuzda vefat idesiz ⁵ pes aña dirler idi sen kimsin ve yesū^c anlara eyitdi ⁶ ol լod ki ibtidâsından size söylerim sizden söylemek ⁷ ve hükm etmek çok nesnelerüm vardur ammā ol kim beni ⁸ ırsāl eyledi һakk̄dur ve ben andan

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “lā‘ im” olmalı.

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “olmazsız” olmalı.

istimā^c eyledüğüm nesne ⁹leri ‘āleme söylerim anlar bilmeler ki atadan anlara söyle ¹⁰ idi pes yesū^c anlara eyitdi siz çün ibn-i insānı ref¹¹ eyledünüz ol vakıt bilesiz ki benim ve kendümden ¹² hiç nesneyi itmezim lakin peder baña ta^clím etdürü gibi ¹³ bunları söylerim ve beni irsäl eyliyen benüm iledür peder beni ¹⁴tenhā şomadı zīrā ben her dem aña rāzī^c olan nesneleri ¹⁵ iderim ol bunları söyledi gibi çok kimesne aña ¹⁶ īmān getüdiler pes yesū^c ol yahūdilere kim aña i^ctiķād ¹⁷ iderler idi eyitdi eger siz benüm sözümde bākī ¹⁸ қalursaňuz һaķīkatde benüm şakirdlerüm olasız ve һaķķı ¹⁹ bilesiz ve һaķķ sizi azād eyliye aña cevāb virdiler ²⁰ biz ibrāhīmiň tohumivuz ve hergiz kimesneye kulluk itmedük

[162b]

¹ nice eydürsin ki azād olasız yesū^c anlara cevāb ² virdi āmīn āmīn size dirim ki her günāh iden günāhiň ³ қulidur ve қul evde ebedī қalmaz oğul ebedī ⁴ bākī olur emdi eger oğul sizi azād idecek ⁵ olursa һaķīkade azād olasız bilürüm ki ibrāhīmiň ⁶tohumısız lakin beni қatl etmek taleb idersiz anuñiçünki ⁷ benüm sözüm sizde yirlenmez ben benüm atam yanında gördüğüm ⁸ söylerim siz hod ataňız yanında gördüğüňüzi idersiz ⁹ cevāb virüp aña eyitdiler bizüm atamız ibrāhīmdür yesū^c ¹⁰anlara eydür eger ibrāhīm oğulları olayduňuz ibrāhīmiň ¹¹ işlerin ider idüň lakin şimdi қatl etmek taleb ¹² idersiz bir ādem ki allāhdan istimā^c itdüğim һaķķı size ¹³söyledim bunı ibrāhīm itmedi siz babaňuzuň işlerin ¹⁴ idersiz pes aña eyitdiler biz zinādan ړogmaduk bir ¹⁵ atamız vardur ya^cni allāh emdi yesū^c anlara eyitdi eger ¹⁶allāh sizüň ataňuz olur ise baña muħabbet idüňüz ¹⁷ ki ben allāhdan һurūc eyliyüp geldim zīrā ve ne kendümden ¹⁸ geldim lakin beni irsäl eyledi benüm қulumı niçün aňlamaz ¹⁹ siz ol sebebden ki sözümi işitmeye қādir degülsiz ²⁰ siz iblīs babaňızdansız ve babaňizuň şehvetleriň

[163a]

¹ etmek istersiz ol ibtidāsında ādem öldürüci imiş ² ve һaķķda tevkif itmedi anuñiçün ki һaķķ anda degüldür ³ vaqtı kim yalan söyle һaşşalarından söyle zīrā kezzābdur ⁴ ve anuň babası ve ben ol sebebden ki һaķķı dirin siz ⁵ baña inanmzsız қanķıñız baña günāhdan ötürü tevbīlh ⁶ ide ve eger һaķķı deyim siz niçün baña inanmzsız allāhdan ⁷mevcūd olan allāhiň kelimelerin istimā^c ider bunuňiçün ⁸ siz istimā^c itmezsiz ki allāhdan degülsiz pes yahūdiler ⁹ cevāb virüp aña eyitdiler biz hoş mı dimezüz ki sen ¹⁰ bir sāmiretlüsün ve sende bir dīv vardur yesū^c cevāb ¹¹ virdi bende dīv yokdur lakin benüm atama tekřim iderin ¹² ve siz baña teşni^c idersiz ve ben benüm mecdumi taleb ¹³ itmem vardur taleb iden ve һükm eylemen āmīn āmīn size ¹⁴ eydürem eger bir kimesne benüm қulumı hıfz ide mevti ¹⁵ görmiye tā ebed pes yahūdiler aña eyitdiler şimdi ¹⁶ bildük ki sende dīv vardur ibrāhīm müteveffā oldı ¹⁷ ve peygamberler ve sen eydürsin eger bir kimesne

benüm ķulumı¹⁸ hıfz ide mevti ŧatmıya tā ebed sen ibrāhīm atamızdan¹⁹ a‘ zam misin ki müteveffā oldı hem peygamberler müteveffā oldılar²⁰ sen kendüni gemi mi idinürsin yesū‘ cevāb virdi²¹ ben eger kendümi temcīd idem mecdüm lāşey‘ dür beni temcīd

[163b]

¹ iden benüm atamdur ki siz anı dirsiz ki sizüñ² teñrüñüzdür ve anı bilmediñüz ben hod anı bildüm ve eger³ dirsem ki anı bilmezim sızcileyin yalancı olayım ammā anı⁴ bilürüm ve kelāmin hıfz idersin ibrāhīm sizüñ⁵ atañuz tehellül eyledi ki benüm yevmümi göre ve gördü⁶ ve şadümān oldı pes yahūdiler aña eyitdiler elli⁷ yaşına dahı yetişmedüñ ve ibrāhīmi gördün mi yesū‘⁸ anlara eyitdi āmīn āmīn size dirin ibrāhīm mevcūd⁹ olmazdan evvel benim pes ŧaşları ƙaldurdılar tā¹⁰ üzerine bıraksamılar eved yesū‘ kendüsini nihān etdi¹¹ ve heykelden çıktı ortalarında mürür ider iken¹² ve şöyle geçer idi¹³ ŧokuzuncı faşıl¹⁴ ve geçer iken bir ādem gördi mīlādından gözsüz¹⁵ ve anuñ şakirderi aña suāl eylediler diyü ey efendi¹⁶ kim günāh etdi işbu yā vālidāni ki a‘ mā ŧogmuşdur¹⁷ yesū‘ cevāb virdi ne bu ādem günāh etdi ve ne vālidāni¹⁸ lākin tā allāhuñ ‘amelleri kendüde zāhir olalar baña¹⁹ gerekdir ki beni ırsāl eyliyenin işlerin gün olduñca²⁰ işleyim gice geliyor ki anda işlemege hiç kimesne ƙādir

[164a]

¹ olmaz mādāmki ben ‘ālemdeyim ‘ālemiñ nūriyım bunları² diycek yire tükürdi ve tükürükden balçık eyledi³ ve ol balçığı a‘māniñ gözlerine dürter idi ve aña⁴ eyitdi var sīlohā abgīrinde ǵasl eyle ki tercumesi⁵ mersūl dimekdür pes varup ǵasl eyledi ve geldi görür⁶ iken pes ɭoñşular ve gözsüz olduğın anı evvel⁷ görenler dirler idi işbu ol oturup dilencilik⁸ iden degül mi ba‘zılar didiler ki budur ba‘zılar hod ki⁹ aña beñzer kendü itdi ki benim pes aña eydürler¹⁰ idi senüñ gözlerüñ niçe açılmışdur ol cevāb¹¹ virüp eyitdi yesū‘ adlu bir ādem balçık eyliyüp gözlerüme¹² dürter idi ve baña eyitdi sīlohā abgīrine var¹³ ve ǵasl eyle ve ben varup ǵasl etdüm ve görür oldum¹⁴ andan aña eyitdiler ol ɭandadur eyitdi bilmem ferisilere¹⁵ anı ilettiler ki evvelden gözsüz olur idi ve yesū‘¹⁶ balçık eyliyüp anuñ gözlerin açıldığı vakıt sebt imiş¹⁷ tekrar emdi hem ferisilər aña suāl eylediler nice görür¹⁸ oldı ve ol anlara eyitdi gözlerüm üzre balçık¹⁹ kodı ve yudum ve görürüm pes ferisilərden niçeler²⁰ dirler idi bu ādem allāhdan deguldür anuñiçünki sehti

[164b]

¹ şaklamaz sāirler* dirler idi nice ƙādiridür ki bir² günāhkār ādem şuncılayın ‘alāmetleri ide ve anlaruñ içinde³ şikāk oldı tekrar gözsüze eydürler sen anuñ һakkında⁴ ne dirsın

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “sā‘ir” olmalı.

ki gözlerünü açmışdur ve eyitdi ki peygamberdür⁵ pes yahūdiler anuñ һakkında inanmadılar ki a‘mā idi⁶ ve görür olur idi aña dek kim ol görür olanıñ⁷ vālidānı okudılar ve anlara suāl etdiler diyü sizüñ⁸ oğluñuz bu mıdur ki anı siz dirsiz ki gözsüz⁹ doğmuşdur pes şimdi nice görür anuñ vālidānı anlara¹⁰ cevāb virüp eyitdiler bilürüz ki bizüm oğlumuz budur¹¹ ve gözsüz doğduğı ammā şimdi nice görür bilmezüz¹² yā hod gözlerini kim açdı biz bilmezüz anuñ yaşı¹³ var aña şoruñ kendü kendüsi içün söyleşün¹⁴ anuñ vālidānı bunları söylediler yahūdilerden қorķdu¹⁵ ġları** içün zīrā yahūdiler hod şimdi i‘tiķād itmişler¹⁶ idi ki eger bir kimesne aña mesīh içün i‘tirāf itse¹⁷ mecmā^c dan ihrāc oluna bunuñıçun vālidānı didiler ki¹⁸ anuñ yaşı var aña suāl eyleñ pes ikinci kerre ol¹⁹ ādemi okudılar ki gözsüz olmuş idi ve aña eyitdiler²⁰ allāha mecdi vir biz bilürüz ki bu ādem günāhkārdur

[165a]

¹ emdi ol cevāb virüp eyitdi eger günāhkār ise² bilmezim bir nesneyi bilürüm ki gözsüz olmuş iken şimdi³ görürüm andan tekrār aña eyitdiler ne eyledi saña senüñ⁴ gözlerüni nice^{*} açdı anlara cevāb virdi şimdi hod⁵ size dirüm işitmədüñüz bir dahı niçün işitmek istersiz⁶ hem siz anuñ şākirdleri olmaç ister misiz pes aña⁷ sögdiler ve eyitdiler anuñ şākirdi sensin eved biz⁸ mūsāniñ şākirdlerivüz biz bilürüz ki mūsāya allāh⁹ söylemişdür ammā işbu ne yirdendür bilmezüz ol¹⁰ ādem cevāb virüp anlara eyitdi yā bunda bir ‘acebdür ki¹¹ siz ne yirdendür bilmezsiz ve benüm gözlerümi açdı¹² meger bilürüz ki allāh günāhkārları istimā^c eylemez ammā eger¹³ bir kişi allāha ټapıcı olup irādetini iderse anı istimā^c¹⁴ ider dehrden işitmelişdir ki bir aħad gözsüz¹⁵ doğmuşuñ gözlerin açdı eger işbu teñriden olmazsa¹⁶ aşlā itmege կādir olmaz idi anlar cevāb virüp¹⁷ aña eyitdiler sen bi-t-tamām günāhlarda ټogduñ ve bize mi¹⁸ ta‘līm idersin ve anı ihrāc etdiler yesū^c işitdi ki¹⁹ anı ټaşra çı́kardılar ve anı bulup aña eyitdi teñrinin²⁰ ogluna i‘tiķād ider misin ol cevāb virüp eyitdi

[165b]

¹ yā rabb kimdir ki aña i‘tiķād idem ve yesū^c aña eyitdi² hem anı gördün̄ hem oldur ki senüñle söyleş ve eyitdi³ ey efendi īmān getürürüm ve aña secde eyledi ve yesū^c⁴ eyitdi dīnūnet içün ben bu ‘aleme geldim tā görmiyenler⁵ göreler ve görenler gözsüz olsunlar ve anunla olan⁶ ferisilerden ba‘zı bunları işitdüp aña eyitdiler biz⁷ dahı gözsüzler mivüz yesū^c anlara eyitdi eger gözsüz⁸ olursañız sizüñ günāhuñuz olmaz idi ammā şimdi⁹ dirsiz ki biz görürüz emdi sizüñ günāhuñuz¹⁰ bākīdür¹¹ onuncı faşıl¹² āmīn āmīn size

** Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “korķdukları” olmalı.

* “Nice” kelimesi bazı yerlerde “niçe” şeklinde yazılmıştır.

eydürem koyun ağılına kapudan ¹³ içeriü girmeyin lakin ayruk yirden yukarı çıkan ol ¹⁴ bir öğrenci ve bir haramidür ammā ol kapudan içeriü ¹⁵ giren koyunlarıñ çobanıdır buña kapucı açar ve koyunlar ¹⁶ avazını işitdülerler ve həssş koyunlardan ad ile okur ¹⁷ ve anları taşra iletür ve həssş koyunların ihrac idicek ¹⁸ anlardan öndin gider ve koyunlar aña tabi^c olurlar ¹⁹ şavtını bildükleri için ve bir garibîn ardınca ²⁰ varmiyalar lakin andan kaçalar gariblerün şavtını

[166a]

¹ bilmedükleri için ve meseli yesū^c anlara dimisdür ammā ² anlar bilmediler anlara söylediği nesneler ne imişler pes ³ yesū^c tekrar anlara eyitdi āmīn āmīn size dirin ki ⁴ koyunlaruñ kapusı benim benden evvel gelenler ne kadar ⁵ varisa hep öğrenciler ve haramilerdir lakin koyunlar anları ⁶ işitmədiler ben kapuyım eger benden bir kimesne içeriü ⁷ girürse halas bula ve girüp hırcı idüp otlağı ⁸ bula öğrenci gelmez illā oğurulmağıçun ve katlı ve helak ⁹ itmegiçün ben geldüm tā anlara hayatı olup ziyādelik ¹⁰ ile bulsunlar ben iyü çobanı iyü çoban cānını koyunlar ¹¹ bedel kor ammā ecir ve çoban olmيان kim koyunlar aña ¹² həssş deguldür ve kurd gelür iken görüp koyunlaru terk ¹³ idüp kaçar ve kurd anları kapar ve koyunları perişan ¹⁴ ider ecir hod kaçar ol sebebden ki ecirdür ve aña ¹⁵ koyunlarıñ kayusu yokdur ben iyü çobanım ve benümkileri ¹⁶ bilürüm ve benümkilerden bilinürüm peder beni nice bildi ¹⁷ ise ben dahı pederi bilürün ve cānımı koyunlara bedel ¹⁸ korın ve benüm sāir koyunlarum vardur ki bu ağıldan ¹⁹ deguldür ve anları getürmek baña gerekdir ve benüm avazumu ²⁰ istimā^c ideler ve bir ağıl bir çoban ola bunuñicun

[166b]

¹ atam baña muhabbet ider ki cānımı korın tā anı girü alam ² hiç kimesne anı benden almaz nihayet ben anı kendümden ³ korın benüm anı komaga saltanatum vardur benüm anı yine ⁴ alماغا saltanatum vardur bu vaşıyyeti benüm atamdan aldum ⁵ emdi yahūdileriñ içinde şıkak tekrar vāki^c oldı bu ⁶sözlerden ötürü ve anlardan çok kimesne dirler idı ⁷ anuñ şeytanı vardur ve mecnundur niçün anı işitdursiz ⁸ ahirler dirler idı bu sözler dīv tutmuñ deguldür dīv ⁹ a^cmāniñ gözlerin açmağa kādir olur mi ve tecdīd ¹⁰ ¹ yıldı imiş yerusalimde kış imiş ve yesū^c heykelde ¹¹ gezinür idı süleymāniñ revâkında pes yahūdiler anuñ ¹¹ çevre yanında gelüp aña dirler idı niceye dek bizüm ¹²cānumuzı ref idersin sen eger mesih iseñ bize ¹³ aşikare di yesū^c anlara cevāb virdi size dimişim ¹⁴ ve inanmazsız ¹ amelleri ki ben atamuñ isminde iderin ¹⁵ bunlar baña şehadet virürler ammā siz inanmazsız zırā ¹⁶ benüm koyunlarumdan degulsiz size didüğüm gibi benüm ¹⁷ koyunlarum avazımı istimā^c ideler ve anları bilürüm ve baña ¹⁸ tabi^c olurlar ve ben

ebedî hayatı anlara virürüm ve tā¹⁹ ebed helāk olmalar ve hiç kimesne anları benüm elümden

[167a]

¹ kapmıya benüm atam ki baña virmışdır mecmū'lardan a'zamdur² ve hiç kimesne atamıñ elinden anları kapmağa կādir deguldür³ ben ve peder birüz pes yahūdiler tekrār taşlar կaldurdılar⁴ tā anı sengsār ideler yesū^c anlara cevāb virdi hūb⁵ amelleri çok benüm atamdan size gösterdüm anlaruñ⁶ կanKİ 'ameli içün beni sengsār idersiz yahūdiler aña⁷ cevāb virdiler diyü iyü^c amel içün seni sengsār itmezüz⁸ lakin küfr içün ve anuñiçünki sen ādem mevcūd iken kendüñi⁹ allāh idinürsüz yesū^c anlara cevāb virdi sizuñ¹⁰ nāmūsuñuzda yazılmış degül midür ya^c ni ben didüm ki¹¹ teñrilersiz eger anlara teñriler didi ise kim anlara¹² kelām allāh gelmişdir ve kitāb çözülmeye կādir olmaz¹³ peder taķdīs etdugi ve cihāna göndürdüğü kimesnaye¹⁴ eydür misiz ki küfr söylesin teñri oğlıyım¹⁵ didüğüm içün eger atamıñ^c amellerin itmezim baña¹⁶ imān getürmek ve eger eydürsem ve eger baña imān getürmez¹⁷ señiz^c amellere imān getürüñ tā bilüp i' tiķad ide¹⁸ siz ki peder bendedür ve ben kendüde pes yine anı¹⁹ tutmağa taleb oldılar ve anlaruñ elinden çıķdı²⁰ ve erdenden öte yuḥanā ol ta^c mīd etdugi yire tekrār

[167b]

¹ varup anda կaldı ve çok kimesne կatına gelüp² eydürler idi ki yuḥanā һod hiç^c alāmeti itmedi³ ammā yuḥanā bunuñ һakkında her ne didi ise hep⁴ gerçek imiş ve orada çokläklular aña imān getürdiler⁵ on birinci faşıl⁶ meger bir kimesne marīz imiş la'^c әzer nām beyt-i^c anyādan ya^c ni⁷ meryemiñ ve kızı karınداşı martānuñ կaryesinde ol meryem⁸ idi ki rabbe տib ile mesih idüp ayaşların kendü⁹ saçılı ile sildi kim anuñ er karınداşı la'^c әzer marīz¹⁰ imiş pes ol kız karındaşlar aña göndürdüler diyü¹¹ yā rabb işte olkim sen anı seversin һastadur ve yesū^c¹² işitdicek eyitdi bu һastalık ölüme deguldür lakin¹³ allāhiñ mecdi içün tā anuñ ile ibn-i allāh temcīd oluna¹⁴ meger yesū^c martayı ve kız karınadasını ve la'^c әzeri sever¹⁵ idi emdi marīz olduğun işitdicek andan¹⁶ iki gün dahı olduğu mekanda կaldı pes andanşoňra¹⁷ şākirdlere eydür girüyahūdīte varalum şākirdler¹⁸ aña eydürler yā rabb һälā yahūdiler seni sengsār etmek¹⁹ istediler ve oraya bir dahı gider misin yesū^c cevāb

[168a]

¹ virdi gündüzde on iki sā^c at yok mīdur eger bir² kimesne gündüzde yürür ise sürçmez ol sebebden ki³ bu^c әlemiñ nūrin görür ve eger bir kimesne gice ile⁴ yürür ise sürçer anuñiçünki anda nūr yokdur bunları⁵ diyüp ba^c de anlara eydür la'^c әzer bizüm dostumuz uyur⁶ ammā ben varurum ki anı uykuðan یkāz idem pes⁷ şākirdleri eyitdiler yā rabb

eger uyur ise necāt bula⁸ yesū^c hod anuñ mevtinden dimiş idi ammā anlar uyku⁹ ile uyumasından didüğü şandılar pes bu kez¹⁰ yesū^c anlara āşikāre didi la^cazer müteveffā olmuşdur ve¹¹ sizüñ hāṭruñuz için anda olmadığum şādümānim¹²tā i^ctiķād idesiz velīkin aña gidelüm pes tomā¹³ ki dīdīmis dinilmişür hem şākirdlerine eyitdi hem biz¹⁴ varalum tā bilesince vefāt idelüm pes yesū^c gelicek¹⁵anı buldı ki şimdi dört gün kabirde yatmış idi¹⁶ meger beyt-i^c anyā yeruşalime yakın imiş on biş miķdāri¹⁷ ḡalvet yol ve yahūdilerden çok kimesne martāya ve meryeme¹⁸ geldiler tā anları kendü karındaşı ecilden tesellī ideler¹⁹ pes martā çün işitdi ki yesū^c geliyorur aña istikbāle²⁰ varmışdur ve meryem evde oturur idi pes martā yesū^ca

[168b]

¹ eyitdi ey rabb eger bunda olsa idüñ benüm karındaşum² vefāt itmemiş idi nihāyet hem şimdi bilürüm ki³ her ne kim allāhdan suāl idesin allāh saña viriserdür⁴ yesū^c aña eydür senüñ karındaşuñ yine kopsa gerek⁵ martā aña dir bilürin ki yine kopsa gerek kiyāmetde āhîr⁶ gününde yesū^c aña eyitdi ben kiyāmet ve ḥayātim baña⁷ īmān getürün eger ci müteveffā olmuşdur dirlik ide⁸ ve her dirlik iden ve baña īmān getüren tā ebed vefāt⁹ itmiye buña i^ctiķād ider misin aña eydür eved¹⁰ yā rabb ben inandımki sen mesih ol ibni allāhsın ki¹¹ bu cihāna gelecek idi ve bunları diycek varup¹² kız karındaşın meryemi sırr ile okudu diyü mu^callim¹³ geldi ve seni okudu ol işitdiği gibi fī'l-ḥāl¹⁴ ḳalķup aña geldi meger henüz yesū^c dahı köye gelmemiş¹⁵ idi lakin martā aña istikbāle geldiği mekānda idi¹⁶ pes anuñla evde olan ve anı tesellī iden yahūdiler¹⁷ meryemi sur^cat ile ḳalķup çıktıgün göricek aña¹⁸ tābi^c oldılar diyü ḳabre varur tā anda ağlaya emdi¹⁹ meryem çün yesū^c olduğu yire geldi anı göricek ayaklarına²⁰ düştü aña diyüp yā rabb eger bunda olsa idüñ

[169a]

¹ benüm karındaşum vefāt itmemiş idi pes çün yesū^c ² anı ağlar iken gördü ve böyle gelen yahūdiler³ ağlar iken rūhda iñledi ve mükedder oldı ve eyitdi⁴ anı ḳanda ḳoduñuz aña eyitdiler ey rabb gel ve görgil⁵ yesū^c ağladı pes yahūdiler didiler göre nice aña⁶ muḥabbet ider idi ammā anlardan ba^cżı didiler bu⁷ a^cmāniñ gözlerini feth iden itmege ḳādir degül mi idi⁸ ki hem işbu vefāt itmiye idi emdi yesū^c tekrār⁹kendüsinde 〈اخلوب〉 ḳabre gelür meger bir mağara imiş¹⁰ ve üzerine bir taş ḳoyulmuş yesū^c eyitdi taşı¹¹ ḳalduruñ meytiñ kız karındaşı martā aña eydür¹² yā rabb şimdi hod ḳoķar zīrā dört günündür yesū^c ¹³ aña eydür saña dimedüm mi ki eger i^ctiķād itseñ allāhiñ¹⁴ mecdiñ göresin pes meyt ḳoyulduğu yirden taşı¹⁵ ḳaldurdılar ve yesū^c gözlerin yukarı ref idüp eyitdi¹⁶ ey peder saña şukr iderin ki beni istimā^c eyledüñ¹⁷ ve ben bilür idüm ki her vakıt beni istimā^c idersin¹⁸ lakin çevre ṭuran cemā^c at için eyitdüm tā i^ctiķād ide¹⁹ ler ki sen

beni götürdüñ ve bunları diycek bülend ²⁰ āvāz ile çağırdı la^cāzer taşra gel ve meyt taşra

[169b]

¹ çıktı ve ayaklar ve eller ṭolaklar ile bağlanmış ² ve anuñ yüzü destmāl ile şarılmış idi yesū^c anlara ³ eydür anı çözün ve gitmeñ koñ pes meryeme gelen yahūdilerden ⁴ çok kimesne yesū^c etdüğü nesleri görüp aña i^ctiķād ⁵ eylediler ammā anlardan ba^cżı ferīsilere varup yesū^c ⁶ etdüğü nesneleri anlara diyüvirdiler pes ulu kāhinler ⁷ ve ferīsiler bir dernek cem^c idüp dirler idi ne eyliye ⁸ lüm zīrā bu ādem çok ‘alāmetleri ider eger anı şöyle ⁹ կoyavuz hep aña īmān getüreler ve rūmīler gelüp bizüm ¹⁰ hem makāmımızı hem tāifemizi կalduralar ve anlardan ¹¹ biri կāyafā nām ol yılda ¹⁵ ‘alī kāhin olup anlara eyitdi ¹² siz aşlā bilmezsiz ve ne fikridersiz ki bize nāfi^c dür ¹³ ki bir ādem ḥalqa bedel vefat ide ve tamām tāife helāk ¹⁴ olımıya ve bunı kendüsinden dimedi lākin ol yılda ¹⁵ ‘alī kāhin olup nebīlik etdüğü yesū^c ol ümmete bedel ¹⁶ vefat ide ve tenhā ol ümmet bedel degül lākin dahı tā ¹⁷ allāhiñ >tagılmış oğulları yirde cem^c eyliye pes ol ¹⁸ kendü meşveret eylediler tā anı öldüreler emdi yesū^c ¹⁹ yahūdilerde artuk āşikāre yürümez idi lākin andan ²⁰ beyābāna қarīb biriyle efrām adlu bir şehrə varup

[170a]

¹ anuñ şākirdleri ile anda țurur idi ve yahūdilerüñ ² fişhi yakın imiş ve çok kimesne ol ilden yerūşalīme ³ şu^cūd etdiler fişdan evvel tā kendülerin pāk eyliyeler ⁴ ve yesū^c yi ararlar idi ve heykelde țurup birebir ⁵ ile söyleşdiler diyü ne kiyās idersiz ki ‘iyda ⁶gelmez mi meger hem ulu kāhinler hem ferīsiler buyruk ⁷ virmişler idi ki eger bir kimesne կanda imiş bilür ⁸ ise keşf ide tā anı dutsunlar ⁹ on ikinci faşıl ¹⁰ pes yesū^c fişdan altı gün öndin beyt-i ^canyāya ¹¹ geldi la^cāzer olduğu yire ol ölmüş kim emvātdan ¹² ba^cş itmiş idi ve anda aña bi ahşam ṭā^cāmin etdiler ¹³ ve martā hizmet etdi ammā la^cāzer hemnişinlerden biri idi ¹⁴ pes meryem ağır bahālu ḥāliş tībindan bir ṭal alup ¹⁵ yesū^c ū ayaşlarına dürter idi ve kendü saçılı ile ¹⁶ ayaşların sildi ve eve ol tībiñ rāyihası ile memlū ¹⁷ oldu pes şāgirdlerinden biri sim^cunīñ oğlu yahūdā ¹⁸ isħāriyyotī kim anı teslīm idecek imiş eyitdi bu tīb ¹⁹ niçün üç yüz dīnāra şatup faķirlere virilmemiş ²⁰ idi bunı eyitdi digil ki fuķarāyı կayırayıdı lākin

[170b]

¹ ol sebebden ki öğrenci imiş ve kişi kendüde olup ² içinde կoyulduğın getürür idi pes yesū^c eyitdi ³ şunu koñ benüm defnumiñ günü için bunı şakladı ⁴ zīrā faķirlar her vakıt sizünle bile olurlar ben ⁵ ḥod her vakıt sizde degülüm pes yahūdilerden çok ⁶ cemā^c at onda idüğü bildiler ve geldiler tenhā yesū^c ū ⁷ ḥātri içün degül lākin tā la^cāzeri dahı görelər

emvātdan ⁸ba^c ş etdürügi ve ulu kāhinler danışdilar ki la^cāzeri ⁹dahı depeliyeler zīrā anuñ sebebden yahūdīlerden çok ¹⁰ kimesneler varup yesū^ca i^ctiķād iderler idi yarındesi ¹¹ ‘iyda gelen cemā^cat-i keşire çün işittiler ki yesū^c yerūşalīme ¹² geliyorur hūrma ağaçlarınıñ budaqların aldilar ve aña ¹³ istikbāle çılkup çağırıldılar diyü hoşa^cnā mübārekdür rabbiniñ ¹⁴ isminde gelen isrā^ciliñ pādişāhı ve yesū^c bir eşekçigi ¹⁵bulıcaķ üzerine oturur idi nitekim yazılmışdur ¹⁶ ķorķma ey bint-i sihyon işte senuñ pādişāhuñ bir ¹⁷ eşek yavrusu üzerine oturur iken geliyor ve anuñ ¹⁸şākirdleri evvelde bu nesneleri bilmediler ammā yesū^c temcīd ¹⁹ olunduğu vaqtde yād tutdilar ki bunlar anuñ ħakkında ²⁰ yazılmışdur hem bunları aña itmişlerdir pes la^cāzeri ²¹ kabirden çağırıp anı emvātdan ba^c ş etdürügi vaqtde

[171a]

¹ bilesince olan cemā^cat şehāde virürler idi ² bunuñiçun ħalq dahı aña rāst geldiler zīrā bu^c alāmeti ³ etdüğin istimā^c eylediler ferīsīler emdi kendüler içinde ⁴ didiler görür misiz kim hiç fāide itmezsiz işte ⁵ ‘ālem anuñ ardınca gitmişdür ve ⁶ iyddā secede itmege ⁶ şu^cūd idenlerden bir niçe yunānīler var idi pes ⁷ bunlar celīliñ beyt-i şaydāsından ki filibbise yetişdiler ve andan ⁸ didiler diyü yā rabb yesū^c yı görmek isterüz filibbis ⁹ gelüp andrāosa dir ve yine andrāos ve filibbis yesū^ca ¹⁰ didiler ve yesū^c anlara cevāb virdi diyü sā^cat geldi ki ¹¹ ibn-i insān temcīd oluna āmīn āmīn size eydürin eger buğdayiñ ¹² bir ħabbeyi toprağa düşüp vefāt itmezse yaluñuzça ¹³ ħalur ve eger vefāt iderse çok yımışı getürüvirür ¹⁴ kendü cānına muħabbet iden anı żāyi^c eyliye ve bu cihānda ¹⁵ kendü cānını ibgāz iden ebedī ħayāta dek anı ħifż¹⁶ ide eger bir kimesne aña ħizmet ide baña itbā^c itsüñ ¹⁷ ve ben ɻandayım ol ɻullum^{*} dahı anda olur ve eger bir kimesne ¹⁸ baña ħizmet ide peder aña ikrām idiserdür benüm cānum ¹⁹şimdi mükedderdür ve ne deyim ey peder bu sā^c atden beni ²⁰ ħalāş eyle lākin bunuñiçun bu sā^c ate geldüm ey peder

[171b]

¹ senuñ ismūni temcīd eyle pes āsmāndan bir āvāz geldi ² hem temcīd eyledüm hem tekrār temcīd ideyim pes ɻurup ³ istimā^c iden cemā^cat dirler idi gök gürüldüsü olmuş ⁴sāirler didiler bir feriște aña söylemişdür yesū^c ⁵ cevāb virüp eyitdi bu āvāz benüm olmamışdur içün ⁶ deguldür lākin sizüñiçun şimdi bu ⁶ ‘ālemiñ dīnūneti ⁷ dür şimdi bu ⁶ ‘ālemiñ serveri ɻaşra çıkarılsa gerek ⁸ ve ben eger arždan merfū^c olam hepisin kendüme çekeyim ⁹ bunı ħod eydür idi ne mevt ile ölçegin i^clām ¹⁰ ider iken ol cemā^cat aña cevāb virdi biz nāmūsdan ¹¹ işitedük ki mesiħ tā ebed bākī ħalursin nice dirsin ¹² ki ben insāna

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “ķulum” olmalı.

gerekdür ki merfū^c ola bu ibn-i insān kimdür ¹³ pes yesū^c anlara eyitdi az zamān dahı nūr sizüñledür ¹⁴ nūruñuz oldukça nūra i^ctiķād eyleñ tā ki ʐulmet sizi ¹⁵ ʐabż itmiye zirā ʐulmetde yürüyen ne yire gider bilmez ¹⁶ nūruñ oldukça nūra i^ctiķād eyleñ tā nūruñ ¹⁷ oğulları olasız yesū^c bunları söylemişdür ve ayrılop ¹⁸kendüyi* anlardan nihān eyledi ol ɣod bunca ‘alāmetleri ¹⁹ anlaruñ ɣužurunda itmiş iken anlar aña īmān getürmediler ²⁰ tā eşa^c yā peyğamberüñ didüğü kelāmı yirine gele ya^c ni ²¹ yā rabb bizüm āvāzımıza kim inandı ve rabbiñ yazısı kime

[172a]

¹ keşf olundı bunuñışun inanmağa ɣādir degüller idi ² ki eşa^c yā tekrār dimiştir ya^c ni anlaruñ nūrlarını görmez ³ etdi ve anlardan ɣalbini ɣatı eyledi tā gözler ile görmiyeler ⁴ ve ɣalb ile anlamıyalar ve anlar rücū^c olunalar ve anları ⁵ şag idem eşa^c yā bunları didi ol vaqt ki anuñ ⁶ mecdini gördü ve ɣakkında söylemişdir velīkin serverlerden ⁷dahı çok kimesneler i^ctiķād etdiler ammā ferīsiler sebebden ⁸i^ctirāf itmediler tā mecmū^c dan iħrāc olunmıyalar zirā ādemlerüñ ⁹ mecdini ziyāde sevdiler allāhiñ mecdinden andan yesū^c ¹⁰ çağırıp eyitdi baña i^ctiķād iden baña i^ctiķād itmez ¹¹ lakin aña kim beni irlsäl eyledi ve baña nažar iden beni ¹² irlsäl eyliyene nažar ider ben nūr-u ‘āleme geldüm tā her baña ¹³ i^ctiķād ɣarañuluñda ɣalmiya ve eger bir aħad benüm ¹⁴sözlerumi istimā^c idüp i^ctiķād itmiye ben anı dīn ¹⁵ itmezim zirā geldüm ki ‘ālemi dīn idem lakin tā ‘ālemi ɣalas ¹⁶ ɭılam beni redd ideñ ve benüm sözlerumi ɣabūl itmiyenin ¹⁷ anı dīn ideni vardur ben söyledüğüm söz ol anı dīn ¹⁸ idiserdür ɣahir gündünde zirā ben kendümden söylemedüm ¹⁹ ammā beni irlsäl eyliyen peder ol baña vaşıyyet virdi ne ²⁰ diyim ve ne söyleyim ve ben bilürin kim anuñ vaşıyyeti ɣayāt -i

[172b]

¹ ebediyedür emdi anları kim ben söyleerin peder baña ² nice didi ise öyle söylerin ³ on üçüncü faşıl ⁴ meger fişħ ‘iydindan evvel yesū^c anuñ bu ‘ālemden ataya ⁵ mürūr idecek sā^c atın geldiği bilür iken ‘ālemde ⁶ ki ɣaşşşlarına muħabbet etmiş iken nihāyete degin anları severdi ⁷ ve aħsam tā^c āmi tamām olmuş iblīs sim‘ūniñ oğlu yahūdā ⁸ isħariyoñiniñ ɣalbine şimdi bırakılmış kim anı teslīm ide ⁹ yesū^c mecmū^cları kendü ellerine peder virdügin bilür ¹⁰ iken ve allāhdan ɣuruc idüp allāha varduğun aħsam ¹¹ tā^c āmdan kiyām itdi ve cāmelerini bir yaña ɣodi ve bir ¹² destmālı alup ɣušandi şoñra bir legen içine su ¹³ koyar ve şākirdlerüñ ayaklärın yumağa başladı ve ɣoşandığı ¹⁴ destmālı ile silmege pes sim‘ūn betrossa gelür ve ol ¹⁵ aña dir yā rabb sen benüm ayaklärumı yur misin yesū^c ¹⁶

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “kendünü” olmalı.

cevāb virüp aña eyitdi ben ne iderin sen şimdi ¹⁷bilmezsin ammā şimdi girü bilseñ gerek
bētros aña eydür ¹⁸benüm ayaklärumu tā ebed yumiyasın yesū^c aña cevāb ¹⁹virdi eger
seni yumazsam senüñ benüm ile naşibüñ yokdur

[173a]

¹ sim^cün aña cevāb virdi yā rabb tenhā ayaklärumu degül ²ammā dahı elli ve başı
yesū^c aña eydür yunmuş kimesneye ³ayaklärdan ġayı yumağ gerekmez ammā tamām
pākdur ve siz ⁴pāklarsız lakin hep degül zīrā anı teslīm iden bilür ⁵idi anuñiçün eyitdi
siz hep pāk degülsiz pes ⁶andanşoñra kim anlaruñ ayaklärin yudi ve kendü libāsların ⁷
aldı gine oturup anlara eyitdi ben size etdüğüm ⁸bilür misiz siz beni mu^callim ve rabb
okursız ve hoş ⁹dırsız zīrā söyleyim eger ben rabb ve mu^callim iken sizüñ ¹⁰
ayaklärlarınužı yudum ise hem size lāzımdur ki bir ¹¹biriniñ ayaklärin yuyasız zīrā size
numūne virdüm ¹²tā size etdüğüm gibi hem siz idesiz āmīn āmīn ¹³size dirim ķul
efendiden a^czam degüldür ve ne resūl ¹⁴anı ırsāl eyliyeninden a^czamdur eger bunları
bilürseñiz ¹⁵mübārek olursız eger anları iderseñiz ben mecmū^cñuzdan ¹⁶dimem iħtiyār
etdüğüm kimesneleri bilürüm lakin tā kitāb ¹⁷tamām ola ya^cni benüm ile etmek yiyen
anuñ ökçe ¹⁸sin baña ķarşu ķaldurmışdur hāliyā size eydürem ¹⁹gelmezden evvel tā
vāki^c olıcağ inanasız ki benim āmīn ²⁰āmīn size dirin ķabūl iden eger kimesneyi ırsāl

[173b]

¹ ideyim beni ķabūl ider hem beni ķabūl iden beni ²ırsāl iden ķabūl ider yesū^c bunları
diyicek ³rūhda mükedder oldu ve şehādet idüp eyitdi ⁴āmīn āmīn size dirin ki birüñüz
beni teslīm eyliye ⁵pes şākirdler birbirine nażar etdiler şübheleri var ⁶iken kimden eydür
idi meger şākirdleriniñ biri ⁷yesū^cñ gögsüne tayanup turur kim yesū^c anı sever ⁸idi pes
sim^cün bētros aña işāret eyledi tā suāl ⁹ide kim imiş kim anuñ ҳakkında eydür idi ol ¹⁰
emdi yesū^cñ gögsüne tayanup aña eydür yā rabb kimdir ¹¹yesū^c cevāb virdi oldur kim
ben bir loğmayı baṭurup ¹²aña vireyim ve bir loğmayı baturup sim^cuniñ oğlı ¹³yahūdā
iħshariyoṭiya virdi ve loğmadan şoñra ol vaqt ¹⁴şeytān aña girdi pes yesū^c aña dir ne
eylersin ¹⁵tīz eyle ve otur anlardan hiç kimesne bunı bilmedi ¹⁶kim yine aña
söylemişdür zīrā ba^cži şandilar ki kīse ¹⁷yahūdāda olduğu içün yesū^c aña dimiš idi ‘iyda
¹⁸bize muhtac olanları şatun al ve yā tā faķirelere bir nesneyi ¹⁹vire pes ol loğmayı
alıcağ fevrī çıktı ve gice imiş ²⁰pes çün taşra çıkmış idi yesū^c eyitdi şimdi ibn-i

[174a]

¹ insān temcīd olundı ve allāh anda temcīd olunmuşdur ²eger allāh anda temcīd olunsa
allāh dahı anı kendüsinde ³temcīd eyliye ve fevrī anı temcīd ide ey oğulcuğlar ⁴sehl
müddet dahı sizüñleyim beni arayasız ve nice ⁵yahūdılere didüm ise kim ben ķanda

giderin siz gelmege ⁶ kâdir degülsiz şimdi dağı bize eydürin bir yeñi vaşıyyeti ⁷ size virürüm ki bir birine muhabbet idesiz size ⁸ nice muhabbet etdüm ise ki siz dağı birbirine muhabbet ⁹ idesiz bunda hep bileler kim siz benüm şâkirdlerüm ¹⁰ siz eger birbirine muhabbet idesiz sim‘ün beþros aña ¹¹ dir yârabb çanda gidersin yesûc aña cevâb virdi çanda ¹² giderin benüm ardumca şimdi gelmege kâdir degülsin ¹³ lâkin şoñra ardumca gelesin beþros aña dir yâ rabb ¹⁴ niçün şimdi arduñca gelmege kâdir degülüm benüm cânumi ¹⁵ senüniçün köyayım yesûc aña cevâb virdi sen cânuñi ¹⁶benüniçün mi köyasın âmîn âmîn saña dirin þoros ¹⁷ ötmiye aña dek kim sen baña üç kerre inkâr idesin ¹⁸ on dörtüncü fasıl ¹⁹ sizüñ kalbiñüz muþtarib olmasun allâha i‘tikâd

[174b]

¹ idersiz hem baña i‘tikâd eyleñ benüm atamîn evine ² miskinler çokdur ve eger ne size dimiş idüm ben giderin ³ tâ sizüniçün bir maþamı müheyyâ idem ve eger varup size ⁴ bir maþamı müheyyâ idem yine gelüp sizi kendüme alayım ⁵ tâ ben çanda olam siz dağı olasız ve ben çanda giderim ⁶ bilûrsiz ve ben çanda giderim bilûrsiz ve yolu bilûrsiz ⁷ tomâ aña eydür yâ rabb bilmezüz çanda gidersin ve yolu ⁸ bilmäge nice kâdirüz yesûc aña eydürin tarîk ھاکیکات ⁹ ve hayatım hiç kimesne ataya gelmez illâ benden eger beni bilse ¹⁰ idüñüz hem atamı dağı bilür idüñüz ve şimdiden anı ¹¹bilûrsiz ve anı gördüñüz filibbis aña eydür yâ rabb bize ¹² pederi göster ve bize yeter yesûc aña eydür yâ filibbis ¹³ bunca zamân sizüñleyim ve beni bilmedüñ mi beni gören ¹⁴ pederi görü ve sen nice dirsin bizi pederi göster ¹⁵ inanmaz misin ki ben pederde peder bendedür ol sözleri ¹⁶ ki ben size söylerim kendümden söylemem lâkin bende sâkin ¹⁷ olan peder ‘amelleri ol ider baña i‘tikâd eyleñ ki ¹⁸ ben pederde ve peder bende ve illâ kendü ‘ameller için baña ¹⁹ i‘tikâd eyleñ âmîn âmîn size eydürüm* baña i‘tikâd ²⁰ iden şol işleri ki ben iderin kendü dağı eyliye

[175a]

¹ ve bunlardan a‘zam eyliye ol sebebdenki benüm atama varurum ² ve her nesne kim benüm ismümde dilek idesiz bunı ideyim ³ tâ peder oğulda temcîd oluna eger bir nesneyi benüm ismümde ⁴ dilek idesiz ben ideyim eger beni severseñiz beni ⁵vaşıyyetlerümi hîfz eyleñ ve ben pedere yalvarayım ve size âhir ⁶ mu‘azzîyi vire kim senüñle ilelebed bâkî kala rûh ⁷ ‘l-ھاک kim cihân anı қabûl idemez anuñiçün ki anı görmez ⁸ ve ne anuñ ma‘lûmidur ammâ siz anı bilûrsiz zîrâ ⁹ sizüñle қalur ve içüñüzde olur sizi yetimleri ¹⁰ қomaz size gelürüm dağı biraz ve cihân beni artuk görmez ¹¹ lâkin

---

* Metnin bazı yerlerinde “eydürin” şeklinde yazılmıştır. Standart bir yazım söz konusu değildir.

siz beni görüsiz ol sebebden ki ben dirlik ¹² iderim hem siz dirlik idesiz siz ol günde ¹³ bilesiz kim ben benüm atamdayım ve siz bende ve ben ¹⁴ sizde kimün kim vaşıyyetlerümi vardur ve anları ¹⁵ saklıya beni seven oldur ve beni seven benüm atamdan ¹⁶ söyle ve ben anı seveyim ve kendümi aña iżħār ideyim ¹⁷ yahūdā aña eydür isħariyoġti degül idi ya rabb beni ¹⁸ oldu ki sen kendüni bize iżħār ideceksin ve cihān ¹⁹ yok yesūc cevāb virüp aña eyitdi eger bir kimesne ²⁰ beni sever ise benüm sözümi hifz ide ve benüm atam

[175b]

¹ anı seve ve biz aña gelevüz ve miskini yanında idevüz ² beni sevmiyen benüm sözlerümi hifz itmez ve işitdüğünüz ³ sözü benüm degıldür lakin beni ırsäl iden atanın ⁴ bunları size söyledüm yanunuza ķalur iken ammā ⁵ ol muazzī ol rūhu'l-ķuds kim peder anı benüm ismümde ⁶ ırsäl eyliye kendü size mecmūcları ta'līm ide ve her neler ⁷ kim ben size dimişim hep sizün ħaṭruñuza getüre ⁸ selāmı size ķoyerum benüm selāmumı size virürüm ⁹ ālem virür gibi degül ben size virürüm sizün ķalbüñüz ¹⁰ mużtarib olmasun ve ne korksun işitdüğünüz ki ¹¹ ben size didüm giderin ve size gelirin eger beni seveydiñüz ¹² şadümān olur idüñüz ataya giderin didüğümicün ¹³ zīrā benüm atam benden a'zamdır ve şimdi size eyitdi ¹⁴ vāki' olmazdan evvel tā vāki' olıcaq i'tikād idesiz ¹⁵ ben şimdiden sizünle çok nesneleri söylemezim zīrā ¹⁶ bu cihāniñ serveri gelür ve anuñ bende hiç nesnesi yokdur ¹⁷ lakin tā cihān bilsün kim pedere muħabbet idem ve peder beni ¹⁸ nice vaşıyyet etdi ise öyle iderin turi gelüñ ¹⁹ bundan gidelüm

[176a]

¹ on bisinci faşıl ² ben ḥaġaq aşmayım ve benüm atam bāgbāndır her bende yımışı ² virmiyen dalı ref ider ve her yımışı viren dalı temiz ³ ider tā ziyāde yımışı vire ḥāliyā siz pāklarsız ben ⁴ size söyledüğüm sözi ile bende bākī oluñ ve ben ⁵ sizde nitekim dal kendüden yımışı viremez eger aşmada ⁶ bākī ķalmiya söyle ne siz eger bende bākī ķalmiyasız ⁷ ben aşmayım siz dallarsız bende bākī olan ve ben anda ⁸ kendü çok yımışı virür zīrā bensüz hiç nesneyi etmege ⁹ ķadir degülsiz eger bir kimesne bende karar itmezse yabāna ¹⁰bırakılur bir dal gibi ve ķuru olur ve ölüür ve anları devşürür ¹¹ ler ve āteşe urup yanarlar eger bende bākī olasız ve benüm sözlerüm ¹² sizde bākī ķalalarher ne isterseñiz suāl eyleñ ve size ¹³ olsa gerek benüm atam bunda temcīd olunur ki çok yımışı ¹⁴ viresiz ve benüm şākirdlerüm olasız peder beni nice ¹⁵ sevdı ise ben sizi öyle sevdüm benüm muħabbetümde şābit ¹⁶ oluñ eger benüm vaşıyyetlerümi hifz ideseñiz benüm muħabbetimde ¹⁷ bākī olasız nitekim benüm atamın vaşıyyetlerin hifz etdüm ¹⁸ ve anuñ muħabbetinde bākīyim bunları size söyledüm tā benüm

[176b]

¹ ferahum sizde bākī olup sizüñ ferahuñuz memlū ola ² benüm vaşıyyetüm budur ki siz bir birine muhabbet idesiz nite ³ kim ben size muhabbet etdüm hiç kimseniñ bundan a^c zam muhabbeti ⁴ olmaz ki bir kimesne anuñ dostlarına bedel cānını ⁵ koya siz benüm dostlarumsız eger idesiz her neleri ⁶ kim ben size vaşıyyet iderin artuk size կullar dimezim ⁷ zīrā կul efendisi neyler bilmez ammā size dostlar didüm ⁸ zīrā atamdan her neler iştdüm mecmū^c i size bildürdüm ⁹ siz beni ihtiyyār itmedüñüz lakin ben sizi ihtiyyār etdüm hem ¹⁰ sizi važi^c etdüm tā ki varup yimişti getüriviresiz ¹¹ ve sizüñ yimişüñüz bākī ola tā her ne kim atadan dilerseñiz ¹² benüm ismümde size virsün bunları size vaşıyyet eydürin ¹³ ki birbiri ile sevişez eger dünyā sizi ibgāz ide ¹⁴ bilürsiz ki beni sizden evvel ibgāz etdi eger dünyādan ¹⁵ olayduñuz dünyā haşmişn sever idi hele ol sebebden ki ¹⁶ dünyādan degülsiz ammā ben sizi dünyādan ihtiyyār etdüm bunu ¹⁷ niçün dünyā sizi ibgāz ider ben size didüğüm sözü ¹⁸ yād eyleñ ya^c ni կul efendinden a^c zam degüldür eger beni ṭard ¹⁹ etdiler ise hem sizi ṭard ideler eger benüm sözümi ²⁰ hīfż etdiler ise hem sizüñ hīfż ideler lakin bunları

[177a]

¹ hep benüm ismüm için size eyliyeler ol sebebden ki beni ² ırsāl ideni bilmezler eger ben gelmiyüp anlara söylemiye idüm ³ anlaruñ günâhı olmaz idi ammā şimdi anlaruñ günâhına ⁴ bahânesi yokdur beni ibgāz iden benüm atamı daňı ibgāz ⁵ ider eger içlerinde hiç sâir kimesne itmediği a^c mālı ⁶itmiye idüm anlaruñ günâhı olmaz idi şimdi һod ⁷ hem gördiler daňı ibgāz etdiler hem beni atamı daňı lakin ⁸ tā anlaruñ nâmûsundan yazılan kelām tamām ola ki beni ⁹ müft ibgāz etdiler pes çün mu^c azzī gelür kim ben ¹⁰ anı size atadan göndereyim rūhu'l һak kim atadan ¹¹ مُنْبَقٰ olur kendü baña şehâdet vire ve siz daňı şehâdet vire ¹² siz anuñicünki ibtidâdan benüm ile olduñuz ¹³ on altıncı faşıl ¹⁴ bunları size söyledüm tā size ma^c şere olımıya mecma^c lardan ¹⁵sizi çıkaralar eved sā^c at gelür ki her sizi կatl ¹⁶ iden kıyās ide kim teñriye ^cibādet կilur ve bunları ¹⁷ size ideler anuñicünki pederi bilmediler ve ne beni ¹⁸ ammā ben bunları size söyledüm tā ol sā^c at gelicek ¹⁹ anları yād idesiz ki ben size dimişim her bunları

[177b]

¹ bidâyetden size dimedüm sizüñle olduğumıçun ² şimdi һod beni ırsāl eyliyene varurum ve sizlerden ³ hiç kimesne baña suāl eylemez diyü կanda gidersin ⁴ lakin bunları size söyledüğüm cihetden hüzün sizüñ ⁵ կalbüñüzi memlū eyledi ammā ben size һakîkatı dirim ⁶ size müfiddür ki ben gidem zīrā eger gitmeyim ol mu^c azzī ⁷ size gelmiye ve eger gidem anı size göndereyim ve ol ⁸ gelicek ^câleme günâhdan ötürü tevbîh ide günâhdan ⁹ ötürü anuñicün ki baña i^ctiķad itmezler hem ^cadlden ¹⁰ ötürü anuñicün ki benüm atama

varurın ve artuk¹¹ beni görmiyesiz ve hükümden ötürü ol sebeden ki¹² bu dünyanın serveri hükm olunmuşdur dahı çok nesnelerim¹³ vardur ki size diyim lakin anlara şimdi tahammül etmege¹⁴ ķadir degülsiz ammā çün ol rūhu'l ħaġ gelmişdür cemi^c¹⁵ ħakīkate sizi ķulāvuzliya zīrā kendüsinden söylemiye¹⁶ lakin her ne istimāc ide söyliye ve gelecek nesneleri size¹⁷ iħbār ide ol beni temcīd eyliye zīrā benümkiden¹⁸ alup size iħbār ide pederiñ her neleri varisa¹⁹ ķamu benümdür bunuñiçün eyitdum kim benümkiden ala²⁰ ve size iħbār ide biraz ve beni görmiyesiz ve tekrar

[178a]

¹ biraz ve beni göresiz anuñiçün ki ben ataya varurın² pes şākirdlerinden ba^cži birbirine eyitdiler nedür³ bu ki bize eydür biraz ve beni görmiyesiz ve tekrar⁴ biraz ve beni göresiz ve anuñiçün ki ataya varurın⁵ pes dirler idi bu nedür ki eydür biraz biz bilmezüz⁶ ne söyler ve yesūc bildiki aña suāl itmek isterler⁷idi ve anlara eyitdi bunuñ ħakkında birbiri ile⁸ teftiż ider misiz ki eyitdum biraz ve beni görmiyesiz⁹ ve tekrar biraz ve beni göresiz āmīn āmīn size eydürin¹⁰ kim siz ağlayup zārlık idesiz^c ālem ħod şāzlik¹¹ ide ve siz ħażin olursız ammā sizüñ hüznüñüz¹² şāzlıga çıka bir^c avratin doğuracak vakıtinde¹³ hüzni vardur anuñiçün ki sāc ati gelmişdür ammā çün¹⁴ oğlan doğurdu artuk derdi yād itmez ol¹⁵ feraħdan ki bir ādem dünyaya doğmışdur emdi sizüñ¹⁶ dahı şimdi hüznüñüz vardur ammā tekrar size göreyim¹⁷ ve ķalbüñüz feraħ ide ve sizüñ feraħuñuz hiç kimesne¹⁸ sizden ķaldurmaz ve ol günde baña hiç nesneyi¹⁹ suāl itmiyesiz āmīn āmīn size dirin kim her neler²⁰ kim ataya benüm ismümde suāl idesiz size vire

[178b]

¹ şimdiye degin benüm ismümde aşlā dilek itmedüñüz dilek² eyleñ ve alasız tā ki sizüñ feraħuñuz memlū ola bunları³ size mesellerde söyledüm ammā sāc at geliyor ki artuk size⁴ mesellerde söylemiyeyim eved size āşikāre atadan ħaber vireyim⁵ ol günde benüm ismümde suāl idesiz ve size dimezüm⁶ kim ataya sizüñiçün yalvariylim zīrā peder kendüsü size⁷ muħabbet ider ol sebebden ki siz baña muħabbet idüp i^ctiķad⁸ etdüñüz kim ben ħudādan ħuruc etdüm atadan ħuruc idüp⁹ āleme geldüm tekrar^c ālemi terk eyliyüp ataya avarurın anuñ¹⁰ şākirdleri aña eydürler usta şimdi āşikāre söylersin¹¹ ve hiç meşel dimezsin şimdi bize ma^clūmdur ki mecmūc ları¹² bilürsin ve saña gerek deguldür ki bir kimesne saña suāl¹³ ide bundan inanuruz ki teñriden ħuruc eyledüñ¹⁴ yesūc anlara cevāb virdi şimdi inanur misiz işte¹⁵ sāc at geliyor ve şimdi geldi ki perākende olasız her¹⁶ biri ħaċċalarına ve beni tenħā ķoyasız eved tenħā degülüm¹⁷ anuñiçünki peder benüm iledür bunları size söyledüm¹⁸ tā bende selām bulasız size dünyada mużāyaqa ola ammā¹⁹ tevekkül eyleñ dünyaya mużaffer oldum

[179a]

¹ on yidinci fasıl ² yesūc bunları söyledi ve gözlerini göge kaldıdurup ³ eyitdi ey peder sāc at geldi senūn oğluñı temcīd eyle ⁴ tā oğluñ dañı seni temcīd eyliye nitekim aña hep ⁵ cesedlü üzerine salṭanatı virdüñ tā cemi^c aña virdüğün ⁶kimesnelere ebedī hayatı vire ve hayatı-ı ebediye budur ki ⁷ seni yalñuz allāhu'l-hakkı bileler ve irsāl eyledüğün ⁸ yesūc mesihı ben yir üzerine seni temcīd etdüm ol ⁹ ameli tamām etdüm ki baña virdüñ tā idem ve şimdi ey peder ¹⁰ beni kendü zātuñ ile temcīd eyle ol mecd ile kim ¹¹ ālem olmazdan evvel baña yanuñuzda oldı senūn ismün̄i ¹² dünyādan baña virdüğün ādemlere izhār etdüm senūn ¹³ imişler ve anları baña virdüñ ve senūn kelāmuñ şakladılar ¹⁴ hāliyā bildiler kim hep baña virdüğün nesneler sendendür ¹⁵ zīrā baña virdüğün sözleri anlara virdüm ve anlar ¹⁶ kabūl eyliyüp hākīkatde bildiler kim senden ḥurūc etdüm ¹⁷ ve sen beni irsāl etdüğünē īmān getürdiler anlaruñiçün ¹⁸ dilek iderin ¹⁹ ālem için dilek etmezim lakin baña virdüğün ²⁰kimesneler için zīrā senüñdür ve hep benümkiler senüñdür

[179b]

¹ ve senüñiler* benümdür ve ben anlarda temcīd olunurum ve ben ² artık dünyāda degülüm ve bunlar dünyādadur ve ben saña gelürüm ³ ey peder-i ķuddūs baña virdüğün kimesneleri senūn ismün̄de ⁴ hifz ile tā bir olalar nitekim biz vaqtı kim anlar ile ⁵ dünyāda idüm ben anları senūn ismün̄de hifz etdüm ⁶baña virdüğün kimesneleri hīrāset etdüm ve anlardan ⁷ hiç kimesne helāk olmadı illā ibnu'l-helāk tā kitāb tamām ⁸ ola ve şimdi saña gelürüm ve bunları dünyāda söylerim ⁹ tā benüm feraḥum kendülerinde tolmuş bulalar ben senūn sözünü ¹⁰ anlara virdüm ve dünyā anları ibgāz etdi anuñiçün ki ¹¹ dünyādan degüllerdir nitekim ben dünyādan degülüm dilek ¹² etmem ki anları dünyādan ķaldurasın belki anları ¹³ şerīrden hifz idesin anlar dünyādan degüldür nite ¹⁴ kim ben dünyādan degülüm senūn hākkıñda anları taķdīs ¹⁵ eyle senūn kelāmuñ hākdur sen beni dünyāya nice irsāl ¹⁶ etdün̄ ise ben anları dünyāya öyle irsāl itmişim ¹⁷ ve anlaruñ hātri için kendümi taķdīs olunalar ve bunlaruñiçün tenhā ¹⁸ dilek etmem ammā anlaruñiçün dañı bunlarıñ sözi ile ¹⁹baña īmān getüreler tā hep bir olalar nitekim sen

[180a]

¹ ey peder bende ve ben sende tā anlar dañı bizde bir olalar ² tā ki dünyā i^ctiķād eyliye ki sen beni irsāl eyledüñ ³ ve ben anlara virdüm baña virdüğün mecdi tā bir olalar ⁴ nitekim biz birüz ben anlarda ve sen bende tābirde tekmil ⁵olunalar dañı tā dünyā bile ki sen beni irsāl eyledüñ ⁶ ve baña muħabbet etdüğün gibi anlara muħabbet etdün̄ ey ⁷ peder

---

* Kelime yanlış yazılmıştır. Doğrusu “senüñkiler” olmalı. Harf eksikliğinden kaynaklı bir yazım yanlışı mevcuddur.

isterim ki baña virdüğün kimesneler ḫanda ben olurum ⁸ anlar daḥı benüm ile olalar tā benüm baña virdüğün ⁹ mecdümi göreler zīrā ‘ālemiñ bünyādından ol baña muḥabbet ¹⁰eyledüñ ey bār peder hem ‘ālem seni bilmedi ammā ben seni ¹¹ bildüm ve bunlar bildiler ki sen beni irsāl eyledüñ ¹² ve senüñ ismüni anlara bildürdüm ve bildüreyim tā ¹³ ol muḥabbet ki anuñla baña muḥabbet eyledüñ anlarda ola ¹⁴ ve ben anlarda ¹⁵ on sekizinci faşıl ¹⁶ yesū‘ bunları diyüp taşra çıktı şākirdleri ile ¹⁷ kedron seyliniñ ötesine ki anda bir bostān imiş ¹⁸ ve kendü aña girür idi ve anuñ şākirdleri ve daḥı ¹⁹ yahūdā şol anı teslīm iden ol yiri bilür idi zīrā ²⁰ kerrāt ile yesū‘ anda derildi anuñ şākirdleri ile

[180b]

¹ pes yahūdā bir bölüm ḫademleri alup ve ulu kāhinlerden ² ve ferīṣīlerden kollukçılardan fenerler ile ve çerāğlar ve ³ silāhlar ile anda gelür idi emdi yesū‘ anuñ ⁴ üzerine gelecek nesneleri hep bilüp çıktı ve anlara ⁵ eyitdi kimi arasız aña cevāb virdiler yesū‘-u nāṣiratlıuyı ⁶ yesū‘ anlara dir benim ve yahūdā daḥı ol anı teslīm iden kendüler ⁷ ile turur idi pes hemān ki anlara didi ki benim anlar ⁸ kaçan kaçan yürüyüp yire düsdiler andan tekrār anlara ⁹ şordı kimi ararsız ve anlar eyitdiler yesū‘ nāṣiratlıuyı ¹⁰ yesū‘ cevāb virdi size didümki benim eger emdi ¹¹ beni ararsız bunları gitmege կoñ tā didüğü kelām tamām ¹² ola kim baña virdüğün kimesnelerden hiç biri ¹³ žāyi‘ itmedüm pes sim‘-un betrosuñ bir kılıcı olup ¹⁴ anı çekti ve ‘ālī kāhiniñ bir կolunu urup sağ ¹⁵ կulağını budamışdur ve կuluñ adı malḥus idi andan ¹⁶ yesū‘ betrosa didi senüñ kılıcuñ կinina kat peder baña ¹⁷ virdüğü kās anı içmeyim mi pes bölüm ve bölüm ağası ¹⁸ ve yahūdileriñ kollukçılıarı yesū‘-yi tutup anı bağladılar ¹⁹ ve anı evvel hanāna iletdiler zīrā kendü ol yilda

[181a]

¹ ‘ālī kāhin olan կayāfānıñ կayın anası imiş meger ² կayāfā yahūdilere ol naşıhat viren imiş ki yarar ide ³ ki bir ḫadem һalqa bedel vefāt ide ve sim‘-un betrosa ⁴ yesū‘-ıñ ardına varur idi ve bir şākird daḥı ol ⁵ şākird һod ‘ālī kāhine ma‘lūm idi ve ‘ālī kāhiniñ ⁶ sarayına yesū‘ ile bile girmışdır ammā betros կapudan ⁷ taşra turur idi emdi ol bir şākird kim ‘ālī ⁸ kāhine ma‘lūm imiş taşra çıkışup կapu hāfiżasında dimiş ⁹ ve betrosı edhāl itmişdir pes կapuyı bekliyen cāriye betrosa ¹⁰ dırsin daḥı bu ḫademiñ şākirdlerinden degül misin ol ¹¹ eydür degülüm ve կullar ve չavuşlar kömürden āteşi düzüp ¹² dururlar şovuk olduğuçun ıssınur idi hem ¹³ betros anlar ile turur iken ıssınur idi pes ‘ālī ¹⁴ kāhin yesū‘-a anuñ şākirdlerinden ve ta‘līminden suāl ¹⁵ eyledi yesū‘ aña cevāb virdi ben ‘āleme ăşikāre ¹⁶ söyledüm ben her vaqt mecmā‘da ve heykelde ta‘līm etdüm ¹⁷ ḫanda yahūdiler her zamān cem‘ iderler ve gizlüce hiç nesne ¹⁸ söylemedüm niçün baña

şorarsın istimā^c idenlere ¹⁹ şor ki anlara ne söyledüm işte anlar didüklerumi ²⁰ bilürler ve ol bunları diyecək yanında turan kollukçularuñ

[181b]

¹ biri yesū^c a bir ṭabanca urdı diyü ^c ālī kāhine ² şöyle mi cevāb virürsin yesū^c aña eyitdi eger ³ kim söyledüm ise kemlige ṭanıklık vir ve eger hoş ⁴ niçün beni ḍarb idersin ḥannān anı ^c ālī kāhin ⁵ Ḳayāfaya bağlanmış gönderdi ve sim^cün betros turup ⁶issindi pes aña eyitdiler sen dahı anuñ şākirdlerinden ⁷ degül misin ol inkār idüp eyitdi degülüm ^c ālī kāhiniñ ⁸ kullarından biri ya^c ni anuñ ḫaşmı kim betros anuñ ⁹ķulağın budamışdur ol eydür beni seni anuňla ¹⁰ bostanda görmedü mi pes betros yine inkār etdi ¹¹ ve hemāndem ḥoros ötdi pes yesū^c yı Ḳayāfadan ¹² dīvāna ilettiler ve seher idi ve anlar bi-z-żāt dīvāna ¹³ girmediler nāpāk olmamaç içün lākin tā fiṣḥiyeler ¹⁴ pīlāṭos emdi anlara çıkışup eyitdi bu ādeme ƙarşu ¹⁵ ne lev̄ getürürsiz anlar cevāb virüp aña eyitdiler ¹⁶ eger işbu yaramaz işlü olmazsa anı saña teslīm itmez ¹⁷ idüñ andan pīlāṭos anlara eyitdi siz anı aluñ ¹⁸ ve sizüñ nāmūsuñuz üzre aña ḥük̄m eyleñ pes yahūdiler ¹⁹ aña eyitdiler bize cāiz degüldür bir kimesneyi ƙatl ²⁰ etmek tā yesū^c ñ didüğü söz tekmīl oluna i'läm

[182a]

¹ iderek ne ölüm ile ölecek idi pes pīlāṭos ² tekrār dīvāna girdi ve yesū^c yı çağırıp aña eyitdi ³ yahūdileriñ pādişāhı sen misin yesū^c aña cevāb virdi ⁴ bunı kendüden mi dirsın yā sāirler benüm ḥaikkumda ⁵ saña didiler mi pīlāṭos cevāb virdi yā ben yahūdī ⁶ miyim senüñ ümmetüñ ve ulu kāhinler seni baña teslīm ⁷ etdiler ne eyledüñ yesū^c cevāb virdi benüm memleketüm ⁸ bu cihāndan degüldür eger benüm memleketüm bu cihāndan imiş ⁹ benüm hīzmetkārlar ḥod doğuşruler idi tā yahūdilere ¹⁰ teslīm olunmayım ammā şimdi benüm memleketicim buradan degüldür ¹¹ pes pīlāṭos aña eyitdi emdi sen pādişāh misin ¹² yesū^c cevāb virdi sen dirsın ki ben pādişāhim ben ¹³buña ṭoğdum ve bunuñiçun bu ^cāleme geldüm tā ḥaşa ¹⁴ şehādet virem her ḥakdan mevcūd olan benüm āvāzumi ¹⁵ işitdir pīlāṭos aña eydür ḥakkındur ve bunı diyicek ¹⁶yine yahūdilere çıktı ve anlara dir ben anda hiç sebebi ¹⁷ bulmam ammā siz bir ^cādetüñüz vardur ki fiṣḥda biri ¹⁸ size azād idem emdi ister misiz ki yahūdilerüñ ¹⁹pādişāhı size azād ƙılam pes takrār çağırıldılar diyü bunı yok ²⁰ lakin bārabbās ve bārabbās bir ḥarāmī idi

[182b]

¹ on dokuzuncı faşıl ² pes ol vakıt pīlāṭos yesū^c yı alup ḫamçı ile urur ³ idi cenkçiler dikenlerden bir tāç urup başına ⁴ Ḥodilar ve bir ercuvānī libāsı aña giydürdiler ve dirler ⁵ idi selām ey yahūdiler pādişāhı ve aña ṭabancalar ⁶ urdılar pes pīlāṭos girü ṭaşra çıkışup anlara eyitdi ⁷ işte anı size ṭaşra getürürüm tā bilesiz ki anda hiç ⁸ sebebi bulmam yesū^c

emdi çıktı taşra dikenlü tāç⁹ ile ve ercuvānī libās ile giyinmiş ve pīlāṭos anlara eydür¹⁰ işte ādem pes ulu kāhinler ve kollukçılar anı göricek çağırıldılar¹¹ diyü şalb eyle şalb eyle pīlāṭos anlara eydür siz anı¹² aluñ ve şalb eyleñ zīrā ben anda hiç sebebi bulmam yahūdiler¹³ aña cevāb virdiler bizüm nāmūsumuz vardur ve nāmūsumuz üzre¹⁴ ölmek vācibdür anuñiçünki kendüsini ibn-i allāh itmişdür¹⁵ pes pīlāṭos bu söz işticek ziyāde korķdı ve tekrār¹⁶ dīvāna girmışdır ve yesū^c a eydür sen ḫandan misin ammā¹⁷ yesū^c aña cevāb virmedi pes pīlāṭos aña dir baña¹⁸ söylemez misin ma^c lūmuñ degül midür ki benüm ķudretüm vardur¹⁹ seni çelipāya miħlamaga ve ķudretim vardur seni azād itmege

[183a]

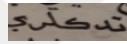
¹ yesū^c cevāb virdi benüm üzerime ķudretüñ hiç olmaz² idi eger saña yukarıdan virilmiş degül ise bunuñiçun³ beni saña teslīm eyliyenün a^c zam günāhı vardur bundan pīlāṭos⁴ anı azād etmek taleb etdi ammā yahūdiler çağırıldılar diyü⁵ eger bunı azād iderseñ ķayseriñ dostı degülsin her⁶ kendüsini şāhı iden ķayṣere ķarşu söyler pes pīlāṭos⁷ bu söz işticek yesū^c yi taşra iletidi ve oturdi⁸ mahkeme üzre bir yirde ki ķaldırıım dinilür^c ībrāniece⁹ ǵabbātā ve fişhiñ cema^c atı olup altı miķdārı sā^c at¹⁰ imiş yahūdilere eydür işte sizüñ pādişāhuñuz anlar¹¹ һod çağururlar idi ķaldur ķaldur anı һāça miħlaġıl¹² pīlāṭos anlara eydür sizüñ pādişāhuñuzı çelipāya¹³ miħlayim mī ulu kāhinler cevāb virdiler bizüm ķayserden¹⁴ ġayrı pādişāhimiz yokdur pes ol vakıt anı anlara teslīm etdi¹⁵ tā çelipāya miħlanmış ola ve anlar yesū^c yi alup taşra iletidiler¹⁶ ve ol anuñ һāçını getürür iken cümcüme adlu bir yire taşra¹⁷ çıktı ki^c ībrāniece ǵolgotā dinilür ve anda anı һāça¹⁸ miħladılar ve anuñ la iki āhir kimesne iki tarafında ve yesū^c¹⁹ ortada ve pīlāṭos daħħi bir levħ yazup һāç üstüne կodi²⁰ ve yazılmış idi yesū^c-u nāşiratlu yahūdileriñ pādişāhi pes

[183b]

¹ bu levħi yahūdilerüñ kesiri okudılar zīrā yesū^c çelipāya² miħlanduğu yir şehre yakın imiş ve^c ībrāniece ve yunānca³ ve rūmca yazılmış idi pes yahūdilerüñ ulu kāhinleri⁴ pīlāṭosa dirler idi yazma yahūdilerüñ pādişāhi ammā⁵ ki ol dimiṣdür yahūdileriñ pādişāhi benim pīlāṭos⁶ cevāb virdi olkim yazdum yazdum pes cenkçiler çün⁷ yesū^c yi çelipāya miħlamışdur idi anuñ libāsların⁸ alup dört^ج eylediler her cenkçiye bir^ج daħħi⁹ қamīşı ammā қamīş dikişsüz imiş yukarıgilardan tamām¹⁰ ṭoķunmuş pes bir birine eyitdiler anı yırtmayalum lākin anuñiçün¹¹ kur^c a biraķalum ki kimiñ oliserdür tā kitāb tekmil oluna¹² diyü benüm libāslarumu kendülerine taķsim etdiler ve benüm¹³ طوقيم üzre kur^c a biraķılar emdi ol cenkçiler һod¹⁴ bunları etdiler meger yesū^c һāçına yakın turur¹⁵ lar idi anuñ anası ve anasınıñ қız kardeşi meryem ol¹⁶ kelāubāniñ^c avratı ve meryem-i mecdeliye pes yesū^c çün anasını¹⁷ ve sevdüğü şakirdi turur iken görmiṣdür

anasına ¹⁸ eydür ey ^c avrat işte senüñ oğluñ andan ol ¹⁹ şäkirde eydür uşta senüñ anañ ve ol sâ^c atden ²⁰ ol şäkird anı kendü evine aldı bundanşoñra yesû^c

[184a]

¹ bilür iken ki hâliyâ nesneler tekmîl olundılar tâ ² kitâb tamâm ola eyitdi şuşarın meger sirke ile memlû ³ bir kabur olmuş idi ve anlar bir süngerı sirke ile ⁴ doldurup çevresine zûfâ anuñ ağızına ⁵ yetişdürdiler pes çün yesû^c sirkeyi almış idi ⁶ eyitdi tamâm olmuşdur ve başına meyl idicek rûhi teslîm ⁷ etdi pes yahûdiler yevm-i cum^c a olduğu için tâ gövde ⁸ ler sebtde hâç üstünde kalmiyalar zîrâ ol sebt günü ⁹ azîm imiş bîlâtosdan* dilek etdiler ki anlaruñ ¹⁰ baldırıları kırlıup kâldursunlar emdi çericiler gelüp ¹¹ evvelkisiniñ baldırılarını kırdılar ve öbirisiniñ ki ¹² bilesince hâçlanur idi ammâ anlar çün yesû^c a gelür ¹³ iken anı şimdi müteveffâ olmuş gördükleri gibi baldırılarını ¹⁴ kırmadılar lâkin cençileriñ biri bir hârb ile yanını ¹⁵ dürtdü ve hemândem kan ve şu taşra çıktı ve gören ¹⁶ şâhâdet virdi ve şehâdeti hâkdur ve ol bilür ki hâk ¹⁷ eydür tâ siz i^ctikâd idesiz zîrâ bunlar oldılar ¹⁸ tâkitâb tamâm ola ya^c ni anuñ hiç kemigi kırılımıya ve ¹⁹ tekrâr bir gâyri kitâb eydür dir kimesneye ²⁰nazar ideler ve bunlardanşoñra yûsuf-u arîmâniyyeden

[184b]

¹ yesû^c ñ şäkirdi iken nihâyet gizlü yahûdilerüñ ² hâvfindan pilâtosa yalvardı ki yesû^c ñ gövdesin ³ kâldura ve pilâtos destûr virdi emdi ol gelüp ⁴ yesû^c ñ gövdesin kâldurdu ve geldi dahı nîkodîmis ⁵ ol muâkaddemâ yesû^c ñ gice ile gelen ve mürrûñ ve şabriñ yüz ⁶mîkdârı ratl hânûti getürür idi pes yesû^c ñ tenin ⁷ alup anı kettân bezzlerde tîblar ile şardılar yahûdilerüñ ⁸ defin itmege ^câdeti üzre ve hâçlandığı yirde bir bostân ⁹ imiş ve bostânda bir yeñi kabir ki anda hiçbir kimesne dahı ¹⁰ konulmuş degül idi emdi anda yesû^c yı ködîlar yahûdileriñ ¹¹ yevm-i cum^c a sebebi içün zîrâ ol kabir yakın imiş ¹² yigirminci faşıl ¹³ meger haftanıñ birinci gününde meryem-i mecdeliye seherde karañañ ¹⁴ dahı olıcaç kabre gelür ve taşı kabirden kâldurulmuş görür ¹⁵ pes segirtüp sim^c ûn betrosa geliyor ve yesû^c sevdüğü ol ¹⁶ bir şäkirde ve anlara eydür rabbi kabirden kâldurdılar ¹⁷ ve anı kanda ködîlar bilmezûz betros emdi ve ol bir ¹⁸ şäkird çıkışup kabre geldiler ve ikisi bile segirtüp ¹⁹ öbir şäkird betrosdan tîzräk segirtdi ve evvelâ kabre

[185a]

¹ geldi ve meyl idicek kettân bezzleri kurulmuş görür ² velîkin girmedî pes sim^c ûn betros anuñ ardından gelüp ³ kabre girmiştir ve kettân bezzleri kurulmuş görür ve mendili ⁴ ki

* Kelime çoğunlukla “pîlatos” şeklinde yazılmıştır.

başı üzre ölmüş idi kettān bezzler ile կoyulmamış ⁵ lakin başkaca bir yirde şarılmış pes ol vaqt կabre evvel ⁶ gelen ol bir şakird dahı girdi ve görüp imān getürdi ⁷ zīrā henüz dahı kettānı bilmezler idi ki ölmışlerden tekrār ⁸ կalkmaç aña gerek idi pes şakirdler girü kendü evlerine ⁹ vardılar lakin meryem կabir կatına ağlayarak լaşra turur ¹⁰ idi ve ağladığı gibi egüp կabre baķdı ve iki feriște ¹¹ yi beyāzlarda oturur iken görür birisi başa ve birisi ¹² ayaklara yesū^c ñ teni konulduğu yirde ve anlar aña eydürler ¹³ ey ^c avrat niçün ağlarsın anlara dir anuñiçün ki benüm rabbümi ¹⁴ կaldurdılar ve anı կanda կoydılar bilmem ve bunları söyleyicek ¹⁵ ardına dönüp yesū^c yi turur görüd ve yesū^c idügin ¹⁶ bilmez idi yesū^c aña eydür ey ^c avrat niçün ağlarsın ¹⁷ kimi ararsın ol bostancı idügin şanup aña eydür ¹⁸ yā efendi eger sen կaldurduñ ise di baña կanda ¹⁹ կoduñ ve anı կaldurayım yesū^c aña dir yā meryem ol dönüp²⁰ aña eydür rabbüni ki mu^c allim dimekdür yesū^c aña eydür

[185b]

¹ baña dokunma zīrā henüz benüm atama şu^c üd itmedüm lakin ² benüm karınlashalaruma varup anlara di ki şu^c üd iderim ³ benüm atama ve sizüñ atañuza ve benüm teñrüme ve sizüñ ⁴ teñrüñüze meryem-i mecdeliye gelüp şakirdlere muştuladı ⁵ ki rabbi görüp bu nesneleri aña dimisdür pes ol ⁶ gün ahşamda ki haftanıñ birinci günü idi şakirdler ⁷ yahūdilerüñ həvfında cem^c olduqları yirniñ կapuları ⁸ կapanmış iken yesū^c geldi ve ortada turup anlara dir ⁹ size selām ve bunı diyicek ellerin ve yanın anlara gösterdi ¹⁰ emdi şakirdler rabbi görür iken şadümān oldılar ¹¹ pes yesū^c tekrār anlara eyitdi size selām benüm atam beni ¹² nice ırsäl etdi ise sizi öyle ırsäl iderim ¹³ ve bunı diyicek üstlerine üfleyüp anlara eydür rūhu'l- ¹⁴ կudsi aluñ kimlerüñ kim günâhların ^c afv iderseñiz anlara ¹⁵ mağfurdur ve kimleriñ kim eli կorsañiz eli konulmuşdur ¹⁶ lakin tomā on ikisinden biri ki dīdīmis dinilmiş yesū^c ¹⁷ geldüğü vakıde anlar ile degül idi pes sāir şakirdler ¹⁸ aña eyitdiler biz rabbi gördük ol լod anlara eyitdi ¹⁹ ben anuñ ellerinde mihlaruñ izini gör miha ve mihlaruñ ²⁰ izine barmağımı geçurmeyince ve cenbe elümi şokmayınca

[186a]

¹ i^c tikād itmeyim ve sekiz günden şoñra anuñ şakirdleri ² yine içerde idiler ve tomā anlar ile ve yesū^c կapular ³ կapanmış iken geldi ortada turup eyitdi size selām ⁴ şoñra tomaya eydür senüñ barmağunu buraya şal ve benüm ⁵ ellerumi gör ve senüñ elüñ götürüp benüm cenbume şok ⁶ ve imānsuz ola lakin imān getüren ve tomā cevāb virüp ⁷ aña eyitdi benüm rabbüm ve benüm teñrüm yesū^c aña eydür ⁸ ey tomā beni gördüğün için i^c tikād eyledüñ mübārekdü ⁹ görmiyenler ve i^c tikād idenler ve yesū^c լod anuñ şakirdleri ¹⁰ huzurunda çok sāir ^c alāmetleri eyledi ki bu kitābda ¹¹ yazılmamışdur lakin

bunlar yazılmışdur yā i^ctiķād idesiz ¹² ki yesū^c ol mesīh ol ibn-i allāhdur ve tā īmān getürmekde ¹³ anuñ isminde hayatı bulasız ¹⁴ yigirmi birinci faşıl ¹⁵ bunlardanşoñra yesū^c ṭaberīt deryāsında kendüsini tekrār ¹⁶ şākirdlere āşikāre eyledi ve bu vech üzre bulurdu ¹⁷ böyle imişler sim^cün betros ve tomā ki dīdīmis dimekdür ¹⁸ ve nātānīyel ol celiliñ ķanāsından ki ve zebedīniñ oğulları ¹⁹ ve şākirdlerinden ikisi dahı sim^cün betros anlara dir balık

[186b]

¹ kuşadup istemedüğün yire iletiserdür ve bunı didi ² i^clām iderek ne ölüm ile ħudāyı temcīd eyliye ve bunı ³ diyicek aña eydür baňa tābi^c ol pes betros dönüp ⁴ yesū^c ñ sevdüğü şākirdin görür ki ardınca geliyor ⁵ olkim dahı ahşam ṭa^cāmində anuñ gögsüne ṭayanup ⁶ dimiş idi yārabb seni teslīm iden kimdir betros ⁷ bunı görücek yesū^c a eydür yārabb hem işbu ne yesū^c ⁸ aña eydür eger istersem ki ben gelinceye dek bākī kala ⁹ saña ne dirsın baňa tābi^c ol pes bu söz ƙarındaşlar ¹⁰ arasına çıkdı ki ol şākird vefât itmez ve yesū^c ¹¹ aña dimediki vefât itmez lākin eger isterim ki ben gelinceye ¹² dek bākī kala saña nedür budur ol şākird ki bu ¹³ nesnelere şehādet virür ve bunları yazdı ve bilürüz kim ¹⁴ anuñ şehādeti haqqdur ve yesū^c ñ eylediği çok sāir ¹⁵ nesneler dahı vardur ki eger bir bir yazılmış olsalar ¹⁶ zann idürin ki ne dūnyā kendüsü ¹⁷ yazılmış kitābları almak olur ¹⁸ idi āmīn

II. CİLT

III. BÖLÜM

3. DİZİN-SÖZLÜK VE ÖZEL ADLAR

3.1. Dizin

- a. olur idi 75b/5
açık: Bulutsuz. -1-
    a. olur 27b/9
açıl -: Açılmak. -11-
    a.- a 10b/15, 115a/15
    a.- müş 147b/12
    a.- müşdur 15a/9, 164a/10, 51b/18,
5a/1, 67b/17, 91a/12
    a.- sun 67b/16
    a.- ur idi 95b/1
açılmış : Açılmış olan,açık. -3-
    a. olalar 35b/3
    a. ola 10b/17
    a. olup 144a/11
açlık : Açı olma durumu.-1-
    a. 125a/2
ad : İsim, söz, nam.-33-
    a. 101a/11, 165b/16
    a.+ ı 145b/10, 149a/2, 180b/15,
58b/3, 64a/4, 83a/12, 88b/14, 89b/18,
90b/14,
    92b/15
    a.+ in 90a/5
    a.+ ina 145b/17, 2b/11, 89a/10
    a.+ inı 2b/15, 2b/7
    a.+ larını 58b/4
    a.+ laruñuz 113b/3
    a.+ lu 103b/13, 109b/10,
126b/15, 131a/12, 143a/19, 164a/11,
169b/20, 183a/16, 89b/17,
99b/17
    a.+ um 61b/7
    a.+ uñ 107b/11, 61b/6
‘adâlet : Hak ve hukuka uygunluk. -1-
[Ar.]
    ‘a.+ de 91b/7
‘add : Sayılmak.-6- [Ar.]
    ‘a. etdiler 24b/6
    ‘a. oldānlar 74b/1
    ‘a. olunanlar 135a/4
    ‘a. oluna 70b/4
    ‘a. olundı 86a/11
    ‘a. olunmışdur 138b/14
‘aded : Miktar. -2- [Ar.]
    ‘a.+ de 155b/17
    ‘a.+ inden 137a/17
ādem: Adam,insan. -262- [Ar.]

- ā. 100b/14, 102b/17, 102b/18,
105a/4, 107b/2, 10b/17, 110b/13, 114a/7,
118a/18,
    121b/3, 123a/11, 123b/20, 125b/14,
126b/13, 129a/5, 129a/7, 129b/8, 133b/15,
137b/6,
    139b/11, 139b/15, 140b/6, 142b/1,
148a/12, 149a/10, 149a/2, 150a/12, 153a/3,
153b/10,
    153b/15, 153b/2, 154a/1, 159b/7,
160a/2, 160b/10, 160b/9, 163a/1, 163b/17,
164a/11,
    164a/20, 164b/2, 164b/20, 165a/10,
167a/8, 169b/13, 169b/8, 178a/15, 181a/3,
182b/10,
    19b/2, 19b/4, 19b/7, 20b/10, 20b/7,
20b/8, 23a/4, 23b/9, 28b/19, 29b/12,
    32b/5, 32b/7, 37a/15, 43b/7, 44b/6,
52a/8, 55a/4, 57b/13, 57b/16, 5a/10,
    60b/4, 61a/13, 66b/15, 67a/8,
69b/13, 72b/10, 72b/12, 76b/11, 81b/3,
82a/18,
    82b/13, 86b/10, 93a/2, 96a/12,
97b/8, 99a/1, 99b/2
    ā.-i müsteskī 122b/2
    ā.+ de 140b/2, 141a/2
    ā.+ den 107b/16, 107b/8, 116a/3,
154b/17, 21a/5, 61b/5, 67a/11, 67a/2
    ā.+ dür 159a/9
    ā.+ e 100b/17, 101a/3, 103a/3,
103a/7, 104b/2, 107b/20, 110b/2, 129a/14,
129a/18,
    138a/6, 160b/14, 181b/14, 19b/8,
22b/9, 23b/13, 24a/4, 28b/18, 30b/16, 32b/2,
    33b/19, 47a/10, 47a/9, 57b/19, 58a/4,
67a/16, 69b/12, 82b/12, 89b/18
    ā.+ i 131b/13, 140b/20, 145b/13,
14a/6, 152a/3, 159b/6, 159b/8, 15a/13,
162b/12,
    163b/14, 164b/19, 17a/11,
17b/18, 18a/19, 22b/15, 26a/13, 26a/14,
26b/4, 26b/6,
    26b/7, 38b/2, 49b/2, 49b/5,
51a/6, 64a/18, 67a/11, 67a/4, 85a/2,
99a/17
    ā.+ im 103b/6, 12a/14, 132a/11,
153b/7, 89a/19, 98b/14
    ā.+ iñ 116a/8, 118b/2, 124a/16,
124b/11, 131b/2, 161b/9, 17a/12,
181a/10, 21a/11,
    31a/8, 32b/14, 37a/3, 96a/3
    ā.+ ler 101b/16, 101b/6, 102a/5,
118a/10, 118a/8, 11a/3, 120b/14,
126b/4, 126b/6,
    129b/11, 130b/1, 136b/9,
139b/20, 13a/11, 149b/17, 156a/5,
17a/5, 17a/8, 22b/9,
    28a/10, 33b/5, 40a/11, 69a/13,
6b/12, 6b/16, 73b/7, 89b/14, 8b/7,
92b/4,
    94a/12
    ā.+ lerden 132b/7, 133b/10,
133b/8, 155a/9, 16a/18, 32b/18, 36b/17,
36b/20, 40a/7,
    76b/2, 76b/5, 8b/11
    ā.+ lerdenkileri 28b/12
    ā.+ lere 117a/10, 117a/7,
119a/17, 14a/5, 152a/2, 179a/12,
20a/19, 20a/20, 40b/3,
    41a/13, 7a/2, 8b/18, 92b/2,
9a/15, 9a/17, 9a/20, 9b/3
    ā.+ leri 155b/16, 180b/1, 69a/6,
98b/18

- ā.+ lerin 26a/12, 5b/18
 ā.+ lerin 104b/17
 ā.+ lerüñ 111b/4, 112a/8, 143a/9,
 145b/7, 172a/8, 30a/9, 38b/14, 40a/5,
 54b/15,
 66b/7, 66b/9, 67a/12, 71a/19, 75a/7,
 77a/16
 ā.+ lerüñkileri 69b/5
 ā. oldı 145b/9
 ā.+ sin 132a/9, 45a/7
- ādemogulları** : İnsanoğulları -1- [Ar.+T.]
 ā.+ na 59a/3
- ‘ādet** : Usül,görenek,alışılmış davranış.
 -7- [Ar.]
- ‘ā. 72b/1
 ‘ā.+ e 138b/17
 ‘ā.+ i 184b/8, 89a/2, 93b/13
 ‘ā. itmiş idi 50a/16
 ‘ā.+ üñüz 182a/17
- ‘ādil** : Adaletle iş gören, doğruluktan
 ayrılmayan. -4- [Ar.]
- ‘ā. 159b/9, 93a/3
 ‘ā.+ dür 154b/12
 ‘ā.+ ler 8a/20
- ‘adl** : Hakkaniyet, adalet üzere oluş. -8-
 [Ar.]
- ‘a. 142a/10, 6b/4
 ‘a.+ den 177b/9
 ‘a.+ e 6a/19
 ‘a.+ in 10a/17
 ‘a.+ inden 7a/6
 ‘a. olana 120a/18
 ‘a.+ üñüz 7a/5
- āferin** : Beğeni sözü, övme. -3- [Far.]
 ā. 132a/3, 44b/17, 45a/4
- āfitab** : Güneş. -1- [Far.]
 ā.+ inı 8a/19
- ‘afv : Bağışlamak, kusur ve günahı
 affetmek. -22- [Ar.]
- ‘a. eyleñ 102a/18
 ‘a. eyle 115a/2, 141b/16
 ‘a.+ i 59a/5
 ‘a. idem 31b/9
 ‘a. iderseñiz 185b/14
 ‘a. iderüz 115a/3
 ‘a. ider 105b/17
 ‘a. ide 14a/1, 99b/10
 ‘a. itmege 56b/1, 99b/4
 ‘a. itmeg 56b/8
 ‘a. olunalar 59a/4
 ‘a. oluna 102a/18, 118a/12,
 20a/20, 20b/1
 ‘a. olunmışdur 105b/16
 ‘a. olunmiya 118a/13, 20a/20,
 20b/2
- ağ** : Ağ. İplik, sicim, tel vb. ince
 şeylerden kafes biçiminde yapılmış
 örgü. -9-
- a.+ a 23b/16
 a.+ i 98b/7, 98b/9
 a.+ ların 54b/16, 54b/19, 5b/19,
 98a/18
 a.+ larını 6a/2
 a.+ laruñuzı 98b/4
- aga** : Sözü geçen varlıklı kimse. -1-
 a.+ sı 180b/17
- ağac** : Ağaç. -39-
 a. 102b/14, 102b/15, 11a/12,
 11a/13, 11a/14, 11a/15, 121b/4, 20b/5,
 23a/6,
- 4b/8, 94b/15
 a.+ a 36b/8
 a.+ da 141b/11

- a.+ ı 120b/17, 20b/3, 20b/4, 36b/4,
36b/6, 75b/6, 76a/3, 76a/5
a.+ in 136b/16, 36b/2
a.+ ina 131a/15
a.+ inda 120b/19
a.+ inin 81a/15
a.+ lar 48a/14, 69a/6, 83b/13, 84a/1
a.+ lardan 36a/2, 75a/17
a.+ lari 136b/16
a.+ larınıñ 170b/12
a.+ laruñ 4b/8, 94b/14
a.+ uñ 43a/15
- ağar -** : Ağarmak, beyazlaşmak. -1-
a.- duğı 52b/8
- ağart -** : Ağartmak, beyazlaştırılmak. -2-
a.- mağa 70a/6
a.- müş 41a/10
- ağaz** : Başlama. -6- [Far]
ā. etdiler 123a/15, 99b/3
ā. eyledi 116a/14, 117b/12
ā. iderek 144b/19
ā. ide 119b/16
- ağıl** : Küçükbaş hayvanların barındığı çit
veya duvarla çevrili yer. -3-
a. 166a/20
a.+ dan 166a/18
a.+ ina 165b/12
- ağır** : Hafif, yavaş. -7-
a. 170a/14, 18b/20, 40a/4, 41a/2,
46b/1, 81b/17
a. imişler 83b/6
- ağırlan -** : Ağırlaşmak, yavaşlamak,
hafiflemek. -1-
a.- müş idiler 110b/16
- ağız** : Ağız. -23-
a. 20b/7
a.+ a 26a/13, 26b/2
- a.+ dan 117b/8, 26a/14, 26b/3
a.+ ı 102b/20, 136a/12, 26a/9,
39b/2, 91a/12
a.+ in 6a/15
a.+ ina 184a/4
a.+ indan 136b/5, 140a/13,
31a/18, 36a/19, 5a/11, 91b/1, 97a/7
a.+ inı 30a/20
a.+ um 23a/12
a.+ uñdan 132a/10
- ağla -**: Ağlamak. -30-
a.- dı 133a/6, 139b/20, 169a/5,
49b/8
a.- dılar 108b/19, 141b/4
a.- dugı 185a/10
a.- dukları 87b/8
a.- ma 103b/19
a.- maduñuz 104b/20, 18a/16
a.- mañ 108b/20, 141b/6
a.- ñ 141b/6
a.- r idi 85a/5
a.- r iken 105a/11, 169a/2,
169a/3, 3b/17
a.- rsın 185a/13, 185a/16
a.- rsız 63a/3
a.- ya 168b/18
a.- yalar 144b/15
- ağırlas -** : Ağırlasın, yavaşlatın.
-1-
a.- yanlara 101b/5, 6a/17
a.- yanları 63a/1
a.- yarık 185a/9
a.- yasız 101b/15
a.- yup 178a/10
- ağras** : Taze fidanlar, yeni dikilmiş
ağaçlar. -1- [Ar.]
a. etdiler 128b/16
- äh** : İllenme, beddua. -1-
ā. idüp 68b/6

- aħad:** Kişi -16- [Ar.]
 a. 108b/14, 143b/6, 148b/19,
 165a/14, 172a/13, 31b/13, 33a/5, 33a/7,
 40a/14,
 68a/11, 72a/14, 73a/4, 73a/7
 a.+ i 111b/14, 141a/7
 a. imiş 85a/17
- ‘ahid :** Söz verme, and, yemin. -3- [Ar.]
 ‘a.+ dür 138a/3
 ‘a.+ üñ 47a/17, 82b/18
- āhir :** Son, sonra. -40- [Ar.]
 ā. 100b/13, 120b/3, 154b/15,
 155a/11, 157a/10, 157a/13, 157b/1, 157b/18,
 168b/5,
 172a/18, 175a/5, 183a/18, 22b/7,
 52b/2, 7b/2
 ā.+ dür 152a/17
 ā.+ e 34b/3, 42b/1
 ā.+ i ola 71b/7
 ā.+ i 17b/9
 ā.+ inde 134b/20, 39a/11, 77b/13
 ā.+ ine 53b/4
 ā.+ iniñ 42a/7
 ā.+ kileri 116a/8
 ā.+ ler 122a/4, 160b/2, 166b/8,
 33b/17, 34a/19, 34b/6, 73b/17
 ā.+ lerden 34a/14
 ā.+ lerine 161a/13
 ā. olalar 33b/17, 73b/17
 ā.+ ü 160a/13
- āhirki :** Sonraki. -1- [Ar.+T.]
 ā.+ leri 21a/11
- iħsas :** Hissettirmek, duyurmak. -1- [Ar.]
 a. itmiyeler 111b/6
- aħşam:** Akşam. -30-
 a. 123a/1, 123a/11, 123a/12, 123b/9,
 170a/12, 172b/10, 172b/7, 186b/5, 40a/9,
- 64b/1, 75b/3, 78b/11
 a.+ a 144a/7
 a.+ da 185b/6, 81b/7
 a.+ inda 52b/7
 a. olduklayın 156a/10
 a. olıcał 12b/10, 24b/20, 25a/15,
 27b/8, 34a/13, 47a/3, 52a/7, 55a/20,
 60b/18,
 65b/12, 76a/1, 82b/5, 86b/16
- ahz :** Kabul etme. -1- [Ar.]
 a. eyledi 114b/4
- ak:** Beyaz -1-
 a. 8a/2
- ak - :** Akmak -1-
 a.- ar 14b/6
- akçe :** Küçük gümüş para. -4-
 a. 78b/17
 a.+ sin 148b/3
 a.+ ye 118a/4, 17a/2
- akdem :** Daha önce, daha mühim. -2-
 [Ar.]
 a. imiş 146a/5, 146b/11
- ‘akibet:** Bir şeyin sonu, netice. -6-
 [Ar.]
 ‘ā. 129b/1, 136a/2, 37b/3,
 48b/20, 5a/8, 77a/3
- ‘akılsuz:** Aklı ve anlayışı kít. -3-
 [Ar.+T.]
 ‘a. 118b/9
 ‘a.+ lar 116b/18
 ‘a. olursız 26b/1
- akındı :** Akıntı. -4-
 a. 103a/5, 103a/8
 a.+ lar 11b/12, 11b/8
- ‘akire :** Verimsiz, kumlu toprak. -1-
 [Ar.]
 ‘ā.+ lere 141b/8

- ‘ākil** : Akıllı. -5- [Ar]
     ‘ā. 11b/6, 43b/15
     ‘ā.+ ler oluñ 16a/17
     ‘ā.+ lerden 113b/6, 18b/15
- ‘akl** : Düşünme,kavrama ve anlamaya gücü.
     -4- [Ar.]
     ‘a. 108a/1, 61b/19
     ‘a.+ ina 94a/2
     ‘a.+ inı 144b/14
- akrabā** : Kan bağıyla birbirine bağlı olan kimseler. -3- [Ar.]
     a.+ dan 136a/14
     a.+ sı 91a/3
     a.+ sında 63b/4
- akran** : Birbirine derece, sınıf, liyakat ciheti ile benzeyenler. -1- [Ar.]
     a.+ dur 135a/6
- ‘akreb** : Akrep. -2- [Ar.]
     ‘a.+ i 115a/19
     ‘a.+ ler 113a/20
- akşā** : En uzak, en son. -6- [Ar.]
     a.+ larına 43a/14
     a.+ larından 21a/3, 43a/14
     a.+ sina 81a/14
     a.+ sindan 81a/14
     a.+ larından 116a/19
- akşak** : Aksayan, hafifçe topallayan. -10-
     a. 30b/19, 72a/9
     a.+ lar 104a/16, 17b/12, 27a/5,
     36a/13
     a.+ ları 123a/6, 123b/4, 27a/9
     a.+ laruñ 153a/17
- al** :- Almak -203-
     a. 126a/10, 126a/7, 31a/17, 4a/1
     intikāmumı a. 129a/16
     şatun a. 173b/18
- a.- a 129b/5, 155b/12, 177b/19,
     17a/20, 17b/1, 76b/15, 86a/6
     a.- acaç 34a/17
     a.- alar 102a/13
     heybet a.- alar 134a/5
     masharaya a.- alar 74a/4
     şatun a.- alar 25a/3, 65a/14
     a.- am 166b/1
     a.- an 102a/3, 102a/4, 44b/10,
     44b/11, 44b/12, 45a/1, 45a/6
     a.- anlar 48b/3
     a.- asız 178b/2, 34a/12, 36b/11
     şatun a.- avuz 109b/20, 155b/8
     a.- ayım 174b/4
     intikāmin a.- ayım 129a/19
     a.- dı 125b/1, 12b/14, 134b/18,
     173a/7, 183b/20, 2b/13, 34b/9, 3b/7,
     47a/13,
     47a/15, 4a/3, 77b/10
     şatun a.- dı 23b/15, 87a/4
     a.- dılar 170b/12, 34a/16,
     34a/18, 44a/11, 51a/2
     masharaya a.- dılar 109a/1,
     126b/4, 139b/20, 142a/1, 15a/1, 51a/1,
     63a/4
     meşveret a.- dılar 38b/10, 49b/11
     şatun a.- dılar 128b/15, 50a/2,
     87a/10
     a.- duğrı 60b/19
     a.- duķ 146a/5
     a.- duķda 131b/19
     a.- dum ise 131b/5
     a.- dum 166b/4
     şatun a.- dum 123a/15, 123a/18
     a.- duñ 127a/8
     a.- duñuz 101b/13, 16a/3
     a.- i kodılar 98a/10

- a.- ıcağı 110a/3, 173b/19, 34a/18,
65b/3, 71b/9
 a.- ıcılalar 30a/12
 a.- ıcılaruñ 131a/12
 a.- ısardur 33b/16
 a.- madı 34a/11
 a.- madılar 44a/10
 a.- maduğ 27b/18
 a.- maduñuz 28a/1
 a.- mağ 129a/1, 34a/2, 37a/19
 a.- mağa 122b/15, 166b/4, 64a/14
 a.- maga 135a/6
 masharaya a.- mağa 123b/19
 şatun a.- mağa 151a/3, 44a/19
 a.- mağ 102a/11, 156a/17, 186b/17,
24b/4, 27b/15, 68b/9, 71b/7
 ödünç a.- mağ 8a/12
 a.- mağdan 2b/6
 a.- maya 129b/3
 a.- mayalar 63b/11
 a.- maz 166b/2
 a.- müş idi 184a/5
 a.- müya 130b/7, 73b/14
 a.- salar 135b/4, 78b/13
 a.- sañuz 40b/1
 şatun a.- sun 138b/13
 a.- uñ 137b/17, 181b/17, 182b/12,
185b/14, 19a/1, 47a/14, 82b/15
 şatuñ a.- uñ 44a/19
 a.- up 100b/10, 109b/9, 110b/10,
111b/9, 115a/16, 121b/3, 121b/7, 122b/4,
130b/8,
 131b/14, 134b/15, 134b/16, 134b/17,
137b/17, 137b/19, 144a/9, 144b/10,
155b/18, 170a/14,
- 172b/12, 177b/18, 17a/15,
180b/1, 182b/2, 183a/15, 183b/8,
184b/7, 23a/4, 23a/9,
 25a/8, 26b/18, 27a/19, 28b/8,
29a/8, 30b/1, 34b/3, 3b/4, 44a/10,
44a/8,
 47b/14, 49b/19, 50a/6, 50b/12,
50b/17, 51b/12, 52a/11, 53a/14, 67b/14,
67b/4,
 68a/14, 69a/3, 69b/2, 70a/3,
71b/8, 73a/2, 73b/20, 77b/11, 77b/13,
77b/9,
 82b/14, 82b/16, 93a/8
 mı a.- up 65a/18
 a.- ur idüm 45a/14
 a.- ur iken 148a/5
 a.- ur 10b/16, 152a/14, 21a/10,
63a/5, 83a/14
 ḥabışraķ a.- ur 116a/7
 şatun a.- ur 23b/11
 a.- urlar 18a/9, 30a/16, 60b/19
 a.- ursız 76a/11
 a.- uruz 142a/11
a'lā : Daha iyi, pek iyi. -1- [Ar.]
 a. 122b/12
ālām : Elemler, kederler. -5- [Ar.]
 ā. çekdükleri 120b/9
 ā. çektekdür 29b/10
 ā. çekte 128b/9
 ā.+ i çekte 70b/4
 ā.+ i çekmek 28b/6
'alāmet: İz, nişan, işaret. -28- [Ar.]
 'a. 135b/16, 20b/15, 80a/10
 'a.+ i 140b/12, 167b/2, 171a/2,
20b/14, 20b/15, 20b/16, 27b/7, 42a/6,
43a/9,
 68b/4, 68b/6

- ‘a.+ ler 136a/6, 136b/7, 87b/18,
88a/7
 ‘a.+ leri eyledi 186a/10
 ‘a.+ leri 155b/4, 156b/8, 164b/2,
169b/8, 171b/18, 42b/18, 81a/5
 ‘a.+ lerini 27b/11
 ‘a.+ lerüñ 148a/14
- alçak** : Yerden uzaklığı az olan. -1-
 a. 122b/16
- alçaklılan** - : Alçaklanmak. -4-
 a.- a 122b/19, 129b/18, 40a/17,
94b/6
- alçaklılık**: Alçak olma durumu.-1-
 a.+ ina 90b/11
- ‘alefdān** : Yemlik. -1- [Ar.]
 ‘a.+ dan 121a/16
- ‘alelfevr** : Birden,hemen. -1- [Ar.]
 ‘a. 56a/9
- ‘ālem** : Bütün cihan, dünya, kainat. -48-
 [Ar.]
 ‘ā. 145b/14, 149b/14, 171a/5,
175b/8, 178a/10, 179a/10, 179a/18, 180a/10
 ‘ā.+ de idi 145b/14
 ‘ā.+ de 172b/5, 82a/9
 ‘ā.+ den 162a/2, 172b/4
 ‘ā.+ densiz 162a/2
 ‘ā.+ deyim 164a/1
 ‘ā.+ e 149b/10, 149b/13, 149b/17,
157a/1, 158b/18, 162a/9, 165b/4, 177b/8,
178b/9,
 181a/15, 182a/13, 87b/16
 nūr-u ‘ā.+ e 172a/12
 ‘ā.+ i 110b/2, 172a/15, 178b/9,
28b/18, 69b/12
 ‘ā.+ iñ 117a/19, 146b/10, 157b/12,
161a/19, 164a/1, 168a/3, 171b/6, 171b/7,
180a/9,
- 5a/19
 ‘ā.+ üñ 152b/8, 6b/12
- alın** - : Alınmak, alma işi yapılmak. -7-
 a.- a 129a/6, 129a/7, 129a/8,
43b/8, 43b/9
 a.- maklılığınıñ 111b/18
 a.- müşdur 88a/4
- alınmış** : Alınmış olan. -2-
 a. ola 100a/13, 14b/2
- alışviriş** : Alışveriş. -1-
 a.+ leri 151a/6
- ‘ālī** : Üstün, yüce, çok büyük. -36-
 [Ar.]
 ‘ā. 126b/6, 139a/15, 139b/4,
169b/11, 169b/15, 180b/14, 181a/1,
181a/13, 181a/5,
 181a/7, 181b/1, 181b/4, 181b/7,
 46a/16, 48b/1, 48b/14, 48b/16, 49a/10,
49a/2,
 49a/5, 57b/10, 83b/18, 84a/19,
84a/7, 84a/9, 84b/2, 84b/6
 ‘ā.+ den 91b/13
 ‘ā.+ lerde 133a/1, 36a/5, 75b/2,
92b/2
 ‘ā.+ niñ 90a/11, 90a/6, 91b/9
- alkā** : Halka -1- [Ar.]
 a. idüp 53a/13
- alkışla** - : Alkışlamak. -1-
 a.- yup 93a/15
- allāh** : Tanrı. -146- [Ar.]
 a. 10a/11, 119a/4, 126b/7,
130a/8, 149a/6, 149b/10, 149b/12,
150b/3, 150b/4,
 151b/14, 154a/7, 162b/15,
 162b/16, 165a/12, 165a/8, 167a/9,
 168b/3, 174a/1, 174a/2,

- 26a/3, 32b/6, 33a/8, 4b/6, 56b/1,
61b/4, 72b/12, 73a/8, 73b/7, 73b/8,
78a/1, 78a/15, 80b/19, 81a/1, 88b/14,
89a/1, 89a/20, 90a/15, 90a/3, 90a/6,
90b/10, 94b/13
ġażab-i a. 150b/8
ħikmet-i a. 93b/10
ibn-i a. 13a/17, 146b/20, 167b/13,
182b/14, 90a/12
kelām-i a. 167a/12
a.+ a 128a/17, 145a/9, 154a/8,
164b/20, 165a/13, 172b/10, 174a/19, 51b/4,
76a/6,
91a/12, 92b/1, 92b/2, 93a/9, 99b/14
a.+ da idi 145b/4
a.+ da 118b/12, 145b/5, 150a/2
a.+ dan 129a/18, 142a/9, 145b/19,
145b/9, 149a/4, 155a/13, 157b/4, 159a/17,
162b/12,
162b/17, 163a/6, 163a/8, 164a/20,
168b/3, 172b/10, 28b/11
ibn-i a.+ dur 186a/12
a.+ i 104a/2, 105b/1, 121a/10,
128a/13, 132b/19, 142a/20, 146a/7, 14a/4,
56b/12,
6b/2, 91a/18, 92b/12, 99b/15
kelām-i a.+ i 66b/18
ibn-i a.+ im 51b/5
a.+ iñ 100b/9, 112b/2, 135a/6,
146b/9, 149a/8, 149b/16, 150b/4, 151a/7,
156b/13,
156b/14, 156b/20, 163a/7, 167b/13,
169a/13, 169b/17, 172a/9, 40b/18, 49a/1,
54a/4,
57b/10, 59a/14, 93b/10, 94b/8,
96a/13, 97b/11, 98a/16
ibn-i a.+ iñ 154b/3
- a.+ ina 89a/14
a. idi 145b/4
ibn-i a. imiş 52a/3, 86b/10
ibn--i a. iseñ 5a/9
ibn-i a. iseñ 51a/19
ibn-i a.+ sin 147b/8, 168b/10,
25b/11, 49a/7, 58a/17
a.+ uñ 147a/2, 149a/13, 163b/18
a.+ uña 114a/1, 96b/1
a.+ uñi 5a/18, 96b/9
- allāhu'lḥakk** : Hak Allah. -1- [Ar.]
a.+ i 179a/7
- allāhü'l'ālī** : Yüce Allah. -2- [Ar.]
ibn-i a. 107b/6
yesūc-u ibn-i a. 61b/3
- allāhü'lhayy** : Diri, canlı Allah.-3- [Ar.]
a. 49a/6
ibn-i a. 158b/4, 28a/14
- alt** : Bir şeyin yere bakan yanı. -24-
a.+ da 6b/14
a.+ ina 103b/3, 12a/13
a.+ inda 103b/6, 106b/17,
10b/13, 10b/2, 116b/4, 122a/15, 128b/6,
128b/7, 12a/14,
147b/10, 147b/7, 3b/13, 41b/14,
60a/15, 60b/14, 63b/17, 67b/6, 91b/7
a.+ umda 103b/7, 12a/15
- altı** : Altı sayısı. -8-
a. 121a/13, 148/11, 148a/4,
170a/10, 183a/9, 29a/7, 70a/2, 97a/15
- altıncı** : Altı sayısının sıra sıfatı.-16-
a. 100b/2, 125b/13, 142a/15,
150b/19, 155b/1, 177a/13, 27b/5, 34a/6,
46a/11,
51b/6, 63a/13, 86a/18, 87a/8,
89b/15, 8b/6, 90a/14
- altmış** : Altmış sayısı. -5-

- a. 143a/19, 21b/15, 22b/7
     a.+ i 59b/13, 60a/13
- altun** : Altın. -5-
     a. 40b/11
     a.+ i 16a/4, 3a/19, 40b/11, 40b/9
- a^cmā** : Gözü görmeyen. -10- [Ar.]
     a. 163b/16
     a. idi 164b/5
     a.+ lar 104a/16, 17b/11, 40b/10,
     40b/14
         a.+ ları 123b/4
         a.+ nıñ 164a/3, 166b/9, 169a/7
- āmāde** : Hazırlanmış, hazır. -1- [Far.]
     ā. idüp 4a/15
- a^cmāl** : Ameller, işler. -1- [Ar.]
     a.+ i 177a/5
- ‘amel** : İş, çalışma. -42- [Ar.]
     ‘a. 167a/7, 46b/7, 82a/4
     ‘a.+ de 143b/9
     ‘a.+ i 156b/14, 159b/4, 167a/6,
     179a/8
         ‘a. iderin 154a/5
         ‘a. ider 154a/5
         ‘a. ide 11b/6
         ‘a. idin 103a/2
         ‘a. idüp 88a/7, 91b/4
         ‘a.+ ine 142b/6, 29a/2
         ‘a.+ ini 152a/10
         ‘a. itmegin 126a/11
         ‘a. itmiyen 103a/7, 11b/10
         ‘a.+ ler 155a/2, 174b/18
         ‘a.+ lere 167a/17
         ‘a.+ leri 149b/18, 150a/1, 154a/13,
     158b/15, 159a/2, 163b/18, 166b/15, 167a/5,
     174b/17
         ‘a.+ lerin 156b/13, 167a/15, 40a/6
         ‘a.+ lerine 117a/15, 40a/3
- ‘a.+ lerini 17b/8
     ‘a.+ lerüñizi 6b/17
     ‘a. olunmuş 113a/9
- āmīn**: Allah kabul etsin manasına gelen, duaların sonunda kullanılan bir söz. -
     106- [Ar.]
     ā. 105b/20, 119a/20, 122a/16,
     12a/18, 130a/3, 130b/4, 136b/20,
     142a/13, 145a/12,
         147b/11, 149a/11, 149a/7,
         149b/1, 154a/19, 154a/9, 154b/2,
         156b/18, 156b/19, 156b/8,
         157b/15, 157b/5, 162b/2,
     163a/13, 163b/8, 165b/12, 166a/3,
     16a/14, 16b/10, 171a/11,
         173a/12, 173a/19, 173a/20,
     173b/4, 174a/16, 174b/19, 178a/19,
     178a/9, 17b/3, 186b/18,
         18a/5, 22a/12, 29a/2, 30a/4,
     30b/7, 31a/10, 31b/1, 33a/19, 33b/9,
     36b/7,
         37a/10, 41b/10, 42a/2, 43a/18,
     43b/18, 44b/4, 45b/16, 46a/7, 46b/10,
     47a/4,
         47b/7, 53b/4, 59a/3, 63b/18,
     68b/6, 69b/19, 6b/20, 72a/1, 73a/1,
     73b/10,
         76a/6, 78b/18, 7b/1, 81a/18,
     82a/8, 82b/18, 82b/7, 83a/7, 88a/10,
     8b/12,
         8b/18, 91b/17, 97a/11, 9a/15,
     9b/1
- āmīr** : Bir işte emir verme yetkisi bulunan kimse. -1- [Ar.]
     ā.+ lerüñ 136a/8
- ammā** : Ama, fakat. -393- [Ar.]

- a. 100a/12, 100a/3, 100b/16,
101b/17, 102b/5, 103a/7, 104b/11, 104b/14,
105a/5,
105b/10, 106b/14, 107a/12, 108b/15,
108b/20, 109a/5, 109b/6, 10a/16, 110a/11,
110b/15,
110b/6, 111b/5, 111b/8, 112a/13,
112a/19, 112a/6, 112b/7, 113a/6, 114b/11,
115b/19,
115b/5, 115b/8, 116a/12, 116b/14,
116b/17, 118a/1, 118a/10, 118a/12, 119a/8,
11a/13,
120a/16, 120b/10, 120b/15, 121/11,
122b/15, 123a/5, 125a/11, 125b/10, 125b/6,
127a/18,
127a/8, 127b/4, 128b/16, 128b/9,
129b/20, 12a/5, 12b/19, 12b/2, 131a/1,
131b/16,
133a/16, 133a/18, 133a/8, 133b/18,
134a/14, 134a/5, 134b/4, 135a/3, 135a/7,
135b/11,
136a/16, 136a/2, 136a/6, 136b/3,
138a/12, 138a/16, 139a/11, 139a/2, 139b/2,
13a/6,
140b/3, 141a/15, 141a/7, 141b/5,
142a/11, 142a/8, 143b/13, 143b/2, 143b/20,
144a/20,
145a/1, 145b/16, 146a/12, 146b/16,
146b/3, 148a/10, 148b/12, 149a/16,
149b/15, 149b/20,
149b/9, 14a/19, 14b/1, 14b8/18,
150a/15, 151a/15, 151b/11, 153b/16,
153b/8, 154a/17,
154a/4, 154b/2, 154b/20, 155a/18,
155a/9, 155b/15, 156a/16, 156b/1, 156b/20,
156b/9,
- 157a/4, 157a/8, 158a/14,
158b/19, 159a/1, 159a/10, 159a/18,
159a/4, 159b/13, 159b/20,
15a/1, 15a/11, 15a/15, 15b/3,
160a/17, 160b/12, 160b/2, 161a/20,
161a/7, 161b/5,
162a/7, 163b/3, 164b/11,
165a/12, 165a/9, 165b/14, 165b/8,
166a/1, 166a/11, 166b/16,
167b/3, 168a/6, 168a/8, 169a/6,
169b/5, 16a/18, 16b/8, 170a/13,
170b/18, 172a/19,
172a/7, 172b/17, 173a/2, 173a/3,
175a/8, 175b/4, 176b/16, 176b/7,
177a/18, 177a/3,
177b/14, 177b/5, 178a/11,
178a/13, 178a/16, 178b/18, 178b/3,
179b/18, 17a/7, 17b/17,
180a/10, 181a/6, 182a/10,
182a/17, 182b/16, 183a/4, 183b/4,
183b/9, 184a/12, 18a/1,
18a/20, 18a/6, 19a/8, 19b/11,
20a/20, 20a/4, 20b/14, 20b/2, 20b/9,
21a/16,
21b/19, 22a/1, 22a/11, 22a/18,
22b/11, 22b/5, 22b/9, 23a/19, 23a/5,
24a/13,
25a/18, 25a/3, 25b/1, 25b/6,
26a/1, 26a/10, 26a/14, 26a/5, 26b/16,
26b/3,
26b/7, 27b/11, 27b/18, 28a/13,
28b/10, 29b/8, 2b/4, 30b/12, 31a/16,
31b/11,
31b/14, 31b/20, 32b/10, 32b/15,
33a/17, 33a/2, 33a/8, 33b/16, 33b/5,
33b/6,

- 34a/16, 34a/20, 34b/7, 35a/10,
 35a/19, 35a/4, 35a/7, 36a/12, 36b/9, 37a/12,
 37a/3, 37a/6, 37b/16, 37b/4, 38a/10,
 38a/15, 38b/16, 38b/8, 39a/16, 39b/1,
 3b/18, 40a/11, 40a/16, 40a/18, 40a/3,
 40a/5, 40b/12, 40b/9, 41a/11, 41a/14,
 41a/7, 42a/12, 42a/14, 42b/1, 42b/10,
 42b/15, 43a/20, 43b/19, 43b/2, 44a/10,
 44a/17, 44a/19, 44b/12, 44b/3,
 45a/19, 46a/10, 46a/18, 46b/3, 46b/8,
 47a/18,
 47a/9, 47b/19, 47b/4, 48a/3, 48b/11,
 48b/15, 48b/20, 49a/18, 49a/4, 4a/4,
 4b/10, 4b/16, 4b/2, 50b/10, 50b/4,
 51b/13, 53a/17, 54a/18, 56a/2, 57a/11,
 57a/15, 57b/2, 58a/2, 59a/4, 59b/18,
 60a/17, 60b/11, 60b/16, 63a/4, 63b/2,
 64a/8, 66b/15, 66b/6, 67a/18,
 67b/19, 69a/15, 70b/4, 71a/2, 71b/1, 71b/16,
 72b/17, 72b/18, 73a/16, 73a/20,
 73b/16, 73b/6, 73b/7, 74a/11, 74a/16,
 74a/19,
 74b/13, 74b/2, 74b/3, 75b/17,
 76a/14, 76b/5, 77a/19, 77a/4, 7a/4, 7a/9,
 7b/13, 7b/3, 80a/1, 80a/14, 80a/18,
 80b/10, 80b/11, 80b/16, 80b/4, 80b/5,
 81a/2, 81a/20, 81a/7, 81b/14, 82a/6,
 82b/12, 83a/19, 83a/5, 83a/9, 83b/3,
 84a/3, 84a/6, 84b/14, 85a/14, 85a/19,
 85b/3, 86a/4, 87a/19, 87b/18, 8a/14,
 8a/3, 8a/6, 8b/13, 8b/19, 93b/16,
 95a/15, 95a/9, 97b/4, 98a/18, 99a/12,
 99a/9, 9a/3, 9b/7
- āñ** : An, zamanın bölünemeyecek kadar
 kısa olan parçası. -30- [Ar.]
- ā.+ a 120a/7, 120b/2, 121a/2,
 121b/7, 127b/19, 135a/16, 136b/20,
 137b/16, 164b/6,
 16a/8, 16b/11, 174a/17, 19b/20,
 23a/10, 25a/14, 29a/4, 2b/14, 32a/12,
 39b/14,
 3a/15, 3b/4, 41b/16, 47b/12,
 63b/15, 78b/5, 7a/1, 7b/1, 81a/19,
 83a/13,
 98a/9
- an -** : Aşağı inmek. -1-
 a.- up 74b/17
- ān** : An, zamanın bölünemeyecek
 kadar kısa olan parçası. -1- [Ar.]
- ā.+ da 96a/14
- ana** : Anne. -72-
 a. 120a/11, 32b/17
 a.+ dur 21a/21
 a.+ ları 73b/15
 a.+ m 107a/8, 21a/17, 21a/18,
 59a/12, 59a/14
 a.+ mdur 59a/16
 a.+ ī 107a/6, 183b/19, 21a/15,
 59a/10
 a.+ īa 130a/10, 26a/3, 33a/12,
 66b/13, 73a/10
 a.+ s1 idiler 143a/13
 a.+ s1 107a/4, 108b/19, 123b/11,
 148a/17, 149a/10, 17a/13, 183b/15,
 21a/13, 24a/10,
 24b/10, 2a/20, 32b/5, 33b/14,
 34b/14, 3a/17, 3b/7, 52a/6, 52a/7, 59a/8,
 63a/5, 86b/13, 87a/7, 87a/9,
 91a/6, 93a/14, 93a/15, 93b/16, 94a/10,
 94a/4

- a.+ sına 104a/2, 17a/11, 183b/17,
24b/14, 26a/6, 64b/17, 64b/8, 66b/18
 a.+ sıñı 157a/16, 183b/16, 3b/4, 4a/1,
4a/3, 72b/10
 a.+ sıñıñ 103b/17, 183b/15, 89a/13
 a.+ ya 120a/11, 26a/4, 26a/5, 66b/14,
66b/15
 a.+ yi 73b/12
- aña** : Ona -815-
 a. 100a/8, 100b/16, 101a/11,
101a/20, 103a/14, 103a/15, 103a/17,
103a/18, 103a/9,
103b/19, 103b/2, 104a/7, 104a/9,
105a/16, 105a/17, 105a/6, 105b/15, 105b/4,
106a/10,
106a/19, 106a/9, 107a/2, 107a/20,
107a/4, 107a/5, 107b/11, 107b/15, 107b/2,
108a/11,
108a/13, 108a/20, 108a/5, 108b/10,
108b/11, 108b/12, 108b/14, 108b/16,
109a/4, 109b/11,
109b/14, 109b/8, 10b/18, 10b/19,
111b/16, 111b/6, 112a/11, 112a/12, 112a/16,
112a/2,
112a/20, 113b/18, 114a/13, 114a/17,
114a/4, 114b/1, 114b/10, 114b/16, 114b/9,
115a/14,
115a/17, 115a/18, 115a/19, 115a/6,
115b/20, 115b/3, 116a/1, 116a/11, 116a/15,
116b/12,
116b/15, 117a/8, 118a/12, 118a/17,
118a/18, 118a/9, 118b/8, 119a/19, 119b/17,
119b/8,
11a/2, 11b/20, 120b/5, 121a/10,
121a/14, 121a/18, 121a/2, 121a/8, 121b/10,
122a/5,
- 122b/5, 122b/8, 123a/10,
123a/11, 123a/15, 123a/9, 124a/13,
124b/21, 125a/12, 125a/19,
125a/3, 125a/9, 125b/15,
125b/17, 125b/9, 126a/7, 126a/9,
127a/16, 127a/20, 127b/10,
127b/12, 127b/17, 127b/5,
127b/9, 128a/14, 128a/17, 128a/2,
128a/7, 128b/9, 129a/15,
129a/9, 129b/19, 129b/3, 12a/1,
12a/10, 12a/11, 12a/3, 12a/5, 12a/9,
12b/10,
12b/16, 12b/18, 130a/12, 130a/5,
130a/7, 130b/12, 130b/18, 131a/17,
131a/4, 131a/6,
131b/6, 132a/10, 132a/15,
132a/16, 132a/2, 132b/10, 132b/13,
132b/15, 132b/6, 132b/9,
133a/2, 133b/10, 133b/18,
133b/4, 134a/16, 134a/20, 134b/12,
135a/11, 135a/13, 135b/15,
136a/13, 137a/20, 137b/4,
137b/7, 138b/18, 138b/4, 139a/11,
139a/12, 139a/14, 139a/2,
139b/18, 139b/8, 139b/9, 13a/1,
13a/12, 13a/14, 13a/19, 13a/2, 13a/4,
13b/11,
140a/18, 140a/2, 140b/1,
140b/12, 140b/13, 140b/16, 141a/14,
141a/4, 141a/5, 141a/6,
141b/2, 141b/3, 142a/13, 142a/6,
143b/6, 143b/8, 144a/6, 144b/9, 145a/6,
146a/11,
146a/13, 146a/16, 146a/2,
146a/20, 146b/9, 147a/12, 147a/14,
147a/17, 147a/19, 147a/6,

- 147b/1, 147b/11, 147b/19, 147b/2,
 147b/3, 147b/5, 147b/6, 147b/8, 147b/9,
 148a/1,
 148a/11, 148b/8, 149a/18, 149a/19,
 149a/4, 149a/7, 149a/9, 149b/11, 149b/14,
 149b/15,
 149b/9, 14a/17, 14a/7, 14a/8, 14b/11,
 14b/12, 14b/9, 150a/10, 150a/11, 150a/13,
 150a/17, 150a/9, 150b/14, 151a/1,
 151a/10, 151a/14, 151a/15, 151a/17,
 151a/18, 151a/20,
 151a/3, 151a/7, 151b/10, 151b/14,
 151b/15, 151b/17, 151b/2, 151b/4, 151b/9,
 152a/18,
 152a/20, 152a/5, 152a/8, 152b/17,
 152b/19, 152b/3, 153a/1, 153a/2, 153a/3,
 153a/5,
 153a/7, 153a/9, 153b/15, 153b/19,
 153b/5, 153b/6, 153b/9, 154a/1, 154a/13,
 154b/6,
 155a/15, 155b/11, 155b/13, 155b/8,
 156a/20, 156a/8, 156b/12, 156b/15, 156b/6,
 157a/12,
 157a/2, 158a/18, 158b/1, 158b/13,
 158b/18, 159b/12, 159b/20, 15a/13, 15a/7,
 160a/1,
 160a/17, 160b/11, 160b/13, 160b/16,
 160b/7, 161a/10, 161a/15, 161a/18, 161a/3,
 161a/9,
 161b/1, 161b/11, 162a/14, 162a/15,
 162a/16, 162a/19, 162a/5, 162b/14, 162b/9,
 163a/15,
 163a/9, 163b/15, 163b/6, 164a/14,
 164a/17, 164a/3, 164a/9, 164b/13, 164b/16,
 164b/18,
- 164b/19, 165a/17, 165a/19,
 165a/3, 165a/6, 165b/1, 165b/18,
 165b/3, 165b/6, 166a/11,
 166a/14, 166b/12, 167a/6,
 167b/10, 167b/18, 167b/4, 168a/12,
 168a/19, 168b/14, 168b/15,
 168b/17, 168b/20, 168b/4,
 168b/5, 168b/6, 168b/9, 169a/11,
 169a/13, 169a/4, 169a/5,
 169b/4, 169b/9, 16a/9, 170a/12,
 170b/12, 170b/20, 171a/16, 171a/18,
 171a/2, 171b/10,
 171b/19, 171b/4, 172a/11,
 172b/15, 172b/16, 172b/17, 172b/18,
 173a/1, 173a/2, 173b/10,
 173b/12, 173b/14, 173b/16,
 173b/17, 173b/8, 174a/10, 174a/11,
 174a/13, 174a/15, 174b/11,
 174b/12, 174b/7, 174b/8,
 175a/16, 175a/17, 175a/19, 175b/1,
 178a/6, 178b/10, 179a/4,
 179a/5, 17a/6, 17a/8, 17b/8,
 180a/18, 180b/5, 181a/15, 181b/15,
 181b/18, 181b/19,
 181b/2, 181b/6, 182a/11,
 182a/15, 182a/2, 182a/3, 182b/13,
 182b/17, 182b/4, 182b/5,
 185a/12, 185a/16, 185a/17,
 185a/19, 185a/20, 185a/8, 185b/18,
 185b/5, 186a/7, 186b/11,
 186b/3, 186b/8, 19a/13, 19a/8,
 19b/10, 19b/2, 19b/6, 20a/1, 20a/2,
 20b/1,
 20b/16, 20b/2, 21a/13, 21a/14,
 21b/16, 21b/3, 22a/1, 22b/13, 22b/16,
 24a/2,

24b/18, 24b/4, 24b/9, 25a/5, 25b/10,
 25b/13, 25b/3, 25b/8, 26a/15, 26a/20,
 26b/10, 26b/12, 26b/13, 27a/14,
 27b/13, 27b/7, 28a/15, 28a/19, 28b/5,
 29a/17,
 29b/13, 29b/16, 29b/4, 29b/5, 29b/9,
 2b/13, 2b/5, 30a/17, 30b/13, 31a/11,
 31a/15, 31b/10, 31b/17, 31b/19,
 31b/8, 32a/1, 32a/13, 32a/3, 32a/8, 32b/1,
 32b/14, 32b/20, 32b/7, 33a/13,
 33a/15, 33a/5, 33a/7, 33a/9, 33b/7, 34a/10,
 34b/15, 34b/16, 35a/1, 35a/16,
 35b/2, 35b/5, 36a/17, 36b/19, 36b/3, 37a/12,
 37a/13, 37a/14, 37a/15, 37a/7, 37a/9,
 37b/10, 37b/2, 37b/8, 38b/11, 38b/18,
 38b/19, 38b/3, 39a/4, 39b/12,
 39b/16, 39b/5, 3a/1, 3a/12, 3a/18, 3a/19,
 3a/5, 42a/1, 43a/19, 43b/6, 44a/13,
 44a/3, 44b/17, 45a/11, 45a/15, 45a/16,
 45a/3, 45b/11, 46b/1, 46b/15,
 46b/17, 46b/20, 47a/12, 47a/6, 47b/5, 47b/7,
 47b/8, 48a/18, 48b/15, 48b/2,
 49a/14, 49a/3, 49a/5, 49a/7, 4a/19, 4b/18,
 50a/10, 50a/12, 50a/14, 50a/9, 50b/2,
 50b/9, 51a/1, 51a/17, 51a/4, 51a/6,
 51a/9, 51b/13, 51b/3, 52a/5, 53a/13,
 53a/17, 53a/5, 54a/11, 54b/17, 54b/8,
 55a/1, 55a/13, 55a/18, 55b/1, 55b/13,
 55b/14, 55b/16, 55b/18, 55b/19, 55b/8,
 56a/12, 56a/13, 56b/14, 56b/17,
 56b/18, 57a/9, 57b/18, 57b/6, 58a/13,
 58a/14,
 58a/15, 58a/19, 58a/6, 58a/8, 59b/16,
 5a/1, 5a/13, 5a/17, 5b/1, 5b/19,
 5b/3, 5b/4, 5b/6, 60b/1, 61a/14,
 61a/3, 61a/9, 61b/2, 61b/5, 61b/6,
 61b/7, 62a/1, 62a/12, 62a/14,
 62a/16, 62a/3, 62a/4, 62a/7, 62b/12,
 62b/7,
 63a/12, 63a/15, 63a/17, 63a/7,
 64a/12, 64a/15, 64b/20, 64b/6, 64b/9,
 65a/16,
 65b/10, 66a/10, 66a/9, 66b/1,
 67a/6, 67b/1, 67b/12, 67b/13, 67b/16,
 67b/2,
 67b/5, 67b/7, 68a/10, 68b/19,
 69a/16, 69a/2, 69a/5, 69b/2, 69b/20,
 6a/10,
 6a/15, 6a/4, 6a/7, 70a/20,
 70b/13, 70b/20, 70b/5, 70b/9, 71a/14,
 71a/4,
 71a/9, 71b/1, 71b/13, 72a/3,
 72b/13, 72b/15, 72b/3, 73a/11, 73a/12,
 73a/13,
 73a/5, 73a/6, 73b/20, 73b/8,
 74a/14, 74a/4, 74a/9, 74b/12, 74b/16,
 74b/18,
 74b/19, 75a/6, 75a/9, 75b/10,
 75b/8, 76a/17, 76a/4, 76a/9, 76b/4,
 77a/14,
 77a/15, 77b/2, 77b/6, 78a/1,
 78a/14, 78a/19, 78a/6, 78a/7, 78b/1,
 78b/7,
 7b/13, 7b/4, 80a/4, 80a/6, 80a/9,
 82a/13, 82a/16, 82a/2, 82a/3, 82b/13,
 82b/9, 83a/5, 83a/6, 83b/16,
 83b/17, 83b/6, 84a/13, 84a/15, 84a/6,
 84b/10,
 84b/11, 84b/13, 84b/2, 84b/3,
 84b/9, 85a/10, 85a/12, 85a/3, 85a/9,
 85b/13,

- 85b/14, 85b/16, 85b/17, 85b/18,
86a/11, 86a/18, 86a/3, 86b/14, 86b/5, 87a/1,
87a/10, 89a/20, 89a/3, 89a/5, 89a/7,
89a/8, 8a/8, 8a/9, 90a/10, 90a/14,
90a/2, 90a/6, 90b/8, 91a/4, 91a/7,
91b/6, 93a/4, 94a/4, 94b/16, 94b/18,
94b/20, 95a/3, 96a/10, 96a/11,
96a/14, 96a/15, 96a/18, 96b/1, 96b/3, 96b/8,
97/4, 97a/6, 97b/13, 97b/18, 98a/15,
98a/4, 98b/20, 98b/5, 99a/3, 99a/4,
99a/6, 99b/18, 99b/2, 99b/20
a. eyledi 26b/16
- aña** : Anne. -1-
a. 18b/19
- ana** : Ona. -9-
a. 151b/7, 49b/6, 50b/18, 51b/6,
59a/10, 69a/3, 69a/5, 74b/20, 85b/6
- anahtar** : Kilidi açıp kapatmaya yarayan alet.
-1- [Rum.]
a.+ larını 28a/20
- anbār** : Depo. -6- [Far.]
a.+ a 4b/13
a.+ i 118b/16
a.+ ina 95a/13
a.+ lar 10a/2
a.+ larumi 118b/5
a.+ uma 23a/2
- ancak** : Ancak, yalnızca. -9-
a. 143b/6, 14b/15, 155a/13, 25b/14,
36b/3, 5a/10, 5b/4, 62b/18, 63b/11
- ancılayın** : Onun gibi. -27-
a. 114a/11, 114b/2, 116a/17, 11a/12,
120b/11, 120b/15, 124a/6, 127a/8, 128b/14,
129a/1, 134b/19, 136b/18, 138a/2,
138b/11, 149b/8, 154a/11, 155b/19, 21a/12,
29b/10,
- 30b/11, 34a/7, 39a/9, 44b/11,
51a/20, 83a/11, 94b/19, 98b/16
- and** : Yemin. -5-
a. içdi 64b/6
a. içmeñ 7b/18
a. içmiyesin 7b/17
a. virürüm 49a/6, 61b/4
- anda** : Onda, orada. -92-
a. 100b/14, 107b/14, 109a/14,
112b/19, 116a/8, 118b/4, 118b/6,
119a/16, 120b/18,
128b/5, 137b/2, 137b/9,
141a/14, 142a/2, 146b/7, 150a/5,
151b/7, 152b/4, 153a/8,
155b/5, 156a/19, 156b/4,
159a/20, 15b4/8, 163a/2, 163b/20,
167b/1, 168a/11, 168a/4,
168b/18, 16a/7, 170a/1, 170a/12,
171a/17, 174a/1, 174a/2, 176a/8,
180a/17, 180a/20,
180b/3, 182a/16, 182b/12,
182b/7, 183a/17, 184b/10, 184b/9,
21a/10, 21b/9, 24a/13,
24a/15, 25a/16, 27a/4, 36a/20,
36b/3, 37a/16, 38b/2, 3b/4, 3b/8,
42b/17,
43a/5, 44b/5, 45a/18, 49a/20,
51a/13, 51b/10, 52a/3, 54b/7, 55b/10,
55b/6,
56a/18, 57b/16, 62a/16, 63b/14,
63b/2, 63b/4, 75a/12, 81a/4, 82b/2,
91b/13,
92a/8, 96b/17, 97b/8, 9b/10,
9b/8
a. idi 147b/17
a. imiş 100a/2, 150b/17, 153b/3,
52a/14, 93a/4

- a.+ yim 31b/7
- andan** : Ondan. -159-
- a. 101b/1, 103a/16, 104b/12,
  - 104b/16, 105b/10, 106a/6, 107a/3, 107b/12,
  - 108a/1,
  - 108a/16, 108a/7, 108a/8, 109b/6,
  - 110a/3, 110b/18, 111a/12, 113a/12, 113a/7,
  - 114b/12,
  - 115b/19, 116a/5, 116a/6, 118a/19,
  - 118a/2, 11a/6, 120a/19, 120a/3, 120a/4,
  - 120b/2,
  - 121a/20, 121a/4, 121b/1, 121b/13,
  - 122b/12, 124a/13, 124b/10, 124b/3, 126a/8,
  - 126b/10,
  - 127b/19, 128b/3, 132a/15, 132a/18,
  - 132a/19, 136a/3, 137b/15, 137b/16,
  - 140b/11, 143a/15,
  - 143b/14, 144a/6, 144b/14, 146a/20,
  - 148a/3, 151a/13, 151a/8, 152b/9, 157b/8,
  - 162a/8,
  - 164a/14, 165a/3, 165b/20, 167b/15,
  - 167b/16, 169b/19, 16a/15, 171a/7, 172a/9,
  - 173a/6,
  - 180b/15, 180b/8, 181b/17, 183b/18,
  - 18a/7, 18b/12, 18b/7, 19b/1, 19b/16, 20a/1,
  - 20b/10, 20b/12, 21a/6, 21a/7, 22a/2,
  - 23a/14, 25a/6, 25b/13, 27a/10, 29b/20,
  - 2a/16, 30a/1, 31a/11, 34b/14, 38a/14,
  - 38b/20, 38b/5, 3a/8, 42a/15, 45a/14,
  - 45a/16, 45a/17, 47b/15, 47b/4,
  - 47b/5, 48a/19, 48a/8, 48b/12, 4b/1, 4b/15,
  - 50a/12, 50b/15, 51a/15, 51a/3, 53a/5,
  - 54a/12, 54b/6, 55a/10, 55a/8, 55b/13,
  - 55b/17, 59a/2, 5a/4, 60b/2, 60b/6,
  - 61a/17, 61b/10, 62b/5, 63a/14, 63b/15,
  - 63b/20, 66a/19, 67a/19, 67a/3, 68b/4,
  - 69a/7, 69b/15, 71a/17, 74a/13, 74a/16,
  - 75b/20, 78a/15, 7a/16, 7b/1,
  - 82b/12, 82b/17, 83a/17, 85b/18, 87a/14,
  - 87b/13,
  - 87b/6, 87b/9, 90a/17, 90b/14,
  - 95a/16, 96b/10, 97b/12, 98b/1, 99a/5
  - a.+ im 159b/19
- ani** : Onu. -566-
- a. 100b/11, 100b/15, 100b/6,
  - 101a/18, 103a/5, 103b/18, 103b/9,
  - 104a/2, 105a/14,
  - 105b/3, 106a/12, 106a/13,
  - 106a/16, 106b/17, 107a/14, 107a/9,
  - 107b/8, 108a/13, 108a/19,
  - 108a/9, 108b/19, 108b/20,
  - 109b/7, 110a/20, 110b/1, 111a/11,
  - 111a/12, 111a/13, 111a/14,
  - 111a/17, 111a/19, 111a/5,
  - 111b/15, 111b/6, 111b/9, 112a/2,
  - 113b/11, 114a/10, 114a/12,
  - 114a/13, 114a/15, 114a/16,
  - 114a/8, 114b/4, 116a/13, 116b/1,
  - 117b/6, 117b/7, 117b/9,
  - 119b/10, 119b/12, 119b/14,
  - 119b/18, 11a/8, 11b/6, 121a/16, 121a/2,
  - 121a/4, 121b/2,
  - 122b/1, 122b/13, 122b/20,
  - 122b/7, 123a/16, 123b/17, 123b/19,
  - 124a/14, 124a/19, 124a/9,
  - 124b/18, 125a/7, 125a/8, 125b/1,
  - 125b/16, 125b/3, 126b/3, 127a/14,
  - 129a/3, 129a/4,
  - 12a/17, 12b/9, 130a/17, 130b/12,
  - 131a/1, 131a/16, 131a/17, 131b/1,
  - 131b/16, 132a/13,
  - 132b/14, 132b/8, 133a/16,
  - 133a/18, 133a/20, 133b/16, 133b/18,
  - 134a/1, 134a/14, 134a/19,

- 134a/5, 134a/6, 134a/7, 134b/17,
 134b/18, 135a/17, 137a/11, 137a/15,
 137a/19, 137b/1,
     139a/18, 139a/3, 139b/10, 139b/20,
 139b/3, 139b/4, 139b/7, 13a/7, 13b/7,
 140a/1,
     140a/15, 140a/16, 140a/5, 140b/10,
 140b/14, 140b/16, 140b/7, 141a/12, 141a/2,
 141b/1,
     141b/14, 141b/4, 142a/1, 142a/8,
 142b/10, 142b/11, 142b/9, 143b/11,
 143b/20, 143b/3,
     144a/11, 145b/14, 145b/15, 145b/16,
 145b/8, 146a/9, 146b/11, 146b/16, 146b/4,
 147a/13,
     147a/3, 148b/10, 148b/12, 149b/2,
 14b/16, 150a/16, 152a/18, 152a/7, 152b/11,
 153a/7,
     153b/19, 153b/4, 154a/10, 154a/19,
 154a/3, 154a/6, 155a/12, 155b/9, 156a/16,
 156a/8,
     156b/6, 157a/11, 157a/13, 157a/20,
 157b/1, 157b/12, 157b/19, 158a/16, 158a/8,
 158b/12,
     158b/7, 159a/18, 159a/7, 159b/18,
 159b/19, 15a/1, 15b/15, 160a/10, 160a/5,
 160b/15,
     160b/6, 160b/8, 161a/3, 161a/7,
 161b/15, 163b/1, 163b/2, 163b/3, 164a/15,
 164a/6,
     164b/8, 165a/13, 165a/18, 165a/19,
 165b/2, 166b/1, 166b/2, 166b/3, 166b/7,
 167a/18,
     167a/4, 167b/11, 168a/15, 168a/6,
 168b/16, 168b/19, 169a/2, 169a/4, 169b/18,
 169b/3,
- 169b/8, 16b/17, 16b/18,
 170a/18, 170a/8, 171a/14, 171a/15,
 172a/14, 172a/17, 172b/8,
     173a/14, 173a/4, 173b/7, 174a/2,
 174a/3, 174b/10, 174b/11, 175a/16,
 175a/7, 175a/8,
     175b/1, 175b/5, 177a/10,
 177b/7, 17a/16, 17a/17, 180a/19,
 180b/14, 180b/17, 180b/18,
     180b/19, 180b/6, 181b/16,
 181b/17, 181b/4, 182b/10, 182b/11,
 182b/7, 183a/11, 183a/14,
     183a/17, 183a/4, 183b/10,
 183b/20, 184a/13, 184b/17, 184b/7,
 185a/14, 185a/19, 18a/9,
     19a/9, 19b/11, 19b/13, 19b/3,
 20b/20, 21a/8, 22a/20, 23b/10, 23b/14,
 24b/15,
     24b/2, 24b/4, 24b/5, 24b/6,
 25a/19, 25b/12, 25b/8, 26a/21, 26b/13,
 28b/16,
     28b/17, 28b/8, 29a/17, 29b/15,
 29b/19, 29b/9, 2b/13, 2b/3, 30a/10,
 30a/14,
     30a/2, 30b/1, 30b/6, 31a/1,
 31a/10, 31b/19, 31b/9, 32a/1, 32a/12,
 32a/2,
     32a/5, 32a/8, 32b/1, 32b/8,
 34b/11, 34b/20, 36a/12, 36b/15, 37a/17,
 37b/17,
     37b/19, 37b/20, 37b/5, 37b/6,
 38b/10, 39a/2, 39b/13, 39b/15, 39b/4,
 3a/11,
     3b/6, 40b/7, 41b/9, 43b/11,
 43b/16, 43b/18, 43b/19, 44a/3, 46b/14,
 46b/16,

- 47a/11, 47a/20, 48a/15, 48a/16,
48a/18, 48a/19, 48a/5, 48b/13, 48b/19,
49a/2,
    49a/20, 49b/11, 49b/12, 49b/13,
    4b/16, 4b/19, 50b/1, 50b/18, 50b/20, 51a/10,
        51a/13, 51a/3, 51a/4, 51b/14, 51b/4,
    52a/12, 52b/1, 52b/19, 53a/11, 53a/17,
        54b/6, 55a/18, 55a/19, 55a/8, 55a/9,
    55b/19, 55b/4, 55b/8, 57a/2, 57b/17,
        57b/18, 57b/7, 58a/16, 58a/18, 58a/7,
    58b/11, 59a/9, 59b/11, 59b/6, 5a/12,
        5a/13, 5a/18, 5b/5, 60a/6, 60b/10,
    60b/19, 61a/16, 61a/19, 61a/3, 62a/11,
        63a/4, 64a/11, 64a/15, 64a/17,
    64a/18, 64a/19, 64a/20, 64b/14, 64b/17,
    64b/19,
        65b/16, 65b/18, 66a/5, 66b/17,
    67a/3, 67a/8, 67b/13, 68b/4, 69a/4, 69a/8,
        69a/9, 69b/10, 69b/11, 69b/2, 6b/14,
    70a/14, 70b/13, 70b/14, 70b/17, 70b/18,
        70b/8, 71a/1, 71a/11, 71a/13, 71a/15,
    71a/19, 71a/2, 71b/15, 71b/16, 71b/8,
        71b/9, 72a/11, 72a/5, 72a/8, 72b/4,
    73a/13, 74a/2, 74a/3, 74a/4, 74a/5,
        74b/15, 75a/10, 75a/12, 75a/7,
    75b/17, 75b/19, 76b/13, 76b/16, 76b/17,
    76b/19,
        77a/11, 77a/13, 77a/14, 77a/3, 77a/5,
    77a/6, 77b/11, 77b/12, 77b/5, 78a/15,
        78a/19, 78b/8, 7b/14, 7b/6, 7b/9,
    80b/6, 81b/13, 82a/12, 82a/14, 82a/3,
        82b/20, 83a/19, 83b/14, 83b/15,
    83b/17, 84a/12, 84a/16, 84a/3, 84b/17,
    84b/8,
        85a/11, 85b/12, 85b/15, 85b/17,
    85b/19, 85b/3, 85b/7, 85b/9, 86a/2, 86a/5,
            86a/7, 86b/6, 87a/18, 87a/4,
    87b/1, 89a/15, 89a/7, 89b/20, 91a/10,
    91a/6,
        92a/10, 92b/17, 93a/8, 93b/16,
    93b/17, 93b/18, 93b/19, 93b/20, 94a/2,
    94a/3,
        96a/13, 96a/17, 96a/7, 96b/2,
    97b/1, 97b/12, 97b/2, 97b/3, 98a/1,
    98a/10,
        98a/9, 99a/18, 99a/19, 99a/20,
    9a/6
añı : Onu. -1-
    a. 65a/6
ānison : Anason. -1- [Rum.]
    ā.+ 1 41a/1
aña - : Anlamak. -21-
    a.- dılar 28a/7, 29b/11
    a.- duñuz 24a/2
    a.- lalar 22a/4
    a.- madılar 71b/1, 94a/9
    a.- maz 162b/18, 26b/2, 28a/2,
    67a/7, 69a/1
    a.- mazsız 28a/5
    a.- miyalar 106b/4, 22a/10,
    59b/19
    a.- miyan 22a/16
    a.- miyasız 22a/6
    a.- r 22b/6
    a.- rsıza 68b/14
    a.- sun 42b/6, 80b/13
anla - : Anlamak. -1-
    a.- miyalar 172a/4
anlar : Onlar. -252-
    a. 100a/2, 100a/8, 101a/15,
    101a/5, 102a/8, 103a/16, 107a/12,
    107a/18, 107b/15,

- 107b/20, 109b/18, 110a/2, 110a/5, 110a/9, 110b/18, 110b/8, 111a/3, 111a/6, 112a/1,
 112a/10, 112b/18, 113a/2, 114b/2, 115b/15, 116a/12, 116b/2, 117a/16, 122b/1, 122b/4,
 123a/4, 124a/15, 127a/16, 128a/11, 128a/8, 130b/13, 131b/11, 131b/9, 132b/13, 132b/14,
 133b/12, 133b/19, 133b/8, 134a/10, 134a/2, 136a/7, 137a/19, 137b/11, 137b/4, 138a/7,
 138b/10, 138b/15, 139b/3, 139b/5, 13b/1, 140a/12, 140b/3, 141a/12, 141a/15, 141a/7,
 141b/17, 142b/15, 143a/2, 143a/20, 143a/4, 143b/1, 143b/2, 143b/8, 144a/17, 144a/20,
 144b/7, 145a/6, 147a/6, 148a/8, 152b/13, 153a/6, 155a/8, 155b/15, 156a/3, 156b/5,
 159b/10, 15a/11, 15a/12, 160b/15, 160b/8, 161a/8, 162a/9, 165a/16, 166a/2, 168a/8,
 171b/19, 172a/4, 179a/15, 179b/13, 179b/4, 180a/1, 180a/8, 180b/7, 180b/9, 181a/13,
 181a/19, 181b/12, 181b/15, 183a/10, 183a/15, 184a/12, 184a/3, 185a/12, 185b/17, 186a/2,
 20a/13, 20b/20, 21a/10, 22a/10, 22b/18, 24a/11, 24a/8, 25a/4, 25b/9, 26b/4, 27a/12, 27a/17, 27a/20, 27a/5,
 27b/17, 28a/11, 29b/12, 29b/3, 30a/11, 30a/8, 32b/16, 32b/7, 34a/17, 34a/6, 35a/15, 35a/20, 35b/7, 36b/18, 38a/10, 38b/18,
 38b/19, 39a/2, 39a/3, 39b/2, 3a/13, 3a/16, 3a/18, 3a/20, 3a/5, 3b/2, 41a/18, 42a/15, 44a/19, 44b/10, 46a/4, 46b/14, 47a/5, 47b/11, 48a/19, 48b/13, 49a/13, 49b/16, 50a/18, 50a/2, 50b/10, 50b/7, 51a/9, 52b/4, 53a/13, 53a/4, 53a/7, 53a/9, 54b/16, 55a/14, 56b/12, 57a/13, 57a/9, 58a/2, 58a/20, 58b/9, 59b/20, 5b/19, 60a/3, 60b/18, 63a/10, 63b/20, 63b/8, 65a/20, 65b/16, 65b/19, 66a/13, 66a/5, 68a/13, 68a/17, 68b/20, 68b/9, 69a/13, 69a/2, 6a/19, 6a/3, 6b/17, 6b/2, 6b/3, 70a/16, 70b/10, 70b/7, 71b/1, 71b/4, 72b/5, 73b/19, 73b/5, 74a/14, 74a/9, 75a/10, 75a/13, 75a/18, 76b/15, 76b/7, 77a/15, 77b/1, 77b/2, 82a/12, 82b/14, 82b/17, 82b/6, 82b/8, 83b/17, 84b/8, 85b/7, 85b/8, 86a/5, 87b/11, 87b/2, 87b/7, 87b/8, 88a/5, 88a/6, 88b/6, 92a/8, 93b/13, 93b/14, 93b/16, 93b/18, 93b/7, 94a/3, 94a/9, 98b/11
 a.+ dir 106b/14, 106b/8, 67a/4
 a.+ dur 106b/11
anlara : Onlara. -524-
 a. 100a/11, 100a/14, 100a/6, 100b/12, 100b/19, 100b/6, 100b/7, 101a/10, 102a/10,

- 102a/6, 102b/3, 104a/14, 107a/11, 107a/17, 107a/7, 107b/13, 107b/18, 108a/3, 109a/11,
 109a/6, 109a/8, 109b/12, 109b/17, 10a/3, 110a/11, 110a/13, 110a/3, 110a/5, 110a/8,
 111a/3, 111b/5, 111b/7, 111b/9, 112a/6, 112b/5, 112b/7, 113a/1, 113a/18, 114a/15,
 114b/18, 115a/5, 115b/9, 117a/17, 117b/5, 118a/19, 118b/1, 118b/17, 119b/2, 11a/4,
 11b/16, 11b/3, 120b/7, 121b/10, 122a/7, 122b/10, 122b/5, 123b/10, 124/21, 124a/16,
 124b/13, 126b/4, 127a/15, 127a/19, 128a/20, 128a/9, 129a/12, 129a/9, 129b/20, 12a/7,
 12b/9, 130b/4, 130b/8, 131b/14, 131b/15, 131b/20, 132b/11, 132b/12, 133a/15, 133a/3,
 133b/13, 133b/6, 134a/8, 134b/4, 134b/7, 135a/14, 135a/2, 136a/3, 136b/15, 137a/19,
 137b/1, 137b/11, 137b/13, 137b/20, 137b/5, 138a/10, 138a/11, 138b/10, 138b/16, 138b/19,
 138b/8, 139a/7, 13a/8, 13b/1, 13b/4, 140a/11, 140a/6, 140b/20, 141a/11, 141a/13, 141a/19, 141b/5, 143a/15, 143a/5, 143b/20, 143b/3, 143b/8, 144a/10, 144a/17, 144a/18, 144a/20, 144a/4, 144b/1, 144b/11, 144b/15, 144b/6, 144b/8, 145a/4, 145a/5, 145b/16, 146b/2, 147a/5, 147a/7, 148a/6, 148a/7, 148b/14, 148b/9, 14a/13, 14a/19, 14b/19, 14b/8, 14b/18, 152a/6, 152a/9, 153a/6, 153b/13, 154a/4, 154a/9, 155b/11, 156a/12, 156a/16, 156b/13, 156b/18, 156b/7, 157a/18, 157a/3, 157b/15, 158a/10, 158b/19, 158b/4, 159a/14, 159a/4, 159b/4, 15a/10, 15a/20, 15a/6, 15b/16, 15b/7, 160a/6, 160b/10, 160b/14, 160b/8, 161a/1, 161a/19, 161a/9, 161b/16, 161b/3, 162a/1, 162a/10, 162a/5, 162a/9, 162b/1, 162b/10, 162b/15, 163b/8, 164a/18, 164b/7, 164b/9, 165a/10, 165a/4, 165b/7, 166a/1, 166a/2, 166a/3, 166a/9, 166b/14, 166b/19, 167a/11, 167a/4, 167a/9, 168a/10, 168a/5, 169b/11, 169b/2, 169b/6, 16b/1, 171a/10, 171b/13, 173a/7, 177a/2, 177b/13, 178a/7, 178b/14, 179a/15, 179b/10, 17b/10, 180a/12, 180a/3, 180a/6, 180b/4, 180b/6, 180b/7, 180b/8, 181a/19, 181b/14, 181b/17, 182a/16, 182b/11, 182b/6, 182b/9, 183a/12, 183a/14, 184b/16, 185a/13, 185b/11, 185b/13, 185b/14, 185b/18, 185b/2, 185b/8, 185b/9, 186a/19, 19a/10, 19b/13, 19b/4, 20a/7, 20b/14, 21b/17, 21b/18, 21b/19,

21b/6, 22a/3, 22a/5, 22b/15, 22b/8,
 23a/11, 23a/17, 23a/2, 23a/8, 24a/1,
 24a/13, 24a/3, 24a/7, 24b/19, 25a/18,
 25a/3, 25a/4, 25b/1, 26a/1, 26a/13,
 27a/16, 27a/7, 27b/15, 27b/19,
 27b/7, 27b/8, 28a/13, 29a/11, 29a/15,
 29a/19,
 29b/12, 29b/3, 29b/7, 30a/18, 30a/3,
 30a/9, 30b/1, 31b/5, 32a/12, 32a/19,
 32b/15, 32b/16, 32b/3, 32b/8, 33a/1,
 33a/4, 33b/5, 33b/9, 34a/12, 34a/14,
 34a/5, 34a/9, 34b/9, 35a/2, 35a/5,
 35a/9, 35b/12, 35b/17, 35b/9, 36a/11,
 36a/13, 36a/18, 36b/14, 36b/7,
 37a/10, 37a/2, 37b/11, 37b/2, 37b/3, 38a/2,
 38b/18, 38b/20, 39a/13, 39b/10,
 39b/12, 42a/2, 42a/7, 43b/17, 44b/7, 45b/16,
 46a/7, 46b/6, 47a/16, 47a/2, 47b/15,
 47b/2, 48a/15, 48a/9, 4b/3, 50a/19,
 50b/15, 50b/6, 50b/8, 52b/3, 53a/16,
 53a/18, 53a/3, 53a/5, 53b/2, 54b/15,
 55a/19, 55a/3, 55b/9, 56a/11, 56a/2,
 56b/15, 56b/3, 57a/12, 57a/5, 57b/13,
 57b/19, 57b/8, 58a/17, 58a/3,
 58b/15, 59a/11, 59b/14, 59b/17, 59b/2,
 59b/20,
 59b/3, 5b/13, 5b/18, 60a/1, 60a/14,
 60a/18, 60b/15, 60b/16, 60b/18, 61a/6,
 61b/12, 61b/20, 62a/6, 63a/10, 63a/2,
 63b/10, 63b/14, 63b/18, 63b/2, 65a/1,
 65a/10, 65a/16, 65a/18, 65a/20,
 65a/8, 65b/14, 65b/15, 65b/19, 66b/11,
 66b/3,
 67a/1, 67a/6, 67b/18, 67b/19, 68a/12,
 68a/6, 68b/10, 68b/13, 69a/1, 69a/13,
 69a/15, 69a/17, 69a/18, 69b/19,
 69b/7, 6a/10, 6a/15, 6a/19, 70a/12, 70a/17,

70a/7, 70b/15, 70b/2, 71a/16,
 71a/18, 71b/2, 71b/6, 71b/9, 72b/14,
 72b/17,
 72b/18, 72b/2, 72b/4, 72b/7,
 73a/3, 73b/1, 73b/20, 73b/6, 74a/11,
 74a/14,
 74a/18, 74a/20, 74a/8, 74b/1,
 74b/2, 75a/12, 75a/14, 75a/5, 75b/16,
 76a/20,
 76a/5, 76b/11, 76b/17, 76b/8,
 77a/12, 77a/20, 77a/3, 77b/1, 77b/16,
 77b/3,
 78a/6, 78b/18, 78b/9, 80a/11,
 80b/2, 82a/12, 82a/14, 82a/18, 82a/5,
 82b/15,
 82b/16, 82b/17, 82b/4, 83a/1,
 83a/14, 83b/14, 83b/20, 83b/7, 85a/16,
 85a/19,
 85b/10, 85b/4, 85b/5, 85b/8,
 87a/17, 87b/12, 87b/16, 87b/7, 88a/1,
 88a/3,
 89b/7, 89b/9, 92a/11, 92a/16,
 92b/13, 92b/8, 92b/9, 93a/15, 94a/1,
 94a/10,
 94a/6, 94a/8, 94b/18, 95a/1,
 95a/3, 97a/5, 97a/8, 97b/6, 98a/1,
 98a/11,
 98b/10, 99a/16, 99a/8, 99b/6,
 9a/5
añlara : Onlara. -1-
 a. 167a/11
anlarda : Onlarda. -14-
 a. 105b/1, 112b/16, 121a/13,
 141b/8, 155a/7, 179b/1, 180a/13,
 180a/14, 180a/4,
 18b/1, 88b/11
 a.+ dir 9b/2

a.+ dur 8b/12, 8b/19

anlardan : Onlardan. -58-

a. 100a/13, 101a/9, 102a/11, 108a/5,

111b/5, 111b/7, 115b/6, 117a/18, 117a/3,
118a/4, 124a/17, 124b/11, 128a/11,
130b/14, 138a/8, 138b/20, 139a/15, 13a/18,
143a/18,

144a/11, 145a/5, 14b/2, 160b/6,

165b/18, 166b/6, 169a/6, 169b/10, 169b/5,
16b/15,

171b/18, 172a/3, 179b/6, 17a/2,

29b/10, 31a/8, 39b/3, 3a/4, 3a/9, 41a/3,
41b/4, 41b/5, 44a/9, 44b/16, 45a/3,
47a/6, 51b/12, 57a/16, 84a/7, 87b/10,
8b/8, 92b/3, 97a/16, 98a/10, 98a/18

a.+ dur 84b/18

a.+ sıvı 139b/11, 49b/3, 84b/20

anları : Onları. -130-

a. 103a/2, 105a/13, 107b/15,

107b/16, 109a/10, 109b/11, 109b/9, 10b/13,
110a/1,

112a/5, 113b/13, 113b/7, 116a/18,

116a/7, 117a/14, 117a/16, 119a/20, 119b/1,
11a/10,

11a/17, 11b/10, 11b/6, 120b/12,

123a/18, 127a/17, 129a/1, 130a/1, 130a/2,
139a/6,

141b/16, 145a/3, 147a/5, 148a/7,

154a/15, 15b/8, 165b/17, 166a/13, 166a/19,
166a/5,

166b/18, 166b/20, 167a/2, 168a/18,

16b/7, 172a/4, 172b/1, 172b/6, 173a/15,
175a/14,

176a/11, 177a/19, 179a/13, 179b/10,

179b/12, 179b/14, 179b/16, 179b/5, 17b/10,
18b/15,

21a/2, 21b/13, 21b/8, 22a/10,

22a/13, 22a/14, 22b/17, 23a/1, 23a/19,

23b/20,

23b/5, 25a/6, 26a/18, 27a/13,

27a/6, 27b/14, 29a/8, 30b/18, 31a/18,
32b/4,

33a/1, 33a/3, 34a/19, 34a/3,

35a/19, 35a/7, 35b/1, 35b/13, 36a/19,
3a/10,

40a/6, 45b/2, 47b/20, 48a/6,

48a/7, 49b/19, 50a/7, 53a/20, 54b/18,
54b/19,

58b/1, 58b/14, 61b/8, 65a/13,

65a/5, 65a/7, 65b/11, 65b/13, 65b/16,
68a/11,

68a/8, 68b/1, 68b/7, 6a/3, 70a/3,

70a/6, 72b/19, 72b/9, 73a/2, 74a/20,

75a/14, 78a/5, 80b/9, 83a/20,

83b/5, 87b/3, 94a/1, 98a/3, 98a/5, 98a/7

anlaruñ : Onların. -175-

a. 100a/3, 100b/17, 101b/11,

101b/16, 105b/2, 106a/9, 106b/6,

109a/17, 109b/8,

10a/4, 111b/8, 112a/17, 115b/8,

118b/16, 119b/11, 11a/16, 120b/6,

123a/7, 126a/3,

127a/17, 129b/4, 132a/20,

132b/16, 133b/11, 134a/16, 134b/4,

135a/1, 135b/10, 135b/19,

138a/9, 139a/10, 139b/6, 13a/3,

13b/12, 13b/15, 13b/7, 140a/15,

141a/16, 141a/18,

141a/20, 141b/19, 142b/6,

143a/14, 143a/4, 143b/3, 144a/10,

144a/8, 144a/9, 144b/10,

- 144b/14, 147b/19, 149b/18, 14b/1,
152a/19, 152b/3, 155b/12, 156a/7, 15a/18,
15a/8,
    15a/9, 15b/2, 164b/2, 167a/19,
167a/5, 171b/19, 172a/2, 173a/6, 177a/3,
177a/6,
    177a/8, 179a/17, 179b/17, 179b/18,
17b/6, 184a/9, 19b/1, 20a/6, 21b/11, 21b/9,
    23b/7, 24a/13, 24a/15, 24a/7, 24b/20,
26a/10, 29a/18, 2b/1, 2b/8, 31a/5,
    31b/7, 32a/15, 32a/7, 34b/1, 35a/5,
35b/4, 37b/10, 38a/14, 38b/10, 38b/16,
    39a/20, 3a/14, 3a/18, 3b/1, 40a/3,
40a/5, 40a/6, 40a/7, 41a/9, 43a/14,
    44a/11, 44a/14, 44a/8, 44b/14, 48a/6,
50a/17, 54b/20, 55a/4, 55b/11, 56a/16,
    58a/3, 58b/1, 58b/4, 5b/1, 60a/6,
61b/11, 63b/2, 63b/6, 65a/15, 65a/3,
    66a/3, 66b/6, 68a/16, 68a/4, 68a/7,
68a/8, 68a/9, 6a/2, 6b/1, 72a/10,
    72a/14, 72a/7, 74a/18, 74b/2, 77a/19,
77b/13, 77b/14, 84a/18, 87b/14, 88b/16,
    89a/14, 89b/5, 8b/12, 8b/18, 90b/15,
91a/13, 91b/12, 92b/16, 95a/6, 96a/15,
    97a/19, 97b/3, 97b/4, 98a/2, 98a/4,
98b/9, 99a/11, 99b/1, 99b/5, 9a/15,
    9a/17, 9a/4, 9b/1
    a.+ la 143a/1
- anlarun** : Onların. -2-
    a. 96b/13, 99b/12
- āñsız** : Ansızın. -1- [Ar.+T.]
    ā.+ dan 137a/4
- ansuz** : Onsuz. -1-
    a. 145b/6
- anuñ** : Onun. -568-
    a. 100b/14, 100b/17, 100b/4, 101a/4,
101a/8, 101b/1, 102b/6, 103a/12, 103a/16,
- 103a/6, 103b/10, 103b/4, 104a/4,
104b/7, 105a/11, 105a/2, 105a/5,
105a/6, 105b/12,
    105b/13, 106a/11, 106a/19,
107a/10, 107a/3, 107b/12, 107b/2,
108a/16, 108b/1, 108b/2,
    108b/3, 109a/3, 109a/5, 109b/14,
109b/2, 109b/20, 10a/17, 10a/19,
110a/18, 110a/19,
    110a/20, 110b/14, 110b/17,
111b/15, 111b/18, 111b/19, 111b/2,
111b/20, 112a/2, 112a/3,
    112b/14, 112b/8, 113a/3,
114a/14, 114b/16, 114b/4, 114b/6,
115a/12, 115a/5, 115b/11,
    115b/12, 116b/13, 117a/1,
117a/4, 117b/4, 118b/13, 119a/14,
119b/12, 119b/13, 119b/18,
    119b/6, 11b/11, 11b/13, 11b/7,
120a/12, 121a/15, 121a/6, 121b/5,
123a/7, 123b/11,
    123b/18, 124a/19, 124a/2,
124a/6, 124b/19, 125a/12, 125a/16,
125a/20, 125a/6, 125b/14,
    125b/15, 125b/8, 126b/16,
126b/18, 126b/9, 127a/3, 127b/6,
128a/13, 128b/20, 128b/8,
    129a/19, 129b/1, 12a/4, 12b/15,
12b/16, 12b/20, 12b/6, 12b/7, 131a/16,
131b/14,
    132a/16, 132a/17, 132a/18,
132a/8, 132b/10, 132b/12, 133a/13,
133a/6, 134a/18, 134b/14,
    134b/9, 135a/18, 135a/19,
135b/11, 136a/19, 136b/1, 138a/6,
138b/18, 139a/16, 139a/17,

- 139a/4, 13a/4, 140a/13, 140b/15,
 141b/17, 142a/3, 142b/14, 142b/3, 143a/10,
 143b/16,
     144a/3, 144b/18, 145b/10, 145b/14,
 145b/17, 145b/5, 146a/1, 146a/3, 146a/5,
 146b/12,
     146b/14, 146b/18, 146b/6, 147a/1,
 147a/11, 147a/19, 147b/18, 147b/4, 148a/15,
 148a/16,
     148b/13, 148b/14, 148b/17, 148b/6,
 149a/6, 149b/11, 149b/13, 149b/14,
 149b/20, 14a/10,
     14b/12, 14b/13, 14b/4, 150a/1,
 150a/2, 150b/13, 150b/16, 150b/2, 150b/8,
 151a/13,
     151a/2, 151b/18, 152a/10, 152a/5,
 152b/12, 152b/15, 152b/18, 152b/5,
 153a/10, 153a/16,
     153a/4, 154b/20, 155a/18, 155a/5,
 155b/12, 155b/14, 155b/5, 156a/10,
 156a/20, 156b/9,
     157a/13, 157a/14, 157a/16, 157a/8,
 157b/14, 157b/18, 158a/19, 158a/7, 158a/9,
 158b/11,
     158b/13, 159a/1, 159a/11, 159a/16,
 159a/8, 15a/11, 15a/6, 15b/1, 15b/12, 15b/5,
     15b/7, 160a/16, 160a/19, 160a/4,
 160b/5, 161b/16, 161b/20, 162b/6, 163a/2,
 163a/4,
     163b/15, 164a/16, 164a/20, 164b/12,
 164b/14, 164b/18, 164b/3, 164b/5, 164b/9,
 165a/6,
     165a/7, 166b/11, 166b/7, 167a/8,
 167b/13, 167b/9, 168a/4, 168a/8, 169b/2,
 16a/10,
- 16a/6, 16b/12, 16b/13, 16b/15,
 170a/1, 170b/17, 170b/19, 170b/9,
 171a/5, 172a/20,
     172a/5, 172b/4, 173a/17, 173a/5,
 173b/9, 175a/7, 175a/8, 175b/16,
 176a/19, 176b/4,
     177a/12, 177a/17, 177b/10,
 177b/9, 178a/1, 178a/13, 178a/4,
 178b/17, 178b/9, 179b/10,
     17a/12, 180a/18, 180a/20,
 180b/3, 181a/14, 181b/6, 181b/8,
 182b/14, 183a/16, 183b/10,
     183b/15, 183b/7, 184a/18,
 184a/4, 185a/13, 185a/2, 185b/19,
 186a/1, 186a/13, 186a/9,
     186b/14, 186b/5, 18a/17, 18a/20,
 18a/3, 18b/1, 18b/2, 19a/7, 19b/12,
 19b/16,
     19b/2, 19b/20, 19b/5, 1b/9,
 20a/10, 21a/17, 22a/1, 22a/17, 22a/2,
 22b/10,
     22b/14, 23b/10, 24a/10, 24b/10,
 24b/14, 24b/15, 24b/20, 25b/14, 26a/6,
 27a/2,
     27b/14, 28b/12, 28b/14, 28b/15,
 28b/16, 28b/20, 28b/4, 29a/1, 29a/7,
 29b/13,
     29b/5, 2a/8, 2b/11, 2b/14, 2b/19,
 2b/2, 2b/8, 30a/20, 30b/14, 31b/12,
     31b/14, 31b/15, 32a/11, 32a/5,
 32a/8, 32b/1, 32b/13, 32b/5, 33a/18,
 33a/19,
     33b/11, 34a/1, 34a/11, 34a/3,
 34b/5, 37a/18, 37a/19, 37b/15, 37b/18,
 37b/20,

- 37b/3, 37b/6, 38a/11, 38a/13, 38a/14,
 38a/4, 38b/5, 39a/6, 39a/9, 39b/1,
 3a/3, 3b/11, 3b/16, 3b/17, 40b/13,
 40b/16, 40b/17, 40b/18, 41a/1, 41a/15,
 41b/19, 42a/20, 42a/5, 42b/7, 42b/9,
 43a/12, 43a/13, 43a/15, 43a/7, 43b/12,
 43b/16, 43b/19, 44a/4, 44b/17,
 45a/10, 45a/16, 45a/20, 45a/3, 45b/19,
 46b/1,
 46b/12, 47a/10, 48b/3, 49a/12, 4a/15,
 4a/17, 4b/11, 4b/12, 4b/13, 4b/2,
 50b/14, 50b/2, 50b/20, 50b/4,
 51a/10, 51a/14, 51a/16, 51a/6, 51b/19,
 52a/20,
 52b/12, 52b/17, 53a/11, 53a/2,
 54a/16, 54a/8, 54b/4, 55a/14, 55a/17, 55a/2,
 56b/18, 56b/20, 57a/19, 57b/17,
 57b/4, 58a/11, 58a/20, 58a/4, 58a/7, 58b/13,
 59a/5, 59a/7, 59a/8, 59b/3, 5a/15,
 5b/16, 60b/13, 60b/8, 61b/18, 62a/15,
 62a/20, 62a/3, 62b/2, 62b/7, 63a/18,
 64a/3, 64b/15, 64b/18, 65a/8, 65a/9,
 67a/19, 67a/2, 67a/9, 67b/17, 68a/10,
 68b/12, 68b/2, 69a/11, 69a/17, 6a/1,
 6a/15, 6a/7, 70a/4, 70b/12, 72b/13,
 73a/17, 73a/20, 74b/8, 75b/20, 77a/2,
 77b/8, 78b/17, 78b/7, 78b/8, 7a/18,
 7b/13, 7b/19, 7b/5, 80a/1, 80a/2,
 80b/20, 81a/13, 81a/15, 81a/9,
 81b/16, 82a/10, 82a/15, 86a/1, 86a/7, 86a/8,
 87b/15, 87b/7, 88b/13, 88b/14,
 88b/16, 89a/1, 89a/11, 89b/10, 89b/11,
 89b/19,
 89b/4, 8a/19, 90a/1, 90a/12, 90a/8,
 90b/11, 90b/13, 90b/14, 90b/20, 90b/8,
 91a/11, 91a/12, 91a/17, 91a/19,
 91a/3, 91b/1, 91b/11, 91b/8, 92a/9, 92b/15,
- 93a/14, 93b/1, 93b/11, 93b/15,
 93b/6, 94b/5, 95a/11, 95a/9, 95b/2,
 97a/7,
 97b/19, 97b/6, 97b/7, 99a/9,
 99b/20
 a.+ kiler 58b/10
- anun** : Onun. -6-
 a. 100a/3, 11b/15, 12b/8, 39a/3,
 45a/16, 50a/1
- añun** : Onun. -1-
 a. 91a/4
- anuña** : Onunla. -32-
 a. 103b/18, 106a/4, 108a/8,
 110b/13, 110b/16, 123b/10, 137b/13,
 141b/13, 145b/11,
 152a/1, 168b/16, 180a/13,
 181b/9, 183a/18, 29a/11, 31a/14, 35a/1,
 35a/3, 35b/11,
 44b/1, 45a/20, 51b/6, 62a/15,
 68b/3, 83a/14, 83b/12, 86a/17, 8a/10,
 91a/16
 a. imişler 60b/20
 a. imiş 139b/14, 139b/9
- anunla** : Onunla. -1-
 a. 165b/5
- ‘är** : Utanma, mahcubiyet. -1- [Ar.]
 ‘ā.+ umı 89b/15
- ara** : Ora. -1-
 a.+ ya 4a/5
- ara** : İki şeyi birbirinden ayıran
 uzaklık. -11-
 a.+ dan 126b/12
 a.+ larında 140b/18
 a.+ sına 186b/10
 a.+ sinda 117b/2, 127a/10,
 143a/6, 150a/8, 21b/12, 41b/9, 59b/10,
 75a/11

- ara -** : Aramak, birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak. -16-
- a.- dı 120b/18
  - a.- dılar 101a/20, 93b/18
  - a.- dım 120b/19
  - a.- r 124b/6
  - a.- rlar idi 170a/4
  - a.- rlar 119a/8
  - a.- rsın 151b/20, 185a/17
  - a.- rsız 143a/6, 180b/11, 180b/9
  - a.- siz 180b/5
  - a.- yan 23b/12
  - a.- yasız 174a/4
  - a.- yup 98a/9
- ārāste** : Bezenmiş, süslenmiş. -6- [Far.]
- ā.+ dür 38a/9
  - ā. etdiler 82b/5
  - ā. eylediler 137b/12
  - ā. eyleñ 137b/4
  - ā. eyle 127b/18
  - ā. idelüm 137b/5
- ard** : Arka, geri. -57-
- a.+ imiza 26b/13
  - a.+ ina 108b/2, 141b/2, 14b/13, 185a/15
  - a.+ inca 103b/10, 124a/19, 131a/7, 131b/16, 135b/19, 139b/5, 147a/11, 147a/4, 155b/3,
  - 15a/4, 165b/19, 171a/5, 181a/4, 185a/2, 186b/4, 19b/12, 32a/19, 36a/3, 55b/7,
  - 57a/1, 62a/15, 62b/19, 75a/1, 75a/18, 82a/19, 84a/4, 84a/9, 86b/14, 99b/20
  - a.+ inda 105a/11, 62a/20
  - a.+ indakilere 112b/1
  - a.+ uma 28b/10
- a.+ umca** 110a/17, 110a/19, 112a/15, 123b/15, 174a/12, 174a/13, 17a/15, 28b/13, 28b/15, 54a/16, 54b/15, 5b/18, 69b/7, 69b/9
- a.+ umda** 4b/10, 69b/4, 96a/19
- a.+ uñca** 174a/14, 73b/9
- āreste** : (bkz. ārāste). -1- [Far.]
- ā. kıldılar** 47a/3
- arın -** : Arınmak, temizlenmek. -4-
- a.- madılar 128a/15
  - a.- urlar idi 128a/11
  - a.- urlar 104a/17, 17b/12
- arıt -** : Arıtmak, temzilemek. -6-
- a.- dur iken 67a/10
  - a.- madı 97a/19
  - a.- mağa 55b/15, 99a/3
  - a.- up 4b/13, 95a/12
- arıtdur -** : Arıttırmak, temizlettirmek. -1-
- a.- uñ 16a/2
- arkaş** : Rüzgar degmeyen kuytu yer. -1-
- a.+ da 104b/4
- arpa** : Buğdaygillerden bir bitki. -2-
- a.+ dan 155b/14, 156a/4
- arşun** : Arşın, bir uzunluk ölçüsü. -2- [Far.]
- a. 10a/6, 118b/19
- art -** : Artmak -10-
- a.- an 110a/6, 156a/2, 25a/10, 27b/1, 68a/18
  - a.- andan 78b/20
  - a.- ar iken 59b/13
  - a.- ar 127b/13
  - a.- up 156a/5, 7a/6
- artuk** : Kalan veya artan bölüm, fazla, artık, bundan sonra. -37-

- a. 109b/18, 117b/19, 125a/10,
125a/4, 125b/18, 135a/13, 135a/5, 137b/15,
140a/12,
152b/6, 153b/20, 158a/19, 161a/18,
169b/19, 175a/10, 176b/6, 177b/10,
178a/14, 178b/3,
179b/2, 36b/4, 39b/17, 49a/11,
56a/10, 56a/4, 62b/16, 66b/17, 6b/11,
70a/15,
71a/10, 72b/11, 75b/10, 78b/1,
82b/19, 84b/7, 95a/2
a. olan 8a/4
- arż** : Yeryüzü,dünya. -9- [Ar.]
a.+ dan 150a/19, 150a/20, 171b/8
a.+ dandur 150a/19
a.+ iñ 20b/18, 30a/15, 6b/10
a.+ ina 18b/12
a.+ uñ 81a/14
- ‘**arż** : Bir büyüğe sunma, gösterme. -4- [Ar.]
‘a. etdiler 38b/18
‘a. eyle 102a/2
‘a. idesiz 118a/15
‘a. itmege 92b/18
- arżiyāt** : Yer bilimi,yerle alakalı. -1- [Ar.]
a.+ 1 149b/4
- ärzu** : İstek, dilek. -2- [Far.]
ā. ider idi 126b/17
ā. ider 20b/15
- as-** : Asmak. -1-
a.- a կoyup 30b/14
- ‘**asā** : Değnek, sopa. -3- [Ar.]
‘a. 63b/11
‘a.+ lari 109a/12
‘a.+ y1 16a/6
- āsān** : Kolay. -1- [Far.]
ā.+ dur 19a/4
- āsānraķ**: Daha kolay. -3- [Far.+T.]
ā.+ dur 130a/19, 33b/2, 73b/4
- āsānrek**: Daha kolay. -4- [Far.+T.]
ā.+ dür 126b/9, 13b/17, 56b/5,
99b/7
- āşār** : Eserler. -1- [Ar.]
ā.+ lar 39b/10
- asğar** : En küçük, daha küçük. -1- [Ar.]
a. 3a/7
- asıl** : Temel, kök, esas. -2- [Ar.]
a.+ 1 106b/9, 22b/1
- asilzāde** : Solu. -1- [Ar+Far]
a. 131b/12
- ‘**asker** : Orduda görev yapan herkes. -1- [Ar.]
‘a.+ ler 136a/18
- aslā** : Hiçbir zaman, sakın. -16- [Ar]
a. 111a/6, 117b/19, 140b/2,
141a/3, 157a/3, 157a/7, 165a/16,
169b/12, 178b/1,
17b/3, 30b/9, 3a/7, 50b/3, 7a/7,
7b/18, 83a/10
- asma** : Asmagillerden, dalları çardak
üzerine yayılan üzüm vb. bitkiler. -3-
a.+ da 176a/6
a.+ yum 176a/2, 176a/8
- asmān** : Gökyüzü. -29- [Far.]
ā. 7b/18, 92a/20, 95b/1
ā.+ a 113a/13, 18b/8
ā.+ da 130a/14, 52b/10, 9b/8
ā.+ dan 112a/5, 113a/19, 115b/8,
136a/6, 146b/14, 150a/12, 157a/7,
171b/1, 68b/4,
95b/3

- ā.+ iñ 106a/13, 121b/4, 128b/6,
128b/7, 137b/18, 23a/6, 43a/11, 59b/6,
60b/13,
82b/19
ā.+ uñ 10a/1
- āşmān** : Gökyüzü. -1- [Far.]
ā.+ iñ 47a/19
- āşude** : Rahat, dinç. -1- [Far.]
ā. ol 61a/5
- aş** : Yemek. -10-
a.+ a 122a/3, 12b/2, 137b/13,
138a/14, 138a/15, 144a/9, 14a/10, 155b/19,
47a/3,
82b/6
- ‘**aşā**’ : Akşam yemeği.-1- [Ar.]
‘a. idem 127b/18
- ‘**aşā**’ : (bkz. ‘aşā’). -1- [Ar.]
‘a.+ dan 138a/2
- aşağı**: Aşağı. -12-
a. 102a/19, 84b/12, 97b/4
a.+ dansız 162a/1
başı a. etdi 36a/10
a. eyledi 75b/14
a.+ sına 96b/4
a.+ ya 161a/11, 161a/8, 51b/17,
5a/14, 86b/8
- āşikāre** : Açıkcá, belli ederek. -18- [Far]
ā. 106b/20, 159a/11, 159a/6,
166b/14, 168a/10, 169b/19, 178b/10,
178b/4, 181a/15,
186a/16, 56a/4, 69b/1, 9a/3, 9b/5
ā. eyledüñ 113b/7
ā. eyle 158b/18
ā. itmiyeler 58a/18
ā. olmíyan 117a/6
- āşinā** : Bildik, tanıdık. -2- [Far]
ā.+ lar 93b/17
- ā.+ ları 142b/3
- at** -: Atmak. -4-
a.- alar 23b/20, 97b/4
göz a.- dı 122b/9
a.- sun 161a/10
- ata**: Baba. -146-
a. 120a/10, 150b/5, 151b/13,
157a/20, 16b/6
a.+ dan 146a/2, 157b/3, 162a/9,
176b/11, 177a/10, 178b/4, 178b/8
a.+ larumuza 90b/19
a.+ laruñ 89a/16
a.+ laruñuz 158a/4
a.+ m 138a/18, 154a/5, 156b/20,
162b/7, 166b/1, 167a/1, 175a/20,
175b/13, 176a/14,
176a/2, 185b/11, 26a/17, 28a/17,
32a/13, 43b/2, 47b/18, 48a/4
a.+ ma 163a/11, 175a/1,
177b/10, 185b/1, 185b/3, 48b/5
a.+ mdan 113b/9, 158a/18,
166b/4, 167a/5, 175a/15, 176b/8,
18b/17, 31b/5, 35a/6
a.+ mdayım 175a/13
a.+ mdur 163b/1
a.+ mı 161b/12, 161b/13,
174b/10, 177a/4, 177a/7
a.+ mıñ 148b/5, 155a/10,
167a/15, 167a/2, 174b/1, 176a/18,
21a/20, 31a/6, 47a/20
a.+ mız 114b/19, 151a/12,
162b/15, 162b/9, 9a/7
a.+ mızdan 163a/18
a.+ mızdur 94b/13
a.+ muñ 11a/19, 144b/20,
166b/15, 17a/6, 17a/9, 45b/6, 94a/7
a.+ muzuñ 75b/1

a.+ ñ 161b/11, 8b/15, 94a/5, 9a/2, 9b/5	atış : Atma işi. -1- a.+ ı 138b/20
a.+ ña 130a/10, 26a/3, 33a/11, 73a/10, 9a/2, 9b/4	'atiyye : Hediye, lütuf, ihsan. -3- [Ar.] ‘a.+ ler 115b/1 ‘a.+ leri 11a/1 ‘a.+ sin 151a/7
a.+ niñ 110b/6, 146a/8, 154b/13, 154b/4, 175b/3, 37a/8, 53b/1	av : Evcil olmayan hayvanları vurma ve yakalama işi. -1- a.+ ina 98b/15
a.+ ñız 162b/8	āvāz : Yüksek ses, nara. -42- [Far.] ā. 107b/5, 111a/4, 111a/5, 132b/19, 142a/18, 169a/20, 171b/1, 171b/5, 29a/16,
a.+ ñizuñ 16b/5	3b/15, 51b/15, 51b/9, 54b/5, 55a/9, 5a/3, 61b/2, 70a/13, 86a/20, 90b/2,
a.+ nuñ 157a/9	95b/3, 97b/16, 99a/9
a.+ ñuz 10a/15, 10a/3, 119a/8, 11a/2, 162b/16, 163b/5, 76a/13, 76a/15, 8b/5, 9a/16, 9a/18, 9a/5	ā.+ ı 128a/8, 150a/17, 4a/14, 54a/7, 86b/6, 90b/6, 94b/4
a.+ ñuza 185b/3	ā.+ ımı 166b/18
a.+ ñuzdur 40a/14	ā.+ ımiza 171b/21
a.+ ñuzı 40a/13, 6b/18	ā.+ in 116a/10, 154b/9
a.+ ñuzsuz 17a/3	ā.+ iñ 154b/3
a.+ ñuzuñ 119a/11, 31a/12, 8a/18, 8b/9	ā.+ inı 155a/4, 165b/16, 19b/18
a.+ sıdur 154a/7	ā.+ iyım 146a/18
a.+ sına 26a/6, 70b/19	ā.+ lar 141a/15
a.+ sıniñ 23b/7, 28b/20, 69b/16	ā.+ ları 141a/16
a.+ ya 120a/11, 151b/13, 151b/9, 154a/18, 154a/19, 155a/14, 172b/4, 174b/9, 175b/12,	ā.+ umı 166a/19, 182a/14
178a/1, 178a/20, 178a/4, 178b/6, 178b/9, 26a/4, 26a/5	āvāze : Nam, şöhret, yüksek ses. -3- [Far.]
a.+ yı 154a/10, 157b/4, 157b/5	ā. 15a/3
ātes : Ateş. -29- [Far.]	ā.+ si 55a/14
ā. 112a/5, 120a/5, 139b/7, 4b/12, 72a/10, 72a/14, 72a/7, 84a/10, 95a/11	ā.+ sin 24a/18
ā.+ e 11a/16, 176a/12, 23b/2, 29b/15, 30b/20, 45b/19, 4b/14, 4b/9, 71a/1, 72a/13, 72a/6, 72a/9, 94b/16, 95a/13	avla - : Avlamak -1- a.- mağa 98b/4
ā.+ i 181a/11	'avrat : Kadın,eş. -128- [Ar.]
ā.+ te 121a/5	ā. yaküp 139b/6
ā.+ üñ 23b/20, 23b/5	
ā. yaküp 139b/6	

- ‘a. 105a/8, 108a/19, 108b/9, 114b/4,
 116a/10, 121a/6, 121a/9, 121b/7, 129a/15,
 129a/19, 129a/6, 134b/20, 135a/1,
 139b/10, 148a/1, 14b/12, 14b/17, 150b/19,
 151a/18,
 151a/3, 151a/9, 151b/1, 151b/15,
 151b/19, 151b/4, 151b/8, 152a/1, 161a/13,
 161a/16,
 161a/4, 183b/18, 185a/13, 185a/16,
 27a/1, 32b/14, 39a/11, 43b/8, 46b/1, 67a/18,
 67a/20, 72b/15, 77b/13, 77b/15,
 78b/19, 81b/16, 92a/7, 97a/13, 97a/17
 ‘a.+ a 105b/18, 105b/5, 123a/20,
 152b/5, 39a/8, 46b/6, 7b/4
 ‘a.+ dan 161a/15
 ‘a.+ dur 105a/16
 ‘a.+ ı imiş 95a/17
 ‘a.+ ı 105b/6, 123b/12, 130b/6,
 134b/14, 134b/16, 135a/1, 135b/7, 161a/2,
 183b/16,
 24b/4, 26b/9, 31b/16, 33b/15,
 39a/12, 50b/2, 64a/12, 64a/14, 72b/3,
 73b/12,
 77b/10, 77b/15, 77b/8, 88b/13,
 89b/12
 ‘a.+ ım 151a/5
 ‘a.+ ıñ 124b/4, 178a/12, 89a/9
 ‘a.+ ına 32b/5, 39a/6, 72b/10
 ‘a.+ ından 1b/16
 ‘a.+ ıni 126b/11, 129a/2, 134b/15,
 2b/13, 32b/11, 32b/2, 39a/9, 72b/14, 77b/8,
 7b/12, 7b/14
 ‘a. idi 103b/17
 ‘a. imiş 93b/3
 ‘a.+ lar 106a/4, 142b/14, 142b/4,
 143b/15, 143b/19, 52a/3, 86b/11, 86b/15,
 89b/20,
- 90b/3
 ‘a.+ lara 128b/12, 52b/14
 ‘a.+ lardan 104b/10, 18a/5,
 25a/12, 27b/2
 ‘a.+ larını 141b/4, 78b/12
 ‘a.+ larınız 32b/10
 ‘a.+ laruñ 135b/2, 40a/19
 ‘a.+ um 89a/19
 ‘a.+ uñ 152b/1, 2b/6
‘avratluğ : Eşlik, kadınlık.-2- [Ar.+T.]
 ‘a.+ a 134b/17, 43b/4
- ay:** Ay, gök cismi. -11-
 a. 152a/11, 29b/14, 43a/7, 6a/9,
 81a/9, 89b/13, 91a/1
 a.+ a 97a/15
 a.+ da 136b/7
 a.+ dur 90a/14
 a.+ ında 89b/15
- aya:** Avuç içi. -1-
 a.+ ları 84b/11
- ayak** : Ayak. -49-
 a. 72a/9
 a.+ lar 169b/1
 a.+ lara 185a/12
 a.+ lardan 173a/3
 a.+ ları 10b/13
 a.+ larımızı 91b/15
 a.+ ların 105a/13, 144b/6,
 167b/8, 170a/16, 172b/13, 173a/11,
 173a/6
 a.+ larına 125a/13, 128a/13,
 168b/19, 170a/15, 27a/7, 32a/3, 67a/20
 a.+ larında 105a/10, 108a/15,
 108a/2, 114b/5, 62a/12
 a.+ larını 105a/12, 38b/6, 53a/4
 a.+ larınıñ 7b/20
 a.+ larum 105b/7

- a.+ larumi 105b/10, 105b/12, 105b/8,
144b/3, 172b/15, 172b/18, 173a/1
 a.+ larunuñ 39b/15
 a.+ laruñuñ 135a/17, 78b/6
 a.+ laruñuz 63b/17
 a.+ laruñuzdan 109a/17, 16a/13
 a.+ laruñuzı 173a/10
 a.+ uñ 30b/18, 30b/20, 72a/8
 a.+ uñi 5a/16, 96b/7
- ‘ayān** : Aşikar, belli. -2- [Ar.]
 ‘a. 69a/9
 ‘a. eyledi 146a/9
- aydınlık** : Bir yeri aydınlatan güç, ışık.-2-
 a.+ in 43a/7
 a.+ inı 81a/9
- āyet** : İz, nişan, belirti. -18- [Ar.]
 ā. 115b/8, 116a/15, 116a/16, 148b/8,
27b/13, 68b/7, 81a/16
 ā.+ i 116a/15, 116a/16, 153a/10,
156a/6, 156b/15, 27b/12, 27b/13
 ā.+ leri 149a/5, 152b/19, 160a/3
 ā.+ lerin 148b/17
- ayırtla -** : Ayıklamak, seçmek.-1-
 a.- yalar 23b/20
- ayrıklä -** : Ayırılamak, seçmek. -2-
 a.- r 45b/3
 a.- ya 45b/2
- ayrıl -** : Ayrılmak. -33-
 a.- a 108a/6
 a.- asız 63b/15
 a.- dı 143a/17, 17b/6, 24a/7, 26b/9,
49b/18, 55b/17, 58a/7, 5b/7, 90a/17,
96b/10, 99a/5
 a.- dılar 104a/20
 a.- dukları 110b/18, 17b/15, 92b/3
 a.- mağ 62a/2
 a.- miya 98a/10
- a.- mıyāp 93b/3
 a.- sunlar 136b/1
 a.- up 109a/18, 114a/16,
171b/17, 19b/1, 27a/3, 32a/18, 3b/2,
53a/1, 63b/17,
71a/17, 99a/12
 a.- ur 111a/12
- ayruk** : Başka, diğer. -4-
 a. 156a/19, 165b/13
 a.+ a 104a/9
 a.+ i 104a/11
- ‘aüş** : Yiyip içme, zevk ve sefa. -1-
 [Ar.]
 ‘a. u ‘işret ider idi 126b/15
- az** : Çok karşıtı. -18-
 a. 105b/14, 105b/15, 112b/8,
121b/10, 126a/15, 126a/16, 160a/6,
171b/13, 22b/1,
27b/19, 44b/19, 45a/4
 a.+ dır 15b/4
 a.+ dur 11a/8
 a.+ lar 120a/2
 a. olanlar 10a/12, 13a/9
 a. olan 25b/8
- az -** : Azmak, taşkınlıkta ileri gitmek. -3-
 a.- arsız 39a/13
 a.- duñuz 160b/11
 a.- mamişa 31a/11
- ‘azāb** : Büyük sıkıntı, eziyet. -7- [Ar.]
 ‘a. 32a/12, 46a/9
 ‘a.+ a 127a/6
 ‘a. itmege 13a/17
 ‘a.itmeyesin 61b/4
 ‘a. itmiyesin 107b/7
 ‘a.+ lara 6a/8

- ‘azābgāh:** Azap çekilen yer.-1- [Ar.+Far.]
     ‘a.+ a 127a/16
- azacık :** Azıcık. -1-
     a.+ da 132a/3
- āzād :** Serbest bırakma. -7- [Far.]
     ā. eyledi 50b/15, 85a/16
     ā. idem 50a/19, 50b/7, 85b/2
     ā. ide 50a/16, 85b/5
- azād :** (bkz. āzād). -10- [Far.]
     a. etmek 183a/4
     a. eyliye 162a/19
     a. idecek 162b/4
     a. idem 182a/18
     a. iderseñ 183a/5
     a. itmege 182b/19
     a. kılam 182a/19
     a. olasız 162b/1, 162b/5
     a. olmak 121a/19
- azādlıķ:** Serbestlik. -2- [Far.+T.]
     a. 96b/20
     a.+ a 97a/2
- a‘żam :** Çok büyük, en büyük. -26- [Ar.]
     a. 135b/3, 147b/11, 151a/12,
     154a/13, 155a/1, 163a/19, 173a/13, 175a/1,
     176b/18,
     176b/3, 183a/3, 19a/16, 40b/1,
     71b/5, 78a/13, 78b/13
     a.+ dır 175b/13
     a.+ dur 104b/12, 167a/1, 173a/14,
     18a/7, 30b/10, 40b/11, 40b/14
     a. olan 30b/5, 40a/16
- ‘azam :** (bkz. a‘żam) .-1- [Ar.]
     ‘a. olana 82a/9
- ‘a‘żam:**(bkz. a‘żam) .-1- [Ar.]
     ‘a. olacak idi 111b/8
- āzārla -** : Azarlamak,paylamak. -15-
     [Far.+T.]
- ā.- dı 107a/16, 55a/8, 61a/5,
     69b/4, 71a/8, 97b/12
     ā.- dılar 131a/1, 33a/2, 35a/19,
     72b/18
     ā.- mağa 28b/8
     ā.- r idi 142a/8
     ā.- yup 111a/18, 29b/19, 98a/7
- azdur -** : Azdırılmak. -10-
     a.- alar 42a/20, 42a/9, 80a/13
     a.- ıci 141a/1
     a.- mağ 81a/6
     a.- maķ 42b/19
     a.- masun 42a/8
     a.- maya 80a/12
     a.- ur iken 140a/17
     a.- ur 159a/10
- azdurıcı :** Azdırıcı. -1-
     a. 52a/18
- azdurul -** : Azdırılmak. -1-
     a.- miyasız 135b/18
- ‘azim :** Büyük, yüce. -49- [Ar.]
     ‘a. 100a/1, 104a/3, 104b/11,
     108a/6, 123a/11, 127a/11, 136a/4,
     136b/12, 136b/4,
     13a/10, 13a/5, 160a/13, 39b/4,
     39b/7, 3a/16, 3b/16, 42b/12, 42b/18,
     43a/12,
     52b/9, 53a/1, 5b/11, 60b/13,
     60b/20, 61a/6, 61a/7, 61b/2, 62a/6,
     62a/7,
     63a/10, 80a/6, 8a/1, 90b/13,
     92a/15, 97a/16, 97b/18
     ferah-1 ‘a. 145a/8
     şavt-1 ‘a. 128a/12, 97b/9
     ‘a.+ dür 27a/1
     ferah-1 ‘a.+ i 92a/16
     ‘a. idi 11b/14

- ‘a. imiş 184a/9
 ‘a.+ leri 108a/10, 108a/11
 ‘a. ola 89a/12
 ‘a. oldu 103a/10
 ‘a. olup 90a/5
 ‘a. olur 111b/13
‘azız : İzzetli, sevgili. -3- [Ar.]
 ‘a. 86b/17, 88b/10
 ‘a. imiş 103a/14
azlu : Azları, azı. -2-
 a.+ lar 34b/7, 38b/9
‘azm : Kast, niyet. -3- [Ar.]
 ‘a.-ı sefer eyleyüp 44b/6
 ‘a.-ı sefer eyliyüp 81b/4
 ‘a. idüp 106a/3
azmiş : Yoldan çıkmış, azgınlaşmış. -2-
 a.+ ı 31a/9
 a. ola 31a/8
- B**
- baba** : Baba. -61-
 b. 124b/12, 125a/11, 125a/3, 125a/9,
 127a/13, 127a/18, 127a/4, 153a/8, 80b/8
 b.+ lardan 159b/6
 b.+ ları 101b/11, 101b/17
 b.+ larımız 91b/3
 b.+ larumuz 151b/5, 156b/17
 b.+ larumuzuň 41a/17
 b.+ laruňuz 117a/14, 157b/7
 b.+ laruňuzuň 117a/15, 41b/1
 b.+ ma 125a/3
 b.+ mı 112a/16, 13a/2
 b.+ miň 125a/1, 127a/14
 b.+ miza 91b/5
 b.+ ñ 125a/20
 b.+ ña 66b/13
 b.+ ñızdansız 162b/20
- b.+ ñızuň 162b/20
 b.+ ñuzuň 162b/13
 b.+ sı 125a/7, 125b/2, 163a/4,
 17a/13, 32b/5, 33b/14, 4a/5, 54b/20,
 63a/5,
 6a/2, 71a/6, 86a/1, 90a/6, 91a/17
 b.+ sına 111a/19, 124b/11,
 125a/6, 125b/3, 17a/11, 66b/18, 91a/9
 b.+ sıni 108b/19, 123b/11,
 157a/16, 6a/3, 72b/10
 b.+ sıniň 91a/6
 b.+ ya 66b/14, 66b/15
 b.+ yı 73b/12
bābūç : Ayakkabı. -7- [Far.]
 b.+ lar 54a/17
 b.+ lari 112b/11, 125a/12, 16a/5
 b.+ ların 4b/11
 b.+ larınıň 95a/9
 b.+ suz 138b/9
bāc : Vergi. -1- [Far.]
 b. 131a/12
bācdār : Vergi memuru. -21- [Far.]
 b. 129b/12, 129b/14, 129b/9,
 15b/13, 31a/20
 b.+ ı 99b/17
 b.+ lar 100a/4, 104b/13,
 124a/13, 14a/12, 14a/9, 37a/10, 37a/12,
 56b/19, 57a/2,
 57a/4, 8b/2, 8b/3
 b.+ lariň 18a/19
 b.+ laruň 100a/1, 105a/4
bāchāne : Vergi toplanan yer. -2- [Far.]
 b.+ sine 56b/16, 99b/18
ba‘de: Sonra. -2- [Ar.]
 b. 153b/19, 168a/5
bādişāh: Padişah.-2- [Far.]
 b. 124a/1

- bāğ** : Meyve bahçesi. -22- [Far.]
 b. 133b/15, 133b/17, 134a/3, 134a/8,
 34a/13, 37a/15, 37b/7, 76b/11, 76b/15,
 77a/7
 b.+ a 34a/12, 34a/5
 b.+ dan 134a/7, 37b/7, 77a/6
 b.+ i 134a/9, 37b/9, 77a/8
 b.+ ina 34a/1, 34a/3
 b.+ inda 120b/17
 b.+ umda 37a/5
- bāğbān**: Bahçivan. -8- [Far.]
 b.+ a 120b/18
 b.+ dır 176a/2
 b.+ lar 37a/20, 37b/4
 b.+ lara 37a/17, 37a/19, 37b/8, 37b/9
- bāğcī** : Bağ yetiştiren kimse. -5- [Far.+T.]
 b.+ lar 133b/18, 134a/5
 b.+ lara 133b/16, 133b/17
 b.+ ları 134a/9
- bāğçe** : Bahçe. -1- [Far.]
 b.+ sine 121b/3
- bağışla** - : Bağışlamak, bir mal veya hakkı
 karşılıksız olarak birine vermek, affetmek. -
 17-
 b. 127b/10, 9a/11
 b.- dı 105b/2, 105b/4, 31b/19
 b.- dum 32a/9
 b.- miyasız 32a/15, 76a/14, 9a/17
 b.- ñ 76a/12
 b.- ruz 9a/12
 b.- ya 76a/14, 76a/16, 9a/16, 9a/18
 b.- yasin 127b/12
 b.- yasız 9a/16
- bağışlan** - : Bağışlanmak, affedilmek. -2-
 b.- dı ise 105b/14
 b.- müşdur 105b/13
- bağla** - : Bağlamak. -14-
- b.- dı 121a/18, 24b/2, 64a/11
 b.- dılar 180b/18
 b.- mağa 61a/16
 b.- ñ 23a/1
 b.- rlar 40a/4
 b.- ya 20a/17, 59a/2
 b.- yasın 28b/1
 b.- yasız 31b/1
 b.- yup 38b/6, 49b/11, 85a/8
- baglan** - : Bağlanmak. -10-
 b.- müş idi 61a/17
 b.- müş 132b/6, 169b/1, 181b/5,
 35b/10, 75a/6, 85a/17
 b.- müşdur 115a/10, 97a/15
 b.- up 107b/9
- bağlanmış**: Bağlanmış.-2-
 b. olalar 31b/2
 b. ola 28b/1
- bağlu** : Bağlı. -1-
 b. 75a/11
- bahālu** : Pahalı,kıymetli. -2- [Far.]
 b. 170a/14, 46b/1
- bahāne**: Bir şeyin gerçek sebebi
 gizlenerek ileri sürülen uydurma sebep.-
 4- [Far.]
 b. 135b/3, 40a/20, 78b/12
 b.+ si 177a/4
- bahārlu** : (bkz. bahālu).-1- [Far.+T.]
 b. 81b/17
- baḥṣ** : Üzerine konuşulan şeyi konu. -
 2- [Ar.]
 b. ider iken 70b/8
 b. idersiz 70b/10
- ba' id** : Uzak. -2- [Ar.]
 b. 131b/13
 b.+ dür 66b/7
- bak** - : Bakmak. -29-

- b.- ar iken 22a/6
 b.- arsin 102b/7, 10b/5
 b.- arsız 144b/5
 b.- asız 22a/6
 b.- dı 185a/10, 62b/9, 78b/14
 b.- ıcağı 58a/3
 b.- mağa 104b/1, 104b/2, 104b/5,
 17b/17
 b.- sunlar 59b/19
 b.- up 101a/3, 131a/17, 135b/6,
 139b/8, 25a/8, 59b/18, 65b/3, 67b/15, 69a/6,
 70a/15, 73a/13, 73a/18, 73b/7, 75b/3,
 84b/13
- bağdur** - : Baktırmak. -1-
 b.- dı 69a/8
- bakır** : Bir tür element. -2-
 b.+ dankilerüñ 66a/19
 b.+ ı 16a/4
- baklı** : Kalıcı, sürekli. -21- [Ar.]
 b.+ dür 165b/10
 b. keletalar 176a/13
 b. ķala 175a/6, 186b/12, 186b/8
 b. ķalmışlar idı 18b/11
 b. ķalmiyasız 176a/7
 b. ķalmiya 176a/7
 b. ķalursaňuz 162a/18
 b. ķalursın 171b/11
 b. ķalur 150b/8, 158a/1
 b. olan 156b/11, 176a/8
 b. olasız 176a/12, 176a/18
 b. ola 176b/11
 b. oluñ 176a/5
 b. olup 176b/1
 b. olur 162b/4
 b.+ yim 176a/19
- bal** : Bal. -3-
 b.+ ı imiş 4a/18
- b.+ ı 54a/15
 b.+ indan 144b/10
- balçık** : Çamur. -5-
 b. 164a/18
 b. eyledi 164a/2
 b. eyliyüp 164a/11, 164a/16
 b.+ ı 164a/3
- baldır** : Bacağın dizden ayak bileğine
 kadar olan bölümü. -3-
 b.+ ları 184a/10
 b.+ larını 184a/11, 184a/13
- balığcagız**: (bkz. balıkçağız).-1-
 b.+ lardan 156a/1
- balık** : Balık. -17-
 b. 115a/17, 115a/18, 186a/19,
 25a/6, 65a/20
 b.+ dan 109b/18, 144b/10
 b.+ ı 10b/19, 110a/3, 25a/8,
 30a/20, 65b/3, 65b/5
 b.+ lardan 65b/7
 b.+ larıñ 98b/15
 b.+ laruñ 98b/8
 b.+ uñ 20b/17
- balıkçağız**: Küçük balık.-4-
 b.+ lar 27a/17
 b.+ ları 155b/15, 27a/19, 68a/16
- balıkçı**: Balık tutan veya satan kimse.-3-
 b.+ lar imişler 54b/14, 5b/18
 b.+ lar 98a/18
- balta** : Ağaç kesme işine yarayan
 demir araç. -2-
 b. 4b/8, 94b/14
- banka** : Banka. -2- [İt.]
 b.+ ya 132a/13, 45a/13
- bär** : (?) -1- [?]
 b. 180a/10

- bardak:** Su vb. şeyleri içmeye yarayan kap.
-1-
    b.+ inı 152a/1
- barışık:** Küs olmayan.-1-
    b. eyle 7a/18
- bāri:** Hiç olmazsa. -2- [Far.]
    b. 133a/7, 66a/9
- barmak:** Parmak. -8-
    b. 161a/8
    b.+ ı 115b/16, 40a/5
    b.+ inin 127a/5
    b.+ ların 67b/14
    b.+ laruñuzdan 117a/12
    b.+ umı 185b/20
    b.+ uñ 186a/4
- baş -:** Basmak. -3-
    b.- asız 113a/20
    b.- dilar 117b/12
    b.- mayalar 10b/14
- ba's :** Diriltme. -12- [Ar.]
    b. etdugi 170b/8, 26a/21
    b. idem 157a/11
    b. idesin 148b/12
    b. ideyim 148b/10, 157a/13, 157b/1,
157b/19
        b. idüp 154a/15
        b. itmiş idi 170a/12
        b. oluna 30a/11
        b. olunmak 28b/8
- başamak:** Basamak. -3-
    b.+ in 135a/17, 39b/15, 78b/6
- başar :** Görme yetisi. -2- [Ar.]
    b. 104a/14, 97a/1
- başıl - :** Başılmak, çiğnenmek. -2-
    b.- müş 102a/19
    b.- müşdur 106a/13
- başılmış:** Başılmış, çiğnenmiş.-1-
- b. ola 136b/6
- başıret :** Hakikati kalbi ile hissedip
anlama. -1- [Ar.]
    b. 161a/12
- başt :** Genişletmek, açmak. -1- [Ar.]
    b. kılurlar 40a/8
- baş :** Baş, kafa, temel, bir topluluğu
yöneten kimse. -47-
    b. 141b/11, 61a/2, 75b/14
    b.+ a 185a/11
    b. çevirme 8a/12
    b.+ ı aşağı etdi 36a/10
    b.+ ı imiş 131a/12
        b.+ ı 105a/12, 105b/9, 112a/14,
12b/19, 173a/2, 185a/4, 24b/14, 46b/2,
51a/14,
        64b/15, 81b/18
        b.+ in 24b/11, 24b/13, 64a/9,
64b/10
        b.+ ina 182b/3, 184a/6, 50b/19,
51a/2
        b.+ inda 76b/18
        b.+ inı 109b/6, 64b/12, 64b/16,
85b/16
        b.+ ları 133a/18, 137a/18
        b.+ ların 100b/5, 19a/7, 57b/5
        b.+ larını 51a/17, 86a/11
        b.+ laruñuzı 136b/14
        b. olmaķ 35a/12
        b.+ umı 105b/11
        b.+ uñ 8a/1
        b.+ uña 9b/3
        b.+ uñuzuñ 118a/6, 136a/16,
17a/3
- baş:** Başak. -2-
    b.+ ı 60b/6
    b.+ inda 60b/7

- başkaca:** Ayrıca, yalnızca. -6-
 b. 109b/9, 143a/16, 185a/5, 29a/8,
 34b/9, 70a/3
- başla - :** Başlamak. -62-
 b.- dı 104a/1, 104a/20, 105a/12,
 109b/14, 123b/20, 124b/17, 133a/15,
 133b/15, 172b/13,
 17b/16, 18b/1, 28b/5, 28b/8, 47b/14,
 49b/5, 56a/3, 59a/18, 62a/8, 63a/16,
 63b/9, 69a/18, 69b/3, 73b/9, 74a/1,
 74b/11, 75b/13, 76b/11, 80a/11, 83a/14,
 84b/18, 85a/1, 97a/5
 b.- dılar 105b/17, 117b/7, 125a/16,
 138a/7, 140a/16, 19a/8, 47a/6, 57b/6, 62a/1,
 66a/7, 68b/4, 74a/19, 82b/8, 84b/9,
 85b/15, 98b/12
 b.- duıklarında 136b/13
 b.- mañ 94b/12
 b.- ya 44a/1
 b.- yalar 123b/19, 141b/10
 b.- yasin 122b/15
 b.- yasız 121b/14, 121b/16
 b.- yup 144a/4, 161a/13, 25b/6,
 31b/13, 34a/14, 95b/5
- bat -:** Batmak. -3-
 b.- duğı 55a/20
 b.- ıcağı 98a/2
 b.- mağa 25b/6
- bāṭil :** İnançlar bakımından gerçek olmayan. -3- [Ar.]
 b. 20b/9, 26a/11, 66b/7
- bāṭin :** Gizli, görünmeyen. -2- [Ar.]
 b.+ da 11a/10
 b.+ uñuz 116b/17
- batın :** Karın, kuşak. -1- [Ar.]
 b.+ ından 160a/16
- batur - :** Batırmak, bandırmak. -2-
 b.- up 127a/5, 173b/12
- batur - :** Batırmak, bandırmak. -1-
 b.- up 173b/11
- bay:** Zengin. -2-
 b. 123a/3
 b.+ larsız 101b/12
- bayıł - :** Bayılmak, bayığın duruma girmek. -1-
 b.- alar 68a/9
- baylık :** Zenginlik, mutluluk. -2-
 b.+ uñ 22b/4, 60a/10
- ba‘ż :** Bir şeyin bir kısmı, parçası. -2-
 [Ar.]
 b. 100b/6, 99a/16
- bāzār :** Pazar. -8- [Far.]
 b.+ da 34a/4
 b.+ dan 66a/17
 b.+ ı 153a/15
 b.+ larda 117a/5, 135a/20,
 18a/13, 40a/10, 78b/10
- bāzārgāh:** Pazar yeri, çarşı. -1- [Far.]
 b.+ da 104b/18
- ba‘żi :** Birtakım, kimi. -53- [Ar.]
 b. 106a/4, 115b/6, 117a/18,
 120b/5, 122a/5, 133a/2, 13b/14,
 143b/15, 143b/18,
 158a/14, 159b/10, 160b/6,
 165b/6, 169a/6, 169b/5, 173b/16,
 178a/2, 20b/13, 51b/10,
 66a/12, 66a/14, 68a/9, 75a/12
 b.+ lar 110b/7, 142b/19, 164a/8,
 21b/12, 21b/13, 21b/8, 28a/11, 28a/12,
 53a/17,
 53a/8, 69b/20, 81b/18, 84a/15,
 84b/9, 86b/2
 b.+ lara 129b/6, 135b/12

- b.+ lardan 109b/2, 109b/4, 159a/9
 b.+ ları 134b/11, 135a/12, 29a/3,
 56a/18, 77a/1, 77a/14
 b.+ ların 66a/13
- beddu'ā:** İlenç.-4- [Far.+Ar.]
 b. idenlere 101b/20, 8a/15
 b. iden 66b/14
 b. ide 71b/18
- bedel :** Değer, kıymet, karşılık. -9- [Ar.]
 b. 166a/11, 166a/17, 169b/13,
 169b/15, 169b/16, 176b/4, 181a/3, 35a/14,
 74b/7
- bedürüstī :** Gerçekten -2- [Far]
 b. 142b/1, 147b/4
- begāyet :** Son derece -3- [Far]
 b. 5a/19, 72b/18, 98b/8
- beglik :** Bey olma durumu. -4-
 b. ider idi 4a/5
 b. iderler 138a/11, 35a/9, 74b/1
- behā :** Kıymet, bedel, değer. -3- [Far.]
 b.+ sıdur 50a/1
 b.+ sırı 50a/6, 50a/7
- behremend:** Nasibi olan, bilen.-1- [Far.]
 b. olmaz idük 41a/18
- bekar :** Evlenmemiş kimse. -3- [Ar.]
 b. 44a/14, 44a/7, 44b/2
- bekāret:** Kızlık, saflık. -1- [Ar.]
 b.+ inden 93b/1
- bekçe :** Pekçe, iyice. -1-
 b. 139a/4
- bekçi :** Bir yeri veya bir şeyi bekleyip
 korumakla görevli kimse. -1-
 b.+ ler 52b/13
- bekle - :** Beklemek. -5-
 b.- diler 51a/14, 92a/13
 b.- ñ 47b/16
 b.- yen 181a/9
- b.- yenler 52a/1
- belī:** Evet. -7- [Ar.]
 b. 113b/8, 15a/7, 18b/16, 24a/2,
 26b/19, 30a/14, 67b/5
- belki :** Belki, bir ihtimal. -16-
 [Ar.+Far.]
 b. 112a/9, 113b/3, 116a/12,
 116b/19, 119a/9, 120a/8, 127b/17,
 149b/14, 150a/14,
 154a/7, 15b/18, 16b/20,
 179b/12, 44a/18, 50b/11, 62a/19
- bellü:** Belli. -1-
 b. ider 49b/4
- ben :** Ben, birinci teklik şahıs
 zamiri.-1099-
 b. 103a/1, 103b/6, 104b/7,
 109b/7, 110a/11, 111a/13, 112b/9,
 114a/18, 115a/14,
 115b/13, 115b/14, 120a/4,
 120a/8, 125a/2, 126a/12, 12a/11,
 12a/12, 12a/14, 12a/3,
 131b/16, 132a/11, 132a/13,
 133b/13, 133b/6, 135b/19, 136a/12,
 138a/15, 138a/17, 138b/3,
 139b/1, 139b/12, 139b/15,
 141a/1, 144b/11, 144b/20, 144b/4,
 146a/13, 146a/18, 146b/11,
 146b/16, 146b/19, 146b/3,
 146b/6, 150a/14, 151a/15, 151b/16,
 152a/17, 153b/8, 154a/5,
 154b/11, 154b/13, 154b/17,
 155a/10, 155a/14, 155a/2, 155a/9,
 157a/14, 157a/17, 157a/3,
 157b/12, 157b/6, 157b/9,
 158a/13, 158a/2, 158a/3, 159a/17,
 159a/2, 159b/18, 160a/12,

- 160a/8, 161a/18, 161a/19, 161b/17,
 161b/18, 161b/20, 161b/3, 161b/6, 161b/7,
 161b/8,
 162a/1, 162a/14, 162a/2, 162a/8,
 162b/17, 162b/7, 163a/12, 163a/21, 163a/4,
 163b/2,
 164a/1, 164a/13, 165b/4, 166a/10,
 166a/15, 166a/17, 166a/6, 166a/9, 166b/15,
 166b/19,
 166b/2, 167a/10, 167a/18, 167a/3,
 168a/6, 168b/10, 168b/6, 169a/17, 16a/16,
 170b/4,
 171a/17, 171b/12, 171b/8, 172a/12,
 172a/14, 172a/17, 172a/18, 172a/20, 172b/1,
 172b/16,
 173a/15, 173a/7, 173a/9, 173b/11,
 174a/5, 174b/15, 174b/16, 174b/18, 174b/2,
 174b/20,
 174b/5, 174b/6, 175a/11, 175a/13,
 175a/16, 175a/4, 175a/5, 175b/11, 175b/15,
 175b/7,
 175b/9, 176a/16, 176a/2, 176a/4,
 176a/5, 176a/8, 176b/16, 176b/17, 176b/3,
 176b/6,
 176b/9, 177a/18, 177a/19, 177a/2,
 177a/9, 177b/5, 177b/6, 178a/1, 178b/8,
 179a/8,
 179b/1, 179b/11, 179b/14, 179b/16,
 179b/2, 179b/5, 179b/9, 17a/10, 17a/6,
 17a/8,
 17a/9, 180a/1, 180a/10, 180a/14,
 180a/3, 180a/4, 180a/7, 181a/15, 181a/16,
 182a/12,
 182a/16, 182a/5, 182b/12, 185b/19,
 186b/11, 186b/8, 18a/3, 18b/20, 19a/2,
 20a/13,
- 26b/14, 28a/10, 28a/17, 28a/5,
 29b/8, 31b/7, 32a/11, 32b/11, 34b/19,
 34b/6,
 35a/1, 35a/3, 36b/15, 36b/16,
 37a/2, 37a/8, 3a/12, 41b/3, 42a/9, 45a/9,
 45b/20, 45b/7, 46a/2, 46b/14,
 46b/8, 47a/12, 47a/7, 47b/19, 4b/9,
 51b/5,
 52b/14, 53b/3, 54a/16, 54a/18,
 54a/5, 55b/16, 64a/9, 64b/11, 6b/18,
 6b/19,
 71a/9, 74a/12, 74a/15, 74a/16,
 74a/8, 76a/20, 76b/8, 78a/1, 7a/9, 7b/13,
 7b/18, 7b/3, 82a/6, 82b/9,
 83a/19, 84a/1, 84a/16, 89a/19, 89a/20,
 8a/14,
 8a/6, 90a/9, 94a/5, 95a/8
 b.+ a eyledüñ 45a/2
 b.+ a 103a/1, 105b/9, 107b/7,
 108b/4, 108b/7, 108b/8, 113b/10,
 114b/9, 115a/7,
 115a/9, 116a/2, 118a/10, 118a/8,
 11a/17, 11a/20, 122a/10, 123a/16,
 123b/11, 124/21,
 124b/12, 124b/7, 125b/5,
 127a/4, 127b/19, 129a/19, 129b/16,
 130a/15, 130a/2, 130a/7,
 130b/20, 131a/18, 131a/2,
 133b/7, 134b/5, 138a/18, 139b/18,
 139b/2, 13a/2, 140a/8,
 140b/20, 144b/4, 146b/17,
 147a/17, 148a/1, 14a/7, 150a/13,
 150a/18, 151a/1, 151a/19,
 151b/8, 152a/3, 152b/2,
 153b/13, 153b/14, 154b/14, 155a/1,
 155a/17, 155a/4, 155a/8,

- 157a/10, 157a/3, 157a/4, 157a/6,
 157b/3, 157b/5, 158a/17, 159b/8, 160a/15,
 161a/20,
     161b/11, 162a/12, 162b/16, 163a/12,
 163a/5, 163a/6, 163b/18, 164a/12, 166a/19,
 166b/1,
     166b/16, 166b/18, 167a/1, 167a/15,
 167a/16, 168b/6, 168b/8, 171a/16, 171a/18,
 172a/10,
     172a/11, 172a/12, 172a/19, 172b/1,
 173a/18, 174a/17, 174b/1, 174b/17,
 174b/18, 174b/19,
     177a/11, 177b/3, 177b/9, 178a/18,
 178b/7, 179a/11, 179a/12, 179a/13, 179a/14,
 179a/15,
     179a/18, 179a/9, 179b/19, 179b/3,
 179b/6, 17a/14, 17a/15, 17a/16, 17a/5,
 17a/7,
     180a/13, 180a/3, 180a/6, 180a/7,
 180a/8, 180a/9, 180b/12, 180b/16, 181a/18,
 182a/6,
     182b/17, 185a/18, 185b/1, 186b/3,
 186b/9, 18b/17, 20a/18, 24b/11, 25a/6,
 25b/3,
     26a/10, 26a/11, 26a/9, 26b/10,
 26b/16, 28b/11, 29b/19, 30b/12, 31b/17,
 32a/2,
     32a/3, 32a/9, 33a/14, 33a/17, 33a/2,
 33b/10, 34b/4, 35b/11, 36b/15, 38b/17,
     3a/12, 44b/15, 45b/18, 45b/20,
 45b/7, 45b/8, 45b/9, 46a/1, 46a/2, 46a/9,
     46b/13, 46b/7, 47b/8, 47b/9, 48b/6,
 49b/7, 4b/16, 4b/17, 50a/8, 53a/19,
     56b/17, 5b/2, 61b/4, 62b/9, 64b/12,
 66b/6, 66b/7, 71b/18, 72a/2, 73a/15,
     73a/7, 74b/12, 74b/14, 76b/1, 76b/3,
 77b/1, 82a/4, 83a/8, 83a/9, 84b/15,
- 89b/13, 90a/17, 90b/12, 90b/13,
 90b/4, 90b/5, 94a/7, 96a/16, 96b/18,
 97a/9,
     98a/11, 99b/18
     b.+ de 138b/14, 158a/1, 163a/11,
 174b/16, 174b/18, 175a/13, 175b/16,
 176a/10, 176a/12,
     176a/2, 176a/5, 176a/7, 176a/8,
 178b/18, 17b/14, 180a/1, 180a/4, 47b/2,
 83a/2
     b.+ dedür 174b/15
     b.+ den 108b/8, 110b/4, 11b/4,
 121b/19, 126/1, 139a/1, 146a/4, 146a/5,
 146b/10,
     146b/11, 146b/5, 151a/4,
 153b/8, 155a/17, 166a/4, 166a/6,
 166b/2, 174b/9, 175b/13,
     19a/2, 26a/10, 26a/6, 47b/18,
 48a/4, 4b/10, 54a/16, 64b/5, 64b/7,
 66b/16,
     66b/6, 69b/14, 83a/18, 95a/9,
 98b/13
     b.+ i 102b/20, 111b/10, 111b/11,
 112a/15, 112a/19, 113a/14, 113a/15,
 113a/16, 114b/8,
     118a/18, 122a/17, 123a/17,
 123a/19, 125a/5, 126a/3, 12a/2,
 132a/20, 134b/5, 138a/4,
     138b/7, 13a/1, 142a/12, 146b/16,
 147b/5, 148b/7, 152a/9, 153b/7,
 154a/20, 154b/13,
     155a/11, 155a/2, 155a/3, 156b/8,
 157a/11, 157a/20, 157a/5, 157a/8,
 157a/9, 158a/2,
     159a/1, 159a/15, 159b/1,
 159b/16, 159b/17, 159b/19, 160a/12,
 160a/7, 161b/10, 161b/12,

- 161b/13, 161b/17, 161b/8, 162a/13,
162a/7, 162b/18, 162b/6, 163a/21, 163b/19,
166a/16,
    167a/6, 169a/16, 169a/17, 169a/19,
171a/19, 172a/11, 172a/16, 172a/19, 173a/8,
173b/1,
    173b/4, 174a/4, 174b/13, 174b/9,
175a/10, 175a/11, 175a/15, 175a/17,
175a/20, 175a/4,
    175b/11, 175b/17, 175b/2, 175b/3,
176a/15, 176b/14, 176b/18, 176b/9, 177a/1,
177a/17,
    177a/4, 177a/7, 177a/8, 177b/11,
177b/17, 177b/2, 177b/20, 178a/1, 178a/3,
178a/4,
    178a/8, 178a/9, 178b/16, 179a/10,
179a/17, 179b/15, 17a/18, 180a/11, 180a/2,
180a/5,
    180b/11, 181b/4, 181b/9, 183a/3,
185b/11, 186a/8, 25b/7, 30b/12, 33a/7,
38b/17,
    41b/16, 45b/10, 45b/9, 46a/2, 46a/3,
46b/9, 47a/5, 47a/8, 48a/12, 48b/11,
    48b/9, 51b/10, 53a/7, 55b/15, 67a/1,
71b/11, 71b/12, 77a/20, 82b/8, 83b/10,
    84a/1, 84a/2, 85a/4, 86b/2, 94a/7,
96b/19, 99a/3
    b.+ im 110a/9, 140a/12, 151b/18,
161b/10, 162a/11, 162a/4, 163b/9, 164a/9,
166a/4,
    173a/19, 180b/10, 180b/6, 180b/7,
183b/5, 21a/17, 28a/13, 39a/18, 65b/20,
69a/13,
    69a/16, 80a/13, 84b/4
    b.+ imkilerden 166a/16
    b.+ süz 176a/9
    b.+ üm 103a/1, 103b/3, 103b/5,
103b/7, 103b/8, 104a/19, 104b/7,
105b/10, 105b/11,
    105b/12, 105b/7, 105b/8,
107a/8, 107b/6, 110b/1, 110b/4,
111a/10, 111a/5, 111b/10,
    112a/15, 112a/16, 112a/20,
113b/9, 114a/6, 114b/8, 115a/10,
115a/7, 116a/1, 116a/2,
    116a/5, 117b/18, 118a/17,
118a/18, 118b/4, 118b/5, 118b/6,
119b/15, 11a/19, 11b/5,
    11b/9, 120a/6, 123b/13,
123b/15, 123b/8, 123b/9, 124/21,
124a/7, 125a/1, 125a/14,
    125a/3, 125b/9, 126/1, 126a/5,
127a/14, 127a/15, 127a/5, 129a/16,
129b/13, 12a/12,
    12a/13, 12a/15, 12a/16, 12a/9,
130a/11, 131b/4, 132a/13, 132a/19,
132b/1, 133a/16,
    134a/4, 135a/15, 135a/16,
135b/18, 136a/16, 136a/9, 137a/1,
137b/20, 137b/9, 138a/1,
    138a/16, 138a/18, 138a/19,
138a/3, 138a/4, 138b/15, 139a/1, 13a/2,
141b/6, 142a/14,
    142a/18, 144b/13, 144b/20,
144b/3, 144b/6, 148a/2, 14b/9, 150a/17,
151b/1, 152a/6,
    152a/9, 153a/1, 154a/20, 154a/4,
154b/12, 154b/14, 154b/16, 154b/20,
155a/10, 155a/19,
    155a/2, 156a/16, 156b/20,
157a/8, 157b/11, 157b/17, 157b/18,
157b/19, 157b/20, 158a/1,

158a/18, 158b/19, 159a/15, 159a/3,
 161b/13, 161b/7, 162a/13, 162a/17, 162a/18,
 162b/18,
     162b/7, 163a/11, 163a/12, 163a/14,
 163a/17, 163b/1, 163b/5, 165a/11, 166a/18,
 166a/19,
     166b/17, 166b/20, 166b/3, 166b/4,
 167a/1, 167a/5, 168b/1, 169a/1, 16b/1,
 16b/8,
     170b/3, 171a/18, 171b/5, 172a/13,
 172a/16, 172b/15, 172b/18, 172b/19,
 173a/17, 174a/12,
     174a/14, 174a/16, 174a/9, 174b/1,
 175a/1, 175a/13, 175a/15, 175a/2, 175a/20,
 175a/3,
     175b/13, 175b/2, 175b/3, 175b/5,
 175b/8, 176a/12, 176a/14, 176a/15, 176a/16,
 176a/17,
     176a/18, 176a/19, 176a/2, 176b/12,
 176b/19, 176b/2, 176b/5, 177a/1, 177a/12,
 177a/4,
     177b/10, 178a/20, 178b/1, 178b/17,
 178b/5, 179b/9, 17a/13, 17a/14, 17a/15,
 17a/17,
     17a/6, 17a/8, 180a/8, 182a/10,
 182a/14, 182a/4, 182a/7, 182a/8, 182a/9,
 182b/18,
     183a/1, 183b/12, 185a/13, 185b/1,
 185b/11, 185b/2, 185b/3, 186a/4, 186a/5,
 186a/7,
     18a/3, 18b/17, 19a/1, 19a/3, 19a/4,
 19b/15, 19b/16, 20a/17, 20a/18, 21a/17,
     21a/18, 21a/19, 21a/20, 21a/7,
 23a/12, 23a/2, 25b/2, 26a/17, 26b/11,
 27a/11,
     27a/12, 28a/17, 28a/18, 28b/13,
 28b/17, 29a/17, 29b/14, 30b/1, 30b/11,
 31a/6,
     31b/5, 31b/6, 31b/8, 31b/9,
 32a/13, 33a/13, 33b/15, 34b/16, 34b/2,
 35a/2,
     35a/4, 35a/5, 35a/6, 36a/11,
 37a/5, 37b/4, 38a/7, 38a/8, 39b/13,
 39b/14,
     3a/8, 3b/9, 42a/17, 42a/8,
 43a/20, 43b/1, 43b/20, 45a/12, 45b/17,
 45b/5,
     46b/20, 46b/9, 47a/1, 47a/15,
 47a/16, 47a/20, 47a/7, 47b/15, 47b/16,
 47b/17,
     47b/6, 48a/1, 48a/4, 48b/5,
 4b/10, 51a/12, 53a/6, 54a/16, 54a/5,
 54b/15,
     54b/5, 59a/12, 59a/14, 59a/15,
 5a/3, 61b/3, 61b/7, 62a/13, 62b/6,
 64b/8,
     69b/10, 69b/14, 69b/7, 6b/7,
 70a/13, 70b/11, 71a/7, 71b/10, 71b/17,
 71b/20,
     73a/12, 73b/13, 74a/17, 75b/16,
 77a/3, 78b/4, 78b/5, 80a/13, 80b/10,
 80b/2,
     81a/20, 82a/8, 82b/1, 82b/10,
 82b/16, 82b/17, 82b/7, 83a/15, 83a/6,
 87b/19,
     88b/8, 89a/19, 89b/15, 89b/4,
 90b/10, 90b/4, 90b/6, 90b/9, 93a/11,
 94a/7,
     95b/3, 96a/17, 96b/18
 b.+ ümdür 177b/19, 179b/1
 b.+ ümki 45a/13
 b.+ ümkiden 177b/17, 177b/19

- b.+ ümkiler 125b/10, 179a/19
 b.+ ümkilerde 34b/5
 b.+ ümkileri 166a/15
- bencil** : Yalnız kendini düşünen kimse. -1-
 b.+ ler olup 126b/3
- bencillik**: Bencil olma durumu.-1-
 b.+ ler 67a/14
- bend** : Bent, bağ. -2- [Far.]
 b.+ i 67b/17
 b.+ leri 107b/10
- bende** : Köle. -10- [Far.]
 b. 119b/12, 119b/14
 b.+ den 121a/18
 b.+ dür 167a/18
 b.+ lerine 24a/19
 b.+ niñ 119b/17
 b.+ sin 139a/15
 b.+ sine 123b/2, 90b/18
 b.+ ye 123b/6
- beniāllâh** : Allah’ın oğlu. -1- [Ar.]
 b. olmak 145b/16
- beniēl’ ālî**: En yücenin oğlu. -1- [Ar.]
 b. olasız 102a/15
- beniisrā’ il** : İsrailoğulları. -1- [Ar.]
 b.+ denkiler 50a/7
- beñiz** : Yüz. -2-
 B.+ e 159b/9
 b.+ i 52b/11
- beñze** - : Benzemek, andırmak. -22-
 b.- r 103a/3, 103a/8, 121b/2, 121b/3,
 121b/6, 164a/9, 18a/14, 22b/9, 23a/4,
 23a/8, 23b/13, 23b/16, 23b/9, 24a/4,
 31b/12, 33b/19, 39b/8, 60b/10, 66b/10,
 66b/19, 85a/1
- berāber**: Birlikte, bir arada.-4- [Far.]
 b. 102a/13, 133a/11, 34a/20
 b. olmadılar 84a/14
- beras** : Leke hastalığı, cüzam. -3-
 [Ar.]
 b. 99a/1, 99a/5
 b.+ i 12a/4
- berdār** : Asılmış. -1- [Far.]
 b. olan 142a/6
- berde** : Perde. -1- [Far.]
 b.+ si 51b/16
- berekât**: Bereketler, bolluklar. -6- [Ar.]
 b. 102a/11, 102a/7, 102a/9
 b.+ inda 115a/13
 b. virdi 110a/4
 b. virür 128a/1
- berekete** - : Bollaştırmak, çoğaltmak. -6- [Ar.+T.]
 b.- di 25a/8, 65b/3
 b.- yup 27a/19, 47a/13, 68a/17,
 82b/15
- beriyye**: Çöl. -7- [Ar.]
 b.+ de imiş 54a/9
 b.+ de 149b/7, 157b/7, 4a/14,
 54a/7, 94b/4
 b.+ sinde 4a/12
- berkinmiş**: Pekiştirilmiş,
 sağlamlaştırmak. -1-
 b. ola 52a/20
- berkit** - : Sağlamlaştırmak. -2-
 b.- diler 52b/5
 b.- düñ 52b/4
- berü**: Beri. -7-
 b. 105b/10, 108a/20, 117a/19,
 143b/14, 25a/6, 71a/1
 b.+ ye 123b/4
- beslen** - : Beslenmek. -1-
 b.- dügi 96b/14
- beşāret**: Sevindirici haber. -3- [Ar.]
 b. idem 98a/12

- b. ider idi 95a/15
 b. olunur 126b/8
- beşinci**: Beş sayısının sıra sıfatı. -1-
 b. 44a/6
- beter** : Daha kötü, çok kötü. -3- [Far.]
 b. 62a/19
 b. olurlar 116a/9, 21a/11
- beyc** : Satmak. -1- [Ar.]
 b. u şirā idenleri 133a/15
- beyabān**: Çöl. -19- [Far.]
 b. 109b/10, 109b/16
 b.+ a 104b/1, 169b/20, 17b/16,
 54b/7, 5a/6, 96a/7, 99a/12
 b.+ da 124a/18, 146a/18, 156b/17,
 27a/15, 54b/7, 68a/12, 94b/1
 b.+ dadur 43a/1
 b.+ lara 107b/10
 b.+ larda 91b/17
- beyān** : İzah, açıklama. -7- [Ar.]
 b. etdiler 109b/9, 144a/17, 61b/20,
 64b/20
 b. eyledi 108b/11
 b. eyle 23a/16, 26b/1
- beyāz** : Ak. -7- [Ar.]
 b. 52b/12, 70a/5, 87a/16
 b.+ dur 152a/14
 b.+ larda 185a/11
 b. olmuşlardur 29a/10
 b. olup 110b/12
- beyt** Ev, hane ,oda. -43- [Ar.]
 b.-i fāciye 132b/3
 b.-i fāci 35b/7, 75a/3
 b.-i ḥased 153a/15
 b.-i lehemde 3b/11
 b.-i leheme 3a/10, 92b/4
 b.-i leheminde 2b/17, 3a/5
 b.-i lehem 160b/4, 3a/6, 92a/5
- b.-i şaydādan idi 147a/18
 b.-i şaydāsından 171a/7
 b.-i şaydāya 65b/10, 69a/2
 b.-i şaydā 109b/10, 113a/8,
 18b/3
- b.-i ḥanyādan 167b/6, 75b/5
 b.-i ḥanyāda 146b/7, 46a/19,
 81b/15
- b.-i ḥanyāya 132b/3, 145a/3,
 170a/10, 36a/20, 75a/3, 75b/4
 b.-i ḥanyā 168a/16
 ehl-i b.+ i olalar 17a/13
 ehl-i b.+ i 119b/10
 ehl-i b.+ in 16b/15
 b.+ inde 91a/20
 b.+ inden 89b/17, 92a/6
 b.+ ine 100b/9, 57b/10, 90a/7
 b.+ iniñ 15b/18, 26b/15
 b.+ ünüñ 148b/7
- beze** - : Bezemek, süslemek. -1-
 b.- diler 44a/15
- bezen** - : Bezenmek, süslemek. -2-
 b.- miş 116a/6, 21a/8
- bezirgān**: Tüccar.-1- [Far.]
 b. 23b/12
- bezm** : Meclis. -2- [Far.]
 b. 65b/1
- bezz** : Bez, pamuk veya keten
 iplığinden yapılan dokuma. -14- [Ar.]
 b. 126b/14
 b.+ e 87a/4
 b.+ i 84a/5, 87a/3
 b.+ inde 113a/10, 142b/10,
 18b/5, 52a/11
 b.+ ini 84a/6
 b.+ ler 185a/4
 b.+ lerde 184b/7

- b.+ leri 143a/16, 185a/1, 185a/3
- bırak** - : Bırakmak, koymak. -25-
- b. 30b/18, 31a/2, 7b/10, 7b/6
  - b.- alum 183b/11
  - b.- dı 121b/3
  - b.- dılar 183b/13, 23b/18, 27a/7,
- 51a/13
- ķur^ca b.- dılar 141b/18
  - b.- ġıl 5a/14, 96b/4
  - b.- ılmış idi 141a/10
  - b.- ır iken 51a/11
  - ķur^ca b.- ır iken 86a/6
  - b.- mağa 118a/3
  - b.- mak 26b/18, 67b/4
  - b.- mañ 10b/13
  - b.- sunlar 163b/10
  - b.- ular 124a/10
  - b.- uñ 38b/7
  - b.- up 49b/17, 97b/13
- bıraklıl** - : Bırakılmak, konulmak. -18-
- b.- a 72a/4
  - b.- asın 7a/20
  - b.- ġıl 36b/10
  - b.- mak 6b/12
  - b.- makdan 30b/20, 31a/3, 72a/10,
- 72a/13
- b.- müş 141a/19, 150a/6, 172b/8
  - b.- müşdur 10a/11
  - b.- miya 7b/11, 7b/8
  - b.- up 23b/15
  - b.- ur idi 103a/6
  - b.- ur 176a/11, 26b/3
- bıraklılmış**: Bırakılmış, konulmuş. -2-
- b. ola 127b/7
  - b. olup 76a/7
- bi'rrızā**: Rıza ile. -1- [Ar.]
- b. 78b/8
- bi'zzat**: Kendisi, kendi zatı ile.-1- [Ar.]
- b.+ im 144b/4
- bī'akl** : Akılsız. -1- [Far.+Ar.]
- b. 67a/7
- bıç** - : Biçmek. -7-
- b.- diler 50a/7
  - b.- er iken 132a/12, 45a/8
  - b.- erim 45a/12
  - b.- erler 10a/2
  - b.- ersin 132a/10
  - b.- mege 152a/18
- bidāyet** : Başlangıç. -3- [Ar.]
- b.+ de idi 145b/4, 145b/5
  - b.+ en 177b/1
- bikr**: Evlenmemiş. -1- [Ar.]
- b. 2b/10
- bil** -: Bilmek, tanımak. -267-
- b.- di ise 160b/15, 166a/16
  - b.- di 105a/9, 140b/6, 150b/10,
- 153a/8, 178a/6, 5b/6
- b.- diler 134a/17, 144a/11,
  - 148a/11, 159b/13, 170b/6, 179a/14,
  - 179a/16, 180a/11, 37b/18,
  - 77a/12, 89b/8, 98a/7
  - b.- dim 108b/8
  - b.- dügi 148b/18
  - b.- düğüñüz 52b/4
  - b.- dük 158b/3, 163a/16
  - b.- dükleri 165b/19, 55b/4
  - b.- dum 155a/10, 163b/2,
- 180a/11, 45a/7
- b.- düñ 132a/11
  - b.- düñüz 26a/15
  - b.- e idüñüz 161b/13, 19a/17
  - b.- e idüñ 151a/8
  - b.- e 131b/20, 180a/5, 67a/18
  - b.- eler 174a/9, 179a/7

- b.- emem 49a/19
 b.- erek 46b/6
 b.- esin 88b/10
 b.- esiz 11a/11, 11a/17, 13b/18,
 162a/11, 162a/19, 175a/13, 182b/7, 56b/7,
 60a/2,
 99b/9
 b.- eyim 89a/19
 b.- icek 109b/11, 25b/12, 65a/20,
 87a/3
 b.- irüz 151b/10, 38b/12
 b.- medi 145b/15, 173b/15, 180a/10,
 2b/14
 b.- mediler 130b/15, 162a/9, 166a/2,
 170b/18, 177a/17, 29b/9, 43b/6, 93b/16
 b.- medim 49b/5
 b.- medükleri 166a/1
 b.- medüm 11b/4, 44b/4, 49b/2,
 85a/2
 b.- medüñ 133a/14, 143b/8, 174b/13
 b.- medüñüz 112a/7, 163b/2, 94a/7
 b.- mege 138b/7, 174b/8, 59b/18
 b.- megı 106b/2
 b.- mek 21b/19
 b.- mem 139b/10, 139b/15, 164a/14,
 185a/14, 84b/15, 90a/10
 b.- mesin 91b/11
 b.- mesün 15a/11, 8b/14
 b.- mez idim 146b/16
 b.- mez idi 148a/10, 153b/17,
 185a/16, 70a/11
 b.- mez idüm 146b/11
 b.- mez iken 111a/1
 b.- mez 113b/10, 119b/18, 159b/15,
 171b/15, 176b/7, 18b/18, 43b/1, 44a/3,
 60a/1,
 60b/5, 81b/1
 b.- mezim 121b/16, 121b/19,
 163b/3, 165a/2
 b.- mezler idi 185a/7, 83b/6
 b.- mezler 177a/2
 b.- mezsın 149a/17, 149b/1,
 172b/17
 b.- mezsız 146b/4, 151b/10,
 152a/7, 159b/18, 161b/5, 165a/11,
 169b/12, 34b/18, 43b/10,
 44b/5, 74a/11, 81b/3, 81b/6
 b.- mezün 76b/7
 b.- mezüz 133b/13, 164b/11,
 164b/12, 165a/9, 174b/7, 178a/5,
 184b/17, 37a/1
 b.- müşdür 153b/5
 b.- miye 63a/11
 b.- miyeler 143b/3
 b.- miyen 120a/1, 160b/12
 b.- se idi 119b/4, 43b/11
 b.- se idüñüz 174b/9
 b.- se idüñ 133a/6
 b.- se 159a/17
 b.- señ 172b/17
 b.- sün 175b/17
 b.- üñ 113a/5, 119b/4, 136a/19,
 43a/17, 43b/11, 81a/18
 b.- üñüz 136b/19
 b.- üp 100b/17, 115b/9, 119b/20,
 156a/8, 167a/17, 180b/4, 19b/11, 20a/7,
 68b/13,
 77a/20, 99b/6
 b.- ür idi 148b/20, 155b/10,
 158a/16, 173a/4, 180a/19, 50a/20,
 64a/18, 85b/2
 b.- ür idüm 169a/17
 b.- ür idüñüz 161b/13, 174b/10
 b.- ür idüñ 45a/11

- b.- ür iken 109a/1, 158a/9, 172b/5, 172b/9, 184a/1, 27b/18, 38b/16, 39a/14, 56b/2,
 62b/11, 62b/5
 b.- ür ise 170a/7
 b.- ür 10a/15, 119a/8, 126b/6, 159a/14, 173a/8, 184a/16, 18b/18, 9a/6
 b.- ürin 166a/17, 168b/5, 172a/20
 b.- ürlər 181a/20
 b.- ürseñiz 115b/2, 11a/1, 173a/14
 b.- ürsin 130a/8, 147b/5, 178b/12
 b.- ürsiz 120a/16, 136b/17, 159b/16, 159b/17, 161b/12, 174b/11, 174b/6, 175a/8, 176b/14,
 27b/11, 35a/8, 43a/16, 46a/13, 74a/20, 77b/17, 81a/16
 b.- ürsün 73a/8
 b.- ürüm 126a/2, 151b/16, 154b/15, 159b/18, 161b/4, 162b/5, 163b/4, 165a/2, 166a/16,
 166b/18, 168b/2, 173a/16, 52b/14, 55a/7, 97b/11
 b.- üruz 134a/20, 149a/4, 149b/2, 152b/7, 157a/17, 159b/14, 164b/10, 164b/20, 165a/12,
 165a/8, 186b/13, 77a/15
- bil** : Bel -3-
 b.+ iñ 4a/17
 b.+ lerüñüz 119a/16
 b.+ üñ 54a/14
- bilâd** : Beldeler, memleketler. -1- [Ar.]
 b.+ ina 94a/17
- bildür** - : Bildirmek. -5-
 b.- diler 32a/7, 92b/8
 b.- düm 176b/8, 180a/12
 b.- eyim 180a/12
- bile** : Birlikte, beraber. -17-
 b. 106a/16, 129a/7, 142b/2, 156b/1, 169a/2, 170b/4, 181a/6, 184b/18, 22b/18,
 22b/19, 47b/14, 64b/13, 64b/4, 70a/3, 71a/18
 b.+ dir 46b/8
 b. imişler 186a/17
- bilece** : Birlikte, beraberce. -1-
 b. 139b/6
- bilelerince**: Beraberlerinde, yanlarında. -6-
 b. 100a/12, 103b/1, 143a/13, 144a/15, 150a/3, 57a/14
- bilesince**: Beraberinde, yanında.-22-
 b. 100b/9, 103b/14, 108b/5, 110a/7, 110b/17, 142b/13, 158a/20, 168a/14, 171a/1,
 184a/12, 19a/11, 19a/13, 21a/9, 48a/13, 52a/1, 55b/7, 57b/10, 57b/12, 84a/8,
 86b/15, 98b/15
 b.+ kilere 100b/10
- bilin** - : Bilinmek, tanınmak. -5-
 b.- müşdür 144a/18
 b.- miye 117b/15
 b.- ür 102b/15, 20b/5
 b.- ürüm 166a/16
- bin** - : Binmek. -17-
 b.- di 107a/10, 27b/3, 65b/20
 b.- diler 156b/5
 b.- dükleri 25b/9
 b.- er iken 68b/8
 b.- mek 25a/13
 b.- üp 108a/7, 13a/4, 13b/10, 156a/11, 21b/4, 59a/19, 62a/2, 65b/9, 68b/2,
 98b/1

- biñ** : Bin sayısı. -13-
 b. 109b/20, 124a/3, 155b/18, 25a/11,
 27b/2, 31b/14, 61b/14, 65b/8, 68a/19
 b.+ e 68b/17, 68b/19
 b.+ üñ 28a/2, 28a/4
- binā‘** : Yapı kurmak. -6- [Ar.]
 b. eyledi 11b/12, 11b/7
 b. idersiz 41a/16
 b. ideyim 28a/19
 b. idiciler 37b/12
 b. itmege 49a/2
- binā** : (bkz.binā‘).-10- [Ar.]
 b. eden 103a/3
 b. eyledi 103a/19
 b. eyliüp 123b/20
 b. idersiz 117a/13
 b. ideyim 84a/18
 b. idicilerüñ 77a/9
 b. idiciler 134a/12
 b.+ lar 80a/5
 b.+ ları 80a/6
 b. olunmuşdur 148/11
- biñbaşı:** Subay. -1-
 b.+ larına 64b/2
- bindür - :** Bindirmek. -1-
 b.- üp 114a/15
- bint** : Kız, kızı. -4- [Ar.]
 b. 108b/12, 14b/16
 b.-i fānūyel 93a/20
 b.-i sihyon 170b/16
- bir** : Bir, sayı. -725-
 b. 100a/1, 100a/14, 100a/15,
 100a/16, 100a/17, 100b/14, 101a/7, 101a/8,
 102a/1,
 102b/3, 103a/13, 103a/3, 103a/6,
 103a/7, 103b/13, 103b/16, 103b/5, 103b/6,
 104b/1,
- 104b/2, 104b/5, 105a/10,
 105a/17, 105a/18, 105a/2, 105a/4,
 105a/8, 106a/11, 106b/17,
 106b/19, 106b/9, 107a/10,
 107a/13, 107b/14, 107b/2, 108a/14,
 108a/17, 108a/19, 108a/20,
 108b/14, 108b/7, 109b/10,
 109b/16, 109b/5, 109b/9, 10a/5, 10b/8,
 110a/10, 110a/17,
 110b/10, 110b/12, 110b/2,
 111a/10, 111a/11, 111a/2, 111a/9,
 111b/14, 111b/19, 111b/9,
 112a/1, 112a/11, 112a/14,
 112a/9, 113b/1, 113b/17, 114a/11,
 114a/12, 114a/7, 114a/9,
 114b/11, 114b/15, 114b/3,
 114b/4, 114b/5, 114b/9, 115a/18,
 115a/19, 115a/5, 115a/7,
 115b/3, 115b/8, 116a/10,
 116a/15, 116a/20, 116b/11, 116b/12,
 116b/3, 116b/4, 117b/8,
 118a/20, 118b/19, 118b/2,
 119a/13, 119b/17, 119b/18, 119b/7,
 11b/10, 11b/6, 120a/13,
 120a/6, 120a/9, 120b/16,
 120b/17, 121a/6, 121b/3, 121b/4,
 121b/7, 121b/9, 122a/11,
 122a/14, 122b/11, 122b/2,
 122b/6, 122b/9, 123a/11, 123a/15,
 123a/19, 123a/5, 123b/11,
 123b/16, 124a/1, 124b/10,
 124b/11, 124b/18, 124b/2, 124b/5,
 125a/12, 125b/14, 125b/15,
 125b/5, 126b/1, 126b/10,
 126b/11, 126b/13, 126b/15, 127a/11,
 127a/19, 127b/1, 127b/13,

- 127b/16, 127b/6, 128a/7, 128b/7,
 129a/12, 129a/13, 129a/15, 129a/16, 129a/5,
 12a/1,
   12a/14, 12a/8, 12b/16, 12b/20,
 12b/8, 130a/13, 130a/18, 130a/19, 130a/5,
 130a/8,
   130b/16, 131a/12, 131a/15, 131b/10,
 131b/12, 131b/13, 131b/2, 131b/5, 132a/7,
 132b/6,
   133b/15, 133b/17, 133b/19, 133b/7,
 134b/13, 134b/14, 134b/16, 134b/5, 135b/7,
 136a/12,
   136a/17, 136b/12, 136b/15, 137b/10,
 137b/6, 137b/7, 138a/17, 138b/20, 138b/9,
 139a/12,
   139a/2, 139a/20, 139a/9, 139b/10,
 139b/12, 139b/7, 13a/18, 13a/4, 13b/11,
 140a/18,
   140b/12, 141a/7, 141a/9, 141b/1,
 141b/14, 142a/4, 142b/11, 142b/5, 142b/7,
 143a/19,
   143b/17, 143b/5, 143b/9, 144b/1,
 144b/9, 145b/6, 145b/9, 146a/2, 146a/8,
 146b/4,
   147b/1, 147b/16, 148b/1, 148b/19,
 149a/12, 149a/2, 149a/3, 149a/5, 149a/8,
 149a/9,
   149b/1, 149b/11, 149b/16, 14a/5,
 14b/12, 14b/13, 14b/20, 14b/3, 14b/9,
 150a/12,
   150a/7, 150b/15, 150b/19, 151a/17,
 151b/19, 152a/15, 152a/2, 152a/8, 152b/10,
 152b/15,
   153a/13, 153a/15, 153a/18, 153b/17,
 153b/18, 153b/2, 153b/3, 153b/7, 154b/19,
 155b/14,
- 155b/5, 155b/6, 156a/11, 156a/9,
 157b/10, 157b/4, 157b/8, 158a/8,
 159a/16, 159b/2,
   159b/4, 159b/6, 159b/7, 159b/8,
 15a/13, 160a/14, 160b/11, 160b/14,
 160b/17, 161a/12,
   161a/16, 161a/2, 162b/12,
 162b/14, 163a/10, 163a/14, 163a/17,
 163b/14, 164a/11, 164b/1,
   164b/16, 165a/10, 165a/13,
 165a/14, 165a/2, 165a/5, 165b/14,
 165b/19, 166a/20, 166a/6,
   167b/19, 167b/6, 168a/1, 168a/3,
 169a/10, 169a/9, 169b/13, 169b/20,
 169b/7, 16a/8,
   16b/10, 170a/12, 170a/14,
 170a/7, 170b/14, 170b/16, 171a/12,
 171a/16, 171a/17, 171a/6,
   171b/1, 171b/4, 172a/13,
 172b/11, 172b/12, 173b/11, 173b/12,
 173b/18, 174a/6, 174b/3,
   174b/4, 175a/19, 175a/3,
 176a/10, 176a/11, 176b/4, 178a/12,
 178a/15, 178b/12, 17a/11,
   17a/2, 17b/17, 17b/18, 17b/2,
 180a/17, 180b/1, 180b/13, 180b/14,
 181a/3, 181a/4,
   181b/1, 181b/19, 182a/17,
 182a/20, 182b/3, 182b/4, 183a/16,
 183a/19, 183a/8, 183b/8,
   184a/14, 184a/19, 184a/3,
 184b/8, 184b/9, 185a/5, 186b/15,
 18a/17, 18a/6, 19b/2,
   19b/5, 19b/6, 20a/1, 20a/15,
 20b/14, 20b/15, 21a/1, 21a/14, 21a/4,
 21b/4,

21b/6, 22b/15, 22b/9, 23a/2, 23a/3,
 23a/4, 23a/7, 23a/9, 23b/12, 23b/13,
 23b/16, 24a/14, 24a/4, 24b/11,
 24b/14, 24b/17, 25a/15, 26b/11, 26b/12,
 26b/9,
 27a/4, 27b/12, 27b/3, 27b/7, 28b/13,
 28b/18, 28b/19, 29a/15, 29a/16, 29a/8,
 29b/12, 2b/10, 2b/5, 2b/7, 30a/19,
 30a/5, 30b/11, 30b/13, 30b/5, 31a/17,
 31a/2, 31a/20, 31a/8, 31b/12, 31b/13,
 32b/12, 32b/6, 33a/5, 33a/8, 33b/1,
 33b/2, 34a/19, 34a/2, 34b/15, 34b/2,
 35b/10, 35b/12, 36b/15, 36b/2, 37a/14,
 37a/15, 37a/16, 37a/3, 37b/15, 38a/3,
 38b/18, 38b/2, 39a/5, 39a/8, 39b/16,
 3a/20, 3a/7, 3b/15, 3b/19, 3b/3,
 40a/14, 40b/6, 41b/13, 42b/16, 42b/8,
 43b/14, 44a/13, 44a/2, 44a/3, 44b/6,
 44b/9, 45a/6, 46b/1, 46b/2, 47b/11,
 48a/1, 48a/15, 48b/8, 49a/17, 49a/20,
 4a/6, 4a/7, 4a/8, 50a/16, 50a/17,
 50b/19, 50b/4, 51a/6, 51a/7, 51b/13,
 52a/11, 52a/13, 52a/8, 53a/16, 54b/14,
 54b/5, 55a/4, 55a/5, 55b/13, 55b/6,
 56a/12, 56a/8, 57a/18, 57b/16, 58a/18,
 58b/16, 58b/17, 58b/8, 59a/1,
 59a/19, 59b/4, 5a/13, 5a/3, 5b/17, 60a/18,
 60b/10, 60b/4, 61a/13, 61a/14, 61a/2,
 61b/9, 62a/16, 63b/11, 63b/14, 64b/12,
 64b/16, 65a/2, 65a/4, 65b/11,
 66b/15, 66b/17, 67a/17, 67a/18, 67a/19,
 67a/4,
 67b/11, 67b/14, 68a/11, 68b/4,
 68b/5, 68b/8, 68b/9, 69a/2, 69b/12, 69b/13,
 6a/14, 6a/2, 6b/13, 6b/14, 70a/12,
 70a/13, 70a/3, 70b/12, 71a/11, 71a/18,
 71a/2, 71b/18, 71b/20, 71b/8,
 72a/12, 72a/3, 72b/11, 72b/12, 72b/15,
 72b/16,
 72b/3, 73a/13, 73a/4, 73a/7,
 73b/3, 74b/9, 75a/6, 75b/15, 75b/5,
 75b/7,
 76a/20, 76b/11, 76b/13, 76b/14,
 76b/17, 76b/19, 77a/2, 77a/20, 77b/10,
 77b/7,
 78a/15, 78a/9, 78b/16, 78b/17,
 7a/1, 7a/14, 80b/2, 81a/3, 81b/16,
 81b/17,
 81b/3, 82a/18, 82a/19, 82b/2,
 82b/9, 83a/11, 83b/1, 83b/14, 83b/18,
 83b/19,
 83b/20, 84a/17, 84a/4, 84a/5,
 84b/17, 85a/15, 85a/17, 85b/20, 86b/17,
 86b/6,
 87a/15, 87a/16, 87a/2, 87a/5,
 87a/6, 87b/11, 88a/1, 88b/5, 89a/10,
 89a/19,
 89a/5, 89b/16, 89b/17, 89b/8,
 8a/10, 8a/2, 90a/13, 90a/4, 91a/10,
 91a/2,
 91b/19, 92a/18, 93a/1, 93a/12,
 93a/17, 93a/18, 93a/2, 93a/20, 93b/17,
 93b/2,
 95b/3, 96a/13, 96a/14, 96b/10,
 96b/2, 97a/12, 97a/17, 97b/18, 97b/5,
 97b/8,
 98a/9, 99a/1, 99a/13, 99a/17,
 99b/17
 b.+ de 180a/4
 b.+ dür 152a/17, 40a/12, 40a/15
 b.+ e 109a/13, 143a/11
 b.+ er 34a/16, 34a/17
 b.+ i 47a/6, 82a/11

- b.+ in 124a/17, 128b/4, 44b/12, 7a/2
 b.+ ine 17b/2
 b.+ isine 44b/9
 b. olalar 179b/19, 179b/4, 180a/1,
 180a/3
 b.+ üñüz 173b/4, 82b/7
 b.+ üz 167a/3, 180a/4
- biraz** : Bir parça, azıcık. -19-
 b. 175a/10, 177b/20, 178a/1, 178a/3,
 178a/4, 178a/5, 178a/8, 178a/9, 27a/17,
 47b/16, 54b/17, 63b/5, 65a/2,
 68a/16, 83a/16, 98b/1
 b.+ dan 139b/10, 49b/2, 84b/19
- birbiri** : Karşılıklı olarak bir digeri. -27-
 b. 140b/18, 143a/20, 143b/4,
 157a/19, 157b/13, 170a/4, 176b/13, 178a/7,
 42a/18,
 68b/12, 72a/17
 b.+ nden 155a/13
 b.+ ne 144a/12, 152a/8, 173b/5,
 174a/10, 174a/7, 174a/8, 176b/2, 178a/2,
 183b/10,
 61a/8, 71b/4, 86a/14, 92b/4
 b.+ ni 42a/18
 b.+ niñ 173a/11
- birer** : Herkese bir. -1-
 b. 155b/12
- birgün** : Öbür gün. -1-
 b. 107a/9
- biri** : Bir tanesi, bilinmeyen bir kimse. -
 134-
 b. 105a/19, 105b/1, 10a/9, 114b/16,
 117a/12, 117a/8, 118a/17, 118a/5, 119a/3,
 123a/9, 128a/11, 129a/6, 129a/7,
 129a/8, 129b/9, 139a/10, 139a/15, 141b/15,
 142a/6,
- 155b/13, 158b/5, 169b/11,
 170a/17, 173b/6, 178b/16, 17a/2,
 181b/1, 181b/8, 182a/17,
 184a/14, 185b/16, 29a/14,
 31a/13, 31a/8, 32a/14, 34b/17, 38a/10,
 39b/3, 43b/8,
 43b/9, 46b/12, 48a/13, 48a/20,
 51a/16, 51b/12, 59b/13, 60a/13, 60a/14,
 62a/11,
 64a/8, 70b/11, 71b/14, 74a/10,
 74a/9, 78a/4, 7b/10, 7b/7, 80a/4,
 83b/11,
 84b/13, 86a/9, 86b/3, 86b/4
 b.+ dir 82b/11
 b. idi 147a/11, 170a/13
 b. iken 158b/8, 160b/14
 b.+ n 125a/18, 125a/6, 144a/15,
 71b/10
 b.+ nde iken 99a/1
 b.+ nde 121a/5, 133b/2
 b.+ ne 127b/7, 30b/13, 34b/1,
 44b/8, 45b/17, 46a/8, 72a/2, 97b/16,
 98a/19,
 98a/4
 b.+ ni 126a/5, 28a/12, 31a/4,
 31b/20
 b.+ niñ 122a/20
 b.+ ñüz 121a/15, 47a/5
 b.+ si 105a/6, 110b/20, 111a/1,
 123a/17, 123a/19, 129a/6, 129a/7,
 129a/8, 129b/9,
 131b/20, 132a/6, 148a/5,
 155b/12, 185a/11, 38a/11, 69a/15,
 70a/10
 b.+ sine 126a/8, 81b/5, 87b/13,
 9b/17
 b.+ sini 126a/20, 9b/16

- b.+ yle 141a/10, 169b/20
- biribirı** : Birbiri, karşılıklı olarak bir diğeri.
-6-
- b. 101a/5, 104b/18, 97b/14
  - b.+ nden 45b/2
  - b.+ ne 107a/18, 117b/11
- birinci** : Bir sayısının sıra sıfatı. -16-
- b. 114b/14, 135b/5, 142b/18, 167b/5, 17b/4, 184b/13, 185b/6, 186a/14, 34a/15,
  - 34a/8, 35b/6, 75a/2, 82a/15
  - b.+ sinde 87a/11, 87b/5
  - b.+ sine 52b/7
- bırı**: Doğruluk,günahtan çekinme. -1-[Ar.]
- b.+ i 4b/19
- biryān** : Tandırda susuz pişirilen kebap.
-1- [Far.]
- b. 144b/9
- bisebeb** : Sebpsiz. -1- [Far.+Ar.]
- b. 7a/10
- biş**: Beş sayısı. -35-
- b. 105a/19, 109b/18, 109b/20, 110a/3, 118a/4, 120a/9, 123a/17, 127a/15, 132a/5,
  - 132a/6, 151b/3, 153a/16, 155b/14, 155b/17, 156a/14, 156a/4, 168a/16, 25a/11, 25a/5,
  - 25a/7, 28a/2, 44b/10, 44b/11, 44b/15, 44b/16, 44b/8, 65a/20, 65b/2, 65b/7, 68b/17, 89b/13
  - b.+ i 44a/9
- bışın**: Önce,önceden. -1- [Far.]
- b. 81a/8
- bışinci** : Beşinci, beş sayısının sıra sıfatı. -9-
- b. 124a/12, 153a/12, 176a/1, 25b/16, 61a/11, 6a/13, 85a/6, 94a/14, 98a/14
- bit** - : Bitmek, tomurcuklanmak, boy vermek. -8-
- b.- diler 21b/10
  - b.- erler 10a/7
  - b.- mege 22b/19
  - b.- üp 106a/16, 106a/17, 121b/4, 22b/11, 60b/5
- bīta‘ dīl** : Dengesizce. -1- [Far.+Ar.]
- b. 88b/15
- bittamām** : Büsbütün,tamamen. -1-[Ar.]
- b. 165a/17
- bitür** - : Bitirmek, tomurcuklandırmak.
-6-
- b.- mez 102b/14
  - b.- mezse 4b/9
  - b.- müş idi 96b/10
  - b.- ür 102b/15, 43a/16, 60b/6
- biz** : Çokluk birinci kişiyi gösteren söz. -217-
- b. 109b/16, 111b/14, 115a/3, 121b/17, 130b/3, 131b/17, 133b/10, 134a/20, 140a/13, 142a/10, 143b/12, 146a/1, 149a/4, 14a/18, 151b/10, 152b/6, 152b/7, 157a/16, 158b/3, 160a/10, 162a/20, 162b/14, 163a/9, 164b/12, 164b/20, 165a/7, 165a/8, 165b/6, 165b/9, 168a/13, 171b/10, 175b/1, 178a/5, 179b/4, 180a/4, 185b/18, 30a/2, 33b/7, 38b/12,
  - 41a/17, 53a/11, 53a/13, 61b/7, 65a/17, 71a/15, 73b/9, 84a/16, 86a/17, 95a/3,
  - 98b/6, 9a/12

- b.+ de 109b/18, 145b/19, 180a/1,
25a/5
 b.+ e 103a/19, 110b/19, 111b/17,
113a/17, 113a/4, 114b/16, 115a/2, 115a/3,
119b/8,
 121b/15, 127a/13, 127b/13, 128a/9,
133b/4, 134b/12, 134b/3, 137b/4, 13a/16,
13a/17,
 13b/1, 140a/12, 140a/6, 141a/8,
143b/15, 144a/13, 146a/16, 148b/8, 151a/12,
151b/17,
 157a/2, 157b/14, 161a/5, 165a/17,
166b/13, 169b/12, 173b/18, 174a/6,
174b/11, 174b/12,
 175a/18, 178a/3, 178b/11, 181b/19,
23a/16, 26a/20, 27a/15, 29a/12, 33b/9,
35a/18,
 35a/20, 36b/19, 38b/15, 42a/5,
44a/16, 44a/17, 44b/3, 49a/11, 49a/15,
49a/6,
 49b/16, 4b/19, 4b/6, 55a/6, 70a/9,
71a/3, 71b/13, 71b/16, 74a/7, 74a/9,
 77b/6, 80a/10, 84b/7, 88b/6, 91b/5,
92b/6, 94a/5, 9a/11
 b.+ i 104a/10, 115a/3, 115a/4,
117a/9, 133b/11, 13a/20, 13a/8, 141b/11,
142a/7,
 15a/5, 174b/14, 34a/11, 55a/6,
61b/11, 71a/3, 91b/13, 91b/2, 97b/10, 9a/13
 b.+ üm 103a/18, 104a/3, 111b/15,
111b/17, 114b/19, 115a/1, 115a/2, 121b/17,
127a/10,
 128a/4, 12b/13, 131b/17, 134a/7,
141b/10, 142a/10, 143b/11, 143b/18,
144a/12, 144a/13,
- 144a/7, 149b/3, 151a/12, 151b/5,
156b/16, 160b/14, 162b/9, 164b/10,
166b/12, 168a/5,
 169b/9, 171b/21, 182b/13,
183a/13, 24a/12, 2b/11, 34a/19, 35b/3,
37b/13, 39a/7,
 44a/16, 50b/14, 52a/17, 75b/1,
77a/11, 77a/5, 78a/9, 82b/3, 87a/13,
91a/20,
 91b/12, 91b/15, 91b/2, 91b/3,
91b/5, 91b/6, 91b/8, 94b/13, 97b/10,
9a/10,
 9a/11, 9a/12, 9a/7
 b.+ ümkilerden 143b/15
- bizzât** : Kendisi, kendi zatı ile. -6-
 [Ar.]
 b. 140a/13, 143b/2, 150b/12,
152b/7, 154a/12, 181b/12
- boğ** :- Boğmak. -7-
 b.- ar idi 32a/1
 b.- ar 22b/5
 b.- arlar 60a/11
 b.- dı 49b/18
 b.- dılar 106a/16, 21b/13, 59b/11
- boğazla** - : Boğazlamak, öldürmek. -2-
 b.- dukları 82a/15
 b.- ñ 132b/1
- boğul** - : Boğulmak. -3-
 b.- dılar 107b/18
 b.- müşdur 61b/15
 b.- urlar 106b/13
- bolluk** : Bereket, çokluk. -1-
 b.+ i 22a/1
- borç** : Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gereklili para veya başka bir şey. -5-

- b.+ ı 31b/19, 32a/13, 32a/5, 32a/9
 b.+ larumuzı 9a/11
- borçlu** : Borcu olan kimse. -11-
 b.+ dur 40b/10, 40b/14
 b. imiş 31b/14, 32a/1
 b.+ larumıza 9a/12
 b. olanı 115a/3
 b. oldu 105a/19
 b. olmuşlardur 120b/14
 b.+ sıń 126a/6, 126a/8, 32a/2
- borı**: Boru. -1-
 b. 8b/10
- bostān** : Sebze bahçesi. -3- [Far.]
 b.+ da 184b/9
 b. imiş 180a/17, 184b/8
- bostan** : (bkz.bostān).-1- [Far.]
 b.+ da 181b/10
- bostāncı**: Bostan işiyle uğraşan kimse.-1-
 [Far.+T.]
 b. idügin 185a/17
- boş** : Dolu karşıtı. -5-
 b. 133b/18, 134a/1, 21a/8, 76b/16,
 90b/18
- boşa -** : Boşamak, ayrılmak. -12-
 b.- mak 2b/3, 32b/10, 32b/2, 32b/8,
 72b/3, 72b/6
 b.- ya 32b/12, 7b/12, 7b/14
 b.- yup 126b/11, 72b/14, 72b/16
- boy** : Uzunluk. -4-
 b. çeker 60b/12
 b. çekicek 23a/5
 b.+ ı 59b/12
 b.+ lı 131a/14
- boynuz**: Bazı hayvanların başında bulunan, tırnaklı bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı. -1-
 b.+ in 91a/20
- boyun** : Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi. -3-
 b.+ inin 72a/3
 b.+ una 30b/14
 b.+ unuñ 127b/6
- boyunduruk**: Hayvanların birlikte yürümelerini sağlamak için boyunlarına geçirilen bir tür ağaç çember.-2-
 b.+ um 19a/1, 19a/4
- boz -** : Bozmak. -9-
 b.- ar 9b/6, 9b/8
 b.- arlar 19a/15, 9a/20
 b.- dugı 154a/7
 b.- maǵa 49a/2, 6b/19
 b.- up 7a/2
- bozul -** : Bozulmak. -1-
 b.- alar 57b/2
- bölük** : Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım. -8-
 b. 180b/1, 180b/17
 b.+ i 100a/2, 101a/16, 50b/17,
 85b/13
 b.+ ler 99a/10
- böyle** : Bunun gibi, buna benzer. -5-
 b. 43b/18, 56a/19, 60b/3,
 89b/14, 94a/5
- bre** : Ey, hey anlamına gelen bir seslenme sözü. -5- [Rum.]
 b. 40b/10, 40b/14, 41a/8, 41b/2
- bu** : İşaret zamiri veya sıfatı. -640-
 b. 101b/11, 101b/5, 104a/4,
 104a/6, 104b/16, 105b/12, 105b/6,
 106b/1, 107a/19,
 109b/19, 109b/6, 10a/14,
 110b/9, 111b/10, 111b/3, 111b/5,
 111b/6, 111b/7, 114a/19,

- 116a/14, 116a/18, 116b/1, 117b/1,
117b/3, 117b/5, 118b/9, 119a/9, 119b/8,
11b/14,
    11b/5, 11b/9, 120a/16, 120b/16,
120b/19, 120b/8, 121a/18, 121a/2, 123b/2,
123b/20,
    124a/16, 125a/14, 125a/8,
125b/11gerek, 126a/11, 127a/10, 127a/16,
127a/6, 127b/14, 128a/17,
    128b/10, 129a/18, 129b/6, 130b/14,
130b/2, 130b/7, 131b/9, 133b/15, 133b/5,
134a/16,
    134a/9, 135a/2, 135b/9, 136a/19,
136a/6, 136b/13, 136b/18, 136b/4, 137a/3,
137b/14,
    139a/1, 139b/2, 13a/12, 140b/2,
140b/20, 141a/2, 142b/5, 143a/11, 143a/20,
143a/3,
    143b/7, 144a/18, 144a/2, 144b/19,
145b/10, 146b/6, 148/11, 148a/14, 148b/10,
148b/9,
    149a/18, 149a/5, 14a/1, 14a/15,
150a/17, 151a/14, 151b/6, 151b/8, 152a/5,
153a/10,
    154a/5, 154b/3, 157a/2, 157b/10,
158a/5, 158a/8, 158b/17, 159a/2, 159a/3,
15b/3,
    160a/11, 160a/2, 160a/20, 160a/4,
160b/12, 160b/2, 160b/9, 161a/4, 161b/14,
162a/2,
    163b/17, 164a/20, 164b/20, 164b/8,
165b/4, 166a/18, 166b/4, 166b/5, 166b/8,
167b/12,
    168a/3, 168a/9, 168b/11, 169a/6,
169b/8, 16b/9, 170a/18, 170b/18, 171a/14,
171a/19,
- 171a/2, 171a/20, 171b/12,
171b/5, 171b/6, 171b/7, 172b/4,
175b/16, 177b/12, 178a/3,
    178a/5, 17b/1, 181a/10, 181b/14,
182a/13, 182a/8, 182b/15, 183a/7,
183b/1, 185b/5,
    186a/10, 186a/16, 186b/12,
186b/9, 18a/12, 18a/2, 20a/4, 20b/19,
20b/3, 21a/11,
    21a/2, 21a/8, 22a/7, 22b/4,
23b/2, 24a/12, 24a/6, 24a/9, 26a/20,
26a/9,
    27a/11, 2a/20, 2b/4, 2b/9, 30a/5,
30a/7, 30b/12, 30b/9, 31a/13, 32a/17,
    32b/15, 33a/17, 34b/16, 35b/13,
36b/13, 37b/13, 37b/16, 37b/5, 38b/19,
39b/9,
    41b/10, 42a/5, 43a/12, 43a/18,
45b/17, 46a/12, 46b/10, 46b/4, 46b/9,
47a/16,
    47a/19, 47b/18, 47b/2, 47b/7,
48a/4, 48b/11, 49a/1, 4b/7, 52a/18,
52a/3,
    53a/10, 53a/14, 53a/15, 55a/12,
56a/19, 56b/13, 59a/15, 5a/9, 60a/1,
60a/9,
    61a/9, 63a/18, 66b/5, 67b/7,
68b/6, 68b/7, 69b/15, 70b/20, 71a/16,
72a/2,
    72b/8, 73a/16, 73b/14, 76a/18,
76a/7, 77a/12, 77a/5, 77a/8, 77b/2,
78b/18,
    7a/2, 80a/6, 80b/20, 81a/19,
81b/19, 82a/9, 83a/18, 83a/2, 83a/7,
84a/16,

- 85a/1, 86b/10, 87b/18, 89a/19,
89b/12, 89b/4, 91a/14, 91a/16, 91a/8, 92a/1,
92b/10, 92b/8, 93a/2, 94a/10,
94b/13, 96a/15, 97a/20, 97a/9, 97b/15,
99b/4,
9a/7
b.+ dur 106b/4, 11a/4, 133b/12,
142a/5, 146a/10, 146b/10, 146b/20,
149b/17, 152b/8,
156a/6, 156b/14, 157a/11, 157a/9,
157b/8, 158a/3, 160b/1, 164a/8, 164b/10,
176b/2,
179a/6, 186b/12, 18a/11, 22a/18,
24a/19, 47a/15, 51a/15, 64a/9, 78a/11,
82b/16,
82b/17
b. imiş 146a/3
b.+ ña 103b/7, 122b/14, 12a/15,
132a/5, 139a/17, 165b/15, 168b/9, 182a/13,
47b/10,
60a/4, 63a/17, 77b/12, 86a/13
b.+ na 130b/18, 39b/8
b.+ nca 171b/18
b.+ ncalar 155b/15
b.+ nda 109b/16, 110b/20, 110b/7,
113b/2, 128b/1, 128b/5, 138b/16, 143a/6,
144b/8,
151a/20, 152a/16, 165a/10, 168b/1,
168b/20, 174a/9, 176a/14, 19a/16, 24b/11,
25a/5,
29a/13, 29a/3, 29b/19, 34a/10, 42a/3,
42b/17, 47b/12, 47b/16, 52b/15, 63b/1,
68a/11, 69b/19, 70a/9, 81a/4, 83a/12,
87a/18, 97a/10
b.+ ndadur 116a/20, 116b/3,
155b/14, 21a/1, 21a/4
b.+ ndan 117b/19, 118a/3,
122a/6, 143b/13, 148a/16, 158a/19,
158b/13, 175b/19, 176b/3,
178b/13, 183a/3, 183b/20,
47a/16, 72b/13, 83a/15, 96b/4
b.+ ni 103a/18, 103b/8, 110a/13,
112a/4, 113a/5, 114a/4, 118b/4, 119b/4,
12a/17,
134a/10, 134a/2, 134a/4,
137a/15, 137b/17, 138a/1, 138a/7,
138a/8, 140a/16, 141a/8,
142a/19, 144b/6, 148b/14,
150b/1, 151b/4, 154b/7, 155b/9,
156b/12, 159b/13, 15a/7,
160a/17, 161a/6, 162b/13,
169b/14, 170a/20, 170b/3, 171b/9,
173b/15, 175a/2, 182a/15,
182a/19, 182a/4, 183a/5,
185b/13, 185b/9, 186b/1, 186b/2,
186b/7, 22b/15, 28a/16,
62b/10, 63a/11, 75a/9, 89a/19,
8b/2, 91a/9, 95a/18, 98b/12, 98b/7
b.+ nladan 158b/10
b.+ nlar 10a/16, 10a/17, 119a/8,
125a/19, 135b/16, 135b/17, 135b/3,
135b/9, 136a/2,
136b/2, 143b/14, 143b/4,
153a/16, 166b/16, 170b/19, 171a/7,
179b/2, 17b/14, 180a/11,
184a/17, 186a/11, 23a/18,
24a/12, 33a/9, 36a/17, 42a/11, 42a/14,
43a/19, 46a/9,
49a/4, 63a/16, 78b/13, 80a/10,
80a/15, 80a/18, 81a/19, 84a/20
b.+ nlara 128b/18
b.+ nlarda 121a/13

- b.+ nlardan 112b/4, 147b/11, 150a/2, 153a/13, 154a/13, 155b/2, 175a/1, 184a/20, 186a/15,
 78a/13, 87b/10, 8a/4, 99b/16
 b.+ nlardur 107a/8, 144b/12, 15b/10, 26b/7, 60a/12, 60a/2, 60a/5
 b.+ nları 103b/9, 106a/18, 111a/2, 113b/6, 116a/9, 117a/2, 117a/9, 119a/7, 121a/19,
 123a/9, 126b/3, 130a/11, 130a/12, 130a/15, 132b/1, 133b/14, 133b/5, 135b/13, 141b/11,
 143a/13, 149b/1, 14b/8, 154a/11, 154a/4, 154b/18, 155b/9, 158a/6, 159a/4, 162a/13,
 162a/15, 164a/1, 164b/14, 165b/6, 168a/4, 168b/11, 169a/19, 170b/20, 171b/17, 172a/5,
 173a/14, 173b/2, 175b/4, 176a/19, 176b/12, 176b/20, 177a/14, 177a/16, 177a/18, 177a/19,
 177b/4, 178b/17, 178b/2, 179a/2, 179b/8, 180a/16, 180b/11, 181a/20, 183b/14, 185a/14,
 186b/13, 18b/14, 23a/10, 24a/2, 33a/13, 36b/13, 36b/16, 37a/3, 41a/3, 42a/2, 43a/17, 56b/4, 5b/1, 73a/12, 76a/18, 76a/19, 76b/1, 76b/9, 81a/17, 89b/2
 b.+ nlarıñ 179b/18
 b.+ nlaruñ 106b/9, 10a/9, 119a/3, 122b/7, 130b/13, 179b/17
 b.+ nu 176b/16
 b.+ nuñ 109b/7, 115b/15, 120b/9, 123a/20, 151b/18, 158a/10, 158a/17, 159b/5, 161a/5,
 163a/7, 164b/17, 166a/20, 167b/3, 171a/2, 171a/20, 172a/1, 177b/19, 178a/7, 182a/13, 183a/2, 20a/12, 20a/19, 22a/3, 24a/3, 24a/9, 24b/1, 24b/8, 31b/11, 32b/5, 37b/14, 40b/1, 41b/3, 43b/13, 55b/11, 64a/5, 66b/10, 66b/19, 72b/9, 76a/10, 77b/11, 77b/16, 85a/5, 98a/12, 9b/18
bucağ : Kenar, köşe, yer. -1-
 b.+ larında 8b/17
buda - : Budamak, ağaç dallarını kısaltmak. -2-
 b.- müşdur 180b/15, 181b/9
budak : Ağacın dal olacak sürgünü. -3-
 b.+ ların 170b/12
 b.+ larında 23a/7
 b.+ larunda 121b/5
bugdā : (bkz. bugday). -1-
 b.+ nuñ 22b/10
bugday: Buğdayillerin örnek bitkisi. - 9-
 b. 100b/4, 138b/2, 19a/7
 b.+ dan 126a/9
 b.+ ı 22b/18, 23a/2, 95a/12
 b.+ in 4b/13
 b.+ iñ 171a/11
bugün : İçinde bulunulan gün. -19-
 b. 10a/10, 119a/4, 122a/10, 122a/9, 131a/18, 131b/6, 138b/6, 142a/14, 143b/14, 27b/9, 37a/5, 50b/3, 83a/7, 92a/17, 97a/5, 99b/16, 9a/11
 b.+ e 18b/10, 50a/4
buhl : Cimrilik. -1- [Ar.]

- b.+ dan 118a/20
- buhūr** : Tütsü. -3- [Far.]
- b. 89a/2, 89a/4, 89a/6
- bukāğū** : Bukağı,ağır cezahıların ayaklarına takılıp ucuna pranga bağlanan demir halka.
- 2-
- b.+ lar 61a/16, 61a/18
- bul -** : Bulmak, ortaya çıkarmak. -128-
- b.- a 119a/20, 149b/10, 149b/12, 157a/13, 161b/1, 166a/8, 17a/17, 28b/17, 31a/10,
- 33b/16, 81b/9
- ḥalāṣ** b.- a 166a/7
- izdiyād** b.- a 150a/18
- necāt** b.- a 168a/7
- zafer** b.- a 115b/20
- b.- alar 100b/16, 109b/16, 161a/7, 6a/19
- ṭolmuş b.- alar 179b/9
- b.- am 33a/6
- mīrāṣ** b.- am 113b/18, 130a/6, 73a/6
- b.- an 17a/16
- b.- anlar 11a/8
- b.- asın 130a/14, 30b/1, 33a/17
- b.- asız 10b/15, 115a/15, 132b/6, 155a/9, 186a/13, 35b/10, 75a/6, 92a/20
- rāḥat b.- asız 19a/3
- selām** b.- asız 178b/18
- b.- d1 120b/18, 139a/7, 148a/20, 168a/15, 31b/20, 34a/9, 48a/6, 67b/9, 83b/5
- izdiyād** b.- d1 94a/11
- b.- dılar 103b/12, 108a/2, 132b/11, 137b/12, 143a/1, 143b/20, 144a/15, 3a/18, 51a/6,
- 75a/11, 92b/7, 94a/1
- b.- du 96b/17
- b.- duğ 140a/16, 147a/13, 147a/20
- b.- duğda 124a/19, 124b/6
- b.- duğları 38a/18
- b.- dum 103b/11, 124b/1, 124b/8, 12a/19
- b.- duñ 90a/3
- b.- ıcaḳ 170b/15, 23b/10, 3a/12, 55b/8
- b.- ımadılar 133a/19
- b.- ısardur 43b/18
- b.- madı 36b/3, 62a/19, 75b/8
- b.- madılar 143a/2, 48b/19, 48b/20, 84a/13
- b.- madım 120b/19
- b.- madum 141a/3
- b.- mam 140b/3, 182a/17, 182b/12, 182b/8
- b.- mayıcaḳ 116a/5, 143b/16, 56a/14, 93b/18, 99a/19
- b.- maz 21a/6
- b.- mıyasız 160a/12, 160a/7
- b.- mıyavuz 160a/10
- b.- sa 119b/13, 129b/6, 75b/7
- b.- sunlar 166a/10
- b.- unca 124a/19
- b.- uncaya 124b/6
- b.- up 147a/12, 147a/17, 147a/19, 153b/19, 156b/6, 165a/19, 23b/13, 82b/5
- b.- ur ise 119b/3
- b.- ur 10b/16, 115a/16, 116a/6, 150b/7, 154b/1, 21a/8, 47b/20
- b.- urdı 186a/16
- neşv ü nemā b.- urlar 119a/1
- b.- ursañız 38a/17
- b.- ursın 151a/11
- b.- uyor 83a/20

- bulandur** - : Bulandırmak, bulanmasına yol açmak. -1-
     b.- d1 153a/19
- bulanık**: Bulanmış olan, duru olmayan. -1-
     b. olıcağ 153b/7
- bulaş** - : Bulaşmak, istenmeyen bir maddesinin bir şeye sürülmESİ. -5-
     b.- an 67a/4
     b.- mağa 67a/3, 67a/8
     b.- ur 67a/12
     b.- urlar 67a/16
- bulun** - : Bulunmak. -5-
     b.- d1 111a/6, 2b/2
     b.- müş 128a/16
     b.- müşdur 125a/15, 125b/12
- buluṭ** : Bulut. -9-
     b. 111a/2, 111a/3, 29a/15, 70a/12
     b.+ dan 111a/4, 29a/16, 70a/13
     b.+ ı 120a/13
     b.+ larda 81a/11
- bulut** : Bulut. -4-
     b.+ da 136b/12
     b.+ ları 84b/5
     b.+ larında 43a/11, 49a/9
- bunca** : Epey, çok, bu kadar. -4-
     b. 125b/4, 14a/4, 174b/13, 27a/16
- bunlarcılayın** : Bunlar gibi. -3-
     b. 151b/13, 60b/14, 71b/10
- bura** : Bu yer. -13-
     b.+ dan 127a/11, 148b/5, 182a/10,
     30a/6
     b.+ ya 111a/17, 132b/1, 13a/17,
     140b/5, 151a/19, 156b/7, 186a/4, 38b/3,
     75a/10
- būs** : (bkz. būse). -3- [Far.]
     b. 139a/12
     b. vireyim 48a/16
- b. virmeg 139a/11
- būse** : Öpücük. -1- [Far.]
     b. virmedüñ 105b/9
- buyruk**: Emir, ferman. -1-
     b. virmişler idi 170a/7
- buyur** - : Buyurmak, emir vermek. -27-
     b.- d1 109a/4, 109a/6, 110a/13,
     131a/3, 131b/19, 15a/10, 25a/7, 27a/18,
     29b/3,
     64b/15, 65a/20, 68a/14, 70a/17,
     72b/5, 74b/15, 81b/5, 99a/6
     b.- duğrı 2b/13
     b.- duguñ 123b/5
     b.- dukların 128a/2, 128a/3
     b.- maya 107b/13
     b.- müşdur 12a/7, 12b/16,
     24b/13, 32b/8
     b.- ur 107a/20
- buzağā** : (bkz. buzağı). -1-
     b.+ larumu 38a/8
- buzağı** : Buzağı. -3-
     b. 125a/13, 125a/20, 125b/8
- bühtān**: İftira, suçlu gösterme. -3- [Ar.]
     b. 131b/5
     b. eylemeñ 95a/4
     b. idenler 102a/1
- bülend**: Yüksek, büyük. -6- [Far.]
     b. 107b/5, 132b/18, 141a/15,
     142a/17, 169a/19, 55a/9
- bünyād**: Temel, esas. -4- [Far.]
     b.+ ındı 45b/6
     b.+ ından 117a/19, 180a/9,
     23a/13
- bürke** : Havuz. -3- [Ar.]
     b. 153a/15
     b.+ ye 153a/19, 153b/7
- bütün** : Eksiksiz, tam, hepsi. -29-

- b. 101a/7, 104a/5, 110b/2, 114a/1,
116b/6, 116b/9, 132b/18, 137a/5, 13b/3,
13b/6, 140a/15, 140b/4, 28b/18,
34a/9, 36a/6, 39b/6, 4a/18, 55b/1, 55b/12,
69b/12, 78a/10, 78a/15, 7b/11, 7b/8,
82a/9, 89a/4, 98b/6, 9b/12, 9b/13
- büyü -** : Büyümek, gelişmek. -3-
b.- di 91b/16
b.- ye 60b/5
b.- yup 93b/9
- büyük** : Küçük karşıtı. -14-
b. 121b/4, 136a/5, 137b/10, 18a/6,
23a/6, 43a/13, 51b/15, 51b/8, 52a/13,
60b/12, 61b/9, 82b/2, 86a/20
b. imiş 87a/15
- büyükrek** : Daha büyük. -1-
b. 118b/5
- C**
- cāhil** : Belli bir konuda yeterli bilgisi
olmayan. -2- [Ar.]
c.+ ler 40b/10, 40b/14
- cāhillik**: Bilgisizlik. -1- [Ar.+T.]
c. 67a/15
- cāiz** : Uygun, yerinde sayılan. -15- [Ar.]
c. 122b/4, 134b/3, 181b/19, 19a/10,
19a/13, 19b/3, 24b/5, 32b/2, 34b/4,
38b/15, 50a/1, 57b/19, 77a/18
c.+ dür 19b/8
c. olan 101a/1
- cāme** : Bol elbise. -2- [Far.]
c.+ lerini 172b/11
c.+ sin 138b/12
- cān** : Yaşama, hayat. -51- [Far.]
c. 10a/1, 118b/14, 118b/7, 78a/16,
86b/7
c. çıkışır 62a/13
- c.+ i 101a/2, 28b/19, 69b/13
c.+ im 19b/16
c.+ imı 166a/17, 166b/1, 58a/1
c.+ ina 171a/14
c.+ inda 68b/5
c.+ inı 110a/20, 110b/1,
123b/13, 129a/3, 166a/10, 171a/15,
176b/4, 17a/16, 17a/17,
28b/15, 28b/17, 28b/19, 35a/14,
69b/10, 69b/13, 69b/9, 74b/7
c.+ larını 112a/9
c.+ larunuza 19a/3
c.+ larunuızı 136a/17
c.+ um 171a/18, 47b/15, 83a/15,
90b/9
c.+ uma 118b/6
c.+ umı 174a/14
c.+ umuzı 166b/13
c.+ uñ 114a/2, 39b/6, 78a/10
c.+ uñdan 93a/18
c.+ uñı 118b/9, 174a/15
c.+ uñuza 118b/13, 9b/19
c. virmiş idi 86b/10
- cānib** : Yan, taraf. -1- [Far.]
c.+ inde 98a/17
- canib** : (bkz. cānib).-1- [Far.]
c.+ de 133a/11
- cānsuz** : Cansız, canlı olmayan, ölmüş.
-1- [Far.+T.]
c. olur iken 136b/10
- cāriye** : Kadın hizmetçi, halayık. -7-
[Ar.]
c. 139b/7, 181a/9, 49a/17,
49a/20
c.+ leri 119b/16
c.+ si 90a/16
c.+ siniñ 90b/11

cāsus : Bir devlet veya kuruluşun gizli amaçları için çalışan kimse. -1- [Ar.]

c.+ lari 134a/17

cefa : Eziyet, sıkıntı. -2- [Ar.]

c. etdiler 38a/12

c. etmem 34b/2

cehd : Fazla çalışma, gayret, fedakarlık. -3- [Ar.]

c. 103a/17, 120a/19

c. etdiler 88b/4

cehennem: Dini inanışlara göre , dünyada günah işleyenlerin ölüktен sonra ceza görecekleri yer, tamu. -15- [Ar.]

c. 7a/12

c.+ de 127a/1, 17a/1

c.+ e 113a/13, 118a/2, 18b/8, 72a/12, 72a/6, 72a/9, 7b/11, 7b/8

c.+ iñ 31a/3, 40b/7

c.+ üñ 28a/19, 41b/2

celālet : Bilgisizlik. -1- [Ar.]

c.+ ine 111b/1

celd : Vurma, cezalandırma. -3- [Ar.]

c. eyliyeler 16a/20

c. ideler 74a/4

istihzā ve c. idüp 34b/12

celilli : Celil kentinde yaşayanlar. -9-

[Ar.+T.]

c. 5b/11

yesū^c-u c. 49a/17

c.+ dür 139b/14

c. imiş 140b/6

c.+ ler 120b/8, 152b/11

c.+ lerden 120b/5

c.+ sin 84b/20

cellād : Öldüren. -1- [Ar.]

c.+ ı 64b/14

cem^c : Toplama, bir araya getirme, çokluk. -42- [Ar.]

c. 58a/11

c.-i kebiri 101a/16

c. etdiler 38a/19, 50b/18

c. eyleñ 156a/2, 23a/2

c. eyliye 169b/17, 4b/14, 95a/13

c. ideler 23b/5, 43a/13

c. idem 118b/4

c. iderler 10a/3, 181a/17

c. ideyim 118b/6

c. idüp 124b/14, 169b/7, 3a/4

c. itmek 122a/14, 41b/13

c. itmiyen 20a/18

c. itse 81a/14

c. oldilar 21b/3, 39b/3, 46a/16,

52a/17, 55b/2, 56a/10, 56a/6, 59a/19,

66a/12

c. oldukları 185b/7

c. olıcağı 106a/10, 50a/18

c. olmuş iken 39b/10

c. olmuşlar idi 48b/15

c. olmuş 53a/9

c. olsalar 129a/10, 43a/5

c. olup 45b/2, 64b/20

c. olurlar 31b/7

cemā^cat: İnsan topluluğu. -121- [Ar.]

c. 108a/13, 110a/4, 139a/9,

141a/7, 153b/18, 155b/7, 156a/19,

156b/4, 159b/2,

169a/18, 170b/6, 171a/1,

171b/10, 171b/3, 21b/5, 35a/19, 36a/1,

58b/9, 59a/9,

59b/1, 62a/10, 68a/13, 68a/4,

70b/8, 71a/8, 74b/9, 75b/20, 78b/8,

85a/18,

98a/15, 99a/19

- c.-ı keşire 59a/19, 62a/15
 c.-ı keşireyi 153a/17
 c.-ı keşire 155b/3, 170b/11
 c.+ den 111a/8, 116a/10, 118a/16,
 133a/1, 160a/1, 160a/20, 67a/5, 67b/13,
 70b/10
     c.+ e 101a/20, 121a/12, 27a/11,
 27a/20, 29b/12, 58a/8, 68a/6
     c.+ i 108a/5, 109b/15, 130b/17,
 132b/18, 140a/15, 141b/3, 24b/19, 26a/12,
 27a/16,
     35a/16, 60b/18, 62b/8, 65a/8,
 65b/10, 66b/20, 69b/6, 70b/7, 89a/4
     c.+ iñ 68a/15
     c.+ lar 142b/2
     c.+ ler 108b/6, 109b/11, 110a/8,
 116a/14, 11b/15, 11b/20, 123b/10, 14a/3,
 159a/8,
     15a/14, 19b/12, 20a/3, 21b/3,
 24b/17, 26b/6, 27a/5, 27a/8, 32a/19, 36a/3,
     36a/6, 39a/20, 65a/5, 67a/13, 6a/10,
 72b/1, 94b/16, 98a/9
     c.+ lerden 37b/19
     c.+ lere 120a/12, 17b/15, 21a/12,
 23a/11, 25a/14, 25a/9, 27a/18, 27b/3,
 39b/19,
     48b/8, 94b/9, 98b/2
     c.+ leri 12b/15, 15a/20, 23a/14,
 25a/14, 25a/2, 25a/6, 50b/4, 6a/14
     c.+ lere 140b/2
cema'at: (bkz. cemā'at).-2- [Ar.]
     c.+ den 52a/16
     c.+ i 183a/9
cemi' : Bütün, hep. -60- [Ar.]
     c. 109a/9, 115b/20, 117a/18,
 119b/14, 11b/4, 121b/20, 121b/21, 124a/13,
 131a/8,
- 132b/19, 133a/19, 133b/11,
 135a/18, 135b/11, 136a/12, 136b/5,
 137a/11, 143a/20, 144a/3,
     144b/18, 152b/12, 15a/17,
 177b/14, 179a/5, 18b/19, 25b/13, 2a/17,
 33b/8, 39b/6,
     3a/3, 3b/12, 40b/17, 41b/7,
 42a/16, 42b/3, 43a/10, 4b/19, 53a/18,
 53b/3,
     55a/20, 59a/3, 5a/19, 60a/1,
 60b/11, 60b/12, 62b/12, 65a/6, 67a/10,
 6a/8,
     78a/10, 78a/8, 78b/19, 80a/2,
 80b/3, 84a/8, 91a/13, 91b/2, 93a/12,
 93b/6,
     96a/15
cenb : Yan taraf. -2- [Ar.]
     c.+ e 185b/20
     c.+ üme 186a/5
cenk : Savaş.-5- [Far.]
     c.+ leri 136a/1, 42a/10, 80a/14
     c.+ leriñ 42a/10
     c.+ lerüñ 80a/14
cenkçi : Savaşçı, asker. -9- [Far.+T.]
     c.+ ler 103b/7, 182b/3, 183b/13,
 183b/6, 85b/12, 95a/2
     c.+ leri 140b/15
     c.+ leriñ 184a/14
     c.+ ye 183b/8
cenüb : Güney. -2- [Ar.]
     c. 120a/14
     c.+ dan 122a/2
cepin : Bahçelerde kullanılan küçük
 çapa,biçim zamanı. -1-
     c. 60b/8
cereyān: Bir yöne doğru akma, akış. -1-
 [Ar.]

- c. eyliyeler 160a/16
- cesāret:** Yüreklik, yiğitlik. -3- [Ar.]
- c. etdi 39b/17
  - c. etmediler 135a/13
  - c. itmedi 78b/1
- cesed :** Ölüm, beden, vücut, beden. -35- [Ar.]
- c. 145b/19, 158a/13, 28a/16, 32b/6, 48a/3, 72b/11, 72b/12, 83b/3
  - c.+ e 161b/6
  - c.+ i 148b/13, 52a/10
  - c.+ iñ 116b/7, 142b/9, 52a/9
  - c.+ in 116b/5, 142b/14, 143a/2, 143b/16, 157b/14, 157b/16
  - c.+ leri 51b/18
  - c.+ üm 157b/19, 47a/15, 82b/16
  - c.+ ümdür 137b/20, 157b/12
  - c.+ ümi 157b/17, 157b/20
  - c.+ üñ 116b/8, 116b/9, 7b/11, 7b/8, 9b/10, 9b/12, 9b/13
- cesedlü :** Cesetli,beşer . -5- [Ar.+T.]
- c. 179a/5, 42b/15, 81a/1, 94b/7, 95b/2
- ceset :** (bkz. cesed). -1- [Ar.]
- c.+ i 52a/11
- cevāb :** Yanıt. -228- [Ar.]
- c. etdiler 160b/9
  - c. etdi 158b/4
  - c. eyitdi 154a/4
  - c.+ in1 134b/10
  - c.+ larına 94a/3
  - c. virdiler 133b/12, 160b/10, 162a/19, 167a/7, 180b/5, 182b/13, 183a/13, 20b/13, 44a/17, 68a/10, 69a/14
  - c. virdi 108b/16, 146a/15, 146b/3, 149a/11, 149a/18, 149a/7, 150a/11, 151a/14, 151a/6,
- 151b/1, 153b/13, 153b/6, 154a/8, 155b/11, 156b/13, 158b/2, 159b/3, 161b/12, 161b/3, 162b/2, 163a/11, 163a/20, 163b/17, 165a/4, 166b/14, 167a/4, 167a/9, 168a/1, 171a/10, 171b/10, 172b/19, 173a/1, 173b/11, 174a/11, 174a/15, 178b/14, 180b/10, 181a/15, 182a/12, 182a/3, 182a/5, 182a/7, 183a/1, 183b/6, 59a/12, 61b/6, 71b/13, 78a/7, 85b/1, 95a/8, 96a/11
- c. virdüñ :** 114a/4
- c. vireler :** 45b/12, 46a/4, 83b/6
- c. virelüm :** 146a/17
- c. vire :** 46a/7
- c. virmedi :** 140b/13, 182b/17, 26b/12, 50a/12, 50a/14, 84b/2, 85a/12, 85a/14
- c. virmege :** 122b/8
- c. virmez :** 49a/3, 84a/20, 85a/13
- c. virmış idi :** 78a/19
- c. virmişdür :** 78a/6
- c. virmiyesiz :** 140a/8
- c. virüñ :** 76b/1, 76b/3
- c. virün :** 129a/9
- c. virüp :** 100a/5, 100b/7, 104a/14, 105b/3, 107a/7, 110a/12, 110a/9, 111a/15, 111b/13, 113b/19, 114a/6, 114b/10, 115a/9, 117a/8, 120b/7, 121/11, 121a/15, 121a/2, 121b/15, 122b/3, 122b/5, 125b/3, 128a/15, 128a/20, 12a/12, 133a/3, 133b/6, 134b/6, 135a/12,

- 139a/17, 140b/1, 142a/8, 143b/6,
147b/6, 147b/8, 147b/9, 148b/8, 148b/9,
149a/19,
    156b/7, 157a/18, 159a/14, 159b/2,
160b/16, 162b/9, 163a/9, 164a/11, 164b/10,
165a/1,
    165a/10, 165a/16, 165a/20, 171b/5,
172b/16, 175a/19, 17b/10, 181b/15, 186a/6,
18b/13,
    20b/14, 21a/16, 21b/17, 23a/16,
25b/3, 26a/1, 26a/17, 26a/20, 26b/14,
26b/17,
    26b/20, 27b/8, 28a/14, 28a/15,
29a/12, 29b/17, 29b/7, 32b/3, 33b/7, 34b/1,
    34b/18, 36b/14, 36b/7, 37a/1, 37a/5,
37a/7, 38a/2, 39a/13, 42a/7, 44b/3,
    45a/10, 45b/16, 47a/7, 47b/5, 49a/13,
49a/5, 4b/18, 50b/14, 50b/6, 52b/14,
    5a/10, 65a/16, 66b/3, 67b/5, 69a/16,
70a/8, 70b/1, 70b/11, 70b/15, 72b/4,
    72b/7, 73a/11, 73b/1, 73b/10,
74b/18, 75b/9, 76a/20, 76a/5, 76b/7, 76b/8,
    77b/16, 77b/3, 78b/2, 80a/11, 80a/6,
82b/10, 83b/20, 85a/10, 85b/5, 89a/20,
    90a/10, 91a/7, 94b/18, 96a/18, 96b/8,
98b/5, 99b/6
    c. virürsin 181b/2
- ceza^c** : Suç işleyen bir kimseye uygulanan
yaptırım. -1- [Ar.]
    c. ide 29a/2
- cihān** : Dünya, evren. -12- [Far.]
    c. 158b/20, 175a/10, 175a/18,
175a/7, 175b/17, 92a/1
    c.+ a 167a/13, 168b/11
    c.+ da 171a/14
    c.+ dan imiş 182a/8
    c.+ dan 182a/8
- c.+ iñ 175b/16
- cihet** : Yön, yan ,taraf. -1- [Ar.]
    c.+ den 177b/4
- cīl** : Cemaat, kuşak, soy, nesil. -23-
[Ar.]
    c. 116a/14, 116b/1, 136b/20,
20b/19, 21a/2, 41b/10, 43a/18
    c.-i mültevī 111a/15, 29b/17
    c.-i şerīr 27b/12
    c.+ den 117b/1, 117b/3
    c.+ dür 2a/17, 2a/18, 2a/19
    c.+ e 116a/17, 21a/12
    c.+ iñ 116a/18
    c.+ inde 126a/11
    c.+ inden 69b/15
    c.+ ler 2a/17
    c.+ lerden 90b/14
    c.+ lere 90b/14
- cinn** : Cin. -1- [Ar.]
    c. 20a/1
- cinnü** : Cinli. -1- [Ar.]
    c.+ lere 16a/1
- cins** : Tür, çeşit. -4- [Ar.]
    c. 30a/7, 71a/16
    c.+ den 23b/16
    c.+ inden 67b/1
- cizye**: Bir tür vergi. -2- [Ar.]
    c. virmekden 140a/17
    c.+ yi 30a/16
- copān** : Çoban, koyun veya keçi
sürülerini otlatan kimse. -1- [Far.]
    c. 45b/3
- cum^ca** : Cuma günü. -4- [Ar.]
    yevm-i c. 184a/7, 184b/11
    yevm-i c. imiş 142b/12, 86b/16
- cūdā** : Sevilen bir yerden veya
kimseden ayrı kalan. -4- [Far.]

- c. idem 17a/11
 c. itmesün 32b/7, 72b/13
 c. oldu 145a/6
- cülüs** : Oturuş, oturma, padişahın tahta oturması. -1- [Ar.]
 c.+ ı 117a/4
- cümle** : Hep, bütün, tam. -58- [Ar.]
 c. 104a/5, 104b/13, 108a/11, 111b/1, 113b/1, 118b/5, 121b/1, 145b/11, 154a/13, 154a/17, 24a/12, 2b/9, 35b/13, 39b/9, 3b/12, 42a/11, 42a/14, 42a/2, 43b/19, 46a/12, 48b/12, 48b/18, 60b/5, 61b/10, 66a/15, 67a/1, 67a/15, 71a/16, 76b/6,
 81a/19, 84a/11, 88b/15, 90b/12, 91a/15, 91b/8, 92a/17, 92b/10, 92b/12, 94a/11,
 96a/18, 97a/15
 c.+ den 127a/10, 157a/10
 c.+ nin 49a/18
 c.+ niñ 56b/11, 80b/9, 97/4
 c.+ ñüz 111b/12, 120b/11, 120b/15
 c.+ si 123a/14, 140a/10, 78b/20,
 95a/18
 c.+ sinden 96b/13
 c.+ sine 95a/7
 c.+ sini 128b/14
 c.+ siniñ 74b/5
- cünd** : Bir kimsenin yardımcıları, asker.
 -1- [Ar.]
 c.+ inden 48b/6
- cündi** : Süvari. -1- [Ar.]
 c.+ ler 142a/1
- cüz^c** : Bir şeyin parçası, kısım. -1- [Ar.]
 c. 116b/10
- çagır -** : Çağırmak, seslenmek. -38-
 ç. 151a/20, 34a/14
 ç.- a 19b/18
 ç.- alar 133a/5
 ç.- dı 109a/2, 169a/20, 51b/9, 90b/2
 ç.- dılar 13a/16, 141a/12, 141a/8, 170b/13, 182a/19, 182b/10, 183a/4, 35a/18, 35a/20,
 50b/10, 75a/18, 85b/7
 ç.- up 125b/16, 142a/18, 172a/10, 182a/2, 18a/14, 26a/21, 36a/15, 51b/15, 61a/20,
 61b/2, 85a/18, 86b/9
 ç.- ur idi 86a/20
 ç.- ur iken 15a/4
 ç.- ur 111a/11, 26b/14
 ç.- urlar idi 36a/3, 58a/17
- çağırlı -** : Çağırılmak, seslenilmek. -1-
 ç.- maķ 131b/19
- çagur -** : Çağırmak, seslenmek. -4-
 ç.- ur idi 106a/18, 159b/16
 ç.- ur 148a/11
 ç.- urlar idi 183a/11
- çal -** : Çalmak, aşırmak, ses çıkarmak. -6-
 ç.- alum 139a/15
 ç.- an 102a/2
 düdük ç.- duk 18a/15
 düdük ç.- duķ 104b/19
 ç.- ma 8b/10
 ç.- up 139a/16
- çalış -** : Çalışmak. -4-
 ç.- maduñuz 152a/18
 ç.- mañ 156b/10
 ç.- up 65b/13, 98b/6
- çalu:** Çalı, odunsu bitki. -3-

- ç. 135a/8
 ç.+ da 78a/1
 ç.+ dan 102b/16
- çarşu:** Çarşı. -5-
 ç.+ larda 19b/18, 66a/8, 8b/11
 ç.+ larına 113a/3
 ç.+ larumuzda 121b/18
- çārtāk :** Ağaç dallarından örülülmüş barınak.
 -1- [Far.+Ar.]
 ç.+ 1 82b/2
- çārtak :** (bkz.çārtāk). -1- [Far.+Ar.]
 ç.+ 1 137b/10
- çaruk :** Çarık, deri ayakkabı. -1-
 ç.+ lar 63b/13
- çav :** Ses,ün,haber. -1-
 ç.+ in 15a/11
- çavuş :** Bir işin veya işçilerin başında bulunan ve onları yöneten sorumlu kimse, erbaş. -1-
 ç.+ lar 181a/11
- çek :-** Çekmek, güç duruma katlanmak. -39-
 ç.- di 153b/18
 ç.- diler 23b/17
 intiżār ç.- diler 95a/6
 elem ç.- dim 50b/3
 ālām ç.- dükleri 120b/9
 ç.- e 157b/1, 98b/2
 ālām ç.- e 128b/9
 ālāmı ç.- e 70b/4
 elemler ç.- e 69a/19
 ç.- ecek 151a/10
 ālām ç.- ecekdür 29b/10
 ç.- eler 133a/10
 ye^c is ç.- eler 43a/10
 elem ç.- em 137b/15
 ç.- en 148a/10, 152a/14, 152a/15,
 152a/17
- emek ç.- enler 18b/20
 boy ç.- er 60b/12
 zahmet ç.- erim 120a/7
 ç.- erler 106b/10
 emek ç.- erler 10a/8, 119a/1
 ç.- eyim 171b/8
 boy ç.- icek 23a/5
 zahmet ç.- me 103b/3
 ç.- mege 151a/1, 151a/19
 elem ç.- mege 47b/14
 ye^c is ç.- mege 14a/20
 ālāmı ç.- mek 28b/6
 kürek ç.- mekde 65b/13
 elemler ç.- se 110a/14
 ç.- ti 180b/14
 ç.- üñ 148a/7
 elem ç.- üp 144b/17
 yas ç.- üp 101b/15
- çekil - :** Çekilmek. -1-
 ç.- di 138b/20
- çekin :** Sırt, arka. -1-
 ç.+ lerine 124a/19
- çekirge:** Bir tür böcek. -2-
 ç.+ ler 4a/17, 54a/15
- çekiş - :** Çekişmek. -1-
 cān ç.- ür 62a/13
- çelīpā :** Haç. -17- [Far.]
 ç.+ dan 51a/19, 51b/3, 86a/16
 ç.+ sına 123b/14
 ç.+ sıni 110a/18, 17a/15, 28b/14
 ç.+ ya 141b/14, 182b/19,
 183a/12, 183a/15, 183b/1, 183b/7,
 34b/12, 50b/16
 ç.+ yi 141b/2, 73a/16
- çenek :** Sırt, arka. -1-
 ç.+ lerine 40a/5
- çerāğ :** Işık, kandil, mum. -5- [Far.]

- ç.+ı** 116b/6, 9b/11
ç. idi 154b/19
ç.+ lar 180b/2
ç.+ laruñuz 119a/16
- çeri** : Asker. -3-
ç. 137a/18
ç.+ lerini 38a/13
ç.+ sinden 92a/20
- çerici** : Askeri olan. -4-
ç.+ ler 184a/10
ç.+ lere 53a/10
ç.+ leri 50b/17
ç.+ lerüm 12a/15
- çeşme** : Su çeşmesi, pınar. -3-
ç. 150b/18
ç.+ si 150b/17, 62b/3
- çevir -** : Çevirmek, döndürmek. -3-
ç.- e ködüler 85b/14
ç.- e komışdur 37a/16
baş ç.- me 8a/12
- çevre** : Etraf. -31-
ç. 101a/2, 104a/6, 108a/4, 133a/10,
166b/12, 169a/18, 25b/13, 4a/19, 62b/9,
66a/5, 70a/14, 73a/18, 75b/3, 94b/1,
96b/12, 97b/15
ç.+ lerinde 70b/7
ç.+ lerine 92a/15
ç.+ sinde 121a/3, 12b/15, 4a/17,
54a/14, 58a/10, 59a/13, 59a/9, 59b/16,
76b/12,
86b/5
ç.+ sine 127b/6, 184a/4, 72a/4
- çevren -** : Dönmek. -3-
ç.- di 14b/16
ç.- üp 103b/10, 62b/6
- çevril -** : Çevirilmek. -1-
ç.- miş 136a/18
- çiban** : İrin birikintisinin sebep olduğu yara. -2-
ç.+ lar 126b/16
ç.+ ların 126b/18
- çık -:** Çıkmak. -177-
ç. 61b/6
taşra ç. 122a/6, 123b/3, 123b/7,
55a/9, 97b/12
taşrasından ç. 71a/10
ç.- a geldiler 133b/4
ç.- a 107b/8, 178a/12
ç.- an 165b/13, 97a/7
taşra ç.- an 26a/14, 5a/11
taşra ç.- anlar 26b/3, 67a/3
ç.- ar idi 99a/10
taşra ç.- ar idi 76a/2
taşra ç.- ar 51b/19
ç.- arlar idi 54a/11
ç.- arlar 144b/3
taşra ç.- arlar 67a/13, 67a/15
taşra ç.- arsız 16a/8
ç.- dı 106a/11, 110b/10, 155b/5,
159a/12, 163b/11, 167a/19, 173b/19,
180b/4, 182a/16,
182b/8, 186b/10, 21b/7, 25a/15,
29b/20, 34a/1, 59b/4, 67b/8, 6a/14,
71a/11,
75b/4
taşra ç.- dı 101a/7, 104a/5,
116a/3, 128b/17, 169b/1, 180a/16,
183a/17, 184a/15, 21a/5,
36a/20, 55a/10, 55b/6, 5a/1,
69a/11, 84b/16, 97b/13
ç.- dılar 108a/1, 13b/7, 161a/12,
44a/8, 47b/1, 61b/17
taşra ç.- dılar 15a/11, 58b/11,
77a/6, 83a/1, 98a/6

- ç.- duğrı 108b/8, 61a/13, 73a/4, 74b/8
 kuruuya ç.- duğrı 107b/1
 ç.- duğın 168b/17
 ç.- düğunda 80a/4
 ç.- duguñuzda 109a/16
 taşra ç.- duğda 89b/7
 ç.- duğdan 115b/4
 ç.- duğları 15a/12, 35a/15, 51a/5,
 66a/4
 ç.- dukları 75b/5
 taşra ç.- dunız 48b/9
 taşra ç.- duñuz 104b/1, 104b/2,
 104b/5, 139a/20, 17b/16, 17b/18, 18a/1,
 83b/20
 ç.- gıl 122b/17
 ç.- ıcağı 49a/19
 taşra ç.- ıcağı 16a/13
 ç.- ısar 3a/7
 taşra ç.- mağ 147a/16
 taşra ç.- mañ 43a/1
 taşra ç.- maz 30a/7
 ç.- müş idi 62b/5
 taşra ç.- müş idi 173b/20
 ç.- müş 67b/8
 ç.- müşdur 15a/3, 55a/14, 56b/12,
 56b/14, 6a/7, 96b/12, 97b/16
 taşra ç.- müşim 116a/6, 21a/7
 ç.- müşlar idi 108a/7
 taşra ç.- müşlar idi 106a/6
 taşra ç.- miyasın 120b/2, 7b/1
 taşra ç.- salar 154b/9
 ç.- tı 92a/1
 ç.- uñ 44a/14
 taşra ç.- uñ 109a/15
 ç.- up 101b/1, 106b/12, 107b/16,
 113a/3, 123a/16, 137a/10, 138b/17, 13a/14,
 13b/1,
- 152b/9, 170b/13, 181b/14,
 184b/18, 19b/10, 21b/13, 26b/10, 26b/8,
 27a/4, 31b/20,
 34a/4, 34a/7, 34a/8, 38a/18,
 43a/3, 54b/3, 56a/2, 58a/19, 58a/6,
 59b/11,
 59b/13, 63a/14, 64b/8, 65a/8,
 67b/10, 98a/18, 98a/8, 99a/20
 taşra ç.- up 107b/20, 125b/2,
 139b/19, 152a/4, 181a/8, 182b/6, 21b/2,
 23b/19, 24b/19,
 41b/19, 49b/8, 55a/15, 61b/13,
 63b/20, 68b/3, 82b/4, 88a/5, 99b/17
çıkar - : Çıkarmak. -64-
 ç. 102b/12, 10b/9, 72a/11, 7b/6
 ç.- a 19b/20
 ç.- alar 101b/8, 111a/14, 15b/9,
 177a/15, 70b/15, 87b/19
 ç.- amaz 71a/16
 ç.- asın 102b/13, 10b/11, 13a/20
 ç.- aydı 48b/1
 ç.- ayım 102b/10, 10b/8
 ç.- dı 97b/9
 ç.- dılar 134a/3, 15a/12, 165a/19
 taşra ç.- dılar 97b/2
 ç.- ı virür 115b/3
 ç.- ıcağı 114a/17
 ç.- ırlar idi 64a/1
 ç.- ıyor iken 111b/14
 ç.- maduğ 11b/2
 ç.- mağa 133a/15, 30a/2, 58b/15,
 71a/15, 75b/13
 ç.- maz 20a/5
 ç.- müş idi 87b/6
 ç.- miya 122b/7
 ç.- miyam 157a/7
 ç.- uñ 16a/3

- ç.- up** dururın 115b/13
ç.- up 134a/7, 31a/1, 37b/7, 51a/3,
 63a/5, 83b/18, 85b/18, 86b/7
ç.- ur idi 109a/2, 12b/11, 36a/9,
 55b/12, 55b/3
ç.- ur iken 71b/15
ç.- ur 102b/18, 106b/6, 15a/17,
 20b/8, 24a/5, 54b/7, 58b/14
ç.- urlar 115b/15
ç.- urum 115b/14, 122a/8, 20a/14
- çıkarıl - :** Çıkarılmak. -5-
ç.- ısardur 12b/3
taşra ç.- müş 122a/1
ç.- müşdur 5a/6
taşra ç.- sa 171b/7
ç.- up 15a/14
- çıkarılmış:** Çıkarılmış. -1-
ç. oldılar 15a/1
- çift** : Toprağı sürmek için birlikte
 koşulan iki hayvan, tek olmayan. -4- [Far.]
ç. 127b/16
ç.+ e 112b/1
ç.+ in 123a/18, 93a/1
- çiftlik** : Tarım yapılan, hayvan yetiştirilen
 geniş toprak parçası. -5- [Far.+T.]
ç.+ i 118b/2
ç.+ ine 38a/10
ç.+ lere 109b/15, 65a/13, 66a/8
- cile** : Zahmet, sıkıntı. -1- [Far.]
ç.+ den 128b/10
- çin** : (?) -3- [?]
ç. 137a/11, 142b/18, 87a/11
- çit** : Bağ, bahçe vb. yerlerin çevresine
 çekilen duvar türü, çeper. -3-
ç. 76b/12
ç.+ i 37a/16
ç.+ lere 123b/7
- çobān** : Koyun veya keçi sürülerini
 otlatan kimse. -14- [Far.]
ç. 166a/10, 166a/11, 166a/20
ç.+ ı 15b/2, 166a/10, 47b/3,
 65a/9, 83a/3
ç.+ ıdur 165b/15
ç.+ ım 166a/15
ç.+ lar 92a/12, 92b/11, 92b/4
ç.+ laruñ 92b/9
- çogalmış** : Çok olan. -1-
ç. ola 42a/20
- çok** : Az karşıtı. -163-
ç. 100a/1, 103b/17, 104a/12,
 104a/13, 105b/13, 105b/14, 106a/8,
 106a/9, 107b/12,
 107b/13, 107b/3, 107b/8, 10a/4,
 110a/14, 113b/14, 114b/10, 114b/6,
 117b/6, 118a/7,
 11a/19, 11b/2, 11b/20, 120a/1,
 120a/2, 120a/3, 121b/12, 123b/10,
 124b/13, 126a/15,
 126a/16, 128b/9, 12a/20, 12b/14,
 130b/7, 135b/18, 13a/18, 140a/3,
 140b/10, 140b/12,
 141b/3, 148a/17, 14a/9, 150a/5,
 153b/4, 155b/17, 158a/19, 158a/7,
 159a/8, 160a/1,
 160a/20, 162a/15, 162a/7,
 166b/6, 167a/5, 167b/1, 168a/17,
 169b/4, 169b/8, 170a/2,
 170b/5, 170b/9, 171a/13, 172a/7,
 175b/15, 176a/14, 176a/9, 177b/12,
 17a/4, 186a/10,
 186b/14, 19b/12, 21b/3, 21b/5,
 21b/9, 22a/13, 24a/15, 24b/19, 27a/4,
 27a/6,

- 28b/6, 32a/19, 33b/16, 35b/19,
42a/17, 42a/19, 42a/8, 44b/13, 44b/19,
45a/5,
    47a/17, 48a/14, 48b/19, 51b/18,
51b/20, 52a/3, 55b/2, 55b/3, 55b/5, 56a/10,
    56a/3, 56b/19, 57a/1, 59b/2, 59b/8,
60b/14, 61a/16, 61b/8, 62a/12, 62a/17,
    63a/16, 63a/2, 64a/1, 64a/19, 65a/10,
65a/11, 65a/12, 65a/3, 66a/17, 66b/11,
    66b/20, 68a/4, 69a/19, 6a/10, 70b/4,
70b/6, 71a/1, 71a/11, 71a/12, 73a/17,
    73b/16, 74b/12, 75a/16, 77a/1,
78b/16, 80a/12, 81a/12, 83b/12, 84a/13,
85a/11,
    86b/14, 88b/4, 89a/11, 93b/1,
95a/14, 97a/13, 97a/18, 98a/5, 99a/10
    ç.+ dan 140b/9
    ç.+ dur 101b/10, 112b/7, 118b/7,
11a/7, 15b/3, 174b/2, 6b/9
    ç.+ i 80a/13, 89a/14
    ç. imiş 33a/19
    ç. ola 102a/15
    ç.+ uz 61b/7
- çoklu** : Çoğu, çok. -12-
    ç.+ lar 103b/14, 148b/16, 167b/4,
34b/7, 38b/8, 65a/5, 82b/18
    ç.+ lara 35a/14, 58a/14, 74b/7
    ç.+ları 42a/9
    ç.+ laruñ 42b/1
- çokluk**: Teklik karşıtı, çok olma.-10-
    ç. 155b/7, 35a/15, 58a/8, 62a/10,
65a/8, 74b/8, 78b/7, 92a/20
    ç.+ in 98b/8
    ç.+ lari 123a/12
- çöbçeñiz** : Çöpçeğiz. -1-
    ç.+ e 10b/5
- çök** - : Çökmek. -4-
- ç.- er iken 29b/13, 50b/20
ç.- üp 138b/21
diz ç.- üp 85b/17
ç. 50a/2, 50a/7
- çöpçegiz**: Çöpçeğiz.-2-
    ç.+ e 102b/7
ç.+ i 102b/10
- çöpçeñiz** : Çöpçeğiz. -1-
    ç.+ i 10b/8
- çöpçügiz** : Çöpçeğiz. -1-
    ç.+ i 10b/11
- çöpçügüz** : Çöpçeğiz. -1-
    ç.+ i 102b/13
- çöz** - : Çözmek, bağını açmak. -17-
    ç.- er iken 132b/12, 75a/13
ç.- erler 75a/12
    ç.- ersiz 132b/13, 132b/9
    ç.- esin 28b/2
    ç.- esiz 31b/3
    ç.- eyim 98b/7
    ç.- mege 95a/10
    ç.- mek 146b/6, 54a/17
    ç.- üñ 169b/3, 98b/5
    ç.- ün 132b/8
    ç.- üp 121a/16, 35b/11, 75a/8
- çözül** - : Çözülmek. -2-
    ç.- mege 167a/12
    ç.- müşdür 67b/18
- çözülmüş** : Çözülmüş. -2-
    ç. olalar 31b/3
    ç. ola 28b/2
- çuka**: Çuha. -2- [Far.]
    ç.+ niñ 14b/3, 57a/17
- çukur** : Çevresine göre aşağı çökmüş
olan yer. -4-
    ç. 102b/4
    ç.+ a 122b/6, 19b/6, 26a/19

çuvāl : Çeşitli iplerden dokunmuş büyük torba. -2- [Far.]

ç. 113a/10, 18b/5

çün: İçin,-IncA,çünkü. -121- [Far.]

ç. 102b/10, 104a/19, 105a/14,

105a/9, 106b/11, 107b/18, 108b/17, 108b/8,
115b/19,

116b/11, 118a/13, 119a/20, 11b/20,

120a/14, 120a/18, 121b/21, 122b/11,

122b/15, 123a/5,

126a/3, 128a/12, 128a/19, 128a/3,

130a/16, 131b/13, 135a/8, 136a/1, 136a/18,
136b/16,

136b/18, 137b/12, 140b/6, 141b/1,

148b/13, 148b/16, 14b/18, 150b/10,

152b/11, 152b/2,

153a/11, 153b/4, 155b/7, 156a/19,

15a/1, 15a/11, 160a/2, 162a/10, 168a/19,
168b/19,

169a/1, 16b/1, 16b/2, 16b/9,

170b/11, 173b/20, 177a/9, 177b/14,

178a/13, 17b/5,

183b/16, 183b/6, 184a/12, 184a/5,

24a/6, 27a/8, 2b/17, 30a/14, 32a/17, 33b/10,

35a/17, 35b/7, 36a/14, 37a/18, 37b/8,

39b/1, 3b/10, 40b/6, 42b/4, 43a/15,

43a/17, 45a/19, 46a/12, 49b/13, 4a/4,

50a/11, 50b/1, 50b/11, 50b/3, 52a/1,

57a/2, 5a/7, 5b/6, 60b/10, 60b/12,

60b/7, 68b/19, 6b/6, 71a/14, 71a/8,

74b/10, 75a/3, 76a/11, 77b/18, 78a/5,

80a/14, 80b/11, 80b/4, 81a/15, 81a/17,

86a/4, 86b/9, 87b/8, 8b/10, 8b/13,

8b/15, 8b/19, 96b/9, 98b/19, 98b/7,

9a/19, 9b/2

çünkü : Çünkü. -4- [Far.]

ç. 111a/5, 122b/9, 124b/16, 148b/9

çürük : Çürülmüş olan. -2-

ç. 102b/14, 119a/14

D

dağıl - : Dağılmak, toplu durumdayken ayrılip birbirinden uzaklaşmak. -1-

d.- dılar 15b/2

dağlık : Dağlarla kaplı bölge. -1-

d.+ında 91a/14

dahi: Dahi,da,de,daha. -277-

d. 100a/10, 100a/14, 100a/20, 100b/11,
100b/12, 100b/13, 101a/10, 101a/11,
102a/3,

102a/6, 105b/17, 107a/19,

109a/16, 112a/18, 112a/6, 112b/4,

114a/11, 114a/3, 114b/17,

114b/5, 115a/1, 115b/11,

116a/17, 116b/18, 116b/7, 116b/8,

118a/7, 119a/15, 119b/16,

119b/6, 119b/9, 11a/4, 120a/12,

120a/17, 120b/16, 120b/3, 121a/1,

121a/2, 122a/16,

122a/20, 122b/20, 122b/8,

123a/4, 123b/13, 123b/6, 124a/4,

124a/6, 125a/7, 125b/14,

126a/15, 126a/16, 126b/15,

126b/18, 126b/3, 127a/1, 127a/16,

128a/3, 128b/11, 128b/14,

128b/8, 129a/12, 129b/19,

129b/6, 131a/2, 131b/7, 132a/5,

133b/19, 133b/6, 134a/1,

134a/2, 134b/19, 134b/20,

135b/7, 138a/9, 138b/13, 138b/18,

139a/4, 139a/9, 139b/10,

139b/13, 13a/12, 140a/3, 140a/8,

140b/8, 141a/3, 141b/12, 142a/1,

142a/4, 142b/12,

- 142b/13, 142b/19, 142b/8, 143b/15,
144b/7, 147b/17, 148a/2, 150a/4, 152a/11,
152b/13,
    152b/4, 154a/15, 154a/7, 154b/5,
154b/7, 156b/5, 157a/5, 158b/1, 158b/15,
158b/19,
    159a/3, 159a/6, 15b/15, 160a/18,
160b/10, 160b/16, 161b/13, 161b/7, 161b/9,
163b/7,
    165a/5, 165b/7, 166a/17, 167b/16,
167b/19, 168b/14, 169b/16, 16b/1, 170b/7,
170b/9,
    171a/17, 171a/2, 171b/13, 172a/7,
173a/2, 174a/2, 174a/4, 174a/6, 174a/8,
174b/10,
    174b/20, 174b/5, 175a/10, 177a/11,
177a/4, 177a/7, 177b/12, 178a/16, 179a/4,
179b/18,
    17a/4, 180a/1, 180a/18, 180a/5,
180a/8, 180b/6, 181a/10, 181a/4, 181b/6,
183a/19,
    183b/8, 184b/4, 184b/9, 185a/6,
185a/7, 186a/19, 186b/15, 186b/5, 19a/19,
21a/11,
    22b/12, 22b/6, 23a/2, 23a/7, 26b/1,
28a/17, 29b/10, 31a/17, 32a/10, 32a/11,
    32a/13, 33a/14, 33b/11, 34a/12,
34a/17, 34a/5, 34a/8, 34b/4, 36b/15, 36b/16,
    36b/9, 37a/14, 39a/11, 3a/12, 40a/7,
41a/9, 42a/12, 43a/17, 43a/4, 43b/3,
    43b/7, 44b/11, 44b/12, 44b/15,
44b/16, 44b/2, 45a/1, 45a/3, 45a/6, 47b/10,
    49a/20, 49b/3, 4b/7, 51a/20, 51b/5,
52a/8, 54b/18, 55a/12, 55b/10, 56a/11,
    57b/12, 57b/14, 58b/8, 60b/20,
61a/9, 66a/17, 67a/7, 68a/17, 69b/15,
74b/13,
- 76a/13, 76a/20, 76b/17, 76b/19,
77a/3, 77b/11, 77b/14, 81a/17, 82a/10,
82b/9,
    83a/11, 83a/9, 84a/17, 84b/14,
85a/14, 86a/14, 86b/11, 86b/13, 86b/15,
86b/18,
    88b/8, 89a/13, 8a/8, 8a/9, 8b/2,
8b/3, 92a/4, 93a/18, 93a/19, 93b/11,
    93b/5, 94b/14, 94b/20, 95a/14,
95a/2, 95a/20, 98a/5, 99a/11, 9a/10,
9a/12,
    9a/16, 9a/19, 9b/10
    d. olıcał 184b/14
- daḥiyye** : Kurbanlık hayvan. -1- [Ar.]
    d.+ leri 120b/6
- dāimā** : Sürekli, her zaman. -4- [Ar.]
    d. 125b/9, 129a/12, 158b/20,
31a/5
- dāire** : Etraf, çevre. -2- [Ar.]
    d.+ sindeği 65a/13
    d.+ sini 63b/7
- dakk** : Vurmak, kapı çalmak. -5-
[Ar.]
    d. eyleñ 10b/15, 115a/15
    d. eyliyene 10b/16
    d. iden 115a/17
    d. idicek 119a/19
- dakku'lbab**: Kapının çalınması.-1- [Ar.]
    d. itmege 121b/14
- dal** : Dal, ağaç kolu. -10-
    d. 176a/11, 176a/6
    d.+ 1 176a/3, 43a/15, 81a/16
    d.+ ları 36a/2, 60b/13, 75a/17
    d.+ larsız 176a/8
    d. 68b/2
- dam** : Çatı. -1-
    d. 42b/7

- dāne** : Tane. -2- [Far.]
d. 127b/13, 30a/5
- danış -** : Danışmak, istişare etmek. -2-
d.- dılar 170b/8, 46a/17
- dar** : Geniş ve bol karşıtı. -1-
d.+ dur 11a/7
- darb** : Vurma, vuruş. -14- [Ar.]
d.+ dan 62b/4
d. etdiler 11b/13
d. iden 140a/2, 49a/16
d. idersin 181b/4
d. ideyim 47b/3, 83a/3
d. itmege 44a/1
d.+ lar 120a/1
d.+ lara 120a/1
d.+ ları 58a/15
d.+ larından 104a/13
d. olunasız 80b/1
d.+ uñdan 62b/14
- dat -** : Tatmak. -1-
d.- dugı 148a/9
- datsuz** : Tatsız. -3-
d. olur ise 124a/8, 6b/11, 72a/16
- da‘vet** : Çağrı, çağrıma. -14- [Ar.]
d. eyledi 6a/3
d. eyleñ 38a/17
d. idene 122b/20
d. iden 105a/14, 122b/11, 122b/13,
122b/16
d. olunanlara 122b/9
d. olunasın 122b/15
d. olundı 147b/18
d. olunmışdur 38b/8
d. olunmışlara 123a/13, 38a/7
d. olunmuş 38a/5
- dāyin** : Borç veren. -1- [Ar.]
d.+ iñ 105a/18
- de** : De. -5-
d. 122a/9, 138a/2, 139b/11,
26b/11, 3b/11
- de -** : Demek, söylemek. -9-
d.- r 97b/15
d.- rsiz 169b/12
d.- yim 125a/3, 163a/6, 171a/19,
22b/20, 36b/16, 76b/1
d.- yiñ 114b/19
- debelen -** : Öldürülmek. -1-
d.- mek 28b/7
- debsi** : Tepsi, çeşitli büyülüklerdeki
düz kap. -3-
d.+ de 47a/7
d.+ niñ 116b/16
d.+ ye 82b/10
- defn** : Gömmek, gömülülmek. -7- [Ar.]
d. 82a/8
d. etmek 112a/17, 13a/3
d. idem 112a/16, 13a/2
d. itmege 184b/8
d.+ ümiñ 170b/3
- degil** : Değil. -2-
d.+ dür 3b/18
d.+ sin 3a/7
- degin** : Değin, dek, kadar. -26-
d. 113a/13, 117b/2, 120b/2,
128b/13, 131b/15, 140b/5, 145a/2,
172b/6, 178b/1,
18a/10, 18a/8, 18b/10, 18b/8,
31b/10, 31b/11, 39a/10, 42b/13, 47a/20,
51b/8,
- 52a/20, 53a/15, 82b/20, 86a/19,
86b/8, 89b/4
- degirmen**: İçinde öğütme işi yapılan
yer.-4-
d.+ de 43b/8

- d.+ iñ 127b/6, 30b/14, 72a/3
- degnek**: Sopa. -2-
- d.+ ler 139b/1, 48b/9
- degül** : Değil. -201-
- d. 10a/1, 11a/17, 124b/14, 130a/8, 134b/3, 138a/15, 139a/2, 143a/6, 144a/12, 152a/4, 154a/7, 156b/9, 157a/16, 157a/8, 159a/6, 159b/11, 159b/5, 164a/8, 167a/10,
- 169b/16, 16b/12, 170b/7, 173a/1, 173a/4, 175b/9, 181a/10, 181b/7, 182b/18, 24a/10,
- 24a/12, 33a/8, 34b/4, 36b/9, 38b/16, 52b/15, 57b/7, 58b/20, 63a/18, 63b/1, 73a/7, 75b/16, 77a/18, 80a/16, 87a/18, 97a/8
- d.+ dür 100b/11, 100b/7, 104b/11, 106b/19, 108b/20, 109b/19, 111b/17, 112b/2, 117b/14,
- 118a/5, 122a/11, 123b/14, 123b/15, 124a/8, 128a/16, 135a/10, 141b/17, 149a/6, 149b/15,
- 14b/20, 151b/4, 153b/13, 154b/14, 155a/10, 155a/5, 157a/20, 157b/4, 158a/4, 159a/15,
- 159a/20, 161b/2, 163a/2, 164a/20, 166a/12, 166a/19, 166b/8, 167a/2, 167b/12, 16b/16,
- 171b/6, 173a/13, 175b/3, 176b/18, 178b/12, 179b/13, 17a/14, 17a/15, 17a/16, 181b/19,
- 182a/10, 182a/8, 19a/10, 24a/14, 24b/5, 25a/4, 26b/18, 31a/13, 32b/15, 35a/5, 39a/19, 40b/12, 40b/9, 50a/1, 57b/12, 58b/17, 58b/19, 59a/2, 60a/16, 63a/3,
- 63b/3, 64a/15, 67a/2, 67a/9, 67b/4, 70a/7, 72b/11, 74a/17, 78a/13, 78a/3,
- 84b/15, 97a/12
- d. idi 108b/9, 144a/2, 145b/12, 150a/7, 160a/19, 169a/7, 175a/17, 184b/10, 185b/17,
- 19a/13, 56a/5, 64a/16, 67a/18
- d. imiş 160a/19
- d. iseñ 146b/2
- d. ise 16a/10, 183a/2, 48a/5
- d.+ ler idi 172a/1
- d.+ ler 57a/15
- d.+ lerdür 117a/7, 127a/12, 179b/11
- d.+ miş 120b/17
- d.+ sin 174a/12, 183a/5, 78a/20, 8a/2
- d.+ siz 100a/12, 118b/20, 126b/2, 160a/13, 160a/8, 161b/18, 162b/19, 163a/8, 166b/17,
- 16b/4, 173a/5, 174a/6, 176a/10, 176b/16, 177b/14, 27b/12, 80b/6, 9b/18
- d.+ üm 103b/3, 123a/20, 125a/11, 125a/5, 129b/11, 12a/12, 139b/12, 146a/13, 146a/14,
- 146b/6, 150a/14, 154b/11, 161b/8, 162a/2, 170b/5, 174a/14, 178b/16, 179b/11, 179b/14,
- 179b/2, 181a/11, 181b/7, 26b/15, 46b/9, 48b/5, 4b/11, 54a/17, 82a/7, 95a/10
- dehliz** : Hol,koridor. -2- [Ar.]
- d.+ e 49a/19, 84b/16
- dehr** : Dünya. -13- [Ar.]
- d.+ de 130b/8, 20b/3, 73b/16
- d.+ den 165a/14

- d.+ i 135a/3
d.+ iñ 135a/2, 23b/18
d.+ üñ 22b/4, 23a/20, 23b/2, 42a/6,
53b/3, 60a/9
- dek** : Değin. -79-
d. 106b/10, 111a/12, 111a/15,
113a/13, 120a/7, 121a/2, 121b/7, 124b/6,
126b/8,
127b/19, 129a/17, 135a/16, 136b/20,
137b/16, 139a/17, 142a/16, 145a/3, 148a/13,
148a/7,
154a/5, 161a/13, 164b/6, 166b/12,
16a/8, 16b/11, 16b/8, 171a/15, 174a/17,
186b/12,
186b/8, 18b/8, 19b/20, 22b/19,
23a/10, 25a/14, 29a/4, 29b/18, 2a/17, 2a/18,
2a/19, 2b/14, 32a/12, 32a/5, 39b/14,
3a/15, 3b/4, 3b/8, 41b/16, 41b/9,
42b/1, 43a/14, 43a/3, 43b/5, 47b/12,
47b/16, 48b/16, 50a/4, 51b/17, 53b/4,
63b/15, 64b/8, 70b/16, 70b/17,
78b/5, 7a/1, 7b/1, 80b/20, 81a/15, 81a/19,
83a/13, 83a/15, 84a/10, 91b/17,
92b/4, 96b/11, 97a/15, 97b/2, 98a/10
- del -** : Delmek, delik açmak, hırsızlık yapmak. -2-
d.- mezler 9b/9
d.- üp 9b/7
- delin -** : Delinmek, çalınmak. -1-
d.- mege 43b/13
- delinmiş**: Çalınmış.-1-
d. ola 119b/6
- delü**: Deli. -3-
d.+ ler 143b/20
d.+ lerin 6a/9
d.+ sidür 29b/14
- delüce** : Delice, bugdaygillerden bir bitki. -7-
d.+ ler 22b/12, 23a/19
d.+ leri 22b/14, 22b/18, 22b/20,
23a/16, 23b/1
- delüçe** : (bkz. delüce). -1-
d.+ leri 22b/10
- delülük** : Delilik. -1-
d. 101a/5
- dem** : Dem, zaman. -5- [Far.]
d. 157a/2, 162a/14
d.+ de 101b/5, 132b/18
d.+ dedür 154b/3
- dembeste** : Susmuş.-1- [Far.]
d. oldı 38b/5
- demet** : Bağlanarak oluşturulmuş nesne. -1-
d.+ lere 23a/1
- deñiz** : Deniz. -25-
d. 136b/9, 13a/12, 156a/15,
21b/2, 25a/16, 25a/18, 25a/19, 59b/1,
61a/9,
65b/12, 65b/15, 65b/17
d.+ de 13a/5, 61b/15
d.+ e 107a/19, 13a/10, 156a/10,
30a/19, 36b/9, 54b/14, 5b/17, 61a/5,
61b/14,
76a/7
d.+ i 40b/5
- depe**: Tepe -2-
d. 94b/6
d.+ lere 141b/11
- depele -** : Öldürmek. -11-
d.- di 120b/13
d.- diler 117a/14
d.- yeler 117a/18, 137a/15,
170b/9, 30a/10, 42a/16, 48b/19, 74a/5

- d.- yenlerden 117b/18
d.- yesiz 41b/4
- depelen** - : Öldürülmek. -1-
d.- meg 141b/13
- depren** -: Kımıldamak, hareket etmek. -1-
d.- di 51b/17
- depreşil-** : Depreşilmek, hareket ettirilmek. -1-
d.- müş 102a/19
- depret** - : Kımıldatmak, sarsmak. -3-
d.- düp 86a/12
d.- dür iken 51a/17
d.- mek 40a/6
- der:** Ter. -1-
d.+ i 139a/4
- derd** : Dert, üzüntü, hastalık. -3- [Far.]
d.+ i 178a/14
d.+ lerüñ 42a/14, 80a/18
- dere** : Genellikle yazın kuruyan küçük akarsu. -1-
d. 94b/5
- derhäl** : Hemen, çabucak. -6- [Far.+Ar.]
d. 55a/13, 58a/6, 61b/12, 64b/14, 68b/1, 75a/10
- deril** - : Toplanmak. -6-
d.- di 180a/20, 58b/9, 62a/10
d.- diler 84a/8
d.- dükde 117b/11
d.- üp 116a/14
- derin** : Dibi yüzeyinden veya ağızından uzak olan. -1-
d.+ dür 151a/11
- derinçe** : Derince. -1-
d. 68b/5
- derinlik**: Bir şeyin dip tarafının yüzeye, ağıza olan uzaklığı. -2-
d.+ e 98b/4
- d.+ i 21b/10
- derinlik** : Bir şeyin dip tarafının yüzeye, ağıza olan uzaklığı. -2-
d.+ i 59b/8
d.+ inde 30b/15
- derkemend** : Yakalma, bağlama. -1-
[Far.]
d. ideler 38b/10
- dernek** : Mahkeme, cemiyet. -7-
d. 169b/7, 84a/11, 85a/8
d.+ e 7a/11
d.+ ine 140a/5
d.+ ler 80a/19
d.+ lere 16a/19
- deryā** : Deniz. -24- [Far.]
d. 156a/13, 156a/18, 56b/14, 59a/18
d.+ da 127b/15, 59b/1
d.+ dan 156a/11
d.+ laruñ 78a/3
d.+ niñ 156b/6, 30b/14, 61a/12
d.+ sı 5b/15
d.+ sina 27a/3, 54b/12, 67b/10
d.+ sinda 155b/2, 186a/15
d.+ ya 127b/7, 13b/3, 23b/15, 58a/8, 5b/8, 62a/10, 72a/4
- destgīrlik**: Elinden tutma, yardımcı olma. -1- [Far.+T.]
d. eyledi 90b/19
- desti**: Testi. -4- [Far.]
d. 137b/7, 148a/4, 82a/19
d.+leri 148a/6
- destmäl** : Elbezi. -3- [Far.]
d. 169b/2, 172b/14
d.+ i 172b/12
- destür** : İzin, müsaade. -4- [Far.]
d. virdi 184b/3, 61b/12

- d. virüp 25a/15, 27b/3
- deve** : Bir tür hayvan. -6-
- d. 4a/16, 54a/13
- d.+ ye 130a/19, 33b/1, 73b/3
- d.+ yi 41a/5
- devlet** : Büyüklük, mevki. -2- [Ar.]
şâhib-i d. 152b/15, 153a/1
- devşür -** : Devşirmek, bir araya getirmek. -14-
- d.- diler 23b/17
- d.- en 23b/16
- d.- evüz 22b/17
- d.- mezler 102b/16
- d.- miyen 116a/2
- d.- üñ 23a/1
- d.- üp 156a/3, 23b/2
- d.- ür iken 22b/18, 45a/8
- d.- ür 152a/15
- d.- ürler 11a/11, 176a/11
- d.- ürum 45a/12
- di -**: Demek, söylemek. -815-
- d. 105b/2, 114b/9, 118a/17, 133b/4, 166b/14, 185a/18, 185b/2, 38b/14, 42a/5, 80a/10
- d.- cek 159a/4
- d.- di ise 167a/11, 167b/3, 172b/2
- d.- di 100a/14, 110b/19, 111a/2, 112a/7, 117a/17, 122b/9, 129a/12, 136b/15, 146b/17, 153b/14, 153b/16, 168a/10, 172a/5, 180b/16, 180b/7, 186b/1, 29b/1, 32b/4, 35b/1, 37a/7, 39a/5, 49a/1, 52a/18, 58a/12, 63a/11, 64a/4, 64a/8, 68a/17, 71a/19, 78b/4, 90b/3, 93a/9
- d.- digi 54b/10
- d.- dikleri 143b/19
- d.- diler 143a/14, 143b/18, 156a/6, 159b/10, 160a/9, 164a/8, 164b/17, 169a/5, 169a/6, 171a/10, 171a/4, 171a/8, 171b/4, 182a/5, 40a/2, 47b/10, 68b/20, 71a/12, 77a/4, 77b/3, 97a/8
- d.- dim 157a/5
- d.- dügi 116a/10, 117b/5, 132b/11, 137b/11, 148b/15, 153a/3, 154a/7, 160a/11, 160a/15, 168a/9, 171b/20, 180b/11, 181b/20, 49b/6, 52b/16, 55b/17, 76a/9, 82b/4, 85a/3, 87b/2
- d.- dügin 111a/1, 134a/17, 70a/11
- d.- dügüm 147b/10, 166b/17, 167a/15, 175b/12, 176b/17
- d.- düğünüz 117b/16
- d.- düklerümi 181a/19
- d.- dum ise 149b/4, 174a/5
- d.- dum 146a/4, 150a/13, 158a/17, 167a/10, 175b/11, 176b/7, 180b/10, 52b/19, 70b/14
- d.- düñ 135a/12, 151b/2, 151b/4, 47a/13, 49a/7, 78a/14
- d.- gil 103b/5, 105a/18, 12a/13, 140a/6, 170a/20, 34b/16, 5a/9, 96a/11
- d.- me 99a/6
- d.- medi 151b/20, 160b/3, 169b/14, 186b/11, 28a/8
- d.- mediler 87b/4
- d.- medüm 169a/13, 177b/1, 28a/5

- d.- mege 102b/8, 104a/20, 105b/16,
116a/14, 117b/12, 121b/16, 133b/15,
141b/10, 17b/16,
47a/6, 4b/5, 5b/14, 73b/8, 74a/1,
74b/11, 76b/11, 80a/11, 82b/9, 84b/10,
84b/17, 94b/12, 97a/5
d.- megı 84a/16
d.- mek 118a/16, 13b/17, 13b/18,
56b/5, 56b/6, 86b/1, 99b/7, 99b/8
d.- mekdür 147a/16, 147a/6, 164a/5,
185a/20, 186a/17, 2b/12, 51a/8, 58b/5,
63a/8,
66b/16, 67b/16, 86a/3
d.- mem 173a/16, 31b/10
d.- meñ 29b/4
d.- mez 152a/11
d.- mezim 176b/6
d.- mezler 159b/12
d.- mezsin 178b/11
d.- mezüm 178b/5
d.- mezüz 163a/9
d.- müş idi 139b/18, 168a/8, 173b/17,
186b/6, 77a/13
d.- müş idüm 174b/2
d.- müş 181a/8
d.- müşdür 102b/3, 131b/10, 152a/3,
152b/2, 153a/9, 157a/14, 158a/6, 158b/6,
160a/17,
166a/1, 172a/2, 183b/5, 185b/5,
62b/12, 66b/13, 78b/4, 85b/8
peygamber d.- müşdür 146a/19
d.- müşim 166b/14, 175b/7, 177a/19
d.- miye 127b/18
d.- miyeler 109a/6, 110a/14, 28b/3,
67b/19, 69a/18, 70a/17
d.- miyesin 12a/5, 55b/20
d.- ñ 128a/4, 16b/18, 29b/4,
35b/12, 35b/15, 38a/7, 43a/19, 43b/6,
46b/20,
52b/17, 53a/10, 65b/10, 69b/20,
75a/9, 82a/20, 87a/19
d.- n 135b/12
d.- r idi 129b/6, 148b/13,
148b/15, 37b/19, 58b/15, 64a/13, 69a/1,
71a/6, 78b/9
d.- r iken 48a/8, 51a/18, 83b/4
d.- r ise 148a/3
d.- r 129b/2, 12b/18, 135a/15,
137b/8, 147a/12, 147b/11, 147b/19,
147b/5, 148a/1,
148a/12, 148a/7, 151b/18,
153a/1, 155b/13, 160b/14, 168b/5,
171a/9, 172b/15, 173b/14,
174a/11, 174a/13, 180b/6,
182a/16, 182b/17, 184a/19, 185a/13,
185a/19, 185b/8, 186a/19
d.- rim 101b/18, 103b/11,
103b/20, 105b/13, 113b/14, 118b/13,
119a/20, 120a/8, 120b/2,
121b/18, 122a/17, 123b/8,
126a/12, 129b/17, 130a/4, 130b/5,
133a/4, 135b/8, 137b/15,
137b/18, 138b/13, 138b/6,
149b/2, 154a/9, 156b/19, 156b/8,
157b/5, 162b/2, 173a/13,
177b/5, 31b/1, 31b/3, 37a/10,
37a/2, 56b/9, 63a/8, 72a/1, 76b/8, 7b/1,
97a/13, 99b/11
d.- rin 129a/5, 129b/4, 12a/19,
133b/14, 142a/14, 147b/12, 149a/12,
149a/8, 154a/20,

- 154b/18, 154b/2, 157b/15, 163a/4, 163b/8, 166a/3, 173a/20, 173b/4, 174a/16, 178a/19,
 20b/9, 31a/5, 81a/18
 d.- rler idi 110b/15, 140a/3, 14a/11, 159a/10, 159a/7, 159a/9, 15a/16, 160b/1, 160b/2,
 161a/6, 162a/5, 164a/20, 164a/7, 164b/1, 166b/12, 166b/6, 166b/8, 169b/7, 171b/3,
 178a/5, 182b/4, 183b/4, 46a/18, 51b/1, 51b/11, 51b/14, 57a/4, 58b/11, 58b/12,
 59a/7, 64a/6, 64a/7, 75a/12, 81b/14, 83a/11, 84b/19, 85a/16, 86a/15, 86b/3, 87a/12
 d.- rler 110a/8, 135a/14, 28a/10, 36a/17, 39a/4, 40a/3, 69a/13, 70b/1, 77b/6, 78b/3
 d.- rsem 163b/3
 d.- rsin 108b/7, 130a/7, 134b/1, 139b/15, 140b/1, 146a/17, 161a/6, 164b/4, 171b/11,
 174b/14, 181a/10, 182a/12, 182a/4, 186b/9, 49a/19, 49b/16, 50a/11, 62b/9, 73a/7,
 84b/16, 85a/11
 d.- rsiz 110a/11, 115b/12, 140a/11, 151b/6, 163b/1, 164b/8, 165b/9, 173a/9, 28a/13,
 69a/16, 85a/2, 85b/7
 d.- rüm 165a/5, 17b/3
 d.- sem 149b/5
 d.- señ 89a/10
 d.- serler 11a/20
 d.- ycek 142a/19, 164a/2, 168b/11, 169a/19, 181a/20
 d.- ye 115a/6, 115a/9, 118a/12, 119b/15, 121b/15, 122b/14, 122b/17, 123a/13, 127b/17,
 133b/9, 20b/1, 20b/2, 26a/5, 35b/12, 36b/19, 41b/16, 42b/17, 66b/16, 75a/8,
 76b/4, 7a/11, 7a/12, 81a/4
 d.- yecek 140a/7
 d.- yeler 128b/1, 128b/5, 141b/8, 2b/11, 43a/1, 52b/1, 6b/7, 90b/12
 d.- yen 11a/17, 151a/8
 d.- yene 21a/16
 d.- yesin 10b/7, 49a/6, 69a/11, 76a/7
 d.- yesiz 118a/15, 122a/18, 127b/14, 132b/9, 137b/8, 30a/5, 36b/16, 36b/9, 97a/9
 d.- yevüz 112a/5, 133b/11, 133b/9, 36b/19, 36b/20, 76b/4, 76b/5
 d.- yicek 106a/18, 121a/19, 173b/2, 182a/15, 185b/13, 185b/9, 186b/3
 d.- yim 105a/18, 118b/7, 172a/20, 177b/13
 d.- yü virdiler 169b/6
 d.- yü virdüm 42b/20, 81a/8
 d.- yü virem 3b/5
 d.- yü virilmişdür 92b/13
 d.- yü virilmiş 90b/8
 d.- yü virüñ 133b/7
 d.- yü vir 108a/10, 31a/19
 d.- yü 100a/4, 103a/17, 103b/2, 104a/11, 104a/3, 105a/15, 106b/1, 107a/15, 107a/5,
 107b/11, 108a/9, 108b/16, 109a/3, 10a/13, 110a/14, 110a/8, 111a/17, 111a/4, 111a/9,

- 113a/17, 118b/2, 118b/3, 121b/15,
 122b/10, 122b/3, 123b/20, 124a/14,
 124a/16, 124b/7,
 127b/11, 128a/8, 129a/13, 129a/16,
 129b/16, 12a/2, 12a/3, 12a/9, 12b/13,
 130a/6,
 130b/18, 130b/20, 131a/2, 131a/4,
 131b/17, 131b/2, 132a/1, 132a/4, 132a/6,
 132b/20,
 132b/5, 133a/6, 133b/13, 133b/15,
 133b/4, 133b/9, 134a/20, 134a/6, 134b/12,
 135b/15,
 135b/18, 137b/20, 137b/3, 138a/2,
 138b/21, 139b/13, 139b/9, 13a/11, 13a/16,
 13a/19,
 13a/7, 140a/16, 140a/18, 140a/19,
 140a/2, 140a/6, 140b/3, 141a/12, 141a/8,
 141b/19,
 142a/7, 142a/8, 142b/1, 143a/8,
 143b/17, 144a/15, 144a/6, 146a/12, 146a/13,
 146a/3,
 146b/13, 146b/3, 14a/18, 14b/9,
 152a/6, 153a/5, 157b/13, 159a/13, 159b/16,
 15a/10,
 15a/13, 15a/15, 15a/5, 15a/8, 15b/17,
 160a/14, 161a/19, 163b/15, 164b/7, 167a/7,
 167b/10, 168b/12, 168b/18, 16a/1,
 170a/5, 170b/13, 171a/10, 171a/8, 177b/3,
 17b/16,
 181b/1, 182a/19, 182b/11, 183a/4,
 183b/12, 19b/15, 19b/3, 20b/13, 21b/6,
 22a/5,
 22b/8, 23a/12, 23a/15, 23a/3, 25a/1,
 25a/20, 25b/10, 25b/18, 25b/2, 25b/7,
 26a/3, 26a/9, 26b/10, 26b/13,
 26b/16, 27b/17, 28a/10, 28b/8, 29a/16,
 29b/13,
- 29b/3, 29b/6, 2b/10, 2b/18, 2b/5,
 30a/15, 30b/4, 31b/17, 32a/2, 32a/3,
 33b/4, 34a/18, 35a/18, 35a/20,
 35b/14, 36a/4, 36a/6, 36b/13, 36b/18,
 36b/6,
 37b/4, 38a/3, 38a/7, 38b/11,
 39a/18, 39a/4, 39b/11, 39b/13, 39b/19,
 39b/4,
 3b/15, 3b/3, 3b/9, 42a/5, 42a/9,
 43b/20, 44a/17, 44b/15, 44b/3, 45b/12,
 45b/16, 45b/18, 45b/5, 46a/4,
 46a/7, 46b/4, 47a/16, 47b/17, 48a/16,
 48a/4,
 49a/11, 49a/15, 49a/17, 49a/19,
 49b/15, 4a/1, 4a/12, 4a/14, 4b/16,
 50a/10,
 50b/10, 50b/12, 50b/20, 50b/3,
 51a/1, 51b/9, 52a/17, 52a/2, 53a/10,
 53a/18,
 53a/4, 54a/16, 54b/5, 55a/11,
 55a/5, 55a/8, 56b/13, 58a/17, 59a/12,
 5a/3,
 5b/10, 61b/11, 61b/7, 62a/13,
 62b/15, 63a/16, 64b/11, 68a/1, 68b/10,
 68b/12,
 69a/10, 69a/13, 69b/4, 6a/16,
 70a/13, 70a/20, 71a/9, 71b/13, 73b/6,
 74a/6,
 74b/16, 75a/19, 75b/16, 76b/4,
 77a/3, 77b/6, 78a/1, 80a/13, 81b/19,
 83b/14,
 84a/16, 84a/20, 85a/13, 85b/1,
 85b/15, 86a/12, 86a/20, 86a/9, 86b/5,
 89b/13,
 91a/11, 91a/15, 91a/18, 94b/17,
 94b/4, 95a/3, 95a/8, 95b/3, 96a/11,
 97b/12,

- 97b/15, 97b/9, 98a/6, 98b/13, 99a/3,
99a/5, 99b/15
d.- yüp 117a/9, 132b/2, 133a/15,
136a/13, 142a/2, 144b/6, 168a/5, 168b/20,
180a/16,
35b/9, 46b/18, 78b/7, 8a/8
- dik** -: Dikmek, bir cismi dik olarak
durdurmak. -8-
d.- di 118a/19, 133b/15, 76b/12
d.- e koñ 111b/3, 136a/11
d.- i virür 57a/18
d.- medi 26a/18
d.- üp 37a/15
- dik** : Eğik veya yatık durmayan. -2-
d. 139b/8
- diken** : Bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve
kabuğu vb. bölümlerinde ve bazı
hayvanların derisinde bulunan sert, ucu
sivri ve baticı çıkışılardan her biri. -13-
d.+ ler 106a/15, 106a/16, 106b/11,
21b/12, 21b/13, 22b/3, 59b/10, 59b/11
d.+ lerde 60a/8
d.+ lerden 102b/16, 11a/11, 182b/3
d.+ lerdür 50b/19
- dikenlü** : Dikenli, dikenli olan. -2-
d. 182b/8, 85b/14
- dikil** - : Dikilmek, dikme işi yapılmak. -1-
d.- miş 127b/15
- dikilmiş**: Dikilmiş olan.-1-
d. oldılar 97/4
- dikişsüz** : Dikişsiz, dikilmemiş olan. -1-
d. imiş 183b/9
- dikkat** : Duygularla düşünceyi bir şeyin
üzerine toplama, uyanıklık. -3- [Ar.]
d. 124b/6
d.+ le 3a/11, 3b/14
- dil** : Tat alma organı. -1-
d.+ inde 153a/15
- dile** -: Dilemek, istemek. -14-
d.- di 109b/7, 138b/2
d.- diler 22a/14
d.- düğünüz 82a/5
' özür d.- mege 123a/14
d.- meyüp 2b/3
d.- r idi 124b/20
d.- r ise 115a/17, 115a/19
d.- rler 78b/10
d.- rseñiz 176b/11
d.- ye 100b/1
d.- yesiz 128b/4
d.- yup 135a/20
- dilek** : Arzu, istek. -31-
d. etdiler 107b/13, 184a/9,
25b/14, 61b/11, 85a/18
d. etdi 103a/16, 108a/8
d. etmem 179b/12, 179b/18
d. etmezim 179a/18
d. eyledi 108a/16, 142b/9,
52a/10
d. eyleñ 10b/14, 115a/14, 178b/2
d. eyliyen 10b/16
d. idene 8a/11
d. iden 115a/16
d. ider idi 55b/14
d. ider iken 34b/15
d. iderim 62a/13
d. iderin 179a/18
d. idesiz 175a/2, 175a/4, 36b/10
d. idevüz 74a/7
d. ide 10b/18, 10b/19
d. idi 86b/20
d. itmedünüz 178b/1
- dilencilik**: Dilencinin yaptığı iş.-4-
d. etmekden 126a/2

- d. iden 164a/8
 d. iderek 74b/10
 d. idüp 130b/16
- dilkü:** Tilki. -3-
 d.+ leriň 12b/18
 d.+ lerüň 112a/12
 d.+ ye 122a/8
- dilsüz:** Dilsiz, konuşamayan kimse. -12-
 d. 115b/5, 15a/13, 15a/14, 20a/3,
 70b/12, 71a/9, 89b/9
 d. idi 115b/4
 d. imiş 20a/2
 d.+ ler 27a/6
 d.+ leri 27a/8, 68a/2
- dīn** : Hüküm, yargı. -12- [Ar.]
 d. etdi 161a/17
 d. etmeň 102a/17
 d. etseler 116b/1
 d. etse 116a/18
 d. idem 172a/15
 d. ideni 172a/17
 d. ider iken 33b/13
 d. iderim 161a/18
 d. idiserdür 172a/18, 20b/20
 d. idiser 21a/2
 d. itmezim 172a/15
- dīnār** : Altın liranın yaklaşık dörtte biri
 değerinde olan eski bir para. -13- [Ar.]
 d. 105a/19, 114a/17, 32a/1, 34a/16,
 34a/17
 d.+ a 170a/19, 34a/2, 34b/2
 d.+ dan 82a/1
 d.+ ı 134b/5, 38b/18, 77b/1
 d.+ lik 65a/17
- dīnār** : (bkz. dīnār).-1- [Ar.]
 d.+ lik 155b/11
- dindār** : Dini inancı güçlü olan. -1-
 [Ar.+Far.]
 d. idi 93a/3
- dīndāş** : Aynı dinden olan kimse. -1-
 [Ar.+T.]
 d.+ ı 40b/6
- dīnil -** : Denilmek, söylenmek. -68-
 d.- di 92b/15
 d.- düklerine 92b/9
 d.- e 7a/3, 7a/5, 90a/12
 d.- mek 91a/10
 d.- mez 24a/10
 d.- miş 114b/4, 12b/13, 130b/15,
 139a/9, 141b/13, 14a/7, 150b/15,
 153a/15, 185b/16,
 19b/14, 23a/12, 2b/9, 35b/14,
 39a/17, 3b/15, 3b/8, 42b/4, 46a/16,
 46b/13,
 47b/11, 4a/8, 50a/5, 51a/11,
 51a/7, 5b/9, 80b/11, 85a/16, 92b/8
 d.- müşdür 132b/4, 137a/10,
 137a/14, 151b/16, 168a/13, 2a/16,
 50a/18, 50a/20, 5b/16,
 7a/8, 7b/12, 7b/16, 7b/3, 8a/13,
 8a/5, 92b/15, 92b/20, 96b/8
 d.- müşlerden 93a/14
 d.- se 91a/7, 92b/19
 d.- seň 147a/15, 91b/9
 d.- ür idi 109b/3
 d.- ür 106a/6, 15b/11, 183a/17,
 183a/8, 50b/8, 85b/13, 92a/5
 d.- ürler 138a/12
- dīnilmiş** : Denilmiş olan. -4-
 d. olalar 6b/4
 d. ola 75b/17, 90a/6, 91a/9
- diñlen -** : Dinlenmek. -1-
 d.- diler 142b/16

- dīnūnet**: Hesap, yargı. -16- [Ar.]
 d. 154b/1, 165b/4, 16a/15, 18b/12,
 18b/7, 20b/10, 63b/18
 d.+ de 113a/12
 d.+ desin 142a/9
 d.+ e 59a/6
 d.+ i 135b/3, 40b/1, 78b/13
 d.+ idür 171b/6
 d.+ iñ 154b/10
 d.+ inden 41b/2
- dirhem**: Bir tür gümüş para. -6- [Ar.]
 d. 30a/12
 d.+ i 124b/5, 124b/8, 30a/13, 30b/1
- diri** : Canlı, güçlü, zinde. -7-
 d. 39a/20
 d.+ dir 143b/18
 d. iken 52a/18
 d.+ lerüñ 135a/11
 d. oldı 125a/15, 125b/12
 d. olup 87b/9
- diril -** : Dirilmek, canlanmak. -16-
 d.- diler 99a/10
 d.- e 14b/11, 62a/14
 d.- eler 154b/4
 d.- en 151a/11, 151a/9, 157b/9,
 158a/2, 160a/16
 d.- esin 114a/4
 d.- miş 144a/15
 d.- üp 124b/15
 d.- ür 153a/3, 153a/5, 153a/9
 d.- ürlər 135a/11
- dirlik** : Yaşayış, hayat, geçim. -9-
 d. eylemiye 96a/12
 d. iden 168b/8
 d. iderim 175a/12
 d. idesiz 175a/12
 d. ide 158a/3, 168b/7
- d. itmiye 5a/11
 d. süre 157b/11, 158a/6
- dış** : Çene kemiklerinin üstüne
 dizili, ısırıp koparmaya ve çiğnemeye
 yarayan sert, beyaz organlardan her
 biri. -10-
 d. 8a/5
 d.+ i 8a/5
 d.+ leriñ 23b/6, 24a/1
 d.+ lerini 70b/13
 d.+ lerüñ 121b/20, 12b/4, 38b/7,
 44a/5, 45a/19
- dışı** : Kadın. -2-
 d. 72b/9
 d.+ yi 32b/4
- ditre -** : Titremek. -2-
 d.- yup 108b/9, 62b/10
- ditreyiş** : Titreyiş, titreme işi. -1-
 d. 87b/3
- dīv** : İblis, şeytan. -21- [Far.]
 d. 106a/6, 108a/4, 159b/3,
 163a/10, 163a/11, 163a/16, 166b/8, 6a/9
 d.+ den 107b/10
 d.+ ler 107b/12, 107b/16,
 108a/1, 108a/7, 13a/19, 61b/10, 98a/5
 d.+ leri 107b/3, 111b/14, 11b/1
 d.+ üñ 97b/8
- dīvān** : Büyük meclis. -4- [Ar.]
 d.+ a 181b/12, 182a/2, 182b/16
- diyär** : Ülke. -6- [Ar.]
 d.+ a 124b/14, 131b/13
 d.+ da 124b/16
 d.+ iñ 124b/18
 d.+ ina 3b/2
 d.+ larda 136b/1
- diz** : Kaval, baldır ve uyluk
 kemiğinin birleştiği yer. -6-

- d. 138b/21, 29b/13, 55b/14, 73a/4
d. çöküp 85b/17
d.+ lerine 98b/13
- doğ -:** Doğmak, dünyaya gelmek, görünmek.
-19-
- d.- a 149a/10, 149a/11
d.- duğrı 164b/11
d.- ıcağı 21b/11, 59b/9
d.- mak 149a/15
d.- maya 149a/8
d.- müş 103b/16, 108a/17, 146a/8,
149b/11, 149b/16, 2b/14
d.- müşdur 164b/9, 178a/15
d.- müşlar 18a/5
d.- müşlardur 145b/19
d.- müşuñ 165a/15
d.- miya 149a/12
- doğmağlıkında :**
Doğmaklığında, doğduğunda. -1-
d. 33b/10
- doğmuş :** Doğmuş, doğmuş olan. -2-
d. olan 2b/19, 90a/12
- doğur - :** Doğurmak. -6-
d.- a 2b/10, 2b/7
d.- acağı 178a/12
d.- dı 178a/14, 2b/14
d.- up 89a/10
- dokun - :** Dokunmak, temas etmek. -30-
d.- a 129b/20, 69a/3, 72b/17
d.- alar 25b/14, 66a/10
d.- am 14b/15
d.- an 105a/16
d.- dı 103b/19, 108b/3, 108b/4,
108b/7, 108b/8, 12a/3, 14b/14, 15a/8, 29b/1,
35b/4, 62b/1, 62b/7, 67b/15, 99a/4
d.- dılar ise 25b/15, 66a/10
d.- ma 185b/1
- d.- mağı 101a/20
d.- mak 58a/15
d.- mazsız 117a/12
d.- müş idi 108b/10
d.- miyasın 96b/7
d.- up 12b/8
- dokuzuncı :** Dokuzuncu, dokuz
sayısının sıra sıfatı. -4-
d. 109a/7, 13b/9, 182b/1, 32a/16
- dolaş - :** Dolaşmak, gezinmek. -1-
d.- dı 63b/7
- doldur - :** Doldurmak. -1-
d.- up 184a/4
- dolu :** İçi boş olmayan. -1-
d. 25a/10
- domuz :** Bir tür hayvan. -3-
d.+ lar 61b/13
d.+ lara 61b/16
d.+ laruñ 62a/1
- don :** Giysi. -1-
d.+ ların 132b/15
- dost :** Sevilen, yakın olan, gönüldaş.
-24- [Far.]
d. 115a/6, 122b/17, 34b/1,
38b/3
d.+ ı 105a/5, 115a/12, 115a/5,
150a/15, 183a/5, 18a/20
d.+ lar 176b/7
d.+ lardan 136a/14
d.+ ları 103b/2, 126a/13
d.+ ların 124a/20, 124b/7
d.+ larına 176b/4
d.+ larum 117b/18, 125b/6
d.+ larumsız 176b/5
d.+ laruñı 123a/2
d. oldılar 140b/18
d.+ um 115a/7

- d.+ umuz 168a/5
- døy** -: Doymak, tok olmak. -1-
- d.- maz 68b/14
- dög** -: Dövmek, vurmak. -10-
- d.- diler 37a/20, 76b/16
  - d.- er idi 129b/15
  - d.- er iken 111a/13, 140a/1, 77a/1
  - d.- mege 119b/16
  - d.- üp 133b/18, 134a/1, 142b/3
- dögüs** -: Dövüşmek, çekişmek. -1-
- d.- ürler idi 182a/9
- dök** -: Dökmek, boşaltmak. -3-
- d.- di 46b/3, 81b/18
  - d.- üp 148b/3
- dökül** -: Dökülmek. -7-
- d.- dügi 41b/7
  - d.- e 100a/18
  - d.- müşdür 117a/19, 138a/3, 47a/17,
- 82b/18
- d.- ür 57b/2
- dön** -: Dönmek, geri gelmek. -43-
- d. 108a/9
  - d.- di 108a/7, 109a/3, 91a/1, 96b/11
  - d.- diler 113a/17, 142b/3, 144a/14,
- 145a/7, 92b/11, 93b/19, 93b/9
- d.- e 119a/18, 131b/14
  - d.- er idi 96a/7
  - d.- erek 36b/1
  - d.- eyim 116a/5, 21a/7
  - d.- icek 114a/19
  - d.- mekde iken 93b/14
  - d.- mesün 80b/16
  - d.- miyeler 3b/1
  - d.- sün 16a/11
  - d.- üp 103b/12, 105b/5, 109b/8,
- 10b/14, 112a/6, 113b/12, 113b/9, 123b/10,
- 128a/12,
- 128a/16, 131b/18, 139b/16,
- 141b/5, 142b/15, 143a/11, 185a/15,
- 185a/19, 186b/3, 28b/10,
- 69b/3
- döndür** - : Döndürmek, çevirmek, geri getirmek. -3-
- d. 8a/8
  - d.- e 89a/15, 89a/17
- döndürülmüş** : Döndürülmüş olan. -1-
- d. olup 30b/7
- dört** : Dört sayısının adı. -17-
- d. 131b/6, 152a/11, 168a/15,
  - 169a/12, 183b/8, 27b/2, 28a/4, 2a/17,
  - 2a/18,
  - 2a/19, 30a/20, 43a/13, 56a/12,
  - 68a/19, 68b/19, 81a/13, 93b/2
- dörtüncü** : Dördüncü, dört sayısının sıra sıfatı. -18-
- d. 109b/1, 122a/19, 142b/17,
  - 150b/9, 174a/18, 24a/17, 24a/18,
  - 25a/18, 41b/18,
  - 59a/17, 5a/5, 65b/15, 81b/11,
  - 94a/16, 94a/17, 94a/18, 95a/15, 96a/5
- döşe** -: Dösemek, yerleştirmek, kaplamak. -4-
- d.- diler 132b/17, 36a/1, 36a/2,
  - 75a/17
- döşek** : Döşek, yatak. -19-
- d. 106b/17, 60a/15, 67b/9
  - d.+ de 129a/5, 13b/11, 99a/17
  - d.+ dedür 115a/11
  - d.+ i 56a/15, 56b/11, 99a/20
  - d.+ ini 153b/10
  - d.+ lerde 66a/6
  - d.+ üni 14a/2, 153b/12, 153b/14,
- 153b/16, 153b/9, 56b/10, 56b/6
- döşekcik** : Küçük yatak.-1-

- d.+ üñi 99b/11
- döşen** - : Döşenmek. -2-
- d.- müş 82b/3
  - d.- müş 137b/10
- du'ā** : Yakarış. -9- [Ar.]
- hayır d. eyledi 145a/4, 73a/3, 93a/9
  - hayır d. eyleñ 101b/20
  - hayr d. eyleñ 8a/16
  - d. ider iken 145a/11
  - hayır d. ider iken 91a/13
  - d. itmege 48b/5
  - hayır d. itmemiş iken 145a/5
- dudak** : Ağızın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst veya alt kenarlarından her biri. -2-
- d.+ lar 66b/5
  - d.+ları 26a/10
- dudulmuş** : Tutulmuş. -1-
- d.+ları 97a/1
- duhūl** : İçeri girme, dahil olma. -1- [Ar.]
- d. eyledünüz 152a/19
- dul** : Eşi ölmüş veya eşinden boşanmış kadın veya erkek. -1-
- d. 135b/9
- dur** -: Durmak, beklemek. -12-
- d.- dılar 128a/8
  - mağsum ola d.- mağa 58b/20
  - d.- maz 118b/1
  - yapışık d.- up 126b/1
  - d.- ur idi 133a/20, 98a/13
  - çıkarup d.- urın 115b/13
  - d.- urlar idi 21a/13
  - oturup d.- urlar idi 99a/14
  - d.- urlar 113b/3, 181a/12
  - söyleşüp d.- urlar 70a/8
- durğur** -: Durdurmak, ayakta beklemek.-1-
- d.- up 161a/3
- dūşvār** : Zor,güç. -1- [Far.]
- d.+ dur 73b/2
- dut** -: Tutmak, yakalamak, bekletmek. -6-
- d.- ar idi 107b/9
  - ümid d.- ar idük 143b/12
  - şaklı d.- dum 132a/8
  - d.- maduķ 98b/6
  - d.- sañ 98b/19
  - d.- sunlar 170a/8
- dutul** - : Tutulmak, yakalanmak. -4-
- d.- dılar 108a/6
  - d.- müş 161a/2
  - d.- müşlardur 143b/3
  - d.- up 97b/18
- duy** -: Duymak,işitmek. -4-
- d.- dı 62b/3
  - d.- mağa 27b/12
  - d.- maķ 27b/11
  - d.- up 83b/4
- düdük** : Üflendiğinde ses çıkaran ve işaret vermek için kullanılan araç. -2-
- d. çalduk 18a/15
  - d. çalduķ 104b/19
- düdükçi** : Düdükçü, düdük çalan. -1-
- d.+ leri 14b/19
- düğün** : Düğün. -13-
- d. 147b/16, 38a/15, 38a/19, 38b/2, 38b/4
  - d.+ den 119a/18
  - d.+ e 122b/11, 147b/18, 38a/17, 38a/5, 38a/9
  - d. itmişdür 38a/4
  - d.+ lere 44b/1
- dükeli** : Hep, bütün. -9-
- d. 10a/9, 119a/2, 120b/8, 136a/6, 33b/6, 68a/1, 71a/4, 78a/18

- d.+ niñ 136a/15
- dülger:** Yapıların tahta işlerini yapan kimse.
- 1- [Far.]
- d. 63a/18
- dün :** Bugünden bir önceki gün. -4-
- d. 115a/6, 153a/7, 44a/12, 81b/7
- dünyā :** Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü. -36- [Ar.]
- d. 176b/13, 176b/15, 176b/17, 179b/10, 180a/2, 180a/5, 186b/16
- d.+ da idüm 179b/5
- d.+ da 178b/18, 179b/2, 179b/8, 46b/11
- d.+ dadur 179b/2
- d.+ dan 176b/14, 176b/16, 179a/12, 179b/11, 179b/12, 179b/13, 179b/14
- d.+ dur 23a/18
- d.+ niñ 119a/7, 126a/11, 177b/12, 23a/13, 42b/13, 45b/6
- d.+ ya 145b/13, 156a/7, 178a/15, 178b/19, 179b/15, 179b/16, 30b/15
- dürlü:** Türlü, çeşitli. -3-
- d. 110b/12, 98a/3
- dürt :-** Dürtmek. -4-
- d.- dü 184a/15
- d.- er idi 164a/12, 164a/3, 170a/15
- dürüst :** Doğru, salim, tam, sağ. -2- [Far.]
- d. 108a/1, 61b/19
- düş :** Rüya. -2-
- d.+ de 2b/5, 50b/4
- düş - :** Düşmek. -67-
- d.- di 103a/9, 104a/2, 106a/14, 106a/16, 106a/17, 107b/5, 114a/8, 11b/13, 125a/8,
- 128a/14, 168b/20, 47b/17, 59b/10, 59b/12, 59b/6, 59b/7, 62a/12, 67a/20, 83a/16,
- 89a/7, 98b/13
- d.- diler 180b/8, 21b/12, 21b/14, 21b/8, 21b/9, 29a/19, 58a/16
- d.- dü 106a/12
- d.- e 126b/10, 134a/14, 37b/17
- d.- eler 136b/5
- d.- en 106b/11, 114a/20, 126b/17, 134a/13, 26b/19, 37b/16
- d.- er iken 113a/19
- d.- er 115b/10, 124b/12, 29b/15
- d.- medi 11b/9
- d.- mesi 93a/16
- d.- mez 17a/3
- d.- miyeler 102b/4
- d.- se 122b/7, 19b/6, 26a/19
- d.- üñ 141b/10
- d.- üp 108a/15, 108b/10, 120b/12, 171a/12, 31b/17, 32a/3, 3a/18, 43a/7, 55b/14,
- 5b/2, 62b/12, 70b/19, 73a/5, 81a/10, 89a/3, 99a/2
- düşman:** Hasım, birinin kötülüğün isteyen. -16- [Far.]
- d. 22b/15, 23a/20
- d.+ ı 22b/10
- d.+ iñ 113a/20
- d.+ ları 17a/12
- d.+ larımızdan 91b/2
- d.+ larımızuñ 91b/6
- d.+ larumı 132a/19
- d.+ laruñ 133a/9
- d.+ laruñı 135a/16, 39b/14, 78b/5
- d.+ laruñuza 101b/18, 102a/13, 8a/15
- d.+ uñı 8a/13

düşmanlık: Düşmanca duygusal veya davranış. -1- [Far.+T.]

d. 140b/19

düşme : Düşmek, işi. -1-

d.+ si 11b/13

dütün : Tütün, otsu bir bitki. -1-

d. 19b/19

düz :- Düzmek, düzenlemek, kurmak, bir araya getirmek. -6-

d.- elüm 110b/20, 29a/14, 70a/10

d.- üñ 119a/13

d.- üp 148b/2, 181a/11

düz : Yatay durumda olan. -1-

d. 94b/7

E

ebed : Ebedilik, sonu olmamak. -10- [Ar.]

e. 163a/15, 163a/18, 166b/20,

168b/8, 171b/11, 172b/18, 59a/6, 75b/11,

9a/15

tā e. 36b/4

ebedi : Sonsuza ve ebediyete ait olan. -27- [Ar.]

e. 126a/14, 130a/6, 130b/8, 149b/12,

149b/9, 151a/16, 151a/17, 152a/14, 154b/1,

156b/10, 157b/18, 157b/6, 162b/3,

166b/19, 171a/15, 179a/6, 30b/20, 33a/6,

33b/16,

45b/19, 46a/10, 46a/9, 59a/6, 73a/6,

73b/16

hayāt-1 e. 155a/7

ebediye : (bkz. ebediyye). -4- [Ar.]

hayāt-1 e. 150b/6, 179a/6

hayāt-1 e.+ dür 172b/1

hayāt-1 e.+ yi 157a/12

ebediyye: Ebedi, sonsuz. -1- [Ar.]

hayāt-1 e.+ niñ 158b/2

ebğaz : Çok fazla bugzedilen, hiç sevilmeyen. -1- [Ar.]

e.+ lar 159a/9

ebraş : Bir tür hastalık, cüzam. -8- [Ar.]

e. 12a/1, 55b/13, 55b/17, 97a/18

e.+ iñ 81b/15

e.+ lar 104a/17, 17b/12

e.+ lari 16a/2

ebrâş : (bkz. ebraş). -1- [Ar.]

e. olan 46a/19

ebraslı : Cüzzam hastalığına yakalanmış olan. -1- [Ar.+T.]

e. 128a/7

ebû: Baba, ata. -1- [Ar.]

e. 83a/18

ecil : Sebep, için. -8- [Ar.]

e.+ den 160a/4, 160b/5, 168a/18, 24a/16, 50b/4, 95a/16, 99a/19, 99a/8

ecir : Ücretle çalışan, gündelikçi. -4- [Ar.]

e. 166a/11, 166a/14

e.+ dür 166a/14

e.+ ler 54b/20

ecyâl : Soylar, nesiller. -1- [Ar.]

e. 90b/12

edâ : Yerine getirmek, ödemek, borcunu vermek. -5- [Ar.]

e. etmeg 105b/1

e. ider iken 89a/2

e. itmek 31b/14

e. itmez 30a/13

e. olunmak 31b/16

edhâl : Dahil etme, iletme. -2- [Ar.]

e. etdiler 139b/4

e. itmişdür 181a/9

edim: Tabaklanmış deri. -2- [Ar.]

- e. 4a/17, 54a/14
- ednā** : Pek aşağı, en alçak. -1- [Ar.]
- e. 122b/15
- ef aī** : Engerek yılanları. -4- [Ar.]
- e.+ lerüñ 20b/5, 41b/2, 4b/3, 94b/10
- efdal** : Daha faziletli, yeğ tutulan. -10- [Ar.]
- e. 10a/1, 116a/20, 116b/3, 21a/1, 21a/4
- e.+ dür 118b/15, 19b/7
- e.+ siz 118a/7, 118b/18, 17a/5
- efendi** : Sahip, malik. -39- [Rum.]
- e. 105a/18, 111a/9, 111b/13, 123b/5, 123b/6, 139a/14, 147a/7, 151a/10, 151a/18, 153b/6, 157a/2, 158b/2, 15a/7, 161a/17, 163b/15, 165b/3, 185a/18, 37a/8, 52a/17,
- 74b/19, 76a/4, 95a/1
- e.+ den 173a/13
- e.+ leriniñ 26b/19
- e.+ nden 176b/18
- e.+ niñ 126a/4
- e.+ ñüz 30a/13
- e.+ si 16b/12, 16b/14, 176b/7, 31b/15, 32a/8, 43b/15, 43b/17
- e.+ sine 123b/1, 32a/7
- e.+ siniñ 31b/18
- e.+ ye 126a/19, 9b/15
- efendü** : (bkz. efendi). -2- [Rum.]
- e.+ m 126/1
- e.+ me 126a/5
- eg** :- Eğmek, düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek. -1-
- e.- üp 185a/10
- eger**: Eğer, şayet. -275- [Far.]
- e. 100b/15, 102a/10, 102a/6, 102a/8, 105a/15, 10a/10, 10b/17, 10b/18, 10b/19,
- 110a/17, 110b/2, 112b/13, 113a/8, 115a/17, 115a/18, 115a/19, 115b/11, 115b/13, 115b/16, 116b/7, 116b/9, 118b/19, 119a/3, 119b/14, 119b/2, 119b/4, 120a/5, 120b/10, 120b/15, 121a/3, 123b/11, 123b/17, 124a/2, 124a/4, 124b/5, 126a/17, 126a/18, 127a/19, 127a/20, 127b/1, 127b/10, 127b/13, 127b/8, 127b/9, 12a/2, 131b/5, 132b/8, 133a/4, 133a/6, 133b/10, 133b/9, 134b/13, 138b/21, 13a/20, 140a/6, 140a/7, 140b/6, 141b/11, 141b/20, 142a/2, 142a/7, 146b/1, 149a/12, 149a/6, 149a/8, 149b/3, 14b/15, 150a/12, 151a/7, 154b/13, 155a/11, 155a/16, 155a/18, 157b/10, 157b/15, 158a/11, 158a/18, 158b/17, 159a/16, 159b/7, 160a/14, 161b/13, 161b/3, 161b/7, 162a/17, 162a/3, 162b/10, 162b/15, 162b/4, 163a/14, 163a/17, 163a/21, 163a/6, 163b/2, 164b/16, 165a/1, 165a/12, 165a/15, 165b/7, 166a/6, 166b/13, 167a/11, 167a/15, 167a/16, 168a/1, 168a/3, 168a/7, 168b/1, 168b/20, 169a/13, 169b/8, 16a/10, 16a/9, 16b/14, 170a/7, 171a/11, 171a/13, 171a/16, 171a/17, 171b/8, 172a/13, 172b/19, 173a/14, 173a/15, 173a/20, 173a/9, 174a/10, 174a/2, 174b/2,

- 174b/3, 174b/9, 175a/19, 175a/3,
175a/4, 175b/11, 176a/10, 176a/12, 176a/17,
176a/6,
176a/7, 176b/13, 176b/14, 176b/18,
176b/19, 176b/5, 177a/2, 177a/5, 177b/6,
177b/7,
180b/10, 181b/16, 181b/2, 181b/3,
182a/8, 183a/2, 183a/5, 185a/18, 186b/11,
186b/15,
186b/8, 18a/10, 18b/3, 18b/9,
19a/17, 19b/5, 20a/11, 20a/13, 20a/9, 25b/3,
26a/19, 26a/6, 28b/13, 28b/18,
29a/13, 30a/4, 30b/17, 30b/20, 30b/7,
31a/10,
31a/13, 31a/15, 31a/16, 31a/18,
31a/19, 31a/7, 31b/4, 32a/14, 32b/14,
33a/15,
33a/8, 35b/12, 36b/15, 36b/18,
36b/20, 36b/7, 36b/9, 39a/5, 39b/15, 41a/17,
42b/14, 42b/16, 42b/19, 43a/1,
43b/11, 43b/19, 47a/11, 47b/18, 47b/9,
48a/4,
49a/6, 51a/19, 51b/14, 51b/2, 51b/4,
53a/12, 55b/15, 57b/17, 58b/16, 58b/17,
58b/19, 5a/14, 5a/9, 5b/2, 60a/17,
62b/1, 66a/17, 66b/15, 66b/16, 67a/4,
68a/8, 68b/7, 69a/5, 69b/12, 71a/2,
71a/4, 71b/6, 72a/11, 72a/4, 72a/7,
72b/15, 72b/3, 75a/8, 75b/7, 76a/12,
76a/14, 76b/4, 76b/5, 77b/7, 7a/13,
7a/5, 7b/5, 7b/8, 81a/1, 81a/3, 81a/6,
82b/13, 83a/17, 83a/9, 86b/20,
86b/6, 87a/1, 88a/1, 8b/1, 8b/2,
96a/10, 96a/17, 96b/3, 99a/3, 9a/15,
9a/17, 9b/11, 9b/12, 9b/14
egerçi: Her ne kadar. -6- [Far.]
- e. 115a/12, 129a/17, 150b/12,
168b/7, 47b/6, 83a/5
egir - : Eğirmek, döndürmek,
çevirmek, bükmek. -1-
e.- ürler 119a/2
eglen - : Eğlenmek, neşeli ve hoşça
vakit geçirmek, durmak, kalmak. -5-
e.- düzüne 89b/7
e.- üp 91a/1
e.- ür iken 30a/8, 44a/12
e.- ür 119b/15
egri : Eğri, doğru veya düz olmayan.
-1-
e.+ ler 94b/6
ehl : Sahip, topluluk, cemaat. -11-
[Ar.]
e.-i beyti olalar 17a/13
e.-i beytin 16b/15
e.-i beyti 119b/10
e.-i nīnovaya 116a/16
e.-i şer^c den 117a/7
e.-i şer^c e 122b/3
e.-i şer^c 104b/14, 113b/17,
117a/10, 117b/4
e.-i yunāniñ 160a/10
ek -: Ekmek, toprağa tohum atmak. -
19-
e.- di 23a/4
e.- dügi 106a/12
e.- düğünde 21b/7
e.- en 22b/9, 23a/17, 23a/20
e.- er 60a/2
e.- erler 118b/16
e.- medüğüm 45a/11
e.- medüğümi 132a/12
e.- medüğün 45a/7
e.- medüğüni 132a/9

- e.- medüñ 22b/14
e.- meg 106a/11
e.- mege 21b/6, 59b/4
e.- mekde 59b/5
e.- mezler 10a/2
e.- üp 22b/11
- ekil - :** Ekilmek. -7-
e.- en 60a/4
e.- eni 22a/17
e.- müşdür 60b/11, 60b/12
e.- müşler 60a/12, 60a/5
e.- ür 60a/3
- ekilmiş:** Ekilmiş olan. -5-
e. olanlardır 60a/9
e. olan 22a/18, 22a/19, 22b/3, 22b/5
- ekinci :** Tahıl yetiştirip satan kimse. -5-
e. 106a/11, 21b/6, 59b/4, 60a/2
e.+ niñ 22a/15
- ekinlik:** Ekin ekilmiş yer. -6-
e.+ de 129a/1
e.+ lerden 100b/4, 19a/6, 57b/4
e.+ lere 152a/13
e.+ ünde 22b/14
- ekkäl :** Çok yiyen, obur. -1- [Ar.]
e. 105a/4
- ekl :** Yemek yeme. -5- [Ar.]
e. etdi 148b/7
e. ideler 155b/9
e. idenler 25a/11, 27b/2, 68a/19
- eklen - :** Eklenmek. -2-
e.- di 137a/10
e.- üp 150a/3
- ekrem :** Çok ciòmert, en kerim. -1- [Ar.]
e. 122b/12
- ekser :** Daha çok, en çok. -3- [Ar.]
e. 118b/7, 152b/4, 18b/2
- eksik :** İhtiyaç duyulan şey, noksan. -5-
e.+ dür 130a/13, 33a/14, 73a/13
e. oldı 138b/10
e. olup 147b/19
- eksiklik:** Eksik olma durumu. -1-
e.+ inden 80a/1
- ekül:** Çok yemek yiyan, obur. -1- [Ar.]
e. 18a/19
- el :** Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölüm. -108-
e. 106b/10, 134a/16, 139b/2, 159b/20, 160b/7, 72a/6, 84a/16, 84a/17, 84b/11
e.-mesih ibn-i dāvud 1b/7
e.+ e virilür 46a/14
e.+ i 100b/14, 100b/17, 101a/4, 121a/8, 12a/3, 138a/4, 185b/15, 19b/2, 47a/7,
48a/20, 55b/16, 57b/17, 57b/18, 58a/5, 67b/13, 91a/16, 99a/4
e.+ in 112b/1, 69a/3
e.+ inde 138a/6, 150b/6, 47a/10, 99a/11
e.+ indedür 4b/13, 95a/12
e.+ inden 129b/1, 167a/19, 167a/2, 63a/18, 82a/7, 91b/3, 91b/6
e.+ ine 120b/1, 125a/12, 12b/8, 15a/2, 34b/11, 55a/18, 63a/7, 71a/13, 7a/20,
96b/16
e.+ ini 109a/2, 21a/17, 25b/7
e.+ ler 169b/1, 26b/7
e.+ leri 173a/2, 25b/19, 33a/1, 33a/4, 48a/19, 50b/12, 63b/5, 69a/5, 69a/7,
73a/3, 83b/17, 88a/2

- e.+ lerin 121a/10, 136a/7, 144b/6,
145a/4, 185b/9, 66a/16, 98a/4
e.+ lerinde 100b/5, 185b/19, 5a/16,
96b/6
e.+ lerine 111b/4, 143a/9, 172b/9,
30a/9, 48a/11, 71a/19, 83b/9
e.+ lerini 38b/6, 62a/14
e.+ leriyile 66a/14, 66b/3
e.+ lerümi 144b/3, 186a/5
e.+ lerüne 142a/19
e.+ ümden 166b/20
e.+ ümi 185b/20
e.+ üñ 186a/5, 30b/17, 30b/19, 72a/4,
7b/9
e.+ ünde 125b/19
e.+ üni 101a/3, 14b/10, 19b/8, 58a/4
- elbetde** : (bkz. elbette). -1- [Ar.]
e. 43b/12
- elbette** : Elbette, şüphesiz. -1- [Ar.]
e. 97a/9
- elçülüklük**: Elçilik, elçi olma durumu. -2-
e.+ e 124a/5, 131b/17
- elem** : Keder, üzüntü, acı. -6- [Ar.]
e. çekdim 50b/3
e. çekem 137b/15
e. çekmege 47b/14
e. çeküp 144b/17
e.+ ler çeve 69a/19
e.+ ler çekse 110a/14
- elhâl**: Simdiki halde. -2- [Ar.]
e. 115a/13, 117b/6
- elli** : Elli sayısı. -3-
e. 126a/7, 163b/6
e.+ şer 65b/2
- ellişer** : Her birine elli. -1-
e. 110a/2
- em** -: Emmek, somurmak. -1-
e.- düğün 116a/12
- emânet**: Birine geçici olarak bırakılan
eşya vb. şey. -2- [Ar.]
e. 120a/4, 83b/15
- emcek** : Meme. -1-
e.+ lere 141b/9
- emdi**: Şimdi. -157-
e. 102a/16, 104b/16, 105b/2,
107a/1, 10a/13, 10a/18, 10b/19, 112b/8,
114a/19,
114b/9, 115a/19, 116b/6,
116b/9, 118a/6, 118b/19, 119b/6,
11a/16, 11a/3, 11b/5,
120a/18, 121a/13, 125b/2,
126a/17, 127a/13, 131b/12, 133b/10,
134a/11, 134a/8, 134b/15,
134b/20, 134b/7, 135a/17,
135b/16, 135b/19, 136a/10, 137a/6,
140a/10, 141a/10, 141a/14,
141a/5, 146a/14, 146b/1,
148b/13, 150a/17, 150a/7, 150b/17,
151a/11, 152a/7, 153a/8,
153b/12, 155b/17, 156a/7,
156b/15, 156b/18, 157a/17, 157a/18,
157b/13, 157b/2, 15b/4,
161a/6, 161b/1, 162a/2, 162b/15,
162b/4, 164a/17, 165a/1, 165b/9,
166b/5, 167b/15,
168b/18, 169a/8, 169b/18,
16a/17, 16b/15, 171a/3, 172b/1,
173b/10, 178a/15, 17a/4,
17a/5, 180b/10, 180b/3, 181a/7,
181b/14, 182a/11, 182a/18, 182b/8,
183b/13, 184a/10,
184b/10, 184b/17, 184b/3,
185b/10, 19b/7, 20a/10, 22a/15, 22b/14,
22b/16, 23b/1,

- 24a/12, 29b/6, 2a/16, 30a/18, 30b/9,
31b/16, 32a/2, 32b/6, 32b/7, 33b/4,
33b/8, 36b/19, 37b/7, 38a/16,
38b/14, 38b/20, 39a/11, 39b/12, 39b/15,
40a/2,
40b/15, 41a/19, 42b/20, 42b/4,
43b/15, 43b/9, 44b/4, 45a/12, 45a/14, 48b/6,
4b/4, 4b/8, 50a/18, 50b/8, 52a/19,
53a/19, 64a/15, 72b/11, 72b/12, 76b/4,
77a/2, 77a/7, 77b/14, 78a/4, 78b/6,
7a/12, 7a/2, 81b/6, 85b/6, 8b/4,
8b/9, 94b/11, 94b/15, 94b/17, 9a/7,
9b/11, 9b/14
- emek** : Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü. -3-
e. çekenler 18b/20
e. çekerler 10a/8, 119a/1
- emin** : Güvenilir, kuşkusuz olmayan. -11- [Ar.]
e. 119b/10, 43b/15, 44b/17, 45a/4
e.+ dür 126a/15
e. kılavuz 53a/13
e.+ ler olmadıınız 126a/17
e. olan 126a/15
e. olduğuñ 132a/3
e. olduñ 44b/19, 45a/4
- emir** : Buyruk. -22- [Ar.]
e. 92a/1
e.-i şerr'in 8a/8
e.+ leri 35a/8
e.+ lerin 26a/12
e.+ üñden 125b/5
e. etdigi 63b/10
e. etdigi 35b/17, 47a/2, 56a/1,
75a/13
e. etmişdür 107b/8, 52a/10
- e. eyledi 13a/10, 161a/5, 28b/3,
31b/15, 97b/19
e. eyle 25b/4, 52a/19
e. iderim 71a/9
e. ider 55a/13
e. idüp 15b/16
- emväl** : Mallar. -3- [Ar.]
e.+ e 73b/2
e.+ i 73a/17
e.+ ümüñ 131b/4
- emvât** : Ölüler. -19- [Ar.]
e.+ dan 109b/3, 127a/19, 135a/4,
144b/17, 148b/13, 170a/11, 170b/7,
26a/21, 29b/4,
52b/18, 52b/2, 64a/5, 64a/9,
70a/18, 70a/19, 77b/18
e.+ iñ 135a/10, 39a/19
e.+ indan 24b/1
- emzür** - : Emzirmek. -3-
e.- enlere 136b/3, 42b/10
e.- mediler 141b/9
- emzürici** : Emzirici, emzirme işini yapan kimse. -1-
e.+ lere 80b/17
- eñ** : En, pek. -14-
e. 118b/19, 122b/14, 126a/15,
12b/3, 17b/1, 45a/18, 45b/17, 7a/2,
7a/3,
7b/2, 88b/8, 90a/11, 90a/5, 91b/9
- en** : (bkz. eñ). -1-
e. 122b/16
- endâm** : Beden, bedenin uzvu. -2- [Far.]
e.+ laruñdan 7b/10, 7b/7
- enhâr** : Nehirler. -1- [Ar.]
e. 160a/16
- eñir** - : Bükmek, döndürmek, çevirmek.

- e.- ürler 10a/8
- enker** : Çok kötü, çok nefret edilen. -1-
[Ar.]
e.+ üñ 101a/18
- envāc** : Türler, çeşitler. -2- [Ar.]
e. 55b/2, 6a/8
- epsem** : Sessiz, susan. -14-
e. 61a/5
e. olalar 35a/19
e. ola 131a/1, 74b/13
e. oldılar 111a/6, 122b/4, 134b/10,
58a/2, 71b/4
e. oldı 49a/5, 84b/1
e. olursın 89b/3
e. ol 55a/8, 97b/12
- er:** Erkek,koca. -42-
e. 108a/14, 108a/7, 109b/20, 111a/9,
123b/12, 128a/7, 131a/12, 142b/5, 143a/4,
143b/9, 167b/9, 21a/20, 25a/11,
27b/2, 59a/15, 73b/11, 93b/2
e.+ e 11b/11, 11b/6, 72b/3
e.+ i 2b/2, 90a/9
e. idiler 65b/8
e. imiş 142b/6
e.+ in 2a/15
e.+ ini 72b/16
e.+ ler 104a/9, 155b/17, 99a/17
e.+ lerden 123b/9
e.+ lere 128b/12
e.+ leri 110b/18, 116a/18, 116b/1,
20b/19, 25b/12
e.+ üm 151b/1, 151b/2
e.+ üñ 145b/18, 151b/3, 151b/4
e.+ üñi 151a/20
- ercuvān** : Kırmızı kadife. -3- [Far.]
e. 126b/13
e.+ ı 85b/13, 85b/18
- ercuvānī**: Kırmızı kadife gibi.-2- [Far.]
e. 182b/4, 182b/9
- eriş** :-: Erişmek, varmak. -1-
e.- icek 51a/7
- erkek** : Kadın karşısı, er, koca. -3-
e. 92b/19
e.+ i 32b/4, 72b/9
- ertesi** : Ertesi gün, diğer. -2-
e. 146b/8, 147a/16
- es** :-: Esmek. -5-
e.- diler 11b/12, 11b/8
e.- düğünden 156a/13
e.- er 120a/15, 149a/15
- esbab** : Esbap, giysi. -1-
a.+ umı 118b/6
- esenle** :-: Hayır dua ile yolcu etmek,
vedalaşmak. -1-
e.- yüp 65b/11
- esim** : Günahkar, günah işlemış. -1-
[Ar.]
e.+ ler 86a/9
- esir** : Kul, köle. -2- [Ar.]
e.+ lere 96b/20
e. olalar 136b/5
- esirge** :-: Esirgemek, korumak,
gözetmek. -3-
e. 15a/5
e.- di 62a/7
e.- yüp 71a/3
- esirlik** : Tutsaklık. -4- [Ar.+T.]
e.+ inde 2a/8
e.+ inden 2a/19, 2a/8
e.+ ine 2a/18
- eski** : Yeni olmayan. -13-
e. 100a/15, 100a/17, 100b/1,
14b/3, 14b/5, 24a/5, 57a/18, 57a/20
e.+ den 57a/19

e.+ lerden	110a/10	inkār e.- di	181b/10, 49b/2,
e.+ lerüñ	109b/5	84b/18	itlāf e.- di
e.+ ye	100a/17		124b/16
e.+ yi	100a/20		izḥār e.- di
eski - : Eskimek.	-1-		109b/4, 2b/5, 3b/3,
e.- miyen	119a/13		70a/7, 87b/10, 87b/13, 87b/5, 89a/6
esnā : Ara, sıra, vakit.	-4- [Ar.]	90b/7	i ^c tiķād e.- di
e.+ da	111a/2, 152a/5, 153b/8, 7a/18		153a/10, 160b/11,
eşek : Eşek, bir tür hayvan.	-8-		90b/7
e.	170b/17, 35b/11, 35b/16		ķarār e.- di
e.+ i	122b/6, 35b/10, 35b/18		25b/10, 66a/1
e.+ in	121a/16		ķaṣr e.- di
eşekcük : Eşekcik, küçük eşek.	-1-		81a/3
e.+ i	170b/14		kīyām e.- di
et -: Etmek,yapmak.	-530-		109b/5, 110a/11,
irsāl e.- di	ise 185b/12	24b/1	24b/1
vaşıyyet e.- di	ise 175b/18, 67b/19		mürūr e.- di
e.- di	172a/3, 22b/16, 82a/7, 90b/13		100b/4, 155b/2,
başı aşağı e.- di	36a/10	57b/4	nīhān e.- di
cesāret e.- di	39b/17		163b/10
cevāb e.- di	158b/4		nūzūl e.- di
dilek e.- di	103a/16, 108a/8		149b/6, 157b/10,
dīn e.- di	161a/17	158a/4	158a/4
ekl e.- di	148b/7		peygamberlik e.- di
günāh e.- di	163b/16, 163b/17		26a/9, 66b/5
ḥalāṣ e.- di	105b/18, 128a/18,		recā e.- di
141b/20, 14b/17, 51b/2, 74b/20, 86a/15			98b/1
ḥizmet e.- di	170a/13		suāl e.- di
hubl e.- di	90a/14		110a/8, 140b/12,
ḥulūl e.- di	146a/1		85a/13, 85a/9
ḥükm e.- di	141a/17		su ^c āl e.- di
iżtirār e.- di	65b/9		3a/4
ibgāz e.- di	176b/14, 179b/10		su ^c ūd e.- di
iblāg e.- di	37a/19		129b/9, 159a/6,
iḥbār e.- di	123b/2	92a/4	
iḥrāc e.- di	148b/2		şehādet e.- di
iltifāt e.- di	90b/11		152b/10
			şerr e.- di
			50b/9, 85b/8
			taleb e.- di
			137b/1, 183a/4,
		82a/13	
			82a/13
			tamām e.- di
			17b/6, 24a/6,
		46a/13	
			ta ^c līm e.- di
			96b/13
			ta ^c yīn e.- di
			50a/8
			tenāvül e.- di
			100b/10
			terk e.- di
			153a/7, 81b/4
			teslīm e.- di
			183a/14, 184a/7,
			49b/13, 51b/16, 86b/7
			teşekkür e.- di
			144a/10
			teveccüh e.- di
			3b/7

- tevlîd e.- di 1b/10, 1b/11, 1b/12,
1b/13, 1b/14, 1b/15, 1b/16, 1b/8, 1b/9,
2a/1, 2a/10, 2a/11, 2a/12, 2a/13,
2a/14, 2a/15, 2a/2, 2a/3, 2a/4,
2a/5, 2a/6, 2a/7, 2a/9
ticâret e.- di 44b/10
tok e.- di 90b/17
vefât e.- di 39a/11, 39a/8
vukûf e.- di 147a/1
yâd e.- di 85a/3
ziyâret e.- di 104a/4
‘ilâç e.- di 24b/20, 32a/19
emr e.- digi 63b/10
izdiham e.- dikleri 98a/15
hîfz e.- diler ise 176b/20
târd e.- diler ise 176b/19
e.- diler 170a/12, 183b/14, 29b/9,
32b/19, 37b/3, 53a/14, 59b/6, 70b/5, 98b/8
âgâz e.- diler 123a/15, 99b/3
ağrâs e.- diler 128b/16
ârâste e.- diler 82b/5
beyân e.- diler 109b/9, 144a/17,
61b/20, 64b/20
cefâ e.- diler 38a/12
cehd e.- diler 88b/4
cem^c e.- diler 38a/19, 50b/18
cevâb e.- diler 160b/9
darb e.- diler 11b/13
dilek e.- diler 107b/13, 184a/9,
25b/14, 61b/11, 85a/18
edhâl e.- diler 139b/4
feryâd e.- diler 25b/1, 65b/18, 85b/9
fîkr e.- diler 56a/19, 95a/7
galabe e.- diler 141a/17
gûşîş e.- diler 152a/19
hâvf e.- diler 156a/16
hayrân e.- diler 143b/15
hizmet e.- diler 54b/9, 5b/6,
86b/14
hüküm e.- diler 84b/9
iżtîrâr e.- diler 51a/6
ibgâz e.- diler 177a/7, 177a/9
ihbâr e.- diler 107b/19, 53a/9,
61b/16
ihdâ e.- diler 3a/19
ihrâc e.- diler 165a/18
ihtiyâr e.- diler 122b/10
istimâ‘ e.- diler 106b/12
işâret e.- diler 91a/9, 98b/10
izdiham e.- diler 58a/15
iżhâr e.- diler 29a/11, 51b/20
i‘tiķâd e.- diler 172a/7
ķabûl e.- diler 108a/13, 66a/18
ķatlı e.- diler 117a/16, 76b/19
ķismet e.- diler 86a/5
ķiyâs e.- diler 131b/11, 34a/17
lakırkı e.- diler 133b/9, 134a/6,
68b/12, 76b/3
let e.- diler 49a/15
melâmet e.- diler 66a/15
memlû e.- diler 156a/4
meşveret e.- diler 58a/7
müsâvere e.- diler 19b/10
mütâba‘ at e.- diler 52a/5
nażar e.- diler 173b/5, 87a/7
nidâ e.- diler 67b/20
nikâh e.- diler 128b/12
nizâ‘ e.- diler 157b/13
nübûvvet e.- diler 18a/10
nüzûl e.- diler 156a/10
redd e.- diler 104b/15
secde e.- diler 151b/6, 3a/18,
53a/17, 53a/5

- suāl e.- diler 134a/20, 135b/15,
 146a/14, 164b/7, 19b/3
 şu‘ūd e.- diler 170a/3, 86b/15,
 93b/14
 şetm e.- diler 86a/18
 taħrīš e.- diler 85b/4
 taķsim e.- diler 183b/12, 51a/10,
 51a/12
 taleb e.- diler 115b/8, 133a/19,
 134a/15, 137a/15, 141a/16, 154a/3, 154a/6,
 158b/12, 48b/19,
 81b/13, 84a/12
 ḥard e.- diler 6b/10
 ta‘accüb e.- diler 115b/5, 13a/11,
 14a/4, 151b/19, 15a/14, 36b/5, 39a/2, 62a/9,
 66a/2,
 77b/5, 91a/11, 92b/10, 97a/7
 teħavün e.- diler 129b/8
 teħniyet e.- diler 91a/4
 temcīd e.- diler 14a/4, 27a/10,
 56b/13, 99b/15
 teslīm e.- diler 182a/7, 85a/9, 88b/6
 tevbe e.- diler 116b/2, 21a/1
 teveccüh e.- diler 3b/2, 53a/16
 va‘de e.- diler 82a/13
 va‘ż e.- diler 63b/20, 88a/6
 żann e.- diler 144b/1
 zemzeme e.- diler 124a/14, 157a/14,
 160a/4
 ‘add e.- diler 24b/6
 ‘arż e.- diler 38b/18
 günah e.- dim 125a/10, 125a/4
 e.- dügi 128a/2, 154a/12, 154a/4,
 155b/4, 156a/6, 169b/4, 169b/6, 36a/14,
 46b/11,
 62a/6, 62a/8, 82a/10, 95a/17
 ba‘ṣ e.- dügi 170b/8, 26a/21
- emr e.- dügi 35b/17, 47a/2,
 56a/1, 75a/13
 ferāġat e.- dügi 98b/3
 fikr e.- dügi 2b/4
 iħtiyār e.- dügi 81a/2
 iżħar e.- dügi 3a/9
 kiyām e.- dügi 70a/18
 mey e.- dügi 152b/14
 müjde e.- dügi 133b/3
 nażar e.- dügi 89b/14
 nebīlik e.- dügi 169b/15
 sefer e.- dügi 114a/13
 takdīs e.- dügi 167a/13
 tamām e.- dügi 11b/15
 ta‘līm e.- dügi 158a/7, 162a/12,
 36b/12, 99a/13
 ta‘mīd e.- dügi 167a/20
 ta‘yin e.- dügi 138a/18, 53a/16
 tevbe e.- dügi 128a/5
 e.- dügin 100b/8, 171a/3, 19a/10,
 57b/8
 e.- dügüm 173a/12
 iħtiyār e.- dügüm 173a/16,
 19b/15
 vaşıyyet e.- dügüm 53b/2
 żāyi‘ e.- dügüm 124b/8
 e.- dügumi 173a/7
 la‘net e.- dügүñ 76a/4
 muħabbet e.- dügүñ 180a/6
 tedārik e.- dügүñ 118b/10
 irsāl e.- dügүñe 179a/17
 e.- dügүni 108a/10
 melāmet e.- dügүñüz 141a/2
 қabūl e.- dük 45b/14
 taħammül e.- dük 34a/20
 istihzā‘ e.- dükden 85b/17
 şükr e.- dükden 156b/3

- tamām e.- dükden 103a/12
 ikrām e.- dükleri 154a/18
 ırsäl e.- dükleri 146a/11
 müheyyā e.- dükleri 142b/19
 redd e.- dükleri 134a/12, 37b/12,
 77a/9
 şu^c ıd e.- dükleri 159a/5
 taleb e.- dükleri 141a/18, 159b/11
 meyl e.- düklerinde 143a/5
 mübāḥasat e.- düklerinde 143b/1
 istihzā e.- düklerinden 51a/3
 e.- düklerini 109b/8, 152b/12, 58a/11
 mürür e.- dükleründe 156a/14
 e.- dükleründen 160a/2
 istimā^c e.- düklerüñüzin 113b/16
 muhabbet e.- dum ise 174a/8
 ǵasl e.- dum 164a/13
 günāh e.- dum 49b/15
 hāzır e.- dum 38a/8
 hıfz e.- dum 130a/12, 176a/18,
 179b/5
 hırāset e.- dum 179b/6
 hızmet e.- dum 125b/4
 hırūc e.- dum 178b/8, 179a/16,
 55b/11
 ihtiyyār e.- dum 176b/16, 176b/9
 iżhār e.- dum 179a/12
 muhabbet e.- dum 176b/3
 nikāh e.- dum 123a/20
 nüzūl e.- dum 157a/18, 157a/7
 şag e.- dum 159b/9
 şehādet e.- dum 146b/20
 tamām e.- dum 179a/9
 ta^c akkūl e.- dum 88b/9
 ta^c līm e.- dum 181a/16
 ta^c mīd e.- dum 54a/18
 temcīd e.- dum 179a/8
 terahħum e.- dum 32a/11
 važī^c e.- dum 176b/10
 ırsäl e.- düñ ise 179b/16
 e.- düñ 34a/20, 94a/5
 muhabbet e.- düñ 180a/6
 tekmil e.- düñ 36a/19
 yaşa᷑k e.- düñ 111b/15
 redd e.- düñiz 66b/12
 e.- düñüz 133a/17, 36a/12,
 45b/17, 45b/18, 75b/18
 e.- düñüz 46a/9
 i^c tīkād e.- düñüz 178b/8
 kabūl e.- düñüz 45b/9
 taleb e.- düñüz 94a/7
 terk e.- düñüz 41a/2
 ziyāret e.- düñüz 45b/10
 şükr e.- dùp 125a/8
 günāh e.- e 127b/9
 binā e.- en 103a/3
 hükm e.- ersiz 161b/6
 taleb e.- me 102a/5
 kabūl e.- medi 86a/4
 cesāret e.- mediler 135a/13
 ta^c akkūl e.- mediler 130b/14,
 66a/2
 tevbe e.- mediler 18b/2
 i^c tīkād e.- medüğü 149b/16
 tedhīn e.- medüñ 105b/11
 kabūl e.- medünüz 46a/2
 edā e.- meg 105b/1
 helāk e.- meg 3b/6
 istimā^c e.- meg 98a/16
 tamām e.- meg 123b/18
 e.- mege 117b/19, 154b/11,
 176a/9
 feryād e.- mege 74b/11
 helāk e.- mege 112a/9

- hizmet e.- mege 114b/7, 126b/2
 istimā‘ e.- mege 101a/18
 kara e.- mege 8a/2
 melāmet e.- mege 140a/16
 muhārebe e.- mege 124a/1
 rehberlik e.- mege 102b/4
 secde e.- mege 3a/1
 taḥammül e.- mege 177b/13
 tahṣil e.- mege 135a/4
 tamām e.- mege 123b/20
 tekmīl e.- mege 6b/19
 te‘ ayyüb e.- mege 18b/1
 timār e.- mege 109a/10
 yimīn e.- mege 85a/1
 e.- mek 159a/16, 163a/1
 azād e.- mek 183a/4
 defn e.- mek 112a/17, 13a/3
 ḥalāṣ e.- mek 110a/20, 143b/13
 hayır e.- mek 101a/1
 hazer e.- mek 28a/8
 helāk e.- mek 133a/18
 hizmet e.- mek 114b/8
 hükm e.- mek 162a/7
 istimā‘ e.- mek 31a/20
 izhār e.- mek 113b/12
 kabūl e.- mek 18a/11
 katl e.- mek 154a/3, 154a/6, 159b/1,
 159b/11, 159b/3, 162b/11, 162b/6, 181b/20,
 24b/5
 kedhūdālīk e.- mek 125b/18
 keşf e.- mek 18b/19
 kıyām e.- mek 70a/20
 redd e.- mek 64b/14
 rüsvāy e.- mek 2b/3
 secde e.- mek 151b/15
 sengsār e.- mek 167b/18
 tezkiye e.- mek 114a/5
- ‘ ilāç e.- mekde 99a/16
 dilencilik e.-mekden 126a/2
 cefā e.- mem 34b/2
 dilek e.- mem 179b/12, 179b/18
 taleb e.- mem 154b/13
 dīn e.- meñ 102a/17
 hükm e.- meñ 102a/17, 159b/9
 taleb e.- meñ 119a/6
 tehellül e.- meñ 154b/20
 zann e.- meñ 4b/6
 e.- mesi 115a/13
 rakş e.- mesi 125a/17
 tekrim e.- meyin 154a/19
 e.- mez 119a/15
 hükm e.- mez 154a/17
 meşveret e.- mez 124a/2
 muhāsebe e.- mez 123b/17
 ḥubl e.- mezden 92b/16
 dilek e.- mezim 179a/18
 inkār e.- mezim 83a/10
 kabūl e.- mezim 154b/18
 şu‘ūd e.- mezim 159a/3
 teemmül e.- mezsın 102b/8
 ‘ ilāç e.- müş idi 121a/12
 muhābbet e.- müş iken 172b/6
 ta‘līm e.- müş 121a/5
 emr e.- müşdür 107b/8, 52a/10
 kıyām e.- müşdür 52b/2
 perişān e.- müşdür 111a/18
 kabż e.- müşler idi 98b/16
 katl e.- müşler idi 85a/18
 teslīm e.- müşler idi 50b/1, 85b/3
 dīn e.- se 116a/18
 dīn e.- seler 116b/1
 inkār e.- sün 110a/18, 28b/14,
 69b/8
 ziyyā e.- sün 6b/16

et	: Et. -1-	e.+ lerin 19a/12, 57b/11
	e.+ i 144b/5	e.+ leriyle 68a/11
etdür -	: Ettirmek, yaptırmak. -3-	e.+ lerüñüz 65a/19, 68a/12
	şavm e.- mege 100a/11	e.+ lerünüz 68b/14
	ṭulūc e.- ür 8a/19	etraf : Çevre, yanlar, taraflar. -5-
	zinā e.- ür 7b/14	[Ar.]
etek	: Etek, giysinin belden aşağıda kalan bölümü. -5-	e.+ ina 15a/17, 6a/4
	e.+ ine 108b/3, 14b/14, 25b/14,	e.+ inda 109b/15, 139a/13
66a/9		e.+ uñda 133a/10
	e.+ lerin 40a/8	ev : Ev, hane. -141-
etmek :	Ekmek. -76-	e. 103a/8, 115b/10, 119b/4,
	e. 100b/7, 110a/3, 115a/17, 122b/1,	11b/8, 128b/20, 137b/7, 137b/8, 16a/9,
123a/10, 156b/3, 157a/8, 157b/11, 157b/8,		20a/8,
158a/3, 173a/17, 19a/9, 25a/5, 25a/7,		22b/12, 24a/4, 34a/18, 43b/11,
25b/19, 27a/17, 27a/19, 5a/10, 65b/2,		67a/5, 81b/7, 82a/20
96a/11		e.+ de imiş 56a/9
	e.+ den 157a/2, 157b/10, 158a/5,	e.+ de 107b/4, 112b/15, 120a/9,
28a/5, 68b/9		128b/20, 12a/9, 14a/13, 14a/8, 162b/3,
	e.+ i 105a/1, 109a/13, 10b/18,	168a/20,
137b/19, 144a/9, 156b/18, 156b/19,		168b/16, 16b/20, 36a/18, 69a/9,
156b/20, 157a/1,		6b/15, 71b/2, 72b/13
	47a/13, 58b/10, 63b/12, 66b/3,	e.+ den 103b/1, 112b/17, 16a/13,
68a/14, 68b/17, 82b/14		21b/2
	e.+ im 157a/15, 157b/9	e.+ e 103a/5, 103b/12, 108b/17,
	e.+ imüzi 9a/10	109a/14, 112b/12, 112b/13, 112b/17,
	e.+ in 100b/10, 26b/17, 67b/4	115b/10, 11b/13,
	e.+ iñ 144a/18, 28a/7	124a/20, 125a/17, 131b/7, 15a/5,
	e.+ ini 28a/2, 28a/4	16a/8, 170a/16, 23a/15, 30a/14, 3a/17,
	e.+ le 96a/12	58b/18,
	e.+ ler 27a/15, 5a/9	58b/8, 63b/14, 67a/17, 71a/14,
	e.+ lerden 155b/11, 66a/2	80b/14
	e.+ leri 115a/1, 125a/1, 155b/8,	e.+ i 103a/3, 119b/6, 124b/6,
25a/9, 27b/15, 27b/18, 28a/1, 65a/14,		130b/5, 153a/10, 36a/11, 73b/11,
65a/17,		75b/17
	65b/3, 65b/7, 66a/14, 68b/8	e.+ idir 133a/16
	e.+ lerimiz 68b/12	e.+ iñ 103a/10
		e.+ in 148b/5

- e.+ inde 105a/9, 24a/15, 46b/1,
56b/19, 63b/4, 81b/16, 99b/20
e.+ inden 108b/14, 42b/7, 62b/15
e.+ ine 105a/7, 108a/16, 114b/4,
122b/1, 127a/14, 129b/17, 12b/7, 139b/4,
14a/3,
14b/18, 160b/18, 174b/1, 183b/20,
19a/12, 20a/16, 55a/15, 59a/1, 63a/1, 67b/8,
68a/9, 89b/11, 90a/19, 91a/1, 97b/17,
99b/11, 99b/13
e.+ iñe 56b/10
e.+ ini 11b/11, 11b/7, 20a/17,
43b/13, 59a/2, 81b/4
e.+ ler 16b/18
e.+ leri 33b/13, 73b/14
e.+ lerin 135b/2, 40a/20, 78b/12
e.+ lerindedür 17b/19
e.+ lerine 126a/4, 185a/8
e.+ üm 123b/8, 133a/16, 36a/11,
75b/16
e.+ ümde 112a/20
e.+ üme 116a/5, 21a/7
e.+ ümüñ 103b/3
e.+ üñde 131a/19
e.+ üñe 105b/6, 108a/9, 14a/2, 62a/5
e.+ üñüz 122a/16, 41b/15
- evbark** : Ev. -2-
e. 33b/19, 37a/15
- eved** : (bkz. evet). -19-
e. 100a/10, 103b/5, 104b/5, 117b/3,
118a/3, 138a/15, 143b/14, 163b/10, 165a/7,
168b/9, 177a/15, 178b/16, 178b/4,
18a/1, 35a/10, 42a/10, 8a/3, 9b/2
- evet** : Evet. -1-
e. 120a/1
- evlā** : Daha iyi, başta gelmesi lazım gelen.
-4- [Ar.]
- e.+ dur 30b/19, 31a/2, 72a/3
e. olur idi 127b/5
- evlād** : Evlat, çocuklar. -12- [Ar.]
e.+ ı 20b/5, 39a/5, 41b/2, 4b/3,
77b/8, 94b/10
e.+ ımız 50b/14
e.+ ına 3b/16
e.+ ları 134b/19
e.+ suz 134b/14, 134b/16,
134b/18
- evli** : Evlenmiş olan. -1-
e. 85b/4
- evved** : (bkz. evet). -1-
e. 7b/18
- evvel** : il, önce, önceki. -73- [Ar.]
e. 102b/12, 10a/16, 10b/9,
112a/16, 112a/19, 116b/15, 123b/16,
124a/2, 138b/8,
139b/18, 13a/1, 13a/17, 146a/4,
146b/10, 146b/5, 147a/12, 153b/1,
153b/8, 158a/11,
15b/10, 160b/15, 161a/10,
163b/9, 164a/6, 166a/4, 170a/3, 172b/4,
173a/19, 175b/14,
176b/14, 179a/11, 180b/19,
185a/5, 20a/16, 24b/10, 29b/7, 29b/8,
2b/1, 2b/14,
30a/19, 41a/8, 47b/8, 49b/7,
59a/2, 60b/6, 67b/3, 70b/1, 70b/2,
71b/6,
74b/5, 78a/7, 7a/16, 80b/4,
83a/8, 85a/4, 87b/5, 88b/10, 92a/1,
92a/9,
92b/16, 9a/6
e.+ de 148a/12, 170b/18
e.+ den 140b/18, 164a/15,
42b/20, 88b/8

- e.+ ler olalar 122a/4, 34b/6
e.+ ler 122a/4, 33b/17, 34b/6, 73b/17
- evvelā** : Her şeyden önce, ilkönce. -5- [Ar.]
e. 112b/12, 117b/13, 128b/9,
136a/11, 184b/19
- evvelī**: Öncelikle. -1- [Ar.]
e. 125a/11
- evvelki**: ilk, önceki. -29- [Ar.]
e. 117a/4, 123a/15, 132a/1, 134b/16,
135b/1, 145b/3, 1b/6, 39a/8, 39b/7,
40a/10, 54a/3, 78a/11, 78b/10, 88b/3
e.+ den 100b/3, 52b/2
e.+ ler 33b/17, 34a/16, 73b/17
e.+ lerden 116a/9, 21a/11, 37b/2
e.+ lerdeñ 34a/15
e.+ si 37a/9, 78a/8
e.+ sinde 46b/17
e.+ siniñ 184a/11
e.+ ye 126a/5, 37a/4
- ey** : Bir seslenme sözü. -166-
e. 101b/18, 101b/2, 102b/11,
102b/9, 103b/20, 105a/17, 105a/18, 107a/15,
107b/6,
108b/12, 108b/5, 109a/3, 10a/12,
10b/9, 110b/19, 111a/15, 111a/9, 111b/13,
115a/6,
116b/18, 117a/1, 117a/10, 117a/4,
117a/5, 117a/8, 117b/18, 117b/4, 118a/17,
118b/7,
118b/9, 119a/10, 11b/4, 120a/15,
121b/19, 122a/12, 122b/17, 123b/5,
124b/12, 125a/3,
125a/9, 125b/9, 127a/13, 127a/18,
127a/4, 127a/7, 128a/9, 129a/9, 129b/10,
129b/16,
- 130a/6, 130b/20, 131a/18,
131a/2, 131b/3, 132a/10, 132a/16,
132a/2, 132a/4, 132a/7,
133a/2, 134a/20, 134b/12,
135a/12, 135b/16, 138b/21, 138b/6,
139a/12, 139a/14, 13a/16,
13a/9, 141b/16, 141b/5, 142a/18,
143b/20, 147a/6, 148a/1, 149a/4,
14b/16, 151a/10,
151a/18, 151b/8, 153b/6, 157a/2,
158b/2, 161a/16, 161a/4, 163b/15,
165b/3, 168b/1,
169a/16, 169a/4, 170b/16,
171a/19, 171a/20, 174a/3, 179a/3,
179a/9, 179b/3, 180a/1,
180a/10, 180a/6, 182b/5,
183b/18, 185a/16, 186a/8, 25b/8, 26a/8,
27b/19, 28a/15,
29b/17, 2b/5, 32a/9, 34b/1,
37a/4, 37a/7, 38b/12, 38b/3, 39a/4,
39b/4,
40a/19, 40b/19, 40b/2, 40b/5,
40b/8, 41a/15, 41a/4, 41a/5, 41a/9,
41b/11,
45a/4, 45b/5, 47b/17, 48a/18,
48a/4, 4b/3, 51a/1, 51a/18, 52a/17,
55a/6,
56a/17, 61a/3, 61b/3, 62b/13,
70b/16, 71b/13, 73a/11, 73a/5, 73b/1,
74a/6,
74b/11, 74b/19, 76a/4, 77a/15,
80a/5, 83a/18, 85b/15, 88b/10, 89b/19,
90a/2,
91b/9, 94a/4, 97a/9, 97b/9,
98b/5, 99a/3
- eyit** :- Söylemek. -1025-

e.- di 100a/11, 100a/6, 100b/12, 100b/18, 100b/19, 100b/7, 101a/3, 101b/2, 103b/10,
 103b/19, 103b/20, 104a/14, 104b/16, 105a/17, 105b/15, 105b/18, 105b/3, 105b/5, 105b/6,
 106a/11, 106b/1, 107a/11, 107a/13, 107a/17, 107a/7, 107b/11, 107b/5, 108b/12, 108b/14,
 108b/20, 108b/4, 108b/5, 108b/7, 109a/11, 109b/17, 109b/6, 110a/1, 110a/11, 110a/12,
 110a/17, 111a/15, 111b/13, 111b/16, 111b/2, 111b/9, 112a/11, 112a/12, 112a/15, 112a/16,
 112a/18, 112a/20, 113a/18, 113b/12, 113b/18, 113b/19, 113b/5, 113b/9, 114a/17, 114a/4,
 114a/6, 114a/7, 114b/1, 114b/10, 114b/16, 114b/18, 114b/2, 114b/7, 115a/5, 115b/9,
 116a/11, 116a/12, 116b/15, 117a/10, 117a/8, 118a/17, 118a/18, 118a/19, 118b/12, 118b/4,
 118b/9, 119b/8, 119b/9, 120a/12, 120b/18, 120b/8, 121a/12, 121a/15, 121a/2, 121a/9,
 121b/1, 121b/10, 121b/5, 122a/7, 122b/3, 122b/6, 123a/11, 123a/15, 123a/17, 123a/19,
 123a/9, 123b/11, 123b/3, 123b/5, 123b/7, 124b/12, 125a/1, 125a/11, 125a/19, 125a/9,
 125b/14, 125b/17, 125b/19, 125b/3, 125b/9, 126a/6, 126a/7, 126a/8, 126a/9, 126b/4,
 127a/13, 127a/16, 127a/18, 127a/20, 127a/3, 127a/7, 127b/13, 127b/4, 128a/15, 128a/17,
 128a/20, 128a/9, 128b/3, 129a/17, 129a/9, 129b/1, 12a/18, 12b/16, 12b/5, 130a/1,
 130a/11, 130a/12, 130a/17, 130a/7, 130b/1, 130b/3, 130b/4, 130b/9, 131a/18, 131a/5,
 131a/6, 131b/12, 131b/15, 131b/3, 131b/6, 132a/15, 132a/3, 132a/5, 133a/4, 133b/13,
 133b/6, 134a/11, 134a/3, 134b/4, 134b/7, 135a/14, 135a/16, 135a/19, 135a/2, 135b/13,
 135b/17, 135b/8, 137b/14, 137b/17, 137b/5, 138a/10, 138b/1, 138b/10, 138b/16, 138b/19,
 138b/4, 138b/6, 138b/8, 139a/12, 139a/17, 139a/19, 139a/7, 139b/11, 139b/14, 139b/8,
 13a/1, 13a/2, 13b/1, 13b/12, 13b/15, 140a/7, 140b/1, 140b/2, 140b/20, 141a/13,
 141b/16, 141b/5, 142a/13, 142a/18, 143b/20, 143b/4, 143b/6, 143b/8, 144b/1, 144b/11,
 144b/15, 144b/8, 146a/14, 146a/17, 147a/14, 147b/1, 147b/4, 147b/6, 147b/8, 147b/9,
 148b/10, 148b/5, 149a/18, 149a/19, 149a/4, 149a/7, 14a/1, 14a/13, 14a/20, 14b/16,
 14b/20, 150a/12, 151a/14, 151a/7, 151b/1, 152a/6, 152b/19, 153b/19, 154a/9, 155b/16,

- 156b/14, 156b/18, 156b/7, 157a/18,
157a/3, 157b/15, 158a/10, 158a/17, 158a/20,
159a/15,
    159b/2, 159b/4, 160a/6, 161a/15,
161a/17, 161a/18, 161a/9, 161b/16, 161b/3,
162a/1,
    162a/10, 162a/17, 162a/5, 162b/15,
163b/8, 164a/11, 164a/12, 164a/14, 164a/18,
164a/4,
    164b/4, 165a/1, 165a/10, 165a/19,
165a/20, 165b/1, 165b/2, 165b/4, 165b/7,
166a/3,
    167b/12, 168a/13, 168b/1, 168b/6,
169a/10, 169a/15, 169a/3, 169b/11, 170a/18,
170a/20,
    170b/2, 171b/13, 171b/5, 172a/10,
172b/16, 173a/5, 173a/7, 173b/20, 173b/3,
175a/19,
    175b/13, 178a/7, 179a/3, 17b/10,
17b/9, 180b/5, 181b/14, 181b/17, 181b/2,
181b/7,
    182a/11, 182a/2, 182b/6, 184a/2,
184a/6, 185b/11, 185b/18, 186a/3, 186a/7,
18b/13,
    19a/10, 19b/4, 20a/7, 20b/15, 21a/14,
21a/16, 21a/18, 21b/18, 22b/15, 22b/17,
    23a/17, 24a/14, 24a/19, 24a/3,
24b/10, 25a/3, 25a/6, 25b/3, 25b/4, 25b/8,
    26a/1, 26a/13, 26a/17, 26a/20, 26b/1,
26b/14, 26b/17, 26b/18, 27a/1, 27a/11,
    27b/15, 27b/19, 27b/8, 28a/14,
28a/15, 28b/10, 28b/13, 29a/12, 29b/17,
29b/7,
    30a/18, 30a/3, 30a/9, 30b/7, 31b/8,
32b/15, 32b/3, 33a/15, 33a/19, 33a/2,
    33a/5, 33a/7, 33a/9, 33b/5, 33b/7,
33b/9, 34a/5, 34b/1, 34b/15, 34b/18,
- 34b/9, 35a/8, 36b/14, 36b/3,
36b/7, 37a/2, 37a/4, 37a/5, 37a/7,
38b/16,
    38b/5, 39a/13, 39b/13, 39b/5,
3a/10, 42a/2, 42a/7, 44b/17, 44b/3,
45a/1,
    45a/11, 45a/3, 45a/7, 46a/13,
46b/13, 46b/19, 46b/6, 47a/12, 47a/14,
47a/4,
    47a/7, 47b/2, 47b/5, 47b/7,
48a/17, 48a/18, 48b/8, 49a/20, 49a/3,
49a/5,
    4b/18, 4b/3, 50a/11, 50a/19,
50b/14, 50b/6, 50b/9, 51b/5, 52b/14,
52b/3,
    53a/5, 54b/15, 55b/14, 56b/17,
56b/4, 57a/12, 57b/13, 57b/19, 57b/8,
59b/17,
    5a/10, 5a/17, 5a/9, 60a/1,
60a/19, 60b/8, 61a/5, 61a/6, 61b/3,
62b/13,
    63b/14, 64b/5, 64b/9, 65a/1,
65a/16, 66b/11, 66b/4, 67a/1, 67b/2,
67b/7,
    69a/6, 69b/7, 70a/9, 70b/11,
71a/1, 71a/16, 71a/4, 71b/16, 71b/9,
72b/19,
    72b/4, 72b/7, 73a/11, 73a/13,
73a/6, 73b/10, 74a/11, 74a/14, 74b/19,
74b/20,
    75b/10, 76a/20, 76b/8, 77b/16,
77b/3, 78a/1, 78a/14, 78a/20, 78b/2,
80a/6,
    82a/3, 82b/10, 82b/15, 82b/17,
82b/7, 83a/18, 83a/5, 83b/20, 84b/14,
84b/15,

- 84b/4, 85a/11, 85b/5, 86b/10,
87b/16, 89a/18, 89a/20, 89a/8, 89b/19,
90a/10,
    90a/16, 90a/2, 90a/9, 90b/9, 91a/7,
92a/16, 93a/16, 94a/4, 94a/6, 94b/18,
    95a/1, 95a/3, 96a/10, 96a/15, 96a/18,
96b/3, 96b/8, 97a/11, 97a/8, 98a/11,
    98b/18, 98b/3, 98b/5, 99b/10,
99b/18, 99b/2, 99b/6
    cevāb e.- di 154a/4
    e.- diler 100a/8, 100b/6, 104a/10,
107a/19, 109b/14, 109b/18, 110a/9, 112a/4,
115b/6,
    122a/6, 127b/12, 129a/9, 130a/20,
132a/16, 132b/12, 132b/13, 133a/2, 133b/4,
134a/10,
    134b/7, 135a/12, 137b/4, 138b/10,
138b/16, 139a/14, 13b/14, 140a/10, 140a/12,
143a/5,
    143b/8, 144a/12, 146a/16, 146b/1,
147a/6, 148/11, 148b/8, 150a/9, 152a/8,
152b/6,
    153a/7, 153b/12, 156b/12, 156b/15,
156b/6, 157a/2, 158a/8, 158b/13, 15a/7,
160a/2,
    160b/16, 160b/8, 161a/3, 161b/1,
161b/11, 162b/14, 162b/9, 163a/15, 163a/9,
163b/6,
    164a/14, 164b/10, 164b/19, 165a/17,
165a/3, 165a/7, 165b/6, 168a/7, 169a/4,
178a/2,
    180b/9, 181b/15, 181b/19, 181b/6,
183b/10, 185b/18, 19a/8, 20a/5, 21b/16,
22b/13,
    22b/16, 24a/8, 26a/15, 27a/17,
28a/11, 30a/12, 30a/2, 36a/17, 37a/1, 37b/5,
    3a/5, 44a/15, 49a/1, 49a/13,
49b/16, 49b/19, 49b/3, 65a/12, 68a/13,
72b/5,
    74a/14, 74a/9, 75a/14, 91a/8,
92b/2, 92b/4, 95a/1
    e.- dum 149a/14, 162a/3,
169a/18, 177b/19, 178a/8
    e.- düñ 112b/13, 113a/1, 113a/3
    e.- dürem 163a/14
    e.- e 121b/18
    e.- mişdür 131b/1
    e.- ti 126a/5
    e.- üñ 122a/8
    e.- üp idi 60b/3
    e.- ür idi 105a/15, 112b/7,
123a/1, 124b/10, 136a/3, 142a/12,
14b/14, 155b/9, 171b/9,
    173b/6, 173b/9, 24b/4, 29b/12,
38a/2, 59b/14, 59b/3, 60a/14, 61b/5,
62b/1,
    62b/6, 63b/2, 67a/11, 69b/19,
83a/9, 94b/9
    e.- ür iken 32b/2, 36a/16
    e.- ür 100b/1, 105a/18, 116a/5,
124/21, 12a/10, 12a/12, 12a/5, 132a/10,
13a/8,
    144a/20, 146b/9, 147a/17,
147a/19, 147a/2, 147a/5, 147a/7,
147b/2, 148a/3, 148a/6,
    149a/9, 14a/7, 151a/1, 151a/10,
151a/18, 151a/20, 151a/4, 151b/16,
151b/2, 151b/5,
    151b/7, 152a/2, 152a/9, 153a/2,
153b/5, 153b/9, 155b/8, 156a/16,
156a/2, 157a/17,

158b/19, 15a/6, 161b/20, 162b/10,
 167a/14, 167b/17, 168a/5, 168b/4, 168b/9,
 169a/11,
     169a/13, 169b/3, 172b/17, 173a/2,
 173b/10, 174b/11, 174b/12, 174b/7,
 175a/17, 178a/3,
     178a/5, 181a/11, 181b/9, 182a/15,
 182b/11, 182b/16, 182b/9, 183a/10,
 183a/12, 183b/18,
     183b/19, 184a/17, 184a/19, 184b/16,
 185a/16, 185a/17, 185a/20, 185b/13, 186a/4,
 186a/7,
     186b/3, 186b/7, 186b/8, 19b/8,
 21a/7, 24a/1, 27a/16, 28a/13, 30a/14,
 30a/17,
     31b/10, 32a/8, 32b/9, 33a/13, 33a/9,
 34a/12, 34a/13, 34a/9, 34b/16, 35a/2,
     36a/11, 36a/18, 37a/10, 37b/11,
 38a/15, 38b/19, 38b/20, 38b/3, 39b/12,
 46b/20,
     47b/12, 47b/15, 47b/20, 47b/9,
 48a/9, 48b/2, 49a/7, 50a/13, 50b/8, 55b/16,
     55b/19, 55b/9, 56a/16, 56b/9, 57a/5,
 57b/19, 58a/4, 59a/13, 5a/14, 5b/1,
     5b/18, 5b/3, 60b/18, 62a/5, 62b/18,
 63a/2, 63a/7, 65a/18, 65b/19, 67a/6,
     67b/16, 67b/5, 68a/6, 68b/13, 68b/6,
 69a/15, 69a/16, 70b/16, 70b/2, 71b/6,
     72b/14, 73a/18, 73b/1, 73b/7,
 74a/20, 74a/8, 74b/18, 75a/5, 76a/4, 76a/5,
     76a/9, 77a/20, 77b/2, 78b/18, 80a/5,
 82a/18, 82a/20, 83a/12, 83a/15, 83a/2,
     83a/6, 83b/1, 83b/16, 83b/7, 84b/3,
 84b/6, 87a/17
     e.- ürem 103a/1, 103b/7, 104b/10,
 104b/6, 10a/8, 110b/7, 113a/6, 115a/11,
 115a/14,

117b/18, 117b/3, 119a/2,
 119b/13, 120b/10, 120b/15, 121b/11,
 124b/1, 124b/9, 12a/15,
     12a/20, 132a/17, 136b/20,
 152a/12, 165b/12, 173a/18, 18a/2,
 18a/5, 18b/11, 18b/6,
     19a/16, 20a/19, 22a/12, 29a/3,
 29b/8, 30a/4, 30b/7, 31a/10, 32b/11,
 33a/20,
     33b/1, 33b/9, 36b/7, 37b/14,
 41b/10, 41b/16, 42a/3, 43a/18, 43b/18,
 45b/16,
     46a/7, 46b/10, 47a/4, 47b/7,
 49a/8, 4b/6, 59a/3, 63b/18, 68b/7,
 69b/19,
     6b/20, 70b/4, 73a/1, 73b/10,
 76a/6, 78b/18, 7a/5, 7a/9, 7b/13, 7b/18,
     7b/3, 82b/19, 82b/7, 83a/7,
 8a/14, 8a/6, 8b/18, 94b/13, 97a/11,
 9b/19
     e.- ürin 16a/14, 16b/10, 16b/17,
 171a/11, 174a/6, 174b/8, 178a/9,
 28a/17, 44b/4,
     47a/18, 76a/10, 81b/10, 81b/9,
 82a/9
     vaşiyyet e.- ürin 176b/12
     e.- ürler idi 157a/15, 160b/2,
 161b/19, 164a/9, 167b/2, 20a/4, 36a/7,
 57b/6, 59a/10,
     61a/8, 62b/7
     e.- ürler 104b/19, 164b/3,
 167b/18, 178b/10, 185a/12, 18a/14,
 18a/17, 18a/18, 24a/2,
     25a/5, 27a/15, 29b/6, 32b/14,
 32b/7, 34a/10, 35a/1, 35b/2, 37a/9,
 37b/8,

- 38b/20, 39b/12, 40b/8, 50b/9,
55a/18, 55b/8, 57a/9, 61a/3, 65a/17, 65a/20,
68b/19, 76a/18, 76b/7, 77a/15,
82a/16
e.- ürm 15b/3
e.- ürmege 9b/1
e.- ürsem 167a/16
e.- ürsin 156b/15, 162b/1, 163a/17
e.- ürsiz 100b/6, 105a/2, 105a/3,
120a/14, 120a/15, 26a/5, 27b/8, 41a/17,
66b/15
e.- ürüm 118a/3, 118a/8, 174b/19,
8b/12
eyle - : Eylemek, etmek, yapmak. -628-
e. 103b/9, 114a/4, 12a/17, 173b/15,
31a/15
ārāste e. 127b/18
āşikāre e. 158b/18
barışık e. 7a/18
beyān e. 23a/16, 26b/1
emr e. 25b/4, 52a/19
firḳat e. 158b/14, 98b/14
ġasl e. 164a/13, 164a/4
ħalāṣ e. 13a/8, 142a/3, 142a/7,
171a/20, 25b/7, 51a/19, 86a/13
ħazer e. 116b/8
ħazz e. 118b/8
ħifż e. 33a/9
iżtirār e. 123b/8
ihdā e. 12a/6, 56a/2, 7a/17, 99a/8
iħtiyāt e. 16a/19
iltifāt e. 111a/10
inbā‘ e. 49a/15
intikāl e. 83a/19
irsāl e. 43a/12
itbā‘ e. 130a/15, 33a/17, 73a/15
i‘tiķād e. 108b/17
meded e. 26b/17, 71a/3, 71a/7
merħamet e. 127a/4, 130b/20,
131a/3
muħāfaża e. 52b/5
murād e. 137b/14
nebīlik e. 84b/10
necāt e. 115a/5, 9a/14
nūzūl e. 131a/18, 153a/2,
51a/20
şag e. 97a/10
şalb e. 141a/12, 182b/11, 85b/7,
85b/9
suāl e. 64b/5
şefkāt e. 129b/16
taķdīs e. 179b/15
ta‘līm e. 114b/17
teftiš e. 160b/17
temcīd e. 171b/1, 179a/10,
179a/3
temīz e. 41a/8
terahħum e. 128a/9, 26b/11,
29b/14, 35a/19, 35b/1, 74b/12, 74b/14
teşālah e. 7a/16
tevekkül e. 108b/12, 74b/16
teżkīr e. 142a/12
yād e. 143a/7
‘afv e. 115a/2, 141b/16
‘arż e. 102a/2
‘itāb e. 127b/9
‘izzet e. 130a/11, 26a/4, 33a/12,
66b/14, 73a/11
ref e.- di ise 149b/8
e.- di 125b/8, 148b/4, 153a/10,
165a/3, 172a/3, 186a/16
āġāz e.- di 116a/14, 117b/12
ahż e.- di 114b/4
aña e.- di 26b/16

- aşağı e.- di 75b/14
 azıd e.- di 50b/15, 85a/16
 balçık e.- di 164a/2
 beyân e.- di 108b/11
 binâ e.- di 103a/19
 binâc e.- di 11b/12, 11b/7
 da^c vet e.- di 6a/3
 destgîrlik e.- di 90b/19
 dilek e.- di 108a/16, 142b/9, 52a/10
 emr e.- di 13a/10, 161a/5, 28b/3,
 31b/15, 97b/19
 feryâd e.- di 111a/9, 130b/20, 25b/7,
 26b/10, 55a/5
 fetîh e.- di 144b/15
 fîkr e.- di 118b/3, 90a/1
 ǵasl e.- di 164a/5
 güç e.- di 25a/13
 halâş e.- di 131a/7, 91a/19
 һatm e.- di 150b/3, 156b/12
 һayır du^c ā e.- di 145a/4, 73a/3, 93a/9
 helâk e.- di 128b/14, 128b/18, 38a/14
 hoş e.- di 68a/1
 ibtidâ e.- di 5b/13
 iħtâr e.- di 101a/9
 iħtiyâr e.- di 114b/12
 ikāmet e.- di 91a/20
 ikrâr e.- di 146a/12, 146a/13
 ilħâk e.- di 95a/18
 iltifât e.- di 139b/17
 inkâr e.- di 139b/9
 ırsâl e.- di 104a/8, 109a/10, 157a/20,
 157a/9, 159b/19, 15b/16, 162a/8, 162b/18,
 172a/11,
 37b/3
 istimâc e.- di 114b/6, 150b/1
 işâret e.- di 173b/8
 ittikâ e.- di 116a/1
 iżħâr e.- di 139a/3, 144a/16,
 148a/15, 3b/19
 ķabûl e.- di 131b/1, 150b/3
 ķatł e.- di 3b/12
 ķismet e.- di 124b/13
 ķiyâs e.- di 92b/11
 ķonukluk e.- di 100a/1
 medh e.- di 126a/10
 memlû e.- di 177b/5
 mesh e.- di 96b/19
 meyl e.- di 144a/7
 muħabbet e.- di 105b/14
 müjde e.- di 106a/4, 87b/7
 nehy e.- di 4b/16
 nidâ e.- di 108a/12, 160a/14
 nihâن e.- di 171b/18
 nüzûl e.- di 114a/10, 148a/16
 perâkende e.- di 90b/16
 periħân e.- di 124b/16
 peygamberlik e.- di 91a/18
 pinhâن e.- di 44b/13
 şâq e.- di 101b/1, 139a/18,
 63b/6, 98a/5
 secde e.- di 165b/3, 61b/2
 suâl e.- di 130a/5, 130b/18,
 153a/6, 181a/15, 28a/10, 39b/3, 50a/10,
 64b/11, 69a/13,
 73a/5
 şu^cūd e.- di 148a/19
 şurûc e.- di 65a/10
 şükr e.- di 93b/5
 takdîm e.- di 22b/8, 23a/3
 taleb e.- di 131a/13, 46b/16
 taşħîħ e.- di 139b/13
 ta^caccüb e.- di 116b/14, 12a/18,
 50a/15, 87b/14

- ta^clīm e.- di 114b/18, 157b/3,
 159a/13, 161a/2
 ta^czīm e.- di 91a/4
 tefsīr e.- di 144a/5
 teftiṣ e.- di 3a/10, 3b/14
 tehdīd e.- di 58a/18
 tehellül e.- di 113b/5, 163b/5
 temcīd e.- di 121/11, 128a/13,
 142a/20
 terah̄hum e.- di 125a/8, 24b/19
 terk e.- di 12b/9, 130b/6, 55a/19,
 73b/13
 teslīm e.- di 141a/20, 142a/19,
 15b/15, 32a/12, 44b/7, 50b/16, 58b/8,
 85b/11
 tevekkül e.- di 51b/4
 tevkif e.- di 108b/4
 tezkir e.- di 49b/6
 timār e.- di 104a/13
 vasiyet e.- di 26a/3
 vaşıyyet e.- di 67b/18, 68b/10, 99a/9
 važ^c e.- di 58a/20
 va^cde e.- di 24b/9
 yād e.- di 139b/17
 yimīn e.- di 91b/5
 zinā e.- di 7b/5
 ziyāret e.- di 91b/14
 ‘alāmetleri e.- di 186a/10
 ‘ayān e.- di 146a/9
 ‘ilāç e.- di 111a/19, 122b/5, 20a/2,
 27a/7, 36a/14, 55b/3, 6a/10
 ‘urūc e.- di 131a/15
 ḥabūl e.- diler ise 145b/16
 e.- diler 183b/8, 47a/2
 ārāste e.- diler 137b/12
 feraḥ e.- diler 3a/17
 ḥadēm e.- diler 106a/9
- ḥavf e.- diler 111b/7
 ḥurūc e.- diler 4a/19
 istimā^c e.- diler 171a/3
 ī^ctiķād e.- diler 148b/16, 152b/5,
 169b/5
 ḥabūl e.- diler 152b/12
 melāmet e.- diler 140b/14
 meşveret e.- diler 169b/18
 müheyŷā e.- diler 142b/16
 pür e.- diler 148a/7
 suāl e.- diler 153b/15, 163b/15,
 164a/17, 29b/5, 94b/17
 su^cāl e.- diler 95a/3
 şart e.- diler 137a/20
 şurū^c e.- diler 132b/19
 tahassür e.- diler 108b/19
 ḥārē e.- diler 117a/18
 ta^caccüb e.- diler 159a/13, 89b/7
 ta^cyīn e.- diler 46b/15
 teħassür e.- diler 141b/4
 tekliф e.- diler 144a/6
 temcīd e.- diler 104a/3
 teslīm e.- diler 49b/12
 tezkir e.- diler 143a/10, 148b/6
 yād e.- diler 148b/14
 murād e.- dim 137b/14
 e.- dügi 148b/17, 186b/14
 ırsäl e.- dügi 150b/4, 155a/3,
 155a/6, 156b/14
 e.- dügim 152a/3
 e.- dügin 108a/11
 istimā^c e.- dügüm 162a/8
 ırsäl e.- dügüñ 179a/7
 fiğān e.- dük 104b/20, 18a/16
 istimā^c e.- dük 140a/13, 152b/7
 neyh e.- dük 71b/15
 e.- düklerine 111b/1

- e.- düklerini 64b/20
e.- dum ise 152b/2
e.- dum 159b/4
kesb e.- dum 44b/16, 45a/3
temcīd e.- dum 171b/2
e.- düñ 182a/7
āşikāre e.- düñ 113b/7
baña e.- düñ 45a/2
ħurūc e.- düñ 178b/13
ħük̄m e.- düñ 105b/5
irsāl e.- düñ 180a/11, 180a/2, 180a/5
istimā‘ e.- düñ 169a/16
i‘tiķād e.- düñ 186a/8
keşf e.- düñ 18b/15
muħabbet e.- düñ 180a/10, 180a/13
mutāba‘at e.- düñ 130b/4
mūheyŷā e.- düñ 93a/12
ta‘līm e.- düñ 121b/18
terk e.- düñ 51b/10, 86b/2
teslīm e.- düñ 44b/16
e.- düñüz 128a/3
duħūl e.- düñüz 152a/19
irsāl e.- düñüz 154b/16
istimā‘ e.- düñüz 49a/12
mensūħ e.- düñüz 26a/8
ref̄ e.- düñüz 162a/11
e.- medi 119b/20
inkār e.- medi 146a/12
e.- mege 149a/6
nidā e.- mege 56a/3
ferah e.- mek idi 125b/10
helāk e.- mek 101a/2, 58a/1
rāżi e.- mek 85b/10
tekmīl e.- mek 4b/19
ħabūl e.- memiṣdür 145b/15
bühtān e.- meñ 95a/4
ħük̄m e.- men 163a/13
nehy e.- meñ 102a/3, 130a/2,
33a/3, 71b/17
zemzeme e.- meñ 157a/19
istimā‘ e.- mez 165a/12
suāl e.- mez 177b/3
ħük̄m e.- mezsiz 120a/18
e.- miš 89b/14
dirlik e.- miye 96a/12
e.- ī 11a/4, 126a/13, 138a/1,
148a/3, 40a/3
ārāste e.- ī 137b/4
cem̄ e.- ī 156a/2, 23a/2
daķ̄ e.- ī 10b/15, 115a/15
da‘vet e.- ī 38a/17
dilek e.- ī 10b/14, 115a/14,
178b/2
fāsid e.- ī 20b/4
fikr e.- ī 119a/1
firķat e.- ī 11b/4, 121b/19
ħāşil e.- ī 4b/5, 94b/12
ħavf e.- ī 118a/4, 17a/2
ħayir du‘ā e.- ī 101b/20
ħayr du‘ā e.- ī 8a/16
ħażer e.- ī 107a/1, 117b/13,
135a/19, 60a/19, 68b/11, 78b/9, 80a/12,
80a/19, 81a/7
ħażır e.- ī 137b/11
ħifż e.- ī 175a/5
ħub e.- ī 20b/3
ħük̄m e.- ī 159b/10, 181b/18
ictihād e.- n 121b/11
ħibbār e.- ī 17b/11
iħtirāz e.- ī 118a/20, 27b/16,
8b/7
ħikāż e.- ī 16a/2
irsāl e.- ī 154a/19

- istimā^c e.- ñ 111a/5, 129b/2, 29a/18,
 37a/14, 59b/4, 70a/14
 istirāhat e.- ñ 48a/9, 65a/3, 83b/8
 iyülük e.- ñ 102a/14
 i^ctiķād e.- ñ 171b/14, 171b/16,
 174b/1, 174b/17, 174b/19
 kıismet e.- ñ 137b/18
 muħabbet e.- ñ 101b/19, 8a/15
 müheyyā e.- ñ 82b/3
 müjde e.- ñ 53a/6
 nażar e.- ñ 10a/2, 152a/13
 nehy e.- ñ 72b/20
 pür e.- ñ 148a/6
 rāst e.- ñ 146a/19, 4a/16, 54a/9,
 94b/5
 şalb e.- ñ 182b/12
 suāl e.- ñ 164b/18, 16a/7, 176a/13
 şu^cud e.- ñ 159a/2
 şazlık e.- ñ 113b/3
 taleb e.- ñ 10a/17, 10b/15, 115a/15,
 119a/9
 taşarruf e.- ñ 136a/18
 ta^cakkul e.- ñ 26a/13, 67a/1
 ta^clīm e.- ñ 53a/20
 tedārik e.- ñ 16a/4
 teemmül e.- ñ 80b/5
 tefahħuš e.- ñ 3a/11
 tefekkür e.- ñ 118b/15
 teftiš e.- ñ 155a/7
 tehellül e.- ñ 101b/9, 6b/8
 tehniyet e.- ñ 124/21, 124b/8
 tenāvül e.- ñ 47a/15
 tevbe e.- ñ 4a/12, 54b/12, 5b/14
 tevekkül e.- ñ 178b/19, 25b/2,
 65b/20
 te^cemmül e.- ñ 10a/7
 ticāret e.- ñ 131b/15
- va^cz e.- ñ 16a/1, 87b/17
 v^caz e.- ñ 16b/19
 yād e.- ñ 176b/18
 ḥafv e.- ñ 102a/18
 ḥilāc e.- ñ 113a/1, 16a/2
 e.- r 160b/15, 60b/13
 iħbār e.- r 104a/16
 e.- rsin 173b/14
 e.- rsiz 27b/10
 e.- se 134a/8
 teslīm e.- sūn 94b/19
 e.- ye 159b/1, 174b/20, 175a/1,
 21a/20, 59a/15
 azād e.- ye 162a/19
 cem^c e.- ye 169b/17, 4b/14,
 95a/13
 ḥalāṣ e.- ye 110b/2
 helāk e.- ye 134a/9
 iķrār e.- ye 118a/9
 irsāl e.- ye 175b/6
 i^ctiķād e.- ye 180a/2
 kuti e.- ye 71b/18
 musahħar e.- ye 8a/10
 ref^c e.- ye 89b/15
 ta^cmīd e.- ye 95a/11
 taleb e.- ye 3b/6
 ta^cmīd e.- ye 4b/12
 tekaddüm e.- ye 89a/15
 temcīd e.- ye 174a/3, 177b/17,
 179a/4, 186b/2
 terk e.- ye 33b/13
 teslīm e.- ye 137a/19, 137b/1,
 173b/4, 46b/16, 47a/8, 80b/7
 tevāžu^c e.- ye 30b/10
 tevbe e.- ye 127b/9
 vaż^c e.- ye 119b/19

- žāyi^c e.- ye 110a/20, 110b/1, 129a/4,
 171a/14, 17a/16, 28b/16, 28b/17, 69b/10,
 69b/11
     ‘ilāç e.- ye 57b/18
     e.- yeler 101a/6, 102a/5, 133a/19,
 177a/1, 93a/8
     celd e.- yeler 16a/20
     cereyān e.- yeler 160a/16
     ferah e.- yeler 152a/16
     istimā^c e.- yeler 154b/4, 154b/9
     ķatl e.- yeler 130b/12
     maṭrūd e.- yeler 136a/7
     melāmet e.- yeler 117b/9
     pāk e.- yeler 170a/3
     şāzlık e.- yeler 89a/12
     tārd e.- yeler 6b/6
     tertīb e.- yeler 88b/6
     teslīm e.- yeler 42a/15, 74a/3
     tevbe e.- yeler 127a/20
     yardum e.- yeler 98b/10
     e.- yelüm 156b/12, 169b/7, 94b/17,
 95a/1, 95a/3
     e.- yen 32b/4
     dilek e.- yen 10b/16
     irsāl e.- yen 146b/17, 155a/3,
 162a/13, 172a/19
         i^ctiķād e.- yen 154b/1
         nūş e.- yen 157b/18, 158a/1
         zer^c e.- yen 152a/15, 152a/17
         daķķ e.- yene 10b/16
         irsāl e.- yene 160a/7, 172a/12,
 177b/2
         suāl e.- yene 102a/4
         irsāl e.- yeni 111b/12, 113a/16,
 159b/17, 17a/19
             irsāl e.- yeniñ 152a/10, 157a/11,
 163b/19
- niđā e.- yeniñ 146a/18, 4a/14
 irsāl e.- yeninden 173a/14
 irsāl e.- yenüñ 159a/19
 teslīm e.- yenün 183a/3
 irsāl e.- yenündür 159a/15
 secde e.- yesin 96a/17
     ‘ibādet e.- yesin 96b/1
     vefāt e.- yesiz 161b/18
     e.- yim 118b/3, 126/1, 126a/3,
 50b/8
     teslīm e.- yiserdür 47a/5
     e.- yorlar 141b/16
     inkār e.- yorlar 134b/12
     münādāt e.- yorlar 85b/13
     maṭrūd e.- yü vireler 16b/9
     balçık e.- yup 164a/11, 164a/16
     binā e.- yup 123b/20
     feryād e.- yup 107b/5, 127a/3
     ħurūc e.- yup 162b/17
     ilħāk e.- yup 131b/10
     i^ctiķād e.- yup 160a/2
     ķabūl e.- yup 179a/16
     maṭrūd e.- yup 154a/3
     nażar e.- yup 110a/3
     secde e.- yup 145a/7
     taleb e.- yup 156b/5
     ta^caccüb e.- yup 107a/18
     terk e.- yup 178b/9
     va^cde e.- yup 137b/1
         ‘azm-i sefer e.- yup 44b/6
         ‘azm-i sefer e.- yup 81b/4
- eylen - :** Durmak. -1-
     e.- di 114a/16
- eyü :** İyi. -1-
     e.+ ñüzi 48a/9
- eyvān :** Bir tarafı dışarıya açık olan
     oda. -3- [Far.]

- e. 139b/5, 85b/12
e.+ a 50b/17
- eyyām** : Devirler, günler. -6- [Ar.]
e.+ da 140b/8, 81a/8
e.+ında 128b/10, 128b/11, 2b/18,
88b/12
- ezil -** : Ezilmek. -1-
e.- müş 19b/19
- F**
- fahr** : Övünme, fazilet, şeref. -2- [Ar.]
f. 122b/18
f.+ in 96a/15
- fahret** : Büyüklük,fazilet. -1- [Ar.]
f.+ in 5b/1
- fāide** : Fayda, yarar. -6- [Ar.]
f. 110b/2, 28b/18, 69b/12
f. itmedi 50b/11
f. itmezsiz 171a/4
f. itmez 158a/13
- fāidesüz** : Faidesiz,faydasız. -2- [Ar.+T.]
f. 128a/4, 45a/18
- fakīr** : Yoksul. -20- [Ar.]
f. 126b/19, 135b/9
f.+ ler 101b/2, 170b/4, 46b/7, 82a/4
f.+ lere 104a/18, 130a/14, 131b/4,
170a/19, 173b/18, 17b/13, 33a/16, 46b/5,
73a/14,
82a/2, 96b/19
f.+ leri 123a/5, 123b/4
f. olanlara 6a/16
- fakīrcık**: Fakir. -3- [Ar.+T.]
f. 135b/7, 78b/16, 78b/19
- fakīrlıķ**: Fakir olma durumu, yoksulluk.-1-
[Ar.+T.]
f.+ inden 135b/11
- fālak** : Kişi adı. -1- [?]
- f.+ in 95b/20
- falān** : Söylenmesi istenmeyen veya
gerekli görülmeyen bir özel adım yerini
tutan kelime. -2- [Ar.]
f. 129b/11, 46b/19
- fānī** : Ölümlü, gelip geçici. -1- [Ar.]
f. olan 156b/10
- fāriğ** : Vazgeçmiş. -2- [Ar.]
f. oldı 105b/11
f. olduğu 114b/15
- fāsık** : Günahkar. -5- [Ar.]
f. 141b/13, 27b/12, 69b/15
f.+ ları 141b/15
f.+ laruñ 142a/6
- fāşıl** : Bölüm, ksım. -89- [Ar.]
f. 100b/2, 103a/11, 106a/1,
109a/7, 10b/1, 112b/3, 114b/14,
117b/10, 11b/19,
120b/4, 122a/19, 124a/12,
125b/13, 127b/3, 129a/11, 131a/10,
133b/1, 135b/5, 137a/13,
13b/9, 140a/14, 142b/17,
145b/3, 147b/15, 149a/1, 150b/9,
153a/12, 155b/1, 158b/9,
15b/6, 160b/19, 163b/13,
165b/11, 167b/5, 170a/9, 172b/3,
174a/18, 176a/1, 177a/13,
179a/1, 17b/4, 180a/15, 182b/1,
184b/12, 186a/14, 19a/5, 1b/6, 21b/1,
24a/17,
25b/16, 27b/5, 29a/6, 2b/16,
30b/3, 32a/16, 33b/18, 35b/6, 38a/1,
39b/18,
41b/18, 44a/6, 46a/11, 49b/9,
4a/10, 52b/6, 54a/3, 56a/7, 57b/15,
59a/17,

- 5a/5, 61a/11, 63a/13, 66a/11, 68a/3,
69b/18, 6a/13, 72a/18, 75a/2, 76b/10,
80a/3, 81b/11, 85a/6, 87a/8, 88b/3,
8b/6, 91b/18, 94a/13, 96a/5, 98a/14
- fāsid** Bozguncu. -5- [Ar.]
f. 102b/14, 11a/13, 11a/14, 20b/4
f. eyleñ 20b/4
- fāş** : Meydana olmuş, yayılmış. -1-
[Far.]
f. itmege 56a/4
- fazīlet** : Değer, meziyet. -1- [Ar.]
f.+ üñüz 10a/4
- fedāyi** : Kurban, uğruna verme, gözden
çıkarma. -1- [Far.]
f. virmäge 74b/7
- fehm** : Anlayış, anlama. -1- [Ar.]
f. 78a/16
- fekeyfe** : Nasıl? -2- [Ar.]
f. 115b/2, 11a/1
- fenā** : Kötü. -1- [Ar.]
f. olalar 100a/19
- fener** : Aydınlatma aracı. -1- [Rum.]
f.+ ler 180b/2
- ferāce** : Kadınların sokakta
giydirkleri, mantoya benzer, bol ve uzun giysi
-2- [Ar.]
f.+ ñi 102a/2, 8a/9
- ferāğat**: (bkz. ferāğat).-2- [Ar.]
f. itmek 117a/3, 41a/4
- ferāğat**: Tok gözlülük, hakkından
vazgeçme.-1- [Ar.]
f. etdüğü 98b/3
- ferah** : Sevinç. -24- [Ar.]
f. 106b/8, 150a/16, 22a/20, 3a/16,
53a/1, 60a/6
f.-1 ¢ azīmi 92a/16
f.-1 ¢ azīm 145a/8
- f.+ dan 144b/7, 178a/15, 90b/7
f. eylediler 3a/17
f. eylemek idi 125b/10
f. eyliyeler 152a/16
f.+ ina 44b/20, 45a/6
f. ide 178a/17
f. idüp 132b/18
f.+ um 150a/17, 176b/1, 179b/9
f.+ uñuz 176b/1, 178a/17,
178b/2
- ferīsi**: Yahudilerin bir mezhebi. -
90- [İbr.]
f. 105a/14, 116b/12, 116b/14,
129b/9, 41a/8
f.+ ler 100a/3, 100b/15, 104b/14,
116b/16, 117a/1, 117a/4, 117a/5,
117b/6, 122a/5,
124a/14, 126b/2, 14a/11, 14a/18,
150b/10, 15a/16, 160a/3, 160a/4,
160b/10, 161a/2,
161b/1, 164a/17, 169b/7, 170a/6,
171a/3, 172a/7, 19a/8, 19b/10, 20a/4,
25b/17,
26a/16, 27b/6, 32b/1, 37b/17,
38b/9, 39b/1, 39b/10, 40a/1, 40a/19,
40b/19,
40b/2, 40b/5, 41a/10, 41a/15,
41a/6, 52a/16, 57a/2, 57b/6, 58a/5,
66a/12,
66a/15, 66b/1, 68b/3, 72b/2,
99a/13, 99b/3
f.+ lerden idiler 146a/20
f.+ lerden 100b/5, 128a/19,
149a/2, 160b/12, 164a/19, 165b/6,
180b/2, 77a/13
f.+ lere 122b/3, 160b/8, 164a/14,
169b/5

- f.+ leriñ 100a/10, 105a/6, 117b/13,
27b/16, 4b/2
 f.+ lerüñ 122a/20, 133a/2, 20b/13,
28a/6, 28a/8, 57a/10, 57a/8, 68b/10, 7a/6
 f.+ niñ 105a/7, 105a/9
- feriște:** Melek -53- [Far.]
 f. 139a/2, 153a/19, 171b/4, 52b/13,
89a/20, 89a/8, 89b/15, 89b/18, 90a/10,
90a/17, 90a/2, 92a/16, 92b/1, 92b/15
 f.+ ler 126b/20, 23b/19, 39a/16,
45a/20, 45b/20, 54b/8, 5b/6, 69b/17, 77b/19,
81b/1, 92b/3
 f.+ lerdür 23b/1
 f.+ lere 135a/6, 5a/15, 96b/5
 f.+ leri 118a/10, 118a/9, 124b/9,
29a/1, 31a/5, 43b/1
 f.+ lerin 147b/13, 23b/3
 f.+ leriñ 110b/6, 143b/17
 f.+ lerini 43a/12, 81a/12
 f.+ lerüñ 48b/5
 f.+ mi 54a/5
 f.+ si 2b/13, 2b/4, 3b/19, 3b/3,
52b/10, 89a/5, 92a/14
 f.+ ye 89a/18, 90a/9
 f.+ yi 185a/10
- feryād :** Bağırıp çağrıma, figan. -20- [Far.]
 f. etdiler 25b/1, 65b/18, 85b/9
 f. etmege 74b/11
 f. eyledi 111a/9, 130b/20, 25b/7,
26b/10, 55a/5
 f. eyliyüp 107b/5, 127a/3
 f. ideniñ 54a/7, 94b/4
 f. ider idi 131a/2, 74b/14
 f. iderler 129b/3
 f. idicek 55a/10
 f. idüp 71a/11, 71a/6, 98a/6
- feth :** Zaptetme, ele geçirme. -2- [Ar.]
- f. eyledi 144b/15
 f. iden 169a/7
- fetir :** Mayalanmamış hamur, İsrailoğulları Firavun'dan telaşla kaçtıkları zaman ekmeklerini mayasız yoğurmuşlardır. Fısih ve fetir bayramları da bu günün anısına yapılır. -5- [Ar.]
 f. 137b/2
 'iyd-ı f. 137a/14
 f. imiş 81b/12
 f.+ laruñ 46b/17
 f.+ üñ 82a/14
- fetrat :** Fretret, yuşukluk,zayıflık. -1- [Ar.]
 f. 80a/18
- fevri :** Düşünmeden ani olarak yapılan hareket. -7- [Ar.]
 f. 120a/13, 173b/19, 174a/3,
53a/1, 59b/8, 64b/12, 71b/18
- fırsat :** Elverişli zaman, uygun an. -2- [Ar.]
 f. 46b/16
 f.+ ı 137b/1
- fish:** Paskalya,mayasız ekmek bayramı.
 -26- [İbr.]
 f. 137a/14, 148b/16, 155b/6,
172b/4, 181b/13, 46a/14, 46b/18,
81b/12, 93b/12
 f.+ da 182a/17
 f.+ dan 170a/10, 170a/3
 f.+ ı 137b/12, 137b/14, 137b/2,
137b/4, 137b/9, 148a/18, 170a/2,
46b/20, 47a/2,
 82a/15, 82a/17, 82b/1, 82b/5
 f.+ iñ 183a/9
- fidān :** Taze, küçük ağaç. -1- [Rum.]

- f. 26a/17
- figān** : Ağlayıp sızlama. -3- [Far.]
- f. 3b/16
- f. eyledük 104b/20, 18a/16
- fikir** : Fikir, düşünce. -27- [Ar.]
- f. 111b/7
- f. etdiler 56a/19, 95a/7
- f. etdüğü 2b/4
- f. eyledi 118b/3, 90a/1
- f. eyleñ 119a/1
- f. idersiz 13b/17, 56b/5, 99b/7
- f. idiyorlar 56b/3
- f. idüp 134b/4
- f. itmezsiz 119b/8
- f.+ e 99b/3
- f.+ i 169b/12
- f.+ inde 90b/15
- f.+ ine 85a/5
- f.+ ini 111b/8
- f.+ ler 144b/2, 26b/5, 67a/12
- f.+ leri 93a/19
- f.+ lerin 100b/17, 115b/9, 99b/6
- f.+ lerini 13b/15, 20a/6
- filħāl**: Hemen, şimdi. -18- [Ar.]
- f. 100b/1, 103a/9, 109a/4, 127b/17, 136a/2, 168b/13, 22b/2, 25b/1, 35b/13, 44b/9, 54b/19, 55a/1, 55a/19, 55b/18, 60a/8, 66a/5, 85a/7, 99a/5
- firār** : Kaçma, kaçış. -1- [Ar.]
- f. idesiz 4b/4
- fırdevs** : Bostan. -1- [Far.]
- f.+ de 142a/14
- fırkat** : Ayrılış. -4- [Ar.]
- f. eyleñ 11b/4, 121b/19
- f. eyle 158b/14, 98b/14
- fitne** : Karışıklık, kargaşa, ara bozuculuk. -4- [Ar.]
- f. 141a/18, 141a/9
- f.+ de 85a/17
- f.+ leri 136a/1
- fitnedāş** : Birlikte fitne çıkarılanlar, ara bozucular. -1- [Ar.+T.]
- f.+ lar 85a/17
- fuçi**: Fıçı. -1- [Rum.]
- f.+ sı 76b/12
- fukarā** : Yoksul, fakir. -1- [Ar.]
- f.+ yı 170a/20
- furtuna** : Fırtına. -1- [İt.]
- f.+ sı 60b/20
- furun** : Fırın. -1- [Ar.]
- f.+ a 10a/11
- fünikiyyelü** : Fenikeli. -1-
- f. 67b/1
- G**
- gaddar** : Acımasız olmayan, katı yürekli. -1- [Ar.]
- g. 67a/14
- gāhice** : Ara sıra. -1- [Far.]
- g. 153a/18
- galabalık** : Kalabalık. -10-
- g. 107a/4, 48a/14, 56a/14, 83b/12
- g.+ da 62a/20, 62b/6
- g.+ dan 131a/14, 58a/13
- g.+ i 63a/1
- g.+ siz 137b/2
- galabe** : Kalabalık. -2- [Ar.]
- g. etdiler 141a/17
- g. idüp 63a/3
- galgale** : Haber. -2- [Ar.]
- g.+ lerin 80a/14
- g. olur idi 159a/8
- ġalib** : Üstün, yenen. -1- [Ar.]

- g. olmiyalar 28a/19
- galız** : Katı, koyu. -1- [Ar.]
g. oldı 22a/7
- galle** : Mahsul. -1- [Ar.]
g.+ lerüm 118b/4
- galvet** : Bir okatımı miktarı yer. -3- [Ar.]
g. 143a/19, 156a/14, 168a/17
- gamgın**: Gamlı, kederli.-3- [Ar.+Far.]
g. 9a/19
g. olmağa 82b/8
g. olup 73a/17
- gamm** : Keder, üzüntü. -5- [Ar.]
g. 80b/5
g.+ dan 139a/7
g. yimekle 118b/18
g. yiüp 10a/5, 114b/11
- gamr** : Büyük deniz. -1- [Ar.]
g. 107b/13
- ganı** : Zengin. -11- [Ar.]
g. 118b/2, 125b/14, 126b/13,
127a/1, 52a/8
g. idi 130a/16
g. imiş 131a/13
g.+ leri 90b/18
g.+ niñ 126b/17
g. olmiyan 118b/12
g.+ ye 73b/4
- ganımet**: Dümandan alınan mal. -1- [Ar.]
g.+ lerin 116a/1
- garıb** : Zavallı, yabancı. -11- [Ar.]
g. 45b/13, 46a/5, 99b/16
g.+ den 128a/17
g.+ iñ 165b/19
g.+ lerden 30a/17
g.+ lerüñ 165b/20, 50a/3
g. oldum 45b/9, 46a/2
- gark** : Batmak, suda boğulmak. -2- [Ar.]
g. itmege 98b/12
g. ola 30b/15
- gäsib** : Gasbeden, zorla alan. -1- [Ar.]
g.+ lar 129b/11
- gaslı** : Yıkama. -4- [Ar.]
g. etdüm 164a/13
g. eyledi 164a/5
g. eyle 164a/13, 164a/4
- gävur** : Kafir, merhametsiz. -2- [Far.]
g. 31a/20
g.+ lar 9a/4
- gäyet** : Çok, pek çok. -25- [Ar.]
g. 125a/7, 26b/11, 3b/11, 66b/6
g.+ de 130a/16, 13a/14, 140b/9,
26a/11, 29a/19, 30a/11, 32a/6, 33b/3,
35b/19,
3a/16, 47a/5, 47b/15, 50a/15,
52a/2, 64b/13, 66a/1, 68a/4, 70a/5,
78a/4,
83a/15, 87a/14
- gayret** : Çaba. -2- [Ar.]
g.+ i 13a/1, 148b/7
- gayrı** : Başkası, diğeri. -38- [Ar.]
g. 112a/9, 124a/1, 127a/10,
128a/17, 139b/12, 156a/20, 161a/15,
173a/3, 183a/14,
184a/19, 25a/12, 27b/3, 3b/1,
44b/17, 45a/3, 68b/9, 75b/8, 78a/15,
7b/14,
- 87b/11
g.+ lar 115b/7, 64a/7
g.+ lara 134a/9, 77a/8
g.+ ları 34a/4, 51b/1, 86a/15
g.+ larını 34a/8
g.+ niñ 142a/5

- g.+ niñdur 126a/18
 g.+ ya 103b/8, 112a/14, 126b/11,
 12a/16, 16b/10, 32b/12, 72b/15, 72b/16
gayūr : Çok çalışkan, gayretli. -1- [Ar.]
 g. 101a/13
gažab : Hiddet, öfke, kızgınlık. -8- [Ar.]
 g. 136b/4, 58a/2
 g.-ı allāh 150b/8
 g.+ dan 4b/4, 94b/10, 97b/1
 g. iden 7a/10
 g. ider 159b/8
gažabnāk: Öfkeli, hiddetli, kızgın. -2-
[Ar.+Far.]
 g. olup 123b/2, 125b/1
gebe : Yüklü, hamile. -1-
 g. olanlar 136b/3
geç -: Geçmek, gitmek, bir yandan girip
 öbür yandan çıkmak. -53-
 g.- di 114a/12, 13b/10, 25a/2
 g.- diler 71a/17
 g.- dükleri 76a/2
 g.- e idi 13b/8
 g.- e 126b/10, 83a/17
 g.- eler 137a/1, 43a/19, 81a/20
 g.- elüm 107a/11, 60b/18
 g.- er idi 121b/8, 128a/6, 131a/11,
 163b/12
 g.- er iken 130b/17, 163b/14
 g.- ersiz 117a/2
 g.- gil 30a/6
 g.- icek 25b/11, 62a/9, 87a/9
 g.- mek 112b/17, 127a/12, 127a/13,
 130a/19, 13a/15, 150b/14, 33b/2, 65b/16,
 73b/3
 g.- melü olur idi 131a/16
 g.- mese 48a/4
 g.- meyince 6b/20
 g.- mişdür 111a/6, 114a/10,
 154b/2, 89a/20
 g.- müşler idi 88b/17
 g.- miye 136b/20, 43a/18, 7a/1,
 81a/19
 g.- miyeler 137a/1, 43a/20,
 81a/20
 g.- se 30a/6, 93a/18
 g.- sün 47b/18
 g.- üp 66a/3, 97b/4
geçür - : Geçirmek. -1-
 g.- meyince 185b/20
gel - : Gelmek, varmak. -644-
 g. 103b/8, 112a/15, 12a/16,
 151b/1, 169a/20, 169a/4, 25b/4
 türü g. 100b/18, 57b/19
 g.- di 105a/2, 108a/14, 108b/9,
 111a/8, 114a/11, 115a/8, 116a/19,
 125a/20, 125a/6,
 125b/7, 131a/8, 131b/9, 132a/1,
 132a/4, 132a/6, 135b/19, 137b/2,
 139b/5, 145b/10,
 149a/3, 149b/17, 14b/18, 150a/2,
 152b/11, 152b/14, 164a/5, 168b/13,
 168b/14, 168b/19,
 170a/11, 171a/10, 171b/1,
 178b/15, 179a/3, 184b/4, 185a/1,
 185b/8, 186a/3, 18a/17,
 21a/3, 23a/15, 27a/4, 29b/13,
 29b/9, 31a/6, 32a/19, 34b/14, 36b/2,
 44b/1,
 46b/1, 49a/17, 4a/11, 4a/13,
 4a/4, 52a/8, 52b/8, 54b/11, 54b/2,
 54b/9,
 5b/14, 62b/11, 63a/14, 67b/11,
 68b/3, 70a/13, 70b/5, 71b/2, 72a/19,
 74b/17,

- 75b/7, 81b/16, 82a/8, 83b/8, 84b/13,
93a/5, 93a/6, 94a/10, 94b/1
 ḥoş g.- di 24b/8
 rāst g.- di 53a/4
 tūrī g.- di 71a/14, 96b/15, 99b/12
 g.- diler 101a/19, 107a/4, 107b/20,
 11b/12, 11b/8, 134b/11, 137a/11, 142b/18,
 143b/17,
 147a/8, 14a/17, 150a/5, 152a/5,
 152b/13, 152b/3, 156a/11, 156b/2, 156b/5,
 15a/4,
 15a/6, 160b/8, 161a/1, 168a/18,
 170b/6, 184b/18, 23a/15, 25a/1, 25b/12,
 25b/17,
 27a/5, 30b/4, 32b/1, 36a/13, 36b/13,
 39a/3, 42a/1, 42a/5, 44b/2, 46b/17,
 51b/20, 55a/16, 56a/12, 58a/12,
 58a/19, 58b/9, 66a/13, 66a/4, 68a/9, 6a/15,
 74b/7, 76a/17, 82b/4, 91a/6, 93b/17,
 94b/20, 98a/10
 çıķa g.- diler 133b/4
 ƙarār g.- diler 107a/17
 rāst g.- diler 13a/14, 171a/2
 żuhūra g.- diler 22b/12
 g.- dim 120a/5, 120a/8, 161b/4,
 162b/17, 162b/18, 165b/4, 6b/18
 g.- diñ 13a/17
 g.- dügi 122b/1, 160a/1, 168b/15,
 172b/5, 185b/17
 g.- dügi 131a/17
 g.- dügini 152b/17
 g.- dügümde 45a/13
 g.- dük 3a/1, 45b/15, 73b/9
 g.- düķçe 82a/7
 g.- dükde 108a/13
 g.- dükleyin 124b/21
 g.- düm 155a/11, 166a/9,
 171a/20, 172a/12, 172a/15, 178b/9,
 17a/10, 17a/11, 17a/9,
 182a/13
 g.- düñ 156b/7, 55a/7, 97b/11
 g.- düñüz 45b/11
 g.- e 110b/6, 119a/20, 119b/17,
 119b/2, 119b/3, 122a/17, 128a/20,
 137a/4, 137b/6,
 155a/12, 159b/14, 160a/2,
 16b/11, 171b/20, 22a/6, 29b/7, 37b/8,
 3b/9, 41b/7,
 44a/2, 45a/20, 51b/14, 69b/16,
 70b/1, 90a/11, 90b/5
 rāst g.- e 82a/19
 żuhūra g.- e 60a/17
 g.- ecek idi 168b/11
 g.- ecek imiş 18a/11
 g.- ecek 177b/16, 180b/4, 4b/4,
 73b/16, 94b/10
 g.- ecekdür 100a/13, 29a/1,
 89b/6
 g.- eceklerin 156a/8
 g.- eler 27a/14, 30b/16, 42a/9,
 80a/13
 g.- em 131b/16, 151a/20,
 153b/8, 25b/4
 g.- en 122a/18, 133a/1, 136b/10,
 139a/18, 142b/13, 145b/13, 146a/4,
 147a/11, 150a/19,
 150a/20, 155a/14, 157a/3,
 169a/2, 169b/3, 170b/11, 170b/14,
 184b/5, 185a/6, 30a/20,
 41b/17, 4b/10, 58b/12, 67a/11,
 75a/19, 75b/1
 g.- ene 124a/3
 g.- eni 157a/7

- g.- enler 166a/4, 75a/18
 g.- esin 142a/13, 174a/13
 g.- evüz 175b/1
 g.- i vireler 83a/11, 87a/12
 g.- i virür 120a/14
 g.- icek 119b/12, 124a/20, 127b/17,
 129b/5, 12b/7, 130b/7, 132b/3, 139a/6,
 151b/17,
 15a/5, 168a/14, 177a/18, 177b/8,
 27b/15, 29b/12, 34a/16, 36b/11, 43b/17,
 55a/18,
 64b/4
 uyanu g.- icek 110b/17
 g.- icekdür 156a/7
 g.- inceye 186b/11, 186b/8
 g.- ir 60b/19
 g.- irin 175b/11
 g.- iser 135b/18
 g.- iserdür 14b/1, 43b/14, 57a/15
 g.- iyor 151b/12, 154b/3, 155b/8,
 15b4/8, 163b/20, 170b/17, 178b/15, 178b/3,
 184b/15,
 186b/4, 35b/15, 44a/13, 65b/15,
 69a/2, 82b/6
 g.- iyorlar 141b/7, 75b/12
 g.- iyorum iken 111a/17
 g.- iyorum 168a/19, 170b/12
 g.- medi 112a/8, 148a/2, 158b/19,
 35a/13, 74b/6
 zuhūra g.- medi 15a/15
 g.- medim 100a/7
 g.- medüm 14a/16, 159b/17, 57a/7,
 6b/19
 g.- meg 25b/5
 g.- mege 103b/4, 119b/15, 123a/20,
 157a/19, 158a/18, 160a/13, 160a/8, 161b/18,
 161b/20,
 174a/12, 174a/14, 174a/5, 33a/2
 rāst g.- mege 121a/7
 g.- mek 110a/17, 130a/2, 155a/8,
 28b/13, 38a/6, 62b/19, 69b/7, 72b/19
 g.- memiş idi 156a/12, 161b/16,
 168b/14
 g.- mesi 43b/20
 g.- meyince 137b/19
 g.- mez 119a/14, 128b/1,
 149b/20, 166a/8, 170a/6, 174b/9
 g.- mezden 173a/19
 g.- mezse 123b/15, 17a/16
 g.- müş oldılar 99a/15
 g.- müşdür idi 35b/8
 g.- müşdür 105a/3, 137b/12,
 13b/10, 145b/15, 153a/11, 167a/12,
 16a/1, 177b/14, 178a/13,
 18a/18, 27b/4, 37a/12, 4b/15,
 62a/19, 83b/12, 96b/14
 rāst g.- müşdür 121a/10
 g.- müşim 146b/13
 g.- müşsin 149a/5
 g.- miye 106b/20, 154b/1,
 177b/7
 g.- miyeler 127a/16, 127b/4
 g.- miyüp 177a/2
 g.- se 137a/5, 157a/6, 42b/4
 g.- seler 128b/3, 133a/9,
 135b/14, 41b/11
 g.- sün 110a/19, 114b/20,
 16a/10, 28b/15, 69b/9, 9a/9
 g.- üñ 123a/13, 134a/6, 152a/2,
 18b/20, 37b/5, 38a/9, 45b/5, 52b/16,
 54b/15,
 5b/18, 65a/2, 77a/5
 türü g.- üñ 175b/18, 29b/1, 83b/9

- g.- üp 103a/16, 107a/14, 108b/14,
109b/14, 111a/2, 115b/20, 116a/6, 119a/18,
119b/2,
120b/17, 120b/19, 121a/14, 122a/2,
122a/5, 122b/11, 122b/13, 122b/17,
123b/11, 125a/17,
126b/18, 128a/7, 128b/13, 129b/1,
12a/1, 12a/11, 12b/1, 12b/16, 130a/15,
132a/13,
134a/9, 13a/7, 13b/5, 142a/2, 147a/7,
147b/3, 149a/16, 14a/9, 14b/10, 14b/9,
150a/9, 151b/19, 160a/15, 166b/12,
167b/1, 169b/9, 171a/9, 174b/4, 184a/10,
184b/3,
185a/2, 185b/4, 21b/16, 21b/8,
22b/13, 23a/7, 24a/7, 24b/16, 25b/10,
26a/15,
26b/12, 26b/16, 27b/6, 28a/9,
29a/19, 29b/8, 30a/1, 30a/12, 31b/8, 32a/19,
32a/7, 33a/17, 33a/5, 34a/16, 37a/4,
37a/7, 3a/12, 3a/15, 43b/6, 44b/14,
45a/1, 45a/6, 47b/11, 47b/20, 48a/17,
48a/19, 48a/5, 48b/20, 49b/2, 4a/7,
4b/2, 52b/1, 53a/11, 53a/18, 53a/4,
53a/8, 55b/13, 56b/14, 57a/9, 59b/6,
5a/8, 5b/8, 60a/4, 61a/6, 62a/14,
62a/15, 62a/20, 63a/1, 64b/18, 65a/12,
65a/3, 67a/20, 70b/2, 70b/6, 72b/2,
73a/15, 77a/15, 77a/7, 78b/16, 7a/17,
81b/8, 83a/20, 83b/16, 83b/7,
86b/18, 87a/10, 87b/2, 92b/6, 93b/5, 98b/10,
98b/11
rāst g.- üp 153a/5
tūrı g.- üp 113b/17, 115a/13,
121b/13, 125a/2, 12b/9, 13a/10, 143a/16,
14a/7, 14b/11,
- 49a/3, 56b/17, 84a/19, 90a/18,
99b/19
uyanu g.- üp 3b/6, 61a/4
g.- ür idi 129a/15, 12a/8,
160b/13, 180b/3, 19b/1, 43b/12, 48a/13
karşu g.- ür idi 107b/2
rāst g.- ür idi 61a/14
g.- ür iken 136b/12, 141b/2,
146b/5, 146b/9, 147a/4, 147b/3,
166a/12, 184a/12, 21a/8,
29a/4, 43a/11, 49a/10, 5a/2,
70a/1, 81a/11, 84b/6, 86a/1
g.- ür ise 119b/5
g.- ür 103b/8, 106b/6, 119b/7,
12a/16, 150a/1, 150b/15, 151a/1,
151b/16, 151b/8,
152a/11, 157b/3, 160b/3,
160b/5, 169a/9, 172b/14, 175b/16,
177a/15, 177a/9, 184b/14,
22a/17, 22b/10, 30b/17, 43b/11,
44b/6, 48a/9, 4b/17, 54a/16, 60a/14,
62a/11,
81b/7, 95a/9
g.- ürlər idi 57a/2
g.- ürlər 11a/9, 127b/5, 150a/11,
59a/8, 61b/17, 62b/15, 74a/6, 76a/16,
77b/5
g.- ürsin 48a/19
g.- ürüm 161b/5, 175a/10,
179b/2, 179b/8
gelecek: Gelecek olan. -4-
g.+ de 20b/3
g.+ dür 104a/11, 104a/9, 17b/9
gelesi : Gelecek gün. -2-
g. 103b/13, 111a/8
gelin : Aileye evlenme yoluyla girmiş
kadın. -4-

- g. 120a/12
     g.+ i 150a/15, 17a/12
     g.+ ine 120a/12
- gelış** : Gelme işi. -1-
     g.+ üniñ 42a/6
- gelme** : Geliş. -3-
     g.+ si 43a/4, 43b/2, 43b/7
- gelmeliü**: Gelmek üzere. -1-
     g. olur idi 112b/6
- gemi** : Gemi, deniz taşıtı. -43-
     g. 13a/6, 163a/20, 25a/16, 65a/4,
     65b/12, 98a/17, 98b/11
         g.+ de 24b/17, 25b/10, 54b/19,
     54b/20, 60b/19, 62a/9, 68b/9, 6a/2, 98b/9
         g.+ den 25b/5, 61a/13, 66a/4, 98b/2
         g.+ lere 156b/5
         g.+ lerin 98b/19
         g.+ lerüñ 98a/19
         g.+ ye 107a/10, 108a/6, 13a/4,
     13b/10, 156a/11, 156a/15, 156a/17, 21b/4,
     25a/13,
         25b/9, 27b/3, 59a/19, 62a/2, 65b/20,
     65b/9, 68b/2, 68b/8
         g.+ yi 61a/1, 6a/3
         g.+ yle 107a/12
- gemicü** : Gemici. -1-
     g. 60b/19
- gemicük** : Gemicik,küçük kayık. -1-
     g. 58a/12
- genc** : Hazine. -4- [Ar.]
     g.+ leri 9b/6, 9b/7
     g.+ üñ 73a/15
     g.+ üñüz 9b/9
- genç** : Yaşlı karşıtı. -2-
     g. 33a/13, 33a/17
- ger**: Eğer. -3- [Far.]
     g. 124a/8, 6b/10, 72a/16
- gerçek**: Doğru, hakiki. -5-
     g. 134b/1, 151b/12, 151b/4
     g. imiş 167b/4
     g.+ sin 77a/16
- gerek** : Gerek, lazım. -123-
     g. 107a/3, 10a/18, 10a/19,
     116a/18, 118a/16, 119a/16, 119b/13,
     122a/10, 122b/18,
         128b/11, 128b/18, 128b/3,
     128b/9, 129b/6, 133a/9, 134a/8,
     135b/14, 136a/10, 136b/8,
         141b/12, 147a/15, 151b/13,
     153b/20, 159a/17, 168b/4, 168b/5,
     171b/7, 172b/17, 176a/14,
         178b/12, 22a/3, 26a/18, 26a/20,
     30a/6, 34b/20, 36b/10, 37b/8, 40b/2,
     42b/4,
         43a/5, 57a/17, 76a/9, 80b/4,
     81a/14, 89a/10, 90a/7, 91a/7, 91b/10,
     92a/17,
         92b/19, 93a/19, 94b/8, 98b/19
         g.+ dür 100a/20, 10a/16,
     115b/16, 116b/1, 118b/11, 119a/10,
     119a/9, 121a/13, 122a/3,
         123a/16, 128b/9, 129a/10,
     129a/12, 130b/11, 130b/13, 131a/19,
     135b/4, 136a/2, 136a/4,
         136a/6, 137a/6, 138b/14,
     140a/10, 140a/12, 143a/8, 144b/14,
     149a/15, 149b/8, 150a/17,
         151b/15, 151b/7, 154b/9,
     157a/6, 163b/19, 166a/19, 171b/12,
     20a/13, 29b/6, 30b/16,
         41b/11, 42a/11, 42a/13, 42a/14,
     48b/7, 49a/11, 4b/16, 57b/3, 69a/19,
     70b/1,

- 78b/14, 80a/15, 80a/16, 80b/9,
84b/7, 98a/11, 9a/6
g. idi 117a/3, 131b/12, 137b/3,
141a/6, 144b/16, 150b/14, 185a/8, 28b/6,
41a/3,
94a/8
g. idüñ 45a/13
g. ise 83a/10
g. ola 47b/9
g. olmadı 32a/10
- gerek** -: Gerekmek, lazım olmak. -3-
g.- mez 121a/19, 173a/3, 80b/12
- gerü**: Geri, arka,art. -2-
g. 41b/16
g.+ süne 129a/2
- getür** - : Getirmek. -92-
g. 111a/17, 25a/6
imān g. 62b/19
g.- di 118b/2, 44b/15, 49b/15, 59b/13
imān g.- di 185a/6
g.- diler 20a/1, 24b/15, 25b/13,
35b/18, 55b/1, 70b/18, 72b/17, 75a/15,
77b/1,
99a/17
imān g.- diler 148a/15, 148b/17,
162a/16, 167b/4, 179a/17, 87b/12
g.- dü 152a/8
g.- dük 128a/5
g.- dükleri 93b/8
g.- düklerinden 93a/7
g.- dum 29b/16, 70b/12
g.- e 141b/3, 175b/7, 51a/7, 75b/15
g.- eler 99a/19
imān g.- eler 169b/9, 179b/19
g.- en 88a/1
imān g.- en 157a/4, 168b/8, 186a/6
imān g.- ene 71a/5
- imān g.- enin 157b/6
g.- enler 103b/20
imān g.- enlere 87b/19
g.- enleri 72b/17
imān g.- evüz 51b/3
g.- i viresiz 176b/10
g.- i virmese 94b/15
g.- i virmezler 106b/14
g.- i virürler 106b/16
imān g.- mediler 171b/19
imān g.- mege 155a/12, 71a/4
g.- mek 166a/19, 4b/11
imān g.- mek 167a/16
imān g.- mekde 186a/12
g.- meñ 109a/12
imān g.- meyüp 106b/7
imān g.- mezseñiz 167a/16
g.- müşdür 105a/10
imān g.- miyen 87b/18
g.- ü virür 171a/13
g.- üñ 125a/11, 132b/1, 132b/8,
29b/19, 35b/11, 70b/17, 75a/8, 77b/1
g.- ün 87b/17
imān g.- üñ 167a/17, 54b/12,
76a/6
imān g.- ün 160a/15, 168b/7
g.- üp 125a/13, 64b/16, 69a/2
g.- ür idi 170b/2, 184b/6
g.- ür iken 142b/19, 183a/16
g.- ürlər idi 13b/11
g.- ürlər 60a/13, 67b/12
g.- ürsiz 181b/15
g.- ürüm 182b/7
imān g.- ürüm 165b/3, 71a/7
- getüril** - : Getirilmek. -7-
g.- e 131a/3, 64b/15
g.- esiz 16b/1, 80b/2

- g.- mez 40a/4
 g.- ür idi 103b/16
 g.- ür 117a/11
- getürül** - : Getirilmek. -4-
 g.- di 31b/13
 g.- müşdür 126b/20, 32b/20, 56a/13
- gez** -: Gezmek, dolaşmak, gezinmek. -1-
 g.- indügi 76a/16
- gezin** - : Gezinmek, dolaşmak. -3-
 g.- mek 135a/20, 78b/10
 g.- ür idi 166b/11
- gibi** : Gibi, benzer. -182-
 g. 101a/4, 102b/6, 103b/15, 106a/11,
 106a/12, 106a/14, 107a/12, 107b/2, 108a/19,
 10a/9, 110b/19, 111a/4, 111b/2,
 112a/3, 113a/19, 114a/13, 114b/16, 114b/3,
 116a/10,
 116a/17, 116b/12, 117a/6, 117b/6,
 119a/3, 11b/15, 11b/17, 120b/9, 122a/15,
 122b/1,
 123b/5, 125a/17, 125a/6, 125a/7,
 127b/14, 128a/11, 128a/6, 128b/15,
 129b/11, 129b/12,
 12b/5, 130a/4, 130b/16, 131a/17,
 132b/11, 133a/5, 133b/3, 137a/5, 137b/11,
 138a/13,
 138a/14, 138a/18, 138a/5, 138b/2,
 140a/4, 141a/18, 143a/15, 143a/3, 143b/19,
 144a/13,
 144a/19, 144a/9, 147a/2, 148a/10,
 14a/9, 14b/8, 154a/18, 156a/2, 158a/4,
 158a/7,
 159a/5, 159a/6, 15a/13, 15b/2,
 160a/16, 160b/10, 162a/12, 162a/15,
 166b/17, 168b/13,
- 16a/17, 16a/18, 16b/13, 16b/14,
 173a/12, 175b/9, 176a/11, 17b/15,
 180a/6, 184a/13,
 185a/10, 19b/10, 23b/7, 24b/6,
 25b/9, 27a/2, 29a/10, 2b/13, 2b/4,
 30a/5,
 30b/10, 30b/8, 31a/20, 33a/13,
 34b/5, 35a/15, 35b/17, 37a/1, 37b/20,
 39a/16,
 41b/14, 43b/2, 45b/3, 46b/3,
 47a/2, 47a/4, 51a/5, 52b/12, 52b/13,
 52b/16,
 52b/8, 53a/14, 53a/3, 54b/13,
 55a/4, 55b/17, 56b/19, 58a/5, 60b/16,
 60b/19,
 61a/13, 64a/8, 66a/5, 69a/7,
 70a/16, 70a/5, 71a/11, 72b/2, 73a/2,
 73a/4,
 74b/8, 75a/14, 75b/5, 76a/17,
 76a/2, 77b/19, 80a/8, 80b/20, 81b/16,
 82b/12,
 82b/14, 82b/5, 82b/6, 84b/12,
 87b/11, 87b/2, 87b/8, 89b/11, 8b/16,
 90b/1,
 92b/4, 92b/7, 93b/8, 95b/2,
 95b/5, 98a/15, 98b/3, 99a/13, 9a/19,
 9a/4
 g. idi 52b/12
 g. imişler 65a/9
 g.+ ler 161a/5
 g.+ lere 66b/10, 66b/19
 g.+ leri 109b/7
 g.+ leründür 130a/3, 33a/4,
 72b/20
 g.+ yim 138a/16
- gice:** Gece. -28-

- g. 101a/7, 118b/9, 129b/3, 137a/9,
149a/3, 160b/13, 163b/20, 168a/3, 184b/5,
20b/17, 20b/18, 3b/7, 52b/1, 53a/11,
5a/7, 60b/4, 61a/19, 92a/13, 93b/4,
98b/6
g.+ de 129a/5, 47b/2, 47b/7, 83a/2,
83a/7
g. imiş 173b/19
g.+ niñ 25a/18, 65b/14
- giñ:** Büyük, geniş. -1-
g.+ dür 11a/5
- gine:** Yine. -5-
g. 130b/13, 143a/10, 144b/17,
34b/13, 52a/19
- gir :-:** Girmek, dahil olmak. -148-
g. 9a/1
g.- di 100b/9, 111b/7, 114b/3,
128b/13, 137a/16, 144a/8, 153b/1, 173b/14,
182a/2,
185a/6, 30a/14, 86b/19, 97b/17
g.- dikleri 111a/3
g.- diler 107b/12, 107b/17, 112a/1,
156a/20, 44b/1, 61b/13
g.- dim 105b/7
g.- dügi 137b/7
g.- düğüñüzde 137b/6
g.- dükde 128a/7
g.- dükleri 144a/5
g.- dum 105b/10
g.- düñ 38b/4
g.- e 108a/16, 149a/11, 82a/20
g.- eler 130a/18, 73a/19
g.- elüm 61b/12
g.- en 165b/15, 26a/13, 26b/2
g.- enler 106b/18, 116b/5, 11a/6
g.- enleri 40b/4
g.- esin 103b/4, 12a/13, 69a/10
- g.- gil 44b/20, 45a/6
g.- icek 12a/8, 16a/9, 36a/5,
38b/2, 3a/17, 67a/5
g.- ip 59a/1
g.- iser 11a/18
g.- iserdür 33b/1
g.- me 71a/10
g.- medi 185a/2
g.- mediler 181b/13
g.- medü 156b/1
g.- mege 121b/11, 121b/12,
123b/7, 149a/13, 40b/4, 56a/4
g.- mek 107b/15, 108b/18,
125b/2, 144a/3, 30b/19, 31a/2, 33a/8,
72a/12, 72a/6,
72a/9, 73b/3
g.-mekden 130a/20, 33b/3,
73b/4
g.-meñiz 15b/18
g.-mesün 80b/14
g.-mesünler 136b/1
g.-meyin 165b/13
g.-mez 67a/9
g.-mişdür 103a/13, 108b/17,
131b/3, 181a/6, 182b/16, 185a/3,
19a/12, 43b/5, 56a/9,
57b/10, 57b/16, 64b/3, 71a/14,
75b/2, 89a/3
g.-miye 130a/5, 73a/2
g.-miyesiz 138b/19, 139a/8,
30b/9, 48a/2, 7a/7, 83b/3
g.-ü 97a/3
g.-üñ 11a/5
g.-üp 100b/13, 105a/7, 113a/2,
116a/8, 116b/13, 131a/11, 132b/6,
133a/14, 143a/2,

- 15a/2, 166a/7, 20a/16, 21a/10, 36a/8,
 48b/16, 55a/2, 60a/11, 63a/2, 64b/11,
 67a/17, 75a/6, 75b/12, 87a/15,
 89b/19, 90a/19, 96b/15
 g.- ür idi 180a/18, 66a/8
 g.- ür iken 67a/2, 67a/8
 g.- ür 63a/6
 g.- ürler 55a/1
 g.- ürse 166a/7
 g.- ürseñiz 112b/12, 112b/17
 g.- ürsiz 109a/14, 16a/7, 40b/4,
 63b/14
- girde** : Açılmış yufka, ekmek. -6- [Far.]
 g. 109b/18
 g.+ lerden 156b/9
 g.+ leri 155b/18
 g.+ niñ 156a/4
 g.+ yi 115a/7, 155b/14
- giriftär**: Tutulmuş. -10- [Far.]
 g.+ ım 127a/6
 g. olanlara 6b/4
 g. olanları 6a/9
 g. ola 7a/10, 7a/11, 7a/12, 7a/9
 g. oldı ise 153b/2
 g. olmağa 47b/14
 g. olur 59a/6
- girü**: Geri, arka, art. -68-
 g. 102a/12, 102a/5, 102b/2, 108a/12,
 108a/7, 108a/9, 109a/3, 109b/8, 10b/4,
 111a/19, 112b/15, 113a/16, 114a/18,
 116a/5, 119a/18, 123a/4, 123a/7, 128a/16,
 131b/14,
 131b/18, 133b/19, 138b/20, 140b/16,
 142b/3, 143a/11, 144a/14, 145a/7, 150b/13,
 158a/19,
- 160b/20, 166b/1, 167b/17,
 16a/11, 172b/17, 182b/6, 185a/8, 19b/9,
 20b/10, 21a/7,
 31b/18, 32a/13, 32a/2, 32a/4,
 32a/5, 36b/1, 3b/1, 52a/10, 69a/8,
 70b/3,
 71a/20, 76a/16, 76b/16, 77b/4,
 83b/4, 8b/15, 91a/1, 92b/11, 93b/14,
 93b/18,
 93b/8, 96a/6, 96b/11, 97a/1,
 98b/1, 9a/3, 9b/5
 g.+ sine 42b/9, 80b/16
- git** :- Gitmek. -133-
 g. 28b/10, 56b/10, 69b/4
 g.- di 124b/15, 152a/2, 153a/4,
 25a/18, 27b/14, 37a/6, 44b/9, 65b/11
 g.- diler 114a/8, 13b/2, 156b/2,
 34a/6, 38a/10, 39a/2, 3a/13, 55b/8,
 65a/5,
 77a/13
 g.- dükleri 53a/3
 g.- düñ 45b/19
 g.- e 144a/6
 g.- ecek 127a/19
 g.- ecekdür 160a/9
 g.- elüm 168a/12, 175b/19,
 48a/11, 55b/10, 92b/5
 g.- em 177b/6, 177b/7
 g.- en 36a/3
 g.- enler imiş 65a/3
 g.- enler 131a/1, 75a/18
 g.- er idi 109b/9, 138b/17,
 139a/10, 143b/2, 15a/18, 19a/6, 22b/11,
 24b/17, 33a/18,
 3a/14, 41b/19, 4a/7, 62a/15,
 73a/17, 73b/18, 75a/1, 97b/4, 98a/9,
 99b/20

- g.- er iken 102b/1, 124a/2, 44a/19,
53a/7, 57b/5, 65a/5
 g.- er ise 149a/16
 g.- er 112a/3, 138a/5, 139a/1,
165b/18, 167b/19, 171b/15, 26b/2, 47a/9,
52b/19,
 67a/10, 82b/12
 g.- ere 112b/9
 g.- erim 123a/18, 161b/17, 161b/18,
161b/20, 161b/5, 174b/5, 174b/6
 g.- erin 160a/7, 174a/12, 174a/5,
174b/2, 175b/11, 175b/12
 g.- erler idi 109a/18, 123b/10
 g.- erseñ 112a/11, 12b/17
 g.- ersin 174a/11, 174b/7, 177b/3
 g.- eyim 125a/3
 g.- eyorur iken 112a/10
 g.- eyorur 116a/4, 21a/6
 g.- gil 8a/11
 g.- iserlerdür 46a/9
 g.- iyim 83a/5
 g.- medi 37a/8
 g.- mege 111b/19, 138b/5, 180b/11
 g.- mek 13a/20, 158b/1, 25a/14,
25a/4
 g.- mek 28b/5
 g.-mekden 72a/6
 g.- meñ 169b/3
 g.- meñiz 15b/17
 g.- meyim 177b/6
 g.- müşdür 133b/17, 14a/3, 160b/18,
171a/5, 33a/4, 37a/18, 52a/14, 58b/12,
67a/17,
 68b/8, 76b/14, 82a/11, 89b/11,
90a/19, 99b/14
 g.- müşler idi 151a/3
 g.- ür idi 55b/19
- giy** - : Giymek. -4-
 g.- en 17b/19
 g.- esiz 118b/14, 9b/20
 g.- miyeler 63b/13
- giydür** - : Giydirmek. -10-
 g.- diler 182b/4, 50b/18, 51a/4,
85b/18
 g.- dük 45b/14
 g.- düñüz 45b/9
 g.- medüñüz 46a/3
 g.- üñ 125a/12
 g.- üp 140b/16, 85b/14
- giyin** - : Giyinmek. -11-
 g.- memiş 38b/3
 g.- mez idi 107b/3
 g.- müş 104b/3, 108a/1, 126b/14,
17b/18, 182b/9, 61b/19, 63b/13, 84a/5,
87a/16
- giyinmiş**: Giyinme işini yapmış olan. - 4-
- g. olasız 145a/2
 g. olavuz 10a/14
 g. olur idi 10a/10, 119a/3
- giyür** - : Giydirmek. -2-
 g.- ür ise 10a/12, 119a/4
- gizle** - : Gizlemek, saklamak. -5-
 g.- di 121b/7, 23a/9
 g.- dum 45a/9
 g.- düñ 113b/7, 18b/15
- gizlen** - : Gizlenmek, saklanmak. -8-
 g.- mege 67a/18, 6b/13
 g.- müş 108b/9, 117b/15, 23a/13,
23b/9
 g.- müşdür 133a/8
 g.- ür idi 111b/5
- gizlenmiş**: Gizlenmiş, saklanılmış. -1-
 g. oldı 130b/14

- gizlü**: Gizli, görünmez. -5-
g. 106b/20, 116b/4, 16b/17, 184b/1,
60a/17
- gizlüce** : Gizlice, gizli olarak. -4-
g. 113b/12, 159a/6, 181a/17, 2b/3
- gögercin** : Güvercin. -7-
g. 148b/4, 36a/10, 95b/2
g.+ ler 16a/18
g.+ leri 75b/14
g.+ lerüñ 148a/20, 93a/1
- gögercinleyin** : Güvercin gibi. -2-
g. 146b/13, 54b/4
- gögürçinleyin** : Güvercin gibi. -1-
g. 5a/2
- gögüs** : Göğüs, vücudun boyunla karın arasında kalan bölümü. -5-
g.+ ine 129b/15
g.+ lerin 142b/3
g.+ üne 173b/10, 173b/7, 186b/5
- gök** : Gökyüzü. -60-
g. 125a/3, 125a/9, 126b/10, 137a/1,
171b/3, 27b/10, 27b/9, 43a/19, 6b/20,
81a/10, 81a/19
g.+ de 113b/3, 115a/1, 124b/2,
133a/1, 31b/2, 31b/3, 33a/16, 43a/9, 53a/19,
73a/15, 9a/10
g.+ dedür 39a/16
g.+ deki 81b/1
g.+ den 127b/14, 128b/17, 133b/8,
133b/9, 139a/2, 156b/19, 156b/20, 157a/1,
157a/17,
157b/9, 36b/17, 36b/18, 43a/7,
76b/2, 76b/4
g.+ e 129b/14, 145a/6, 147b/12,
179a/2, 25a/8, 65b/3, 67b/15, 88a/4
g.+ ler 5a/1
g.+ lerdedir 28a/17
- g.+ lerdesin 9a/8
g.+ leriñ 4a/12
g.+ lerüñ 43a/8
g. olmamak 59b/9
g.+ üñ 113b/5, 120a/16, 18b/13,
27b/11, 49a/9, 81a/14, 84b/5
- göl** : Göl, geniş durgun su. -4-
g. 107b/18
g.+ i 98a/16
g.+ üñ 107a/11, 98a/17
- gölge** : Gölge, yansı. -7-
g. 70a/12
g. ider idi 111a/3, 29a/16
g. ide 90a/12
g.+ si 60b/14
g.+ sinde 5b/12, 91b/14
- göm -** : Gömmek. -2-
g.- diler 24b/16
g.- mek 46b/9
- gönder -** : Göndermek, yollamak. -66-
g. 127a/4, 61b/11
g.- di ise 158a/2
g.- di 103b/2, 104a/10, 123a/12,
124b/19, 134a/2, 137b/3, 140b/7,
161b/10, 161b/8,
181b/5, 34a/3, 35b/9, 38a/5,
38a/6, 50b/2, 76b/15, 76b/17, 76b/19,
77a/3,
96b/19
g.- diler 134a/1, 160a/5, 59a/9,
76b/16, 76b/18
g.- dim 141a/4
g.- düm 138b/9
g.- e 17a/10, 35b/13, 75a/10
g.- ene 154a/20
g.- esin 127a/14

- g.- eyim 117a/17, 134a/4, 177a/10,
177b/7
 g.- mege 17a/10
 g.- müşdür 111b/20, 112b/6, 140b/17,
90b/18
 g.- miye 61b/8
 g.- üni 71b/12
 g.- üp 103a/15, 124a/5, 17b/8, 23b/4,
24b/13, 25b/13, 38a/13, 3a/10, 3b/11,
64a/10, 64b/15, 75a/5, 81a/12,
82a/18
 g.- ürler 38b/11, 77a/14
 g.- ürüm 145a/1, 18a/4, 41b/4, 54a/6
- gönderil** - : Gönderilmek, yollanmak. -2-
 g.- memişdür 97a/17
 g.- müşim 98a/12
- göndert** - : Birine gönderme işini yaptırmak.
-1-
 g.- ürüm 104b/8
- göndür** - : Göndermek, yollamak. -11-
 g.- di 132b/5, 133b/17, 133b/19,
69a/9
 g.- diler 131b/17, 133b/19, 134a/18
 g.- dügi 167a/13
 g.- düler 167b/10
 g.- düm 152a/17
 g.- düñ 169a/19
- gönül** : Gönül, kalpte oluşan duyguların
kaynağı. -1-
 g.+ üñüzüñ 32b/9
- gönül** : Gönül, kalpte oluşan duyguların
kaynağı. -3-
 g.+ ün 39b/7
 g.+ üñ 114a/2, 78a/11
- gör** -: Görmek, anlamak, maruz kalmak.
- 384-
- g. 128b/5, 128b/5, 160b/17,
185b/19, 186a/5, 80a/5, 85a/13
 revā g. 13b/1, 4b/18
 g.- -mege peyğamber 18a/1
 g.- di 105a/15, 108b/9, 113a/18,
128a/12, 12b/8, 130a/17, 131a/17,
135b/6, 135b/7,
14b/19, 150b/1, 153b/4, 155b/7,
156a/19, 157b/4, 157b/5, 163b/14,
163b/5, 169a/2,
172a/6, 174b/14, 185a/15, 20a/3,
24b/19, 34a/5, 38b/2, 3b/10, 49b/13,
50b/11,
54b/13, 54b/4, 56b/16, 5a/2,
65a/8, 65b/14, 6a/1, 70b/7, 71a/8, 78a/6,
86b/9, 99b/17
 ḥor g.- di 140b/15
 revā g.- di 32b/10, 4b/20, 72b/6
 g.- diler 107b/19, 110b/17,
142b/15, 147a/8, 177a/7, 27a/8, 36a/15,
52a/2, 57a/3,
5b/12, 65a/5, 65b/18, 70a/1,
76a/3, 87a/14, 87a/16, 93a/11
 g.- dügumi 162b/7
 g.- düğümüzi 149b/2
 g.- düğün 186a/8
 g.- düğünüz 156b/8
 g.- düğünüzü 162b/8
 g.- dük 111b/15, 146a/1,
185b/18, 45b/12, 45b/14, 45b/15, 46a/5,
71b/15, 99b/16
 g.- dükleri 155b/4, 184a/13,
3a/14, 92b/13, 92b/7
 g.- düklerin 144b/1
 g.- düklerinden 111a/7
 g.- düklerini 70a/17
 g.- düklerünüzi 104a/15

- g.- düklerüñüzin 113b/15
 g.- dum 146b/14, 147b/10, 147b/7
 g.- düñ 163b/7, 165b/2
 g.- düñüz 155a/5, 157a/5, 174b/11
 g.- e 131a/13, 131a/16, 140b/12,
 163b/5, 169a/5
 ḥor g.- e 126b/1, 9b/17
 g.- eler 106b/19, 136b/12, 158b/15,
 165b/5, 170b/7, 180a/9, 29a/5, 43a/11,
 53a/7,
 6b/3, 81a/11
 g.- elüm 51b/14, 86b/5, 92b/5
 yarak g.- elüm 46b/19
 g.- em 123a/16, 74b/19, 77b/1
 g.- emez 149a/9
 g.- en 174b/13, 184a/15, 8b/14, 9a/2,
 9b/5
 ḥor g.- en 113a/15
 g.- enler 108a/3, 123b/19, 131b/1,
 164a/7, 165b/5, 61b/20
 g.- enlere 87b/15
 g.- esin 147b/11, 169a/14, 49b/17
 g.- esiz 122a/1, 136a/19, 136b/19,
 147b/12, 158a/12, 178a/1, 178a/4, 178a/9,
 42b/5,
 43a/17, 49a/9, 50b/13, 52b/19,
 80b/12, 84b/4, 87b/1
 g.- eyim 178a/16
 g.- gil 12a/5, 147b/3, 169a/4, 55b/19
 g.- icek 103b/18, 107b/4, 112a/4,
 129b/20, 131a/8, 139a/14, 139b/8, 13b/7,
 140b/9,
 142a/20, 147a/5, 14a/11, 14a/3,
 156b/4, 15a/20, 168b/17, 168b/19, 182b/10,
 186b/7,
 19a/8, 25a/20, 25b/6, 36b/5, 4b/3,
 58a/16, 65b/17, 66a/14, 84b/13, 89b/20,
- 94a/3, 99a/2
 g.- iciler 88b/7
 g.- medi 146a/8
 revā g.- medi 62b/19
 g.- mediler 113b/15, 143b/20,
 22a/14, 29b/2, 70a/15
 g.- medü 181b/10
 g.- medük 56b/13
 g.- medüm 141a/14
 g.- meg 52b/9, 62b/10
 g.- mege 107b/20, 140b/10,
 17b/18, 27a/10, 38b/1, 61b/17
 g.- mek 107a/7, 109b/7,
 113b/15, 128b/4, 171a/8, 20b/14,
 22a/14, 48b/17
 g.- meyeler 59b/19
 g.- meyesiz 41b/16
 g.- meyicek 161a/15
 g.- meyince 110b/8, 93a/5
 g.- mez 172a/2, 175a/10, 175a/7,
 42a/2, 68b/16
 g.- mezler 22a/4
 g.- mezsin 102b/11
 rūyāyı g.- müş idi 89b/9
 g.- müş iken 152b/13
 g.- müşdür 14a/6, 183b/17
 g.- müşler idi 132b/20, 143b/17
 g.- miye 150b/7, 163a/15, 93a/5
 g.- miyeler 106b/3, 172a/3,
 22a/9
 g.- miyenler 165b/4, 186a/9
 g.- miyesiz 122a/17, 128b/4,
 177b/11, 177b/20, 178a/3, 178a/8, 22a/7
 ḥor g.- miyesiz 31a/4
 g.- se 94b/8
 g.- sünler 116b/5

- g.- üñ 135b/17, 136b/16, 144b/4,
147a/7, 152a/3, 15a/10, 42a/11, 52b/17,
65a/19,
68b/10
g.- ün 42a/7
g.- üp 106b/3, 111b/8, 114a/10,
114a/12, 114a/13, 116b/14, 121a/8, 125a/7,
128a/9,
12b/15, 133a/5, 134a/4, 134a/5,
136b/17, 139b/10, 13b/12, 13b/15, 143a/17,
146b/19,
146b/9, 147b/3, 14b/16, 156a/6,
156b/16, 157a/12, 166a/12, 169b/4, 185a/6,
185b/5,
32a/6, 36b/2, 37b/5, 3a/1, 3a/16,
49a/20, 53a/17, 56a/16, 61b/1, 62a/12,
6a/14, 6b/17, 70b/18, 70b/8, 72b/18,
78a/19, 84b/17, 86a/17, 89a/7, 98b/13,
99b/2
g.- ür idi 69a/5, 69a/9, 98a/18
g.- ür iken 14b/18, 164a/5, 185b/10,
22a/3, 37a/13, 46b/4, 69b/3, 75b/6
g.- ür oldı 75a/1
g.- ür 105b/6, 127a/2, 131a/5,
131a/6, 131a/7, 164a/13, 164a/17, 164b/11,
164b/6,
164b/9, 168a/3, 171a/4, 184b/14,
185a/1, 185a/11, 185a/3, 186b/4, 35b/5,
54b/17,
5b/16, 63a/1, 80a/6
hor g.- ür 113a/15, 113a/16
g.- ürlər 104a/16, 113b/14, 156a/14,
17b/12, 22a/11, 61b/18
g.- ürsin 102b/12, 10b/10, 146b/18,
62b/8
g.- ürsiz 113b/13, 120a/13, 135b/14,
152b/20, 175a/11, 17b/11, 22a/13, 81a/18
g.- ürüm 151b/5, 164a/19,
165a/3, 69a/6
g.- üz 165b/9
göre : Gereğince, bir şeye uygun
olarak. -24-
g. 115a/2, 119b/20, 128b/18,
138b/17, 148a/4, 154a/10, 159b/9,
15a/9, 161b/6,
29a/2, 34b/4, 37a/7, 37b/2,
3b/13, 40a/3, 47b/10, 60a/4, 66b/2,
86a/13,
87a/19, 90a/17, 93a/10, 93a/8,
96b/15
göril - : Görülmek. -1-
g.- e 138a/10
görülmüş : Görülmüş olan. -1-
g. olur idi 87b/9
görün - : Görünmek. -7-
g.- di 88b/8
g.- diler 143a/15
g.- e 9b/1
g.- en 107a/3
g.- miyesin 9b/4
g.- ürlər 41a/11
g.- ürsiz 41a/13
göster - : Göstermek, belirtmek,
anlatmak. -27-
g. 12a/6, 174b/12, 174b/14,
56a/1, 99a/7
g.- di 135a/8, 144a/5, 144b/7,
185b/9
g.- dum 167a/5
g.- e 137b/10, 27b/7, 82b/2
g.- eler 134a/18
g.- eyim 103a/2
g.- iser 154a/14
g.- mege 28b/5, 42a/1

- g.- mesiniñ 91b/17
 g.- müşdür 92b/6, 96a/14
 g.- üñ 128a/10, 134b/5, 38b/18
 g.- ür 154a/13, 5b/1
 g.- ürsin 148b/8
- götür -** : Götürmek. -8-
 g.- di 12b/14, 24b/15
 g.- diler 148a/8
 g.- mege 66a/7
 g.- üñ 112b/11, 148a/8
 g.- üp 186a/5
 g.- ür 22b/6
- götürül -** : Götürülmek. -1-
 g.- üp 24b/14
- gövde** : İnsan bedeninde baş, kollar ve bacaklar dışında kalan bölüm. -5-
 g.+ ler 184a/7
 g.+ sin 184b/2, 184b/4
 g.+ sini 64b/18
 g.+ yi 87a/3
- göyun -**: Acımak, üzülmek. -5-
 g.- di 114a/13, 65a/9
 g.- üp 31b/19, 35b/4
 g.- ür 27a/12
- göz** : Göz, görme organı. -77-
 g. 105a/11, 105b/8, 119b/17, 31a/2,
 44a/3, 67a/14, 71a/6, 72a/12, 72a/13,
 88b/7, 8a/5
 g. atdı 122b/9
 g.+ dür 116b/6, 9b/11
 g.+ i 8a/5
 g.+ ler 172a/3
 g.+ lere 113b/13
 g.+ leri 101b/2, 143b/3, 144a/10,
 15a/9, 48a/6, 69a/7, 83b/5, 97/4
 g.+ lerimizde 77a/11
 g.+ lerimizde^c acayıb.dür 37b/13
- g.+ lerin 129b/14, 164a/16,
 165a/15, 166b/9, 169a/15, 22a/8
 g.+ lerine 15a/8, 164a/3, 35b/4,
 69a/4
 g.+ lerini 127a/1, 155b/7,
 164b/12, 169a/7, 179a/2, 29b/1
 g.+ lerile 22a/9
 g.+ lerü 35b/5
 g.+ lerüm 164a/18, 93a/11
 g.+ lerüme 164a/11
 g.+ lerümi 165a/11
 g.+ lerümüz 35b/3
 g.+ lerüñ 164a/10
 g.+ lerüñden 133a/8
 g.+ lerüñi 164b/4, 165a/4
 g.+ lerüñüz 22a/11, 68b/15
 g.+ lerüñüzi 152a/12
 g.+ üñ 116b/6, 31a/3, 34b/5,
 72a/11, 7b/5, 9b/11, 9b/13
 g.+ ün 31a/1
 g.+ üñde 102b/10
 g.+ üñdedür 10b/9
 g.+ ündeki 102b/7, 10b/5
 g.+ üñdeki 102b/13, 102b/7,
 102b/9, 10b/6
 g.+ üñden 102b/11, 10b/7, 10b/9
 g.+ ünden 10b/11
- gözet -** : Gözetmek, kollamak,
 kayırmak. -3-
 g.- diler 100b/15, 57b/17
 g.- düm 73a/12
- gözle -** : Gözlemek. -6-
 g.- diler 122b/2
 g.- meklik 128b/1
 g.- ñ 127b/8, 137a/2
 g.- yup 117b/8, 134a/17
- gözsüz**: Gözsüz, görmeyen. -28-

- g. 102b/3, 130b/16, 15a/4, 163b/14, 164a/6, 164b/11, 164b/8, 165a/14, 165b/7, 35a/16, 41a/4, 74b/19, 74b/9
g.+ e 102b/3, 164b/3
g.+ i 69a/2, 74b/15
g.+ ler 15a/5, 165b/7, 27a/6
g.+ leri 123a/6, 27a/9
g.+ lerüñ 153a/17
g. olmuş idi 164b/19
g. olmuş iken 165a/2
g. olsunlar 165b/5
g. olur idi 164a/15
g.+ üñ 69a/3
- gufrān** : Bağışlama. -1- [Ar.]
g. 102a/16
- ǵulüvv** : Ayaklanması, taşkınlık. -3- [Ar.]
ǵ. 46a/18
ǵ. olmuşdur 50b/11
ǵ.+ sı 81b/15
- ǵuşis** : Çabalama, uğraşma. -2- [Far.]
g. etdiler 152a/19
g.+ ine 152a/19
- ǵuyā** : Sözde, sanki. -7- [Far.]
g. 139a/20, 139a/4, 141a/1, 146a/1, 48b/8, 60b/4, 83b/20
- ǵüç** : Güç, çetin, zor. -11-
g. 111a/12, 117a/11, 130a/18, 158a/8, 18a/9, 33a/20, 67b/12, 73a/19
g. eyledi 25a/13
g. ideceklerin 156a/8
g. itmiyüp 95a/4
- ǵüftär** : Sözler, lakırtılar. -3- [Far.]
g.+ uñ 152b/6, 49b/4, 84b/20
- ǵül -:** GÜLMEK, neşelenmek. -2-
g.- ersiz 101b/15
g.- esiz 101b/5
- ǵümeç:** Bal peteği. -1-
g. 144b/10
- ǵümrukçı** : Gümrükçü. -1- [Rum.+T.]
g.+ ler 94b/20
- ǵümrukħane:** Gümrükhanesi. -1- [Rum.+Far.]
g.+ sine 14a/6
- ǵümüş** : Bir tür element. -7-
g.+ den 46b/15, 49b/14, 49b/17, 49b/19, 50a/6
g.+ i 109a/13, 16a/4
- ǵün** : Gün. -180-
g. 103b/13, 109b/13, 110a/18, 110b/9, 111a/8, 121a/13, 122a/10, 122a/9, 124b/13, 126b/14, 128b/16, 133a/17, 137a/4, 142b/16, 144a/7, 146b/20, 146b/8, 147a/16, 147a/8, 148a/18, 152b/4, 163b/19, 167b/16, 168a/15, 170a/10, 185b/6, 34a/9, 48b/10, 5a/7, 64a/20, 68a/7, 86b/17, 91b/13, 92b/14, 96a/8
g.+ de 101b/9, 110a/16, 113a/6, 119b/17, 11a/20, 122a/5, 127b/10, 127b/11, 128b/19, 130b/13, 140b/17, 143a/18, 143a/9, 144b/17, 147b/16, 148b/10, 148b/12, 153b/11, 175a/12, 178a/18, 178b/5, 21b/2, 28b/7, 30a/10, 34a/2, 34b/13, 39a/3, 44a/2, 49a/2,
51a/18, 60b/17, 71a/20, 74a/5, 84a/17, 86a/12, 99a/13
g.+ den 152b/8, 186a/1, 29a/7, 39b/16, 43a/20, 46a/14, 52a/18, 69b/1, 70a/2,
81a/20, 81b/12, 93b/20

- g.+ dür 143b/14, 27a/12
 g.+ e 10a/19, 115a/2, 128b/13, 43b/5,
 47a/19, 52a/20, 53a/15, 82b/20, 89b/4,
 91b/17
 g.+ i idi 185b/6
 g.+ i 137b/2, 170b/3, 184a/8, 44b/5
 g. imiş 54b/7
 g.+ ki 115a/1, 9a/10
 g.+ ler 100a/13, 128b/3, 133a/9,
 135b/14, 141b/7, 14b/1, 42b/14, 42b/16,
 57a/15,
 80b/19, 93b/1, 93b/14
 g.+ lerde 100a/14, 101a/6, 111a/7,
 136b/4, 143b/7, 42b/10, 43b/3, 4a/11, 53b/3,
 54b/1, 57a/17, 68a/4, 80b/17,
 89b/14, 90a/18, 91b/19, 96a/8
 g.+ lerden 56a/8, 89b/12
 g.+ leri 111b/18, 43b/2, 81a/1, 81a/3,
 89b/10, 92a/9, 92b/16
 g.+ leridür 136b/2
 g.+ lerinde 100b/6, 128b/14, 41a/17,
 88b/17, 89a/19, 97a/14, 97b/6
 g.+ lerinden 128b/4, 18a/8, 91b/8
 g.+ lerüñ 133b/2, 43a/6
 g.+ lük 93b/17
 g.+ üñ 34a/20
 g.+ ünde 121a/14, 121a/18, 122b/7,
 128b/8, 142b/18, 157a/10, 157a/13, 157b/1,
 157b/19,
 160a/13, 168b/6, 16a/15, 172a/18,
 184b/13, 18b/12, 18b/7, 20b/10, 63b/19,
 82a/15,
 91a/5, 96b/15
 g.+ ünde 133a/7
 g.+ ündür 169a/12
- günâh** : Cezayı gerektiren amel. -54-
 [Far.]
 g. 20a/19
 g.+ dan 163a/5, 177b/8
 g. ede 127b/9
 g. etdim 125a/10, 125a/4
 g. etdi 163b/16, 163b/17
 g. etdüm 49b/15
 g.+ i 177a/3, 177a/6, 183a/3
 g.+ in 146b/10
 g.+ iñ 162b/2
 g.+ ina 177a/3
 g. iden 162b/2
 g. ide 127b/11, 31a/14, 31b/9
 g. itme 161a/19
 g. itmiye 153b/20
 g.+ lar 13b/17, 56b/6, 59a/3,
 59b/20
 g.+ larda 165a/17
 g.+ ları 105b/13, 105b/17,
 13b/19, 56b/1, 56b/8, 99b/10, 99b/4
 g.+ larımızı 115a/2
 g.+ larıñ 94b/2
 g.+ ların 185b/14
 g.+ larından 2b/8
 g.+ larını 4b/1, 54a/13
 g.+ larınıñ 91b/12
 g.+ laruñ 105b/15, 13b/13,
 144b/18, 47a/18, 54a/10, 56a/17, 99b/2,
 99b/8
 g.+ laruñuzda 162a/3, 162a/4
 g.+ uñuz 165b/8, 165b/9
 g.+ uñuzda 161b/17
- günâhkâr** : Günah işleyen kimse. -
 32- [Far.]
 g. 100a/5, 124b/2, 131b/2,
 143a/8, 164b/2, 69b/15, 98b/14
- gün** : (bkz. gün). -1-
 g. 97a/14

- g.+ dur** 164b/20
g.+ im 129b/16
g. imiş 105a/8
g. ise 165a/1
g.+ lar oldılar 120b/9
g.+ lar 102a/12, 102a/7, 102a/9,
124a/13, 124b/10, 14a/12, 14a/9, 56b/20,
57a/3,
57a/4
g.+ lara 102a/12
g.+ ları 100a/8, 124a/15, 14a/16,
165a/12, 57a/7
g.+ laruñ 105a/4, 18a/19, 48a/10,
83b/9
günahsuz: Suçsuz, masum. -1- [Far.+T.]
g. 161a/10
gündüz: Günün sabahdan akşamaya kadar
suren aydınlichkeit bölümü. -12-
g. 129b/3, 137a/9, 140a/4, 20b/17,
20b/18, 60b/4, 61a/20, 93b/4
g.+ de 168a/1, 168a/2
g. olıcaç 101a/8, 98a/8
güneş : Işık ve ısı kaynağı olan büyük gök
cismi. -11-
g. 142a/16, 21b/11, 23b/7, 29a/10,
43a/6, 55a/20, 59b/9, 81a/9, 87a/12,
98a/2
g.+ de 136b/7
günlük : Tütsü için kullanılan bir çeşit ağaç
sakızı. -1-
g.+ i 3a/20
gürültü : Gürültü. -1-
g.+ si 171b/3
güve : Bir tür böcek. -3-
g. 119a/14, 9b/6, 9b/8
güyü : Sanki. -1- [Far.]
g. 101b/8
- güyegü**: Damat. -14-
g. 100a/12, 100a/13, 14b/1,
14b/2, 44a/11, 44a/13, 44b/1, 57a/13,
57a/14,
57a/15
g.+ nüñ 150a/16
g.+ ye 44a/8
g.+ yi 148a/11
g.+ dür 150a/15
güzər : Geçip gitmek. -5- [Far.]
g. idenler 51a/17, 86a/11
g. iden 85b/20
g. ķılıcaç 15a/4
g. ķılur iken 56b/15
güzdar : (bkz. *güzər*).-1- [Far]
g. ķılur idi 130b/19
güzel : Güzel, iyi, hoş. -6-
g. 135b/12, 23b/12, 41a/11
g.+ dür 110b/19, 29a/13, 70a/9
- H**
- habbe** : Tahıl tanesi. -4- [Ar.]
h.+ sine 121b/3, 23a/4, 60b/10
h.+ yi 171a/12
haber : Bilgi, salık. -17- [Ar.]
h.+ lerin 42a/10
h. virdiler 104a/7, 108a/3,
120b/6, 130b/19, 13b/5, 153a/5, 24b/16,
87b/12
h. virdi 154a/1
h. vireyim 178b/4
h. vire 151b/17
h. virildi 107a/5
h. virmediler 111a/7
h. virmeye 53a/2
h. virüñ 3a/12
h. vir 62a/6

habib	: Sevgili, sevilen. -1- [Ar.] h.+ üm 19b/15	h.- dugı 184b/8 h.- mağ 46a/15
habis	: Kötü,pis, hilekar. -6- [Ar.] h. 106a/5, 132a/10, 32a/9, 43b/19, 45a/11 h. olmuş iken 115b/1	h.- müş 141a/16, 52b/15 h.- müşdur 51a/16, 86a/17, 87a/17 h.- sun 50b/10, 50b/9 h.- ur idi 184a/12
habışrak :	Daha kötü, daha pis. -2- [Ar.+T.] h. 21a/9 h. alur 116a/7	hadd : Sınır, uç. -2- [Ar.] h.+ den 67b/20 h.+ en 73b/5
habş	: Alıkoymak. -1- [Ar.] h. itmişdür 95a/19	hadem : Hizmet. -1- [Ar.] h. eylediler 106a/9
hacālet	: Utanma. -1- [Ar.] h. 122b/14	hādim : Hizmetçi. -3- [Ar.] h.+ e 97a/3 h.+ leri oldılar 88b/7 h.+ üñüz olsun 35a/11
hācet	: İhtiyaç, gereksinim. -6- [Ar.] h.+ i 132b/10, 132b/14, 148b/18, 35b/13, 75a/9 h.+ üñ 89a/9	hāfiża : Bellek. -1- [Ar.] h.+ sında 181a/8
hacle	: Gelin odası, gerdek odası. -3- [Ar.] h.+ niñ 100a/11, 14a/20, 57a/12	hafta : Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem. -7- [Far.] h.+ da 129b/12 h.+ niñ 142b/18, 184b/13, 185b/6, 52b/7, 87a/11, 87b/4
hāç	: Hıristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, put. -14- [Far.] h. 183a/17, 183a/19, 184a/8 h.+ a 143b/12, 183a/11, 51a/10, 86a/7 h.+ dan 86a/13 h.+ i 51a/4 h.+ ina 183b/14 h.+ inı 183a/16, 51a/7, 69b/8, 86a/2	hāin : Hıyanet eden kimse. -1- [Ar.] h. oldı 101a/14
hāçla -	: Çarmıha germek. -4- [Far.+T.] h.- dılar 86a/5 h.- rlar 86a/9 h.- yalar 85b/19 h.- yasız 41b/5	hakik : Haklı, müناسıp, layık. -1- [Ar.] meleküt-u h. 115b/17
hāçlan -	: Çarmıha gerilmek. -13- [Far.+T.] h.- a 143a/9, 85b/11 h.- an 51b/6	hakikat : Bir şeyin aslı ve esası, doğru, gerçek. -28- [Ar.] h. 174b/8, 77a/17 h.+ de 110b/6, 119b/13, 134b/2, 135b/8, 139b/13, 144a/16, 151b/15, 152b/8, 156a/6, 157b/19, 157b/20, 159b/13, 162a/18, 162b/5, 179a/16, 25b/11, 38b/13, 49b/3, 52a/2, 78a/14, 84b/20, 86b/10, 97a/13

- h.+ e 177b/15
 h.+ i 177b/5, 62b/12
- ḥākim** : Haklı ve haksızı ayırip adalet üzere
 hükümden, sözünü geçiren, başta olan. -19-
 [Ar.]
 h. 118a/18, 3a/7, 50a/15, 50a/15,
 50a/9, 50b/6, 50b/9, 53a/12
 h.+ e 120a/19, 49b/12
 h.+ i 149a/3
 h.+ iñ 134a/19, 50b/17
 h.+ lere 118a/13
 h.+ leri 140b/19
 h.+ lerüñ 16a/20
 h. olduğunda 92a/2
 h. olıcaķ 94a/15
- ḥakīm** : iş ve emirleri hikmetli ve yanlışsız
 olan. -3- [Ar.]
 h.+ lerden 113b/6, 18b/14
 h.+ leri 41b/3
- ḥākim** : (bkz. ḥākim).-1- [Ar.]
 h.+ ler 80b/1
- ḥakk** : Adalet, doğru, gerçek. -41- [Ar.]
 h. 105b/5, 146a/2, 146a/7, 154b/14,
 156b/20, 161b/2, 162a/19, 163a/2, 176a/2,
 184a/16, 34a/12, 34a/6, 76b/6
 nūr-ı h. 145b/13
 h.+ a 154b/17, 182a/13
 h.+ da 151b/13, 163a/2
 h.+ dan 182a/14
 h.+ dur 150b/3, 152a/16, 154b/15,
 159a/19, 161b/10, 161b/4, 161b/7, 162a/8,
 179b/15,
 184a/16, 186b/14
 h.+ i 101b/9, 126a/17, 150a/1,
 162a/18, 162b/12, 163a/4, 163a/6
 h.+ inda 164b/3
 h.+ indur 182a/15
- h.+ sıñ 38b/12
 h.+ umuzı 128a/4
- ḥakkında** : Hakkında, ilgili olarak,
 üzerine. -50- [Ar.+T.]
 h. 104a/20, 104a/5, 104b/7,
 122b/8, 130b/10, 134a/17, 135b/12,
 140b/10, 143b/9,
 144a/4, 146a/4, 147a/20, 147b/4,
 148b/19, 157a/14, 159a/1, 159a/11,
 159a/8, 160a/17,
 160b/1, 164b/5, 167b/3,
 170b/19, 172a/6, 173b/9, 178a/7,
 17b/15, 18a/3, 29b/12,
 31b/5, 37b/19, 39b/11, 47a/9,
 55a/17, 62a/1, 62a/20, 69a/18, 70b/3,
 70b/6,
 77b/20, 82b/11, 85a/2, 93a/14,
 93a/8, 93b/7, 95a/6, 96b/12, 97b/16,
 99a/9
 h.+ kiler 60a/10
- ḥakkında:** (bkz. ḥakkında).-1- [Ar.+T.]
 h. 97b/18
- ḥakkumda:** Hakkında, ilgili olarak,
 üzerine.-8- [Ar.+T.]
 h. 104a/19, 138b/15, 144b/13,
 154b/14, 154b/16, 155a/2, 182a/4,
 31b/9
- ḥakkıñda:** (bkz. ḥakkında). -7-
 [Ar.+T.]
 h. 125b/17, 127b/10, 127b/9,
 179b/14, 31a/14, 5a/15, 96b/5
- ḥakkıñzda:** Hakkınızda, ilgili olarak
 ,üzerinize. -3- [Ar.+T.]
 h. 101b/20, 26a/8, 66b/4
- ḥäl** : Durum. -6- [Ar.]
 h.+ de 101b/14, 101b/4, 4b/18
 h.+ dedür 151b/12

h.+ i 32b/14	h. olmuşdur 131b/7
h.+ inde 114a/9	h. olmuşlar 121b/10
hālā : Halen, henüz. -5- [Ar.]	h. olmıyalar 106b/7
h. 116b/16, 136b/16, 167b/18,	h.+ uñı 93a/11
29b/9, 43a/15	h.+ uñuz 136b/15
halāş : Kurtulma, kurtuluş. -68- [Ar.]	halāyık : Kadın cariye, köle. -3- [Ar.]
h. 101a/2, 151b/11, 58a/1	h. 115b/5
h.+ a 93b/6	h.+ a 104a/20
h. bula 166a/7	h.+ iñ 93a/12
h. etdi 105b/18, 128a/18, 141b/20,	hālet : Suret, hal. -1- [Ar.]
14b/17, 51b/2, 74b/20, 86a/15	h. 108a/18
h. etmek 110a/20, 143b/13	halfā : Kişi adı. -4- [?]
h. eyledi 131a/7, 91a/19	ibn-i h. 101a/13
h. eyle 13a/8, 142a/3, 142a/7,	h.+ niñ 15b/14, 56b/15, 58b/7
171a/20, 25b/7, 51a/19, 86a/13	hālī : Kişi adı. -1- [?]
h. eyliye 110b/2	h.+ niñ 95b/6
h.+ i 91b/2	halīm : Yumuşak huylu. -3- [Ar.]
h.+ iñ 35a/14, 91a/20, 91b/11	h. 35b/15
h.+ in 94b/8	h.+ im 19a/2
h. idemez 51b/2, 86a/16	h.+ lere 6a/18
h. ide 103a/16, 2b/8, 69b/11	hālis : Saf, katıksız. -2- [Ar.]
h. itdi 108b/13, 62b/13	h. 170a/14, 81b/17
h. itmege 31a/7	hāliyā : Simdiden, artık, hala. -4- [Ar.]
tafel ve h. itmege 131b/9	h. 173a/18, 176a/4, 179a/14,
h. itmek 28b/16, 69b/9	184a/1
h. itsün 141b/20	halk : Halk. -65- [Ar.]
h. kılam 172a/16	h. 103b/15, 104b/12, 108a/19,
h. kıla 112a/9, 129a/5	108b/11, 109b/19, 121a/20, 131a/8,
h. olam 14b/15	133a/19, 133b/11,
h. olasız 154b/18	134b/9, 135a/18, 137a/11,
h. olayım 62b/2	141b/18, 143b/10, 15a/1, 15a/19,
h. ola 108b/17, 149b/14, 16b/9,	171a/2, 26a/9, 46a/18,
42b/2, 62a/14, 80b/11, 87b/17	50b/12, 50b/13, 56b/14, 5b/11,
h. oldılar 25b/15, 66a/10	66b/5, 78b/15, 95a/19, 95a/5
h. oldı 108a/4, 14b/18	h.+ a 103b/10, 133b/14, 133b/2,
h. olmaga 130b/1, 33b/4, 73b/6	136b/4, 169b/13, 181a/3, 50a/16, 52b/1,
h. olmaz idi 42b/15, 81a/2	95a/15

- h.+ da** 6a/6
h.+ dan 117b/11, 134a/16, 137a/16,
 24b/5, 36b/20, 76b/5, 77a/12
h.+ ı 140b/20, 140b/3, 141a/1,
 14b/19, 159a/10, 85b/10, 85b/4
h.+ iñ 101a/16, 103a/12, 36b/12,
 3a/3, 46a/15, 48a/15, 49b/9, 81b/14, 89a/4
h.+ in 141b/3, 22a/7
h.+ inı 2b/8
h.+ um 3a/8
h.+ uñ 133a/18
- hall** : Çözme, çözüm. -2- [Ar.]
h. ider idi 60b/17
h. olunmaya 159b/8
- halıt** : Bir şeyi başka bir şeyle karıştırmak.
 -1- [Ar.]
h. itmiş idi 120b/7
- halvet** : Yalnızlık, tek başına kalma, tenhaya
 çekilme. -4- [Ar.]
h. 117b/17, 8b/19
h.+ ce 65a/2, 67b/13
- hämile:** Gebe. -6- [Ar.]
h. olanlara 42b/10, 80b/17
h. oldı 116a/11, 92a/7
h. olmuş 2b/2
h. olup 2b/10
- hamır** : Hamur. -2- [Ar.]
h. 121b/6, 23a/8
- hamırlen** –Hamurlanmak. -1- [Ar.+T.]
h.- mişdür 121b/8
- hanān** : Kişi adı. -1- [?]
h.+ a 180b/19
- hāne** : Ev, mesken. -3- [Ar.]
h. 121b/13, 123b/2
şahib-i h.+ yi 16b/14
- hanūt** : Ölüyü, bozulup kokmaması için
 ilaçlama. -1- [Ar.]
- h.+ ı** 184b/6
harāb : Yıkık, viran, perişan. -16-
[Ar.]
h.+ ıñ 103a/10, 136a/19
h. iden 86a/12
h. ide 20a/17, 59a/3
h. idüp 118b/5, 84a/17
h. itmesiniñ 42b/5
h. kalmışdur 122a/16, 41b/15
h. olisardur 20a/8
h. olımıya 135b/15, 42a/4, 80a/7
h. olur 115b/10
- harāc** : Bir tür vergi. -5- [Ar.]
h. 30a/16, 38b/17
h. virmek 134b/3, 38b/15,
 77a/18
- harām** : Din kurallarına aykırı olan. -
 2- [Ar.]
h. 26b/5, 67a/13
- harāmī** : Hırsız, haydut. -5- [Ar.]
h.+ dür 165b/14
h. idi 182a/20
h.+ lerdür 166a/5
h.+ lere 114a/20, 114a/8
- harāret** : Sıcaklık. -1- [Ar.]
h.+ ine 34a/20
- harb** : Savaş. -1- [Ar.]
h. 184a/14
- harc** : Gider, sarfiyat. -3- [Ar.]
h.+ inı 123b/17
h. idesin 114a/18
- h.** itmiş idi 62a/18
- hardal** : Bir tür bitki. -5- [Ar.]
h.+ dan 127b/13, 30a/4
h.+ iñ 121b/2, 23a/3, 60b/10

hareket : Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim. -4- [Ar.]	hāşıl : Çikan, meydana gelen. -3- [Ar.]
h. 13a/5	h. eyleñ 4b/5, 94b/12
h. idemedi 103a/6	h. olurlar 63a/18
h.+ inden 153b/1	haşm : Hasım, muhalif, düşman. -4- [Ar.]
h.+ ine 153a/18	h.+ i 181b/8
harf : Dildeki her sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri. -2- [Ar.]	h.+ iñ 176b/15
h.+ leri 142a/5, 159a/13	h.+ uñ 120a/18, 7a/17
harman : Biçildikten sonra tahıl demetlerinin üzerinden düven geçilerek tanelerin başaklardan ayrılması işi, bu işin yapıldığı yer veya mevsim. -2- [Far.]	hasta : Hasta, dertli. -11- [Far.]
h. 4b/13, 95a/12	h. 45b/15, 46a/3, 46a/6
harnub : Keçiboynuzu. -1- [Ar.]	h.+ dur 167b/11
h. 124b/20	h.+ lar 88a/2
has : Hasek, bir çeşit diken -1- [?]	h.+ lara 109a/11, 63b/5, 64a/2
h.+ lardan 11a/12	h.+ laruñ 100a/7, 57a/6
hass : Hususi, halis, kıymetli. -10- [Ar.]	h. oldum 45b/10
h. 147a/12, 165b/16, 165b/17,	hastalık : Sağlığın bozulması, rahatızlık.
166a/12, 44b/7	-4- [Far.+T.]
h.+ lar 145b/15	h. 167b/12
h.+ lara 145b/15	h.+ lara 55b/2
h.+ larına 172b/6, 178b/16	h.+ larından 104a/12
h.+ larından 163a/3	h.+ larıyla 98a/3
haşad : Ekin biçme, ekin biçme mevsimi. -8- [Ar.]	hāş : Kirıntı, kızgınlık. -2- [Far.]
h. 112b/7, 152a/11, 15b/3	hurd h. ide 134a/15
h.+ a 152a/13	hurd ve h. ide 37b/17
h.+ iñ 112b/8, 15b/4	hatā : Yanlışlık, yanılma. -5- [Ar.]
h.+ ina 112b/9, 15b/5	h. idersiz 78a/4
hased : Kışkançlık, çekememezlik. -3- [Ar.]	h. itmez 77b/16
beyt-i h. 153a/15	h.+ larını 9a/15, 9a/17
h.+ den 50b/1, 85b/3	h.+ laruñuzı 9a/18
hasenât : İyilikler, güzellikler. -1- [Ar.]	hatf : Toplamak, koparmak. -1- [Ar.]
h. idenler 154b/10	h. ider 22a/18
	hātır : Zihin, fikir, gönül. -20- [Ar.]
	h. 143a/3
	h.+ i 136a/16, 136a/9, 16b/8,
	170b/7, 179b/17, 24b/3, 42b/15, 64a/11
	h.+ imizdadır 52a/17

↳.+ um 110b/1, 16b/1, 17a/17, 28b/17, 69b/10, 6b/7, 73b/13, 80b/2	↳.+ a 11a/8, 151a/17, 152a/14, 154b/2, 156b/10, 171a/15, 30b/19, 31a/2, 33a/8,
↳.+ uñuz 168a/11	↳.+ dur 158a/14
↳.+ uñuzda ṭutuñ 129a/2	↳.+ i 118a/20, 130a/6, 130b/8, 149b/10, 149b/12, 150b/7, 154b/1, 154b/5, 155a/9,
ḥaṭır : Tehlike. -1- [Ar.]	157a/1, 157b/12, 157b/18, 157b/6, 166b/19, 179a/6, 186a/13, 33a/6, 33b/16, 73a/6,
ḥatm : Sağlamlaştırma. -2- [Ar.]	73b/16
↳. eyledi 150b/3, 156b/12	↳.+ im 168b/6, 174b/9
ḥaṭn : Sünnet etme. -3- [Ar.]	nān-ı ↳.+ im 157a/3, 157b/6
↳. idersiz 159b/6	↳.+ imizuñ 91b/8
↳. itmege 91a/5	↳.+ iñ 154b/10, 161a/20
↳. itmesi 92b/14	↳.+ inı 4a/2
ḥattā : Bile, dahi, hem de. -1- [Ar.]	↳. olup 166a/9
↳. 117b/11	↳.+ uñda 127a/8
ḥātun : Kadın. -1-	↳.+ uñuz 157b/17
↳.+ i imiş 106a/8	hayır : İyilik, tararlı, faydalı. -17- [Ar.]
ḥāṭur : (bkz. ḥaṭır).-1- [Ar.]	↳. 101b/16, 102b/18, 145a/10
↳.+ uñuza 175b/7	↳. du‘ā eyledi 145a/4, 73a/3, 93a/9
ḥavf : Korku. -10- [Ar.]	↳. du‘ā eyleñ 101b/20
↳. 53a/1, 99b/15	↳. du‘ā eyleñ 8a/16
↳. etdiler 156a/16	↳. du‘ā ider iken 91a/13
↳. eylediler 111b/7	↳. idiciler 138a/12
↳. eyleñ 118a/4, 17a/2	↳. du‘ā itmemiş iken 145a/5
↳. + inda 185b/7	↳. itmek 58a/1
↳. + indan 159a/11, 184b/2	↳. etmek 101a/1
↳. idenlere 90b/14	↳.+ i 20b/8
ḥayāl : Zihnen tasarlanan şey. -2- [Ar.]	↳. itmek 19b/8
↳. 65b/17	↳.+ lar 8a/20
↳.+ dür 25a/20	↳.+ ları 38a/19
ḥayāt : Dirilik, canlılık, yaşama. -53- [Ar.]	hayli : Çok, oldukça. -6- [Far.]
↳. 145b/7, 154b/6	
↳.-i ebedīyedür 172b/1	
↳.-i ebedīyeyi 157a/12	
↳.-i ebedīye 150b/6, 179a/6	
↳.-i ebedīyyeniñ 158b/2	
↳.-i ebedī 155a/7	

- h. 133b/16, 18b/5, 62a/17, 64a/2,
93a/19
h.+ ye 46b/5
- hayme** : Çadır. -3- [Ar.]
h. 110b/20, 29a/13
h.+ yi 70a/9
- hayrān** : Çok beğenmiş, çok takdir etmiş. - 15- [Ar.]
h. etdiler 143b/15
h. kalandılar 63a/16, 97b/14
h. kalurlar idı 39b/1
h. oldılar 33b/4, 55a/11, 68a/1
h. oldı 98b/14
h. olup 20a/4, 24a/8, 56b/12, 66a/2,
73b/19
h. olur idı 73b/5
h. olurlar idı 94a/3
- hayrāt** : Sevap için Allah rızası yolunda
yapılan iyilikler. -1- [Ar.]
h.+ uñı 127a/7
- hayret** : Şaşkınlık. -2- [Ar.]
h. 63a/10, 87b/3
- hazer** : Çekinme, kaçınma. -14- [Ar.]
h. 118a/20, 27b/16
h. etmek 28a/8
h. eyleñ 107a/1, 117b/13, 135a/19,
60a/19, 68b/11, 78b/9, 80a/12, 80a/19, 81a/7
h. eyle 116b/8
h. idesiz 28a/6
- hāzır** : Huzurda olan, göz önünde olan,
amade. -15- [Ar.]
h. 48a/3, 83b/3
h.+ dur 123a/14, 158b/20, 38a/15
h. etdüm 38a/8
h. eyleñ 137b/11
h.+ ım 138b/5
h. olanlar 44b/1
- h. ola 58a/13
h. oldılar 120b/5
h. olmadı 119b/20
h. olmuş 89a/17
h. oluñ 119b/7, 43b/14
- hāzırıla** :- Bir şeyi kullanılacak,
yararlanılacak duruma getirmek.-1-
[Ar.+T.]
h.- yalar 112a/2
- hāzırlan** :- Hazır duruma getirilmek. - 1- [Ar.+T.]
h.- müş 82b/3
- hazın** : Acıklı, üzüntü veren. -2- [Ar.]
h. olup 94a/5
h. olursız 178a/11
- hazīne** : Altın, gümüş, mücevher vb.
değerli eşya yiğini. -18- [Ar.]
h. 78b/14
h.+ de 161b/14
h.+ lerin 3a/19
h.+ nüz 119a/15
h.+ sinden 102b/18, 102b/19,
20b/7, 20b/8, 24a/5
h.+ ye 135b/6, 23b/9, 49b/19,
78b/15
h.+ yi 118b/11, 119a/13,
130a/14, 33a/16, 78b/19
- hazz** : Hoşa giden duygulanma. -1-
[Ar.]
h. eyle 118b/8
- hediye** : Armağan. -5- [Ar.]
h. 40b/13, 40b/14
h.+ dür 26a/5
h.+ leri 3a/19
h.+ lerine 135b/10
- hediyye** : (bkz. hediye). -8- [Ar.]
h. 66b/16

- h.+ ler 135b/13
 h.+ lerin 135b/6
 h.+ ñ 7a/13
 h.+ ñi 7a/15, 7a/17
 h.+ yi 12a/6, 40b/15
- helâk** : Ölme, yok olma, mahvolma. -39-
- [Ar.]
- h. etmege 112a/9
 h. etmeg 3b/6
 h. etmek 133a/18
 h. eyledi 128b/14, 128b/18, 38a/14
 h. eylemek 101a/2, 58a/1
 h. eyliye 134a/9
 h. ideler 19b/11, 50b/5, 58a/7,
- 75b/19
- h. iden 51a/18
 h. ide 37b/9, 71a/2, 77a/8
 h. itmege 17a/1, 55a/7, 97b/10
 h. itmeg 166a/9
 h. olalar 48b/4
 h. olasız 120b/11, 120b/16
 h. ola 122a/12, 7b/11, 7b/7
 h. oldı 117b/2
 h. olmadı 179b/7
 h. olmiyalar 166b/20
 h. olmiya 149b/12, 149b/9, 169b/14
 h. olsa 110b/3
 h. olurın 125a/2
 h. olurlar 14b/7
 h. oluruz 107a/15, 13a/8, 61a/4
- helâkhîk:** Helak olma durumu.-1- [Ar.+T.]
 h.+ a 11a/6
- helâl** : Dini kurallara aykırı olmayan,
 haram karşıtı. -7- [Ar.]
 h. 100b/11, 100b/7, 153b/13,
 57b/12, 57b/7, 64a/14
 h. ola 72b/3
- hele** : Özellikle. -3-
 h. 153b/1, 176b/15, 19b/6
- hem** : Hem. -130-
 h. 100a/16, 101a/14, 101a/16,
 102a/2, 104b/6, 106b/7, 113a/17,
 113a/3, 115a/3,
 117a/10, 117a/9, 118a/5, 118a/8,
 119b/3, 11a/8, 120a/1, 120a/15, 122b/1,
 124a/18,
 125a/15, 128a/6, 131a/13,
 132a/18, 132a/6, 133a/7, 135a/8,
 136b/18, 138b/12, 138b/5,
 139b/8, 141b/4, 142b/8, 143b/2,
 148b/2, 148b/3, 154a/11, 157b/11,
 159b/16, 161b/13,
 163a/19, 164a/17, 165a/6,
 165b/2, 168a/13, 168b/2, 169a/8,
 169b/10, 16b/20, 16b/6,
 170a/6, 170b/20, 171b/2,
 173a/10, 173a/12, 173b/1, 174b/1,
 174b/10, 175a/12, 176b/19,
 176b/20, 176b/9, 177a/7,
 177b/9, 17a/1, 17a/6, 17a/8, 180a/10,
 181a/12, 186b/7,
 18a/2, 20a/3, 22a/2, 22b/2,
 23a/18, 24b/16, 26a/1, 26b/14, 26b/19,
 31b/15,
 37a/17, 38a/19, 39a/10, 41a/13,
 42b/10, 42b/20, 43b/13, 44b/11, 45a/17,
 46a/4,
 46b/11, 49a/17, 49a/20, 50b/19,
 56b/19, 60b/2, 64b/20, 65a/1, 67b/5,
 68a/1,
 68a/2, 70b/5, 71a/1, 71a/2,
 71a/3, 7b/12, 81a/7, 81b/5, 90a/13,
 92a/8,

- 92b/3, 93a/18, 94a/1, 95a/19, 97a/10,
98b/16
- hemān** : Hemen. -26- [Far]
 h. 102a/10, 104a/12, 108b/16,
112b/15, 113b/4, 118a/15, 120b/5, 122a/5,
125b/6,
128b/16, 12b/6, 140b/17, 143a/18,
143b/19, 144a/14, 180b/7, 21b/2, 48a/8,
4b/20,
51b/5, 62b/1, 62b/17, 83b/4, 8b/2,
90b/5, 93b/5
- hemāndem** : Hemen,derhal, o anda. -56-
[Far.]
 h. 108b/11, 108b/3, 119a/19,
121a/10, 122b/7, 12a/4, 131a/7, 131b/11,
139b/15,
153b/10, 156a/17, 181b/11, 184a/15,
21b/10, 22a/20, 25a/12, 25b/7, 35b/10,
35b/4,
36b/5, 43a/5, 48a/17, 49b/5, 51b/11,
54b/16, 54b/3, 54b/6, 55a/14, 55a/17,
55b/17, 56b/10, 56b/2, 5b/19, 60a/3,
60a/6, 60b/7, 61a/13, 62b/2, 62b/4,
63a/8, 64b/10, 65b/19, 65b/8,
67b/17, 6a/3, 70b/18, 70b/8, 71a/5, 75a/1,
75a/6, 83b/10, 83b/16, 91a/12,
92a/20, 98a/1, 99b/12
- hemhizmetkar** : Birlikte hizmet eden. -5-
[Far.+Ar.]
 h.+ ı 32a/2
 h.+ ları 32a/6, 44a/1
 h.+ larınıñ 31b/20
 h.+ uñ 32a/10
- hemnişin**: Birlıkte oturan.-6- [Far.]
 h. idiler 100a/2
 h.+ ler 105b/16, 122b/18, 24b/12
 h.+ lerden 170a/13
- h.+ leriniñ 123a/9
- hendek**: Derin çukur. -1- [Ar.]
 h. 133a/10
- henüz** : Henüz, az önce. -38- [Far.]
 h. 108b/14, 111a/17, 123b/6,
124a/4, 125a/6, 130a/13, 139a/9,
139b/15, 142b/12,
143a/7, 144b/11, 144b/7, 148a/2,
150a/6, 159a/3, 159b/20, 160a/18,
160a/19, 160a/6,
161b/16, 168b/14, 185a/7,
185b/1, 21a/12, 26b/1, 26b/2, 28a/2,
29a/15, 42a/12,
48a/12, 52a/18, 62b/15, 68b/14,
68b/15, 77a/2, 80a/16, 83b/11
- hep** : Hep, bütün, tüm, daima,
birlikte. -123-
 h. 101a/20, 101b/16, 103a/12,
105a/5, 108a/13, 108b/19, 108b/4,
109b/8, 10a/15,
10a/16, 10a/17, 110a/5, 111b/1,
114a/2, 118a/6, 119a/10, 119a/8,
120b/14, 121b/8,
123a/14, 123b/19, 124b/16,
125b/10, 126b/3, 128a/3, 130a/11,
130b/10, 130b/3, 131b/1,
135a/11, 135b/10, 136b/16,
136b/2, 136b/20, 137a/5, 137a/8,
142b/4, 143a/11, 144a/1,
144b/14, 148b/18, 150a/11,
150b/5, 151b/17, 152a/3, 152b/2,
153a/10, 154a/17, 157a/6,
157b/2, 159b/4, 166a/5, 167b/3,
169b/9, 173a/4, 173a/5, 174a/9, 175b/7,
177a/1,

- 179a/14, 179a/19, 179a/4, 179b/19,
180b/4, 18a/9, 19b/13, 20a/3, 21b/5, 23a/10,
23b/4, 24a/12, 24a/2, 25a/10, 27a/20,
32a/13, 32a/7, 32a/9, 33a/13, 36a/9,
36b/20, 38a/18, 38a/9, 40a/13, 40a/6,
41b/10, 43a/17, 43a/19, 44a/14, 45a/20,
47b/10, 47b/2, 48b/11, 48b/4, 49b/9,
53a/8, 56b/12, 59b/1, 59b/18, 5b/2,
6b/15, 70b/8, 73a/12, 75b/20, 7a/1,
80a/10, 82b/17, 83a/2, 84b/8, 88b/9,
91a/11, 91a/14, 92a/2, 92b/9, 93b/7,
94b/1, 96a/14, 96b/9, 97a/20, 97a/6,
97b/14, 99b/14, 99b/19
- hepsi** : (bkz. hepsi). -1-
h.+ n 171b/8
- hepsi** : Bütünü, tamamı. -25-
h. 44a/12, 47a/16, 62a/18, 65b/18,
65b/5, 83a/11, 84a/3
h.+ nden 135b/9, 78a/7
h.+ ne 101a/2, 110a/17, 81b/9
h.+ ni 110a/2, 128b/18, 148b/2,
80a/2
h.+ niñ 134b/20, 150a/19, 150a/20,
39a/10, 39a/12, 47b/6, 71b/7, 77b/13, 83a/6
- her** : Teker teker hepsi. -200- [Far.]
h. 102a/3, 102b/15, 102b/5, 103a/1,
104a/18, 106a/10, 109a/14, 109a/15,
109a/18,
10b/16, 110a/1, 110a/18, 111b/10,
111b/11, 112a/11, 112b/12, 112b/17,
112b/5, 113a/2,
114a/18, 115a/1, 115a/16, 115a/3,
115b/9, 117a/2, 118a/11, 118a/8, 11a/12,
11a/15,
11a/17, 11a/3, 11b/5, 120a/2,
121a/15, 122b/19, 124a/6, 126a/4, 126b/11,
126b/12,
- 126b/14, 126b/9, 129a/3, 129a/4,
129b/18, 12b/17, 130a/13, 130a/4,
131b/20, 132a/17,
133a/11, 133a/17, 134a/13,
137a/6, 145a/8, 145b/13, 148a/12,
148a/3, 148a/5, 149a/17,
149b/11, 149b/19, 149b/9,
151a/14, 152b/2, 154a/11, 154a/15,
155b/12, 157a/11, 157a/2,
157b/2, 15a/19, 15b/9, 160b/17,
162a/14, 162b/2, 167b/3, 168b/3,
168b/8, 169a/17,
16a/6, 170b/4, 170b/5, 172a/12,
175a/2, 175b/6, 176a/13, 176a/2,
176a/3, 176b/11,
176b/5, 176b/8, 177a/15,
177a/19, 177b/16, 177b/18, 178a/19,
178b/15, 17a/5, 17b/14,
181a/16, 181a/17, 182a/14,
183a/5, 183b/8, 20a/19, 20a/7, 20a/8,
20b/9, 21a/19,
22a/16, 23b/15, 24a/4, 24b/9,
26a/17, 26b/2, 28a/20, 28b/2, 29a/2,
29b/9,
30b/9, 31a/18, 31b/1, 31b/16,
31b/2, 31b/4, 32a/14, 32b/11, 32b/2,
33b/13,
36b/10, 38a/17, 40a/17, 40a/2,
41a/12, 43a/4, 44b/9, 45a/15, 46b/10,
46b/7,
46b/8, 47a/6, 48b/10, 4b/8,
56a/6, 59a/4, 5a/12, 61a/19, 63b/14,
63b/15,
64b/7, 66a/7, 67a/7, 69b/7, 6a/6,
6b/7, 70b/12, 70b/5, 71b/10, 71b/11,

- 72a/14, 72a/15, 72b/14, 73a/14,
74a/7, 74b/3, 74b/4, 76a/10, 76a/6, 76a/9,
7a/10, 7a/9, 7b/12, 7b/4, 81b/5,
82a/20, 82a/4, 82a/6, 85a/19, 86a/6,
87b/16, 88a/5, 8a/10, 8a/6, 92a/3,
92b/19, 93b/11, 94b/15, 94b/5, 94b/6,
94b/7, 96a/13, 97a/10, 97b/16, 98a/4,
99a/15, 9a/10
- hergiz** : Asla. -11- [Far.]
h. 11b/3, 125b/4, 132b/7, 146a/8,
155a/4, 157a/4, 15a/15, 160b/9, 162a/20,
56b/13, 57b/8
- hergün**: Hergün -2-
h. 139b/1, 84a/1
- herze** : Saçma söz, zevzeklik. -2- [Far.]
h. 143a/14, 9a/3
- hevā** : Hava. -1- [Far.]
h.+ sı 27b/8
- hey** : Seslenmek veya ilgi ve dikkat
çekmek için söylenen bir söz. -4-
h. 139b/11, 139b/14, 38b/17, 5b/3
- heybet** : Korku ve saygı uyandıran görünüş.
-1- [Ar.]
h. alalar 134a/5
- heykel** : Büyük bina, mabet. -64- [Ar.]
h. 117b/2, 135b/12, 148/11, 40b/11,
40b/17, 40b/8, 40b/9, 41b/9, 80a/8,
93a/6
h.+ de idiler 145a/9
h.+ de idüm 84a/2
h.+ de 133a/17, 133b/2, 137a/11,
137a/9, 139b/1, 148a/19, 148b/2, 153b/19,
159b/15,
161b/14, 166b/10, 170a/4, 181a/16,
19a/15, 36a/13, 36a/15, 36a/8, 48b/10,
49b/17,
76a/16, 78b/2, 89b/6, 89b/8, 93b/20
- h.+ deki 75b/12
h.+ den 163b/11, 19a/16,
41b/19, 75b/15, 80a/4, 93b/3
h.+ e 133a/14, 159a/12, 160b/20,
75b/12, 75b/2
h.+ i 148b/10, 51a/18, 84a/17,
86a/12
h.+ iñ 139a/19, 142a/17, 40b/9,
42a/1, 51b/16, 5a/13, 86b/7, 96b/2
h.+ inden 148b/13
h.+ ine 36a/8, 89a/3
h.+ ini 49a/1
- hıfz** : Koruma, saklama. -24- [Ar.]
h. 179b/4
h. etdiler ise 176b/20
h. etdüm 130a/12, 176a/18,
179b/5
h. eyleñ 175a/5
h. eyle 33a/9
h. ideler 176b/20
h. ider idi 94a/11
h. iderler 106b/15, 116a/13
h. idersin 163b/4
h. ider 115b/18
h. ideseñiz 176a/17
h. idesin 179b/13
h. ide 163a/14, 163a/18,
171a/16, 175a/20
h. idüp 92b/10
h. itmege 96b/6
h. itmek 40a/2, 53b/2
h. itmez 175b/2
- hırāset** : Koruma. -1- [Ar.]
h. etdüm 179b/6
- hışım** : Akraba. -2- [Ar.]
h.+ lar 93b/17
h.+ laruñı 123a/3

- ḥiṭānet** : Sünnet etme. -2- [Ar.]
 h.+ i olur ise 159b/7
 h. virdi 159b/5
- hiç** : Hiç, olumsuz yargılı cümlelerde fiilin anlamını pekiştiren bir söz. -129- [Far.]
 h. 100a/15, 100a/17, 102a/14, 105b/1, 105b/9, 106b/16, 108b/1, 108b/17, 109a/12, 109a/6, 110a/13, 111a/7, 112b/1, 112b/11, 113b/1, 113b/10, 115a/8, 116b/3, 117b/14, 121a/7, 124b/21, 130b/14, 135a/13, 138b/10, 13a/15, 140b/13, 141a/13, 141a/4, 142a/11, 142b/11, 146a/7, 149a/5, 149b/5, 14b/3, 150a/12, 150b/2, 151b/20, 154a/10, 154a/16, 154b/11, 156a/3, 157a/10, 158a/13, 158a/17, 159a/10, 159a/14, 159b/12, 159b/14, 15a/10, 160b/7, 161a/15, 161a/17, 161b/15, 162a/12, 163b/20, 166b/2, 166b/20, 167a/2, 167b/2, 171a/4, 173b/15, 174b/9, 175b/16, 176a/9, 176b/3, 177a/5, 177b/3, 178a/17, 178a/18, 178b/11, 179b/7, 181a/17, 182a/16, 182b/12, 182b/7, 183a/1, 184a/18, 18b/17, 27a/13, 29b/4, 30a/6, 34a/11, 36a/18, 37b/11, 40b/12, 42b/13, 42b/14, 43b/1, 47b/6, 49a/3, 50a/12, 50b/11, 55b/20, 57a/17, 57a/20, 59a/1, 61a/15, 62a/19, 63a/11, 63b/11, 63b/4, 67a/1, 67b/19, 6b/11, 70a/15, 71a/16, 75b/10, 75b/8, 77b/13, 78a/20, 80b/20, 81a/1, 81b/1, 84a/20, 84b/2, 85a/12, 85a/13, 85a/14, 87b/3, 88b/16, 90a/15, 92a/11, 95a/4, 96a/8, 97a/12, 97b/13, 98b/6, 99a/6, 9b/15
- hiçbir** : Hiçbir. -16-
 h. 104b/11, 116b/10, 126a/19, 157a/19, 184b/9, 33a/7, 50a/14, 70a/6, 73a/7
 h.+ i 123b/9, 130a/7, 132b/7, 180b/12, 75a/7, 97a/19
 h.+ ine 97a/16
- hiddet** : Öfke, kızgınlık. -1- [Ar.]
 h. 83a/9
- hiddetlü**: Hiddetli, öfkeli. -3- [Ar.+T.]
 h. 107a/13, 156a/13, 25b/6
- hikâye** : Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması. -1- [Ar.]
 h. 36b/11
- hikmet**: Bilgelik. -9- [Ar.]
 h. 105a/5, 18a/20, 63a/17
 h.-i allāh 93b/10
 h.+ de 94a/12
 h.+ i 136a/12, 24a/9
 h.+ in 116a/19, 21a/3
- hikmetullâh**: Alla'ın hikmeti. -1- [Ar.]
 h. 117a/17
- hil'at** : Kaftan, süslü elbise. -4- [Ar.]
 h.+ i 125a/11, 50b/18, 51a/3
 h.+ lular 104b/3
- hile** : Birini aldatmak, yanıştmak için yapılan düzen. -6- [Ar.]
 h. 147b/5, 46a/17, 81b/13
 h.+ si 22b/4, 60a/10
 h.+ yi 134b/4

- hilkat** : Yaratılış, yaratılma. -2- [Ar.]
 h.+ iñ 80b/19
 h.+ iñ 72b/8
- hīrodeslü** : Hirodesli. -2-
 h.+ ler 38b/11, 58a/6
- hīroslu**: Hiroslu.-1-
 h.+ lardan 77a/14
- hisāb** Hesap. -3- [Ar.]
 h.+ i 20b/10
 h.+ in virgil 125b/18
 h. itmege 31b/13
- hisāblaş** - : Hesaplaşmak, karşılıklı olarak kozlarını paylaşmak. -1- [Ar.+T.]
 h.- mak 31b/12
- hīzmet** : Birinin işini görme. -25- [Ar.]
 h. etdiler 54b/9, 5b/6, 86b/14
 h. etdi 170a/13
 h. etdüm 125b/4
 h. etmege 114b/7, 126b/2
 h. etmek 114b/8
 h. idemez 126a/20, 9b/16
 h. iden 138a/15, 138a/16
 h. ider idi 55a/19, 98a/1
 h. ider iken 52a/5
 h. ide 119b/2, 171a/16, 171a/18
 h.+ iniñ 89b/10
 h. itmedük 46a/6
 h. itmege 35a/14, 74b/6, 9b/18
 h. itmişdür 12b/10
 h. it 127b/19
- hīzmetkār**: Ücretle iş gören kimse. -14- [Ar.+Far.]
 h. 123b/1, 123b/5, 126a/19, 43b/15
 h.+ i 71b/8
 h.+ lar 148a/10, 182a/9, 48b/16,
 84a/10, 84b/11
 h.+ lara 148a/2
- h.+ ların 123a/12
 h.+ uñuz ola 40a/16, 74b/4
- hīzmetlen** -: Hizmet edilmek. -2- [Ar.+T.]
 h.- mege 35a/13, 74b/6
- hīd** : Kendi -121- [Far.]
 h. 100b/8, 105b/12, 105b/7,
 108a/18, 10a/12, 10a/5, 110a/10,
 112a/17, 112b/7,
 114b/6, 117a/16, 118b/8,
 119b/5, 11a/10, 120b/11, 121a/3,
 124a/15, 125a/2, 126b/5,
 127a/9, 127b/16, 129a/17,
 129b/14, 130a/1, 132a/14, 137a/1,
 137a/9, 138a/5, 13a/2,
 140b/13, 140b/9, 141a/12,
 142a/10, 143b/12, 149b/15, 14a/14,
 14b/10, 14b/15, 150a/18,
 152a/1, 152a/13, 153b/4,
 154b/17, 155a/17, 159a/12, 159b/14,
 159b/18, 15b/3, 162a/6,
 162b/8, 163b/2, 164a/8,
 164b/12, 164b/15, 165a/4, 166a/14,
 167b/2, 168a/8, 169a/12,
 16a/9, 16b/15, 170b/5, 171b/18,
 171b/9, 177a/6, 177b/2, 178a/10,
 181a/5, 182a/9,
 183a/11, 183b/13, 185b/18,
 186a/9, 19a/17, 21b/14, 21b/7, 22b/1,
 22b/7, 23a/5,
 24b/9, 25a/16, 26b/18, 28a/11,
 29b/7, 35a/2, 35b/3, 36a/1, 37a/20,
 38a/10,
 38a/15, 41a/11, 41a/13, 43a/20,
 44b/8, 45a/14, 47a/8, 48a/2, 4b/9,
 51b/15,

- 54a/18, 59b/5, 62a/4, 69a/15, 70b/2,
72b/8, 74a/15, 7b/4, 81a/20, 82b/11,
83b/3, 84b/1, 85a/1, 85b/10, 88a/3,
89a/8, 91a/1, 92b/10, 95a/8, 98a/11,
99b/5
 h. imişler 61b/15
- hor** : Kıymetsiz, önemsiz. -8- [Far.]
 h. gördü 140b/15
 h. gören 113a/15
 h. göre 126b/1, 9b/17
 h. görmiyesiz 31a/4
 h. görür 113a/15, 113a/16
- horos:** Horoz. -13-
 h. 138b/6, 139b/16, 139b/18,
174a/16, 181b/11, 47b/7, 49b/5, 49b/6,
81b/8,
 83a/7, 84b/16, 85a/2, 85a/4
- hos** : Beğenilen, duyguları okşayan. -
17- [Far.]
 h. 121a/4, 135a/12, 148a/12, 151b/2,
163a/9, 173a/8, 181b/3, 26a/8, 64b/4,
 66b/12, 66b/5, 67b/4, 78a/14, 78a/6
 h. eyledi 68a/1
 h. geldi 24b/8
 h. olalar 88a/3
- hosnud:** Memnun, razı. -4- [Far.]
 h.+ dur 19b/16
 h.+ im 54b/6, 95b/4
 h. oldum 5a/4
- hub** : Hoş, güzel, iyi. -8- [Far.]
 h. 167a/4, 20b/4, 22b/8, 4b/8,
59b/12, 60a/11, 94b/15
 h. eyleñ 20b/3
- hubl** : Gebe, hamile. -4- [Ar.]
 h. etdi 90a/14
 h. etmezden 92b/16
 h. idüp 90a/4
- h. itdi 89b/12
- hufre** : İn,yuva,oyuk . -2- [Ar.]
 h.+ leri 112a/12, 12b/18
- hulle** : İki parçadan ibaret olan elbise.
-3- [Ar.]
 h. 87a/16
 h.+ lerde 135a/20, 78b/9
- hulul** : Zuhur etme, görünme. -1-
[Ar.]
 h. etdi 146a/1
- humar** : Sarhoşluk. -1- [Ar.]
 h.+ dan 137a/3
- hurd** : Kırık, ufak. -2- [Far.]
 h. hāş ide 134a/15
 h. ve hāş ide 37b/17
- hurma** . Hurma ağacının tatlı meyvesi.
-1- [Far.]
 h. 170b/12
- huruc** : Çıkış, dışarı çıkma. -13- [Ar.]
 h. etdüm 178b/8, 179a/16,
55b/11
 h. eylediler 4a/19
 h. eyledüñ 178b/13
 h. eyliüp 162b/17
 h. iden 94b/9
 h. iderler 26b/4, 26b/5
 h. idüp 166a/7, 172b/10, 178b/8
 h.+ undan 110b/14
- husus** : Mevzu. -2- [Ar.]
 h.+ larında 94a/8
 h.+ uñ 31b/4
- husye** : Erkeklik bezi,haya. -5- [Ar.]
 h.+ ler 32b/17, 32b/18, 32b/19
- hüs** : Vahşi hayvan. -2- [Ar.]
 h. 118b/2
 h.+ lar 54b/8

- huzūr** : Ön, kat, makam, dirlik. -30- [Ar.]
 h.+ unda 108b/11, 118a/5, 122b/18,
 124b/9, 126b/4, 126b/7, 134b/9, 143b/10,
 144b/10,
 171b/19, 17a/5, 17a/7, 17a/8, 17a/9,
 186a/10, 49a/18, 56b/11, 6b/16, 88b/14,
 89a/1, 89a/12, 8b/7, 91b/8
 h.+ uñda 121b/17, 125a/10, 125a/4,
 18a/4, 18b/16, 54a/7
 h.+ uñuzda 113b/8
- hüküm** : Hamle ile ileri atılma. -3- [Ar.]
 h. 13b/3, 61b/14, 107b/17
- hüdā** : Tanrı. -49- [Far.]
 h.+ niñ 106a/3, 109a/10, 109b/12,
 110a/12, 113a/1, 113a/5, 118a/10, 118a/9,
 119a/9,
 122a/1, 122a/3, 126b/8, 128a/19,
 128a/20, 130a/18, 130a/20, 130a/3, 130a/4,
 130b/6,
 136b/19, 137b/16, 137b/19, 140a/11,
 140a/9, 142a/1, 157b/2, 33b/2, 37a/11,
 37b/14,
 54b/11, 59b/17, 60b/3, 60b/9, 70a/1,
 72a/12, 72b/20, 73a/1, 73a/19, 73b/2,
 73b/4, 78a/20, 82b/20, 10a/16
 h.+ yı 104b/13, 131a/8, 186b/2
 h. 129b/10, 129b/16
 h.+ dan 178b/8
- hüküm** : Hüküm, yargı, egemenlik. -52- [Ar.]
 h. 10b/2, 55a/3, 76a/18, 76b/1,
 76b/9
 ümmetlere h. 74b/1
 h.+ de 116a/18, 116b/1, 20b/19,
 21a/2
 h.+ den 117a/2, 177b/11
 h.+ e 7a/10, 7a/9
- h. etdiler 84b/9
 h. etdi 141a/17
 h. etmek 162a/7
 h. etmeñ 102a/17, 159b/9
 h. etmez 154a/17
 h. eyledüñ 105b/5
 h. eylemen 163a/13
 h. eylemzsiz 120a/18
 h. eyleñ 159b/10, 181b/18
 h.+ i 154b/7, 159b/9, 19b/17,
 19b/20, 41a/2, 76a/18, 81b/4
 h. idem 161b/7
 h. iderek 138b/1
 h. iderin 154b/12
 h. idersiz 10b/3, 161b/6
 h. ider 160b/14
 h. ideyim 132a/11
 h. ide 149b/13
 h. idiserdür 3a/8
 h. itmem 161b/6
 h. itmeñ 10b/2
 h.+ lerinde 88b/15
 h. olmiya 102a/17
 h. oluna 10b/3
 h. olunmışdur 177b/12
 h.+ üm 154b/12, 161b/7
 h.+ üne 143b/11
 h. virür idi 63b/10
- hükümet**: Devlet işlerini yürütmekte görevli kuruluşlar ve kişiler. -1- [Ar.]
 h. 154a/17
- hürr** : Hür, serbest. -1- [Ar.]
 h.+ lerdür 30a/18
- hüzün** : Gam, keder, sıkıntı. -4- [Ar.]
 h. 177b/4
 h.+ i 178a/13
 h.+ üñüz 178a/11, 178a/16

	ışmarlayış : Sünnet. -8-
I	
ıçun : İçin. -5-	1.+ in 66a/16 1.+ ina 66b/2 1.+ indan 25b/18 1.+ in1 66b/9 1.+ inuz 26a/7 1.+ uñuz 26a/2, 66b/19 1.+ uñuzı 66b/12
ılmānlık : İlmənlilik, iliklik. -2-	1. 13a/10, 61a/6
ırak : Uzak. -18-	1. 133b/16, 13a/18, 37a/17, 78a/20 1.+ dan 127a/2, 128a/8, 129b/14, 139b/5, 142b/4, 48b/15, 52a/4, 61b/1, 68a/9, 84a/9, 86b/11 1. olduğu 125a/7 1. olıcał 124a/4 1. olmayıcał 103b/2
ırgād : Irgat, tarım işçisi. -15- [Rum.]	1. 16a/6 1.+ lar 112b/7, 15b/4, 34a/2, 77a/4 1.+ lara 76b/13, 76b/14 1.+ lardan 76b/15 1.+ ları 112b/8, 15b/5, 34a/1, 34a/14, 77a/7 1.+ larınıñ 125a/1 1.+ laruñuñ 125a/5
ırmak : Irmak, akarsu, nehir. -1-	1.+ında 54a/12
ısin - : Isınmak. -2-	1.- d1 84a/11 1.- ur iken 84b/13
ısit - : Isitmək -1-	1.- ıcał 120a/15
ıslat - : Islatmak. -1-	1.- d1 105b/8
ışmarla -:İsmarlamak, bir şeyin yapılmasını veya getirilmesini birine söylemek. -2-	1.- d1ñuz 66b/19 1.- rum 142a/19
	1.+ in 66a/16 1.+ ina 66b/2 1.+ indan 25b/18 1.+ in1 66b/9 1.+ inuz 26a/7 1.+ uñuz 26a/2, 66b/19 1.+ uñuzı 66b/12
	ıssın - : (bkz. Isınmak). -3-
	1.- d1 181b/6 1.- ur idi 181a/12, 181a/13
	ıssuz : Issız, tenha. -7-
	1. 24b/17, 25a/1, 55b/6, 65a/12, 65a/2, 65a/4, 98a/9
	ıtır : Güzel koku. -3- [Ar.]
	‘1.+ lar 87a/10 ‘1.+ ları 142b/15, 142b/19
	ıyd : Bayram. -26- [Ar.]
	‘1.-1 feñir 137a/14 ‘1.-1 mažalle 158b/12 ‘1.+ a 152b/13, 159a/2, 159a/3, 159a/6, 159a/7, 170a/5, 170b/11, 173b/17 ‘1.+ da 152b/12, 171a/5, 46a/18
	‘1.+ de 141a/7, 81b/14 ‘1.+ ı imiş 166b/10 ‘1.+ ı 153a/13, 155b/6 ‘1.+ında 148b/16, 93b/12 ‘1.+ indan 172b/4 ‘1.+ larda 50a/15, 85a/15 ‘1.+ uñ 159a/12, 160a/13, 93b/13
	ıztırāb : Acı, keder. -1- [Ar.]
	1. olunmiasız 42a/11
	ıztırār : Çaresiz olma. -4- [Ar.]
	1. 136b/4 1. etdiler 51a/6 1. etdi 65b/9

1. eyle 123b/8

İ

i - : Cevheri ek fiil. -1174-

- aç olur i.- di 75b/5
- açılır i.- di 95b/1
- ağlar i.- di 85a/5
- allāh i.- di 145b/4
- allāhda i.- di 145b/4
- almış i.- di 184a/5
- anda i.- di 147b/17
- ararlar i.- di 170a/4
- arinurlar i.- di 128a/11
- ārzu ider i.- di 126b/17
- āzārlar i.- di 142a/8
- a‘mā i.- di 164b/5
- bağlanmış i.- di 61a/17
- bākī kalmışlar i.- di 18b/11
- ba‘ṣ itmiş i.- di 170a/12
- beglik ider i.- di 4a/5
- beşāret ider i.- di 95a/15
- beyt-i şaydādan i.- di 147a/18
- bıraklılmış i.- di 141a/10
- bırakılur i.- di 103a/6
- bidāyetde i.- di 145b/4, 145b/5
- bilmez i.- di 148a/10, 153b/17, 185a/16, 70a/11
- bilmezler i.- di 185a/7, 83b/6
- bilse i.- di 119b/4, 43b/11
- bilür i.- di 148b/20, 155b/10, 158a/16, 173a/4, 180a/19, 50a/20, 64a/18, 85b/2
- biri i.- di 147a/11, 170a/13
- bitürmiş i.- di 96b/10
- boğar i.- di 32a/1
- buyruk virmişler i.- di 170a/7
- cān virmış i.- di 86b/10
- cem‘ olmuşlar i.- di 48b/15
- cevāb virmiş i.- di 78a/19
- çağırur i.- di 86a/20
- çağırurlar i.- di 36a/3, 58a/17
- çağurur i.- di 106a/18, 159b/16
- çağururlar i.- di 183a/11
- çerāg i.- di 154b/19
- çıkar i.- di 99a/10
- çıkarırlar i.- di 64a/1
- çıkarlar i.- di 54a/11
- çıkarmış i.- di 87b/6
- çıkarur i.- di 109a/2, 12b/11, 36a/9, 55b/12, 55b/3
- çıkılmış i.- di 62b/5
- çıkmışlar i.- di 108a/7
- degül i.- di 108b/9, 144a/2, 145b/12, 150a/7, 160a/19, 169a/7, 175a/17, 184b/10, 185b/17, 19a/13, 56a/5, 64a/16, 67a/18
- degüller i.- di 172a/1
- dilek i.- di 86b/20
- dilek ider i.- di 55b/14
- diler i.- di 124b/20
- dilsüz i.- di 115b/4
- dimiş i.- di 139b/18, 168a/8, 173b/17, 186b/6, 77a/13
- dindār i.- di 93a/3
- dinilür i.- di 109b/3
- dir i.- di 129b/6, 148b/13, 148b/15, 37b/19, 58b/15, 64a/13, 69a/1, 71a/6, 78b/9
- dirler i.- di 110b/15, 140a/3, 14a/11, 159a/10, 159a/7, 159a/9, 15a/16, 160b/1, 160b/2, 161a/6, 162a/5, 164a/20, 164a/7, 164b/1, 166b/12, 166b/6, 166b/8, 169b/7, 171b/3,

- 178a/5, 182b/4, 183b/4, 46a/18,
 51b/1, 51b/11, 51b/14, 57a/4, 58b/11,
 58b/12,
 59a/7, 64a/6, 64a/7, 75a/12, 81b/14,
 83a/11, 84b/19, 85a/16, 86a/15, 86b/3,
 87a/12
 dokunmuş i.- di 108b/10
 döger i.- di 129b/15
 doğüşürler i.- di 182a/9
 döner i.- di 96a/7
 durur i.- di 133a/20, 98a/13
 dururlar i.- di 21a/13
 dutar i.- di 107b/9
 dürter i.- di 164a/12, 164a/3, 170a/15
 evlā olur i.- di 127b/5
 eydür i.- di 105a/15, 112b/7, 123a/1,
 124b/10, 136a/3, 142a/12, 14b/14, 155b/9,
 171b/9,
 173b/6, 173b/9, 24b/4, 29b/12,
 38a/2, 59b/14, 59b/3, 60a/14, 61b/5, 62b/1,
 62b/6, 63b/2, 67a/11, 69b/19, 83a/9,
 94b/9
 eydürler i.- di 157a/15, 160b/2,
 161b/19, 164a/9, 167b/2, 20a/4, 36a/7,
 57b/6, 59a/10,
 61a/8, 62b/7
 eyidüp i.- di 60b/3
 feraḥ eylemek i.- di 125b/11gerek
 feryād ider i.- di 131a/2, 74b/14
 ḡalḡale olur i.- di 159a/8
 ḡanī i.- di 130a/16
 geće i.- di 13b/8
 geçer i.- di 121b/8, 128a/6, 131a/11,
 163b/12
 geçmelü olur i.- di 131a/16
 geçmişler i.- di 88b/17
 gelecek i.- di 168b/11
 gelmelü olur i.- di 112b/6
 gelmemiş i.- di 156a/12,
 161b/16, 168b/14
 gelmişdür i.- di 35b/8
 gelür i.- di 129a/15, 12a/8,
 160b/13, 180b/3, 19b/1, 43b/12, 48a/13
 gelürler i.- di 57a/2
 gerek i.- di 117a/3, 131b/12,
 137b/3, 141a/6, 144b/16, 150b/14,
 185a/8, 28b/6, 41a/3,
 94a/8
 getürilür i.- di 103b/16
 getürür i.- di 170b/2, 184b/6
 getürürler i.- di 13b/11
 gezinür i.- di 166b/11
 gibi i.- di 52b/12
 gider i.- di 109b/9, 138b/17,
 139a/10, 143b/2, 15a/18, 19a/6, 22b/11,
 24b/17, 33a/18,
 3a/14, 41b/19, 4a/7, 62a/15,
 73a/17, 73b/18, 75a/1, 97b/4, 98a/9,
 99b/20
 giderler i.- di 109a/18, 123b/10
 gidür i.- di 55b/19
 girür i.- di 180a/18, 66a/8
 gitmişler i.- di 151a/3
 giyinmez i.- di 107b/3
 giyinmiş olur i.- di 10a/10,
 119a/3
 gizlenür i.- di 111b/5
 gölge ider i.- di 111a/3, 29a/16
 görümler i.- di 132b/20, 143b/17
 görülmüş olur i.- di 87b/9
 görür i.- di 69a/5, 69a/9, 98a/18
 gözsüz olmuş i.- di 164b/19
 gözsüz olur i.- di 164a/15
 günü i.- di 185b/6

- güzdar kılur i.- di 130b/19
 hâçlanur i.- di 184a/12
 halâş olmaz i.- di 42b/15, 81a/2
 hall ider i.- di 60b/17
 halṭ itmiş i.- di 120b/7
 ḥarāmī i.- di 182a/20
 ḥarc itmiş i.- di 62a/18
 ḥayrān ḫalurlar i.- di 39b/1
 ḥayrān olur i.- di 73b/5
 ḥayrān olurlar i.- di 94a/3
 hıfz ider i.- di 94a/11
 hizmet ider i.- di 55a/19, 98a/1
 hükm virür i.- di 63b/10
 issinur i.- di 181a/12, 181a/13
 içirür i.- di 86b/5
 ider i.- di 152b/9, 64b/2, 85a/19
 iderler i.- di 101b/11
 ile olur i.- di 92b/1
 iletür i.- di 96a/7
 inanmaz i.- di 14b8/18
 istemez i.- di 125b/2, 129a/17,
 158b/11
 istemezler i.- di 38a/6
 ister i.- di 129b/15, 2b/3, 64a/16,
 65b/16, 91a/10
 isterler i.- di 160b/6, 178a/6, 29b/10,
 50a/17
 istihzā^c iderler i.- di 141b/19
 istimā^c ider i.- di 64a/20
 istimā^c iderler i.- di 78b/8
 işitdürler i.- di 75b/11
 işitmişler i.- di 150b/10
 iyü olur i.- di 47a/11
 izdiḥām iderler i.- di 108a/19
 i^ctibār ider i.- di 129a/14
 i^ctiķād iderler i.- di 162a/17, 170b/10
 i^ctiķād itmişler i.- di 164b/15
 kabż etmişler i.- di 98b/16
 kâdir olmaz i.- di 165a/16, 63b/5
 kâdir olur i.- di 61a/16
 karşı gelür i.- di 107b/2
 kaşır itmiye i.- di 81a/1
 katl etmişler i.- di 85a/18
 kendüde i.- di 145b/7
 kesb itmiş i.- di 132a/1
 kılur i.- di 64a/19
 kırılur i.- di 98b/9
 kırur i.- di 68a/14
 kışır i.- di 88b/17
 komaz i.- di 119b/6, 43b/13,
 55b/4
 konulmamış i.- di 142b/12
 korkar i.- di 129a/14, 4a/6,
 64a/17
 korkarlar i.- di 73b/19
 kurulmuş i.- di 184a/3
 kuvvetlenür i.- di 93b/10
 küser i.- di 121/11
 küserler i.- di 81b/19
 laķirdı iderler i.- di 27b/17,
 36b/18, 71b/5
 malħus i.- di 180b/15
 ma' lūm i.- di 181a/5
 mecnūn olmuş i.- di 62a/3
 mekānda i.- di 168b/15
 meryem i.- di 167b/7
 mesīh olur i.- di 98a/8
 miħlamişdur i.- di 183b/7
 mi i.- di 121a/19
 muħabbet ider i.- di 149b/10,
 169a/6
 muntażir olur i.- di 86b/18
 muṭi^c olur i.- di 127b/15
 mu^cālece ider i.- di 109b/13

- müdān olur i.- di 49b/13
 mūkāleme ider i.- di 151b/20
 müteħayyir қalurlar i.- di 11b/15,
 76a/1
 namāz қılur i.- di 55b/7, 99a/12
 nez̄ de i.- di 108a/18
 nihān ider i.- di 89b/13
 nikāh itmiş i.- di 64a/13
 nişān virmiş i.- di 83b/14
 nūrī i.- di 145b/8
 olacak i.- di 138a/8
 olımaz i.- di 13a/15
 olmaz i.- di 165b/8, 177a/3, 177a/6,
 183a/1
 olmuşlar i.- di 87b/7
 olur i.- di 147a/9, 164b/6, 186b/17,
 82b/13, 97b/7
 oturup dururlar i.- di 99a/14
 oturur i.- di 105a/7, 105a/9, 130b/17,
 137b/13, 139b/7, 150b/19, 155b/5, 168a/20,
 170b/15,
 21b/3, 21b/4, 27a/4, 47a/3, 48b/17,
 49a/16, 50b/2, 52b/11, 56b/16, 59b/1,
 74b/10, 75a/16, 88a/4, 99b/18
 otururlar i.- di 14a/10, 57a/1
 ögredür i.- di 55a/3, 75b/15
 ölecek i.- di 182a/1
 ölmelü olur i.- di 152b/19
 ölmış i.- di 185a/4
 ölmış olur i.- di 86b/20, 87a/2
 pāre olmuşlar i.- di 61a/18
 rāst gelür i.- di 61a/14
 rīc̄ āyet ider i.- di 64a/18
 rūḥı i.- di 97b/8
 rūyāyi gormiş i.- di 89b/9
 şaklanur i.- di 107b/9
 şalar i.- di 135b/8
 şarılmış i.- di 169b/2
 seher i.- di 181b/12
 sever i.- di 167b/14, 173b/7,
 176b/15
 sim̄ ūnīñ i.- di 98a/19
 şorar i.- di 61b/6, 84b/2
 sögerler i.- di 51a/17, 51b/6
 söylemez i.- di 159a/11, 23a/12,
 60b/16
 söyleyer i.- di 162a/9, 56a/11,
 60b/15, 67b/18, 69b/2, 93b/7
 söyleşürler i.- di 110b/13
 söz viremez i.- di 39b/16
 şehāde virürler i.- di 171a/1
 şehādet ider i.- di 152b/1
 söyle iderler i.- di 101b/17
 tābīc̄ olur i.- di 141b/3, 14a/8
 taleb iderler i.- di 75b/19
 tanıklık virürler i.- di 84a/14
 tapar i.- di 12a/1, 14b/9
 taşra çıkar i.- di 76a/2
 taşra çıkışmış i.- di 173b/20
 taşra çıkışmışlar i.- di 106a/6
 tāc̄ accüb ider i.- di 63b/6, 85a/15
 tāc̄ līm ider i.- di 100b/14,
 11b/16, 24a/8, 55a/2, 56b/15, 6a/16,
 72b/2, 98b/2
 tāc̄ līm ideyorur i.- di 137a/9
 tāc̄ mīd ider i.- di 150a/4,
 150b/11
 tāc̄ mīd ideyorur i.- di 146b/8
 tāc̄ mīd itmez i.- di 150b/12
 tāc̄ mīd olunurlar i.- di 4b/1,
 54a/12
 tekmīl idicek i.- di 110b/15
 terahħum ider i.- di 15b/1

- teslîm etmişler i.- di 50b/1, 85b/3
 teslîm idecek i.- di 158b/7
 tevâkkuf ider i.- di 3a/16
 tevbe itmişler i.- di 113a/11, 18b/6
 töğmiş olmaya i.- di 47a/11
 turur i.- di 100b/19, 101a/15,
 161a/14, 170a/1, 180b/7, 181a/7, 185a/9,
 21b/5, 50a/9,
 92a/14, 98a/17
 tururlar i.- di 183b/14
 uğrar i.- di 35a/18
 ulusî i.- di 108a/15
 umar i.- di 140b/11
 urur i.- di 182b/2
 ururlar i.- di 51a/2
 uyur i.- di 13a/6
 var i.- di 105a/19, 107b/14, 107b/3,
 108a/17, 114b/5, 120b/17, 121a/7, 126b/15,
 129a/15,
 134b/16, 13a/18, 148a/4, 152b/15,
 155b/17, 171a/6, 19b/2, 24a/13, 37a/15,
 37a/4,
 39a/7, 46b/2, 50a/18, 52a/3, 52a/6,
 55a/5, 56a/18, 57b/16, 57b/9, 58a/16,
 61b/10, 67a/19, 68a/16, 73a/17,
 75b/7, 77b/10, 81b/17, 86b/11, 88b/13,
 92a/12,
 93a/2, 97b/8
 varur i.- di 103b/1, 107a/13, 132b/2,
 150b/14, 155b/3, 160b/20, 181a/4, 6a/5,
 84a/4,
 84a/9
 varurlar i.- di 103b/14, 93b/12
 va^cz ider i.- di 54a/15, 55b/12
 vefât itmemiş i.- di 168b/2, 169a/1
 vefât itmiye i.- di 169a/8
 virilmemiş i.- di 170a/19
 virür i.- di 151a/9, 65b/4, 68a/15
 virürler i.- di 84a/15
 yaklaşur i.- di 137a/14
 yalarlar i.- di 126b/18
 yaldırar i.- di 110b/12, 92a/15
 yalvarur i.- di 62a/12, 62a/3
 yalvarurlar i.- di 26b/13, 97b/18
 yapılmış i.- di 97b/3
 yatarlar i.- di 153a/17
 yatmış i.- di 168a/15
 yatur i.- di 55a/17
 yazar i.- di 161a/11, 161a/8
 yazılmış i.- di 142a/4, 183a/20,
 183b/3, 86a/8
 yimez i.- di 96a/9
 yir i.- di 54a/15
 yol i.- di 143a/19
 yonulmuş i.- di 87a/5
 yunmuş i.- di 52a/13
 yuvarlar i.- di 98a/19
 yürümez i.- di 169b/19
 yürüür i.- di 153b/11, 158b/10,
 25b/5
 žay^c atda i.- di 125a/16
 ‘ādet itmiş i.- di 50a/16
 ‘ālemde i.- di 145b/14
 ‘avrat i.- di 103b/17
 ‘ayş u ‘işret ider i.- di 126b/15
 ‘azîm i.- di 11b/14
 ‘a^c zam olacak i.- di 111b/8
 ‘ilâç etmiş i.- di 121a/12
 ‘ilâç ider i.- di 12b/12
 ‘ilâç iderler i.- di 109a/19, 64a/2
 ‘ilâç itmiş i.- di 58a/14
 ‘ilâç olımaز i.- di 108b/2
 ‘ilâç olmuşlar i.- di 106a/5
 ‘ömr sürmiş i.- di 93b/2

- ‘uzlet ider i.- di 156a/9, 19b/12
 ağırlanmış i.- diler 110b/16
 anası i.- diler 143a/13
 er i.- diler 65b/8
 ferislerden i.- diler 146a/20
 hemnişin i.- diler 100a/2
 heykelde i.- diler 145a/9
 içerde i.- diler 186a/2
 olmaya i.- diler 42b/14
 bilmez i.- dim 146b/16
 ister i.- dim 122a/14
 tağazā ider i.- dim 132a/14
 onda i.- dügi 170b/6
 yolda i.- dügi 93b/16
 bostancı i.- dügin 185a/17
 yesū^c i.- düigin 185a/15
 behremend olmaz i.- dük 41a/18
 taleb ider i.- dük 94a/6
 ümid dutar i.- dük 143b/12
 alur i.- dum 45a/14
 bilmez i.- dum 146b/11
 bilür i.- dum 169a/17
 dimiş i.- dum 174b/2
 dünyada i.- dum 179b/5
 heykelde i.- dum 84a/2
 ister i.- dum 41b/13
 itmiye i.- dum 177a/6
 oturur i.- dum 48b/10
 söylemiye i.- dum 177a/2
 bile i.- düñ 151a/8
 bilse i.- düñ 133a/6
 bilür i.- düñ 45a/11
 gerek i.- düñ 45a/13
 işlerin ider i.- düñ 162b/11
 olsa i.- düñ 168b/1, 168b/20
 olur i.- düñ 49a/18, 84b/14
 talebi ider i.- düñ 151a/8
 teslim itmez i.- düñ 181b/16
 uyanık olmaz i.- düñ 83b/2
 bile i.- düñüz 161b/13, 19a/17
 bilse i.- düñüz 174b/9
 bilür i.- düñüz 161b/13, 174b/10
 i^c tiğād ide i.- düñüz 155a/16
 i^c tiğād ider i.- düñüz 155a/17
 lağırdı ider i.- düñüz 71b/3
 şadümān olur i.- düñüz 175b/12
 ağlar i.- ken 105a/11, 169a/2,
 169a/3, 3b/17
 alur i.- ken 148a/5
 arıtdur i.- ken 67a/10
 artar i.- ken 59b/13
 azdurur i.- ken 140a/17
 bahş ider i.- ken 70b/8
 bağlar i.- ken 22a/6
 bırakır i.- ken 51a/11
 biçer i.- ken 132a/12, 45a/8
 bilmez i.- ken 111a/1
 bilür i.- ken 109a/1, 158a/9,
 172b/5, 172b/9, 184a/1, 27b/18, 38b/16,
 39a/14, 56b/2,
 62b/11, 62b/5
 biner i.- ken 68b/8
 biri i.- ken 158b/8, 160b/14
 birinde i.- ken 99a/1
 cānsuz olur i.- ken 136b/10
 cem^c olmuş i.- ken 39b/10
 çağırır i.- ken 15a/4
 çıkışırı i.- ken 111b/14
 çıkarır i.- ken 71b/15
 çöker i.- ken 29b/13, 50b/20
 çözür i.- ken 132b/12, 75a/13
 depretdür i.- ken 51a/17
 devşürür i.- ken 22b/18, 45a/8
 dilek ider i.- ken 34b/15

- dīn ider i.- ken 33b/13
 dir i.- ken 48a/8, 51a/18, 83b/4
 diri i.- ken 52a/18
 döger i.- ken 111a/13, 140a/1, 77a/1
 dönmekde i.- ken 93b/14
 du^c ā ider i.- ken 145a/11
 düşer i.- ken 113a/19
 edā ider i.- ken 89a/2
 eglenür i.- ken 30a/8, 44a/12
 eydür i.- ken 32b/2, 36a/16
 geçer i.- ken 130b/17, 163b/14
 geliyorur i.- ken 111a/17
 gelür i.- ken 136b/12, 141b/2,
 146b/5, 146b/9, 147a/4, 147b/3, 166a/12,
 184a/12, 21a/8,
 29a/4, 43a/11, 49a/10, 5a/2, 70a/1,
 81a/11, 84b/6, 86a/1
 getürür i.- ken 142b/19, 183a/16
 gider i.- ken 102b/1, 124a/2, 44a/19,
 53a/7, 57b/5, 65a/5
 gideyorur i.- ken 112a/10
 girür i.- ken 67a/2, 67a/8
 做过 i.- ken 152b/13
 görür i.- ken 14b8/18, 164a/5,
 185b/10, 22a/3, 37a/13, 46b/4, 69b/3, 75b/6
 gözsüz olmuş i.- ken 165a/2
 güzar ḫılur i.- ken 56b/15
 ḥabīṣ olmuş i.- ken 115b/1
 hayır du^c ā ider i.- ken 91a/13
 hayır du^c ā itmemiş i.- ken 145a/5
 hizmet ider i.- ken 52a/5
 ısinur i.- ken 84b/13
 içер i.- ken 105a/3, 112b/16, 18a/17,
 18a/18, 43b/4
 ider i.- ken 139a/3, 35b/17, 43b/18,
 70a/12
 iletür i.- ken 136a/9, 56a/12
 imtiḥān ider i.- ken 161a/7
 imtiḥān ḫılur i.- ken 68b/5
 iner i.- ken 146b/14, 29b/3,
 54b/4
 ister i.- ken 141a/11, 21a/14,
 21a/15
 istimā‘ ider i.- ken 133a/20,
 135a/19, 94a/1
 işitdür i.- ken 78a/5
 işkencede i.- ken 127a/2
 itmiş i.- ken 171b/19
 i^c tīkād ider i.- ken 36b/11
 i^c tirāf ider i.- ken 4b/1, 54a/13
 ḫaldurur i.- ken 73a/16
 ḫalur i.- ken 175b/4
 ḫapanmış i.- ken 185b/8, 186a/3
 kār ṭurur i.- ken 34a/9
 ḫatlanur i.- ken 93a/3
 keser i.- ken 61b/1
 ḫızı i.- ken 121a/17
 köpürür i.- ken 70b/19
 ḫurtulmuş i.- ken 91b/6
 ḫur^c a bıraķır i.- ken 86a/6
 mensūh ider i.- ken 66b/18
 meremmet ider i.- ken 54b/19
 mevcûd i.- ken 137a/17, 143a/8,
 151a/4, 167a/8, 68a/4
 muḥabbet etmiş i.- ken 172b/6
 muṄarrir ider i.- ken 88a/9
 mu^c allim i.- ken 173a/9
 mürür ider i.- ken 163b/11
 müşāvere ider i.- ken 53a/9
 namāz ider i.- ken 95b/1
 namāz ḫılur i.- ken 137a/6,
 47b/17, 89a/4
 nazar ider i.- ken 142b/5, 86b/11
 nehy ider i.- ken 140a/17

- nüzül ider i.- ken 147b/13
 okur i.- ken 59a/9
 olmuş i.- ken 139a/3, 153b/3
 otlar i.- ken 13a/19
 oturur i.- ken 148b/1, 14a/6,
 170b/17, 185a/11, 35a/17, 35b/16, 42a/4,
 51a/13, 52a/15,
 56a/18, 61b/19, 84b/5
 ögredür i.- ken 53b/2, 66b/8, 78b/2
 öğretdür i.- ken 26a/12, 84a/2
 ögütdür i.- ken 43b/9
 öldürür i.- ken 77a/1
 öter i.- ken 136b/9
 revān olur i.- ken 139a/5
 şalar i.- ken 54b/14, 5b/17
 segirdür i.- ken 66a/6
 silâhlu i.- ken 115b/18
 şorar i.- ken 94a/2
 söyler i.- ken 108b/14, 139a/9,
 139b/15, 147a/3, 21a/12, 29a/15, 48a/12,
 62b/15, 67b/12,
 83b/11
 söyleşür i.- ken 29a/11
 şunar i.- ken 142a/2
 şu^cūd ider i.- ken 34b/8, 73b/18
 şâkirdi i.- ken 184b/1
 şamata ider i.- ken 14b/19
 şâzlık ider i.- ken 124a/20
 şerîr olmuş i.- ken 10b/20
 şerîrlar i.- ken 20b/5
 şeri^catçı i.- ken 39b/3
 şükr ider i.- ken 128a/14
 taleb ider i.- ken 116a/4, 117b/8,
 21a/6, 37b/19
 tapar i.- ken 34b/14
 taşır i.- ken 137b/7, 82a/19
 ta^caccüb ider i.- ken 143a/17, 144b/8
 ta^clîm ider i.- ken 161b/15,
 48b/11, 63b/8
 ta^cmîd ider i.- ken 53a/20, 54a/9
 ta^cmîd olunmamış i.- ken
 104b/16
 ta^cmîd olunur i.- ken 104b/14
 teftîş ider i.- ken 70a/19, 93b/19
 temcîd ider i.- ken 131a/8
 temcîd olmuş i.- ken 96b/14
 temcîd virür i.- ken 99b/14
 tesbîh ider i.- ken 92b/12
 tesviye itmiş i.- ken 154a/8
 töğmiş i.- ken 87a/12
 turur i.- ken 181a/13, 183b/17,
 34a/4, 42b/5, 80b/12, 86b/9, 89a/6,
 8b/17
 tutar i.- ken 66a/16
 tutmuş i.- ken 48b/13
 uluları i.- ken 94a/18
 uyur i.- ken 47b/20, 53a/11,
 61a/2, 81b/9, 83a/20, 83b/5
 var i.- ken 173b/5
 varur i.- ken 15b/19
 va^cz ider i.- ken 15a/19, 54b/10,
 94b/2
 va^cz kıllur i.- ken 54a/10
 virür i.- ken 43b/4
 yatur i.- ken 92a/20, 92b/7
 yırtar i.- ken 71a/11
 yir i.- ken 18a/16, 61b/10
 yürüür i.- ken 132b/16, 143b/4,
 25a/19, 25a/20, 65b/16, 65b/17, 69a/7,
 88b/15
 zahmet virür i.- ken 62b/8
 zann ider i.- ken 93b/16
 zînâ ider i.- ken 161a/4
 ilâç ider i.- ken 6a/6

- 'ilāç kılur i.- ken 15a/20
 'ilām ider i.- ken 171b/10
 aḥad i.- müş 85a/17
 aḳdem i.- müş 146a/5, 146b/11
 anda i.- müş 100a/2, 150b/17, 153b/3, 173b/9
 52a/14, 93a/4
 anuñla i.- müş 139b/14, 139b/9
 balı i.- müş 4a/18
 başı i.- müş 131a/12
 beriyyede i.- müş 54a/9
 borçlu i.- müş 31b/14, 32a/1
 bostān i.- müş 180a/17, 184b/8
 bu i.- müş 146a/3
 büyük i.- müş 87a/15
 celilli i.- müş 140b/6
 cihāndan i.- müş 182a/8
 çok i.- müş 33a/19
 degül i.- müş 160a/19
 dikişsüz i.- müş 183b/9
 dilsüz i.- müş 20a/2
 er i.- müş 142b/6
 evde i.- müş 56a/9
 fetir i.- müş 81b/12
 ġanī i.- müş 131a/13
 gelecek i.- müş 18a/11
 gerçek i.- müş 167b/4
 gice i.- müş 173b/19
 gidenler i.- müş 65a/3
 gün i.- müş 54b/7
 günāhkār i.- müş 105a/8
 hātunu i.- müş 106a/8
 ibn-i allāh i.- müş 52a/3, 86b/10
 ile i.- müş 49b/1, 54b/8
 ƙanda i.- müş 170a/7
 ƙandan i.- müş 36b/17
 ƙangısı i.- müş 138a/8
 ƙarīb i.- müş 158b/13
 kayınanası i.- müş 181a/1
 kıçda i.- müş 61a/2
 kış i.- müş 166b/10
 kim i.- müş 153b/17, 158a/16,
 kimler i.- müş 158a/15
 ƙuru i.- müş 100b/15, 100b/17,
 19b/2, 57b/17
 mağara i.- müş 169a/9
 maķberelerde i.- müş 61a/20
 marīz i.- müş 167b/6, 167b/9
 ma'�ūm i.- müş 181a/8
 meflūc i.- müş 99a/17
 meryem-i mecdeliye i.- müş
 86b/12
 mevcūd i.- müş 140b/8
 mi i.- müş 133b/8, 144a/12,
 76b/2
 muḥālif i.- müş 25a/17, 65b/14
 naşıhat viren i.- müş 181a/2
 ne i.- müş 148b/19, 61b/17
 öğrenci i.- müş 170b/1
 ol i.- müş 145b/12
 olacak i.- müş 143b/13
 ortasında i.- müş 25a/16, 65b/12
 orūç ṭutanlar i.- müş 57a/9
 öldürüci i.- müş 163a/1
 öñünde i.- müş 122b/2
 peygamber i.- müş 76b/7
 rāmatdan i.- müş 142b/7
 sāmiretlü i.- müş 128a/14
 sā' at i.- müş 142a/15, 150b/19,
 183a/9, 86a/7
 sā' atde i.- müş 153a/8
 sebt i.- müş 153b/11, 164a/16
 şiddīk i.- müş 142b/1
 şākirdi i.- müş 52a/8

- teslîm idecek i.- miş 170a/18
 tul i.- miş 97a/18
 uslu i.- miş 44a/9
 üzerine i.- miş 93b/11
 üzere i.- miş 2a/20
 var i.- miş 100b/14, 125b/14,
 126b/13, 131a/12, 149a/2, 153a/13, 93a/20,
 97a/14, 97a/18
     yakın i.- miş 142b/13, 148a/18,
 155b/6, 168a/16, 170a/2, 183b/2, 184b/11,
 62a/10
     yalñuz i.- miş 25a/16
     yaşında i.- miş 63a/9
     yerûşalîmde i.- miş 148b/16
     yesû‘ i.- miş 154a/2
     yevm-i cum‘a i.- miş 142b/12,
 86b/16
         yirlerde i.- miş 56a/5
         yunânlu i.- miş 67b/1
         yüñünden i.- miş 54a/14
         ‘avrat i.- miş 93b/3
         ‘avrati i.- miş 95a/17
         ‘azîm i.- miş 184a/9
         ‘azîz i.- miş 103a/14
         ‘iydî i.- miş 166b/10
         ağır i.- mişler 83b/6
         anuñla i.- mişler 60b/20
         balıkçılар i.- mişler 54b/14, 5b/18
         bile i.- mişler 186a/17
         gibi i.- mişler 65a/9
         hod i.- mişler 61b/15
         ilyâ i.- mişler 110b/14
         ne i.- mişler 166a/2
         senüñ i.- mişler 179a/12
         şerr i.- mişler 149b/19
         yolda i.- mişler 73b/17
         aldum i.- se 131b/5
- bağışlandı i.- se 105b/14
 bildi i.- se 160b/15, 166a/16
 bilür i.- se 170a/7
 bulur i.- se 119b/3
 datsuz olur i.- se 124a/8, 6b/11,
 72a/16
     degül i.- se 16a/10, 183a/2,
 48a/5
     didi i.- se 167a/11, 167b/3,
 172b/2
     didüm i.- se 149b/4, 174a/5
     diler i.- se 115a/17, 115a/19
     dir i.- se 148a/3
     doñundılar i.- se 25b/15, 66a/10
     eyledüm i.- se 152b/2
     gelür i.- se 119b/5
     gerek i.- se 83a/10
     gider i.- se 149a/16
     giriftâr oldu i.- se 153b/2
     giyürür i.- se 10a/12, 119a/4
     gönderdi i.- se 158a/2
     günâhkâr i.- se 165a/1
     hîfz etdiler i.- se 176b/20
     hîtâneti olur i.- se 159b/7
     iderler i.- se 141b/12
     iltifât ider i.- se 112b/2
     irsâl etdi i.- se 185b/12
     irsâl etdüñ i.- se 179b/16
     istediler i.- se 70b/5
     ister i.- se 123b/16, 28b/14,
 51b/4, 69b/7, 71b/7
     ķabûl eylediler i.- se 145b/16
     ķabûl ider i.- se 111b/10,
 111b/11, 71b/11
     ķabûl iderler i.- se 112b/18
     ķabûl itmezler i.- se 113a/3
     ķaldurduñ i.- se 185a/18

- ķapadı i.- se 121b/13
 kazanur i.- se 28b/18
 koşdı i.- se 72b/12
 muhabbet etdüm i.- se 174a/8
 muhtarı i.- se 142a/1
 oğudılar i.- se 16b/14
 oldu i.- se 128b/10, 20b/18, 80a/1
 olur i.- se 112b/14, 127a/19,
 157b/10, 162b/16
 pâdişahı i.- se 51b/2
 ref^c eyledi i.- se 149b/8
 sevdi i.- se 176a/16
 sever i.- se 175a/20
 söyledüm i.- se 181b/3
 süküt iderler i.- se 133a/4
 tard etdiler i.- se 176b/19
 uyur i.- se 168a/7
 var i.- se 62a/18, 98a/3
 vaşıyyet etdi i.- se 175b/18, 67b/19
 yabışur i.- se 70b/13
 yakılmış i.- se 120a/6
 yirde i.- se 119a/15
 yudum i.- se 173a/10
 yunmadılar i.- se 66a/17
 yürür i.- se 168a/2, 168a/4
 degül i.- señ 146b/2
 ibn--i allâh i.- señ 5a/9
 ibn-i allâh i.- señ 51a/19
 ister i.- sen 12a/2
 ķâdir i.- señ 71a/3, 71a/4
 mesîh i.- señ 140a/6, 142a/7,
 166b/13
 oğlı i.- señ 5a/14, 96a/10, 96b/3
 pâdişahı i.- señ 142a/3
 sen i.- señ 25b/3
 ola i.- ser-dür 80a/18
- ‘ibâdet:** Bir dinin buyrğunu yerine getirme. -5- [Ar.]
 ‘i. eyliyesin 96b/1
 ‘i. idelüm 91b/7
 ‘i. iderdi 93b/4
 ‘i. idesin 5b/5
 ‘i. kılur 177a/16
- ibgâz :** Buğzeturme, nefret etme, sevmeme. -22- [Ar.]
 i. etdiler 177a/7, 177a/9
 i. etdi 176b/14, 179b/10
 i. ideler 101b/6, 42a/19
 i. idemez 158b/20
 i. idenlere 101b/19, 8a/16
 i. idenlerüñ 91b/3
 i. iden 171a/15, 177a/4
 i. ider 149b/19, 159a/1, 176b/17,
 177a/5
 i. idesin 8a/14
 i. ide 176b/13
 i. idüp 126a/20, 131b/16, 9b/16
 i. itmezse 123b/13
- iblâg :** Haber vermek. -2- [Ar.]
 i. etdi 37a/19
 i. itmişdür 37b/2
- iblîs :** Şeytan. -15- [Ar.]
 i. 106b/5, 162b/20, 172b/7,
 45b/19, 5a/12, 5a/18, 5b/5, 96a/10,
 96a/13,
 96a/15, 96b/9
 i.+ den 5a/6, 96a/8
 i.+ dür 158b/6, 23a/20
- ibn :** Oğul. -102- [Ar.]
 i.--i allâh iseñ 5a/9
 i.--i insâniñ 12b/19
 i.-i allâh imiş 52a/3, 86b/10
 i.-i allâh iseñ 51a/19

- i.-i allāhdur 186a/12
 i.-i allāhūm 51b/5
 i.-i allāhiñ 154b/3
 i.-i allāhsın 147b/8, 168b/10, 25b/11,
 49a/7, 58a/17
 i.-i allāhü'lhayy 158b/4, 28a/14
 i.-i allāhü'l'ālī 107b/6
 yesūc-u i.-i allāhü'l'ālī 61b/3
 i.-i allāh 13a/17, 146b/20, 167b/13,
 182b/14, 90a/12
 i.-i dāvud 130b/20, 131a/2, 15a/5,
 26b/10, 2b/5, 35a/20
 el-mesīh i.-i dāvud 1b/7
 i.-i ḥalfā 101a/13
 i.-iibrāhīm 1b/7
 i.-i insāna 149b/8, 20b/1, 69a/19
 i.-i insānim 28a/11
 i.-i insāniñ 112a/13, 130b/10,
 13b/19, 157b/15, 43a/3, 43a/9, 43b/2, 43b/7,
 56b/7,
 70b/3
 i.-i insānı 136b/12, 154b/7, 158a/11,
 162a/10, 29a/4, 43a/10, 49a/8, 81a/11, 84b/4
 i.-i insān 110b/5, 111b/4, 112a/8,
 116a/17, 118a/11, 119b/7, 128b/19, 129b/5,
 137a/8,
 138a/5, 140a/9, 147b/14, 149b/7,
 156b/11, 16b/11, 171a/11, 171b/12, 174a/1,
 18a/18,
 19a/19, 20b/18, 23b/3, 29b/10,
 30a/9, 31a/6, 33b/11, 34b/10, 43b/14, 44b/6,
 46a/14, 47a/10, 47a/8, 48a/10,
 57b/14, 69b/15, 70a/18, 71a/19, 74a/2,
 82b/11,
 82b/12, 83b/8
 i.-i selām 112b/13
 i.-i yalñuz 161b/7
 i.-i yaçķub 101a/14
 i.-i yonā 28a/16
 i.-i yunā 147a/15
 i.-i yūsuf 147b/1, 157a/16
ibnū'lhelāk : Helak oğlu,mahvolan kişi.
 -1- [Ar.T.]
 i. 179b/7
'ibrān : İbranice. -1- [Ar.]
 'i. 153a/15
'ibrānice: Bugün İsrail'de kullanılan
 Sami dili.-3- [Ar.+T.]
 'i. 183a/17, 183a/8, 183b/2
ibtidā : Başlangıç, evvel. -16- [Ar.]
 i.+ dan 177a/12, 32b/10, 32b/4
 i. eyledi 5b/13
 i. iderek 140b/5
 i.+ sı 148a/14, 54a/4, 80a/18
 i.+ sıdur 42a/15
 i.+ sında 163a/1
 i.+ sindan 158a/15, 162a/6,
 42b/13, 72b/8, 80b/19, 88b/6
icāre : Kira. -2- [Ar.]
 i.+ ye 34a/1, 34a/11
icrā : Bir işi yürütmek, yerine
 getirmek. -2- [Ar.]
 i. kıla 154b/7
 i. kılurlar 74b/2
ictihād : Gayret etmek, çalışmak. -1-
 [Ar.]
 i. eylen 121b/11
ic - : İçmek. -51-
 i. 118b/8
 i.- di 151a/13
 and i.- di 64b/6
 i.- diler 128b/12, 128b/15,
 82b/17
 i.- düük 121b/17

- i.- dükleri 148a/12
 i.- düm 127b/19
 i.- e 89a/13
 i.- em 47a/20, 48a/5, 82b/20
 i.- en 151a/15
 i.- er iken 105a/3, 112b/16, 18a/17,
 18a/18, 43b/4
 i.- er 57a/5
 i.- erim 74a/12, 74a/15
 i.- erler 100a/10, 118b/16
 i.- erse 151a/16
 i.- ersiniz 100a/5
 i.- esin 128a/1
 i.- esiz 119a/6, 138a/19, 35a/2,
 74a/15, 9b/20
 i.- evüz 10a/13
 i.- icek 100b/1
 i.- ici 105a/4, 18a/19
 i.- mege 34b/19, 44a/2, 74a/12
 i.- mek 51a/9
 and i.- meñ 7b/18
 i.- meyim 137b/19, 180b/17, 47a/19,
 82b/19
 and i.- miyesin 7b/17
 i.- miyesiz 157b/16
 i.- sem 34b/20
 i.- sün 160a/15
 i.- üp 105a/1, 119b/16
iç : Dış karşıtı. -91-
 i. 43a/2
 i.+ inde 104b/10, 105a/15, 105b/16,
 106b/11, 108a/12, 111b/12, 115a/9, 121b/7,
 126a/14,
 126b/6, 132a/7, 138a/7, 140b/4,
 144b/18, 153a/16, 155b/15, 159a/8, 15a/19,
 160a/9,
 160b/5, 164b/2, 166b/5, 170b/2,
 171a/3, 18a/6, 22b/3, 23a/9, 24b/11,
 27b/17,
 28a/1, 41a/11, 41a/14, 41a/7,
 41a/8, 46a/18, 53a/15, 55a/11, 61b/18,
 89b/14,
 89b/20, 90b/3, 91a/8, 93b/17,
 93b/18
 i.+ indeki 133a/14
 i.+ inden 121b/8, 131a/11
 i.+ ine 102b/4, 104a/5, 107b/12,
 107b/13, 107b/15, 107b/18, 111a/3,
 114b/3, 126b/9,
 130a/5, 135b/8, 136b/1, 137b/7,
 143a/1, 153b/1, 172b/12, 19b/1, 46a/9,
 61b/11,
 61b/13, 67a/10, 67a/2, 67a/5,
 67a/8, 67a/9, 71a/10, 73a/2, 84a/10,
 85b/12,
 93a/6, 9a/1
 i.+ iñüzde 35a/10, 35a/12
 i.+ lerinde 138a/9, 177a/5, 52a/5,
 86b/12
 i.+ümüzde 104a/3
 i.+ ünde 133a/12
 i.+ üñüzde 138a/12, 175a/9,
 35a/10
 i.+ üñüzdedür 128b/2
ichernü: İçeri. -30-
 i. 106b/18, 116a/8, 116b/5,
 11a/5, 11a/6, 121b/11, 121b/12, 123b/7,
 125b/2,
 131b/3, 144a/8, 165b/13,
 165b/14, 166a/6, 21a/10, 38b/1, 40b/4,
 48b/16, 60a/11,
 63a/2, 80b/14, 82a/20, 93a/7,
 93b/5, 99a/18, 99a/19

- i.+ de idiler 186a/2
 i.+ deki 116b/18
 i.+ den 67a/12, 67a/15
içicek : İçilecek şey. - 4-
 i. 121a/17, 151a/2, 151a/4, 151a/7
içir -: İçirmek. - 2-
 i.- dük 45b/13
 i.- ür idi 86b/5
içmek : İçecek, içilecek şey. - 2-
 i. 51a/9, 86a/4
içün: İçin, amacıyla. - 311-
 i. 101b/9, 102a/1, 103a/6, 103b/4,
 105b/1, 105b/12, 105b/7, 106a/11, 106a/15,
 107a/4, 109a/12, 109a/17, 109b/19,
 109b/2, 10a/6, 110b/1, 111b/15, 111b/17,
 112a/2,
 114b/11, 115b/12, 115b/15, 117a/1,
 117a/4, 117b/4, 118a/14, 118b/13, 118b/7,
 120b/10,
 123a/20, 123a/7, 123b/18, 124b/19,
 125a/20, 125b/8, 128a/2, 12a/7, 130b/7,
 131a/16,
 132a/3, 132a/8, 132b/10, 132b/20,
 133a/13, 135b/3, 136a/10, 136a/16, 136a/9,
 137a/12,
 138a/1, 138a/3, 138b/2, 139a/11,
 140b/11, 141a/19, 141a/9, 141b/13, 144a/8,
 146a/6,
 146b/12, 146b/16, 147b/10, 148b/18,
 149b/17, 150a/17, 152b/6, 154a/4, 154a/7,
 155a/1,
 155b/4, 156b/9, 157a/14, 157b/12,
 158a/10, 158a/17, 158b/11, 159a/1, 159b/5,
 15b/1,
 160a/1, 160a/19, 160a/5, 161b/20,
 162b/6, 163a/2, 163a/7, 164a/20, 164b/13,
 164b/15,
 164b/16, 164b/17, 165b/19,
 165b/4, 166a/1, 166a/20, 166a/9,
 167a/15, 167a/6, 167a/7,
 167a/8, 167b/13, 168a/11,
 168a/4, 169a/18, 16a/5, 16b/2, 16b/8,
 170b/3, 170b/7,
 171a/2, 171a/20, 171b/5, 171b/6,
 172a/1, 173a/5, 173b/17, 174a/15,
 174a/16, 174b/18,
 174b/3, 175a/7, 175b/12, 177a/1,
 177a/12, 177a/17, 177b/1, 177b/10,
 177b/19, 177b/9,
 178a/1, 178a/13, 178a/4,
 178b/17, 178b/6, 179a/17, 179a/18,
 179a/19, 179b/10, 179b/17,
 179b/18, 17a/17, 181b/13,
 182a/13, 182b/14, 183a/2, 183b/10,
 184a/7, 184b/11, 185a/13,
 186a/8, 18b/2, 20a/12, 20a/19,
 21b/10, 21b/11, 22a/3, 22b/2, 23a/1,
 24a/3,
 24b/1, 24b/12, 24b/3, 25b/5,
 28b/17, 28b/19, 30a/4, 30b/1, 30b/2,
 31b/11,
 32a/10, 32b/12, 32b/19, 32b/5,
 32b/9, 33b/15, 34a/11, 34a/2, 34b/12,
 34b/5,
 35a/5, 37a/14, 37a/19, 37b/14,
 37b/20, 38a/5, 3b/17, 3b/6, 40a/20,
 40a/7,
 40b/1, 40b/12, 40b/13, 40b/16,
 40b/17, 40b/18, 40b/19, 40b/6, 40b/9,
 41a/1,
 41a/15, 41b/3, 42a/17, 42b/16,
 42b/3, 43b/13, 45b/19, 45b/20, 45b/6,
 46a/15,

- 46b/18, 46b/9, 47a/16, 47a/17,
 48b/17, 49a/6, 50a/1, 50a/3, 50a/8, 52b/9,
 54a/10, 55b/11, 55b/5, 56a/1, 56a/14,
 56a/2, 56b/8, 57b/13, 58a/15, 58a/3,
 59a/7, 59b/10, 59b/9, 60a/8, 60b/8,
 61b/4, 62a/2, 62b/10, 63b/11, 63b/18,
 63b/7, 64a/12, 64a/5, 64b/13, 65a/9,
 67a/9, 67b/7, 68b/12, 69b/10, 69b/13,
 6b/12, 6b/5, 6b/7, 72b/7, 72b/9,
 73b/13, 74a/18, 75b/20, 76a/10, 76b/13,
 77a/14, 77b/16, 78b/12, 7b/18,
 7b/19, 7b/20, 7b/4, 80b/10, 80b/16, 80b/2,
 80b/3, 81a/2, 81a/6, 82a/8, 82b/18,
 82b/3, 84a/1, 84a/12, 87a/13, 88b/16,
 89a/18, 89a/3, 89b/4, 8a/1, 8a/17,
 8a/5, 90a/12, 90b/8, 91a/20, 91b/11,
 91b/12, 91b/4, 92b/13, 92b/15,
 93a/17, 93a/18, 94b/2, 95a/18, 98a/12,
 98a/16,
 99a/7, 9b/18
 i.+ dür 71b/19
- içüñ:** (bkz. İçin). -6-
 i. 40b/10, 42a/20, 43b/17, 44a/19,
 87b/15, 92a/6
- içür - :** İçirmek. -5-
 i.- di 51b/13
 i.- düñüz 45b/8
 i.- e 17b/2, 71b/20
 i.- medüñüz 46a/1
- idhāl :** Dahil etmek, içine almak. -2- [Ar.]
 i. itme 9a/13
 i. itmiye 115a/4
- idin -:** Edinmek, elde etmek. -3-
 i.- dügi 72b/1
 i.- ürsin 163a/20
 i.- ürsüz 167a/9
- idrak :** Anlayış, kavrayış. -1- [Ar.]
 i. itmedi 145b/9
- idümeya:** Yer adı.-1- [?]
 i.+ dan 58a/9
- ifrāt :** İleri gitme. -2- [Ar.]
 i. idersiz 8b/3
 i. itmiye 7a/6
- ifşā :** Duyurma, meydana çıkarma. -1- [Ar.]
 i. olundılar 91a/15
- iftihār :** Övünme. -1- [Ar.]
 i. 126b/14
- iftirā :** Birinin üzerine suç atma.-1- [Ar.]
 i. idüp 140a/3
- igne :** İğne, dikiş dikmeye yarayan araç. -3-
 i. 130a/19, 33b/1, 73b/3
- ihbār :** Haber verme. -11- [Ar.]
 i. etdiler 107b/19, 53a/9, 61b/16
 i. etdi 123b/2
 i. eyleñ 17b/11
 i. eyler 104a/16
 i. ide 177b/17, 177b/18,
 177b/20, 19b/17
 i. itmege 53a/3
- ihdā :** Hediye etme. -6- [Ar.]
 i. etdiler 3a/19
 i. eyle 12a/6, 56a/2, 7a/17, 99a/8
 i. iderseñ 7a/13
- ihmälci :** Önem vermeyen,savşaklıyan. -1- [Ar.+T.]
 i. 45a/11
- ihrāc :** Çıkarma, dışarıya atma. -15- [Ar.]
 i. etdiler 165a/18
 i. etdi 148b/2
 i. idem 20a/11

- i. iderim 115b/17
 i. iderler 20a/12
 i. ider 102b/19, 115b/7, 20b/9
 i. ide 15b/5, 20a/9, 67b/2
 i. idicek 165b/17
 i. itmege 58b/2
 i. oluna 164b/17
 i. olunmiyalar 172a/8
- ihrâk** : Yakma, ateşe atma. -2- [Ar.]
 i. ide 4b/14, 95a/14
- ihtâr** : Uyrama. -1- [Ar.]
 i. eyledi 101a/9
- ihticâb**: Saklanma, gizlenme. -1- [Ar.]
 i. idüp 140a/1
- ihtirâz** : Sakınma, çekinme, kaçınma. -3- [Ar.]
 i. eyleñ 118a/20, 27b/16, 8b/7
- ihtiyâç** : Gereksinim. -5- [Ar.]
 i.+ı 100a/6, 14a/14, 57a/6, 57b/9
 i.+ları 124b/4
- ihtiyâr**: Seçme. -10- [Ar.]
 i. etdiler 122b/10
 i. etdügi 81a/2
 i. etdüğüm 173a/16, 19b/15
 i. etdüm 176b/16, 176b/9
 i. eyledi 114b/12
 i. itmedüm 158b/5
 i. itmedüñüz 176b/9
 i. olunmuş 34b/7
- ihtiyât** : Tedbirlilik. -1- [Ar.]
 i. eyle 16a/19
- ihyâ** : Diriltme, yeniden canlandırma,
 şenlendirme. -3- [Ar.]
 i. iden 158a/12
 i. idersin 154a/15
 i. ider 154a/16
- ıkâmet** : Bir yede kalma, oturma. -1- [Ar.]
- i. eyledi 91a/20
ıkâz : Uyandırmak. -2- [Ar.]
 i. eyleñ 16a/2
 i. idem 168a/6
- iki** : İki sayısı. -166-
 i. 101a/9, 104a/7, 105a/18,
 108a/17, 108a/20, 109a/8, 109b/14,
 109b/18, 110a/3,
 110a/6, 110b/13, 110b/18,
 112b/5, 114a/17, 118a/4, 119b/18,
 120a/10, 121a/7, 124b/11,
 126a/19, 129a/5, 129a/6,
 129b/12, 135b/7, 137b/13, 138a/20,
 138b/16, 13a/13, 141b/12,
 143a/3, 147a/3, 148a/5, 14b/13,
 152b/4, 152b/8, 155b/11, 155b/15,
 156a/3, 15a/4,
 15b/10, 15b/16, 15b/7, 161b/9,
 167b/16, 168a/1, 16a/5, 17a/2, 183a/18,
 185a/10,
 25a/10, 25a/5, 25a/7, 30a/12,
 30a/13, 30b/19, 30b/20, 31a/17, 31a/2,
 31b/6,
 33b/12, 34b/16, 34b/8, 35a/16,
 35a/6, 35b/8, 37a/3, 39b/9, 3b/13,
 40b/7,
 43b/7, 43b/8, 44a/3, 44b/8,
 45a/1, 45a/2, 46a/13, 47a/3, 47b/13,
 48b/20,
 48b/6, 51a/15, 51b/16, 59b/16,
 5b/15, 5b/20, 61b/14, 62a/17, 63a/9,
 63b/13,
 63b/8, 63b/9, 65a/17, 65a/20,
 65b/3, 65b/5, 65b/6, 71b/6, 72a/13,
 72a/6,

72a/9, 73b/20, 75a/11, 78b/16,
 81b/12, 82a/17, 82b/6, 83a/7, 85a/4, 86a/9,
 86b/7, 87b/10, 8a/11, 93a/1, 93b/12,
 94b/18, 98a/17, 98b/11, 9b/15
 i.+ niñ 137a/17
 i.+ ñüz 31b/4
 i.+ ñüzi 158b/5
 i.+ si 100a/20, 102b/4, 106a/4,
 130b/8, 143a/18, 147a/1, 14b/8, 17b/8,
 184b/18,
 186a/19, 22b/19, 26a/19, 32b/6,
 44b/11, 44b/12, 58a/20, 72b/11, 75b/4,
 88b/14,
 88b/17
 i.+ siden 158b/7
 i.+ sin 75a/4
 i.+ sinden 139a/10, 147a/11,
 185b/16, 37a/8, 48a/13, 50b/6, 82a/11,
 82b/11, 83b/11
 i.+ sine 105b/2, 158a/20
 i.+ sini 132b/5
 i.+ siniñ 46b/12
 i.+ şer 109a/13
 i.+ ye 120a/10
 i.+ yi 68b/19

ikinci : İki sayısının sıra sıfatı. -23-
 i. 100b/3, 117b/10, 119b/2, 132a/4,
 134b/17, 137a/13, 147b/15, 149a/10,
 153a/10,
 164b/18, 170a/9, 19a/5, 2b/16, 38a/1,
 48a/3, 56a/7, 76b/10, 85a/2, 91b/18
 i.+ si 39a/10, 39b/7, 77b/11, 78a/12

ikrām : Ağırلامak, hürmet etmek. -3-
 [Ar.]
 i. etdükleri 154a/18
 i. ideler 154a/18
 i. idiserdür 171a/18

ikrār : Açıktan söylemek, kabul ve tasdik etmek, karar vermek. -4- [Ar.]
 i. eyledi 146a/12, 146a/13
 i. eyliye 118a/9
 i. kıla 118a/8
il : İl, vilayet. -17-
 i.+ de 92a/12
 i.+ den 170a/2, 61b/8
 i.+ i 4a/19, 54a/11
 i.+ iñ 97b/16
 i.+ inde 5b/12
 i.+ ine 104a/6, 107a/20, 13a/13,
 25b/13, 55a/14, 61a/12, 94b/1, 96b/12
 i.+ ini 66a/5
 i.+ iniñ 108a/5
‘ilâç : Bir hastalığı iyi etmek için kullanılan madde, çare, önlem. -38-
 [Ar.]
 ‘i.+ a 109b/12
 ‘i. etdi 24b/20, 32a/19
 ‘i. etmekde 99a/16
 ‘i. etmiş idi 121a/12
 ‘i. eyledi 111a/19, 122b/5,
 20a/2, 27a/7, 36a/14, 55b/3, 6a/10
 ‘i. eyleñ 113a/1, 16a/2
 ‘i. eyliye 57b/18
 ‘i. ideler 109a/11, 15b/9
 ‘i. iden 153b/14
 ‘i. ider idi 12b/12
 ‘i. ider iken 6a/6
 ‘i. iderler idi 109a/19, 64a/2
 ‘i. ideyim 12a/11
 ‘i. ide 152b/18
 ‘i. itmege 29b/16, 58b/2
 ‘i. itmek 122b/4, 19b/3
 ‘i. itmiş idi 58a/14
 ‘i. itmişdür 19b/13

- ‘i. kıetur iken 15a/20
 ‘i.+ ları 122a/8
 ‘i. olalar 99a/11
 ‘i. olasız 121a/14
 ‘i. oldu 30a/1
 ‘i. olımaz idi 108b/2
 ‘i. olmağa 101a/19
 ‘i. olmışlar idi 106a/5
- ilāhī** : Ey ilahim! -4- [Ar.]
 i. 51b/10, 51b/9, 86b/1, 86b/1
- i‘lām** : Bildirmek, belli etmek. -3- [Ar.]
 i. iderek 182a/1, 186b/2
- i. ider iken 171b/10
- ile** : İle. -545-
 i. 100a/2, 100a/3, 100a/4, 100a/5,
 100b/15, 101a/15, 101a/5, 102b/2, 103a/17,
 103a/5, 103a/9, 103b/15, 104b/1,
 104b/14, 104b/19, 104b/3, 105a/11,
 105a/13, 105a/6,
 105b/11, 105b/12, 105b/19, 105b/8,
 105b/9, 106a/11, 106b/12, 106b/13,
 106b/16, 106b/17,
 106b/8, 107a/11, 107a/13, 107b/17,
 107b/3, 107b/5, 107b/9, 108a/3, 108a/6,
 108b/13,
 108b/19, 10a/14, 10b/3, 110b/16,
 111a/12, 111b/15, 112a/18, 113a/17, 114a/1,
 114a/2,
 114a/3, 114b/9, 115a/10, 115b/13,
 115b/14, 115b/16, 115b/7, 116a/1, 116a/18,
 116a/2,
 116b/1, 116b/11, 116b/13, 116b/17,
 117a/11, 117a/12, 117b/2, 118a/18, 118b/3,
 119b/19,
 11a/9, 120a/1, 120a/18, 120a/19,
 120a/2, 120b/7, 122b/14, 123a/14, 124a/1,
 124a/15,
- 124a/3, 124a/9, 124b/15,
 124b/20, 124b/6, 125a/2, 125b/1,
 125b/6, 125b/7, 126a/11,
 126b/13, 126b/14, 126b/16,
 126b/18, 126b/20, 127a/10, 127b/5,
 128a/12, 128b/1, 129b/10,
 129b/5, 12b/1, 12b/11, 130a/18,
 130b/12, 131b/5, 132a/14, 132b/19,
 133a/11, 133a/18,
 133a/3, 133b/14, 133b/4,
 133b/5, 135b/13, 136a/18, 136b/12,
 136b/13, 136b/8, 137a/18,
 137a/19, 137b/14, 137b/9,
 138a/17, 138b/14, 139a/13, 139a/15,
 139a/20, 139b/1, 13a/6,
 13b/3, 140a/2, 140b/14,
 140b/15, 140b/16, 140b/18, 141a/15,
 141b/19, 142a/10, 142a/14,
 142a/18, 142a/5, 143a/17,
 143a/20, 143b/18, 143b/2, 143b/5,
 144a/13, 144a/7, 144a/8,
 144a/9, 144b/11, 145a/2, 145a/8,
 145b/14, 145b/6, 146a/2, 146a/6,
 146b/12, 146b/16,
 146b/19, 146b/3, 148a/6, 149a/3,
 149a/6, 149b/14, 14a/10, 14a/12,
 14a/18, 14b/1,
 150a/10, 150a/16, 150a/8,
 150b/5, 151a/6, 151b/19, 152a/15,
 152b/1, 152b/4, 152b/5,
 155b/5, 156a/5, 156b/1, 157a/19,
 157b/13, 15a/16, 160b/13, 161a/12,
 161a/8, 165b/16,
 166a/10, 167b/13, 167b/8,
 167b/9, 168a/3, 168a/9, 168b/12,
 168b/17, 169a/20, 169b/1,

169b/2, 170a/1, 170a/15, 170a/16,
 170a/5, 171b/9, 172a/3, 172a/4, 172b/14,
 172b/19,
     173a/17, 176a/5, 176b/13, 177a/12,
 178a/7, 179a/10, 179b/18, 179b/4, 17b/17,
 17b/18,
     180a/16, 180a/20, 180a/8, 180b/2,
 180b/3, 180b/7, 181a/13, 181a/6, 182a/1,
 182b/2,
     182b/9, 184a/14, 184a/2, 184a/3,
 184b/5, 184b/7, 185a/4, 185b/17, 186a/2,
 186b/2,
     18a/9, 20a/11, 20a/14, 20a/16,
 20a/17, 20a/18, 20a/6, 20b/19, 21a/2,
 22a/10,
     22a/20, 22b/18, 23a/12, 24a/12,
 24b/10, 24b/8, 25a/17, 26a/10, 26a/3, 26a/7,
     26a/9, 26b/11, 26b/7, 27a/12, 27a/5,
 29a/1, 2b/12, 2b/9, 30a/8, 31a/17,
     31a/2, 32b/14, 33a/20, 34a/19, 34a/2,
 34b/14, 34b/2, 34b/20, 35a/3, 35b/14,
     38b/1, 38b/11, 38b/2, 39a/7, 39b/6,
 39b/7, 3a/17, 3a/18, 3a/3, 3a/6,
     3b/7, 3b/8, 40a/11, 40a/5, 41a/18,
 41a/7, 41b/6, 41b/9, 42a/18, 43a/11,
     43a/12, 43a/13, 44a/1, 44a/11, 44a/4,
 44b/10, 45a/14, 46a/17, 46b/8, 47a/1,
     47a/20, 47a/3, 47a/8, 47b/11, 47b/16,
 47b/9, 48a/1, 48a/14, 48a/20, 48b/17,
     48b/4, 48b/9, 49a/18, 49b/1, 4a/8,
 4b/10, 4b/12, 50a/2, 50b/16, 51a/16,
     51a/8, 51b/1, 51b/12, 51b/15, 51b/9,
 52b/1, 53a/1, 53a/11, 53a/9, 54a/18,
     54b/1, 54b/20, 54b/8, 55a/12,
 55a/16, 55a/17, 55a/5, 55a/9, 56b/20,
 57a/13,

               57a/3, 57a/4, 57a/5, 58a/2,
 58a/20, 58a/6, 58a/8, 58b/14, 59b/16,
 5a/11,
     5a/12, 5b/9, 60a/19, 60a/6,
 60b/9, 61a/14, 61a/15, 61a/17, 61a/8,
 61b/1,
     61b/14, 61b/2, 61b/3, 62a/4,
 63a/10, 63a/6, 63b/13, 64a/20, 64b/10,
 65a/4,
     65b/19, 66a/16, 66b/19, 66b/6,
 67b/12, 68b/12, 68b/2, 68b/9, 69b/17,
 69b/6,
     6a/2, 6b/11, 6b/12, 70a/1,
 70a/16, 70a/7, 70a/8, 70b/10, 70b/7,
 71a/16,
     71a/17, 71a/6, 72a/12, 72a/13,
 72a/15, 72a/16, 72a/17, 72a/6, 72a/9,
 73a/19,
     73b/16, 74a/13, 74a/15, 74b/8,
 74b/9, 75b/4, 76a/18, 76b/1, 76b/17,
 76b/6,
     76b/9, 77a/17, 78a/10, 78a/11,
 78a/16, 78a/19, 7a/18, 7b/5, 81a/12,
 81b/13,
     82a/14, 82a/5, 82a/7, 82b/1,
 82b/10, 82b/6, 82b/8, 83a/9, 83b/12,
 83b/13,
     83b/15, 84a/1, 84a/10, 84a/16,
 84a/17, 84a/5, 84b/11, 84b/14, 84b/5,
 85a/17,
     85a/7, 85b/11, 85b/16, 85b/9,
 86a/14, 86a/20, 86a/8, 86a/9, 86b/4,
 87a/16,
     87b/20, 87b/7, 88a/6, 88a/7,
 88b/7, 88b/9, 89a/14, 89b/20, 90a/18,
 90b/15,

- 90b/17, 90b/19, 90b/2, 90b/20,
 91a/17, 91a/4, 91a/9, 91b/3, 92a/10, 92a/13,
 92a/15, 92a/19, 92a/7, 92b/15, 92b/6,
 93a/10, 93b/2, 93b/4, 94a/9, 95a/11,
 95a/8, 96a/13, 96a/6, 97b/14, 97b/15,
 97b/18, 97b/7, 97b/9, 98b/17, 99a/1,
 99a/20, 99b/15
 i.+ dür 138a/5, 162a/13, 178b/17
 i. imiş 49b/1, 54b/8
 i. olur idı 92b/1
 i.+ sin 125b/9
 i.+ yim 53b/3
- ilelebed**: Nihayetsiz, sonsuza kadar. -5-
 [Ar.]
 i. 157b/11, 158a/5, 175a/6, 90a/8,
 90b/20
- ilerü**: İleri, geri karşıtı. -10-
 i. 130b/20, 131a/15, 132b/2, 54b/17,
 5b/20, 65b/9, 83a/16, 91b/10
 i.+ de 36a/2
 i. varup 47b/17
- ilet** -: İletmek, ulaştırmak. -51-
 i. 123b/5, 98b/4
 i.- de 120a/20
 i.- deler 118a/14
 i.- di 145a/3, 147a/14, 183a/7, 69a/4
 i.- diler 129b/20, 12b/11, 132b/14,
 139b/4, 140a/15, 140a/6, 141b/1, 141b/13,
 15a/13,
 161a/3, 164a/15, 180b/19, 181b/12,
 183a/15, 48b/14, 49b/12, 50b/5, 51a/4, 6a/8,
 84a/7, 85a/8, 85b/12, 85b/19,
 92b/17, 97b/2, 98a/4, 98b/19
 i.- düñ 83b/15
 i.- düñüz 140b/20
 i.- düp 80b/4, 96b/2
 i.- där iken 136a/9, 56a/12
 i.- där 29a/9
 i.- dürler 86a/2
 i.- iserdür 186b/1
 i.- medüñüz 160b/8
 i.- mege 99a/18
 i.- ür idi 96a/7
 i.- ür 11a/6, 11a/8, 165b/17,
 70a/4
- ilhāk** : İlave etmek, eklemek. -3- [Ar]
 i. eyledi 95a/18
 i. eyliyüp 131b/10
 i. idüp 141a/15
- ilk** : Önce, son karşıtı. -4-
 i. 122b/10, 135b/1, 40a/9,
 78b/11
- ilkā** : Öne atmak. -1- [Ar.]
 i.+ sı 133b/12
- illā**: Ancak. -32- [Ar.]
 i. 100b/11, 112b/15, 113b/11,
 121a/4, 130a/8, 157b/4, 166a/8,
 174b/18, 174b/9,
 179b/7, 18b/18, 19a/14, 20a/5,
 20b/16, 24a/14, 25a/5, 27b/13, 30a/8,
 32b/12,
 33a/8, 43b/1, 57b/12, 62b/19,
 63b/11, 63b/3, 6b/12, 71a/16, 81b/2,
 97a/20,
 99b/5
- iltifat** : Güzel sözlesamimi olarak
 okşamak. -6- [Ar.]
 i. etdi 90b/11
 i. eyledi 139b/17
 i. eyle 111a/10
 i. ider ise 112b/2
 i. idüp 147a/4
 i. itmezsin 77a/17

iltimās: Kayırmak, arka çıkmak. -2- [Ar.]

i. ideler 120a/4, 120a/5

īmān : İnanmak, inanç. -58- [Ar.]

ī. 103b/11, 87b/17

ī. getürdiler 148a/15, 148b/17,
162a/16, 167b/4, 179a/17, 87b/12

ī. getürdi 185a/6

ī. getüreler 169b/9, 179b/19

ī. getürene 71a/5

ī. getürenin 157b/6

ī. getürenlere 87b/19

ī. getüren 157a/4, 168b/8, 186a/6

ī. getürevüz 51b/3

ī. getürmediler 171b/19

ī. getürmege 155a/12, 71a/4

ī. getürmekde 186a/12

ī. getürmek 167a/16

ī. getürmeyeüp 106b/7

ī. getürmezseñiz 167a/16

ī. getürmiyen 87b/18

ī. getürüñ 167a/17, 54b/12, 76a/6

ī. getürün 160a/15, 168b/7

ī. getürürüm 165b/3, 71a/7

ī. getür 62b/19

ī.+ ī 10a/12, 127b/12, 129b/6,

12a/19, 13a/9, 25b/8, 27b/19, 41a/3

ī.+ īn 13b/12

ī.+ īnī 56a/16, 99b/2

ī.+ sīz 111a/15

ī.+ uñ 105b/18, 108b/13, 128a/18,

131a/6, 14b/17, 62b/13, 74b/20

ī.+ uña 138b/3

ī.+ uñuz 107a/18, 127b/14, 61a/7

ī.+ uñuza 15a/8

īmānsız: İnançsız. -2- [Ar.+T.]

nesl-i ī. 70b/16

ī.+ lar 119b/19

īmānsızlık: İnançsızlık. -1- [Ar.+T.]

ī.+ uma 71a/7

īmānsuz : İmansız, inançsız. -2-

[Ar.+T.]

ī. 29b/17

ī. ola 186a/6

īmānsuzluk: İnaçsızlık. -1- [Ar.+T.]

ī.+ unı 87b/14

īmāret: Mamur etmek, şenlendirmek.

-1- [Ar.]

ī. kıldılar 128b/16

imtiħān : Deneme, sınama. -13- [Ar.]

ī.+ a 139a/8

ī. ider iken 161a/7

ī. iderek 155b/10, 72b/4

ī. idersiz 134b/5, 38b/17, 77a/20

ī. idici 5a/8

ī. idüp 115b/7, 32b/1, 39b/4

ī. kılur iken 68b/5

ī. oluna 5a/7

īn - : İnmek. -21-

ī.- di 11b/12, 11b/20, 11b/7

ī.- dükleri 70a/16

ī.- en 157b/8

ī.- er iken 146b/14, 29b/3, 54b/4

ī.- er 153b/8

ī.- gil 86a/13

ī.- mesün 42b/8, 80b/14

ī.- müşdür 129b/17

ī.- sün 51b/3, 86a/17

ī.- ü virürler 136b/17

ī.- üp 25b/5, 52b/10, 5a/2, 94a/9,

95b/2

īnan - : İnanmak, güvenmek. -44-

ī. 151b/8

ī.- a 126a/18, 76a/8

ī.- an 72a/2

- i.- asız 173a/19
 i.- avüz 86a/17
 i.- dı 171b/21
 i.- dılar 152a/20, 158b/18, 37a/13
 i.- dım 168b/10
 i.- duğuñ 12b/5
 i.- madılar 143a/15, 164b/5, 87b/15,
 87b/9
 i.- maduñ 89b/5
 i.- maduñuz 133b/10, 36b/19,
 37a/12, 76b/5
 i.- mağ 144a/1
 i.- mağa 172a/1
 i.- maķ 37a/14
 i.- mañ 42b/17, 43a/2, 81a/4
 i.- maz idi 14b8/18
 i.- maz 174b/15
 i.- mazsañız 162a/4
 i.- mazsız 155a/18, 155a/6, 157a/5,
 163a/5, 163a/6, 166b/15, 166b/16
 i.- miyasız 140a/7
 i.- uñ 76a/11
 i.- ur 15a/6, 178b/14
 i.- urlar 106b/10
 i.- ursız 155a/20
 i.- uruz 178b/13
- inbā^c** : Haber verme. -1- [Ar.]
 i. eyle 49a/15
- ince** : İnce, kalın karşıtı. -5-
 i. 142b/10, 52a/11, 84a/5, 87a/3,
 87a/4
- incıl** : Müjde, dört büyük kitaptan Hz.
 İsa'ya inmiş olan kutsal kitap. -19- [Ar.]
 i. 104a/18, 17b/13, 46b/10, 80b/3,
 82a/9
 i.-i muķaddesdür 145b/2, 1b/5,
 54a/2, 88b/2
- i.+ e 54b/12
 i.+ i 109a/18, 42b/2, 87b/16
 i.+ iñ 69b/11, 73b/13
 i.+ ini 15a/19, 54b/10, 6a/5
 i.+ iniñ 54a/4
- incin** - : İncinmek, gücenmek. -5-
 i.- di 72b/18
 i.- diler 36a/16
 i.- mege 74a/19
 i.- müşlerdür 35a/7
 i.- ürler 60a/8
- incır** : Bir tür meyve. -17- [Far.]
 i. 11a/12, 120b/17, 120b/19,
 136b/15, 147b/7, 147b/9, 36b/2, 36b/4,
 36b/6,
 36b/8, 43a/15, 75b/6, 76a/2,
 76a/5, 81a/15
 i.+ leri 102b/16
 i.+ lerüñ 75b/9
- incü**: İnci, kıymetli süs tanesi. -3-
 i.+ leri 23b/12
 i.+ lerüñüzi 10b/12
 i.+ yi 23b/13
- indür** - : İndirmek. -4-
 i.- di 90b/16
 i.- mege 86b/6
 i.- üp 142b/10, 87a/4
- indürül** - : İndirilmek. -2-
 i.- esin 113a/14, 18b/9
- iniş** : İnme işi. -1-
 i.+ ine 132b/17
- inkär** : Bilmeme, tanımama. -26-
 [Ar.]
 i. etdi 181b/10, 49b/2, 84b/18
 i. etmezim 83a/10
 i. etsün 110a/18, 28b/14, 69b/8
 i. eyledi 139b/9

- i. eylemedi 146a/12
 i. eyliyorlar 134b/12
 i. iden 118a/10
 i. idesin 139b/19, 174a/17, 47b/8,
 49b/7, 83a/8, 85a/5
 i. ideyim 17a/8
 i. ide 17a/7
 i. idicek 108b/5
 i. idüp 181b/7, 84b/15
 i. itdi 49a/19
 i. itmeyim 47b/10
 i. itmezden 138b/7
 i. oluna 118a/11
- inkıza :** Sona erme, tamamlanma. -3- [Ar.]
 i. 42a/12, 42b/3, 80a/15
- iňle - :** İnlemek. -2-
 i.- di 169a/3, 67b/16
- inlü:** Enli, geniş. -1-
 i.+ dür 11a/6
- insaf :** Merhamet ve adalet dairesind
 hareket. -1- [Ar.]
 i. 78a/19
- insan :** İnsan, beşer. -70- [Ar.]
 ibn-i i. 110b/5, 111b/4, 112a/8,
 116a/17, 118a/11, 119b/7, 128b/19, 129b/5,
 137a/8,
 138a/5, 140a/9, 147b/14, 149b/7,
 156b/11, 16b/11, 171a/11, 171b/12, 174a/1,
 18a/18,
 19a/19, 20b/18, 23b/3, 29b/10,
 30a/9, 31a/6, 33b/11, 34b/10, 43b/14, 44b/6,
 46a/14, 47a/10, 47a/8, 48a/10,
 57b/14, 69b/15, 70a/18, 71a/19, 74a/2,
 82b/11,
 82b/12, 83b/8
 i.+ a 16b/16, 171b/12
 ibn-i i.+ a 149b/8, 20b/1, 69a/19
- i.+ da 148b/19
 ibn-i i.+ 1 136b/12, 154b/7,
 158a/11, 162a/10, 29a/4, 43a/10, 49a/8,
 81a/11, 84b/4
 ibn-i i.+ 1m 28a/11
 i.+ iñ 148b/19, 23a/17
 ibn--i i.+ iñ 12b/19
 ibn-i i.+ iñ 112a/13, 130b/10,
 13b/19, 157b/16, 43a/3, 43a/9, 43b/2,
 43b/7, 56b/7,
 70b/3
- insanoğlu :** İnsanoğlu. -17- [Ar.+T.]
 i. 100b/12, 105a/2, 118a/9,
 128b/8, 131b/8, 28b/20, 29b/4, 35a/13,
 45a/19,
 74b/6
 i.+ n 139a/12
 i.+ na 143a/8
 i.+ niñ 101b/8, 128b/11, 128b/4,
 99b/9
 i.+ ya 110a/14
- intibâh :** Uyanıklık, göz açıklığı. -1-
 [Ar.]
 i. 119a/20
- intihâ :** Son. -6- [Ar.]
 i.+ sı 58b/20, 90a/8
 i.+ sıdur 23b/1
 i.+ sında 23b/18, 23b/3
 i.+ ya 80b/10
- intikâl :** Bir yerden bir yere nakletmek,
 taşımak. -3- [Ar.]
 i. eyle 83a/19
 i. idüp 5a/13
 i. idür 5a/19
- intikâm:** Öç almak. -3- [Ar.]
 i.+ in alayım 129a/19
 i.+ umı al 129a/16

- i.+ uñ 136b/2
- intikâz** : Bozulma, çözülme. -1- [Ar.]
i. idem 150a/18
- intizâr** : Gözlemek, ümid ederek beklemek.
-2- [Ar.]
i. çekdiler 95a/6
i.+ ından 136b/10
- ipceğiz**: İp. -1-
i.+ lerden 148b/1
- ır -** : Erişmek. -6-
i.- di 90b/6
i.- dügi 133a/5
i.- mege 107a/5
i.- üp 161a/1, 72b/1, 75b/8
- ır** : Er, erkek. -1-
i.+ iñ 95b/13
- ırādet** : İstek, irade. -20- [Ar.]
i. 31a/12
i.+ i 157a/9
i.+ imi 154b/12
i.+ in 119b/20, 154b/13, 21a/20,
37a/9, 59a/15
i.+ inden 145b/18
i.+ ine 119b/20, 141a/20
i.+ ini iderse 165a/13
i.+ ini 11a/19, 157a/8, 159a/16
i.+ üm 139a/1
i.+ ümi 157a/8
i.+ üñ 114b/20, 48a/5, 9a/9
- ırı** : İri, ince karşıtı. -1-
i. 139a/5
- ırış -**: Erişmek, ulaşmak. -25-
i.- di 113a/2, 114a/13
i.- diklerinde 103a/17, 106a/10
i.- diler 107a/20, 2b/18, 61a/12,
65a/7
i.- dügi 103b/15
- i.- düklerinden 141b/14
i.- en 142b/2
i.- icek 114a/14, 126a/14,
131a/4, 13a/13, 30a/12
i.- müşdür 113a/6
i.- miyen 119a/13
i.- üp 104a/10, 108b/2, 123b/1,
142b/9, 14b/13, 52b/10, 5b/6
- ırsâl** : Göndermek, yollamak. -66-
[Ar.]
i. 150b/4
i. etdi ise 185b/12
i. etdüğüne 179a/17
i. etdükleri 146a/11
i. etdüñ ise 179b/16
i. eyledi 104a/8, 109a/10,
157a/20, 157a/9, 159b/19, 15b/16,
162a/8, 162b/18, 172a/11,
37b/3
i. eyledüğü 150b/4, 155a/3,
155a/6, 156b/14
i. eyledüğün 179a/7
i. eyledünüz 154b/16
i. eyledüñ 180a/11, 180a/2,
180a/5
i. eyleñ 154a/19
i. eyle 43a/12
i. eyliyene 160a/7, 172a/12,
177b/2
i. eyliyendifinden 173a/14
i. eyliyenin 152a/10, 157a/11,
163b/19
i. eyliyeni 111b/12, 113a/16,
159b/17, 17a/19
i. eyliyenündür 159a/15
i. eyliyenüñ 159a/19

- i. eyliyen 146b/17, 155a/3, 162a/13,
172a/19
- i. eyliye 175b/6
  - i. ideni 173b/2, 177a/2
  - i. idenlere 146a/16
  - i. iden 154b/13, 175b/3
  - i. iderim 112b/9, 185b/12
  - i. iderin 16a/16
  - i. ideyim 173b/1
  - i. ide 58b/1
  - i. itmedi 149b/13
  - i. itmege 63b/9
  - i. itmişim 179b/16
  - i. olunanlar 103b/12, 132b/11
  - i. olundı 89b/16
  - i. olunmuşım 150a/14, 89b/1
  - i. olunmuşlar 146a/19
  - i. olunmuş 145b/9, 26b/15
- irtifā** : Yukarı kaldırırmak. -1- [Ar.]
- i. ide 40a/17
- isim** : Ad. -58- [Ar.]
- i.+ i 91a/11, 91a/6
  - i.+ inde 122a/18, 132b/20, 144b/18,
155a/11, 166b/15, 170b/14, 17a/19, 17a/20,
17b/2,
  - 186a/13, 19b/20, 36a/4, 41b/17,
53b/1, 75a/19, 75b/1
  - i.+ ine 148b/17, 149b/16
  - i.+ leri 15b/10
  - i.+ üm 136a/16, 136a/9, 16b/8,
177a/1, 33b/15, 42a/17, 80b/10
  - i.+ ümde 111b/10, 135b/18, 175a/2,
175a/3, 175b/5, 176b/12, 178a/20, 178b/1,
178b/5,
  - 30b/11, 31b/6, 42a/9, 71b/11,
71b/17, 71b/20, 80a/13, 87b/19
  - i.+ üñ 114b/19, 9a/8
- i.+ ünde 113a/18, 11a/20, 11b/1,
11b/2, 179b/3, 179b/5, 71b/14
  - i.+ üñi 171b/1, 179a/11, 180a/12
- iskele** : Deniz taşıtlarının yanaştığı
denize doğru uzanan yer. -1- [İt.]
- i.+ ye 66a/4
- iskemle**: Aralıksız sandalye. -2- [Rum.]
- i.+ lerin 36a/11, 75b/14
- iskerlet** : Kırmızı renkte değerli bir
kumaş. -1-
- i. 50b/18
- ism** : Suç, günah. -3- [Ar.]
- i. 42a/20
  - i.+ i 11b/4, 121b/20
- isrāf** : Lüzumsuz yere harcamak. -1-
[Ar.]
- i. 124b/15
- iste** - : İstemek,dilemek. -125-
- i.- di 147a/16, 31b/12, 64b/14
  - i.- diler ise 70b/5
  - i.- diler 113b/15, 156a/17,
167b/19, 50b/7
  - i.- dügi 141a/18, 58a/19
  - i.- dügüm 34b/4
  - i.- düğün 27a/1
  - i.- dükleri 156a/1
  - i.- düñüz 154b/20
  - i.- medi 32a/4, 3b/17, 51a/9
  - i.- medigi 67a/17, 71a/17
  - i.- mediler 132a/20
  - i.- medüğün 186b/1
  - i.- medüñüz 122a/15, 41b/14
  - i.- mem 27a/13, 37a/6
  - i.- mez idi 125b/2, 129a/17,
158b/11
  - i.- mezler idi 38a/6
  - i.- mezler 40a/6

- i.- mezsiz 155a/8
 i.- mezüz 131b/17
 i.- r idim 122a/14
 i.- r idi 129b/15, 2b/3, 64a/16,
 65b/16, 91a/10
 i.- r idüm 41b/13
 i.- r iken 141a/11, 21a/14, 21a/15
 i.- r isen 12a/2
 i.- r ise 123b/16, 28b/14, 51b/4,
 69b/7, 71b/7
 i.- r 112a/4, 122a/7, 153b/6, 158b/1,
 165a/6, 182a/18, 22b/16, 35a/11, 35a/12,
 85b/1
 i.- rem 19a/18
 i.- rim 120a/5, 14a/15, 180a/7,
 186b/11, 34b/3, 55b/16, 64b/11, 83a/19,
 99a/5
 i.- rin 12a/3, 47b/19
 i.- riz 74a/7
 i.- rler idi 160b/6, 178a/6, 29b/10,
 50a/17
 i.- rler 107a/7, 59a/11
 i.- rse 110a/17, 149a/15, 154a/16,
 159a/16
 i.- rsem 186b/8, 96a/16
 i.- rseñ 29a/13, 33a/15, 99a/3
 i.- rsen 55b/15
 i.- rseñiz 11a/3, 176a/13, 18a/11
 i.- rsin 131a/4, 137b/5, 139a/1,
 33a/8, 34b/16, 46b/18, 47b/19, 64b/6,
 74b/18,
 82a/16, 83a/20, 85b/6
 i.- rsiz 102a/5, 163a/1, 165a/5, 35b/2,
 46b/14, 50a/19, 50b/7, 74a/8
 i.- rüz 171a/8, 20b/14
 i.- ye 110a/20, 113b/12, 18b/19,
 28b/16, 69b/10, 74b/4, 74b/5, 8a/9
 i.- yecek 24b/5
 i.- yenden 8a/12
 i.- yenler 127a/12
 i.- yup 114a/5, 85b/10
- istihzā^c**: Alay etmek, eğlenmek. -5- [Ar.]
 i. etdükden 85b/17
 i. iderek 51a/20
 i. iderler idi 141b/19
 i. idüp 140b/15
 i. olundı 3b/10
- istihzā** : (bkz. istihzā^c). -4- [Ar.]
 i. etdüklerinden 51a/3
 i. idüp 86a/14
 i. ve celd idüp 34b/12
 i. ve şetm oluna 130b/11
- istikbāl**: Karşılamak. -5- [Ar.]
 i.+ e 168a/19, 168b/15, 170b/13,
 44a/13, 44a/8
- istimā^c** : Dinlemek, kulak vermek,
 işitmek. -83- [Ar.]
 i. 106b/8, 67a/1, 29a/18
 i. etdiler 106b/12
 i. etdüklerüñüzin 113b/16
 i. etmege 101a/18
 i. etmeg 98a/16
 i. etmek 31a/20
 i. eylediler 171a/3
 i. eyledi 114b/6, 150b/1
 i. eyledüğüm 162a/8
 i. eyledük 140a/13, 152b/7
 i. eyledünüz 49a/12
 i. eyledüñ 169a/16
 i. eylemez 165a/12
 i. eyleñ 111a/5, 129b/2, 29a/18,
 37a/14, 59b/4, 70a/14
 i. eyilieler 154b/4, 154b/9

- i. ideler 124a/14, 127b/1, 166a/20
 i. idenlerdür 106b/5
 i. idenlere 181a/18
 i. idenler 101b/18, 130a/20, 154b/4,
 158a/8, 161a/12, 91a/15, 92b/9, 94a/2
 i. iden 104b/12, 113a/14, 11b/10,
 147a/11, 154a/20, 171b/3
 i. ider idi 64a/20
 i. ider iken 133a/20, 135a/19, 94a/1
 i. iderler idi 78b/8
 i. iderler 166b/18
 i. idersin 169a/17
 i. idersiz 107a/1, 17b/11, 60b/1
 i. ider 113a/14, 150a/16, 163a/7,
 165a/14, 22b/4
 i. ide 116a/20, 177b/16, 21a/4,
 31a/15, 63b/16
 i. idicek 106b/15, 160b/1
 i. idüp 103a/7, 107a/9, 116a/13,
 11b/5, 160b/15, 172a/14, 64a/19, 99a/11
 i. itdüğim 162b/12
 i. itmediler 113b/17
 i. itmege 60b/15
 i. itmeg 137a/12
 i. itmek 113b/16, 31a/18
 i. itmezsiz 163a/8
 i. itmiye 31a/16
 i. itsünler 127a/18

istirāhat: Dinlenmek, rahatlamak. -3- [Ar.]
 i. eyleñ 48a/9, 65a/3, 83b/8

ış : Çalışma. -10-
 i. 161a/4
 i.+ ini 81b/5
 i.+ leri 149b/20, 174b/20
 i.+ lerin ider idüñ 162b/11
 i.+ lerin 162b/13, 163b/19
 i.+ lü 181b/16

i.+ üm 107b/6, 61b/3
ışāret : El, yüz hareketleriyle gösterme.
 -4- [Ar.]
 i. etdiler 91a/9, 98b/10
 i. eyledi 173b/8
 i. idüp 89b/9

ışbu: İşte bu. -110-
 i. 103b/17, 104b/6, 105a/15,
 105b/10, 105b/17, 105b/7, 108a/18,
 110b/1, 111a/4,
 112b/13, 116a/17, 121a/17,
 124a/15, 125b/15, 125b/17, 125b/7,
 127b/7, 128a/14, 129b/12,
 129b/17, 131a/12, 131b/17,
 131b/7, 133a/7, 134a/11, 134a/6,
 135b/11, 137a/7, 137b/20,
 138a/2, 138b/13, 139b/13,
 139b/9, 13b/14, 141a/13, 141b/20,
 142a/11, 142b/1, 142b/8,
 147a/12, 149a/3, 151a/18,
 152b/16, 157a/15, 157a/17, 157b/13,
 158a/10, 158b/7, 159a/13,
 159a/19, 159b/11, 159b/13,
 15a/3, 15b/16, 163b/16, 164a/7,
 165a/15, 165a/9, 169a/8,
 181b/16, 186b/7, 19a/17, 19b/5,
 20a/5, 26a/14, 28a/18, 28b/9, 29a/16,
 31a/4,
 33b/5, 34a/18, 34b/3, 36a/6,
 36a/7, 36b/9, 37b/12, 39b/7, 41b/10,
 42b/2,
 46a/8, 46b/11, 47a/8, 49b/1,
 4a/13, 50b/12, 51b/11, 52a/9, 53a/12,
 55a/12,
 5a/3, 67a/15, 69b/11, 70a/13,
 77a/10, 7a/4, 80a/1, 82a/1, 84b/18,
 90a/14,

- 90a/2, 90a/9, 90b/4, 92a/19, 92b/5,
93a/16, 93b/1, 96a/10, 97a/5, 97a/8
- işit - : İşitmek.** -150-
- i. 78a/8
  - i.- desiz 42a/10
  - i.- di 109b/2, 125a/18, 165a/18,
168a/19, 4a/4, 62b/18, 64a/3, 74b/10
    - i.- dicek 103a/15, 103b/9, 108b/16,
123a/9, 124a/10, 12a/17, 130a/15, 130b/18,
131b/9,
    - 134a/10, 140b/5, 152b/17, 167b/12,
167b/15, 182b/15, 183a/7, 18a/12, 20a/5,
24b/16,
    - 29a/18, 33a/18, 33b/3, 35a/6, 37b/18,
38a/12, 39a/2, 39a/20, 3a/2, 51b/11,
57a/5, 58a/11, 58b/10, 60a/3, 60a/5,
62a/20, 64a/8, 64b/18, 74a/18, 82a/12,
86b/2, 97b/1
    - i.- dikleri 66a/7
    - i.- diler 126b/3, 160a/3, 170b/11,
35a/17, 39b/2, 87b/8, 91a/3
    - i.- dügi 140b/11, 168b/13, 90b/1
    - i.- düğünüz 175b/2
    - i.- dük 171b/11, 84a/16, 97a/10
    - i.- dükleri 92b/12
    - i.- düklerüñüzi 104a/15
    - i.- dum 176b/8
    - i.- düñiz 22a/16
    - i.- düñüz 155a/4, 175b/10, 7a/7,
7b/16, 7b/2, 84b/7, 8a/12, 8a/4
    - i.- düp 103a/2, 106b/3, 130a/12,
147a/3, 14a/13, 157b/3, 165b/6, 26a/16,
3a/13,
    - 59b/19, 67a/20, 75b/18
    - i.- dür iken 78a/5
    - i.- dür 182a/15, 36a/17
    - i.- dürin 125b/17, 154b/11
  - i.- dürken 22a/4
  - i.- dürler idi 75b/11
  - i.- dürler 104a/17, 165b/16,
17b/13, 60a/9
    - i.- dürsin 149a/16
    - i.- dürsiz 136a/1, 166b/7, 60a/19,
80a/14
    - i.- dürüm 109b/7
    - i.- e 16a/12
    - i.- en 22a/16
    - i.- enler 63a/16
    - i.- esiz 22a/6
    - i.- icek 17b/8
    - i.- mediler 166a/6, 22a/15
    - i.- medüñüz 165a/5
    - i.- mege 106a/18, 158a/8,
162b/19, 21b/15, 23b/8, 59b/15, 60a/18,
67a/4, 68a/2
    - i.- mek 165a/5
    - i.- mekde 22a/8
    - i.- meñ 22a/15
    - i.- mez 50a/13, 68b/16
    - i.- mezler 22a/4
    - i.- mezlerse 127b/1
    - i.- müşler idi 150b/10
    - i.- miyeler 22a/9
    - i.- sün 106a/19, 124a/11, 18a/12,
21b/16, 23b/8, 59b/15, 60a/18, 67a/5
    - i.- sünler 59b/19
    - i.- ün 26a/13
    - i.- üp 22a/20, 22b/6, 24a/19,
24b/18, 60a/12
    - i.- ürler 22a/12
    - i.- ürsiz 22a/14
- işitdil - : İşitilmek.** -3-
- i.- di 56a/9
  - i.- müşdür 165a/14, 3b/15

ışitdilmiş : İşitilmiş olan. -1-		122a/16, 122a/8, 122b/2, 128b/2,
i. ola 53a/12		130b/3, 130b/9, 131a/11, 131b/4,
ışıtذر - : İşittirmek, duyurmak. -2-		132a/7, 137b/6,
i.- e 19b/18		138a/4, 138b/1, 138b/16, 139a/9,
i.- siz 16b/18		13a/16, 13a/5, 13b/11, 13b/14, 13b/2,
ışkence : Eziyet.-1- [Far.]		13b/6,
i.+ de iken 127a/2		141a/1, 141a/4, 141b/7, 142b/5,
ışkencelen - : Dalgaların gemiyi dövmesi		143a/18, 143a/3, 144b/20, 146b/9,
-1- [Far+T]		147a/2, 147b/4,
i.- müş 25a/17		14b/12, 14b/9, 159b/11, 15a/13,
işle -: İşlemek, çalışmak. -15-		167b/11, 170b/16, 171a/4, 178b/14,
i. 37a/5		17b/19, 181a/19,
i.- di 46b/7, 82a/4, 90b/15		182b/10, 182b/7, 183a/10,
i.- diler 34a/19		183b/18, 18a/19, 18a/3, 19a/9, 19b/1,
i.- medüklerümüze 142a/10		19b/15, 21a/1,
i.- mege 163b/20		21a/13, 21a/14, 21a/18, 21a/4,
i.- mek 121a/13		21b/6, 22a/5, 26b/9, 29a/11, 29a/15,
i.- rsin 156b/16		29a/16,
i.- yelüm 156b/13		2b/10, 2b/18, 2b/4, 33a/5, 33b/7,
i.- yen 149b/19		34b/9, 35a/16, 35b/15, 38a/7, 3a/13,
i.- yenler 11b/4, 154b/10		3b/18, 3b/2, 41b/15, 41b/3,
i.- yiciler 121b/20		42b/17, 42b/20, 44a/13, 45a/10, 45a/2,
i.- yim 163b/20		48a/10,
işlek : Hareketli. -1-		48a/11, 48a/12, 48a/20, 49a/12,
i. 38a/16		51b/16, 52b/18, 52b/19, 52b/9, 53a/3,
'isret : Alkollü içki içmek. -1- [Ar.]		53a/7,
'ayş u 'i. ider idi 126b/15		53b/3, 54a/5, 57b/7, 59a/10,
ıssız : İssiz, işi olmayan. -2-		59a/14, 59b/4, 5a/1, 5a/3, 5b/5, 62a/11,
i. 34a/10, 34a/4		73b/9, 74a/1, 76a/4, 81a/4,
iste : İşte -141-		81a/7, 83b/10, 83b/8, 86b/3, 89b/2,
i. 101b/10, 103b/16, 104b/3, 104b/7,		90a/13,
105a/3, 105a/8, 108a/14, 10b/8, 110b/13,		90a/16, 90a/3, 90b/11, 90b/5,
111a/11, 111a/8, 112b/9, 113a/19,		92a/13, 92a/16, 93a/1, 93a/16, 94a/5,
113b/17, 116a/20, 116b/2, 116b/20,		99a/1,
120b/18, 121a/18,		99a/16
it - : Etmek,yapmak. -1504-		
		hizmet i. 127b/19

- i.- di 141a/13
 ḥalāṣ i.- di 108b/13, 62b/13
 ḥubl i.- di 89b/12
 inkār i.- di 49a/19
 ķismet i.- di 65b/5
 ķiyām i.- di 172b/11
 suāl i.- di 107b/11
 tamām i.- di 32a/17
 i.- digi 164a/9
 ṭaleb i.- diler 159b/20, 55a/11
 ta^caccüb i.- diler 27a/8
 istimā^c i.- dügim 162b/12
 i^ctiķād i.- e idüñüz 155a/16
 i.- e 164b/2, 32a/14, 85a/18
 āgāz i.- e 119b/16
 ăzād i.- e 50a/16, 85b/5
 beddu^cā i.- e 71b/18
 ceza^c i.- e 29a/2
 dilek i.- e 10b/18, 10b/19
 dirlik i.- e 158a/3, 168b/7
 feraḥ i.- e 178a/17
 gölge i.- e 90a/12
 günāh i.- e 127b/11, 31a/14, 31b/9
 ḥalāṣ i.- e 103a/16, 2b/8, 69b/11
 ḥarāb i.- e 20a/17, 59a/3
 helāk i.- e 37b/9, 71a/2, 77a/8
 ḥifż i.- e 163a/14, 163a/18, 171a/16,
 175a/20
 hizmet i.- e 119b/2, 171a/16, 171a/18
 ḥurd ḥāṣ i.- e 134a/15
 ḥurd ve ḥāṣ i.- e 37b/17
 hükm i.- e 149b/13
 ibḡāz i.- e 176b/13
 iḥbār i.- e 177b/17, 177b/18,
 177b/20, 19b/17
 iḥrāc i.- e 15b/5, 20a/9, 67b/2
 iḥrāk i.- e 4b/14, 95a/14
 inkār i.- e 17a/7
 irsāl i.- e 58b/1
 irtifa^c i.- e 40a/17
 istimā^c i.- e 116a/20, 177b/16,
 21a/4, 31a/15, 63b/16
 itlāf i.- e 112a/6
 i^ctirāf i.- e 17a/6
 ķarār i.- e 112b/14
 katl i.- e 7a/8
 keşf i.- e 170a/8
 ķismet i.- e 118a/18
 ķiyām i.- e 110a/16, 127b/2,
 29b/5, 34b/13, 69b/1, 71a/20, 74a/5
 ķiyās i.- e 177a/16
 muḥabbet i.- e 9b/17
 müheyŷā i.- e 104b/9, 18a/5,
 54a/7
 namāz i.- e 33a/1
 nikāh i.- e 126b/11, 126b/12,
 32b/12, 72b/15, 72b/16, 7b/15
 pādişāhlık i.- e 131b/18, 90a/8
 rucū^c i.- e 127b/11
 sıķlet i.- e 121a/1
 suāl i.- e 132b/9, 173b/9,
 178b/13
 şāzlık i.- e 178a/11
 ṭaleb i.- e 129a/3
 ta^clīm i.- e 118a/16, 175b/6,
 29b/8
 ta^cmīd i.- e 54b/1
 tebrīd i.- e 127a/6
 temcīd i.- e 174a/3
 teslīm i.- e 16b/6, 172b/8, 7a/19,
 82a/12, 82a/14, 82b/8
 tevāżu^c i.- e 40a/18
 tevbīḥ i.- e 163a/6, 177b/8
 vaşıyyet i.- e 5a/16, 96b/6

- vaζ̄ i.- e 44a/4
 vaζ̄ ʐ i.- e 17b/7
 vefat i.- e 169b/13, 169b/16, 181a/3
 yarar i.- e 181a/2
 yimīn i.- e 40b/10, 40b/12, 40b/13,
 40b/16, 40b/9
 žāyī i.- e 110b/3, 28b/19, 69b/13
 zuhūr i.- e 43a/9
 ‘afv i.- e 14a/1, 99b/10
 ‘amel i.- e 11b/6
 ‘ilāç i.- e 152b/18
 i.- ecegini 155b/10
 teslīm i.- ecek idi 158b/7
 teslīm i.- ecek imiš 170a/18
 azād i.- ecek 162b/4
 kabūl i.- ecek 160a/18
 mürür i.- ecek 172b/5
 taζ̄ līm i.- ecek 160a/11
 teslīm i.- ecek 158a/16
 güç i.- eceklerin 156a/8
 izhār i.- eceksin 175a/18
 i.- eler 11a/3, 133a/12, 177a/17,
 78b/12
 celd i.- eler 74a/4
 cem̄ i.- eler 23b/5, 43a/13
 derkemend i.- eler 38b/10
 ekl i.- eler 155b/9
 helāk i.- eler 19b/11, 50b/5, 58a/7,
 75b/19
 hıfz̄ i.- eler 176b/20
 ibğāz i.- eler 101b/6, 42a/19
 ikrām i.- eler 154a/18
 iltimās i.- eler 120a/4, 120a/5
 istimāζ̄ i.- eler 124a/14, 127b/1,
 166a/20
 i‘tiķād i.- eler 145b/11, 169a/18
 kabūl i.- eler 126a/14, 126a/4
- katl i.- eler 136a/15, 46a/17
 kiyām i.- eler 77b/18
 laζ̄ net i.- eler 6b/6
 maḥkūm i.- eler 34b/11, 74a/3
 melāmet i.- eler 57b/18
 melik i.- eler 156a/9
 mesh̄ i.- eler 87a/11
 nażar i.- eler 184a/20
 nūş i.- eler 88a/1
 sengsār i.- eler 133b/11, 167a/4
 serfürū i.- eler 37b/4
 suāl i.- eler 146a/11
 taħammül i.- eler 96b/7
 taleb i.- eler 121b/12, 31b/5
 tard i.- eler 176b/19
 tekrim i.- eler 77a/4
 temcīd i.- eler 6b/18
 tesellī i.- eler 168a/18
 teslīm i.- eler 134a/20, 16a/19,
 42a/18, 80b/4
 tevbe i.- eler 64a/1
 ‘ilāç i.- eler 109a/11, 15b/9
 ārāste i.- elüm 137b/5
 i‘tiķād i.- elüm 156b/16
 katl i.- elüm 134a/6
 müheyŷā i.- elüm 82a/17
 taζ̄ riż̄ i.- elüm 37b/6
 vefat i.- elüm 168a/14
 ‘ibādet i.- elüm 91b/7
 i.- em 179a/9, 34b/5, 74a/8,
 74b/18, 85b/6
 azād i.- em 50a/19, 50b/7, 85b/2
 azād i.- em 182a/18
 baζ̄ ʂ i.- em 157a/11
 besāret i.- em 98a/12
 cem̄ i.- em 118b/4
 cüdā i.- em 17a/11

- defn i.- em 112a/16, 13a/2
 dīn i.- em 172a/15
 hükm i.- em 161b/7
 iħrāc i.- em 20a/11
 īkāż i.- em 168a/6
 intikāż i.- em 150a/18
 iċ̄tiķād i.- em 165b/1
 muħabbet i.- em 175b/17
 müheyyā i.- em 174b/3, 174b/4
 müjde i.- em 89b/2, 96b/19
 pādišāhlik i.- em 132a/20
 şaq i.- em 172a/5, 22a/10
 secde i.- em 3a/13
 şāzlık i.- em 125b/6
 şehādet i.- em 154b/14, 161b/4
 tekmīl i.- em 152a/10
 temcīd i.- em 163a/21
 tenāvül i.- em 137b/10, 137b/15
 važ̄ i.- em 135a/17, 39b/15, 78b/6
 važ̄ ɿ i.- em 55b/10, 97a/1, 97a/2
 vedāc i.- em 112a/20
 vefat i.- em 83a/10
 ՚afv i.- em 31b/9
 ՚aşāc i.- em 127b/18
 hāreket i.- emedi 103a/6
 i.- emez 154a/10
 ḥalāş i.- emez 51b/2, 86a/16
 hizmet i.- emez 126a/20, 9b/16
 ibgāż i.- emez 158b/20
 kabūl i.- emez 150a/12, 175a/7
 i.- en 116b/18, 11a/19, 120a/2,
 150a/1, 151a/18, 19b/19, 26b/7
 beddučā i.- en 66b/14
 dakk̄ i.- en 115a/17
 Ċarb i.- en 140a/2, 49a/16
 dač̄ vet i.- en 105a/14, 122b/11,
 122b/13, 122b/16
- dilek i.- en 115a/16
 dilencilik i.- en 164a/8
 dirlik i.- en 168b/8
 feth̄ i.- en 169a/7
 gażab i.- en 7a/10
 günāh i.- en 162b/2
 güzar i.- en 85b/20
 ħarāb i.- en 86a/12
 helāk i.- en 51a/18
 hij̄zmet i.- en 138a/15, 138a/16
 huruc i.- en 94b/9
 ibgāż i.- en 171a/15, 177a/4
 ihyā i.- en 158a/12
 inkār i.- en 118a/10
 irdsäl i.- en 154b/13, 175b/3
 istimāc i.- en 104b/12, 113a/14,
 11b/10, 147a/11, 154a/20, 171b/3
 iċ̄tiķād i.- en 149b/12, 149b/14,
 149b/9, 150b/6, 172a/10, 174b/20,
 30b/12
- kabūl i.- en 173a/20, 173b/1,
 17a/18, 17a/19, 17b/1, 30b/11
 katl i.- en 177a/16
 kulluk̄ i.- en 138a/14
 lač̄ net i.- en 26a/4
 melāmet i.- en 155a/15
 muħabbet i.- en 171a/14
 muħāşama i.- en 7a/19
 muvāżebet i.- en 16b/8
 mütābač̄ at i.- en 142b/4
 mütevāžič̄ i.- en 129b/19
 nazar i.- en 172a/11, 7b/4
 nikāḥ i.- en 32b/13
 nüzūl i.- en 157a/15
 redd i.- eñ 172a/16
 ref̄ i.- en 146b/10
 serfirāz i.- en 122b/19

- serfırū i.- en 122b/20
 sıyānet i.- en 118b/11
 şāhī i.- en 183a/6
 taḥammül i.- en 42b/1, 80b/10
 taķdīs i.- en 40b/11, 40b/15
 taleb i.- en 10b/16, 115a/16, 159a/19,
 163a/13
     ta^c mīd i.- en 146b/19
 temcīd i.- en 163b/1
 tenāvül i.- en 157b/17, 158a/1,
 158a/5
     tendürüst i.- en 154a/2
     terahħum i.- en 114b/1
     tesellī i.- en 168b/16
     teslīm i.- en 180a/19, 180b/6,
 186b/6, 47a/12, 48a/12, 48a/15, 83b/10,
 83b/14
     tevbe i.- en 124b/10, 124b/2
     vaftīz i.- en 64a/4
     yimīn i.- en 40b/17, 40b/18
     yüce i.- en 129b/18
     żāyi^c i.- en 17a/17
     ‘ilāç i.- en 153b/14
     nüzūl i.- endür 157a/1
     da^c vet i.- ene 122b/20
     dilek i.- ene 8a/11
     i.- eni 62b/10
     dīn i.- eni 172a/17
     irsāl i.- eni 173b/2, 177a/2
     teslīm i.- eni 173a/4
     feryād i.- eniñ 54a/7, 94b/4
     teslīm i.- eniñ 138a/4
     bühtān i.- enler 102a/1
     ekl i.- enler 25a/11, 27b/2, 68a/19
     güzər i.- enler 51a/17, 86a/11
     ḥasenāt i.- enler 154b/10
             istimā^c i.- enler 101b/18,
 130a/20, 154b/4, 158a/8, 161a/12,
 91a/15, 92b/9, 94a/2
     i^c tiķād i.- enler 160a/17, 186a/9
     maṭrūd i.- enler 8a/17
     taleb i.- enler 4a/2
     ṣu^c ḫūd i.- enlerden 171a/6
     istimā^c i.- enlerdür 106b/5
     beddu^c ā i.- enlere 101b/20,
 8a/15
     ḥavf i.- enlere 90b/14
     ibġāż i.- enlere 101b/19, 8a/16
     irsāl i.- enlere 146a/16
     istimā^c i.- enlere 181a/18
     iyūlūk i.- enlere 102a/8
     i^c tiķād i.- enlere 145b/17
     i^c timād i.- enlere 73b/2
     selāmet i.- enlere 6b/3
     suāl i.- enlere 115b/3
     su^c āl i.- enlere 11a/2
     tenāvül i.- enlere 156a/5
     bey^c u şirā i.- enleri 133a/15
     muḥabbet i.- enleri 102a/7,
 102a/8, 8b/1
     ṣatibāzār i.- enleri 36a/9, 75b/12
     zārlīk i.- enleri 63a/2
     zulm i.- enleri 23b/5
     ḳatl i.- enleriniñ 41a/20
     ibġāż i.- enlerüñ 91b/3
     taķāżā i.- er idim 132a/14
     i.- er idi 152b/9, 64b/2, 85a/19
     ārzu i.- er idi 126b/17
     beglik i.- er idi 4a/5
     beşāret i.- er idi 95a/15
     dilek i.- er idi 55b/14
     feryād i.- er idi 131a/2, 74b/14
     gölge i.- er idi 111a/3, 29a/16

- ḥall i.- er idi 60b/17
 hıfz i.- er idi 94a/11
 hızmet i.- er idi 55a/19, 98a/1
 istimāc i.- er idi 64a/20
 īc̄ tibār i.- er idi 129a/14
 muḥabbet i.- er idi 149b/10, 169a/6
 mūc̄ alece i.- er idi 109b/13
 mükāleme i.- er idi 151b/20
 nihān i.- er idi 89b/13
 rīc̄ āyet i.- er idi 64a/18
 şehādet i.- er idi 152b/1
 tā accüb i.- er idi 63b/6, 85a/15
 tā līm i.- er idi 100b/14, 11b/16,
 24a/8, 55a/2, 56b/15, 6a/16, 72b/2, 98b/2
 tā mīd i.- er idi 150a/4, 150b/11
 terahhum i.- er idi 15b/1
 tevakķuf i.- er idi 3a/16
 vā z i.- er idi 54a/15, 55b/12
 ‘ayş ū işaret i.- er idi 126b/15
 ‘ilāç i.- er idi 12b/12
 ‘uzlet i.- er idi 156a/9, 19b/12
 taleb i.- er idük 94a/6
 īc̄ tikād i.- er idüñüz 155a/17
 laķirdı i.- er idüñüz 71b/3
 işlerin i.- er idüñ 162b/11
 talebi i.- er idüñ 151a/8
 i.- er iken 139a/3, 35b/17, 43b/18,
 70a/12
 bahş i.- er iken 70b/8
 dilek i.- er iken 34b/15
 dīn i.- er iken 33b/13
 dūā i.- er iken 145a/11
 edā i.- er iken 89a/2
 ḥayır dūā i.- er iken 91a/13
 hızmet i.- er iken 52a/5
 imtiḥān i.- er iken 161a/7
 istimāc i.- er iken 133a/20,
 135a/19, 94a/1
 īc̄ tikād i.- er iken 36b/11
 īc̄ tirāf i.- er iken 4b/1, 54a/13
 mensūh i.- er iken 66b/18
 meremmet i.- er iken 54b/19
 muķarrir i.- er iken 88a/8
 mürür i.- er iken 163b/11
 müşāvere i.- er iken 53a/9
 namāz i.- er iken 95b/1
 nazār i.- er iken 142b/5, 86b/11
 nehy i.- er iken 140a/17
 nüzūl i.- er iken 147b/13
 şūud i.- er iken 34b/8, 73b/18
 şamata i.- er iken 14b/19
 şāzlık i.- er iken 124a/20
 şükr i.- er iken 128a/14
 taleb i.- er iken 116a/4, 117b/8,
 21a/6, 37b/19
 tā accüb i.- er iken 143a/17,
 144b/8
 tā līm i.- er iken 161b/15,
 48b/11, 63b/8
 tā mīd i.- er iken 53a/20, 54a/9
 teftīş i.- er iken 70a/19, 93b/19
 temcīd i.- er iken 131a/8
 tesbīh i.- er iken 92b/12
 vā z i.- er iken 15a/19, 54b/10,
 94b/2
 ẓann i.- er iken 93b/16
 zīnā i.- er iken 161a/4
 ‘ilāç i.- er iken 6a/6
 ‘ilām i.- er iken 171b/10
 iltifat i.- er ise 112b/2
 Ḥabūl i.- er ise 111b/10, 111b/11,
 71b/11

- i.- er 100a/16, 103b/9, 122a/15,
12a/17, 154a/12, 169b/8, 174b/17, 22b/7,
26a/14,
    36b/13, 41b/14
    ārzu i.- er 20b/15
    bellü i.- er 49b/4
    emr i.- er 55a/13
    ǵaǵab i.- er 159b/8
    ḥatf i.- er 22a/18
    ḥifz i.- er 115b/18
    ḥük̄m i.- er 160b/14
    ibǵāz i.- er 149b/19, 159a/1,
176b/17, 177a/5
    iḥrāc i.- er 102b/19, 115b/7, 20b/9
    iḥyā i.- er 154a/16
    istimā` i.- er 113a/14, 150a/16,
163a/7, 165a/14, 22b/4
    i`tiķād i.- er 147b/10, 165a/20,
168b/9
    ķabūl i.- er 111b/11, 111b/12,
173b/1, 173b/2, 17a/18, 17a/19, 22a/20,
30b/12, 71b/11
    ķabż i.- er 111a/11
    ķısmet i.- er 116a/1
    ķuvvet i.- er 126b/9
    meşhūr olmaķ i.- er 158b/17
    muħabbet i.- er 105b/15, 150b/5,
166b/1, 178b/7
    münādāt i.- er 124b/7
    münevver i.- er 145b/13
    nażar i.- er 172a/12
    perākende i.- er 116a/3, 20a/19
    perişān i.- er 166a/14
    pinhān i.- er 23b/10
    ref` i.- er 115b/20, 176a/3
    ṣarr i.- er 70b/14
    ṣehādet i.- er 150b/1, 154b/16
    taħammül i.- er 18a/9
    taħriş i.- er 140b/4
    taķdīm i.- er 30a/14
    ṭaleb i.- er 124a/6, 151b/14,
159a/18, 159b/3, 68b/6
    ta`līm i.- er 133a/17
    ta`mīd i.- er 150a/5
    ta`zīm i.- er 90b/10
    teftīs i.- er 178a/8
    teħīr i.- er 43b/20
    tekkaddüm i.- er 87b/1
    temīz i.- er 176a/4
    tenāvül i.- er 124a/16, 14a/13
    teslīm i.- er 139a/13
    vaftīz i.- er 150a/11
    va`z i.- er 6a/6
    yimīn i.- er 40b/16, 40b/18
    zinā i.- er 126b/12, 126b/13,
32b/12, 32b/13, 72b/15, 72b/16, 7b/15
    `afv i.- er 105b/17
    `amel i.- er 154a/5
    `izzet i.- er 26a/10, 66b/6
    `ibādet i.- erdi 93b/4
    i.- erek 119b/13
    āgāz i.- erek 144b/19
    dilencilik i.- erek 74b/10
    ḥük̄m i.- erek 138b/1
    ibtidā i.- erek 140b/5
    imtiħān i.- erek 155b/10, 72b/4
    istihzā` i.- erek 51a/20
    i`lām i.- erek 182a/1, 186b/2
    kizb i.- erek 6b/7
    meremmet i.- erek 6a/2
    nażar i.- erek 141b/18, 52a/4
    nüzūl i.- erek 153a/4
    sefer i.- erek 121b/9
    ṣu`ud i.- erek 132b/2, 158a/12

- tābi‘ i.- erek 73b/19
ta‘līm i.- erek 159b/15
ta‘mīd i.- erek 146b/12
tecrübe i.- erek 27b/6
teslīm i.- erek 49b/16
i.- erim 162a/15, 36b/16, 37a/3,
47a/1, 76b/2
dilek i.- erim 62a/13
dīn i.- erim 161a/18
dirlik i.- erim 175a/12
emr i.- erim 71a/9
ihrāc i.- erim 115b/17
irsāl i.- erim 112b/9, 185b/12
kıyās i.- erim 105b/4
suāl i.- erim 140a/8
şu‘ūd i.- erim 185b/2
şükr i.- erim 113b/6, 129b/11
tamām i.- erim 122a/9
terahüm i.- erim 68a/6
i.- erin 133b/14, 155a/2, 166b/15,
172b/16, 174b/20, 175b/18
dilek i.- erin 179a/18
hüküm i.- erin 154b/12
irsāl i.- erin 16a/16
şehādet i.- erin 159a/1
şükr i.- erin 169a/16
ta‘mīd i.- erin 146b/1, 146b/3, 4b/10,
95a/8
ta‘yīn i.- erin 138a/18
tekrim i.- erin 163a/11
tevbe i.- erin 127b/12
vaşıyyet i.- erin 176b/6
‘amel i.- erin 154a/5
i.- erler idi 101b/11
istihzā‘ i.- erler idi 141b/19
istimā‘ i.- erler idi 78b/8
izdiḥām i.- erler idi 108a/19
- i‘tiķād i.- erler idi 162a/17,
170b/10
laķırdı i.- erler idi 27b/17,
36b/18, 71b/5
şöyle i.- erler idi 101b/17
ṭaleb i.- erler idi 75b/19
‘ilāç i.- erler idi 109a/19, 64a/2
i.- erler ise 141b/12
ķabūl i.- erler ise 112b/18
sükūt i.- erler ise 133a/4
i.- erler 102a/10, 107a/9, 135b/2,
19a/9, 26b/4, 40a/6, 57b/7, 78b/17,
85b/20,
8b/11
beglik i.- erler 138a/11, 35a/9,
74b/1
cem‘ i.- erler 10a/3, 181a/17
feryād i.- erler 129b/3
hıfż i.- erler 106b/15, 116a/13
hurūc i.- erler 26b/4, 26b/5
ihrāc i.- erler 20a/12
istimā‘ i.- erler 166b/18
iṭā‘at i.- erler 107a/20, 13a/12,
55a/13, 61a/10
ķabūl i.- erler 106b/9, 60a/13,
60a/6
kār i.- erler 24b/2, 64a/6
ķaṭf i.- erler 102b/17
naẓar i.- erler 31a/6
nikāḥ i.- erler 135a/3, 135a/5,
39a/15, 77b/18
secde i.- erler 26a/11
sükūn i.- erler 116a/8, 21a/10
şehādet i.- erler 155a/3, 49a/4,
84b/1, 85a/14
taķdīm i.- erler 37a/11

- taleb i.- erler 10a/15, 116a/15,
 118b/10, 55b/9
 teslîm i.- erler 16b/2
 vâsīc i.- erler 40a/8
 ȝann i.- erler 9a/4
 i.- erse 154a/11
 irâdetini i.- erse 165a/13
 īc tîkâd i.- erse 157a/12
 kabûl i.- erse 71b/12
 taleb i.- erse 24b/9
 tālîm i.- erse 7a/3, 7a/4
 vefât i.- erse 171a/13
 i.- erseñ 158b/17
 azâd i.- erseñ 183a/5
 ihdâ i.- erseñ 7a/13
 i.- erseñiz 173a/15
 iyûlük i.- erseñiz 102a/9
 ‘afv i.- erseñiz 185b/14
 i.- ersin 123a/2, 133b/5, 148b/9,
 149a/6, 158b/15, 76a/18, 76a/19
 Ԁarb i.- ersin 181b/4
 hîfz i.- ersin 163b/4
 ihyâ i.- ersin 154a/15
 istimâc i.- ersin 169a/17
 konukluk i.- ersin 123a/5
 mezemmet i.- ersin 117a/9
 recm i.- ersin 122a/13
 ref̄ i.- ersin 166b/13
 şadaqa i.- ersin 8b/10, 8b/13
 sengsâr i.- ersin 41b/12
 taleb i.- ersin 151a/5
 tālîm i.- ersin 134b/3, 165a/18,
 38b/13, 77a/18
 suâl i.- ersiñiz 76a/11
 i.- ersiz 162b/14, 162b/8, 40a/20,
 40b/7, 66b/11, 66b/20, 75a/9, 76b/9
 bahş i.- ersiz 70b/10
 binâ i.- ersiz 117a/13
 binâc i.- ersiz 41a/16
 fîkr i.- ersiz 13b/17, 56b/5, 99b/7
 hâtā i.- ersiz 78a/4
 hâtn i.- ersiz 159b/6
 hûkm i.- ersiz 10b/3
 ifrât i.- ersiz 8b/3
 imtihân i.- ersiz 134b/5, 38b/17,
 77a/20
 istimâc i.- ersiz 107a/1, 17b/11,
 60b/1
 īc tîkâd i.- ersiz 174b/1
 kabûl i.- ersiz 155a/13
 kiyâs i.- ersiz 170a/5
 lâkîrdı i.- ersiz 28a/1
 lâkîrdı i.- ersiz 68b/13
 secde i.- ersiz 151b/10
 sengsâr i.- ersiz 167a/6
 suâl i.- ersiz 74a/11
 taleb i.- ersiz 147a/5, 156b/8,
 159b/2, 162b/12, 162b/6, 34b/19,
 52b/15, 87a/18
 tāaccüb i.- ersiz 159b/4
 tecâvüz i.- ersiz 26a/2
 temîz i.- ersiz 116b/17, 41a/7
 teşnīc i.- ersiz 163a/12
 tevekkül i.- ersiz 155a/16
 tezkiye i.- ersiz 126b/5, 126b/6
 ȝann i.- ersiz 30a/15, 31a/7,
 37a/3, 39b/11, 49a/13, 84b/8
 ‘öşr i.- ersiz 117a/1, 41a/2
 secde i.- erüz 151b/11
 şūc üd i.- erüz 130b/9, 34b/10,
 74a/1
 ‘afv i.- erüz 115a/3
 hîfz i.- eseñiz 176a/17
 i.- esin 74a/7

- ba^c ş i.- esin 148b/12
 harç i.- esin 114a/18
 hıfz i.- esin 179b/13
 ibğāz i.- esin 8a/14
 inkār i.- esin 139b/19, 174a/17,
 47b/8, 49b/7, 83a/8, 85a/5
 muhabbet i.- esin 114a/1, 39b/6,
 39b/8
 secde i.- esin 5b/2
 suāl i.- esin 168b/3, 64b/7
 vefā i.- esin 7b/17
 yād i.- esin 7a/14
 yimīn i.- esin 8a/2
 ‘ibādet i.- esin 5b/5
 i.- esiz 173a/12, 176b/5, 36b/8
 dilek i.- esiz 175a/2, 175a/4, 36b/10
 dirlik i.- esiz 175a/12
 firār i.- esiz 4b/4
 hazer i.- esiz 28a/6
 i^ctiķād i.- esiz 149b/5, 156b/15,
 167a/17, 168a/12, 175b/14, 184a/17,
 186a/11
 i^ctiżār i.- esiz 136a/11
 kabūl i.- esiz 155a/12
 muhabbet i.- esiz 174a/10, 174a/7,
 174a/9, 176b/2
 secde i.- esiz 151b/9
 suāl i.- esiz 178a/20, 178b/5
 şekk i.- esiz 47b/2, 83a/2
 taleb i.- esiz 160a/7, 161b/17
 tard i.- esiz 41b/6
 ta^caccüb i.- esiz 154a/14
 vefāt i.- esiz 162a/3, 162a/4
 yād i.- esiz 177a/19
 zārlık i.- esiz 178a/10
 ‘arż i.- esiz 118a/15
 i.- evüz 175b/1
- dilek i.- evüz 74a/7
 teşbīh i.- evüz 60b/9
 i.- eyim 118b/4, 131a/5, 175a/2,
 175a/4, 33a/6, 35b/2, 54b/16, 5b/19
 ba^c ş i.- eyim 148b/10, 157a/13,
 157b/1, 157b/19
 binā i.- eyim 84a/18
 binā^c i.- eyim 28a/19
 cem^c i.- eyim 118b/6
 ḍarb i.- eyim 47b/3, 83a/3
 hükm i.- eyim 132a/11
 inkār i.- eyim 17a/8
 ırsāl i.- eyim 173b/1
 itbā^c i.- eyim 112a/12
 izħār i.- eyim 175a/16
 i^ctirāf i.- eyim 11b/3, 17a/7
 kiyām i.- eyim 52a/19
 melāmet i.- eyim 155a/15
 mi i.- eyim 18a/13
 mütāba^c at i.- eyim 112a/19,
 12b/17
 suāl i.- eyim 100b/19, 133b/7,
 36b/15, 64b/9
 taħammül i.- eyim 111a/16,
 29b/19, 70b/17
 takdīm i.- eyim 47b/5
 telaffuz i.- eyim 23a/14
 temcīd i.- eyim 171b/2
 tenbīh i.- eyim 118a/1
 teslīm i.- eyim 46b/14
 teşbīh i.- eyim 104b/17, 11b/6,
 121b/2, 121b/6
 ilāç i.- eyim 12a/11
 ta^clīm i.- eyorur idi 137a/9
 ta^cmīd i.- eyorur idi 146b/8
 i.- gil 114b/2, 125a/6, 97a/11
 tekmīl i.- icek idi 110b/15

- dakğ i.- icek 119a/19
 feryâd i.- icek 55a/10
 ihrâc i.- icek 165b/17
 inkâr i.- icek 108b/5
 istimâc i.- icek 106b/15, 160b/1
 meyl i.- icek 184a/6, 185a/1
 naâzâr i.- icek 142b/2, 147a/14
 suâl i.- icek 161a/9
 şükr i.- icek 137b/20
 tesbîh i.- icek 47b/1
 teşekkûr i.- icek 155b/18
 imtiâhân i.- ici 5a/8
 kısmet i.- ici 118a/19
 binâ i.- iciler 134a/12
 binâc i.- iciler 37b/12
 hâyır i.- iciler 138a/12
 binâ i.- icilerüñ 77a/9
 ‘amel i.- in 103a/2
 i.- iser 160a/3
 dîn i.- iser 21a/2
 katl i.- iser 161b/19
 dîn i.- iserdür 172a/18, 20b/20
 hükm i.- iserdür 3a/8
 ikrâm i.- iserdür 171a/18
 fîkr i.- iyorlar 56b/3
 günâh i.- me 161a/19
 idhâl i.- me 9a/13
 ta‘accüb i.- me 149a/14
 i.- medi 116b/19, 142a/11, 167b/2,
 24a/15
 cesâret i.- medi 78b/1
 faide i.- medi 50b/11
 ibrâhîm i.- medi 162b/13
 idrak i.- medi 145b/9
 irsâl i.- medi 149b/13
 kabz i.- medi 161b/15
 keşf i.- medi 28a/16
- şu‘ûd i.- medi 149b/6
 tevkîf i.- medi 163a/2
 zarar i.- medi 97b/14
 istimâc i.- mediler 113b/17
 i‘tirâf i.- mediler 172a/8
 kabûl i.- mediler 112a/2
 vefât i.- medin 153a/1
 i.- medügi 177a/5
 hizmet i.- medük 46a/6
 kulluk i.- medük 162a/20
 nebîlik i.- medük 11b/1
 ihtiyâr i.- medüm 158b/5
 şu‘ûd i.- medüm 185b/1
 tecâvüz i.- medüm 125b/5
 zâyi‘ i.- medüm 180b/13
 kâvl i.- medüñ 34b/2
 i.- medüñüz 46a/8
 dilek i.- medüñüz 178b/1
 ihtiyâr i.- medüñüz 176b/9
 mahkûm i.- medüñüz 19a/19
 rakş i.- medüñüz 104b/20,
 18a/15
 ziyâret i.- medüñüz 46a/4
 helâk i.- meg 166a/9
 istimâc i.- meg 137a/12
 yâd i.- meg 90b/19
 ‘afv i.- meg 56b/8
 i.- mege 154a/10, 15a/7,
 165a/16, 169a/7, 63b/4, 66b/17, 74b/1
 azâd i.- mege 182b/19
 binâc i.- mege 49a/2
 dakûlbâb i.- mege 121b/14
 darb i.- mege 44a/1
 defn i.- mege 184b/8
 du‘â i.- mege 48b/5
 fâş i.- mege 56a/4
 gark i.- mege 98b/12

- ḥalāṣ i.- mege 31a/7
 ḥaṭn i.- mege 91a/5
 helāk i.- mege 17a/1, 55a/7, 97b/10
 ḥifz i.- mege 96b/6
 ḥisāb i.- mege 31b/13
 ḥizmet i.- mege 35a/14, 74b/6, 9b/18
 iḥbār i.- mege 53a/3
 iḥrāc i.- mege 58b/2
 irsāl i.- mege 63b/9
 istimā‘ i.- mege 60b/15
 iyūluk i.- mege 82a/6
 kabūl i.- mege 32b/19
 mesh i.- mege 82a/8
 muḳāvemet i.- mege 136a/13
 nidā i.- mege 62a/8
 pāk i.- mege 12a/2
 secde i.- mege 171a/5
 şazlık i.- mege 125a/16
 taḥrīş i.- mege 117b/7
 taleb ve ḥalāṣ i.- mege 131b/9
 tamām i.- mege 123b/18
 ṭok i.- mege 68a/11
 va‘z i.- mege 58b/1, 5b/13
 yavaş i.- mege 61a/19
 yimīn i.- mege 49b/4
 ‘afv i.- mege 56b/1, 99b/4
 ‘arż i.- mege 92b/18
 ‘azāb i.- mege 13a/17
 ‘ilāç i.- mege 29b/16, 58b/2
 ‘itāb i.- mege 69b/2
 mübāheşe i.- megi 78a/5
 tesbīḥ i.- megi 132b/19
 vaşıyyet i.- megi 17b/6
 ‘amel i.- megin 126a/11
 i.- mek 117a/3, 138a/8, 40b/6, 41a/3
 cem‘ i.- mek 122a/14, 41b/13
 edā i.- mek 31b/14
- ferāğāt i.- mek 117a/3, 41a/4
 halāṣ i.- mek 28b/16, 69b/9
 hayır i.- mek 19b/8
 ḥayr i.- mek 58a/1
 ḥifz i.- mek 40a/2, 53b/2
 istimā‘ i.- mek 113b/16, 31a/18
 iżhār i.- mek 131b/12
 katl i.- mek 158b/12
 muḥabbet i.- mek 78a/17
 müheyŷā i.- mek 89a/18, 91b/11
 nikāḥ i.- mek 32b/15
 suāl i.- mek 178a/6, 39b/17,
 78b/1
- ḥama‘ i.- mek 7b/4
 terah̄hum i.- mek 32a/11
 yād i.- mek 91b/4
 ‘ilāç i.- mek 122b/4, 19b/3
 suāl i.- mekden 111b/6
 ticāret i.- mekle 131b/20
 i.- meler 138b/14
 vefāt i.- melü oldu 103a/14
 hükm i.- mem 161b/6
 kabūl i.- mem 155a/9
 taleb i.- mem 163a/13
 zāyi‘ i.- mem 157a/10
 tilāvet i.- memek 136a/11
 vefāt i.- memiş idi 168b/2,
- 169a/1
- hayır du‘ā i.- memiş iken 145a/5
 i.- meñ 40a/3
 hükm i.- meñ 10b/2
 muḳāvemet i.- meñ 8a/6
 takāzā i.- meñ 95a/2
 ta‘accüb i.- meñ 15b4/8
 yaşaķ i.- meñ 111b/16
 ʐann i.- meñ 155a/14, 6b/18
 haṭn i.- mesi 92b/14

- va^c z i.- mesinden 116b/2, 20b/20
 ḥarāb i.- mesiniñ 42b/5
 cüdā i.- mesün 32b/7, 72b/13
 nüzül i.- mesün 128b/20
 rucū^c i.- mesün 42b/9
 rücu^c i.- mesün 129a/2
 terk i.- meye 124a/7
 ‘azāb i.- meyesin 61b/4
 inkār i.- meyim 47b/10
 ī^c tiķād i.- meyim 186a/1
 ta^c mīd i.- mez idi 150b/12
 teslīm i.- mez idüñ 181b/16
 i.- mez 26a/14, 26b/8
 edā i.- mez 30a/13
 fāide i.- mez 158a/13
 ḥaṭā i.- mez 77b/16
 hīfz i.- mez 175b/2
 ī^c tiķād i.- mez 172a/10
 ḥabūl i.- mez 150b/2, 71b/12
 kifāyet i.- mez 155b/12
 mütāba^c at i.- mez 111b/16
 ṭaleb i.- mez 31a/10
 tekrim i.- mez 154a/19
 vefāt i.- mez 186b/10, 186b/11
 yād i.- mez 178a/14
 inkār i.- mezden 138b/7
 ṭaleb i.- mezden 9a/6
 i.- mezim 162a/12, 167a/15
 dīn i.- mezim 172a/15
 ḥabūl i.- mezler ise 113a/3
 i.- mezler 40a/4, 8b/2, 8b/4
 ī^c tiķād i.- mezler 177b/9
 ḥabūl i.- mezler 32b/16
 ibğāz i.- mezse 123b/13
 ḥabūl i.- mezse 109a/15
 karār i.- mezse 176a/10
 vefāt i.- mezse 171a/12
- iltifāt i.- mezsin 77a/17
 ḥabūl i.- mezsin 134b/2
 naẓar i.- mezsin 38b/14
 tefekkür i.- mezsin 10b/6,
 28b/12, 69b/5
 i.- mezsiz 103a/1
 fāide i.- mezsiz 171a/4
 fikr i.- mezsiz 119b/8
 istimā^c i.- mezsiz 163a/8
 ī^c tiķād i.- mezsiz 149b/4
 ḥabūl i.- mezsiz 149b/3, 155a/11
 ṭaleb i.- mezsiz 155a/14
 tecrübe i.- mezsiz 120a/17
 ī^c tibār i.- mezüm 129a/18
 ī^c tiķād i.- mezüz 152b/7
 sengsār i.- mezüz 167a/7
 ba^c ṣ i.- miş idi 170a/12
 halṭ i.- miş idi 120b/7
 ḥarc i.- miş idi 62a/18
 kesb i.- miş idi 132a/1
 nikāḥ i.- miş idi 64a/13
 ‘ādet i.- miş idi 50a/16
 ‘ilāç i.- miş idi 58a/14
 i.- miş iken 171b/19
 tesviye i.- miş iken 154a/8
 i.- miş 144b/10
 i.- mişdür 112a/6, 182b/14,
 2b/13, 32b/4, 34a/7, 37a/9, 44b/11,
 46b/10, 68a/2,
 72b/9
 düğün i.- mişdür 38a/4
 edhāl i.- mişdür 181a/9
 ḥabs i.- mişdür 95a/19
 ḥiżmet i.- mişdür 12b/10
 iblāğ i.- mişdür 37b/2
 kesb i.- mişdür 132a/2

- kıyām i.- müşdür 109b/3, 144a/16,
 148b/14
 nidā i.- müşdür 146a/3
 perākende i.- müşdür 125b/16
 şu‘ūd i.- müşdür 153a/14
 tenbīh i.- müşdür 4b/4, 94b/11
 tesmiye i.- müşdür 101a/10
 vefāt i.- müşdür 134b/17, 134b/18
 ‘ilāc i.- müşdür 19b/13
 irsāl i.- müşim 179b/16
 i‘tiķād i.- müşler idi 164b/15
 tevbe i.- müşler idi 113a/11, 18b/6
 i.- müşlerdir 170b/20
 ķaşr i.- miye idi 81a/1
 vefāt i.- miye idi 169a/8
 i.- miye idüm 177a/6
 dirlik i.- miye 5a/11
 günāh i.- miye 153b/20
 idhāl i.- miye 115a/4
 ifrāt i.- miye 7a/6
 istimā‘ i.- miye 31a/16
 i‘tiķād i.- miye 172a/14
 ķabūl i.- miye 130a/5, 16a/12,
 63b/16, 73a/2
 ķabż i.- miye 171b/15
 nizā‘ i.- miye 19b/17
 şübhe i.- miye 76a/8
 vefāt i.- miye 157b/9, 168b/9
 żarar i.- miye 113b/1, 88a/2
 żāyi‘ i.- miye 17b/3, 72a/2
 ‘izzet i.- miye 26a/7
 aħsās i.- miyeler 111b/6
 āşikāre i.- miyeler 58a/18
 iżħār i.- miyeler 19b/14
 cem‘ i.- miyen 20a/18
 i‘tiķād i.- miyen 149b/15, 150b/7
 ‘amel i.- miyen 103a/7, 11b/10
 ķabūl i.- miyeniñ 172a/16
 i‘tiķād i.- miyenler 158a/14
 i‘tiķād i.- miyenleri 158a/15
 ķatł i.- miyesin 7a/8
 żarar i.- miyesin 73a/10
 zinā i.- miyesin 130a/9, 33a/10,
 73a/8, 7b/3
 ‘azāb i.- miyesin 107b/7
 i.- miyesiz 8b/8
 i‘tiķād i.- miyesiz 152b/20
 suāl i.- miyesiz 178a/19
 şekk i.- miyesiz 36b/8
 tamām i.- miyesiz 16b/11
 tevbe i.- miyesiz 120b/10,
 120b/15
 güç i.- miyüp 95a/4
 i‘tiķād i.- miyüp 144b/7
 i.- se 37b/8
 cem‘ i.- se 81a/14
 i‘tirāf i.- se 164b/16
 tūmār i.- se 100b/16
 i‘tiķād i.- señ 169a/13
 i.- sün 94b/20
 halāş i.- sün 141b/20
 itbā‘ i.- süñ 171a/16
 ķabūl i.- süñ 32b/20
 vefāt i.- süñ 26a/4, 66b/15
 yardum i.- süñ 114b/9
 istimā‘ i.- süñler 127a/18
 i.- üñ 102a/6
 muħabbet i.- üñ 102a/13
 tenāvül i.- üñ 112b/19
 muħabbet i.- üñüz 162b/16
 i.- üp 101a/4, 110a/2, 117b/6,
 119b/5, 123a/11, 147a/2, 148a/14,
 152a/10, 7a/4
 āh i.- üp 68b/6

- alķā i.- üp 53a/13
 āmāde i.- üp 4a/15
 ba^c ş i.- üp 154a/15
 cem^c i.- üp 124b/14, 169b/7, 3a/4
 dilencilik i.- üp 130b/16
 emr i.- üp 15b/16
 feraḥ i.- üp 132b/18
 feryād i.- üp 71a/11, 71a/6, 98a/6
 fikr i.- üp 134b/4
 ḡalabe i.- üp 63a/3
 ḥarāb i.- üp 118b/5, 84a/17
 ḥifz i.- üp 92b/10
 ḥubl i.- üp 90a/4
 ḥurūc i.- üp 166a/7, 172b/10, 178b/8
 ibğāz i.- üp 126a/20, 131b/16, 9b/16
 iftirā i.- üp 140a/3
 iḥticāb i.- üp 140a/1
 ilhāk i.- üp 141a/15
 iltifāt i.- üp 147a/4
 imtiḥān i.- üp 115b/7, 32b/1, 39b/4
 inkār i.- üp 181b/7, 84b/15
 intiķāl i.- üp 5a/13
 istihzā i.- üp 86a/14
 istihzā ve celd i.- üp 34b/12
 istihzā^c i.- üp 140b/15
 istimā^c i.- üp 103a/7, 107a/9,
 116a/13, 11b/5, 160b/15, 172a/14, 64a/19,
 99a/11
 işāret i.- üp 89b/9
 iżhār i.- üp 110b/14
 i^ctiķād i.- üp 153a/3, 158b/3
 i^ctimād i.- üp 129b/7
 ḫabūl i.- üp 109b/11, 124a/15
 ḫav̄l i.- üp 34a/2
 ķismet i.- üp 141b/17
 ķiyām i.- üp 44a/14
 laķirdı i.- üp 143b/5
 mecrūḥ i.- üp 134a/3
 mesh i.- üp 64a/2
 mesīḥ i.- üp 167b/8
 meşveret i.- üp 85a/8
 meyl i.- üp 143a/16, 161a/11,
 161a/8, 54a/17
 muḥabbet i.- üp 178b/7
 müheyyā i.- üp 54a/8, 94b/5
 münādāt i.- üp 109a/8, 124/21,
 140b/20
 mürūr i.- üp 14a/5
 müşāvere i.- üp 50a/2
 naşıḥat i.- üp 95a/14
 nazar i.- üp 134a/11, 136b/14,
 147a/2, 33b/5, 59a/13, 87a/14
 nikāḥ i.- üp 39a/6, 39a/8, 43b/4
 nüzūl i.- üp 101a/15, 112a/5,
 114a/7, 146b/18, 152b/18, 153a/19,
 97b/5
 rakş i.- üp 24b/8, 64b/4
 ref^c i.- üp 169a/15
 rüsvāy i.- üp 134a/1
 şarf i.- üp 108b/1
 secde i.- üp 96b/1
 su^cāl i.- üp 146a/20
 şehādet i.- üp 117a/15, 173b/3
 şükr i.- üp 47a/15, 68a/14, 92b/1
 taḥammül i.- üp 123b/14,
 144a/2, 62a/18
 taħassür i.- üp 87b/8
 takdīm i.- üp 65a/7
 taleb i.- üp 159a/7, 50b/5, 68b/4,
 77a/11, 91a/10
 talebi i.- üp 160a/12
 ta^clīm i.- üp 140b/4, 15a/18,
 6a/5, 71a/18
 ta^cyīn i.- üp 112b/4

- tedib i.- üp 141a/14, 141a/6
 tefrik i.- üp 101b/7
 teftis i.- üp 141a/2
 tehdid i.- üp 55b/18
 terahhum i.- üp 103b/18, 55b/15
 terk i.- üp 150b/13, 166a/13, 33b/8,
 48b/13, 6a/4, 72b/10, 73b/9, 84a/3, 84a/6,
 98b/20, 99b/19
 tesbih i.- üp 83a/1
 teserru^c i.- üp 131a/19
 teslim i.- üp 136a/8, 143b/11, 80b/1
 teşekkür i.- üp 137b/17, 82b/16
 tevakküf i.- üp 74b/15
 teveccüh i.- üp 160a/11
 tevkif i.- üp 103b/20, 131a/3, 35b/1
 tezkir i.- üp 76a/4
 vaşıyyet i.- üp 110a/13
 va^cz i.- üp 109a/11, 109a/19, 4a/12,
 98a/13
 vefat i.- üp 134b/13, 39a/5, 77b/7
 ziyaret i.- üp 91a/19
^camel i.- üp 88a/7, 91b/4
^cazm i.- üp 106a/3
^cumk i.- üp 103a/4
 intikal i.- ür 5a/19
 muhabbet i.- ür 103a/19
 taleb i.- ür 27b/13
 terk i.- ür 66b/9
 şükr i.- ürem 18b/14
 şann i.- ürin 186b/16
 i.- ürlər 25b/19
- it:** Köpek. -3-
 i.+ ler 126b/18, 26b/19
 i.+ lere 26b/18
- itā^cat :** Alınan emre uymak, söz dinlemek.
 -4- [Ar.]
- i. iderler 107a/20, 13a/12,
 55a/13, 61a/10
itāb : Azarlamak, paylamak. -5-
 [Ar.]
 ‘i. 31a/15
 ‘i. eyle 127b/9
 ‘i. itmege 69b/2
 ‘i. olunmiyalar 149b/20
 ‘i. olunup 95a/16
- itbā^c :** Tabi kılmak, ardına katmak. -
 5- [Ar.]
 i. eyle 130a/15, 33a/17, 73a/15
 i. ideyim 112a/12
 i. itsün 171a/16
- itcagız :** Köpekcağız. -2-
 i.+ lar 67b/5
 i.+ lara 67b/4
- i^ctibār :** Ehemmiyet, değer, kıymet. -
 2- [Ar.]
 i. ider idi 129a/14
 i. itmezüm 129a/18
- i^ctiķad :** İnanmak, inanç. -71- [Ar.]
 i. 172a/13
 i. etdiler 172a/7
 i. etdi 153a/10, 160b/11, 90b/7
 i. etdüñüz 178b/8
 i. etmedüğü 149b/16
 i. eylediler 148b/16, 152b/5,
 169b/5
 i. eyledüñ 186a/8
 i. eyleñ 171b/14, 171b/16,
 174b/1, 174b/17, 174b/19
 i. eyle 108b/17
 i. eyliyen 154b/1
 i. eyliye 180a/2
 i. eyliyüp 160a/2
 i. ide idüñüz 155a/16

- i. ideler 145b/11, 169a/18
 i. idelüm 156b/16
 i. idem 165b/1
 i. idenlere 145b/17
 i. idenler 160a/17, 186a/9
 i. iden 149b/12, 149b/14, 149b/9,
 150b/6, 172a/10, 174b/20, 30b/12
 i. ider idüñüz 155a/17
 i. ider iken 36b/11
 i. iderler idi 162a/17, 170b/10
 i. iderse 157a/12
 i. idersiz 174b/1
 i. ider 147b/10, 165a/20, 168b/9
 i. idesiz 149b/5, 156b/15, 167a/17,
 168a/12, 175b/14, 184a/17, 186a/11
 i. idüp 153a/3, 158b/3
 i. itmeyim 186a/1
 i. itmezler 177b/9
 i. itmezsiz 149b/4
 i. itmezüz 152b/7
 i. itmez 172a/10
 i. itmişler idi 164b/15
 i. itmiyenleri 158a/15
 i. itmiyenler 158a/14
 i. itmiyen 149b/15, 150b/7
 i. itmiyesiz 152b/20
 i. itmiye 172a/14
 i. itmiyüp 144b/7
 i. itseñ 169a/13
 i. olunan 88b/5
 i.+ un 27a/1
 i.+ uñuz 30a/5, 36b/7
- i^ctiğādsızlık:** İnançsızlık. -2- [Ar.+T.]
 i. 24a/16
 i.+ 1 63b/7
 i.+ uñuz 30a/3
- i^ctimād:** Güvenerek bağlanmak. -2-
 [Ar.]
 i. idenlere 73b/2
 i. idüp 129b/7
- i^ctirāf :** Gizleyip söylemek istemediği bir şeyi açıklamak. -7- [Ar.]
 i. ider iken 4b/1, 54a/13
 i. ideyim 11b/3, 17a/7
 i. ide 17a/6
 i. itmediler 172a/8
 i. itse 164b/16
- i^ctizār :** Kusurunu beyan edip af dilemek. -2- [Ar.]
 i. 118a/14
 i. idesiz 136a/11
- itlāf :** Zıyan etmek, telef etmek. -4-
 [Ar.]
 i. 46b/4
 i. etdi 124b/16
 i.+ 1 olmuşdur 81b/19
 i. ide 112a/6
- ittifāk :** Beraber hareket için sözleşmek. -7- [Ar.]
 i. 100b/13, 112a/10, 114a/9,
 128a/5, 130b/15, 132b/3, 98b/20
- ittikā :** Dayanmak, yaslanmak. -1-
 [Ar.]
 i. eyledi 116a/1
- ‘ivaz:** Bedel, karşılık. -4- [Ar.]
 ‘i. 123a/4, 123a/8
 ‘i.+ 1n1 35a/14, 72a/1
- ‘iyāl:** Bir kimsenin geçindirmek
 dorunda olduğu kimseler. -1- [Ar.]
 ‘i.+ 1 43b/16
- iyü:** İyi. -60-

- i. 102b/14, 102b/15, 102b/17,
106a/17, 106b/14, 106b/15, 10b/20,
114b/12, 115b/1,
11a/12, 11a/13, 11a/14, 11a/15,
11a/2, 130a/7, 130a/8, 132a/3, 147b/1,
148a/12,
148a/13, 159a/9, 166a/10, 166a/15,
167a/7, 20b/6, 20b/7, 21b/14, 22b/13, 22b/5,
23a/17, 23a/18, 26b/18, 32b/15,
33a/5, 33a/6, 33a/7, 44b/17, 45a/4, 46b/7,
6b/17, 73a/5, 73a/7, 82a/4, 82b/13,
90b/17
i.+ dür 124a/8, 72a/12, 72a/15,
72a/5, 72a/8
i.+ leri 23b/17
i. olıcał 102a/19
i. olur idı 47a/11
i.+ yem 34b/6
- iyülük** : İyilik. -6-
- i. eyleñ 102a/14
i. idenlere 102a/8
i. iderseñiz 102a/9
i. itmege 82a/6
i. kıluluñ 101b/19, 8a/16
- iz** : Nişan, alamet, belirti. -5-
- i.+ ine 185b/20
i.+ ini 185b/19
i.+ lerini 4a/15, 54a/8, 94b/5
- izdiħām**: Aşırı kalabalık, yiğılma. -3-
- [Ar.]
- i. etdikleri 98a/15
i. etdiler 58a/15
i. iderler idı 108a/19
- izdiyād**: Ziyadeleşmek, artmak. -2- [Ar.]
- i. bula 150a/18
i. buldı 94a/11
- izħār** : Görünmek, açığa çıkmak. -
28- [Ar.]
- i. etdiler 29a/11, 51b/20
i. etdi 109b/4, 2b/5, 3b/3, 70a/7,
87b/10, 87b/13, 87b/5, 89a/6
i. etdügi 3a/9
i. etdüm 179a/12
i. etmek 113b/12
i. eyledi 139a/3, 144a/16,
148a/15, 3b/19
i. ideceksin 175a/18
i. ideyim 175a/16
i. idüp 110b/14
i. itmek 131b/12
i. itmiyeler 19b/14
i. olunalar 8b/18, 93a/19
i. oluna 146b/12
i. olunmiya 106b/20, 60a/17
i. olunur 128b/19
- izin** : Bir şey yapmak için alınan veya verilen özgürlük. -1-
- i. virmedi 62a/4
- izzet** : Büyüklük, yükselik, ululuk. -
9- [Ar.]
- ‘i. eyle 130a/11, 26a/4, 33a/12,
66b/14, 73a/11
‘i.+ i 152b/11
‘i. ider 26a/10, 66b/6
‘i. itmiye 26a/7
- izzetsüz** : İzzetsiz. -2- [Ar.+T.]
- ‘i. 24a/14, 63b/3
- K**
- kab**: Kap. -8-
- ķ. 106b/17, 184a/3, 75b/15
ķ.+ in 105a/10
ķ.+ lara 23b/17

ķ.+ larında 44a/11	ķabūl : Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olamk. -64- [Ar.]
ķ.+ laruñ 66a/19, 66b/9	ķ. etdiler 108a/13, 66a/18
ķabil : Olabilir, mümkün olan. -6- [Ar.]	ķ. etdük 45b/14
ķ.+ dür 130b/2	ķ. etdüñüz 45b/9
ķ.+ lerdür 33b/6, 73b/8	ķ. etmedi 86a/4
ķ. oldu 46b/5, 82a/2	ķ. etmedüñüz 46a/2
ķ. olsa 81a/6	ķ. etmek 18a/11
ķabile : Boy. -4- [Ar.]	ķ. etmezim 154b/18
ķ.+ leri 43a/10	ķ. eylediler ise 145b/16
ķ.+ niñ 104b/17	ķ. eylediler 152b/12
ķ.+ sinden 92a/6, 93a/20	ķ. eyledi 131b/1, 150b/3
ķabiliyet : Beceri, yetenek. -1- [Ar.]	ķ. eylememiñdür 145b/15
ķ.+ ince 44b/9	ķ. eyliyüp 179a/16
ķabir : Mezar. -43- [Ar.]	ķ. idecek 160a/18
ķ. 184b/11, 184b/9, 185a/9, 52a/15, 52a/19	ķ. ideler 126a/14, 126a/4
ķ.+ de 142b/11, 168a/15, 64b/19, 87a/5	ķ. idemez 150a/12, 175a/7
ķ.+ den 143a/1, 143a/10, 184b/14, 184b/16, 26a/21, 53a/1, 87b/2	ķ. iden 173a/20, 173b/1, 17a/18,
ķ.+ e 142b/18, 143a/16, 143b/16, 143b/19, 168b/18, 169a/9, 184b/14, 184b/18, 184b/19,	17a/19, 17b/1, 30b/11
185a/10, 185a/3, 185a/5, 87a/11, 87a/15	ķ. ider ise 111b/10, 111b/11,
ķ.+ i 142b/14, 52b/5, 52b/9	71b/11
ķ.+ iñ 87a/12	ķ. iderler ise 112b/18
ķ.+ inde 52a/12	ķ. iderler 106b/9, 60a/13, 60a/6
ķ.+ ler 117a/6, 51b/17	ķ. iderse 71b/12
ķ.+ lerde 15b4/8	ķ. idersiz 155a/13
ķ.+ lerden 51b/19	ķ. ider 111b/11, 111b/12,
ķ.+ lere 41a/10	173b/1, 173b/2, 17a/18, 17a/19, 22a/20,
ķ.+ lerini 41a/16	30b/12, 71b/11
ķ.+ üñ 52a/13, 87a/5	ķ. idesiz 155a/12
ķabukçuk : Kabuk. -1-	ķ. idüp 109b/11, 124a/15
ķ.+ larını 20a/16	ķ. itmediler 112a/2
	ķ. itmege 32b/19
	ķ. itmem 155a/9
	ķ. itmezler ise 113a/3
	ķ. itmezler 32b/16
	ķ. itmezse 109a/15
	ķ. itmezsin 134b/2

- ķ. itmezsiz 149b/3, 155a/11
     ķ. itmez 150b/2, 71b/12
     ķ. itmiyenin 172a/16
     ķ. itmiye 130a/5, 16a/12, 63b/16,
     73a/2
         ķ. itsün 32b/20
- ķabż** : Tutmak, elde etmek, kavramak. -
     4- [Ar.]
         ķ. etmişler idi 98b/16
         ķ. ider 111a/11
         ķ. itmedi 161b/15
         ķ. itmiye 171b/15
- ķać** : Soru sıfatı. -10-
     ķ. 122a/13, 125a/1, 31b/8, 3b/4,
     41b/12, 50a/13, 65a/19, 68b/20, 70b/20,
     85a/13
- ķać -**: Kaçmak, hızla koşup bir yere
     saklanmak. -16-
         ķ.- alar 165b/20
         ķ.- ar 166a/13, 166a/14
         ķ.- arsız 41b/3
         ķ.- d1 84a/7
         ķ.- dılar 13b/4, 48b/13, 84a/4, 87b/2
         ķ.- mağa 137a/8, 94b/10
         ķ.- sunlar 136a/20, 42b/7, 80b/13
         ķ.- uñ 16b/10
         ķ.- up 61b/16
- ķaçan** : Ne zaman, nasıl? -17-
     ķ. 101b/6, 107b/19, 128b/3,
     135b/14, 135b/16, 151b/12, 180b/8, 42a/6,
     45b/12,
         45b/14, 45b/15, 46a/5, 80a/10, 81b/3
- ķaçış** : Kaçma işi. -2-
     ķ.+ uñuz 42b/11, 80b/18
- ķadar** : Ölçüsünde, dek. -26-
- ķ. 103b/11, 115a/14, 118b/18,
     126a/5, 126a/8, 12a/19, 132a/1,
     138b/20, 145b/16,
         156a/1, 166a/4, 19b/7, 27a/15,
         27a/17, 28a/3, 28a/4, 38a/18, 44a/18,
         52b/4,
         58a/15, 66a/10, 67b/19, 67b/20,
         68a/12, 68b/18, 9b/15
- ķadeh** : İçki içmeye yarayan ayaklı
     bardak. -11- [Ar.]
         ķ. 17b/2, 71b/20
         ķ.+ i 34b/19, 74a/12, 74a/15
         ķ.+ iñ 116b/16
         ķ.+ leriñ 66a/18
         ķ.+ lerüñ 66b/10
         ķ.+ ümi 35a/2
         ķ.+ üñ 41a/6, 41a/8
- ķadıī** : Mahkeme başkanı. -8- [Ar.]
     ķ. 120a/20, 129a/13, 129b/2,
     7a/19
         ķ.+ laruñuz 115b/15, 20a/13
         ķ.+ ya 7a/19
- ķadıim** : Eski zaman. -1- [Ar.]
         ķ.+ den 91b/1
- ķadıimı** : Babalar,eski çağ cetleri. -3-
     [Ar.]
         ķ.+ lerden 7a/8, 7b/16, 7b/2
- ķadir** : Her işi yapmaya gücü yeten.
     -110- [Ar.]
         ķ. 100a/12, 118b/19, 123a/20,
         123b/14, 123b/15, 124a/7, 126b/2,
         127a/12, 149a/10,
         149a/6, 154b/11, 157a/20,
         160a/13, 160a/8, 161b/18, 162b/19,
         167a/2, 169a/7, 172a/1,

- 174a/12, 174a/14, 174a/6, 176a/10,
177b/14, 27b/12, 34b/19, 48a/4, 48b/5,
56a/5,
57a/15, 58b/17, 58b/19, 58b/20,
59a/2, 64a/16, 67a/18, 67a/8, 70a/6, 8a/2,
9b/18
ķ.+ dür 10a/5, 118b/18, 149a/19,
164b/1, 20a/15, 33b/4, 4b/6, 56b/1, 58b/16,
73b/6, 94b/13
ķ.+ im 15a/7, 49a/2
ķ. iseñ 71a/3, 71a/4
ķ.+ lerdür 135a/6, 60b/14
ķ. olandan 17a/1
ķ. olan 32b/20, 90b/13
ķ. ola 124a/4, 67a/3
ķ. oldukları 60b/16
ķ. olmadılar 107a/5, 111a/14,
122b/8, 134b/10, 29b/16, 58b/10, 70b/15
ķ. olmadı 123b/20, 131a/14, 61a/19,
89b/8
ķ. olmaduķ 30a/2, 71a/15
ķ. olmasız 162a/1
ķ. olmayıçaķ 123b/19
ķ. olmaz idi 165a/16, 63b/5
ķ. olmaz 149a/13, 158a/18, 164a/1,
167a/12, 6b/14
ķ. olmiyalar 121b/12, 136a/13
ķ. olmiyasın 89b/3
ķ. olur idi 61a/16
ķ. olurlar 14a/20
ķ. olursın 99a/4
ķ. olursız 155a/12, 82a/6
ķ. olur 102b/4, 130b/1, 147b/2,
157b/14, 158a/9, 166b/9, 57a/13, 68a/11,
99b/5
ķ.+ sin 102b/9, 12a/2, 55b/15
ķ.+ siz 20b/6, 74a/12
ķ.+ üz 174b/8, 35a/1, 74a/14
kadîs : Kutsal zat. -2- [Ar.]
ķ. 64a/18
ķ.+ lerüñ 51b/18
kâfi : Yeterli. -1- [Ar.]
k.+ dür 16b/13
kaftân : Çoğu ipektan yapılan bir çeşit
uzun, süslü üst giysisi. -3-
ķ. 109a/13
ķ.+ i 16a/5, 94b/18
kahbe : Ahlaksız kadın. -1- [Ar.]
ķ.+ ler 37a/10
kâhin : Yahudilerin din reisi. -95- [Ar.]
k. 114a/9, 169b/11, 169b/15,
181a/1, 181a/14, 181b/4, 48b/14,
49a/10, 49a/3,
49a/5, 57b/10, 84a/19, 84b/2,
84b/6, 88b/12
ķ.+ e 12a/6, 181a/5, 181a/8,
181b/1, 55b/20, 84a/7, 99a/7
ķ.+ iñ 139a/15, 139b/4, 180b/14,
181a/5, 181b/7, 46a/16, 48b/1, 48b/16,
83b/18,
84a/9, 84b/12
ķ.+ lariñ 141a/17
ķ.+ ler 133a/18, 133b/3,
134a/15, 137a/15, 137a/18, 140a/5,
140b/13, 143b/10, 160a/5,
169b/6, 170a/6, 170b/8, 182a/6,
182b/10, 183a/13, 36a/14, 37b/17,
46a/15, 48b/17,
49b/18, 49b/9, 50b/4, 51a/20,
52a/16, 75b/18, 76a/17, 81b/12, 84a/8,
85a/11,
85a/7, 85b/2, 85b/3, 86a/14
ķ.+ lerden 180b/1, 28b/6,
48a/14, 50a/11, 69a/20, 83b/13

- k.+ lere 100b/12, 128a/10, 139a/19, 140b/2, 160b/7, 19a/14, 19a/15, 34b/10, 49b/15,
 53a/8, 57b/12, 74a/2, 82a/11
 k.+ leri 140b/19, 146a/10, 183b/3, 3a/3
 k.+ lerin 94a/18
 k.+ lerine 46b/13
 k.+ lerü 36b/12, 84a/11
 k.+ lerüñ 110a/15
- kāhinlik:** Kehanet. -2- [Ar.+T.]
 k. 89a/2
 k.+ i 89a/1
- ḳahpe :** (bkz. ḳahbe).-2- [Ar.]
 Ḳ.+ ler 125b/7, 37a/13
- ḳahṭ:** Kithlk,kuraklık. -4- [Ar.]
 Ḳ. 124b/17
 Ḳ.+ lar 136a/5, 42a/13, 80a/17
- kāid:** Önden giden,kumandan. -1- [Ar.]
 k.+ lerinde 3a/7
- ḳaim :** Ayakta duran. -1- [Ar.]
 Ḳ.+ dür 146b/4
- ḳakı - :** Azarlamak. -2-
 Ḳ.- dilar 130a/1, 74b/13
- ḳal -:** Kalmak, sürdürmek. -73-
 Ḳ.- a 77b/8
 bākī Ḳ.- a 175a/6, 186b/12, 186b/8
 bākī Ḳ.- alar 176a/13
 Ḳ.- am 131a/19
 Ḳ.- an 103a/1, 103b/10, 36a/3, 36a/5, 44b/2, 60a/10
 Ḳ.- anlar 38a/11, 51b/14
 Ḳ.- anlara 106b/3, 118b/20, 143a/12, 87b/12
 Ḳ.- aydı 152b/4
- Ḳ.- dı 10a/12, 146b/14, 152b/4, 159a/4, 161a/13, 167b/1, 167b/16, 16b/15, 77b/12, 89b/10, 93b/15
 Ḳ.- dılar 147a/9, 156a/5
 ḥayrān Ḳ.- dılar 63a/16, 97b/14
 müteḥayyir Ḳ.- dılar 55a/3, 70b/9, 73a/20
 ‘acabā Ḳ.- dukları 111b/2
 Ḳ.- madı 107b/4, 77b/11, 77b/13
 Ḳ.- maķ 144a/8
 Ḳ.- mamişlardur 148a/18
 Ḳ.- maya 77b/8
 Ḳ.- mayup 134b/19
 Ḳ.- maz 162b/3
 ḥarāb Ḳ.- müşdur 122a/16, 41b/15
 bākī Ḳ.- müşlar idı 18b/11
 Ḳ.- miya 172a/13
 bākī Ḳ.- miya 176a/7
 Ḳ.- miyalar 184a/8
 bākī Ḳ.- miyasız 176a/7
 Ḳ.- uñ 112b/15, 16a/8, 63b/15
 Ḳ.- up 27a/12, 47b/16, 77a/2, 83a/16
 müteḥayyir Ḳ.- up 99b/14
 Ḳ.- ur iken 175b/4
 Ḳ.- ur 171a/13, 175a/9
 bākī Ḳ.- ur 150b/8, 158a/1
 ḥayrān Ḳ.- urlar idı 39b/1
 müteḥayyir Ḳ.- urlar idı 11b/15, 76a/1
 Ḳ.- urlar 68a/7
 bākī Ḳ.- ursañuz 162a/18
 Ḳ.- ursın 147a/7
 bākī Ḳ.- ursın 171b/11
- ḳalb :** Kalp. -59- [Ar.]

- կ. 172a/4, 22a/9, 78a/16
 կ.+ de 106b/15, 19a/2, 6b/2
 կ.+ den 26b/5
 կ.+ i 144a/1, 26a/10, 66a/3, 66b/6,
 67a/9
 կ.+ imizde 144a/12
 կ.+ iñ 102b/19, 20b/6, 20b/7, 20b/8,
 39b/6, 87b/14
 կ.+ inde 119b/15, 22a/17, 43b/20,
 76a/8, 7b/5, 91a/15, 92b/11, 94a/11
 կ.+ inden 106b/6, 26b/4, 67a/12
 կ.+ ine 172b/8
 կ.+ ini 172a/3
 կ.+ iniñ 102b/17, 102b/18, 58a/3
 կ.+ iñüz 174a/19
 կ.+ leri 96b/20
 կ.+ lerinde 56a/19, 60a/4, 95a/6
 կ.+ lerini 89a/16
 կ.+ lerüñ 93a/19
 կ.+ lerüñüzde 13b/16, 144b/2, 56b/4,
 99b/6
 կ.+ lerüñüzden 32a/15
 կ.+ lerüñuze 136a/10
 կ.+ lerüñüzi 126b/5
 կ.+ ün 114a/1
 կ.+ üñle 78a/10
 կ.+ üñüz 119a/15, 137a/2, 175b/9,
 178a/17, 9b/10
 կ.+ ünüz 68b/15
 կ.+ üñüzi 177b/5
 կ.+ üñüzüñ 72b/7
kalbī : İçten, yürekten. -2- [Ar.]
 կ. 111b/8, 90b/15
kalbur : Elek. -2- [Ar.]
 կ.+ i 4b/12, 95a/11
kalburul - : Savrulup elekten geçirilmek.
 -1-
- կ.- maķ 138b/2
kaldır - : Kaldırmak. -1-
 կ.- maķ 8a/9
kaldırıl - : Kaldırılmak. -3-
 կ.- müşdur 110a/6
 կ.- sa 107a/3, 22a/2
kaldırım: Yollarda taşlarla yapılan
 döşeme. -1-
 կ. 183a/8
kaldur - : Kaldırmak. -76-
 կ. 141a/8, 14a/2, 153b/14,
 153b/16, 153b/9, 183a/11, 30a/20,
 56b/7
 կ.- a 184b/3, 86a/2
 կ.- alar 169b/10, 5a/16, 87b/20
 կ.- asın 179b/12
 կ.- ayım 185a/19
 կ.- dı 184b/4, 55a/18
 կ.- dılar 128a/8, 163b/9, 167a/3,
 169a/15, 184b/16, 185a/14, 25a/11,
 27b/1, 64b/18,
 68a/19
 կ.- duñ ise 185a/18
 կ.- duñuz 117b/5, 28a/3, 28a/4,
 68b/18, 68b/20
 կ.- maǵ 80b/16
 կ.- maǵa 42b/8, 42b/9, 80b/15
 կ.- maķ 129b/15, 153b/13
 կ.- maz 178a/18
 կ.- müşdur 173a/18, 43b/6
 կ.- miya 19b/6
 կ.- sunlar 184a/10
 կ.- ulup 76a/7
 կ.- uñ 132a/15, 136b/14, 148b/5,
 169a/11, 38b/6, 45a/14

- ķ.- up 101b/2, 110a/19, 116a/10, 127a/2, 132a/12, 145a/4, 152a/12, 153b/11, 155b/7,
 179a/2, 28b/15, 29b/2, 56b/10, 56b/11, 69b/8, 96a/13, 99b/11, 99b/13
 ķ.- ur iken 73a/16
 ķ.- ur 126/1, 14b/4, 57a/19, 60a/4
 ķ.- ursın 132a/9
- kaldurul -** : Kaldırılmak. -7-
 ķ.- a 132a/19, 37b/15, 45a/17, 57a/16, 60b/3
 ķ.- ġıl 36b/9
 ķ.- müş 184b/14
- kalk -** : Kalkmak, ayrılmak, doğrulmak, kabarmak. -45-
 ķ. 13b/18, 56b/6, 56b/9, 99b/11, 99b/8
 ķ.- a 60b/5
 ķ.- arlar 104a/17, 17b/13
 ķ.- dı 109a/4, 156a/13, 15a/2, 56b/11
 ķ.- duğundan 87b/15
 ķ.- ġıl 104a/1, 109a/3, 63a/8
 ķ.- mak 185a/8
 ķ.- ması 93a/17
 ķ.- sa 42a/13, 80a/16
 ķ.- salar 136a/4, 80b/8
 ķ.- up 100b/18, 115a/11, 115a/12, 125a/6, 139a/8, 140a/15, 144a/14, 14a/3, 168b/14,
 168b/17, 16b/6, 4a/3, 55b/5, 58b/19, 63a/9, 67a/16, 72a/19, 74b/17, 84a/15, 87b/5, 97b/1, 97b/17, 98a/1
- kalurul -** : Kaldırılmak. -1-
 ķ.- miya 114b/13
- ķamçı** : Bir ucuna ip, deri vb. bağlı vurma, dövme aracı. -5-
- ķ. 130b/12, 182b/2, 41b/5, 50b/16, 85b/11
- ķāmet** : Boy, endam. -3- [Ar.]
 ķ.+ de 94a/12
 ķ.+ ine 10a/5, 118b/19
- ķamış** : Buğdaygillerden sulak yerlerde yetişen bir tür bitki. -8-
 ķ. 85b/16
 ķ.+ a 104b/1, 17b/17, 51b/13
 ķ.+ i 19b/19, 50b/19, 51a/2
 ķ.+ uñ 86b/4
- ķāmil** : Olgun. -4- [Ar.]
 k.+ dür 8b/5
 k. olan 102b/6
 k. olmaķ 33a/15
 k. oluñ 8b/4
- ķamış** : Gömlek -2- [Ar]
 ķ. 183b/9
 ķ.+ i 183b/9
- ķamu** : Bütün, hep. -7-
 ķ. 121a/19, 142b/2, 144a/4, 177b/19, 23a/5, 64b/20, 66b/20
- ķan** : Kan, vücutumuzda bulunan kırmızı renkli sıvı madde. -30-
 ķ. 184a/15, 28a/16, 41b/8, 50a/4
 ķ.+ iñ 108b/3, 117a/19, 120b/6, 50b/14
 ķ.+ iñ 108a/20, 139a/4, 14b/13, 62a/16
 ķ.+ in 157b/16, 49b/16
 ķ.+ ina 117b/1, 41b/8
 ķ.+ inda 41a/18, 41b/8
 ķ.+ indan 117b/1, 50b/13
 ķ.+ inin 62b/3
 ķ.+ lardan 145b/17
 ķ.+ um 157b/20, 82b/17
 ķ.+ umda 138a/3, 88b/8

- ķ.+ umdur 47a/17
 ķ.+ umı 157b/18, 158a/1
 ķ.+ uñ 50a/1
- ķanat** : Kanat,kuşlarda ve böceklede uçmayı sağlayan organ. -2-
 ķ.+ ları 122a/15, 41b/14
- ķanda** : Nerede, nereye, orada, orayı. -50-
 ķ. 10a/12, 112a/11, 128a/16,
 129a/10, 129a/9, 12b/17, 149a/15, 156b/3,
 161b/4,
 161b/5, 169a/4, 16b/15, 174a/11,
 174a/5, 174b/5, 174b/6, 174b/7, 177b/3,
 180a/7,
 181a/17, 184b/17, 185a/14, 185a/18,
 31b/6, 43a/4, 46b/10, 46b/18, 59b/7, 63b/14,
 66a/7, 70b/13, 82a/16, 82a/20, 82a/9,
 9b/6, 9b/7
 ķ.+ dur 107a/18, 137b/9, 159a/7,
 161a/16, 161b/11, 164a/14, 2b/19, 82b/1
 ķ. imiş 170a/7
 ķ.+ yım 160a/12, 160a/8, 171a/17
- ķandan**: Nereden, neden, oradan. -13-
 ķ. 147b/5, 151a/11, 161b/4, 161b/5,
 182b/16, 22b/15, 24a/13, 27a/15, 63a/17,
 68a/10, 78b/7
 ķ.+ dur 90b/4
 ķ. imiş 36b/17
- ķandıl** : Bir tür aydınlatma aracı. -5- [Ar.]
 ķ.+ lerı 44a/11
 ķ.+ lerimiz 44a/16
 ķ.+ lerini 44a/10, 44a/15, 44a/8
- ķangi** : Hangi, hangisi. -13-
 ķ. 124a/1, 13b/17, 6b/11
 ķ.+ lar 33a/9
 ķ.+ ñız 10a/5
 ķ.+ ñuzuñ 122b/6
 ķ.+ sı imiş 138a/8
- ķ.+ sı 105b/2, 111b/7, 138a/9,
 56b/5
 ķ.+ sına 135a/1, 77b/15
- ķangu** : (bkz. ķangi).-1-
 ķ.+ ñuz 124a/6
- ķanić** : Kanaat eden. -1- [Ar.]
 ķ. oluñ 95a/5
- ķankı** : (bkz. ķangi).-18-
 ķ. 10b/17, 119b/5, 124a/16,
 124a/9, 124b/4, 167a/6, 43b/12, 72a/16,
 99b/7
 ķ.+ ñız 163a/5
 ķ.+ ñuzuñ 127b/15
 ķ.+ sı 114a/20, 37a/9, 40b/11,
 40b/14, 50a/19
 ķ.+ sıdur 78a/7
 ķ.+ sıń 50b/6
- ķanku** : (bkz. ķangi).-1-
 ķ.+ ñuz 118b/18
- ķantär** : Ağırlık tartma aracı. -14-
 [Ar.]
 ķ. 31b/14, 44b/10
 ķ.+ ı 44b/11, 44b/15, 44b/16,
 44b/8, 45a/1, 45a/14, 45a/15, 45a/2,
 45a/6
 ķ.+ uñı 45a/9
- ķap** -: Kapmak, birdenbire yakalayarak çekmek. -7-
 ķ.- a 20a/16
 ķ.- ar 166a/13
 ķ.- maǵ 77a/14
 ķ.- maǵa 117b/8, 167a/2, 59a/1
 ķ.- miya 167a/1
- ķapa** - : Kapamak, bir açıklığı örtmek için bir şeyi, açık yerin üzerine getirmek. -4-
 ķ.- dı ise 121b/13

- ḳ.- rsız** 40b/3
ḳ.- yup 97a/3, 9a/1
- ḳapan -** : Kapanmak, kapalı hale gelmek.
-3-
 ḳ.- müş iken 185b/8, 186a/3
 ḳ.- müşdur 44b/2
- ḳapla -** : Kaplamak, örtmek. -1-
 ḳ.- dılar 98b/8
- ḳapu:** Kapı. -29-
 ḳ. 115a/10, 11a/5, 11a/7, 181a/8,
 44b/2, 56a/11, 75a/11
 ḳ.+ dan 11a/5, 121b/11, 165b/12,
 165b/14, 181a/6, 52b/10
 ḳ.+ lar 186a/2
 ḳ.+ larda 43a/18, 81a/18
 ḳ.+ lari 185b/7, 28a/19
 ḳ.+ nı 9a/1
 ḳ.+ sı 103b/15, 166a/4
 ḳ.+ sına 52a/13
 ḳ.+ sindan 87a/13
 ḳ.+ suna 126b/16, 87a/6
 ḳ.+ ya 55b/2
 ḳ.+ yı 121b/13, 181a/9
 ḳ.+ yım 166a/6
- ḳapucı :** Kapıcı. -2-
 ḳ. 165b/15
 ḳ.+ ya 81b/5
- ḳar :** İş, amel, çalışma. -3- [Far.]
 k. iderler 24b/2, 64a/6
 k. turur iken 34a/9
- ḳar :** Kışın havada donarak yağan su buharı. -2-
 ḳ. 52b/12, 70a/5
- ḳara:** Toprak. -4-
 ḳ. 59b/2
 ḳ.+ da 65b/13
 ḳ. etmege 8a/2
- ḳ.+ yı 40b/5
- ḳarabet:** Soyca yakınlık, hisimlik. -1-
[Ar.]
 ḳ.+ üñ 91a/8
- ḳarañu :** Karanlık. -4-
 ḳ. 184b/14
 ḳ.+ dan olur 116b/8
 ḳ. olmazsa 116b/10
 ḳ. olur 9b/13
- ḳarañulan -:** Kararmak. -1-
 ḳ.- müş 142a/16
- ḳarañulanmış :** Kararmış. -1-
 ḳ. olsa 43a/6
- ḳarañulu:** Karanlık. -1-
 ḳ. ola 81a/9
- ḳarañuluk :** Karanlık. -14-
 ḳ. 9b/15
 ḳ.+ a 12b/3, 38b/7, 45a/18
 ḳ.+ da 117b/15, 16b/17, 172a/13
 ḳ.+ ı 149b/18
 ḳ. ola 9b/14
 ḳ. olmışdur 142a/16, 156a/12,
 51b/7, 86a/18
 ḳ. olmiya 116b/9
- ḳarar :** Değişmez hale gelmek, sabit ve sakin olmak. -10- [Ar.]
 ḳ. 61a/6
 ḳ. etdi 25b/10, 66a/1
 ḳ. geldiler 107a/17
 ḳ. ide 112b/14
 ḳ. itmezse 176a/10
 ḳ. olanlarsız 138a/17
 ḳ. ola 31a/18
 ḳ. oldı 101a/8
 ḳ. tutdı 111b/20
- ḳaravaş :** Cariye. -2-
 ḳ. 84b/17

- ķ.+ larından 84b/12
- kārbānsarāy:** Kervansaray, konaklamak için
yapılan büyük han. -1- [Far.]
- ķ.+ da 92a/11
- ķarı :** Kadın, eş. -5-
- ķ. 135b/9, 23a/9, 62a/16, 62b/10,
78b/16
- ķarin :** Gövdenin kaburga kenarlarından
kasıklara kadar olan ön bölgesi. -4-
- ķ. 67a/10
- ķ.+ a 26b/2
- ķ.+ in 124b/20
- ķ.+ inda 20b/17
- ķarındaş :** Kardeş. -113-
- ķ. 102b/9, 134b/16, 16b/5, 21a/20,
39a/7, 80b/7
- ķ.+ dan 35a/7
- ķ.+ i 101a/11, 114b/5, 134b/13,
134b/14, 147a/10, 147a/12, 155b/13,
15b/11, 15b/12,
167b/7, 167b/9, 168a/18, 169a/11,
16b/5, 183b/15, 24b/3, 29a/8, 39a/6, 54b/13,
54b/18, 58b/4, 5b/15, 5b/16, 5b/20,
62b/20, 63b/1, 64a/12, 77b/7, 77b/8,
80b/7, 94a/16, 95a/16
- ķ.+ in 168b/12, 6a/1
- ķ.+ ina 134b/15, 32a/14, 39a/6,
39a/9, 77b/9, 7a/10, 7a/11
- ķ.+ inı 167b/14
- ķ.+ inıñ 10b/5
- ķ.+ lar 167b/10, 186b/9, 77b/9
- ķ.+ ları 107a/4, 123b/12, 130b/5,
148a/17, 158b/13, 158b/18, 159a/5, 21a/13,
24a/10,
24a/11, 33b/14, 59a/8, 63b/1,
73b/11, 73b/14, 73b/15
- ķ.+ larımuñ 45b/17
- ķ.+ ların 136a/14, 1b/9, 2a/8
- ķ.+ larsız 40a/13
- ķ.+ larum 107a/8, 21a/17,
21a/19, 59a/12, 59a/14
- ķ.+ laruma 185b/2, 53a/6
- ķ.+ laruñ 107a/6, 21a/15, 59a/11
- ķ.+ laruñı 123a/2
- ķ.+ laruñıza 8b/2
- ķ.+ laruñuzı 138b/4
- ķ.+ um 114b/8, 127a/15, 168b/1,
169a/1, 21a/20, 31b/8, 59a/15
- ķ.+ uma 118a/17
- ķ.+ uñ 125a/19, 125b/11gerek,
127b/8, 168b/4, 31a/14, 7a/14
- ķ.+ uña 102b/8, 10b/7, 7a/16
- ķ.+ uñı 31a/16
- ķ.+ uniñ 10b/10
- ķ.+ uñıñ 102b/13, 102b/6,
64a/14
- ķarış - :** Karışmak, birbirinin içine
girmek. -1-
- ķ.- müş 51a/8
- ķarıb :** Çok yakın, hisim. -2- [Ar.]
- ķ. 169b/20
- ķ. imış 158b/13
- ķarıbet :** Hisim, akraba. -1- [Ar.]
- ķ.+ üñ 90a/13
- ķarşu:** Karşı, bir şeyin esas tutulan
yüzünün ilerisi. -71-
- ķ. 100a/4, 100b/16, 103a/9,
104b/15, 111b/17, 113a/4, 115b/10,
115b/11, 118a/11,
118a/12, 120a/10, 124a/4,
128a/7, 136a/13, 137b/6, 15b/8,
173a/18, 17a/11, 17a/12,

- 181b/14, 183a/6, 19b/10, 20a/10,
20a/7, 20a/8, 20b/1, 20b/2, 34a/18, 40b/3,
42a/12, 42a/13, 48b/18, 49a/4,
49b/11, 50a/13, 58a/6, 58b/16, 58b/18,
58b/19,
59a/5, 65b/10, 6b/6, 71b/19, 72b/15,
76a/12, 77a/12, 7a/14, 82a/2, 84a/12,
84a/13, 84a/15, 84b/1, 85a/14,
93a/17
 k.+ da 132b/5
 k.+ dur 20a/18
 k. gelür idi 107b/2
 k.+ ñuzda 35b/9
 k.+ ñuzdaki 75a/5
 k. olan 20a/20
 k.+ sına 125a/4, 125a/9, 13b/6
 k.+ sinda 52a/15, 80a/8, 86b/9
 k.+ suna 140a/3
 k.+ sunda 78b/14
- kartal** : Bir tür yırtıcı kuş. -2-
 k.+ lar 129a/10, 43a/5
- karye** : Köy. -3- [Ar.]
 k.+ sinde 160b/4, 167b/7
 k.+ sinden 99a/15
- kās:** (bkz. kāse).-4- [Far.]
 k. 138a/2, 180b/17, 47b/18, 48a/4
- kaş^ca** : Çanak, kase, yemek kabı. -1-
 [Ar.]
 k.+ laruñ 66a/19
- kaşaba** : Küçük şehir. -4- [Ar.]
 k.+ da 69a/10
 k.+ lara 55b/10
 k.+ larına 69a/12
 k.+ ya 69a/10
- kāse** : Kase, mecazen insanın bu
dünyadaki nasibi anlamına gelir. -3- [Far.]
 k. 47a/15, 82b/16, 83a/18
- kāsi** : (bkz. kāse).-3- [Far.]
 k. 137b/17, 138a/2, 139a/1
- kaşr** : Kısa kesmek, kısaltmak. -3-
 [Ar.]
 k. etdi 81a/3
 k. itmiye idi 81a/1
 k. olunmuş 42b/14
- kassār** : Yıkayıcı, leke temizleyici. -1-
 [Ar.]
 k. 70a/6
- kaş**: Tepe. -1-
 k.+ ina 97b/2
- kat** : Huzur, yan. -162-
 k. 106a/17, 121a/7, 130b/7,
131b/6, 21b/14, 22b/7, 33b/16, 40b/7,
73b/14
 k.+ imizda 63b/1
 k.+ ina 107a/14, 107a/5,
109b/14, 114a/14, 115a/6, 120a/20,
121a/8, 122a/5, 125b/3,
12a/8, 12b/16, 130a/1, 130b/2,
130b/8, 131a/3, 131b/2, 132a/1,
134b/11, 137a/11,
139a/18, 139b/7, 13a/7, 142a/2,
152a/4, 152b/17, 152b/3, 15a/6, 15b/7,
161a/1,
167b/1, 16b/1, 185a/9, 21b/16,
22b/13, 23a/15, 25a/1, 25b/17, 26a/12,
26a/15,
26b/12, 27a/11, 27a/5, 27b/6,
29b/13, 30a/1, 30b/4, 30b/6, 32a/8,
32b/1,
33a/5, 34b/14, 35a/7, 35b/8,
36a/13, 36b/12, 36b/2, 39a/3, 42a/1,
42a/5,

- 45a/1, 45a/6, 46b/17, 49a/17, 4b/15,
 50b/17, 55b/14, 56a/6, 56b/14, 58a/11,
 58a/16, 58a/19, 58b/14, 59a/19,
 59a/9, 5a/8, 62a/10, 63b/8, 64b/11, 64b/19,
 65a/12, 65a/7, 66a/12, 66b/20,
 68a/15, 68a/5, 69b/6, 70b/18, 70b/9, 72b/1,
 72b/17, 72b/2, 73a/4, 74a/20, 74a/6,
 74b/17, 75a/11, 75a/14, 75a/4, 76a/17,
 77b/5, 78b/18, 80b/2, 84a/11,
 86b/19, 87a/1, 89b/19
 k.+ inda 130b/2, 132a/14, 135a/8,
 136a/15, 143a/4, 16b/7, 31a/12, 33b/5,
 33b/6,
 42a/16, 53a/12, 56a/11, 68a/16,
 73b/7, 73b/8, 80b/9, 8b/9, 90a/15, 90a/3
 k.+ indan 148a/10
 k.+ larına 136a/9, 48b/20, 65b/20
 k.+ larında 143a/14, 68a/17, 92a/14,
 94a/12
 k.+ uma 115a/8, 157a/19, 157a/6,
 18b/20, 45b/11, 70b/17, 72b/19
 k.+ umda 68a/7
 k.+ uña 25b/4, 45b/15
 k.+ uñda 114a/19, 47a/1
 k.+ uñuzda 111a/16, 141a/1, 48b/10,
 70b/16, 84a/2
kat :- Katmak. -5-
 k. 180b/16, 48b/3
 k.- a 10a/6, 118b/19
 k.- müşdur 114a/15
katf : Ağaçtan meyve toplamak. -1-
[Ar.]
 k. iderler 102b/17
katı : Çok, fazla. -12-
 k. 104b/6, 117b/6, 12a/10, 130a/16,
 130a/17, 139b/13, 172a/3, 18a/2, 55b/18,
 58a/17, 68b/15
 k. oldı 66a/3
katıl - : Katılmak. -1-
 k.- dugı 57a/19
katılık : Acımasızlık, duygusuzluk. -
 4-
 k.+ ı 32b/9, 58a/3, 72b/7
 k.+ inı 87b/14
katılmış: Katılmış olan, katılan. -1-
 k. ola 60a/20
kātib : Yazan, Tevrat alimi. -61-
[Ar.]
 k. 12b/16, 78a/14
 k.+ ler 100b/15, 117a/5, 117b/6,
 11b/17, 124a/14, 133a/18, 133b/3,
 134a/15, 137a/15,
 140b/13, 161a/2, 25b/17, 29b/6,
 36a/14, 40a/1, 40a/19, 40b/19, 40b/2,
 40b/5,
 41a/10, 41a/15, 41a/5, 46a/15,
 48b/14, 51b/1, 55a/4, 57a/2, 58b/12,
 66b/1,
 70a/20, 75b/18, 76a/17, 78b/2,
 81b/13, 84a/8, 85a/7, 86a/14, 99b/3
 k.+ lerden 110a/15, 28b/7,
 66a/12, 69a/20, 78a/4, 78b/9, 83b/13
 k.+ lerdür 140a/5
 k.+ lere 34b/10, 70b/10, 74a/2
 k.+ leri 100a/3, 41b/4, 70b/7
 k.+ lerin 13b/14
 k.+ lerin 135a/11
 k.+ lerini 3a/3
 k.+ lerin 135a/19, 20b/12,
 56a/18, 7a/6
kātil : İnsan öldüren kimse. -1- [Ar.]
 k.+ leri 38a/13
katıl : Öldürmek. -30- [Ar.]
 k. 141a/10, 141a/19, 166a/8

- ķ. etdiler 117a/16, 76b/19
     ķ. etmek 154a/3, 154a/6, 159b/1,
     159b/11, 159b/3, 162b/11, 162b/6, 181b/20,
     24b/5
     ķ. etmişler idi 85a/18
     ķ. eyledi 3b/12
     ķ. eyliyeler 130b/12
     ķ. ideler 136a/15, 46a/17
     ķ. idelüm 134a/6
     ķ. idenleriniñ 41a/20
     ķ. iden 177a/16
     ķ. ide 7a/8
     ķ. idiser 161b/19
     ķ. itmek 158b/12
     ķ. itmiyesin 7a/8
     ķ.+ lar 67a/13
     ķ.+ ler 26b/5
     ķ. olunup 110a/16, 69a/20
- ķatlan - :** Katlanmak, dayanmak. -4-
- ķ.- ur iken 93a/3
     ķ.- uruz 104a/11, 104a/9, 17b/9
- ķavī :** Güçlü, sağlam. -6- [Ar.]
- ķ.+ dür 4b/11
     ķ.+ leri 90b/16
     ķ.+ niñ 59a/1
     ķ. olaniñ 20a/15
     ķ. olani 20a/17
     ķ.+ yi 59a/2
- ķavim :** Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından dabirbirine bağlı insan topluluğu, budun. - 8- [Ar.]
- ķ. 106a/9, 160b/5, 160b/12, 161a/1
     ķ.+ i 103b/17
     ķ.+ ine 91b/11
     ķ.+ ini 104a/4, 91a/18
- ķavıraq:** Daha güclü. -1- [Ar.+T.]
- ķ. 115b/19
ķavırek: (bkz. ķavıraq).-2- [Ar.+T.]
- ķ. 54a/16
     ķ. olan 95a/9
- ķavl :** Sözleşme, anlaşma. -2- [Ar.]
- ķ. idüp 34a/2
     ķ. itmedüñ 34b/2
- ķay:** Yağmurlu. -1- [Ar.]
- ķ. olur 27b/10
- ķaya :** Büyük ve sert taş kütlesi. -12-
- ķ. 103a/4, 103a/6, 106a/14,
     106b/7, 11b/7, 11b/9, 28a/18
     ķ.+ da 52a/13
     ķ.+ dan 87a/5
     ķ.+ lar 51b/17
     ķ.+lı 59b/7, 60a/5
- ķayd :** Bağ, kelepçe. -1- [Ar.]
- ķ.+ lar 107b/9
- ķayınana :** Kaynana. -7-
- ķ. 120a/11
     ķ.+ sı imiş 181a/1
     ķ.+ sı 55a/16, 97b/17
     ķ.+ sıń 12b/7
     ķ.+ sına 120a/12, 17a/12
- ķayır -:** Gözetmek, kollamak.-8-
- ķ. 114a/18
     ķ.- aydı 114a/16, 170a/20
     ķ.- mayup 38a/10, 38a/8
     ķ.- maz 114b/8, 61a/4
     ķ.- mazsın 38b/13
- ķayu:** Kaygı,endişe. -2-
- ķ.+ sı 166a/15, 77a/16
- ķaz -:** Kazmak. -6-
- ķ.- dı 37a/16, 44b/13, 76b/13
     ķ.- mağa 126a/2
     ķ.- up 103a/4, 121a/3
- ķazan - :** Kazanmak. -5-

- k.- dı 44b/12
 k.- duñ 31a/16
 k.- ur ise 28b/18
 k.- ursa 110b/3, 69b/12
kāzib : Yalancı, yalan söyleyen. -2- [Ar.]
 k. 42a/19, 42b/18
kebīr : Büyükk, yüce. -3- [Ar.]
 k. 58a/11
 cem'-i k.+ i 101a/16
 k.+ lerine 64b/2
kedhudā: Kahya. -6- [Far.]
 k. 119b/10, 125b/19
 k.+ s1 olan 106a/7
 k.+ s1 125b/15, 126a/10
 k.+ sına 34a/13
kedhudālik: Kahyalık.-4- [Far.+T.]
 k. 126/1
 k.+ dan 126a/3
 k. etmek 125b/18
 k.+ uñ 125b/18
kelām : Söz. -37- [Ar.]
 k. 104a/4, 111b/5, 12b/13, 130b/14,
 160a/11, 177a/8, 180b/11, 53a/15
 k.-ı allāhı 66b/18
 k.-ı allāh 167a/12
 k.+ a 148b/15, 153a/3
 k.+ da 143b/10
 k.+ ı 171b/20, 26a/16, 48a/8, 49b/6,
 56a/11, 56a/3, 60b/15, 88a/7, 94a/9,
 97b/7
 k.+ ıñ 111b/6, 114b/6, 116a/13,
 163b/4, 92b/8, 98a/16
 k.+ ıñ 179b/15
 k.+ ında 38b/10
 keşret-i k.+ ında 9a/4
 k.+ ından 90a/1
 k.+ umı 154a/20
 k.+ uñ 179a/13
 k.+ uña 90a/16, 93a/10
kelime: Söz,sözcük. -4- [Ar.]
 k.+ lerin 150b/4, 163a/7
 k.+ nin 88b/7
 k.+ si 94a/19
kem : Kötü, fena. -8- [Far.]
 k. 11a/13, 11a/14, 13b/16,
 34b/5, 67a/12, 67a/14, 67a/15
 k.+ leri 23b/18
kemik : Kemik. -3-
 k.+ i 144b/5, 184a/18
 k.+ lerinden 41a/12
kemlik: Kötülük.-3- [Far.+T.]
 k.+ e 181b/3
 k.+ i 38b/16
 k.+ le 37b/9
kemrek: Daha kötü. -3- [Far.+T.]
 k. ola 52b/3
 k. olur 14b/5, 57a/20
ken'ānlu:Kenanlı. -2- [Ar.+T.]
 k. 15b/15
 k.+ yı 58b/7
kendi : Kendi. -1-
 k. 85b/18
kendü : (bkz. kendi). -413-
 k. 100b/13, 100b/16, 101a/16,
 102a/16, 102b/10, 102b/11, 102b/15,
 102b/17, 102b/18,
 102b/2, 102b/5, 102b/7,
 103a/19, 104a/7, 105a/12, 105a/15,
 105b/8, 106a/2, 107a/10,
 108a/14, 10a/18, 10a/5, 10b/13,
 10b/8, 10b/9, 110a/18, 110b/3, 111b/13,
 111b/19,

- 112b/6, 114a/15, 114a/3, 114b/17,
 114b/3, 114b/4, 115b/18, 115b/8, 116a/9,
 117b/12,
 118b/12, 118b/18, 118b/3, 119a/17,
 119b/15, 119b/2, 120b/17, 123a/10,
 123b/13, 123b/14,
 123b/18, 124a/3, 124b/18, 126a/11,
 127a/9, 127b/2, 128a/5, 129a/3, 129b/10,
 129b/15,
 129b/17, 12b/13, 130b/15, 131a/13,
 131b/10, 131b/18, 131b/7, 132a/10,
 132b/14, 132b/4,
 134a/12, 134b/15, 134b/4, 135a/15,
 135b/11, 138b/20, 139a/18, 139a/8, 13a/6,
 13b/10,
 140a/18, 140a/5, 140b/13, 140b/8,
 142a/9, 142b/2, 142b/6, 142b/8, 143a/17,
 143b/12,
 143b/20, 144a/11, 144a/4, 145b/11,
 145b/5, 146b/17, 148a/16, 148b/20, 14a/3,
 150a/10,
 152a/4, 152b/10, 152b/9, 153a/4,
 153a/9, 154a/7, 154b/14, 154b/5, 155a/11,
 155a/2,
 155a/4, 155b/10, 156a/9, 158b/16,
 159a/18, 159a/5, 159b/17, 160b/17, 164a/9,
 164b/13,
 167b/8, 168a/18, 169b/18, 170a/15,
 171a/14, 171a/15, 172b/9, 173a/6, 174b/18,
 174b/20,
 175b/6, 176a/9, 177a/11, 179a/10,
 17b/5, 180a/18, 180b/19, 183b/20, 185a/8,
 21a/20,
 21b/4, 24a/14, 24a/15, 24a/7, 24b/1,
 26a/9, 28b/14, 28b/19, 28b/4, 29a/15,
 29a/4, 2b/8, 30a/16, 30b/10, 31b/13,
 32a/14, 33a/12, 33a/6, 35a/14, 35b/19,
 38a/10, 38a/4, 39a/6, 39b/9,
 42a/4, 42b/2, 43b/20, 44b/9, 45b/5,
 49a/19,
 4a/16, 51a/4, 52a/8, 54a/18,
 56a/4, 56b/2, 57b/9, 60b/6, 61a/2,
 62a/2,
 63a/14, 63b/3, 64a/10, 64b/1,
 64b/3, 65b/12, 68b/5, 69b/12, 69b/13,
 69b/16,
 69b/6, 69b/8, 74b/16, 74b/6,
 77a/19, 77b/9, 78a/13, 78a/17, 78b/6,
 7a/11,
 7a/9, 80a/7, 80b/10, 81b/15,
 82a/7, 82b/11, 84a/6, 84b/15, 86a/4,
 86b/18,
 89b/9, 8b/15, 90a/13, 90a/5,
 91a/18, 91a/3, 92a/13, 92a/3, 92a/5,
 92b/11,
 93a/18, 93a/8, 93b/2, 93b/8,
 95a/12, 95a/7, 95b/4, 96b/12, 96b/5,
 97a/12,
 97b/4, 98a/16, 98a/8, 98b/20,
 99a/12, 99b/13, 99b/20
 k.+ de idi 145b/7
 k.+ de 107a/2, 123b/17, 151a/17,
 154b/6, 158a/2, 163b/18, 167a/18,
 170b/1, 24b/1,
 2b/6, 60b/2, 64a/6
 k.+ den 109b/1, 154a/9, 176a/6,
 182a/4, 94b/8, 97b/13
 k.+ ler 105b/16, 120b/13,
 138a/7, 160a/9, 171a/3, 180b/6, 27b/17,
 55a/11, 6a/17,
 6a/18, 94a/8
 k.+ lerde 129b/7, 133b/8,
 134a/5, 37b/5, 70a/19
 k.+ lerden 160b/13

- k.+ lere 25a/3, 51a/12, 78b/20
 k.+ lerin 170a/3
 k.+ lerinde 13b/14, 179b/9, 56b/3,
 60a/6, 66a/1, 81b/18
 k.+ lerine 104b/15, 183b/12, 65a/14,
 73b/5, 87a/12
 k.+ lerini 32b/19
 k.+ leriyile 36b/18, 44a/10, 76b/3,
 77a/4
 k.+ lerüñ 37b/18
 k.+ leründür 6a/17, 6b/5
 k.+ lerüñüz 44a/19
 k.+ lerüñüzi 137a/2
 k.+ mden 154b/11, 159a/17, 162a/11,
 162b/17, 166b/2, 172a/18, 174b/16
 k.+ me 161b/10, 161b/3, 171b/8,
 174b/4
 k.+ mi 103b/4, 163a/21, 175a/16,
 179b/17
 k.+ nden 58b/11
 k.+ ñden 146a/17
 k.+ ñe 161b/1, 28b/9
 k.+ ñi 12a/6, 142a/3, 142a/7,
 158b/17, 163a/20, 167a/8, 175a/18, 51a/19,
 55b/20,
 5a/14, 86a/13, 97a/9, 99a/7
 k.+ niñ 52a/12
 k.+ ñiz 27b/19
 k.+ ñizde 71b/3, 72a/16
 k.+ ñize 41a/19, 80a/19
 k.+ nizi 117b/13
 k.+ ñizi 126b/4
 k.+ nüñ 110b/5
 k.+ ñüz 117a/11, 141b/6, 150a/13,
 65a/1
 k.+ ñüzde 157b/17, 4b/5, 94b/12
 k.+ ñüzden 120a/17, 136b/17
 k.+ ñüze 119a/12, 126a/13,
 137b/17
 k.+ ñüzi 127b/8, 128a/10
 k.+ si 131b/13, 144a/19,
 151a/13, 164b/13, 178b/6, 186b/16,
 63a/5, 78b/3
 k.+ sin 153b/18, 154a/8, 96b/2
 k.+ sinde 129a/17, 14b/14,
 158a/9, 169a/9, 174a/2, 22a/20, 62b/11,
 62b/5
 k.+ sinden 116a/7, 169b/14,
 177b/15, 21a/9
 k.+ sine 115b/11, 115b/9,
 118b/11, 131b/19, 20a/7, 20a/8, 21a/16,
 58b/16, 58b/18,
 58b/19
 k.+ sini 114a/5, 122b/19,
 129b/18, 141b/20, 14b/8/18, 161b/19,
 163b/10, 182b/14, 183a/6,
 186a/15, 30b/9, 40a/17, 40a/18,
 49b/18, 51b/2, 61a/20, 86a/15, 89b/13
 k.+ sünde 125b/19
 k.+ süne 20a/10
 k.+ ye 124b/21, 92a/7
 k.+ yi 171b/18
 k.+ zñi 96b/4
- kerāhet:** İğrenme.-3- [Ar.]
 k.+ dür 126b/7
 k.+ ini 42b/5, 80b/12
- kere** : Kere, kez, defa, sefer. -9-
 [Ar.]
 k. 122a/14, 31b/8, 41b/13,
 47b/8, 48a/3, 48a/8, 49b/7, 85a/2, 85a/4
- kerrāt** : Kereler, defalar. -6- [Ar.]
 k. 14a/18, 180a/20, 66a/15
 k.+ le 100a/9, 29b/15
- kerre** : (bkz. kere). -19- [Ar.]

- k. 107b/8, 127b/10, 127b/11,
129b/12, 138b/7, 139b/19, 141a/13,
149a/10, 164b/18,
174a/17, 31b/11, 61a/16, 71a/1,
83a/8, 83b/7, 85a/4
k.+ ye 31b/10, 31b/9
- kes -:** Kesmek. -15-
k. 72a/5, 72a/8
k.- di 24b/13, 64b/16
k.- dim 109b/6, 64a/9
k.- er iken 61b/1
k.- gil 7b/9
k.- üp 119b/18, 121a/1, 121a/4,
30b/18, 36a/2, 44a/4, 75a/17
- kesb** : Kazanmak, çalışmak. -4- [Ar.]
k. eyledüm 44b/16, 45a/3
k. itmiş idi 132a/1
k. itmişdür 132a/2
- kesir** : Çok, bol. -5- [Ar.]
k. 78b/15
k.+ i 183b/1
k.+ in 152a/20, 4b/2
k.+ lerüñ 93a/16
- kesire** : Kesir, çokluk, bolluk. -5- [Ar.]
cemā‘ at-i k. 59a/19, 62a/15
cemā‘ at-i k. 155b/3, 170b/11
cemā‘ at-i k.+ yi 153a/17
- kesret** : Çokluk, bolluk. -2- [Ar.]
k.-i kelāmında 9a/4
k.+ lerden 110a/6
- keşf** : Ortaya çıkarma, meydana çıkarma.
-6- [Ar.]
k. etmek 18b/19
k. eyledüñ 18b/15
k. ide 170a/8
k. itmedi 28a/16
k. olundı 172a/1
- k. olunmıya 16b/16
- keşik** : Nöbet. -2- [Moğ.]
k.+ de 119b/2, 119b/3
- ketān** : (bkz. kettān).-1- [Ar.]
k. 142b/10
- keten** : (bkz. kettān).-2- [Ar.]
k. 84a/5, 84a/6
- kettān** : Lifleri dokumacılıkta
kullanılan bir tür bitki. -8- [Ar.]
k. 143a/16, 184b/7, 185a/1,
185a/3, 185a/4, 52a/11
k.+ i 185a/7, 19b/19
- kez** : Defa, sefer. -9-
k. 123b/2, 130b/2, 136a/19,
14a/1, 15b/3, 168a/9, 21a/8, 31b/14,
82a/4
- kezzāb** : Yalancı, çok yalan söyleyen. -
1- [Ar.]
- k.+ dur 163a/3
- kıç** : Geminin arka tarafı. -1-
k.+ da imiş 61a/2
- kıl -:** Kılmak, etmek, yapmak. -
97-
muğarrer k. 138b/4
ḥalāṣ k.- a 112a/9, 129a/5
icrā k.- a 154b/7
ikrār k.- a 118a/8
musallaṭ k.- a 119b/11, 119b/14,
43b/19
mūrāca‘ at k.- a 112b/15
namāz k.- a 110b/11
rūzī k.- a 103a/18
teşbī‘ k.- alar 101b/7
azād k.- am 182a/19
ḥalāṣ k.- am 172a/16
namāz k.- am 47b/13, 83a/13
şaq k.- am 96b/20

- emīn ķ.- avuz 53a/13
 temsīl ķ.- avuz 60b/10
 musallaṭ ķ.- ayım 44b/20, 45a/5
 ķ.- dī 132a/5
 musallaṭ ķ.- dī 43b/16
 namāz ķ.- dī 129b/10, 138b/21,
 139a/4, 48a/4, 48a/8, 83a/17, 83b/4
 serzeniṣ ķ.- dī 112a/7
 āreste ķ.- dīlar 47a/3
 ‘imāret ķ.- dīlar 128b/16
 namāz ķ.- duğunda 110b/11
 namāz ķ.- ı virüp 110a/7
 namāz ķ.- ı vir 9a/2
 güz̄ar ķ.- ıcaķ 15a/4
 namāz ķ.- ıcaķ 9a/3
 namāz ķ.- ıñ 48a/2
 ķ.- maduķ 11b/2
 namāz ķ.- maǵa 101a/7, 129b/8,
 65b/11
 namāz ķ.- maǵı 114b/17, 8b/17
 namāz ķ.- maķ 129a/12, 25a/15
 şerr ķ.- maķ 101a/1, 58a/1
 ķ.- mañ 148b/6
 şāzlık ķ.- mañ 113b/2
 rūzī ķ.- miya 31a/19, 31a/20
 tecrübe ķ.- miyasın 5a/18, 96b/9
 yav ķ.- sa 124a/17, 124b/5
 namāz ķ.- uben 76a/12
 iyülk ķ.- uñ 101b/19, 8a/16
 namāz ķ.- uñ 102a/1, 138b/19,
 139a/8, 42b/11, 80b/18, 81b/2, 83b/2, 8a/18,
 9a/7
 ķ.- up 150b/11
 namāz ķ.- up 114b/15, 76a/10
 secde ķ.- up 5b/4
 ķ.- ur idi 64a/19
 güz̄dar ķ.- ur idi 130b/19
 namāz ķ.- ur idi 55b/7, 99a/12
 güz̄ar ķ.- ur iken 56b/15
 imtiḥān ķ.- ur iken 68b/5
 namāz ķ.- ur iken 137a/6,
 47b/17, 89a/4
 va‘z ķ.- ur iken 54a/10
 ‘ilāc ķ.- ur iken 15a/20
 ķ.- ur 158b/16
 tehellül ķ.- ur 90b/10
 ‘ibādet ķ.- ur 177a/16
 başt ķ.- urlar 40a/8
 icrā ķ.- urlar 74b/2
 namāz ķ.- urlar 100a/9
 namāzlar ķ.- urlar 135b/3,
 78b/13
 namāz ķ.- ursın 8b/16, 8b/19
 namāz ķ.- ursız 114b/18
 namāzlar ķ.- ursız 40b/1
 tezyin ķ.- ursız 41a/17
kıl : Kıl. -2-
 ķ.+ ı 136a/17, 8a/2
kılıç : Uzun, ucu sivri, kesici, çelikten
 silah. -18-
 ķ. 136b/5, 138b/16, 139a/14,
 48b/4, 93a/18
 ķ.+ ı 138b/12, 17a/10, 180b/13,
 48b/3, 83b/18
 ķ.+ ıñ 48b/1
 ķ.+ lar 139a/20, 48a/14, 48b/9,
 83b/12, 84a/1
 ķ.+ uñ 180b/16, 48b/3
kılın - : Kılınmak, yapılmak, edilmek.
 -4-
 yir ķ.- müş 45b/20, 45b/7
 ķ.- müşdur 35a/6
 yir ķ.- müşdur 74a/18
killet : Muhtaç olmak. -1- [Ar.]

- ķı+** : de olmağa 124b/17
- ķın** : Bıçak, kılıç vb. kesici araçların kabı. -1-
ķ.+ ina 180b/16
- ķır** :- Kırmak, parçalamak. -11-
ķ.- dılar 184a/11
ķ.- duğum 68b/17
ķ.- madılar 184a/14
ķ.- mya 19b/19
ķ.- up 100a/18, 107b/10, 110a/4, 25a/8, 57b/1, 65b/4
ķ.- ur idi 68a/14
- ķırañ**: Kıyı,kenar. -2-
ķ.+ a 23b/17
ķ.+ unda 21b/5
- ķıranā** : Yer adı. -1-
ķ.+ dan 51a/5
- ķırıl** :- Kırılmak. -5-
ķ.- mya 184a/18
ķ.- up 14b/6, 184a/10, 61a/18
ķ.- ur idi 98b/9
- ķırındın** : Kırtıntı. -1-
ķ.+ lardan 67b/6
- ķırk** : Kırk sayısı. -5-
ķ. 148/11, 54b/7, 5a/7, 96a/7
- ķışa** : Uzun karşıtı.-1-
ķ. 131a/14
- ķışır** : Üreme imkanı olmayan. -2-
ķ. 90a/14
ķ. idi 88b/17
- ķısmet** : Nasip. -8- [Ar.]
ķ. etdiler 86a/5
ķ. eyledi 124b/13
ķ. eyleñ 137b/18
ķ. ider 116a/1
ķ. ide 118a/18
ķ. idici 118a/19
- ķ. idüp 141b/17
ķ. itdi 65b/5
- ķıssa** : Ders alınması gereken kısa hikaye. -1- [Ar.]
ķ.+ yı 88b/5
- ķış** : Kış mevsimi. -3-
ķ.+ da 42b/11, 80b/18
ķ. imiş 166b/10
- ķıtlık** : İhtiyaca yetmeyecek kadar azlık. -1-
ķ. 97a/16
- ķıyām** : Ayağa kalkma, ayakta durma. -20- [Ar.]
ķ. etdi 109b/5, 110a/11, 24b/1
ķ. etdüği 70a/18
ķ. etmek 70a/20
ķ. etmişdür 52b/2
ķ. ideler 77b/18
ķ. ideyim 52a/19
ķ. ide 110a/16, 127b/2, 29b/5, 34b/13, 69b/1, 71a/20, 74a/5
ķ. idüp 44a/14
ķ. itdi 172b/11
ķ. itmişdür 109b/3, 144a/16, 148b/14
- ķıyāmet**: Hesap günü. -16- [Ar.]
ķ. 168b/6, 39a/4, 77b/5
ķ.+ de 134b/20, 168b/5, 39a/11, 39a/15, 77b/14
ķ.+ i 134b/11, 135a/4
ķ.+ iñ 135a/7
ķ.+ inde 123a/8
ķ.+ inden 51b/19
ķ.+ ine 154b/10, 39a/17
- ķıyās** : Karşılaştırma. -6- [Ar.]
ķ. etdiler 131b/11, 34a/17
ķ. eyledi 92b/11

- k. iderim 105b/4
     k. idersiz 170a/5
     k. ide 177a/16
- kıymetlü** : Kıymetli, değerli. -1- [Ar.+T.]
     k. 23b/13
- kız** : Dişi çocuk. -51-
     k. 114b/5, 114b/8, 120a/11,
 123b/12, 14b/20, 15a/2, 167b/10, 167b/14,
 168b/12,
     169a/11, 183b/15, 21a/20, 24a/11,
 33b/14, 59a/15, 62b/13, 63a/3, 63a/9, 63b/1,
 73b/11, 73b/14, 89b/17, 89b/18
     k.+ a 120a/11, 24b/14
     k.+ dan 67b/2
     k.+ iken 121a/17
     k.+ i 108a/17, 167b/7, 17a/11,
 17a/14, 24b/7, 27a/2, 2b/10, 64b/3, 67b/9
     k.+ iñ 108b/18
     k.+ ina 35b/15, 44a/7
     k.+ lar 44a/14, 44b/2
     k.+ lari 141b/5
     k.+ larından 88b/13
     k.+ um 14b/9, 26b/11
     k.+ uñ 108b/15, 62b/16, 63a/5, 63a/6
     k.+ uñdan 67b/8
- kızcağız**: Kızcağız. -7-
     k. 109a/3, 63a/8, 64b/17
     k.+ a 64b/17, 64b/5
     k.+ iniñ 67a/19
     k.+ um 62a/13
- kızıl** : Parlak kırmızı renk. -2-
     k. 27b/10
     k.+ dur 27b/9
- ki** : Ki bağlacı. -1400- [Far.]
     k. 100a/13, 100a/16, 100a/2,
 100a/20, 100b/11, 100b/12, 100b/14,
 100b/3, 100b/6,
- 101a/10, 101a/13, 101a/14,
 101a/6, 101b/12, 101b/13, 101b/14,
 101b/16, 101b/5, 101b/6,
     101b/8, 102a/5, 102b/11,
 102b/15, 102b/2, 103a/1, 103a/16,
 103a/6, 103a/8, 103b/13,
     103b/3, 104a/16, 104b/18,
 104b/7, 105a/17, 105a/6, 105a/8,
 105a/9, 105b/17, 105b/4,
     106a/2, 106a/4, 106a/6, 106a/7,
 106a/8, 106b/11, 106b/14, 106b/19,
 106b/20, 106b/8,
     106b/9, 107a/10, 107a/19,
 107a/8, 107b/1, 107b/13, 107b/14,
 107b/15, 107b/2, 107b/7,
     107b/8, 108a/1, 108a/12,
 108a/16, 108a/19, 108a/5, 108a/8,
 108b/11, 108b/15, 108b/9,
     109a/1, 109a/4, 109a/6, 109b/2,
 109b/3, 109b/4, 10a/10, 10a/15, 10a/5,
 10a/8,
     10b/10, 10b/4, 110a/10, 110a/13,
 110a/14, 110a/19, 110a/20, 110a/7,
 110a/8, 110b/11,
     110b/13, 110b/14, 110b/15,
 110b/18, 110b/19, 110b/4, 110b/7,
 110b/9, 111a/2, 111a/8,
     111b/10, 111b/11, 111b/15,
 111b/17, 111b/18, 112a/2, 112a/4,
 112b/1, 112b/6, 112b/8,
     113a/13, 113a/5, 113a/6,
 113b/13, 113b/14, 113b/2, 113b/3,
 113b/6, 114a/18, 114b/12,
     114b/15, 114b/2, 114b/8,
 114b/9, 115a/5, 115a/8, 115b/12,
 115b/2, 115b/20, 115b/4,

- 115b/9, 116a/11, 116a/13, 116a/3,
 116a/5, 116a/9, 116b/13, 116b/14, 116b/18,
 116b/8,
     117a/1, 117a/11, 117a/18, 117a/19,
 117a/4, 117b/14, 117b/15, 117b/2, 117b/3,
 117b/4,
     118a/11, 118a/17, 118a/8, 118b/18,
 118b/19, 118b/4, 119a/11, 119a/14, 119a/19,
 119a/2,
     119a/4, 119a/8, 119b/1, 119b/17,
 119b/18, 119b/19, 119b/4, 119b/6, 119b/7,
 11a/1,
     11a/3, 11a/6, 11a/7, 11b/14, 11b/3,
 11b/6, 120a/15, 120a/20, 120a/8, 120b/12,
     120b/13, 120b/2, 120b/5, 120b/6,
 120b/8, 121a/12, 121a/13, 121a/6, 121b/12,
 121b/13,
     121b/19, 121b/3, 121b/6, 122a/11,
 122a/17, 122a/20, 122a/4, 122b/12, 123a/13,
 123a/16,
     123a/3, 123a/7, 123b/16, 123b/8,
 124a/17, 124a/6, 124b/1, 124b/12, 124b/3,
 124b/4,
     125a/18, 125a/19, 125a/20, 125b/15,
 125b/16, 125b/17, 125b/6, 125b/7, 126a/18,
 126b/12,
     126b/13, 126b/16, 126b/17, 126b/19,
 126b/9, 127a/11, 127a/14, 127a/15, 127a/7,
 127b/18,
     127b/4, 127b/6, 128a/10, 128a/16,
 128a/19, 128a/2, 128a/4, 128b/13, 128b/16,
 128b/19,
     128b/6, 128b/9, 129a/12, 129a/13,
 129a/19, 129a/3, 129a/4, 129b/11, 129b/16,
 129b/2,
- 129b/20, 129b/3, 129b/4,
 129b/7, 12a/14, 12a/20, 12a/7, 130a/17,
 130a/4, 130a/6,
     130b/19, 130b/5, 131a/1,
 131a/13, 131a/16, 131a/19, 131a/3,
 131a/5, 131b/10, 131b/11,
     131b/16, 131b/17, 131b/18,
 131b/6, 131b/7, 132a/11, 132a/15,
 132a/17, 132a/7, 132a/8,
     132b/10, 132b/4, 132b/6,
 133a/13, 133a/4, 133a/6, 133a/9,
 133b/12, 133b/14, 133b/2,
     133b/5, 133b/9, 134a/15,
 134a/18, 134a/4, 134b/1, 134b/11,
 134b/14, 135a/14, 135a/20,
     135a/8, 135b/11, 135b/12,
 135b/13, 135b/15, 135b/17, 135b/18,
 135b/2, 135b/6, 135b/7,
     135b/8, 136a/12, 136a/19,
 136b/14, 136b/17, 136b/19, 136b/20,
 137a/10, 137a/14, 137a/15,
     137a/19, 137b/1, 137b/14,
 137b/15, 137b/16, 137b/18, 137b/2,
 137b/5, 137b/9, 138a/1,
     138a/3, 138b/13, 138b/8,
 139a/20, 139a/4, 139b/14, 139b/18,
 13a/12, 13b/19, 13b/6,
     13b/7, 140a/11, 140a/18,
 140b/11, 140b/6, 140b/7, 141a/1,
 141a/16, 141a/17, 141a/6,
     141a/9, 141b/8, 141b/9, 142a/12,
 142a/14, 142a/9, 142b/7, 143a/13,
 143a/19, 143a/2,
     143a/8, 143b/1, 143b/12,
 143b/14, 143b/16, 143b/17, 143b/18,
 143b/3, 143b/4, 143b/9,

- 144a/15, 144a/6, 144a/9, 144b/12,
144b/16, 144b/4, 145a/2, 145a/5, 145b/10,
145b/7,
146a/1, 146a/11, 146a/13, 146a/6,
146a/8, 146b/13, 146b/20, 146b/4, 146b/5,
146b/7,
147a/13, 147a/15, 147a/6, 147b/1,
148a/4, 148b/19, 148b/6, 149a/14, 149a/4,
149a/5,
149a/9, 149b/11, 149b/13, 149b/17,
149b/8, 14a/8, 14b/12, 14b/2, 150a/13,
150a/15,
150a/18, 150a/2, 150a/6, 150b/10,
150b/15, 150b/16, 150b/3, 151a/12, 151a/5,
151b/16,
151b/19, 151b/2, 151b/5, 151b/6,
151b/7, 151b/8, 152a/11, 152a/13, 152a/16,
152a/3,
152a/7, 152a/9, 152b/1, 152b/10,
152b/18, 152b/3, 152b/6, 152b/8, 153b/15,
153b/8,
154a/1, 154a/20, 154b/12, 154b/15,
154b/16, 154b/3, 154b/6, 154b/7, 155a/10,
155a/13,
155a/14, 155a/17, 155a/2, 155a/7,
155b/3, 155b/7, 155b/9, 156a/15, 156a/17,
156a/19,
156a/20, 156a/5, 156a/6, 156a/7,
156a/8, 156b/1, 156b/13, 156b/14, 156b/9,
157a/10,
157a/11, 157a/14, 157a/17, 157a/5,
157b/2, 157b/8, 158a/17, 158b/11, 158b/14,
158b/15,
158b/16, 158b/3, 159a/1, 159b/1,
159b/13, 159b/14, 159b/18, 159b/5, 159b/8,
15a/15,
15a/6, 15b/1, 15b/11, 15b/15,
15b/4, 15b/8, 160a/10, 160a/17,
160a/19, 160a/2,
160a/3, 160b/17, 160b/3,
161a/14, 161a/5, 161b/10, 161b/15,
161b/20, 161b/8, 161b/9,
162a/11, 162a/3, 162a/6, 162a/9,
162b/1, 162b/12, 162b/17, 162b/19,
162b/2, 162b/5,
162b/6, 163a/16, 163a/19,
163a/2, 163a/4, 163a/8, 163a/9, 163b/1,
163b/16, 163b/19,
163b/20, 163b/3, 163b/5,
164a/15, 164a/20, 164a/4, 164a/8,
164b/1, 164b/10, 164b/16,
164b/17, 164b/19, 164b/20,
164b/4, 164b/5, 164b/8, 165a/10,
165a/12, 165a/14, 165a/18,
165a/2, 165a/8, 165b/1, 165b/2,
165b/9, 166a/14, 166a/18, 166a/3,
166b/1, 166b/15,
167a/1, 167a/10, 167a/14,
167a/18, 167a/8, 167b/2, 167b/8,
168a/13, 168a/15, 168a/19,
168a/2, 168a/4, 168a/6, 168b/10,
168b/2, 168b/5, 169a/13, 169a/16,
169a/17, 169a/19,
169a/8, 169b/12, 169b/13, 16a/1,
16a/11, 16a/14, 16b/16, 16b/17,
170a/20, 170a/5,
170a/7, 170b/1, 170b/11,
170b/19, 170b/8, 171a/10, 171a/7,
171b/11, 171b/12, 172a/15,
172a/2, 172a/5, 172b/6, 173a/10,
173a/19, 173b/16, 173b/4, 174a/7,
174a/8, 174b/15,

- 174b/16, 174b/17, 174b/20, 175a/1,
175a/11, 175a/18, 175a/7, 175b/10, 176a/14,
176b/13,
    176b/14, 176b/15, 176b/2, 176b/4,
177a/1, 177a/12, 177a/15, 177a/17, 177a/19,
177a/8,
    177b/10, 177b/11, 177b/13, 177b/6,
177b/9, 178a/1, 178a/13, 178a/15, 178a/3,
178a/4,
    178a/5, 178a/6, 178a/8, 178b/11,
178b/12, 178b/13, 178b/15, 178b/17,
178b/3, 178b/7,
    179a/6, 179a/9, 179b/10, 179b/12,
17a/10, 17a/11, 17a/15, 17a/5, 17a/7, 17a/9,
    17b/1, 17b/5, 17b/6, 180a/11,
180a/13, 180a/17, 180a/2, 180a/5, 180a/7,
180b/10,
    180b/7, 181a/19, 181a/2, 181a/3,
182a/12, 182a/17, 182a/18, 182b/14,
182b/18, 182b/7,
    183a/17, 183a/8, 183b/11, 183b/5,
184a/1, 184a/11, 184a/16, 184a/9, 184b/2,
184b/9,
    185a/13, 185a/20, 185a/4, 185a/7,
185b/16, 185b/2, 185b/5, 185b/6, 186a/10,
186a/12,
    186a/17, 186a/18, 186b/10, 186b/11,
186b/12, 186b/15, 186b/16, 186b/4, 186b/8,
18a/5,
    18b/1, 18b/11, 18b/12, 18b/14,
18b/2, 18b/8, 19a/14, 19a/16, 19a/17, 19a/9,
    1b/16, 20a/15, 20a/2, 20a/7, 20a/8,
20b/1, 20b/10, 20b/2, 20b/9, 21a/19,
    21b/18, 21b/4, 22a/13, 22a/14, 22a/3,
22b/16, 22b/3, 22b/6, 23a/4, 23a/5,
    23a/9, 23b/16, 24a/4, 24a/6, 24b/9,
25a/20, 25b/14, 25b/17, 25b/4, 26a/16,
- 26a/17, 26a/5, 26a/6, 26b/2,
27a/12, 27a/14, 27a/15, 27b/18, 27b/7,
28a/1,
    28a/10, 28a/13, 28a/17, 28a/18,
28a/5, 28a/7, 28b/11, 28b/15, 28b/16,
28b/3,
    28b/4, 28b/5, 29a/13, 29a/17,
29a/3, 29b/11, 29b/6, 29b/9, 2a/16,
2a/20,
    2b/11, 30b/12, 30b/13, 30b/16,
31a/10, 31a/11, 31a/13, 31a/5, 31b/13,
31b/15,
    31b/4, 32a/17, 32a/2, 32b/11,
32b/17, 32b/18, 32b/3, 32b/9, 33a/20,
33a/6,
    33b/10, 33b/13, 34a/1, 34a/11,
34a/13, 34a/17, 34a/18, 34a/20, 34b/16,
34b/4,
    34b/5, 35a/10, 35a/11, 35a/17,
35a/19, 35a/8, 35b/12, 35b/14, 35b/2,
35b/3,
    36a/18, 36a/8, 36b/16, 36b/8,
37a/10, 37a/15, 37a/2, 37b/10, 37b/14,
37b/18,
    37b/20, 38b/10, 38b/12, 39a/3,
39b/2, 3a/4, 3b/1, 3b/10, 3b/13, 3b/17,
    40a/17, 40a/18, 40b/12, 40b/13,
40b/15, 40b/17, 40b/3, 40b/8, 41a/1,
41a/11,
    41a/15, 41a/20, 41a/4, 41a/8,
41b/10, 42a/20, 42a/3, 42b/11, 42b/13,
43a/16,
    43a/18, 43a/19, 43b/14, 43b/6,
45a/11, 45a/7, 46a/12, 46a/13, 46a/17,
46a/18,

46b/16, 46b/18, 46b/9, 47a/17,
 47a/19, 47a/5, 47b/4, 47b/7, 48b/14, 48b/4,
 48b/7, 48b/8, 49a/11, 49a/6, 49b/13,
 49b/6, 4a/4, 4a/9, 4b/16, 4b/4,
 4b/6, 4b/7, 4b/8, 50a/1, 50a/16,
 50a/18, 50a/20, 50b/1, 50b/11, 50b/16,
 50b/5, 50b/8, 51a/6, 51a/8, 51b/11,
 51b/5, 52a/13, 52a/16, 52a/17, 52a/19,
 52a/20, 52a/4, 52a/8, 52b/15, 52b/18,
 53a/10, 53a/6, 54b/2, 55a/11, 55b/10,
 55b/15, 55b/8, 56a/10, 56a/12, 56a/4,
 56a/9, 56b/13, 56b/16, 56b/18, 56b/3,
 56b/7, 57a/10, 57a/15, 57a/4, 57a/9,
 57b/11, 57b/7, 57b/9, 58a/12, 58b/11,
 58b/5, 58b/8, 58b/9, 59a/14, 59a/19,
 59a/3, 59a/4, 59a/7, 59b/20, 59b/5,
 5a/10, 5a/15, 5b/16, 5b/7, 5b/8,
 60a/12, 60a/15, 60a/16, 60a/17, 60a/20,
 60a/5, 60a/9, 60b/1, 60b/10, 60b/13,
 60b/4, 60b/5, 60b/8, 61a/1, 61a/4,
 61a/9, 61b/8, 62a/13, 62a/14, 62a/3,
 62b/1, 62b/16, 62b/17, 62b/4, 62b/5,
 63a/11, 63a/17, 63a/7, 63b/15,
 63b/18, 63b/20, 63b/3, 64a/1, 64a/14,
 64a/17,
 64a/4, 64a/6, 64a/7, 64a/8, 64b/1,
 64b/11, 64b/15, 64b/7, 65a/12, 65a/15,
 65a/20, 65a/9, 65b/10, 65b/9, 66a/12,
 66a/18, 66a/9, 66b/16, 66b/4, 67a/11,
 67a/2, 67a/7, 67a/8, 67a/9, 67b/13,
 67b/16, 67b/19, 67b/2, 68a/15, 68a/17,
 68a/6, 68a/7, 68b/12, 68b/14, 69a/13,
 69a/16, 69a/19, 69a/3, 69b/10, 69b/14,
 69b/19, 69b/20, 69b/7, 69b/9, 6a/19,
 6b/13, 6b/16, 6b/18, 6b/8, 70a/17,
 70a/19, 70b/1, 70b/20, 70b/3, 70b/4,
 71a/12, 71a/19, 71a/8, 71b/16, 71b/17,

71b/18, 71b/19, 71b/5, 72a/1,
 72a/2, 72a/3, 72b/14, 72b/17, 73a/1,
 73a/6,
 73b/11, 73b/13, 74a/1, 74a/12,
 74a/15, 74a/16, 74a/20, 74a/7, 74a/8,
 74a/9,
 74b/11, 74b/13, 74b/19, 74b/3,
 74b/5, 75a/9, 75b/16, 75b/20, 75b/3,
 75b/6,
 76a/11, 76a/13, 76a/15, 76a/19,
 76a/6, 76a/8, 76a/9, 76b/15, 76b/6,
 76b/9,
 77a/12, 77a/15, 77a/3, 77a/5,
 77b/1, 77b/17, 77b/20, 77b/5, 77b/7,
 77b/8,
 78a/19, 78a/6, 78a/8, 78b/12,
 78b/17, 78b/18, 78b/3, 78b/9, 7a/12,
 7a/14,
 7a/18, 7a/19, 7a/2, 7a/4, 7a/5,
 7a/7, 7a/8, 7a/9, 7b/1, 7b/10,
 7b/12, 7b/13, 7b/16, 7b/2, 7b/3,
 7b/7, 80a/10, 80a/12, 80a/13, 80a/7,
 80b/18, 80b/19, 81a/16, 81a/18,
 81a/19, 81b/5, 81b/8, 82a/16, 82a/17,
 82a/20,
 82a/9, 82b/1, 82b/18, 82b/19,
 82b/7, 83a/10, 83a/17, 83a/19, 83a/2,
 83a/7,
 83b/2, 83b/20, 83b/6, 84a/16,
 84b/18, 85a/15, 85a/17, 85a/18, 85a/4,
 85b/1,
 85b/11, 85b/12, 85b/2, 85b/4,
 85b/8, 86a/1, 86a/17, 86a/3, 86b/1,
 86b/13,
 86b/16, 86b/17, 86b/9, 87a/10,
 87a/13, 87a/14, 87a/17, 87a/5, 87b/1,
 87b/15,

- 87b/7, 87b/8, 88b/11, 88b/16, 88b/4,
88b/6, 88b/8, 89a/1, 89b/10, 89b/17,
89b/4, 89b/5, 89b/8, 8a/12, 8a/5,
8a/7, 8b/12, 8b/18, 8b/7, 90a/1,
90a/14, 90a/20, 90a/9, 90b/11, 90b/4,
90b/5, 90b/8, 91a/3, 91a/5, 91a/8,
91b/13, 91b/19, 91b/5, 91b/6, 92a/1,
92a/11, 92a/12, 92a/17, 92a/18, 92a/5,
92a/7, 92a/8, 92b/15, 92b/19, 92b/3,
92b/6, 93a/11, 93a/13, 93a/5, 93b/19,
94a/6, 94a/7, 94b/13, 94b/15, 95a/16,
95a/18, 95a/19, 95a/7, 95b/10, 95b/11,
95b/13, 95b/14, 95b/15, 95b/16,
95b/17, 95b/18, 95b/19, 95b/20, 95b/6,
95b/7,
95b/8, 95b/9, 96a/1, 96a/12, 96a/2,
96a/3, 96a/4, 96b/17, 96b/18, 96b/5,
96b/8, 97a/11, 97a/13, 97a/14,
97a/15, 97a/18, 97b/3, 97b/8, 98a/11,
98a/15,
98a/19, 98a/2, 98a/8, 98b/1, 98b/12,
98b/14, 98b/15, 98b/17, 99a/13, 99a/14,
99a/17, 99b/17, 99b/4, 99b/9, 9a/4,
9a/7, 9b/14, 9b/4, 9b/8
- kibrit** : Kibrit. -1- [Ar.]
k. 128b/17
- kiçi** : Küçük. -3-
k. 124b/11, 124b/14, 7a/2
- kiçirek** : daha küçük. -6-
k. 138a/13
k.+ dür 23a/5, 60b/11
k. olan 104b/12, 111b/12, 18a/7
- kifāyet**: Yeterli miktarda olma, kafi, yeterlilik. -1- [Ar.]
k. itmez 155b/12
- kile** : Tahıl ölçümede kullanılan belirli hacimdeki kap, ölçek. -3- [Ar.]
- k. 116b/4, 60a/14, 6b/14
- kiler** : Evde erzakların saklandığı oda, depo. -1-
k.+ i 118b/16
- kilīsā** : Kilise. -3- [Far.]
k.+ mī 28a/18
k.+ ya 31a/19
k.+ yī 31a/19
- kim** : Ki bağlacı. -346-
k. 100b/17, 101a/11, 101a/18,
102a/11, 103a/14, 103a/17, 103a/18,
103a/3, 104a/11,
104a/18, 104a/9, 104b/8,
105b/10, 105b/14, 105b/4, 106a/18,
106a/6, 107a/2, 108a/20,
108a/7, 109b/6, 10b/17, 110b/5,
111a/14, 111b/7, 113a/7, 113b/11,
114a/8, 114b/18,
114b/5, 115b/18, 118a/2,
119a/18, 119b/10, 119b/12, 119b/13,
11a/9, 11b/11, 11b/5,
120a/13, 120a/2, 120a/3, 120a/6,
120a/7, 120b/2, 121a/3, 121b/8,
122a/12, 122a/17,
123a/1, 123a/10, 124a/10,
126b/10, 126b/6, 127b/16, 127b/19,
12a/12, 130b/7, 131b/19,
131b/20, 132a/17, 132a/18,
132a/20, 132a/8, 132b/20, 132b/7,
134a/14, 135a/16, 135b/14,
136b/20, 137a/17, 138a/6,
138a/7, 138a/8, 138a/9, 138b/11,
138b/12, 13a/15, 13a/6,
141b/4, 142b/11, 142b/15,
144b/5, 145b/13, 145b/17, 146a/14,
146a/3, 146b/10, 146b/17,

- 146b/5, 147b/4, 149a/2, 149b/2,
149b/6, 150a/10, 150a/15, 150b/1, 150b/2,
151a/16,
    151a/17, 151b/10, 151b/18, 151b/8,
152a/18, 152b/15, 152b/2, 153a/16, 153a/8,
153a/9,
    153b/1, 153b/7, 154a/11, 155a/15,
155b/14, 156b/11, 157a/16, 157a/20, 157a/6,
157a/8,
    157a/9, 157b/12, 157b/4, 157b/9,
158a/13, 158a/3, 158a/9, 159a/2, 159a/9,
159b/3,
    15b/14, 15b/2, 160b/13, 162a/16,
162a/7, 164b/6, 166a/11, 167b/11, 167b/9,
168b/3,
    16a/15, 16a/8, 16b/11, 16b/13,
16b/17, 16b/18, 170a/11, 170a/18, 171a/4,
171b/21,
    172a/11, 172a/20, 172b/1, 172b/8,
173a/6, 173b/11, 173b/16, 173b/7, 173b/9,
174a/17,
    174a/5, 174a/9, 175a/13, 175a/14,
175a/2, 175a/6, 175a/7, 175b/17, 175b/5,
175b/7,
    176b/11, 176b/6, 177a/10, 177a/16,
177a/9, 177b/19, 178a/10, 178a/19, 178b/6,
178b/8,
    179a/10, 179a/14, 179a/16, 179b/4,
17b/11, 17b/14, 17b/9, 180b/12, 181a/7,
181b/3,
    183b/6, 185b/14, 185b/15, 186b/13,
186b/5, 18a/11, 18a/12, 18a/14, 18a/2,
18a/4,
    18b/19, 18b/7, 19a/13, 19b/13,
19b/16, 19b/2, 19b/20, 19b/5, 20a/2, 21a/4,
    21a/7, 21b/15, 21b/19, 21b/9,
22a/19, 22a/2, 23a/10, 23a/6, 23b/13, 23b/8,
    23b/9, 24a/8, 25a/14, 25b/15,
27a/7, 28b/1, 28b/2, 29a/4, 29b/4,
2a/16,
    2b/14, 31b/1, 31b/12, 31b/2,
31b/6, 32a/1, 32a/13, 32b/16, 32b/6,
34b/19,
    34b/20, 35a/3, 35a/5, 36b/10,
36b/15, 38a/17, 38a/3, 39b/14, 3a/15,
3a/8,
    3b/5, 40a/14, 40a/2, 40b/13,
40b/9, 41b/11, 41b/16, 41b/9, 43b/11,
43b/15,
    43b/17, 43b/18, 43b/5, 44a/2,
44a/3, 44a/8, 44b/5, 45a/15, 45a/16,
46b/1,
    47a/10, 47a/20, 47b/12, 48a/16,
49b/2, 4a/13, 4b/11, 4b/12, 50a/15,
50a/17,
    50a/6, 54a/16, 54a/6, 54b/6,
56b/12, 57b/14, 57b/17, 58a/14, 58a/18,
58b/13,
    59a/5, 59b/15, 5a/4, 60b/2,
61a/14, 61b/18, 62a/16, 62a/2, 63b/15,
64a/9,
    66b/19, 67a/19, 69a/17, 70a/1,
70a/6, 70b/12, 72a/10, 72a/13, 72a/7,
74a/13,
    74a/18, 75a/6, 76a/10, 78b/5,
7a/1, 7b/13, 7b/15, 81b/16, 82b/12,
82b/20,
    83a/11, 83a/13, 83b/15, 85a/1,
85a/16, 85a/2, 85b/6, 87b/5, 8a/8,
90b/7,
    92b/1, 93b/3, 94b/18, 94b/19,
95a/11, 95a/9, 97a/10, 97a/5, 99a/2
    k. imiş 153b/17, 173b/9

- kim** : Hangi kişi? Soru sözcüğü. -203-
 k. 108b/4, 108b/7, 110a/11, 110a/19,
 110a/20, 110b/4, 111b/10, 111b/11,
 111b/17,
 113a/12, 114b/19, 115b/19, 118a/11,
 118a/19, 118a/8, 126a/17, 126a/19, 126b/12,
 128a/12,
 128b/19, 129a/3, 129a/4, 130a/4,
 130b/1, 148a/3, 154a/10, 154a/16, 157a/12,
 157b/3,
 158a/8, 163a/3, 163b/16, 164b/12,
 167a/11, 16a/11, 178a/20, 17a/15, 17a/5,
 17a/7,
 17b/1, 181b/8, 20b/1, 20b/2, 21a/19,
 26a/5, 28b/15, 28b/16, 30b/12, 30b/9,
 32b/11, 33b/13, 33b/4, 34a/6,
 35a/10, 35a/11, 36b/14, 37b/17, 40a/17,
 40a/18,
 40b/12, 40b/15, 40b/8, 42b/19,
 49b/5, 4b/3, 56b/1, 59a/14, 62b/7, 62b/9,
 63b/15, 64b/7, 69b/10, 69b/14,
 69b/16, 69b/7, 69b/9, 71b/10, 71b/11,
 71b/19,
 72a/2, 72b/14, 73a/1, 73b/6, 74b/3,
 74b/5, 76a/19, 76a/7, 7a/11, 7a/12,
 7a/2, 7a/4, 7a/8, 7b/12, 7b/2, 87a/13,
 8a/10, 8a/7, 94b/10, 99b/5
 k.+ de 120a/3
 k.+ den 118a/1, 173b/6
 k.+ dür 105b/17, 109b/6, 113b/10,
 113b/11, 114a/6, 115a/5, 119b/9, 123b/16,
 131a/13,
 133b/6, 138a/14, 140a/2, 151a/8,
 165b/1, 16a/7, 171b/12, 173b/10, 186b/6,
 21a/17,
 30b/5, 36a/6, 43b/15, 49a/16, 59a/12,
 71b/5, 99b/4
 k.+ e 103a/3, 104b/17, 113b/11,
 120a/2, 132a/17, 158b/2, 171b/21,
 18a/13, 45a/15,
 48a/16, 60b/9, 96a/16
 k.+ i 105a/16, 105b/14, 110a/8,
 180b/5, 180b/9, 185a/17, 28a/10,
 28a/13, 50a/16,
 69a/13, 69a/16, 83b/14, 85a/16
 k. imiş 158a/16
 k.+ iñ 183b/11, 94b/19
 k.+ ki 109a/15, 123b/14,
 126b/11
 k.+ ler imiş 158a/15
 k.+ ler 25b/15
 k.+ lerden 30a/16
 k.+ lerdür 21a/17
 k.+ leriñ 185b/15
 k.+ lerüñ 185b/14
 k.+ sin 146a/12, 146a/16,
 162a/5, 55a/7, 97b/11
 k.+ üñ 104a/18, 107a/1, 107a/2,
 118b/10, 124a/10, 127b/5, 134a/14,
 134b/6, 138b/11,
 138b/12, 146b/17, 150a/14,
 175a/14, 17b/14, 18a/11, 21b/15,
 21b/19, 22a/2, 23b/8,
 37b/16, 38b/19, 39a/12, 39b/11,
 59b/14, 60b/1, 60b/2, 77b/2, 94b/18
 k.+ ün 106a/18
 k.+ üñle 115b/15, 20a/12,
 30b/17
kimesne : Kimse, herhangi bir kişi. -
 207-
 k. 100a/15, 100a/17, 100a/20,
 103a/7, 106b/16, 110a/17, 112b/1,
 113b/10, 116b/3,

- 11a/19, 11b/5, 121b/9, 123b/11,
124b/21, 126b/9, 127a/19, 127b/1, 130b/5,
131a/14,
    139b/13, 13a/15, 142b/11, 146a/7,
146b/4, 149a/12, 149a/5, 149a/8, 149b/5,
14b/3,
    150b/2, 150b/4, 151b/20, 152a/8,
153b/17, 157a/19, 157b/10, 157b/4, 157b/8,
158a/17,
    158b/16, 159a/10, 159a/16, 159b/1,
159b/14, 159b/20, 15a/10, 160a/1, 160a/14,
160a/20,
    160b/11, 160b/17, 160b/7, 161a/16,
161a/17, 161b/15, 162a/15, 163a/14,
163a/17, 163b/20,
    164b/16, 166a/6, 166b/2, 166b/20,
166b/6, 167a/2, 167b/1, 167b/6, 168a/17,
168a/2,
    168a/3, 169b/4, 170a/2, 170a/7,
171a/16, 171a/17, 173b/15, 174b/9, 175a/19,
176a/10,
    176b/4, 177a/5, 177b/3, 178a/17,
178b/12, 179b/7, 183a/18, 184b/9, 18b/17,
18b/18,
    19b/18, 20a/15, 20a/4, 24a/9, 28b/13,
34a/11, 39a/5, 39b/16, 42a/8, 42b/17,
    43b/1, 44b/10, 44b/12, 49a/1,
56a/10, 56a/19, 57a/17, 57a/20, 59a/1,
61a/15,
    61a/18, 63a/11, 67a/18, 67b/19,
71a/12, 71a/18, 71b/17, 71b/6, 73b/10,
74b/12,
    75a/8, 75b/10, 75b/15, 78b/1,
80a/12, 81a/3, 81b/1, 83b/18, 84a/13, 86a/6,
    87b/3, 88b/4, 89a/11, 92a/3, 9b/15
k.+ den 102a/4, 108b/1, 122b/11,
56a/13
- k.+ dür 107a/19, 13a/11, 61a/9
k.+ ler 12a/20, 170b/10, 172a/7,
179a/19, 17b/19, 180a/7, 42a/8, 75a/16
k.+ lerden 180b/12, 98a/5
k.+ lere 179a/6, 42a/17, 51b/20,
62a/5
k.+ leri 148b/18, 173a/16,
179b/3, 179b/6, 42a/20, 58a/19
k.+ niñ 114a/20, 118a/20,
120b/16, 60a/18, 67a/4, 77b/7
k.+ ye 102a/2, 109a/6, 110a/13,
111a/7, 112b/12, 12a/5, 154a/16,
155a/6, 156b/14,
    162a/20, 167a/13, 173a/2,
184a/19, 24a/12, 28b/3, 29a/2, 29b/4,
46b/19, 55b/19,
    69a/10, 69a/18, 70a/17, 76a/12,
85b/20, 95a/4
k.+ yi 102a/3, 104a/12, 104a/8,
108b/17, 141a/19, 161a/15, 161b/6,
173a/20, 181b/19,
    29b/2, 31a/17, 38b/13, 62b/19,
70a/15, 71b/14
- kimi** : Bir takımı, bazısı. -10-
k. 121a/17, 21b/14, 21b/15,
22b/7, 37a/20, 37b/1
- kimnon** : Kimyon. -1- [Rum.]
k.+ i 41a/1
- kimse** : Kimse, herhangi bir kişi. -9-
k. 132b/8, 91a/8
k.+ den 131b/5
k.+ leri 38a/5
k.+ niñ 134b/13, 176b/3, 77a/16
k.+ nin 134b/1
k.+ si ola 138b/11
- kimsesüz** : Kimsesiz, yalnız. -1-
k. 138b/8

kīn	: Birine karşı duyulan öç alma isteği.	k.+ larda 37b/11
-3- [Far.]		k.+ ları 155a/6, 186b/17, 39a/14,
	k.+ in 129b/3	48b/12, 77b/17
	k.+ ini 129b/5	k.+ larına 155a/18
	k. ṭutup 64a/15	
kirā	: Kira, icar. -1- [Ar.]	kitābet : Yazmak, katiplik. -3- [Ar.]
	k.+ ya 133b/16	k. oluna 92a/1, 92a/6
kirāla -: Kiraya vermek. -3- [Ar.+T.]		k. olunmağa 92a/3
	k.- ya 37b/10	kızb : Yalan, yalan söyleme. -1-
	k.- yup 37a/17, 76b/14	[Ar.]
kīratālī : Kirata'ya mensup olan. -1- [?]		k. iderek 6b/7
	k. 85b/20	ko -: Koymak, bırakmak, yerleştirmek.
kiremid : Kiremit. -1- [Rum.]		-83-
	k.+ lerden 99a/20	k. 102a/1, 112a/19, 14b/11
kīrenālı : Kirena'ya mensup olan. -1-		k.- dı 101a/11, 107b/16, 114b/9,
	k.+ yi 141b/1	164a/19, 172b/11, 183a/19, 52a/12,
kīse	: Küçük veya büyük torba kap. -4-	58b/3, 58b/5,
[Far.]		5b/5
	k. 170b/1, 173b/16	k.- dılar 114a/9, 120a/4, 182b/4,
	k.+ leri 119a/13	184b/10, 184b/17, 35b/19, 50b/19,
	k.+ yi 112b/10	51a/14, 68a/16,
kīşı	: Kadın veya erkeğe verilen genel ad.	75a/14, 91a/15
-7-		alı k.- dılar 98a/10
	k. 108b/7, 112a/11, 143b/7, 165a/13,	çevire k.- dılar 85b/14
21a/14, 35b/12		yaturı k.- dılar 66a/9
	k.+ ye 99a/6	k.- duıkları 87a/18
kitāb	: Kitap. -31- [Ar.]	k.- duñ 185a/19
	k. 160a/15, 160b/3, 167a/12,	k.- duñuz 169a/4
173a/16, 179b/7, 183b/11, 184a/18, 184a/19,		k.- ḡıl 102b/9, 10b/7, 112a/17,
184a/2,		121a/2, 13a/1, 13a/3, 51b/14, 67b/3,
	24a/4, 86a/9, 92a/1	7a/15
	k.-ı mīlād-ı yesū‘ 1b/7	k.- madı 108b/18, 162a/14,
	k.+ a 148b/15	75b/15, 98a/7
	k.+ da 186a/10, 94b/3	k.- madüğüm 132a/11
	k.+ ı 77a/8, 96b/16, 96b/17, 97a/3	k.- madüğüñ 132a/9
	k.+ inda 135a/15, 77b/20	k.- mağa 166b/3
	k.+ lar 48b/6, 84a/3	k.- maķ 100a/19

- կ.- maz idi 119b/6, 43b/13, 55b/4
 կ.- maz 116b/4, 175a/10
 կ.- mazsız 66b/17
 çevire կ.- müşdur 37a/16
 կ.- miyalar 133a/13
 կ.- ñ 130a/2, 139a/17, 169b/3,
 170b/3, 180b/11, 22b/19, 26a/18, 33a/3,
 72b/19,
 82a/3, 86b/5
 dike կ.- ñ 111b/3, 136a/11
 կ.- nar 106b/18
 կ.- r 124a/20, 148a/12, 166a/11
 կ.- rdı 142b/11, 76b/12
 կ.- rdilar 132b/15, 141b/2
 կ.- rin 166a/18, 166b/1, 166b/3
 կ.- rlar 40a/5, 6b/14
 կ.- rsañız 185b/15
 կ.- sun 107b/16
կoduk : Sıpa. -2-
 կ.+ i 35b/11, 35b/16
կogula :- Suçlamak, itham etmek. -1-
 կ.- mak 161a/7
koğulan :- Suçlanmak, itham edilmek.
 -1-
 կ.- müşdur 50a/12
kok :- Korkmak. -1-
 կ.- ar 169a/12
kol : İnsan vücutunda omuz başından
 parmak uçlarına kadar uzanan bölüm. -7-
 կ.+ i 12b/6, 90b/15
 կ.+ larını 37a/20, 38a/11
 կ.+ uni 180b/14, 48b/1, 83b/19
kollukçi : Kollukçu, güvenliği ağlamakla
 görevli kimseler. -8-
 կ.+ lar 160a/5, 160b/7, 160b/9,
 182b/10
 կ.+ lardan 180b/2
- կ.+ları 180b/18
 կ.+ laruñ 181a/20
 կ.+ niñ 7a/20
kon - : Konmak, konulmak. -6-
 կ.- alar 109b/16
 կ.- arlar 23a/7
 կ.- dı 36b/1, 87a/5
 կ.- dılar 121b/5
 կ.- mağa 60b/14
konıl - : Konulmak, bırakılmak. -2-
 կ.- a 60a/15, 60a/16
koñşı1 : Komşu. -1-
 կ.+ları 91a/3
koñşı1 : Komşu. -1-
 կ.+ larına 91a/13
koñşı : Komşu. -12-
 կ.+lar 164a/6
 կ.+ların 124a/20, 124b/7
 կ.+laruñı 123a/3
 կ.+m 114a/6
 կ.+ña 114a/3, 39b/8
 կ.+ñı 33a/12, 78a/12, 8a/13
 կ.+sı oldı 114a/20
 կ.+ya 78a/17
konuk : Konuk, misafir. -3-
 կ.+lar 38a/19
 կ.+ları 38b/1
 կ.+olamağa 131b/2
konukluk: Konuk olma durumu,
 misafirlilik. -2-
 կ.+eyledi 100a/1
 կ.+idersin 123a/5
konul - : Konmak, konulmak. -10-
 կ.-alar 68a/17
 կ.-duğı 185a/12, 87a/7
 կ.-mamış idi 142b/12
 կ.-mış 112b/18, 184b/10

- ķ.- müşdur 126b/16, 142b/14, 148a/5,
185b/15
- ķop - :** Vücuda gelmek, dirilmek, kalkmak.
-16-
- ķ.- arlar 135a/8, 77b/20
ķ.- dı 104a/3
ķ.- dukları 77b/14
ķ.- ısardur 81a/5
ķ.- madı 18a/6
ķ.- müşdur 143a/7
ķ.- sa 130b/13, 168b/4, 168b/5
ķ.- up 116a/18, 116b/1, 20b/19,
21a/2, 42a/19, 42b/18
- ķopar -:** Koparmak, ayırmak, güçlükle elde etmek, yaratmak. -12-
- ķ.- a 134b/15, 39a/7, 4b/7, 94b/14
tohum ķ.- a 77b/9
ķ.- asız 22b/18
ķ.- aydı 48b/2
ķ.- dı 139a/16, 83b/19
ķ.- dılar 100b/5
ķ.- mağa 19a/7, 57b/6
- ķoparıl -:** Koparılmak, ayrılmak. -3-
- ķ.- ġıl 127b/14
ķ.- sa 26a/18
ķ.- up 11a/16
- ķorķ - :** Korkmak. -53-
- ķ.- ar idi 129a/14, 4a/6, 64a/17
ķ.- arlar idi 73b/19
ķ.- aruz 36b/20
ķ.- asız 118a/1
ķ.- dı 182b/15, 24b/6, 25b/6
ķ.- dılar 108a/3, 111a/4, 134a/16,
137a/16, 29a/19, 37b/20, 52a/2, 61a/8,
61b/19,
71b/2, 75b/20, 76b/6, 77a/12, 87b/4,
92a/15
- ķ.- doğları 164b/14
ķ.- dum 132a/8
ķ.- ma 108b/16, 119a/10,
170b/16, 2b/6, 62b/18, 89a/8, 90a/3,
98b/18
ķ.- mañ 117b/19, 118a/7,
156a/16, 16b/16, 16b/19, 17a/4, 25b/2,
29b/1, 52b/14,
53a/5, 65b/20, 92a/16
ķ.- mazsın 142a/9
ķ.- mazum 129a/18
ķ.- sun 175b/10
ķ.- un 118a/2
ķ.- up 107a/18, 45a/9, 62b/10
- ķorkak:** Çok çabuk ve olmayaak
seylerden korkan. -2-
- ķ. olursız 13a/9
ķ.+ siz 61a/7
- ķorku :** Bir tehlike veya tehlike
düşüncesi karşısında duyulan kaygı. -
9-
- ķ. 104a/2, 108a/6, 61a/8, 89a/7,
91a/13, 92a/15
ķ.+ dan 136b/9, 25b/1
ķ.+ sundan 52b/12
- ķorkunç:** Korku veren. -1-
- ķ. 136a/5
- ķorkusuzluk:** Korkusuz olma durumu.
-1-
- ķ.+ ıyla 91b/7
- ķoş -:** Şart ileri sürmek. -2-
- ķ.- dı ise 72b/12
ķ.- dı 32b/6
- ķovla - :** Suçlamak. -2-
- ķ.- dılar 85a/12
ķ.- yalar 19b/4
- ķoy -:** Koymak, bırakmak. -65-

- k.- a 143a/10, 144b/17, 153b/7,
 176b/5, 33a/1, 67b/13
 yaturı k.- acağı 112a/14, 12b/20
 k.- alar 110a/5, 65b/5, 68a/15, 88a/2
 k.- am 115a/8, 121a/3
 k.- ar 172b/13
 k.- arlar 14b/6, 14b/7
 k.- arsız 40b/4
 k.- arum 175b/8
 k.- asın 174a/16, 62a/14
 k.- asız 178b/16
 k.- avuz 169b/9
 k.- ayım 174a/15, 19b/17
 k.- dı 24b/3
 k.- dılar 185a/14, 64b/19
 k.- ıcağı 86b/5
 k.- mak 57b/3
 k.- maz 100a/18, 106b/18, 160b/17,
 57b/1
 k.- u virile 129a/6, 129a/7, 129a/8
 k.- u virilmiye 135b/15, 42a/3, 80a/7
 k.- u virüp 32b/5
 k.- u vir 97b/9
 k.- up 112b/1, 121a/10, 152a/2,
 27b/14, 31a/9, 33a/4, 36a/20, 39a/2, 48a/7,
 51b/13, 54b/16, 54b/20, 5b/19, 5b/7,
 63b/5, 68b/7, 69a/5, 69a/8, 73a/3,
 77a/13, 98a/4
 aşa k.- up 30b/14
 k. virdi 39a/9
- koyul -** : Koyulmak, bırakılmak. -4-
 k.- düğü 169a/14
 k.- duğın 170b/2
 k.- mamış 185a/4
 k.- müş 169a/10
- koyun** : Kollarası, kucak. -37-
 k. 165b/12
- k.+ dan 19b/7
 k.+ i 124a/17, 19b/5, 31a/8
 k.+ lar 15b/2, 165b/15, 165b/18,
 166a/10, 166a/11, 166a/5, 45b/3, 65a/9,
 83a/3
 k.+ lara 166a/17
 k.+ lardan 165b/16
 k.+ları 148b/2, 166a/13, 16a/17,
 45b/3, 47b/3
 k.+larıñ 165b/15, 166a/15
 k.+ların 165b/17
 k.+larına 15b/19, 26b/15
 k.+laru 166a/12
 k.+larum 166a/18, 166b/18
 k.+larumdan 166b/17
 k.+laruñ 11a/9, 148a/20,
 153a/14, 166a/4
 k.+umı 124b/1
 k.+unda 146a/8
 k.+uña 102b/1
- koyun** : Koyun. -2-
 k.+una 126b/20
 k.+unda 127a/3
- koyur -** : Bırakmak, salmak. -1-
 k. 112a/15
- koyurul -** : Koyurulmak, bırakılmak. -2-
 k.- a 43b/8, 43b/9
- kök** : Bitkinin toprak altında kalan
 bölümü. -5-
- k.+ i 21b/11, 60a/7
 k.+lerden 76a/3
 k.+üne 4b/8, 94b/14
- kömür**: Siyah renkli katı yakıt. -1-
 k.+den 181a/11
- köpek** : Köpek. -1-
 k.+lere 10b/12

- köpür - :** Köpürmek. -3-
     k.- ünceye 111a/12
     k.- ür iken 70b/19
     k.- ür 70b/13
- kör :** Görme engelli, göremeyen. -11-
     k. 20a/2, 20a/3, 26a/18, 26a/19,
     40b/8, 41a/8
     k.+ i 26a/19
     k.+ ler 36a/13
     k.+ lere 104a/14, 97a/1
     k.+ lerin 26a/18
- körpe :** Yavru. -2-
     k. 90b/1, 90b/6
- köy :** Küçük yerleşim birimi. -22- [Far.]
     k. 114b/3, 150b/15
     k.+ den 69a/4
     k.+ e 112a/10, 128a/7, 132b/5,
     143a/19, 144a/5, 168b/14, 16a/7, 35b/10,
     75a/5
     k.+ ler 121b/8
     k.+ lerden 109a/18
     k.+ lere 107b/19, 109b/15, 25a/2,
     65a/14, 66a/7
     k.+ lerin 15a/17, 63b/7
     k.+ üne 112a/1
- köybeköy:** Köyden köye. -1- [Far.]
     k. 106a/2
- köyistân:** Köyistan. -2- [Far.]
     k.+ a 87b/11
     k.+ larda 61b/16
- kucak :** Açık kollarla göğüs rasaındaki
     bölüm. -3-
     k.+ ina 71b/9, 73a/2, 93a/8
- kuddûs:** En mukaddes,kusal, kutlu. -5-
     [Ar.]
     k. 90a/12, 90b/13
     peder-i k. 179b/3
- k.+ i 55a/8, 97b/11
- kudret :** Güç, iktidar. -12- [Ar.]
     k. 136b/12, 43a/11, 81a/12
     k.+ i 14a/4
- k.+ im 182b/19
     k.+ in 49a/8
     k.+ inde 96b/11
     k.+ ini 39a/14, 77b/17
     k.+ leri 43a/8
     k.+ üm 182b/18
     k.+ ün 183a/1
- kuds :** Mübareklik, kutsilik. -11-
     [Ar.]
     rûh-ı k. 160a/18
     rûh-u k. 4b/12, 54b/1, 80b/7
     rûh-u k.+ de 78b/4
     rûh-u k.+ den 2b/1
     rûh-u k.+ dendür 2b/7
     rûh-ı k.+ e 20b/2
     rûh-u k.+ e 59a/5
     rûh-u k.+ i 115b/2
     rûh-u k.+ uñ 53b/1
- kul :** Tanrıya göre insan. -71-
     k. 119b/19, 132a/10, 132a/3,
     133b/17, 133b/19, 162b/3, 16b/12,
     16b/13, 173a/13,
     176b/18, 176b/7, 31b/17,
     31b/20, 32a/9, 43b/17, 43b/20, 44b/19,
     45a/11, 45a/4,
     76b/14, 76b/17
     k.+ a 128a/1
     k.+ i ola 74b/5
     k.+ i 103a/14, 103b/12, 127b/16,
     45a/18, 91a/19
     k.+ idur 162b/3
     k.+ in 103a/16

- ķ.+ lar 119a/19, 119b/4, 131b/19, 176b/6, 181a/11, 22b/16, 38a/18, 47a/17
 ķ.+ lara 38b/5
 ķ.+ ları 119b/15, 153a/4, 22b/13, 37b/1, 38a/6, 44b/7
 ķ.+ larına 125a/11, 38a/15, 81b/4
 ķ.+ larından 181b/8
 ķ.+ larını 37a/19, 38a/4
 ķ.+ lariyla 31b/12
 ķ.+ laru 128a/4
 ķ.+ laruñ 44b/14, 88b/10
 ķ.+ lum 171a/17
 ķ.+ um 12a/13, 12a/9, 19b/15
 ķ.+ uma 103b/8, 12a/17
 ķ.+ umı 162b/18, 163a/14, 163a/17
 ķ.+ uñ 180b/15, 31b/18, 44a/2
 ķ.+ uñi 93a/10
 ķ.+ uni 131b/14
 ķ.+ uñuz olsun 35a/12, 8a/3
- ķulağşağır** : Kulağı sağır. -1-
 ķ.+ lar 40b/8
- ķulağüz** : Kılavuz, yol gösteren. -2-
 ķ.+ lar 41a/4
 ķ.+ larıdur 26a/19
- ķulağüzla** - : Kılavuzlamak, yol göstermek. -1-
 ķ.- ya 26a/19
- ķulak** : Başın her iki yanında bulunan işitme organı. -26-
 ķ.+ a 117b/16, 16b/18
 ķ.+ in 139a/16, 181b/9
 ķ.+ ina 139a/17
 ķ.+ inı 180b/15, 48b/2, 83b/19
 ķ.+ ları 106a/19, 124a/10, 18a/12, 21b/15, 22a/8, 23b/8, 59b/15, 60a/18, 67a/4, 67b/17
 ķ.+ larına 103a/12, 67b/14
- ķ.+ larıyla 22a/9
 ķ.+ laruma 90b/6
 ķ.+ laruñuz 22a/12, 68b/16
 ķ.+ laruñuza 111b/3
 ķ.+ laruñuzda 97a/6
- ķulāvuzla** - : Kılavuzlamak, yol göstermek. -1-
 ķ.- ya 177b/15
- ķulbe** : Kulübe. -2- [Far.]
 ķ. 76b/13
 ķ.+ yi 37a/17
- ķulle** : Büyük bağ evi. -2-
 ķ. 120b/12, 123b/16
- ķulluk** : Kul olma durumu, kölelik. -2-
 ķ. iden 138a/14
 ķ. itmedük 162a/20
- ķum** : Ufak sert tanecikler. -1-
 ķ. 11b/11
- ķumrı** : Kumru. -1- [Far.]
 ķ.+ laruñ 92b/20
- ķundak** : Bebek sarılan geniş bez. -2-
 ķ. 92a/10, 92a/19
- ķundurıcı** : Sarı buğday satan kimse. -1-
 ķ.+ ya 114a/17
- ķungüre** : Kubbenin en yüksek yeri, tepe. -2- [Far.]
 k. 5a/13, 96b/2
- ķur** - : Kurmak, yapmak. -2-
 ķ.- dı 103a/4
 ķ.- up 123b/18
- ķur'a** : Ad çekme. -7- [Ar.]
 ķ. 183b/11, 183b/13, 51a/11, 51a/13, 89a/3
 ķ. bırakıldılar 141b/18
 ķ. bırakır iken 86a/6
- ķurb** : Yakınlık, yakın oluş. -1-
 [Ar.]

- ķ.+ undadur** 150b/16
- ķurbān:** Dinin buyruğunu veya adağı yerine getirmek için kesilen hayvan. -2- [Ar.]
- ķ. 66b/16
- ķ. virmege 92b/20
- ķurd :** Kurt. -6-
- ķ. 166a/12, 166a/13
- ķ.+ 1 72a/10, 72a/14, 72a/7
- ķ.+ lardur 11a/10
- ķurılan - :** Kurulanmak, kurumak, suyu akmamak. -1-
- ķ.- müşdur 62b/3
- ķurt :** Kurt. -2-
- ķ.+ lar 112b/10, 16a/17
- ķurtar - :** Kurtarmak. -2-
- ķ.- mağa 51b/14
- ķ.- sun 51b/4
- ķurtul - :** Kurtulmak. -3-
- ķ.- asın 120a/19
- ķ.- müş iken 91b/6
- ķ.- müşsin 121a/9
- ķuru :** Kuru, yaş olmayan, kara. -10-
- ķ.+ da 141b/12
- ķ.+ dan 98b/1
- ķ. imiş 100b/15, 100b/17, 19b/2,
- 57b/17
- ķ. olan 57b/18
- ķ. olur 176a/11
- ķ.+ ya çıktığu 107b/1
- ķ.+ ya 98b/19
- ķuru - :** Kurumak. -4-
- ķ.- dı 106a/14, 59b/10, 76a/5
- ķ.- dılar 21b/12
- ķurul - :** Kurulmak, yapılmak, sarılmak.
- 9-
- ķ.- müş idi 184a/3
- ķ.- müş 143a/17, 185a/1, 185a/3
- ķ.- müşdur 11b/9, 6b/13, 93a/17
- ķ.- up 127b/7, 72a/4
- ķurulan - :** Kurumak, suyu akmamak.
- 3-
- ķ.- müş 76a/3
- ķ.- müşdur 36b/5, 36b/6
- ķuş :** Kuş. -10-
- ķ.+ lar 21b/8
- ķ.+ lara 10a/2
- ķ.+ lardan 118b/17
- ķ.+ları 106a/13, 121b/4, 23a/7,
- 59b/6, 60b/13
- ķ.+ larının 12b/19
- ķ.+ larınıñ 112a/13
- ķuşak :** Bele sarılan uzun ve enli kumaş. -2-
- ķ.+ da 63b/12
- ķ.+ laruñuzda 16a/4
- ķuşan - :** Kuşanmak -4- [Tr]
- ķ.- dı 172b/12
- ķ.- duğrı 172b/13
- ķ.- up 119b/1, 127b/19
- ķuşanıl - :** Kuşanılmak, bağlamak. -1-
- ķ.- müş 119a/16
- ķusat - :** Çevresini sarmak, sarmalamak, çevirmek. -2-
- ķ.- up 133a/10, 186b/1
- ķut :** İlahi bir kaynaktan gelen rahmet, bereket. -3-
- ķ.+ eyliye 71b/18
- ķ.+ lar 113a/9, 81a/10
- ķutu :** Çeşitli materyallerden yapılmış kapaklı kap. -1-
- ķ.+ sı 46b/2
- ķuvvet :** Güç. -20- [Ar.]
- ķ. 101b/1, 108b/8, 145a/2,
- 62b/5, 70a/1, 78a/16, 90b/15

- ḳ.+ i 109a/9, 113b/1, 90a/11, 99a/16
 ḳ. ider 126b/9
 ḳ.+ iñ 84b/4
 ḳ.+ inde 89a/15
 ḳ.+ iniñ 140a/9
 ḳ.+ ler 18b/9, 63a/18
 ḳ.+ leri 136b/11
 ḳ.+ üñ 114a/2, 78a/11
- kıvvetlen** :- Güçlenmek. -2- [Ar.+T.]
 ḳ.- di 91b/16
 ḳ.- ür idi 93b/10
- kıvvetlü**: Kuvvetli, güçlü. -3- [Ar.]
 ḳ. 115b/18, 143b/9, 18b/4
- kuyı**: Kuyu, suyundan yararlanılan çukur.
 -2-
 ḳ. 151a/10
 ḳ.+ yı 151a/12
- kuzgın**: Bir kuş türü. -1-
 ḳ.+ ları 118b/15
- kuzı**: (bkz. kuzu). -2-
 ḳ.+ ları 112b/10
 ḳ.+ sı 147a/2
- kuzu** : Kuzu. -1-
 ḳ.+ sı 146b/9
- küçük** : Ufak. -9-
 k. 45b/17, 7a/3, 86b/12
 k.+ leriñ 17b/1, 46a/8
 k.+ lerüñ 30b/13, 31a/13, 31a/4,
 72a/2
- küçükrek**: Daha küçük. -1-
 k.+ i 148a/13
- küfür** : Dinin temellerinden sayılan inançları inkar etme, küfür. -16- [Ar.]
 k. 13b/15, 167a/14, 167a/8, 56a/19,
 59a/4, 59a/5, 20a/19, 67a/14
 k.+ i 20a/20, 84b/7
 k.+ ini 49a/12
- ḳ.+ ler 26b/6, 59a/4, 99b/4
 k. söyledi 49a/11
 k. söyliyene 118a/12
külli : Bütün ve genele ilişkin. -10-
 [Ar.]
 k. 70b/2
 k.+ müz 146a/5
 k.+ si 32b/15
 k.+ sine 65b/5
 k.+ sini 23b/11, 23b/14, 31b/18,
 32a/4, 69a/9
 k.+ sinin 71b/7
- kürek** : Kürek. -1-
 k. çekmekde 65b/13
- kürsi** : Kürsü, yüksekçe yer, sandalye.
 -4- [Ar.]
 k.+ leri 135b/1, 40a/10, 78b/10
 k.+ si 40a/1
- küs** - : Küsmek. -3-
 k.- diler 46b/4
 k.- er idi 121/11
 k.- erler idi 81b/19
- küstahane**: Küstahça. -1- [Far.]
 k. 86b/19
- kütüb** : Kitaplar. -1- [Ar.]
 k.+ de 144a/4
- L**
- lahm** : Et, bir şeyin içi ve üzeri. -1-
 [Ar.]
 1.+ iñ 145b/18
- laim** : Çekiştiren, başkasını kötüleyen.
 -1- [Ar.]
 1.+ lerüñ 161a/16
- lağab** : Takma ad. -1- [Ar.]
 1.+ i 15b/14
- lağırdı** : Boş konuşma, dedikodu. -11-

1. etdiler 133b/9, 134a/6, 68b/12,
76b/3
1. ider idüñüz 71b/3
  1. iderler idi 27b/17, 36b/18, 71b/5
  1. idersiz 68b/13, 28a/1
  1. idüp 143b/5
- lākin** : Ama,ancak. -154- [Ar.]
1. 100a/7, 100a/8, 105b/14, 106b/18, 106b/2, 107b/4, 108b/20, 115a/12, 115a/4, 116b/20, 116b/4, 118a/5, 11a/18, 129a/18, 129b/15, 12a/13, 132a/19, 134b/2, 135a/11, 138a/12, 13b/18, 141b/6, 143a/7, 145b/12, 145b/18, 146b/11, 149b/12, 14a/14, 14a/16, 14b/10, 14b/7, 150b/12, 150b/7, 151a/16, 151b/20, 154b/18, 156b/10, 157a/10, 159a/10, 159a/15, 159a/6, 159b/17, 159b/6, 159b/9, 161b/8, 162a/12, 162b/11, 162b/18, 162b/6, 163a/11, 163b/18, 165b/13, 165b/20, 166a/5, 167a/8, 167b/12, 168b/15, 169a/18, 169b/14, 169b/16, 169b/19, 16b/4, 170a/20, 170b/7, 171a/20, 171b/6, 172a/11, 172a/15, 173a/16, 173a/4, 174a/13, 174b/16, 175a/11, 175b/17, 175b/3, 176b/20, 176b/9, 177a/7, 177b/13, 177b/16, 177b/4, 179a/18, 17a/10, 181b/13, 182a/20, 183b/10, 184a/14, 185a/5, 185a/9, 185b/1, 185b/16, 186a/11, 186a/6, 186b/11, 18b/11, 19a/10, 22b/1, 23a/1, 24b/12,

28a/17, 28a/8, 28b/12, 29b/9, 2b/9, 30a/18, 30a/7, 32a/4, 32b/16, 35a/13, 35a/5, 39a/16, 39a/20, 55b/20, 56a/5, 56b/7, 57a/6, 57a/7, 58b/20, 59a/6, 5a/11, 60a/7, 62a/4, 63b/13, 66b/2, 67a/3, 67a/9, 69b/10, 69b/5, 6b/15, 6b/19, 71b/12, 72b/12, 74a/18, 74b/6, 76a/8, 77a/17, 77b/19, 78a/3, 7b/17, 80a/15, 80b/7, 81a/8, 83a/19, 83a/4, 83a/6, 85a/12, 8a/6, 91a/7, 96a/12, 98b/7, 99a/6, 99b/9, 9a/13, 9b/4

la‘net : Nefret, tiksinti. -6- [Ar.]

    1. 49b/4, 85a/1
    1. etdüğün 76a/4
    1. ideler 6b/6
    1. iden 26a/4
    1. olunmuşdur 160b/12

lăşey^c : Değersiz. -1- [Ar.]

    - 1.+ dür 163a/21

lăşī: Aşağılık,itibarsız. -1- [Far.]

    1. 70b/4

lăyık : Uygun ,yaraşır. -11- [Ar.]

    1. 125a/11, 125a/5, 146b/6, 17a/14, 17a/15, 17a/16, 4b/11, 54a/17, 95a/10
    - 1.+ dur 112b/17
    1. olmadılar 38a/16

lăzım : Gerekli. -4- [Ar.]

    1. 144a/2, 25a/4
    - 1.+ dur 110a/14, 173a/10

legen : Metal veya plastikten yayvan kap. -1-

1. 172b/12
- leş** : Kokmuş hayvan ölüsü, kötü kokan.
-1- [Far.]
1. 43a/4
- let** : Dövme, vurma, dayak. -1- [Far.]
1. etdiler 49a/15
- levh** : Üzerinde yazı veya şekil çizilebilir düzlük. -2- [Ar.]
1. 183a/19
1.+ i 183b/1
- levhā** : Üzerinde yazı veya resim bulunan, duvara asılacak kağıt. -1- [Ar.]
1. 91a/10
- levm** : Çekiştirmek, paylamak. -1- [Ar.]
1. 181b/15
- levme** : Çekiştirmeye sebep olacak şey.
-1- [Ar.]
1. 100b/16
- lezzet** : Tat, çeşni, hoş ve güzel olan şey. -1- [Ar.]
1.+ leri 106b/13
- libās** : Giysi. -47- [Ar.]
1. 10a/6, 140b/16, 182b/9
1.+ a 57a/18
1.+ dan 10a/1, 118b/15
1.+ i 108b/2, 110b/12, 11a/9, 14b/14,
182b/4, 38b/2, 38b/4, 4a/16, 52b/12,
54a/13, 66a/9
1.+ ina 14b/15, 62b/1
1.+ ini 74b/17, 80b/16
1.+ inuñ 25b/14
1.+ lar 104b/3, 17b/18
1.+ larda 143a/4
1.+ ları 29a/10, 51a/4, 70a/5
1.+ ların 132b/16, 173a/6, 183b/7
1.+ larına 62b/2
- 1.+ larını 141b/17, 35b/18, 36a/1,
42b/9, 49a/10, 51a/10, 75a/15, 75a/16,
84b/6,
85b/18, 86a/5
- 1.+ larınıñ 40a/8
1.+ laruma 62b/6
1.+ larumı 183b/12, 51a/12
- limānlık**: Sakinlik, sakin. -1-
[Rum.+T.]
1. olmuşdur 107a/17
- lisān** : Dil. -5- [Ar.]
1.+ i 91a/12
1.+ ina 67b/15
1.+ iniñ 67b/17
1.+ lar 87b/20
1.+ umi 127a/5
- lokma** : Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası, sokum. -4-
1.+ dan 173b/13
1.+ yi 173b/11, 173b/12, 173b/19
- M**
- ma** : İşte. -3-
m. 104b/2, 104b/5, 98b/8
- ma'mūdiyet**: (bkz. ma'mūdiyyet).-1-
[Ar.]
m.+ üm 120a/6
- ma'mūdiyyet**: Vaftiz. -1- [Ar.]
m.+ ine 4b/2
- mā'adā** : Başka. -1- [Ar.]
m. 143b/13
- māat** : Kişi adı. -1- [?]
m.+ in 95b/9
- mābeyn** : İki şeyin arası. -1- [Ar.]
m.+ imizde 88b/4
- mācerā**: Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri. -11- [Ar.]

- m.+ lara 142b/2
 m.+ lari 32a/6, 32a/7, 52a/2, 53a/8
 m.+ yi 107b/19, 107b/20, 109a/6,
 142a/20, 143a/17, 61b/17
- mādāmki:** Mademki. -6- [Ar.+Far.]
 m. 100a/12, 14b/1, 164a/1, 45b/17,
 46a/8, 57a/14
- ma^cdūd:** Sayılan. -1- [Ar.]
 m.+ dur 17a/4
- mağāra:** Mağara. -3- [Ar.]
 m.+ sıń 133a/16, 36a/12, 75b/18
- mağara:** (bkz. mağāra). -1- [Ar.]
 m. imiş 169a/9
- mağdāla:** Yer adı. -1- [?]
 m. 27b/3
- mağfiret:** Bir şeyi bilmek, hüner. -5- [Ar.]
 m.+ i 144b/18, 54a/10, 91b/12, 94b/2
 m.+ inden 47a/18
- magfir:** Günahların affı için kendine dua edilmiş olan. -8- [Ar.]
 m.+ dur 13b/13, 13b/18, 185b/15,
 56a/17, 56b/6, 99b/3, 99b/8
 m. olalar 59b/20
- mağrib:** Batı. -4- [Ar.]
 m.+ den 120a/13, 122a/2, 12a/20
 m.+ lere 43a/3
- mağzūb:** Hiddet ve gazaba uğramış. -2- [Ar.]
 m. oldı 3b/11
 m. olup 32a/12
- mahalālāyıl:** Kişi adı. -1- [?]
 m.+ iñ 96a/3
- maḥall :** Yer, zaman. -3- [Ar.]
 m.+ inde 119b/11, 133b/17, 76b/14
- maḥalle:** Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri. -2- [Ar.]
 m.+ lere 123b/3
 m.+ lerüñ 8b/17
- maḥbūs:** Hapsedilmiş olan. -3- [Ar.]
 m.+ i 50a/16, 50a/17, 85a/15
- maḥfice :** Gizlice. -1- [Ar.]
 m. 158b/16
- maḥkeme:** Yargı yeri. -2- [Ar.]
 m. 183a/8, 50b/2
- maḥkūm:** Hükümlü. -3- [Ar.]
 m. ideler 34b/11, 74a/3
 m. itmedüñüz 19a/19
- maḥlūkat:** Yaratıklar. -1- [Ar.]
 m. 87b/16
- maḥṣūl:** Ürün. -1- [Ar.]
 m.+ lerümi 118b/6
- maḥzūn:** Hüzünlü, kederli. -6- [Ar.]
 m.+ dur 47b/15, 83a/15
 m. oldılar 30a/11
 m. olmuşdur 130a/17
 m. olmuş 58a/3
 m. olup 64b/13
- ma^cış :** Maaş, aylık. -1- [Ar.]
 m.+ in 108b/1
- ma^cişet:** yaşamaya lüzumlu bulunan maddeler, yaşayış. -5- [Ar.]
 m.+ i 80a/2
 m.+ iñ 106b/12
 m.+ in 124b/13, 135b/11
 m.+ üñi 125b/7
- maḳāle :** Söylenen söz, kelam. -1- [Ar.]
 m.+ yi 160a/20
- maḳām:** Mevki, kat. -7- [Ar.]
 m.+ a 112b/5
 m.+ da 122b/12, 153b/18

- m.+ ı 122b/15, 174b/3, 174b/4
m.+ imızı 169b/10
- mağbere:** Mezar, kabir. -6- [Ar.]
m.+ lerde imiş 61a/20
m.+ lerde 107b/4, 61a/14
m.+ lerden 13a/14, 61a/13
m.+ si 50a/3
- mağbul:** Kabul olunan, beğenilen. -2- [Ar.]
m. 97a/12, 97a/2
- mağsum:** Taksim edilmiş, ayrılmış. -8- [Ar.]
m. ola durmağa 58b/20
m. ola turmayıasdur 20a/8
m. ola 115b/10, 115b/11, 20a/7,
58b/17, 58b/18
m. olmuşdur 20a/10
- mağsur:** Kısıltılmış. -1- [Ar.]
m.+ lar olalar 42b/16
- mâl :** Bir kimsenin tasarrufunda bulunan kıymetli, lüzumlu şey. -11- [Ar.]
m.+ a 126b/2, 9b/18
m.+ ı 43b/19
m.+ iñ 124b/12
m.+ında 126a/17
m.+ indan 126a/13
m.+ını 124b/15, 44b/7
m.+ lari 33a/18
m.+ ların 125b/16
m.+ larından 106a/9
- mâldâr:** Malı mülkü çok olan. -7- [Ar.+Far.]
m. 33a/20
m.+ a 130a/19, 33b/2
m.+ lar 130a/18, 73a/19, 78b/15
m.+ ları 135b/6
- maçlef:** Samanlık. -3- [Ar.]
- m.+ de 92a/10, 92b/7
m.+ te 92a/19
- maçlûm:** Bilinen. -11- [Ar.]
m. 117a/7, 84b/15
m.+ dur 178b/11
m.+ ıdur 175a/8
m. idi 181a/5
m. imiş 181a/8
m.+ lari 141b/17
m. olmıya 106b/20, 16b/17
m. olup 111b/5
m.+ uñ 182b/18
- maçmüdiyet:** (bkz. maçmüdiyyet). -2- [Ar.]
m. 35a/3
m.+ in 54a/10
- maçmüdiyyet :** Vaftiz. -8- [Ar.]
m. 34b/20, 74a/13, 74a/15
m.+ i 104b/13, 133b/8, 36b/17,
76b/2
m.+ in 94b/2
- maçmûl:** Yapılmış, işlenmiş. -1- [Ar.]
m.+ dür 150a/2
- maçmûrluk:** Bayındırılık. -1- [Ar.+T.]
m.+ uñ 96a/14
- man :** (?) -3- [?]
m. 156b/17, 157b/7, 158a/4
- mânend:** Benzeer, denk. -3- [Far.]
m. 119a/18, 77b/12
m. olmiyasız 9a/5
- manzar :** Bakılan yer, manzara. -2- [Ar.]
m.+ ı 29b/3
m.+ in 143b/17
- manzara:** Bakışı, dikkati çeken her şey. -1- [Ar.]

- m. 142b/1
- maraż** : Hastalık, illet. -11- [Ar.]
 m.+ a 153b/2, 15a/19, 15b/9, 6a/6
 m.+ iñ 121a/6
 m.+ lara 58b/1, 6a/8
 m.+ larından 101a/18, 99a/11
 m.+ larumızı 12b/14
 m.+ uñdan 121a/9
- ma'rifet**: Hüner, beceri. -1- [Ar.]
 m.+ iñ 117b/4
- marız** : Hasta, dertli. -9- [Ar.]
 m. 55a/17
 m. imiş 167b/6, 167b/9
 m.+ leri 66a/8
 m.+ lerine 24b/20
 m. olan 103b/12
 m. oldı 152b/16
 m. olduğın 167b/15
 m. olup 103a/14
- markos**: Kişi adı. -1- [?]
 m.+ uñ 54a/1
- ma' sere**: Sıkıntı, zorluk, güçlük. -17- [Ar.]
 m. 30b/17
 m.+ ler 30b/15, 30b/16
 m. olan 23b/4
 m. ola 30b/13, 30b/18, 31a/1, 72a/11, 72a/3, 72a/5, 72a/8, 7b/6, 7b/9
 m. olmaðan 127b/8
 m. olmiya 177a/14, 30a/19
 m.+ sin 28b/11
- mashara**: Maskara, eğlenme, gülünç. -9- [Ar.]
 m.+ ya alalar 74a/4
 m.+ ya aldılar 109a/1, 126b/4, 139b/20, 142a/1, 15a/1, 51a/1, 63a/4
 m.+ ya almağa 123b/19
- ma' şum**: Günahsız. -2- [Ar.]
 m. 92a/19
 m.+ lara 18b/15
- ma' şumcuk**: Günahsız. -1- [Ar.+T.]
 m.+ lara 113b/7
- maşrık**: Doğu. -6- [Ar.]
 m.+ da 3a/1, 3a/14
 m.+ dan 122a/2, 12a/20, 2b/18
 m.+ lardan 43a/2
- matrūd**: Kovulmuş, uzaklaştırılmış. -4- [Ar.]
 m. eyliyeler 136a/7
 m. eyliyü vireler 16b/9
 m. eyliüp 154a/3
 m. idenler 8a/17
- matrūdluk**: kovulma, uzaklaştırma. -4- [Ar.+T.]
 m. 22b/1, 60a/7
 m.+ a 6b/4
 m.+ lar 73b/16
- māya** : Maya, damızlık. -8- [Far.]
 m.+ sına 121b/6, 23a/8
 m.+ sindan 117b/13, 27b/16, 28a/6, 28a/7, 68b/11
- māyalan** :- Mayalanmak. -1- [Far.+T.]
 m.- müşdur 23a/10
- mazalle** : Gölgelik yer. -2- [Ar.]
 'ıyd-ı m. 158b/12
 m.+ ler 126a/14
- mazhara**: Sahip olma, şereflenme. -1- [Ar.]
 m.-yı ni' met-i rabb 89b/19
- ma' zūl**: Kovulmuş, azledilmiş. -1- [Ar.]
 m. olayım 126a/3
- ma' zür**: Özrü olan. -2- [Ar.]

- m. tut 123a/17, 123a/19
- mebâdâ** : Sakın, olmaya ki. -3- [Far.]
m. 120a/20, 59b/20, 81b/8
- mebğûz**: Sevilmemiş, buğzedilmiş, nefret edilmiş. -4- [Ar.]
m. olasız 136a/16, 16b/7, 42a/17, 80b/10
- mecâl** : Güç, kuvvet, imkan. -4- [Ar.]
m. 56a/13
m.+ i 121a/7
m.+ leri 117b/19, 16b/20
- mecâzî** : Gerçek olmayan. -1- [Ar.]
m.+ lerdür 60a/7
- mecd** : Büyüklük, azamet. -40- [Ar.]
m. 136b/13, 179a/10, 43a/12, 81a/12, 92b/2, 9a/14
m.+ de 110b/14
m.+ i 128a/17, 133a/1, 146a/1, 155a/13, 155a/14, 155a/9, 164b/20, 167b/13, 180a/3,
92a/14, 93a/14
m.+ in 110b/17
m.+ iñ 169a/14
m.+ inde 10a/9, 119a/3, 29a/1, 45a/19, 69b/16
m.+ inden 110b/5, 172a/9
m.+ ine 144a/3
m.+ ini 146a/1, 148a/15, 159a/18, 159a/19, 172a/6, 172a/9
m.+ iniñ 33b/11, 45b/1
m.+ üm 163a/21
m.+ ümi 163a/12, 180a/9
m.+ üñde 74a/10
- mecîd** : Azametli, şerefli. -1- [Ar.]
m. 121b/1
- meclis** : Oturulacak, toplanılacak yer. -5- [Ar.]
- m. 148a/11, 148a/8, 148a/9, 48b/18
m.+ de 110a/1
- mecma‘**: Toplanılacak yer. -42- [Ar.]
m. 108b/14, 55a/2, 62a/11, 62b/15, 62b/18, 62b/20, 97/4
m.+ a 100b/13, 57b/16
m.+ da 158a/6, 181a/16, 63a/15, 97a/20, 97b/7
m.+ dan 164b/17, 55a/15, 97b/16
m.+ i 103a/19, 19b/1
m.+ lara 118a/13, 136a/8, 80a/19
m.+ larda 117a/4, 135b/1, 40a/10, 78b/11, 8b/11, 8b/16
m.+ lardan 177a/14
m.+ larında 55b/11, 6a/5, 96b/13, 98a/13
m.+ larından 15a/18, 16a/19
m.+ laruñ 121a/5
m.+ laruñuzda 41b/5
m.+ ñ 108a/15, 121/11
m.+ sında 24a/7, 55a/4
m.+ ya 96b/15
- mecmû‘**: Bütün, hepsi. -54- [Ar.]
m. 108b/11, 111b/2, 114a/2, 121a/20, 12b/11, 143b/10, 17a/4, 18b/16, 50b/8,
53a/20, 53b/1, 54a/12, 55b/8, 56b/14, 62a/8, 73b/8, 78a/11, 78a/16, 83a/18,
95a/17, 95a/6, 96b/12, 98a/2
m.+ a 104a/2
m.+ dan 172a/8
m.+ i 130a/14, 176b/8, 43b/6, 55a/10, 60b/17, 73b/9, 81a/7
m.+ in 63a/4, 65b/1

- m.+ lar 113b/9, 145b/5
 m.+ lara 119b/9
 m.+ lardan 129b/13, 167a/1
 m.+ ları 124b/14, 13b/5, 172b/9,
 175b/6, 178b/11, 29b/8, 98b/19
 m.+ ların 109b/1
 m.+ larından 104a/6
 m.+ laruñ 16b/7
 m.+ n 109a/2
 m.+ ñuzdan 173a/15
 m.+ yı 101b/1, 124a/7
- mecnün:** Deli, cinli. -9- [Ar.]
 m. 13a/13, 15a/13
 m.+ a 61b/20
 m.+ dur 166b/7
 m.+ ı 61b/18
 m.+ ları 12b/10, 55b/1
 m.+ larıñ 13b/5
 m. olmuş idi 62a/3
- mecrûh:** Yaralı, yaralanmış. -1- [Ar.]
 m. idüp 134a/3
- mecûsî:** Kelam ve yıldızbilimle uğraşan din adamı. -4- [Ar.]
 m.+ ler 2b/18
 m.+ lerden 3b/10, 3b/13
 m.+ leri 3a/9
- meded :** Yardım. -3- [Ar.]
 m. eyle 26b/17, 71a/3, 71a/7
- medfûn:** Defnedilmiş, gömülülmüş. -1- [Ar.]
 m. oldı 127a/1
- medh :** Övmek. -1- [Ar.]
 m. eyledi 126a/10
- medîde:** Devamlı, çok zun süren. -1- [Ar.]
 müddet-i m.+ den 113a/10
- medre :** Şarap güğümü. -1-
 m. 148a/5
- medyûn :** Borçlu. -2- [Ar.]
 m.+ ı 105a/19
 m.+ larınıñ 126a/4
- mefhâr:** İftihara vesile olan şey. -1- [Ar.]
 m. 104b/3
- meflûc :** Felç olmuş, inmeli. -12- [Ar.]
 m. 12a/10
 m.+ a 13b/12, 14a/1
 m.+ e 56a/16, 56b/5, 56b/9,
 99b/10
 m.+ ı 13b/11, 56a/12
 m. imiş 99a/17
 m.+ leri 6a/9
 m.+ üñ 56a/15
- meger :** Meğer. -53- [Far.]
 m. 106b/4, 108b/18, 109a/19,
 109b/19, 116a/15, 126b/13, 130a/12,
 149a/2, 149b/6,
 152b/19, 153a/14, 154a/10,
 155b/16, 157a/20, 15b/10, 160b/15,
 161a/5, 165a/12, 167b/14,
 167b/6, 168a/16, 168b/14,
 169a/9, 170a/6, 172b/4, 173b/6, 17b/7,
 181a/1, 183b/14,
 184a/2, 184b/13, 20a/16, 26b/15,
 29b/2, 2a/19, 2b/17, 36b/3, 39a/7,
 46a/19,
 46b/16, 48a/15, 48a/5, 4a/11,
 51b/20, 56b/1, 59a/2, 63b/5, 66a/15,
 70a/15,
 70a/17, 73a/7, 81a/15, 97a/17
- mekân:** Yer, mesken. -8- [Ar.]
 m.+ a 47b/11, 86a/2
 m.+ da idi 168b/15
 m.+ da 138b/18, 155b/16,
 167b/16, 42b/5

- m.+ dur 151b/7
- mektûb:** Yazılı, yazılmış kağıt. -2- [Ar.]
m.+ları 144a/13, 144b/15
- melâmet:** Kınanmışlık, rezillik. -9-
[Ar.]
- m. etdiler 66a/15
  - m. etdüğünüz 141a/2
  - m. etmege 140a/16
  - m. eylediler 140b/14
  - m. eyliyeler 117b/9
  - m. ideler 57b/18
  - m. iden 155a/15
  - m. ideyim 155a/15
  - m. olundı 125b/16
- melekût :** Ruhlar ve melekler alemi. -106-
[Ar.]
- m. 9a/14
  - m.-u hâkîk 115b/17
  - m.+ i 101b/3, 106b/2, 113a/1,
113a/5, 119a/11, 126b/8, 128a/19, 128b/1,
128b/2,
  - 130a/3, 130b/6, 131b/11, 136b/19,
137b/19, 16a/1, 18a/8, 20a/14, 21b/18,
22b/8,
  - 23a/3, 23a/8, 23b/12, 23b/15, 23b/9,
31b/11, 32b/19, 33a/3, 33b/19, 37b/14,
38a/3, 44a/7, 45b/7, 4a/13, 54b/10,
54b/11, 59b/17, 5b/14, 60b/3, 6a/17,
6b/5, 72b/20, 75b/1
  - m.+ iñ 112a/18, 12b/2, 15a/18,
22a/16, 23a/18, 40b/3, 42b/2, 6a/5, 98a/11
m.+ in 106a/3, 10a/16, 110b/8,
119a/9, 121b/6, 130a/4, 60b/9, 70a/1, 73a/1
m.+ inde 104b/11, 122a/1, 122a/3,
123a/10, 12b/2, 137b/16, 18a/7, 23b/7,
29a/4,
  - 30b/10, 30b/5, 47a/20, 7a/3,
7a/4, 82b/20
m.+ inden 109b/12, 23b/4,
78a/20
  - m.+ ine 112b/2, 11a/18, 121b/2,
130a/18, 130a/20, 142b/8, 149a/13,
24a/3, 30b/8,
33a/20, 37a/11, 72a/12, 73a/19,
73b/2, 73b/4, 7a/7, 86b/18, 90a/8
m.+ ini 109a/10, 149a/8
m.+ iniñ 28a/20
  - m.+ üñ 114b/20, 9a/9
m.+ ünde 34b/18
m.+ üne 33b/3
m.+ üñe 142a/13
- melik :** Mülk ve melekut sahibi, bir kavmin başı, padişah. -5- [Ar.]
m. 2b/17, 3a/1, 64a/3
m.+ i 88b/12
m. ideler 156a/9
- melike :** Kadın hükümdar. -2- [Ar.]
m.+ si 116a/17, 21a/2
- melûl :** Usanmış, mahzun. -6- [Ar.]
m. 33a/18, 73a/17
m. oldılar 32a/6
m. oldı 130a/16, 24b/12
m. olursız 143b/5
- mel'ün:** Lanetlenmiş, kovulmuş. -1-
[Ar.]
m.+ larından 45b/19
- meme :** Meme. -1-
m.+ ler 116a/12
- memleket:** Bir devletin toprağı, ülke, şehir. -22- [Ar.]
m. 115b/9, 136a/4, 42a/13,
58b/16, 58b/17, 80a/17
m.+ e 20a/7, 42a/13

- m.+ i 115b/12, 131b/13, 131b/19,
138a/17, 20a/10
 m.+ im 182a/10
 m.+ leri 96a/14
 m.+ lerin 5a/19
 m.+ üm 182a/7, 182a/8, 64b/8
 m.+ ümde 138a/19
- memlū :** Dolu. -19- [Ar.]
 m. 184a/2, 93b/10
 m.+ dür 116b/18, 41a/7
 m. etdiler 156a/4
 m. eyledi 177b/5
 m. ola 123b/8, 176b/1, 178b/2,
89a/14, 94b/6
 m. oldu 170a/16, 90b/2
 m. olacak 23b/16
 m. olmuşdur 91a/17
 m. olmuşlardur 99b/15
 m. olup 107a/14, 96a/6
 m.+ siz 41a/14
- memlūc :** Dolu. -1- [Ar.]
 m. olup 101a/5
- memlūlik :** Dolu olma. -1- [Ar.+T.]
 m.+ in 14b/4
- memlūlük :** Dolu olma. -1- [Ar.+T.]
 m.+ ünden 146a/5
- menākīb:** Menkibeler. -4- [Ar.]
 m.+ i 11b/2, 18b/2, 24a/15, 24a/9
- mendīl :** Mendil. -2- [Ar.]
 m. 132a/7
 m.+ i 185a/3
- menfa'at:** Çıkar. -1- [Ar.]
 m. 62a/19
- mengene :** Bir şeyi sıkma, ezme işlerinde
kullanılan düzenek. -1- [Rum.]
 m.+ yi 37a/16
- menkabet:** Kissa, hikaye, menkibe. -3-
[Ar.]
 m.+ i 63b/4
 m.+ ler 24b/1, 64a/5
- menkūr:** Delinmiş, bakırdan yapılmış
iki buçuk para değerinde sikke. -3-
[Ar.]
 m. 120b/3
 m.+ i 135b/7, 78b/17
- mensüb:** Bir şeyle ilgisi olan. -2- [Ar.]
 m. 113b/2
 m.+ dur 113a/18
- mensūh:** Hükümsüz bırakılmış. -2-
[Ar.]
 m. eyledünüz 26a/8
 m. ider iken 66b/18
- menzil :** Mesafe, inilen yer. -1- [Ar.]
 m.+ e 114a/16
- merdūd:** Reddolunmuş, kabul
edilmemiş. -3- [Ar.]
 m. ola 110a/16, 128b/10, 69a/20
- meremmet:** Onarma, tamir. -2- [Ar.]
 m. ider iken 54b/19
 m. iderek 6a/2
- merfūc :** Yükseltilmiş. -3- [Ar.]
 m. olam 171b/8
 m. ola 149b/9, 171b/12
- merhamet:** Acımak, şefkat göstermek.
 -8- [Ar.]
 m. 6b/1
 m. eyle 127a/4, 130b/20, 131a/3
 m.+ i 19a/18, 41a/3, 90b/14,
91b/3
- merhametlü :** Merhametli, şefkat
gösteren. -1- [Ar.+T.]
 m.+ lere 6b/1
- merkeb:** Eşek, binilen vasıta. -1- [Ar.]

- m.+ ine 114a/15
- mersül** : Gönderilmiş. -1- [Ar.]
m. 164a/5
- mertek** : Kalınca ağaç. -6-
m. 10b/8
m.+ i 102b/11, 102b/8, 10b/6, 10b/9
- mer'üb**: Ürkmiş, korkmuş. -2- [Ar.]
m. olup 144a/20
m. olur 52b/13
- mesel** : ibretli ve küçük hikaye. -51- [Ar.]
m. 102b/3, 106a/10, 106b/1, 106b/4,
118b/2, 129a/12, 178b/11, 60b/9
m.+ den 67a/6
m.+ i 100a/14, 119b/8, 120b/16,
122b/9, 124a/16, 129b/6, 131b/10, 133b/15,
134a/16,
136b/15, 166a/1, 22b/8, 23a/7,
26a/20, 37a/14, 59b/16, 60a/1, 77a/12, 97a/9
m.+ in 22a/15, 23a/16, 81a/15
m.+ ini 43a/15
m.+ lerde 106b/3, 178b/3, 178b/4,
21b/17, 21b/6, 22a/3, 23a/11, 23a/13, 38a/2,
58b/15, 59b/18, 59b/2, 76b/11
m.+ leri 24a/6, 60a/1
m.+ lerin 37b/18
m.+ leriley 60b/15
m.+ siz 60b/16
m.+ süz 23a/11
- mes'ele**: Halledilmesi lazım iş. -1-
[Ar.]
m. 150a/7
- mesh** : El sürme. -4- [Ar.]
m. eyledi 96b/19
m. ideler 87a/11
m. idüp 64a/2
m. itmege 82a/8
- mesken**: Ev, sakin olunacak yer. -1-
[Ar.]
m. tutdı 61a/15
- meskūnet** : İçinde insan bulunan yerler.
-2- [Ar.]
m. 136b/9
m.+ de 42b/2
- mesmū'**: Dinlenilen, işitilen. -1- [Ar.]
m. olalar 117b/16
- mest** : Sarhoş.-2- [Far.]
m.+ ler 44a/1
m. olmağa 119b/17
- mestlik**: Sarhoşluk. -1- [Far.+T.]
m.+ den 137a/3
- meşhür**: Tanınmış, herkesin bildiği. -3- [Ar.]
m. 50a/17
m. olmak ider 158b/17
m. olmuşdur 64a/4
- meşiyyet** : Dileme,arzu,irade. -2- [Ar.]
m.+ in 152a/10
m.+ inden 145b/18
- meşreb** : Manevi haz ve feyz alınan yer
ve yol. -1- [Ar.]
m.+ dür 157b/20
- meşveret**: Danışma, konuşup anlaşma.
-7- [Ar.]
m. alırlar 38b/10, 49b/11
m. etdiler 58a/7
m. etmez 124a/2
m. eylediler 169b/18
m. idüp 85a/8
m.+ in 104b/15
- meşveretçi**: Danışan. -1- [Ar.+T.]
m. olup 142b/5
- meşveretçi**: Danışan.-1- [Ar.]
m. 86b/17

- mevc** : Dalga. -4- [Ar.]
 m.+ ler 136b/9, 13a/6, 25a/17, 61a/1
- mevcûd**: Var olan, bulunan. -27- [Ar.]
 m. 3b/17
 m.+ dur olanlar 119a/6
 m.+ dur 146a/9
 m. iken 137a/17, 143a/8, 151a/4,
 167a/8, 68a/4
 m. imiş 140b/8
 m. olanlar 100b/9
 m. olan 149b/7, 150a/19, 157b/5,
 163a/7, 182a/14, 80b/15
 m. oldilar 145b/6
 m. oldu 145b/6
 m. olıcaık 139b/2
 m. olmazdan 163b/9
 m. olmuş 2b/6
 m. olmıyan 116a/2, 20a/18
 m. olup 10a/11, 135a/7, 144b/12,
 147b/7
- mevlûd**: Birisinin doğması. -3- [Ar.]
 m.+ i 24b/7
 m. olan 149a/17
 m.+ ünde 64b/1
- mevt** : Ölüm. -15- [Ar.]
 m. 171b/9, 91b/14
 m.+ den 154b/2
 m.+ e 141a/4, 16b/5, 80b/7, 84b/8
 m.+ i 163a/14, 163a/18, 69b/20,
 93a/5
 m.+ iñ 143b/11, 5b/12
 m.+ inden 168a/8
 m.+ lerüñ 39a/16
- mevṭâ** : Ayağın bastığı yer. -1- [Ar.]
 m.+ sıdur 7b/20
- mevtâ** : (bkz. mevṭâ).-1- [Ar.]
 m. 26a/4
- mey** : Şarap, içki. -3- [Far.]
 m. 147b/18
 m. etdüğü 152b/14
 m.+ i 147b/19
- meyl** : İstek, yönelme. -8- [Ar.]
 m. etdüklerinde 143a/5
 m. eyledi 144a/7
 m. idicek 184a/6, 185a/1
 m. idüp 143a/16, 161a/11,
 161a/8, 54a/17
- meyt** : Ölü. -7- [Ar.]
 m. 103b/16, 104a/1, 169a/14,
 169a/20, 71a/11
 m.+ iñ 169a/11
 m.+ ler 52b/13
- meyve** : Yemiş, mahsül. -2- [Far.]
 m. 106b/13
 m.+ si 90b/4
- meyyit**: Ölü. -9- [Ar.]
 m.+ ler 135a/8, 143a/6, 154b/3,
 77b/20
 m.+ leri 112a/17, 13a/3
 m.+ lerin 112a/17, 13a/3
 m.+ lerüñ 78a/3
- mezāmir**: Zebur kitabının sureleri. -1-
 [Ar.]
 m. 135a/15
- mezbâh** -8- [Ar.]
 m. 117b/2, 40b/12, 40b/15,
 41b/9, 7a/15
 m.+ a 7a/13
 m.+ iniñ 89a/6
- mezbele** : Çöplük. -1- [Ar.]
 m.+ ye 124a/9
- mezemmet**: Ayıplama, kınama. -1-
 [Ar.]
 m. idersin 117a/9

mezmûr: Zebur surelerinin her biri. -1- [Ar.]

m.+ larda 144b/13

me^czûb : Açı çeken. -1- [Ar.]

m. olmuş 12a/10

mi : Soru sözcüğü. -44-

m. 101a/1, 101a/2, 102b/4, 118a/4,

11b/2, 121b/10, 124b/5, 128a/15, 128a/16,

129b/3, 138a/14, 138b/10, 139a/15,

139a/20, 147b/2, 148b/12, 14a/20, 158a/11,

160b/11,

163a/9, 166b/9, 17a/2, 183a/13,

19b/6, 24a/2, 32b/3, 40b/11, 48a/1, 48b/9,

57a/13, 60a/15, 61a/7, 77a/9, 83b/20,

87b/19

m. alup 65a/18

m.+ dur 10a/4, 144b/9, 159a/17,

164b/8, 168a/1, 20a/4, 68b/15

miḥ : Çivi. -1- [Far.]

m.+ a 185b/19

miḥla :- Çivilemek. -13- [Far.+T.]

m.- dilar 141b/15, 143b/12, 183a/18,

86a/7

m.- ḡıl 183a/11

m.- maġ 34b/12

m.- maġa 182b/19

m.- müşdur idı 183b/7

m.- ruñ 185b/19

m.- yalar 51a/5

m.- yım 183a/13

m.- yup 51a/10

miḥlan :- Çivilenmek.-2- [Far.+T.]

m.- a 50b/16

m.- müş 183a/15

miḥlan - : (Bkz. miḥlan -).-1- [Far.+T.]

m.- duğrı 183b/2

mırıldâ :- Alçak ve güç anlaşılır bir sesle bir şeyler söylemek. -5-

m.- dilar 100a/4, 131b/2,

158a/10, 34a/18, 82a/2

mısın : Soru sözcüğü. -16-

m. 104a/11, 104a/9, 114b/8,

140a/11, 146a/14, 151a/12, 172b/15,

174b/15, 17b/9,

182a/11, 182b/16, 48b/4, 50a/10,

61a/4, 83b/1, 85a/10

mısız : Soru sözcüğü. -12-

m. 120a/7, 120b/13, 120b/8,

15a/6, 178b/14, 26b/2, 28a/2, 67a/7,

68b/14,

68b/17, 69a/1

mi : Soru sözcüğü. -95-

m. 104b/17, 104b/5, 10b/18,

10b/19, 115a/17, 115a/18, 115a/19,

118b/10, 119b/8,

11a/11, 11b/1, 121a/17, 123b/17,

124a/18, 124a/2, 127b/18, 128a/1,

134b/3, 138a/15,

13a/17, 144a/2, 152a/8, 157a/16,

158b/5, 159a/17, 159a/20, 159b/13,

160a/9, 160b/11,

160b/14, 160b/3, 161a/17,

163a/20, 163b/7, 164a/8, 165a/17,

169a/13, 169a/7, 170a/6,

174a/16, 174b/13, 175a/14,

180b/17, 181b/10, 181b/2, 182a/4,

182a/5, 18a/1, 22b/14,

24a/10, 26a/15, 30a/13, 31a/10,

34b/2, 36b/17, 38b/16, 40b/14, 47b/20,

55a/7,

60a/14, 65a/18, 77a/19, 8b/2,

8b/4, 97a/8, 97b/11

- m.+ dür 10a/1, 122b/4, 134b/3,
149a/10, 152a/4, 159b/11, 160a/11, 160a/3,
161b/19,
167a/10, 16b/12, 182b/18, 19b/3,
24a/12, 32b/2, 34b/4, 34b/5, 38b/15, 57b/19,
63a/18, 63b/1, 75b/16, 77a/18
m. ideyim 18a/13
m. idi 121a/19
m. imiş 133b/8, 144a/12, 76b/2
- miftâh** : Anahtar. -1- [Ar.]
m.+ imî 117b/4
- mihmânhan **: Misafirhane. -2- [Far.]
m. 137b/8, 82b/1
- mik d r **: Par a, k sm, de er, derece. 25-[Ar.]
m. 126b/7
m.+ 1 108a/17, 109b/20, 110b/9,
142a/15, 147a/9, 150b/19, 155b/18, 156a/14,
168a/16,
183a/9, 184b/6, 25a/11, 34a/15,
34a/3, 34a/7, 34a/8, 51b/8, 61b/15, 65b/15,
65b/8, 68b/1, 90b/20, 93b/3, 95b/4
- mil** : Bir kilometreden fazla uzakl k. -1-[Fr.]
m. 8a/10
- mil d ** : Do um g n . -3- [Ar.]
kit b-1 m.-1 yes c 1b/7
m.+ indan 163b/14
m.+ im  89a/11
- mina**: Y z dinar de erinde bir sikke. -9-
m. 131b/15, 132a/2, 132a/5
m.+   132a/2, 132a/5, 132a/7
m.+ s  132a/16, 132a/17
m.+ y  132a/15
- mir s s** :  len kimseden akrabalar na ve
yak nlar na kalm s olan mal, m lk. -9-[Ar.]
- m. 134a/7, 33b/16, 45b/7, 6a/18,
77a/5
m. bulam 113b/18, 130a/6, 73a/6
m.+ im  37b/6
- misin** : soru sözc g . -28-
m. 105b/6, 112a/4, 139a/13,
140a/19, 143b/7, 146a/15, 147b/10,
149b/1, 153b/6,
160b/16, 163a/19, 165a/20,
167b/19, 168b/9, 181a/10, 181b/7,
182a/3, 182b/18, 22b/16,
36a/17, 36b/13, 49a/3, 4b/17,
50a/13, 80a/6, 84a/20, 84b/3, 85a/13
- misiz** : Soru sözc g . -16-
m. 152a/11, 158b/1, 159b/8,
165a/6, 167a/14, 171a/4, 173a/8,
178a/8, 182a/18,
34b/19, 42a/2, 60a/1, 68b/16,
77b/17, 85b/1
- miskin**: Uyu uk, tembel. -2- [Ar.]
m.+ i 175b/1
m.+ ler 174b/2
- mis l ** : Kat, defa. -1- [Ar.]
m.+ i 23a/2
- miv z ** : Soru sözc g . -1-
m. 165b/7
- miy n ** : Orta, ara. -1- [Far.]
m.+ inda 139b/7
- miy m ** : Soru sözc g . -5-
m. 182a/6, 47a/12, 47a/7, 82b/9
- mu alece**:  la  kullanmak. -1- [Ar.]
m. ider idi 109b/13
- mu allim**:  o retmen, hoca. -46- [Ar.]
m. 117a/8, 118a/17, 12b/17,
130a/6, 133a/2, 134a/20, 134b/12,
135a/12, 135b/16,

- 137b/8, 149a/5, 161a/4, 168b/12,
173a/8, 185a/20, 20b/13, 33a/5, 38b/12,
39a/4,
    39b/4, 46b/20, 61a/3, 70b/11,
    71b/13, 73a/11, 73a/5, 74a/7, 77a/15, 77b/6,
    78a/14, 80a/5, 82a/20, 98b/6
    m.+ e 108b/15, 62b/16
    m.+ i 102b/5, 102b/6, 149b/1,
16b/12, 16b/13
    m. iken 173a/9
    m.+ ler 99a/14
    m.+ leri 40a/15
    m.+ üñüz 14a/12, 40a/12, 40a/15
- mu^cayyen:** Görülmüş olan, belli. -1- [Ar.]
    m. olduğu 138a/5
- mu^cazzi:** Sabredici. -4- [Ar.]
    m. 175b/5, 177a/9, 177b/6
    m.+ yi 175a/6
- mūcib :** İcab eden, lazım gelen. -1- [Ar.]
    m.+ i 142b/16
- mu^ccize:** Kerametten yüksek, fevkalade hadise. -3- [Ar.]
    m.+ leri 152b/19, 42b/19, 81a/6
- muhabbet:** Sevgi. -42- [Ar.]
    m. 180a/13
    m. etdüğün 180a/6
    m. etdüm ise 174a/8
    m. etdüm 176b/3
    m. etdüñ 180a/6
    m. etmiş iken 172b/6
    m. eyledi 105b/14
    m. eyledüñ 180a/10, 180a/13
    m. eyleñ 101b/19, 8a/15
    m.+ i 155a/10, 176b/3, 42b/1
    m. idem 175b/17
    m. idenleri 102a/7, 102a/8, 8b/1
- m. iden 171a/14
    m. ider idi 149b/10, 169a/6
    m. ider 105b/15, 150b/5, 166b/1,
178b/7
    m. idesin 114a/1, 39b/6, 39b/8
    m. idesiz 174a/10, 174a/7,
174a/9, 176b/2
    m. ide 9b/17
    m. idüñüz 162b/16
    m. idüñ 102a/13
    m. idüp 178b/7
    m. idür 103a/19
    m.+ imde 176a/17
    m.+ inde 176a/19
    m.+ inden 117a/2
    m. itmek 78a/17
    m.+ ümde 176a/16
- muḥāfaza:** Koruma. -3- [Ar.]
    m. 52b/3
    m.+ dan 53a/7
    m. eyle 52b/5
- muḥakkak:** Doğru, gerçek. -1- [Ar.]
    m.+ dur 159b/18
- muḥāl :** İmkansız. -6- [Ar.]
    m.+ dur 33b/6
    m.+ dür 127b/4, 73b/7
    m. olanlar 130b/2
    m. olunmiya 90a/15
- muḥālif:** Karşıt. -2- [Ar.]
    m. imiş 25a/17, 65b/14
- muḥallıṣ :** Kurtarıcı. -2- [Ar.]
    m.+ i 152b/8
    m.+ ümde 90b/10
- muḥārebe:** Harbetmek, savaşmak. -1- [Ar.]
    m. etmege 124a/1

muḥāṣama: Muhalefet, iki taraf arasındaki düşmanlık. -1- [Ar.]

m. iden 7a/19

muḥāṣebe: Hesap işi ile uğraşmak, hesaplaşmak. -1- [Ar.]

m. etmez 123b/17

muḥāṣim: Düşmanlık eden. -3- [Ar.]

m.+ lar 136a/12

m.+ları 121a/20

m.+ umdan 129a/16

muḥavvef: Korkmuş. -2- [Ar.]

m. 83a/14

m. oldılar 70a/12

muḥkem: Sağlam, kuvvetli. -3- [Ar.]

m. 110a/13, 15a/10, 63a/11

muḥles: Devamlı halis olan. -1- [Ar.]

m. 92a/18

muḥtac: İhtiyacı olan. -4- [Ar.]

m.+ dur 114b/12

m. olanlara 109b/13

m. olanları 173b/18

m. olduğu 115a/13

muḥtār: Seçilmiş olan. -8- [Ar.]

m.+ ı ise 142a/1

m.+ lar 81a/2

m.+ları 42b/20, 81a/7

m.+ larını 43a/13, 81a/13

m.+ laruñ 42b/15

m. olmuş 38b/9

muḥtelif: Çeşitli, birbirine uymayan. -2- [Ar.]

m. ola 120a/11

m. olmuş 120a/9

muḳābele: Karşı taraf. -1- [Ar.]

m.+ sindedür 107b/1

muḳābil: Karşılık olan. -1- [Ar.]

m.+ dür 116a/2

muḳaddem: Zaman ve mekan cihetile daha evvel olan, üstün. -1- [Ar.]

m. 55b/5

muḳaddemā: Bundan evvel, önce, evvelce. -2- [Ar.]

m. 116b/14, 184b/5

muḳaddes: Kutsal, kutlu. -14- [Ar.]

m. 110b/6, 42b/5, 45a/20,

69b/17, 91b/1

incil-i m.+ dür 145b/2, 1b/5,

54a/2, 88b/2

şehir-i m.+ e 51b/20, 5a/12

vaşıyyet-i m.+ in 91b/4

m. olsun 114b/20, 9a/8

muḳarrer: Karar verilmiş, kararlaşmış.

-1- [Ar.]

m. kııl 138b/4

muḳarrir: Tekrar eden. -2- [Ar.]

m. ider iken 88a/8

m. olmuşdur 127a/11

muḳāvemet: Karşı durmak, dayanmak.

-2- [Ar.]

m. itmege 136a/13

m. itmeñ 8a/6

muḳayyed: Bağlanmak, bir işe çok fazla önem vermek. -8- [Ar.]

m. oldı 114b/7

m. olmañ 10a/18, 118a/14,

118b/13, 16b/2, 9b/19

m. olsa 10a/19

m. olursız 118b/20

mūm : Mum, aydınlatma aracı. -5-

[Far.]

m. 106b/17, 116b/3, 60a/14

m.+ ı 124b/5, 6b/14

muntazır: Birinin gelmesini bekleyen, gözleyen. -7- [Ar.]

- m. olanlara 93b/6
 m. olan 119a/17
 m. oldilar 108a/14
 m. oldi 142b/8
 m. olup 153a/18, 89b/6
 m. olur idi 86b/18
- murād** : Arzu edilen şey. -2- [Ar.]
 m. eyledim 137b/14
 m. eyle 137b/14
- murdār**: Pis, kirli. -2- [Far.]
 m. 116a/3, 21a/5
- musahħar**: Ele geçirilmiş. -1- [Ar.]
 m. eyliye 8a/10
- musallaṭ**: Rahatsız eden, sataşan. -9- [Ar.]
 m. kılayım 44b/20, 45a/5
 m. kıla 119b/11, 119b/14, 43b/19
 m. kıldı 43b/16
 m. olanlar 138a/11
 m. olurlar 35a/9
 m. ol 132a/4
- muśibet**: Bela, felaket. -7- [Ar.]
 m. 22b/1, 60a/7, 80b/19
 m.+ den 81a/8
 m.+ e 42a/15
 m.+ inden 43a/6
 m.+ ler 42b/12
- muştula -** : Sevinçli haber vermek. -1-
 m.- di 185b/4
- mutāba‘at**: Karşılıklı anlaşma, uyma.
 -1- [Ar.]
 m. eyledün 130b/4
- mu‘tād**: Alışılmış olan, adet edilen şey. -2- [Ar.]
 m.+ ina 93a/7, 96b/14
- mu‘teber**: İtibar gören, beğenilen. -1- [Ar.]
- m.+ ün 50a/6
muṭī‘ : İtaatli, terbiyeli. -1- [Ar.]
 m. olur idi 127b/15
- muttaṣil**: Yan yana. -3- [Ar.]
 m. 161a/9, 55b/9
- muvāfiḳ**: Uygun, yerinde. -1- [Ar.]
 m. oldı 84a/19
- muvāzebet**: Bir işle sürekli uğraşma. -1- [Ar.]
 m. iden 16b/8
- muzaffer** : Kahraman, galip gelmiş. -1- [Ar.]
 m. oldum 178b/19
- mużāyaka**: Sıkıştırma, bunaltma. -4- [Ar.]
 m. 178b/18
 m.+ sı 136b/8
 m. vireler 133a/11
 m. virürler 108b/6
- muzṭarib** : Sıkıntılı, ızdırıp çeken. -9- [Ar.]
 m. oldılar 25a/20, 65b/19
 m. oldı 3a/2, 89a/7, 90a/1
 m. olmañ 80a/15
 m. olmasun 174a/19, 175b/10
 m. olursız 144b/2
- mübādele**: Değiştirme, değişim. -1- [Ar.]
 m.+ yi 69b/13
- mübadil**: Başkasının yerine getirilmiş.
 -1- [Ar.]
 m.+ i 28b/20
- mübāḥasat**: Bir şeye dair iki veya daha fazla kimsenin kendi aralarında yaptıkları konuşmalar. -2- [Ar.]
 m.+ a 68b/3
 m. etdüklerinde 143b/1

- mübâhese:** Bir şeye dair iki veya daha çok kimse arasında olan konuşma. -1- [Ar.]
     m. itmegi 78a/5
- mübâlağa:** Abartma. -1- [Ar.]
     m. 66a/1
- mübârek:** İlahi hayrin bulunduğu şey, kutlu. -27- [Ar.]
     m. 45b/6, 90b/7, 91a/18
     m.+ dür 104a/18, 116a/11, 116a/12,
     119a/19, 119b/12, 119b/3, 122a/18,
     132b/20, 170b/13,
     17b/14, 186a/8, 22a/11, 36a/4,
     41b/17, 43b/17, 75a/19, 90b/3
     m. olasın 123a/6
     m. olursız 173a/15
     m.+ sin 89b/20, 90b/3
     m.+ siz 6b/5
     m.+ üñ 84b/3
- mübettel:** Islanmış, çok güzel olan. -3- [Ar.]
     m. oluna 124a/9, 6b/11, 72a/15
- mübtelâ:** Dertli, başı sıkıntılı. -6- [Ar.]
     m.+ dur 26b/11, 29b/14
     m. olanlara 55b/3
     m. olanları 6a/8
     m. olanlar 101a/19
     m. olmuş 12b/8
- müdân:** Yargı. -6- [Ar.]
     m. 149b/15
     m.+ dur 149b/16
     m. olasın 20b/12
     m. ola 87b/18
     m. olmiyasız 102a/18
     m. olur idi 49b/13
- müdâniyet :** Yargılama. -1- [Ar.]
     m. 149b/17
- müddet:** Belli ve muayyen vakit. -3- [Ar.]
     m. 174a/4
     m.-i medîdeden 113a/10
     m.+ inden 139b/12
- müfeħħam:** Muhterem. -1- [Ar.]
     m. 140b/16
- müfid:** Faydalı. -1- [Ar.]
     m.+ dür 177b/6
- müft :** Bedava, parasız. -1- [Ar.]
     m. 177a/9
- müheyyā:** Hazırlanmış olan. -14- [Ar.]
     m. etdükleri 142b/19
     m. eylediler 142b/16
     m. eyledüñ 93a/12
     m. eyleñ 82b/3
     m. idelüm 82a/17
     m. idem 174b/3, 174b/4
     m. ide 104b/9, 18a/5, 54a/7
     m. idüp 54a/8, 94b/5
     m. itmek 89a/18, 91b/11
- mühürle -:** Mühürlemek. -1- [Far.+T.]
     m.- yup 52b/5
- müjde :** Sevinç haberi. -7- [Far.]
     m. 112a/18
     m. etdüğü 133b/3
     m. eyledi 106a/4, 87b/7
     m. eyleñ 53a/6
     m. idem 89b/2, 96b/19
- müjdeci:** Sevinç haberi veren kimse. -2- [Far.+T.]
     m.+ leri 104a/19, 111b/20
- müjdele -:** Sevinç haberi vermek. -2- [Far.+T.]
     m.- diler 143a/11
     m.- rim 92a/17

- müjdelen** – : Sevinç haberi verilmek.-2-[Far.+T.]
     m.- ür 104a/18, 17b/14
- mükâleme**: Karşılıklı konuşma, anlaşma.
     -1- [Ar.]
     m. ider idi 151b/20
- mükedder**: Kederli, sıkıntılı. -3- [Ar.]
     m.+ dür 171a/19
     m. oldı 169a/3, 173b/3
- mükedderü'l-hâl**: Kederli bir halde olan.
     -1- [Ar.]
     m. olursın 114b/11
- mükemmel**: Kusursuz. -1- [Ar.]
     m. olurum 122a/9
- mülâyim**: Uygun. -4- [Ar.]
     m. 104b/3, 17b/18
     m.+ leri 17b/19
     m. olup 43a/16
- mülhâk**: Sonradan katılmış, eklenmiş.
     -2- [Ar.]
     m. olsalar 10a/18, 119a/10
- mültevî**: Eğilmiş, bükülmüş.-2- [Ar.]
     cıl-i m. 111a/15, 29b/17
- mümkür**: İmkan dahilinde olan. -7-[Ar.]
     m. 122a/11
     m.+ dür 149a/9, 71a/5, 83a/18
     m. ola 47b/18
     m. olsa 42b/19, 83a/17
- münâdât**: Bağışma. -5- [Ar.]
     m. eyliyorlar 85b/13
     m. ider 124b/7
     m. idüp 109a/8, 124/21, 140b/20
- münâfîk**: Fitneci, iki yüzlü. -1- [Ar.]
     m. 132b/19
- münâsebet** : İki şey arasındaki uygunluk, yakınlık. -1- [Ar.]
- m. 82a/14
- münâsib**: Uygun, yakışır. -1- [Ar.]
     m. 64a/20
- münevver**: Nurlu, ıshaklı. -4- [Ar.]
     m. ider 145b/13
     m. olur 116b/10, 116b/7, 9b/12
- münkâd**: Boyun egen, itaat eden. -1-[Ar.]
     m. oldı 94a/10
- mürâcaat**: Başvuru yapmak.-1- [Ar.]
     m. kıla 112b/15
- mürââi** : İki yüzlü. -20- [Ar.]
     m. 102b/11, 10b/9, 118a/17,
     121a/15
     m.+ ler 117a/6, 120a/15, 26a/8,
     38b/17, 40a/19, 40b/2, 40b/5, 41a/1,
     41a/10,
     41a/15, 41a/6, 44a/4, 66b/4,
     8b/11, 8b/16, 9a/19
- mürââilik**: İki yüzlülük.-3- [Ar.+T.]
     m.+ den 41a/14
     m.+ dür 117b/14
     m.+ in 77a/19
- mûrd** : Ölmüş, ölü. -1- [Far.]
     m. oldılar 13b/4
- mürde** : Ölmüş, ölü. -1- [Far.]
     m.+ leri 154a/14
- mûrr** : Arap beldesinde bir ağaçın zamkı. -3- [Ar.]
     m.+ i 3a/20
     m.+ lü 86a/3
     m.+ üñ 184b/5
- mürsel** : Gönderilmiş. -2- [Ar.]
     m.+ leri 122a/13, 41b/12
- mürtefi**: Yükselen, yükseltmiş. -2-[Ar.]
     m. ola 122b/20, 40a/18

- mürür** : Geçmek, gitmek, bir taraftan girip öteden çıkmak. -7- [Ar.]
     m. etdi 100b/4, 155b/2, 57b/4
     m. etdükleründe 156a/14
     m. idecek 172b/5
     m. ider iken 163b/11
     m. idüp 14a/5
- müsāra'at**: Teşebbüs etme, girişme. -1- [Ar.]
     m. 90a/18
- müs̄kir** : Alkollü içki. -1- [Ar.]
     m.+ i 89a/13
- müstahakk** : Hak eden, hak etmiş. -16- [Ar.]
     m. 103b/3, 103b/4, 12a/12, 135a/4, 137a/7, 141a/4, 142a/10, 16a/10, 4b/5, 94b/11
     m.+ dur 103a/18, 16a/6, 49a/14
     m. olan 16a/7
     m. ola 16a/10
     m. olmak 84b/9
- müstecâb**: İsteği kabul edilen.-2- [Ar.]
     m. olalar 9a/5
     m. oldı 89a/9
- müstefid**: Fayda gören, istifade eden. -2- [Ar.]
     m. olasın 26a/6, 66b/17
- müsterâh**: Ayakyolu, rahat edilecek yer. -2- [Ar.]
     m.+ a 26b/3, 67a/10
- müteskî**: Karnı su toplamış. -1- [Ar.]
     ādem-i m. 122b/2
- müsteykîz**: Uykudan uyanan. -8- [Ar.]
     m. olam 47b/4
     m. oldilar 51b/19
     m. oldı 64a/10, 64a/5, 87a/18
- m. olduğumdan 83a/4
     m. olmuşdur 52b/16, 52b/18
- müşâbih**: Benzeyen, benzer. -2- [Ar.]
     m. olmısız 41a/10
     m. olur 38a/3
- müşâverə**: İstişare etme.-3- [Ar.]
     m. etdiler 19b/10
     m. ider iken 53a/9
     m. idüp 50a/2
- müşevvəş**: Karmakarışık, anlaşılmaz.-1- [Ar.]
     m. olmañ 10a/13
- müştâk**: Fazla istekli. -1- [Ar.]
     m. oldı 140b/10
- müştedd**: Şiddetlenen, azan. -1- [Ar.]
     m. oldilar 140b/3
- mütâba'at**: Birine tabi olma, uyma. -5- [Ar.]
     m. etdiler 52a/5
     m. iden 142b/4
     m. ideyim 112a/19, 12b/17
     m. itmez 111b/16
- müte'accib**: Şaşan, şaşırın. -1- [Ar.]
     m. oldilar 93a/15
- müte'allik**: Alakalı. bir yere bağlı. -9- [Ar.]
     m. 124a/5, 133a/8, 141a/3, 150a/8, 39a/17
     m. ola 32b/6, 72b/10
     m. oldı 124b/18
     m. olup 9b/17
- müteberrir**: Allah'a derinden ve içten itaat eden. -3- [Ar.]
     m. olasın 20b/11
     m. oldı 105a/5, 18a/20
- müteellim**: Acıyan, elemlı olan. -1- [Ar.]

- m. olup 47a/6
- müteħħarrik:** Harekete geçen. -2- [Ar.]
 m. olalar 136b/11
 m. olmuşdur 36a/6
- müteħħayyir:** Şaşmış, hayrette kalmış.
 -11- [Ar.]
 m. ḫaldilar 55a/3, 70b/9, 73a/20
 m. ḫalup 99b/14
 m. ḫalurlar idi 11b/15, 76a/1
 m. oldilar 109a/5, 111b/1, 63a/10,
 94a/4, 97b/7
- mütekebbir:** Kibirli, büyüğlenen. -1-
 [Ar.]
 m.+ leri 90b/15
- mütenebbih:** Tenbih ile uyarılmış olan.
 -2- [Ar.]
 m. olmuş 3b/1
 m. olup 4a/7
- mütercem:** Tercüme olunmuş. -7- [Ar.]
 m. olmuş 2b/11, 63a/8, 86a/3, 86b/1
 m. olsa 147a/13, 147a/15, 147a/6
- müteselli:** Teselli bulan.-5- [Ar.]
 m. olalar 6a/18
 m. olmak 3b/17
 m. olup 127a/9
 m. ol 13b/13, 14b/16
- mütevazı̄c̄:** Alçak gönüllü. -3- [Ar.]
 m. 19a/2
 m. iden 129b/19
 m.+ları 90b/16
- müteveffâ:** Vefat etmiş, ölmüş. -15-
 [Ar.]
 m. oldilar 134b/19, 157b/7, 158a/5,
 163a/19, 4a/2
 m. oldi 109a/1, 163a/16, 163a/19,
 62b/16, 71a/13
 m. olmuşdur 168a/10, 168b/7
- m. olmuş 184a/13
 m. olup 126b/19, 3b/18
- müttefik:** İttifak eden, birbiriyile aynı
 fikirde olan. -1- [Ar.]
 m. olalar 31b/4
- müzeyyen:** Bezenip süslenmiş.-1- [Ar.]
 m. olmuşdur 135b/13
- N**
- nābedid:** Belirsiz, görünmez.-1- [Far.]
 n. olmuşdur 144a/11
- nacāt :** Kurtuluş, selamet. -1- [Ar.]
 n.+ iñ 95b/8
- nāfīc̄:** Faydalı. -1- [Ar.]
 n.+ dür 169b/12
- nāgāh :** Birdenbire, ansızın. -3- [Far.]
 n. 111a/11, 70a/14, 81b/8
- nakđa :** Madeni para. -11- [Ar.]
 n.+ mī 132a/13, 45a/13
 n.+ sıñ 38b/17, 44b/13
 n.+ yı 131b/20, 137a/20, 53a/10,
 53a/14, 63b/12, 78b/15, 82a/13
- nām :** Ad, lakab,ün. -15- [Far.]
 n. 108a/14, 114b/3, 141b/1,
 142b/5, 143b/5, 155b/13, 167b/6,
 169b/11, 51a/6,
 52a/8, 62a/11, 89b/16, 91a/8
 n.+ uñda 111b/14
 n.+ uñuzı 101b/8
- namāz :** İslamin beş şartından biri. -
 57- [Far.]
 n. 133a/16, 30a/8, 36a/11,
 71a/16, 75b/17
 n.+ da 36b/10
 n.+ dan 139a/6
 n.+ inda 101a/8
 n. ider iken 95b/1

- n. ide 33a/1
 n. kılam 47b/13, 83a/13
 n. kıla 110b/11
 n. kıldı 129b/10, 138b/21, 139a/4,
 48a/4, 48a/8, 83a/17, 83b/4
 n. kıldığında 110b/11
 n. kılı virüp 110a/7
 n. kılı vir 9a/2
 n. kılıçak 9a/3
 n. kılıñ 48a/2
 n. kıılmağa 101a/7, 129b/8, 65b/11
 n. kıılmağı 114b/17, 8b/17
 n. kılmak 129a/12, 25a/15
 n. kıluban 76a/12
 n. kıluñ 102a/1, 138b/19, 139a/8,
 42b/11, 80b/18, 81b/2, 83b/2, 8a/18, 9a/7
 n. kılup 114b/15, 76a/10
 n. kılur idi 55b/7, 99a/12
 n. kılur iken 137a/6, 47b/17, 89a/4
 n. kılurlar 100a/9
 n. kılursın 8b/16, 8b/19
 n. kılursız 114b/18
 n.+ lar kılurlar 135b/3, 78b/13
 n.+ lar kılursız 40b/1
 n.+ lar 93b/4
nāmūs : Kutsal yasa, Tevrat. -32- [Ar.]
 n. 11a/4, 126b/7, 146a/6, 18a/10,
 39b/9, 93a/7
 n.+ a 99a/13
 n.+ da 113b/18, 147a/19, 19a/14,
 39b/4
 n.+ dan 161a/5, 171b/10, 6b/20
 n.+ i 159a/20, 159b/1, 160b/12,
 6b/18, 92b/17, 93b/7
 n.+ iñ 41a/2
 n.+ inda 144b/13, 92b/18
 n.+ umuz 160b/14, 182b/13
 n.+ uñ 126b/10
 n.+ unda 92b/20
 n.+ undan 177a/8
 n.+ uñuz 181b/18
 n.+ uñuzda 161b/9, 167a/10
nāmzed : Nişanlı. -1- [Far.]
 n. olıcaç 2b/1
nān : Ekmek. -2- [Far.]
 n.-ı hayatı 157a/3, 157b/6
na^cna^c : Nane. -2- [Ar.]
 n.+ yi 117a/1, 41a/1
nāpāk : Pis, temiz olmayan. -23-
 [Far.]
 n. 101a/19, 107b/7, 111a/18,
 15b/8, 26a/13, 26a/14, 26b/4, 26b/6,
 26b/7,
 55a/13, 55a/5, 55a/9, 58a/16,
 59a/7, 61a/14, 61b/12, 63b/9, 66a/14,
 67a/19,
 71a/8, 97b/8
 rūh-u n. 61b/5
 n. olmamak 181b/13
nāpāklık: Pis olma durumu, pislik. -1-
 [Far.+T.]
 n.+ dan 41a/12
na^cra : Yüksek sesle uzun uzun
 bağırma. -1- [Ar.]
 n. 44a/13
nārdīn : Çayırlarda yetişen bir tür
 bitkiden üretilen parfüm. -1- [Far.]
 n. 81b/17
naşıl : Soru sözcüğü. -7-
 n. 107a/19, 13a/11, 55a/12,
 61a/9, 63a/17, 80a/5
nāşiratlu : Nasıratlı, Nasırat şehrine
 mensup. -11- [Ar+T.]
 n. 4a/9

- yesū^c-u n. 130b/19, 143b/9,
183a/20, 49b/1, 55a/6, 84b/14, 97b/9
yesū^c-u n.+ dur 74b/11
yesū^c-ı n.+ yı 87a/17
yesū^c-u n.+ yı 180b/9
- nāşıratlı** : (bkz. nāşıratlu). -1- [Ar.+T.]
yesū^c-u n.+ yı 180b/5
- nāşıb** : Pay, hisse, kismet. -6- [Ar.]
n. 114b/12
n.+ in 119b/11, 119b/19, 124b/12,
44a/4
n.+ üñ 172b/19
- nasıhat**: İbret verici ders, öğüt. -2- [Ar.]
n. idüp 95a/14
n. viren imiş 181a/2
- nazar** : Göz atmak, bakmak. -26- [Ar.]
n. etdiler 173b/5, 87a/7
n. etdügi 89b/14
n. eyleñ 10a/2, 152a/13
n. eyliyüp 110a/3
n. ideler 184a/20
n. iden 172a/11, 7b/4
n. ider iken 142b/5, 86b/11
n. iderek 141b/18, 52a/4
n. iderler 31a/6
n. ider 172a/12
n. idicek 142b/2, 147a/14
n. idüp 134a/11, 136b/14, 147a/2,
33b/5, 59a/13, 87a/14
n. itmezsin 38b/14
n. olunasız 8b/8
n. olunmak 40a/7
- nāzik** : Nezaketli, terbiyeli. -2- [Far.]
n. 126b/14
n. olup 81a/16
- ne** : Soru sözcüğü. -406-
- n. 101a/6, 102a/11, 102a/7,
102a/9, 102b/14, 102b/16, 103b/11,
103b/4, 104a/20,
104b/2, 104b/5, 105a/1, 106b/1,
106b/20, 107b/6, 108a/10, 108a/11,
108a/3, 108b/10,
109a/12, 109a/13, 109a/14,
10a/13, 10a/2, 10a/7, 10a/8, 10a/9,
10b/12, 10b/2,
10b/3, 110b/2, 112b/10,
112b/11, 112b/12, 112b/17, 113a/2,
113b/18, 114a/18, 116b/4,
117b/15, 118a/11, 118a/14,
118a/15, 118a/16, 118b/14, 118b/16,
118b/17, 118b/3, 119a/1,
119a/12, 119a/15, 119a/2,
119a/6, 11a/14, 120a/5, 121b/16,
121b/19, 123a/2, 123a/3,
124a/9, 125a/19, 125b/19,
126a/3, 126a/5, 126a/8, 127a/12,
127b/1, 128a/20, 128b/1,
128b/6, 129a/13, 129a/14,
129b/14, 129b/2, 12a/19, 131a/4,
132a/1, 133a/19, 133b/13,
133b/14, 133b/5, 134a/8, 135a/5,
135b/16, 139a/13, 139a/7, 139b/15,
13a/16, 13a/9,
140a/12, 140a/8, 141a/13,
141a/3, 141b/12, 141b/16, 142a/8,
145b/16, 145b/18, 145b/6,
146a/17, 146b/2, 147a/5, 148a/3,
148b/8, 149a/16, 14b/5, 151a/19,
151b/20, 151b/8,
151b/9, 152b/2, 153b/2,
154a/11, 155a/4, 155a/5, 155b/10,
156b/12, 156b/15, 156b/16,

- 156b/4, 156b/6, 158b/18, 159b/14,
159b/15, 159b/16, 160a/9, 160b/15,
161a/18, 161a/6,
161b/12, 161b/18, 161b/20, 162b/17,
163b/17, 164b/4, 165a/11, 165a/3, 165a/9,
166a/4,
167b/3, 168b/3, 169b/12, 169b/7,
16a/12, 16a/4, 16a/5, 16a/6, 16b/12, 16b/3,
170a/5, 171a/19, 171b/15, 171b/9,
172a/19, 172a/20, 172b/16, 173a/13,
173b/14, 174b/2,
175a/8, 175b/10, 176a/13, 176a/7,
176b/11, 177a/17, 177b/16, 178a/6, 17b/16,
17b/17,
181a/19, 181b/15, 182a/1, 182a/7,
186b/16, 186b/2, 186b/7, 186b/9, 18a/1,
18a/16,
18a/17, 18b/18, 19a/10, 19a/13,
19b/18, 19b/7, 20b/2, 20b/3, 22a/4, 24b/9,
27a/16, 28a/2, 28a/3, 28a/4, 28b/1,
28b/18, 28b/2, 28b/20, 29b/9, 31b/16,
31b/4, 32b/6, 33a/14, 33a/6, 33b/9,
34a/12, 34a/5, 34b/15, 34b/19, 35b/2,
36a/17, 36b/13, 37a/2, 37b/8,
38b/15, 39a/14, 39a/15, 39b/11, 39b/16,
3a/4,
40a/15, 40b/3, 40b/4, 42a/6, 42b/12,
42b/13, 43b/1, 43b/10, 46a/8, 46b/14,
49a/11, 49a/19, 49a/4, 49b/16, 50b/8,
50b/9, 55a/5, 55a/6, 56a/11, 58a/15,
58b/10, 59a/4, 60a/17, 60a/19, 60a/3,
60b/9, 61a/15, 61b/3, 62a/6, 62a/7,
63b/16, 64b/6, 64b/7, 64b/9, 65a/3,
66a/10, 67b/19, 68a/12, 68b/13, 68b/14,
68b/18, 69a/10, 69b/11, 69b/13,
6b/14, 70a/11, 70b/10, 70b/5, 71b/3, 72b/12,
72b/5, 74a/11, 74a/7, 74a/8,
74b/18, 76a/15, 76a/18, 76b/1, 76b/8,
76b/9,
77a/8, 77b/11, 77b/17, 77b/18,
7b/18, 7b/19, 7b/20, 80a/1, 80a/10,
80b/5,
81b/1, 81b/13, 81b/2, 81b/6,
81b/9, 83b/6, 84a/18, 84b/1, 84b/16,
84b/7,
85b/6, 85b/8, 86a/6, 87b/12,
89a/12, 89a/13, 8a/1, 8b/1, 8b/3, 94a/6,
94b/17, 95a/1, 95a/3, 97a/10,
97b/10, 97b/15, 99a/19, 99b/16, 99b/7,
9a/18,
9b/10, 9b/15, 9b/20, 9b/8, 9b/9
n.+ dir 160a/12
n.+ dür 101a/1, 107b/11,
125b/17, 134a/11, 148a/1, 14a/15,
155b/15, 178a/2, 178a/5,
186b/12, 19a/17, 39b/5, 55a/12,
61b/6, 70a/20
n. imişler 166a/2
n. imiş 148b/19, 61b/17
n.+ ler 143b/8, 175b/6, 176b/8,
178a/19, 31b/1, 31b/2, 40a/2, 76a/10,
9a/6
n.+ leri 11a/3, 124a/6, 176b/5,
177b/18, 36b/10, 38a/17
n.+ lerüñ 130a/13, 73a/14
n.+ ñüz 76a/12
n.+ si 132a/18, 45a/17, 62a/18
neAŞıL : Nasıl? Soru sözcüğü. -6-
[T.+Ar.]
n. 105a/16, 112a/7, 143b/4,
19b/4, 90a/2, 91a/16
nebādā : Sakın, olmaya ki. -1- [Far.]
n. 7a/19

- nebāt** : Bitki. -4- [Ar.]
 n. 22b/11
 n.+ ı 117a/2, 60b/6
 n.+ lardan 23a/6
- nebīlik**: Peygamberlik. -4- [Ar.+T.]
 n. 140a/2
 n. etdüğü 169b/15
 n. eyle 84b/10
 n. itmedük 11b/1
- nebiye**: Haber veren, elçi. -1- [Ar.]
 n. 93a/20
- necāt** : Kurtuluş, selamet. -3- [Ar.]
 n. bula 168a/7
 n. eyle 115a/5, 9a/14
- neden** : soru sözcüğü. -2-
 n. 89a/18
 n.+ dür 24a/9
- nefs** : Öz varlık, kendi. -8- [Ar.]
 n.+ ine 110a/18, 28b/14, 69b/8,
 78a/17
 n.+ üñe 114a/3, 39b/9
 n.+ üñi 33a/12, 78a/13
- nehb** : Yağma. -2- [Ar.]
 n. 116b/17, 41a/7
- nehy** : Menetmek. -8- [Ar.]
 n. eyledi 4b/16
 n. eyledük 71b/15
 n. eylemeň 102a/3, 130a/2, 33a/3, 71b/17
 n. eyleň 72b/20
 n. ider iken 140a/17
- nemā** : Büyümek, gelişmek. -1- [Far.]
 neşv ü n. bulurlar 119a/1
- nerede** : Soru sözcüğü. -2-
 n. 137b/5, 147a/7
- nereden**: Soru sözcüğü. -2-
 n. 155b/8
 n.+ dür 133b/13
- nereye** : soru sözcüğü. -1-
 n. 112b/6
- nesil** : Soy, kuşak. -5- [Ar.]
 n. 20b/15, 68b/6, 81a/19
 n.-i īmānsız 70b/16
 n.+ e 68b/7
- nesne** : Şey, her türlü cansız varlık. -
 197-
 n. 102a/14, 105b/1, 106b/19,
 113b/1, 114b/10, 114b/11, 117b/14,
 126b/1, 130a/13,
 141a/5, 144b/9, 153b/20, 156a/3,
 175a/2, 181a/17, 30a/6, 35b/12, 36b/3,
 40b/12,
 40b/9, 60a/16, 60a/17, 65a/15,
 67a/2, 73a/13, 75b/7, 75b/8, 76a/9,
 7a/14,
 87b/3, 96a/8
 n.+ cüge 118b/19
 n.+ de 126a/15, 126a/16
 n.+ den 126a/15, 143a/3
 n.+ ler 119a/9, 130b/10, 136a/5,
 136b/13, 136b/2, 144b/14, 149a/18,
 166a/2, 179a/14,
 184a/1, 186b/15, 18b/17, 33b/6,
 40b/17, 41b/10, 42a/5, 44b/19, 45a/4,
 45a/5,
 67a/15, 71a/5, 76a/8, 89b/4,
 90b/17
 n.+ lerden 117b/7, 136a/6,
 137a/8, 85a/11, 88b/5
 n.+ lere 121b/1, 138b/15,
 141a/3, 142b/5, 144a/2, 144b/19,
 186b/13, 62a/18, 75b/3,
 90b/8

- n.+ leri 102b/20, 10a/14, 112b/16,
112b/19, 117b/16, 117b/5, 118b/10, 11a/2,
120a/2,
124a/5, 130b/15, 130b/3, 131b/9,
133a/8, 136b/18, 13b/16, 140a/3, 140b/10,
142a/11,
143a/11, 143b/7, 144a/17, 144a/18,
144a/4, 147b/11, 148b/9, 150b/5, 151b/17,
152a/3,
154a/12, 158b/17, 160a/4, 162a/14,
162a/8, 169b/4, 169b/6, 170b/18, 175b/15,
177b/16,
180b/4, 185b/5, 18a/12, 20b/6,
21b/5, 23a/13, 23b/4, 24a/5, 27a/13, 28b/11,
2b/4, 33b/8, 36a/15, 41a/2, 53b/2,
56a/2, 59b/2, 62a/6, 62a/7, 64a/19,
64b/20, 65a/10, 66b/11, 66b/20,
68a/1, 70b/2, 73b/20, 85a/13, 88b/9, 90b/13,
93b/8, 95a/14, 97a/20, 99b/16,
99b/19
n.+ lerim 177b/12
n.+ lerin 13b/6
n.+ lerine 10a/19
n.+ lerüm 162a/7
n.+ lerüñ 118b/1, 136b/10
n.+ m 105a/17, 115a/8
n.+ si 175b/16, 31b/14, 68a/5, 68a/7
n.+ ye 6b/11, 71a/2
n.+ yi 109a/12, 117b/8, 127b/18,
130b/14, 131b/5, 135a/13, 142a/11, 150a/12,
154a/10,
154b/11, 158b/16, 159b/12, 162a/12,
165a/2, 173b/18, 175a/3, 176a/9, 178a/18,
33a/6,
34b/15, 42b/8, 50a/13, 55b/20,
56a/3, 63b/11, 66b/17, 69a/5, 80b/15, 88a/1,
92b/5, 98b/6, 99b/13
- neşat** : Sevinç. -1- [Ar.]
n. 89a/11
- neşv** : Canlıların büyümesi, gelişmesi.
-1- [Far.]
n. ü nemā bulurlar 119a/1
- nevbet** : Nöbet. -2- [Ar]
- n. 92a/13
n.+ iniñ 89a/1
- neyle** - : Ne yapmak. -7-
n.- r 176b/7, 8b/13
n.- rsiz 75a/13
n.- ye 77a/7
n.- yim 130a/6, 134a/3, 73a/6
- nez^c** : Can çekmek. -1- [Ar.]
n.+ de idi 108a/18
- nezif** : Çok kan kaybından kuvvetsiz
kalan kimse. -4- [Ar.]
n.+ i oldı 108a/20
n.+ i 108b/3, 14b/13, 62a/17
- nice** : Birçok, nasıl, hayli, ne kadar,
kaç? -103-
n. 100b/9, 102a/5, 102b/8,
107a/1, 108b/11, 113b/19, 115b/12,
118a/14, 119a/1,
120a/17, 120a/7, 122b/10,
128b/10, 128b/6, 130a/18, 135a/14,
135a/18, 136a/11, 137a/15,
137a/19, 142b/14, 143a/7,
143b/10, 144a/17, 149a/18, 149a/9,
149b/5, 149b/7, 151a/4,
154a/15, 154b/11, 154b/5,
155a/12, 155a/19, 157a/17, 157b/14,
158a/2, 159a/14, 162b/1,
164a/17, 164b/1, 164b/11,
164b/9, 165a/4, 166a/16, 169a/5, 16b/2,
171b/11, 172b/2,

- 174a/4, 174a/8, 174b/14, 174b/8,
175b/18, 176a/15, 179b/15, 185b/12,
19a/12, 19b/11,
20a/10, 20a/15, 20b/17, 20b/6,
23b/2, 28a/5, 29b/6, 30a/15, 31a/7, 36b/6,
37a/3, 38b/3, 39b/13, 41b/3, 43a/3,
43b/4, 48b/7, 49a/12, 57b/10, 58b/15,
60a/1, 61a/7, 61b/20, 70b/3, 73a/19,
73b/2, 75b/19, 78a/1, 78b/15, 78b/3,
84b/8, 87a/2, 90a/9, 91a/9
n.+ dür 57a/4
n.+ ler 21b/7
n.+ si 106a/12, 106a/13, 106a/15,
106a/16
n.+ ye 111a/15, 166b/12, 29b/18
- nicü:** Nice, burada ne manasında
kullanılmıştır. -1-
n.+ ñüz 10a/14
- nicünüzleri :** Her neleri. -2-
n. 23b/10, 23b/14
- nicünüzlerüñ :** Her nelerin. -1-
n. 33a/15
- niçe :** (bkz. nice). -15-
n. 10a/7, 10b/7, 164a/10, 171a/6,
56a/8, 62b/16, 69a/1, 82a/14
n.+ ler 164a/19
n.+ si 59b/10, 59b/12, 59b/5, 59b/7
n.+ ye 70b/16, 70b/17
- niçün:** Niçin? Soru sözcüğü. -67-
n. 100a/5, 100a/9, 100b/6, 102b/20,
102b/6, 10a/6, 10b/4, 118b/20, 120a/17,
130a/7, 132a/12, 132b/13, 132b/9,
133b/10, 134b/5, 13b/16, 143a/6, 144b/2,
144b/3,
146b/1, 14a/12, 14a/18, 152a/1,
159b/1, 160b/8, 162b/18, 163a/6, 165a/5,
166b/7,
- 170a/19, 174a/14, 181a/18,
181b/4, 185a/13, 185a/16, 21b/17,
25b/9, 26a/2, 27b/19,
30a/2, 32b/7, 33a/7, 34a/10,
36b/19, 38b/16, 46b/4, 46b/6, 48a/18,
51b/10,
56a/19, 56b/4, 57a/10, 57b/7,
61a/6, 63a/3, 66b/2, 68b/6, 70a/20,
71a/15,
73a/7, 75a/8, 76b/4, 77a/20,
81b/19, 86b/1, 94a/4
n. tecāvüz 25b/18
- niçüñ :** (bkz. niçün). -1-
n. 82a/3
- niçün :** (bkz. niçün). -1-
ñ. 176b/17
- nidā :** Seslenmek, çağrırmak. -9-
[Ar.]
- n. 117b/17
n. etdiler 67b/20
n. eyledi 108a/12, 160a/14
n. eylemege 56a/3
n. eyliyenî 146a/18, 4a/14
n. itmege 62a/8
n. itmişdür 146a/3
- nihān :** Gizli, saklı. -3- [Far.]
n. etdi 163b/10
n. eyledi 171b/18
n. ider idi 89b/13
- nihāyet:** Son, sonunda. -14- [Ar.]
n. 100a/19, 108a/8, 10a/8,
114a/12, 119a/2, 138b/2, 166b/2,
168b/2, 184b/1,
38a/12, 65b/16
n.+ e 16b/8, 172b/6
n.+ i 19a/16
- nikāh :** Evlenme. -18- [Ar.]

- n. etdiler 128b/12
 n. etdüm 123a/20
 n. iden 32b/13
 n. iderler 135a/3, 135a/5, 39a/15,
 77b/18
     n. ide 126b/11, 126b/12, 32b/12,
 72b/15, 72b/16, 7b/15
     n. idüp 39a/6, 39a/8, 43b/4
     n. itmek 32b/15
     n. itmiş idi 64a/13
- nikâhilik**: Eşlik, eş olma durumu. -4-
 [Ar.+T.]
     n.+ a 135a/3, 135a/5, 39a/15, 77b/19
- ni^cmet**: İyilik, lütuf, ihsan. -10- [Ar.]
     n. 146a/2, 146a/6, 146a/7, 90a/3,
 97a/7
         mazhara-yı n.-i rabb 89b/19
         n.+ de 94a/12
         n.+ i 146a/6, 93b/10
         n.+ lere 102a/16
- nisyân** : Unutmak. -1- [Ar.]
     n.+ da 118a/5
- nişân** : Nişan, iz, belirti, alamet. -4- [Far.]
     n. 48a/16, 92a/19, 93a/18
     n. virmiş idi 83b/14
- nişanlan** -: Nişanlı duruma gelmek. -1-
 [Far.+T.]
     n.- müşdur 89b/18
- nişanlı** : Nişanlı, evlenmek için söz verip
 yüzük takmış olan kimse. -1- [Far.+T.]
     n. olan 92a/7
- nitekim**: Gerçekten, hakikaten. -48-
     n. 112a/6, 112b/10, 114a/3, 114b/17,
 115a/1, 116b/11, 139b/17, 144b/5, 146a/19,
 156b/17, 16a/16, 170b/15, 176a/18,
 176a/6, 176b/3, 179a/4, 179b/11, 179b/14,
 179b/19,
- 179b/4, 180a/4, 32a/11, 35a/13,
 39b/9, 44b/6, 47a/9, 47b/18, 47b/19,
 50a/8,
     54a/4, 66b/5, 70b/6, 78a/13,
 78a/17, 81b/3, 85a/19, 88b/6, 8b/10,
 8b/4,
     90b/19, 91b/1, 92b/13, 92b/18,
 92b/20, 94b/3, 99a/8, 9a/12, 9a/9
- niye** : Soru sözcüğü. -1-
     n. 121a/1
- nizâc** : Çekişme, kavga. -3- [Ar.]
     n. 138a/9
     n. etdiler 157b/13
     n. itmiye 19b/17
- nokta** : Nokta, çok küçük boyutlarda
 işaret, benek. -1- [Ar.]
     n.+ sı 126b/10
- nöbet** : Nöbet, sıra. -1- [Ar.]
     n.+ inde 65b/15
- numûne**: Örnek. -1- [Far.]
     n. 173a/11
- nûr** : aydınlık, ışık, ziya. -38- [Ar.]
     n. 116b/9, 145b/12, 145b/8,
 149b/17, 168a/4, 171b/13, 29a/10,
 5b/12, 93a/12,
     9b/14
- n.-ı hâkî 145b/13
 n.-u ^câleme 172a/12
 n.+ a 145b/11, 145b/12,
 149b/20, 150a/1, 171b/14, 171b/16
     n.+ da 117b/16, 16b/18
     n.+ dan 149b/18
     n.+ i idi 145b/8
     n.+ i 106b/19, 116b/5, 149b/19,
 161b/1, 5b/11
     n.+ in 168a/3
     n.+ isız 6b/13

- n.+ iyim 161a/20, 164a/1
 n.+ larını 172a/2
 n.+ uñ 126a/12, 171b/16
 n.+ unda 154b/20
 n.+ uñuz 171b/14, 6b/16
- nūrlı** : (bkz. nūrlu). -1- [Ar.+T.]
 n. 29a/15
- nūrlu** : Nurlu, parlak. -1- [Ar.+T.]
 n. olup 116b/10
- nūş** : İçmek. -3- [Far.]
 n. eyliyen 157b/18, 158a/1
 n. ideler 88a/1
- nübüvvet**: Peygamberlik, nebi olmak.-1-
 [Ar.]
 n. etdiler 18a/10
- nüzül** : İnmek. -23- [Ar.]
 n. etdiler 156a/10
 n. etdi 149b/6, 157b/10, 158a/4
 n. etdüm 157a/18, 157a/7
 n. eyledi 114a/10, 148a/16
 n. eyle 131a/18, 153a/2, 51a/20
 n. idendür 157a/1
 n. iden 157a/15
 n. ider iken 147b/13
 n. iderek 153a/4
 n. idüp 101a/15, 112a/5, 114a/7,
 146b/18, 152b/18, 153a/19, 97b/5
 n. itmesün 128b/20
- O**
- o** : O, işaret zamiri ve sıfatı. -3-
 o. 43a/9, 50a/17, 5a/12
- od** : Ateş. -3-
 o. 128b/17
 o.+ una 31a/3, 7a/12
- oda** : Oda, hane. -3-
 o.+ larda 117b/17
- o.+ lardadur 43a/2
 o.+ ñ 8b/19
- oğlak** : Oğlak, keçi yavrusu. -1-
 o. 125b/5
- oğlan** : Erkek çocuk. -15-
 o. 14b/20, 15a/2, 178a/14,
 29b/20, 93b/15
 o.+ a 111a/19, 89b/17
 o.+ i 111b/10, 111b/9
 o.+ iñ 71a/5, 89b/18
 o.+ lara 104b/18
 o.+ larınıñ 125a/18
 o.+ laruñ 67b/6
 o.+ um 103b/5
- oğlancık**: Oğlancık. -36-
 o. 130a/4, 155b/14, 30b/9,
 3a/15, 73a/1, 91a/16, 91b/16, 91b/9,
 93a/6, 93b/9
 o.+ dan 3a/11, 92b/8
 o.+ i 30b/11, 30b/6, 3a/17, 3b/4,
 3b/5, 3b/6, 4a/1, 4a/3, 71b/8,
 91a/5
 o.+ iñ 4a/2, 92b/14
 o.+ lar 30b/8
 o.+ lara 18a/13
 o.+ lardan 25a/12, 27b/2
 o.+ ları 130a/2, 33a/2, 3b/12,
 72b/16, 72b/19, 36a/15
 o.+ larum 115a/10
 o.+ laruñ 71b/10
 o.+ um 153a/1
- öğri**: Hırsız. -18-
 o. 119a/14, 119b/5, 165b/14,
 166a/8, 43b/11, 86a/9
 o. imiş 170b/1

- o.+ lar 166a/5, 51a/15, 51b/6, 9b/7,
9b/9
 o.+ laruñ 133a/16, 36a/12, 75b/17
 o.+ ya 139a/20, 48b/8, 83b/20
- oğrılık** : Hırsızlık. -2-
 o.+ lar 26b/6, 67a/13
- oğul** : Erkek evlat. -184-
 o. 113b/10, 113b/11, 120a/11,
 124b/14, 125a/9, 125b/9, 127a/7, 13b/13,
 146a/8,
 154a/11, 154a/15, 154a/9, 162b/3,
 162b/4, 18b/18, 18b/19, 2b/10, 2b/7, 37a/4,
 56a/17, 81b/2, 91a/2, 94a/4
 o.+ a 120a/10, 150b/5, 150b/6,
 150b/7, 154a/17, 154a/18, 154b/5
 o.+ da 175a/3
 o.+ ı iseñ 5a/14, 96a/10, 96b/3
 o.+ ı oldı 95b/6
 o.+ ı 103b/16, 10b/18, 124b/11,
 125a/16, 135a/18, 140a/11, 149b/11,
 150b/16, 152b/15,
 154a/12, 157a/12, 158b/6, 15b/12,
 15b/14, 16b/6, 170a/17, 172b/7, 173b/12,
 17a/14,
 18b/18, 20a/4, 24a/10, 35a/18, 37a/4,
 37b/4, 41b/8, 54a/4, 54b/18, 56b/16,
 58b/3, 58b/7, 63a/19, 74b/12,
 74b/14, 74b/9, 77a/2, 78b/7, 80b/8, 84b/3,
 88b/16, 89a/10, 90a/13, 90a/4, 90a/6,
 94a/19, 96a/4, 97a/8, 98a/7
 o.+ ıdur 131b/8, 135a/14, 23a/17,
 39b/12
 o.+ ın 40b/7, 6a/1
 o.+ ına 152b/18, 36a/16, 38a/4
 o.+ ıniñ 53b/1
 o.+ ıyım 167a/14
 o.+ lar 16b/6, 30a/18, 73b/1, 80b/8
- o.+ lara 89a/16
 o.+ ları 123b/12, 126a/11, 12b/2,
 130b/6, 135a/2, 135a/7, 14a/20,
 151a/13, 162b/10,
 169b/17, 186a/18, 33b/15,
 34b/14, 4b/7, 52a/7, 57a/12, 58b/5,
 67b/3, 6b/3,
 73b/12, 73b/15, 74a/6, 8a/18,
 94b/14, 98b/17
 o.+ larıdur 135a/7, 23a/18,
 23a/19
 o.+ larından 105a/5, 126a/12,
 18a/20, 30a/16
 o.+ larını 100a/11, 47b/13
 o.+ larınıñ 34b/13
 o.+ larısız 41a/20
 o.+ laru 171b/17, 31b/16
 o.+ laruñ 133a/12, 26b/17, 67b/3
 o.+ laruñiza 115b/1
 o.+ laruñızı 41b/13
 o.+ laruñuz 115b/14, 141b/7,
 20a/12
 o.+ laruñuza 10b/20
 o.+ laruñuzı 122a/14
 o.+ udur 78b/3
 o.+ um 125a/14, 34b/16, 95b/4
 o.+ uma 111a/10, 29b/14, 37b/4,
 77a/3
 o.+ umdur 111a/5, 29a/17, 5a/3,
 70a/14
 o.+ umı 134a/4, 3b/9, 70b/11
 o.+ umsin 54b/6
 o.+ umuz 164b/10
 o.+ uñ 125a/10, 125a/5, 125b/7,
 153a/2, 153a/5, 153a/9, 179a/4, 183b/18
 o.+ una 165a/20, 36a/4

- o.+ uni 149b/13, 149b/16, 2b/14,
37b/3, 92a/9
 o.+ uñı 111a/16, 179a/3
 o.+ uñuz 164b/8
- oğulcuk:** Oğulcuk. -1-
 o.+ lar 174a/3
- oğurla - :** Çalmak. -7-
 o.- dılar 53a/12
 o.- miyasın 130a/9, 33a/10, 73a/9
 o.- rlar 9b/7, 9b/9
 o.- yalar 52b/1
- oğurulmak :** Çalınmak. -1-
 o. 166a/8
- okı - :** (bkz. oku -). -2-
 o.- gıl 123a/3, 123a/6
- oku - :** Okumak, çağrırmak, seslenmek, demek. -73-
 o.- dı 121a/8, 123a/12, 125b/3, 168b/12, 168b/13, 2b/15, 35b/1, 44b/7, 54b/19, 71b/6
 o.- dılar ise 16b/14
 o.- dılar 164b/19, 164b/7, 183b/1, 91a/6
 o.- dum 3b/9
 o.- duñuz 77a/9
 o.- madın 147b/6
 o.- maduñız 39a/17
 o.- maduñuz 100b/8, 19a/11, 19a/14, 32b/3, 36a/18, 37b/11, 57b/8, 77b/20
 o.- maǵ 38a/5
 o.- maǵa 100a/7, 14a/16, 57a/7, 96b/15
 o.- mañ 40a/14
 o.- r iken 59a/9
 o.- r 135a/9, 165b/16, 39b/13, 51b/11, 58a/19, 74b/16, 86b/3
 o.- rlar 74b/15
 o.- rsın 113b/19, 33a/7
 o.- rsız 102b/20, 173a/8
 o.- yacaǵ 32a/8
 o.- yalar 123a/4
 o.- yan 42b/6, 80b/12
 o.- yasın 2b/7, 90a/5
 o.- yup 101a/9, 104a/8, 125a/18, 126a/5, 130a/1, 131b/14, 135a/18, 15b/7, 26a/12, 27a/11, 30b/6, 35a/8, 3a/9, 58b/14, 63b/8, 66b/20, 68a/5, 69b/6, 74a/20, 78b/18, 87a/1
- okun - :** Okunmak, çağrırlılmak, seslenilmek, denilmek. -11-
 o.- asız 40a/15
 o.- maǵa 125a/10, 125a/5, 40a/11
 o.- mań 74b/15
 o.- müş 101a/13, 123b/9
 o.- müşdur 34b/7, 50a/4, 90a/15
 o.- miyasız 40a/11
- okunmuş :** Okunmuş, çağrırlımiş, denilmiş. -4-
 o. olanlar 38a/16
 o. ola 122b/13, 36a/12, 4a/9
- ol -:** Olmak. -1544-
 o. 118b/8, 127b/15, 131a/6
 āsüde o. 61a/5
 epsem o. 55a/8, 97b/12
 musallań o. 132a/4
 müteselli o. 13b/13, 14b/16
 pák o. 12a/4, 55b/17, 99a/5
 rāń if o. 28b/9
 şabır o. 32a/3
 sağ o. 62b/14

- tābi‘ o. 13a/3, 147a/17, 14a/7,
186b/3, 186b/9, 56b/17, 99b/19
 mağsūm o.- a durmaga 58b/20
 o.- a iserdür 80a/18
 mağsūm o.- a tūrmayisardur 20a/8
 o.- a 100a/12, 106b/1, 108a/8,
109a/14, 113a/12, 113a/7, 115a/6, 120a/15,
121b/21,
 124b/2, 124b/5, 126b/7, 127b/16,
128b/20, 129a/6, 129a/8, 12b/4, 130b/18,
134a/14,
 134a/7, 134b/14, 135a/1, 135b/16,
136b/4, 138b/15, 141a/16, 141a/18, 14b/1,
150a/15,
 151a/18, 154b/6, 166a/20, 16a/15,
16b/13, 178b/18, 180a/13, 183a/15, 18b/12,
18b/7,
 19b/5, 22a/1, 23b/6, 28b/4, 33b/9,
34a/12, 34a/6, 38b/8, 39a/12, 42a/6,
 42b/12, 43a/4, 43b/3, 43b/7, 43b/8,
44a/5, 45a/19, 47b/6, 57a/14, 62a/4,
 63b/19, 6b/2, 73a/15, 77a/6, 77b/15,
89a/11, 8b/14, 90a/2, 90a/9, 94b/19,
 95a/7, 96a/11, 96a/18
 açılmış o.- a 10b/17
 āħiri o.- a 71b/7
 alınmış o.- a 100a/13, 14b/2
 azmiş o.- a 31a/8
 bağlanmış o.- a 28b/1
 bākī o.- a 176b/11
 başılmış o.- a 136b/6
 berkinmiş o.- a 52a/20
 bıraķılmış o.- a 127b/7
 çoğalmış o.- a 42a/20
 çok o.- a 102a/15
 çözülmüş o.- a 28b/2
 delinmiş o.- a 119b/6
 dinilmiş o.- a 75b/17, 90a/6,
91a/9
 epsem o.- a 131a/1, 74b/13
 garék o.- a 30b/15
 gerek o.- a 47b/9
 giriftār o.- a 7a/10, 7a/11, 7a/12,
7a/9
 ḥalāş o.- a 108b/17, 149b/14,
16b/9, 42b/2, 62a/14, 80b/11, 87b/17
 ḥāżır o.- a 58a/13
 helāk o.- a 122a/12, 7b/11, 7b/7
 ḥelāl o.- a 72b/3
 hizmetkāruñuz o.- a 40a/16,
74b/4
 īmānsuz o.- a 186a/6
 işitdilmiş o.- a 53a/12
 ķadır o.- a 124a/4, 67a/3
 ķarañulu o.- a 81a/9
 ķarañuluķ o.- a 9b/14
 ķarār o.- a 31a/18
 katılmış o.- a 60a/20
 kemrek o.- a 52b/3
 kimsesi o.- a 138b/11
 ķulı o.- a 74b/5
 mağsūm o.- a 115b/10, 115b/11,
20a/7, 58b/17, 58b/18
 ma‘şere o.- a 30b/13, 30b/18,
31a/1, 72a/11, 72a/3, 72a/5, 72a/8, 7b/6,
7b/9
 memlū o.- a 123b/8, 176b/1,
178b/2, 89a/14, 94b/6
 merdūd o.- a 110a/16, 128b/10,
69a/20
 merfū‘ o.- a 149b/9, 171b/12
 muhtelif o.- a 120a/11
 müdān o.- a 87b/18
 mümkün o.- a 47b/18

- mürtefīc o.- a 122b/20, 40a/18
 müstahakk̄k̄ o.- a 16a/10
 mütē allik̄ o.- a 32b/6, 72b/10
 okunmış o.- a 122b/13, 36a/12, 4a/9
 ölçülǖmiş o.- a 102b/3, 10b/4, 60a/20
 şadır o.- a 137a/1, 31b/6, 7a/1
 sağ o.- a 103b/6, 12a/14
 satılmış o.- a 31b/15
 şımmış o.- a 37b/16
 söylenmiş o.- a 46b/11, 82a/10
 şaz o.- a 31a/11
 şekk̄ o.- a 42a/18
 şekki o.- a 83a/6
 tamām o.- a 120a/7, 12b/13, 173a/17,
 177a/8, 179b/8, 180b/12, 184a/18, 184a/2,
 23a/12,
 35b/14, 51a/11
 temiz o.- a 41a/9
 teşne o.- a 151a/15
 uyanık̄ o.- a 81b/6
 var o.- a 94b/18
 virilmiş o.- a 158a/18
 yücelenmiş o.- a 129b/19
 zāhir o.- a 93a/13
 zāyīc o.- a 31a/13
 ziyāde o.- a 45a/16
 ‘azīm o.- a 89a/12
 o.- acağı̄n 139a/14
 o.- acak̄ idi 138a/8
 ‘āzam o.- acak̄ idi 111b/8
 o.- acak̄ imiş 143b/13
 vākīc o.- acak̄ 137a/7, 73b/20
 tamām o.- acakdur 80a/11
 o.- alar 122a/5, 135b/16, 157b/2,
 180a/8, 34a/17, 42a/6, 5a/9, 72b/11, 76a/11,
 76a/9, 80a/10, 80b/19, 81a/19, 89b/4,
 94b/7
- açılmış o.- alar 35b/3
 āhir o.- alar 33b/17, 73b/17
 bağlanmış o.- alar 31b/2
 bir o.- alar 179b/19, 179b/4,
 180a/1, 180a/3
 çözülmüş o.- alar 31b/3
 dinlenmiş o.- alar 6b/4
 ehl-i beyti o.- alar 17a/13
 epsem o.- alar 35a/19
 esir o.- alar 136b/5
 evveller o.- alar 122a/4, 34b/6
 fenā o.- alar 100a/19
 helāk o.- alar 48b/4
 hoş o.- alar 88a/3
 mağfūr o.- alar 59b/20
 makşūrlar o.- alar 42b/16
 mesmū̄c o.- alar 117b/16
 müstecāb o.- alar 9a/5
 müteħarrik o.- alar 136b/11
 müteselli o.- alar 6a/18
 müttefīk o.- alar 31b/4
 perākende o.- alar 83a/4
 şadır o.- alar 43a/19
 sallañmış o.- alar 81a/10
 siliñmiş o.- alar 43a/8
 tābīc o.- alar 87b/19
 tamām o.- alar 136b/3, 48b/12,
 48b/7, 84a/3
 ᲇok̄ o.- alar 6b/1
 zāhir o.- alar 150a/1, 163b/18
 ‘ilāc o.- alar 99a/11
 o.- am 131a/5, 174b/5
 halāş o.- am 14b/15
 merfū̄c o.- am 171b/8
 müsteyk̄ız o.- am 47b/4
 konuk̄ o.- amaga 131b/2

- o.- an 106b/14, 109b/15, 112b/16,
112b/19, 116b/9, 118b/1, 11a/1, 11a/19,
129a/1,
129b/13, 132b/5, 138b/15, 144a/4,
150a/10, 161a/10, 165b/5, 168b/16, 171a/1,
17a/6,
17a/8, 181a/1, 20a/6, 21a/19, 24a/4,
31a/12, 31a/5, 31b/5, 33b/19, 35b/9,
3b/12, 42b/7, 42b/8, 55b/9, 60b/12,
60b/2, 63b/17, 6b/17, 80b/14, 8a/18,
8b/5, 8b/9, 93a/16, 97/4, 97a/20,
98b/9, 9a/1
artuk o.- an 8a/4
az o.- an 25b/8
a^c zam o.- an 30b/5, 40a/16
bākī o.- an 156b/11, 176a/8
berdār o.- an 142a/6
cāiz o.- an 101a/1
doğmuş o.- an 2b/19, 90a/12
ebrāş o.- an 46a/19
ekilmiş o.- an 22a/18, 22a/19, 22b/3,
22b/5
emīn o.- an 126a/15
fānī o.- an 156b/10
ķādir o.- an 32b/20, 90b/13
kāmil o.- an 102b/6
karşu o.- an 20a/20
ķavīrek o.- an 95a/9
kedħudāsı o.- an 106a/7
kiçirek o.- an 104b/12, 111b/12,
18a/7
ķuru o.- an 57b/18
marīż o.- an 103b/12
ma^c şere o.- an 23b/4
mevcūd o.- an 149b/7, 150a/19,
157b/5, 163a/7, 182a/14, 80b/15
mevlūd o.- an 149a/17
muntazır o.- an 119a/17
müstahakkık o.- an 16a/7
nişānlu o.- an 92a/7
rāżı^c o.- an 162a/14
şādir o.- an 109b/1, 121a/20,
143b/7
sākin o.- an 120b/14, 174b/17
server o.- an 138a/13
şerīr o.- an 22a/17
tābi^c o.- an 161a/20, 88a/7
ulurak o.- an 138a/13
zālim o.- an 126a/16
‘ adl o.- ana 120a/18
‘ azam o.- ana 82a/9
ķādir o.- andan 17a/1
borçlu o.- ani 115a/3
ķavī o.- ani 20a/17
pāk o.- ani 10b/11
zinde o.- ani 143a/6
o.- anıñ 164b/6
ķavī o.- anıñ 20a/15
o.- anlar 104b/4, 106b/5, 106b/7,
108b/5, 110b/16, 115b/19, 136a/20,
136b/1, 139a/13,
15b4/8, 18b/20, 19a/11, 25b/10,
27b/19, 34a/15, 42b/6, 55b/7, 57b/10,
58a/11,
59b/16, 80b/13, 98b/15
az o.- anlar 10a/12, 13a/9
gebe o.- anlar 136b/3
ħāżir o.- anlar 44b/1
mevcūd o.- anlar 100b/9
mevcūddur o.- anlar 119a/6
muħāl o.- anlar 130b/2
musallaṭ o.- anlar 138a/11
mübtelā o.- anlar 101a/19
okunmuş o.- anlar 38a/16

- sefîh o.- anlara 44a/9
 o.- anlara 112a/20, 19a/13, 45b/18,
 45b/5, 49a/20, 57b/12, 6b/15
 aç o.- anlara 101b/4
 fâkîr o.- anlara 6a/16
 giriftâr o.- anlara 6b/4
 hâmile o.- anlara 42b/10, 80b/17
 muhtâc o.- anlara 109b/13
 mutazîr o.- anlara 93b/6
 mübtelâ o.- anlara 55b/3
 pâk o.- anlara 6b/2
 tâbi‘ o.- anlara 12a/18
 o.- anlardan 116b/19, 143b/18
 ekilmiş o.- anlardır 60a/9
 o.- anları 144a/15, 63a/6
 aç o.- anları 90b/17
 giriftâr o.- anları 6a/9
 muhtâc o.- anları 173b/18
 mübtelâ o.- anları 6a/8
 karâr o.- anlarsız 138a/17
 o.- anlaruñ 39a/20, 48a/20
 o.- anlarun 134b/8
 şâg o.- anlaruñ 100a/6, 14a/13, 57a/6
 o.- asın 142a/14
 mübârek o.- asın 123a/6
 müdân o.- asın 20b/12
 müstefid o.- asın 26a/6, 66b/17
 müteberir o.- asın 20b/11
 o.- asız 171b/17, 174b/5, 176a/15,
 8a/19
 aç o.- asız 101b/14
 azâd o.- asız 162b/1, 162b/5
 bâkî o.- asız 176a/12, 176a/18
 benîel‘ âlî o.- asız 102a/15
 giyinmiş o.- asız 145a/2
 halâş o.- asız 154b/18
 helâk o.- asız 120b/11, 120b/16
 mebğûz o.- asız 136a/16, 16b/7,
 42a/17, 80b/10
 perâkende o.- asız 178b/15
 şayılmış o.- asız 137a/7
 sa‘ âdetlü o.- asız 101b/5
 şâkirdlerüm o.- asız 162a/18
 ȳok o.- asız 101b/4
 ‘ilâç o.- asız 121a/14
 o.- avuz 110b/20, 29a/13
 giyinmiş o.- avuz 10a/14
 o.- aydîlar 113a/10, 18b/10,
 18b/5
 o.- ayduķ 41a/18
 o.- ayduñuz 162b/10, 176b/15
 o.- ayım 29b/18, 70b/16
 halâş o.- ayım 62b/2
 ma‘ zûl o.- ayım 126a/3
 yalancı o.- ayım 163b/3
 ‘add o.- dânlar 74b/1
 o.- dî ise 128b/10, 20b/18, 80a/1
 giriftâr o.- dî ise 153b/2
 o.- dî 101a/6, 109b/2, 110b/11,
 110b/12, 111a/4, 113b/8, 114b/2,
 115b/4, 116a/9,
 11b/14, 124b/11, 125b/15,
 128a/10, 129a/13, 131a/7, 131b/18,
 133a/17, 138a/9, 13a/11,
 13a/5, 140b/19, 142a/16, 143a/2,
 143b/1, 145b/19, 146a/7, 146b/19,
 147b/17, 14a/8,
 14b/13, 150a/5, 151b/3, 164a/18,
 175a/18, 179a/11, 18b/16, 24a/6,
 37b/13, 39a/13,
 3b/8, 44a/13, 4a/16, 62a/17,
 63b/2, 65a/4, 70a/12, 77a/10, 91a/14,
 91a/16,

- 91a/5, 92a/2, 94a/6, 95b/3, 96a/4,
97a/16
 aç o.- d1 36b/1, 57b/9, 5a/8, 96a/9
 ādem o.- d1 145b/9
 borçlu o.- d1 105a/19
 cüdā o.- d1 145a/6
 dembeste o.- d1 38b/5
 diri o.- d1 125a/15, 125b/12
 eksik o.- d1 138b/10
 epsem o.- d1 49a/5, 84b/1
 fāriġ o.- d1 105b/11
 ḡalīż o.- d1 22a/7
 gizlenmiş o.- d1 130b/14
 görür o.- d1 75a/1
 ḥāin o.- d1 101a/14
 ḥalāş o.- d1 108a/4, 14b/18
 ḥāmile o.- d1 116a/11, 92a/7
 ḥayrān o.- d1 98b/14
 helāk o.- d1 117b/2
 ḫābil o.- d1 46b/5, 82a/2
 ḫarār o.- d1 101a/8
 ḫatı o.- d1 66a/3
 ḫoñsusı o.- d1 114a/20
 mağżūb o.- d1 3b/11
 marīż o.- d1 152b/16
 medfün o.- d1 127a/1
 melūl o.- d1 130a/16, 24b/12
 memlū o.- d1 170a/16, 90b/2
 mevcûd o.- d1 145b/6
 muķayyed o.- d1 114b/7
 mutazır o.- d1 142b/8
 muvāfiķ o.- d1 84a/19
 mużtarib o.- d1 3a/2, 89a/7, 90a/1
 mükedder o.- d1 169a/3, 173b/3
 münķād o.- d1 94a/10
 müstecāb o.- d1 89a/9
 müsteykīż o.- d1 64a/10, 64a/5,
87a/18
 müştāk o.- d1 140b/10
 müteberir o.- d1 105a/5, 18a/20
 müteveffā o.- d1 109a/1,
163a/16, 163a/19, 62b/16, 71a/13
 müte^c allik o.- d1 124b/18
 nezīfi o.- d1 108a/20
 oğlı o.- d1 95b/6
 pāk o.- d1 55b/18
 peydā o.- d1 59b/8
 peyğamber o.- d1 143b/9
 şağ o.- d1 108b/12, 128a/12,
153b/2
 sākin o.- d1 4a/8, 5b/8
 şādümān o.- d1 163b/6
 şikāk o.- d1 164b/3
 tābi^c o.- d1 14b/11, 35a/16,
48b/15, 56b/18, 58a/9
 tamām o.- d1 50a/5, 97a/6
 tebdīl o.- d1 70a/4
 vāki^c o.- d1 100b/3, 103b/13,
106a/2, 107a/10, 108a/12, 110a/7,
110b/18, 110b/9, 111a/8,
111b/18, 114b/15, 122a/20,
124b/17, 126b/19, 133b/2, 144a/9,
145a/5, 150a/7, 160b/6,
166b/5, 17b/5, 32a/17, 46a/12,
54b/1, 56b/18, 57b/3, 59b/5, 88b/17,
89b/10,
90a/20, 91b/19, 92a/8, 92b/3,
93b/19, 95a/19, 98a/15, 99a/12
 vefāt itmelü o.- d1 103a/14
 zelzele o.- d1 52b/9
 azīm o.- d1 103a/10
 ilāç o.- d1 30a/1

- o.- dılar 109b/20, 110a/8, 143b/14,
 143b/16, 160a/18, 184a/17, 25a/11, 27a/5,
 27b/2,
     35b/5, 57a/1, 59b/2, 68b/1, 89a/5
     cem^c o.- dılar 21b/3, 39b/3, 46a/16,
 52a/17, 55b/2, 56a/10, 56a/6, 59a/19, 66a/12
     çıkarılmış o.- dılar 15a/1
     dikilmiş o.- dılar 97/4
     dost o.- dılar 140b/18
     epsem o.- dılar 111a/6, 122b/4,
 134b/10, 58a/2, 71b/4
     gelmiş o.- dılar 99a/15
     günâhkârlar o.- dılar 120b/9
     hâdimleri o.- dılar 88b/7
     ḥalâş o.- dılar 25b/15, 66a/10
     haçıerde o.- dılar 107a/14
     hayrân o.- dılar 33b/4, 55a/11, 68a/1
     hâzır o.- dılar 120b/5
     mahzûn o.- dılar 30a/11
     melûl o.- dılar 32a/6
     mevcûd o.- dılar 145b/6
     muḥavvet o.- dılar 70a/12
     muntażir o.- dılar 108a/14
     muẓṭarib o.- dılar 25a/20, 65b/19
     mûrd o.- dılar 13b/4
     müsteykîz o.- dılar 51b/19
     müştedd o.- dılar 140b/3
     mûteḥayyir o.- dılar 109a/5, 111b/1,
 63a/10, 94a/4, 97b/7
     mûteveffâ o.- dılar 134b/19, 157b/7,
 158a/5, 163a/19, 4a/2
     mûte^c accib o.- dılar 93a/15
     ortağlar o.- dılar 98b/17
     pûr o.- dılar 97b/1
     rencide o.- dılar 26a/16
     revân o.- dılar 107a/12
     şâdir o.- dılar 18b/2
- şâgalmış o.- dılar 101a/20
 şâkîl o.- dılar 48a/7
 şîddîk o.- dılar 88b/14
 şâd o.- dılar 82a/12
 şâdümân o.- dılar 185b/10
 şân o.- dılar 121b/1
 tâbi^c o.- dılar 109b/11, 12a/1,
 138b/18, 13a/5, 147a/4, 168b/18,
 24b/18, 35b/5, 54b/17,
     55a/1, 5b/20, 63a/15, 6a/10,
 6a/4, 98b/20
     tâleb o.- dılar 167a/19
     tâlib o.- dılar 99a/18
     tamâm o.- dılar 92a/9
     tök o.- dılar 110a/5, 25a/10,
 27a/20, 65b/6, 68a/18
     zebûn o.- dılar 15b/1
     şovuk o.- duğ 181a/12
     o.- duğ 116a/16, 128b/15,
 140a/4, 156b/4, 158a/11, 160b/4,
 167b/16, 168b/19, 170a/11,
     173b/17, 184a/7, 3a/15, 56a/14,
 66a/6, 84b/12, 86b/13, 92a/6
     aç o.- duğ 100b/8, 19a/11
     fâriġ o.- duğ 114b/15
     ıraq o.- duğ 125a/7
     muhtâc o.- duğ 115a/13
     mu^c ayyen o.- duğ 138a/5
     peydâ o.- duğ 106a/14
     sâkin o.- duğ 147a/8
     yigrek o.- duğ 153a/6
     o.- duğın 153b/5, 164a/6
     marîż o.- duğın 167b/15
     şâdir o.- duğın 62b/11
     o.- duğları 143a/3
     o.- duğum 177b/1
     müsteykîz o.- duğumdan 83a/4

- emīn o.- duğuñ 132a/3
 hākim o.- duğunda 92a/2
 tābi‘ o.- duķ 33b/8
 o.- duķca 163b/19
 o.- duķça 171b/14, 171b/16, 57a/13
 tamām o.- duķda 92b/14
 tamām o.- duķdan 92b/17, 93b/14
 cem‘ o.- duķları 185b/7
 kādir o.- duķları 60b/16
 tamām o.- duķları 89b/11
 ṭok o.- duķları 156a/1
 o.- duķlarına 129b/7
 o.- duķlarında 92a/8
 tamām o.- duķlarında 111b/19, 96a/9
 ahşam o.- duķlayın 156a/10
 o.- dum 164a/13, 45b/11
 aç o.- dum 45b/20, 45b/7
 ġarīb o.- dum 45b/9, 46a/2
 ḥasta o.- dum 45b/10
 ḥoşnūd o.- dum 5a/4
 mużaffer o.- dum 178b/19
 emīn o.- duñ 44b/19, 45a/4
 şağ o.- duñ 153b/20
 o.- duñuz 177a/12
 tābi‘ o.- duñuz 33b/10
 ṭok o.- duñuz 156b/10
 o.- ġıl 132a/6
 o.- ıcaķ 103a/5, 138b/19, 24b/7,
 59b/15, 63a/15, 64b/1, 65a/11, 71b/2, 75b/3,
 86a/18, 93b/13
 ahşam o.- ıcaķ 12b/10, 24b/20,
 25a/15, 27b/8, 34a/13, 47a/3, 52a/7, 55a/20,
 60b/18,
 65b/12, 76a/1, 82b/5, 86b/16
 bulanık o.- ıcaķ 153b/7
 cem‘ o.- ıcaķ 106a/10, 50a/18
 dahı o.- ıcaķ 184b/14
- gündüz o.- ıcaķ 101a/8, 98a/8
 hākim o.- ıcaķ 94a/15
 ıraq o.- ıcaķ 124a/4
 iyü o.- ıcaķ 102a/19
 memlū o.- ıcaķ 23b/16
 mevcūd o.- ıcaķ 139b/2
 nāmzed o.- ıcaķ 2b/1
 peydā o.- ıcaķ 22b/2, 60a/8
 pīr o.- ıcaķ 149a/10
 şabah o.- ıcaķ 49b/9
 sāde o.- ıcaķ 116b/6
 vāki‘ o.- ıcaķ 173a/19, 175b/14
 uyanık o.- ımaduñuz 48a/1
 o.- ımaz idı 13a/15
 ‘ilāç o.- ımaz idı 108b/2
 uyanık o.- ımaz idüñ 83b/2
 vāki‘ o.- ısardır 135b/17
 o.- ısardur 20b/19, 21a/12,
 23b/19, 23b/3, 24a/1, 43a/4
 ḥarāb o.- ısardur 20a/8
 o.- iserdür 183b/11
 o.- madı 121a/8, 21b/9, 42b/13,
 59b/8, 68b/10, 75b/9
 gerek o.- madı 32a/10
 hāzır o.- madı 119b/20
 helāk o.- madı 179b/7
 kādir o.- madı 123b/20, 131a/14,
 61a/19, 89b/8
 tamām o.- madı 159a/4
 o.- madıkları 21b/10
 berāber o.- madılar 84a/14
 kādir o.- madılar 107a/5,
 111a/14, 122b/8, 134b/10, 29b/16,
 58b/10, 70b/15
 lāyık o.- madılar 38a/16
 yüklü o.- madılar 141b/9

- o.- maduğrı 106a/15, 148b/18, 59b/9
 o.- maduğum 168a/11
 ƙādir o.- maduƙ 30a/2, 71a/15
 o.- maduñuz 126a/18
 emīnler o.- maduñuz 126a/17
 peşīmān o.- maduñuz 37a/14
 o.- mağ 115a/12
 o.- mağa 107a/3, 123b/13, 123b/15,
 124a/7, 147b/2, 149a/18, 54b/16, 58b/2,
 65b/17,
 95b/5
 ǵamgın o.- mağa 82b/8
 giriftār o.- mağa 47b/14
 һalāş o.- mağa 130b/1, 33b/4, 73b/6
 ƙılletde o.- mağa 124b/17
 mest o.- mağa 119b/17
 pāyidār o.- mağa 146b/18
 şag o.- mağa 27a/9
 ʈok o.- mağa 67b/3
 vāki‘ o.- mağa 136b/13
 žucretde o.- mağa 83a/14
 ‘ilāç o.- mağa 101a/19
 o.- maǵın 131a/14, 150a/5, 154b/7
 meşhūr o.- maƙ ider 158b/17
 o.- maƙ 136a/2, 165a/6, 42a/11,
 48b/7, 70a/9, 74b/5, 80a/15, 94a/8
 azād o.- maƙ 121a/19
 baş o.- maƙ 35a/12
 benīallāh o.- maƙ 145b/16
 kāmil o.- maƙ 33a/15
 müstaḥakk̄ o.- maƙ 84b/9
 müteselli o.- maƙ 3b/17
 pāymāl o.- maƙ 6b/12
 şag o.- maƙ 153b/5
 tamām o.- maƙ 138b/14
 ulu o.- maƙ 35a/11, 74b/3
 vāki‘ o.- maƙ 81a/17
- ma‘şere o.- maƙdan 127b/8
 o.- mamak 21b/11
 gök o.- mamaƙ 59b/9
 nāpāk o.- mamaƙ 181b/13
 o.- mamişdur 171b/5, 32b/11,
 57b/13, 80b/20
 şādir o.- mamişdur 141a/5
 o.- mañ 119a/7
 muƙayyed o.- mañ 10a/18,
 118a/14, 118b/13, 16b/2, 9b/19
 mużṭarib o.- mañ 80a/15
 müşevveş o.- mañ 10a/13
 ƙādir o.- masız 162a/1
 o.- masun 134a/10, 36b/4,
 42b/11
 mużṭarib o.- masun 174a/19,
 175b/10
 o.- maya idiler 42b/14
 ʈoǵmiş o.- maya idi 47a/11
 o.- maya 27a/14, 42b/14, 46a/18,
 90a/8
 aç o.- maya 157a/4
 ʈoǵmiş o.- mayaydı 82b/14
 ıraq o.- mayıcaƙ 103b/2
 ƙādir o.- mayıcaƙ 123b/19
 o.- mayısardur 28b/9, 80b/20
 muhāl o.- mayısardur 30a/7
 o.- mayup 38b/4, 68a/5
 o.- maz idi 165b/8, 177a/3,
 177a/6, 183a/1
 һalāş o.- maz idi 42b/15, 81a/2
 ƙādir o.- maz idi 165a/16, 63b/5
 behremend o.- maz idük 41a/18
 o.- maz 102b/5, 125b/19, 136a/3,
 144b/5, 176b/4, 42a/12
 ƙādir o.- maz 149a/13, 158a/18,
 164a/1, 167a/12, 6b/14

- tābi‘ o.- maz 71b/16
 teşne o.- maz 151a/16
 o.- mazdan 179a/11
 mevcūd o.- mazdan 163b/9
 vāki‘ o.- mazdan 175b/14
 o.- mazsa 149a/7, 165a/15, 181b/16
 karañu o.- mazsa 116b/10
 gözsüz o.- müş idi 164b/19
 mecnūn o.- müş idi 62a/3
 o.- müş iken 139a/3, 153b/3
 cem‘ o.- müş iken 39b/10
 gözsüz o.- müş iken 165a/2
 ḥabīṣ o.- müş iken 115b/1
 şerīr o.- müş iken 10b/20
 o.- müş 137a/17, 148a/9, 171b/3,
 26b/15, 61b/18, 97a/10
 aç o.- müş 45b/12
 cem‘ o.- müş 53a/9
 ḥāmīle o.- müş 2b/2
 ḥāzır o.- müş 89a/17
 maḥzūn o.- müş 58a/3
 mevcūd o.- müş 2b/6
 me‘zūb o.- müş 12a/10
 muhtār o.- müş 38b/9
 muhtelif o.- müş 120a/9
 mübtelā o.- müş 12b/8
 mütenebbih o.- müş 3b/1
 mütercem o.- müş 2b/11, 63a/8,
 86a/3, 86b/1
 müteveffā o.- müş 184a/13
 şādir o.- müş 140b/11, 141a/9,
 18b/10, 18b/4, 18b/5, 18b/9, 92b/5
 şāğ o.- müş 153b/17
 semüz o.- müş 125a/13, 125a/20,
 125b/8
 tamām o.- müş 172b/7
 ta‘līmlü o.- müş 24b/10
- teşne o.- müş 46a/5
 vāki‘ o.- müş 136b/19
 žāyi‘ o.- müş 124b/1, 15b/19
 şāğ o.- müş 153b/12
 o.- müşdur 121b/4, 123b/6,
 134a/13, 135a/1, 139a/5, 140b/7,
 145b/14, 145b/7, 146a/4,
 146b/10, 146b/5, 156a/18, 2b/9,
 32b/18, 35b/14, 37b/13, 40b/6, 48b/11,
 54b/5,
 57b/13, 60a/17, 61a/6, 70b/20,
 71a/12, 77a/10, 77b/15, 94a/19, 99a/16
 ġulüvv o.- müşdur 50b/11
 ḥalāṣ o.- müşdur 131b/7
 itlāfi o.- müşdur 81b/19
 karañuluğ o.- müşdur 142a/16,
 156a/12, 51b/7, 86a/18
 limānlıq o.- müşdur 107a/17
 maḥzūn o.- müşdur 130a/17
 maķsūm o.- müşdur 20a/10
 memlū o.- müşdur 91a/17
 meşhūr o.- müşdur 64a/4
 muķarrir o.- müşdur 127a/11
 müsteykīz o.- müşdur 52b/16,
 52b/18
 müteħarrik o.- müşdur 36a/6
 müteveffā o.- müşdur 168a/10,
 168b/7
 müzeyyen o.- müşdur 135b/13
 nābedid o.- müşdur 144a/11
 pāk o.- müşdur 12a/4
 şāğ o.- müşdur 101a/4, 12b/6,
 153b/10, 19b/9, 27a/3, 62b/4
 tamām o.- müşdur 137b/16,
 184a/6, 54b/11, 86a/9
 vāki‘ o.- müşdur 61b/20
 žāyi‘ o.- müş 131b/8, 31a/7

- žāyi^c o.- müşiñ 124a/18
 o.- müşlar idı 87b/7
 cem^c o.- müşlar idı 48b/15
 pāre o.- müşlar idı 61a/18
 ‘ilāç o.- müşlar idı 106a/5
 ḥalāş o.- müşlar 121b/10
 vākiⁱ o.- müşlardan 143b/1
 o.- müşlardur 146b/7, 52b/13
 beyāż o.- müşlardur 29a/10
 borçlu o.- müşlardur 120b/14
 memlū o.- müşlardur 99b/15
 yaldırıcı o.- müşlardur 70a/5
 müşābih o.- müşsiz 41a/10
 o.- miya 104a/19, 17b/14, 35a/10,
 44a/18, 47b/6, 52a/20, 74b/3, 80b/18,
 81b/15
 ḥarāb o.- miya 135b/15, 42a/4, 80a/7
 helāk o.- miya 149b/12, 149b/9,
 169b/14
 hükm o.- miya 102a/17
 karañuluğ o.- miya 116b/9
 ma^clūm o.- miya 106b/20, 16b/17
 ma^csere o.- miya 177a/14, 30a/19
 vākiⁱ o.- miya 154a/1
 zāhir o.- miya 117b/15
 žāyi^c o.- miya 136a/17, 156a/3
 zevāl o.- miya 138b/3
 gālib o.- miyalar 28a/19
 ḥalāş o.- miyalar 106b/7
 helāk o.- miyalar 166b/20
 kādir o.- miyalar 121b/12, 136a/13
 teşne o.- miyam 151a/19
 ‘āciz o.- miyam 129b/1
 o.- miyan 166a/11, 65a/9, 71b/19
 āşikāre o.- miyan 117a/6
 ġanī o.- miyan 118b/12
 mevcūd o.- miyan 116a/2, 20a/18
- tābi^c o.- mīyan 71b/14
 maṭī^c o.- mīyanları 89a/16
 o.- miyasın 8b/16
 kādir o.- miyasın 89b/3
 o.- miyasız 10b/2, 30b/8, 9a/19
 mānend o.- miyasız 9a/5
 müdān o.- miyasız 102a/18
 o.- sa idüñ 168b/1, 168b/20
 o.- sa 119a/16, 122b/18,
 127b/14, 128b/11, 128b/18, 128b/9,
 136a/10, 141b/12, 176a/14,
 30a/5, 31a/10, 32b/14, 36b/10,
 59b/15, 60a/18, 76a/9, 92a/17
 helāk o.- sa 110b/3
 kābil o.- sa 81a/6
 karañulanmış o.- sa 43a/6
 muķayyed o.- sa 10a/19
 mümkün o.- sa 42b/19, 83a/17
 mütercem o.- sa 147a/13,
 147a/15, 147a/6
 peyğamber o.- sa 105a/16
 şerīr o.- sa 116b/7
 tamām o.- sa 19b/14
 tamāmlık o.- sa 90b/9
 teşne o.- sa 160a/14
 o.- salar 115b/16, 118b/10,
 125a/19, 136a/6, 136b/7, 186b/15,
 20a/13, 42a/14
 cem^c o.- salar 129a/10, 43a/5
 mülhaş o.- salar 10a/18, 119a/10
 tamām o.- salar 130b/10
 o.- sun 114b/20, 12b/5, 138a/13,
 138b/11, 139a/2, 15a/9, 27a/2, 31b/1,
 48a/5,
 72a/17, 90a/17, 9a/9
 hādimüñüz o.- sun 35a/11
 ƙuluñuz o.- sun 35a/12, 8a/3

- muğaddes o.- sun 114b/20, 9a/8
 selâm o.- sun 112b/13
 üzerine o.- sun 50b/15
 o.- sunlar 119a/17
 gözsüz o.- sunlar 165b/5
 o.- uñ 14b/20
 bâkî o.- uñ 176a/5
 hâzır o.- uñ 119b/7, 43b/14
 kâmil o.- uñ 8b/4
 kânīc o.- uñ 95a/5
 sâbit o.- uñ 176a/17
 şâd o.- un 101b/9
 tâbīc o.- uñ 128b/6, 137b/8
 tālîm o.- un 88b/11
 uyanık o.- uñ 137a/6, 43b/10, 44b/4,
 48a/2, 81b/10, 81b/6, 83a/16
 ‘âkiller o.- uñ 16a/17
 tamâm o.- unca 136b/7
 o.- up 111a/16, 121a/7, 124a/17,
 136a/5, 137a/3, 153b/18, 159a/12, 165a/13,
 169b/11,
 169b/15, 170b/1, 180b/13, 183a/9,
 23a/6, 30b/20, 31a/3, 31a/8, 36b/8, 46a/19,
 58a/20, 60b/20, 68b/15, 68b/16,
 80a/17, 81b/15, 83b/12
 aç o.- up 19a/7
 açılmış o.- up 144a/11
 bâkî o.- up 176b/1
 benciller o.- up 126b/3
 beyâz o.- up 110b/12
 bırakılmış o.- up 76a/7
 cem̄ o.- up 45b/2, 64b/20
 diri o.- up 87b/9
 döndürülmüş o.- up 30b/7
 eksik o.- up 147b/19
 ǵamgın o.- up 73a/17
 ǵažabnâk o.- up 123b/2, 125b/1
 hâmile o.- up 2b/10
 hayatı o.- up 166a/9
 hâyrân o.- up 20a/4, 24a/8,
 56b/12, 66a/2, 73b/19
 hâzin o.- up 94a/5
 maǵżûb o.- up 32a/12
 mahzûn o.- up 64b/13
 marîz o.- up 103a/14
 ma’lûm o.- up 111b/5
 memlû o.- up 107a/14, 96a/6
 memlûc o.- up 101a/5
 mer̄ub o.- up 144a/20
 meşveretci o.- up 142b/5
 mevcûd o.- up 10a/11, 135a/7,
 144b/12, 147b/7
 muntazîr o.- up 153a/18, 89b/6
 mülâyim o.- up 43a/16
 müteellim o.- up 47a/6
 mütenebbih o.- up 4a/7
 müteselli o.- up 127a/9
 müteveffâ o.- up 126b/19, 3b/18
 mütēallik o.- up 9b/17
 nâzik o.- up 81a/16
 nûrlu o.- up 116b/10
 ölmış o.- up 125a/14,
 125b/11gerek
 peşîmân o.- up 37a/6, 49b/14
 râst o.- up 94b/7
 şiddîk o.- up 2b/2
 şâd o.- up 137a/20
 şâz o.- up 125b/10
 tâbīc o.- up 142b/14
 tamâm o.- up 91a/2
 uyanık o.- up 81b/2, 83b/2
 yakın o.- up 114a/11, 131b/11
 yorğun o.- up 150b/18
 ǵayı̄c o.- up 125a/15, 125b/12

- ‘azīm o.- up 90a/5
 o.- ur idı 147a/9, 164b/6, 186b/17,
 82b/13, 97b/7
     aç o.- ur idı 75b/5
     evlā o.- ur idı 127b/5
     ğalgale o.- ur idı 159a/8
     geçmelü o.- ur idı 131a/16
     gelmelü o.- ur idı 112b/6
     giyinmiş o.- ur idı 10a/10, 119a/3
     görülmüş o.- ur idı 87b/9
     gözsüz o.- ur idı 164a/15
     hayrān o.- ur idı 73b/5
     ile o.- ur idı 92b/1
     iyü o.- ur idı 47a/11
     ķādir o.- ur idı 61a/16
     mesīh o.- ur idı 98a/8
     muntazır o.- ur idı 86b/18
     muṭīc o.- ur idı 127b/15
     mūdān o.- ur idı 49b/13
     ölмелю o.- ur idı 152b/19
     ölmiş o.- ur idı 86b/20, 87a/2
     tābi‘ o.- ur idı 141b/3, 14a/8
     şādümān o.- ur idüñüz 175b/12
     o.- ur idüñ 49a/18, 84b/14
     cānsuz o.- ur iken 136b/10
     revān o.- ur iken 139a/5
     o.- ur ise 112b/14, 127a/19, 157b/10,
 162b/16
     datsuz o.- ur ise 124a/8, 6b/11,
 72a/16
     hıjtāneti o.- ur ise 159b/7
     o.- ur 102a/11, 102a/7, 102a/9,
 102b/6, 110b/2, 111b/17, 116a/17, 118b/11,
 11a/15,
     120a/14, 120a/15, 120a/9, 124b/9,
 125a/2, 129a/10, 135a/18, 153a/16, 155a/8,
 158a/11,
- 171a/17, 175a/9, 177a/10, 22b/5,
 23a/6, 28b/18, 46a/14, 60b/3, 69b/12,
 78b/7,
     81b/3, 91a/16, 9b/10
     açık o.- ur 27b/9
     bākī o.- ur 162b/4
     giriftār o.- ur 59a/6
     ḥarāb o.- ur 115b/10
     ķādir o.- ur 102b/4, 130b/1,
 147b/2, 157b/14, 158a/9, 166b/9,
 57a/13, 68a/11, 99b/5
     ķarañu o.- ur 9b/13
     ķarañudan o.- ur 116b/8
     ķāy o.- ur 27b/10
     kemrek o.- ur 14b/5, 57a/20
     ķuru o.- ur 176a/11
     mer‘ ūb o.- ur 52b/13
     münevver o.- ur 116b/10,
 116b/7, 9b/12
     müsābih o.- ur 38a/3
     sultān o.- ur 100b/12
     ‘azīm o.- ur 111b/13
     o.- urdı 91b/17
     helāk o.- urları 125a/2
     hayrān o.- urları idı 94a/3
     o.- urları 127a/13, 170b/4,
 59b/18, 77b/20, 82a/5
     beter o.- urları 116a/9, 21a/11
     cem‘ o.- urları 31b/7
     hāşıl o.- urları 63a/18
     helāk o.- urları 14b/7
     ķādir o.- urları 14a/20
     musallaṭ o.- urları 35a/9
     pāk o.- urları 116b/20
     tābi‘ o.- urları 165b/18, 166b/19
     teşne o.- urları 6a/19
     o.- ursa 162b/5

- sâde o.- ursa 9b/11
 şerrîr o.- ursa 9b/13
 o.- ursam 140a/7
 o.- ursañız 165b/8
 epsem o.- ursın 89b/3
 ķadir o.- ursın 99a/4
 mükedderü'lħal o.- ursın 114b/11
 o.- ursız 117a/6
 hâzin o.- ursız 178a/11
 ķadir o.- ursız 155a/12, 82a/6
 ķorķak o.- ursız 13a/9
 melûl o.- ursız 143b/5
 muķayyed o.- ursız 118b/20
 mużtarib o.- ursız 144b/2
 mübârek o.- ursız 173a/15
 'akılsuz o.- ursız 26b/1
 o.- urum 180a/7
 mükemmel o.- urum 122a/9
 helâk o.- uruz 107a/15, 13a/8, 61a/4
ol : O, üçüncü tekil şahıs zamiri. -716-
 o. 100a/11, 100a/13, 100b/17,
 100b/18, 101a/3, 101a/6, 101b/9, 102b/12,
 102b/20,
 103a/12, 103a/5, 103a/9, 103b/1,
 103b/11, 103b/8, 104a/11, 104a/12, 104a/8,
 105a/13,
 105a/18, 105a/8, 105b/4, 106b/1,
 106b/14, 107a/12, 107a/15, 107a/7, 107b/10,
 107b/11,
 107b/16, 107b/8, 108a/10, 108a/18,
 108a/6, 108a/7, 108b/12, 108b/13, 108b/20,
 109a/1,
 109a/16, 109a/4, 109a/5, 109b/11,
 109b/17, 109b/9, 10b/10, 110a/12, 110a/7,
 111a/12,
- 111a/17, 111a/2, 111a/7,
 112a/15, 112b/15, 113a/6, 113a/7,
 113a/8, 113b/13, 113b/18,
 113b/19, 114a/11, 114a/5,
 114a/9, 114b/1, 114b/12, 114b/15,
 114b/7, 115a/9, 115b/17,
 115b/4, 116a/11, 116a/12,
 116a/14, 116a/8, 116b/13, 116b/14,
 117a/9, 117b/12, 117b/15,
 117b/5, 118a/18, 118b/12,
 119a/18, 119a/19, 119b/1, 119b/12,
 119b/14, 119b/17, 119b/19,
 119b/4, 119b/9, 11a/20, 11b/13,
 11b/3, 11b/8, 120b/11, 121a/1, 121a/19,
 121b/10,
 121b/15, 121b/16, 121b/18,
 122a/17, 122a/7, 122b/14, 122b/17,
 123b/1, 123b/8, 124a/4,
 124b/16, 124b/18, 125a/19,
 125b/1, 125b/3, 125b/9, 126a/18,
 126a/6, 126b/19, 126b/20,
 126b/6, 126b/8, 127a/18, 127a/3,
 128a/1, 128a/6, 128b/13, 128b/16,
 128b/18, 128b/19,
 129a/15, 129a/5, 129a/9, 12a/16,
 12a/17, 12a/19, 12a/6, 130a/15, 130b/1,
 130b/4,
 131a/1, 131a/17, 131a/19,
 131a/5, 131b/10, 131b/19, 131b/7,
 131b/9, 132a/19, 132b/16,
 132b/3, 132b/4, 133b/2, 133b/9,
 134a/10, 134a/13, 134a/15, 134a/9,
 135a/3, 135b/16,
 135b/17, 136a/19, 136a/2,
 136b/11, 136b/3, 137a/18, 137a/20,
 137a/4, 137b/10, 137b/5,

- 138a/10, 138a/6, 138b/16, 138b/4,
 138b/6, 138b/8, 139b/15, 139b/9, 13a/15,
 13a/4,
     13a/9, 140a/11, 140a/19, 140b/17,
 140b/8, 141a/12, 141b/8, 141b/9, 142a/12,
 142b/1,
     143a/18, 145a/3, 145a/5, 145b/10,
 145b/12, 145b/7, 145b/8, 146a/15, 146a/9,
 147a/3,
     147a/8, 148a/6, 148a/9, 148b/12,
 149b/6, 14a/17, 14a/2, 14b/17, 14b/2, 14b/8,
     150b/1, 150b/15, 150b/2, 151a/11,
 151a/16, 151a/3, 151a/9, 151b/17, 152a/16,
 152a/20,
     152a/3, 152a/6, 152b/1, 152b/20,
 152b/5, 153a/8, 153b/1, 153b/10, 153b/11,
 153b/14,
     153b/15, 153b/16, 153b/18, 153b/6,
 153b/8, 154a/1, 154a/11, 154a/2, 154b/12,
 154b/15,
     154b/18, 155a/17, 155a/6, 155b/16,
 155b/18, 156a/16, 156a/4, 156a/5, 156a/7,
 156b/19,
     156b/3, 157a/1, 157a/14, 157a/15,
 157a/20, 157b/11, 157b/5, 157b/6, 157b/8,
 157b/9,
     158a/13, 158a/2, 158a/3, 158b/15,
 159a/5, 159a/8, 159b/19, 15a/12, 15a/2,
 15a/3,
     15a/7, 15b/12, 15b/13, 160a/15,
 160b/1, 160b/13, 160b/2, 161a/10, 161a/17,
 161b/15,
     162a/11, 162a/15, 162a/16, 162a/6,
 162a/7, 162b/19, 163a/1, 163a/4, 164a/10,
 164a/14,
- 164a/18, 164a/3, 164a/7,
 164b/18, 164b/6, 165a/1, 165a/20,
 165a/9, 165b/13, 165b/14,
     166a/14, 167a/20, 167b/10,
 167b/11, 167b/7, 168a/2, 168b/10,
 168b/13, 169b/11, 169b/14,
     169b/15, 169b/16, 169b/17,
 16a/13, 16a/16, 16a/9, 16b/3, 170a/11,
 170a/16, 170a/2,
     170b/1, 171a/17, 171b/10,
 171b/18, 172a/17, 172a/19, 172a/5,
 172b/14, 173b/13, 173b/19,
     173b/9, 174b/15, 174b/17,
 175a/1, 175a/11, 175a/12, 175b/5,
 176b/15, 177a/1, 177a/18,
     177b/11, 177b/14, 177b/17,
 177b/6, 177b/7, 178a/14, 178a/18,
 178b/5, 178b/7, 179a/10,
     179a/8, 17b/9, 180a/13, 180a/19,
 180a/9, 180b/19, 180b/6, 181a/10,
 181a/2, 181a/20,
     181a/4, 181b/7, 181b/9, 182b/2,
 183a/14, 183a/16, 183b/13, 183b/15,
 183b/18, 183b/19,
     183b/20, 183b/5, 183b/6,
 184a/16, 184a/8, 184b/11, 184b/3,
 184b/5, 185a/17, 185a/19,
     185a/5, 185b/18, 185b/5,
 186a/12, 186a/18, 186b/10, 186b/12,
 186b/5, 18b/1, 18b/13,
     18b/19, 18b/4, 18b/9, 19a/10,
 19a/6, 19b/4, 19b/8, 20a/16, 20a/17,
 20b/14,
     21a/10, 21a/12, 21a/16, 21b/17,
 21b/2, 22a/17, 22b/12, 22b/15, 22b/17,
 22b/20,

23a/16, 23a/17, 23b/11, 23b/6,
 24a/18, 24a/3, 24b/9, 25a/6, 25a/7, 25b/12,
     25b/17, 26a/1, 26a/15, 26a/16,
 26a/17, 26b/11, 26b/14, 26b/16, 26b/17,
 26b/18,
     26b/20, 26b/9, 27a/15, 27a/18, 27a/2,
 27b/18, 27b/7, 28a/7, 28b/10, 28b/12,
     28b/3, 28b/4, 29a/1, 29b/11, 29b/20,
 2b/4, 30a/13, 30b/16, 30b/4, 31b/18,
     31b/20, 31b/7, 32a/4, 32a/8, 32a/9,
 32b/15, 32b/20, 33a/17, 33b/7, 34b/1,
     34b/13, 34b/15, 34b/19, 34b/20,
 35a/2, 35b/8, 36a/5, 36b/11, 37a/2, 37a/5,
     37a/7, 37a/8, 37b/8, 37b/9, 38a/13,
 38a/18, 38b/4, 38b/9, 39a/3, 39b/16,
     39b/19, 3b/13, 3b/14, 3b/4, 3b/6,
 40b/13, 40b/9, 42a/17, 42b/10, 42b/12,
     42b/14, 42b/16, 42b/3, 42b/6,
 43a/20, 43a/5, 43a/8, 43b/15, 43b/17,
 43b/19,
     43b/5, 43b/7, 44a/14, 44a/2, 44a/7,
 44b/12, 44b/14, 44b/3, 44b/5, 45a/1,
     45a/17, 45a/20, 45b/11, 45b/18,
 45b/4, 46a/15, 46a/4, 46a/7, 46b/12, 46b/15,
     46b/19, 47a/10, 47a/19, 47a/7, 47a/9,
 47b/1, 47b/10, 48a/12, 48b/7, 49a/10,
     49a/14, 49a/18, 49b/2, 49b/5, 4a/11,
 4a/18, 4a/3, 4a/5, 4b/11, 4b/14,
     4b/19, 50a/3, 50a/4, 50a/6, 50b/1,
 50b/16, 50b/3, 52a/1, 54b/1, 56a/2,
     56b/18, 57a/16, 57a/17, 57a/19,
 57b/8, 57b/9, 58b/17, 58b/18, 59a/5, 5a/10,
     5a/6, 5b/13, 5b/3, 5b/5, 60b/17,
 61a/1, 62a/2, 62a/7, 62b/12, 62b/14,
     62b/4, 63a/4, 63b/20, 64a/4, 64b/15,
 64b/8, 64b/9, 65a/15, 65a/18, 66a/5,

66b/3, 67a/11, 67b/19, 67b/20,
 67b/4, 68a/4, 69a/15, 69a/17, 69b/1,
 69b/3,
     6a/14, 70a/18, 70b/1, 70b/15,
 70b/20, 71b/1, 71b/15, 71b/20, 72a/10,
 72a/13,
     72a/6, 72b/4, 73a/11, 73a/16,
 74a/12, 74a/15, 74a/8, 74b/13, 76a/2,
 76a/8,
     76b/4, 77a/4, 77a/7, 78a/14,
 7a/18, 7b/13, 7b/15, 7b/20, 80b/13,
 80b/17,
     80b/18, 80b/3, 80b/5, 80b/6,
 81a/1, 81a/11, 81a/12, 81a/20, 81a/3,
 81a/8,
     82b/12, 82b/13, 82b/19, 82b/2,
 82b/9, 83a/17, 83a/20, 83a/9, 83b/11,
 84a/6,
     84b/1, 84b/18, 85a/1, 85a/10,
 85a/11, 87a/16, 87b/6, 88b/4, 89a/15,
 89b/11,
     89b/14, 89b/4, 8a/8, 90a/12,
 90a/17, 90b/7, 91b/19, 91b/4, 92a/11,
 92a/12,
     92b/1, 92b/4, 93b/12, 93b/5,
 94a/6, 94a/9, 95a/1, 95a/10, 96a/8,
 96b/17,
     96b/18, 97b/19, 97b/2, 98a/10,
 98a/19, 98b/15, 98b/20, 99a/6, 99b/1,
 9b/14
     o.+ dur 104b/7, 146b/5, 152a/9,
 165b/2, 173b/11, 175a/15, 18a/2,
 22a/19, 22b/3,
     22b/6, 48a/16, 4a/13, 83b/15
     o. imiş 145b/12
olbir: Öbür, diğer. -9-

- o. 181a/7, 184b/16, 184b/17, 185a/6,
52a/15, 52b/8, 68b/2
o.+ den 156a/20
o.+ isi 19b/9
- olta** : Balık tutmada kullanılan alet. -1-
[Rum.]
o.+ yı 30a/19
- olun -** : Olunmak, edilmek. -165-
o.- a 117b/17
ba^c ş o.- a 30a/11
hüküm o.- a 10b/3
ihrāc o.- a 164b/17
imtiḥān o.- a 5a/7
inkār o.- a 118a/11
istihzā ve şetm o.- a 130b/11
izhār o.- a 146b/12
kitābet o.- a 92a/1, 92a/6
mübettel o.- a 124a/9, 6b/11, 72a/15
ta'leb o.- a 117b/1, 117b/3, 120a/3
tekmīl o.- a 181b/20, 183b/11, 2b/9,
4a/9, 5b/10
temcīd o.- a 167b/13, 171a/11,
175a/3
teslīm o.- a 130b/11, 143a/9, 34b/10,
47a/10, 71a/19, 74a/2, 82b/13
teşbīh o.- a 11b/11, 44a/7
va^c z o.- a 144b/19, 42b/3, 46b/11
'add o.- a 70b/4
'afv o.- a 102a/18, 118a/12, 20a/20,
20b/1
teslīm o.- acaķdur 111b/4, 30a/10
izhār o.- alar 8b/18, 93a/19
recm o.- alar 161a/6
rucū^c o.- alar 172a/4, 22a/10
taķdīs o.- alar 179b/17
tekmīl o.- alar 180a/5
temcīd o.- alar 8b/12
- 'afv o.- alar 59a/4
ta^c mīd o.- am 120a/6, 4b/17
i^c tiķād o.- an 88b/5
ta^c līm o.- an 24a/4
ta^c mīd o.- an 87b/17
ta^c yīn o.- andan 95a/2
irsāl o.- anlar 103b/12, 132b/11
'add o.- anlar 135a/4
da^c vet o.- anlara 122b/9
da^c vet o.- asın 122b/15
darb o.- asız 80b/1
nażar o.- asız 8b/8
ta^c mīd o.- asız 35a/3, 74a/16
teslīm o.- asız 136a/14
da^c vet o.- dī 147b/18
irsāl o.- dī 89b/16
istihzā^c o.- dī 3b/10
keşf o.- dī 172a/1
melāmet o.- dī 125b/16
suāl o.- dī 128a/19
ta^c mīd o.- dī 54b/3
tebdīl o.- dī 29a/9
tekmīl o.- dī 3b/15
temcīd o.- dī 174a/1
teslīm o.- dī 5b/7
'add o.- dī 86a/11
ifşā o.- dīlar 91a/15
ta^c mīd o.- dīlar 150a/6
tekmīl o.- dīlar 184a/1
temcīd o.- duğī 170b/19
żann o.- duğī 95b/5
ta^c mīd o.- duķda 95a/20
teslīm o.- duķdan 54b/9
ta^c līm o.- duķları 53a/14
rucū^c o.- icaķ 138b/3
ta^c mīd o.- icaķ 4b/20
kitābet o.- maǵa 92a/3

- ta^c mīd o.- mağā 34b/20, 4b/16,
 74a/13, 94b/20, 94b/9
 ba^c ş o.- maķ 28b/8
 edā o.- maķ 31b/16
 nazar o.- maķ 40a/7
 tekmīl o.- maķ 144b/14
 va^c ʐ o.- maķ 80b/3
 ta^c mīd o.- mamiş iken 104b/16
 teslīm o.- mayim 182a/10
 temcīd o.- müş iken 96b/14
 da^c vet o.- müş 38a/5
 iħtīyār o.- müş 34b/7
 irsāl o.- müş 145b/9, 26b/15
 kaṣr o.- müş 42b/14
 ta^c mīd o.- müş 95a/20
 tecrūbe o.- müş 54b/8
 temcīd o.- müş 160a/19
 važ^c o.- müş 103b/6
 ՚amel o.- müş 113a/9
 binā o.- müşdur 148/11
 da^c vet o.- müşdur 38b/8
 hükm o.- müşdur 177b/12
 la^c net o.- müşdur 160b/12
 temcīd o.- müşdur 174a/1
 teslīm o.- müşdur 18b/17
 ՚add o.- müşdur 138b/14
 ՚afv o.- müşdur 105b/16
 irsāl o.- müşim 150a/14, 89b/1
 irsāl o.- müşlar 146a/19
 da^c vet o.- müşlara 123a/13, 38a/7
 ta^c līm o.- müşları 157b/2
 ḥall o.- miya 159b/8
 iżhār o.- miya 106b/20, 60a/17
 keşf o.- miya 16b/16
 muḥāl o.- miya 90a/15
 ՚afv o.- miya 118a/13, 20a/20, 20b/2
 iħrāc o.- miyalar 172a/8
- ՚itāb o.- miyalar 149b/20
 iżtirāb o.- miyasız 42a/11
 temcīd o.- sa 174a/2
 կatl o.- up 110a/16, 69a/20
 rūcu^c o.- up 59b/20
 tecrūbe o.- up 96a/8
 tevbīħ o.- up 161a/12
 ՚itāb o.- up 95a/16
 ta^c mīd o.- ur iken 104b/14
 beṣāret o.- ur 126b/8
 iżhār o.- ur 128b/19
 tekmīl o.- ur 22a/5
 temcīd o.- ur 176a/14
 teslīm o.- ur 138a/6, 48a/11,
 83b/9, 96a/16
 ta^c mīd o.- urlar idı 4b/1, 54a/12
 teslīm o.- urlar 113b/10
 ta^c zib o.- ursin 127a/9
 ta^c mīd o.- urum 35a/1, 35a/4,
 74a/13, 74a/16
 temcīd o.- urum 179b/1
- on** : On sayısı.-107-
 o. 101a/9, 106a/4, 108a/17,
 108a/20, 109a/8, 109b/14, 110a/6,
 114b/14, 117b/10,
 120b/11, 120b/4, 121a/18,
 121a/6, 122a/19, 124a/12, 124b/5,
 125b/13, 127b/3, 128a/15,
 128a/7, 129a/11, 130b/8,
 131a/10, 131b/14, 131b/15, 131b/16,
 132a/16, 132a/2, 132a/4,
 137a/17, 137b/13, 138a/20,
 139a/10, 143a/11, 144a/14, 14b/12,
 156a/3, 158a/20, 158b/5,
 158b/7, 15b/10, 15b/16, 15b/7,
 167b/5, 168a/1, 168a/16, 170a/9,
 172b/3, 174a/18,

- 176a/1, 177a/13, 179a/1, 17b/4,
180a/15, 182b/1, 185b/16, 19a/5, 21b/1,
24a/17,
    25a/10, 25b/16, 27b/5, 29a/6, 2a/17,
    2a/18, 2a/19, 30b/3, 31b/13, 32a/16,
        33b/11, 33b/12, 34a/15, 34a/8,
    34b/8, 35a/6, 44a/7, 45a/15, 46b/12, 47a/3,
        48a/13, 48b/6, 53a/15, 58a/20,
    59b/16, 62a/17, 63a/9, 63b/8, 65b/6, 68b/19,
        71b/6, 73b/20, 74a/18, 75a/2, 75b/4,
    76b/10, 80a/3, 81b/11, 82a/11, 82b/11,
        82b/5, 83b/11, 85a/6, 87a/8, 87b/13,
    93b/12, 94a/14
- oña** : Ona. -1-
    o. 127b/18
- onda** Onda. -5-
    o. 112b/13, 128b/2, 147b/4, 48b/14
    o. idüğü 170b/6
- ondan** : Ondan. -2-
    o. 115b/8, 80b/15
- onlara** : Onlara. -1-
    o. 134a/11
- onları** : Onları. -1-
    o. 123b/1
- onuncı** : Onuncu, on sayısının sıra sıfatı.
-5-
    o. 112b/3, 147a/9, 15b/6, 165b/11,
    72a/18
- ora:** Ora, orası. -43- [T]
    o. 142b/11
    o.+ da 121b/20, 124b/15, 129a/10,
    12b/3, 137b/11, 141b/14, 143b/7, 148a/17,
    150a/3,
        167b/4, 16a/8, 23b/6, 24a/1, 38b/7,
    44a/4, 47b/13, 52b/19, 53a/7, 61b/9,
    7a/13, 82b/3, 87b/1
- o.+ dan 109a/15, 131a/16, 14a/5,
15a/3, 17b/6, 19b/11, 24a/6, 24b/17,
26b/8,
    27a/3, 33a/4, 54b/17, 5b/20,
    63b/16, 67a/16, 72a/19
- o.+ dankiler 127a/12
o.+ ya 167b/19, 30a/6, 65a/6
- orak** : Tahıl biçmeye yarayan araç. -
7-
    o. 152a/14, 152a/15, 152a/17,
    22b/19, 22b/20, 23a/20
    o. urur 60b/8
- oraklı** : Tahıl biçen kimse. -2-
    o.+ lar 23b/1
    o.+ lara 22b/20
- orta** : Orta, bir şeyin eşit olarak
arası. -34-
    o.+ da 100b/18, 161a/14, 161a/3,
    183a/19, 185b/8, 186a/3, 57b/19,
    84a/19, 97b/13
    o.+larında 144a/19, 163b/11,
    30b/6, 71b/8
    o.+ laruñuzda 138a/15, 146b/3
    o.+ ñda 31a/15
    o.+ sı 159a/12
    o.+ sında imiş 25a/16, 65b/12
    o.+ sında 106a/15, 112b/10,
    136a/20, 139b/5, 142a/17, 16a/17,
    22b/10, 24b/7, 31b/7,
    93b/20
    o.+ sindan 128a/6, 23b/19,
    67b/11, 97b/4
    o.+ ya 99b/1
- ortak** : Ortak, birlikte iş yapan. -2-
    o.+ lar oldılar 98b/17
    o.+larına 98b/10

- oruç** : İslamin beş şartından biri. -20-
 [Far.]
- o. 30a/8, 71a/17
  - o.+ lar 93b/4
  - o. ḫutalar 100a/14, 14b/2
  - o. ḫutanlar imiş 57a/9
  - o. ḫutanlar 9b/1
  - o. ḫutan 9b/4
  - o. ḫutarım 129b/13
  - o. ḫutarlar 57a/11
  - o. ḫutarsın 9b/2
  - o. ḫutarsız 9a/19
  - o. ḫutaruz 14a/18
  - o. ḫutdı 5a/8
  - o. ḫutmağa 57a/13, 57a/14
  - o. ḫutmazlar 14a/19, 57a/11
  - o. ḫutsalar 57a/16
  - o. ḫutup 100a/9
- ot** : Toprak üzerinde yetişen küçük bitkiler. -6-
- o. 155b/17, 25a/7, 65b/1
  - o.+ a 119a/4
  - o.+ lardan 60b/12
  - o.+ una 10a/10
- otla -** : Otlamak, yayılmak. -2-
- o.- r iken 13a/19
  - o.- yara᷇ 127b/16
- otlak** : Otlak, hayvan olatılan yer. -1-
- o.+ 1 166a/7
- otur -** : Oturmak. -120-
- o. 127b/17, 135a/16, 39b/14, 78b/5
  - o.- aca᷇ 135b/1, 40a/9, 78b/11
  - o.- alar 12b/2, 34b/17
  - o.- an 104b/18, 138a/14, 138a/15,
- 18a/13, 5b/11
- o.- anlar 137a/5, 64b/13
- o.- anlara 155b/19, 59a/13,
5b/12, 64b/5, 91b/14
  - o.- anlardan 173b/15
  - o.- asız 138a/20, 33b/11, 33b/12
  - o.- avuz 74a/10
  - o.- dı 116b/14, 183a/7, 35b/19,
97a/3
  - o.- dılar 155b/17, 40a/2, 65b/2
  - o.- du᷇ı 144a/9, 14a/8, 46b/3,
80a/8, 81b/16
  - o.- dugı 56b/19
  - o.- duklarında 87b/13
  - o.- duklarından 139b/6
  - o.- ḡıl 122b/16
  - o.- ıcı 40b/19
  - o.- ısardur 45b/1
  - o.- ma 122b/12
  - o.- madı 132b/7, 75a/7
  - o.- ma᷇ 25a/7, 27a/18, 35a/4,
68a/13, 74a/17
  - o.- sa 140a/10
  - o.- salar 122a/3
  - o.- tdalar 65b/1
  - o.- uñ 145a/2, 47b/12, 83a/12
  - o.- up dururları idi 99a/14
  - o.- up 108a/2, 113a/11, 114b/6,
123b/16, 124a/2, 126a/7, 161a/1,
164a/7, 173a/7,
  - 23b/17, 59a/10, 6a/14, 71b/5,
78b/14, 82b/6, 84a/10, 87a/15, 92a/12,
93b/20,
  - 98b/2
  - öri o.- up 104a/1
  - o.- ur idi 105a/7, 105a/9,
130b/17, 137b/13, 139b/7, 150b/19,
155b/5, 168a/20, 170b/15,

- 21b/3, 21b/4, 27a/4, 47a/3, 48b/17,
49a/16, 50b/2, 52b/11, 56b/16, 59b/1,
74b/10, 75a/16, 88a/4, 99b/18
o.- ur idüm 48b/10
o.- ur iken 148b/1, 14a/6, 170b/17,
185a/11, 35a/17, 35b/16, 42a/4, 51a/13,
52a/15,
56a/18, 61b/19, 84b/5
o.- ur 139b/8, 49a/9
o.- urlar idi 14a/10, 57a/1
- oturış** : Oturuş, oturma. -1-
o.+ları 122b/10
- oturt -** : Otturtmak. -4-
o.- a 119b/1
o.- dılar 110a/2
o.- duñ 110a/1
o.- uñuz 155b/16
- otuz** : Otuz sayısı. -10-
o. 153b/3, 156a/14, 21b/15, 22b/7,
46b/15, 49b/14, 50a/5, 95b/4
o.+ 1 59b/13, 60a/13
- ov -:** Ovmak, bir şeyin üzerine bastırarak el
gezdirmek. -1-
o.- up 100b/5
- ova** : Ova, çevresine göre çukurda kalan
geniş düzlük, yazı. -1-
o.+ da 101a/15
- Ö**
- öbir:** Öbür, diğer -17-
o. 114a/10, 122a/10, 128b/7,
184b/19, 98b/9
o.+ ini 102a/2
o.+ isi 101a/4, 142a/8, 58a/5
o.+ isinden 129b/17
o.+ isine 37a/6, 9b/16
- ö.+ isini 126a/20, 126b/1, 8a/7,
9b/17
ö.+ isiniñ 184a/11
- öd:** Öd ağacı. -1- [Ar.]
ö. 51a/8
- ödünç** : Bir şeyi kısa süreliğine alma. -5-
ö. almak 8a/12
ö. virüñ 102a/14
ö. virürler 102a/12
ö. virürseñiz 102a/10
ö. vir 115a/7
- ögren -** : Öğrenmek. -5-
ö.- iñ 14a/15
ö.- miyüp 159a/14
ö.- üñ 19a/2, 43a/15, 81a/15
- öğret -** : Öğretmek. -19-
ö.- di 97b/6
ö.- düklerini 65a/1
ö.- düp 133b/3, 17b/7, 59b/3
ö.- dür iken 26a/12, 84a/2
ö.- mege 59a/18, 63a/15, 65a/10,
69a/18
ö.- üp 129a/7
ö.- ür idi 55a/3, 75b/15
ö.- ür iken 53b/2, 66b/8, 78b/2
ö.- ürek 121b/9
ö.- ürsin 134b/1
- ögüt -:** Öğütmek, parçalamak. -1-
ö.- dür iken 43b/9
- ökçe:** Topuk. -1-
ö.+ sin 173a/17
- öküz** : Tarlada ve çeşitli işlerde
kullanılan iğdiş edilmiş erkek sığır. -5-
ö.+ i 122b/6
ö.+ in 121a/16
ö.+ leri 148b/3

- ö.+ leriñ 123a/17
 ö.+ lerüñ 148a/19
- öl** - : Ölmek. -21-
 ö.- di 134b/20, 77b/11, 77b/14
 ö.- diler 43b/5
 ö.- e 134b/14
 ö.- ecek idi 182a/1
 ö.- mek 182b/14, 47b/9
 ö.- mez 72a/10, 72a/14, 72a/7
 ö.- müş idi 185a/4
 ö.- müş 170a/11, 63a/3
 ö.- müşdür 108b/15, 14b/10
 ö.- müşlerden 185a/7
 ö.- üp 127a/1, 77b/10
 ö.- ür 176a/11, 60a/11
- ölç** - : Ölçmek, tartmak. -3-
 ö.- ersiz 102b/2, 10b/4, 60a/20
- ölçek** : Tahil ölçmeye yarayan kap. -3-
 ö. 126a/6, 126a/9
 ö.+ in 171b/9
- ölçi** : Ölçü, bir niceliği, o nicelik için kabul edilmiş birimlerden birirne göre oranlayarak değerlendirme. -6-
 ö. 102b/2, 10b/3, 121b/7, 23a/9,
 60a/19
 ö.+ sini 41b/1
- ölçülmış** : Ölçülmüş olan. -3-
 ö. ola 102b/3, 10b/4, 60a/20
- oldür** - : Oldürmek, birinin hayatına isteyerek veya istemeyerek son vermek. - 28-
 ö.- di 125a/20
 ö.- diler 134a/8, 37b/1, 37b/7,
 38a/12, 77a/6
 ö.- dükdən 118a/2
 ö.- düñ 125b/8
 ö.- düñüz 41b/9
- ö.- eler 169b/18, 49b/11, 71a/20,
 81b/14
- ö.- elüm 37b/6, 77a/5
 ö.- enlerden 16b/19
 ö.- mege 16b/20
 ö.- mek 122a/7, 137b/2, 64a/16
 ö.- miyesin 130a/9, 33a/10,
 73a/9
- ö.- üci imiş 163a/1
 ö.- üñ 125a/13
 ö.- ür iken 77a/1
 ö.- ürsin 122a/13, 41b/12
- oldürt** - : Oldürtmek, öldürme işini başkasına yaptmak. -3-
 ö.- deler 16b/7, 80b/9
 ö.- meg 84a/12
- oldürül** - : Oldürülmek. -2-
 ö.- müşdür 38a/9
 ö.- üp 71a/20
- öli** : (bkz. ölü). -1-
 ö.+ ler 17b/13
- ölmeli** : Ölmeli, nerdeyse ölmek üzere . -1-
 ö. olur idi 152b/19
- ölmış**: Ölmüş, ölü. -11-
 ö. 108b/20, 14b/20
 ö.+ ler 104a/17
 ö.+ lerden 127b/1
 ö.+ leri 16a/2, 45b/6
 ö.+ lerüñ 41a/12
 ö. olup 125a/14, 125b/11gerek
 ö. olur idi 86b/20, 87a/2
- ölü** : Ölü, ölmüş. -1-
 ö.+ ler 35a/9
- ölüm** : Ölüm, hayatın sonlanması. - 14-
 ö. 114a/9, 182a/1, 186b/2, 88a/1

- ö.+ e 138b/5, 141a/13, 167b/12,
34b/11, 47b/15, 49a/13, 74a/3, 83a/15
ö.+ i 110b/7, 29a/3
- ‘omr** : Hayat, yaşam. -3- [Ar.]
- ‘ö.+ e 125b/5
‘ö. sürümiş idi 93b/2
‘ö.+ üñ 137a/3
- öñ** : (bkz. ön). -40-
ö. 137b/15
ö.+ de 132b/16
ö.+ inde 50a/9, 50b/20, 7a/15
ö.+ ine 62b/11
ö.+ lerince 73b/18
ö.+ lerinde 29a/9, 65b/4, 70a/4
ö.+ ümde 132b/1, 96a/17
ö.+ ünde imiş 122b/2
ö.+ ünde 104b/9, 8b/10
ö.+ ünde 104b/8, 107b/5, 108b/10,
10b/13, 110a/5, 111b/20, 112b/5, 115a/8,
118a/10,
118a/11, 118a/8, 118a/9, 137a/8,
150a/14, 18a/4, 25a/13, 45b/2, 54a/6, 89b/1,
99a/18, 99b/1, 99b/12
ö.+ üne 139a/10, 3a/14
ö.+ üñüzde 112b/18
- ön** : Ön, arka karşıtı. -3-
ö.+ inde 50b/12
ö.+ ünde 91b/10, 93a/12
- öñdin** : (bkz. öndin). -7-
ö. 136a/7, 165b/18, 52b/18, 83a/5
ö.+ ki 43b/3, 6b/9, 86b/17
- öndin** : Önce. -1-
ö. 170a/10
- öp** -: Öpmek. -6-
ö.- di 105a/13, 125a/8, 48a/18,
83b/17
ö.- eyim 83b/15
- ö.- mekden 105b/10
öri : Örü, ayakta durmak, dik. -
12-
ö. oturup 104a/1
ö. turuñ 48a/11
ö. turup 107a/16, 139a/6, 14a/1,
161a/14, 161a/9, 3b/3, 4a/1
ö. tur 128a/18, 153b/9, 74b/16
- ört** -: Örtmek. -3-
ö.- mege 84b/10
ö.- mez 106b/17
ö.- üñ 141b/11
- örtül** -: Örtülmek. -3-
ö.- müş 117b/14, 16b/16
ö.- müşdür 13a/6
- ‘öşr** : Onda bir miktarında vergi
ödemek. -3- [Ar.]
‘ö. idersiz 117a/1, 41a/2
‘ö. virürüm 129b/13
- öt** -: Ötmek. -13-
ö.- di 139b/16, 181b/11, 84b/16,
85a/3
ö.- er iken 136b/9
ö.- mezden 139b/18, 47b/8,
49b/7, 83a/8, 85a/4
ö.- miye 138b/7, 174a/17
ö.- müşdür 49b/5
- öte** : İleri. -24-
ö. 107a/11, 13a/13, 13b/10,
146b/7, 150a/9, 167a/20, 27b/14,
32a/18, 5b/11,
60b/18, 62a/9, 66a/3
ö.+ sinde 156a/18, 156b/6
ö.+ sinden 58a/10, 6a/12, 72b/1
ö.+ sine 12b/15, 180a/17,
25a/13, 25b/11, 61a/12, 65b/9, 68b/8
- ötiş**: Ötüş, ötme işi. -1- [T]

- ö.+ inde 81b/8
- ötürü** : (bkz. ötürü). -11-

ö. 145b/10, 146a/17, 163a/5, 166b/6,
 177b/10, 177b/11, 177b/8, 177b/9, 47a/18,
 58a/13, 92b/8
- ötürü** : Bir şeyden dolayı. -2-

ö. 3a/11, 50b/1
- öyle** : Onun gibi iolan, ona benzer. -35-

[T]

ö. 101a/3, 102a/10, 102a/6, 10a/11,
 116b/13, 116b/15, 118b/11, 119a/4,
 120a/14,
 124b/1, 128b/11, 128b/8, 134a/10,
 138a/12, 154a/16, 154b/6, 160b/9, 172b/2,
 175b/18,
 176a/16, 179b/16, 185b/12, 20b/19,
 23b/3, 32a/13, 32b/11, 32b/14, 35a/10,
 43a/4,
 43b/3, 43b/7, 47b/20, 74b/3, 8b/4
 ö.+ dür 149a/17
- öyle**: Öğle vakti. -2-

ö. 123a/1, 38a/7
- öz** : Bir kimsenin benliği, kendi manevi varlığı. -5-

ö.+ i 114a/13, 31b/19, 35b/3, 65a/8
 ö.+ üm 27a/11
- ‘özür** : Bir kusurun hoş görülmesini gerektiren sebep, mazeret. -1- [Ar.]

‘ö. dilemege 123a/14
- P**
- pā** : Ayak. -1- [Far.]

p.+ sinda 25a/18
- pābūç** : Ayakkabı. -1- [Far.]

p. 146b/6
- pādişāh**: Hükümdar. -40- [Far.]

p. 133a/1, 182a/11, 45b/16, 45b/5
- ö.+ dur 140a/18
 p.+ i iseñ 142a/3
 p.+ i ise 51b/2
 p.+ i 140a/19, 142a/6, 170b/14,
 182a/19, 182a/3, 182b/5, 183a/20,
 183b/4, 183b/5,
 2b/19, 50a/10, 51a/1, 51a/15,
 85a/10, 85b/16, 86a/16
 p.+ im 182a/12
 p.+ımız 183a/14
 p.+ımı 85b/1, 85b/6
 p.+ısin 147b/9
 p.+lar 113b/14, 80b/1
 p.+ları 138a/10, 30a/15
 p.+laruñ 136a/8, 16a/20, 17b/19
 p.+uñ 170b/16, 35b/15, 8a/1
 p.+uñuz 183a/10
 p.+uñuzı 183a/12
- pādişāhlik** : Hükümdarlık. -4-

[Far.+T.]
- p.+ i 94a/14
 p. idem 132a/20
 p. ide 131b/18, 90a/8
- pāk** : Temiz, iyi. -15- [Far.]

p. 173a/5, 92b/19
 p.+ dur 173a/3
 p. eyliyeler 170a/3
 p. itmege 12a/2
 p.+ larsız 173a/4, 176a/4
 p. olanı 10b/11
 p. olanlara 6b/2
 p. oldı 55b/18
 p. olmışdur 12a/4
 p. olurlar 116b/20
 p. ol 12a/4, 55b/17, 99a/5
- pāklık** : Temizlik, iyilik. -1- [Far.+T.]

p.+ da 91b/7

- para** : Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kağıt veya metalden ödeme aracı, nakit. -5-

p.+ ları 49b/17, 49b/19, 50a/6

p.+ sı 46b/15, 49b/14
- pāre** : Parça, kısım. -15- [Far.]

p. 144b/9, 61a/18

p.+ lerden 25a/10, 27b/1, 65b/6, 68a/18, 68b/18, 68b/20

p.+ leri 156a/2, 156a/4

p. olmuşlar idi 61a/18

p.+ si 100a/15, 100a/17, 14b/3, 57a/18
- pas** : Su içinde ve nemli havada metallerin yüzeyinde oksitlenme sonucunda oluşan madde. -2-

p. 9b/6, 9b/8
- pāsbānlı́k** : Bekçilik. -1- [Far.+T.]

p. 119b/5
- pāyidār**: Kalıcı, sonsuza dek yaşayacak olan. -1- [Far.]

p. olmağa 146b/18
- pāymāl**: Ayak altında kalmış, telef olmuş. -1- [Far.]

p. olmak 6b/12
- peder**: Baba. -66- [Far.]

p. 113b/11, 113b/5, 113b/8, 115b/2, 138b/21, 141b/16, 142a/18, 154a/12, 154a/14, 154a/16, 155a/1, 155a/2, 155a/3, 156b/12, 157a/6, 158a/2, 161b/10, 161b/8, 162a/12, 162a/13, 166a/16, 167a/13, 167a/18, 167a/3, 169a/16, 171a/18, 171a/19, 171a/20, 172a/19,
- 172b/1, 172b/9, 174b/15, 174b/17, 174b/18, 175a/3, 175b/17, 175b/5, 176a/15, 178b/17, 178b/6, 179a/3, 179a/9, 180a/1, 180a/10, 180a/7, 180b/16, 18b/13, 18b/16, 18b/18, 81b/2, 83a/18
- p.-i ķuddūs** 179b/3
- p.+ de 174b/15, 174b/18

p.+ den 158a/3

p.+ dür 4b/6

p.+ e 175a/5, 175b/17

p.+ i 166a/17, 174b/12, 174b/14, 177a/17, 18b/18

p.+ iñ 177b/18
- pek** : Çok, fazla. -6-

p. 124b/17, 29b/14, 36a/16, 45a/7, 52a/11, 85b/8
- perākende**: Dağınık, dağıtma. -6- [Far.]
- p. eyledi 90b/16

p. ider 116a/3, 20a/19

p. itmişdür 125b/16

p. olalar 83a/4

p. olasız 178b/15
- perākendelik**: Dağınıklık. -1- [Far.+T.]

p.+ e 160a/10
- perde** : Kapı, pencere gibi yerlere asılan veya iki yeri birbirinden ayıran, görünmeye mani olan şey. -2- [Far.]

p.+ si 142a/17, 86b/7
- perīşān**: Dağınık, karışık, hüzünlü. -4- [Far.]
- p. 143a/3

p. etmişdür 111a/18

p. eyledi 124b/16

- p. ider 166a/14
- perişanlık:** Dağınıklık, karışıklık. -1-
[Far.+T.]
- p. 136b/8
- pervâsuz:** Pervasız, korkusuz, çekinmeyen.
-1- [Far.+T.]
- p. 159b/12
- pes:** Ondan sonra,işte.-235- [Far.]
- p. 100a/13, 100b/19, 103a/19,
103b/15, 105a/14, 106b/5, 107a/15, 107a/3,
107b/16,
109a/8, 109b/14, 110a/11, 111b/7,
112b/7, 114b/1, 116b/8, 118a/13, 118a/16,
119b/8,
11b/20, 120b/18, 121a/14, 121b/9,
122b/4, 125b/19, 127a/13, 127b/4, 128a/19,
12b/14,
130b/1, 131a/3, 132a/1, 133b/14,
134a/3, 134b/10, 135a/18, 135b/15, 136a/1,
136a/18,
137a/16, 137a/2, 138b/10, 139a/18,
139b/3, 13a/19, 140a/10, 140b/1, 140b/12,
141b/16,
142a/20, 146a/15, 147a/4, 148/11,
148b/16, 148b/7, 150b/10, 150b/15, 151a/3,
152a/1,
152a/4, 152b/11, 152b/13, 152b/19,
152b/2, 153a/19, 153a/6, 153b/15, 154a/8,
155b/6,
156a/13, 156a/16, 156a/3, 156a/5,
156b/12, 156b/15, 156b/4, 157a/13, 157a/2,
157b/15,
158a/11, 158a/20, 158a/7, 158b/1,
158b/13, 158b/19, 159a/7, 159b/10,
159b/15, 159b/19,
- 160a/20, 160a/6, 160a/8,
160b/10, 160b/7, 161a/19, 161b/11,
161b/16, 161b/19, 162a/10,
162a/16, 162a/5, 162b/14,
163a/15, 163a/8, 163b/6, 163b/9,
164a/19, 164a/5, 164a/6,
164a/9, 164b/18, 164b/5,
164b/9, 165a/6, 166a/2, 166b/11,
167a/18, 167a/3, 167b/10,
167b/16, 168a/12, 168a/14,
168a/19, 168a/20, 168a/6, 168a/9,
168b/16, 169a/1, 169a/14,
169a/5, 169b/17, 169b/3,
169b/6, 16b/2, 16b/9, 170a/10, 170a/14,
170a/17, 170b/2,
170b/20, 170b/5, 171a/6,
171b/1, 171b/13, 171b/2, 172b/14,
173a/5, 173b/14, 173b/19,
173b/20, 173b/5, 173b/8,
177a/9, 178a/2, 178a/5, 180b/1,
180b/13, 180b/17, 180b/7,
181a/13, 181a/9, 181b/10,
181b/11, 181b/18, 181b/6, 182a/1,
182a/11, 182a/19, 182b/10,
182b/15, 182b/17, 182b/2,
182b/6, 183a/14, 183a/20, 183a/6,
183b/10, 183b/16, 183b/3,
183b/6, 184a/5, 184a/7, 184b/15,
184b/6, 185a/2, 185a/5, 185a/8,
185b/11, 185b/17,
185b/5, 186b/3, 186b/9, 18b/1,
19b/10, 19b/7, 20a/14, 22b/12, 24a/3,
25b/10,
25b/2, 27b/15, 28a/9, 29a/12,
29b/17, 2b/12, 2b/2, 30a/18, 31b/18,
37a/18,

- 37b/3, 3b/9, 43a/14, 44b/10, 45a/6,
48b/17, 48b/2, 49b/12, 49b/4, 52a/10,
52b/3, 53a/15, 59a/8, 5b/6, 60b/7,
72b/11, 73a/12, 7b/5, 84b/6, 85b/7,
88a/3, 90a/8, 94b/17, 94b/8, 96a/17,
9a/5
- peşimān:** Pişman. -3- [Far.]
 p. olmaduñuz 37a/14
 p. olup 37a/6, 49b/14
- peydā :** Mevcud, aşikar. -4- [Far.]
 p. oldı 59b/8
 p. olduğu 106a/14
 p. olıcaç 22b/2, 60a/8
- peyğamber:** Allah'tan haber getiren, nebi.
 -98- [Far.]
 p. 104a/3, 104b/11, 110a/10,
122a/11, 146a/15, 146b/2, 156a/7, 160b/1,
160b/17,
20b/17, 23a/12, 24a/14, 24b/6, 2b/9,
35b/14, 37a/1, 37b/20, 3a/6, 3b/8,
5b/9, 63b/3, 66b/4, 97a/12
 gör-mege p. 18a/1
 p.+ den 104b/6, 12b/12, 18a/2,
19b/14, 3b/14, 42b/4, 4a/14, 50a/5, 51a/11,
80b/11
 p. dimiṣdür 146a/19
 p.+ dür 133b/12, 164b/4, 36a/7,
64a/7
 p.+ e 104b/5
 p.+ i 109b/5, 17a/19, 91b/9
 p. imiş 76b/7
 p.+ iñ 17a/19, 17a/20, 20b/16,
97a/19
 p.+ ler 113b/14, 11a/4, 126b/7,
144a/1, 147a/20, 163a/17, 163a/19, 18a/9,
22a/13,
39b/10, 42a/19, 42b/18, 4a/8, 81a/5
- p.+ lerde 144b/13, 157b/1, 54a/5
 p.+ lerden 11a/9, 130b/9, 144a/3
 p.+ lere 101b/11, 101b/17
 p.+ leri 117a/17, 121b/21,
122a/12, 127a/17, 127a/20, 41b/11,
41b/3, 6b/19, 6b/9
 p.+ lerüñ 117a/13, 28a/12,
41a/15, 41a/18, 41a/20, 48b/12, 69a/15,
91b/1
 p. oldı 143b/9
 p. olsa 105a/16
 p.+ sin 151b/5
 p.+ üñ 116a/16, 117a/19,
152b/10, 171b/20, 27b/13, 64a/7, 94b/3
 p.+ ün 96b/16
- peyğamberlik :** Peygamber olma
 durumu. -4- [Far.+T.]
 p. etdi 26a/9, 66b/5
 p. eyledi 91a/18
 p.+ i 22a/5
- pılātos :** Kişi adı. -45- [?]
 p. 120b/6, 140a/18, 140b/1,
140b/17, 140b/19, 140b/5, 141a/10,
141a/17, 181b/14,
181b/17, 182a/1, 182a/11,
182a/15, 182a/5, 182b/11, 182b/15,
182b/17, 182b/2, 182b/6,
182b/9, 183a/12, 183a/19,
183a/3, 183a/6, 183b/5, 184b/3, 52a/10,
52b/3, 85a/12,
85a/15, 85a/19, 85a/9, 85b/5,
85b/8, 85b/9, 86b/19, 86b/20
 p.+ a 140a/15, 140b/16, 142b/9,
183b/4, 184b/2, 52a/16, 52a/9, 85a/9
- pinhān:** Gizli, saklı. -10- [Far.]
 p. 106b/19, 60a/16
 p.+ da 8b/14, 9a/1, 9a/2, 9b/5

- p.+ dadur 9b/5
 p. eyledi 44b/13
 p. ider 23b/10
- pır** : Yaşlı, bir tarikatın kurucusu, bir işin ehli. -6- [Far.]
 p.+ ler 133b/4
 p.+ lerden 161a/12
 p.+ leri 36b/12, 46a/16
 p.+ lerüñ 25b/18
 p. olıcał 149a/10
- pırılık** : Yaşlılık. -1- [Far.+T.]
 p.+ inde 90a/14
- pışın** : Peşin, önce, önden. -1- [Far.]
 p. 82a/7
- pul:** Para. -1- [Far.]
 p.+ i 7b/2
- pür** : Dolu, çok fazla. -6- [Far.]
 p. 116b/8, 126b/16, 146a/2
 p. eylediler 148a/7
 p. eyleñ 148a/6
 p. oldılar 97b/1
- R**
- rabb** : Allah, tanrı, efendi, hoca. -221- [Ar.]
 r. 102b/20, 103b/18, 103b/2,
 104b/16, 112a/11, 112a/15, 112a/19, 112a/4,
 112b/4,
 113a/17, 113b/19, 114b/16, 114b/7,
 116b/15, 119a/20, 119b/10, 119b/8, 119b/9,
 11a/18,
 11a/20, 121a/14, 121a/2, 121b/10,
 121b/15, 126a/10, 127b/13, 129a/9, 129b/1,
 12a/12,
 12a/2, 12a/9, 131a/5, 131b/4,
 132a/16, 132a/2, 132a/5, 132a/7, 135a/15,
 135a/17,
- 138b/1, 138b/16, 138b/5,
 139b/16, 13a/1, 13a/7, 142a/12, 143a/2,
 144a/16, 150b/10,
 151b/5, 152a/6, 153a/1, 156b/3,
 156b/6, 165b/1, 167b/11, 167b/18,
 168a/7, 168b/1,
 168b/10, 168b/20, 169a/12,
 169a/4, 171a/8, 171b/21, 172b/15,
 173a/1, 173a/8, 173a/9,
 173b/10, 174a/11, 174a/13,
 174b/11, 174b/7, 175a/17, 186b/6,
 186b/7, 22b/13, 24a/2,
 25b/3, 25b/7, 26b/10, 26b/16,
 26b/19, 28b/9, 29a/12, 29b/13, 31b/17,
 31b/8,
 35a/18, 35a/20, 35b/2, 39b/13,
 39b/5, 44b/15, 44b/3, 45a/2, 45a/7,
 45b/12,
 46a/5, 47a/12, 47a/6, 50a/8,
 52b/16, 5a/18, 5b/4, 62a/5, 67b/5,
 71a/6,
 78a/9, 78b/4, 78b/7, 88a/3,
 88a/6, 89a/14, 89b/13, 90a/6, 91a/18,
 91a/3,
 92b/6, 93a/9, 96a/19, 96b/9,
 98b/13, 99a/3
 mazħara-yi ni' met-i r. 89b/19
 r.+ den 2b/9, 37b/13, 3b/8,
 77a/10, 90b/8
 r.+ dur 78a/9
 r.+ dür 92a/18
 r.+ e 127b/12, 131b/3, 167b/8,
 7b/17, 89a/17, 92b/18, 92b/19
 r.+ i 113b/5, 119b/12, 119b/17,
 184b/16, 185b/10, 185b/18, 185b/5,
 18b/14, 32a/12,

- 44a/2, 44b/14, 44b/17, 45a/10, 45a/3
 r.+ idür 19a/19, 57b/14
 r.+ iñ 122a/18, 132b/10, 132b/13,
 132b/20, 146a/18, 171b/21, 2b/12, 2b/4,
 35b/12,
 36a/4, 3b/18, 3b/2, 41b/17, 4a/15,
 52b/10, 54a/8, 75a/19, 75a/9, 75b/1,
 88b/15, 89a/12, 89a/3, 90a/16,
 91a/16, 91b/10, 92a/14, 92b/18, 92b/20,
 93a/5,
 93b/7, 94b/4, 96b/18, 97a/2, 99a/15
 r.+ ine 112b/8
 r.+ iniñ 119b/19, 139b/17, 170b/13,
 43a/12, 44b/13
 r.+ iñize 119a/17
 r.+ iye 15b/4, 93b/5
 r.+ üm 119b/15, 186a/7, 43b/20
 r.+ üme 135a/15, 39b/13, 78b/4
 r.+ ümi 185a/13
 r.+ ümüñ 90b/4
 r.+ üñ 89a/5
 r.+ üni 185a/20
 r.+ üniñ 44b/20
 r.+ ünüñ 45a/5
 r.+ üñüz 43b/10
 r.+ yi 90b/9
- rabbī** : Efendim, hocam. -11- [Ar.]
 r. 147a/6, 147b/8, 149a/4, 150a/9,
 40a/11, 48a/17, 70a/9, 83b/16
- rabbi** : (bkz. rabb.). -1- [Ar.]
 r.+ yi 135a/9
- rāḥat** : Üzüntüsüz, tasasız, istediği her şeyi bulup telaşsız olmak. -3- [Ar.]
 r. bulasız 19a/3
 r.+ ı 21a/6
 r. vireyim 19a/1
- raḥat** : (bkz. rāḥat). -2- [Ar.]
- r. 118b/8
 r.+ ı 116a/4
- rahim** : Döl yatağı. -11- [Ar.]
 r. 116a/11
 r.+ de 92b/16
 r.+ i 92b/19
 r.+ inde 90b/1
 r.+ inden 32b/17, 89a/13
 r.+ ine 149a/11
 r.+ lere 141b/8
 r.+ ümde 90b/6
 r.+ ünde 90a/4
 r.+ üñün 90b/4
- rahmet** : Merhamet, acıma, şefkat. -4- [Ar.]
 r.+ i 14a/15, 90b/19
 r.+ in 91a/4
 r.+ inden 91b/13
- rā‘if** : Merhametli. -1- [Ar.]
 r. ol 28b/9
- rāķa** : Aşağılayıcı bir söz -1- [İbr.]
 r. 7a/11
- rakṣ** : Dans. -5- [Ar.]
 r. etmesi 125a/17
 r. idüp 24b/8, 64b/4
 r. itmedüñüz 104b/20, 18a/15
- rāst** : Doğru, düzgün, tesadüf, düzeltme. -14- [Far.]
 r. 67b/18
 r. eyleñ 146a/19, 4a/16, 54a/9,
 94b/5
 r. geldiler 13a/14, 171a/2
 r. geldi 53a/4
 r. gele 82a/19
 r. gelmege 121a/7
 r. gelmişdür 121a/10
 r. gelüp 153a/5

- r. gelür idi 61a/14
r. olup 94b/7
- raṭl:** Eskiten kullanılan sıvı ölçüsü. -1- [Ar.]
r. 184b/6
- rāyegān :** Karşılıksız, bedava. -3- [Far.]
r. 105b/2, 16a/3
- rāyiḥa :** Hoş koku. -1- [Ar.]
r.+ s1 170a/16
- rāzī :** Kabul eden, hoşnud, rıza gösteren. -2- [Ar.]
r. eylemek 85b/10
r.+ yım 29a/17
- rāzī'** : (bkz. rāzī).-1- [Ar.]
r. olan 162a/14
- ražī' :** Meme emen. -1- [Ar.]
r.+ lerüñ 36a/19
- recā :** Yalvarmak. -1- [Ar.]
r. etdi 98b/1
- recm :** Taşlamak, taşa tutmak. -2- [Ar.]
r. idersin 122a/13
r. olunalar 161a/6
- redd :** Kabul etmemek, geri döndürmek. -7- [Ar.]
r. etdiler 104b/15
r. etdükleri 134a/12, 37b/12, 77a/9
r. etdüñiz 66b/12
r. etmek 64b/14
r. ideñ 172a/16
- ref :** Kaldırma, yüceltme. -8- [Ar.]
r. eyledi ise 149b/8
r. eyledüñüz 162a/11
r. eyliye 89b/15
r. iden 146b/10
r. idersin 166b/13
r. ider 115b/20, 176a/3
r. idüp 169a/15
- reḥāvet:** Tembellik, gevşeklik. -6- [Ar.]
r. 113a/12, 113a/7, 16a/15, 18b/12, 18b/7, 63b/19
- rehberlik:** Kılavuzluk. -1- [Far.+T.]
r. etmege 102b/4
- remā:** Fazla. -1- [Ar.]
r. 129a/7
- remād :** Kül. -2- [Ar.]
r.+ da 113a/10, 18b/5
- renc :** Sıkıntı, zahmet, ağrı, sızı.-4- [Far.]
r.+ e 15b/9, 6a/6
r.+ lerden 106a/5
r.+ lere 109a/9
- rencide:** İncinmiş, kırılmış. -1- [Far.]
r. oldılar 26a/16
- renciṣ :** Eziyet ve sıkıntı veriş. -1- [Far.]
r. virenler 8a/17
- renclü :** Ağrılı, sıkıntılı. -9- [Far.+T.]
r.+ ler 66a/6
r.+ lere 112b/19, 12b/12, 155b/4
r.+ leri 25b/13, 55b/1, 98a/3
r.+ lerüñ 14a/14, 153a/16
- re'ṣ:** Baş,tepe. -1- [Ar.]
r. 37b/12
- res:** Baş. -2- [Ar.]
r. 134a/12, 77a/10
- resūl :** Elçi,havari. -11- [Ar.]
r. 137b/13, 173a/13
r.+ ler 109b/8, 127b/12, 64b/19
r.+ lere 143a/13
r.+ leri 101a/10, 117a/17
r.+ lerüñ 15b/10
r.+ ümi 104b/8, 18a/3
- revā :** Layık, uygun. -6- [Far.]

- r. gördü 32b/10, 4b/20, 72b/6
r. görmedi 62b/19
r. gör 13b/1, 4b/18
- revâk:** Kemer. -2- [Ar.]
r.+ ı 153a/16
r.+ında 166b/11
- revân :** Giden, akıcı. -2- [Far.]
r. oldilar 107a/12
r. olur iken 139a/5
- nîzâ :** Memnunluk, hoşluk. -6- [Ar.]
r. 18b/16, 113b/8, 92b/3
r.+ sıdur 119a/11
r. virmedi 142b/7
r. virürsiz 117a/16
- rî‘ âyet :** Uymak, tabi olmak. -1- [Ar.]
r. ider idi 64a/18
- ribâ:** Faiz. -2- [Ar.]
r. 132a/14, 45a/14
- riyâset :** Başkanlık. -1- [Ar.]
r.+ ine 134a/19
- rûcû‘ :** Geri dönmek, vazgeçmek. -5- [Ar.]
r. ide 127b/11
r. itmesün 42b/9
r. olunalar 172a/4, 22a/10
r. olunicaık 138b/3
- rûh :** İnsanda vücuttan ayrı bir varlık
olarak kabul edilen öz, tin. -86- [Ar.]
r. 111a/11, 116a/3, 150b/5, 160a/17,
21a/5, 48a/2, 54b/6, 55a/5, 59a/7,
70b/18, 71a/9, 83b/3, 96a/7
r.-ı kudse 20b/2
r.-ı kuds 160a/18
r.-u kudsden 2b/7
r.-u kudsde 78b/4
r.-u kudse 59a/5
- r.-u կudsi 115b/2
r.-u կudsuն 53b/1
r.-u կuds 4b/12, 54b/1, 80b/7
r.-u nāpāk 61b/5
r.+ a 107b/7, 20a/20
r.+ da 113b/4, 151b/13, 151b/15,
169a/3, 173b/3, 39b/13, 6a/16, 91b/16,
93a/6,
93b/10
r.+ dan 149a/12, 149a/14,
149a/17, 5a/6
r.+ dansız 112a/8
r.+ dur 149a/14, 151b/14,
158a/12, 158a/14
r.+ ı idi 97b/8
r.+ ı 109a/3, 111a/18, 116a/7,
121a/6, 142a/19, 144b/1, 146b/13,
146b/17, 16b/20,
16b/5, 184a/6, 20a/14, 21a/9,
51b/15, 54b/4, 55a/9, 61a/14, 67a/19,
70b/12,
71a/8, 96b/18
r.+ in 5a/2
r.+ lar 113b/2, 58a/16, 61b/13
r.+ lara 101a/19, 15b/8, 55a/13
r.+ lardan 104a/13, 106a/5
r.+ ları 12b/11, 63b/9
r.+ um 19b/16, 90b/10
r.+ umı 142a/18
r.+ uն 144b/5, 96b/11
r.+ unda 56b/2
- ruhâm :** Mermer. -4- [Ar.]
r. 105a/10, 46b/2
r.+ ı 81b/17, 81b/18
- rûhu’lkuds :** Kutsal ruh. -14- [Ar.]

- r. 118a/15, 146b/19, 175b/5, 89a/13,
90a/10, 90b/2, 91a/17, 93a/4, 95a/10,
95b/1, 96a/6
r.+ den 93a/4
r.+ e 118a/12
r.+ i 185b/14
- rūḥu'lḥaqq** : Allah'ın ruhu. -3- [Ar.]
r. 175a/7, 177a/10, 177b/14
- rūmca** : Rumların kullandığı dil, bu dille
yazılmış olan. -1- [Ar.+T.]
r. 183b/3
- rūṣen** : Aydın, parlak. -2- [Far.]
r. 102b/12, 10b/10
- rūṣenlik**: Aydınlık, parlaklık. -1-
[Far.+T.]
r. virür 116b/12
- rūyā** : (bkz. rū' yā).-1- [Ar.]
r.+ yı görmiş idi 89b/9
- rüzgār** : Rüzgar. -5- [Far.]
r. 25b/9, 65b/14, 65b/20
r.+ dan 81a/13
r.+ i 25b/6
- rūzī** : Nasip, kismet. -3- [Far.]
r. kıla 103a/18
r. kılmıya 31a/19, 31a/20
- rūcū'** : Geri dönme, vazgeçme.-2- [Ar.]
r. itmesün 129a/2
r. olunup 59b/20
- rūsvāy** : Rüsva, rezil, kepaze. -2- [Ar.]
r. etmek 2b/3
r. idüp 134a/1
- rū' yā** : Rüya, düş.-4- [Ar.]
r.+ da 3a/20, 3b/19, 3b/3, 4a/6
- s**
- sā' ādetlü** : Saadetli, mutlu. -1- [Ar.+T.]
s. olasız 101b/5
- sā'at** : Bir günün yirmi dörtte biri,
zaman, belli bir vakit.-76- [Ar.]
s. 137b/12, 139b/12, 147a/9,
151b/12, 151b/8, 154b/19, 154b/3,
15b4/8, 168a/1,
171a/10, 177a/15, 177a/18,
178b/15, 178b/3, 179a/3, 25a/1, 48a/1,
48a/10, 65a/11,
65a/13, 83a/17, 83b/1, 83b/8,
86a/18, 93b/5
s.+ de imiş 153a/8
s.+ de 104a/12, 113b/4, 118a/16,
119b/18, 119b/5, 119b/7, 12b/6,
134a/15, 153a/7,
16b/3, 30b/4, 34a/15, 34a/4,
34a/7, 34a/8, 43b/10, 43b/14, 44a/3,
48b/8,
80b/5, 86a/20
s.+ den 14b/17, 171a/19,
183b/19, 27a/2, 29b/20, 43a/20, 51b/7,
81b/1
s.+ e 142a/16, 144a/14, 171a/20,
51b/8, 86a/19
s.+ i 153a/6, 159b/20, 161b/16,
178a/13, 34a/19, 44b/5
s. imiş 142a/15, 150b/19,
183a/9, 86a/7
s.+ in 172b/5
s.+ inde 123a/13, 89a/4
s.+ iñdür 139b/3
s.+ üm 148a/2
- şabāh** : Sabah, gün doğmasına yakın
vakitten, öğle vaktine kadar olan zaman.
-6- [Ar.]
ş. 137a/11
ş.+ da 142b/18, 27b/9, 36b/1,
76a/2, 85a/7

şabah	: (bkz. şabâh). -5- [Ar.]	ş. olan 109b/1, 121a/20, 143b/7
	ş.+ da 55b/5, 81b/8, 87a/11, 87b/4	ş. ola 137a/1, 31b/6, 7a/1
	ş. olıcağ 49b/9	ş. oldılar 18b/2
şâbir	: Tahammül eden, sabreden. -1- [Ar.]	ş. olduğu 62b/11
	ş. ol 32a/3	ş. olmamışdur 141a/5
şâbit	: Duran, hareket etmeyen. -2- [Ar.]	ş. olmuş 140b/11, 141a/9,
	ş. 155a/5	18b/10, 18b/4, 18b/5, 18b/9, 92b/5
	ş. oluñ 176a/17	şaf : Dizi, sıra, katıksız. -2- [Ar.]
şabr	: Sabır, acıya ve zorluğa katlanmak.	ş. 65b/2
-2- [Ar.]		şag : Sol karşıtı, sağlam, sağılıklı. -
	ş. 106b/16	57-
	ş.+ uñuzda 136a/17	ş. 100b/14, 103b/12, 125b/1,
şabr: Sarısabır ilacı. -1- [?]		139a/16, 180b/14, 58a/5, 7b/5, 7b/9,
	ş.+ iñ 184b/5	89a/6,
şac	: Baş derisini kaplayan killar. -5-	8a/7
	ş.+ i 167b/9, 170a/15	ş. etdüm 159b/9
	ş.+ ları 105a/12, 105b/9, 17a/4	ş. eyledi 101b/1, 139a/18, 63b/6,
şac -: Saçmak, dağıtmak. -4-		98a/5
	ş.- dılar 151b/14, 75a/18	ş. eyle 97a/10
	ş.- madüğüm 45a/12	ş.+ inda 141b/15
	ş.- madüğün 45a/8	ş.+ indan 50b/20
şadâ	: Seda, ses, avaz. -1- [Ar.]	ş. idem 172a/5, 22a/10
	ş. 43a/13	ş. kılam 96b/20
şadaka	: Allah rızası için fakirlere verilen mal, para. -4- [Ar.]	ş. larda 51a/16
	ş. idersin 8b/10, 8b/13	ş. larına 140a/10
	ş. virüñ 116b/19, 119a/12	ş. larında 45b/4, 49a/9, 84b/5,
şadakat: Dostluk, kalpten bağlılık. -2- [Ar.]		86a/9, 87a/15, 88a/4
	ş.+ üñ 8b/14	ş. laruñda 45b/5
	ş.+ üñüzi 8b/7	ş. larumda 35a/4, 39b/14,
sâde	: Saf. -2- [Far.]	74a/17, 78b/5
	ş. olıcağ 116b/6	ş. laruñda 34b/17, 74a/9
	ş. olursa 9b/11	ş. olanlaruñ 100a/6, 14a/13,
şâdir	: Çikan, meydana gelen. -17- [Ar.]	57a/6
	ş. olalar 43a/19	ş. ola 103b/6, 12a/14
		ş. oldı 108b/12, 128a/12, 153b/2
		ş. olduñ 153b/20
		ş. olmağa 27a/9

- ş. olmak 153b/5
 ş. olmuşa 153b/12
 ş. olmuşdur 101a/4, 12b/6, 153b/10,
 19b/9, 27a/3, 62b/4
 ş. olmuş 153b/17
 ş. ol 62b/14
 ş.+ un 8b/13
- şagalmış:** İyileşmiş. -1-
 ş. oldılar 101a/20
- şagır :** Duyamayan. -5-
 ş. 71a/9
 ş.+ i 67b/12
 ş.+ lar 104a/17, 17b/12
 ş.+ ları 68a/1
- şagır :** Küçük,buluğa ermemiş çocuk. -1-
 [Ar.]
 ş.+ laruñ 127b/7
- sahan :** Metal kap. -6- [Ar.]
 ş.+ da 24b/14, 64b/12, 64b/16
 ş.+ iñ 24b/11, 41a/6, 41a/8
- şahib :** Sahip, herhangi bir şey üzerinde
 mülkiyeti olan. -23- [Ar.]
 ş.-i devlet 152b/15, 153a/1
 ş.-i hāneyi 16b/14
 ş.+ i 119b/4, 11b/16, 121b/13,
 123b/2, 134a/3, 134a/8, 24a/4, 33b/19,
 34a/13,
 34a/18, 37a/15, 37b/7, 43b/11, 55a/3,
 77a/7, 81b/7
 ş.+ ine 137b/8, 82a/20
 ş.+ iniñ 22b/13
 ş.+ leri 132b/12
- sahil :** Karanın deniz,göl, ırmak boyunca
 uzanan bölümü, kıyı. -1- [Ar.]
 s.+ inden 101a/18
- şahrā :** Çöl. -4- [Ar.]
 ş.+ da 119a/4, 92a/12
- ş.+ nuñ 10a/10, 10a/7
sâir : Başka, diğer, öteki. -43- [Ar.]
 s. 112a/18, 112b/4, 116a/7,
 141b/12, 153b/8, 156b/2, 166a/18,
 177a/5, 185b/17,
 186a/10, 186b/14, 21a/9, 37b/1,
 37b/9, 38a/6, 5b/20, 60b/19, 66b/11,
 78a/13,
 78a/15, 95a/14, 98a/12
 s.+ ler 106a/8, 110a/10, 143a/13,
 152a/18, 160b/2, 164b/1, 171b/4,
 182a/4, 27a/6,
 36a/1, 49a/15, 64a/6, 69a/14,
 75a/17
 s.+ lerden 109b/4
 s.+ leri 129b/8, 141b/19, 76b/19
 s.+ lerüñ 100a/2
- sakat :** Vücutunda hasta veya eksik
 bir yanı olan, engelli. -6- [Ar.]
 s. 30b/19, 72a/5
 s.+ lar 27a/6
 s.+ ları 123a/6, 123b/4, 27a/9
- sakf:** Dam,çatı. -1- [Ar.]
 s.+ i 103b/3
- şakin - :** Sakınmak, uzak durmak. -2-
 ş.- iñ 11a/9
 ş.- uñ 31a/3
- sakıl :** Ağır. -1- [Ar.]
 s. oldılar 48a/7
- şakin :** Bir yerde oturan, duran. -5-
 [Ar.]
 s. olan 120b/14, 174b/17
 s. oldı 4a/8, 5b/8
 s. olduğu 147a/8
- şakla - :** Saklamak, gizlemek.-9-
 ş.- dı 170b/3
 ş.- dılar 179a/13

- ş.- dum 33a/14
 ş.- duñ 148a/13
 ş.- maķ 129a/3
 ş.- maz 164b/1
 ş.- ñ 40a/2
 ş.- ya 175a/15
 ş.- yasız 66b/13
- şaklan** - : Saklanmak, gizlenmek. -2-
 ş.- müş 118b/7
 ş.- ur idı 107b/9
- şaklanıl** - : Saklanılmak, gizlenilmek.
 -2-
 ş.- ur 100a/20, 14b/8
- şaklı** : Gizli. -2-
 ş. 91a/15
 ş. dutdum 132a/8
- şal** - : Salmak, bırakmak, koymak. -56-
 ş. 186a/4, 30a/19
 ş.- a 120b/1, 60b/4
 ş.- alar 23b/6
 ş.- anlardan 78b/19
 ş.- ar idı 135b/8
 ş.- ar iken 54b/14, 5b/17
 ş.- dı 135b/12, 135b/9, 32a/5,
 67b/14, 71a/2, 78b/17, 78b/20, 80a/2
 ş.- dılar 135b/10, 135b/6, 75a/15,
 78b/15, 78b/16, 78b/20
 ş.- ı virdi 108a/9, 122b/5, 141a/20,
 31b/19, 68b/1, 85b/11, 98a/1
 ş.- ı virem 97a/2
 ş.- ı viresiz 140a/9
 ş.- ı vireyim 141a/15, 141a/6, 68a/8
 ş.- ı vire 141a/7, 25a/14, 65b/10
 ş.- ı virmek 141a/11, 27a/13
 ş.- ı virmez 124a/18
 ş.- ı virüp 130b/3, 23a/14, 60b/19
 ş.- ı virürsin 93a/10
- ş.- ı vir 109b/15, 141a/9, 25a/2,
 26b/13, 65a/13, 8a/10
 ş.- maķ 45a/13, 49b/19
 ş.- uñ 45a/18
 ş.- up 132b/15, 46b/9
- şalacı**: Üzerine tabut konan dört kollu ağaç. -1-
 ş.+ ya 103b/19
- şalb** : Asmak, çarmıha germek. -6-
 [Ar.]
 ş. eyleñ 182b/12
 ş. eyle 141a/12, 182b/11, 85b/7,
 85b/9
- şalih** : İşe yarar, uygun, iyi. -2- [Ar.]
 ş. 106b/14, 142b/6
- sallañmış** : Sarsılmış. -1-
 s. olalar 81a/10
- saltanat**: Kuvvet, hakimiyet, egemenlik.
 -30- [Ar.]
 s. 103b/6, 11b/16, 12a/14,
 133b/14, 133b/5, 145b/17, 53a/19,
 55a/12, 97b/15,
 97b/7, 9a/14
 s.+ da 36b/13, 36b/16, 37a/2
 s.+ ı virdi 109a/9
 s.+ ı 118a/3, 133b/5, 139b/3,
 13b/19, 179a/5, 36b/13, 56b/8, 58b/2,
 99b/9
 s.+ ina 134a/19
 s.+ indan 140b/7
 s.+ um 166b/3, 166b/4
 s. virdi 15b/8
 s. virmışdır 154b/6
- şaman** : Ekinlerin taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen uفالanmış sapları. -2-
 ş.+ ı 4b/14, 95a/13

- sāmiretli**: Samiretli, Samiret'e mensup olan.
-2- [?]
s. 151a/3, 151a/5
- sāmiretlü** : (bkz. sāmiretli). -8- [?]
s. 114a/12
s. imiş 128a/14
s.+ ler 151a/6, 152b/3
s.+ lerüñ 112a/1, 152a/20, 15b/17
s.+ sin 163a/10
- şan** -: Sanmak, zannetmek. -15-
ş.- dılar 168a/9, 173b/16, 65b/18
ş.- dım 103b/5
ş.- mañuz 17a/9
ş.- mazsız 43b/14
ş.- müş 134a/13
ş.- up 185a/17
ş.- ur 120a/7, 120b/13, 120b/8, 48b/4
ş.- urın 128a/2
ş.- ursın 38b/15
ş.- ursız 155a/7
- şandäl** : İnsan taşıyacak biçimde yapılmış, kürekle yürütülen deniz teknesi. -3- [Rum.]
ş. 156a/19
ş.+ a 156b/1
ş.+ lar 156b/2
- şar** -: Sarmak, çevresini çevirmek. -6-
ş.- dılar 184b/7
ş.- müşdur 142b/10, 52a/12, 87a/4
ş.- up 114a/14, 92a/10
- şarar** -: Sararmak. -2-
ş.- dı 59b/9
ş.- dılar 21b/11
- şaray** : Saray, hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı. -8- [Far.]
s. 84a/10
s.+ da 49a/17, 84b/12
- s.+ ina 181a/6, 48b/16
s.+ inda 46a/16
s.+ inı 115b/18
s.+ larındadur 104b/4
- şaraylık**: Saray. -1- [Far.+T.]
ş.+ lar 94b/7
- şarf** : Harcama. -1- [Ar.]
ş. idüp 108b/1
- şarıl** -: Sarılmak. -3-
ş.- müş idi 169b/2
ş.- müş 185a/5, 92a/19
- şarıret** : Gıcırdama. -7- [Ar.]
ş.+ i 121b/20, 12b/4, 23b/6, 24a/1, 38b/8, 44a/5, 45a/19
- şarkıt** -: Sarkıtmak, bir şeyin sarkmasını sağlamak. -2-
ş.- dılar 56a/15, 99b/1
- şarr** : Gıcırdatmak. -1- [Ar.]
ş. ider 70b/14
- şarrāf** : Kuyumcu. -4- [Ar.]
ş.+ lari 148b/1
ş.+ laruñ 148b/3, 36a/9, 75b/13
- şat** -: Satmak, bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek. -12-
ş. 73a/14
ş.- anlara 148b/4
ş.- anlaruñ 75b/14
ş.- anlarun 148a/20
ş.- ar 23b/11
ş.- dı 23b/14
ş.- dılar 128b/15
ş.- uñ 119a/12
ş.- up 130a/14, 138b/12, 170a/19, 33a/16
- şatan**: Satıcı, alıcıya bir şey satan kimse. -1-
ş.+ laruñ 36a/10

- satibâzâr:** Alışveriş. -2-
 ş. idenleri 36a/9, 75b/12
- satıcı :** Alıcıya bir şey satan kimse. -1-
 ş.+ lara 44a/18
- satıl - :** Satılmak, satma işi yapılmak.
 -4-
 ş.- mağ 46b/5, 82a/1
 ş.- maz 118a/4, 17a/2
- satılmış:** Satılmış olan.-1-
 ş. ola 31b/15
- satun:** Satın, satmak. -17-
 ş. 65a/18
 ş. alalar 25a/3, 65a/14
 ş. alavuz 109b/20, 155b/8
 ş. aldılar 128b/15, 50a/2, 87a/10
 ş. aldı 23b/15, 87a/4
 ş. aldum 123a/15, 123a/18
 ş. alماغا 151a/3, 44a/19
 ş. alsun 138b/13
 ş. alur 23b/11
 ş. al 173b/18
- satuñ :** (bkz. satun). -1-
 ş. aluñ 44a/19
- şavm :** Oruç. -1- [Ar.]
 ş. etdürmege 100a/11
- şavt :** Ses. -4- [Ar.]
 ş.-ı azı̄m 128a/12, 97b/9
 ş.+ inı 165b/19, 165b/20
- şay - :** Saymak, itaat etmek. -1-
 ş.- dilar 76b/6
- şayıł - :** Sayılmak, hesaplanmak. -1-
 ş.- müşdur 118a/6
- şayılmış:** Sayılmış olan. -1-
 ş. olasız 137a/7
- şayyâd :** Avcı. -2- [Ar.]
 ş.+ ları 54b/16
 ş.+ ların 5b/19
- sebeb :** Sebep, neden. -40- [Ar.]
 s. 108a/3
 s.+ den 108b/10, 117b/15,
 131b/10, 131b/7, 154a/2, 154a/5,
 161b/15, 162b/19, 163a/4,
 166a/14, 168a/2, 170b/1, 170b/9,
 172a/7, 175a/1, 175a/11, 176b/15,
 177a/1, 177b/11,
 178b/7, 32b/2, 71b/16, 72a/1,
 7b/14, 88b/4, 92a/11, 96b/18
 s.+ dendür 27b/18
 s.+ i 127b/5, 182a/16, 182b/12,
 182b/8, 184b/11, 22b/2, 72b/9
 s.+ in 141a/14
 s.+ inden 30b/15
 s.+ ini 51a/14
 s.+ iniñ 86a/7
- sebet :** Sepet. -2- [Far.]
 s. 27b/1
 s.+ i 28a/4
- şebt :** Yahudilerin dinlenme ve ibadet
 günü. -49- [Ar.]
 s. 100b/6, 121a/14, 121a/18,
 122b/7, 184a/8, 57b/13, 63a/15, 87a/9,
 96b/15,
 97b/6
 s.+ de 100b/13, 100b/16, 100b/3,
 121a/12, 121a/15, 122b/1, 122b/3,
 154a/3, 159b/6,
 159b/7, 159b/8, 184a/8, 19a/6,
 19a/9, 42b/12
- s.+ den 86b/16
 s.+ dür 153b/12
 s.+ e 100b/12
 s.+ i 154a/6, 164a/20, 19a/15
 s. imiş 153b/11, 164a/16
 s.+ iñ 142b/12, 19a/19, 57b/14

- s.+ lerde 101a/1, 121a/5, 19a/15,
19b/3, 19b/5, 19b/7, 55a/2, 57b/17, 57b/4,
57b/7, 58a/1
s.+ üñ 52b/7
- secde** : Tanrı'nın huzurunda yere kapanma.
-19- [Ar.]
s. etdiler 151b/6, 3a/18, 53a/17,
53a/5
s. etmege 3a/1
s. etmek 151b/15
s. eyledi 165b/3, 61b/2
s. eyliyesin 96a/17
s. eyliüp 145a/7
s. idem 3a/13
s. iderler 26a/11
s. idersiz 151b/10
s. iderüz 151b/11
s. idesin 5b/2
s. idesiz 151b/9
s. idüp 96b/1
s. itmege 171a/5
s. kılpup 5b/4
- sedab** : Sedef,sarı çiçekli bir tür bitki. -1-
[Ar.]
s.+ ı 117a/1
- sefer** -: Yolculuk, kez, defa. 10- [Ar.]
s.+ den 150b/18
s.+ e 124b/15, 133b/16, 37a/17,
44b/9, 76b/14
s. etdügi 114a/13
‘azm-ı s. eyleyüp 44b/6
‘azm-ı s. eyliüp 81b/4
s. iderek 121b/9
- sefih** : Zevk ve eğlenceye düşkün. -5-
[Ar.]
s. 11b/10, 44a/9, 7a/12
s.+ ler 44a/15
- s. olanlar 44a/9
- segirt** -: Koşmak, yetişmek. -15- [Tr.]
s.- di 143a/16, 184b/19, 51b/12,
61b/2, 86b/3
s.- diler 13b/3, 53a/2, 61b/14
s.- düp 107b/18, 131a/15,
184b/15, 184b/18, 70b/9, 73a/4
s.- ür iken 66a/6
- şehir** : Sabahın güneş doğmadan
önceki zamanı. -7- [Ar.]
s.+ de 143b/16, 160b/20,
184b/13
s.+ den 34a/1, 55b/5
s. idi 181b/12
s.+ ine 142b/13
- sehl** : (?) -1- [?]
s. 174a/4
- sekiz** : Sekiz sayısı. -7-
s. 110b/9, 120b/12, 121a/18,
121a/6, 153b/3, 186a/1, 92b/14
- sekizinci**: Sekiz sayısının sıra sıfatı. -9-
s. 106a/1, 11b/19, 129a/11,
160b/19, 180a/15, 30b/3, 52b/6, 68a/3,
91a/5
- sekzen** : Seksen sayısı. -2-
s. 126a/10, 93b/2
- selam** : Esenleme, rahatlık. -33- [Ar.]
s. 133a/1, 144a/20, 182b/5,
185b/11, 185b/9, 186a/3, 48a/17, 51a/1,
53a/4,
85b/15, 89b/19, 90a/2
ibn-i s. 112b/13
s. bulasız 178b/18
s.+ da 62b/14
s.+ ı 175b/8
s.+ in 90a/20

- s.+ ları 117a/5, 135a/20, 40a/10,
78b/10
 s. olsun 112b/13
 s.+ umı 175b/8
 s.+ uñız 16a/10, 16a/11
 s.+ uñuñ 90b/5
 s.+ uñuz 112b/14, 72a/17
 s. virdiler 70b/9
 s. virdi 90a/20
 s. virmiyesiz 112b/12
 s. virün 16a/9
 s. virürseñiz 8b/3
- selāmet**: Esen olma durumu, rahatlık. -12-[Ar.]
 s. 105b/19, 108b/13, 125b/1, 91b/15,
92b/2, 93a/10
 s.+ dedür 115b/19
 s.+ i 17a/10, 17a/9
 s. idenlere 6b/3
 s.+ üñe 133a/7
 s. virem 120a/8
- selāmla** -: Selam vermek, esenlemek. -1-[Ar.+T.]
 s.- mağa 85b/15
- semā** : Gökyüzü. -56- [Ar.]
 s.+ da 149b/6
 s.+ dan 115b/2, 149b/6, 150a/20,
156b/17, 157a/15, 157b/8, 158a/4, 27b/7
 s.+ larda 119a/14, 11a/1, 11a/18,
17a/6, 17a/8, 28b/1, 28b/2, 31a/12, 31a/5,
31b/5, 40a/14, 6b/17, 6b/9, 8a/18,
8b/4, 8b/8
 s.+ lardadur 76a/13, 76a/15
 s.+ lardaki 77b/19, 81a/10
 s.+ lardan 54b/5, 5a/3
 s.+ lardasın 114b/19
 s.+ ları 54b/3
- s.+ larıñ 18a/8, 22b/8, 30b/5,
30b/8, 32b/19
 s.+ laruñ 11a/18, 30b/10,
31b/11, 33a/20, 38a/3, 40b/3, 43a/14,
43b/1, 44a/7,
7a/3, 7a/4, 7a/7
 s.+ nıñ 112a/13, 12b/18, 136b/11
 s.+ ya 110a/3, 149b/5, 92b/3
- semā‘** : (bkz. semā). -1- [Ar.]
 s.+ da 101b/10
- semāiyat** : Gök bilimi,gökle alakalı. -1-[Ar.]
 s.+ i 149b/5
- semavāt**: Gökler, semalar. -18- [Ar.]
 s.+ da 21a/19, 31a/5
 s.+ iñ 12b/1, 16a/1, 18a/6,
21b/18, 23a/3, 23a/8, 23b/12, 23b/15,
23b/9,
24a/3, 28a/20, 33a/3, 33b/19,
5b/14, 6a/16, 6b/5
- semāvi**: Yücelere ait, en üstte olan. -5-[Ar.]
 s. 10a/15, 10a/3, 26a/17, 32a/13,
9a/16
- semüz** : Semiz, yağlı, şişman. -4-
 s.+ celer 38a/8
 s. olmuş 125a/13, 125a/20,
125b/8
- sen** : İkinci teklik şahıs zamiri. -640-
 s. 102b/10, 104a/11, 104a/8,
108b/6, 112a/17, 113a/12, 114b/10,
114b/2, 125b/9,
126a/5, 126a/8, 127a/9, 128a/1,
130a/8, 132a/6, 133a/7, 138b/3, 138b/7,
139b/11,

- 140a/11, 140a/19, 140a/6, 140b/1,
142a/2, 142a/7, 142a/9, 143b/6, 146a/12,
146a/15,
146a/17, 146b/1, 147a/14, 147b/8,
148a/13, 148b/12, 149a/19, 149a/4, 149a/5,
150a/10,
151a/12, 151a/4, 151a/7, 151b/5,
158b/15, 158b/4, 160b/16, 161a/6, 161b/1,
162a/5,
163a/17, 163a/18, 163a/20, 163a/9,
164b/3, 165a/17, 166b/13, 167a/8, 167b/11,
168b/10,
169a/19, 172b/15, 172b/16, 174a/15,
174a/17, 174b/14, 175a/18, 179a/17,
179b/15, 179b/19,
17b/9, 180a/11, 180a/2, 180a/4,
180a/5, 181b/6, 182a/11, 182a/12, 182a/3,
182b/16,
185a/18, 18b/7, 25b/11, 28a/14,
28a/18, 28b/11, 38b/12, 38b/14, 3a/6,
47a/12,
47b/19, 49a/17, 49a/6, 49a/7, 49b/3,
4b/17, 50a/10, 50a/11, 54b/5, 58a/17,
5a/16, 5b/2, 69a/17, 73a/8, 77a/15,
78a/20, 83a/19, 84b/14, 84b/3, 85a/10,
85a/11, 89b/3, 8b/13, 8b/19, 90a/4,
90b/3, 91b/9, 96a/17, 96b/7, 9b/2
s.+ a 103b/20, 103b/4, 104a/10,
105a/17, 105b/13, 107b/6, 108a/10, 108b/6,
110b/20,
111a/9, 112a/11, 112a/19, 113a/7,
113a/8, 113b/6, 114a/19, 115a/11, 116a/11,
116b/11,
120b/2, 122a/13, 122b/11, 122b/13,
122b/17, 122b/18, 123a/16, 123a/18, 123a/4,
123a/7,

123a/8, 125b/4, 127a/13,
127b/11, 129b/10, 12b/17, 12b/5,
130a/13, 130b/4, 131a/5,
132a/11, 133a/11, 133b/5,
137b/8, 138b/6, 13a/16, 13b/13, 13b/17,
142a/14, 147b/10,
148a/1, 149a/12, 149a/14,
149a/8, 149b/1, 151a/8, 151a/9,
151b/18, 153b/13, 153b/15,
153b/20, 156b/16, 165a/3,
168b/3, 169a/13, 169a/16, 174a/16,
178b/12, 179b/2, 179b/8,
181b/16, 182a/5, 183a/2, 183a/3,
186b/12, 186b/9, 18b/12, 18b/14, 18b/3,
21a/15,
24b/5, 27a/2, 28a/15, 28a/16,
28a/17, 28a/20, 28b/9, 29a/14, 30b/18,
30b/19,
31a/1, 31a/2, 31a/20, 31b/10,
31b/18, 32a/10, 32a/11, 32a/4, 32a/9,
33b/8,
34b/2, 34b/4, 35b/15, 36b/14,
3b/5, 41b/12, 46a/6, 47b/7, 47b/9,
49a/4,
49a/5, 50a/13, 50b/3, 56a/17,
56b/6, 56b/9, 5b/2, 61b/4, 62a/6, 62b/8,
63a/8, 64a/14, 64b/6, 64b/7,
70a/10, 70b/12, 71a/9, 72a/11, 72a/12,
72a/5,
72a/8, 73a/13, 74b/18, 76a/19,
77a/16, 7a/14, 7b/1, 7b/10, 7b/6, 7b/9,
83a/10, 83a/18, 83a/7, 84b/1,
85a/14, 89a/10, 89a/9, 89b/19, 89b/2,
8a/8,
8b/15, 96a/16, 99b/10, 99b/2,
99b/8, 9a/3, 9b/5

- s.+ de 116b/8, 118b/7, 133a/12,
151a/10, 159b/2, 163a/10, 163a/16, 180a/1,
38b/4,
    45a/10, 47b/6
s.+ dedür 158b/3, 9b/14
s.+ den 102a/3, 118b/9, 122b/12,
132a/8, 179a/16, 18b/9, 20b/13, 30b/18,
31a/1,
    36b/4, 3a/7, 4b/17, 75b/10, 7b/6,
7b/9, 8a/11, 95b/4
    s.+ dendür 179a/14
    s.+ i 102a/1, 105b/18, 107a/7,
108b/13, 110b/3, 120a/20, 120b/1, 122a/7,
122b/13,
    122b/16, 123a/4, 128a/18, 131a/6,
133a/10, 133a/11, 140a/2, 147b/10, 147b/6,
147b/7,
    14b/17, 159b/3, 161a/16, 161a/18,
167a/7, 167b/18, 168b/13, 172b/19, 179a/4,
179a/7,
    179a/8, 180a/10, 181b/9, 182a/6,
182b/19, 186b/6, 31a/15, 44b/19, 45a/5,
45a/7,
    45b/12, 45b/13, 45b/15, 46a/5,
49a/16, 49b/4, 55a/7, 55b/8, 59a/11, 5a/16,
    62a/6, 62b/13, 74b/16, 74b/20,
7a/19, 7a/20, 8a/10, 8a/7, 94a/6, 96b/6,
    97b/11
s.+ iñ 10b/5
s. iseñ 25b/3
s.+ sin 165a/7, 95b/3, 98a/6
s.+ üñ imişler 179a/12
s.+ üñ 100a/10, 101a/3, 102a/2,
102b/12, 102b/6, 102b/8, 102b/9, 104b/8,
104b/9,
- 105b/15, 105b/18, 105b/6,
107a/6, 108a/9, 108b/12, 108b/15,
10b/10, 10b/6, 10b/7,
    111a/13, 111a/16, 111b/14,
113a/17, 114a/1, 114a/19, 114a/3,
114b/19, 114b/20, 116b/6,
    116b/7, 116b/9, 118b/9, 11a/20,
11b/1, 11b/2, 120a/18, 121a/9, 121b/17,
122a/14,
    123a/2, 125a/10, 125a/19,
125a/4, 125a/5, 125a/9, 125b/11gerek,
125b/17, 125b/4, 125b/7,
    126a/7, 127a/7, 127b/10, 127b/8,
128a/18, 130a/10, 131a/19, 131a/6,
132a/2, 132a/5,
    132a/7, 133a/12, 133a/13,
133a/2, 133a/7, 133a/8, 133a/9,
135a/16, 138b/3, 139a/2,
    13b/13, 142a/13, 142a/18,
148b/7, 14a/1, 14a/19, 14a/2, 14b/10,
14b/17, 150a/9,
    151a/20, 151b/3, 152b/6, 153a/2,
153a/9, 153b/14, 153b/16, 153b/9,
158b/14, 161a/16,
    161b/11, 161b/2, 164a/10,
165a/3, 168b/4, 170b/16, 171b/1,
172b/19, 174a/15, 179a/11,
    179a/13, 179a/3, 179b/14,
179b/15, 179b/3, 179b/5, 179b/9,
180a/12, 180b/16, 182a/6,
    183b/18, 183b/19, 186a/4,
186a/5, 18a/3, 18a/4, 19a/9, 19b/8,
20b/11, 21a/14,
    25b/18, 26a/3, 27a/1, 29b/15,
2b/5, 30b/1, 30b/17, 31a/1, 31a/13,
31a/14,

- 31a/15, 31a/16, 32a/10, 33a/11,
33a/12, 34b/17, 34b/18, 34b/5, 35b/15,
39b/14,
    39b/5, 39b/8, 41b/13, 42a/6, 44b/20,
45a/5, 45a/9, 46b/18, 47b/9, 48a/5,
    48b/3, 49b/4, 54a/6, 56a/1, 56a/17,
56b/6, 56b/9, 57a/11, 58a/4, 59a/10,
    5a/15, 5a/16, 5a/18, 5b/4, 61b/3,
62a/5, 62b/13, 62b/14, 62b/16, 64a/14,
    66b/1, 66b/13, 67b/7, 71b/14,
72a/11, 72a/4, 72a/7, 73a/10, 73a/15,
74a/10,
    74a/9, 74b/20, 78a/12, 78a/9, 78b/5,
7a/13, 7a/14, 7a/15, 7a/16, 7a/17,
    7b/10, 7b/11, 7b/17, 7b/5, 7b/7, 7b/8,
84b/20, 89a/8, 89b/20, 8a/13,
    8a/7, 8a/9, 8b/13, 8b/14, 8b/15,
90a/13, 90a/16, 90b/3, 90b/5, 93a/11,
    93a/13, 93a/9, 96a/18, 96a/19, 96b/5,
96b/7, 96b/8, 97a/11, 99a/7, 99b/11,
    99b/7, 9a/1, 9a/2, 9a/8, 9a/9, 9b/11,
9b/12, 9b/2, 9b/4, 9b/5
    s.+ üñdür 125b/10, 179a/19, 9a/14
    s.+ üñiler 179b/1
    s.+ üñki 151b/3, 34b/3, 45a/10, 62a/5
    s.+ üñkileri 102a/4
    s.+ üñle 107b/6, 138b/5, 165b/2,
175a/6, 55a/6, 83a/10, 89b/2, 97b/10
- sengsär:** Taşlamak. -6- [Far.]
s. etmek 167b/18
s. ideler 133b/11, 167a/4
s. idersin 41b/12
s. idersiz 167a/6
s. itmezüz 167a/7
- seped :** (bkz. sepet). -6- [Far.]
s. 65b/6
- s.+ i 25a/10, 28a/3, 68a/19,
68b/18, 68b/20
- sercümle:** Hepsi, tamamı, bütünü. -
12- [Far.+Ar.]
    s. 109b/19, 116b/20, 141a/8,
143a/12, 15b4/8, 161a/1, 45b/2, 50b/13,
75b/16,
    94a/2, 95a/20, 98b/15
- serçe :** Serçe, bir tür kuş. -4-
s. 118a/4, 17a/2
s.+ lerden 118a/7, 17a/5
- serdār :** Kumandan. -1- [Far.]
s.+ larına 139a/19
- serfirāz:** Benzerlerinden üstün olan. -1-
[Far.]
    s. iden 122b/19
- serfürū:** Benzerlerinden aşağı olan. -2-
[Far.]
    s. ideler 37b/4
    s. iden 122b/20
- serhadd:** Hudut, sınır. -7-
[Far.+Ar.]
    s.+ lerden 26b/9
    s.+ leri 67b/11
    s.+ lerinde 5b/9
    s.+ lerinden 62a/2
    s.+ lerine 32a/18, 67a/17, 72a/19
- server :** Başkan, reis, baş. -25- [Far.]
s. 109b/1, 130a/5, 14b/9,
24a/18, 94a/16, 94a/17, 94a/18, 95a/15
    s.+ i 121/11, 148a/11, 148a/9,
15a/16, 171b/7, 175b/16, 177b/12,
20a/6, 58b/13
    s.+ iñ 14b/18
- seped :** (bkz. sepet). -6- [Far.]
s. 65b/6
- s.+ ine 148a/8
s.+ ler 141b/18, 159b/12
s.+ lerden 160b/11, 172a/6

- s.+ lerümüz 143b/11
 s. olan 138a/13
- serzeniş**: Başa kakma, azarlama. -2-
 [Far.]
- s. 133a/3
 s. kıldı 112a/7
- ses** : Kulağın duyabildiği titreşim, ün. -1-
 s.+ ini 149a/15
- sev** -: Sevmek. -38-
- s.- di ise 176a/16
 s.- di 73a/13
 s.- diler 149b/18, 172a/9
 s.- dügi 183b/17, 184b/15, 186b/4
 s.- dum 176a/16
 s.- e 105b/3, 126b/1, 175b/1
 s.- en 175a/15, 17a/13, 17a/14
 s.- er idi 167b/14, 173b/7, 176b/15
 s.- er ise 175a/20
 s.- er 154a/12
 s.- erdi 172b/6
 s.- erler 102a/8, 135a/20, 40a/9,
 8b/17
- s.- erseñiz 102a/7, 175a/4, 8b/1
 s.- ersin 167b/11
 s.- ersiz 117a/4
 s.- esin 33a/13, 78a/10, 78a/12, 8a/13
 s.- eydiñüz 175b/11
 s.- eyim 175a/16
 s.- mek 78a/17
 s.- miyen 175b/2
- sevâb** : Sevap, hayır, Allah tarafından mükafatlandırılacak doğruluk ve iyilik karşılığı. -1- [Ar.]
 s. 88b/8
- sevgülü** : Sevgili, sevilen. -8-
- s. 111a/5, 134a/4, 29a/17, 54b/5, 5a/3, 70a/13, 95b/3
 s.+ si 77a/2
- sevin** - : Sevinmek, mutlu olmak. -4-
 s.- di 140b/9
 s.- elüm 125a/14
 s.- üp 131b/1
 s.- ür 150a/16
- seviş** - : Sevişmek, karşılıklı olarak birbirini sevmek. -1-
 s.- esiz 176b/13
- seyl**: Su akıntısı. -1- [Ar.]
 s.+ iniñ 180a/17
- seyyiçat**: Kötülükler, günahlar. -1-
 [Ar.]
- s. 154b/10
- seyyid** : Efendi. -5- [Ar.]
 s. 107a/15, 108b/6, 110b/19, 128a/9
- sı** - : Kırmak. -7-
 s.- dı 137b/20, 27a/19, 47a/14, 82b/15
- s.- mağlılığında 144a/18
 s.- yup 144a/10
 s.- yup 81b/18
- sıbt** : Torun. -2- [Ar.]
 s.+ a 138a/20
 s.+ inı 33b/13
- sıçra** - : Sıçramak. -2-
 s.- dı 90b/1, 90b/7
- sıddık** : Doğruluktan ayrılmayan, çok sadık, sözünün eri. -27- [Ar.]
 s. 142b/6, 41b/7, 64a/17
 s.+ a 50b/3
 s.+ i 17a/20
 s.+ inı 17a/20, 17b/1, 41b/8,
 50b/12

- ş. imiş 142b/1
 ş.+ lar 124b/3, 129b/7, 134a/18,
 22a/13, 23b/19, 23b/7, 41a/13, 45b/11,
 46a/10
 ş.+ ları 100a/7, 14a/16, 57a/7
 ş.+ laruñ 123a/8, 41a/16, 89a/17
 ş. oldılar 88b/14
 ş. olup 2b/2
- sıklet** : Ağırılık. -1- [Ar.]
 ş. ide 121a/1
- şılā** : (bkz. şılā) .-6- [Ar.]
 s.+ ñda 97a/11
 s.+ sına 24a/7, 63a/14
 s.+ sinda 24a/14, 63b/3, 97a/12
- şılā** : Kavuşmak, vuslat, memleket. -1-
 [Ar.]
 ş.+ sinda 152b/10
- sına -** : Denemek, tecrübe etmek. -2-
 ş.- mağa 123a/18
 ş.- mak 120a/16
- şınmış** : Kırılmış. -1-
 ş. ola 37b/16
- şinur:** Sınır, hudut. -4- [Rum.]
 ş.+ larına 27b/4
 ş.+ larında 3b/12
 ş.+ larından 13b/8, 67b/10
- sırr** : Gizli hakikat. -4- [Ar.]
 s. 168b/12
 s.+ ların 106b/2, 21b/19, 59b/17
- sıtma** : Sıtma hastalığı. -7-
 s. 12b/9, 153a/7, 55a/17, 55a/19,
 97b/18
 s.+ ya 12b/8, 97b/19
- şıyanet:** Koruma, muhafaza. -1- [Ar.]
 ş. iden 118b/11
- sil :-** Silmek. -6-
 s.- di 105b/9, 167b/9, 170a/16
- ş.- erüz 113a/5
 ş.- mege 172b/14
 ş.- üp 105a/13
- silâh** : Savunmak veya saldırımak
 amacıyla kullanılan araç. -2- [Ar.]
 s.+ ınlı 115b/20
 s.+ lar 180b/3
- silâhlu** : Silahlı, silahı olan. -1-
 [Ar.+T.]
 s. iken 115b/18
- siliñmiş**: Silinmiş. -1-
 s. olalar 43a/8
- silk -** : Üstündeki şeyleri düşürmek
 veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle
 sallamak, sarsmak. -3-
 s.- üñ 109a/17, 16a/14, 63b/17
- silkin -** : Ani bir harekette, korkuya
 vücudu sarsılmak. -1-
 s.- müş 17b/17
- silkinmiş**: Sallanmış. -1-
 s. 104b/2
- sırke** : Ekşimiş üzüm, elma, limon vb.
 suyu. -7- [Far.]
 s. 142a/2, 184a/2, 184a/3,
 51b/12, 86b/4
 s.+ yi 184a/5, 51a/8
- sıro:** Suriye. -1- [?]
 s. 67b/1
- sivrişinek:** Bir tür uçucu böcek. -1-
 s.+ i 41a/4
- sız** : Çokluk ikinci kişi zamiri. -
 845-
 s. 102a/13, 102a/6, 109b/17,
 10a/12, 10b/20, 110a/11, 111b/3,
 112a/7, 113a/2,

- 113b/13, 115a/19, 115b/12, 116b/16,
 117a/14, 118a/16, 118b/17, 119a/17, 119a/6,
 119b/6,
     119b/7, 11a/4, 121b/14, 126b/4,
 128a/3, 129a/2, 133a/16, 133b/10, 136a/17,
 136b/17,
     136b/18, 137b/6, 138a/12, 138a/16,
 139a/8, 13b/16, 140a/11, 141a/2, 144b/19,
 145a/1,
     146b/4, 14a/14, 151b/6, 151b/9,
 152a/10, 152a/18, 152a/19, 152a/7, 154a/14,
 154b/16,
     154b/18, 154b/19, 155a/15, 155a/4,
 157a/5, 158b/1, 159a/2, 159b/18, 159b/4,
 159b/6,
     15b/17, 160a/12, 160a/8, 160b/10,
 161b/18, 161b/20, 161b/5, 161b/6, 162a/1,
 162a/10,
     162a/17, 162a/2, 162b/13, 162b/19,
 162b/20, 162b/8, 163a/12, 163a/4, 163a/6,
 163a/8,
     163b/1, 164b/8, 165a/11, 165a/6,
 166b/16, 169b/12, 16a/20, 16b/18, 16b/4,
 173a/12,
     173a/3, 173a/5, 173a/8, 174a/5,
 174a/8, 174a/9, 174b/5, 175a/11, 175a/12,
 175a/13,
     175a/8, 176a/4, 176a/7, 176a/8,
 176b/2, 176b/5, 176b/9, 177a/11, 178a/10,
 178a/11,
     178b/7, 181b/17, 182a/17, 182b/11,
 184a/17, 19a/17, 20b/5, 22a/13, 22a/14,
 22a/15,
     25a/4, 26a/1, 26a/5, 26b/1, 28a/13,
 30b/7, 32b/3, 33b/10, 34a/12, 34a/5,
     35a/8, 35b/11, 35b/12, 36a/12,
 36b/19, 37a/13, 40a/11, 40a/12, 40b/3,
 41a/13,
     41a/15, 41a/19, 41b/1, 41b/17,
 41b/9, 43a/17, 43b/13, 46a/13, 47b/16,
 47b/2,
     4a/15, 50b/13, 52b/14, 53a/19,
 54a/8, 65a/1, 65a/16, 65a/19, 66b/15,
 67a/1,
     67a/6, 69a/15, 6b/10, 6b/12,
 74a/20, 75b/17, 76a/14, 78a/4, 80b/6,
 81a/17,
     81a/7, 83a/2, 8b/4, 94a/7, 94b/4,
 99b/6, 9a/15, 9a/17, 9a/6
     s.+ de 113a/8, 116b/19, 119a/12,
 144b/8, 155a/10, 155a/5, 162b/7, 16b/5,
 170b/5,
     175a/14, 176a/13, 176a/6,
 176b/1, 18b/4, 27a/16, 52b/3, 74b/3
     s.+ den 101b/16, 115a/5,
 123b/16, 158b/5, 161a/10, 162a/6,
 176b/14, 178a/18, 37b/14,
     52b/18, 6b/9, 83a/4
     s.+ e 100b/19, 101b/12, 101b/13,
 101b/14, 101b/15, 101b/18, 101b/20,
 101b/3, 101b/7,
     102a/11, 102a/18, 102a/19,
 102a/5, 102a/6, 102a/7, 102a/8, 102a/9,
 102b/2, 103a/2,
     103b/10, 104b/19, 104b/20,
 104b/6, 104b/9, 106b/1, 109a/15,
 10a/16, 10a/17, 10a/8,
     10b/14, 10b/15, 10b/3, 10b/4,
 110b/6, 111a/16, 112b/15, 113a/1,
 113a/12, 113a/19,

- 113a/4, 113a/5, 113a/6, 113b/1,
 113b/14, 113b/2, 115a/11, 115a/14, 115a/15,
 115b/17,
 116b/20, 117a/10, 117a/13, 117a/3,
 117a/5, 117b/18, 117b/3, 117b/4, 118a/1,
 118a/16,
 118a/3, 118a/7, 118b/13, 119a/10,
 119a/11, 119a/2, 119a/20, 119a/8, 119b/13,
 11a/3,
 11a/9, 120a/8, 120b/10, 120b/14,
 121b/11, 121b/15, 121b/18, 122a/16,
 122a/17, 123b/8,
 124b/1, 124b/8, 126a/12, 126a/13,
 126a/17, 126a/19, 127a/11, 127b/15, 128a/3,
 128b/5,
 129a/5, 129b/16, 129b/4, 12a/18,
 12a/20, 130a/3, 130b/4, 132a/17, 132b/8,
 133a/4,
 133b/13, 133b/6, 135b/8, 136a/10,
 136a/12, 136a/7, 136b/20, 137b/10,
 137b/15, 137b/18,
 137b/6, 138a/17, 138b/13, 138b/9,
 140a/7, 140a/8, 143a/7, 144a/20, 144b/12,
 147b/12,
 148a/3, 149a/15, 149b/4, 152a/12,
 152a/17, 154a/19, 154a/9, 154b/2, 155a/7,
 156b/11,
 156b/19, 156b/20, 156b/8, 157a/5,
 157b/15, 157b/5, 158a/11, 158a/13, 158a/17,
 159a/20,
 159b/5, 15a/9, 162a/2, 162a/6,
 162b/12, 162b/2, 163a/13, 163b/8, 165a/5,
 165b/12,
 166a/3, 166b/14, 166b/17, 167a/5,
 16a/11, 16a/14, 16b/10, 16b/17, 16b/3,
 171a/11,
- 173a/10, 173a/11, 173a/12,
 173a/13, 173a/18, 173a/20, 173a/7,
 173b/4, 174a/7, 174b/16,
 174b/19, 174b/2, 174b/3,
 175a/10, 175a/5, 175b/11, 175b/13,
 175b/4, 175b/6, 175b/7,
 175b/8, 175b/9, 176a/13,
 176a/19, 176a/5, 176b/12, 176b/17,
 176b/3, 176b/6, 176b/7,
 176b/8, 177a/1, 177a/10,
 177a/14, 177a/17, 177a/18, 177a/19,
 177b/1, 177b/13, 177b/16,
 177b/18, 177b/20, 177b/4,
 177b/5, 177b/6, 177b/7, 178a/16,
 178a/19, 178a/20, 178a/9,
 178b/17, 178b/18, 178b/3,
 178b/4, 178b/5, 178b/6, 17b/3, 180b/10,
 182a/18, 182a/19,
 182b/7, 185b/11, 185b/9,
 186a/3, 18a/14, 18a/15, 18a/2, 18a/5,
 18b/11, 18b/6,
 18b/7, 19a/16, 20a/14, 20a/19,
 20b/9, 21b/18, 22a/12, 28a/5, 29a/2,
 29b/18,
 29b/8, 30a/4, 30a/7, 30b/7,
 31a/10, 31a/4, 31b/1, 31b/3, 32a/14,
 32b/10,
 32b/11, 33a/20, 33b/1, 33b/9,
 34a/6, 35b/12, 35b/2, 36b/15, 36b/16,
 36b/7,
 37a/10, 37a/12, 37a/2, 37b/14,
 39a/17, 40a/19, 40a/2, 40b/19, 40b/2,
 40b/5,
 40b/8, 41a/14, 41a/5, 41a/9,
 41b/10, 41b/15, 41b/4, 42a/2, 42b/17,
 42b/20,

43a/1, 43a/18, 43b/18, 44a/18, 44b/4,
 45b/16, 46a/7, 46b/10, 46b/14, 47a/18,
 47a/4, 49a/8, 4b/3, 4b/6, 50a/19,
 50b/7, 52b/19, 53a/4, 53b/1, 59a/3,
 59b/17, 60a/20, 63b/18, 68b/7,
 69b/19, 6b/20, 6b/6, 70b/17, 70b/4, 71b/19,
 71b/20, 72a/1, 72b/5, 72b/8, 73a/1,
 73b/10, 74a/8, 75a/8, 76a/10, 76a/11,
 76a/14, 76a/6, 76b/1, 76b/8, 78b/18,
 7a/5, 7a/9, 7b/13, 7b/18, 7b/3,
 80b/6, 81a/18, 81a/4, 81a/7, 81b/9,
 82a/18, 82a/8, 82b/19, 82b/2, 82b/7,
 85b/2, 87b/1, 88b/9, 8a/14, 8a/15,
 8a/16, 8a/6, 8b/1, 8b/12, 8b/18,
 92a/17, 92a/18, 92a/19, 94b/10,
 94b/13, 95a/1, 97a/11, 97a/13, 9a/16, 9a/6,
 9b/1, 9b/19, 9b/6, 9b/7
 s.+ i 101b/19, 101b/6, 101b/7,
 10b/14, 112b/18, 112b/9, 113a/14, 113a/15,
 113a/2,
 118a/13, 11b/3, 121b/16, 121b/19,
 126a/14, 136a/7, 138b/2, 138b/8, 141a/4,
 155a/14,
 155a/15, 155a/9, 158b/20, 162a/19,
 162b/4, 16a/12, 16a/16, 16a/20, 16b/2,
 16b/9,
 171b/14, 174b/4, 175a/9, 176a/16,
 176b/10, 176b/13, 176b/16, 176b/17,
 176b/19, 176b/9,
 177a/15, 177b/15, 17a/17, 185b/12,
 37a/11, 42a/15, 42a/16, 42a/8, 44b/4, 47b/4,
 4b/9, 53a/13, 54a/18, 54b/15, 5b/18,
 63b/16, 80a/12, 80a/19, 80b/4, 81b/9,
 87b/1, 8a/16, 8a/17, 95a/8
 s.+ iñ 9b/19
 s.+ lerde 74b/3
 s.+ lerden 10b/17, 124a/16,
 136a/15, 158a/14, 159a/20, 177b/2,
 19b/4, 40a/16, 40b/7,
 74b/4
 s.+ lere 118a/19, 18b/20
 s.+ leri 122a/1, 16a/19, 4b/11,
 95a/10
 s.+ üñ 101b/10, 101b/12,
 101b/18, 101b/20, 101b/7, 102a/15,
 102b/1, 107a/17, 109a/16,
 10a/15, 10a/3, 10a/4, 10b/12,
 10b/20, 111b/3, 112b/14, 113a/4,
 113b/15, 113b/16,
 115b/1, 115b/14, 115b/15,
 116b/17, 117a/12, 117a/14, 117a/15,
 118a/6, 118b/13, 119a/11,
 119a/15, 119a/16, 119a/8, 11a/2,
 122a/16, 126b/5, 127a/10, 127b/13,
 136a/10, 136a/16,
 136a/17, 136b/14, 137a/2,
 137b/14, 138a/1, 138a/3, 138b/4,
 139b/1, 139b/2, 13b/16,
 141a/1, 141b/7, 144b/11,
 144b/2, 14a/11, 152a/12, 157b/7,
 158b/19, 15a/8, 161b/8,
 162b/16, 163b/1, 163b/4,
 164b/7, 165b/8, 165b/9, 167a/9,
 168a/11, 16a/11, 16a/12,
 16a/13, 16a/4, 16b/4, 171b/6,
 173a/9, 174a/19, 174b/3, 175b/7,
 175b/9, 176b/1,
 176b/11, 176b/20, 177b/4,
 178a/11, 178a/15, 178a/17, 178b/2,
 178b/6, 17a/3, 181b/18,
 183a/10, 183a/12, 185b/3, 19a/3,
 20a/12, 20a/13, 22a/11, 26a/2, 26a/8,
 30a/13,

- 30a/3, 30a/4, 31a/12, 32a/14, 32b/9,
 35a/11, 35a/12, 40a/12, 40a/13, 40a/14,
 40a/15, 40a/16, 41b/15, 41b/5,
 41b/6, 42b/11, 43b/10, 44a/16, 45b/6, 46b/8,
 47a/20, 53b/3, 56b/4, 65a/19,
 66b/12, 66b/18, 66b/4, 68b/15, 6b/16, 6b/17,
 6b/8, 71b/19, 72b/7, 74b/4, 76a/13,
 76a/15, 7a/5, 80b/18, 82a/4, 82a/6,
 8a/14, 8a/18, 8a/3, 8b/5, 8b/7, 8b/9,
 95a/4, 97a/5, 98b/4, 98b/7,
 9a/16, 9a/18, 9b/10, 9b/9
 s.+ ün 41b/1
 s.+ üñdür 101b/3
 s.+ ünküñi 126a/19
 s.+ üñle 170b/4, 175a/9, 175b/15,
 177b/1, 29b/18
 s.+ üñledür 171b/13
 s.+ üñleyim 160a/6, 174a/4, 174b/13
- sizcileyin** : Sizin gibi. -1-
 s. 163b/3
- sofra** : Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu. -8-[Ar.]
 s. 67b/6
 s.+ da 138a/4
 s.+ ların 75b/13
 s.+ m 138a/19
 s.+ sindan 126b/17, 26b/19
 s.+ ya 105a/7, 105b/16
- şok** - : Sokmak, daldırmak. -2-
 s. 186a/5
 s.- mayınca 185b/20
- sokak** : Sokak. -1- [Ar.]
 s.+ lara 123b/3
- şol** : Sağ karşıtı. -9-
 s.+ larda 45b/18, 51a/16
 s.+ larında 45b/4
- ş.+ larumda 35a/4, 74a/17
 ş.+ laruñda 34b/17, 74a/10
 ş.+ uñ 8b/13
 ş.+ unda 141b/15
- şol** :- Solmak, rengini yitirmek. -1-
 ş.- ar 70b/14
- şolmuş** : Solmuş, rengini yitirmiş. -1-
 ş.+ laruñ 153a/18
- şoñ** : İlk karşıtı. -1-
 ş.+ i 48b/17
- şoñra** : Daha ileri bir zamanda, önce karşıtı. -69-
 ş. 100b/3, 103a/13, 106a/2,
 110b/9, 112b/4, 115b/5, 117b/19,
 118a/2, 121a/4,
 124b/13, 128a/1, 129a/17,
 138a/2, 139b/10, 139b/12, 141b/14,
 146a/4, 146b/5, 147b/12,
 148a/16, 150a/2, 152b/8,
 153a/13, 153b/1, 155b/2, 156b/3,
 158b/10, 167b/16, 172b/12,
 173a/6, 173b/13, 174a/13,
 183b/20, 184a/20, 186a/1, 186a/15,
 186a/4, 29a/7, 2a/9,
 37a/13, 37a/6, 43a/6, 44b/14,
 44b/2, 46a/14, 47b/4, 51a/3, 51b/19,
 52a/19,
 54b/9, 56a/8, 60a/7, 60b/7,
 69b/1, 70a/2, 81a/9, 81b/12, 83a/4,
 85b/17,
 87b/10, 87b/13, 88a/3, 89b/12,
 92b/17, 93b/14, 93b/20, 96a/9, 99b/16
 ş.+ dır 52a/16
- şor** :- Sormak, birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek. -36-
 ş. 181a/19

- ş.- ar idi 61b/6, 84b/2
 ş.- ar iken 94a/2
 ş.- arsın 181a/18
 ş.- ayım 76a/20
 ş.- dı 125a/18, 131a/4, 140a/19,
 140b/6, 180b/9, 39b/11, 68a/12, 69a/5,
 70b/10,
 70b/20, 71b/3, 78a/6, 84a/20, 87a/1
 ş.- dılar 106b/1, 134b/12, 140a/2,
 39a/4, 59b/16, 66b/1, 67a/6, 70a/20, 71a/15,
 72b/14, 72b/3, 77b/6, 80a/9
 ş.- mağ 135a/13
 ş.- mağdan 71b/1
 ş.- uñ 164b/13
- şovuk** : Soğuk. -1-
 ş. oldugu 181a/12
- şovuklan** - : Soğumak. -1-
 ş.- a 42b/1
- şoy** - : Soymak, hırsızlık yapmak. -2-
 ş.- up 114a/8, 50b/18
- sög** - : Sövmek. -5-
 s.- di 142a/6
 s.- diler 165a/7, 86a/11
 s.- erler idi 51a/17, 51b/6
- sögül** - : Sövülmek. -1-
 s.- miş 76b/18
- söyle** - : Söylemek, düşündüğünü veya
 bildigini sözle anlatmak, haber vermek.
 -145-
 s. 175a/16
 s.- cek 93a/17
 s.- di 118b/2, 120b/16, 124a/16,
 143a/7, 161a/19, 179a/2, 20a/3, 21b/6,
 23a/8,
 25b/2, 53a/18, 91a/12
 küfür s.- di 49a/11
 s.- diler 164b/14
- ş.- dim 162b/13
 ş.- dügi 116b/12, 14b/8, 162a/15,
 166a/2, 94a/9
 ş.- dügim 144b/12
 ş.- dügüm 172a/17, 176a/5,
 177b/4
 ş.- düğünüzi 117b/17
 ş.- dükden 88a/3
 ş.- dükleri 144a/19
 ş.- düklerine 144a/1
 ş.- dum ise 181b/3
 ş.- dum 175b/4, 176a/19,
 177a/14, 177a/18, 178b/17, 178b/3,
 181a/16, 181a/19
 ş.- medi 160b/9
 ş.- medüm 172a/18, 181a/18
 ş.- mege 104a/1, 117b/7, 20b/6,
 27a/8, 55b/4, 68a/2, 89b/8
 ş.- mek 162a/6, 21a/14, 21a/15,
 89b/3, 98a/7
 ş.- mekden 98b/3
 ş.- mem 174b/16
 ş.- meñ 9a/3
 ş.- mez idi 159a/11, 23a/12,
 60b/16
 ş.- mez 182b/18
 ş.- mezim 175b/15
 ş.- müşdür 109b/12, 115b/5,
 141a/11, 15a/14, 161b/14, 165a/9,
 171b/17, 171b/4, 172a/6,
 173b/16, 23a/11, 39b/19,
 90b/20, 91b/2
 ş.- miye idüm 177a/2
 ş.- miye 177b/15
 ş.- miyeyim 178b/4
 ş.- ñ 80b/6

- s.- r idi 162a/9, 56a/11, 60b/15,
67b/18, 69b/2, 93b/7
 s.- r iken 108b/14, 139a/9, 139b/15,
147a/3, 21a/12, 29a/15, 48a/12, 62b/15,
67b/12,
 83b/11
 s.- r 102b/20, 13b/15, 150a/20,
150b/4, 159b/12, 163a/3, 165b/2, 16b/5,
178a/6,
 183a/6, 20b/7, 56b/1
 yalan s.- r 163a/3
 s.- rim 158a/13, 159a/17, 162a/13,
162a/6, 162a/9, 162b/8, 174b/16, 179b/8
 s.- rin 151b/18, 172b/1, 172b/2,
22a/3
 s.- rsin 119b/9, 178b/10, 21b/17
 s.- rsiz 16b/3
 s.- rüz 149b/2
 s.- sin 167a/14
 s.- sün 164b/13
 s.- ye 177b/16, 59a/5
 s.- yeler 101b/16, 20b/10, 59a/4,
87b/20
 s.- yen 159a/18
 küfr s.- yene 118a/12
 s.- yenler 16b/4, 80b/6
 s.- yesiz 16b/4, 80b/5
 s.- yicek 185a/14
 s.- yim 172a/20
 s.- yorur 99b/4
 s.- yüp 144a/13, 65b/19
- söylen** - : Söylenmek, söyleme işi yapılmak.
 -2-
 s.- müş 62b/17
 s.- müşdür 4a/14
- söylenmiş** : Söylenmiş . -2-
 s. ola 46b/11, 82a/10
- söyleş** - : Söyleşmek, karşılıklı konuşmak. -12-
 s.- di 137a/19
 s.- diler 101a/5, 170a/5, 97b/15
 s.- dir 143a/20
 s.- üp dururlar 70a/8
 s.- üp 104b/19, 143b/1, 89b/2
 s.- ür iken 29a/11
 s.- ürler idi 110b/13
 s.- ürsin 152a/1
- söyüñ** - : Sönmek. -4-
 s.- mez 72a/11, 72a/14, 72a/7
 s.- müşdür 44a/17
- söyündür** - : Söndürmek. -1-
 s.- miye 19b/19
- söyündürül** - : Söndürülmek. -5-
 s.- mez 4b/14, 72a/13, 72a/6,
72a/9, 95a/13
- söz** : Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, bir işi yapacağını kesin olarak vaat etme. -114-
 s. 118a/11, 12b/11, 152a/16,
172a/17, 181b/20, 186b/9, 20b/1, 22b/2,
26b/12,
 31a/18, 60a/3, 60a/8, 67b/7,
90a/15, 97b/15
 s.+ de 103b/5
 s.+ den 73a/16
 s.+ dür 158a/8
 s.+ e 50a/14
 s.+ i 106b/15, 106b/6, 106b/8,
107a/9, 12a/13, 133b/7, 143a/14,
152b/1, 152b/5,
 155a/5, 175b/3, 176a/5, 176b/17,
179b/18, 182b/15, 183a/7, 20b/9,
22a/19, 22b/3,

- 22b/4, 22b/6, 32b/16, 33a/18,
 36b/15, 5a/12, 60a/11, 60a/12, 60a/2, 60a/4,
 60a/5, 60a/9, 62b/17, 69b/1, 6b/7,
 70a/18, 71b/1, 76a/20, 83b/4, 85a/3,
 96a/13
 s.+ idür 106b/4
 s.+ in 139b/17, 22a/16
 s.+ ler 144b/12, 158a/13, 166b/8,
 91a/14
 s.+ lerde 140b/12
 s.+ lerden 110b/9, 166b/6
 s.+ lerdür 143b/4
 s.+ leri 111b/3, 11b/14, 143a/14,
 158b/3, 161b/14, 174b/15, 179a/15, 32a/17,
 46a/12,
 92b/10, 94a/10, 94b/3
 s.+ lerin 103a/12, 143a/10
 s.+ lerinden 73a/20
 s.+ lerine 97a/7
 s.+ lerüm 137a/1, 176a/12, 43a/20,
 81a/20
 s.+ lerümden 110b/4, 69b/14
 s.+ lerüme 155a/19, 89b/5
 s.+ lerümi 103a/2, 11b/10, 11b/5,
 172a/14, 172a/16, 175b/2
 s.+ lerüñden 20b/11, 20b/12
 s.+ lerüñzi 16a/12
 s.+ üm 162b/7
 s.+ ümde 162a/17
 s.+ ümi 162b/19, 175a/20, 176b/19
 s.+ ünde 77a/14
 s.+ üne 134a/19, 134b/9
 s.+ üñi 179b/9
 s.+ üñüzde 98b/7
 s. viremez idi 39b/16
- su** : Su. -42-
- §. 107a/13, 137b/7, 146b/12,
 146b/16, 146b/3, 148a/6, 151a/1,
 151a/17, 153a/18,
 153b/1, 153b/7, 172b/12,
 184a/15, 4b/10, 54a/18, 95a/8
 §.+ dan 148a/9, 149a/12,
 151a/15, 151a/16, 152b/14, 160a/16,
 4b/20, 54b/3
 §.+ ḡı 17b/2
 §.+ lar 150a/5, 25b/4, 25b/5
 §.+ lara 71a/2
 §.+ larda 13b/4
 §.+ ya 127a/5, 29b/15
 §.+ yı 105b/7, 148a/10, 151a/11,
 151a/19, 151a/9, 153a/19, 50b/12,
 71b/20, 82a/19
 §.+ yuñ 107a/16
- su^cāl** : (bkz. suāl).-5- [Ar.]
 s. etdi 3a/4
 s. eylediler 95a/3
 s. idenlere 11a/2
 s. idüp 146a/20
 s.+ ler 94a/1
- suāl** : Soru. -54- [Ar.]
 s. etdiler 134a/20, 135b/15,
 146a/14, 164b/7, 19b/3
 s. etdi 110a/8, 140b/12, 85a/13,
 85a/9
 s. eylediler 153b/15, 163b/15,
 164a/17, 29b/5, 94b/17
 s. eyledi 130a/5, 130b/18,
 153a/6, 181a/15, 28a/10, 39b/3, 50a/10,
 64b/11, 69a/13,
 73a/5
 s. eylemez 177b/3
 s. eyleñ 164b/18, 16a/7, 176a/13
 s. eyle 64b/5

- s. eyliyene 102a/4
 s. ideler 146a/11
 s. idenlere 115b/3
 s. iderim 140a/8
 s. idersiniz 76a/11
 s. idersiz 74a/11
 s. idesin 168b/3, 64b/7
 s. idesiz 178a/20, 178b/5
 s. ideyim 100b/19, 133b/7, 36b/15,
 64b/9
 s. ide 132b/9, 173b/9, 178b/13
 s. idicek 161a/9
 s. itdi 107b/11
 s. itmekden 111b/6
 s. itmek 178a/6, 39b/17, 78b/1
 s. itmiyesiz 178a/19
 s. olundı 128a/19
- şubaşı** : Şehirlerin güvenlik işlerine bakan görevlilerin başı. -2-
 s. 120b/1
- şuç** : Törelere, ahlak kurallarına aykırı davranış. -2-
 s. 140b/2
 s.+ i 141a/3
- şuçsuz** : Suçu olmayan. -3-
 s. 49b/15
 s.+ dur 19a/15
 s.+ ları 19a/18
- şulh** : Barış. -1- [Ar.]
 s.+ a 124a/5
- sultân** : Kuvvet, kudret ve hakimiyet sahibi, hükümdar. -2- [Ar.]
 s.+ inî 96a/15
 s. olur 100b/12
- sultânlık**: Sultan olma durumu, padişahlık. -2- [Ar.+T.]
 s. 74b/2
- s.+ lara 118a/13
şun -: Sunmak, birine bir şeyi vermek.
 -2-
 s.- ar iken 142a/2
 s.- dilar 144b/9
- şüret** : Biçim, görünüş. -4- [Ar.]
 s.+ i 134b/6, 38b/19
 s.+ idür 77b/2
 s.+ in 134a/18
- şusa** - : Susamak. -5-
 s.- dum 45b/8, 46a/1
 s.- müş 45b/13
 s.- miya 157a/4
 s.- rin 184a/2
- şusuz** : Suyu olmayan, susamış olan. -1-
 s. 116a/4
- şu'ud** : Yükselmek, yukarı çıkmak. -23- [Ar.]
 s. 147b/13
 s. etdiler 170a/3, 86b/15, 93b/14
 s. etdi 129b/9, 159a/6, 92a/4
 s. etdükleri 159a/5
 s. etmezim 159a/3
 s. eyledi 148a/19
 s. eyleñ 159a/2
 s. idenlerden 171a/6
 s. ider iken 34b/8, 73b/18
 s. iderek 132b/2, 158a/12
 s. iderim 185b/2
 s. iderüz 130b/9, 34b/10, 74a/1
 s. itmedi 149b/6
 s. itmedüm 185b/1
 s. itmişdür 153a/14
- sûzân** : Yakan, yakıcı. -1- [Far.]
 s. 154b/19
- süci**: Şarap. -20-

- s. 100a/17, 100a/18, 100a/19,
105a/1, 105a/4, 114a/15, 148a/12, 148a/13,
148a/9,
14b/6, 18a/19, 57a/20, 57b/1, 57b/2,
76b/12, 86a/4, 89a/12
s.+ yi 14b/5, 14b/7
- sühan** : Söz, kelam. -4- [Far.]
s. 145b/19, 145b/4, 145b/5
- sükün** : Durgunluk, sakin olmak. -2- [Ar.]
s. iderler 116a/8, 21a/10
- süküt** : Susma, konuşmama. -1- [Ar.]
s. iderler ise 133a/4
- sünger**: Yapay olarak elde edilen temizlik gereci. -2- [Rum.]
s.+ i 184a/3, 51b/12
- süñger** : (bkz. sünger). -1-
s.+ i 86b/4
- süpür -** : Süpürmek, temizlemek. -1-
s.- üp 124b/6
- süpürül -** : Süpürülmek, temizlenmek.
-2-
s.- müş 116a/6, 21a/8
- sür -** : Sürmek, devam etmek, bir maddeyi bir yüzey üzerine ince bir tabaka olarak yaymak. -5-
s. 9b/3
dirlik s.- e 157b/11, 158a/6
s.- erek 127b/16
'ömr s.- müş idi 93b/2
- sür'at** : Hız, çabukluk. -3- [Ar.]
s. 129b/5, 168b/17, 64b/10
- sürç -** : Sürçmek, yürürken yanlış adım atıp dengesini yitirmek. -2-
s.- er 168a/4
s.- mez 168a/2
- süri**: Sürü, evcil hayvanlar topluluğu.
- s. 107b/14, 107b/17, 61b/13
s.+ niñ 47b/3
s.+ si 115b/6, 13a/18, 13b/3,
61b/9, 92a/13
s.+ sine 13a/20, 13b/2
- süricük** : Sürücük. -1-
s. 119a/10
- sürül -** : Sürülmek, uzaklaştırılmak. -1-
s.- di 107b/10
- süz -** : Süzmek, bir sıvayı, içindeki katı maddelerden ayırmak için bez veya delikli bir kaptan geçirmek. -1-
s.- ersiz 41a/5
- §**
- şad** : Mutlu, sevincli. -3- [Far.]
ş. oldılar 82a/12
ş. olun 101b/9
ş. olup 137a/20
- şadümân** : Mesut, bahtiyar. -4- [Far.]
ş.+ im 168a/11
ş. oldılar 185b/10
ş. oldı 163b/6
ş. olur idüñüz 175b/12
- şah** : Hükümdar. -13- [Far.]
ş. 24b/11, 38a/12, 38b/1, 38b/5,
64b/10, 64b/13, 64b/14, 64b/5
ş.+ a 31b/12, 38a/3
ş.+ i 3a/13, 86a/8
ş.+ laruñ 104b/4
- şahâdet**: Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma . -2- [Ar.]
ş. 80b/2
ş. virdi 184a/16
- şâhî** : Hükümdar gibi. -1- [Far.]
ş. iden 183a/6
- şâhid** : Şahit, tanık. -3- [Ar.]

- §.+ ler 49a/11, 84b/7
 §.+ lersiz 144b/20
- şakāk** : Ayrılık. -1- [Ar.]
 §. 160b/5
- şākird** : Öğrenci, talebe. -231- [Far.]
 §. 102b/5, 147a/3, 16b/12, 181a/4,
 181a/5, 181a/7, 183b/20, 184b/18, 184b/19,
 185a/6, 186b/10, 186b/12
 §.+ e 16b/13, 183b/19, 184b/16
 §.+ i iken 184b/1
 §.+ i imiş 52a/8
 §.+ i 165a/7, 183b/17
 §.+ in 186b/4
 §.+ ler 113b/12, 129b/20, 152a/7,
 155b/19, 167b/17, 173b/5, 185a/8, 185b/10,
 185b/17,
 185b/6, 21b/16, 25a/19, 25a/9,
 27a/20, 29a/18, 29b/11, 30a/1, 30b/4, 33a/1,
 35b/17, 36b/5, 42a/5, 46b/17, 47a/1,
 47b/10, 48b/12, 53a/16, 72b/17, 73a/20
 §.+ lere 110a/4, 113b/9, 127b/4,
 128b/3, 139a/6, 155b/19, 167b/17, 185b/4,
 186a/16,
 25a/13, 47a/14, 47b/12, 47b/19,
 70b/6
 §.+ leri 100a/10, 100a/9, 100b/4,
 104a/6, 106a/19, 107a/10, 110a/7, 112a/3,
 138b/18,
 13a/4, 13a/7, 147b/18, 148a/17,
 148b/6, 14a/10, 14a/17, 14b/12, 150a/3,
 150b/11,
 150b/13, 151a/2, 152a/5, 155b/5,
 156a/10, 156a/20, 156b/1, 156b/4, 158a/10,
 163b/15,
 165a/6, 168a/7, 170a/1, 170b/18,
 178b/10, 180a/16, 180a/18, 180a/20, 186a/1,
 186a/9,
- 19a/7, 23a/15, 24b/15, 25a/1,
 25a/9, 26a/15, 26b/12, 27a/14, 27b/14,
 29b/5,
 32b/13, 33b/3, 34b/8, 35b/9,
 42a/1, 46b/3, 52a/20, 53a/11, 56b/20,
 57a/10,
 57a/8, 57b/5, 58a/8, 62b/7,
 63a/14, 64b/18, 65a/11, 67a/6, 68a/10,
 68b/2,
 69a/11, 69b/6, 6a/15, 71a/14,
 72b/13, 74b/8, 75b/11, 78b/17, 82a/16,
 82b/4
 §.+ lerin 101a/9, 109a/8
 §.+ lerinden 103b/14, 104a/7,
 147a/1, 155b/12, 158a/19, 158a/7,
 170a/17, 178a/2, 181a/10,
 181a/14, 181b/6, 186a/19,
 21a/18
 §.+ lerine 100a/4, 101b/2,
 110a/1, 111b/2, 114b/17, 117b/12,
 118b/12, 125b/14, 135a/19,
 14a/11, 156a/2, 15b/3, 168a/13,
 27a/19, 28a/10, 28b/13, 28b/3, 28b/5,
 33a/19,
 39b/19, 46a/13, 48a/8, 52b/17,
 53a/2, 57a/3, 58a/12, 60b/17, 65b/4,
 65b/8,
 68a/15, 69a/12, 71a/18, 73a/18,
 83a/12, 87a/19
 §.+ lerini 15b/7, 27a/11, 38b/11,
 68a/5, 69b/3, 82a/17
 §.+ leriniñ 101a/16, 114b/16,
 12b/20, 132b/4, 173b/6, 17b/8, 66a/13,
 75a/4, 80a/4
 §.+ lerivüz 165a/8
 §.+ lerüm olasız 162a/18

- §.+ lerüm 137b/9, 176a/15, 47a/1,
82b/1
 §.+ lerümsiz 174a/9
 §.+ lerüñ 132b/18, 14a/19, 172b/13,
19a/9, 25b/18, 57a/11, 66b/1
 §.+ lerüñe 111a/13, 29b/16, 70b/14
 §.+ lerüne 133a/3
 §.+ üm 123b/13, 123b/15, 124a/7
 §.+ üñ 17b/2
- şamata** : Gürültü, patırtı. -1- [Ar.]
 §. ider iken 14b/19
- şan**: Şen, sevinçli. -1-
 §. oldılar 121b/1
- şar**: Saç,kıl. -1- [Ar.]
 §.+ ları 118a/6
- şart** : Koşul. -1- [Ar.]
 §. eylediler 137a/20
- şayed** : Eğer. -9- [Far.]
 §. 122b/12, 123a/4, 123b/18, 134a/4,
137a/2, 22b/17, 44a/17, 75b/7, 95a/7
- şaz** : Sevinç. -2- [Far.]
 §. ola 31a/11
 §. olup 125b/10
- şazlık** : Sevinçli olma durumu. -13-
[Far.+T.]
 §. 113a/16, 124b/2, 124b/9, 6b/8
 §.+ a 178a/12
 §. eyleñ 113b/3
 §. eyliyeler 89a/12
 §.+ ından 23b/10
 §. idem 125b/6
 §. ider iken 124a/20
 §. ide 178a/11
 §. itmege 125a/16
 §. kılmañ 113b/2
- şebih** : Benzer, benzeyen. -3- [Ar.]
 §.+ dür 104b/17, 104b/18, 78a/12
- şebike** : Balık ağı. -2- [Far.]
 §.+ yi 54b/14, 5b/17
- şefkat** : Sevecenlik. -1- [Ar.]
 §. eyle 129b/16
- şefkatlü**: Sevecen. -1- [Ar.+T.]
 §. 91b/13
- şehade**: (bkz. şehadet). -1- [Ar.]
 §. virürler idi 171a/1
- şehadet**: Şahitlik. -62- [Ar.]
 §. 109a/17, 12a/7, 136a/10,
140a/12, 154b/15, 16b/2, 42b/3, 56a/2,
63b/18,
 99a/8
 §.+ den 145b/10
 §. etdi 152b/10
 §. etdüm 146b/20
 §.+ i 146a/9, 154b/17, 161b/9,
184a/16, 186b/14, 84a/18
 §. idem 154b/14, 161b/4
 §. ider idi 152b/1
 §. iderin 159a/1
 §. iderler 155a/3, 49a/4, 84b/1,
85a/14
 §. ider 150b/1, 154b/16
 §. idüp 117a/15, 173b/3
 §.+ im 154b/14, 155a/1
 §.+ imizi 149b/3
 §.+ ini 150b/2
 §.+ ler 26b/6
 §.+ üm 161b/4
 §.+ üñ 161b/2
 §. virdiler 97a/6
 §. virdi 146b/13, 155a/4
 §. virdüñ 150a/10
 §. virem 182a/14
 §. viren 154b/15, 161b/10
 §. viresiz 177a/11

- §. vire 127a/15, 145b/11, 145b/12,
148b/19, 177a/11
 §. virmiṣdür 154b/17
telbīs §. virmiyesin 130a/10
 §. virüp 146a/3
 §. virürler 166b/16, 50a/14
 §. virürsin 161b/2
 §. virürsiz 150a/13
 §. virürüz 149b/3
 §. virür 161b/11, 186b/13
şehir : Şehir, kent. -82- [Far.]
 §. 108a/11, 132a/4, 132a/6, 13b/6,
20a/8, 36a/6, 55b/1, 6b/13
 §.-i muķaddese 51b/20, 5a/12
 §.+ de 105a/8, 129a/13, 129a/15,
141a/9, 16b/9, 4a/8, 61b/16
 §.+ den 106a/10, 107b/2, 109a/16,
152a/20, 152a/4, 16a/13, 36a/20, 41b/6,
76a/1,
 97b/1
 §.+ e 103b/13, 107b/19, 112b/17,
112b/5, 113a/2, 113a/7, 137b/6, 13b/5,
151a/3,
 152a/2, 169b/20, 16a/16, 16a/6,
183b/2, 36b/1, 41b/6, 46b/19, 53a/8, 56a/4,
 63b/20, 82a/18, 82b/4
 §.+ i 133a/5, 142b/7, 93b/9, 97b/3,
97b/5
 §.+ idür 8a/1
 §.+ iñ 103b/15, 103b/17
 §.+ inde 145a/1, 92a/18
 §.+ inden 147a/18, 92a/4
 §.+ ine 13b/10, 150b/15, 15b/18,
89b/16, 90a/19, 92a/3, 92a/5
 §.+ ini 38a/14
 §.+ iniñ 109b/10
 §.+ lerden 24b/18, 65a/6
 §.+ lere 66a/8, 98a/12
 §.+ leri 18b/1
 §.+ lerinde 17b/6
 §.+ lerini 16b/11
 §.+ lerü 121b/8
 §.+ lerüñ 15a/17, 99a/1
 §.+ üñ 123b/3
 §.+ üñüzden 113a/4
şehirlü : Şehirli,kentli. -2- [Far.+T.]
 §.+ leri 131b/16
 §.+ ye 124b/18
şehirbeşehr: Şehirden şehre. -1- [Far.]
 §. 106a/2
şehvet : Bir şeyi hırsla istemek. -2-
[Ar.]
 §.+ lerïñ 162b/20
 §.+ lerüñ 60a/10
şekil : Biçim. -6- [Ar.]
 §.+ de 87b/11
 §.+ i 110b/11, 29a/9, 70a/4
 §.+ inde 95b/2
 §.+ ini 155a/5
şekk : Şüphe. -14- [Ar.]
 §. 158a/11
 §.+ i ola 83a/6
 §.+ i 104a/19, 17b/14, 22b/2,
24a/13, 47b/6, 63b/2
 §. idesiz 47b/2, 83a/2
 §. itmiyesiz 36b/8
 §.+ ler 127b/4
 §. ola 42a/18
 §.+ üm 47b/6
şem^c : Mum. -1- [Ar.]
 §. 116b/11
şem^c dān: Mumluk. -4- [Ar.+Far.]
 §. 106b/18, 116b/4, 60a/15,
6b/15

şenbih	: Cumartesi. -1- [Far.]	§.+ den 9a/13
	§. 142b/16	§.+ dendür 8a/4
şer^c	: Şeriat. -7- [Ar.]	§.+ ler 8a/19
	ehl-i §. 104b/14, 113b/17, 117a/10, 117b/4	§. olursa 9b/13
	ehl-i §.+ den 117a/7	
	ehl-i §.+ e 122b/3	
emr-i	§.+ in 8a/8	
şeri^cat	: Dinsel yasa ve kurallar. -1- [Ar.]	
	§.+ i 159b/7	
şeri^catçı	: Şeriat isteyen, uygulayan. -1- [Ar.+T.]	
	§. iken 39b/3	
şerir	: Kötülükçü. -16- [Ar.]	
	§. 104a/13, 21a/11	
	cıl-i §. 27b/12	
	§.+ den 115a/4, 179b/13	
	§.+ dür 116a/14, 159a/2	
	§.+ iñ 23a/19	
	§.+ ler iken 20b/5	
	§.+ lere 102a/16	
	§.+ leri 23b/20, 37b/9, 38a/19	
	§. olan 22a/17	
	§. olmuş iken 10b/20	
	§. olsa 116b/7	
şermsâr	: Maheub, utangaç. -1- [Far.]	
	§.+ im 126a/2	
şerr	: Kötü, fena. -13- [Ar.]	
	§. 102b/19, 116b/17, 141a/13, 149b/19	
	§.+ e 8a/6	
	§. etdi 50b/9, 85b/8	
	§.+ i 10a/20, 20b/9	
	§. imişler 149b/19	
	§. kılmak 101a/1, 58a/1	
	§.+ ler 95a/17	
şerrir	: (bkz. şerir).-4- [Ar.]	
		§.+ den 9a/13
		§.+ ler 8a/19
		§. olursa 9b/13
şerûri	: Çok şerli. -1- [Ar.]	
	§. 127a/8	
şetm	: Sövmek, azarlamak. -2- [Ar.]	
	§. etdiler 86a/18	
	istihzâ ve §. oluna 130b/11	
şey^c	: Şey, nesne. -8- [Ar.]	
	§. 118a/14, 138b/9, 145b/6, 147b/1, 16b/3, 66a/17	
	§.+ de 126a/18	
	§.+ ler 146b/6	
şeyh	: Bir tarikatın kurucusu, halkın ileri geleni. -18- [Ar.]	
	§.+ ler 48b/14, 48b/18, 50b/4, 51b/1, 53a/9, 76a/17, 84a/8	
	§.+ lerden 110a/15, 50a/11, 69a/19, 83b/13	
	§.+ lere 139a/19, 49b/15	
	§.+ leri 140a/4, 49b/9	
	§.+ lerin 103a/15	
	§.+ lerinden 48a/15	
	§.+ lerüñ 66b/2	
şeytân	: Şeytan, iblis. -51- [Ar.]	
	§. 115b/11, 115b/4, 121a/17, 137a/16, 138b/1, 173b/14, 20a/9, 26b/11, 28b/10,	
	29b/20, 54b/7, 58b/15, 58b/19, 5b/3, 60a/3, 67b/7, 69b/4, 96a/19	
	§.+ i 105a/2, 113a/18, 115b/3, 166b/7, 18a/17, 20a/9, 58b/15, 67b/2, 67b/8,	
	87b/6	
	§.+ lar 109a/9, 87b/19	

- §.+ları 113a/17, 115b/13, 115b/14, 115b/16, 115b/7, 122a/8, 15a/16, 20a/11, 20a/14,
 20a/5, 55b/12, 55b/3, 55b/4, 58b/14, 58b/2, 64a/1, 71b/14
 §.+larıñ 15a/16
 §.+laruñ 115b/6, 20a/5, 58b/13
- şiddet** : Sertlik, bir hareketten doğan güç. -3- [Ar.]
 §. 103a/5, 103a/9, 140b/14
- şikâk** : İkililik, ayrılık. -3- [Ar.]
 §. 120a/9, 166b/5
 §. oldu 164b/3
- şikeste** : Kırık. -1- [Far.]
 §. 96b/20
- şimâl** : Kuzey, sol taraf. -1- [Ar.]
 §.+ den 122a/2
- şîmden**: Şimdiden, içinde bulunduğuuz zamandan başlayarak. -2-
 §. 147b/12, 41b/16
- şîmdengirü**: Bundan sonra. -5-
 §. 120a/9, 140a/9, 49a/8, 90b/12, 98b/18
- şîmdi** : Şu anda, içinde bulunduğuuz zamanda. -85-
 §. 103b/1, 115a/10, 120a/5, 123a/14, 127a/9, 133a/8, 136b/17, 138b/11, 148a/8, 149b/15, 14b/10, 151b/3, 152a/13, 153a/4, 156a/12, 159a/12, 162b/11, 163a/15, 164b/11, 164b/15, 164b/9, 165a/2, 165a/4, 165b/8, 168a/15, 168b/2, 169a/12, 171a/19, 171b/6, 171b/7, 172b/16, 172b/17, 172b/8, 173b/20, 174a/12, 174a/14, 174a/6, 175b/13, 177a/3,
- 177a/6, 177b/13, 177b/2, 178a/16, 178b/10, 178b/11, 178b/14, 178b/15, 179a/9, 179b/8, 182a/10, 184a/13, 25a/16, 25a/2, 27a/12, 48b/4, 49a/12, 4b/7, 51b/3, 51b/4, 61a/1, 65a/11, 65a/12, 68a/6, 73b/13, 75b/3, 7b/4, 86a/16, 86b/16, 86b/20, 92b/5, 93a/9, 94b/14
- §.+ den 174b/10, 175b/15, 47a/19, 83b/7
 §.+ ki 101b/14, 101b/4, 151b/12, 4b/18
 §.+ ye 148a/13, 154a/5, 178b/1, 18a/8, 42b/13
- şîrâ** : Satın alma. -1- [Ar.]
 bey^c u §. idenleri 133a/15
- şol** : Şu, işaret sıfat ve zamiri. -9-
 §. 101b/15, 106b/10, 156a/17, 159b/14, 174b/20, 180a/19, 42b/12, 60b/5, 97a/14
- şöhret** : Ün, nam. -2- [Ar.]
 §. 96b/12
 §.+ i 6a/7
- şöyle** : Şunun gibi, şuna benzer biçimde. -65-
 §. 110a/2, 113b/8, 119b/12, 119b/3, 11a/4, 124b/8, 128a/3, 129b/10, 132b/9, 13a/15, 13a/5, 143b/19, 144b/16, 149b/10, 150b/17, 150b/18, 153b/5, 15a/15, 163b/12, 169b/8, 176a/7, 181b/2, 18b/16, 20a/2, 21b/4, 23a/6, 23b/18, 24a/8, 27a/7,

- 31a/12, 32b/17, 34b/6, 3a/5, 41a/13,
42b/19, 43a/17, 48b/7, 4b/19, 50a/15,
51b/5, 55a/11, 56a/10, 56a/4, 56b/12,
57b/14, 58a/14, 58b/9, 59a/19, 60b/13,
61a/1, 61a/7, 67a/7, 6b/9, 70a/6,
71a/12, 7a/3, 81a/17, 84a/18, 85a/15,
86b/9, 97a/15, 98b/11
ş. iderler idi 101b/17
ş.+ yim 173a/9
- şu** : Şu, işaret sıfat ve zamiri. -9-
ş.+ ſa 131b/15, 145a/2
ş.+ ndan 110b/5
ş.+ nı 114a/18, 170b/3
ş.+ nlar 130a/3, 133a/4, 33a/3,
72b/20
- şu'le** : Ateş alevi. -2- [Ar.]
ş. virürse 128b/8
ş. virüse 43a/3
- şuncılayın** : Şunun gibi. -2-
ş. 164b/2, 63a/17
- şurū'** : Başlama. -2- [Ar.]
ş. eylediler 132b/19
ş. eyledi 65a/10
- şübhe** : Şüphe, kuşku. -2- [Ar.]
ş. itmiye 76a/8
ş.+ leri 173b/5
- şübhele** - : Şüphelenmek, kuşkulananmak.
-2- [Ar.+T.]
ş.- diler 53a/18
ş.- düñ 25b/9
- şükrr** : Şükür, Allah'ın nimetlerine karşı
memnunluk göstermek. -13- [Ar.]
ş. 145a/10
ş. etdükden 156b/3
ş. etdüp 125a/8
ş. eyledi 93b/5
ş. ider iken 128a/14
ş. iderim 113b/6, 129b/11
ş. iderin 169a/16
ş. idicek 137b/20
ş. idüp 47a/15, 68a/14, 92b/1
ş. idürem 18b/14
- şükrullâh**: Allah'ın şükürü. -1- [Ar.]
ş.+ a 131a/9
- T**
- tâ**: Ki, kadar, ta. -232- [Far.]
t. 100b/16, 102a/12, 102b/12,
106b/18, 106b/3, 106b/6, 109a/10,
109b/15, 10b/13,
10b/2, 110a/4, 110b/10, 110b/8,
111b/5, 111b/6, 112a/1, 112a/16,
112a/19, 112a/5,
113a/20, 116a/19, 116b/5,
117b/1, 117b/9, 119a/18, 119b/11,
120a/19, 120a/8, 122a/17,
122b/1, 122b/16, 123b/18,
123b/8, 124a/19, 124b/6, 126a/13,
126a/3, 127a/16, 127a/5,
128b/13, 12b/12, 131a/15,
131b/13, 131b/15, 131b/20, 132a/13,
134a/18, 134a/7, 136b/2,
137a/2, 137a/7, 137b/19, 137b/4,
138a/18, 138b/19, 139a/8, 13a/1,
13b/18, 13b/19,
141b/2, 144b/15, 145a/2,
145b/11, 145b/12, 146a/16, 146b/11,
149b/20, 149b/9, 150a/1,
151a/19, 153b/20, 154a/14,
154a/17, 154b/18, 155a/9, 155b/12,
156a/2, 156a/8, 156b/12,
156b/16, 157b/8, 159b/7, 15b/8,
161a/7, 163a/15, 163a/18, 163b/18,
163b/9, 165b/4,

- 166a/9, 166b/1, 166b/19, 167a/17,
 167a/4, 167b/13, 168a/12, 168a/14, 168a/18,
 168b/18,
 168b/8, 169a/18, 169b/16, 169b/18,
 170a/3, 170a/8, 170b/7, 171b/11, 171b/16,
 171b/20,
 172a/12, 172a/15, 172a/3, 172a/8,
 172b/18, 173a/12, 173a/16, 173a/19,
 173b/18, 173b/8,
 174b/3, 174b/5, 175a/3, 175b/14,
 175b/17, 176a/19, 176a/4, 176b/11, 177a/14,
 177a/18,
 177a/8, 178b/18, 179a/4, 179a/5,
 179a/9, 179b/19, 179b/4, 179b/7, 179b/9,
 180a/1,
 180a/12, 180a/2, 180a/3, 180a/4,
 180a/5, 180a/8, 180b/11, 181b/13, 181b/20,
 182a/13,
 182a/9, 182b/7, 183a/15, 183b/11,
 184a/1, 184a/17, 184a/18, 184a/7, 186a/12,
 19b/14,
 19b/3, 21a/3, 22a/9, 22b/17, 23a/12,
 25a/2, 2b/9, 30a/18, 31a/17, 33a/1,
 3a/12, 3b/8, 41a/9, 48a/2, 48b/11,
 48b/19, 49b/11, 4a/8, 51a/11, 56b/7,
 57b/18, 58a/13, 58a/7, 59a/6, 59b/18,
 5a/16, 5a/6, 5a/9, 5b/9, 60a/14,
 61b/11, 65a/13, 65b/4, 66b/12,
 6b/20, 70b/14, 71a/2, 75b/11, 76a/13,
 81b/14,
 82a/12, 85b/19, 88b/10, 88b/4,
 89a/16, 89b/1, 89b/14, 89b/3, 8a/18, 8b/11,
 8b/14, 91b/14, 92a/6, 93a/19, 93a/7,
 96a/11, 96b/10, 96b/19, 96b/7, 97a/2,
 98a/10, 98b/10, 99a/10, 99b/10,
 99b/9, 9a/14, 9a/20, 9b/3
 T. 133b/17, 149b/11, 152a/15
- t. ebed 36b/4
- ta'mid** : Vaftiz. -1- [Ar.]
 t. eyliye 95a/11
- ta'lîm** : Eğitim, öğretim. -1- [Ar.]
 t.+ inden 28a/9
- ta'caccüb**: Şaşırma, hayret etme. -29-
 [Ar.]
- t. etdiler 115b/5, 13a/11, 14a/4,
 151b/19, 15a/14, 36b/5, 39a/2, 62a/9,
 66a/2,
 77b/5, 91a/11, 92b/10, 97a/7
 t. eylediler 159a/13, 89b/7
 t. eyledi 116b/14, 12a/18,
 50a/15, 87b/14
 t. eyliyüp 107a/18
 t. ider idi 63b/6, 85a/15
 t. ider iken 143a/17, 144b/8
 t. idersiz 159b/4
 t. idesiz 154a/14
 t. itdiler 27a/8
 t. itmeñ 15b4/8
 t. itme 149a/14
- ta'akkul**: Akıl erdirme, hatırlama. -5-
 [Ar.]
- t. etdüm 88b/9
 t. etmediler 130b/14, 66a/2
 t. eyleñ 26a/13, 67a/1
- ta'äm** : Yemek, yenilecek şey. -33-
 [Ar.]
- ₺. 105a/7, 109b/16, 109b/19
 ₺.+ a 119b/1, 156b/10, 156b/11
 ₺.+ dan 10a/1, 116b/15, 118b/14,
 119b/11, 144b/8, 172b/11
 ₺.+ dur 157b/20
 ₺.+ ı 172b/7, 43b/16, 4a/17,
 94b/19

- +. in 116b/13, 123a/1, 123a/11,
16a/6, 170a/12, 38a/7, 64b/1
+. inda 186b/5
+. ları 151a/2, 67a/10
+. larında 78b/11
+. larından 40a/9
+. suz 68a/8
. um 152a/6, 152a/9
. umı 123b/9
- tabanca**: Tabanca, ateşli silah. -3-
t. 181b/1
+. lar 182b/5, 49a/14
- tâbi‘** : Birinin arkası sıra giden, ona uyan.
-43- [Ar.]
t. iderek 73b/19
t. olalar 87b/19
t. olanlara 12a/18
t. olan 161a/20, 88a/7
t. oldılar 109b/11, 12a/1, 138b/18,
13a/5, 147a/4, 168b/18, 24b/18, 35b/5,
54b/17,
55a/1, 5b/20, 63a/15, 6a/10, 6a/4,
98b/20
t. oldı 14b/11, 35a/16, 48b/15,
- 56b/18, 58a/9
t. oldu 33b/8
t. olduñuz 33b/10
t. olmaz 71b/16
t. olmiyan 71b/14
t. oluñ 128b/6, 137b/8
t. olup 142b/14
t. olur idi 141b/3, 14a/8
t. olurlar 165b/18, 166b/19
t. ol 13a/3, 147a/17, 14a/7, 186b/3,
186b/9, 56b/17, 99b/19
- tabîb** : Doktor. -6- [Ar.]
t. 97a/9
- +. e 100a/6, 14a/14, 57a/6
+. ler 108b/1
+. lerden 62a/17
- tâbût** : Ölü nakline mahsus sandık. -
2- [Ar.]
t. a 128b/13, 43b/5
- tâç** : Güç ve hükümdarlık sembolü,
başa giyilen, değerli taşlarla süslü
başlık. -3- [Ar.]
t. 182b/3, 182b/8
t. urup 50b/19
- taç** : (bkz. tâç).-1- [Ar.]
t. ia 85b/14
- tag**: Dağ. -44-
t. 6b/13, 94b/6
+. a 101a/7, 110b/10, 132b/4,
155b/5, 156a/9, 25a/15, 27a/4, 29a/8,
30a/5,
36b/9, 53a/17, 58a/18, 5a/19,
65b/11, 6a/14, 70a/3, 76a/7, 96a/13
+. da 107b/14, 137a/10, 151b/6,
151b/8
+. dan 11b/20, 29b/3, 70a/16
+. i 35b/8, 42a/4, 75a/4
+. in 97b/2
+. ina 138b/17, 160b/20, 47b/1,
83a/1
+. inda 80a/8
+. inin 132b/17
+. lara 136a/20, 141b/10, 42b/7,
61b/9, 80b/13
+. larda 31a/9, 61a/20
- tagıl** - : Dağılmak. -2-
t. -isardur 47b/4
t. -miş 169b/17
- tagılık**: Dağlık. -1-
t. dan 90a/18

tahammül: Katlanmak, kaldırırmak.	-12-	т. 136a/3, 160a/4, 169b/13, 80a/16, 89b/6
[Ar.]		т.+ ler 45b/1 т.+ lerde 80b/3 т.+ lere 75b/17 т.+ lerüñ 136b/8, 42a/16 т.+ mize 103a/18 т.+ mizi 169b/10 т.+ niñ 140a/4 т.+ siniñ 93a/13 т.+ ye 37b/15, 92a/17 т.+ yi 89a/18
taharet : Temizlik, temizlenmek.	-1- [Ar.]	тā‘ ife : Kavim, kabile, takım.
	т. 92b/16	-2-
tahassür: Elde edilmesi istenilen ve ele geçirilemeyen şeye üzülmek.	-2- [Ar.]	[Ar.]
	т. eylediler 108b/19	т. 42a/12
	т. idüp 87b/8	т.+ ye 42a/12
tahıl : Tahıl.	-1- [Ar.]	tākat : Güç, kuvvet.
	т.+ iñ 57b/5	-1- [Ar.]
	т. 159b/13, 88b/5	т.+ im 126a/2
tahriş : Hırslandırma.	-3- [Ar.]	tağayyûd: Bağlanma, bağlı olma.
	т. etdiler 85b/4	-2-
	т. ider 140b/4	[Ar.]
	т. itmege 117b/7	т.+ ler 106b/12
tahsil : Hasıl etmek.	-1- [Ar.]	т.+ leri 60a/10
	т. etmege 135a/4	takazā : Başa kakmak, sıkıştırırmak.
taht : Hükümdarların oturduğu büyük koltuk, hükümdarlık makamı.	-8- [Far.]	-2-
	т. 33b/12	[Ar.]
	т.+ 140b/18, 45b/1	т. ider idim 132a/14
	т.+ idır 7b/19	т. itmeñ 95a/2
	т.+ inda 33b/11	takdim : Sunmak.
	т.+ inı 90a/7	-6- [Ar.]
	т.+ lar 138a/19	т. eyledi 22b/8, 23a/3
	т.+ lardan 90b/16	т. iderler 37a/11
tāife : (bkz. тā‘ ife).-19- [Ar.]		т. ider 30a/14
		т. ideyim 47b/5
		т. idüp 65a/7
		taķdīmet: Kendisinden üstün kişiye sunulan armağan.
		-3- [Ar.]
		т.+ iñ 100b/10, 19a/12, 57b/11
		taķdis : Büyük hürmet göstermek.
		-5-
		[Ar.]

- t. etdügi 167a/13
 t. eyle 179b/15
 t. iden 40b/11, 40b/15
 t. olunalar 179b/17
- tāki** : Ta ki, kadar. -10- [Far.]
 t. 171b/14, 176b/10, 178b/2, 41b/6,
 58a/20, 62a/14, 84a/3, 8b/17, 8b/8,
 97b/3
- takrār** : Tekrar, yine. -1- [Ar.]
 t. 182a/19
- taķīm** : Bölmek. -3- [Ar.]
 t. etdiler 183b/12, 51a/10, 51a/12
- ṭal** :- Dalmak, derin derin düşünmek.-1-
 t.- up 85a/5
- ṭal**: Dal, ağaçın gövdesinden ayrılan kollardan her biri. -1-
 t. 170a/14
- ṭalāk** : Evliliğin sona ermesi. -6- [Ar.]
 t. 126b/12, 32b/13, 32b/8, 72b/5,
 7b/12, 7b/15
- ṭaleb** : Talep, istek. -82- [Ar.]
 t. etdiler 115b/8, 133a/19, 134a/15,
 137a/15, 141a/16, 154a/3, 154a/6, 158b/12,
 48b/19,
 81b/13, 84a/12
 t. etdi 137b/1, 183a/4, 82a/13
 t. etdükleri 141a/18, 159b/11
 t. etdünüz 94a/7
 t. etmem 154b/13
 t. etmeñ 119a/6
 t. etme 102a/5
 t. eyledi 131a/13, 46b/16
 t. eyleñ 10a/17, 10b/15, 115a/15,
 119a/9
 t. eyleyüp 156b/5
 t. eyliye 3b/6
 t.+ i ider idüñ 151a/8
- t.+ i idüp 160a/12
 t. ideler 121b/12, 31b/5
 t. idenler 4a/2
 t. iden 10b/16, 115a/16, 159a/19,
 163a/13
- t. ider idük 94a/6
 t. ider iken 116a/4, 117b/8,
 21a/6, 37b/19
 t. iderler idi 75b/19
 t. iderler 10a/15, 116a/15,
 118b/10, 55b/9
 t. iderse 24b/9
 t. idersin 151a/5
 t. idersiz 147a/5, 156b/8, 159b/2,
 162b/12, 162b/6, 34b/19, 52b/15,
 87a/18
 t. ider 124a/6, 151b/14, 159a/18,
 159b/3, 68b/6
 t. idesiz 160a/7, 161b/17
 t. ide 129a/3
 t. idüp 159a/7, 50b/5, 68b/4,
 77a/11, 91a/10
 t. idür 27b/13
 t. itdiler 159b/20, 55a/11
 t. itmem 163a/13
 t. itmezden 9a/6
 t. itmezsiz 155a/14
 t. itmez 31a/10
 t. oldılar 167a/19
 t. oluna 117b/1, 117b/3, 120a/3
 t. ve ḥalāṣ itmege 131b/9
- ṭalib**: Talip, istekli. -1- [Ar.]
 t. oldılar 99a/18
- ta‘lim** : Öğretmek, yetiştirmek. -59- [Ar.]
 t.+ den 159a/16
 t.+ dür 55a/12

- t. etdi 96b/13
 t. etdügen 158a/7, 162a/12, 36b/12,
99a/13
 t. etdüm 181a/16
 t. etmiş 121a/5
 t. eyledi 114b/18, 157b/3, 159a/13,
161a/2
 t. eyledüñ 121b/18
 t. eyleñ 53a/20
 t. eyle 114b/17
 t. idecek 160a/11
 t. ider idi 100b/14, 11b/16, 24a/8,
55a/2, 56b/15, 6a/16, 72b/2, 98b/2
 t. ider iken 161b/15, 48b/11, 63b/8
 t. iderek 159b/15
 t. iderse 7a/3, 7a/4
 t. idersin 134b/3, 165a/18, 38b/13,
77a/18
 t. ider 133a/17
 t. ideyorur idi 137a/9
 t. ide 118a/16, 175b/6, 29b/8
 t. idüp 140b/4, 15a/18, 6a/5, 71a/18
 t.+ inde 59b/3, 78b/8
 t.+ inden 11b/15, 181a/14, 55a/2,
75b/20
 t.+ ine 39b/1, 97b/6
 t.+ leri 26a/11, 66b/7
 t. olunan 24a/4
 t. olundukları 53a/14
 t. olunmuşları 157b/2
 t. olun 88b/11
 t.+ üm 159a/15
- ta‘lımlü** : Talimli, yetiştirilmiş. -1-
 [Ar.+T.]
 t. olmuş 24b/10
- tam**: Dam, evin çatısı.-5-
 t. 80b/14, 99a/20
- t.+ inı 56a/14
 t.+ lar 117b/17
 t.+ um 12a/12
- tama‘** : Hırsla istemek, aç gözlülük. -
 1- [Ar.]
 t. itmek 7b/4
- tamām** : Tam, eksiksiz, bütün. -84-
 [Ar.]
 t. 108a/5, 108b/1, 114a/2,
 116b/10, 142a/15, 159b/9, 15a/12,
 15a/3, 169b/13,
 173a/3, 183b/9, 25b/12, 39b/6,
 3a/2, 42b/2, 46b/10, 4a/19, 4b/13,
 50b/17,
 51b/7, 54a/11, 55a/14, 66a/5,
 6a/4, 6a/7, 78a/10, 78a/16, 85a/8,
 85b/13,
 86a/19, 87b/16, 88b/9, 91a/14,
 92a/1, 95a/12
- t.+ dur 150a/17
 t. etdi 17b/6, 24a/6, 46a/13
 t. etdüği 11b/15
 t. etdükden 103a/12
 t. etdüm 179a/9
 t. etmege 123b/20
 t. etmeg 123b/18
 t. iderim 122a/9
 t. itdi 32a/17
 t. itmege 123b/18
 t. itmiyesiz 16b/11
 t. olacağdur 80a/11
 t. olalar 136b/3, 48b/12, 48b/7,
84a/3
 t. ola 120a/7, 12b/13, 173a/17,
 177a/8, 179b/8, 180b/12, 184a/18,
 184a/2, 23a/12,
 35b/14, 51a/11

t. oldılar 92a/9	t. olundukda 95a/20
t. oldı 50a/5, 97a/6	t. olunıcaık 4b/20
t. oldukdan 92b/17, 93b/14	t. olunmağa 34b/20, 4b/16,
t. oldukda 92b/14	74a/13, 94b/20, 94b/9
t. olduklarında 111b/19, 96a/9	t. olunmamış iken 104b/16
t. oldukları 89b/11	t. olunmuş 95a/20
t. olmadı 159a/4	t. olunur iken 104b/14
t. olmak 138b/14	t. olunurlar idi 4b/1, 54a/12
t. olmuşdur 137b/16, 184a/6, 54b/11,	t. olunurum 35a/1, 35a/4,
86a/9	74a/13, 74a/16
t. olmuş 172b/7	ṭamla: Damla. -1-
t. olsalar 130b/10	ṭ.+ ları 139a/5
t. olsa 19b/14	ṭañ : Ufuk, gün ağarması. -1-
t. olunca 136b/7	ṭ. 52b/7
t. olup 91a/2	tan :-: Tanımak, bilmek. -1-
ṭamālik: Tam olma durumu.-2- [Ar.+T.]	t.- up 66a/5
t. 138b/15	ṭanı :-: Tanımak, bilmek. -1-
t. olsa 90b/9	t.- yup 65a/6
ṭa' mid: Vaftiz etmek. -41- [Ar.]	ṭanık : Şahit. -3-
t. 146b/16	ṭ.+ lar 48b/20, 49a/1
t. etdüğü 167a/20	ṭ.+ laruñ 31a/17
t. etdüm 54a/18	ṭanıklık: Şahitlik. -7-
t. eyliye 4b/12	ṭ. 48b/18, 73a/9
t. iden 146b/19	ṭ.+ lar 84a/14
t. ider idi 150a/4, 150b/11	ṭ. virenlerdür 155a/8
t. ider iken 53a/20, 54a/9	ṭ. virmiyesin 33a/11
t. iderek 146b/12	ṭ. virürler idi 84a/14
t. iderin 146b/1, 146b/3, 4b/10, 95a/8	ṭ. vir 181b/3
t. ider 150a/5	ṭanıkluk : (bkz. ṭanıklık). -3-
t. ideyorur idi 146b/8	ṭ.+ı 84a/12, 84a/15
t. ide 54b/1	ṭ. virürsiz 41a/19
t. itmez idi 150b/12	ṭap :-: Tapmak,tabi olmak, ayağına
t. olunam 120a/6, 4b/17	kapanmak. -9-
t. olunan 87b/17	ṭ.- ar idi 12a/1, 14b/9
t. olunasız 35a/3, 74a/16	ṭ.- ar iken 34b/14
t. olundılar 150a/6	ṭ.- arlar 66b/7
t. olundi 54b/3	ṭ.- di 31b/17

- ‑ dılar 25b/10, 85b/17
 ‑ mak 151b/7
 ‑ salar 151b/13
- tapanca** : Tabanca, ateşli silah. -1-
 ‑ lar 84b/10
- tapıcı** : Tapan kişi. -3-
 ‑ 165a/13
 ‑ lar 151b/12, 151b/14
- taraf** : Yan , yön, doğrultu, yöre, yer. -24- [Ar.]
 ‑ dan 114a/10, 99a/19
 ‑ ina 128b/7, 27b/14
 ‑ inda 106a/12, 106b/5, 130b/17,
 183a/18, 21b/7, 22a/18, 35a/17, 36b/2,
59b/5,
74b/9, 89a/6
‑ indak 60a/2
‑ indan 114a/12, 128b/7
‑ ini 116b/16, 41a/6
‑ larına 26b/8, 28a/9, 4a/7, 68b/2
- tarah** : Kişi adı. -1- [?]
‑ iň 95b/19
- tard** : Kovma, uzaklaştırma. -6- [Ar.]
‑ etdiler ise 176b/19
‑ etdiler 6b/10
‑ eylediler 117a/18
‑ eyliyeler 6b/6
‑ ideler 176b/19
‑ idesiz 41b/6
- tarıl** - : Darılmak, gücenmek. -1-
‑ dı 38a/13
- tarık** : Yol, usül. -8- [Ar.]
‑ 174b/8
‑ ina 91b/15
‑ ini 146a/18, 4a/15, 54a/8, 94b/4
‑ ların 91b/10
‑ uñı 104b/9
- ta'rız** : Öldürme. -1- [Ar.]
‑ idelüm 37b/6
- tarla** : Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası. -16-
‑ 23a/18, 50a/3
‑ da 129a/8, 23b/9, 42b/8,
80b/15
‑ ları 33b/15, 73b/12, 73b/15
‑ niň 23a/15
‑ında 22b/9, 23a/4
‑ sıńı 50a/2, 50a/4, 50a/8
‑ yı 23b/11
- taşarruf**: Bir şey, istediği gibi kullanma yetkisi.-4- [Ar.]
‑ eyleň 136a/18
‑ umda 129b/13
‑ unda 115b/19, 118b/1
- taşılıh** : Düzeltmek. -1- [Ar.]
‑ eyledi 139b/13
- taşma** : Hayvanların boynuna takılan kemer biçimindeki bağ.-3-
‑ sıń 146b/6, 54a/17
‑ siň 95a/10
- taş** : Derin metal kap. -48-
‑ 116b/16, 133a/13, 134a/12,
134a/13, 135b/14, 138b/20, 161a/10,
169a/10, 37b/12,
37b/16, 41a/6, 42a/3, 76b/17,
77a/10, 80a/7, 87a/14
‑ a 5a/17, 96a/11, 96b/7
‑ da 142b/10
‑ dan 148a/3
‑ i 10b/18, 115a/17, 127b/6,
133a/12, 135b/14, 143a/1, 169a/10,
169a/14, 184b/14,
30b/14, 42a/3, 52a/13, 52b/10,
52b/5, 72a/3, 80a/7, 87a/6

- t.+ in 87a/13
     t.+ lar 133a/5, 135b/12, 167a/3, 5a/9,
     61b/1, 80a/5
     t.+ lardan 4b/7, 94b/13
     t.+ ları 163b/9
- taşgınlık:** Taşkınlık, taşkınca davranış.
     -1-
     t. 103a/4
- taşı -:** Taşımak.   -2-
     t.- r iken 137b/7, 82a/19
- taşla - :** Taşlamak.   -1-
     t.- dilar 37b/1
- taşlu:** Taşlı.   -2-
     t. 21b/8, 22a/19
- taşra :** Dışarı.   -125-
     t. 103b/16, 107a/6, 109a/2, 116b/18,
     119b/1, 121b/14, 122a/11, 134a/7, 136b/16,
     145a/3, 14b/6, 157a/7, 165a/19,
     165b/17, 169a/20, 181a/7, 182b/7, 182b/8,
     183a/15,
     183a/7, 185a/9, 21a/13, 21a/15,
     24a/5, 26b/3, 37b/7, 49a/16, 59a/8, 61b/8,
     67a/10, 67a/11, 67a/2, 69a/4, 85b/19,
     87b/2, 89a/5
     t. çıkanlar 26b/3, 67a/3
     t. çıkan 26a/14, 5a/11
     t. çıkar idi 76a/2
     t. çıkardılar 97b/2
     t. çıkarılmış 122a/1
     t. çıkarılsa 171b/7
     t. çıkarlar 67a/13, 67a/15
     t. çıkışız 16a/8
     t. çıkar 51b/19
     t. çıktılar 15a/11, 58b/11, 77a/6,
     83a/1, 98a/6
- t. çıktı 101a/7, 104a/5, 116a/3,
     128b/17, 169b/1, 180a/16, 183a/17,
     184a/15, 21a/5,
     36a/20, 55a/10, 55b/6, 5a/1,
     69a/11, 84b/16, 97b/13
- t. çıktıda 89b/7
     t. çıktıınız 48b/9
     t. çıktıñuz 104b/1, 104b/2,
     104b/5, 139a/20, 17b/16, 17b/18, 18a/1,
     83b/20
- t. çıkışacak 16a/13
     t. çıkışmak 147a/16
     t. çıkışmañ 43a/1
     t. çıkışmaz 30a/7
     t. çıkışmış idi 173b/20
     t. çıkışmışım 116a/6, 21a/7
     t. çıkışmışlar idi 106a/6
     t. çıkışmıyasın 120b/2, 7b/1
     t. çıkışalar 154b/9
     t. çıkışuñ 109a/15
     t. çıkışup 107b/20, 125b/2,
     139b/19, 152a/4, 181a/8, 182b/6, 21b/2,
     23b/19, 24b/19,
     41b/19, 49b/8, 55a/15, 61b/13,
     63b/20, 68b/3, 82b/4, 88a/5, 99b/17
     t. çıkış 122a/6, 123b/3, 123b/7,
     55a/9, 97b/12
     t.+ da 56a/5, 59a/11, 75a/11
     t.+ dağı 41a/9
     t.+ dakilere 59b/18
     t.+ dan 41a/11, 67a/8
     t.+ gı 12b/3, 38b/6, 45a/18
     t.+ sindan çıkış 71a/10
- tat -:** Tatmak, duymak, hissetmek.   -
- 6-
     t.- ıcağı 51a/9
     t.- mıya 123b/9, 163a/18

- ↳ - miyalar 110b/8, 29a/4, 69b/20
- taṭhīr** : Temizlemek, yıkamak. -4- [Ar.]
 t.+ e 150a/8
 t.+ ine 148a/4
 t.+ üñ 56a/1, 99a/7
- ṭā'ūn** : Veba, salgın hastalık. -2- [Ar.]
 t.+ lar 136a/5, 42a/13
- ṭavar** : Davar , koyun ve keçiye verilen ortak ad. -1-
 t.+ ları 151a/14
- tavuk** : Tavuk. -2-
 t. 122a/15, 41b/14
- ṭay** : Tay, yavru at. -8-
 t. 132b/15
 t.+ ı 132b/12, 132b/13, 132b/6,
 75a/10, 75a/13, 75a/14, 75a/6
- ṭayan** - : Dayanmak, yaslanmak, tahammül etmek. -4-
 t.- up 173b/10, 173b/7, 186b/5
 t.- ur 22b/1
- ṭa'yīn** : Yerini belli etmek. -7- [Ar.]
 t. etdi 50a/8
 t. etdigi 138a/18, 53a/16
 t. eylediler 46b/15
 t. iderin 138a/18
 t. idüp 112b/4
 t. olunandan 95a/2
- ṭa'zīb** : Eziyet etme. -1- [Ar.]
 t. olunursın 127a/9
- ṭa'zīm** : Hürmet, yüceltme. -2- [Ar.]
 t. eyledi 91a/4
 t. ider 90b/10
- ṭāziyāne** : Kırbaç, kamçı. -1- [Far.]
 t. 148b/1
- ṭa'ziye** : Teselli etme. -1- [Ar.]
 t.+ ñüzi 101b/13
- ṭe'ayyüb**: Ayıplamak. -1- [Ar.]
- ↳ etmege 18b/1
- tebdīl** : Değiştirmek. -2- [Ar.]
 t. oldı 70a/4
 t. olundı 29a/9
- teberrürle** -: Allah rızası için çalışmak.-
 1- [Ar.+T.]
 t.- diler 104b/13
- teberrürlen** -: (?) -1- [Ar+T]
 t.- miş 129b/17
- tebrīd** : Soğutma. -1- [Ar.]
 t. ide 127a/6
- tecāvüz**: Haddini aşma, ileri gitme. -3- [Ar.]
 niçün t. 25b/19
 t. idersiz 26a/2
 t. itmedüm 125b/5
- tecdīd** : Yenilenme, tazelenme. -1- [Ar.]
 t. 166b/9
- tecrübe**: Deneme, sınama. -14- [Ar.]
 t. 106b/10
 t. iderek 27b/6
 t. itmezsiz 120a/17
 t. kılmışasin 5a/18, 96b/9
 t.+ lerümde 138a/16
 t. olunmuş 54b/8
 t. olunup 96a/8
 t.+ ye 115a/4, 138b/19, 48a/2,
 83b/2, 9a/13
 t.+ yi 96b/10
- tedāos** : Kişi adı. -2-
 t. 15b/14
 t.+ ı 58b/7
- tedārik** : Araştırip bulma, sağlamaya, elde etme. -2- [Ar.]
 t. etdüğün 118b/10
 t. eyleñ 16a/4

- tedbîr** : Önlem. -2- [Ar.]
 t. 126a/10
 t.+ ine 89a/17
- tedhîn** : Yağlamak, yağ sürmek. -1- [Ar.]
 t. etmedüñ 105b/11
- tedîb** : Terbiye etme, haddini bildirme. -2- [Ar.]
 t. idüp 141a/14, 141a/6
- te^c emmûl:** İyice, etrafıca düşünmek.-1- [Ar.]
 t. eyleñ 10a/7
- teemmûl:** (bkz. te^c emmûl). -2- [Ar.]
 t. etmezsin 102b/8
 t. eyleñ 80b/5
- tefaħħus:** Bir meselenin iç yüzünü dikkatle araştırmak. -1- [Ar.]
 t. eyleñ 3a/11
- tefekkûr:** Fikretmek, düşünmek. -4- [Ar.]
 t. eyleñ 118b/15
 t. itmezsin 10b/6, 28b/12, 69b/5
- tefrîk** : Birbirinden ayırmak. -1- [Ar.]
 t. idüp 101b/7
- tefsîr** : Açıklama. -1- [Ar.]
 t. eyledi 144a/5
- teftîş** : Denetlemek. -9- [Ar.]
 t.+ e 138a/7
 t. eyledi 3a/10, 3b/14
 t. eyleñ 155a/7
 t. eyle 160b/17
 t. ider iken 70a/19, 93b/19
 t. ider 178a/8
 t. idüp 141a/2
- teħassûr:** Elde edilmesi istenilen ve ele geçirilemeyen şeye üzülmek. -1- [Ar.]
 t. eylediler 141b/4
- teħavün:** Önemsemek. -1- [Ar.]
- t. etdiler 129b/8
- tehdîd** : Gözdağı verme, korkutma. -2- [Ar.]
 t. eyledi 58a/18
 t. idüp 55b/18
- tehellül:** Sevinme, yüzü gülme. -7- [Ar.]
 t. 89a/11
 t. etmeñ 154b/20
 t. eyledi 113b/5, 163b/5
 t. eyleñ 101b/9, 6b/8
 t. қılur 90b/10
- teħir** : Geciktirme, sonraya bırakma. -1- [Ar.]
 t. ider 43b/20
- tehnîyet:** Kutlamak. -3- [Ar.]
 t. etdiler 91a/4
 t. eyleñ 124/21, 124b/8
- tekaddüm:** Öne geçme, ilerleme. -2- [Ar.]
 t. eyliye 89a/15
 t. ider 87b/1
- tekayyûd :** Bağlanma, bağlı olma. -1- [Ar.]
 t.+ i 22b/4
- teke** : Erkek keçi. -2-
 t.+ ler 45b/4
 t.+ lerden 45b/3
- tekebbürlük :** Kibirlenmek, kendini büyük saymak. -1- [Ar.+T.]
 t. 67a/14
- teklîf:** Bir vazife ieleri sürmek. -1- [Ar.]
 t. eylediler 144a/6
- tekmîl :** Bitirmek, tamamlamak. -16- [Ar.]
 t. 155a/1

- t. etdüñ 36a/19
 t. etmege 6b/19
 t. eylemek 4b/19
 t. idem 152a/10
 t. idicek idi 110b/15
 t. olunalar 180a/5
 t. oluna 181b/20, 183b/11, 2b/9,
 4a/9, 5b/10
 t. olundilar 184a/1
 t. olundi 3b/15
 t. olunmak 144b/14
 t. olunur 22a/5
- tekrar** : Tekrar, bir daha. -72- [Ar.]
 t. 121b/5, 129a/1, 134a/2, 141a/11,
 149a/15, 149a/8, 152b/14, 153a/10, 161a/11,
 161a/19, 164a/17, 164b/3, 165a/3,
 166a/3, 166b/5, 167a/20, 167a/3, 169a/8,
 171b/2,
 172a/2, 177b/20, 178a/16, 178a/3,
 178a/9, 178b/9, 180b/8, 182a/2, 182b/15,
 184a/19,
 185a/7, 185b/11, 186a/15, 23b/12,
 23b/15, 23b/8, 31b/3, 33b/1, 33b/10, 34a/6,
 37b/1, 38a/2, 38a/6, 48a/3, 48a/6,
 48a/7, 49b/1, 49b/15, 51b/15, 56a/8,
 56b/14, 57b/16, 58b/9, 59a/18,
 5a/18, 62a/9, 67b/9, 68b/8, 69a/7, 72b/1,
 73b/1, 73b/20, 76b/18, 7b/15,
 80b/16, 83b/3, 83b/5, 84b/17, 84b/19, 84b/2,
 85b/5, 85b/7, 93a/17
- tekrim** : Hürmet göstermek, lutufta
 bulunmak. -4- [Ar.]
 t. etmeyin 154a/19
 t. ideler 77a/4
 t. iderin 163a/11
 t. itmez 154a/19
- telaffuz**: Söyleniş, söyleyiş. -1- [Ar.]
- t. ideyim 23a/14
telbis: Hile. -2- [Ar.]
 t. 26b/6
 t. şehadet virmiyesin 130a/10
- temcid** : Yüceltmek. -37- [Ar.]
 t. 92b/12
 t. etdiler 14a/4, 27a/10, 56b/13,
 99b/15
 t. etdüm 179a/8
 t. eylediler 104a/3
 t. eyledi 121/11, 128a/13,
 142a/20
 t. eyledüm 171b/2
 t. eyle 171b/1, 179a/10, 179a/3
 t. eyliye 174a/3, 177b/17,
 179a/4, 186b/2
 t. ideler 6b/18
 t. idem 163a/21
 t. iden 163b/1
 t. ider iken 131a/8
 t. ideyim 171b/2
 t. ide 174a/3
 t. olunalar 8b/12
 t. oluna 167b/13, 171a/11,
 175a/3
 t. olundi 174a/1
 t. olundugu 170b/19
 t. olunmis iken 96b/14
 t. olunmisdur 174a/1
 t. olunmis 160a/19
 t. olunsa 174a/2
 t. olunurum 179b/1
 t. olunur 176a/14
 t. virür iken 99b/14
- temel** : Bir yapının toprak altında kalan
 ve yapıya dayanak olan duvar. -4-
 [Rum.]

- t.+ i 103a/4, 103a/6, 11b/9
t.+ in 123b/18
- temelsiz:** Temeli olmayan. -1- [Rum.+T.]
t. 103a/8
- temevvüç:** Dalgalanmak. -1- [Ar.]
t.+ üni 107a/16
- temiz :** Temiz, pis karşıtı. -5- [Ar.]
t. eyle 41a/8
t. idersiz 116b/17, 41a/7
t. ider 176a/4
t. ola 41a/9
- temsil :** Örnek. -1- [Ar.]
t. kılavuz 60b/10
- ten :** Ten, vücut, beden. -18-
t. 10a/1, 118b/15, 129a/10
t.+ den 149a/13
t.+ dür 149a/13
t.+ e 118b/14
t.+ i 117b/18, 16b/19, 17a/1,
185a/12, 24b/15, 84a/5
t.+ in 184b/6
t.+ inde 62b/3
t.+ ini 86b/19
t.+ iñize 9b/20
t.+ üm 46b/9
t.+ üme 82a/8
- tenavül:** Yemek yeme. -11- [Ar.]
t. etdi 100b/10
t. eyleñ 47a/15
t. idem 137b/10, 137b/15
t. idenlere 156a/5
t. iden 157b/17, 158a/1, 158a/5
t. ider 124a/16, 14a/13
t. idüñ 112b/19
- tenbih :** Sıkı emir vermek. -3- [Ar.]
t. ideyim 118a/1
t. itmişdür 4b/4, 94b/11
- tendürüst:** Sağlam vücutlu, kuvvetli.-1-
[Far.]
t. iden 154a/2
- teng:** Dar,sıkıntılı. -3- [Far.]
t. 11a/5, 121b/11
t.+ dür 11a/7
- tenhā :** Yalnız, tek. -24- [Far.]
t. 111a/6, 12a/13, 156a/9,
162a/14, 169b/16, 170b/6, 173a/1,
178b/16, 179b/17,
24b/17, 25a/15, 30a/1, 31a/14,
36b/8, 3a/9, 42a/5, 59b/15, 65a/4,
71a/14,
8b/3, 96b/1
t.+ ca 110a/7, 60b/16
- tennūr :** Tandır. -2- [Ar.]
t.+ ina 23b/5
t.+ una 23b/20
- teñri :** Tanrı. -100-
t. 104a/4, 108a/10, 118a/5,
118b/17, 118b/8, 126b/5, 143b/10,
156b/11, 167a/14,
2b/11, 39a/19, 6b/3, 72b/8,
94a/12, 99b/5
t.+ den 129a/14, 165a/15,
178b/13, 39a/17, 3a/20, 4a/6, 89b/16
t.+ ler 167a/11
t.+ lersiz 167a/11
t.+ miz 78a/9
t.+ miziñ 91b/12
t.+ niñ 101b/3, 104b/11,
104b/15, 106b/2, 106b/4, 107a/8,
110b/11, 110b/8, 111a/19,
112a/18, 115b/16, 115b/17,
117a/2, 121b/1, 121b/5, 123a/10,
124b/9, 128b/2, 130b/2,

- 131b/11, 134b/8, 135b/10, 142b/8,
147b/13, 155a/10, 165a/19, 19a/12, 20a/13,
20a/14,
    26a/1, 26a/7, 33b/6, 36a/8, 38b/12,
39a/14, 39a/16, 54b/10, 55a/7, 5a/1,
    5a/11, 5a/14, 66b/11, 77a/17, 77b/17,
86b/18, 88a/4, 94a/19, 96a/10, 96a/4,
    96b/3, 98a/11, 98a/6
    t.+ niñkileri 69b/5, 77b/4
    t.+ si 135a/10, 39a/18, 39a/19, 78a/2,
78a/3
    t.+ sin 135a/10, 135a/9
    t.+ sini 27a/10
    t.+ ye 126b/2, 134b/9, 177a/16,
39a/1, 77b/4, 9b/18
- tenri** : (bkz. teñri). -6-
    t.+ niñ 101a/7, 116a/13, 134b/2,
66b/8, 7b/19
    t.+ niñkilerin 39a/1
- teñrü** : (bkz.teñri).-7- [T]
    t.+ m 186a/7
    t.+ me 185b/3
    t.+ ñe 39b/5, 5b/4
    t.+ ñi 78a/9
    t.+ ñüzdür 163b/2
    t.+ ñüze 185b/4
- terahhum**: Merhamet etme, acıma. -16-
[Ar.]
    t. etdüm 32a/11
    t. eyledi 125a/8, 24b/19
    t. eyle 128a/9, 26b/11, 29b/14,
35a/19, 35b/1, 74b/12, 74b/14
    t. iden 114b/1
    t. ider idi 15b/1
    t. iderim 68a/6
    t. idüp 103b/18, 55b/15
    t. itmek 32a/11
- tercüme**: Bir sözü, bir dilden başka bir dile çevirmek. -1- [Ar.]
    t.+ si 164a/4
- tereddüd**: Kararsızlık. -2- [Ar.]
    t. 109b/2, 119a/7
- terennüm**: Yavaş ve güzel sesle şarkı söyleme. -1- [Ar.]
    t. 125a/17
- terk** : Bırakma, vazgeçme. -24-
[Ar.]
    t. etdi 153a/7, 81b/4
    t. etdüñüz 41a/2
    t. eyledi 12b/9, 130b/6, 55a/19,
73b/13
    t. eyledüñ 51b/10, 86b/2
    t. eyliye 33b/13
    t. eyliyüp 178b/9
    t. idüp 150b/13, 166a/13, 33b/8,
48b/13, 6a/4, 72b/10, 73b/9, 84a/3,
84a/6,
    98b/20, 99b/19
    t. idür 66b/9
    t. itmeye 124a/7
- ters** : Düz karşıtı. -1-
    t. 121a/3
- tertib** : Düzen, sıralama. -3- [Ar.]
    t. 88b/9
    t. eyliyeler 88b/6
    t.+ inden 89a/1
- teşâlah**: Barışma. -1- [Ar.]
    t. eyle 7a/16
- tesbih** : Allah'ı övme. -5- [Ar.]
    t.+ i 36a/19
    t. ider iken 92b/12
    t. idicek 47b/1
    t. idüp 83a/1
    t. itmegi 132b/19

- teselli** : Avunma. -2- [Ar.]
 t. ideler 168a/18
 t. iden 168b/16
- teserru^c**: Koşma, çabuk davranışma. -1- [Ar.]
 t. idüp 131a/19
- teslim** : Bir emaneti verme, kabul etme. - 81- [Ar.]
 t. etdiler 182a/7, 85a/9, 88b/6
 t. etdi 183a/14, 184a/7, 49b/13,
 51b/16, 86b/7
 t. etmişler idi 50b/1, 85b/3
 t. eylediler 49b/12
 t. eyledi 141a/20, 142a/19, 15b/15,
 32a/12, 44b/7, 50b/16, 58b/8, 85b/11
 t. eyledüñ 44b/16
 t. eylesün 94b/19
 t. eyleyeler 42a/15
 t. eyleyiserdür 47a/5
 t. eyliyeler 74a/3
 t. eyliyenün 183a/3
 t. eyliye 137a/19, 137b/1, 173b/4,
 46b/16, 47a/8, 80b/7
 t. idecek idi 158b/7
 t. idecek imiş 170a/18
 t. idecek 158a/16
 t. ideler 134a/20, 16a/19, 42a/18,
 80b/4
 t. ideniñ 138a/4
 t. ideni 173a/4
 t. iden 180a/19, 180b/6, 186b/6,
 47a/12, 48a/12, 48a/15, 83b/10, 83b/14
 t. iderek 49b/16
 t. iderler 16b/2
 t. ider 139a/13
 t. ideyim 46b/14
- t. ide 16b/6, 172b/8, 7a/19,
 82a/12, 82a/14, 82b/8
 t. idüp 136a/8, 143b/11, 80b/1
 t. itmez idüñ 181b/16
 t. olunacağdur 111b/4, 30a/10
 t. olunasız 136a/14
 t. oluna 130b/11, 143a/9, 34b/10,
 47a/10, 71a/19, 74a/2, 82b/13
 t. olundı 5b/7
 t. olunduğdan 54b/9
 t. olunmayım 182a/10
 t. olunmışdur 18b/17
 t. olunurlar 113b/10
 t. olunur 138a/6, 48a/11, 83b/9,
 96a/16
- tesliyet**: Avutma, teselli. -1- [Ar.]
 t.+ i 93a/3
- tesmiye**: İsimlendirme, ad verme. -1- [Ar.]
 t. itmişdür 101a/10
- tesviye**: Beraber etme, bir tutma. -1- [Ar.]
 t. itmiş iken 154a/8
- teşbi^c**: Karnını doyurma. -1- [Ar.]
 t. kılalar 101b/7
- teşbih** : Benzetmek. -8- [Ar.]
 t. 18a/13
 t. idevüz 60b/9
 t. ideyim 104b/17, 11b/6,
 121b/2, 121b/6
 t. oluna 11b/11, 44a/7
- teşekkür**: Şükür etmek. -4- [Ar.]
 t. etdi 144a/10
 t. idicek 155b/18
 t. idüp 137b/17, 82b/16
- teşne** : Susamış, susuz, mecazen çok istekli. -6- [Far.]

- t. ola 151a/15
 t. olmaz 151a/16
 t. olmuş 46a/5
 t. olmiyam 151a/19
 t. olsa 160a/14
 t. olurlar 6a/19
- teşni^c** -1- [Ar.]
 t. idersiz 163a/12
- teşvişlen** - : Karmakarışık olmak. -1- [Ar.+T.]
 t.- ürsiz 10a/6
- tevakküf**: Duraklama. -2- [Ar.]
 t. ider idi 3a/16
 t. idüp 74b/15
- tevāzu^c**: Alçak gönüllülük. -2- [Ar.]
 t. eyliye 30b/10
 t. ide 40a/18
- tevbe** : Yaptığı fenaliğe pişman olup Tanrı'dan af dilemek. -27- [Ar.]
 t. 144b/17
 t. etdiler 116b/2, 21a/1
 t. etdügi 128a/5
 t. etmediler 18b/2
 t. eyleñ 4a/12, 54b/12, 5b/14
 t. eyliyeler 127a/20
 t. eyliye 127b/9
 t. ideler 64a/1
 t. iden 124b/10, 124b/2
 t. iderin 127b/12
 t. itmişler idi 113a/11, 18b/6
 t. itmiyesiz 120b/10, 120b/15
 t.+ niñ 54a/9, 94b/1
 t.+ ye 100a/8, 124b/4, 14a/17, 4b/10,
 4b/4, 57a/8, 94b/11
- tevbîh** : Azarlama. -3- [Ar.]
 t. ide 163a/6, 177b/8
 t. olunup 161a/12
- teveccûh**: Bir yöne doğtu yönelme, bir tarafa dönme.-4- [Ar.]
 t. etdiler 3b/2, 53a/16
 t. etdi 3b/7
 t. idüp 160a/11
- tevekkül**: İşi başkasına ısmarlamak. -7- [Ar.]
 t. eyledi 51b/4
 t. eyleñ 178b/19, 25b/2, 65b/20
 t. eyle 108b/12, 74b/16
 t. idersiz 155a/16
- tevfik** : Uygun düşürme. -1- [Ar.]
 t. vire 91b/16
- tevkif** : Alikoyma, tutma. -5- [Ar.]
 t. eyledi 108b/4
 t. idüp 103b/20, 131a/3, 35b/1
 t. itmedi 163a/2
- tevlid** : Doğurmak, doğurtmak, sebep olmak. -39- [Ar.]
 t. etdi 1b/10, 1b/11, 1b/12,
 1b/13, 1b/14, 1b/15, 1b/16, 1b/8, 1b/9,
 2a/1, 2a/10, 2a/11, 2a/12, 2a/13,
 2a/14, 2a/15, 2a/2, 2a/3, 2a/4,
 2a/5, 2a/6, 2a/7, 2a/9
- tevriye**: Öertüp gizlemek, türbe. -1- [Ar.]
 t.+ lerin 117a/13
- tezkîr** : Hatırlatma, ikaz etme. -2- [Ar.]
 t. eyledi 49b/6
 t. eyle 142a/12
- tezkir** : (bkz.tezkîr).-3- [Ar.]
 t. eylediler 143a/10, 148b/6
 t. idüp 76a/4
- tezkiye**: Temize çıkarma. -3- [Ar.]
 t. etmek 114a/5
 t. idersiz 126b/5, 126b/6

- tezyīn** : Süslemek, bezemek. -1- [Ar.]
 t. kılursız 41a/17
- tıfl** : Küçük çocuk. -4- [Ar.]
 t.+ ı 92b/7
 t.+ lar 32b/20
 t.+ ları 129b/19
 t.+ laruñ 36a/18
- tıkalı** : Tıkalı, açık karşıtı. -1-
 t.+ lardur 22a/8
- timār** : Tedavi etme. -3- [Far.]
 t. etmege 109a/10
 t. eyledi 104a/13
 t. itse 100b/16
- ṭib** : Güzel koku. -13- [Ar.]
 t. 105a/13, 105b/12, 167b/8,
 170a/18, 46b/5, 46b/9
 t.+ iñ 170a/16
 t.+ indan 170a/14
 t.+ iñ 105a/10, 46b/2
 t.+ inden 81b/17
 t.+ lar 184b/7
 t.+ üñ 81b/19
- ticāret** : Alım satım. -5- [Ar.]
 t. 148b/5
 t. etdi 44b/10
 t. eyleñ 131b/15
 t.+ ine 38a/11
 t. itmekle 131b/20
- tilāvet** : Okumak. -1- [Ar.]
 t. itmemek 136a/11
- tilmīd** : (bkz. *tilmīz*) -3- [Ar.]
 t.+ leri 148a/15, 150a/8, 151b/19
- tilmīz** : Talebe, çırak. -2- [Ar.]
 t.+ leri 148b/14
 t.+ lerüñ 158b/14
- ṭiz** : Çabuk, tez.-7- [Far.]
- t. 123b/3, 126a/7, 173b/15,
 36b/6, 52b/17, 7a/18, 87b/2
- ṭizrak** : Daha hızlı. -1- [Far.+T.]
 t. 184b/19
- ṭofurcuk**: Ürün. -5-
 t. 112b/11
 t.+ ı 138b/12, 16a/5, 63b/12
 t.+ suz 138b/9
- ṭoġ -** : Doğmak,dünyaya gelmek, güneş,
 ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.
 -18-
- t.- acakdur 3a/5
 t.- an 149a/1.3, 149a/14
 t.- di 2a/16, 5b/13
 t.- dum 182a/13
 t.- duñ 165a/17
 t.- maduķ 162b/14
 t.- müş iken 87a/12
 t.- müş 92a/9
 t.- müşdur 163b/16, 2b/17,
 92a/18
 t.- müşlar 104b/10
- t.- müşlardur 32b/17
 t.- müşumdur 111a/10
 t.- müşuñ 146a/2
 t.- up 120a/13
- ṭogmuş** : Doğmuş, dünyaya gelmiş. -2-
 t. olmaya idi 47a/11
 t. olmayayıdı 82b/14
- ṭogru** : Doğru. -2-
 t. 114a/4
 t.+ sı 117a/14
- ṭogruluk** : Doğruluk. -1-
 t. 37a/11
- ṭogu**: Doğu, gün doğusu. -1-
 t.+ sı 91b/13

- oğur -** : Doğurmak, dünyaya getirmek. -5-
- t.- acaık 92a/8
    t.- asın 90a/4
    t.- caık 91a/2
    t.- dı 91a/2, 92a/10
- tohim:** (bkz.tohum). -1- [Far.]
    t.+ lı 60b/7
- tohum :** Tohum, tane, soy sop. -23- [Far.]
    t. 106b/4, 134b/15, 21b/6, 23a/18,
39a/7, 59b/4, 60b/5
    t.+ ı 22b/14, 22b/8, 23a/17, 39a/8,
60b/4, 77b/10, 77b/12, 77b/13
    t.+ in 106a/11
    t.+ ısız 162b/6
    t.+ ıvuz 162a/20
    t. ıkopara 77b/9
    t.+ lardan 23a/5, 60b/11
    t.+ una 90b/20
    t.+ undan 160b/4
- tok :** Aç karşıtı. -13-
    t. etdi 90b/17
    t. itmege 68a/11
    t.+ larsız 101b/13
    t. olalar 6b/1
    t. olasız 101b/4
    t. oldılar 110a/5, 25a/10, 27a/20,
65b/6, 68a/18
    t. oldukları 156a/1
    t. olduñuz 156b/10
    t. olmağa 67b/3
- toksan :** Doksan sayısı. -4-
    t. 124a/17, 124b/3, 31a/11, 31a/9
- tokun -** : Dokunmak, temas etmek. -5-
- t.- dı 55b/16, 62b/9
    t.- müş 183b/10
    t.- mıyasın 5a/17
- t.- up 139a/18
- tokuz:** Dokuz sayısı. -5-
- t. 124b/3, 128a/16, 31a/11
    t.+ ı 124a/18, 31a/9
- tokuzuncı :** Dokuzuncu, dokuz sayısının sıra sıfatı. -9-
- t. 131a/10, 142a/16, 163b/13,
34a/7, 51b/7, 51b/8, 69b/18, 86a/19
- tol -** : Dolmak, dolu duruma gelmek. -3-
- t.- dı 38b/1, 61a/1
    t.- müş bulalar 179b/9
- tolak :** Yün sargı. -1-
    t.+ lar 169b/1
- tolama:** Giysilerin üstüne giyilen, önü açık bir tür üstlük. -3- [T]
    t.+ ñdan 102a/3
    t.+ ñı 8a/9
    t.+ yı 63b/13
- tolan -** : Dolanmak, dönmek. -1-
    t.- mağa 109b/13
- tolas -** : Dolaşmak, doğru gitmeyip yolu uzatmak. -1-
    t.- ursız 40b/6
- tolayan :** Etraf, çevre. -3-
    t.+ a 58a/2, 59a/13, 66a/6
- toldur -** : Doldurmak, dolu duruma getirmek. -4-
- t.- dı 51b/13
    t.- dılar 98b/11
    t.- uñ 41b/1
    t.- up 86b/4
- tolı :** (bkz. **tolu**). -1-
    t.+ dur 41a/12
- tolu:** Dolu. -6-
- t. 27b/1, 60b/7, 65b/6, 68b/18,
68b/20, 99a/2
- ton:** Don, giysi. -5-

- tı. 107b/3
 t.+ a 100a/15
 t.+ dan 14b/4
 t.+ um 51a/12
 t.+ uñ 100a/15
- toñuz:** Domuz. -11-
 t.+ lar 10b/12, 124b/20
 t.+ lara 107b/17, 124b/19, 61b/11
 t.+ lardan 107b/14
 t.+ larıñ 13a/18, 13a/20, 13b/2, 61b/9
- toprak :** Toprak, arazi, tarla. -23-
 t. 86a/19
 t.+ a 156a/18, 15a/3, 171a/12, 21b/14
 t.+ da 15a/12, 22b/5, 97a/15
 t.+ i 21b/9, 3a/6, 59b/7, 5b/10
 t.+ iñ 21b/10, 59b/8
 t.+ ina 150a/3, 16a/15, 25b/12, 4a/1,
 4a/3, 59b/12, 66a/4
 t.+ inda 60a/12
- toy -:** Doymak, tok olmak. -2-
 t.- maķ 124b/20
 t.- ula 126b/18
- toyur - :** Doyurmak, birinin tok olmasını
 sağlamak. -1-
 t.- a 27a/16
- toz :** Çok küçük ve hafif parçacıklara
 bölünmüş toprak. -4-
 t.+ i 16a/14, 109a/16, 113a/4, 63b/17
- tūbā:** Ne hoş,ne iyi. -16- [Ar.]
 t. 101b/3, 101b/5, 113b/13, 123a/10,
 141b/8, 28a/15, 6a/16, 6a/17, 6a/18,
 6a/19, 6b/1, 6b/2, 6b/3, 6b/4, 90b/12
- tūfān:** Nuh peygamber zamanındaki büyük
 su baskını hadisesi. -3- [Ar.]
 t. 128b/13, 43b/6
 t.+ dan 43b/3
- tūfūliyyet :** Çocukluk. -1- [Ar.]
- tı.+ den 71a/1
tūl : Dul, eşi ölmüş veya eşinden
 boşanmış kadın veya erkek. -12-
 t. 103b/17, 129a/15, 129a/18,
 135b/2, 135b/7, 40a/19, 78b/12, 78b/16,
 78b/19,
 93b/3, 97a/13
 t. imiş 97a/18
- tūlūc :** Doğma, doğuş. -1- [Ar.]
 t. etdürüür 8a/19
- tūluk :** Peynir, pekmez, yağı vb. şeyler
 koymaya yarayan ya da yayık olarak
 kullanılan deri,tulum. -12-
 t.+ lar 100a/19, 14b/6, 57b/2
 t.+ lara 100a/18, 14b/5, 14b/7,
 57b/1, 57b/3
 t.+ ları 100a/18, 57b/1
- tūr -:** Durmak, beklemek, varlığını
 sürdürmek. -108-
 t. 100b/18, 144a/6
 öri t. 128a/18, 153b/9, 74b/16
 t.- an 110b/17, 156a/18, 169a/18,
 181a/20, 89b/1
 t.- anlar 49b/2, 84b/19
 t.- anlara 132a/14, 84b/17
 t.- anlardan 110b/7, 29a/3,
 51b/10, 69b/20, 75a/12, 83b/18, 86b/2
 t.- asız 76a/12
 t.- dilar 141b/18, 142b/4, 143a/4
 t.- i geldi 71a/14, 96b/15, 99b/12
 t.- i gelüñ 175b/18, 29b/1, 83b/9
 t.- i gelüp 113b/17, 115a/13,
 121b/13, 125a/2, 12b/9, 13a/10,
 143a/16, 14a/7, 14b/11,
 49a/3, 56b/17, 84a/19, 90a/18,
 99b/19
 t.- i gel 100b/18, 57b/19

- t.- ısar 115b/12
 t.- ısardur 20a/11
 t.- mağa 121b/14, 137a/8, 58b/17,
 58b/18
     mağsum ola t.- mayıasdur 20a/8
 t.- uñ 109a/14
 öri t.- uñ 48a/11
 t.- up 105a/11, 107a/6, 114b/7,
 129b/10, 129b/14, 131b/3, 140b/14,
 144a/19, 150a/16,
     160a/14, 170a/4, 171b/2, 181b/5,
 185b/8, 186a/3, 59a/8, 97b/19, 98a/17
     öri t.- up 107a/16, 139a/6, 14a/1,
 161a/14, 161a/9, 3b/3, 4a/1
     uyanık t.- up 43b/12
 t.- ur idi 100b/19, 101a/15, 161a/14,
 170a/1, 180b/7, 181a/7, 185a/9, 21b/5,
 50a/9,
     92a/14, 98a/17
 t.- ur iken 181a/13, 183b/17, 34a/4,
 42b/5, 80b/12, 86b/9, 89a/6, 8b/17
     kār t.- ur iken 34a/9
     t.- ur 121a/5, 173b/7, 185a/15
     t.- urlar idi 183b/14
     t.- urlar 21a/15
     t.- ursız 34a/10
- turgur** -: Durdurmak. -6-
- t.- a 45b/4
 t.- dı 111b/9, 30b/6, 5a/13, 71b/9,
 96b/3
- tut** -: Tutmak, saymak, ibadet yapmak.
 -77-
- ma'zūr t. 123a/17, 123a/19
 yād t. 127a/7
 t.- a urmaz 14b/4
 oruç t.- alar 100a/14, 14b/2
 ümid t.- alar 20a/1
- oruç t.- an 9b/4
 oruç t.- anlar imiş 57a/9
 oruç t.- anlar 9b/1
 t.- ar iken 66a/16
 oruç t.- arım 129b/13
 t.- arlar 37a/1
 oruç t.- arlar 57a/11
 oruç t.- arsin 9b/2
 t.- arsız 66b/9
 oruç t.- arsız 9a/19
 ümid t.- arsız 102a/11
 yād t.- arsız 28a/3
 oruç t.- aruz 14a/18
 t.- dı 112a/3, 25b/8, 64a/11,
- 87b/3
- karar t.- dı 111b/20
 mesken t.- dı 61a/15
 oruç t.- dı 5a/8
 t.- dilar 37b/20, 48a/20, 53a/4,
 70a/19, 83b/17
 yād t.- dilar 170b/19
 t.- maduñuz 48b/11, 84a/2
 t.- mağ 160a/5, 84a/1
 t.- mağa 167a/19, 48b/9, 58b/11,
- 66a/18
- oruç t.- mağa 57a/13, 57a/14
 t.- mak 159b/19, 37b/19, 77a/11
 t.- maz 119b/18, 44a/3
 yād t.- maz 68b/17
 oruç t.- mazlar 14a/19, 57a/11
 t.- müş iken 48b/13
 t.- müş 108a/4, 160b/6
 t.- müşini 20a/1
 t.- müşları 6a/9
 t.- müşuñ 166b/8
 oruç t.- salar 57a/16
 t.- uñ 48a/17

ḥāṭruñuzda t.- uñ 129a/2 t.- up 109a/2, 139b/20, 139b/3, 141b/2, 180b/18, 24b/2, 32a/1, 37a/20, 37b/6, 38a/11, 46a/17, 76b/16, 77a/6, 81b/13, 83b/15 kīn t.- up 64a/15 orūç t.- up 100a/9	U
tutul - : Yakalanmak. -1- t.- di 161a/4	u : Ve. -2- [Far.]
tutun - : Tutunmak. -1- t.- am 62b/2	bey ^c u. şirā idenleri 133a/15 'ayş u. 'işret ider idi 126b/15
tuz : Tuz, billursu madde. -8- t. 124a/8, 6b/10, 72a/15, 72a/16 t.+ ısız 6b/10 t.+ uñuz 72a/17	uç : Bir şeyin baş veya son noktası. -2- u.+ dan 114a/20 u.+ in 127a/5
tuzak : Kuş veya yaban hayvanlarını yakalamaya yarayan araç veya düzenek. -1- t. 137a/4	uçurum : Deniz, göl, ırmak vb. su kıyılarında veya karada dik yer, yar. -3- u.+ dan 107b/17, 13b/3, 61b/14
tuzlan - : Tuzlanmak, tuzlama işi yapılmak. -2- t.- a 72a/15, 72a/16	ufak : Kırıntı. -1- u.+ lardan 26b/20
tükür - : Tükürme. 9- t.- di 164a/2 t.- diler 49a/14, 85b/16 t.- eler 130b/12, 74a/4 t.- mege 84b/9 t.- üp 51a/2, 67b/15, 69a/4	ufakçağız : Kırıntı. -1- u.+ lar 126b/17
tükürük : Tükürük bezlerinin ağıza akan salgısı. -1- t.+ den 164a/2	uğra - : Uğramak, yola devam etmek üzere bir yerde kısa bir süre kalmak. -1- u.- r idi 35a/18
tümen : Büyük küme,yığın. -1- t.+ ler 117b/11	'ulemā : Bilginler. -1- [Ar.] 'u. 93b/20
türbe : Anıtsal yapı. -1- [Ar.] t.+ lerini 41a/16	ulu :: Büyüğ, yüce. -70- u. 125a/16, 133a/18, 133b/3, 134a/15, 137a/14, 137a/18, 139a/19, 140a/5, 140b/13, 140b/19, 140b/2, 141a/17, 143b/10, 160a/5, 160b/7, 169b/6, 170a/6, 170b/8, 180b/1, 182a/6, 182b/10, 183a/13, 183b/3, 28b/6, 34b/10, 36a/14, 36b/12, 37b/17, 3a/3, 46a/15, 46b/13, 48a/14, 48b/17, 49b/14, 49b/18, 49b/9, 50a/11, 50b/4, 51a/20,

- 52a/16, 53a/8, 69a/20, 74a/2, 75b/18,
76a/17, 7a/5, 81b/12, 82a/11, 83b/13,
84a/11, 84a/8, 85a/7, 85b/2, 85b/3,
86a/14, 90b/2
 u.+ ları iken 94a/18
 u.+ ları 74b/2
 u.+ larına 64b/3
 u.+ larından 110a/15, 122a/20
 u.+ larınıñ 62a/11
 u. olmaç 35a/11, 74b/3
 u.+ sı idi 108a/15
 u.+ sı 108b/14, 62b/15, 63a/1,
77b/10
 u.+ sına 62b/18
- ‘ulufe** : Yeniçerilere ve sipahilere dağıtılan maaş. -1- [Ar.]
 ‘u.+ lerüñuze 95a/5
- ulurak** : Daha yüce, daha büyük. -3-
 u. 138a/10, 138a/14
 u. olan 138a/13
- um** -: Ummak, bir şeyin olmasını beklemek.
 -1-
 u.- ar idi 140b/11
- ‘umk** : Kazmak. -1- [Ar.]
 ‘u. idüp 103a/4
- un** : Öğütülerek toz duruma getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri. -2-
 u. 121b/7, 23a/9
- unut** - : Unutmak, aklında kalmamak.
 -2-
 u.- dilar 27b/15, 68b/9
- ur** -: Vurmak, giyinmek, batırmak. -37-
 u.- a 8a/7
 u.- alar 134a/16, 136a/7
 u.- asız 41b/6
 u.- dı 103a/5, 181b/1
 u.- dılar 11b/8, 140a/1, 182b/6,
48a/19, 49a/15, 61a/1, 84b/11, 85b/16
 u.- madı 159b/20, 160b/7
 u.- mağa 120a/5
 u.- maz 100a/16
 tuta u.- maz 14b/4
 u.- ulmuşdur 94b/16
 u.- up 103a/9, 130b/12, 176a/12,
180b/14, 182b/3, 48b/2, 50b/16, 76b/17,
83b/17,
83b/19, 84b/10, 85b/11, 85b/14
 tāç u.- up 50b/19
 u.- ur idi 182b/2
 orak u.- ur 60b/8
 u.- urlar idi 51a/2
- urıl** - : Vurulmak, darb edilmek. -2-
 u.- a 120a/1, 120a/2
- ‘urūc** -1- [Ar]
 ‘u. eyledi 131a/15
- urul** - : Yükselmek. -2-
 u.- müşdur 11a/16, 4b/9
- uşan** - : Usanmak, bıkmak. -1-
 u.- mamaç 129a/13
- uşlu** : Akıllı. -5-
 u. 119b/10
 u. imiş 44a/9
 u.+ lar 44a/10, 44a/17
 u.+ lara 44a/15
- uşlurek** : Daha uslu, daha akıllı. -1-
 u.+ dür 126a/12
- uş:** İşte. -4-
 u. 122a/3, 125b/4, 128b/1,
128b/2
- uşta:** İşte. -11-
 u. 12a/1, 14a/9, 150a/10,
152a/12, 153b/19, 16a/16, 178b/10,
183b/19, 43a/1,

- 43a/2, 44b/16
- utan -** : Utanmak. -5-
- u.- cağdur 69b/16
  - u.- dılar 121a/20
  - u.- ıcağdur 110b/5
  - u.- ursa 110b/4, 69b/14
- uyan -** : Uyanmak, uykudan kalkmak.
- 4-
  - u.- müş 2b/12
  - u.- u gelicek 110b/17
  - u.- u gelüp 3b/6, 61a/4
- uyandur -** : Uyandırmak, uykudan kaldırmak. -2-
- u.- dılar 107a/14
  - u.- up 61a/3
- uyanık** : Uyumayan, açık göz. -13-
- u. ola 81b/6
  - u. olımaduñuz 48a/1
  - u. olımaz idüñ 83b/2
  - u. oluñ 137a/6, 43b/10, 44b/4, 48a/2,
- 81b/10, 81b/6, 83a/16
- u. olup 81b/2, 83b/2
  - u. turup 43b/12
- uyar -** : Uyarmak, ikaz etmek, uyandırmak.
- 2-
  - u.- dı 71a/13
  - u.- dılar 13a/7
- uyku** : Dış uyarlanlara karşı bilincin kapandığı dinlenme durumu. -5-
- u. 110b/16, 168a/8
  - u.+ dan 168a/6, 2b/12
  - u.+ ya 107a/12
- uykulan -** : Uykulanmak, uykusu gelmek.
- 1-
  - u.- müş 139a/7
- uyu -** : Uyumak, uykı durumunda olmak.
- 43a/2, 44b/16
- u.- dılar 44a/12
- u.- duklarında 22b/9
- u.- masından 168a/9
- u.- müş 48a/6
- u.- r idi 13a/6
- u.- r iken 47b/20, 53a/11, 61a/2,
- 81b/9, 83a/20, 83b/5
- u.- r ise 168a/7
- u.- r 108b/20, 15a/1, 168a/5,
- 63a/4, 83b/1
- u.- rsız 139a/7
- u.- ya 60b/4
- u.- yup 83b/7
- yun -** : Uyanmak, uykı durumundan ayrılmak. -1-
- u.- an 51b/18
- uzak** : Yakın karşıtı. -4-
- u. 124b/14, 144a/6
  - u.+ dan 75b/6
  - u.+ dur 26a/11
- uzat -** : Uzatmak, yöneltmek. -12-
- u. 101a/3, 19b/9, 58a/4
  - u.- dı 19b/9, 58a/4
  - u.- maduñuz 139b/2
  - u.- up 12a/3, 21a/18, 25b/8,
- 48b/1, 55b/16, 99a/4
- uzlet** : Yalnızlık. -2- [Ar.]
- ‘u. ider idi 156a/9, 19b/12
- uzun** : Kısa karşıtı. -3-
- u. 135b/3, 40a/20, 78b/13
- Ü**
- ü** : Ve. -1- [Far.]
- neşv ü. nemā bulurlar 119a/1
- ücret** : Hizmet karşılığı verilen mal veya para. -14- [Ar.]
- ü. 152a/14

- ü.+ i 34a/14, 8b/12, 8b/18, 9b/1
 ü.+ ine 112b/16
 ü.+ ini 17a/20, 17b/1, 17b/3
 ü.+ üñüz 101b/10, 102a/15, 6b/8,
 8b/1, 8b/9
- üç** : Üç sayısı. -38-
 ü. 110b/20, 115a/7, 120a/10,
 120b/19, 121b/7, 138b/7, 139b/18, 148a/5,
 148b/10,
 148b/12, 170a/19, 174a/17, 20b/17,
 20b/18, 23a/9, 27a/12, 29a/13, 31a/17,
 31b/6,
 47b/8, 49a/2, 49b/7, 51a/18, 52a/18,
 68a/6, 69b/1, 70a/9, 82a/1, 83a/8,
 84a/17, 85a/4, 86a/12, 90b/20,
 93b/20, 97a/14
 ü.+ e 120a/10
- uçüncü** : Üçüncü, üç sayısının sıra sıfatı.
 -33-
 ü. 110a/16, 119b/3, 120b/4, 122a/9,
 130b/13, 140a/14, 141a/12, 143a/9, 143b/14,
 144b/17, 147b/16, 149a/1, 172b/3,
 21b/1, 28b/7, 30a/10, 34a/3, 34b/12, 39b/18,
 48a/7, 4a/10, 52a/20, 57b/15, 71a/20,
 74a/5, 80a/3, 83b/7, 86a/6, 94a/13
 ü.+ si 134a/2, 134b/18, 39a/10,
 77b/12
- üfle** - : Üflemek, nefesi dışarı doğru vermek.
 -1-
 ü.- yüp 185b/13
- ülestir** - : Ülestirmek, pay etmek. -1-
 ü.- di 155b/19
- ümem** : Ümmetler, milletler. -4- [Ar.]
 ü. 144b/18
 ü.+ de 136b/5
 ü.+ den 136b/6
 ü.+ üñ 136b/6
- ümid**: Ümit, arzu, umut. -3- [Far.]
 ü. dutar idük 143b/12
 ü. tutalar 20a/1
 ü. tutarsız 102a/11
- ümiden** - : Bir şeyi ümit etmek, ümit eder duruma gelmek. -1- [Far.+T.]
 ü.- miyüp 102a/14
- ümmet**: Cemaat, kavim ,taife. -20- [Ar.]
 ü. 169b/16
 ü.+ e 169b/15
 ü.+ i 140a/16
 ü.+ ler 10a/14, 19b/20, 74a/3
 ü.+ lere hükm 74b/1
 ü.+ lere 130b/11, 16b/1, 19b/17,
 42b/3, 53a/20, 93a/13
 ü.+ leri 119a/7
 ü.+ lerün 138a/10, 15b/17,
 34b/11, 35a/8, 5b/11
 ü.+ üñ 182a/6
- ürk** - : Ürmek, korkmak, irkilmek. -5-
 ü.- diler 87a/16
 ü.- meñ 136a/2, 87a/17
 ü.- üp 143a/5, 144a/20
- ürüzgär** : Rüzgar. -1- [Far.]
 ü. 25a/17
- üryān** : Çiplak. -4- [Ar.]
 ü. 45b/14, 45b/9, 46a/2, 46a/6
- üst** : Alt karşıtı, bir şeyin görülen yüzü. -30-
 ü. 134b/6, 142a/4, 38b/19,
 77b/2, 86a/7
 ü.+ lerinde 117a/7
 ü.+ lerine 185b/13
 ü.+ ünde 128b/20, 146b/14,
 146b/17, 146b/18, 16b/19, 184a/8,
 42b/7, 51a/14, 99a/20

- ü.+ ünden 102b/1
 ü.+ üne 138b/21, 142a/4, 147b/14,
 148a/7, 156a/15, 183a/19, 29b/13, 55b/14,
 5a/2,
 73a/5, 97b/19, 99b/13
 ü.+ üñe 90a/11
- üş -:** Üşüşmek, yüklenmek. -2-
 ü.- diler 65a/6, 71a/8
- üzere:** Üzere, amacıyla, şartıyla. -71-
 ü. 101b/11, 102b/5, 105b/5, 106b/7,
 109a/9, 109b/2, 113b/1, 116b/5, 118b/8,
 119a/20, 119a/7, 119b/14, 124b/10,
 124b/3, 128a/13, 133a/13, 135b/14, 136a/3,
 136a/4,
 136b/4, 138a/19, 141b/6, 141b/7,
 142b/16, 161a/4, 164a/18, 181b/18,
 182b/13, 183a/8,
 183b/13, 184b/8, 185a/4, 186a/16,
 24b/8, 25a/7, 27a/18, 28b/1, 28b/2, 3a/15,
 40a/13, 42a/3, 42a/4, 46b/9, 56b/13,
 59b/2, 5a/13, 61a/2, 63b/10, 65b/1,
 67b/9, 69a/7, 80a/16, 80a/17, 80a/7,
 84a/5, 86a/19, 86a/5, 88a/2, 89a/2,
 91a/6, 92a/13, 92b/17, 93b/13,
 93b/7, 95a/18, 95b/2, 96b/3, 99a/2, 9a/7
 ü. imiş 2a/20
- üzeri :** Bir şeyin yukarı, göge doğru olan
 yanı. -114-
 ü.+ lerine 120b/12, 129b/4, 138a/11,
 35b/18, 35b/19, 73a/3
 ü.+ me 183a/1
 ü.+ mize 131b/18, 50b/14
 ü.+ nde 120b/14, 132b/7, 25a/19,
 25b/4, 25b/5, 65b/15, 65b/17, 75a/15, 75a/7,
 97b/3
 ü.+ ne imiş 93b/11
 ü.+ ne olsun 50b/15
- ü.+ ne 103a/4, 103a/6, 103a/8,
 103b/18, 106a/14, 106b/18, 108a/2,
 109a/17, 10a/4,
 112b/14, 113a/20, 115b/20,
 117b/17, 119b/10, 11b/11, 11b/7, 11b/8,
 11b/9, 120b/9,
 124a/3, 132a/20, 132a/4, 132a/6,
 132b/15, 133a/6, 134a/13, 134a/14,
 136b/9, 137a/5,
 138a/20, 142a/15, 14b/10,
 150b/17, 150b/18, 150b/8, 151b/18,
 163b/10, 169a/10, 16a/10,
 16b/12, 16b/13, 16b/6, 170b/15,
 170b/17, 179a/5, 179a/8, 17a/3, 180b/4,
 19b/17,
 28a/18, 31b/1, 31b/2, 31b/4,
 33b/12, 35b/16, 37b/16, 40a/1, 40b/13,
 40b/16,
 40b/19, 41b/10, 41b/7, 43b/16,
 43b/19, 44b/19, 44b/20, 45a/4, 45a/5,
 45b/1,
 46b/2, 50b/2, 51a/13, 51b/7,
 52b/11, 54b/4, 59b/7, 60a/16, 61b/19,
 68a/13,
 6b/13, 6b/15, 6b/2, 75a/15,
 80b/14, 80b/8, 81b/18, 8a/20
- ü.+ ñe 133a/9
 ü.+ nedür 150a/19, 150a/20
- üzerü :** (bkz. üzeri). -11-
 ü.+ me 141b/6, 17a/13, 17a/14
 ü.+ medür 96b/18
 ü.+ müze 141b/10
 ü.+ ñe 90a/11
 ü.+ ñüze 102a/17, 137a/4,
 145a/1, 19a/1, 41b/7
- üzüm :** Bir tür meyve. -2-
 ü.+ i 102b/17, 11a/11

V

vācib : Lüzumlu, mecbur. -2- [Ar.]

v. 120a/1

v.+ dür 182b/14

va‘de : Bir iş için önceden belli edilen zaman. -4- [Ar.]

v. etdiler 82a/13

v. eyledi 24b/9

v. eyliyüp 137b/1

v.+ sin 144b/20

vāfir : Birçok, çok, bol. -1- [Ar.]

v. 103b/15

vaftiz : Hıristiyanlarda çocuğun ve hıristiyanlığa yeni girenin dine girme şartı sayılan, suya sokma merasimi. -2- [Ar.]

v. iden 64a/4

v. ider 150a/11

vahiy : Bir fikrin, bir hakikatin veya emrin Allah tarafından Peygambere bildirilmesi. -1- [Ar.]

v. 93a/5

vāki‘ : Olan, geçmiş olan, geçen. -49- [Ar.]

v. olacak 137a/7, 73b/20

v. oldı 100b/3, 103b/13, 106a/2,

107a/10, 108a/12, 110a/7, 110b/18, 110b/9, 111a/8,

111b/18, 114b/15, 122a/20, 124b/17,

126b/19, 133b/2, 144a/9, 145a/5, 150a/7,

160b/6,

166b/5, 17b/5, 32a/17, 46a/12,

54b/1, 56b/18, 57b/3, 59b/5, 88b/17, 89b/10,

90a/20, 91b/19, 92a/8, 92b/3,

93b/19, 95a/19, 98a/15, 99a/12

v. olıcağı 173a/19, 175b/14

v. olıṣardır 135b/17

v. olmağa 136b/13

v. olmak 81a/17

v. olmazdan 175b/14

v. olmuşdur 61b/20

v. olmuşlardan 143b/1

v. olmuş 136b/19

v. olımıya 154a/1

vakt : Vakit, saat, zaman, mevsim. -

121- [Ar.]

v. 101b/16, 102b/12, 10b/10,

115b/18, 11b/3, 121b/16, 122b/14,

122b/18, 135b/17,

136a/20, 136b/11, 138b/8, 13a/9,

141b/9, 142a/12, 145a/8, 14a/17, 14b/2,

159a/5,

159b/14, 15a/8, 162a/11,

164a/16, 169a/17, 170b/4, 170b/5,

172a/5, 173b/13, 181a/16,

182b/2, 183a/14, 185a/5, 19b/8,

20a/17, 22b/12, 23b/7, 25b/17, 26a/15,

26b/20,

28a/7, 28b/12, 28b/3, 29a/2,

29b/11, 31b/7, 32a/8, 32b/20, 33b/7,

34b/13,

35b/8, 38b/9, 39b/19, 3b/14,

42a/17, 42b/12, 42b/16, 42b/3, 42b/6,

43a/8,

43b/7, 44a/14, 44a/7, 45a/20,

45b/11, 45b/18, 45b/4, 46a/15, 46a/4,

46a/7,

46b/12, 46b/7, 46b/8, 47b/1,

47b/11, 49a/10, 49a/14, 4a/18, 4b/14,

4b/19,

4b/20, 50a/4, 50b/16, 57a/16,

57b/9, 5a/6, 5b/3, 5b/5, 61a/19, 80b/13,

81a/11, 81a/12, 81a/3, 85a/19,

97a/14

- v.+ de 120b/5, 170b/19, 185b/17,
19a/6, 26a/21, 43b/16, 82a/5, 82a/6, 98a/2
v.+ den 28b/4, 46b/16, 5b/13
v.+ i 110b/5, 114b/18, 116a/3,
119a/18, 120a/13, 21a/4, 69b/16
v.+ i 123a/1, 163a/3, 179b/4, 65a/4,
75b/9
v.+ inde 178a/12, 82a/15
v.+ lerinde 37b/10
- vālidān:** Anne ile baba. -13- [Ar.]
v. 16b/6, 80b/8, 93a/6
v.+ dan 136a/13
v.+ i 109a/5, 130b/5, 163b/16,
163b/17, 164b/14, 164b/17, 164b/7, 164b/9,
93b/11
- vālide :** Anne. -4- [Ar.]
v.+ si 147b/17, 147b/19, 148a/2,
90b/5
- var - :** Varmak, ulaşmak, yetişmek. -170-
v. 127b/17, 164a/12
v.- alar 65b/9
v.- alum 158b/2, 168a/14, 83b/10
v.- asın 91b/10
v.- aydı 103b/13
v.- dıkları 128a/11
v.- dılar 112a/10, 143a/19, 143b/19,
158a/19, 185a/9, 92a/3
v.- duğu 108a/18
v.- duğın 172b/10
v.- dukları 156a/17, 87b/11
v.- dukları 114b/3
v.- gıl 103b/7, 105b/19, 108b/13,
114b/2, 122a/6, 128a/18, 12a/16, 12b/5,
14a/2,
153a/2, 158b/14, 34b/3, 4a/2, 62a/5,
74b/20, 99b/12
v.- mağa 124a/4
- v.- maķ 107b/13, 12b/15
v.- maķdan 4a/6
v.- mañ 128b/5
v.- müşdur 131b/13, 168a/20
v.- miyalar 165b/20
v.- miyañ 136a/1
v.- uñ 112b/9, 132b/6, 13b/1,
15b/19, 34a/12, 34a/5, 35b/10, 38a/16,
44a/18,
52b/4, 75a/5, 82a/18, 82a/19
v.- un 46b/19
v.- up 104a/15, 108a/11,
109b/16, 109b/19, 112a/1, 112a/16,
112a/18, 112a/19, 115a/6,
116a/6, 122a/7, 122b/16,
124b/17, 128a/10, 12a/5, 132b/11,
137a/18, 137b/11, 137b/3,
13a/1, 14a/15, 152b/17, 154a/1,
164a/13, 164a/5, 167b/1, 168b/11,
169b/20, 169b/5,
170b/10, 174b/3, 176b/10,
17b/10, 185b/2, 19b/12, 21a/9, 22b/16,
23b/10, 23b/13,
25a/2, 30a/19, 31a/9, 32a/4,
33a/15, 35b/17, 38b/9, 3a/11, 44b/10,
44b/12,
45a/9, 46b/13, 47b/12, 48a/3,
48a/7, 49b/18, 52a/9, 52b/17, 52b/4,
53a/20,
53a/6, 54b/17, 55b/20, 55b/6,
5b/20, 62a/7, 62b/14, 64b/15, 65a/14,
65a/17,
65a/19, 67b/8, 73a/14, 75a/10,
7a/16, 82a/16, 83a/16, 83b/4, 86b/14,
87a/19,
87b/12, 87b/16, 87b/6, 99a/6
ilerü v.- up 47b/17

- v.- ur idi 103b/1, 107a/13, 132b/2,
150b/14, 155b/3, 160b/20, 181a/4, 6a/5,
84a/4,
    84a/9
v.- ur iken 15b/19
v.- ur 103b/8, 124a/19, 12a/16,
168b/18
    v.- urın 177b/10, 178a/1, 178a/4,
178b/9
    v.- urlar idi 103b/14, 93b/12
    v.- ursın 120a/19
    v.- urum 168a/6, 175a/1, 177b/2,
37a/8
var : Mevcut evrende veya düşüncede
yer alan, yok karşıtı. -151-
    v. 103b/7, 107b/6, 132a/16, 134b/6,
144b/9, 151a/20, 161a/18, 164a/4, 164b/13,
    164b/18, 22b/2, 27a/17, 30a/19,
37a/4, 41a/7, 45a/10, 45a/15, 55a/6, 58b/13,
    58b/20, 61b/3, 65a/19, 66a/18,
67b/7, 68a/12, 70b/12, 73b/14, 97b/10
    v.+ dur 105a/17, 105a/2, 10b/17,
110b/7, 112a/13, 118a/3, 118b/17, 120a/6,
121a/13,
    122a/4, 123b/6, 127a/15, 127a/17,
12a/15, 12b/18, 132a/17, 132b/10, 132b/14,
13b/19,
    144b/6, 152a/11, 152a/7, 153a/16,
154b/15, 155a/1, 155b/15, 157b/18, 157b/6,
158a/15,
    159b/3, 162a/7, 162b/15, 163a/10,
163a/13, 163a/16, 166a/18, 166b/3, 166b/4,
166b/7,
    172a/17, 175a/14, 177b/13, 178a/13,
178a/16, 182a/17, 182b/13, 182b/18,
182b/19, 183a/3,
    186b/15, 18a/18, 19a/17, 19b/5,
22a/2, 22b/15, 29a/3, 32b/17, 32b/18,
35b/13,
    52b/3, 56b/8, 59a/7, 69b/20,
75a/9, 78a/15, 8b/1, 99b/10
    v. idi 105a/19, 107b/14, 107b/3,
108a/17, 114b/5, 120b/17, 121a/7,
126b/15, 129a/15,
    134b/16, 13a/18, 148a/4,
152b/15, 155b/17, 171a/6, 19b/2,
24a/13, 37a/15, 37a/4,
    39a/7, 46b/2, 50a/18, 52a/3,
52a/6, 55a/5, 56a/18, 57b/16, 57b/9,
58a/16,
    61b/10, 67a/19, 68a/16, 73a/17,
75b/7, 77b/10, 81b/17, 86b/11, 88b/13,
92a/12,
    93a/2, 97b/8
    v. iken 173b/5
    v. imiş 100b/14, 125b/14,
126b/13, 131a/12, 149a/2, 153a/13,
93a/20, 97a/14, 97a/18
    v. ise 62a/18, 98a/3
    v. ola 94b/18
varısa : Var ise. -27-
    v. 106a/19, 107a/2, 119a/12,
123b/17, 124a/10, 124a/7, 130a/13,
132a/18, 132a/19,
    154b/5, 166a/5, 177b/18, 18a/12,
21b/16, 22a/1, 23b/11, 23b/14, 23b/8,
31b/16,
    33a/16, 45a/16, 45a/17, 60b/1,
67a/5, 73a/14, 76a/13, 7a/15
vāris : Mirasçı. -3- [Ar.]
    v.+ dür 134a/6, 37b/5, 77a/5
varlık : Var olma durumu, mevcudiyet,
var olan. -2-

- v. 118b/7
 v.+ ları 119b/14
- vāsi‘** : Geniş, bol. -1- [Ar.]
 v. iderler 40a/8
- vasiyet**: (bkz. vaşıyyet).-1- [Ar.]
 v. eyledi 26a/3
- vaşıyyet**: Bir işi birisine havale etmek.
 -44- [Ar.]
 v. 142b/16, 39b/4, 78a/11, 78a/7
 v.-i muğaddesin 91b/4
 v.+ de 39b/9
 v.+ dür 39b/7
 v.+ e 78a/13
 v. etdi ise 175b/18, 67b/19
 v. etdüğüm 53b/2
 v. eydürin 176b/12
 v. eyledi 67b/18, 68b/10, 99a/9
 v.+ i 166b/4, 172a/20, 174a/6, 72b/8
 v. iderin 176b/6
 v. ide 5a/16, 96b/6
 v. idüp 110a/13
 v.+ inden 26a/2
 v.+ ini 26a/7, 66b/12, 66b/8
 v. itmegi 17b/6
 v.+ leri 130a/8, 176a/18, 33a/8,
- 73a/8
 v.+ lerin 66b/8
 v.+ lerinde 88b/15
 v.+ lerü 175a/14
 v.+ lerümi 175a/5, 176a/17
 v.+ lerüñ 78a/8, 7a/2
 v.+ üm 176b/2
 v. virdi 172a/19, 19b/13, 63a/11,
- 69a/17
- vay** : Şaşma anlatan bir söz. -31-
- v. 101b/12, 101b/13, 101b/14,
 101b/15, 113a/7, 113a/8, 116b/20,
 117a/10, 117a/13,
 117a/3, 117a/5, 117b/3, 127b/5,
 136b/3, 138a/6, 18b/3, 30b/15, 30b/16,
 40a/18,
 40b/19, 40b/2, 40b/4, 40b/8,
 41a/14, 41a/5, 41a/9, 42b/10, 47a/9,
 80b/17,
 82b/12
- va‘z** : Dini meseleler üzerine konuşup
 nasihat etmek. -29- [Ar.]
 v. 106a/3
 v. etdiler 63b/20, 88a/6
 v. eyleñ 16a/1, 87b/17, 16b/19
 v. idem 55b/10, 97a/1, 97a/2
 v. ider idi 54a/15, 55b/12
 v. ider iken 15a/19, 54b/10,
 94b/2
 v. ider 6a/6
 v. ide 17b/7
 v. idüp 109a/11, 109a/19, 4a/12,
 98a/13
 v. itmege 58b/1, 5b/13
 v. itmesinden 116b/2, 20b/20
 v. kılur iken 54a/10
 v. oluna 144b/19, 42b/3, 46b/11
 v. olunmak 80b/3
- vaż‘** : Koyma, konulma, bırakmak. -
 7- [Ar.]
 v. eyledi 58a/20
 v. eyliye 119b/19
 v. idem 135a/17, 39b/15, 78b/6
 v. ide 44a/4
 v. olunmuş 103b/6
- vażı‘** : Koyan, yerlestiren. -1- [Ar.]
 v. etdüm 176b/10

ve : Ve bağlacı. -4680-

v. 100a/1, 100a/10, 100a/11,
 100a/14, 100a/17, 100a/19, 100a/2, 100a/20,
 100a/5,
 100a/8, 100b/10, 100b/12, 100b/13,
 100b/14, 100b/15, 100b/18, 100b/3, 100b/4,
 100b/5,
 100b/7, 100b/9, 101a/11, 101a/12,
 101a/13, 101a/14, 101a/15, 101a/16,
 101a/17, 101a/18,
 101a/19, 101a/2, 101a/20, 101a/3,
 101a/5, 101a/6, 101a/7, 101a/8, 101b/1,
 101b/19,
 101b/20, 101b/6, 101b/7, 101b/9,
 102a/1, 102a/10, 102a/14, 102a/15, 102a/16,
 102a/17,
 102a/18, 102a/19, 102a/2, 102a/4,
 102a/5, 102a/6, 102a/8, 102b/1, 102b/12,
 102b/14,
 102b/16, 102b/18, 102b/20, 102b/3,
 102b/6, 102b/7, 103a/1, 103a/12, 103a/13,
 103a/15,
 103a/16, 103a/19, 103a/4, 103a/5,
 103a/8, 103a/9, 103b/1, 103b/11, 103b/13,
 103b/14,
 103b/17, 103b/18, 103b/19, 103b/20,
 103b/5, 103b/7, 103b/8, 103b/9, 104a/1,
 104a/13,
 104a/14, 104a/15, 104a/18, 104a/2,
 104a/4, 104a/5, 104a/6, 104a/7, 104a/9,
 104b/12,
 104b/13, 104b/14, 104b/16, 104b/17,
 104b/20, 104b/4, 105a/1, 105a/10, 105a/12,
 105a/13,
 105a/16, 105a/18, 105a/2, 105a/3,
 105a/4, 105a/6, 105a/7, 105a/8, 105b/1,
 105b/15,

105b/16, 105b/18, 105b/3,
 105b/4, 105b/5, 105b/8, 106a/10,
 106a/12, 106a/13, 106a/14,
 106a/15, 106a/16, 106a/17,
 106a/18, 106a/19, 106a/2, 106a/3,
 106a/4, 106a/5, 106a/7,
 106a/8, 106a/9, 106b/1, 106b/10,
 106b/12, 106b/13, 106b/15, 106b/16,
 106b/20, 106b/3,
 106b/9, 107a/11, 107a/13,
 107a/14, 107a/16, 107a/17, 107a/18,
 107a/2, 107a/20, 107a/4,
 107a/5, 107a/6, 107a/7, 107a/8,
 107a/9, 107b/1, 107b/10, 107b/11,
 107b/12, 107b/13,
 107b/15, 107b/16, 107b/17,
 107b/18, 107b/19, 107b/20, 107b/3,
 107b/4, 107b/5, 107b/9,
 108a/10, 108a/12, 108a/14,
 108a/15, 108a/18, 108a/19, 108a/3,
 108a/6, 108a/7, 108b/10,
 108b/11, 108b/12, 108b/17,
 108b/18, 108b/19, 108b/20, 108b/3,
 108b/4, 108b/5, 108b/6,
 108b/7, 108b/8, 109a/1, 109a/10,
 109a/11, 109a/12, 109a/13, 109a/14,
 109a/15, 109a/18,
 109a/2, 109a/3, 109a/4, 109a/5,
 109a/9, 109b/11, 109b/12, 109b/13,
 109b/15, 109b/16,
 109b/17, 109b/18, 109b/2,
 109b/20, 109b/3, 109b/4, 109b/5,
 109b/7, 109b/8, 109b/9,
 10a/1, 10a/10, 10a/17, 10a/2,
 10a/3, 10a/6, 10a/8, 10b/12, 10b/14,
 10b/15,

10b/16, 10b/18, 10b/3, 10b/4, 10b/6,
 10b/8, 10b/9, 110a/10, 110a/12, 110a/15,
 110a/16, 110a/17, 110a/2, 110a/20,
 110a/3, 110a/4, 110a/5, 110a/6, 110a/8,
 110a/9,
 110b/10, 110b/11, 110b/12, 110b/13,
 110b/14, 110b/16, 110b/17, 110b/18,
 110b/20, 110b/3,
 110b/4, 110b/6, 110b/8, 111a/1,
 111a/11, 111a/12, 111a/13, 111a/14,
 111a/17, 111a/18,
 111a/19, 111a/2, 111a/3, 111a/4,
 111a/5, 111a/6, 111a/8, 111b/1, 111b/11,
 111b/13,
 111b/15, 111b/16, 111b/17, 111b/20,
 111b/6, 111b/9, 112a/1, 112a/10, 112a/12,
 112a/13,
 112a/14, 112a/15, 112a/16, 112a/18,
 112a/2, 112a/20, 112a/3, 112a/4, 112a/7,
 112a/9,
 112b/11, 112b/13, 112b/15, 112b/17,
 112b/18, 112b/19, 112b/4, 112b/5, 113a/1,
 113a/10,
 113a/11, 113a/12, 113a/15, 113a/16,
 113a/18, 113a/2, 113a/20, 113a/9, 113b/1,
 113b/10,
 113b/11, 113b/12, 113b/14, 113b/15,
 113b/16, 113b/17, 113b/18, 113b/19,
 113b/4, 113b/5,
 113b/6, 113b/7, 113b/9, 114a/10,
 114a/11, 114a/12, 114a/13, 114a/14,
 114a/15, 114a/16,
 114a/18, 114a/2, 114a/4, 114a/5,
 114a/6, 114a/9, 114b/1, 114b/10, 114b/12,
 114b/15,

114b/18, 114b/2, 114b/3,
 114b/4, 114b/7, 115a/10, 115a/14,
 115a/15, 115a/16, 115a/17,
 115a/18, 115a/2, 115a/3, 115a/5,
 115a/6, 115a/8, 115a/9, 115b/10,
 115b/11, 115b/13,
 115b/16, 115b/3, 115b/4,
 115b/5, 115b/7, 116a/1, 116a/12,
 116a/14, 116a/15, 116a/20,
 116a/5, 116a/6, 116a/7, 116a/8,
 116a/9, 116b/12, 116b/13, 116b/15,
 116b/16, 116b/17,
 116b/2, 116b/20, 116b/4,
 116b/7, 117a/1, 117a/11, 117a/14,
 117a/17, 117a/18, 117a/2,
 117a/3, 117a/5, 117a/7, 117a/9,
 117b/11, 117b/15, 117b/16, 117b/19,
 117b/5, 117b/6,
 118a/11, 118a/13, 118a/18,
 118a/20, 118a/4, 118b/1, 118b/10,
 118b/12, 118b/14, 118b/15,
 118b/16, 118b/17, 118b/3,
 118b/4, 118b/5, 118b/6, 119a/1,
 119a/12, 119a/14, 119a/16,
 119a/17, 119a/3, 119a/6, 119a/7,
 119a/9, 119b/1, 119b/10, 119b/14,
 119b/15, 119b/18,
 119b/19, 119b/2, 119b/20,
 119b/4, 119b/9, 11a/14, 11a/4, 11a/5,
 11a/6, 11a/7,
 11a/8, 11b/10, 11b/12, 11b/13,
 11b/14, 11b/17, 11b/2, 11b/3, 11b/7,
 11b/8,
 11b/9, 120a/10, 120a/11,
 120a/12, 120a/14, 120a/16, 120a/20,
 120a/3, 120a/5, 120a/7,

120b/1, 120b/17, 120b/18, 120b/19,
 120b/5, 120b/7, 121a/1, 121a/10, 121a/12,
 121a/14,
     121a/17, 121a/19, 121a/20, 121a/3,
 121a/4, 121a/5, 121a/7, 121a/8, 121b/10,
 121b/12,
     121b/13, 121b/14, 121b/15, 121b/17,
 121b/18, 121b/2, 121b/20, 121b/21, 121b/4,
 121b/5,
     121b/8, 121b/9, 122a/1, 122a/10,
 122a/13, 122a/15, 122a/2, 122a/3, 122a/4,
 122a/5,
     122a/6, 122a/7, 122a/8, 122a/9,
 122b/13, 122b/14, 122b/19, 122b/2,
 122b/20, 122b/3,
     122b/4, 122b/5, 122b/7, 123a/10,
 123a/12, 123a/14, 123a/16, 123a/17,
 123a/18, 123a/19,
     123a/2, 123a/20, 123a/3, 123a/4,
 123a/6, 123a/9, 123b/1, 123b/10, 123b/11,
 123b/12,
     123b/13, 123b/14, 123b/20, 123b/3,
 123b/4, 123b/5, 123b/6, 123b/7, 124a/13,
 124a/14,
     124a/16, 124a/19, 124a/20, 124a/4,
 124a/9, 124b/11, 124b/13, 124b/15,
 124b/16, 124b/17,
     124b/18, 124b/19, 124b/21, 124b/6,
 124b/7, 125a/10, 125a/12, 125a/13, 125a/14,
 125a/15,
     125a/16, 125a/17, 125a/18, 125a/19,
 125a/20, 125a/3, 125a/4, 125a/6, 125a/8,
 125a/9,
     125b/1, 125b/10, 125b/12, 125b/14,
 125b/15, 125b/16, 125b/3, 125b/4, 125b/5,
 125b/9,

            126a/10, 126a/12, 126a/16,
 126a/18, 126a/4, 126a/6, 126a/7,
 126a/8, 126a/9, 126b/10,
     126b/12, 126b/14, 126b/16,
 126b/18, 126b/19, 126b/2, 126b/20,
 126b/3, 126b/4, 126b/7,
     126b/9, 127a/1, 127a/10,
 127a/12, 127a/17, 127a/18, 127a/20,
 127a/3, 127a/4, 127a/6,
     127a/8, 127b/1, 127b/10,
 127b/11, 127b/12, 127b/13, 127b/15,
 127b/18, 127b/19, 127b/9,
     128a/10, 128a/11, 128a/13,
 128a/14, 128a/15, 128a/17, 128a/5,
 128a/6, 128a/8, 128a/9,
     128b/1, 128b/10, 128b/13,
 128b/17, 128b/18, 128b/20, 128b/4,
 128b/5, 128b/6, 129a/1,
     129a/12, 129a/13, 129a/14,
 129a/15, 129a/16, 129a/18, 129a/4,
 129a/6, 129a/7, 129a/8,
     129a/9, 129b/1, 129b/14,
 129b/18, 129b/19, 129b/3, 129b/4,
 129b/6, 129b/9, 12a/1,
     12a/10, 12a/11, 12a/13, 12a/15,
 12a/16, 12a/17, 12a/18, 12a/19, 12a/20,
 12a/3,
     12a/4, 12a/6, 12a/7, 12b/1,
 12b/10, 12b/11, 12b/14, 12b/16, 12b/18,
 12b/20,
     12b/4, 12b/5, 12b/6, 12b/8,
 12b/9, 130a/10, 130a/11, 130a/14,
 130a/15, 130a/2,
     130a/20, 130a/5, 130a/6, 130b/1,
 130b/12, 130b/13, 130b/14, 130b/15,
 130b/17, 130b/18,

130b/19, 130b/20, 130b/4, 130b/7,
 130b/8, 130b/9, 131a/11, 131a/12, 131a/13,
 131a/14,
     131a/15, 131a/16, 131a/17, 131a/19,
 131a/4, 131a/5, 131a/6, 131a/7, 131a/8,
 131b/1,
     131b/14, 131b/15, 131b/18, 131b/3,
 131b/5, 131b/6, 131b/9, 132a/10, 132a/12,
 132a/14,
     132a/15, 132a/16, 132a/18, 132a/19,
 132a/2, 132a/4, 132a/5, 132a/6, 132a/9,
 132b/1,
     132b/10, 132b/11, 132b/13, 132b/14,
 132b/16, 132b/17, 132b/3, 132b/8, 133a/1,
 133a/11,
     133a/12, 133a/14, 133a/17, 133a/18,
 133a/19, 133a/3, 133a/5, 133b/10, 133b/12,
 133b/13,
     133b/16, 133b/17, 133b/19, 133b/2,
 133b/3, 133b/4, 133b/6, 133b/8, 134a/10,
 134a/15,
     134a/16, 134a/17, 134a/19, 134a/2,
 134a/20, 134a/7, 134a/9, 134b/1, 134b/10,
 134b/12,
     134b/16, 134b/17, 134b/18, 134b/19,
 134b/20, 134b/6, 134b/7, 134b/8, 134b/9,
 135a/10,
     135a/11, 135a/13, 135a/15, 135a/2,
 135a/3, 135a/4, 135a/5, 135a/6, 135a/9,
 135b/1,
     135b/12, 135b/13, 135b/16, 135b/17,
 135b/19, 135b/3, 135b/6, 135b/7, 135b/8,
 136a/1,
     136a/10, 136a/12, 136a/13, 136a/14,
 136a/15, 136a/20, 136a/4, 136a/5, 136a/7,
 136a/8,

            136b/1, 136b/11, 136b/12,
 136b/13, 136b/15, 136b/16, 136b/3,
 136b/4, 136b/5, 136b/6,
     136b/7, 136b/8, 136b/9, 137a/1,
 137a/11, 137a/14, 137a/15, 137a/18,
 137a/19, 137a/20,
     137a/3, 137a/8, 137a/9, 137b/10,
 137b/11, 137b/12, 137b/13, 137b/17,
 137b/19, 137b/2,
     137b/20, 137b/3, 137b/4,
 137b/5, 138a/10, 138a/11, 138a/13,
 138a/17, 138a/19, 138a/5,
     138a/7, 138a/9, 138b/1, 138b/10,
 138b/12, 138b/14, 138b/15, 138b/16,
 138b/17, 138b/18,
     138b/20, 138b/21, 138b/3,
 138b/4, 138b/6, 138b/8, 138b/9,
 139a/11, 139a/13, 139a/15,
     139a/16, 139a/17, 139a/19,
 139a/2, 139a/3, 139a/4, 139a/6, 139a/7,
 139a/8, 139a/9,
     139b/1, 139b/11, 139b/12,
 139b/14, 139b/16, 139b/17, 139b/19,
 139b/20, 139b/3, 139b/4,
     139b/5, 139b/7, 139b/9, 13a/10,
 13a/11, 13a/13, 13a/16, 13a/18, 13a/3,
 13a/4,
     13a/5, 13a/7, 13a/8, 13b/1,
 13b/10, 13b/11, 13b/12, 13b/14, 13b/15,
 13b/18,
     13b/2, 13b/4, 13b/5, 13b/6,
 13b/7, 140a/1, 140a/11, 140a/12,
 140a/15, 140a/16,
     140a/17, 140a/18, 140a/19,
 140a/2, 140a/3, 140a/4, 140a/5, 140a/6,
 140a/7, 140a/8,

140b/11, 140b/13, 140b/14, 140b/17,
 140b/19, 140b/2, 140b/20, 140b/5, 140b/6,
 141a/1,
     141a/10, 141a/12, 141a/16, 141a/17,
 141a/18, 141a/19, 141a/20, 141a/3, 141a/4,
 141a/8,
     141b/1, 141b/11, 141b/12, 141b/13,
 141b/15, 141b/17, 141b/18, 141b/3, 141b/4,
 141b/7,
     141b/8, 141b/9, 142a/1, 142a/10,
 142a/12, 142a/13, 142a/15, 142a/16,
 142a/17, 142a/19,
     142a/2, 142a/3, 142a/5, 142a/6,
 142a/7, 142a/8, 142b/1, 142b/10, 142b/12,
 142b/13,
     142b/14, 142b/15, 142b/16, 142b/18,
 142b/19, 142b/3, 142b/4, 142b/5, 142b/6,
 142b/9,
     143a/1, 143a/10, 143a/12, 143a/13,
 143a/14, 143a/15, 143a/16, 143a/18, 143a/2,
 143a/20,
     143a/4, 143a/9, 143b/1, 143b/10,
 143b/11, 143b/16, 143b/18, 143b/19,
 143b/20, 143b/3,
     143b/5, 143b/7, 143b/8, 143b/9,
 144a/1, 144a/10, 144a/11, 144a/12, 144a/14,
 144a/15,
     144a/16, 144a/17, 144a/18, 144a/3,
 144a/5, 144a/6, 144a/7, 144a/8, 144b/1,
 144b/10,
     144b/11, 144b/13, 144b/15, 144b/16,
 144b/17, 144b/18, 144b/19, 144b/2,
 144b/20, 144b/3,
     144b/5, 144b/6, 144b/7, 144b/9,
 145a/10, 145a/3, 145a/4, 145a/6, 145a/8,
 145b/14,

145b/15, 145b/18, 145b/19,
 145b/4, 145b/6, 145b/7, 145b/8, 146a/1,
 146a/10, 146a/12,
     146a/13, 146a/14, 146a/19,
 146a/2, 146a/20, 146a/5, 146a/6,
 146a/7, 146a/9, 146b/11,
     146b/13, 146b/14, 146b/16,
 146b/19, 146b/2, 147a/1, 147a/11,
 147a/13, 147a/17, 147a/18,
     147a/20, 147a/3, 147a/6, 147a/8,
 147b/1, 147b/11, 147b/13, 147b/16,
 147b/17, 147b/18,
     148a/1, 148a/10, 148a/11,
 148a/12, 148a/15, 148a/16, 148a/17,
 148a/18, 148a/19, 148a/20,
     148a/7, 148a/8, 148a/9, 148b/1,
 148b/10, 148b/12, 148b/15, 148b/18,
 148b/3, 148b/4,
     148b/6, 149a/11, 149a/12,
 149a/14, 149a/15, 149a/18, 149a/4,
 149a/7, 149b/1, 149b/17,
     149b/2, 149b/20, 149b/3,
 149b/4, 149b/5, 149b/7, 14a/10, 14a/11,
 14a/12, 14a/15,
     14a/18, 14a/19, 14a/2, 14a/3,
 14a/4, 14a/5, 14a/7, 14a/8, 14a/9,
 14b/11,
     14b/12, 14b/16, 14b/17, 14b/18,
 14b/19, 14b/2, 14b/5, 14b/6, 14b/8,
 150a/11,
     150a/12, 150a/2, 150a/20,
 150a/3, 150a/4, 150a/5, 150a/6, 150a/8,
 150b/1, 150b/14,
     150b/17, 150b/2, 150b/5,
 150b/7, 151a/10, 151a/13, 151a/14,
 151a/20, 151a/7, 151a/9,

151b/1, 151b/12, 151b/13, 151b/14,
 151b/15, 151b/18, 151b/3, 151b/6, 151b/9,
 152a/11,
     152a/14, 152a/15, 152a/17, 152a/19,
 152a/2, 152a/20, 152a/5, 152a/6, 152b/15,
 152b/19,
     152b/4, 152b/5, 152b/7, 153a/10,
 153a/13, 153a/3, 153a/4, 153a/6, 153a/9,
 153b/10,
     153b/11, 153b/15, 153b/16, 153b/2,
 153b/4, 154a/13, 154a/2, 154a/20, 154a/5,
 154a/9,
     154b/1, 154b/10, 154b/12, 154b/15,
 154b/17, 154b/19, 154b/3, 154b/4, 154b/6,
 154b/9,
     155a/11, 155a/13, 155a/3, 155a/4,
 155a/5, 155a/8, 155b/15, 155b/16, 155b/18,
 155b/19,
     155b/3, 155b/4, 155b/5, 155b/6,
 155b/9, 156a/1, 156a/10, 156a/11, 156a/12,
 156a/13,
     156a/15, 156a/17, 156a/20, 156a/8,
 156b/13, 156b/4, 156b/5, 156b/6, 157a/1,
 157a/11,
     157a/13, 157a/15, 157a/16, 157a/3,
 157a/4, 157a/5, 157a/6, 157a/9, 157b/1,
 157b/11,
     157b/16, 157b/18, 157b/20, 157b/7,
 158a/1, 158a/14, 158a/16, 158a/19, 158a/2,
 158a/3,
     158a/5, 158b/10, 158b/12, 158b/14,
 158b/16, 158b/18, 158b/3, 158b/5, 159a/10,
 159a/13,
     159a/20, 159a/4, 159a/8, 159b/11,
 159b/12, 159b/17, 159b/19, 159b/4, 159b/6,
 15a/1,

            15a/10, 15a/12, 15a/13, 15a/14,
 15a/17, 15a/19, 15a/2, 15a/20, 15a/3,
 15a/5,
             15a/6, 15a/9, 15b/11, 15b/12,
 15b/13, 15b/14, 15b/15, 15b/17, 15b/19,
 15b/2,
             15b/7, 15b/9, 160a/1, 160a/12,
 160a/13, 160a/4, 160a/5, 160a/7,
 160a/8, 160b/17,
             160b/20, 160b/4, 160b/5,
 160b/6, 160b/8, 161a/1, 161a/11,
 161a/13, 161a/14, 161a/17,
             161a/18, 161a/2, 161a/3, 161a/8,
 161b/10, 161b/12, 161b/15, 161b/17,
 161b/3, 161b/4,
             161b/5, 161b/7, 161b/8, 162a/1,
 162a/11, 162a/13, 162a/18, 162a/19,
 162a/20, 162a/5,
             162a/7, 162a/8, 162b/17,
 162b/20, 162b/3, 163a/10, 163a/12,
 163a/13, 163a/17, 163a/2,
             163a/4, 163a/6, 163b/11,
 163b/12, 163b/14, 163b/15, 163b/17,
 163b/2, 163b/4, 163b/5,
             163b/6, 163b/7, 164a/12,
 164a/13, 164a/15, 164a/18, 164a/19,
 164a/2, 164a/3, 164a/5,
             164a/6, 164b/11, 164b/19,
 164b/2, 164b/4, 164b/6, 164b/7,
 165a/11, 165a/17, 165a/18,
             165a/19, 165a/7, 165b/1,
 165b/14, 165b/15, 165b/16, 165b/17,
 165b/18, 165b/19, 165b/2,
             165b/3, 165b/5, 166a/1, 166a/11,
 166a/12, 166a/13, 166a/14, 166a/15,
 166a/16, 166a/17,

- 166a/18, 166a/19, 166a/20, 166a/5,
 166a/7, 166a/8, 166b/10, 166b/15, 166b/18,
 166b/19,
 166b/20, 166b/6, 166b/7, 166b/9,
 167a/12, 167a/13, 167a/16, 167a/18,
 167a/19, 167a/2,
 167a/20, 167a/3, 167a/8, 167b/1,
 167b/11, 167b/14, 167b/19, 167b/4, 167b/7,
 168a/10,
 168a/17, 168a/20, 168a/3, 168b/11,
 168b/13, 168b/16, 168b/6, 168b/8, 169a/10,
 169a/15,
 169a/17, 169a/19, 169a/2, 169a/20,
 169a/3, 169a/4, 169b/1, 169b/10, 169b/12,
 169b/13,
 169b/14, 169b/16, 169b/2, 169b/3,
 169b/7, 169b/9, 16a/1, 16a/10, 16a/11,
 16a/12,
 16a/14, 16a/18, 16a/19, 16a/20,
 16a/4, 16a/5, 16a/6, 16a/8, 16a/9, 16b/1,
 16b/12, 16b/13, 16b/17, 16b/18,
 16b/19, 16b/5, 16b/6, 16b/7, 170a/1,
 170a/12,
 170a/13, 170a/15, 170a/16, 170a/2,
 170a/4, 170b/1, 170b/12, 170b/14, 170b/17,
 170b/6,
 170b/8, 171a/10, 171a/13, 171a/14,
 171a/17, 171a/19, 171a/5, 171a/7, 171a/9,
 171b/17,
 171b/21, 171b/8, 172a/11, 172a/13,
 172a/16, 172a/20, 172a/3, 172a/4, 172a/6,
 172b/10,
 172b/11, 172b/13, 172b/14, 172b/7,
 173a/13, 173a/2, 173a/3, 173a/6, 173a/8,
 173a/9,
 173b/12, 173b/13, 173b/15,
 173b/18, 173b/19, 173b/3, 174a/1,
 174a/3, 174a/4, 174b/10,
 174b/11, 174b/12, 174b/13,
 174b/14, 174b/18, 174b/2, 174b/3,
 174b/5, 174b/6, 174b/7,
 174b/9, 175a/1, 175a/10,
 175a/13, 175a/14, 175a/15, 175a/16,
 175a/18, 175a/2, 175a/20,
 175a/5, 175a/8, 175a/9, 175b/1,
 175b/10, 175b/11, 175b/13, 175b/16,
 175b/17, 175b/2,
 175b/6, 176a/11, 176a/12,
 176a/13, 176a/15, 176a/19, 176a/2,
 176a/3, 176a/5, 176a/8,
 176b/11, 177a/11, 177a/16,
 177a/17, 177b/10, 177b/11, 177b/16,
 177b/2, 177b/20, 177b/7,
 178a/1, 178a/11, 178a/17,
 178a/18, 178a/3, 178a/4, 178a/6,
 178a/7, 178a/8, 178a/9,
 178b/11, 178b/12, 178b/15,
 178b/16, 178b/2, 178b/5, 179a/13,
 179a/15, 179a/17, 179a/19,
 179a/2, 179a/6, 179a/7, 179a/9,
 179b/1, 179b/10, 179b/17, 179b/2,
 179b/6, 179b/8,
 17a/11, 17a/12, 17a/14, 17a/15,
 17a/17, 17a/18, 17a/2, 17a/20, 17a/3,
 17b/1,
 17b/10, 17b/11, 17b/12, 17b/13,
 17b/14, 17b/5, 180a/1, 180a/11,
 180a/12, 180a/14,
 180a/18, 180a/3, 180a/4, 180a/6,
 180b/1, 180b/14, 180b/15, 180b/17,
 180b/18, 180b/19,

180b/2, 180b/4, 180b/6, 180b/9,
 181a/11, 181a/14, 181a/16, 181a/17,
 181a/20, 181a/3,
     181a/4, 181a/5, 181a/9, 181b/11,
 181b/12, 181b/18, 181b/3, 181b/5, 182a/13,
 182a/15,
     182a/16, 182a/2, 182a/20, 182a/6,
 182b/10, 182b/12, 182b/13, 182b/15,
 182b/16, 182b/19,
     182b/4, 182b/5, 182b/9, 183a/15,
 183a/16, 183a/17, 183a/18, 183a/19,
 183a/20, 183a/7,
     183a/9, 183b/12, 183b/15, 183b/16,
 183b/17, 183b/19, 183b/2, 183b/3, 184a/11,
 184a/15,
     184a/16, 184a/18, 184a/20, 184a/3,
 184a/6, 184b/14, 184b/15, 184b/16,
 184b/17, 184b/18,
     184b/19, 184b/3, 184b/4, 184b/5,
 184b/8, 184b/9, 185a/1, 185a/10, 185a/11,
 185a/12,
     185a/14, 185a/15, 185a/19, 185a/3,
 185a/6, 185b/13, 185b/15, 185b/19,
 185b/20, 185b/3,
     185b/8, 185b/9, 186a/1, 186a/12,
 186a/16, 186a/17, 186a/18, 186a/19, 186a/2,
 186a/4,
     186a/5, 186a/6, 186a/7, 186a/9,
 186b/1, 186b/10, 186b/13, 186b/14, 186b/2,
 18a/10,
     18a/15, 18a/16, 18a/17, 18a/18,
 18a/19, 18a/7, 18a/9, 18b/11, 18b/14,
 18b/15,
     18b/17, 18b/18, 18b/19, 18b/20,
 18b/4, 18b/6, 18b/7, 19a/11, 19a/12, 19a/13,
     19a/15, 19a/18, 19a/2, 19a/3, 19a/7,
 19a/8, 19b/1, 19b/12, 19b/13, 19b/17,
     19b/18, 19b/19, 19b/2, 19b/20,
 19b/4, 19b/5, 19b/9, 1b/10, 1b/11,
 1b/12,
     1b/13, 1b/14, 1b/15, 1b/16, 1b/8,
 1b/9, 20a/11, 20a/13, 20a/17, 20a/18,
     20a/19, 20a/2, 20a/3, 20a/6,
 20a/8, 20a/9, 20b/1, 20b/12, 20b/13,
 20b/15,
     20b/2, 20b/3, 20b/4, 20b/8,
 21a/1, 21a/10, 21a/12, 21a/13, 21a/14,
 21a/15,
     21a/17, 21a/19, 21a/20, 21a/21,
 21a/4, 21a/6, 21a/8, 21b/10, 21b/11,
 21b/12,
     21b/13, 21b/14, 21b/15, 21b/16,
 21b/17, 21b/2, 21b/3, 21b/5, 21b/7,
 21b/8,
     22a/1, 22a/10, 22a/11, 22a/13,
 22a/14, 22a/15, 22a/16, 22a/17, 22a/4,
 22a/5,
     22a/6, 22a/7, 22a/8, 22a/9,
 22b/1, 22b/10, 22b/15, 22b/16, 22b/17,
 22b/20,
     22b/4, 22b/5, 22b/7, 23a/1,
 23a/11, 23a/15, 23a/16, 23a/18, 23a/19,
 23a/20,
     23b/1, 23b/10, 23b/11, 23b/14,
 23b/17, 23b/18, 23b/20, 23b/5, 23b/6,
 24a/1,
     24a/10, 24a/11, 24a/13, 24a/15,
 24a/5, 24a/6, 24a/7, 24a/9, 24b/1,
 24b/11,
     24b/12, 24b/13, 24b/14, 24b/15,
 24b/16, 24b/17, 24b/18, 24b/19, 24b/20,
 24b/3,

24b/5, 24b/6, 25a/1, 25a/10, 25a/11,
 25a/12, 25a/13, 25a/14, 25a/15, 25a/19,
 25a/4, 25a/5, 25a/6, 25a/7, 25a/8,
 25a/9, 25b/1, 25b/11, 25b/12, 25b/13,
 25b/15, 25b/17, 25b/4, 25b/6, 25b/7,
 25b/8, 25b/9, 26a/10, 26a/12, 26a/17,
 26a/19, 26a/20, 26a/3, 26a/4, 26a/6,
 26a/7, 26b/1, 26b/11, 26b/12, 26b/17,
 26b/3, 26b/4, 26b/8, 26b/9, 27a/10,
 27a/13, 27a/14, 27a/16, 27a/17, 27a/18,
 27a/19, 27a/2, 27a/20, 27a/3, 27a/4,
 27a/5, 27a/6, 27a/7, 27a/9, 27b/1,
 27b/10, 27b/12, 27b/13, 27b/14,
 27b/16, 27b/17, 27b/2, 27b/3, 27b/6, 27b/7,
 27b/9, 28a/11, 28a/12, 28a/13,
 28a/15, 28a/16, 28a/17, 28a/18, 28a/19,
 28a/2,
 28a/20, 28a/3, 28a/4, 28a/6, 28a/8,
 28b/14, 28b/16, 28b/19, 28b/2, 28b/6,
 28b/7, 28b/8, 29a/1, 29a/10, 29a/11,
 29a/14, 29a/16, 29a/18, 29a/19, 29a/7,
 29a/9, 29b/1, 29b/12, 29b/13,
 29b/14, 29b/15, 29b/16, 29b/19, 29b/20,
 29b/3,
 29b/5, 29b/7, 29b/9, 2a/1, 2a/10,
 2a/11, 2a/12, 2a/13, 2a/14, 2a/15,
 2a/17, 2a/18, 2a/2, 2a/3, 2a/4, 2a/5,
 2a/6, 2a/7, 2a/8, 2a/9,
 2b/11, 2b/13, 2b/15, 2b/3, 2b/7,
 30a/10, 30a/11, 30a/14, 30a/16, 30a/19,
 30a/20, 30a/3, 30a/6, 30a/8, 30b/1,
 30b/11, 30b/17, 30b/20, 30b/5, 30b/7,
 31a/10, 31a/13, 31a/18, 31a/19,
 31a/20, 31b/13, 31b/16, 31b/19, 31b/2,
 31b/9,
 32a/1, 32a/11, 32a/17, 32a/19, 32a/4,
 32a/5, 32a/7, 32b/1, 32b/11, 32b/12,

32b/13, 32b/17, 32b/18, 32b/3,
 32b/4, 32b/5, 32b/6, 32b/8, 33a/1,
 33a/12,
 33a/13, 33a/16, 33a/17, 33a/19,
 33a/3, 33a/4, 33a/5, 33a/6, 33a/9, 33b/1,
 33b/13, 33b/16, 33b/17, 33b/3,
 33b/9, 34a/12, 34a/13, 34a/14, 34a/15,
 34a/17,
 34a/18, 34a/19, 34a/2, 34a/20,
 34a/3, 34a/5, 34a/6, 34a/7, 34a/9,
 34b/10,
 34b/11, 34b/12, 34b/14, 34b/15,
 34b/17, 34b/18, 34b/20, 34b/6, 34b/7,
 34b/9,
 35a/11, 35a/14, 35a/15, 35a/16,
 35a/19, 35a/2, 35a/4, 35a/6, 35a/9,
 35b/1,
 35b/10, 35b/11, 35b/12, 35b/13,
 35b/16, 35b/17, 35b/18, 35b/19, 35b/4,
 35b/5,
 35b/7, 36a/10, 36a/11, 36a/13,
 36a/14, 36a/15, 36a/17, 36a/19, 36a/2,
 36a/20,
 36a/3, 36a/5, 36a/6, 36a/8,
 36a/9, 36b/1, 36b/10, 36b/11, 36b/13,
 36b/14,
 36b/18, 36b/2, 36b/20, 36b/3,
 36b/4, 36b/5, 36b/6, 36b/9, 37a/1,
 37a/10,
 37a/12, 37a/13, 37a/16, 37a/2,
 37a/20, 37a/4, 37a/5, 37a/6, 37a/7,
 37a/8,
 37b/1, 37b/13, 37b/15, 37b/16,
 37b/17, 37b/19, 37b/2, 37b/6, 37b/9,
 38a/11,

38a/12, 38a/13, 38a/14, 38a/17,
 38a/18, 38a/19, 38a/2, 38a/4, 38a/6, 38a/9,
     38b/1, 38b/10, 38b/12, 38b/13,
 38b/18, 38b/19, 38b/3, 38b/4, 38b/6, 38b/7,
     39a/1, 39a/10, 39a/13, 39a/14,
 39a/15, 39a/18, 39a/19, 39a/2, 39a/20,
     39a/3,
         39a/4, 39a/8, 39b/10, 39b/16,
 39b/19, 39b/3, 39b/5, 39b/6, 39b/7, 3a/1,
     3a/10, 3a/11, 3a/13, 3a/16, 3a/17,
 3a/18, 3a/2, 3a/20, 3a/3, 3a/5,
     3a/6, 3b/11, 3b/13, 3b/16, 3b/17,
 3b/2, 3b/4, 3b/6, 3b/7, 40a/1,
     40a/10, 40a/11, 40a/12, 40a/13,
 40a/15, 40a/17, 40a/18, 40a/19, 40a/20,
     40a/3,
         40a/4, 40a/5, 40a/6, 40a/8, 40a/9,
 40b/10, 40b/12, 40b/14, 40b/16, 40b/17,
     40b/18, 40b/19, 40b/2, 40b/4, 40b/5,
 40b/6, 41a/1, 41a/10, 41a/12, 41a/14,
     41a/15, 41a/16, 41a/17, 41a/2, 41a/3,
 41a/5, 41a/6, 41a/8, 41b/1, 41b/12,
     41b/14, 41b/19, 41b/3, 41b/4, 41b/5,
 41b/6, 42a/10, 42a/13, 42a/14, 42a/16,
     42a/17, 42a/18, 42a/19, 42a/2,
 42a/20, 42a/4, 42a/6, 42a/7, 42a/9, 42b/10,
     42b/12, 42b/13, 42b/14, 42b/18,
 42b/19, 42b/2, 42b/3, 42b/8, 43a/10, 43a/12,
     43a/13, 43a/19, 43a/20, 43a/5, 43a/7,
 43a/8, 43a/9, 43b/1, 43b/15, 43b/4,
     43b/6, 43b/8, 43b/9, 44a/1, 44a/11,
 44a/12, 44a/15, 44a/18, 44a/3, 44a/5,
     44a/9, 44b/11, 44b/13, 44b/17,
 44b/2, 44b/5, 44b/7, 44b/8, 44b/9, 45a/1,
     45a/10, 45a/11, 45a/12, 45a/13,
 45a/15, 45a/16, 45a/17, 45a/19, 45a/20,
     45a/4,

                    45a/8, 45a/9, 45b/1, 45b/10,
 45b/11, 45b/13, 45b/14, 45b/15, 45b/16,
     45b/19,
         45b/20, 45b/3, 45b/4, 45b/7,
 45b/8, 45b/9, 46a/1, 46a/12, 46a/14,
     46a/15,
         46a/17, 46a/2, 46a/3, 46a/6,
 46a/8, 46a/9, 46b/14, 46b/15, 46b/19,
     46b/2,
         46b/20, 46b/5, 46b/6, 47a/1,
 47a/11, 47a/13, 47a/14, 47a/15, 47a/3,
     47a/4,
         47a/5, 47a/7, 47b/1, 47b/13,
 47b/14, 47b/16, 47b/19, 47b/20, 47b/3,
     47b/9,
         48a/10, 48a/13, 48a/14, 48a/15,
 48a/17, 48a/18, 48a/19, 48a/2, 48a/20,
     48a/5,
         48a/7, 48a/9, 48b/1, 48b/11,
 48b/13, 48b/14, 48b/16, 48b/18, 48b/19,
     48b/5,
         48b/9, 49a/13, 49a/14, 49a/15,
 49a/16, 49a/17, 49a/19, 49a/2, 49a/5,
     49a/9,
         49b/1, 49b/11, 49b/12, 49b/15,
 49b/16, 49b/17, 49b/18, 49b/2, 49b/4,
     49b/5,
         49b/6, 49b/7, 49b/9, 4a/1, 4a/16,
 4a/17, 4a/18, 4a/19, 4a/3, 4a/7,
     4b/12, 4b/13, 4b/14, 4b/17, 4b/2,
 4b/20, 4b/5, 4b/7, 50a/1, 50a/10,
     50a/11, 50a/14, 50a/15, 50a/17,
 50a/5, 50a/7, 50a/9, 50b/1, 50b/10,
     50b/13,
         50b/14, 50b/15, 50b/18, 50b/19,
 50b/20, 50b/3, 50b/4, 50b/6, 50b/7,
     50b/9,

51a/1, 51a/12, 51a/13, 51a/14,
 51a/16, 51a/17, 51a/18, 51a/2, 51a/20,
 51a/3,
     51a/4, 51a/5, 51a/9, 51b/1, 51b/10,
 51b/12, 51b/13, 51b/16, 51b/17, 51b/18,
     51b/19, 51b/20, 51b/3, 51b/6, 51b/8,
 52a/1, 52a/11, 52a/12, 52a/13, 52a/14,
     52a/15, 52a/16, 52a/2, 52a/3, 52a/6,
 52a/7, 52b/1, 52b/11, 52b/12, 52b/13,
     52b/17, 52b/18, 52b/2, 52b/4, 52b/7,
 52b/8, 52b/9, 53a/1, 53a/12, 53a/13,
     53a/14, 53a/17, 53a/18, 53a/19,
 53a/2, 53a/4, 53a/5, 53a/7, 53a/9, 53b/1,
     53b/2, 53b/3, 54a/11, 54a/12, 54a/13,
 54a/14, 54a/15, 54a/9, 54b/1, 54b/10,
     54b/11, 54b/12, 54b/13, 54b/14,
 54b/15, 54b/16, 54b/17, 54b/18, 54b/19,
 54b/2,
     54b/20, 54b/3, 54b/4, 54b/5, 54b/6,
 54b/7, 54b/8, 54b/9, 55a/1, 55a/10,
     55a/13, 55a/14, 55a/15, 55a/16,
 55a/17, 55a/18, 55a/19, 55a/2, 55a/20,
 55a/4,
     55a/5, 55a/8, 55a/9, 55b/1, 55b/11,
 55b/12, 55b/13, 55b/14, 55b/15, 55b/16,
     55b/17, 55b/18, 55b/19, 55b/2,
 55b/3, 55b/4, 55b/5, 55b/6, 55b/7, 55b/8,
     55b/9, 56a/1, 56a/11, 56a/12, 56a/13,
 56a/15, 56a/16, 56a/17, 56a/19, 56a/3,
     56a/6, 56a/8, 56a/9, 56b/10, 56b/11,
 56b/14, 56b/15, 56b/17, 56b/2, 56b/20,
     56b/6, 56b/7, 56b/9, 57a/1, 57a/10,
 57a/12, 57a/16, 57a/2, 57a/20, 57a/3,
     57a/4, 57a/5, 57a/8, 57a/9, 57b/11,
 57b/13, 57b/16, 57b/17, 57b/18, 57b/19,
     57b/2, 57b/3, 57b/4, 57b/6, 57b/8,
 57b/9, 58a/10, 58a/12, 58a/16, 58a/17,

    58a/18, 58a/19, 58a/2, 58a/20,
 58a/4, 58a/5, 58a/7, 58a/9, 58b/1,
 58b/10,
     58b/12, 58b/13, 58b/14, 58b/16,
 58b/17, 58b/19, 58b/2, 58b/3, 58b/4,
 58b/6,
     58b/7, 58b/8, 58b/9, 59a/11,
 59a/12, 59a/14, 59a/15, 59a/16, 59a/18,
 59a/2,
     59a/4, 59a/8, 59a/9, 59b/1,
 59b/10, 59b/11, 59b/12, 59b/13, 59b/14,
 59b/15,
     59b/17, 59b/19, 59b/2, 59b/5,
 59b/6, 59b/7, 59b/8, 59b/9, 5a/1, 5a/10,
     5a/13, 5a/16, 5a/19, 5a/3, 5a/7,
 5a/8, 5b/1, 5b/12, 5b/14, 5b/15,
     5b/16, 5b/18, 5b/19, 5b/20, 5b/5,
 5b/7, 5b/9, 60a/1, 60a/10, 60a/11,
     60a/13, 60a/14, 60a/17, 60a/18,
 60a/2, 60a/20, 60a/3, 60a/4, 60a/6,
 60a/8,
     60a/9, 60b/12, 60b/14, 60b/16,
 60b/17, 60b/18, 60b/19, 60b/2, 60b/3,
 60b/4,
     60b/5, 60b/8, 61a/12, 61a/13,
 61a/15, 61a/17, 61a/18, 61a/19, 61a/2,
 61a/20,
     61a/3, 61a/4, 61a/5, 61a/6,
 61a/7, 61a/8, 61b/1, 61b/10, 61b/12,
 61b/13,
     61b/15, 61b/16, 61b/17, 61b/18,
 61b/19, 61b/2, 61b/20, 61b/6, 61b/7,
 61b/9,
     62a/1, 62a/10, 62a/11, 62a/12,
 62a/14, 62a/15, 62a/16, 62a/17, 62a/19,
 62a/2,

62a/5, 62a/6, 62a/7, 62a/8, 62a/9,
 62b/10, 62b/12, 62b/17, 62b/19, 62b/2,
     62b/20, 62b/3, 62b/4, 62b/7, 62b/9,
 63a/10, 63a/11, 63a/14, 63a/15, 63a/16,
     63a/17, 63a/19, 63a/2, 63a/4, 63a/5,
 63a/6, 63a/8, 63b/1, 63b/10, 63b/13,
     63b/14, 63b/15, 63b/16, 63b/19,
 63b/2, 63b/20, 63b/4, 63b/7, 63b/8, 63b/9,
     64a/1, 64a/11, 64a/16, 64a/18,
 64a/19, 64a/2, 64a/20, 64a/3, 64a/4, 64a/5,
     64a/7, 64b/10, 64b/13, 64b/14,
 64b/15, 64b/16, 64b/17, 64b/18, 64b/19,
 64b/2,
     64b/3, 64b/4, 64b/6, 64b/8, 64b/9,
 65a/1, 65a/10, 65a/11, 65a/12, 65a/14,
     65a/15, 65a/16, 65a/18, 65a/2,
 65a/20, 65a/3, 65a/4, 65a/5, 65a/7, 65a/8,
     65a/9, 65b/11, 65b/12, 65b/13,
 65b/14, 65b/16, 65b/18, 65b/19, 65b/2,
 65b/20,
     65b/3, 65b/5, 65b/6, 65b/7, 65b/8,
 66a/1, 66a/10, 66a/12, 66a/13, 66a/15,
     66a/17, 66a/19, 66a/3, 66a/4, 66a/7,
 66a/9, 66b/1, 66b/10, 66b/11, 66b/13,
     66b/14, 66b/17, 66b/19, 66b/20,
 66b/3, 66b/7, 67a/1, 67a/11, 67a/16, 67a/17,
     67a/20, 67a/5, 67a/6, 67b/1, 67b/10,
 67b/11, 67b/12, 67b/13, 67b/15, 67b/16,
     67b/17, 67b/18, 67b/2, 67b/20,
 67b/4, 67b/7, 67b/8, 67b/9, 68a/10, 68a/12,
     68a/13, 68a/14, 68a/15, 68a/16,
 68a/17, 68a/18, 68a/19, 68a/4, 68a/7, 68a/8,
     68b/1, 68b/10, 68b/11, 68b/12,
 68b/13, 68b/14, 68b/16, 68b/17, 68b/19,
 68b/20,
     68b/3, 68b/5, 68b/7, 68b/8, 68b/9,
 69a/1, 69a/10, 69a/11, 69a/12, 69a/13,
     69a/14, 69a/15, 69a/16, 69a/17,
 69a/18, 69a/19, 69a/2, 69a/20, 69a/3,
 69a/4,
     69a/6, 69a/8, 69a/9, 69b/1,
 69b/11, 69b/12, 69b/14, 69b/15, 69b/19,
 69b/2,
     69b/3, 69b/6, 69b/8, 6a/1, 6a/10,
 6a/11, 6a/12, 6a/14, 6a/15, 6a/19,
     6a/3, 6a/4, 6a/6, 6a/7, 6a/8, 6a/9,
 6b/12, 6b/14, 6b/15, 6b/20,
     6b/6, 6b/8, 70a/10, 70a/12,
 70a/13, 70a/14, 70a/16, 70a/18, 70a/2,
 70a/20,
     70a/4, 70a/7, 70a/8, 70b/1,
 70b/10, 70b/12, 70b/13, 70b/14, 70b/15,
 70b/18,
     70b/19, 70b/20, 70b/6, 70b/7,
 70b/8, 70b/9, 71a/1, 71a/10, 71a/11,
 71a/13,
     71a/14, 71a/16, 71a/17, 71a/19,
 71a/20, 71a/5, 71a/7, 71a/9, 71b/1,
 71b/11,
     71b/13, 71b/15, 71b/2, 71b/4,
 71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/8, 71b/9,
 72a/10,
     72a/11, 72a/14, 72a/15, 72a/19,
 72a/2, 72a/4, 72a/7, 72b/1, 72b/10,
 72b/11,
     72b/13, 72b/14, 72b/15, 72b/16,
 72b/18, 72b/19, 72b/2, 72b/4, 72b/5,
 72b/6,
     72b/9, 73a/10, 73a/11, 73a/13,
 73a/14, 73a/15, 73a/18, 73a/2, 73a/20,
 73a/4,
     73a/6, 73b/10, 73b/13, 73b/14,
 73b/15, 73b/16, 73b/17, 73b/18, 73b/19,
 73b/20,

73b/5, 73b/6, 73b/8, 74a/10, 74a/12,
 74a/14, 74a/15, 74a/17, 74a/18, 74a/19,
 74a/2, 74a/3, 74a/4, 74a/5, 74a/6,
 74a/8, 74a/9, 74b/10, 74b/11, 74b/12,
 74b/14, 74b/15, 74b/16, 74b/17,
 74b/19, 74b/2, 74b/4, 74b/6, 74b/7, 74b/8,
 75a/1, 75a/10, 75a/12, 75a/13,
 75a/14, 75a/15, 75a/16, 75a/17, 75a/18,
 75a/3,
 75a/5, 75a/8, 75b/11, 75b/12,
 75b/13, 75b/14, 75b/15, 75b/18, 75b/2,
 75b/3,
 75b/4, 75b/5, 75b/8, 75b/9, 76a/1,
 76a/11, 76a/15, 76a/16, 76a/17, 76a/18,
 76a/19, 76a/2, 76a/3, 76a/5, 76a/8,
 76b/1, 76b/11, 76b/12, 76b/13, 76b/14,
 76b/15, 76b/16, 76b/17, 76b/18,
 76b/19, 76b/3, 76b/7, 76b/8, 77a/1, 77a/11,
 77a/13, 77a/15, 77a/16, 77a/5, 77a/6,
 77a/8, 77b/1, 77b/10, 77b/11, 77b/12,
 77b/13, 77b/16, 77b/17, 77b/18,
 77b/2, 77b/20, 77b/3, 77b/4, 77b/5, 77b/6,
 77b/8, 78a/10, 78a/11, 78a/12,
 78a/14, 78a/15, 78a/16, 78a/17, 78a/18,
 78a/2,
 78a/20, 78a/4, 78a/7, 78a/9, 78b/1,
 78b/10, 78b/11, 78b/12, 78b/14, 78b/15,
 78b/16, 78b/17, 78b/7, 78b/8, 7a/10,
 7a/12, 7a/13, 7a/16, 7a/19, 7a/20,
 7a/8, 7b/11, 7b/15, 7b/18, 7b/19,
 7b/20, 7b/6, 7b/8, 7b/9, 80a/10,
 80a/11, 80a/13, 80a/14, 80a/17,
 80a/18, 80a/19, 80a/4, 80a/5, 80a/7, 80a/9,
 80b/1, 80b/14, 80b/15, 80b/17,
 80b/20, 80b/3, 80b/5, 80b/7, 80b/8, 80b/9,
 81a/1, 81a/10, 81a/11, 81a/12,
 81a/20, 81a/3, 81a/5, 81a/6, 81a/9, 81b/1,
 81b/12, 81b/13, 81b/15, 81b/18,
 81b/2, 81b/4, 81b/5, 81b/9, 82a/10,
 82a/12,
 82a/13, 82a/14, 82a/17, 82a/18,
 82a/2, 82a/20, 82a/3, 82a/5, 82a/9,
 82b/14,
 82b/15, 82b/16, 82b/17, 82b/2,
 82b/20, 82b/3, 82b/4, 82b/5, 82b/6,
 82b/8,
 82b/9, 83a/1, 83a/11, 83a/12,
 83a/13, 83a/14, 83a/15, 83a/16, 83a/17,
 83a/18,
 83a/20, 83a/3, 83a/6, 83b/1,
 83b/10, 83b/12, 83b/13, 83b/14, 83b/16,
 83b/17,
 83b/18, 83b/19, 83b/3, 83b/4,
 83b/6, 83b/7, 84a/1, 84a/11, 84a/13,
 84a/14,
 84a/15, 84a/18, 84a/19, 84a/2,
 84a/3, 84a/4, 84a/5, 84a/7, 84a/8, 84a/9,
 84b/10, 84b/11, 84b/13, 84b/15,
 84b/16, 84b/17, 84b/18, 84b/19, 84b/2,
 84b/20,
 84b/3, 84b/4, 84b/5, 84b/8,
 84b/9, 85a/1, 85a/10, 85a/11, 85a/12,
 85a/15,
 85a/16, 85a/18, 85a/2, 85a/3,
 85a/5, 85a/7, 85a/8, 85a/9, 85b/11,
 85b/12,
 85b/13, 85b/15, 85b/16, 85b/17,
 85b/19, 85b/5, 85b/7, 85b/8, 86a/1,
 86a/11,
 86a/12, 86a/13, 86a/17, 86a/18,
 86a/19, 86a/2, 86a/3, 86a/4, 86a/6,
 86a/7,

86a/8, 86a/9, 86b/11, 86b/12,
 86b/13, 86b/14, 86b/16, 86b/19, 86b/2,
 86b/20,
     86b/3, 86b/4, 86b/7, 86b/8, 87a/1,
 87a/10, 87a/11, 87a/12, 87a/13, 87a/15,
     87a/16, 87a/19, 87a/2, 87a/3, 87a/4,
 87a/5, 87a/6, 87a/9, 87b/10, 87b/11,
     87b/12, 87b/14, 87b/16, 87b/17,
 87b/18, 87b/2, 87b/3, 87b/4, 87b/6, 87b/8,
     88a/1, 88a/2, 88a/4, 88a/5, 88b/13,
 88b/15, 88b/16, 88b/17, 89a/10, 89a/11,
     89a/12, 89a/13, 89a/14, 89a/15,
 89a/16, 89a/18, 89a/20, 89a/4, 89a/5, 89a/7,
     89a/9, 89b/1, 89b/10, 89b/12,
 89b/13, 89b/15, 89b/18, 89b/2, 89b/20,
 89b/3,
     89b/6, 89b/7, 89b/8, 89b/9, 8a/1,
 8a/10, 8a/11, 8a/16, 8a/17, 8a/20,
     8a/5, 8a/8, 8b/11, 8b/14, 8b/15,
 8b/16, 8b/2, 90a/1, 90a/10, 90a/11,
     90a/13, 90a/14, 90a/16, 90a/17,
 90a/19, 90a/2, 90a/20, 90a/3, 90a/5, 90a/6,
     90a/7, 90a/8, 90b/1, 90b/10, 90b/13,
 90b/14, 90b/16, 90b/18, 90b/2, 90b/20,
     90b/3, 90b/4, 90b/7, 90b/9, 91a/1,
 91a/10, 91a/11, 91a/12, 91a/13, 91a/14,
     91a/15, 91a/16, 91a/17, 91a/19,
 91a/3, 91a/5, 91a/6, 91a/7, 91a/9, 91b/14,
     91b/15, 91b/16, 91b/17, 91b/19,
 91b/2, 91b/7, 91b/9, 92a/10, 92a/12, 92a/13,
     92a/14, 92a/15, 92a/16, 92a/19,
 92a/2, 92a/20, 92a/4, 92a/6, 92a/9, 92b/11,
     92b/12, 92b/13, 92b/14, 92b/16,
 92b/19, 92b/2, 92b/5, 92b/6, 92b/7, 92b/9,
     93a/1, 93a/13, 93a/14, 93a/15,
 93a/17, 93a/2, 93a/3, 93a/4, 93a/6, 93a/8,
     93a/9, 93b/10, 93b/12, 93b/14,
 93b/15, 93b/17, 93b/18, 93b/19, 93b/2,
 93b/4,
     93b/5, 93b/6, 93b/7, 93b/9,
 94a/10, 94a/11, 94a/12, 94a/15, 94a/16,
 94a/17,
     94a/18, 94a/2, 94a/3, 94a/4,
 94a/5, 94a/6, 94a/8, 94a/9, 94b/1,
 94b/12,
     94b/14, 94b/16, 94b/17, 94b/19,
 94b/20, 94b/6, 94b/7, 95a/1, 95a/11,
 95a/12,
     95a/13, 95a/14, 95a/17, 95a/2,
 95a/3, 95a/4, 95a/5, 95a/6, 95b/1, 95b/4,
     96a/10, 96a/13, 96a/15, 96a/16,
 96a/18, 96a/6, 96a/7, 96a/9, 96b/11,
 96b/12,
     96b/14, 96b/16, 96b/17, 96b/2,
 96b/20, 96b/3, 96b/6, 96b/8, 96b/9,
 97/4,
     97a/1, 97a/10, 97a/11, 97a/13,
 97a/15, 97a/16, 97a/18, 97a/19, 97a/20,
 97a/3,
     97a/5, 97a/6, 97a/7, 97a/8,
 97b/1, 97b/11, 97b/12, 97b/13, 97b/14,
 97b/15,
     97b/16, 97b/17, 97b/19, 97b/2,
 97b/5, 97b/6, 97b/7, 98a/1, 98a/10,
 98a/13,
     98a/15, 98a/17, 98a/19, 98a/2,
 98a/4, 98a/5, 98a/7, 98a/8, 98a/9,
 98b/11,
     98b/12, 98b/15, 98b/16, 98b/18,
 98b/19, 98b/2, 98b/20, 98b/3, 98b/4,
 98b/5,

- 98b/7, 98b/9, 99a/10, 99a/12, 99a/13, 99a/14, 99a/15, 99a/16, 99a/18, 99a/19, 99a/4, 99a/6, 99a/7, 99b/1, 99b/11, 99b/12, 99b/13, 99b/14, 99b/15, 99b/16, 99b/18, 99b/19, 99b/20, 99b/3, 99b/8, 9a/1, 9a/11, 9a/13, 9a/14, 9a/17, 9a/18, 9a/2, 9b/12, 9b/18, 9b/20, 9b/3, 9b/5, 9b/6, 9b/7, 9b/8, 9b/9
 istihzā v. celd idüp 34b/12
 taleb v. ḥalāṣ itmege 131b/9
 ḥurd v. ḥāṣ ide 37b/17
 istihzā v. şetm oluna 130b/11
- vech** : Sebep. -6- [Ar.]
 v. 101b/11, 186a/16, 2a/20, 56b/13, 9a/7
 v.+ le 81b/13
- vedāc** : Ayrılık. -1- [Ar.]
 v. idem 112a/20
- vefā** : Sözünde durma. -1- [Ar.]
 v. idesin 7b/17
- vefat** : Ölüm, ahrete göçme. -30- [Ar.]
 v. etdi 39a/11, 39a/8
 v. eyliyesiz 161b/18
 v.+ 1 66b/14
 v.+ ina 3b/8
 v. idelüm 168a/14
 v. idem 83a/10
 v. iderse 171a/13
 v. idesiz 162a/3, 162a/4
 v. ide 169b/13, 169b/16, 181a/3
 v. idüp 134b/13, 39a/5, 77b/7
 v. itmedin 153a/1
 v. itmelü oldı 103a/14
 v. itmemiş idi 168b/2, 169a/1
 v. itmezse 171a/12
 v. itmez 186b/10, 186b/11
 v. itmişdür 134b/17, 134b/18
 v. itmiye idi 169a/8
 v. itmiye 157b/9, 168b/9
 v. itsün 26a/4, 66b/15
- velādet**: Doğma , doğuş, dünyaya gelmek. -1- [Ar.]
 v.+ i 2a/20
- velī** : Amma, fakat. -4- [Far.]
 v. 124a/8, 138b/11, 6b/10, 72a/16
- velīkin** : Amma,fakat. -20- [Far.]
 v. 101b/12, 102a/13, 113a/11, 113a/5, 113b/2, 122a/10, 129b/5, 138a/4, 138a/6, 139a/1, 156b/2, 160b/6, 168a/12, 172a/6, 185a/2, 18b/6, 30b/16, 47b/18, 49a/8,
 4a/6
- veyā** : Yahut. -17- [Ar.+Far.]
 v. 101a/2, 10a/14, 110b/3, 118a/19, 119b/3, 122b/6, 123a/1, 126b/1, 127b/16, 129b/12, 130b/6, 13b/18, 19a/14, 58a/1, 93a/1, 99b/8, 9b/17
- vir** :- Vermek, iletmek. -621-
 v. 115a/2, 122b/14, 124b/12, 130a/14, 151a/19, 151a/2, 151a/8, 157a/2, 164b/20, 24b/11, 30b/1, 32a/2, 33a/16, 34a/14, 73a/14, 74a/9, 9a/11
 diyü v. 108a/10, 31a/19
 haber v. 62a/6
 Ḥoyu v. 97b/9
 namāz Ḥılı v. 9a/2
 ödünc v. 115a/7
 şalı v. 109b/15, 141a/9, 25a/2, 26b/13, 65a/13, 8a/10

- tanıklık v. 181b/3
 v.- di 104a/14, 104a/2, 111a/19,
 137b/20, 144a/10, 145b/17, 150b/6,
 151a/13, 154b/5,
 156b/18, 173b/13, 25a/9, 27a/20,
 44b/8, 47a/16, 48a/16, 64b/17, 76a/19,
 81b/4,
 82b/16
berekât v.- di 110a/4
cevâb v.- di 108b/16, 146a/15,
 146b/3, 149a/11, 149a/18, 149a/7, 150a/11,
 151a/14, 151a/6,
 151b/1, 153b/13, 153b/6, 154a/8,
 155b/11, 156b/13, 158b/2, 159b/3, 161b/12,
 161b/3,
 162b/2, 163a/11, 163a/20, 163b/17,
 165a/4, 166b/14, 167a/4, 167a/9, 168a/1,
 171a/10,
 171b/10, 172b/19, 173a/1, 173b/11,
 174a/11, 174a/15, 178b/14, 180b/10,
 181a/15, 182a/12,
 182a/3, 182a/5, 182a/7, 183a/1,
 183b/6, 59a/12, 61b/6, 71b/13, 78a/7, 85b/1,
 95a/8, 96a/11
destûr v.- di 184b/3, 61b/12
haber v.- di 154a/1
ḥiṭānet v.- di 159b/5
koy v.- di 39a/9
şalı v.- di 108a/9, 122b/5, 141a/20,
 31b/19, 68b/1, 85b/11, 98a/1
saltanat v.- di 15b/8
saltanatı v.- di 109a/9
selâm v.- di 90a/20
şahâdet v.- di 184a/16
şehâdet v.- di 146b/13, 155a/4
vaşıyyet v.- di 172a/19, 19b/13,
 63a/11, 69a/17
yımış v.- di 106a/17, 59b/12,
 60b/7
v.- diler 131a/9, 50a/8, 51a/9,
 53a/10, 86a/4
cevâb v.- diler 133b/12,
 160b/10, 162a/19, 167a/7, 180b/5,
 182b/13, 183a/13, 20b/13, 44a/17,
 68a/10, 69a/14
diyü v.- diler 169b/6
haber v.- diler 104a/7, 108a/3,
 120b/6, 130b/19, 13b/5, 153a/5, 24b/16,
 87b/12
selâm v.- diler 70b/9
şehâdet v.- diler 97a/6
yımış v.- diler 21b/14
zâhmet v.- diler 62a/16
v.- dügi 155a/1, 157a/10,
 180b/17
yımış v.- dügi 22b/11
v.- dûgin 172b/9
v.- düğüñ 179a/12, 179a/14,
 179a/15, 179a/18, 179a/5, 179b/3,
 179b/6, 180a/3, 180a/7,
 180a/8, 180b/12
v.- dûm 173a/11, 179a/15,
 179b/10, 180a/3
diyü v.- dûm 42b/20, 81a/8
v.- düñ 179a/13, 179a/5, 179a/9,
 7b/2
cevâb v.- düñ 114a/4
şehâdet v.- düñ 150a/10
v.- düñiz 45b/8
v.- e 115a/14, 115b/3, 119a/11,
 119b/11, 11a/2, 120b/1, 126a/19,
 134a/9, 156b/11,

- 173b/19, 175a/6, 178a/20, 179a/6,
 24b/9, 28b/20, 32a/13, 48b/6, 69b/14, 70b/3,
 77a/8, 7a/20, 8b/15, 9a/3, 9b/5
 cevāb v.- e 46a/7
 haber v.- e 151b/17
 şalı v.- e 141a/7, 25a/14, 65b/10
 şehādet v.- e 127a/15, 145b/11,
 145b/12, 148b/19, 177a/11
 tevfik v.- e 91b/16
 yimişi v.- e 176a/4
 v.- ecegim 151a/15, 157b/11
 v.- eler 109a/5, 128a/17, 133b/18,
 20b/10, 34b/11, 37b/10, 42b/19
 cevāb v.- eler 45b/12, 46a/4, 83b/6
 geli v.- eler 83a/11, 87a/12
 maṭrūd eyliyü v.- eler 16b/9
 mužāyağa v.- eler 133a/11
 v.- elüm 102b/1, 65a/18, 77a/19
 cevāb v.- elüm 146a/17
 diyü v.- em 3b/5
 şalı v.- em 97a/2
 selāmet v.- em 120a/8
 şehādet v.- em 182a/14
 söz v.- emez idi 39b/16
 yimişi v.- emez 176a/6
 yimişleri v.- emez 11a/14
 v.- emezüm 115a/11
 naşıhat v.- en imiş 181a/2
 v.- en 133b/6, 157a/1
 şehādet v.- en 154b/15, 161b/10
 yimişi v.- en 176a/3
 yimişlerini v.- en 37b/15
 renciş v.- enler 8a/17
 tanıklık v.- enlerdür 155a/8
 v.- esin 120b/3, 64b/12
 getüri v.- esiz 176b/10
 şalı v.- esiz 140a/9
- şehādet v.- esiz 177a/11
 yimişi v.- esiz 176a/15
 v.- eyim 114a/19, 136a/12,
 151a/17, 157b/12, 173b/12, 28a/20,
 31b/18, 32a/4, 34a/6,
 5b/2, 64b/6, 64b/7, 96a/16
 būs v.- eyim 48a/16
 haber v.- eyim 178b/4
 rāḥat v.- eyim 19a/1
 şalı v.- eyim 141a/15, 141a/6,
 68a/8
 v.- gil 102a/4, 8a/11
 hisābin v.- gil 125b/18
 v.- icek 97a/3
 koyu v.- ilmiye 42a/3
 v.- in 154b/19
 v.- inceye 32a/5
 v.- iserdür 168b/3
 v.- iserlerdür 81a/6
 zaḥmet v.- me 108b/15, 115a/9
 v.- medi 124b/21, 156b/19,
 159a/20
 cevāb v.- medi 140b/13,
 182b/17, 26b/12, 50a/12, 50a/14, 84b/2,
 85a/12, 85a/14
 izin v.- medi 62a/4
 rızā v.- medi 142b/7
 yimiş v.- medi 59b/11
 haber v.- mediler 111a/7
 v.- medüñ 105b/7, 125b/6,
 132a/13
 büse v.- medüñ 105b/9
 v.- medüñüz 46a/1
 būs v.- meg 139a/11
 v.- mege 137a/20, 157b/14,
 35a/15, 91b/12, 91b/5
 cevāb v.- mege 122b/8

- fedāyi v.- mege 74b/7
 ḥaber v.- mege 53a/2
 Ḳurbān v.- mege 92b/20
 zah̄met v.- megin 129a/19
 v.- mek 115b/2, 11a/1, 123a/8,
 32b/8, 34b/3, 35a/5, 43b/17, 46b/14, 74a/17,
 82a/13
 ḥarāc v.- mek 134b/3, 38b/15, 77a/18
 şalı v.- mek 141a/11, 27a/13
 yimişleri v.- mek 11a/15
 cizye v.- mekden 140a/17
 v.- meñ 10b/12
 getüri v.- mese 94b/15
 v.- mesi 97a/1
 v.- mez 121a/17, 150b/5
 cevāb v.- mez 49a/3, 84a/20, 85a/13
 şalı v.- mez 124a/18
 getüri v.- mezler 106b/14
 cān v.- miş idi 86b/10
 cevāb v.- miş idi 78a/19
 nişān v.- miş idi 83b/14
 v.- mişdür 100b/11, 110a/4, 131b/15,
 131b/20, 149b/11, 14a/5, 150b/16, 154a/17,
 167a/1,
 36b/14, 57b/12, 64b/17, 87a/3
 cevāb v.- mişdür 78a/6
 salṭanat v.- mişdür 154b/6
 şehādet v.- mişdür 154b/17
 buyruk v.- mişler idi 170a/7
 v.- miye 115a/12, 43a/7, 81a/9
 zah̄met v.- miyeler 58a/13
 v.- miyelüm 77a/19
 yimişi v.- miyen 11a/15, 176a/3
 v.- miyesin 73a/10
 ṭanıklık v.- miyesin 33a/11
 telbīs şehādet v.- miyesin 130a/10
 cevāb v.- miyesiz 140a/8
 selām v.- miyesiz 112b/12
 v.- se 90a/7
 v.- sün 176b/12, 7b/13
 v.- üñ 102a/18, 109b/17,
 125a/12, 132a/15, 134b/8, 16a/3, 25a/4,
 39a/1, 44a/16,
 45a/15, 65a/16, 77b/4
 cevāb v.- üñ 76b/1, 76b/3
 cevāb v.- ün 129a/9
 diyü v.- üñ 133b/7
 haber v.- üñ 3a/12
 ödünç v.- üñ 102a/14
 şadağa v.- üñ 116b/19, 119a/12
 selām v.- üñ 16a/9
 v.- üp 114a/17, 133b/16, 47a/14,
 82b/15
 cevāb v.- üp 100a/5, 100b/7,
 104a/14, 105b/3, 107a/7, 110a/12,
 110a/9, 111a/15, 111b/13,
 113b/19, 114a/6, 114b/10,
 115a/9, 117a/8, 120b/7, 121/11,
 121a/15, 121a/2, 121b/15,
 122b/3, 122b/5, 125b/3,
 128a/15, 128a/20, 12a/12, 133a/3,
 133b/6, 134b/6, 135a/12,
 139a/17, 140b/1, 142a/8, 143b/6,
 147b/6, 147b/8, 147b/9, 148b/8, 148b/9,
 149a/19,
 156b/7, 157a/18, 159a/14,
 159b/2, 160b/16, 162b/9, 163a/9,
 164a/11, 164b/10, 165a/1,
 165a/10, 165a/16, 165a/20,
 171b/5, 172b/16, 175a/19, 17b/10,
 181b/15, 186a/6, 18b/13,
 20b/14, 21a/16, 21b/17, 23a/16,
 25b/3, 26a/1, 26a/17, 26a/20, 26b/14,
 26b/17,

- 26b/20, 27b/8, 28a/14, 28a/15,
 29a/12, 29b/17, 29b/7, 32b/3, 33b/7, 34b/1,
     34b/18, 36b/14, 36b/7, 37a/1, 37a/5,
 37a/7, 38a/2, 39a/13, 42a/7, 44b/3,
     45a/10, 45b/16, 47a/7, 47b/5, 49a/13,
 49a/5, 4b/18, 50b/14, 50b/6, 52b/14,
     5a/10, 65a/16, 66b/3, 67b/5, 69a/16,
 70a/8, 70b/1, 70b/11, 70b/15, 72b/4,
     72b/7, 73a/11, 73b/1, 73b/10,
 74b/18, 75b/9, 76a/20, 76a/5, 76b/7, 76b/8,
     77b/16, 77b/3, 78b/2, 80a/11, 80a/6,
 82b/10, 83b/20, 85a/10, 85b/5, 89a/20,
     90a/10, 91a/7, 94b/18, 96a/18, 96b/8,
 98b/5, 99b/6
     destûr v.- üp 25a/15, 27b/3
     köyü v.- üp 32b/5
     namâz kılıç v.- üp 110a/7
     şalı v.- üp 130b/3, 23a/14, 60b/19
     şehâdet v.- üp 146a/3
     yesûc v.- üp 135a/2
     v.- ür idi 151a/9, 65b/4, 68a/15
     hüküm v.- ür idi 63b/10
     v.- ür iken 43b/4
     temcîd v.- ür iken 99b/14
     zâhmet v.- ür iken 62b/8
     v.- ür 10b/18, 10b/19, 115a/17,
 115a/18, 115a/19, 156b/20, 175b/9, 81a/16
     berekat v.- ür 128a/1
     çıkarı v.- ür 115b/3
     diki v.- ür 57a/18
     geli v.- ür 120a/14
     getürü v.- ür 171a/13
     rûşenlik v.- ür 116b/12
     şehâdet v.- ür 161b/11, 186b/13
     yimişî v.- ür 176a/9
     yimişleri v.- ür 11a/12, 11a/13
     żiyâ v.- ür 145b/8, 6b/15
- v.- ürler idi 84a/15
 şehâde v.- ürler idi 171a/1
 tanıklık v.- ürler idi 84a/14
 getürü v.- ürler 106b/16
 inü v.- ürler 136b/17
 mažâyiça v.- ürler 108b/6
 ödünç v.- ürler 102a/12
 şehâdet v.- ürler 166b/16, 50a/14
 v.- ürse 157a/6
 şu^c le v.- ürse 128b/8
 yimiş v.- ürse 121a/4
 ödünç v.- ürseñiz 102a/10
 selâm v.- ürseñiz 8b/3
 cevâb v.- ürsin 181b/2
 şalı v.- ürsin 93a/10
 şehâdet v.- ürsin 161b/2
 zâhmet v.- ürsin 62b/17
 rîzâ v.- ürsiz 117a/16
 şehâdet v.- ürsiz 150a/13
 tanıkluk v.- ürsiz 41a/19
 zâhmet v.- ürsiz 46b/6
 zâhmetler v.- ürsiz 82a/3
     v.- ürüm 113a/20, 131b/4,
 131b/6, 166b/19, 174a/7, 175b/8,
 175b/9, 96a/17
     and v.- ürüm 49a/6, 61b/4
     öşr v.- ürüm 129b/13
     şehâdet v.- üz 149b/3
     şu^c le v.- üse 43a/3
vîril -: Verilmek, verilmek işi. -
 56-
     v.- di 120a/3, 146a/6, 24b/14,
 32b/16, 96b/16
     haber v.- di 107a/5
     v.- diler 128b/12

- v.- e 102a/19, 107a/2, 115a/15,
123a/5, 123a/8, 132a/18, 16b/3, 22a/1,
37b/15,
    45a/16, 60b/2, 63a/12, 68b/7
    köyü v.- e 129a/6, 129a/7, 129a/8
    v.- en 80b/6
    v.- ir 10b/14
    v.- mek 24b/12, 46b/5, 52a/10, 82a/2
    v.- memiş idi 170a/19
    v.- memişdür 21b/19
    v.- müş 183a/2
    diyü v.- müş 90b/8
    v.- müşdür 106b/2, 138a/1, 21b/18,
53a/19, 58a/5, 59b/17, 63a/17
    diyü v.- müşdür 92b/13
    v.- müşe 126b/12, 32b/13, 7b/15
    v.- miye 116a/15, 150a/13, 20b/16,
27b/13
    köyü v.- miye 135b/15, 80a/7
    v.- üp 69a/8
    ele v.- ür 46a/14
    v.- ürlər 135a/3, 135a/5, 39a/15,
77b/19
- virilmiş:** Verilmiş olan, iletilmiş. -1-
    v. ola 158a/18
- vişal :** Kavuşma. -1- [Ar.]
    v.+ inden 2b/1
- vukūf :** Durma, duruş. -1- [Ar.]
    v. etdi 147a/1
- Y**
- yā :** Ya, veya, öyle ise. -124- [Far.]
    y. 100b/8, 101a/1, 102b/8, 104a/11,
104a/9, 106b/17, 10a/13, 10b/17, 10b/6,
    118a/14, 118a/15, 119b/9, 11a/11,
120a/17, 120b/11, 121a/1, 121a/16, 124a/1,
124b/4,
- 126a/20, 128a/15, 128b/5,
130b/5, 130b/6, 133b/5, 133b/8, 134b/3,
138a/15, 141a/13,
    144a/2, 146a/15, 148a/5, 152a/1,
156a/14, 160b/10, 160b/12, 160b/3,
163b/16, 164b/12,
    165a/10, 16a/13, 16a/7, 16b/3,
173b/18, 17a/13, 17a/14, 17b/9, 182a/4,
182a/5,
    186a/11, 20a/15, 20a/8, 20b/3,
22b/1, 26a/4, 26a/5, 28a/12, 28b/19,
30a/17,
    30b/17, 30b/19, 30b/20, 31a/17,
31b/6, 33b/14, 33b/15, 34b/4, 36b/17,
38b/15,
    40b/11, 40b/15, 42b/17, 45b/13,
45b/14, 45b/15, 45b/18, 46a/5, 46a/6,
50a/20,
    50b/9, 56b/6, 58a/1, 60a/15,
60a/7, 60b/9, 64a/11, 64a/15, 64a/7,
66a/18,
    66a/8, 66b/14, 66b/15, 66b/18,
69b/13, 6b/19, 73b/11, 73b/12, 76b/2,
77a/18,
    77a/19, 7a/1, 81a/4, 81b/7,
81b/8, 8a/2, 9b/16
- yā:** Eyy! -130- [Ar.]
    y. 103b/2, 112a/11, 112a/15,
112a/19, 112a/4, 113a/13, 113a/17,
113a/8, 113b/5,
    113b/8, 114b/16, 114b/7,
116b/16, 118a/18, 119b/8, 11a/18,
11a/20, 121a/15, 121a/2,
    121a/9, 121b/10, 121b/15,
12a/12, 12a/2, 12a/9, 12b/17, 131a/5,
132a/3, 138b/16,

- 138b/5, 139b/10, 13a/1, 13a/7,
13b/13, 142a/12, 146a/16, 151b/5, 152a/6,
153a/1,
    156b/6, 15a/5, 165b/1, 167b/11,
167b/18, 168a/7, 168b/10, 168b/20,
169a/12, 171a/8,
    171b/21, 172b/15, 173a/1, 173b/10,
174a/11, 174a/13, 174b/11, 174b/12,
174b/7, 175a/17,
    185a/18, 185a/19, 186b/6, 186b/7,
18b/13, 18b/16, 18b/19, 18b/3, 18b/8,
20b/13,
    20b/5, 22b/13, 24a/2, 25b/3, 25b/7,
26b/10, 26b/16, 26b/19, 27a/1, 28b/10,
    28b/9, 29a/12, 29b/13, 30a/15,
31b/17, 31b/8, 33a/5, 35a/18, 35a/20, 35b/2,
    44b/15, 44b/17, 44b/3, 45a/11,
45a/2, 45a/7, 45b/12, 46a/5, 47a/12, 47a/6,
    48a/17, 49a/15, 51b/9, 61b/5, 63a/8,
66b/4, 67b/5, 69b/4, 70b/11, 71a/6,
    71a/9, 74b/14, 77b/6, 78a/14, 78a/8,
83b/1, 83b/16, 86b/1, 89a/8, 93a/9,
    94b/9, 95a/1, 96a/19, 98b/13, 99b/2
yabān : Çöl, insan yaşamayan ıssız yer. -8-
[Far.]
    y. 4a/18, 54a/15, 56a/5
    y.+ a 124a/10, 176a/10, 23b/18,
6b/12, 74b/17
yabis - : Yapışmak, tutunup kalmak. -1-
    y.- ur ise 70b/13
yabrak : Yaprak. -1-
    y.+ ları 75b/6
yād : Anma, hatırlama. -14- [Far.]
    y. etdi 85a/3
    y. eylediler 148b/14
    y. eyledi 139b/17
    y. eyleñ 176b/18
    y. eyle 143a/7
    y. idesin 7a/14
    y. idesiz 177a/19
    y. itmeg 90b/19
    y. itmek 91b/4
    y. itmez 178a/14
    y. tutarsız 28a/3
    y. tutdilar 170b/19
    y. tutmaz 68b/17
    y. tut 127a/7
yad: Yabancı. -1-
    y. 143b/7
yādigār : Hatıra. -2- [Far.]
    y.+ inda 46b/12, 82a/10
yag : Bitkisel veya hayvansal bir tür
madde. -3-
    y. 9b/3
    y.+ i 114a/14
    y.+ indan 126a/6
yag - : Yağmak, yağmur, kar, dolu
gökten düşmek. -1-
    y.- dı 128b/17
yagdur - : Yağdırma, yağmasını
sağlamak. -1-
    y.- ur 8a/20
yagla - : Yağlamak, yağ sürmek. -3-
    y.- dı 105a/14, 105b/12
    y.- maları 142b/15
yagmur: Yağış, bereket. -3-
    y. 11b/12, 11b/7, 120a/14
yāhud : Veya, ya da. -1- [Far.]
    y. 20b/4
yahūdī : Hz. Musa'nın dinine bağlı olan
kimse. -86- [Ar.]
    y. 151a/4, 182a/5

- y.+ ler 146a/10, 148/11, 148b/7,
150a/8, 153b/12, 154a/2, 154a/6, 157a/13,
157b/13,
158b/11, 159a/13, 159a/7, 160a/9,
161b/19, 163a/15, 163a/8, 163b/6, 164b/15,
164b/5,
166b/11, 167a/3, 167a/6, 167b/18,
168b/16, 169a/2, 169a/5, 181a/17, 181b/18,
182b/12,
182b/5, 183a/4, 184a/7, 53a/15,
66a/15
y.+ lerde 169b/19
y.+ lerden 164b/14, 168a/17, 169b/3,
170b/5, 170b/9
y.+ lerdendür 151b/11
y.+ lere 154a/1, 162a/16, 174a/5,
181a/2, 182a/16, 182a/9, 183a/10
y.+ lerin 142b/7, 158b/12, 159a/11,
166b/5, 180b/18, 182a/3, 183a/20, 183b/5,
184b/10,
2b/19, 50a/10, 86a/8
y.+ lerin 103a/15, 140a/19, 142a/3,
142a/5, 148a/18, 148a/4, 149a/3, 151a/5,
153a/13,
155b/6, 170a/1, 182a/18, 183b/1,
183b/3, 183b/4, 184b/1, 184b/7, 185b/7,
51a/1,
51a/15, 85a/10, 85b/1, 85b/15, 85b/6
- yak - :** Yakmak, yakma işi. -9-
y.- asın 121a/4
y.- dı 38a/14
y.- duğda 106b/17
y.- gıl 121a/1
y.- mak 89a/2
y.- maz 124b/5
y.- up 116b/3, 6b/14
ateş y.- up 139b/6
- yaka :** Kıyı, kenar, taraf. -4-
y.+ sına 107a/11, 13a/13,
60b/18, 62a/9
- yakılmış:** Yanmış olan. -1-
y. ise 120a/6
- yakın :** Uzak karşıtı. -38-
y. 113a/1, 113a/6, 132b/3,
133a/5, 135b/19, 150a/4, 156b/3, 16a/1,
183b/14,
27a/3, 4a/13, 54b/11, 54b/12,
5b/14, 5b/8, 61b/9
y.+ dur 136b/18, 136b/19,
144a/7, 43a/16, 43a/18, 46b/20, 81a/17,
81a/18
y.+ ina 103b/15, 119a/14, 131a/4
y.+ inı 88b/10
y. imiş 142b/13, 148a/18,
155b/6, 168a/16, 170a/2, 183b/2,
184b/11, 62a/10
y. olup 114a/11, 131b/11
- yaklaş - :** Yaklaşmak, yanaşmak. -
19-
y.- dı 136a/19, 139a/11, 37a/18,
48a/10, 83b/10
y.- dılar 124a/13, 75a/3
y.- duğrı 125a/17, 130b/16,
132b/17
y.- ır 26a/9
y.- mağa 56a/13
y.- up 143b/2, 144a/5, 35b/7,
83b/16
y.- ur idi 137a/14
y.- ur 136b/15, 48a/12
- yala - :** Yalamak. -1-
y.- rlar idi 126b/18
- yalan :** Doğru olmayan. -15-

- y. 101b/17, 11a/8, 33a/11, 42b/18,
48b/18, 48b/19, 48b/20, 73a/9, 7b/16,
81a/5, 84a/13, 84a/15
y.+ ları 87b/20
y. söyler 163a/3
- yalancı**: Yalan söyleyen. -1-
y. olayım 163b/3
- yaldırı -** : Parladamak. -7-
y.- dı 29a/10
y.- lar 23b/7
y.- r idi 110b/12, 92a/15
y.- ya 91b/15
y.- yan 143a/4
y.- yup 128b/7
- yaldırıcı**: Parlak. -1-
y. olmışlardur 70a/5
- yaldırış** : Parıldayış. -1-
y.+ ı 116b/11
- yalıncık** : Çıplak. -2-
y. 84a/4, 84a/7
- yalnız** : Tek. -1-
y. 19a/14
- yalnız** : (bkz. yalnız). -15-
y. 100b/11, 114b/8, 156b/2,
161a/13, 179a/7, 17b/2, 43b/2, 56b/2,
65b/13,
70a/16, 70a/3, 96a/12, 99b/5
ibn-i y. 161b/7
y. imiş 25a/16
- yaluñ** : Ateş. -1-
y.+ da 127a/6
- yaluñuz** : (bkz. yalnız). -1-
y. 29b/2
- yaluñuzça** : Yalnızca, yalnız başına, sadece.
-1-
y. 171a/12
- yalvar -** : Yalvarmak, birinden ısrarla,
saygılı bir biçimde bir şey istemek. -
37-
y.- ayım 175a/5
y.- dı 105a/6, 116b/12, 152b/17,
184b/2, 32a/3, 61b/8, 67b/1, 99a/3
y.- dılar 103a/17, 107b/15,
108a/5, 13a/19, 13b/7, 152a/5, 152b/3,
27b/7, 66a/9
y.- dım 111a/13
y.- duğuñ 32a/10
y.- iyım 178b/6
y.- mağa 62a/1
y.- uñ 112b/8, 15b/4
y.- up 12a/9, 140a/5
y.- ur idi 62a/12, 62a/3
y.- urlar idi 26b/13, 97b/18
y.- urlar 67b/13, 69a/3
y.- urum 107b/7, 111a/9,
123a/16, 123a/19, 127a/14
- yañ** : (bkz. yan). -15-
y.+ a 101a/2, 102a/1, 109b/9,
14b/20, 153b/18, 156a/11, 172b/11,
21a/18, 4a/7,
62b/9, 67b/14, 70a/14, 73a/18,
75b/3, 76a/2
- yan** : Yön, taraf, sağ ve solun ortak
adı. -23-
y.+ a 90a/18
y.+ in 185b/9
y.+ ina 125a/8
y.+ inda 111b/9, 147a/9,
153a/15, 162b/7, 162b/8, 166b/12,
175b/1, 181a/20, 21b/3,
58a/12, 59a/18, 59b/1, 5b/15,
84b/17, 84b/19, 86b/2, 98a/17
y.+ inı 184a/14

- y.+ uñuzda 175b/4, 179a/11
- yan - :** Yanmak, yok olmak. -5-
- y.- ar 119a/17, 144a/12
- y.- arlar 176a/12
- y.- mağ 23a/1
- y.- urlarisa 23b/2
- yanak :** Yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü. -1-
- y.+ uña 8a/7
- yanaş - :** Yanaşmak, yaklaşmak. -3-
- y.- dilar 66a/4
- y.- up 103b/19
- y.- ur 156a/15
- ya^cni :** Yani, demek, şu demek ki. 29-[Ar]
- y. 109b/10, 134a/12, 134b/13, 135a/15, 138b/14, 142a/5, 148b/7, 162b/15, 167a/10,
- 167b/6, 171b/20, 172a/2, 173a/17, 176b/18, 181b/8, 184a/18, 33a/10, 39b/8, 40a/12,
- 40a/16, 51a/11, 51a/15, 51b/9, 73a/8, 78a/12, 78b/4, 86b/16, 96b/18, 9a/7
- yañlış :** Yanılıgı, hata. -1-
- y. 52b/2
- yap - :** Yapmak, gerçekleştirmek. -7-
- y.- an 51a/19, 86a/12
- y.- ayım 118b/5
- y.- dı 103a/8, 37a/17, 76b/13
- y.- maķ 123b/16
- yapıl - :** Yapılmak, yapılmış işine konu olmak. -3-
- y.- mamiş 84a/18
- y.- müş idi 97b/3
- y.- müş 84a/17
- yapış - :** Yapışmak, iyice yaklaşmak, sokulup değimek. -9-
- y.- an 113a/4
- y.- dı 15a/2
- y.- dilar 84a/6
- y.- mağa 134b/9
- y.- up 134a/19, 19b/6, 55a/18, 63a/7, 71a/13
- yapışık:** Bir yere yapışmış olan. -2-
- y. 133a/19
- y. durup 126b/1
- yaprak :** Bitkilerde bulunan, yeşil ve türlü biçimdeki bölümler. -4-
- y.+ lardan 75b/8
- y.+ ları 36b/3, 43a/16, 81a/16
- yapu :** Yapı, barınmak veya başka amaçlarla kullanmak için yapılmış her türlü mimarlık eseri, bina. -1-
- y.+ larını 42a/1
- yār:** Sevgili. -1- [Far.]
- y. 48a/18
- yara - :** Yaramak, yarar sağlamak. -6-
- y.- maz 6b/11
- y.- r 100b/1, 124a/9, 30b/13, 7b/10, 7b/7
- yara :** Keskin bir şeyle veya bir vuruşla vücutta oluşan derin kesik. -1-
- y.+ ların 114a/14
- yarak :** Silah. -1-
- y. görelüm 46b/19
- yarala - :** Yaralamak, silah, bıçak vb. bir araçla yara açmak. -2-
- y.- dilar 76b/18
- y.- yup 114a/8
- yaramaz:** Uygun ve yararlı olmayan, bir işe yaramayan. -7-
- y. 102b/18, 142a/11, 181b/16, 20b/15, 20b/8

yarar : Fayda, bir işten elde edilen iyi sonuç. -1-

y. ide 181a/2

yaraş - : Yaraşmak, yakışmak. -2-

y.- maz 100a/17

y.- ur 4b/19

yaraşuk: Yaraşır, münasip, uygun. -1-

y. 112b/2

yarat - : Yaratmak, olmayan bir şeyi var etmek. -1-

y.- duğrı 80b/19

yardum : Yardım,kendi gücünü ve imkanlarını başka birinin iyiliği için kullanma, muavenet. -2-

y. eyliyeler 98b/10

y. itsün 114b/9

yarık : Yarılarak açılmış yer, geniş çatlak. -3-

y. 100a/16, 14b/5, 57a/20

yarıl - : Yarılmak, üzerine yarık açılmak. -5-

y.- dı 51b/16, 86b/8

y.- dılar 51b/17

y.- mış 54b/4

y.- müşdur 142a/17

yarın : Bugünden sonra gelecek ilk gün. -5-

y. 10a/11, 10a/18, 122a/10, 122a/9

y.+ a 10a/18

yarındası : Ertesi gün. -6-

y. 114a/16, 146b/20, 156a/18,

170b/10, 52a/15, 75b/4

yaru: Yarı, bir bütünü oluşturan iki eşit parçadan her biri. -5-

y.+ sın 131b/4

y.+ sına 64b/8

y.+ sında 115a/6, 44a/12, 81b/7

yas : Ölüm veya bir felaketten doğan acı ve bu acıyı belirten davranışlar, matem. -1-

y. çeküp 101b/15

yaşak : Bir işin yapılmasına karşı olan yasal veya yasa dışı engel.-2-

y. etdüñ 111b/15

y. itmeñ 111b/16

yasduk : Yastık. -1-

y.+ ı 61a/2

yaş : Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman. -11-

y.+ ı 164b/12, 164b/18

y.+ ında imiş 63a/9

y.+ ında 108a/18, 93b/12, 95b/5

y.+ ından 3b/13

y.+ ları 105a/11, 105b/8, 71a/6

y.+ uña 163b/7

yaşa - : Yaşamak, hayatını sürdürmek. -1-

y.- mış 93b/1

yaşluk : Yaşlık, yaş olma durumu. -1-

y. 106a/15

yat -: Yatmak, bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak. -16-

y.- arlar idi 153a/17

y.- duğrı 52b/16, 56a/15, 63a/6

y.- ıcağ 99b/13

y.- müş idi 168a/15

y.- müş 12b/7, 13b/12, 153b/4,

67b/9

y.- ur idi 55a/17

y.- ur iken 92a/20, 92b/7

y.- ur 12a/9, 4b/8, 94b/15

yatlu : Kötü, fena. -2-

y. 101b/8, 6b/7

- yatur -** : Yatırmak, bandırmak, batırmak.
-7-
y.- an 47a/8, 82b/10
y.- dı 92a/10
y.- ı ködüler 66a/9
y.- ı koyacaık 112a/14, 12b/20
y.- mağa 99a/18
- yav** : Bulunmuş, sahipsiz. -2-
y. kılsa 124a/17, 124b/5
- yavaş** : Hızlı karşıtı. -1-
y. itmege 61a/19
- yavru** : Yeni doğmuş hayvan veya insan. -6-
y.+ ların 122a/15, 41b/14
y.+ sı 170b/17, 35b/16, 35b/18
y.+ sıñ 93a/1
- yavuz** : Çetin,güçlü. -2-
y. 13a/14, 26b/5
- yavuzluk**: Zorluk, güçlük. -1-
y.+ lar 67a/14
- yayaş** : Binitsiz. -2-
y. 24b/18, 65a/6
- yayıl -** : Yayılmak, genelleşmek. -1-
y.- müşdur 53a/15
- yayka -** : Yıkamak. -2-
y.- mağlağın 66a/18
y.- mağlığın 66b/10
- yaz -** : Yazmak, yazı ile anlatmak. -21-
y. 126a/10, 126a/8
y.- ar idi 161a/11, 161a/8
y.- dı 134b/13, 186b/13, 77b/7,
91a/10
y.- duğrı 145b/1, 1b/5, 54a/1, 88b/2
y.- dugrı 147a/20
y.- dum 183b/6
y.- ma 183b/4
y.- maķ 72b/6, 88b/9
- y.- müşdur 155a/17, 72b/8
y.- up 183a/19
- yaz** : Yaz mevsimi. -3-
y. 136b/18, 43a/16, 81a/17
- yazıl -** : Yazılmak, yazma işi ile
yapılmak. -49-
y.- an 130b/10, 134a/11, 136b/2,
138b/13, 144b/13, 177a/8
y.- mamişdur 186a/11
y.- müş idi 142a/4, 183a/20,
183b/3, 86a/8
y.- müş 167a/10, 186b/15,
186b/17, 51a/14, 75b/16
y.- müşdur 104b/7, 113b/18,
113b/4, 133a/15, 144b/16, 148b/6,
156b/17, 157b/1, 161b/9,
170b/15, 170b/20, 186a/11,
18a/3, 36a/11, 3a/6, 47a/9, 47b/3, 54a/5,
5a/10,
5a/15, 5a/17, 5b/3, 66b/5, 70b/3,
70b/6, 83a/3, 92b/18, 94b/3, 96a/12,
96a/19, 96b/17, 96b/5
y.- ur 82b/12
- yazu**: Yazı, yazma işi.-12-
y. 97a/5
y.+ niñ 126a/7, 126a/9
y.+ sı 134b/6, 142a/4, 171b/21,
38b/19, 77b/2, 86a/8
y.+ sıñ 32b/8, 72b/6, 7b/12
- yedi** : Yedi sayısı. -28-
y. 106a/6, 116a/7, 127b/10,
127b/11, 134b/16, 21a/9, 27a/17,
27a/18, 27b/1,
28a/3, 31b/10, 31b/9, 39a/7,
68a/13, 68a/14, 68a/18, 77b/9, 87b/6,
93b/1
y.+ niñ 135a/1

- y.+ si 134b/19, 77b/12
y.+ sinden 39a/12
y.+ sine 39a/10
y.+ siniñ 77b/15
y.+ ye 31b/11
y.+ yi 68b/19, 69a/1
- yedinci**: Yedi sayısının sıra sıfatı. -9-
y. 103a/11, 10b/1, 127b/3, 153a/7,
158b/9, 179a/1, 29a/6, 49b/9, 66a/11
- yedür -**: Yedirmek, beslemek. -5-
y.- enler 107b/19, 13b/4, 61b/16
y.- meg 124b/19
y.- ür 118b/17
- ye^cis** : Umutsuzluktan doğan karamsarlık,
üzüntü. -3- [Ar.]
y. 3b/16
y. çekeler 43a/10
y. çekmege 14a/20
- yekdil** : Bir ağızdan. -1- [Far.+T.]
y. 123a/14
- yel** : Rüzgar. -16-
y. 104b/1, 107a/13, 149a/15,
156a/13, 17b/17, 61a/5, 61a/9
y.+ i 107a/16, 120a/15, 61a/4
y.+ ler 11b/12, 11b/8, 13a/12
y.+ lere 107a/19, 13a/10
y.+ üñ 60b/20
- yem** : Hayvan yiyeceği. -1-
y. 107b/14
- yenbū'** : Pınar,kaynak. -2- [Ar.]
y. 151a/17, 151a/18
- yeñi** : (bkz. yeni). -29-
y. 100a/15, 100a/16, 100a/17,
100a/18, 100a/19, 100b/1, 138a/3, 14b/3,
14b/5,
14b/7, 174a/6, 184b/9, 24a/5, 47a/17,
47a/20, 52a/12, 55a/12, 57a/17, 57a/19,
- 57a/20, 57b/1, 57b/2, 57b/3,
82b/18, 82b/20, 87b/20
y.+ den 100a/16
- yeni** : Eski karşıtı. -1-
y. 40b/6
- yeruşalimlü** : Yeruşalimli. -2- [?]
y.+ ler 54a/11
y.+ lerden 159b/10
- yesil**: Bir renk. -1-
y. 65b/1
- yet -**: Yetmek, bir gereksinimi
karşılıayacak, giderecek nicelikte olmak.
-5-
y.- er 10a/20, 138b/17, 174b/12,
83b/8
y.- icek 44a/18
- yetim** : -1- [Ar.]
y.+ leri 175a/9
- yetiş -** : Yetişmek, ulaşmak, uzanıp
dokunmak. -5-
y.- di 115b/17, 20a/15
y.- diler 171a/7
y.- medüñ 163b/7
y.- üp 78a/5
- yetişdür -** : Yetiştirmek,sunmak. -1-
y.- diler 184a/5
- yevm** : Gün. -5- [Ar.]
y.-i cum^c a imiş 142b/12, 86b/16
y.-i cum^c a 184a/7, 184b/11
y.+ ümi 163b/5
- yığ -** : Biriktirmek, toplamak. -2-
y.- mañ 9b/6
y.- uñ 9b/8
- yık -**: Yıkmak, kurulu bir şeyi
parçalayarak dağıtmak. -2-
y.- uñ 148b/10
y.- up 56a/15

- yıkın - :** Yıkınmak. -1-
     y.- ayım 50b/13
- yıkıl - :** Yıkılmak, devrilmek. -2-
     y.- up 4b/9, 94b/16
- yıl :** Sene. -20-
     y. 118b/7, 120b/19, 121a/18, 121a/2,
     121a/6, 14b/13, 153b/3, 62a/17, 93b/1,
     93b/11, 93b/3, 97a/14
     y.+ da 148/11, 169b/11, 169b/14,
     180b/19
         y.+ dan 108a/20
         y.+ında 94a/14
         y.+ını 97a/2
         y.+lar 125b/4
- yılan :** Bir tür sürüngen hayvan. -6-
     y.+ı 10b/19, 115a/18, 149b/7
     y.+lar 113a/20, 16a/17, 41b/2
- yıldırım:** Gök gürültüsü ve şimşekle
     görülen, hava ile yer arasındaki elektrik
     boşalması. -4-
     y. 128b/6, 43a/2, 52b/11, 58b/5
- yıldız :** Gökyüzüne serpilmiş ışıklı
     noktalardan her biri. -7-
     y. 3a/14
     y.+ım 113a/19
     y.+ın 2b/19
     y.+ıñ 3a/9
     y.+lar 43a/7
     y.+larda 136b/7
     y.+ları 81a/10
- yıldız :** (bkz. yıldız). -1-
     y.+ı 3a/16
- yırt -:** Yırtmak, parçalamak, zorlamak.
     -9-
     y.-alar 10b/14
     y.-arıken 71a/11
     y.-arı 111a/12, 70b/13
- y.-dı 49a/10, 70b/19
     y.-mayalum 183b/10
     y.-up 55a/9, 84b/6
- yırtıcı :** Beslenmek için başka
     hayvanları parçalayarak yiyen hayvan.
     -1-
     y. 11a/10
- yı -:** Yemek yeme, karın doyurma işi,
     sürekli üzmek. -92-
     y. 118b/8
     y.-cek 157b/10
     y.-di 19a/13, 57b/11
     y.-diler 100b/5, 106a/13,
     107b/15, 128b/12, 128b/15, 156b/17,
     156b/3, 157b/7, 21b/8,
     25a/9, 68a/18
     y.-dükleri 124b/20, 158a/4,
     25b/19, 47a/4, 82b/14, 82b/6
     y.-düklerinde 47a/13
     y.-düp 121a/16
     y.-gil 152a/6
     y.-mege 19a/8, 58b/10, 68a/5
     y.-megi 57a/3
     y.-mek 100b/11, 156b/18,
     157b/14, 19a/13, 26b/7, 57b/11, 66a/14
         gamm y.-mekle 118b/18
     y.-meñ 80b/5
     y.-mesün 75b/10
     y.-meyim 137b/16
     y.-mezidi 96a/9
     y.-mezler 66a/16, 66a/17
     y.-mişdür 144b/11
     y.-miyesiz 157b/16
     y.-rıdi 54a/15
     y.-rıken 18a/16, 61b/10
     y.-rı 82b/8
     y.-rlar 26b/20, 66b/3, 67b/6

- y.- rsiz 9b/20
y.- ye 105a/7, 116b/13, 122b/1,
123a/10
y.- yecek 123a/13
y.- yeler 181b/13, 65a/15, 68a/8
y.- yelüm 137b/4
y.- yen 173a/17
y.- yenler 65b/7
y.- yesin 82a/17
y.- yesiz 118b/14, 119a/6
y.- yevüz 10a/13
y.- yim 82b/2
y.- yüñ 45b/7, 82b/15
y.- yup 100a/10, 100a/5, 105a/1,
105a/3, 110a/5, 112b/16, 119b/16, 121b/17,
125a/14,
127b/19, 128a/1, 138a/18, 156b/9,
157b/9, 18a/18, 27a/20, 43b/4, 44a/2, 57a/5,
65b/6
gamm y.- yup 10a/5, 114b/11
- yicek** : (bkz. yiyecek). -2-
y. 109a/4, 109b/17
- yidür -** : Yedirmek, beslemek. -2-
y.- dük 45b/13
y.- ür 10a/3
- yigirmi** : Yirmi sayısı. -15-
y. 124a/3, 135b/5, 137a/13, 140a/14,
142b/17, 156a/13, 186a/14, 35b/6, 38a/1,
39b/18, 41b/18, 44a/6, 46a/11,
49b/9, 52b/6
- yigirminci** : Yirmi sayısının sıra sıfatı.
-3-
y. 133b/1, 184b/12, 33b/18
- yigit** : Yiğit, genç. -5-
y. 103b/20, 84a/4
y.+ i 87a/15
y.+ lemekden 73a/12
- y.+ ler 84a/5
yigitlik : Gençlik. -2-
y.+ ümden 130a/11, 33a/14
- yigrek** : Üstün. -1-
y. olduğu 153a/6
- yimek** : Yemek, yenilecek şey. -
17-
y. 152a/7, 152a/8, 25a/4,
45b/20, 45b/8, 63a/12, 65a/16, 65a/18
y.+ e 105a/9, 116b/13, 127b/17,
14a/8, 46b/3, 56b/19, 81b/16, 87b/13
y.+ i 46b/18
- yimin** : Yemin, ant. -20- [Ar.]
y. 24b/12, 24b/8, 49b/1
y. etmege 85a/1
y. eyledi 91b/5
y.+ i 91b/5
y. iden 40b/17, 40b/18
y. ider 40b/16, 40b/18
y. idesin 8a/2
y. ide 40b/10, 40b/12, 40b/13,
40b/16, 40b/9
y. itmege 49b/4
y.+ ler 64b/13
y.+ lerüñi 7b/17
y.+ ümde 135a/16
- yimis** : Meyve, mahsül, iyi ameller. -
53-
y. 102b/14, 102b/15, 106b/16,
152a/15, 36b/4, 60b/6, 75b/10, 94b/15
y.+ den 20b/5
y.+ i viremez 176a/6
y.+ i viren 176a/3
y.+ i viresiz 176a/15
y.+ i vire 176a/4
y.+ i virmiyen 11a/15, 176a/3
y.+ i virür 176a/9

- y.+ i 120b/18, 120b/19, 171a/13,
176b/10, 22b/6, 4b/9, 60a/13
 y.+ in 60a/11
 y.+ inden 102b/15, 133b/18,
137b/18, 47a/19, 76b/15, 82b/19
 y.+ ini 20b/3, 20b/4
 y.+ leri viremez 11a/14
 y.+ leri virmek 11a/15
 y.+ leri virür 11a/12, 11a/13
 y.+ leri 37b/10, 4b/5, 94b/11
 y.+ lerinden 11a/10, 11a/17
 y.+ lerini viren 37b/15
 y.+ lerini 37a/19
 y.+ lerüñ 37a/18
 y.+ süz 22b/5
 y.+ üñüz 176b/11
 y. virdiler 21b/14
 y. virdi 106a/17, 59b/12, 60b/7
 y. virdiği 22b/11
 y. virmedi 59b/11
 y. virürse 121a/4
- yine** : Bir daha, tekrar. -38-
 y. 101a/4, 114a/19, 121b/2, 121b/6,
122b/8, 125a/15, 125b/12, 131a/5, 131a/6,
131a/7, 131b/6, 134b/8, 146b/20,
151a/15, 156a/9, 161b/16, 166b/3, 167a/18,
168b/4,
 168b/5, 171a/9, 173b/16, 174b/4,
17b/13, 181b/10, 182a/16, 186a/2, 28b/7,
29b/5,
 39a/1, 58a/5, 5a/17, 69b/1, 72b/13,
72b/2, 74a/5, 84b/18, 85a/12
- yır** : Yer, bir şeyin, bir kimsenin
kapladığı veya kaplayabileceği boşluk,
mahal. -185-
 y. 103a/8, 123b/6, 126b/10, 133a/11,
136a/4, 136b/4, 137a/1, 142a/15, 179a/8,
- 17a/3, 183b/2, 27a/18, 28b/1,
28b/2, 31b/1, 31b/2, 31b/4, 35a/6,
3a/15,
 40a/13, 41b/7, 42a/14, 43a/19,
51b/17, 51b/7, 56a/10, 59b/7, 60b/6,
68a/13,
 6b/20, 76b/13, 7b/19, 80a/17,
81a/20, 92a/11
 y.+ de ise 119a/15
 y.+ de 109a/18, 114b/15, 115a/1,
116b/4, 120a/8, 122b/16, 129b/5,
136b/8, 13b/19,
 169b/17, 17a/9, 183a/8, 184b/8,
185a/12, 185a/5, 3a/4, 44b/13, 45a/12,
45a/8,
 45a/9, 53a/19, 56b/8, 60a/5,
60b/11, 70a/6, 80b/12, 88a/5, 92b/2,
99b/9,
 9a/10, 9b/6
 y.+ dedür 9b/10
 y.+ deki 60a/3, 60b/11
 y.+ den 149a/16, 165b/13,
169a/14, 45a/12, 45a/8, 56a/6
 y.+ dendür 159b/14, 159b/15,
165a/11, 165a/9
 y.+ denim 159b/16
 y.+ densiz 121b/16, 121b/19
 y.+ devüz 109b/17
 y.+ dür 25a/1, 65a/12
 y.+ e 106a/17, 106b/14, 114a/11,
120a/4, 121a/1, 124a/9, 131a/17,
139a/5, 141b/14,
 143a/5, 149a/16, 152b/15,
156b/3, 158a/12, 160a/9, 161a/11,
161a/8, 161b/18, 161b/20,

- 164a/2, 167a/20, 168b/19, 170a/11, 171b/15, 180b/8, 183a/16, 186b/1, 24b/17, 26a/11,
 4b/9, 51a/7, 55b/6, 60b/4, 63a/6, 65a/2, 65a/4, 66a/7, 66b/7, 70b/19, 72a/10, 72a/13, 72a/7, 7b/16, 83a/11, 83a/16, 87a/7, 94b/16, 96b/14, 98a/9
 y.+ i 112a/14, 122b/14, 12b/20, 147a/8, 180a/19, 51a/8, 52b/17, 52b/7, 6a/18,
 86a/3, 87a/19, 96b/17
 y.+ in 4b/13, 95a/12
 y.+ iñ 116a/19
 y.+ ine 109b/10, 115a/18, 128a/4, 171b/20, 3b/9, 48b/3, 4a/5, 89b/5, 93b/8
 y. kılınlımsıdur 74a/18
 y. kılınlımsı 45b/20, 45b/7
 y.+ lerde imiş 56a/5
 y.+ lerde 21b/9, 22a/19
 y.+ lerden 116a/4, 21a/5, 28b/6
 y.+ leri 135b/1, 40a/9, 78b/11
 y.+ niñ 185b/7
 y.+ üm 118b/3
 y.+ üñ 113b/5, 120a/16, 18b/14, 21a/3, 25b/12, 43a/10, 56a/14, 66a/16
- yirlen - :** Yerlenmek, yerleşmek, yurt edinmek. -1-
 y.- mez 162b/7
- yiryüzü :** Yeryüzü, dünya. -1-
 y.+ nde 137a/5
- yitiş - :** Yetişmek, ulaşmak, olgunlaşmak. -4-
 y.- di 60b/8
 y.- müş 106b/13
 y.- üp 24b/15, 49a/1
- yitmiş :** Yetmiş sayısı. -3-
 y. 113a/16, 31b/11
- y.+ i 112b/4
- yiyerek:** Yiyecek, yenilecek şey. -3-
 y. 27a/13, 65a/4
 y.+ eri 25a/3
- yiygü :** Yiyecek. -1-
 y. 61b/10
- yyni :** Hafif. -1-
 y.+ dür 19a/4
- yogıdı :** Yok idi. -4-
 y. 156a/19, 56a/10, 88b/16, 92a/11
- yogikan:** Yok iken.-3-
 y. 105b/1, 31b/15, 39a/9
- yogısa:** Yok ise. -8-
 y. 107a/2, 138b/12, 22a/2, 39a/5, 57a/18, 57b/1, 60b/2, 8b/8
- yohsa:** (bkz.yoksa). -2-
 y. 100a/16, 100a/18
- yok :** Var karşıtı, değil. -87-
 y. 10a/4, 11b/17, 120a/8, 120b/10, 120b/15, 121a/14, 126a/2, 127a/18, 128a/2, 138a/12, 145b/18, 146a/15, 14a/15, 159a/10, 15b/2, 168a/1, 175a/19, 182a/19, 19a/18, 22b/17, 46a/18, 47b/19, 55a/4, 60a/15, 61a/7, 63b/12, 73b/7, 77a/16, 81b/14, 83a/19, 83a/6, 8a/3, 91a/7
 y.+ dur 100a/20, 100a/7, 106b/9, 112a/14, 115a/8, 118a/1, 118b/3, 123a/7, 124b/4, 12b/20, 130b/5, 132a/18, 147b/5, 148a/1, 14a/14, 151a/10, 151a/6, 151b/1, 151b/2,

- 152b/11, 153b/7, 157b/17, 158b/16,
159b/1, 163a/11, 166a/15, 168a/4, 16b/20,
172b/19,
    175b/16, 177a/4, 183a/14, 22b/1,
25a/5, 27a/13, 39a/4, 45a/17, 57a/6, 59a/6,
    60a/7, 65a/15, 68a/7, 68b/13, 68b/14,
71b/17, 73b/11, 77b/6, 78a/15, 8b/9,
    91a/8, 94b/19
- yokla -** : Yoklamak, dokunarak incelemek,
gözden geçirmek. -1-
    y.- yup 144b/4
- yoksa** : Yoksa, aksi takdirde. -2-
    y. 14b/6, 159a/17
- yoksul** : Fakir. -1-
    y. 126b/15
- yol**: Yol, havada, karada, suda bir yeden
başka bir yere gitmek için aşılan uzaklık,
yolculuk, tarz. -61-
    y. 106a/12, 106b/5, 109a/12, 11a/5,
11a/7, 130b/17, 168a/17, 16a/5, 21b/7,
    22a/18, 35a/16, 36b/2, 59b/5, 60a/2,
63b/11, 74b/9, 75a/11
    y.+ a 114a/9, 3a/13, 57b/5, 73a/4,
8a/10, 93b/17
    y.+ da idügi 93b/16
    y.+ da imişler 73b/17
    y.+ da 112b/11, 120a/19, 132b/16,
144a/13, 34b/8, 36a/1, 36a/2, 68a/9, 69a/12,
    71b/3, 71b/4, 75a/1, 75a/16, 75a/17
    y.+ daki 144a/17
    y.+ dan 115a/7, 13a/15, 27a/14, 3b/1,
43a/13
    y.+ dasın 7a/18
    y.+ i 174b/6, 174b/7
    y.+ in 134b/2, 5b/10
    y. idi 143a/19
    y.+ lar 94b/7
- y.+ lara 123b/7, 38a/18
    y.+ larına 38a/16
    y.+ una 15b/17
    y.+ unda 37a/12
    y.+ uñı 18a/4, 54a/6
    y.+ unı 38b/12, 77a/17
- yolca**: Yol boyunca. -1-
    y. 112a/10
- yoldaş** : Yol arkadaşı. -1-
    y.+ larına 18a/14
- yonul -** : Yontulmak. -1-
    y.- müş idi 87a/5
- yonulmuş**: Yontulmuş. -1-
    y. 142b/11
- yorğun**: Yorulmuş olan. -1-
    y. olup 150b/18
- yota** : Yunanca “i” harfi,iota. -1-
[Yun.]
    y. 7a/1
- yu -** : Yıkamak, temizlemek. -15-
    y.- dı 173a/6, 50b/12
    y.- dum ise 173a/10
    y.- dum 164a/19
    y.- ġıl 9b/3
    y.- mağa 105a/12, 172b/13
    y.- maķ 173a/3
    y.- mayınca 66a/16
    y.- mazlar 25b/19
    y.- mazsa 116b/15
    y.- mazsam 172b/19
    y.- miyasın 172b/18
    y.- r 172b/15
    y.- yasız 173a/11
- yukarı** : Aşağı karşıtı, gök. -2-
    y. 144b/3, 59b/11
- yukarу** : (bkz. yukarı). -20-

- y. 131/17, 145a/6, 165b/13, 169a/15, 21b/13, 25a/8, 30a/20, 54b/3, 67b/15, 69a/6, 69a/8, 88a/3
y.+ dan 150a/18, 183a/2, 51b/16, 86b/8
y.+ danım 162a/1
y.+ gıllardan 183b/9
y.+ ya 111b/18, 136b/13
- yukarurak:** Daha yukarı. -1-
y. 122b/17
- yum - :** Yummak, kapatmak. -2-
y.- dılar 22a/8
y.- durdu 39b/2
- yumurta:** Yumurta. -1-
y. 115a/18
- yun - :** Yıkınmak, temizlenmek. -6-
y.- madılar ise 66a/17
y.- mamiş 26b/7, 66a/14, 66b/3
y.- müş idi 52a/13
y.- müş 173a/2
- yunanca:** Yunan dili. -1- [?]
y. 183b/2
- yunanı :** Yunanlı. -2- [?]
y.+ ler 171a/6
y.+ lere 160a/11
- yunanlu :** Yunanlı. -1- [?]
y. imiş 67b/1
- yurdu:** İğne deliği. -3-
y.+ sindan 130a/19, 33b/2, 73b/3
- yut - :** Ağızda bulunan bir şeyi yutağa geçirmek. -1-
y.- arsız 41a/5
- yuva :** Barınak. -2-
y.+ları 112a/13, 12b/19
- yuvala -:** (bkz. yuvarlamak) . -5-
y.- dı 52b/11, 70b/19, 87a/6
y.- nmışdur 87a/14
- y.- yup 52a/14
- yuvalan -:** Yuvarlanmak. -1-
y.- müş 143a/1
- yuvarla -:** Yuvarlamak. -2-
y.- r idi 98a/19
y.- ya 87a/13
- yüce :** Büyüük, yüksek. -7-
y. 29a/8, 5a/19, 70a/3, 86b/6, 96a/13
y.+ den 145a/2
y. iden 129b/18
- yücelen - :** Yücelenmek, yükselmek. -2-
y.- müşsin 113a/13, 18b/8
- yücelenmiş:** Yücelmek, yükselmek. -1-
y. ola 129b/19
- yücelt -:** Yüce bir duruma getirmek.-1-
y.- irdi 90b/17
- yük :** Bir şeyin ağırlığı. -5-
y.+ lere 117a/12
y.+ leri 117a/10, 40a/4
y.+ üm 19a/4
y.+ üne 34a/20
- yükle - :** Yükletmek, yükleme işini yaptmak. -1-
y.- dürsiz 117a/11
- yüklü :** Yükü olan, hamile, hayli çok. -2-
y. 18b/20
y. olmadılar 141b/9
- yüñ :** Yün, koyun tüyü, bu tüyden yapılmış olan. -2-
y.+ ünden imiş 54a/14
y.+ ünden 4a/16
- yürek :** Kalp. -2-
y.+ i 22a/7
y.+ inde 20b/18

- yüri** :- (bkz. yürümek). -9-
 y. 13b/18, 153b/10, 153b/15,
 153b/16, 56b/7, 5b/3, 96a/19, 99b/8
 y.- yüp 180b/8
- yürü** - : Yürümek, gitmek . -31-
 y.- dügi 147a/1, 54b/13
 y.- dükleri 107a/12
 y.- meğe 27a/9
 y.- mek 122a/10, 158b/11
 y.- mez idi 169b/19
 y.- mezler 66b/2
 y.- müşdür 63a/9
 y.- miye 161a/20
 y.- r idi 153b/11, 158b/10, 25b/5
 y.- r iken 132b/16, 143b/4, 25a/19,
 25a/20, 65b/16, 65b/17, 69a/7, 88b/15
 y.- r ise 168a/2, 168a/4
 y.- rler 104a/16, 17b/12
 y.- rmediler 158a/20
 y.- yen 117a/7, 171b/15
 y.- yenlere 87b/10
 y.- yüp 156a/15, 5b/15
- yürüt** - : Yürütmek. -1-
 y.- üp 111a/18
- yüz** Yüz sayısı, surat. -48-
 y. 105a/19, 106a/17, 124a/17,
 126a/6, 126a/9, 144a/5, 155b/11, 170a/19,
 184b/5,
 21b/14, 22b/7, 31a/8, 32a/1, 33b/16,
 65a/17, 73b/13, 82a/1
 y.+ er 65b/2
 y.+ i 111b/20, 112b/5, 128a/13,
 169b/2, 29a/9, 59b/14, 60a/14, 91b/10,
 93a/12,
 99a/2
 y.+ in 111b/19, 134b/1, 143a/5
 y.+ ine 140a/1
- y.+ ini 120a/16, 27b/11, 84b/9
 y.+ lerini 9a/20
 y.+ lü 9a/19
 y.+ üñ 104b/8, 18a/4, 54a/6
 y.+ ün 112a/3
 y.+ üne 29a/18, 31a/6, 38b/14,
 47b/17, 49a/14, 77a/17
 y.+ üñi 9b/3
- yüzbaşı**: Orduda rütbesi üsteğmenle
binbaşı arasında olan subay. -10-
 y. 103b/2, 12a/11, 12a/8,
 142a/20, 52a/1, 86b/8, 87a/1
 y.+ dan 87a/2
 y.+ niñ 103a/13
 y.+ ya 12b/4
- yüzük** : Parmağa geçirilen genellikle
metal halka. -1-
 y. 125a/12
- Z**
- zā** : Bunun gibi,böyle.-1- [Ar.]
 z. 18a/2
- za'f** : Zayıflık, kuvvetsizlik. -3-
 [Ar.]
- ż.+ a 15a/20
 ż.+ da 153b/3
 ż.+ larumızı 12b/13
- zafer** : Maksadına erme. -2- [Ar.]
 ż. bula 115b/20
 ż.+ e 19b/20
- zāhir** : Görünen, aşikar. -5- [Ar.]
 ż.+ de 8b/15
 ż. olalar 150a/1, 163b/18
 ż. ola 93a/13
 ż. olmiya 117b/15
- zahiren** : Göründüğü gibi. -1- [Ar.]
 ż. 41a/13

- zahmet:** Sıkıntı, eziyet, yorgunluk. -12-
 [Ar.]
- z. 108b/6
  - z. çekerim 120a/7
  - z. çekme 103b/3
  - z.+ ler virürsiz 82a/3
  - z. virdiler 62a/16
  - z. virmegin 129a/19
  - z. virme 108b/15, 115a/9
  - z. virmiyeler 58a/13
  - z. virür iken 62b/8
  - z. virürsin 62b/17
  - z. virürsiz 46b/6
- za^cif :** Güçsüz, kuvvetsiz. -3- [Ar.]
- ż. 153b/6, 83b/3
  - ż.+dür 48a/3
- zālim :** Acımasız ve haksız davranışan. -7-
 [Ar.]
- ż. 126a/10, 126a/17, 129b/2
  - ż.+dür 126a/16
  - ż.+ler 129b/11, 8a/20
  - ż. olan 126a/16
- zamān:** Vakit. -62- [Ar.]
- z. 122a/17, 128a/20, 133b/16, 135b/19, 137a/6, 156b/7, 160a/6, 171b/13, 174b/13,
  - 181a/17, 43a/9, 50a/17, 54b/11, 5a/12, 81b/3, 81b/6, 87a/2
  - z.+ a 106b/9, 129a/16, 3b/13, 80b/20, 96b/10
  - z.+ da 100b/9, 130b/7, 146a/11, 148a/13, 18b/13, 19a/11, 22b/12, 24a/18, 25b/19,
  - 55a/20, 68b/18, 70a/18, 73b/14, 77b/14, 86b/14
  - z.+ dan 107b/3, 126b/8, 13a/17, 153b/4, 18b/5, 44b/14
- z.+ dir 70b/20
  - z.+ ı 120a/16, 23a/20, 37a/18, 91a/2
  - z.+ im 158b/19, 159a/3
  - z.+ in 133a/14
  - z.+ ina 22b/19
  - z.+ inda 106b/10, 22b/20, 57b/11, 89b/5, 97a/19
  - z.+ inı 3a/10
  - z.+ları 136b/6
  - z.+ laruñ 27b/11
  - z.+ um 46b/20
  - z.+ uñ 158b/20
- zanbak:** Zambakgillerden bir tür bitki. -2- [Ar.]
- z.+ları 118b/20
  - z.+ ların 10a/7
- zānī :** Zina eden. -1- [Ar.]
- z.+ler 129b/12
- zānn :** Sanı. -14- [Ar.]
- ż. etdiler 144b/1
  - ż. etmeñ 4b/6
  - ż. ider iken 93b/16
  - ż. iderler 9a/4
  - ż. idersiz 30a/15, 31a/7, 37a/3, 39b/11, 49a/13, 84b/8
  - ż. idürin 186b/16
  - ż. itmeñ 155a/14, 6b/18
  - ż. olunduğu 95b/5
- zarar :** Dokunca. -4- [Ar.]
- ż. itmedi 97b/14
  - ż. itmiyesin 73a/10
  - ż. itmiye 113b/1, 88a/2
- zararsuzça :** Zararsız bir şekilde. -1-
 [Ar.+T.]
- ż.+lar 16a/18

- żarf** : Kap, kılıf, eşya, nesne. -2- [Ar.]
 z.+ lari 128b/20
 z.+ larını 59a/1
- zārlı̄k** : Ağlayış. -10- [Far.+T.]
 z. 121b/20, 12b/4, 23b/6, 24a/1,
 38b/7, 3b/16, 44a/5, 45a/18
 z. idenleri 63a/2
 z. idesiz 178a/10
- żāt** : Hürmete layık kimse, kendi, öz. - 5- [Ar.]
 z.+ imdan 159b/17
 z.+ inda 154b/5
 z.+ indan 159a/18, 60b/6
 z.+ uñ 179a/10
- żāviye** : Köşe. -3- [Ar.]
 z. 134a/13, 37b/12, 77a/10
- żay^ca**: Tarla. -5- [Ar.]
 z. 123a/15
 z.+ da 43b/7
 z.+ dan 127b/17, 85b/20
 z.+ larına 124b/19
- żay^cat** : Kaybolma. -1- [Ar.]
 z.+ da idi 125a/16
- żayı̄c** : Elden çıkan, kaybolan. -30- [Ar.]
 z. 26b/15
 z. etdüğüm 124b/8
 z. eyliye 110a/20, 110b/1, 129a/4,
 171a/14, 17a/16, 28b/16, 28b/17, 69b/10,
 69b/11
 z. iden 17a/17
 z. ide 110b/3, 28b/19, 69b/13
 z. itmedüm 180b/13
 z. itmem 157a/10
 z. itmiye 17b/3, 72a/2
 z. ola 31a/13
 z. olmuşiñ 124a/18
 z. olmuşi 131b/8, 31a/7
- ż. olmuş 124b/1, 15b/19
 ż. olmia 136a/17, 156a/3
 ż. olup 125a/15, 125b/12
- zebīha** : Kurban, boğazlanmış veya kesilecek hayvan. -4- [Ar.]
 z. 72a/15
 z.+ lardan 78a/18
 z.+ yi 14a/15, 19a/18
- zebün** : Zayıf, güçsüz, aciz. -2- [Far.]
 z. 27a/14
 z. oldılar 15b/1
- zelzele** : Deprem, yer sarsıntısı. -5- [Ar.]
 z.+ ler 136a/5, 42a/14, 80a/17
 z. oldı 52b/9
 z.+ yi 52a/1
- zemzeme** : Uzun uzadıya gürleyek . -4- [Ar.]
 z. etdiler 124a/14, 157a/14,
 160a/4
 z. eylemeñ 157a/19
- zenbil**: Ağzı geniş,basık sepet. -2- [Ar.]
 z. 110a/6, 156a/4
- zer^c** : Tohum ekme. -2- [Ar.]
 z. eyliyen 152a/15, 152a/17
- zerre** : Pek ufak parça. -1- [Ar.]
 z. 7a/1
- zevəl** : Sona erme, zail olma. -3- [Ar.]
 z. 119a/13, 126a/13
 z. olmia 138b/3
- zevk** : Hoşa gitme, lezzet alma, manevi haz. -1- [Ar.]
 z. 64a/20
- zeyt** : Yağ, zeytinyağı. -7- [Ar.]
 z. 105b/11, 114a/14, 126a/6

- z.+ i** 44a/10, 44a/11, 64a/2
z.+ üñüzden 44a/16
zeytün : Zeytin. -11- [Ar.]
 z. 132b/17, 138b/17, 160b/20
z.+ lar 35b/7, 47b/1
z.+ ler 75a/4, 80a/8, 83a/1
z.+ leriñ 132b/4, 42a/4
z.+ lerüñ 137a/10
zindik : Hz.İsa zamanında Yahudilerin bir tarikatı. -9- [Ar.]
z.+ lar 27b/6, 39a/3, 77b/5
z.+ lara 39b/2
z.+ lariñ 27b/16
z.+ laruñ 134b/11, 28a/6, 28a/8, 4b/2
zikr : Anmak, hatırlamak. -1- [Ar.]
z.+ ümde 138a/2
zillet : Aşağılık, horluk. -3- [Ar.]
z.+ lerini 32a/15
z.+ lerüñizi 76a/14, 76a/15
zinā : Haram ve büyük günahlardan olan ve nikahsız olarak yapılan cinsi münasebet. -19-[Ar.]
 z. 32b/12, 7b/14
z.+ da 161a/2
z.+ dan 162b/14
z. etdürüür 7b/14
z. eyledi 7b/5
z. ider 126b/12, 126b/13, 32b/12, 32b/13, 72b/15, 72b/16, 7b/15
z. itmiyesin 130a/9, 33a/10, 73a/8, 7b/3
z.+ lar 26b/5, 67a/13
zinā : (bkz. zinā).-1- [Ar.]
z. ider iken 161a/4
zinākār: Zina eden. -1- [Ar.+Far.]
z. 20b/15
zincir : Zincir. -4- [Far.]
z.+ ler 107b/9, 61a/15, 61a/17
zindān : Karanlık, hapishane. -18- [Far.]
z.+ a 120b/1, 138b/5, 141a/10, 141a/19, 150a/6, 24b/3, 32a/5, 7a/20
z.+ da 17b/7, 24b/13, 45b/10, 45b/15, 46a/3, 46a/6, 64a/11, 64b/16, 95a/19
z.+ lara 136a/8
zinde : Diri,canlı. -1- [Far.]
z. olanı 143a/6
zinhār : Asla. -1- [Far.]
z. 81b/2
zīrā : Çünkü, şu sebepten ki. -498- [Far.]
z. 100b/1, 101b/1, 101b/10, 101b/12, 101b/14, 101b/15, 101b/16, 101b/3, 101b/4,
101b/5, 102a/12, 102a/16, 102a/7, 102a/9, 102b/14, 102b/16, 102b/19, 102b/2, 103a/18,
103b/3, 103b/6, 104b/9, 105a/1, 105b/13, 107a/1, 107b/12, 107b/7, 107b/8, 108a/13,
108a/16, 108a/6, 108b/8, 109b/16, 109b/20, 10a/14, 10a/15, 10a/18, 10a/2, 10b/15,
10b/2, 110a/19, 110b/2, 110b/4, 111a/10, 111b/12, 111b/16, 111b/4, 112a/8, 112b/16,
113a/8, 113b/14, 113b/8, 115a/16, 115a/3, 115a/7, 116a/16, 116a/19, 116b/2, 117a/10,
117a/13, 117a/16, 117a/6, 117b/14, 118a/15, 118a/20, 118b/15, 118b/3, 119a/11, 119a/15,

- 119a/7, 119b/7, 11a/4, 11a/5, 11a/7,
 11b/16, 11b/9, 120a/2, 120a/9, 121b/11,
 122a/11, 122a/6, 122b/19, 123a/13,
 123a/8, 123b/15, 123b/8, 124/21, 124b/8,
 125a/14,
 125b/11gerek, 125b/18, 126/1,
 126a/11, 126a/20, 126b/6, 127a/15, 127a/6,
 128a/4, 128b/2,
 128b/6, 129b/18, 12a/14, 130a/16,
 130a/18, 130a/2, 130b/11, 131a/18, 131b/8,
 132a/17,
 133a/19, 133a/9, 133b/11, 134a/16,
 135a/1, 135a/10, 135a/11, 135a/6, 135b/18,
 135b/9,
 136a/12, 136a/2, 136b/10, 136b/14,
 136b/2, 136b/4, 137a/16, 137a/4, 137b/15,
 137b/18,
 138a/14, 138b/13, 138b/15, 139b/14,
 13b/17, 140a/12, 140b/18, 140b/9, 141a/4,
 141a/6,
 141b/11, 141b/16, 141b/7, 142a/10,
 144a/7, 144b/4, 146a/5, 146a/6, 146b/11,
 147a/9,
 148b/19, 149a/5, 149b/10, 149b/12,
 149b/18, 149b/19, 14a/16, 14b/14, 14b/20,
 14b/4,
 150a/6, 150b/3, 150b/4, 151a/2,
 151a/5, 151b/11, 151b/13, 151b/3, 152a/13,
 152a/16,
 152b/13, 152b/18, 152b/7, 152b/9,
 153a/18, 153b/17, 154a/10, 154a/12,
 154a/14, 154a/16,
 154b/12, 154b/4, 155a/1, 155a/16,
 155a/17, 155a/6, 155a/7, 155b/10, 156b/11,
 156b/20,
- 157a/7, 157b/19, 158a/15,
 158b/10, 158b/15, 158b/18, 158b/7,
 159a/3, 159a/9, 159b/18,
 15b4/8, 160a/18, 161b/4,
 161b/7, 162a/14, 162a/3, 162b/17,
 163a/3, 164b/15, 166b/16,
 169a/12, 169b/8, 16a/19, 16a/6,
 16b/10, 16b/16, 16b/3, 16b/4, 170b/4,
 170b/9,
 171a/2, 171b/15, 172a/15,
 172a/18, 172a/8, 173a/11, 173a/4,
 173a/9, 173b/16, 175a/8,
 175b/13, 175b/15, 176a/9,
 176b/7, 176b/8, 177b/15, 177b/17,
 177b/6, 178b/6, 179a/15,
 179a/19, 17a/10, 180a/19,
 180a/9, 180b/19, 182b/12, 183b/1,
 184a/17, 184a/8, 184b/11,
 185a/7, 185b/1, 18a/16, 18a/9,
 18b/16, 18b/3, 18b/9, 19a/19, 19a/2,
 19a/3,
 20b/11, 20b/16, 20b/20, 20b/4,
 20b/6, 21a/19, 21a/3, 21b/18, 21b/19,
 22a/11,
 22a/12, 22a/7, 24b/2, 24b/4,
 24b/6, 25a/17, 25b/19, 26a/3, 26b/13,
 26b/19,
 26b/4, 27a/12, 27b/10, 27b/9,
 28a/16, 28b/11, 28b/15, 28b/17, 28b/20,
 29b/14,
 29b/15, 2b/19, 2b/6, 2b/8, 30a/4,
 30b/16, 31a/4, 31a/6, 31b/6, 32b/16,
 33a/18, 33a/3, 33b/19, 34b/6,
 36b/20, 37a/11, 38b/14, 38b/8, 39a/12,
 39a/14,
 3a/5, 3a/7, 3b/5, 40a/12, 40a/14,
 40a/15, 40a/19, 40a/3, 40a/4, 40b/10,

- 40b/14, 40b/2, 40b/5, 41a/10, 41a/6,
 41b/15, 42a/11, 42a/12, 42a/8, 42b/12,
 42b/18, 43a/2, 43a/4, 43b/10,
 43b/14, 43b/3, 44a/16, 44b/5, 44b/6, 45a/15,
 45b/20, 45b/7, 46b/4, 46b/7, 47a/16,
 47b/3, 48a/6, 48b/3, 49b/3, 4a/12,
 4a/13, 4a/2, 4b/18, 4b/6, 50a/20,
 50b/3, 51b/5, 52b/14, 52b/15, 52b/9,
 54b/14, 55a/12, 55a/3, 55b/10, 57a/1,
 58a/14, 58b/11, 59a/14, 5a/15, 5b/14,
 5b/17, 5b/3, 60a/16, 60b/1, 60b/5,
 61a/16, 61b/5, 61b/7, 62b/1, 63a/9,
 64a/10, 64a/12, 64a/13, 64a/16,
 64a/3, 65a/15, 65a/3, 65b/14, 65b/18,
 66a/15,
 66a/2, 66a/3, 66b/13, 66b/8, 67a/12,
 67a/18, 67b/3, 67b/5, 68a/9, 69b/11,
 69b/14, 69b/4, 69b/9, 6a/16, 6a/17,
 6a/18, 6a/19, 6b/1, 6b/2, 6b/20,
 6b/3, 6b/5, 6b/8, 6b/9, 70a/11,
 71a/18, 71b/17, 71b/18, 71b/19, 72a/14,
 72a/5, 72b/20, 73a/17, 73b/8, 74b/5,
 75b/19, 75b/9, 76a/6, 76b/6, 77a/12,
 77a/16, 77b/15, 77b/18, 78a/15,
 78b/20, 78b/3, 7a/5, 7b/10, 7b/19, 7b/20,
 7b/6, 80a/12, 80a/15, 80a/16, 80a/19,
 80b/18, 80b/6, 81a/5, 81b/3, 81b/6,
 82a/1, 82a/4, 83a/3, 83b/5, 84a/13,
 84b/20, 85b/2, 87a/14, 87b/3, 87b/4,
 89a/12, 89a/19, 89a/8, 8a/19, 8a/2,
 8a/4, 8b/1, 8b/16, 90a/15, 90a/3,
 90a/9, 90b/10, 90b/12, 90b/5,
 91a/18, 91b/10, 92a/16, 92a/17, 93a/11,
 94b/13,
 96a/16, 96a/19, 96b/4, 97b/15,
 97b/7, 98a/12, 98a/7, 98b/14, 9a/14, 9a/15,
 9a/20, 9a/4, 9a/5, 9b/16, 9b/9
- ziyā** : (bkz. *ziyāc*). -3- [Ar.]
 ž. etsün 6b/16
 ž. virür 145b/8, 6b/15
- ziyāc** : Aydınlık, ışık. -1- [Ar.]
 ž. 154b/19
- ziyāde** : Çok, bol, fazla. -45- [Ar.]
 z. 100b/1, 104b/6, 105b/3,
 105b/4, 113a/12, 113a/7, 114a/18,
 124b/2, 125a/1,
 129b/17, 130b/7, 135b/9,
 140b/3, 149b/18, 150b/11, 154a/6,
 160a/3, 16a/15, 172a/9,
 176a/4, 182b/15, 18a/2, 18b/12,
 18b/7, 22a/1, 31a/11, 34a/17, 37b/2,
 40b/7,
 48b/6, 50b/10, 63b/19, 67b/20,
 73b/5, 78b/19, 83a/9
 z.+ ce 131a/1, 35a/20, 74b/13,
 99a/9
 z.+ dür 78a/18
 z. ola 45a/16
 z.+ si 85b/9
 z.+ ye 82a/1
- ziyādelik**: Fazlalık. -5- [Ar.+T.]
 z. 166a/9
 z.+ inde 118b/1
 z.+ inden 102b/19, 135b/10,
 20b/7
- ziyāderek**: dah afzla, daha çok. -1-
 [Ar.+T.]
 z. 120a/4
- ziyāfet** : İkram etme, yedirip içirme. -1- [Ar.]
 ž.+ lerde 135b/2
- ziyāret**: Bir kimseyi görmeye gitmek. -6- [Ar.]
 z. etdi 104a/4

z. etdüñüz 45b/10	Toplam Kelime Sayısı : 60541
z. eyledi 91b/14	Toplam Madde Başı Sayısı : 3234
z. idüp 91a/19	
z. itmedüñüz 46a/4	
z.+ üñüñ 133a/13	
zor: Kolay karşıtı. -3-	
z. 20a/16, 85b/20	
z.+ a 18a/8	
zorlu : Zorba. -1-	
z.+ lar 18a/9	
żuc̄et : Yürek darlığı, iç sıkıntısı.-3- [Ar.]	
ż.+ de olmağa 83a/14	
ż.+ de 139a/3	
ż.+ e 47b/14	
zūfā : Mercanköşk dalı. -1- [Ar.]	
z. 184a/4	
żuhūr : Meydana çıkmak, görünmek. -4-	
[Ar.]	
ż.+ a geldiler 22b/12	
ż.+ a gele 60a/17	
ż.+ a gelmedi 15a/15	
żulm : Haksızlık, eziyet. -4- [Ar.]	
ż. 159a/19	
ż.+ den 41a/14	
ż. idenleri 23b/5	
ż.+ üñ 126a/13	
żulmet: Karanlık. -8- [Ar.]	
ż. 145b/8, 171b/14	
ż.+ de 145b/8, 161a/20, 171b/15,	
5b/11, 91b/14	
ż.+ iñ 139b/3	
zünnār : Hıristiyan rahiplerinin veya puta tapanların, papazların bellerine bağladıkları örme kuşak. -2- [Ar.]	
z.+ ı 4a/17, 54a/14	

3.2. Özel Adlar Dizini

A

‘āber : Kişi adı. -1-

‘ā.+ iñ 95b/20

ābilāni : Kişi adı. -1-

ā.+ yi 94a/17

Abiyūd : Kişi adı. -2-

a. 2a/10

a.+ i 2a/10

abiyyā : Kişi adı.-2-

a. 2a/1

a.+ yı 2a/1

ābiyyātār : Kişi adı.-1-

ā. 57b/11

ahāz : Kişi adı. -2-

a. 2a/5

a.+ i 2a/4

ahīn : Kişi adı. -2-

a. 2a/13

a.+ i 2a/12

‘amīnādāb : Kişi adı.-3-

‘a. 1b/12

‘a.+ i 1b/11

‘a.+ iñ 95b/17

‘āmon : Kişi adı. -2-

‘ā. 2a/6

‘ā.+ i 2a/6

‘āmos : Kişi adı. -1-

‘ā.+ uñ 95b/8

andrāos: On iki havariden biri.-12-

a. 147a/10, 147a/18, 155b/13,

15b/11, 171a/9, 80a/9

a.+ a 171a/9

a.+ i 101a/11, 54b/13, 58b/6, 5b/17

a.+ uñ 55a/15

‘anya : Beyt-i ‘anya.-12-

beyt-i ‘a. 168a/16

beyt-i ‘a.+ da 146b/7, 46a/19,
81b/15

beyt-i ‘a.+ dan 167b/6, 75b/5

beyt-i ‘a.+ ya 132b/3, 145a/3,
170a/10, 36a/20, 75a/3, 75b/4

āram : Kişi adı. -3-

ā. 1b/11

ā.+ i 1b/11

ā.+ iñ 95b/17

arfahşād : Kişi adı.-1-

a.+ iñ 96a/1

argūn : Kişi adı. -1-

a.+ uñ 95b/20

arhīlāos : Hirodes'in oğullarından biri. -
1-

a. 4a/4

arīmāniyye : Kişi adı. -1-

yūsuf-u a.+ den 184a/20

āşaf : Kişi adı. -2-

ā. 2a/2

ā.+ i 2a/2

asīr : Bir kabile adı. -1-

a. 93a/20

avgūştus: Kişi adı. -1-

a.+ dan 91b/19

aynon : Yer adı. -1-

a.+ da 150a/4

‘āzor : Kişi adı. -2-

‘ā. 2a/12

‘ā.+ i 2a/11

B

bā‘alzebūl: Şeytan için kullanılmış bir addır.. -4-

- b. 16b/14, 20a/11, 20a/6
- b.+ 1 58b/13

bā‘alzebūl: (bkz. bā‘alzebūl).-3-

- b. 115b/13, 115b/14, 115b/6

bā‘az : Kişi adı. -3-

- b. 1b/13
- b.+ 1b/13
- b.+ iñ 95b/16

bābil :-4-

- b.+ iñ 2a/18, 2a/8

barābā: (bkz.bārabbās).-1-

- b.+ y1 141a/8

bārabbās: Suçlu . -10-

- b. 182a/20, 50a/18, 85a/16
- b.+ 1 182a/20, 50a/20, 50b/15, 50b/5, 50b/7, 85b/10, 85b/4

bartīmāos: Kişi adı. -1-

- b. 74b/9

bartolomāos: On iki havariden biri. -1-

- b. 15b/13

bartūlmā: (bkz. bartūlūmā). -1-

- b.+ y1 101a/12

bartūlūmā: Kişi adı. -1-

- b.+ y1 58b/6

berākyā: Zekeriya Peygamber'in babası.-1-

- b. 41b/8

betros : On iki havariden biri. -90-

- b. 101a/11, 108b/5, 110a/12, 110b/16, 110b/19, 119b/8, 130b/3, 137b/3, 138b/6,
- 139b/11, 139b/14, 139b/17, 139b/19, 139b/5, 139b/6, 143a/15, 147a/16, 147a/18, 158b/1,

15b/11, 172b/17, 173b/8, 174a/10, 174a/13, 181a/13, 181a/6, 181b/10, 181b/5, 181b/8, 184b/17, 185a/2, 186a/17, 186a/19, 186b/3, 186b/6, 25b/2, 25b/4, 26a/20, 28a/14,

28b/8, 29a/12, 30a/17, 31b/8, 33b/7, 47b/13, 47b/20, 47b/5, 47b/8, 48b/15,

49a/16, 49b/6, 58b/3, 5b/16, 69a/16, 69b/2, 69b/4, 70a/8, 73b/8, 76a/3,

80a/8, 83a/13, 83a/5, 83b/1, 84a/9, 84b/11, 84b/13, 84b/19, 85a/3, 98b/12

b.+ a 139b/16, 172b/14, 180b/16, 181a/3, 181a/9, 184b/15, 28b/10, 30a/12, 49b/3, 87a/19

b.+ dan 184b/19 b.+ 1 108b/18, 110b/10, 181a/9, 29a/7, 62b/20, 70a/2

b.+ sin 28a/18

b.+ uñ 12b/7, 155b/13, 180b/13

bīlātos : Kişi adı. -7-

b. 49b/12, 50a/12, 50a/19, 50b/10, 50b/7, 94a/15 b.+ dan 184a/9

boānerces : (?) -1-

- b. 58b/5

bontūs : Yer adı. -1-

- b. 49b/12

bontūs : Yer adı. -1-

- b. 94a/15

C

cebrā‘il: Dört büyük melekten biri.-2-

c. 89b/15

c.+ im 89b/1

celîl : Celile kenti, Hz. İsa'nın doğduğu dönemde Roma İmparatorluğu'na bağlı bir eyalettir. -59-

c. 128a/6, 27a/3, 4a/7

c.+ de 143a/7, 158b/10, 159a/4,
30a/8, 55b/12, 86b/13

c.+ den 140b/4, 140b/5, 142b/13,
142b/4, 160b/16, 160b/17, 160b/3, 32a/18,
4b/15,

52a/4, 58a/8, 6a/11, 71a/17, 92a/4

c.+ e 147a/16, 150b/13, 152b/11,
152b/17, 152b/9, 153a/11, 47b/5, 52b/19,
53a/16,

53a/6, 54b/9, 5b/7, 83a/5, 87b/1,
93b/8, 94a/16, 96b/11

c.+ iñ 107b/1, 147b/16, 148a/14,
152b/14, 171a/7, 186a/18, 36a/7, 54b/12,
54b/2,

55a/14, 5b/15, 64b/2, 67b/10, 6a/4,
89b/16, 97b/5, 98a/13, 99a/14

c.+ üñ 155b/2

cercesî: Bir şehir. Bu şehirde yaşayan halk.
-4-

c.+ ler 107a/20, 13a/13, 61a/12

c.+ leriñ 108a/4

cetsemâne: Bir şehir.-2-

c. 47b/11, 83a/12

cinnesâr: Bir şehir. Aynı zamanda Celile denizi için kullanılan addır. -1-

c.+ niñ 25b/11

cinnesâret: (bkz. cinnesâr). -2-

c. 66a/3

c.+ iñ 98a/16

cümcüme : Yer adı.-2-

c. 141b/13, 183a/16

C

çömlékçi: Çömlékçi Tarası, yer adı. -
2-

D

dâlmanûta: Yer adı. -1-

danyâl : Danyal Peygamber. -2-

d. 42b/4, 80b/11

dâvud : Hz. Davud, İsrail'in en büyük kralı olup Hz. İsa'dan bin yıl önce ömür sürdürmüştür. -37-

d. 100b/8, 135a/15, 135a/17,
160b/4, 19a/10, 2a/17, 39b/13, 39b/15,
57b/8,

75b/1, 78b/3, 78b/6, 92a/5

el-mesîh ibn-i d. 1b/7

ibn-i d. 130b/20, 131a/2, 15a/5,
26b/10, 2b/5, 35a/20

d.+ dan 2a/17

d.+ uñ 135a/14, 160b/4, 20a/4,
35a/18, 36a/16, 36a/4, 39b/12, 74b/12,
74b/14,

78b/3, 89b/17, 90a/7, 91a/19,
92a/5, 95b/16

d.+ un 92a/18

dâvudelmelik: Davud padişah.Hz.

Davud hem kral hem peygamberdir.-2-

d. 1b/15

d.+ i 1b/15

dekâpolis: Yer adı.On şehir manasına gelir -1-

d.+ de 62a/8

dîdîmis: Kişi adı.-3-

d. 168a/13, 185b/16, 186a/17

dîkâpolis : Bir şehir.-2-

d.+ den 6a/11

- d.+ iñ 67b/11 e.+ de 4a/19, 54b/2
e.+ den 146b/7, 150a/9, 167a/20,
E 5b/10, 96a/6
efrām : Bir şehir. -1- e.+ e 4b/15
e. 169b/20 e.+ iñ 4a/19
elī' āzār : Kişi adı.-2- **eremyā‘**: (bkz.eremyā) .-1-
e. 2a/14 e. 3b/14
e.+ 1 2a/13 **eremyā**: Yeremye peygamber kendi
elī' āzer : Kişi adı. -1- adını taşıyan vahiy kitabıyla
e.+ iñ 95b/14 bilinmektedir. -2- [?]
elīşābet: Kişi adı.-9- e. 50a/5
e. 88b/14, 88b/16, 89a/9, 89b/12, e.+ y1 28a/12
90a/13, 90a/20, 90b/1 **erīhā** : Bir şehir. -5-
e.+ e 90a/19 e. 131a/11
e.+ iñ 91a/1 e.+ dan 35a/15, 74b/8
elīşa‘ : Kişi adı. -1- e.+ ya 114a/7, 130b/16
e. 97a/18 **erīhā** : (bkz. erīhā). -1-
eliyyūd: Kişi adı.-2- e.+ ya 74b/7
e. 2a/13 **eşa‘ yā** : Kişi adı. -13-
e.+ 1 2a/13 e. 12b/12, 146a/19, 171b/20,
elmādān: Kişi adı. -1- 172a/2, 172a/5, 19b/14, 26a/8, 4a/13,
e.+ iñ 95b/13 5b/9,
elyākīm: Kişi adı. -3- 66b/4, 94b/3
e. 2a/11 e.+ niñ 22a/5
e.+ i 2a/11 e.+ ya 96b/16
e.+ iñ 95b/15
‘emmānūyīl: Kişi adı. Allah bizimledir
manasına gelir. -1- **F**
‘e. 2b/11 **fāci** : Beyt-i fāci. Yer adı. -3-
‘emvās :Kişi adı. -1- beyt-i f. 35b/7, 75a/3
‘e. 143a/18 beyt-i f.+ ye 132b/3
enoş : Kişi adı. -1- **fānūyel** : Kişi adı. -1-
e.+ uñ 96a/3 bint-i f. 93a/20
erdān : (bkz. erden). -1- **fāras** : Kişi adı. -3-
e.+ iñ 94b/1 f. 1b/10
erden : Bir nehir adı. -12- f.+ 1 1b/9
e. 54a/12, 58a/10, 6a/12 f.+ iñ 95b/18
fīlibbis: On iki havariden biri. -18-

- f. 147a/17, 147a/18, 147b/2, 147b/6,
155b/10, 15b/12, 171a/8, 171a/9, 174b/11,
174b/12, 58b/6
f.+ e 155b/8, 171a/7
f.+ i 101a/12, 147a/17
f.+ iñ 24b/4, 64a/12
ķayşāriye-yi f.+ iñ 69a/12
- filibis** : (bkz. filibbis). -2-
f.+ iñ 95a/17
ķayşāriye-yi f.+ iñ 28a/9
- filibos** : (bkz. filibbis). -1-
f. 94a/16
- G**
- ġabbātā**: Yer adı. -1-
ġ. 183a/9
- ġāmorā**: Gomore şehri. -2-
ġ. 16a/14
ġ.+ lara 63b/19
- golgotā**: Yer adı. -3-
ġ. 183a/17, 51a/7, 86a/2
- H**
- ħabīl** : Hz. Adem'in oğullarından biri. -2-
h. 117b/1, 41b/8
- ħannā** : Kişi adı. -1-
ħ. 93a/20
- ħannān**: Kişi adı. -2-
ħ. 181b/4, 94a/18
- ħanoh** : Kişi adı. -1-
ħ.+ uñ 96a/2
- harūn** : Kişi adı. -1-
h. 88b/13
- ħaşron** : Kişi adı. -3-
ħ. 1b/11
ħ.+ i 1b/10
ħ.+ uñ 95b/18
- ħeslī** : Kişi adı. -1-
ħ.+ niñ 95b/8
- ħezeķiyyā**: Hz. Davud'un soyundan
olan bir kral. -2-
ħ. 2a/5
ħ.+ y1 2a/5
- ħirolodes**: İsrail ve Filistin'in kralı. -3-
h. 109a/19, 109b/5, 122a/6,
140b/14, 140b/17, 140b/8, 141a/3,
24a/18, 24b/2,
3a/2, 3a/8, 3b/10, 3b/18, 3b/5,
4a/5, 64a/10, 64a/11, 64a/15, 64a/17,
64a/3, 64a/8, 64b/1, 94a/15,
95a/15, 95a/17
h.+ e 140b/7, 24b/8, 3b/1,
64a/13
h.+ iñ 106a/7, 140b/6, 24b/6,
2b/17, 3b/7, 68b/11, 88b/11
- ħirodiyā**: Kişi adı. -3-
h. 24b/3, 95a/16
h.+ niñ 24b/7
- ħirodīyā**: Kişi adı. -2-
h. 64b/4
h.+ niñ 64b/3
- ħūzā** : Kişi adı. -1-
ħ.+ niñ 106a/8
- I**
- ibrāhīm**: Hz. İbrahim. -30-
i. 121b/21, 127a/16, 127a/18,
12b/1, 162b/10, 163a/16, 163a/18,
163b/4, 163b/8,
1b/8, 4b/6, 90b/19, 94b/12
ibn-i i. 1b/7
i.+ den 2a/17
i.+ dür 162b/9
i.+ e 4b/7, 91b/5, 94b/14

- i.+ i 163b/7
 i.+ iñ 121a/17, 135a/9, 162a/20,
 162b/10, 162b/5, 78a/1, 95b/19
 i. itmedi 162b/13
 i.+ üñ 131b/8, 39a/18
- ibrāhīm:** (bkz.ibrāhīm).-4-
 i. 127a/4, 127a/6
 i.+ i 127a/2
 i.+ iñ 126b/20
- idūmeya:** Yer adı.-1-
 i.+ dan 58a/9
- ilyā :** İlyas Peygamber. -26-
 i. 109b/4, 112a/6, 146a/14, 146b/2,
 18a/11, 29a/11, 29b/7, 29b/9, 51b/11,
 51b/14, 70a/7, 70b/2, 70b/5, 86b/6,
 97a/14, 97a/16
 i.+ dur 64a/6
 i. imişler 110b/14
 i.+ ya 111a/1, 29a/14, 29b/6, 69a/14,
 70a/11, 70b/1
 i.+ yı 28a/12, 86b/3
- ilyā' :** (bkz. ilyā).-1-
 i. 110a/10
- isay'** : (bkz. İsay). -2-
 i. 1b/15
 i.+ ı 1b/14
- isay :** Essa olarak da bilinir. Davud
 peygamberin babasıdır. -1-
 i.+ niñ 95b/16
- ishak :** Kişi adı. -8-
 i. 121b/21, 12b/1, 1b/8
 i.+ ı 1b/8
 i.+ iñ 135a/9, 78a/2, 95b/19
 i.+ uñ 39a/18
- isharıyotı:** On iki havariden biridir. İncil'e
 göre Hz. İsa'yı ele veren havari budur. -11-
- i. 101a/14, 137a/17, 15b/15,
 170a/18, 175a/17, 46b/13, 58b/8, 82a/11
 i.+ dür 158b/6
 i.+ niñ 172b/8
 i.+ ya 173b/13
- iskender :** Kişi adı.-1-
 i.+ üñ 86a/1
- isrā' il :** (bkz. isrā' il).-24-
 i. 26b/15, 78a/8, 90b/18, 93a/13
 i.+ de 103b/11, 93a/16, 97a/13,
 97a/18
 i.+ den 89a/14
 i.+ e 146b/12, 3a/8, 86a/16,
 91b/17
 i.+ i 143b/13
 i.+ iñ 138a/20, 149a/19, 15b/18,
 170b/14, 27a/10, 33b/12, 51b/2, 91a/18,
 93a/3
 i.+ li 147b/4
- isrā' il :** Günümüzde aynı adla anılan
 ülke. Yakub Peygamber'in nesli, İsrail
 halkı. -3-
 i. 16b/10
 i.+ de 12a/19, 15a/15
- isrāyıl :** (bkz. isrā' il).-3-
 i. 4a/1, 4a/3
 i.+ iñ 147b/8
- ıtūriyā :** Kişi adı. -1-
 ı.+ ya 94a/16
- K**
- kānā :** Yer adı. -3-
 ķ.+ sına 152b/14
 ķ.+ sinda 147b/16, 148a/14
- kanā :** (bkz. kānā). -1-
 ķ.+ sindan 186a/18
- kayāfa:** Kişi adı. -7-

- k. 181a/2, 46a/16, 94a/18
     k.+ dan 181b/11
     k.+ niñ 181a/1
     k.+ ya 181b/5, 48b/14
- ķāyafā:** (bkz. ķayāfā). -1-
     k. 169b/11
- ķayşāriye:** Bir şehir. -2-
     k.-yi filibisiñ 69a/12
     k.-yi filibisiñ 28a/9
- ķayşer :** Eski Roma ve Bizans İmparatorlarının lakabı. -18-
     k. 91b/19
     k.+ den 183a/13
     k.+ e 134b/3, 134b/8, 140a/17,
     183a/6, 38b/15, 39a/1, 77a/18, 77b/4
     k.+ iñ 183a/5
     k.+ üñ 134b/7, 38b/20, 77b/3, 94a/14
     k.+ üñkileri 77b/3
     k.+ üñkilerin 39a/1
- kedron:** -1-
     k. 180a/17
- kefernāhūm:** Celile kentinin kuzeyindeki bir kent. -16-
     k. 113a/13, 18b/8
     k.+ a 103a/13, 12a/8, 148a/16,
     156b/5, 30a/11, 55a/1, 56a/8, 71b/2, 97b/5
     k.+ da 152b/16, 158a/6, 5b/8, 97a/10
     k.+ dan 156a/11
- kelāubā:** Kişi adı. -1-
     k.+ niñ 183b/16
- ken̄ān :** Bir şehir. -1-
     k. 26b/9
- kılāobā:** Kişi adı. -1-
     k. 143b/5
- ķīnān :** Kişi adı. -2-
     k.+ iñ 96a/1, 96a/3
- ķirināos:** Kişi adı. -1-
- k. 92a/2
- korazin:** Horazin şehri. -2-
     k. 113a/8, 18b/3
- ķoşām :** -1-
     k.+ iñ 95b/13
- L**
- la‘āzer:** Kişi adı. -15-
     l. 126b/15, 127a/8, 167b/6,
     167b/9, 168a/10, 168a/5, 169a/20,
     170a/11, 170a/13
     l.+ i 127a/3, 127a/4
     l.+ i 167b/14, 170b/20, 170b/7,
     170b/8
- lācāven:** Kişi adı. -2-
     l. 61b/18
     l.+ dür 61b/7
- lācāvūn:** Kişi adı. -1-
     l. 107b/12
- lāmeħ :** Kişi adı. -1-
     l.+ iñ 96a/2
- lāvī :** Kişi adı. -1-
     l. 114a/11
- lebbāos:** Kişi adı. -1-
     l. 15b/14
- lehem :** Beyt-i Lehem. Beytullahim Kudüs’ün 8 km güneyinde bulunmaktadır. -8-
     beyt-i l. 160b/4, 3a/6, 92a/5
     beyt-i l.+ de 3b/11
     beyt-i l.+ e 3a/10, 92b/4
     beyt-i l.+ inde 2b/17, 3a/5
- levī :** Kişi adı. -6-
     l. 99b/17, 99b/20
     l.+ leri 146a/10
     l.+ niñ 95b/14, 95b/6
     l.+ yi 56b/16

- lisānios:** Kişi adı. -1-
l. 94a/17
- luğā :** Kişi adı. -1-
l.+ niñ 88b/2
- luṭ :** Peygamber. -3-
l. 128b/14, 128b/16
l.+ uñ 129a/2
- M**
- malhus:** Kişi adı. -1-
m. idi 180b/15
- malīyā :** Kişi adı. -1-
m.+ niñ 95b/15
- malkīn:** Kişi adı. -1-
m.+ iñ 95b/11
- malkīt :** Kişi adı. -1-
m.+ iñ 95b/7
- ma‘midānī:** Yahya Peygamber’ın lakabı. -14-
m. 104a/10, 105a/1, 110a/9, 24a/19,
28a/11, 29b/11, 4a/11, 69a/14
m.+ den 104b/10, 18a/6
m.+ niñ 18a/7, 24b/10, 64b/10,
64b/12
- martā :** Kişi adı. -13-
m. 114b/10, 114b/3, 114b/6,
168a/19, 168a/20, 168b/15, 168b/5, 169a/11,
170a/13
m.+ niñ 167b/7
m.+ ya 168a/17
m.+ y1 167b/14
- matān :** Kişi adı. -1-
m.+ iñ 95b/14
- matātān:** Kişi adı. -1-
m.+ iñ 95b/15
- matātīvā:** Kişi adı. -2-
m.+ niñ 95b/7, 95b/9
- matīc** Kişi adı. -1-
m. olmılanları 89a/16
- matīt :** Kişi adı. -1-
m.+ iñ 95b/6
- matşān:** Kişi adı. -2-
m. 2a/14
m.+ 1 2a/14
- mattā :** Hz.İsa’nın on iki havarisinden biri. Matta İncili’nin yazarı. -5-
m. 14a/6, 15b/13
m.+ niñ 1b/5
m.+ y1 101a/12, 58b/6
- mecdeliye:** Magdala olarak da bilinen Celile bölgесine ait bir kent. -12-
m. 106a/6
meryem-i m. 143a/12, 183b/16,
184b/13, 185b/4, 52a/14, 52a/5, 52b/8,
87a/6, 87a/9,
87b/5
meryem-i m. imiş 86b/12
- menaşşā:** Kişi adı. -2-
m. 2a/6
m.+ y1 2a/6
- mennān:** Kişi adı. -1-
m.+ dur 102a/16
- meryem:** İncil’de birkç tane Meryem vardır. Bunlardan biri Hz.İsa’nın annesi olan Meryem, diğer ise Hz. İsa’nın iyileştirdiği Meryem-i Mecdeliye olarak anılan Meryem’dir. -51-
m. 106a/5, 114b/12, 114b/4,
143a/12, 168a/20, 168b/19, 170a/14,
183b/15, 185a/19,
185a/9, 24a/10, 2a/20, 3a/17,
52a/15, 52a/6, 52b/8, 86b/12, 87a/6,
87a/9,

- 89b/18, 90a/16, 90a/18, 90a/3, 90a/9,
90b/20, 90b/9, 92a/7, 92b/10
 m.-i mecdeliye imiş 86b/12
 m.-i mecdeliye 143a/12, 183b/16,
 184b/13, 185b/4, 52a/14, 52a/5, 52b/8,
 87a/6, 87a/9,
 87b/5
 m.+ e 168a/17, 169b/3, 93a/15
 m.+ i 168b/12, 168b/17, 2b/6, 92b/6
 m. idi 167b/7
 m.+ iñ 167b/7, 2a/15, 63a/19, 90a/20
- mesîh** : Bir şey üzerinde eli yürütütmek, Hz.
 İsa'nın ismi. -61-
 m. 135a/14, 140a/18, 141b/20,
 144b/16, 146a/13, 146b/2, 150a/14,
 151b/16, 152a/4,
 152b/8, 159b/14, 160a/2, 160b/3,
 160b/5, 164b/16, 168b/10, 171b/11,
 186a/12, 28b/4,
 2a/16, 3a/4, 40a/12, 40a/16, 42b/17,
 49a/15, 49a/7, 50a/20, 50b/8, 78b/3,
 81a/4, 84b/3, 86a/16, 92a/18, 95a/7,
 98a/6
 m.+ den 146a/7
 m.+ dür 147a/13, 159b/13, 160b/2
 m.+ e 144a/2, 2a/19
 m.+ i 110a/12, 179a/8
 m. idüp 167b/8
 m.+ im 135b/19, 42a/9
 m.+ iñ 17b/7, 2a/20, 39b/11, 54a/4
 m.+ ini 93a/5
 m. iseñ 140a/6, 142a/7, 166b/13
 m.+ ler 42b/18, 81a/5
 m. olur idi 98a/8
 m.+ sin 158b/4, 28a/14, 69a/17
 m.+ ünsiz 72a/1
- mesiyâ**: Mesih, Hz. İsa. -2-
- m. 151b/16
 m.+ yi 147a/13
- metşân**: Kişi adı. -1-
 m.+ iñ 95b/15
- metûşelâh** -1-
 m.+ iñ 96a/2
- mışır** : Bir ülke. -4-
 m.+ a 3b/4, 3b/7
 m.+ da 3b/19
 m.+ dan 3b/9
- mûsâ** : Hz. Musa. -38-
 m. 110b/13, 12a/7, 134b/12,
 135a/8, 146a/6, 147a/19, 149b/7,
 156b/19, 159a/20,
 159b/5, 161a/5, 29a/11, 32b/7,
 32b/9, 39a/4, 56a/1, 66b/13, 70a/7,
 72b/5,
 77b/20, 77b/6, 99a/8
 m.+ dan 144a/3
 m.+ dandur 159b/5
 m.+ dur 155a/15
 m.+ niñ 144b/12, 159b/7,
 165a/8, 92b/16
 m.+ nuñ 40a/1
 m.+ ya 111a/1, 155a/16, 165a/8,
 29a/14, 70a/10
 m.+ yi 127a/17, 127a/20
- N**
- naftâlim**: Hz. Yakub'un oğullarından
 biri ve soyunun konduğu bölge. -2-
 n. 5b/10, 5b/9
- nâhom**: Kişi adı. -1-
 n.+ uñ 95b/8
- nâhor** : Kişi adı. -1-
 n.+ uñ 95b/19

nāṣīrat : Nasıra, Hz. İsa'nın çocukluğunun geçtiği şehirdir. -11-

- n. 4a/7, 89b/16, 92a/4
- n.+ a 93b/9, 94a/10, 96b/14
- n.+ dan 147b/1, 147b/2
- n.+ i 5b/7
- n.+ indan 36a/7, 54b/2

naṣon : (bkz. naṣṣon). -1-

- n.+ uñ 95b/17

naṣṣon : Kişi adı. -2-

- n. 1b/12
- n.+ i 1b/12

nātān : Kişi adı. -1-

- n.+ iñ 95b/16

nātāni‘el: (bkz. nātānīyel).-1-

- n.+ i 147a/19

nātānīyel: Kişi adı. -5-

- n. 147b/1, 147b/5, 147b/7, 186a/18
- n.+ i 147b/3

nāyīn : Kişi adı. -1-

- n. 103b/13

neccār : Kişi adı. -1-

- n.+ uñ 24a/9

nīkodīmis: Kişi adı. -5-

- n. 149a/18, 149a/2, 149a/9, 160b/13, 184b/4

nīnova : Yunus Peygamber'in uyarmak için gönderildiği halk. -3-

- n. 116a/20, 20b/19
- ehl-i n.+ ya 116a/16

nīrīn : Kişi adı. -1-

- n.+ iñ 95b/11

nūh : Hz. Nuh Peygamber. -5-

- n. 128b/13, 43b/5
- n.+ uñ 128b/10, 43b/2, 96a/2

nu‘mān: Kişi adı. -1-

- n.-i süryānlu 97a/20

O

‘obeyd: Kişi adı. -2-

- ‘o. 1b/14
- ‘o.+ i 1b/13

P

perītorīyon: (?)-1-

- p. 85b/12

R

racī‘ām: Kişi adı. -2-

- r. 2a/1
- r.+ i 1b/16

rāḥāb : Kişi adı. -1-

- r.+ dan 1b/13

rāḥīl : Hz. Yakub'un eşi. -1-

- r. 3b/16

rāma : Kudüs'te bir kent. -1-

- r.+ da 3b/15

rāmat : (bkz. rāma).-3-

- r.+ dan imiş 142b/7
- r.+ dan 52a/7, 86b/17

rā‘ūt : Rüt da denilir. Putperes Moab halkından bir kadın. -1-

- r.+ dan 1b/14

rīsā : Kişi adı.-1-

- r.+ niñ 95b/10

romī : Romalılar. -1-

- r.+ ler 169b/9

rūfus : Kişi adı. -1-

- r.+ uñ 86a/1

rūm : Rum, Doğu Roma

İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan halk. -1-

- r.+ uñ 142a/5

rūrbābil: Kişi adı. -1-

- r.+ iñ 95b/10

S

şādok : Kişi adı. -2-

ş. 2a/12

ş.+ ı 2a/12

sadom : Sodom şehri. -6-

s. 16a/14

s.+ a 113a/6

s.+ dan 128b/17

s.+ lara 63b/19

s.+ larda 18b/10

s.+ laruñ 18b/11

şafās : Kişi adı. -1-

ş. 147a/15

şālān : Kişi adı. -1-

ş.+ iñ 96a/1

salim : Yer adı. -1-

s.+ e 150a/4

salmon: Kişi adı. -2-

s. 1b/13

ş.+ ı 1b/12

sālome: Kişi adı. -2-

s. 86b/13, 87a/10

sām : Kişi adı. -1-

s.+ in 96a/1

sāmiret: Bir şehir. -4-

s. 128a/6

s.+ den 150b/14, 151a/1

ş.+ iñ 150b/15

şārapatāya: Yer adı. -1-

ş. 97a/17

sāroh : Kişi adı. -1-

ş.+ uñ 95b/20

şaydā : Beyt-i Sayda, Celile gölünün
kıyısında bulunan bir şehir. -17-

beyt-i ş. 109b/10, 113a/8, 18b/3

ş.+ da 113a/9, 18b/4

beyt-i ş.+ dan idi 147a/18

ş.+ niñ 101a/17, 26b/8, 58a/10,

67a/16, 67b/10, 97a/17

beyt-i ş.+ sindan 171a/7

ş.+ ya 113a/11, 18b/6

beyt-i ş.+ ya 65b/10, 69a/2

sihyon : (bkz. sihyon). -1-

ş. 35b/14

sīhār : Bir şehir. -1-

s. 150b/15

sihyon : Yeruşalim şehri için kullanılan
bir ad. -1-

bint-i s. 170b/16

sīlohā : Yer adı. -3-

s. 164a/12, 164a/4

ş.+ daki 120b/12

sim‘ūn: On iki havariden biri. -56-

s. 105a/17, 105b/3, 138b/1,

141b/1, 155b/13, 158b/1, 15b/11,

15b/14, 172b/14,

173a/1, 173b/8, 174a/10,

180b/13, 181a/3, 181b/5, 184b/15,

185a/2, 186a/17, 186a/19,

24a/11, 28a/13, 28a/15, 30a/15,

51a/5, 55b/7, 81b/15, 83b/1, 85b/19,

93a/2,

98b/12, 98b/17, 98b/5

ş.+ a 105b/6, 144a/16, 58b/3,

98b/18, 98b/3

ş.+ ı 101a/10, 101a/13, 147a/12,

54b/13, 5b/16

ş.+ iñ idi 98a/19

ş.+ iñ 147a/10, 158b/6, 172b/7,

173b/12, 63a/19, 97b/17

ş.+ sin 147a/14

ş.+ u 58b/7

ş.+ uñ 46a/19, 55a/15, 55a/16,

97b/17

- sim^cun:** (bkz. sim^cün).-2-
     s. 93a/15
     s.+ iñ 170a/17
- solmon:** Kişi adı. -1-
     s.+ uñ 95b/17
- şur :** Bir şehir. -9-
     ş. 26b/8, 58a/10, 67a/16, 67b/9
     ş.+ a 113a/11, 18b/6
     ş.+ da 113a/9, 18b/4
     ş.+ uñ 101a/17
- sūriyā :** Suriye. -2-
     s.+ ya 6a/7, 92a/2
- susana:** Kişi adı. -1-
     s. 106a/8
- süleymān:** Süleyman peygamber. -9-
     s. 10a/9, 119a/2, 1b/16
     s.+ dan 116a/20, 21a/4
     s.+ ı 1b/15
     s.+ iñ 116a/19, 166b/11, 21a/3
- süryānlu:** Süryanlı. -1-
     nu^c mān-ı s. 97a/20
- Ş**
- şalşāyıl:** Kişi adı. -2-
     ş. 2a/9
     ş.+ i 2a/9
- şelātiyāl:** Kişi adı. -1-
     ş.+ iñ 95b/11
- şim^cin:** Kişi adı. -1-
     ş.+ iñ 95b/9
- şim^cün:** Kişi adı. -1-
     ş.+ uñ 95b/15
- şīt :** Şit peygamber. -1-
     ş.+ iñ 96a/3
- taberit :** Yeradı.-3-
- t.** 186a/15
     t.+ den 156b/2
     t.+ ündür 155b/3
- tāmar :** Kişi adı. -1-
     t.+ dan 1b/10
- teofilos:** Kişi adı. -1-
     t. 88b/10
- ṭibārios:** Kişi adı. -1-
     t. 94a/14
- ṭimā :** Kişi adı. -1-
     t. 74b/9
- tomā :** Kişi adı. -11-
     t. 15b/13, 168a/12, 174b/7,
     185b/16, 186a/17, 186a/2, 186a/6,
     186a/8
     t.+ ya 186a/4
     t.+ yı 101a/12, 58b/6
- trahonitis:** Kişi adı. -1-
     t. 94a/17
- U**
- ‘übeyd:** Kişi adı. -1-
     ‘ū.+ iñ 95b/16
- urriyā :** Kişi adı. -1-
     u.+ nuñ 1b/16
- ‘uzziyā :** Kişi adı. -2-
     ‘ū. 2a/4
     ‘ū.+ yı 2a/3
- Ü**
- ürdün :** Yer adı. -2-
     ü.+ den 32a/18
     ü.+ üñ 72a/19
- Y**
- yahūdā:** Hz. Yakub'un 12 oğlundan
     biri. -34-

- y. 101a/14, 139a/12, 158b/6, 15b/15,
170a/17, 172b/7, 173b/13, 175a/17, 180a/19,
180b/1, 180b/6, 1b/9, 24a/11, 3a/6,
46b/12, 47a/12, 48a/13, 49b/13, 4a/11,
58b/8, 82a/10, 83b/11, 90a/19
y.+ da 173b/17
y.+ niñ 2b/17, 3a/5, 63a/19, 72a/19,
95b/15, 95b/18
y.+ ya 137a/16
y.+ yı 101a/13, 1b/9
- Yahūdīt** : Yahudiye şehri. Adını Hz.
Yakub'un dördüncü oğlu Yahuda'dan
almıştır. -24-
- y. 104a/5, 140b/4, 150a/3, 4a/18,
54a/11, 88b/12, 92a/5
y.+ de 136a/20, 158b/11, 42b/6, 4a/4,
80b/13
y.+ den 101a/17, 152b/16, 153a/11,
58a/9, 6a/11
y.+ e 158b/14, 167b/17, 94a/15
y.+ i 150b/13
y.+ iñ 32a/18, 91a/14, 99a/14
- yāiros** : Kişi adı. -2-
- y. 108a/14, 62a/11
- ya‘kūb**: Birkaç tane Yakub vardır.
Bunlardan biri Hz.Yakup. Bir diğerini
Zebedi'nin oğlu olan ve on iki havariden biri
olan Yakub'dur. Bir de Halfa'nın oğlu
Yakub ki bu da on iki havariden biridir.
-43-
- y. 112a/3, 121b/21, 12b/1, 150b/16,
15b/11, 15b/13, 1b/8, 24a/11, 2a/15,
55a/16, 74a/5, 80a/9, 98b/16
ibn-i y. 101a/14
y.+ dan 151a/12, 74a/19
y.+ i 101a/12, 101a/13, 108b/18,
110b/10, 1b/8, 29a/7, 2a/14, 54b/18, 58b/3,
- 58b/7, 62b/20, 6a/1, 70a/2,
83a/13
y.+ iñ 58b/4, 62b/20, 63a/19
y.+ uñ 135a/10, 143a/12,
150b/17, 39a/19, 52a/6, 78a/2, 86b/12,
87a/9, 90a/7,
95b/18
- yemen** : Yemen. -2-
- y. 116a/17, 21a/1
- yered** : Kişi adı. -1-
- y.+ iñ 96a/2
- yerūşalīm**: Hz. Davud'un şehri. -
68-
- y. 122a/12, 136b/6, 145a/1,
3a/2, 41b/11, 4a/18, 7b/20
y.+ de imiş 148b/16
y.+ de 110b/15, 120b/13,
140b/8, 143b/6, 151b/6, 151b/9,
152b/12, 153a/14, 166b/10,
93a/2, 93b/15, 93b/6
y.+ den 101a/17, 114a/7,
122a/11, 143a/19, 144b/19, 146a/10,
25b/17, 58a/9, 58b/12,
66a/13, 6a/11, 99a/15
y.+ e 111b/19, 112a/2, 121b/9,
128a/5, 130b/9, 131b/10, 132b/2,
144a/14, 145a/7,
148a/19, 153a/14, 168a/16,
170a/2, 170b/11, 28b/5, 2b/18, 34b/8,
34b/9, 35b/7,
36a/5, 73b/18, 74a/1, 75a/3,
75b/11, 75b/2, 76a/16, 86b/15, 92b/17,
93b/11,
93b/13, 93b/18, 96b/2
y.+ i 136a/18
y.+ iñ 141b/5
- yesū‘**: Hz. İsa. -609-

- y. 100a/5, 100b/19, 100b/7, 103a/19, 103b/9, 104a/14, 107b/1, 107b/11, 107b/6, 108a/11, 108a/12, 108a/8, 108b/15, 108b/4, 108b/7, 109a/8, 111a/14, 111a/18, 111a/6, 111b/16, 111b/8, 112a/12, 112a/16, 112a/20, 113b/4, 114a/6, 114b/1, 114b/10, 11b/14, 120b/7, 121a/12, 121a/8, 122b/2, 128a/15, 128a/9, 12a/10, 12a/17, 12a/3, 12a/4, 12a/7, 12b/14, 12b/18, 12b/4, 12b/6, 130a/1, 130a/12, 130a/17, 130a/7, 130b/20, 131a/11, 131a/16, 131a/3, 131a/6, 131b/6, 133b/13, 139a/12, 139a/16, 139a/18, 13a/16, 13a/2, 13b/12, 13b/15, 141b/16, 141b/2, 141b/5, 142a/13, 142a/17, 143b/2, 144a/19, 146a/7, 147a/14, 147a/16, 147a/4, 147b/17, 147b/3, 147b/6, 147b/9, 148a/1, 148a/14, 148a/19, 148a/6, 148b/15, 148b/9, 149a/11, 149a/19, 149a/7, 14a/10, 14a/13, 14a/19, 14a/5, 14b/11, 14b/15, 14b/18, 14b/18, 150a/2, 150b/11, 150b/12, 150b/18, 151a/1, 151a/14, 151a/20, 151a/7, 151b/17, 151b/2, 151b/7, 152a/9, 152b/13, 152b/19, 152b/9, 153a/10, 153a/14, 153a/2, 153a/3, 153a/8, 153b/17, 153b/19, 153b/4, 153b/8, 154a/4, 154a/9, 155b/16, 155b/18, 155b/2, 155b/4, 155b/7, 156a/12, 156a/15, 156a/20, 156a/6, 156a/7, 156b/13, 156b/18, 156b/4, 156b/7, 157a/16, 157a/18, 157a/3, 157b/15, 158a/15, 158a/20, 158a/9, 158b/10, 158b/19, 158b/4, 159a/12, 159a/14, 159b/15, 159b/4, 15a/10, 15a/17, 15a/3, 15a/6, 15b/16, 160a/13, 160a/19, 160a/6, 160b/20, 161a/13, 161a/14, 161a/17, 161a/19, 161a/7, 161b/12, 161b/14, 161b/16, 161b/3, 162a/10, 162a/16, 162a/5, 162b/1, 162b/15, 162b/9, 163a/10, 163a/20, 163b/10, 163b/17, 163b/7, 164a/11, 164a/15, 165a/18, 165b/1, 165b/3, 165b/7, 166a/1, 166a/3, 166b/10, 166b/14, 167a/4, 167a/9, 167b/11, 167b/14, 167b/19, 168a/10, 168a/14, 168a/19, 168a/8, 168b/14, 168b/19, 168b/4, 168b/6, 169a/1, 169a/10, 169a/12, 169a/15, 169a/5, 169a/8, 169b/15, 169b/18, 169b/2, 169b/4, 169b/5, 170a/10, 170b/11, 170b/14, 170b/18, 170b/2, 171a/10, 171b/13, 171b/17, 171b/4, 172a/9, 172b/15, 172b/18, 172b/4, 172b/9, 173a/2, 173b/11, 173b/14, 173b/17, 173b/2, 173b/20, 173b/7, 174a/11, 174a/15, 174b/12, 174b/8, 175a/19, 178a/6, 178b/14, 179a/2, 179a/8, 17b/10, 17b/15, 17b/5, 180a/16, 180a/20, 180b/10, 180b/16, 180b/3,

- 180b/6, 181a/15, 181a/6, 181b/2,
182a/12, 182a/3, 182a/7, 182b/17, 182b/8,
183a/1,
    183a/18, 183b/1, 183b/16, 183b/20,
184a/5, 184b/15, 185a/16, 185a/19, 185a/20,
185b/11,
    185b/16, 185b/8, 186a/12, 186a/15,
186a/2, 186a/7, 186a/9, 186b/10, 186b/7,
18b/13,
    19a/6, 19b/11, 20a/6, 21b/2, 23a/10,
23a/14, 24a/1, 24a/13, 24a/6, 24b/16,
    24b/18, 25a/12, 25a/18, 25a/3, 25b/1,
25b/17, 25b/5, 25b/7, 26b/1, 26b/20,
    26b/8, 27a/10, 27a/16, 27a/3, 27b/15,
27b/18, 28a/15, 28a/9, 28b/12, 28b/4,
    29a/19, 29a/7, 29b/17, 29b/19,
29b/2, 29b/3, 29b/7, 2a/16, 2a/19, 2b/15,
    2b/17, 2b/7, 30a/14, 30a/17, 30a/3,
30a/9, 30b/5, 31b/10, 32a/17, 33a/14,
    33a/19, 33a/2, 33a/9, 33b/5, 33b/9,
34b/18, 34b/7, 35a/17, 35a/7, 35b/1,
    35b/17, 35b/8, 36a/17, 36a/7, 36a/8,
36b/14, 36b/6, 37a/9, 37b/11, 38a/2,
    38b/16, 39a/13, 39b/10, 39b/19,
39b/5, 41b/19, 42a/2, 42a/7, 46a/12, 46a/19,
    46b/17, 46b/6, 47a/13, 47a/2,
47b/11, 47b/2, 47b/7, 48a/18, 48a/20, 48b/2,
    48b/8, 49a/4, 49a/7, 49b/6, 4b/15,
4b/17, 4b/20, 50a/10, 50a/9, 51a/15,
    51b/15, 51b/8, 53a/16, 53a/18, 53a/3,
53a/5, 54a/4, 54b/14, 54b/2, 54b/9,
    55a/8, 55b/15, 56a/16, 56b/2,
56b/20, 57a/12, 57a/5, 58a/7, 5a/17, 5a/6,
    5b/13, 5b/15, 5b/3, 5b/6, 61b/12,
62a/4, 62a/7, 62a/9, 62b/17, 62b/4,
    63b/2, 64b/19, 65a/7, 67b/2, 68a/5,
68b/13, 69a/11, 6a/4, 70a/2, 70a/7,
    71a/13, 71a/3, 71a/7, 71b/16,
72b/18, 72b/6, 73a/12, 73a/18, 73a/6,
73b/1,
    73b/10, 73b/18, 73b/6, 74a/11,
74a/14, 74a/19, 74b/12, 74b/14, 74b/17,
74b/19,
    75a/13, 75a/14, 75b/12, 75b/2,
75b/9, 76a/19, 76a/5, 76b/8, 77b/16,
77b/3,
    78a/18, 78a/7, 78b/1, 78b/14,
80a/11, 80a/5, 82a/3, 82b/14, 82b/7,
83a/1,
    83a/6, 83b/19, 84b/4, 85a/14,
85a/3, 86a/20, 86b/6, 87b/4, 90a/5,
92b/15,
    93b/15, 94a/11, 95a/20, 95b/4,
96a/11, 96a/18, 96a/6, 96b/11, 96b/8,
97b/11,
    98b/18, 99b/1, 99b/5
kitāb-ı mīlād-ı y. 1b/7
y.-ı nāşıratluyı 87a/17
y.-u celilli 49a/17
y.-u ibn-i allāhü'l-ālī 61b/3
y.-u nāşıratludur 74b/11
y.-u nāşıratlı 180b/5
y.-u nāşıratluyı 180b/9
y.-u nāşıratlı 130b/19, 143b/9,
183a/20, 49b/1, 55a/6, 84b/14, 97b/9
    y.+ a 101a/6, 103a/17, 104a/8,
107b/20, 110b/19, 114a/5, 132b/14,
139a/11, 142a/12,
    147a/1, 147a/13, 147a/3, 149a/3,
168a/20, 170b/10, 171a/9, 181a/14,
181b/1, 182b/16,
    184a/12, 186b/7, 29a/12, 37a/1,
49b/9, 70a/8, 76b/7, 84a/11, 84a/20
    y.+ dan 103a/15

- y.+ ı 131a/13
- y. idügin 185a/15
- y. imiş 154a/2
- y.+ ñ 108a/15, 108a/2, 111b/1,
114b/5, 13b/6, 142b/9, 143a/2, 147b/17,
147b/19,
152b/16, 170a/15, 170b/6, 173b/10,
173b/7, 181a/4, 181b/20, 183b/14, 184b/1,
184b/2,
184b/4, 184b/5, 184b/6, 185a/12,
186b/14, 186b/4, 24a/18, 27a/6, 30a/1,
30b/4,
35b/3, 52a/8, 52a/9, 62a/19, 75a/1,
86b/19, 98b/13
- y. virüp 135a/2
- y.+ ya 24b/16, 48a/17, 48a/19,
48b/18, 52a/4, 61b/17
- y.+ yı 107b/4, 132b/15, 139b/20,
140b/9, 141a/11, 141a/20, 146b/8, 147a/20,
154a/3,
156b/5, 170a/4, 171a/8, 180b/18,
181b/11, 182a/2, 182b/2, 183a/15, 183a/7,
183b/7,
184b/10, 185a/15, 46a/17, 48b/13,
50a/20, 50b/15, 50b/17, 50b/5, 50b/8, 52a/1,
52b/15, 61b/1, 70a/15, 84a/7,
85b/11, 93a/7, 99a/2
- yodā** : Kişi adı. -1-
y.+ niñ 95b/10
- yohənnānā**: Kişi adı. -1-
y.+ niñ 95b/10
- yohənniyā**: Kişi adı. -2-
y. 2a/9
y.+ yı 2a/7
- yonā** : Kişi adı. -1-
ibn-i y. 28a/16
- yonām** : Kişi adı. -1-
- y.+ ıñ 95b/15
- yonnā** : Kişi adı. -2-
y. 106a/7, 143a/12
- yorām** : Kişi adı. -3-
y. 2a/3
y.+ ı 2a/3
y.+ ıñ 95b/14
- yosiyā**: Kişi adı. -2-
y. 2a/7
y.+ yı 2a/7
- yoşāfat**: Kişi adı. -2-
y. 2a/3
y.+ ı 2a/2
- yovātām**: Kişi adı. -2-
y. 2a/4
y.+ ı 2a/4
- yuḥanā**: Yahya Peygamber. -71-
y. 104a/10, 104a/20, 104a/7,
104b/10, 105a/1, 109b/3, 110a/9,
111b/13, 112a/4,
114b/17, 133b/12, 146a/2,
146b/13, 146b/2, 146b/20, 146b/7,
146b/8, 150a/11, 150a/4,
150a/6, 167a/20, 167b/2, 167b/3,
54b/9, 55a/16, 64a/13, 64a/4, 64a/9,
64b/11,
64b/9, 71b/13, 74a/6, 80a/9,
89a/10, 91a/7, 95a/6, 95a/7, 98b/16
y.+ dan 147a/10, 150b/11,
154b/20, 54b/2, 64a/17, 74a/19
y.+ dur 91a/11
y.+ niñ 104a/19, 104a/6,
104b/13, 109b/6, 133b/7, 146a/9,
150a/7, 54a/13, 57a/8,
76b/2
y.+ ya 104a/16, 126b/8, 150a/9,
154b/16, 94a/19

- y.+ y₁ 108b/18, 110b/10, 137b/3,
54b/18, 58b/4, 62b/20, 64a/10, 70a/2, 76b/6,
83a/13, 95a/18
- yuḥanā`** : (bkz. yuḥanā). -1-
y. 145b/10
- yuḥannā`**: (bkz. yuḥanā). -32-
y. 15b/12, 17b/7, 18a/16, 18a/6,
18a/7, 24a/19, 24b/10, 24b/4, 28a/11,
29b/11, 37a/11, 4a/11, 4b/15, 4b/16,
54a/9, 5b/7, 69a/14
y.+ niñ 100a/8, 145b/1, 14a/17,
17b/15, 24b/13, 36b/17, 4a/16, 57a/10
y.+ ya 17b/10, 18a/10
y.+ y₁ 101a/12, 24b/2, 29a/8, 36b/20,
6a/1
- yunā`** : Havari Simun'unbabası Yunus. -1-
ibn-i y. 147a/15
- yunān** : Yunan. -12-
y. 116a/15, 116a/16, 20b/16, 27b/13
y.+ dan 116b/3, 21a/1
y.+ iñ 116b/2, 142a/4, 20b/20, 95b/7
ehl-i y.+ iñ 160a/10
- yūsā`** : Kişi adı. -4-
y. 24a/11
y.+ niñ 52a/6, 63a/19, 95b/13
- yūsuf** : Hz. Meryam'in eşi, Hz. İsa'nın üveybabasıdır. -26-
y. 142b/5, 2b/12, 2b/2, 2b/5, 52a/11,
52a/7, 86b/17, 89b/17, 92a/4,
93a/14, 93b/15, 97a/8
ibn-i y. 147b/1, 157a/16
y.-u arīmāniyyeden 184a/20
y.+ a 150b/16, 2b/1, 3b/19, 3b/3,
87a/3
- y.+ i 2a/15, 92b/6
y.+ uñ 95b/15, 95b/5, 95b/7,
95b/9
- yūṣā`** : Kişi adı. -2-
y.+ niñ 86b/13, 87a/7
- Z**
- zābulūn** : Hz. Yakub'un oğullarından biri ve soyunun konduğu bölge. -2-
z. 5b/10, 5b/8
- zakāyos**: (bkz. zakkāyos). -2-
z. 131a/18, 131b/3
- zakkāyos**: Kişi adı. -1-
z. 131a/11
- zārah̄** : Kişi adı. -1-
z.+ i 1b/10
- zebedī** : Kişi adı. -12-
z. 54b/20, 6a/2
z.+ niñ 15b/12, 186a/18, 34b/13,
47b/13, 52a/6, 54b/18, 58b/3, 6a/1,
74a/6,
98b/17
- zekeriyā`**: (bkz. zekeriyā). -8-
z. 89a/18, 89a/7, 91a/17, 91a/6,
94a/19
z.+ niñ 41b/8, 90a/19
z.+ ya 89b/6
- zekeriyā`**: Zekeriya Peygamber. -2-
z. 117b/1, 89a/8
- zoribābil**: Farsların fethettikleri Yahuda bölgisinin valisi. -2-
z. 2a/10
z.+ i 2a/9

IV. BÖLÜM

4. SONUÇ

Çalışmamıza konu olan 19. yüzyılın başlarına ait olan el yazması İncil, dönemin dil özelliklerini yansıtmakla birlikte Eski Anadolu Türkçesi döneminin özelliklerini de barındırmaktadır.

Eserin imla özellikleri incelendiğinde, aynı kelimelerin farklı yazım şekillerine sahip olduğu görülmektedir. Bu duruma örnek teşkil eden kelimeler şunlardır: *rüzgārı* (25b/6 Matta), *ürüzgār* (25a/17 Matta), *yoksa* (14b/6 Matta), *yohsa* (100a/18 Luka)

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi dönemi metinlerinde yaygın kullanıma sahip olan damak n'si metnimizde de oldukça yaygındır. *yalñuz* (25a/16 Matta), *deñiz* (25a/18 Matta), *beñzer* (18a/13 Matta)

Metinde ‘ise’ genel olarak ayrı yazılmakla beraber birlikte yazıldığı örnekler de mevcuttur. Birlikte yazılmasına en yaygın örnek *varisa* ve *yogısa* olarak gösterilebilir. Bunların dışında *anuñicüñki* ve *itmegiçün*, *yogıdı*, *varıdı* vs. kelimelerde de birlikte yazım görülmektedir. teñriniñ *oğlı iseñ* (5a/14 Matta), *yogısa* (39a/6 Matta), *varisa* (18a/11 Matta)

Metnimizde dikkat çekici bir diğer imla özelliği ise ” t/d “nin bir arada kullanılmasıdır. *işitdicek* (3a/2 Matta), *ögretdüp* (17b/7 Matta)

Zarf fiil eki –Up ‘be’ ile yazılmış olmasına rağmen imlada ‘p’ şeklinde gösterilmiştir. anuñ eri şiddik *olup* (2b/2 Matta)

Metnimizde TT’de e ünlüsü ile kullanılan kelimeler metinde i’lidir. *girü vire* (9b/5 Matta), *yiñi diliye* (100b/1 Luka) , ol cevabı *virüp* eyitdi (5a/10 Matta), *bış* (28a/2 Matta), *yimişleri* (4b/5 Matta), *gice* (3b/7 Matta)

Eski Anadolu Türkçesi döneminde sıkça kullanılan çokluk I. Çokluk şahıs eki – vUz metnimizde de mevcuttur. **olavuz** (10a/14 Matta), **yiyevüz** (10a/13 Matta)

Eski Anadolu Türkçesi döneminde genel bir kullanımına sahip olan -IsAr gelecek zaman eki metnimizde kendini göstermektedir. Bununla birlikte -AcAk eki de kullanılmıştır. **idiserdür** (3a/8 Matta), **çıkısar** (3a/7 Matta), **gelecekdür** (29a/1 Matta)

Duyulan geçmiş zaman sıfat-fil eki – mIş EAT döneminde olduğu gibi metnimizde de düz ünlülüdür.

olmış (2b/2 Matta), **dinilmiş** (4a/8 Matta)
zīrā senden bir hākim **çıkısar** (3a/7 Matta)

Emir kipleri metnimizde oldukça yaygın kullanıma sahiptir. Metnimizde EAT döneminde rastlanan –gıl/gil emir eki kullanılmıştır. II. çokluk şahıs emir kipinin olumsuzunda –ñ kullanılmıştır. I. çokluk şahıs emir eki Eski Anadolu Türkçesi döneminde olduğu gibi metnimizde de (-AlUm) şeklinde yuvarlak ünlülüdür.

kendüzñi bundan aşağısına **bırakgil** (96b/4 Luka)
taşra **cıkmañ** (43a/1 Matta)
varalum (83b/10 Markos)

Eserde devrik cümle yapısı kullanılmıştır.

işitdünüz ki dinilmişdür gözü göz içün ve dişi diş içün (8a/4 - 8a/5 Matta)
anlardan biri yır üzerine düşmez sizüñ atañuzsuz (17a/2 – 17a/3 Matta)

Metnimizdeki dikkat çeken işaret sıfatları:

şol vakıt (97a/14 Luka), **uş** āhirler vardur (122a/3 Luka), **ol** bu nesneleri fikr etdüğü gibi (2b/4 Matta), **işbu ne aşıl selām ola** (90a/2 Luka)

İşaret sıfatlarından olan ‘nasıl’ hem eklenmiş hem de ekleşmemiş haliyle metnimizde yer almaktadır. Fakat bunların yerine daha yaygın olarak nice/niçे soru sıfatı kullanılmaktadır.

işbu ne aşıl selām ola (90a/2 Luka), **nasıł** (13a/11 Matta)

III. çokluk şahıs zamiri hem ‘onlar’ hem de ‘anlar’ şeklinde metnimizde bulunmaktadır.

onları efendisine iħbār etdi (123b/1 – 123b/2 Luka), **anlar** aña eyitdiler (3a/5 Matta)

Metnimizde kullanılan dek, andan, emdi, evvel vs. zaman zarflarını dışında yarınki gün manasına gelen ‘yarındası’ şeklinde bir zaman zarfı da mevcuttur.

yarındası gün yine yuḥanā vuṣūf etdi (146b/20 – 147a/1 Yuhanna)

Metnimize söz varlığı açısından bakacak olursak Arapça ve Farsça kelimelerin yanı sıra Rumca ve İbranice kelimelerin kullanıldığını görebiliriz. Bununla birlikte halk ağzını yansıtan kelimelerin varlığı da metnimizi söz varlığı açısından zenginleştirmiştir.

yatlu: Kötü (101b/8 Luka), ***çav***: Ün,ses (15a/11 Matta), ***yiyni (yeyni)***: Hafif (19a/4 Matta), ***yayka-***: Yıkamak (66a/18 Markos), ***söyündür-***: Söndürmek (4b/14 Matta).

KAYNAKLAR

Aydın, Mehmet (2005). *Ansiklopedik Dinler Sözlüğü*. Konya: Din Bilimleri Yayınları.

Ahterî Mustafa Efendi (2009). *Ahterî-i Kebir*. Ankara: TDK Yayınları.

Devellioğlu, Ferit (1995). *Osmanlıca-Türkçe Lügat*. Ankara: Aydın Yayınları.

Dilçin, Cem (2013). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Ercilasun, Ahmet Bican (2016) *Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Gülsevin Gürer, Erdoğan Boz (2004). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Gülsevin Gürer (2011). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Ankara: TDK Yayınları.

İşler Emrullah, İbrahim Özay (2012). *Türkçe-Arapça Kapsamlı Sözlük*. Ankara: FCR Yayınları.

Korkmaz, Zeynep (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Ankara: TDK Yayınları.

Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lügat (1981). (Haz. A. Yeğin, A. Badıllı, H. İsmail, İ. Çalım). İstanbul: Türdav Yayınları.

Redhouse Sözlüğü Türkçe/Osmanlıca –İngilizce (1999). Sir James W. İstanbul: Sev Yayınları

Steingass, F. (2005). *Persian- English Dictionary. Including The Arabic Words And Phrases To Be Met with in Persian Literature*. İstanbul: Çağrı Yayınları.

Sarıkçıoğlu, Ekrem (2005). *Diğer İnciller (Apokrif İnciller)*. Isparta: Fakülte Yayıncılık.

Şahin, Hatice (2003). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Şemseddin Sami, (2006). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Çağrı Yayınları.

Türk Vahit, Şaban Doğan, Yasin Şerifoğlu (2013). *Eski Anadolu Türkçesi Dersleri*. İstanbul: Kesit Yayınları.

Toprak, Funda (2006). *17. Yüzyıla Ait Bir İncil Tercümesi*. Ankara.

Toprak, Funda (2004). *Kitab-ı Mukaddes'in İlk Türkçe Çevirileri*. Ankara: TDK Yayınları.

TDK (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.

EK 1: Kullanılan transkripsiyon işaretleri.

ا (ا)	a, ă	ص	§
ا (ا)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ż, d̪
ب	b, p	ط	t̪
پ	p	ظ	z̪
ت	t	ع	c̪
ث	ş	غ	g̪
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k̪
ح	h	ك	k, g, (ñ)
خ	h	ڭ	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d̪	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, û, ü, o, ö
ڙ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ي	y, ı, i, ɨ
		ء	ء